

91

1870
1871
1872

m. 91.

ԳՍԱԳԻԷ ՏՐԱՕՆԹԵՐԷՆ

ԷԹՄԷՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ

ՏԵՐՏԻՆՃԻԻ ԳՐԱՄ

Օվհանիև ինքնասրբ ֆեյզեյառուի

(ՏՊԱԳՐ. Կ. ՊԵՏԵՐԵՆՆ)

ՄԱԹՊԱՆԻ ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ԱԽՊԱՐ
Պէյոշլու Թագսիմ' մատուռի Ն. 65

1886

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1892

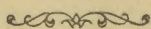

ՔՄԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԵԲԷՆ

ԷԹՄԷՔՃԻ ԽՆԹՈՒՆ

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ԳԸՄՄ

Օվիտին ինքսաւրը ֆելգէլառուի

معرف عوميه نظارت جليله سنك في ٢٥ شعبان سنة ١٣٠٣ وفي ١٧ مايس سنة ١٣٠٢
تاريخي و ٢٦٤ نومروى رخصتنامه سيلاه طبع اولتمشدر

(ՏՊԱԳՐ. Կ. ՊԵՊԵՐԵԱՆ)

ՄԱԹՊԱՄԱԻ ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ԱԻՊԱՐ

Պէյոդու թագաիմ' ճառտուի Ն. ԵՅ

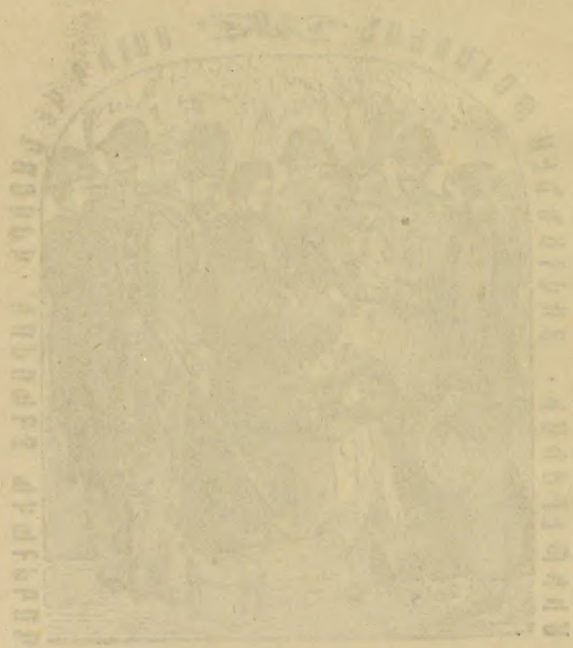
1886

7-94

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILIPPOPOULOS, PHILIPPOPOULOS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

ԷԹՄԵՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ԳԸՍՄ

ՕՎԻՏԻՆ ԻՃՐԱԱԹԸ ՖԵՎԲԵԼԱՏԵՍԻ

(ՏԵՎԱՍ)

34

Օվիտ . - (Դէնտի . քէնտիեէ .) Իշթէ մունթազամ պիր տիւքքեան :

Պատէհու մէրդում , արապատան էնէրէք , մէքքիւր տիւքքեանըն ճամէքեանլը դարուսունու աչըպ իշէրի կիրտի :

Տէսթկեահտա օթուրմագտա օլան պիր դարը , աեաղա դալդարագ , Օվիտէ տօղրու կէլտի , վէ ,

— Մի'ւսիւ , նէ՞ իսթէեօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . - Պիր մաթպախ պըչաղը , ֆագաթ , դասապլարըն էթ քէսմէք իշին դուլլանտըղլարը պըչագլար կիպի գուվվէթ— լի պիր պըչագ իսթէրիմ :

Պրչագըր գարր . - (ճամէքեանըն իշինտէն պիր պըչագ ալարագ .) Իսթէտիկինիզ շու տուր . պու բէք գուվվէթլի պիր պըչագ տըր . պունու քէնտիսիզ իմալ իտէրիզ , մագպուրթիեէթի հագպընտա սիզի թէէմին իտէպլիլրիմ :

Օվիտ՝ պրչաղա պագտը , վէ էշինէ էլվէրէշլի օլտուղունա իսքեաթ օլտուգտան սօնրա ,

— Պունու գա՛չա սաթընօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Պրչագնր . — Իքի փրանգ եէթմիշ պէշ սանթիմէ :

Օվիտ . — Ալըն : — Պիր շէյ տէրունինէ սարա՞մըսընը :

Պրչագնը գարը , պրչաղըն սիվրի ուճունա պիր թաբա գօյտու , վէ թէքմիլինի պիր գալըն քեաղըտա սարտըգտան սօնրա , միւշթէրիեէ թէսլիմ իթտի , վէ օ տախի , տիւքքեանտան չըգըպ , արապասընա ավտէթ իյլէտի :

Պրչագնը գարը , մէճհուլ իւլ ահվալ միւշթէրիսինին հանկը թարաֆա կիթտիկինէ տիգգաթ իթմէեիպ , եալընըզ տէֆթէրինէ , պիտ մաթսլախ սըչաղը , 2 ֆրանգ 75 սանթիմ , տէյի եաղտը , վէ պաշգա հիշ պիր շէյ տիւշիւնմէտի :

Օվիտ , արապատա օթուրալը իքի տաղըգա օլմուշ իքէն , մատմուաղէլ Ամանտա ավտէթ իյլէտի :

Մէրգում Տիթօնլու , կէնճ գըղըն արապանա օթուրմասընա եարտըմ իթմէք իւզրէ , ղէնտօսթանէ էլլինի ուղաթտը , վէ արապանընա խիթասլէն ,

— Թուր տ՝Արթան լօղանթասընա կիթմէք իսթէրիզ , տէտի , վէ Ամանտանա տօղբու տէօնիւպ , — աղիզէմ , անլամագ իսթէտիկինիզի անլատընը՞մը , տէյի սօրտու :

Ամանտա . — Էվվէթ :

Օվիտ . — Ֆիսթան եարըն հաղըր օլաճա՞գ մը տըր :

Ամանտա . — Էվվէթ , չիւնքի , Լիւսի , քէնտիսինէ եարտըմ իթմէք իւզրէ , պիր իշճի գըզ պուլմուշ :

Օվիտ . — Տիմէք տիր քի , եարըն ագչամ քէնտիսինէ ըիֆապթ իթմէկէ մէճպուր օլաճագսընը :

Ամանտա . — Խա՛յր , գիրա , քէնտիսինէ պիր մասալ օգուտում . . . շէօյլէ քի , կիւեա մաղաղանըն սահիպի օլան մատամըն , եարըն ագչամ պանա իհիեաճը օլաճաղը խուսուսունտա մէզպուրէեի գանտըրտըմ : Պինապէրին , քէնտիսի եալընըճա Կարան տը Գօլօմպա աղիմէթ իտէճէք տիր :

Օվիտ , պու սէօղլէրի տինլէտիկինտէ , տիթրէտի , վէ տօտագլարընտա ֆէնա պիր թէպէսսիւմ միւշահատէ օլունտու :

Մերդումուն թասավվուրունուն մեվգըի իճրաեէ վազը ի-
չին, եալընըզ պիր խուսուստա քէնտիսինէ ճիտտի պիր մանի
կէօրիւնմէքտէ, եանի Ամանտանըն, Լիւսի իլէ պէրապէր պու-
լունաճաղը քէյֆիեէթի, թասավվուրունա մանի օլապիլէ-
ճէկի մէմուլ օլունմագտա իքէն, պու քէրրէ, մանիեի մէզ-
քիւր տախի օրթատան դալգմասըյլա, բլանընըն իճրասը
ֆէվգէլատէ սատէլէշտի:

Օվիտ. — Բէք ալէա, իչթէ պու խապէրէ մէմուն օլ-
տում, Պու հալտէ, գայտէմիզի ապա պօղմանըզ:

Ամանտա. — Հաթթա, ագչամ թաամըմըզը տահա զիեա-
տէ երքէնճէ տէ իտէպիլիրիզ:

Օվիտ. — Նէ՞ սուրէթլէ:

Ամանտա. — Եարըն օաաթ պէշտէ, Սէն-Մանտէտէ պիր
գատընա գումաշ նիւմունէլէրի կէօթիւրէճէեիմ: Իմտի, է-
կէրչի պանա ըիֆագաթ իտէրսէնիզ, պիրլիքտէ քէօյտէ
թաամ իտէրիզ:

Օվիտ. — Աֆէրի՛ն, կիւլիւմ, աֆէրի՛ն, Նէ՛ կիւզէլ տիւ-
շիւնտիւնիւզ:

Ամանտա. — Տիմէք տիր քի, գապուլ իտիեօրսունուզ:

Օվիտ. — Մէմունէն գապուլ իտէրիմ: Եարըն սապահ
գահվալթըմըզը իթտիկիմիզ սըրատա, պու պապտէ, հեր
չէյի դարարլաշտըրըրըզ: Քէօյտէ կէչիւրէճէկիմիզ վագթը,
հագըզթէն բէք էյլէնճէլի սուրէթտէ կէչիւրմէքլիկիմիզի
խթէրիմ:

Իրթէսի կիւն, վագթը մուայեէնտէ, մատմուաղէլ Ա-
մանտա տիւքքեանա կէլտի, վէ պիր կիւն էվվէլ Լիւսիեէ
վագը օլան վիզիթասընըն նէթիճէսինի մատամ Օկիւսթինէ
խապէր վիրտիկի կիպի, ֆիսթանըն նագլի իչին, մէզպուրէ-
նին, պիւեիւք պիր գութու իսթէտիկինի տախի իլավէթէն
տէրմիեան իյլէտի:

Գուլթու կէօնտէրիլտի, վէ սաաթ օն պիր պուշուգտա
Ամանտա, էօյլէ թաամը իթմէք իւզրէ, աշաղը կնտի:

Մէզպուրէ, եօլտա տուրմանարագ, գարուճու գա-
տընըն օտասը էօնիւնտէն կէչէրքէն, պու գարը,

— Մա'տմուլազէլ, սիղէ պիր մէքթուպ կէլմիշ տիր, տէտի :
Ամանտա, գարուճունուն ուզաթտըղը մէքթուպու ալըպ,
— Բօսթա իլէ կէօնտէրիլմիշ տէյիլ տիր, տէտի :

Գարուճու. — Խա'յր, պիր համմալ կէթիրտի :

Ամանտա, մահֆազանը երթտը, վէ տէրունինտէն չը-
գան պիր քեաղըտ իւզէրինտէ աթիտէքի սաթըրլարը օգու-
տու .

« Սէվկիւլիւ բիլիճիմ, թասաւվուրումուզա պիր մանի
« զուհուր իթաի :

« Շէօյլէքի, մէմուլին զայրի պիր իշտէն տօլանը, չիմ-
« տի ֆօնթէնէպլօեա կիթմէկէ մէճպուր օլտում, Եարըն սա-
« պահ ալտէթ իտէճէեիմ, վէ սիղին իլէ պիրլիքտէ էօյլէ
« թաամընը իթմէկէ կէլիրիմ :

« Խաթըրնըզտան պէնի չըգարմանըն, աղիզէմ, վէ հադ-
« զըմտա միւթէէսսիւֆ պուլունուն . . .

« Սիղին օլ կիւզէլ վէ մինիմինի էլլէրինիղի բուս իթմէքլէ,
« գալըրըմ,

« Սէվկիւլինիւզ

« ԱՐՆՈԼՏ »

Ամանտա, մէքթուպու ալուճունտա սըդտը վէ քէնտի
քէնտիեէ,

— Նէ' իգպալսիղլիք, պէն իսէ, պու ադչամ Բօրթ Ժօն-
տա ալէա պիր թաամ իտէճէեիմ զանն իտիեօրտում, տէտի :

Մէզպուրէ, ադչամա գատար վապթինի նէչէսիղլիլէ
կէչիրտի :

*
*
*

Սախթէ Բօլ Հարման, սապահլանըն ֆապրիգասընա
կիթմէք իւզրէ խանէսինտէն հարէքէթ իթտիկինտէ, օ կիւ-
նիւն վէ օ կիճէնին պիր գըսմընը, մուվադգաթէն Բարիստէ
պուլունան պիր Խնկիլիզ ֆապրիգաթօր իլէ, իսթիչարէ ի-
տէրէք կէչիրէճէկինտէն, նէ' էօյլէն վէ նէ' ադչամ թա-
ամլարընա կէլմէհէճէկինի քէրիմէսի Մարիհէ խապէր վիր-
միշ իտի :

Մարի տէ , բէտէրինէ սարըլարագ , շէօյլէ ճէվապ վէր-
միշ իտի .

— Վաղապս պու գատար միւտտէթտէ սէնին ղայպու-
պէթին պանա ուղուն կէօրինէճէք իսէ տէ , նէ՛ չարէ , մա-
տէմքի լազըմ տըր , գաթլանաճաղըմ . . . Դմտի , էֆէնտի
բէտէր , եարըն կէօրիւշիւրիւզ :

Բօլ Հարման , գըղընտան մուֆարագաթընտան սօնրա ,
Գուրպվուաեա կիթտի , վէ արապաճըսընա խիթապէն ,

— Սիղ Բարիսէ ավտէթ իտին . . . ագչամա գատար սիղէ
իշթիեաճըմ պուլունմաեաճաղ տըր , անճաղ , պաղը իշլէ-
րիմտէն տօլաեը կէճ վագթա գատար ֆապրիգատա գալա-
ճաղ . օլտուղումտան , պէնի ալմաղ . իշլին եարը կիճէ ըառ-
տէլէրինտէ կէլին , տէտի :

Արապան . — Սաաթ գա՞չտա կէլէեիմ , էֆէնտիմ :

Բօլ . — Եարը կիճէեի եարըմ սաաթ կէչէրէք , ըրիթըմ
իւղէրինտէ , պիւեիւք գաբունուն գարշըսընտա պուլունուն :
Դաբունունու ուեանտըրմաղ պիհուտէ տիր :

Արապան . — Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Պատէհու Ժագ Կարօ , նէհրին քէնարընտա վագը պիր
լօգանթաեա կիրտի , վէ պաղը կիւն , իշլէրի սէպէպլյէ եր-
քէնճէ Գուրպվուաեա կիթտիկինտէ , օրատա թաամ իթտիկի
կիպի , օ կիւնիւ տախի էօյլէ թաամընը օ մահէլտէ իթտի ,
վէ քէնտի հիսապընա օլարագ , թամ սաաթ ալթըտա , իքի
քիշիլէք ագչամ թաամը կէօնտէրիլմէսինի էմը իյլէտի :

Ժագ Կարօ , ֆապրիգաեա մուվասըլէթինտէ , գաբու-
նունուն օտասընա կիթտի , վէ մէրգումուն գարըսընա ,

— Տիւն ագչամ , սաաթ ալթըտան աղ էվլէլ , պէնի սի-
վալ իտէն զաթը կէօրտիւնիւլ միւ , տէտի :

Գաբունու գաբր . — Էվլէթ , էֆէնտիմ :

Ժագ Կարօ . — Տիմէք քէնտիսինի թանըեապիլիրսինիլ :

Գաբունու գաբր . — Բէք ալէա թանըեապիլիրիմ :

Ժագ Կարօ . — Օ զաթ պու ագչամ թէքրար կէլէճէք տիր :
— Մէրգում , պիր միւհէնտիս օլուպ , կիճէեի գատար պիր-
լիքտէ իշիմիլ վար տըր : — Դմտի , նէ՛ սիղ վէ նէ՛ զէվճինիլ ,

պէնսիմ հարեքէթ ու ազիմէթիմէ տէկին պէքլէմէին , վէ վազթընըզտա ուեուեուն : -Անճագ , սաաթ պէշ պուչուգտա , պէնսիմ իշ օտամոտ իքի քիչիլիք պիր սուֆրա հաղըրլանըն : - Իգթիզա իտէն թաամլար , լօդանթատան կէթիըիլէճէք տիր :

Սաաթ պէշ պուչուգտա , գաբուճունուն գարըսը , Օվիտի , Բօլ Հարմանըն օտասընա կիրտիրտի , վէ սուֆրանը տախի թէրթիպ իյլէտի :

Ժագ Կարօ , տէրհալ Օվիտի իսթիգպալ իտիպ , կէօզիւյլէ պիր իշարէթ իթտիքտէն սօնրա , ինկիլիզճէ պաղը սէօզ սէօյլէտի :

Տիթօնլու , մէրգուճուն իֆատէսինի անլանարագ , քէնտիսի տէ այնի լիսան իլէ ճէվապ վիրտի :

Պունլար , Նիւ-Եօրդտա իգամէթ իթմիշ օլմալարը սաեէսինտէ , ինկիլիզճէի բէք իյի թէքէլլիւմ իտէպլլմէքտէ իտիլէր :

Բօլ . - Այնի վաղըթտա սէնին իքի եէրտէ պուլունճուշ օլտուղունու զանն իթտիրէպլլմէք իշին հէր շէյ հաղըր տըր :

Օվիտ . - Պանա լաղըմ օլան տա պու տուր :

Բօլ . - Սաաթ ալթըտա թաամըմըզը թէնավիլլ իտէրիզ :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Պատէհու , Ժագ Կարօ , քէնտի եաղըխանէսի իւզէրինէ պաղը մաքինա բլանլարը վաղ իթմէքլէ , պու իքի ալչաղլար , կիւեա , մաքինաեա միւթէալլիգ խուսուսաթտան պահս իտիեօր կիպի կէօրիւնտիլէր :

Օվիտ . - (Հալէա ինկիլիզճէ թէքէլլիւմ իտէրէք .) Արապաճըն սաաթ գաճտա պուրատա պուլունճագ տըր :

Բօլ . - Եարը կիճէի եարըմ սաաթ կէչէրէք , ըրթըմըն իւզէրինտէ պէքլէեէճէք տիր :

Օվիտ . - Բէք իյի :

Բօլ . - Մահուտ գըզ եալընը՞մը կիտէճէք , եօգսա , ըրֆագաթընտա քիմսէ պուլունճագ՞մը տըր :

Օվիտ . - Եալընըզ կիտէճէք տիր , վէ գուվվէյի թէխայեիլլիեմ իլէ պէրթարաֆ իթմէք իսթէտիկիմ միւքըլլաթտա , քէնտի քէնտիեէ պէր թարաֆ օլմուշ տուր :

Գարուճունուն գարըսը, սուփրաքը թէրթիպ իթտիք-տէն սօնրա, օրատան չէքիլինճէ, Օվիտ, ճէպինտէն, մահ-ֆաղա իլէ գարլը օլարագ, պիր շէյ չըգարըպ, մասանըն իւթիւնէ գօյտու, վէ պատէհու,

— Պունա նէ՞ տէրսին, տէյի սիւալ իթտի:

Մէրգումուն, ճէպինտէն չըգարտըղը իշպու մատտէ, Պուրպօն ըրիթըմընտա սաթըն ալտըղը պըչագ իտի:

Օվիտ. — Պու պըչագ իլէ ինէքտէն գան ալընըր: Ահ, գը-ղըն, պէնիմ իշին պիր մոււմ եագմաեա պօրճուլ օլաճագտըր:

Օլ էսնատէ, ասմա սաաթ ալթը չալտը, վէ այնի վա-գըթտա գարու վուրուլտուղունտան, ժագ կարօ,

— Կիլինիզ, տէտի:

Տէրհալ, մէրգումուն տայիրէսի խըզմէթքեարը, սէօեիւտ տալընտան եարըմըլ պիւեիւք պիր սէրէթ տէրունինտէ պա-ղը թաամ կէթիրմիշ օլան լոգանթա ուշաղընը իշէրի կիր-տիրտի:

Բօլ Հարման. — (Փապրիգանըն ատէմինէ.) Մա'րշէ, էս-նաի թաամըմըղտա խըզմէթիմիզի սէն կէօրէճէքսին: (Պատէ-հու լոգանթանըն ուշաղընա խիթապ իտէրէք.) Եարըն սա-պահ կէլին, հէր շէյի ալըն:

Պու սուրէթլէ իքի շէրիքլէր, սուփրաեա օթուրտուլար, վէ ինկիլիդճէ միւքեալէմէլէրինէ պէվամ իլլէտիլէր:

Պունլարըն թաամը չօգ սիւրմէտի:

Մարշէ. — Սուփրաքը թօրլաեըմը, էֆէնտիմ:

Բօլ Հարման. — Խա'յր, պէօլլէ պըրագ, վէ սէն պիզէ պիր գաշ լամպա կէթիր, չիւնքի չալըչաճաղըլ:

Սաաթ եէտիտէ, ամէլլէ վէ մէմուրիյն ֆապրիգատան մուֆարագաթ իթտիլէր:

Մարշէ, էֆէնտիսինին հէնուզ քէնտիսինէ իշթիեաճը պուլղունուպ պուլունմատըղընը սիւալ իթտիկինտէ, Բօլ Հար-ման, ճէվապա աղագ պիրլէ,

— Խա'յր, էվլատըմ, կիտէպիլիտին: Անճագ գարուճու-եա սէօլլէքի, հիշ պիր սէպէպլէ բահաթսըլ օլմասըն, վէ վագթը մուայեէնինտէ եաթսըն, տէտի:

Տայիրէ ուշաղը օրատան չէքիտի, վէ պիր չարեք սա-
աթ սօնրա, ֆապրիգատա սիւքիւնէթ հասըլ օլտու:

Ժադ. իլէ Օվիտ, գաբուճունուն, էթրաֆը տօլաշտըղը-
նը իշիթտիլէր:

Ժադ. - (Արգատաշնա.) Վազըթ եագլաշըեօր:

Օվիտ. - Էվվէթ, հազըրլանմադ լաղըմ տըր: - Իմտի,
տիւնքի կիւն սանա վիրտիկիմ չանթաեը պանա իեատէ էթ:

Բօլ Հարման, տօլապը աչըպ չանթաեը վէրտի, վէ Տի-
թօնլու տախի էսվապընը թէպտիլէ պաշլատը:

Պէշ տաղըգա սօնրա, Օվիտ, Բօլ Հարմանա տօղրու
տէօնտիւ քի, մէրգոււմ, սօուգ պիր թէր իլէ գուլագ թօզ-
լարը ըսլանմըշ օլտուղու հալտէ, պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէ-
եէրէք, Օվիտէ նապար իթմէքտէ իտի:

Օվիտ. - Իշթէ պու տա պիթտի, շիմտի սէն շու պէնիմ
շիք էլպիսէլէրիմի էսին պիր մահէլլտէ հըֆը էթ. ավտէթիմ-
տէ ալըրըմ, վէ պէնի, սէօյլէտիկին գաբուեա գատար կէօ-
թիւր:

Բօլ Հարման, ասլա պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէեէրէք,
չէքմէճէսինտէն պիր անախթար ալտը, վէ արգասընտան կէլ-
մէսինի Օվիտէ իշարէթլէ անլաթտը:

Պուշլար, տիշարտաքի հավլինին էշիլինտէ տուրտուլար:

Օլ էանատէ, կիճէ գարանըղը ֆէվգէլատէ օլուպ, պու-
լութլար իլէ գաբլը պուլունան գուպպէյի ասիւմանտա պիր
եըլտըզ պիլէ բարլամաեօրտու, վէ այ մահիթապը տա բէք
կէճ չըգաճագ իտի:

Ժադ. Կարօ, գարանըգտա էթրաֆա պիր աթֆընաղար
իյլէտիքտէն սօնրա, գուլագ վիրտի:

Օլ էանատէ, աղիմ պիր սիւքիւթ հիւքմ իթմէքտէ օլ-
տուղու հալտէ, Ժադ. Կարօ, Օվիտին էլինտէն թուլթուպ

կէօթիւրտիւ : Իքիսի պիրլիքտէ , տիվարըն պօեուլնտան տար պիր սօֆաեա դատար ուզանարազ , քէրէսթէ վէ էնվայի էտէվաթ իլէ մէմուլ ոլան իքինճի պիր հավլիեէ մուվասըլէթ իյլէտիլէր :

Մէրզ ումլար , լազըրտը իթմէեէրէք , օ հավլիտէն միրուր իթտիլէր , վէ պատէհու ժազ Կարօ , քիւչիւք պիր դաբուլնուն էօնիւնտէ տուրուպ , սիւրկիւնիւն տէլիկինի դաբանլըգտա արաեարազ :

— Իշթէ պու տուր , տէտի , վէ դաբուեու աշտըգտան սօնրա , — անախթարը տախի շու տուր , իմտի սաղ թարաֆտան կիթմէլիսին , պէշ տագըգաեա դատար , Կարան տը Գօլօմպ եօլու իւզէրինտէ պուլունուրսուն , տէյի իլավէ իյլէտի :

Օվիտ , անախթարը ալտըգտան սօնրա , տիշարը ֆըրլաեընճա , գարանլըգտա թավշան միսիլլու նապէտիտ օլտու :

Ուզագտան , Գուրպվուա չանընըն սաաթը օլ էսնատէ սէքիզ չալըեօրտու :

Իշթէ թամ օլ արա , Լիւսի տէ , Սէն-Լապար մէվգիֆինտէ , հարէքէթէ հազըր պուլունան գաթարա րաքիպ օլտու :

Մէզպուրէ , պալօ ֆիսթանընը համիլ օլան պիւեիւք գուլթուեու պիրլիքտէ կէօթիւրմէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ , րահաթ օլապիւմէք իչին , պիրինճի մէվլի պիլէթի ալտը , վէ ֆիլվազը տա օթուրտուղու վալօնաա , քէնտիսինտէն զայրի քիմէսնէ պուլունմատը :

Լիւսի , Պուա-Գօլօմպտա , գաթարտան աշաղը էնիպ , իլք կիւնիւ սալիք օլտուղու եօլտան եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Բարիստէն ավտէթ իթմէքտէ օլան պաղը քէսան , եօլուն պիր գըսմընա դատար մէզպուրէնին կիթտիկի թարիգտէն կիթտիլէր :

Լիւսի , սիւրաթլէ եիւրիւեօրտու , անճազ վազըթ հէնուղ բէք կէճ օլմատըղընտան , գօրգուսու պուլունմամագտա իտի : Շու դատարքի , օվաեա մուվասըլէթինտէ , եալընըզ գալտըղընտան , էթրաֆընա պիր կէօղ կէզտիրտի , վէ պիշարէնին կէօղլէրինտէ , միւպհէմ պիր իղթիւրապ ու էստիլէ կէօրիւմէկէ պաշլատը :

Պունունլա պերապեր, ճատտէտէն կէչէն պազը արապա, վէ տէմիր եօլուն տիկէր թարափընտա պազը ատէմ սէսլէրի իշիտիլտիկինտէն, Լիւսի, հէնուզ քէնտիսինի պիւթիւն պիւթիւն եալընըզ զանն իթմէեօրտու:

Մէզպուրէ, չալը չըրբըլար իլէ իհաթա օլունմուշ օլուպ, պիր կիւն էվվէլ պիր քէօյլիննիւն եաթմըշ օլտուղունու կէօրմիւշ, վէ ուեուումպ տա իտուկինի զանն իթմիշ պուլունտուղու գաւազ աղաճլարը թարափընա վասըլ օլաճաղը սըրատա, Օվիտ, զաթէն մուվասըլէթ իթմիշ իտի:

Օվիտ, Լիւսինն խաֆիֆճէ ալտըլը ատըմ սէսինի իշիթտիկի կիպի, այնի եօլտան, ֆագաթ, դարչը թարափտան կէլմէքտէ օլան տիկէր պիր ատէմ սէսինի տախի իշիթտի, վէ կէրչի գարանլըգ, օլտուգճա քէնտիսինի հիմանէ իյլէմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ մէրգում, տէրհալ պիր թագըմ ուֆագ աղաճլարըն արգասընտա սիբէրլէնտի:

Լիւսի, դարչը թարափտան կէլէն եօլունու դարչըլատը: Պու եօլուն, մէզպուրէեէ պիր սէօլ պիլէ սէօյլէմէեէրէք, եօլունա տէվամ իյլէտի:

Իքի թարափտան տախի ատէմ սէսլէրի ուզագլանտը, վէ նիհանէթ իշիտիլմէզ օլտու:

Պատէհու, մէրգում քէնտի քէնտիեէ,

—Շիմտի, պէքլէեէճէք խայլի վապթըմ վար տըր: Իմտի, միւմքին մէրթէպէ շուրանըն սէֆասընը չըգարաեըմ, տէտի:

Պու սուրէթլէ, Օվիտ, տալլարըն արգասընա չէքիլտի, վէ օրատա, քէնտիսի իշին օթուրաճագ պիր մահէլլ թէտաըլէքիլէ, սէրտիկի մէնտիլին իւղէրինտէ օթուրտու, վէ սիկարա չըպուղունու եագըպ, կէօղլէրինի, լաղըմ կէլէն թարաֆա տիքտիկի կիպի, գուլագլարընը տախի օլ թարաֆա հասը իյլէտի: Մուախարէն, սապը իլէ պէքլէմէկէ պաշլատը:

Լիւսի, թէհիքէսիզճէ մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլտու:

Օրատա, իըզմէթ քեարլարըն պաղըսը, խանէ սահիպի թարափընտան չաղըլըմըշ, վէ տիկէրլէրի, մատամ թարափընտան ալըգօնուլմուշ օլտուգլարը ճիհէթլէ, Լիւսի, քիմէ միւրաճաաթ իտէճէկինի պիլմէեօրտու:

Նիհանեթ , մատամըն օտա պէսլէմէսի , տիքիշճի դըզըն կէլմիշ օլտուղունու մէզպուրէնէ խապէր վիրտի :

Պէլէտիեէ միւտիրինին զէվճէսի , զաթէն պիր սաաթ-տան պէրու , ֆիսթանընըն կէթիրիլմէտիկինտէն տօլաեը բիւր-ղազապ օլմուշ օլտուղու հալտէ , Լիւսինին մուվասըլէթի խա-պէր վէրիլտիկինտէ ,

— Հէլէ չիւքիւր , տէտի , վէ կէնճ գըզըն , քէնտի նէզ-տինէ կիրտիրիլմէսինի էմր իյլէտի :

Միւշթէրի . — Նէ՞ խապէր , մա'տմուազէլ , ֆիսթանըմ'պիթ-տի մի :

Լիւսի . — Էվվէթ , մատամ :

Միւշթէրի . — Լաեըզլը օլտո՞ւ մու :

Լիւսի . — Զանն իտէրիմ :

Միւշթէրի . — Պաշըմը տիւզէլթէճէք օլան բէրուքէրէ պէք-լէեօրում : Պաշըմը տիւզէլթտիքտէն սօնրա , ֆիսթանըն բրօ-վասընը իտէրիզ :

Լիւսի , եօլտա կէլիւքէն , իշպու բրօվա միւնասիպէթիյլէ պիր թագըմ'միւշքիւլաթ վէ զավայիլէ տիւշար օլաճալընը միւլահազա իտէրէք , հէր շէյէ գաթլանմադլըզը ֆիքրինէ գօյմուշ խտի : Պինապէրին , ճէվապա աղազ իտէրէք ,

— Սիզ նասըլ իսթէրսէնիզ , էօյլէ եաբարըզ , մատամ , տէտի :

Պու արա բէրուքէր կէլմէքլէ , թամ իւշ չարեէք սաաթ զարֆընտա , մէզպուրէնին պաշընը տիւզէլթտի , չիւնքի , պու գատըն , բէրուքէրին իթտիկի թէզնինաթը ասլա պէեէնմէ-եօրտու :

Նիհանեթ սըրա Լիւսիեէ կէլտի :

Պալօ ֆիսթանը , նաղիքեանէ սուրէթտէ գօնուրիւշ օլ-տուղու գութուտան չըգարըլտը , վէ պէլէտիեէ միւտիրինին զէվճէսի , պու ֆիսթանը էթրաֆըյլա թէտօրիզ ու թէճէս-սիւս իթտիքտէն սօնրա , քէնտիսինէ կիյտիրիլմէսինի էմր իյ-լէտի :

Պու գատար ազ պիր զէմանտա տիքիլմիշ օլան իշպու ֆիթան , հադըգէթէն կիւզէլ պիր շէյ օլմուշ օլուպ , պու-

նուն սահիպի օլան գատըն տախի , անըն միւքէմմէլիեէթինի տերհալ թաստիգ իյլէտի :

Անճագ , գօրսաժընտա , թէպտիլ իտիլէճէք պաղը եէրլէր պուլունմասըյլա , Լիւսի , տէրքեար օլան մէհարէթինէ լաղմէն , անճագ եիկիրմի տաղըգա զարֆընտա , թէպտիլաթը մաթլուպէեի իճրա իտէպիլտի :

Մուախսարէն , սըրա , պաղը թապիի չիչէրլէր վաղընա կէլիպ , լաքին , պու տա գօլայ պիր խըղմէթ օլմատըղընսան , Լիւսի , եէնիտէն պիւեիւճէք պիր նէֆէս ալարագ , իչէ պաշլատը :

Անը , օրատա պըրագալըմ , քէնտի իչիյլէ մէշղուլ օլսուն , պիղ , Բարիօտէ , Տօֆին սօգաղընտա քեային էթմէքճի տիւքքեանընա ալտէթ իտէլիմ :

Սաաթ , աղչամըն տօգուզու իտի :

Մատամ Լըպըէնին խասթէիկի կիթտիքճէ աղըրլաչմագտա օլտուղունտան , մէզպուրէնին պէսլէմէսի , հէքիմին թալսիեէ իյլէտիկի իլաճը եաբտըրմագ իւղրէ , էճախանէեէ կիթմիշ իտի :

Լիզօն գատըն իսէ , պէսլէմէնին վէ Մ . Լըպըէնին վիրուտինէ ինթիղարէն , տիւքքեանտա պէքլէմէքտէ իտի :

Սաաթ տօգուզու օն տագըղա կէչէրէք , Մ . Լըպըէ կէլտի :

Պու ատէմ , իրի վիճուտլու վէ անը գըսսա պիր քիմնէ օլուպ , բէք ճիւղի աղ ու ֆէթանէթի պուլունսուղունու իյմա իտէն սիմասընտան , ինատճըլըղը վէ թամահքեարլըղը անլալըլմագտա իտի :

Մ . Լըպը . - (Տիւքքեանա կիրէրէք .) Խասթատան նէ խապէր , Լիզօն գատըն :

Էքմէքնի Խարուն . - Բէք ֆէնա տըր , միւսիւ Լըպըէ . - Իքի սաաթտան պէրի տիրքի , սիզին ալտէթ իտիպ իթմէտիկինիզի սիւալ իտիեօր : - Ղալիպա սիզին իլէ կէօրիւշէճէք տիր :

Մ . Լըպը . - Շիմտի քէնտիսինի կիտիպ կէօրիւրիւմ :

Ճիլվագը Մ . Լըպըէ , ֆէվգէլատէ սապըրսըղըղըլա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ պուլունան զէվճէսինին եանընա չըղտը :

Խաաթա գատրն , զէվճինի կէօրտիւկիւնտէ , էլինի ու-
զաթտը , վէ Լըպրէ , մէզպուրէնին էլինի թութուպ , քէնտի
էլլէրի տէրունինտէ սըգտը :

Պիչարէ գատրնըն խաաթէլիկի , իւք կիւնտէն պէրու տէհ-
շէթլի պիր սուրէթտէ իլէրլէմիշ օլուպ , զէվճի , սօլմուշ օլան
օլ սիմա իւզէրինտէ էճէլ էմարէսինի իւք պագըշտա միւշա-
հէտէ իլլէտի , վէ հէր նէ գատար թապէն սահիպէյի ըիդ-
գաթ տէյիլ իտի իսէտէ , պունուշլա պէրապէր մէնզարէյի
մէզքիւրէտէն միւթէէսսիր օլարադ ,

— Պիչարէ տօսթում , բէք իյի կէօրիւնմէօրսուն , տէ-
յի՞ Լ մի , տէտի :

Մատամ Լըպրէ . — (Զաաֆէթինտէն նաշի հէման անլա-
շըմազ պիր սէտա իլէ .) Բէք ֆէնանըմ , բէք ֆէնա , պէնիմ
իշիմ արթըզ պիթտի . . . պէն էօլէճէեհիմ :

Այնի վագըթտա Մ. Լըպրէնին կէօղլէրինտէն եաշլար ա-
գարադ ,

— Հա'յտէ , հա'յտէ , պու կիպի էֆքեար պէեանընա մա-
նէա եօգ տուր , տէյի պէեան իլլէտի :

Մէրզում , պու լագըրտըլարը սէօյլէտիկի սըրատա , ֆիք-
րինտէն տախի ,

— Հագդը վար տըր , պէն քէնտիսինտէն արթըզ իւմի-
տիմի գաթթ իտիեօրում , տէտի :

Մատամ Լըպրէ . — (Թէքըրար իտէրէք .) Էվվէթ , էվվէթ ,
պէն էօլէճէեհիմ : Էօյլէ օլտուղունու հիսս իտիեօրում . . .
Տօ'սթում , սէնի թէրք իտէճէեհիմ . . . միւէպպէտէն սէնի
թէրք իտէճէեհիմ . . . պու իսէ , միւշքիլ շէյ տիր , զիրա ,
պէն սէնի զիեատէսիլլէ սէվէր իտիմ . . . Էօլմէզտէն էվվէլ ,
սէնտէն պիր շէյ ըէճա իտէճէեհիմ :

Մ. Լըպրէ . — Նէ՞ շէյ , չաբուդ սէօյլէ . . . պէնտէն իս-
թէեէճէկին հէր շէեէ մուվաֆֆադաթ իտէճէեհիմ :

Մատամ Լըպրէ . — Հէր շէյէ՞ մի : Սահի՞ մի :

Մ. Լըպրէ . Էկէրչի պու խուսուստա շիւպհէ իտէր իսէն ,
էսէֆ իտէրիմ :

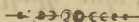
Մատամ Լըպրէ . — Բէք իյի , վալիտէմի կէօրմէք իսթէրիմ :

Լըպրէ, տիթրէեէրէք,

— Վալիտէնի՞մի, տէյի պէեան իյլէտի:

Մատամ Լրպրէ. — Ա՛հ, սէնին հազդընտա բէք չօդ խէթա-
լարտա պուլունմուլ օլտուղունու պիլիեօրում, լաքին, սէնինտէ
պազը թագսիրաթըն օլմուլ տուր... Հաթթա, սէնինտէ անըն
գատար խէթան օլմուլ տուր, պէլքի տէ օնտան զիեատէ...
Պունտան գաթինազար, պունլարըն նէ՞ էհէմմիեթի վար
տըր... Վալիտէմի կէօրմէքսիզին էօլմէքլիկիմէ էլպէթթէ
միւսաատէ իթմէք իսթէմէեհէքսին... Սէնտէն սօնրա տիւն-
եաղա է՛ն զիեատէ սէվկիլիւմ, վալիտէմտիր... պինապէրին
անը սօն տէֆա կէօրմէեէրէք, պու ալէմի թէրք իյլէմէքլիք,
եիւրէկիմտէ պիր եարէ պըրագաճագ տըր:

Մ. Լրպրէ. — Վալիտէն պուրանա կէլմէկէ ասլա բաղը օլ-
մանեաճագ տըր... ասլա, ասլա, պէն քէնտիսինի բէք իյի
թանըրըմ:

Մատամ Լրպրէ. — (Սէտասը՝ կիթտիքճէ զայիֆ չըգարազ.)
Եանըլբեօրսուն... էկէրչի, վագը օլան ահվալտէն տօլանը
էսէֆ պէեան իտէրէք, քէնտիսինէ պիր մէքթուպ եաղմանա
րույի ըիզա կէօսթէրիր, վէ սանա աֆվ իթմէսինի, վէ է-
կէրչի պէնի հէնուզ հանաթտա պուլմագ իսթէր իսէ, պիլա
իֆաթէի վագըթ պէնի կէօրմէքլիկէ կէլմէսինի բէճա իյլէր
իսէն, մուվաֆֆադաթ իտէճէք տիր:

Մ. Լրպրէ. — (Սէրթ պիր սէտա իլէ.) Պէն պէօյլէ պիր
մէքթուպ ասլա եաղամամ:

Մատամ Լրպրէ. — Սօն արզումու իյֆա իտէմէքսիզին,
մահզունէն վէ մէյեուսէն, վէֆաթըմը՞ մը իսթէեօրսուն...
Խա՛յր, խա՛յր, սէն պու գատար զալիմ պուլունմանեաճագսըն:

Պու աբա, պիշարէ գատընըն կէօղէրինտէն սէլ կիպի եաշ ագտը:

Էթմէքճի ուսթասը, պաշընը էեիպ, տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ:

Մէրգոււմ, հիտտէթմիզաճ, ինթիգամ ալմագլըղը սէվէր, վէ ինատոնը պիր քիմսէ իտի իսէտէ, պու ճիւմէ իլէ,

— Հագգը վար տըր . . . շու տիւնեաեը թէրք իտէճէ-կի սըրատա, վալիտէսինի կէօրմէքտէն քէնտիսինի մէնն իյլէմէք, զալիսիք տիր . . . Պու խուսուս, վիճտանէն ըահաթ-սըղլըղըմ մուճիպ օլաճաղը կիպի, միւտտէթի հաեաթըմտա, պուճտան տօլաեը քէնտիմի իթապ իտէճէկիմ տէ տէրքեար տըր, տէտի քէնտի քէնտիեէ:

Պատէհու, պիրտէն պիրէ, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Բէք իյի, եաղաքըմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Մատում Լրպրէ. — (Էլլէրինի գալուշտուրարագ.) Ա՛հ, թէշէքքիւր իտէրիմ, տօ՛սթում: — Սէնին բէք իյի պիր զաթ օլտուղունու պիլիւրիմ, վէ պիր ան էվվէլ, վատ իթտիկին մէքթուպու եաղաճաղընա շիւբհէ իթմէմ:

Մ. Լրպրէ. — Եարըն սապահ եաղաքըմ:

Մատում Լրպրէ. — Խա՛յր, եարըն վագըթ կէճիքիր . . . Քէսպի զաաֆ իթմէքտէ օլտուղումու, վէ էճէլիմին եագլաշ-մագտա իտուկինի հիսս իտիեօրում:

Մ. Լրպրէ. — Փագաթ, մէքթուպ նասը՛լ կէօնտէրիլէճէք տիր:

Մատում Լրպրէ. — Լիզօն գատըն, եաղաճաղըն մէքթուպու կարան տը Գօլճմպա կէօթիւրէճէք, վէ վալիտէմ իլէ պիրլիք-տէ կէլէճէք տիր: Իմտի, պու սուրէթլէ, իշպու կիճէ քէն-տիսինի կէօրէպիլիւրիմ:

Մ. Լրպրէ. — (Քէնտի քէնտիեէ.) Պու տիվանէլիք տիր, լաքին, նիհաեէթ մուվաֆֆագաթ իթտիմ, վէ քէնտիսինէ գարչը տա պուլունամագ իտիմ: — Իմտի, պիր ազտան քէնտի-սինէ պիր մէքթուպ եաղմալըեմ, վէ էթմէքճի խաթունու Գօլճմպա կէօնտէրմէլիւրիմ:

Մատում Լրպրէ. — Չարուգ էթ, չարուգ էթ:

Մ. Լրպրէ . - Միւրատընըն իճրա՝ օլունաճաղընա շիւպէէ իթմէ :

Պատէհու , էթմէքճի ուսթասը աշաղընա էնտի , վէ մէք-թուպ եաղմադ իւզրէ , տէսթկեահըն պաշընա կէչիպ ,

— Լիզօն գատըն , սիզէ պիր անկարեա իշ վար տըր , տէտի :

Ժան Ֆօրքիէ . - Նէ՞ տիր :

Մ. Լրպրէ . - Դաեըն վալիտէմին խանէսինէ կիթմէք իւզրէ , շիմոի եօլա չըդմալընըզ :

Ժան Ֆօրքիէ . - (Վաղը օլան հալի քէշֆի իտէրէք .) Բէք էյի , էֆէնտիմ , էմրինիզէ հաղըրըմ :

Մ. Լրպրէ . - Պիլլըմիսինիզ , մէզպուրէ , շէյթանըն պու-ճաղընտա օթուրուր . . . իդամէթկեահը , Կարան-տը-Գօլօմպ-տա , Բարիս եօլունտա , 41 նիւմէրօյու խանէ տիր :

Ժան Ֆօրքիէ . - (Պիր կիւն էվէլ Կարանա կիթմիշ օլտու-ղունու իզրար իթմէք իսթէմէտիկինտէն .) Պուլուրում . . . ինսանըն աղղընտա տիլ օլտուգտան սօնրա , սօրա սօրա ա-րատըղընը պուլապիլիր . . . Լաբին , դահըն վալիտէնիզէ նէ՞ սէօյլէեէճէեիմ :

Մ. Լրպրէ . - Եաղտըղըմ մէքթուպու քէնտիսինէ թէսլիմ իտէրսինիզ . . . Տէմիր եօլարըն վաղթը հարէքէթէրինէ տա-յիր օլան թաշիֆաեը թէտդիգ իթտիմ . . . Բարիսէ տօղրու կիտէն սօն գաթար , եարը կիճէեի ալթը տաղըգա կէչէրէք , Պուա-Գօլօմպտան կէչիեօր . . . Պու իհթիեար դարընը իշպու գաթար իլէ կէթիրմէք իւզրէ , թէտապիրի լաղըմէեի իթթի-խաղ իթմէքիկինիզ լաղըմ տըր , զիրա , գէվճէմ , հէր հալտէ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէեօր :

Ժան Ֆօրքիէ . - Միւսիւ Լրպրէ , քէնտիսինի պուրաեա կէթիրէճէկիմէ սէօզ վէրիրիմ . - Սաաթ օնտա , Սէն-Լազար մէվգիֆինտէ գաթարա բաքիպ օլուրում . - Սաաթ օն պիրէ չարեէք գալարադ , մատամ Լըպէլին խանէսինտէ պուլունու-րում , վէ եարը կիճէ գաթարըյլա ալտէթ իթմէքիկիմիզէ հիշ պիր մանի կէօրմէեօրում :

Լըպրէ , պու ալա մէքթուպու պիթիրիպ , տիւրտիւ :

վէ պիւր մահճազա տէրունինէ դօյտուգտան սօնրա , էթմէք-
ճի Խաթունա թագաւոր իյլէտի , վէ սպատէհու ,

— Իմտի , չարչարուգ պուրատան կիտին . . . պու բարա-
եր տա ալըն . . . Մէվգիֆէ կիթմէք իչին պիւր արապանա բա-
քիպ օլուն , քէզալիք ավտէթինիլտէ տախի պիւր արապանա
օթուրուն , տէտի :

Մէրգոււմ , պալէատէքի սէօղլէրի սէյլէրքէն , պէհէրի
պէշէր ֆրանգլըգ օլարադ , ժան Ծօրթիէնին էլինէ տէօրթ
ատէտ սիքքէ վազ իյլէտի :

Մէզպուրէ , պու սիքքէլէրի ալտըգտան սօնրա , տիւք-
քեանտան տիշարը չըդտը , վէ օրատան պօշ պիւր արապա
կէչմէքտէ օլտուղունտան , պունա բաքիպ օլտու , վէ գա-
թարըն հարէքէթինտէն չէնտ տադըգա էվվէլ , Սէն-Լազար
մէվգիֆինէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Ժան Ծօրթիէ , սաաթ ծնու ծն ւոօգուգ տադըգա կէչէ-
րէք , Պուա-Դօլօմպա էնտի , վէ աճէլէթէն երւրիւեհէրէք ,
պիւր կիւն ագտէմ կիթտիկի եօլտան Կարանա տօղրու իլէր-
լէտի :

Օլ էանատէ , քէօյտէ , հէր շէյ սիւքիւնէթի աղիմէ իչին-
տէ պուլունուեօրտու :

Ժանըն ֆիքրինէ , գօրգու էսէրի պիլլէ կէրմէքտէ օլմա-
տըղընտան , սիւրաթլէ հարէքէթ իտէրէք , տէմիւր եօլուն
պօեունտաքի թարիգէ տախիլ օլտու :

Պու արա , Օվիտ Սօլիվօ , գուլադլարընը տէքմիշ , վէ
կէօղլէրինի տէօրթ թարաֆաթի իյլէմիշ օլտուղու հալտէ ,
քէնտի մահէլի մախսուսընտա գըմըլտանմանարադ տուրմադ-
տա իտի :

Լիւսի , մէրգոււմուն գարչըսընտան կէչտիքաէն սօնրա ,
մէզքիւր խալի վէ գարանլըգ թարիգտէն քիմէսնէ կէչմէ-
միշ իտի :

Նակէհան , Օվիտ , աեադ սէսի իչիթմէքլէ , տիգգաթը-
նը արթըրա , վէ կէօղլէրի , գարանլըգտա տահա զիեատէ
քէսկինլէնտի :

Իշիտիլէն աարմլար եաղլաշմադտա իտիլէր իտէ տէ ,

Կարան թարափընտան կէլմէտիքլէրինտէն, պէքլէմէքտէ օլտու-
ղու մաղլուսուն աեազ սէսլէրի օլմատըղը անլաշըլմագտա իտի :

Մէրգուսմ ճիթօնլու, պաշընը, Պուս-Դօլսմայ թարա-
փընա չէվիրտի, վէ գարանլըգտա, անլաշըլըր անլաշըլմագ
պիր սուրէթտէ, սիեաճ պիր կէօլկէ միւշահատէ իյլէմէքլէ,
քէնտի քէնտիեէ :

— Պիր գարը հէյէթինէ պէնդէեօր, տէտի :

Մէզըիւր սիեաճ կէօլկէ, գավագ աղաճլարընտան պիր աղ
ուզագտա տուրտու, վէ պիր միւտտէթ թէրէտիւտլէ, վէ
եօլ արաեօր կիպի կէօրիւնտիւքտէն սօնրա, նակէհան, ա-
րատըղը եօլու պուլմուշ կիպի զանն օլունտու, վէ աղաճլա-
րըն պօեուկտաքի եօլտան սէրիան եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Սօլիվօ, ֆիքըրինտէն,

— Պու պիր եէրլի գարը օլմալը տըր... պէսպէլլի կէճ
գալմըշ օլտուղունտան, աճէլէթէն կիտիեօր, տէյի միւլա-
հազա իթտի :

Ժան Ծօրթիէ, — չիւնքի, մէրգուսմ ալչաղըն հանընտան
կէչմիշ օլան՝ մէզպուրէ գատըն իտի, — աղ վագըթտա Բարիս
ճատտէսինէ մուվասըլէթ իյլէտի, վէ մատամ Լըպէլին խա-
նէսի բիշկեահընտա տուրուպ, գարունուն չընկըրագ զինճի-
րինի գուվվէթլիճէ չէքտի :

Չընկըրաղըն սէսինի, ուզագտան, Օվիտ տախի իշիթտի,
ֆադաթ, իքի տագըգա կէչմիշ օլտուղու հալտէ, Լիզօն գա-
տըն էլան չընկըրաղը չէքմէսինէ տէվամ իյլէմէքտէ իտի :

Նիհաեթթ, սէսի պաղչէնին իչէրիսինտէն իշիտիլմէքտէ
օլան պէսլէմէ,

— Նէ՞ վար տըր, շանը չալան քի՞մ տիր, տէյի սիւալ
իթտի :

Ժան Ծօրթիէ տէ,

— Մ. Լըպրէ թարափընտան պիր մէքթուպ կէթիրմիշիմ
տիր. մէրգուսմուն գարըսը էօրիւեօր, տէյի ճէվապ վիրտի,
Պէպլէմէ. — Պէքլէեինիղ :

Ծիւլվագը Ժան, պիր աղ պէքլէտի, վէ պատէհու պէսլէմէ,
գարունու աշտըղընտա, էթմէքճի Խաթունու թանըեարագ,

— Սիղ, տիւնքի կիւն եինէ պուրանա կէլմէտինի՞ղ մի, տէտի:

Ժամ. — Էլվէթ, տիւնքի կիւն պուրանա կէլմիչ օլան պէն իմ:

Պէտլեմէ. — Գաբունուն չանընը չէքտիկինիղի մատամ իշիտէրէք, պէնի ուեանտըրտը: — Նասըլ, մատամըն գըզը էյի՞ մի տիր:

Ժամ. — Պիշարէնին եալընը պիր գաչ սաաթլըգ էօմրիւ գալմըշ տըր:

Մատամ Լըպէլ, աճէլէթէն պիր միսօ վէ պիր գամգօլ կիեինէրէք, ալթ գաթա էնիպ, էլինտէ պիր մուլ պուլունտուղու հալտէ, աչըգ օլան գաբունուն եանընտա տուրտու:

Ժամ. — (Մէղպուրէեի կէօրիւպ, տէրհալ նէզտինէ միւրաճաաթ իտէրէք.) Մա'տամ, սիզէ պիր մէքթուպ կէթիրտիմ. . . տամատընը Մ. Լըպրէ թարաֆընտան ղաեէթ միւսթաճէլ պիր մէքթուպ կէթիրտիմ:

Մատամ Լըպէլ, վագարը պիր հալ իլէ քէնտիսինէ վէրիլէն մէքթուպու ալտըգտան սօնրա, մահֆաղաեը եըրթտը, վէ սիմասընտա, ասլա հէեէճան էսէրի կէօրիւմէեէրէք, պաշտան սօնունա գատար օդուտու:

Պատէհու մէղպուրէ, պարիտ պիր սուրէթլէ,

— Իշթէ, թէմամ. . . տամատըմ օլան էֆէնտինին աղլը պաշընա կէլմիչ. . . պէնիմտէ իսթէտիկիմ պու իտի. . . Հա'յտէ, Ժիւսթին, պանա պիր ֆիսթան վէ պիր քիւրք վէր, վէ պէնի կիեինտիր. . . Սօն թրէն իլէ Բարիսէ կիթմէլիեիղ, իսթէմէ՛քի գըզըմ, պէնի կէօրմէքսիղին թէսլիմի րուհ իյլէսին, տէտի:

Մուախխարէն, Էթմէքճի Խաթունա խիթապ իտէրէք,

— Սիղ պիղի պուրատա պէքլէեին. . . պիր աղտան կէլիրիղ, տէտի:

Պու վէճհլէ իհթիեար գարը, էլպիսէլէրինի կիեինմէկէ կիթտի:

Լիւսի, պէլէտիսէ միւտերի օլան էֆէնտինին սէյֆիսէ-սինտէ, մատամըն ֆիսթանը իւզէրինէ վաղ խոլէճէք չիյէք կիրլանտլարընը, մէմուլինտէն զիեատէ սիւրաթլէ վաղ իթ-տիրտէն սօնրա,

— Պիթտի, մատամ, վէ սաաթ տա օն սիրէ պէշ տա-դըգա վար տըր, տէյի փէեան իյլէտի:

— Չարըգ ֆիսթանըն կիյտիրին, տէտի միւշթէրի գատըն:

Լիւսի, տէրհալ ֆիսթանը կիեհնտիրմէքլիկէ թէշէպպիւս իյլէտի:

Վագըթ կէշիեօրտու, վէ մէզպուրէ խէ, եարը կիճէ թըէնինի գաչըրմագլըղը ասլա իսթէմէեօրտու:

Հալ պուքի, միւշթէրի օլան գարընը կիեհնտիրմէք գօ-լայ պիւր շէյ օլմանըպ, խայլի վագթա միւհթաճ խտի, չիւն-քի, շու եա պու տիւրիւմիւ տիւզէլթմէք, շու եա պու չիյէ-եին եէրինի տէյիշտիրմէք, վէ սայիրէ վէ սայիրէ եաբմագլ լաղըմէտէն խտի:

Նիհանէթ, երիւրմի պէշ տագըգա սօնրա, մէզպուրէ գա-տըն մէմուռնիյեթ իզհար խտիպ, շու սէօզլէր իլէ Լիւսիսէ թէշէքքիւրիւնիւ պէեան իյլէտի:

— Ասլա պիթիւրմէեթէքսինիզ զանն խտիեօրտում, լա-քին, ազըպէթ պիթիւրմինիզ . . . Իմտի, արթըգ սիլի ալը-գօյմագլ իսթէմէմ, մատմուաղէլ, կիտէպիլիւրսինիզ . . . Կի-ճէլէր խայր օլտուն:

Լիւսի. — Խայրըլը կիճէլէր օլտուն, մա'տամ:

Պատէհու Լիւսի, օրատան մուֆարաթ իթտի:

Մէզպուրէ, մէվգիֆէ վաճըլ օլմագլ իչին, հէնուզ դըրդ տագըգա վագթը պուլունմագտա խտի: Պու խէ, լիւզումըն-տան զիեատէ պիւր միւտտէթ տիսէք օլուպ, պուռնուլա պէ-րապէր պէօյլէ կիճէ վագթը թարլալար իչինտէ կէճըքմէքլի-կի արզու իթմէտիկի իչին, ատըմլարընը սիւրաթլէ արմագտա խտի:

Լիւսի, գարչըսընա վէ էթրաֆընա նապարը էնտիշէ իլէ պագտըղընտա, տէրունէն էմիլիյեթսիլըլը հիսս իյլէմէքտէ խտի:

Օվիտ Սօրիվօ , կէնճ գրղըն ատըմ սէսինի իշիթտիկինտէ , մայիւմիւմիւզ օլան պըչաղը ճէպինտէն չըգարըպ , ուճունտաքի թաքաեը պիր թաքաֆա աթտը , վէ չիքեարը իւզերինէ հիւճում իտէն վահչի ճանվերէր միսիլու , օլ կէնճ գըղը բէնչէի խապասէթ վէ մէֆսէտէթինէ կէչիբէրէք , իճրաի մէրամը ֆասիտինի թէսհիլ զըմնընտա , քէնտի քէնտիսինէ չէրի տիւղէն վիրաի :

Պու սուրէթլէ , խապիսի մէրգում , գարանլըդտա , աեադ սէսի իշիտիկէն թաքաֆա կէօղլէրինի աթֆ իյլէեէրէք , — Բէնտիսի օլմալը տըր , տիմէքտէ իտի :

Պէտպաթթ տօղմուշ , վէ կէնճլիկինտէ տախի իտպար ու ֆէլաքէթ ադաարնը պըրադմամըշ օլան , վէ նիհաեէթ , սահնէյի ալէմտէ , ըրղ ու նամուսույլա եաշամադլա պէրապէր , պիր թադըմ հասիտլէրին նաղարը ատալէթճուեանէսինտէն խալի օլամամըշ պուլունան պիչարէ Լիւսի , մահղա թէայեիւչիւնիւ թէտարիք իչին , պէօյլէ կիճէ վադըթլարընտա , խալի օվալարտա սէյր ու սէֆէրէ մէճպուր օլուպ , պաշընա նէ կէլէճէկինի զէրրէ գատար չիւպհէ իթմէեէրէք , եօլունա տէվամ իթտիկի սըքատա , օլ վահչի Սօլիվօնուն՝ մէղպուրէեի թանըմսընա գարանլըգ մանի օլմատը :

Մէղպուրէ , իւք տէֆա օ եօլտան կէչտիկինտէ , պիւեիւք պիր գութուեու համիլ օլտուլու կիպի , պու քէրրէ տախի եէտինտէ պիւեիւք պիր գութու պուլունամադտա իտի :

Պու աքա , իքի իւչ սանիյեէ գատար միրուր իյլէտի , վէ կէնճ գըղ , քէնտիսինի գօլլաեան խապիսին հիղատընա վատըլ օլտու :

Օվիտ, պիր սըչրաեըշտա, գօլունու եօգարը գալտըրմըշ
օլարադ, եօլուն օըթասընտա պուլունտու, վէ Լիւսի, քէն-
տիսինի թէհտիտ իտէն տէհշէթլի մուխաթարաեը կէօրէպիլ-
մէզտէն էվվէլ, խապիսի մէրգումուն սիլահընտան վուրուլա-
րադ, տիհշէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ եէրէ սէրիլտի:

Գաթիլ, մէղպուրէնին վիճուտի իւղէրինէ էեիլէրէք,
գօլունու թէքրար եօգարը գալտըրտը, վէ ինսաֆսըզ վէ
մէրհամէթսիլ էլիլլէ, օլ մասումճըղազըն գալպկեահընա իքին-
ճի պիր տարպէ տահա էնտիրտի:

Լաքին, հիքմէթի Բապպանիեէ՝ հիչ պիր վագըթտա մագ-
լուսիյնի, պիր թագըմ՝ վահշի ճանիլէիին էլլէրինէ գաթիէն
թէրք իթմէտիկինտէն, շու սըրատա տախի, պիր միւճիղէյի
ֆէվգէլատէ իլէ, ճանիի մէրգումուն սիլահը ուճու, Լիւսի-
նին ֆիսթանը իւղէրինտէ պիր մատէնէ թէսատիւֆ իթմէքլէ,
վիճուտինէ կիրէճէք եէրտէ, գըրըլտը:

Հայտուտ իսէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պէյիս եօգ տուր... անըն իշի² պիթմիշ տիր, տէտի:

Պատէհու մէրգում, կէնճ գըզըն իւղէրինտէ կէօրտիւկիւ
սաաթը վէ գօրսաթընտաքի քէօսթէկի ալտը, վէ³ ֆիսթանը-
նըն ճէպինի եօգլաեարադ, պուլտուղու ագչէ⁴ չիզտանընը
չըգարտը, վէ մուախարէն տօղրուլարադ,

— Էյ Օվիտ, նէ՝ կիւղէլ թէրթիպ տիւչիւնիւեօրսուն.
չիմտի, գալգըպ տա, քի՞մ, պու գըզ իշին, խըրաղլարըն բէն-
չէպինէ տիւչմէմիշ տիր տիեէպիլիւր, տէյի պէհան իլլէտի,
վէ պիր ազ էվվէլ էթմէքճի Խաթունուն կէչտիկի թարիդէ
վասըլ օլտուղունտա, աւըմլարընը աղըրլաթտը, վէ պիրտէն
պիրէ գուլադ վիրէրէք տուրտու:

Մէրգումուն իլէրիսինտէ, վէ ճիւղիճէ մէսաֆէտէ, լա-
գըրտը իտիլմէքտէ օլուպ, իւչ ինսան շէքլի, գարանլըգտա
իլէրլէմէքտէ իտի:

Օվիտ , տողրու եօլու թէրբլէ , էքիլմիշ արագիւնէ աթ-
լատը , վէ հէնուզ էլինտէ պուլունան գըրըզ պըշաղը օվանա
աթտըգտան սօնրա , սիւրաթլէ օրատան գըշ իրինի չէօղտիւ :

Ճանինին կէօրտիւկիւ իւշ շէքլ , ժան Պօրթիէնին , մա-
տամ Լըպէլին վէ անըն պէսլէմէսինին շէքլլէրի օլուպ , ժան ,

— Մա'տամ , սիգի թէէմին իտէրիմ քի , տէմիր եօլու
թարաֆընտան . . . գարշըմըշտան . . . շու եօլուն ուճուն-
տան . . . պիր սէտա . . . պիր տէհէթ նիտասը . . . պիր
էօլիւմ ֆիղանը իշիթտիմ , տէտի :

Մատամ Լըպէլ . (Գուլաղը պիր աղ աղըր օլտուղու ճի-
հէթլէ .) Եանըլըբօրսունուզ , պէն հիշ պիր սէս իշիթմէտիմ ,
ժան . — Պիլաքիս , պէն պէօյլէ պիր սէտա իշիթտիկիմ
էմինիմ :

Մատամ Լըպէլ . — Էօյլէ իսէ , տէմիր եօլուն պիր մաքինա
տիւտիւկիւնին սէսի օլմալը տըր :

Իշիթէ , օլ էանատէ , Օվիտ , քիմէնէ թէսատիւֆ իթմէք
իսթէմէտիկինտէն , թարլալարըն օրթասընտան ֆիրար իթ-
մէքտէ իտի :

Ժան , ճանիի մէրգուճու կէօրիւպ , հէնուզ կէօրիւնէ-
պիլէն մէղքիւր կէօլկէնէ տողրու գօլունու ուզաթարագ ,

— Իշիթէ , պագըն , մատամ . . . շու պիր ատէմտիր . . .
պիգի կէօրտիւ . . . գաշըբօր . . . Պուրանա եագըն պիր մա-
հէլլտէ պիր ճինանէթ իճրա օլունմուշ տուր . . . իշիթտիկիմ
սէտա , ճան վիրմէք րատտէսինտէ պուլունանլարըն սէտա-
սընա պէնգէմէքտէ իտի , տէտի :

Էթմէքճի Խաթուն պու սէօյլէրի սէօյլէնիպ , աճէլէթէն
գօշմանա պաշլատը , լաքին , մատամ Լըպէլ իլէ պէսլէմէսի
հարէքէթլէրինի թէպտիլ իթմէտիլէր :

Ժան , գօշտուղու էանատէ , տէօրթ թարաֆը տա տին-
լէմէքտէ իտի :

Մէզպուրէ , նիհանէթ , աղաճլար եագընընտա , օգու-
եանլարըմըզա մուխթասարէն պէեան իթմիշ օլտուղումուզ
ֆաճիայը միւտհիշէնին զուհուրա կէտիկի մահէլլէ մուվա-
սըլէթլէ , տիթընէերէք , օրատա տուրտու , չիւնքի , եէրտէ ,

վէ աեագլարը ալթընտա , գըմըլտանմաեարագ սէրիմիշ օլան
պիր ճիամ կէօրտիւ :

Տէրհալ մէզպուրէ գատըն եէրէ էյիլտի , վէ զէվալլը Լիւ-
սինին , էլինտէն տիւշմիւշ օլան պօշ գուլթուեա բարմագլարը
թէսատիւֆ իթմէքլէ , պիշարէ գատընճըղազըն պիւթիւն վի-
ճուտի պիրտէն պիրէ սարսըլտը , վէ զիհնինտէ , տէհէթլի ,
հէմ զաեէթ տէհէթլի պիր միւլահազա հասըլ օլտու :

Շէօյլէ քի , ժան , պիր կիւն էվվէլ , այնի թարիգ իւզէ-
րինտէ Լիւսիեէ բասթ կէլմիշ օլտուղունու , վէ օլ գըզըղա-
զըն , իրթէսի ագչամ , Կարան-տը-Գօլօմսլա պիր ֆիսթան
թէպիւմ իթմէք իւզրէ թէքըար կէլէճէկինի սէօյլէմիշ իտու-
կինի տէրիաթըր իյլէտի :

Ֆիլվագը , ժանըն , բարմագլարընը տօգուլնտուրտուղու
գուլթու , տիքիշճի գատընլարըն գուլթուլարընտան իտի :

Լաքին , պու գուլթու քիմին իտի , վէ եէրտէ , վէ գար-
շըսընտա եաթմըշ օլան պու ճիամ , եախօտ պու նաշ քիմիտի :

Հասըլը , պէտպալթ գատընճըղազ , շու մէնզարէ հու-
զուրունտա , ատէթա ագլընըն նըսֆը զայպ օլմուշ , վէ գալպի՝
պիր մէնկէնէ իլինէ սըգըշտըրըլմըշճասընա թագեիգ ալթըն-
տա պուլունմուշ օլտուղու հալտէ , եէրտէ տիզ չէօքտիւ , վէ
եիւղիւնիւ՝ գըմըլտանմաեան մէգքիւր ճիամին եիւղիւնէ եազ-
լաշտըրտը , վէ թասվիրինի լաեըգըյլա կէօրէպիլմէք իւզրէ ,
օ ճիամին պաշընը եօգարը գալտըրմասըյլա Լիւսիեի թանը-
մասը պիր օլուպ , տէհէթ ու նէֆրէթլէ բէֆը սէտա իյլէտի :

Այնի վագըլթտա , մատամ Լըպէլ իլէ պէսլէմէսի , մա-
հէլլի վագըաեա վասըլ օլմուշ օլտուգլարընտան , մատամ
Լըպէլ ,

— Նէ՞ տիր . . . նէ՞ տիր . . . տէյի սիւալ իթտի :

Ժան . — (Քէսիք պիր սէտա իլէ .) Պիր ճինաեէթ . . . մա-
տամ , պիր ճինաեէթ . . . վա՛հ , պիշարէ էօլմիւշ . . . պիր ազ
էվվէլ ֆիրար իտէն ճանի , ալչագ , պու մասուլմճըղազը գաթլ
ու թէլէֆ իթմիւշ , Լիւսի . . . Լիւսի . . . պէտպալթ էվլատ . . .

Ժան Ծօրթիէ , պու աճըգլը սէօզլէրի սէօյլէրքէն , սայ-
քի ճանսըղ պիր հալտէ պուլունան զէվալլը գըզըն էլլէրինի

քէնտի տօտադլարընա կէօթիւրիւպ , էօբմէքտէ , վէ կէօզ
եաշլարըյլա ըսլաթմագտա խտի :

Օլ էսնատէ , մատամ Լըպէլ իլէ պէսլէմէսի , տիւշարը
տէհշէթ օլտուգլարընտան , թիւր թիւր տիթրէմէքտէ խտիլէր :

Նիհաեէթ , իհթիեար գարը ժանա խիթապ խտէրէք ,

— Սիզ պու պիշարէեի թանը՞ր մը խտինիզ , տէտի :

Ժան , պու սէօզիւ իշիթմէեիպ , Լիւսինին ճիսմինի գու-
ճագլաեարագ , կէօքսիւնտէ սըգտը : Նա կէհան մէզպուրէ ,
քէնտի բարմագլարը իւզէրինտէ սըճագ պիւր նէմիլք հիսս իյ-
լէտիկինի տէրք իթմէքլէ ,

— Գանը ագըեօր , տէտի , վէ պատէհու գանըլ էլլէրի-
նի , կէնճ գըզըն եիւրէկի իւզէրինէ տաեաթարագ , վէ սէ-
վինճլէ պաղըրարագ , — լաքին , եիւրէկի վուրուեօր . . . տահա
սաղ տըր . . . Ա՛հ , սիւպհան Այլահ . . . եա՛ Բէպպ , միւշէր-
րէֆ վէ միւպարէք օլ , տէյի պէեան իյլէտի :

Մուախխարէն , էթմէքճի խաթոււն , մատամ Լըպէլէ շէօյլէ
սէօյլէտի :

— Մա՛տամ , գըզընըզ սիզէ պէքլէեօր . . . սիզ , Բարիս թը-
րէնինի գաշըրմամալըսընըզ . . . իմտի , չաբուգ կիտին . . . ֆա-
գաթ , րէճա խտէրիմ , Պուա-Գօլօմպ մէվգիֆինտէ քէյֆի-
եէթի խապէր վիւրին քի , պու պիշարէեի գուրթարմագ խու-
սուսընտա պանա եարտըմ իթմէք իշին պուրաեա պիւրինի
կէօնտէրսինլէր . . . Պէն պու գըզճըղազը թէրք խտէմէմ :

Մատամ Լըպէլ . — Խապէր վիւրիւրիմ . . . ֆագաթ , պիւր տէ-
ֆա սիւալ իթտիմ , թէքըար խտիեօրում , սիզ պու գըզը թա-
նը՞ր մը խտինիզ :

Ժան . — (Եէնիտէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարագ .)
Թանըմագտա սէօզ միւ . . . էվվէթ . . . էվվէթ . . . քէնտիսինի
թանըրըմ . . . վէ էվլատըմ մագամընտա սէվէրիմ :

Մատամ Լըպէլին պէպլմէսի . — Կէլին , մատամ , կէլին , է-
կէր թաճիլ իթմէզ խտէք , թրէնէ եէթիշէմէեիզ :

Պու սուրէթլէ , պէսլէմէ , մատամընըն էլլինտէն թու-
թուպ , կէօթիւրտիւ :

Պու իքի գատըն , սօլուեարագ , վէ թագաթլարը թիւ-

քէնմիշ օլարագ , թրէնին հարէքէթինտէն պիր գաշ տագըգա
էվիլէլ , մէվգիֆէ վասըլ օլտուլար :

Օլ էնաստէ , իքի նէֆէր ժանտարմա նէօպէթ պէքլէմէք-
տէ իտիլէր :

Մատամ Լրպէլ . - (Նէֆէս ալմանա չալըչարագ .) Միւ-
սիւլէ՛ր . . . միւսիւլէ՛ր . . . պիր աղ էվիլէլ պիր ճինանէթ վու-
գու պուլմուշ տուր :

ժանտարմա օն պաշրսր . - Պիր ճինանէթ մի , նէ՞րէտէ :

Մատամ Լրպէլ . - Եօլտա . . . Սէն-ժէրմէն տէմիր Եօլու
թարիգի իւզէրինտէ :

Օն պաշր . - Նէ՞ կիւնա ճինանէթ :

Մատամ Լրպէլ . - Կէնճ պիր գըզ գաթլ իտիլմիշ տիր , Բի-
ֆադաթըմտա պուլունան վէ օ գըզը թանըեան պիր գատընը
Եանընտա պըրագ.տըզ :

Օն պաշր . - Պու կէնճ գըզ էօլմի՞ւշ միւ տիւր :

Մատամ Լրպէլ . - Պայկըն տըր , վէ պիւթիւն գանը ագ-
մագտա տըր :

Օն պաշր . - Պուլունտուղու մահէլլի տօղրու սուրէթ տէ
թարիֆ իտին , մատամ :

Մատամ Լրպէլ . - Թարլալարըն օրթասընտան կէչէն Եօ-
լուն Եագընընտա , վէ աղաճլարըն թարաֆընտա տըր :

Օն պաշր . - Պու գատար մալիւմաթ քեաֆի տիր . . . նէ-
րէսի օլտուղունու անլատըմ . . . շիմտի կիտէրիզ :

Մատամ Լրպէլ . - Լաքին , պլչարէեի նագլ իթմէք իչին
պիր թէճկէրէ լազըմ տըր :

Օն պաշր . - (Իքինճի ժանտարմանա խիթապ իտէրէք .)
Չա՛բուգ , Լա՛րչօ , կիտին , գօմիսէրի ուԵանտըրըն . . . ժան-
տարմա տայիրէանտէն պիր թէճկիրէ իլէ իքի ատէմ կէթի-
րին . . . պէն տէ մահէլլի վագըանա կիտիԵօրում :

ժանտարմա . - Բէք իյի , օն պաշր :

Իքինճի ժանտարմա գօչարագ կիթտիկի կիպի , օն պաշր
տախի , ճինանէթի մէգքիւրէեի քէնտիսինէ խապէր վիրէն
գատընա Եագլաչարագ ,

— Մա՛տամ , իսմինիզի պէեան իսին , տէտի :

Մատամ Լրպէլ . — Իսմիմ՝ մատամ Լըպէլ տիր, վէ տուլում:

Օն պաշր . — Մանաաթընըզ նէ՞ տիր:

Մատամ Լրպէլ . — Իրատճը տըր:

Օն պաշր . — Իգամէթ կեահընըզ:

Մատամ Լրպէլ . — Կարան-տը-Գօլօմստա , Բարիս ճատտէ-սինտէ , 41 նիւմէրօլու խանէ տիր:

Օն պաշր . — Բէք իյի , պաշգա պիր սիւալիմ եօգ տուր:

Օն պաշր , մէզպուրէնին իամինի վէ մահէլլի իգամէթինի եազտըգտան սօնրա , սէրիան ճինսեթէ մահէլլինէ տօղրու հարէքէթ իթտի:

Թրէնին վագթը հարէքէթի կէլտիկինտէն , մատամ Լըպէլին պէսլէմէսի , իգթիզա իտէն պիլէթլէրի թէտարիք իյլէտի , վէ պատէհու , մատամընըն նէզտինէ ավտէթ իտիպ , իքիսի պիրլիքտէ , թրէնէ օթուրմանա մախսուս օլան ըրլսթըմա կէլտիլէր:

Ժանտարմա օն պաշըսը , Ժիմնասթիգ ատըմլարըյլա եիւրիւմէքտէ օլտուղունտան , ազ վագթթտա , եէրտէ օթուրմուշ օլան , վէ Լիւսինին պաշընը տիղլէրինէ տանաթմըշ պուլունան Ժանըն եանընա վասըլ օլտու:

Լիւսի , հէնուզ հանաթտա իտի իսէ տէ , պայկըն պուլունմագաթ , վէ պայկընլըզը կէչմէքտէ իտի:

Գլէրմօն հապսխանէսինին ֆիրարիսի , Ժանտարմա օն պաշըսընըն վիրուտինի կէօրտիւկինտէ , ալէսսէվիեէ Ժանտարմալարտան գօրգար իքէն , պու քէրրէ պու գօրգուեու տիւչիւնմէեէրէք , մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իթտի , վէ պատէհու օն պաշընա խիթապէն ,

— Ա՛հ , էֆէնտիմ , չարուգ եարտըմա կէլին : Պիչարէ դըզըդազ էօլիւեօր , տէտի:

Օն պաշր . — Աղըրճա եարալը իտուկինէ էմի՞նմիսինիզ:

Ժան . — Եիւրէկինտէ պիր եարէսի վար տըր , . . . պու եարէնին տէրին օլուպ օլմատըղընը պիլմէմ , ֆագաթ , գանը , տուրմագսըզըն էլլէրիմէ ագըեօր . . . Գէնտիսինի պուրատան նագլ իթմէք լազըմ տըր:

Օն պաշր . — Գօմիսէր իլէ պիր գաչ քիչի ճէլպ իթմէք , վէ

պիր թէճկէրէ կէթիրմէք իշին ատէմ կէօնտէրտիւմ,

Ժամ . - (Մէյեուսէն .) Փագաթ , էվվէլ էմիրտէ պիր թա-
պիպ լազըմ իտի :

Օն պաշր . - Հագգընըզ վար տըր . . . լաքին , շիւբհէսիզ
գօմիսէր օ ճիհէթի տիւշիւնէճէք տիր :

Կիճէնին գարանլըղընտա , ուզագտան պիր սէտա ,

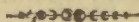
—է՛յ , օն պաշը , նէ՛րէտէսինիզ , տէյի պաղըրմագտա իտի :

Օն պաշը , պու սէսին սահիպի , քէնտի մաեէթի օլտու-
ղունու անլաեարագ ,

—Պուրատաեըմ , պուրատաեըմ , տէմիր եօլուն չիթին-
տէն եիւրիւեիւնիւզ , տէյի ճէվապ վիրտի :

Տէրհալ գարանլըգտա , պաղը ըշըզ կէօրիւլտիւ , վէ ա-
ճէլէթէն ալընմագտա օլան պաղը ատըմ սէսլէրի իշիտիլտի :

Լարշօ , նէֆէսի քէսիլմիշ օլարագ վէ անլը թէր իլէ միւ-
լէմմա պուլունարագ , քէնտիսիլլէ պիրլիքտէ կէլմէքտէ օլան
էշաստան խայլի իլէրի կէլմիշ օլտուղու հալտէ , օն պաշը-
սընըն նէզտինէ մուվասըլէթ իլլէտի :

Ժանուարմու . - (Քէսիք պիր սէտա իլէ .) Իշթէ գօմիսէր
էֆէնտի կէլիեօր . . . Քէնտիսինի պուլտուղումտա , թապիպ
Մ . Տիւվալ իլէ պիրլիքտէ պէզիկ բարթիլէրինի պիթիրիեօր-
լար իտի , Իքիսիտէ , պաղը արգատաշլար վէ պիր թէճկէրէ
իլէ պիրլիքտէ կէլիեօրլար :

Օն պաշր . - Լա՛րշօ , սիզ հէր վագըթ պէնիմ ըիաեէթիմէ
մագհար օլմուշսունուղ տուր :

Ժանտարմանըն խապէր վիրտիկի էֆրատ , ազ վագըթտա ,
մահէլլի ճինաեէթէ մուվասըլէթ իլլէտիլէր :

Բօլիս գօմիսէրիյէ թապիպ էօնտէն երւրիւմէքտէ օլուպ, տէօրթ ժանտարմա տախի, պուշլարը թէադիպ էյլէմէքտէ իտիլէր: Պու ժանտարմալարտան իքիսի, պիր թէթկէրէ կէ- թիրտիքլէրի կիպի, տիկէր իքիսի տէ ֆէնէրլէր թուլթմագ- տա իտիլէր:

Ֆէնէրլէրի թուլթանլար, եագլաշլապ, էթրաֆը թէնվիր իթտիլէր:

Լիւսինին լէհճէսի սօլմուշ, վէ կէօղլէրի գաբանմըշ օլ- տուղու հալտէ, իւղէրինտէ ասլա հաեաթ էսէրի միւշահէտէ օլունմանօրտու:

Գօմիսէր, ժան ֆօրթիէեի, մէճրուհէ գըզտան տահա զիեատէ լէհճէսի սօլուգ վէ գանա միւլէմմա կէօրիւնճէ,

— Պու գատըն քիմ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Օն պաշը, մատամ Լըպէլին քէնտիսինէ սէօյլէմիշ օլտու- ղու սէօղլէրի գօմիսէրէ պէեան իտէրէք, իշի մէրգումա ան- լաթտը:

Գօմիսէր, միգտարը քիֆաեէտէ քէսպի մալիւմաթ իթ- տիքտէն սօնրա,

— Տիմէք տիր քի, սիզ պու կէնճ գըզը թանըօրտու- նուզ, տէտի:

Ժան. — Էվվէթ, էֆէնտիմ:

Գօմիսէր. — Քիմ տիր:

Ժան. — Նամուսլու վէ չալըշլան պիր գըզ տըր, Բարիս- տէ, պէնիմ իգամէթ իթտիկիմ խանէտէ իգամէթ իտէր:

Գօմիսէր. — Նամըլ օլուօրտա, պէօյլէ եարը կիճէտէն սօնրա թարլալարտա եալընըզ պուլլունուօր:

Ժան. — Սանաաթը տիքիշճի Ելմագ հասէպիլլէ, պու ագ- շամ, պէլէտիեէ միւտիրինին զէվճէսինէ պիր պալօ ֆիսթա- նը կէթիրմիշ տիր: Կէօրիւօրտունուզ ա', եանընտա պօշ պիր գուլթու պուլլունմագտա տըր:

Գօմիսէր. — Պու սաաթտա սիղին պուրատա նէ՞ իշինիզ վար տըր:

Ժան, քէնտիսինին օրատա պուլլունմասը սէպէպինի էյ- ղահ իթտի:

Գօմիսէր, մատամ Լըպէլին սէօզլէրինէ մութապըզ օլան մէզքիւր իյզահաթը թապիի պուլուպ, շու եօլտա իֆատէ-սինէ տէվամ իյլէտի .

— Սիզ նէ՞ կէօրտիւնիւզ, նէ՞ իշիթտինիզ :

Ժան Ֆօրթիեէ, օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան հիքեա-եէեի մուխթասարէն գօմիսէրէ պէեան իթտի :

Գօմիսէր . — Րէվիշի հալէ նէզարէն, պու ճինաեթ, սիր-գաթ սէպէպիյլէ վուգու պուլմուշ տուր : Գարանլըգտա ֆի-րար իթտիկինի կէօրտիւնիւնիւզ ատէմ, չիւպհէսիզ գաթիլ իմիշ : Լաքին շու սաաթտա անը թաադիպ իտէմէեիզ : Եա-րըն թէհարրիեաթա պաշլանաճազ տըր : Մութլազա, պու խապիս հէր քիմ իսէ, պիր այտան պէրու էթըաֆտա իճըաի խապասէթ իտէն պիր ֆըրգա էշգըեաեա մէսուպ տուր, վէ իւմիտ իտէրիմ քի, էլիմիզտէն գուրթուլամանաճազ տըր :

Բօլիս գօմիսէրինին ժանը իսթիճվապ իթտիկի սըրատա, թապիպ, ֆէնէրլէրի թուլթան զապթիեթլէրի եանընա ճէլպ իլէ, կէնճ գըղըն եանընտա տիզ չէօքմիւշ, վէ եարէսինի աշմըշ օլուպ, տիզգաթլէ թէտգըզ իթմէքտէ իտի :

Գօմիսէր . — Նէ՞ խապէր Տօգթօր :

Տօգթօր . — Եարէսի աղըր տըր, լաքին, զանն իտէրիմ քի միւհիք տէյիւ տիր :

Ժան . (Եիւզիւնտէն աշաղըեա եաշլար ագարազ .) Ա՛հ, սէսինիզ Սլահ իշիթսին :

Տօգթօր . — Գօրսէնին պալէնալարը, սիւհհըն՝ մահէլլի մագ-սուտէ կիրմէսինէ մանի օլմուշլար տըր : Իմոի, սիւհհըն ու-ճունուն ագ ճիկէրէ գատար կիրմիշ օլմասընը մէմուլ իթմէմ :

Գօմիսէր . — (Ֆէնէրլէրին ըշըըշլա եէրտէ պիր մատէն բարչասը կէօրիւպ ալարազ .) Պու նէ՞ տիր :

Տօգթօր . — Գաթիլին գուլլանմըշ օլտուղըւ պըշաղըն չէլի-կինին եարըսը տըր : Պու չէլիք, իքինճի տէֆա վուրուլուշ-տա, գօրսէնին չէլիքտէն օլան չիշինէ թէսաուիւֆ իթմիշ տիր . . . իշիթէ կէօրիւեօրսունուզ ա՛ . . . վէ պու սուրէթլէ գը-րըլմըշ տըր :

Տօգթօր, իշպու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, պըշաղըն, իքինճի

վուրուլուշտա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղու մահէլ իւզերին տէքի նիշանը կէօթէրմէքտէ իտի :

Ժան Ֆօրբիւ . - (Ետվաշ սէտա իլէ .) Ճէնապը Ալլահ՝ Լիւսին իւզերինէ նէզարէթ պուեուրմասը սաեէսինտէ , իշպու հիքմէթ ու քէրամէթ վուգուա կէլմիշ օլմադ կէրէք տիր :

Գօմիսէր . - Պու խուսուստա տէրհալ թահգըդաթա իպթիտար օլունամալ : Իմոի , տօղթէօր , շիմոի նէ՞ եարմալըերզ :

Տօգրէօր . - Հայինին իճապ իթտիրտիկի քեաֆֆէյի իհթիմամաթը իթթիխազ իտէրէք , պու պիշարէնին պուրատան նազլի լազըմ տըր :

Գօմիսէր . - Եվիմոէ պօշ պիր օտամ վար տըր , օրաեա նազլ իտէրիզ , վէ պու ճէսուր գատըն տա պիրիքտէ կէլէրէք , իգթիզա իտէն հիմմէթ վէ մուալէնէթի իյֆա իտէր :

Ժան . - Շիւպհէսիզ , էֆէնտիմ , շիւպհէսիզ , պէն պու գըղը ասալ թէրք իթմէք իսթէմէմ :

Տօգրէօր . - Էօյլէ իսէ , պիր ան էվվէլ իշ կէօրմէք լազըմ տըր : Շիմտիլիք , միւմքին մէրթէպէ եարատընը պաղլարըմ , եարըն սապահ իճապընա պաղարըզ :

Դօմիսէր , իգթիզա իտէն էվամիրի իթա իյլէտի :

Լիւսի , հալէա պայլըն օլտուղու հալտէ , քէմալ տիգդաթ ու իթինա իլէ պիր թէճկիրէեէ՝ եաթըրըտը , վէ մուախսարէն , ճիւմէսի պիրլիքտէ , Պուա-Գօլոմպ եօլունա ըէվան օլտուլար :

Էսնայի բահտէ , գօմիսէրին , Ժան Պօրթիէեէ վուգու պուլան պաղը սիւալլէրինէ , մէզպուրէ , դաթի վէ միւսէր-րահ սուրէթտէ ճէվապ վիրտի , վէ ազ վազըթտա , Լիւսինին միւսաֆիրէթէն գալաճաղը խանէեէ մուվասըլէթ օլունտու :

Պու խանէ , պիւեիւք պիր պաղլէնին օրթաքնտա կիւզէլ պիր քէօշլ իտի :

Գօմիսէրին զէվճէսիյլէ պէսլէմէսի , տէրհալ , կէնճ գըզ իչին պիր եաթադ հազըրլատըլար :

Լիւսի , եաթաղա եաթընճա , տօղթէօր , եարէսինի ըագանտիլ իթտի , վէ թէհիլիքէլի օլմատըղընը պէեան իթմէսիյլէ , եանըլմամը իտուկինէ թէէմին օլտուգտան սօնրա , մուվազգաթ սուրէթտէ մէզքիւր եարէյի սարտը :

Օլ էսնատէ , գօմիսէր իլէ օն պաշը տախի Լիւսինին էս-
վապընը եօգլամագտա օլտուգլարընտան , օն պաշը , շու վէճճ
իլէ պէեան իթտի .

— Էվվէթ , Էվվէթ , պիշարէեի սօյմագ իչին , քէնտիսինի
էօլտիւրմէքլիկէ թէսատտի օլունմուշ տուր , վէ տէրունինտէ
պուլունան շէյէր ալընտրդտան սօնրա , ճէպլէրի թէրս չէվ-
րիւիշ տիր . իշթէ գօրսաթընըն պիր տիւյմէ տէլիկի տէ երը-
թըլմըշ տըր քի , պու տա , մահզա , օ տէլիքտէն ասըլմըշ օլան
պիր մատտէնին զասպը իչին վագըր օլմուշ օլմալը տըր .

Էքսմէքնի Խարուն . — Էվվէթ , միւսիւ , տիշարը չըգտըղը
ղէման , զէվալըր գըզճըղազ սաաթընը օրատան ասար իտի .

Մուսախարէն էթրաֆլըճա պիր մաղպաթա թանզիմ ի-
տիտի , վէ սապահնըն ալաֆրանկա սաաթ իւչիւնտէ , եանի
եարը կիճէտէն իւշ սաաթ սօնրա , մէճրուհէ գըղը , Լիզօն
գատընըն էմրի նէզարէթի թահթընտա պըրագարագ , ճիւմ-
լէսի տէ , օրատան մուֆարագաթ իթտի .

Դօմիսէր , ժանտարմալարը եօլա գօյտուղու զէման , կիւ-
նէշ տօղտուղունտա , մահէլլի ճինաեթտէ պուլունմալարընը
էմր , վէ քէնտիսինէ պէքլէմէրինի պէեան իյլէտի .

* * *

Օվիտ-Սօլիօ , Բարիս եօլունա սէրիան վասըլ օլուպ ,
ատըմլարընըն գուվվէթիյլէ , Դուրպլուաեա տօղրու իլէրլէտի ,
չիւնքի , Բօլ Հարման օրատա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ իտի .

Օվիտ , Փապրիգանըն քիւչիւք գարուսունու սուհուլէթլէ
պուլտու .

Բօլ Հարման , քէմալ էնտիշէ վէ իլթիւրապընտան նաշի
վիճուտի տիթրէմէտէ օլտուղու հալտէ , գարունուն էչիկին-
տէ մէրգումա պէքլէմէքտէ իտուկլինտէն , տէրհալ իչէրի ա-
լարագ ,

— Է՛յ նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի .

Օվիտ . — Պու իշ տէ պիթտի . . . արթըգ Բարիս տէօնէ-
պիլիւրիզ . . . Լիւսինէն Լապրու տուլ գալմըշ տըր , վէ գըղըն

իլէ պէլէտիեէ մէմուրու մուվաճճէհէսինտէ բէք ալէա էվ-
լէնէպիլիր :

Պու սէօյլէրտէն սօնրա , քիւչիւք գարու գաբանտը , վէ
ֆապրիգաթօրուն օտասընա կիտիլտի :

Այնի վագըթտա , խարիճտէ վէ ըրլաթըմ իւզէրինտէ պիր
արապա սէսի իշիտիլտի :

Օվիտ . — (Տիշարընա գուլագ վիրէրէք .) Պու նէ՞ տիր :

Բօլ չարման . — Արասպաճըմ էմիլի իճրա իտիեօր : Քէնտի-
սինէ սէօյլէտիկիմ վագըթտա կէլիեօր :

Օվիտ . — Էօյլէ իսէ անը պէրլէթմէեիլ :

Սօլիվօ , էսվապընը աճէլէթէն թէպտիլ իթտի , վէ քէօյ-
լիւ էսվապընը տիւրիւպ , չանթանըն տէրունինտէ հըֆզ իյլէ-
տի , վէ Լիւսիտէն չալմըշ օլտուղու սաաթ իլէ ագչէ չիղտա-
նընը ճէպլէրինին պիրինտէ եէրլէշտիրտի :

Պատէհու մէրգ ում , չանթանը էլիսէ ալարագ ,

— Իշլէ պէն հազըրըմ , տէտի :

Բօլ չարման . — Էօյլէ իսէ , եօլա չըգալըմ :

Ժագ. Կարօ , օտասընտաքի ըշըգլարը սէօնտիւբտիւ , վէ
Տիթօնլու իլէ պէրապէր տիշարը չըգտը :

Ֆիլվագը , արապա պէքլէմէքտէ օլտուղունտան , մէր-
գումլար պու արապանա ըաքիւպ օլտուլար :

Ֆապրիգաթօր . — (Քէնտի սաթթէ տաեղլատէսինէ .) Սէնի
նէ՞րէեէ կէօթիւրմէքլիկիմի իսթէրսին :

Օվիտ . — Պաթինեօլ պուլվարընա : Օրասը խանէմէ եա-
գըն տըր :

Արապանըն աթը , պիրինճի ճինտէն սէր իւլ հարէքէ
պիր իրլանտա աթը օլտուղունտան , կիւլլէ կիպի չարուգ-
լուգլա գաթը հարէքէթ իտէրէք , իշար օլունան մահէլտէ
տուրտու , վէ օրատա , իքի խապիսլէր , եէկտիկէրինտէն այ-
րըլտըլար :

Ժագ. Կարօ , քէնտի իգամէթկեահընա ափտէթ իթտիկի
սըրատա , ֆիքըրինտէն ,

— Մարինին ըաքիպէսի օրթատան գալգմըշ օլտուղուն-
տան , գըզըմ սէլամէթի պուլմուշ տուր . . . Եագընտա , Լիւ-

սիէն Լապրու, քէնտիլիկինտէն անըն նէզտինէ կէլէճէք տիր, տէյի տիւղիւնմէքտէ իտի:

Օվիտ իսէ, քէնտի խանէսինէ վասըլ օլտուղունտա, եաթաղա կիրմէք իւղրէ էսվապընը չըգարտը, վէ եաթտըղը զէման, քէնտի քէնտիեէ,

— Զանն իտէրիմ քի, աղիզ հալաղատէմ, մաթլուպաթ բուսուլասընը թապտիմ իտէրսէմ, եէքիւն, էքէյիճէ ճէսիմ օլաճագ տըր, տիմէքտէ իտի:

* * *

Սապահլաեըն, Պուա-Գօլօմպուլն բօլիս գօմիսէրի, սըր քեաթիպի վէ ժանտարմալար, Օվիտ Սօլիվօնուլն Լիւսիեի վուրմուլ օլտուղու մահէլլտէ պուլուշտուլար:

Օլման տէրունինտէ գալմըշ օլան պիր էսէրտէն, գաթիլին օրատա սէրիլիպ եաթարագ, պիր քիմսէնին կէչմէսինէ պէքլէմիշ օլտուղու, արիզ ու ամիգ թահգըրգաթտան սօնրա անլաշըլտը:

Գաթիլին գուլլանմըշ օլտուղու պըչաղա կէլինճէ, պուլնուն նըսֆը պուլունտու իսէ տէ, սար թարաֆը պուլուննամատը:

Պատէհու մէճրուհէնին պուլունտուղու խանէեէ կիտիլտի, թապիպ, խօսթանըն եաթաղը պաշընտա օթուրմուլ իտի: Պու խասթա, պիր խայլի սաաթ պայկըն գալորգտան սօնրա, նիհաեէթ աեըլմըշ իտի:

Լիւսի, կէօզլէրինի աշտըլընտա, էվվէլ էմիրտէ միւպհէմ սուրէթտէ, վէ պատէհու իլթիրապլէ, էթրաֆընա աթֆը նազաք իյլէաի:

Այնի վադըթտա, մերգումէնին ֆիքրինտէ զանն իտէրսին քի պիր թադըմ թէֆէքքիւրաթ հասըլ օլմաղլէ, անլը պուրուշտու, վէ նափէհան Լիզօն գատընը եանընտա կէօրտիւկիւնտէ, մեսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իթմէք իսթէտի իսէ տէ, եարասընըն աճըսընտան, սէտասը տօտապլարընտան թէքմիլէն չըգամաար:

Ժան, եաթաղա տօղրու էեիլէրէք,

— Այլիզեմ, պէնի թանրեօրսունուզ, տէյի՞մի, տէտի:
Լիւսի. — (Զայիֆ պիր սէտա իլէ.) Էվվէթ, Էվվէթ...
լաքին պուլունտուղում մահէլլի պիլմէօշում... Պուրաեը
ասլա կէօրմէմիլիմ տիր... աճապա նէ՞րէտէ, եիմ:

Ժան. — Պուա-Գօլօմպուն բօլիս գօմիսէրի օլան էֆէնտի-
նին խանէսինտէ պուլունտուեօրսունուզ:

Լիւսի, պու սէօզլէրտէն, պիր կիւն Էվվէլ կիճէ վադթը
վուգու պուլան հալլէրի տէրխաթըր իթտի:

Գօմիսէր. — (Կէնճ գրզն եանընա եազլաշարազ.) Մատ-
մուազէլ, սիզ եարալանմըշ իտինիզ... սիզի խանէմուէ պարըն-
տըրմազլըզ պէնիմ իչին պիր վաղիֆէ իտի:

Լիւսի. — Էվվէթ... Էվվէթ... խաթըրմա կէլիեօր...
Կարանա պիր պալօ ֆիսթանը կէօթիւրմէքտէն ալտէթ իտի-
եօրտում... Պուա-Գօլօմպա վասըլ օլմազ, վէ Բարիս թրէնի-
նէ եէթիչմէք իչին, տէմիր եօլու թարիգինտէն եիւրիւեօր-
տում... Նակէհան գարշըմա պիր ատէմ տիքիլէրէք, պէնի
վուրտու... Օլ տադըրգատան պիր ազ Էվվէլ կէօզլէրիմի աշ-
տըղըմ վազթա գատար, սայքի գարանլըգտա պուլունտու-
եօրում:

Գօմիսէր. — Սիզի վուրան ատէմին սիմասընը կէօրտիւ-
նէ՞լ շ միւ:

Լիւսի. — Խայր, էֆէնտիմ, գարանլըզ զիեատէճէ օլ-
տուղու իչին կէօրէմէտիմ:

Գօմիսէր. — Իւզէրինիգտէ պիր սաաթընըզ վար իտի,
տէյի՞մի:

Լիւսի. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, քէօսթէկիլէ պէրապէր պիր
ալթուն սաաթըմ վար իտի:

Գօմիսէր . — Պիրտէ ազչէ քիսէնիզ պուլունմագտա իտի , տէյիլ մի :

Լիւսի . — Էվվէթ :

Գօմիսէր . — Պու քիսէտէ նէ՞ գատար ազչէ վար իտի :

Լիւսի . — Օթուզ գատար Ֆրանզ իլէ , ավտէթ իչին պիր տէմիր Եօլու պիլէթի վար իտի :

Գօմիսէր . — Շիւպհէսիզ , սիրգաթ ֆիլիինին գօլայլաթըլմասը իչին , սիզի էօլտիւլմէքլիք թէճրիւպէ օլունմուշ տուր : — Անճագ սաաթլարըն քեաֆիէսի նիւմէրօլու տուր : Սիզին սաաթըն նիւմէրօսունու պիլիեօմմուսունու :

Լիւսի . — Խա՛յր , էֆէնտիմ :

Գօմիսէր . — Նէ՞րէտէն սաթըն ալմըշ իտինիզ :

Լիւսի . — Պանա իհտա իտիլմիշ իտի , ֆագաթ , Կէմէնէ նամ՛չըգմազ թարիգին քէօչէսինտէ , Սէնթ-Անթուան սօգաղընտա վաղը պիր սաաթճը տիւքքեանընտան սաթըն ալընտըղընը պիլիրիմ :

Գօմիսէր , պու ատրէսի եազտը , վէ պատէհու ,

— Աճապա պու սաաթ քիմէ սաթըլմըշ իսէ , օ զաթըն իսմինի սիւալ իթմէքլիք սայղըսըզլը՞գ մը տըր , տէտի :

Լիւսի . — Նի՛չին սայղըսըզլըգ օլուն . . . Նիշանլըմ՛ օլան Լիւսիէն Լապրուեա սաթըլմըշ , վէ անտէն պանա իհտա օլունմուշ տուր :

Գօմիսէր , մէգքիւր իսմի տախի թահրիր իթտի , վէ եէնիտէն քէլամա տէվամ իտէրէք ,

— Շիւպհէսիզ , գաթիլ , չալտըղը սաաթը սաթմանա գալղըշաճագ տըր : Իմտի , նիւմէրօսունու պիլտիկիմիզ հալտէ , ումարըմ քի քէնտիսինի տէրտէսթ իթմէքլիկէ մուվաֆֆագ օլուրուզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Լիւսի . — Ճէրիհամ աղըրճա օլմալը , չիւնքի , զիեատտէ աճը հիսս իտիեօրում :

Թապիս . — Գը՛ղըմ , ֆիլվագըր աճը հիսս իտէճէքսինիզ , չիւնքի , եարէնիզ տէրին տիր . պունունլա պէրապէր սիզէ պէեան իտէրիմ քի , հաեաթընըզ հագգընտա թէհլիքէ Եօգտուր . հաթթա , պիր գաչ կիւնէ գատար քէսպի իֆագաթ

իտէճէկինիզի տէ թէէմին իտէպիլիրիմ: Շունա մէմնուն օլուն քի, սիզի թանըմագտա օլան պու ինսանիեթլի գատընըղազ, գաթիլին տարպէլէրինէ տիւշար օլարագ տիւշտիւկիւնիւզ եօլտան կէչէրէք, սիզի օրատա կէօրմիւշ, եօզսա, շիմտիեթ գատար սիզ վէֆաթ իտէր իտինիզ . . . վէֆաթընըղ իսէ, եարէնիզտէն նէչէթ իթմէեիպ, գանընըղն թէլէֆին տէն նէչէթ իտէճէք իտի:

Լիւսի. - Ա՛հ, պէնիմ խայրխահ Լիզօն գատընըմ, հատըմը սաեհնիզտէ իսթիհսալ իթմիշ օլտուղումտան տօլաեը, սիզէ արզը թէչէքքիւրէ քէնտիմի պօրճու թանըրըմ:

Լիւսի, պու լագըրտըլարը սէօյլէրքէն, գօլարընը իթմէքճի Խաթունա տօղրու ուղաթմըշ իտի:

Ժան, կէնճ գըզը աշգ իլէ կէօսիւնտէ սրգտը:

Լիւսի. - Նէ՞ գատար վազըթ տըր քի պուրատա պուլունուեօրում:

Ժան. - Ձըգան կիճէտէն պէրի:

Լիւսի. - Բարիատէ, քէնտի խանէմէ ավտէթ իտէմէ՞զմիեիմ:

Գօմիսէր. - (Թապիպէ տօղրու կիտէրէք.) Պու սէյեահաջաթ միւսաատէ օլունապիլի՞ր մի:

Թապիպ. - Էկէրչի եարէսինի ճիտտէն պաղլաեահագ օլուր իսէմ, զանն իտէրիմքի, պու սէյեահաջաթը իճրա իթմէսինտէ հիչ պիւր էօղիւր եօգ տուր, ֆագաթ, պու աղջամտան էվվէլ սէյեահաջաթ միւմքին տէյիլ տիւր:

Լիւսի. - (Ժանա.) Լիզօն գատըն, սիզ պէնի ասլա պըրագմահահագսընըղ, տէյիլ մի:

Ժան. - Խա՛յր, սէվիլիլիւմ. . . անճագ, Տօֆին սօգաղընա գատար կիտիպ, տիւքքեանըն սահիպինէ քէյֆիեթթի խապէր վիրմէլիեիմ, վէ նէ՛ օլուպ օլմատըղընը անլամալըեմ . . . Միւմքին մէրթէպէ օրատա աղ միւտտէթ գալլպ, տէրհալ պուրաեա ավտէթ իտէճէկիմէ էմին օլուն:

Լիւսի. - Հագգընըղ վար տըր, Լիզօն գատըն . . . կիտին, ֆագաթ, չարուգ ավտէթ իտին:

Ժան. - Օ՛հ, սիզ օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն:

Գօմիսէր. - Դըզըմ, ասլա վէսվէսէ իթմէեին, սիզի եալը-

ներք պըրագմանը. Մատամըն ավտէթինէ տէկին, զէվճէմ սիզէ ըրֆագաթ իտէճէք տիր:

Լիւսի. — Ա՛հ, էֆէնտիւմ, սիզ բէք խայրխահ պիր զաթ-սընըզ, վէ սիզէ էզճան ու տիլ թէշէքքիւր իտէրիւմ:

Գօմիսէր. — (Ժան Փօրթիէեէ խիթապ իտէրէք.) Հայտէ սիզ կիտին, հիւրմէթլու գատըն: Պիզ մատմուազէլի պուրատա լաեըզըյա գանըրընըզ:

Էթմէքճի Խաթուն, եէնիտէն Լիւսիեէ սարըլտը, վէ մէվգիֆէ վասըլ օլմագ իւզրէ տիշարը չըգտը:

Մէզպուրէ, Տօֆին սօգաղընա մուվասըլէթլէ, տիւքքեանընըն գանատլարը գարանմըշ, վէ գարուսու իւզէրինտէ,

Վ.Է.ՅԱԹ ՍԷՊԷՊԻՅԼԷ ՏԻԻԲԲԵԱՆ ԱԶԸԼՄԱՄԸՇ ՏԸՐ

քէլիմէլէրինի հավի պիր քեաղըտըն թաալիգ իտիլմիշ օլտու-ղունու կէօրտիկիւնտէ, ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտու, վէ պաղչէ թարաֆընտան տէրունը խանէեէ կիրիպ, մատամ Լըպէլ իլէ տամատընըն վէ պէսլէմէսինին պուլունտուգլարը մահէլլէ մուվասըլէթ իյլէտի:

Պունլարըն իւշիւ տախի աղլամագտա իտիլէր:

Մ. Լըպրէ, քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Լիզօն գատըն, իշ պիթտի . . . պիշարէ զէվճէմ վէ-ֆաթ իթտի . . . տէտի:

Էթմէքճի Խաթուն, կէօլլէրի տօլարագ,

— Միւսիւ Լըպրէ, տիւն ազչամ ավտէթ իտէմէտիկիւմ-տէն տօլաեը աֆիլընըզը ըէճա իտէրիւմ, տէ յի պէեան իյլէտի:

Մ. Լըպրէ. — Գաեըն վալիտէմ՝ սէպէպի թէվգըֆընըզը պանա սէօյլէտի. իմտի, սիզէ աֆիլ օլունմուշ տուր, Լիզօն գատըն: Անճագ պիշարէ զէվճէմ՝ վէֆաթընտան էվվէլ, սի-զի կէօրմէք իսթէտի . . . քէնտիսի սիզի չօգ. սէվէր իտի . . . Իմտի, միւհթէրէմ վէ մէրհում զէվճէմին խաթըրէսինէ հիւր-մէթէն, քէմաֆֆի իւս սապըգ. սիզին պուրատա չալըմանըզը արզու իյլէրիւմ:

Ժան, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտա իտի:

Մեղապուրէ , հէտէճանը պիւր ազ թէսկին օլտուգտան սօնրա ,

— Միւսիւ Լըպրէ , պիշարէ մէճրուհէմին եանընտա պու-
լունմագ իշին , պու կիւն Պուա-Գօլօմպա ապտէթ իթմէք
իւզրէ , սիզտէն ըուխսաթ թէմէննի խտէրիւմ , տէտի :

Մ. Լըպրէ . — Կիտէպիլիւրսինիզ , Լիզօն գատըն :

Մատամ Լըպել . — Ձէվալլը գըզ նաճըլ տըր :

Ժան . — Բէք իյի տիր . . . Եարէսի հէր նէ գատար բէք
աղըր տէյիլ իսէտէ , հաեաթը թէհլիքէտէ պուլունմաեօր . . .
Շիմտի օրաեա կիտիշիւմ , պու ագչամ քէնտիսինի Բարիսէ
կէթիրմէքլիկիւմ իշին տիր :

Մ. Լըպրէ . — Կիտին . . . Իքի կիւն տիւքքեան աշըմաեա-
ճագ տըր , վէ ճիվարտա պիր ֆուրունտա բիշիրիլէճէք օլան
էթմէքլէրի , միւշթէրիլէրէ պէսլէմէ կէօթիւրէպիլիւր :

Ժան . — Եարըն սապազ պէն պուրաեա կէլիրիւմ , վէ իշի-
մէ տէվամ իտէրիւմ : Հագդըմտա բէք զիեատէ խայրխահանէ
մուամլէ իթմիշ օլան , վէ տտէթա վէլինիյմէթիւմ պուլունան
մատամըմըն ճէնազէսինի գապրիսթանա կէօթիւրտիւքլէրի
ղէման պուրատա պուլունմալըեւմ :

Պու սէօզլէր իւզէրինէ , վալիտէ իլէ գէվճին կէօզ եաշ-
լարը տահա զիեատէ ագմաեա պաշլատը :

Պատէհու էթմէքճի Խաթուն օրատան մուֆարագաթլա ,
էն եազըն օլան պիր գայմագճը տիւքքեանընտան պիր ֆին-
ճան սիւտիւ գահվէ իշտիքտէն սօնրա , տէմիր եօլունա մու-
վասըլէթ իթտի , վէ հարէքէթ իւզրէ պուլունան իլք գա-
թարա ըաքիպ օլտու :

Ժան Ֆօրթիէ , մէճրուհէնին եաթաղը եանընտա օթուր-
տուղունտա , սաաթ , հէման իւշ վար իտի :

Օլ էսնատէ , Լիւսի , տէրին պիր ույգուեա տալընշ օլուպ,
գօմիսէրին գէվճէսի , վագը օլան վատը մուճիպլինճէ , մէր-
գուլմէնին ույգուսունա նէզարէթ իթմէքտէ իտի :

Ժան , Պուա-Գօլօմպա մուվասըլէթ իթտիկի հէնկեամ-
տէ , Լիւսինին , իլք ագչամը կէօթիւրիւպ թէսլիւմ իթտիկի
ֆիսթանա տայիր հիշ պիր խապէր կէթիրմէտիկինտէն

տօլաեր , մատամ Օկիւսթինին մաղաղասընասա իզհարը թէսճ-
ճիւպ օլունմագտա իտի :

Պիր թարափտան , վագըթ կէշմէքտէ օլուպ , վէ տիկէր
թարափտան , կէնճ գըղըն մէյտանա չըգմատըղընա հիշ պիր
մանէա վէրիլէմէտիկինտէն , մատամ Օկիւսթին , թահգըզը
քէյֆիկէթ զըմնընտա , իշճի գըզլարտան պիրինի Լիւսինին
խանէսինէ կէօնտէրտի :

Պու իշճի գըզ , եարըմ սաաթ սօնրա , մաղաղատա տվ-
տէթ իտէրէք , մատմուլաղէլ Լիւսինին՝ պիր կիւն էվվէլ Պուա-
Գօլօմպա կիթմիշ օլտուղու հալտէ , էլան ավտէթ իթմէմիշ
խտուկի խապէրինի կէթիրտի :

Մատամ Օկիւսթինէ պու ղայպուպէթ , օլ մէրթէպէ ղա-
րիպ կէօրիւնտիւ քի , ղաեթթլէ տիւչարը իզթիրապ վէ էն-
տիշէ օլարադ , Կարան-տը-Գօլօմպա պիր խըզմէթքեար իր-
սալ էյլէտի :

Պու խըզմէթքեար տախի տիւքքեանա ավտէթինտէ , կէնճ
գըղըն , սաաթ օն պիրի չարեէք կէշէրէք վէ օն պիր պու-
չուգ արասընտա , Բարիսէ ավտէթ իթմէք իւզըն , պէլէտի-
եէ միւտիրինին խանէսինտէն չըգմըշ օլտուղու խապէրինի
կէթիրտի :

Պու սըրատա , մատամ Օկիւսթինին էնտիշէսի , տէհշէթէ
թահվիլ օլունտու :

Տէրհալ , մաղաղատա , Լիւսինին ղայպուպէթինտէն պահս
օլունմանա պաշլանըլտը : Մատամ Օկիւսթին , պիր ֆէլաքէթ
վուգուա կէլմիշ օլտուղունու ղանն իտիեօրտու : Մէզպուրէ ,
օլ կէնճ գըղը զիեատէսիյլէ սէվէր , վէ քէնտիսինէ ֆէվգէ-
լատէ ըրաեթ իտէր , վէ էօյլէ կէճ վագըթտա պիչարեերի
Կարանա կէօնտէրմէքլէ , թէհլիքեեէ տիւչար օլմասընա սէ-
պէպ օլմուշ օլմասընտան տօլաեր , քէնտի քէնտիերի իթապ
էյլէմէքտէ իտի :

Սաաթ եէտի պուչուգ սուլարընտա , մատամ Օկիւսթին ,
մատմուլաղէլ Ամանտանա շէօյլէ սէօյլէտի :

— Սէվկիւլիւ գըղըմ , սիղէ պիր խըզմէթ թայեին իտէր-
սէմ , էյֆա իտէրմիսինիլ :

Ամանոտ . — Երևարհէսիզ , իյֆա իտէրիմ , մատամ :

Մատամ Օկիւսիքն . — Իմոի , պուրատան չըգտըղընըզտա , պէնիմ հիսապըմա օլարագ պիր արապաեա օթուրուպ , Լիւսինն մէյտանա չըգմըլ եախօտ չըգմամըլ օլտուղունու անլամագ իչին , Պուրպօն ըրիթըմընա կիտին , վէ պատէհու պուրաեա ալտէթլէ , ալաճաղընըլ խապէրի պանա թէպլիղ իտին :

Մատմուլաղէլ Ամանտա , երեղիւնիւ պուրուշտուրտու իսէտէ , պու ճիւմլէ իլէ ,

— Բէք իյի մատամ , տիեէրէք ճէվապ վիրտի :

Պատէհու , չարչարուգ էսվապընը թէպտիլ իտիպ , թամ սաաթ սէքիղտէ սօգաղա էնտի քի , օլ էանատէ , Օվիտ քէնտիսինի օրատա պէքլէեօրտու :

Մէզպուրէ , Օվիտի պուլտուղունտա ,

— Պիր անկարեաեա տահա թութուրում , տէտի :

Օվիտ . — Նէ՞ կիպի անկարեա :

Ամանտա . — Շու պօշպօղաղ Լիւսի զայպ օլմուշ . . .

Օվիտ . — (Ուսթաճա պիր թէաճճիւպ իզհար իտէրէք .)

Ղաշպ մը օլմուշ :

Ամանտա . — Էվիլէթ , աղիղիմ :

Օվիտ . — Փազաթ , նա՞սըլ օլուր տա զայպ օլուր :

Ամանտա . — Ագչամըն ալաֆրանկա սաաթ ծն պիր պուշուղունտա (եանի եարը կիճէտէն եարըմ սաաթ էվիլէ) Կարանտը-Դօլմապտան չըգմըլ , վէ ծնտան պէրու պիր տաիի կէօրիւնմէմիլ տիր :

Օվիտ . — Աճապա պիր ճինաեէթէ , եախօտ պիր գաղաեա գուրմա՞ն մը օլմուշ տուր :

Ամանտա . — Մաղազամըղըն սահիպէսի պու խուսուստա տիւշարը վէսվէսէ օլտուղունտան , մէզպուրէ հադգընտա խապէր օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւզրէ , պէնի խանէսինէ կէճտէրիեօր :

Օվիտ . — Պէն տէ սիզին իլէ պիրլիքտէ կէլմէք արզուսինտէեիմ :

Ամանտա . — Զաթէն պանա ըրիֆազաթ իթմէքլիկինիղի , սիզտէն ըէճա իտէճէք իտիմ :

Օվիտ, սաաթ իւէ պիր արապա թուլուպ, քէնտիւէրի-
նի Պուրպօն ըրրթըմընա կէօթիւրմէսինի արապաճընա էմր
իյէտի:

Չիւնքի, խապիսի մէրգոււմ, պիչարէ կէնճ գըղըն թա-
նըմըչ օլուպ օլմատըղընը, վէ չիտտէթլէ վուգու պուլան վէ-
ֆաթը խապէրինին, քէնտի խանէսինէ գատար վիսուլ պու-
լուպ պուլմատըղընը անլամպ մէրագընտա իտի:

Իմտի, մատմուլաղէլ Ամանտանըն գարուճուեու իսթիճ-
վապ իթմէսինէ, Օվիտ, պիր աղ սապըրսըղըզ վէ զիեատէ
մէրագլէ պէքլէտի:

Ամանտա, գարուճունուն օտասընա կիրիպ,

— Մատմուլաղէլ Լիւսի ավտէթ իթտի՞ մի, տէյի սիւալ
իթտի:

Գարուճու. — Խա՛յր, մատմուլաղէլ, հաթթա անըն զայ-
պուպէթինտէն նաչի, պէն տէ զիեատէսիյլէ միւզտարըպ պու-
լունմադտաեըմ: Իմտի, էկէրչի եարըն սապահա գատար ավ-
տէթ իթմէզ իսէ, մահէլի գօմիսէրինէ քէյֆիեթի խապէր
վիրէճէեիմ:

Ամանտա, Լիւսի հագգընտա զիեատէ միւզտարըպ օլմա-
տըղընտան, վէ ֆիթուր իթմէտիկինտէն, պուլնտան պաշղա
չէյ սիւալ իթմէեիպ, հաթթա քէնտի քէնտիեէ,

— Պու սախթէ ազիզ, մութլադա շու եա պու աշըզ իլէ
վադըթ կէչիրիեօր օլմալը, տիեէրէք, արապաեա վասըլ
օլտու:

— Նէ՞ խապէր, տէյի սախթէ Արնօլտ տը Բէյս սիւալ
իթտի:

Ամանտա, — Հագգընտա հիչ պիր խապէր ալընմամըչ...

Հէր նէ հալ խէ , պիղ , Սէնթ-Օնօրէ սօգաղընա ավտէթ ի-տէլիմ քի , պու խապէրի մատամա թէպիղ իտէեիմ , օնտան սօնրա պիլիթտէ թաամ իտէրիլ :

Օվիտ , էկէրչի պու սըրատա եալընըղ օլմուշ օլսա իտի , մէսէրրէթինտէն նաչի էլլէրինի օվուշտուրաճաղը տէրքեար իտի , չիւնքի , վաղը օլան տարպէսինին պօշա կիթմէմիշ օլ-տուղունա արթըղ չիւպհէսի գալմատը :

Պուա-Գօլօմպ թապիպինին , Լիւսինին Բարիսէ ավտէթ իթմէսինէ միւսաատէ իթմիշ օլտուղունու , էլպէթթէ օգու-եանլարըմըղ տէրսաթըր իտէրլէր :

Պինապէրին , մատամ Օկիւսթինին պիր իշճիսի , ազշա-մըն սաաթ սէքիղ պուշուղունտա , Պուրպօն ըրխթըմընա կիթտիկի սըրատա , մէզպուրէնին հալէա քէնտի խանէսինէ ավտէթ իթմէմիշ օլմասընա , օգուեանլարըմըղըն թէաճճիւպ իտէճէքլէրի տէրքեար տըր :

Պու թէէսիւրին սէպէպինի իյզահ իտէլիմ :

Ժան Զօրթիսէ , Բարիստէն ավտէթլէ , Պուա-Գօլօմպա մուվասըլէթինտէ , Լիւսի , գօմիսէրին զէվճէսինին թահթը նէզարէթինտէ ուեուլմագտա իտի :

Գօմիսէր իտէ , պիր ազշամ էվլէլ վուգուա կէլմիշ օլան վազըալարը միւտտաիի ումուվիլիկէ խապէր վիրմէք իւզրէ , խանէսինտէն հարէքէթ իթմիշ իտի :

Լիւսինին ույգուսու , էվլէլճէ սաքին իքէն , թէտրիճէն թահրիք օլունարաղ , ուեանտըղընտա , իւզէրինէ չիտտէթի պիր նէօպէթ կէլտի :

Թապիպ , մէճրուհէեի կէօրմէկէ կէլտիկինտէ , մէմուլ իթ-մէտիկի մէզքիւր նէօպէթտէն տօլաեը սիւչարը իղթիրապ օլտու , չիւնքի , պու նէօպէթին մուխաթարալը նէթիճէլէրի օլապիլիթ իտի , պինապէրին օ սապահ վէրմիշ օլտուղու ըուխ-սաթը կէրի ալըպ , կէնճ գըղըն պու կիւն եարըն նագլի ասլա միւմքին օլամաեաճաղընը սէօյլէտի , վէ իլավէթէն տալի ,

— Եալընըղ , էկէրչի մատմուղէլին պուրատա գալմա-

սը , գօմիսէր էֆէնտիսի պիհուզուր խտիեօր իսէ , պու սէմթտէ պիր օթէլէ կէօթիւրիւմէսինէ միւսաատէ խտէպիլիւրիմ , տէտի :

Գօմիսէրին գէվնէսի . - (Պու իֆատէհէ գարչը բրօթէսթօ խտէրէք .) Տօգթէօր , պու կէնճ գըզ պիղիմ խանէմիզտէ գալաճադ տըր , վէ պիզ քէնտիսինի էվլատըմըզ կիպի գաեըրաճաղըզ :

Լիւսի , քէնտիսի հազգընտա պու մերթէպէ թէվէճճիւհ վէ ուպուտիսէթ կէօսթէրմէքտէ օլան միւհթէրէմ գատընա , ղայիֆ պիր սէտա իլէ իզհարը թէշէքքիւր , վէ ժան ֆօրթիէհէ տախի աթֆը նազար իյլէտի :

Էթմէքճի Խաթուն , պու պագըչըն մանէասընը անլաեարագ ,

— Սէվկիւլիւմ , պէն տէ սիզի ապլա թէրք իթմէեէճէհիմ : Անճազ , պիչարէ մատամըմին ճէնազէ ալաեընտա հաղըր պուլունմագ իւզրէ , եարըն Բարիսէ կիթմէկէ մէճպուրում , տէտի :

Լիւսի . - Վա՛յ , մատամ Լըպրէ վէֆաթ մը իթտի :

Ժան . - Էվվէթ , պու կիճէ . . . վալիտէսինի կէօրտիւքտէն սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր :

Լիւսի . - Լիզօն գատըն , Մ . Լըպրէնին նէզտինտէ իյֆա իթտիկինիզ խըտմէթի իճրատէն կէրի տուրմաեըն . . . Միւհթաճ օլտուղունուզ պիր մէմուրիսէթի , պէնիմ իչին ղայպ իթմէք թէշիլքէսինէ տիւչար օլմանըզը իսթէմէմ , ֆագաթ , հէր կիւն , պիր միւտտէթ պէնի կէօրմէկէ կէլմէնիզի , վէ պէնիմ իչին Պուրպօն բըթթըմընա կէլմիշ օլմասը իհթիմալտէն պուլունան մէքթուպլարը կէթիւմէնիզի ըէճա խտէրիմ :

Կէնճ գըզ , պու լագըրտըլարը սէօյլէքքէն , Լիւսիէնի տիւչիւնմէքտէ խտի :

Ժան Ֆօրթիէ . - Բէք իյի , ազիզէմ . . . պէլքի տէ մէքթուպ եազմագ իսթէր իտինիզ :

Թապիս . - (Պու արա լագըրտընա կիրիշէրէք .) Զիհնինի եօրմասընը իսթէմէմ :

Ժան . - Բէք իյի , պէն եազարըմ . . . (Պատէհու գօմիսէրին ղէվճէսինէ խիթապ խտէրէք .) Մա'տամ , եազաճազ մէք-

թուպլարը , քէնտի նիշանլըսընա տըր , Մէրգուլմ՝ շիմտի սէյ-
եահաթտա օլտուղունտան , էկէրչի մատմուաղէլ քէնտիսինէ
մէքթուպ եազմազ իսէ , պիշարէ տէլիգանլը էնտիշէ իչինտէ
գալըր :

Գօմիսէրիմ գէվէսի . - Հազգընըզ վար տըր , ազիզէմ , նի-
շանլըսընա քէյֆիեէթի խապէր վիրմէք լազըմ տըր , ֆազաթ ,
մատմուաղէլին թէհլիքէտէ օլմատըղը , վէ եազընտա իֆա-
գաթ պուլաճաղը տա խապէր վիրիլմէք միւգթազի տիր :

Տօգրէօր . - Պու խուսուսու պէն տէ թաստիգ իտէրիմ:
Սիլահ՝ պաշլըճա պիր աղասընա տօգ անմամըշ տըր : Գօրսէսինին
պալէնալարը , պըշաղըն հարէքէթինէ մանի օլտուգլարընտան ,
մէզպուրէնին թէնինտէ եալընըզ պիր չիզիք աշըլմըշ տըր : Իմ-
տի , չօգ չօգ սէքիգ կիւնէ գատար , մատմուաղէլ աեաղա
գալգապիլէճէք տիր :

Գօմիսէր , Բարիստէն ավտէթլէ , քէնտի օտասընա կիր-
տիկինտէ , վէրիլէն գարար քէնտիսինէ թէպլիղ օլունտու :

Մէրգուլմ , գէվճէսինին իֆատաթընը թաստիգ իտիպ ,
քէմալ ինսանիեէթ վէ նէզաքէթ իւզրէ , կէնճ գըզ հազգըն-
տա իգթիզա իտէն մուամէլէյի ինսանիյիէթ քեարանէնին
տիրիղ իտիլմէմէսինի թավսիեէ իյլէտի :

Ազչամըն սաաթ տօգուղ ըատտէլէրինտէ , Լիզօն գա-
տըն , իրթէսի կիւնիւ ավտէթ իտէճէկինի , վէ էկէրչի Լիւսի
իչին պաղը մէքթուպ կէլմիշ իսէ , անլէրիտէ կէթիրէճէկինի
մէզպուրէեէ վատ իտէրէք , Պուա-Գօլժմպտան մուֆարազա-
թա հաղըրլանտը :

Լիւսի . - Չալըշտըղըմ մաղաղանըն միւտիրէսինէ տէ ,
քէյֆիեէթի խապէր վէրին :

Գօմիսէր . - Էվվէթ , ֆազաթ , մատմուաղէլին տիւշար
օլտուղու գաղաեը կիզլի սազլամասընը քէնտիսինէ իթթար
իտին : - Իշպու վուգուլաթըն , ումումա ֆաշ իտիլմէսինտէն ,
վէ զազէթալարտա եազըլմասընտան սազընըլմասը լազըմ տըր :
- Պիր ազ էվվէլ կէօրտիւկիւմ զապթիեէ միւտիրի , պու սուի
գատտըն ասլա մէյոտանա չըգարըլմամասընը արզու իտիեօր :

Թապիպ . - Նէ՞ սէպէպլէ :

Գօմիսէր . - Բէք ատի պիր սէպէպլէ . . . - Շէօյլէ քի , պու պապտէ հիչ պիր սէօզ իշիթմէտիքլէրի հալտէ , պիր վագըթտան պէրու էթրաֆըմըզտա թիւրէմիշ օլան հայտուտլար , քէնտիլէր իչին գօրգաճագ պիր մատտէ պուլունմատըղընա զահիպ օլարագ , շու եա պու կիւնա հարէքէթ վէ մուամէլէեի խապասաթքեարանէտէ պուլունաճագլարընտան , քէնտիլէրինի էլէ կէչիքէպիլիզ : Օ հալտէ խըրսըզլար , մատմուաղէլին եալընըզ եարալանարագ , քիմ պիլիրնէ՞ կիպի սէպէպլէ հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իթմէտիկինի զանն իտէճէքլէրինտէն , վէպէսէսիզճէ քէնտի սանաաթլարընա տէվամ իտէճէքլէրի տէրքեար տըր : Պիզ տէ քէնտի թարաֆըմըզտան հէր կիւն թէտապիրի իթթիխազ իտէրիզ : - Բարիստէն պազը զապթիեէլէր իսթէտիկիմտէն , զանն իտէրիմ քի , պու թարաֆլարտա կիճէլէրի եօճուլուզ իտէճէք օլանլարըն , հաեաթլարընճա պունտան պէօյլէ գօրգուլարը գալմաեաճագ տըր : Իմոի , սիզ , մատմուաղէլին պիր ճինաեէթէ գուրպան օլմաեըպ , իլլա պիր գազաեա տիւչար օլմուշ օլտուղունու թէէմին իտին :

Ժան , գօմիսէրին թալիմաթընա մուվաֆըզ հարէքէթ իթմէքլիկի վատ իտէրէք , օրատան աղիմէթ իյլէտի :

Լիւսիեի գուրթարմագլըզ միւլահազասը , ժան ֆօրթիէնին ֆիքրինի օլ տէրէճէ իսթիլա իթմիշ իտի քի , վագը օլան ճինաեէթ սէպէպիլէ , քէնտիսինին , աուլիեէ վէ բօլիս մէմուրլարը հուզուրունա շահիտ մագամընտա չըգմասը լաղըմ կէլէճէկինի , վէ բէք հագգլը սէպէպլէրէ մէպնի , քէնտիսի պունլարտան տօլաեը աղիմ տէհչէթ հիսպ իյլէտիկի հալտէ , պու սըրատա նա՞սըլ պունլարըն նէզտինտէ պուլունաճաղըն տիւչիւնմէմիշ իտի :

Հալ պու քի , տէմիր եօլ իլէ Բարիսէ ավտէթ իթտիկի զէման , պու միւլահազա պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ տօղմասըյլա , բէք չօգ էսէֆամիզ թէֆէքքիւրաթ տախի միւլահազաթը մէզքիւրէեի թաագիպ իյլէտի :

Զաթէն իւք ագչամը հիւքիւմէթ մէմուրլարըյլա պիրլիքտէ պուլունտուղու զէման , ճիւզիճէ թէրէտաիւտանէ հարէ-

քէթ իթսէ, մահվը իծապ իտէպիլը իտի, չիւնքի, մէրգումէ գատըն, Գլէրմոն ֆիրարիսինին էչքեալը, քեաֆֆէյի գոմի-սէրլիբլէրէ վէ ժանտարմա պէօլիւքլէրինէ իչար իտիլմիշ օլ-տուղունու, պունտան ագտէմ Լիւսիէն Լապրուտան խապէր ալմը իտի:

Պինապէրին, պիչարէ գատընճըղազ, տիւչար օլմուշ օլ-տուղու, վէ հալէա տախի օլաճաղը մուխաթարաւը տիւչիւն-մէքլէ, տիթրէմէկէ պաշլատը:

Անճագ, Պուա-Գօլօմպ գոմիսէրի, մէզպուրէ հագգընտա ապա շիւպհէեէ դահիպ օլմամը իտի:

Պունտան գաթինազար, Լիզ Բէրէն իամինի իհրազ իթ-միշ, վէ ումուլէն Լիզօն գատըն իսմիլլէ թանըլմը օլան էթ-մէքճի իսաթունուն, ժան ֆօրթիէ օլտուղու նաթըլ անլաչը-լապիլի իտի:

Ճէնապը Ալլահ, պու տէֆա մէզպուրէեի հիմանէ վէ վիգանէ պունուրմուշ օլտուղու կիպի, էլպէթթի պունտան պէօլլէ տախի անը հէր կիւնա թէհլիքէտէն հիմանէ վէ վի-գանէ պունուրաճագ իտի:

Իշթէ, պու թէսլիեթպախշ միւլահազաթ իլէ, ժան ֆօր-թիէնին գօրգու վէ տէհէթի պէր թարաֆ օլմաղլէ, ֆիքը ու միւլահազասը եէնիտէն Լիւսիեէ հասը օլունտու, վէքէն-տի քէնտիեէ շէօլլէ սէօլլէտի:

— Ձէվալը գըզըղա՛զ, աղ գալտը քի, թէլէֆ օլաճագ իտի: — Էկէրչի քէնտիսինի եարալը, ֆագաթ, հանաթտա կէօրէճէք եէրաէ, էօլիւսիւնիւ կէօրմիւշ օլա իտիմ, քէտէ-րիմտէն միւթէեսսիրէն պէն տէ էօլէճէք իտիմ:

Ժան, ֆէվգէլատէ եօրկուն օլարագ, Բարիսէ միւվասը-լէթինտէ, տօղրուճա քէնտի խանէսինէ կիթտի: Խանէսին գարուճուսու օլան գարը, ժանը կէօրիւնճէ, սէվինճինտէն րէֆը սէտա իտէրէք:

— Ա՛հ, Լիզօն գատըն . . . իհթիմալքի, սիզ, քերաճըմ մատմուաղէլ Լիւսի հագգընտա պազը խապէրլէր վիրէպի-լէճէքսինիզ: — Տիւն ագչամ, պիչարէ, պիք ֆիսթան կէօ-թիւրմէք իւզրէ, Կարան-տը-Գօլօմպա կիթմիշ իքէն, օնտան

պէրու քէպտիսինի կէօրէն օլմամըշ տըր , - Իքի տէֆա տըր , ալտէթ իթմիշ օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւզրէ , մաղազա-սընտան ատէմ կէօնտէրիլիօր . . . Իմտի , քէնտի հազգընտա աճապա սիզին մալիւմաթընըզ վա՞ր մը տըր :

Ժան . - Էվվէթ , մալիւմաթըմ՝ վար տըր , շէօյլէ քի , Լիւսի խասթա տըր :

Գաբունու . - Խասթա՞մը տըր . . . վա՛հ , պիշարէ գըզճը-ղազ , Ֆադաթ , նէ՞ օլտու , քէնտիսի նէ՞րէտէ տիր :

Ժան . - Թրէնէ ըաքիպ օլմագ իւզրէ , Պուա-Դօլօմպ մէվ-գիֆինէ կէլիքէն , աեաղը գաեարազ տիւշմիւշ , վէ պիր եանը եարալանմըշ . . .

Գաբունու . - Եարալանմը՞ մը . նէ՛ պէտպախթըլըզ , ֆա-գաթ եարէսի աղը՞ր մը տըր :

Ժան . - Խա՛յր , համտ օլտուն աղըր տէյիլ տիր . . . Ջա-թէն իյիլիկէ տէ եիւզ թութմուշ տուր . . . Շէօյլէ քի , պիր գաշ կիւնէ գատար , քեամիլէն քէսպի իֆադաթլա , պուրա-եա ալտէթ իտէպիլէճէք տիր :

Գաբունու . - Ա՛հ , չօգ շիւքիւր , չօգ շիւքիւր . . . պէնի թէէմին վէ միւսթէրիհ գըլտընըզ . . . պէն իսէ , եարըն սա-պահ , մահէլլէնին ըօլիս գօմիսէրինէ քէյֆիեթի խապէր վիրմէք իսթէեօրտում :

Ժան . - Պօշ շէյ տիր . . . անճագ իշի , Լիւսինին իշճի պաշըսը օլան մատամ Օկիւսթինէ խապէր վիրմէք լազըմ՝ տըր , ծնա տա եարըն կիտիպ խապէր վիրիբիմ :

Գաբունու . - Լիզօն գատըն , սիզ պու դազատան նա՞սըլ խապէրտար օլտունուզ :

Ժան . - Էթմէքճի տիւքքեանընտա պուլունտուղում սը-րատա , Լիւսի , պանա պիր համմալ կէօնտէրիպ , պաշընա կէլէն գազաեը պիլտիրմիշ իտի . - Իյի խաթըրմա կէլտի , մէզպուրէ , քէնտիսի իլին մէքթուպ կէլմիշ օլուպ օլմատըղընը սիւալէ պէնի մէմուր իթտի :

Գաբունու . - Էվվէթ , եալընըզ պիր մէքթուպ կէլմիշ տիր :

Ժան . - Բէք իյի , եարըն օ մէքթուպուլ քէնտիսինէ կէօ-թիւրմէլիբիմ :

Գաբուճու . — Էյ սիզին միւտիրէնիզ վէ պիզիմ էթմէքճի-
միզ օլան գատուն նէ՞ հալտէ տիր . . . Պու կիւն պիզէ էթմէք
կէլմէտի :

Ժան . — Սիզլէրէ էօմիւր , օ պիչարէ գատուն , չըգան կի-
ճէ վէֆաթ իթտի :

Գաբուճու գարը , պու խապէրի ալընճա , էլլէրինի գուպ-
պէյի ասիւմանէ տօղրու գալտըրտը , վէ պատէհու աշաղը
էնտիրիպ ,

— Վա՛հ պիչարէ գատուն , պէնտէն կէնճ իտի , լաքին ,
պէնտէն էվվէլ վէֆաթ իթտի , տէտի :

Գաբուճու գարը , պու ալէմտէ ումուճէն ինսանիէթէ
միւթէալիզ հէր շէյին , վէ խուսուսա հաեաթը պէշէրիէնին
պի գարար օլմասը հագգընտա միւլահազաթը ֆէյլէսօֆա-
նէեէ տալտըղը սըրատա , Ժան , ուեումաեա ֆէվգէլատէ
իհթիհաճը պուլունտուղու ճիհէթլէ , քէնտի օտասընա
չըգալ :

Իրթէսի սապահ , պէր միւթատ էթմէքճիլիք խըտմէթի-
նի էյֆա իթտի , վէ պատէհու , մատամ Լըպըէնին ճէնազէ
ալայընտա հագըր պուլունմագ իւզրէ , էսվապընը թէպտիլ
էյլէտի :

Պու սըրատա , Լիւսիեէ իքինճի պիր մէքթուպ վիրուտ
իթմիշ օլուպ , պիրինճիսինն եանընա գօնուլմուշ իտի :

Ժան , պու իքի մէքթուպու ալտը , վէ հէնուզ ճէնազէ
ալաեընա վագըթ պուլունտուղու ճիհէթլէ , էթմէքճի տիւք-
քեանընա կիթմէզտէն էվվէլ , մատամ Օկիւսթինին էնտիշլէ-
րինէ խիթամ վիրմէք իւզրէ , անըն նէզտինն ազիմէթ , վէ գա-
բուճուեա իթմիշ օլտուղու հիքաեէեի մէրգումէեէ տախի
թէքըրար էյլէտի :

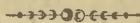
Մատամ Օկիւսթին , էյպու հիքեաեէեէ ինանտը , վէ մա-
ղազասընն պիրինճի իշճիլէրինտէն օլան Լիւսի հագգընտաքի
թէվէճճիւհիւնիւ իզհար էյլէտի :

Ժան , մատամ Լըպըէնին ճէնազէ ալաեընտա հագըր պու-
լունտուգտան սօնրա , սապըրսըզլըզլա քէնտիսինէ պէրլէ-
մէքտէ պուլունան կէնճ գըղըննէզտինն ավտէթ իթմէք իւզ-

րէ , աճէլէթէն Պուա-Գօլօմպա աղիմէթ իյլէտի :

Լիւսինին նէօպէթի խայլի աղալմըջ օլուպ , եարէսինին աղըըսը կիթաիքճէ շիտտէթինի զայպ իյլէմէքտէ իտի :

Հասըլը , մէղպուրէնին ահվալը ումուլիէսի մէմնունիյ-եթի մուճիպ , վէ թէէմինպախշ օլմաղլէ , տօղթէօր , օլ պապ-տէ Լիզօն դատընա պաղը թէէմինաթ իթա իյլէմէքլէ , մէզ-պուրէ գատընըն իզթիրապ ու էնտիշէսինի թախֆիֆ իթտի :

Լիւսի , Ժան Ֆօրթիէնին կէթիրմիշ օլտուղու իքի մէք-թուպու քէմալ իշթիեագլէ օգուտու :

Պունուն իքիսի տէ , Լիւսիէն Լապրու թարաֆընտան կէօնտէրիմիշ օլուպ , Լիւսիէն , սօն մէքթուպունտա , նիշան-լըսընը , օլ անէ տէկին պիր մէքթուպ եաղմամըշ օլմասընտան նաչի իթապ , վէ պու սիւքիւթինտէն տօլանը տիւշարը իզ-թիրապ օլմուշ իտուկինի տէրմիեան իյլէմիշ իտի :

Լիւսի , իշպու իքի մէքթուպուն մէպլինի տախի , տօս-թու պուլունան Լիզօն գատընա թէպլիզ իթտի :

Ժան . - Էօյլէ իսէ , եարըն սապահ Մ . Լիւսիէնին , հագ-գընըղտա խապէրի ալմասը իչին , պիր ան էվլէլ քէնտիսինէ ճէվապ եաղմագլըղըմ լաղըմ տըր :

Լիւսի . - Ֆազաթ , էկէրչի ճէվապնամէեի սիզ եաղար-սանըզ , էնտիշէ ու իզթիրապընըն տահա զիեատէ արթա-ճաղը , վէ քէնտիսինէ հէր նէ սէօյլէսէնիզ , պուլունտուղու-մուզ հալին զաեթթ աղըր օլտուղունու անլաեաճաղը տէր-քեար տըր :

Ժան . - Սահիհ տիր . . . պէն պունու տիւչիւնմէեօրտում , օ հալտէ նաճըլ իթմէլի :

Լիւսի . - Ճէվապնամէի պէն եազարըմ:

Ժան . - Փագաթ , սիզ բէք զայիֆ տէ յիժիսինիզ:

Լիւսի . - Պիր գալէմ թուլթաճագ. դատար գուտրէթիմ վար տըր:

Ժան . - Հալ պու քի , հէքիմ , մէքթուլմ եազմագլըղնըղ մէնն իթմիշ տիր:

Լիւսի . - Հէքիմին , պու պասպտէ հիշ պիր շէյտէն խապէրի օլամաղ:

Ժան . - Փագաթ , էկէրչի եօրկունլուգուման հալը սըհ-հէթինիզ աղըրլաշըր իսէ . . .

Լիւսի . - Պու կիւն բէք իյիեիմ , վէ պունտան տօլանը եօրկունլուգ հիսս իթմէեէճէեիմ . . . Շու մասանըն իւթիւն-տէ , միւրէքքէպի գուրուլմաղա մախսուս քեաղըտ , եապը քեաղըտը վէ գալէմ վար տըր . . . Անլէրի , եաթաղըմըն իւ-զէրինէ վազ իթմէնիզի բէճա իտէրիմ: Էլպէթթէ պիր միւ-րէքքէպ հօգգասը տա պուլմանա հիւմէթ իտէրսինիզ:

Ժան , մուճիպինճէ հարէքէթ իթմէքլէ , Լիւսի , էլի պիր ազ տիթրէեէրէք , աթիտէքի սըրալարը թահրիր իյլէտի:

« Ազիզիմ Լիւսին ,

« Սիղէ հաղըգէթի հալի թէքմիլէն պէեան իտէճէք ի-
« սէմտէ , տիւչարը էնտիշէ վէ իղթիրապ օլմանըն , զիրա ,
« եէմին իտէրիմ բի , սիզտէն հիշ պիր շէյ կիզլէմէեօրուլմ ,
« վէ հագգըմտա վէսիլէսէեէ տիւչար օլաճագ սէպէպ տէ եօգ.
« տուր:

« Եաթագտա , եարալըբըմ , լաքին , սիղէ մէքթուպ եա-
« զապիլմէքլիկիմտէն տէ անլաեօրսունուզա՛ , ճէրիհամասլա
« աղըր տէյիլ տիր:

« Շայեանը նէֆրէթ պիր սուի գաստա գուրպան օլ-
« տուլմ: Պէնի սօյմագ իչին գաթլ իթմէք իսթէտիլէր , վէ
« տիւնեատա պէնիմ իչին էն զիեատէ մուաղզէզ օլան պիր
« մատտէեի , եանի , թասարրուֆ սաեէսինտէ թօբլատըղը-

« Նրդ ագչէ իլէ սաթըն ալմըշ, վէ պանա հէտիսէ իթմիշ օլ-
« տուղունուղ օ կիւղէլ սաաթը տախի պէնտէն սիրգաթ
« իթտիլէր :

« Իշթէ, վուգուաթ պունտան իպարէթ տիր :

Պուրաճըգտա կէնճ գըղ, Կարանա եօլճուլուգ իթմիշ
օլտուղու հալտէ, մէճհուլ պիր քիմսէ թարաֆընտան իւղէ-
րինէ հիւճուլ վուգու պուլտուղունու, վէ տիւշիւպ պաեըլ-
տըղընը, վէ Լիզօն գատընըն հիքմէթանէ կէլիլինի, վէ Պուա-
Գօլօմպտա, բօրիս գօմիսէրի խանէսինտէ կէօրաիւկիւ հիւսնի
գապուլիսէթ վէ ինսանիսէթի նիշանլըսընա հիքեաեթ իթտի :

Մէղպուրէ, մէքթուպունա շու սէօզլէր իլէ խիթամ
վիրտի :

« Իքի, եախօտ իւշ կիւնէ գատար, ումարըմ քի, Բա-
« րիստէ քէնտի օտաճըղըմա ավտէթ իտէճէեիմ, օ օտաճըղա
« քի, հէր թարաֆը սիզի անտըրմագտա տըր, վէ իշիմէ տէ-
« վամ իտէպիլէճէեիմ :

« Պէն պուրատա ասլա եալընըղ տէ յիլիմ: Գօմիսէրին զէվ-
« ճէսի, ինսանիսէթի վէ նէղաքէթի պիր գատըն օլուպ,
« հէր վագըթ պանա արգատաշլըղ իտիեօր, վէ Լիզօն գա-
« տըն տա, հէր կիւն պէնի կէօրմէկէ կէլիեօր :

« Նիհաեթ, վագթիմի սապը իլէ կէշիրիեօրում, Ֆա-
« գաթ, էկէրչի սիզէ, լիսանէն, սիզի տիւնտէն տահա զի-
« եատէ սէվէրիմ, վէ եարըն, պու կիւնտէն տահա զիեատէ
« սէվէճէեիմ, վէ հէր զէման պու եօլտա պուլունաճաղըմ,
« տիեթպիլսէ իտիմ, հալիմտէն տօլաեը ասլա շիքեաեթ իթ-
« մէղ իտիմ :

« Նիշանլընըղ վէ եագընտա զէվճէնիզ

օլաճագ. օլան

« ԼԻԻՍԻ »

Կէնճ գըղ, Լիւսիէնէ ուղագտան պիր բուսէ կէօնտէրմիշ
օլմագ իւզընէ, տօտագլարընը քեաղըտըն իւզէրինէ վագ իթ-
տիքտէն սօնրա, մէքթուպը մէղքիւրու մահֆագա իչինէ գօյ-

տու , վէ ատրէսի եազըպ , մահֆազանը Ժան Ծորթիէեէ վիր-
տի , վէ օ տախի եաթաղըն իւզէրինտէ պուլունան հօգգա
գալէմ վէ սաեիրէեի օրթատան գալտըրտը :

Մէվատտը մէգքիւրէեի գալտըրմագլըղըն վագթի իտի ,
զիրա , տօգթէօրուն կէլէճէք զէմանը օլմասըյլա , էկէրչի մէր-
գում , պու շէյլէրի օրթատա կէօրսէ իտի , քէնտի թէնպիհի
խիլաֆընտա հարէքէթ իտիլիշ օլմասընտան տօլանը հիտ-
տէթլէնէճէկի տէրքեար պուլունմագտա իտի :

Ֆագաթ , տօգթէօրմուվասըլէթինտէ , պունլարտան հիշ
պիր շէյ կէօրմէտի , վէ Լիւսինին ահվալը սըհհիէսինի տահա
իյի պուլուպ , պիր իլաճ ըէշէթասը եազտը :

Կէնճ գըղ , գուվվէթինին իեատէսի , վէ պինապէրին ի-
յիլիկէ եիւզ թուլթմասը իշին , մէգքիւր իլաճտան սաաթտա
պիր գաշըգ իշէճէք իտի :

Ժան , պու իլաճը եարտըրմագ իւզրէ , էճգախանէեէ կիթ-
տի , վէ իլաճը Պէթիրտիքտէն սօնրա , Բարիսէ ազիմէթ իյ-
լէտի :

* *

Մատմուազէլ Ամանտա՝ թիթիզ թապիաթլը պիր գըղ
իտի :

Մէրգումէ , էօյլէ թաամընտա , սախթէ Արնօլտ տը Բէյսի
պէքլէմիշ իտի իսէ տէ , մէրգում , կէլմէտիքտէն պաշգա , կէլ-
մէեէճէկինի տէ էվլէլճէ խապէր վիրմէմիշ իտի :

Անճագ օլ կիւնիւ , մէզպուրէ , քէնտի աշըգընտան բօս-
թա իլէ պիր մէքթուպ ալըպ , պիր ատէտ պին ֆրանգլըգ
գայմէեի շամիլ օլան պու մէքթուպտա , Արնօլտ , մէմուլին
ղայրի վէ խայլի ուզուն միւտտէթ իշին պիր եօլճուլուղա
մէճպուր օլտուղունտան , սէվկիլիւսիւնիւ կէօրէմէեէրէք
հարէքէթ ու ազիմէթինտէն տօլանը միւթէէսսիւֆ պուլուն-
տուղունու պէեան իյլէմիշ իտի :

Ամանտա , պանգա գայմէսինի իհթիմամլըճա սըգտը , վէ
մէքթուպու հիտտէթլէ էզտի :

Աճապա մէրզումուն իշպու ազիմէթի , ալէագասընը վէ

մուհապպէթինի քէսմէք մի տիմէք խտի : Աճապա պու սէյ-
եահաթ՝ հագըգի՞ մի խտի :

Իշթէ , Ամանտա , մէյեռուս օլմուշ օլտուղու հալտէ , քէն-
աի քէնտիեէ պու սիւալլէրի իթմէքտէ խտի , չիւնքի , մէր-
գ ումէնին , Արնօլտ Բէյս հագըգընտա պիււեիւք իւմիտլէրի
պուլունուպ , պու իւմիտլէրին իսէ , պի էսաս օլտուղու միւս-
թաղնիի արգ ու պէեան տըր :

Ամանտա , մէղքիւր սիւալլէրինէ ճէվապ պուլամամագ-
տա , վէ չիւպհէլէրինի իզալէ իտէճէք հիչ պիր վասըթա կէօ-
րէմէմէքտէ խտի , ղիրա , Օվիտ , քէնտի իղինի թօղունու
պուլտուրմագլըղա մէտար օլապիլէն հէր կիւնա ալէամէթի
իպրազ իթմէքտէն ֆէվզ էլատէ սագընմըշ խտի :

Հասըլը մէղպուրէնին , գում իւզէրինտէ գուրտուղու
գալէլէրին երգըլմասը մուհագդագ օլուպ , պունտան տօլա-
եը իզհարը էսէֆ իտէճէկի տէրքեար պուլունմագտա խտի :

Օգուեանլարըմըղն պու պապտէքի մալիւմաթը , մատ-
մուազէլ Ամանտանն մալիւմաթընտան տահա ղիեատէ օլ-
մաղէ , Օվիտին իթթիխազ իյլէտիկի թէտպիլին , գաթը ա-
լէագա վէ միւնասէպէթ օլտուղունու էլպէթթէ անլամըշլար
տըր :

Կէօնտէրիմիշ օլան պին ֆրանգլըգ գայմէ , Ամանտանն
Լիւսի հագըգընտա վիրմիշ օլտուղու մալիւմաթըն գըյմէթի
տիմէք օլուպ , հալ պու քի , Օվիտ , մատամ Օկիւսթինին բը-
րօվաճսը օլան գըղա արթըգ իշթիեաճը գալմաեընճա , մէղ-
պուրէեի աչըգտան աչըղա պէրթարաֆ իթտի , վէ պունտան
պէօյլէ անը թէքրար կէօրմէեէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ խտի
իսէտէ , պու մէմուլինտէ եանըլմագտա խտի :

* * *

Լիւսիէն Լապրու , պիււեիւք գըսմընը ղիքը իթմիշ օլ-
տուղումուզ մէթթուպու օգուեունճա , գալպիեահընա պիր
տարպէյի շէտիտէ վուրուլմուշճասընա միւթէհասիր օլտու :

Նասըլ օլմասըն քի , Լիւսի՝ էօլմէք թէշիքէսինէ տիւշար
օլմուշ , վէ ալչագ պիր գաթիլէ գուրպան օլմագլըպ մուխա-

Թարասընա տիւշմիւշ, վէ աճը վէ քէտէր եաթաղընա եաթմըշ օլտուղու հալտէ, քէնտիսի (եանի Լիւսիէն), մէզպուրէնի թէտալի իթմէք վէ գաներմագ իւզրէ եանընտա պուլունամամագտա իտի,

Գի՞մ պիլիր, պէլքի տէ, պու կէնճ գըզ, նիշանլըսընը, իզթիրապաթը ազիմէեէ տիւշար իթմէք իսթէմէտիկինտէն, քէնտի ճէրիհասընըն աղըր օլտուղունու մէրգուստան սէթր իթմիշ իտի:

Հասըլը, Ժիւլ Լապրունուէն օղլու հագըգէթէն պիր ճէֆայի մանէվիեէ թահլթընտա օլուպ, նէ՛ գարար վիրէճէկի՛նի պիլմէեօրտու:

Բարիսէ՞մի կիթսին, տէրիւհտէ իթմիշ պուլունտուղու նէզարէթի թէ՞րք մի իթսին, էֆէնտիսինին էմիլյեթինէ խիեանէթ մի էյլէսին, հէմտէ պէօյլէ պիր շէյի իճրանէ նէ՞ սուրէթլէ իզթիտարը պուլունսուն:

Շիւպհէսիզ, Լիւսիէն, Բօլ Հարմանըն թէվէճճիւհիւնիւ վէ մէմուրիեթինի ղայպ իթմէքլիք թէհլիքէսինի կէօզէ ալմագսըզըն, վէ միւսթագպէլինի մուխաթարանա իլգա իթմէքսիզին, էֆէնտիսինին էմիլյեթինէ խիեանէթ իտէմէզ իտի:

Իմտի, Պէլկրատտա էյֆասընը տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղու ամէլեաթըն սօնունա պէքլէմէքլէ, վէ Լիւսի իլէ հէր կիւն մէքթուպլաշմագլա իքթիֆա իթմէքլիկէ գարար վիրտի, վէ քէնտի քէնտիեէ տախի,

— Ա՛հ, էկէրչի սերպէսթ օլսա իտիմ, նէ՛ գատար չաբուգ եանընտա պուլունուր իտիմ, տէտի:

Պու սէօյլէնէն սէօզլէրին քեաֆֆէսինտէն բէք ալէա անլաշըլմագտա տըր քի, օլ գըզ իւզէրինտէ վուգու պուլան ճինանէթ թէճըլպէսինին հագըգի սէպէպլէրի հագըզընտա քիմէսնէ չիւբհէ իթմէքտէ տէյիլ իտի:

Ֆիւվագը, հիշ պիր քիման, Լիւսինին վիճուտինի օրթատան գալտըրմագ իւզրէ, պու ճինանէթին էվիլէճէ թասավվուր օլունմուշ օլտուղունու զանն իթմէեիպ, իլլա, իճրաի գաթլ իլէ ֆիլիլի սիրգաթա միւթէճասըր օլմագ իլին, պու հարէքէթի մէքրուհէեէ պիր խըրսըզ թարաֆընտան թէ՛

սատտի օլունմուշ օլտուղու ումումէն զանն օլունմագտա իտի :

Պինապէրին , Օվիտ Սօլիվօ վէ սախթէ Բօլ Հարման , պու խուսուստա հէր կիւնա շիւբհէտէն մաասուռն օլապիլտիքէ-րինտէն , հիշ պիր կիւնա վէսվէսէ իշինտէ պուլունմամագտա իտիլէր :

Իքիսի տախի , Պուա-Գօլօմպ ճինաեթիւնտէն պահս օլու-նուպ օլունմատըղընը անլամագ իւզրէ , քէմալ կէրմի վէ զայ-րէթլէ զազէթալարը օգումագտա օլուպ , ֆագաթ , պու զազէթալարըն հիշ պիրինտէ , մատտէյի մալիւմէ հագգընտա հիշ պիր ֆըգրա կէօրմէտիքէրինտէն , Օվիտ Սօլիվօ՝ պու սիւ-քիւթտէն տօլաեը մահզուղ օլտուղու միսիլլու , տիկէր թա-րաֆտան , Ժագ Կարօ տախի իզհարը մէմուռնիյեթ իյլէմէք-տէ իտի :

Շու տա վար քի , պու կիպի վագըալար , մաեթթէէձ-սիւֆ Բարիսին հէվալիսինտէ սըգ սըգ վուգուա կէլտիկի ճի-հէթլէ , պու վագըատա տախի վէֆաթ զուհուրա կէլմէմիշ օլտուղունա մէսնի , միւտտալի ումումիլիքճէ , իշպու վագըա-տան տօլաեը ասլա միւթէէսսիր օլունմամըշ իտի :

Շէօյլէ քի , գօմիսէրին ժուրնայը ալընմասը իւզէրինէ , հիշ պիր միւսթէնթիգ մահէլլի ճինաեթէ կիթմիշ օլմաեըպ , եալընըզ , Պուա-Գօլօմպ նամ մահէլլ էհալիսինին էմնիյեթի-նի թէէմին իթմէք , վէ չալընմըշ օլան սաաթըն սըրա նիւմէ-րօսուռնու արամագ իւզրէ , պաղը թէտապիրին իթթիսաղընը էմր իյլէմէքլէ իքթիֆա իյլէմիշ իտի :

Լիւսի իսէ , նիշանլըսընըն իշպու սաաթը սաթըն ալմըշ օլտուղու սաաթճը տիւքքեանընըն ատրէսինի խապէր վիրմիշ իտուկինտէն , պու պապտէքի թէհարրիեաթ , ուզուն սիւր-մէտիկի կիպի , զահմէթլի տախի օլմատը :

Պէօյլէճէ պու նիւմէրօ գայտ օլունուպ , ճանինին , մէզ-քիւր սաաթը սաթմաեա գալգըշմասըյլա , եագաեը էլէ վիր-մէսինէ պէքլէնիլմէսի թէնսիպ գըլընտը :

Միւրիլլօ սօգաղընտա վագը խանէեէ կէլինճէ , պունտա-քի իշլէր , սուրէթի թապիլիյեէտէ ճէրէեան իյլէմէքտէ ի-տիլէր :

Բօլ Հարման , գրգռնա , Լիւսիէն Լապրուտան պահօ իթմէքլիքտէն , մուշկադաթէն սագընմագտա օլուպ , չիւնքի , մէրգոււմ տէլիգանլը , էֆէնտիսինէ եազտըղը մէքթուպլարտա , Մարինին իսմինի թահրիը իթմէմէքտէ իտի :

Ժագ Կարօ իսէ , քէնտի քէնտիսէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի .

— Լիւսիէն ալտէթ իտիպ տէ , սէվկիւլիւսիւնիւն , եախօտ սէվմէքտէ օլտուղու զանն իթտիկի զըզըն զայպուպէթինտէն խապէրտար օլուր իսէ , պու խապէրին քէնտի իւզէրինտէ հասըլ իյլէտիկի թէէսսիւրի մուհաքէմէ իտիպ , օլ վէճհ իլէ հարէքէթտէ պուլունաճաղըմ :

Մարինին հալի , այնի սուրէթտէ պուլունուպ , չէօյլէ քի մէզպուրէ , քէնտի տէրտ ու միհնէթի իչինտէ միւզտաըրպ օլտուղու հալտէ , քէտէր ու աճըսընը կիզլէմէկէ չալըմագտա , ասլա չիքեաեթ իթմէմէքտէ , վէ իթապա տայիր հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէմէքտէ իտի իսէ տէ , բէտէրի , մէզպուրէնին գալպինի վէ ֆիքրինի տէրք ու ֆէհմ իյլէմէքտէ , անըն լիսանէն սէօյլէմէտիկինի անլամագտա , վէ աճապա Լիւսիէնի պիր ան էվվէլ կէթիթթմէսի խաեըրը՞ մը օլուր տէյի տիւչիւնմէքտէ իտի :

Հալ պու քի , էսպապը մուճիպէ օլմաեարագ , Լիւսիէնի ճէլպ իթմէքլիք , պիր թաղըմ՝ չիւպհէլէրի տալլէթ իթմէգ մի իտի :

Իչթէ , ժագ Կարօ , պու միւլահազաթա պինաէն , պու դարարընըն իճրասընտա իսթիճալ կէօսթէրմէմէքտէ իտի :

Պէօյլէճէ օն կիւն գատար կէչտի :

Լիւսի , կէօրտիւկիւ ինսանիեթ վէ խայրխահլըգտան տօլաեը բօլիս գօմիսէրիյլէ գէվճէսինէ , վէ ազ վագըթտա , հէման պիւսպիւթիւն քէսպի իֆագաթ իթմիչ օլմասընտան նաչի , թապիպէ պէեանը թէչէքքիւրտէն սօնրա , Պուա-Գօլօմպտան հարէքէթ իթտի , վէ Պուրպօն ըրիսթըմընտա քեալին քէնտի խանէսինէ մուվասըլլէթինտէ , ժան Ֆօրթիէնին վէ մաուամ՝ Օկիւսթինին մէսէրրէթի ազիմէլէրինի մուճիպ օլտու :

Կէնճ գըզ , տէրհալ իչինէ տէվամ իթտի իսէտէ , զի-

եատէ եօրուլմասը քէնտիսինէ մէնն օլունտու , չիւնքի , հէր
նէ գատար քեամիլէն իֆագաթ պուլմուշ խտի խտէտէ , պու-
նունլա պէրապէր եարէսինտէն տօլաեը վագըթ պէ վագըթ
աճը տույմագտա խտի :

42

Լիւսի , մատմուլազէլ Հարմանըն գօսթիւմլէրինին թէր-
թիպինի պիթիւրմիշ օլուպ , սըհհէթճէ ահվալի վէ զաաֆէթի
մալիւմիւմիւզ օլան Մարի , քէնտի քէտէր ու էլէմի տէրու-
նինտէ միւսթաղրազ օլարազ , խանէսինտէն նատիրէն տիշա-
րը չըգմագտա , վէ մատամ Օկիւսթինէ սիբարըշ խտիւմիշ օլան
իշլէրի աալա տիւշիւնմէմէքտէ խտի :

Մատամ Օկիւսթին , Մարինին նամիզաճ օլտուղունու ,
վէ պինապէրին իշլէրի իչին իսթիճալ իտէճէք հիշ պիր սէ-
պէպի պուլունմատըղընը պիտիկինտէն , Լիւսինին թէմամիլլէ
քէսպի աֆիյեթ իյլէմէսինէ սապր իլէ պէքլէմէքտէ խտի :

Մատմուլազէլ Հարման , կէնճ իշճի գըզըն պաշընա կէլէն
ֆէլաքէթտէն խապէրտար օլմանըպ , էկէրչի պիթիսատիւֆ
խապէրտար տախի օլաա խտի , պու ֆէլաքէթին , եախօտ ,
գազանըն սէպէպի միւսթագիլի քէնտիսի օլտուղունա չիւպհէ
իթմէեէճէկի տէրքեար խտի :

Լիւսի , Պուրպօն ըրթթըմընտա վագը քիւշիւք տայիրէ-
սինտէ եէրլէշմէսինտէն չէնտ կիւն սօնրա , տիշարը չըգաճագ-
գատար քէնտինտէ գուվվէթ պուլտուղունտա , Մարինին
ֆիսթանլարը բրօվասը իչին նէ՝ եարմասը լազըմ՝ կէրտիկինի
անլամագ իւզրէ , Լիզօն գատընը , մատամ Օկիւսթինին մա-
ղազասընա կէճտէրտիկինտէն , մատամ Օկիւսթին , էկէրչի
Լիւսի , պիզզաթ տիշարը չըգապիլիպ տէ , Միւրիլլօ սօգա-
ղընտա Մարինին խանէսինէ կիտէպիլիւր իսէ , մէմուլն օլա-
ճաղընը ճէվապէն պէեան իյլէտի :

Լիւսիէնին աղիմէթ ու հարէքէթինտէն պիր կիւն էվ-վէլ, մատմուլաղէլ Հարմանըն, Պուրպօն ըրխթըմինտա, Լիւսիէն Լապրունուն նիշանլըսընա վիզիթա վիրտիկի սըրատա, կէօսթէրտիկի պարիտանէ մուամէլէ, օլ կէնճ իշճի գըզը տիւ-կիր իյլէմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէզպուրէ, ժազ Կարօնուն գըզը նէզտինէ կիթմէքտէն գաշընմազ իսթէմէքտէ, վէ միւպ-հէմ վէ թարիֆի նազապիլ պիր հիսսի տէրունի, մէզպուրէնէ, « օրաեա կիթմէ » տէ յի խապէր վիրմէքտէ իտի իսէտէ, մա-տամ Օկիւսթին, Մարինին խանէսինէ կիթմէսինի Լիւսիէն ըէճա իթմիշ օլտուղունտան, վէ պու ըէճա, քիպարճա պիր էմր տիմէք իտուկինտէն, իրթէսի կիւն, էօյլէն ըատտէլէ-րինտէ, Լիւսիէնին նիշանլըսը, ժան Ֆօրթիէ իլէ պէրապէր, խանէի մէզքիւրէ կիթտի: ժան Ֆօրթիէ, Փիսթան գուլթու-լարընը կէօթիւրմէքտէ օլուպ, ժազ Կարօնուն խանէսի գա-բուսունա գատար տիքիշճի գըզա ըիֆազաթ, վէ օրատա, անտէն մուֆարազաթ իտէճէք իտի:

Լիւսի, եարալանըպ խանէսինէ ավտէթ իթմէսինտէն սօնրա, իւք տէֆա օլարազ տիշարը չըգտըղը հալտէ, օլ կիւ-նիւ, գուպպէյի ասիւմանտա ասլա պուլուլթ օլմաեարազ, սըճազ կիւնէշին զիեալարը էթրաֆը թէնվիր իյլէմիշ իտի:

Րըխթըմլարտա, ճատտէ եօլլարտա, վէ պաղչէլէրտէ պուլունան աղաճլարըն ճիւմէսի, եաբրազլանմըշ իտիլէր:

Շիտտէթլէ հիւքմ իթմիշ օլան գըշ մէվսիմինէ, իւք պա-հար մէվսիմի թէադիպ իյլէմիշ իտի:

Լիւսի, էլան զաաֆ հիսս իտիւօրտու:

Երմէքճի Խաթուն. - Սէվկիւլիւմ, էկէր իսթէրսէնիզ արա-պա իլէ կիտէլիմ:

Լիւսի. - Եաեան կիթմէքլիքտէն տահա զիեատէ խօշլա-նըրըմ: Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, եաեան եիւրիւմէք-լիք, հազգըմտա խաեըրլը օլաճազ, վէ պանա գուվվէթ քէսպ իթտիրէճէք տիր: Զաթէն, պու կիւն հավա բէք կիւ-զէլ տիր:

Երմէքճի Խաթուն. - Ուղուն միւտտէթ եօլ եօլրիւեէպի-լիօրմիսինիզ:

Լիւսի . - Ումարում :

Էրմէքնի Խարուն . Էօյլէ իսէ , պանա տանանընդ :

Լիւսի . - Իշթէ , պու թէքլիֆինիդի մէմունէն դապուլ իտէրիմ :

Լիւսի , Ժանըն քէնտիսինէ ուզաթտըդը գօլթուղունա տանանըպ , իքիսի պիրլիքտէ ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւմէկէ պաշլատըլար :

Լաքին , Լիւսի , խասթէլիկինտէն սօնրա կէչմէսի լաղըմ կէլէն վագթը կէչիրմէեերէք , խանէսինտէն տիշարը չըդմըշ օլտուղու ճիհէթլէ , պիր չարեէք սաաթ եօլ եիւրիւմիւշ Իքէն , աեադլարընըն տերմանը քէսիլտիկինտէն , Լիզօն գատըն ,

— Էօյլէ օլաճաղընը պէն զաթէն քէչֆի իթմիշ իտիմ , տէտի , եաւաշ սէտա իլէ :

Իմտի , մէզպուրէ գատըն , պօշ օլարագ օրատան կէչմէքտէ օլան պիր արապաեը տուրտուրուպ , Էվվէլա Լիւսիեի օթուրթտու , վէ պատէհու քէնտիսի , մէզպուրէնին եանընտա օթուրուպ , կիտէճէքլէրի մահէլլի արապաճըեա թարիֆ իթտի :

Արապա , Ժագ Կարօնուն իգամէթկեահընա տօղրու հարէքէթլէ , պիր միւտտէթ սօնրա , մահէլլի մէզքիւրէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Բօլ Հարման իլէ գըղը , օլ էսնատէ , Էօյլէ թաամլարընը իքմալ իթմէք իւզրէ օլտուգլարը հալտէ , օտա խըզմէթճիսի թաամ սալասընա կիրէրէք ,

— Մատմուազէլ իչին պիր քիմսէ կէլմիշ տիր , տէտի :

Մարի . - Պէնիմ իչին պիր քիմսէ՞ մի կէլմիշ . . . քի՞մտիր . . .

Խրզմէքնի . - Մատմուազէլին տիքիչճիսի . . . Գօսթիւմէրի բրօվա իթմէք իչին կէլմիշ . . .

Մարի . - Մատամ Օկիւսթի՞ն մի տիր :

Խրզմէքնի . - Խա՛յր , մատմուազէլ . . . Կէնճ պիր իշճի գըղտըր քի , զաթէն բէք չօդ տէֆա պուրաեա կէլտիկինի կէօրմիւշիւմ տիւր :

Մարինին լէհճէսի ֆէվզ էլատէ սօլարագ , ալթիւսթ պիր էտա իլէ ,

— Լիւսի՞ մի տիր , տէտի :

Խրզմէքնի . — Էլվէթ , մատմուլազէլ :

Բօլ չարման . — (Ահադա գալգարագ , վէ տէհչէթինտէն նաչի լէհհէսի սօլարագ .) Լիւսի՞ մի :

Մարի , բէտէրինին սիմասընտա հասըլ օլման տէհչէթ ալէամէթինի անլաեամատր , վէ անլաեամագ իտի . Անճագ , ֆիքրինտէն ,

— Պէսպէլի պու գըզըն պուրաեա կէլիչի , բէտէրիմին հիտտէթինի մուճիպ օլուեօր , տէյի միւլահադա իթտի , վէ պատէհու երլքաէք սէտա իլէ , — Էֆէնտի բէտէր , քէնտիսինի գապուլ իթմէեհէեհիմ , վէ գապուլտէ իտէմէմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Պու սէօղլէր , Ժագ Կարօնուն ֆիքրինտէ պինիսպէ սիւքիւնէթ հասըլ իթտիլէր :

Մէրգուլ , քէնտի քէնտիսինի զապթ իտէմէզ պիր հալտէ պուլունմասըլա , ֆօեասընը մէյտանա չըգարմըլ օլտուղունու հիսս իյլէտի :

Լիւսի հաեաթտա՛ . . . լաքին պու գապի՞ մի իտի :

Աճապա Օվիտ , մէզպուրէնին վիճուտինի օրթատան գալտըրմըլ օլմասընը պէեան իթմէսիլէ , պիլա ար ու հիճապ եալա՞ն մը սէօյլէմիլ իտի :

Պինսպէրին , հէր հալտէ , կէլմիլ օլտուղու խապէր վէրիլէն կէնճ գըզըն , հագըգէթէն Լիւսի օլուպ օլմատըղընա թէեմին օլմագ , վէ պունուն իչին , անը կէօրմէք լաղըմէտէն պուլունմագտա իտի :

Իմտի Ժագ Կարօ , քէնտի գըզընա տօղրու էեիլէրէք , եալընըզ մէզպուրէ թարաֆընտան իչիտիլէպիլէճէք գատար եալալ պիր սէտա իլէ ,

— Իպթիտաի էմրտէ հիսս իյլէտիկիմ հիտտէթի զապթ իտէմէտիկիմէ էսէֆ իտէրիմ , չիւնքի , պու հիտտէթիմհագգսըլ տրր , տէյի իֆատէ իյլէտի :

Մարի . — Հագգսըլ մը :

Ժագ Կարօ . — Էլվէթ , հագգսըլ տըր . . . Պու կէնճ գըզ , սէնին միհն ու մէշագգաթընա սէպէպ քէնտիսի իտուկինի պիլ-

մեզ... պիչարէ, սէնին հագգընտա իսթէներէք հիչ պիր ֆէնալըգտա պուլունմանօր... Իմոի, քէնտիսինի գապուլ իթմէքլիկի իսթէմէմէք, բէք տէ եագըչըր շէյ տէյիլ տիր... Պու պիր իշճի գըղ տըրքի, մատամասը թարաֆընտան պուրանա կէօնտէրիլիօր... Պու հալտէ, քէնտի եիւղիւնէ գարչը գաբուեու գաբամագլըղնա նէ՞ սէպէպ վէ նէ՞ պէհանէ վար տըր: Իմոի, պու կիւն տախի քէնտիսինի պէր միւթատ գապուլ իթմէլիսին, վէ իլէրուտէ տիկէր պիր իշճի գըղընը կէօնտէրմէսի իչին, մատամ Օկիւսթինէ ըէճա իյլէմէլիսին:

Մարի. - Փագաթ, անը կէօրմէքլիք, պանա նէֆրէթ կէթիրիօր:

Ժագ Կարօ. - Էկէրչի հայիզ օլտուղուն հայսիեթ ու ագամէթ իւզըն հարէքէթ իտէր իսէն, իչպու նէֆրէթ հիսսինի պիսսուհուլէ պէր թարաֆ իտէպիլիրսին:

Մարի. - Հագգընըղ վար տըր, էֆէնտի բէտէր:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, Բօլ Հարման, եաւաչ սէտա իլէ, բէտէր վէ քէրիմէ միեանէսինտէ ճէրէեան իտէն մուհավէրէնին նէթիճէսինէ պէքլէներէք, գըմըլտանմագարըն տուրմագտա օլան խըղմէթքեարա տօղրու տէօնիւպ,

— Սէօյլէեին, իշճի գըղ իչէրի կիրսին, տէտի:

Մարի. - Պուրանա՞ մը, էֆէնտի բէտէր:

Ժագ. - Նի՞չին պուրանա կէլմէսին, սէնի ըահաթսըղ իթմէսինէ հիչ պիր մահէլլ եօգ տուր: Էկէրչի կէթիրտիկի ֆիսթանլարըն բրօվասընը իթմէք իսթէմէեօր իսէն, պիր վէսիլէ իլէ քէնտիսինի եօլա գօրսուն:

Պատէհու Ժագ Կարօ, թէքրար իլէ,

— Սէօյլէեին, իչէրի կիրսին, տէտի:

Պու էմր իւզէրինէ, օտա խըղմէթճիսի թաամ սալասընտան չըգտը, վէ պիր գաչ սանիյեէ սօնրա, Լիւսի իլէ պէրապէր ալտէթ իթտի:

Տիքիշճի գըղըն լէհճէսի էօլիւ ըէնկի կիպի սօլմուշ օլուպ, կէօղէ կէօրիւնէճէք սուրէթտէ միւթէեսիր հալտէ պուլունմագտա, վէ զանն իտէրսին քի կիւճպէլա իլէ աեագտա տուրապիլմէքտէ իտի:

Մարի, սոն տէֆա վագը օլան միւլագաթլարընտան պէ-
րու, օլ կէնճ գըղըն վիճուտճա ֆէվգէլատէ թէպտիլ օլմուշ
օլտուղունու կէօրտիլ իսէ տէ, պու թէպէտտիլտէն ապլա
միւթէէսսիր օլմատը, վէ մաղըրուրանէ պիր հալ իլէ,

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Լիւսի. — (Ձայիֆ պիր սէտա իլէ.) Մա'տմուաղէլ գօսթիւմ-
լէրինիղի բրօվա իթմէկէ կէլմիշիմ տիր, վաղ աա բէք կէճիք-
տիկիմի պիլիեօրում, լաքին պու պապտէ թագսիրաթ պէն-
տէ տէյիլ տիր: Պիր գազաեա, եախօտ տահա տօղըրուսու
պիր ճինսեէթէ գուրպան օլտում, վէ պիր խայլի կիւն չա-
լըչամատըմ:

Բօլ Հարման պու սէօղլէրի իշիթտիկինտէ, սարսըլտը:

Մարի. — (Մէրագը թահրիք օլունարագ.) Պիր ճինս-
եէթ մի:

Լիւսի. — Էվվէթ, մատմուաղէլ:

Մարի. — Նէ՞ կիպի ճինսեէթ:

Լիւսի. — Պէնի էօլտիւրմէք իսթէտիլէր, վէ պիր տէրէճէ
տէ մուվաֆֆագ օլտուլար:

Ժագ. — (Ֆէվգէլատէ սօուգ գանլըլըզլա.) Սիղի եարա-
լատըլա՞ր մը, մատմուաղէլ:

Լիւսի. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, հաթթա էլան եարէմին
աճըսընը չէքինեօրում: — Իլք տէֆա պիր պըչագլա վուրուլ-
տում, վէ պըչաղըն իքինճի տէֆա վուրուլուշունտա, իշիմ
պիթէճէք իտի իսէ տէ, պերէքէթ վիրսին, պըչաղըն ուճու,
գօրսէմին չէլիկինէ բասթ կէլտիկինտէն, գուրթուլտում:

Ժագ. — Պու թէսատիւֆ հիքմէթ նէվինտէն օլմաղլէ, օլ
պապտէ թէչէքքիւր իթմէլիսինիզ, Շիւպհէսիզ գաթիլինիզ
տէրտէսթ իտիլիշ տիր:

Լիւսի. — Խա'յը, էֆէնտիմ, լաքին, եագընտա տէրտէսթ
իտիլէճէկի մէմուլ տուր:

Լիւսինին վիրտիկի ճէվապ, Ժագ Կարօնուն գուլագ
թօղլարը իւղէրինտէ սօուգ թէր տամլարը հասըլ իթտի,
ֆագաթ, հէեաճանընը զապթ ու թէսկինէ միւգթտիր օլա-
րագ:

— Էլ պէթթէ հագդընըդտա պու ճինաեէթի իրթիքեապ իտէն չախսըն էջքեալընը բօլիս մէմուրլարընա թարիֆ իտէ-պիլտինիլ, տէտի :

Լիւսի . — Խա'յը , էֆէնտիմ , չիւնքի , գարանլըգտա քէն-տիսինի կէօրէմէտիմ . . . լաքին , զալիպա , մէրգուժ , շու էս-նատէ Բարիս ճիվարլարընտա թիւրէմիշ օլան խըրսըլլարտան պիրի տիր : Պունուն ֆիլիլի գաթլէ միւթէճասըր օլմասը , ասըլ մագսէտի օլմանըպ , պիր վասըթա տըր : Շէօյլէ քի , պէնի սօյմագ իւզըրէ , նէֆսիմի թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ տիր : Ժագ . — Ս'հ , պու ճանի սիզի սօյտո՞ւ մու :

Լիւսի . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , սաաթըմը , քէօաթէկիմի վէ ագչէ չիզտանըմը աչըրաը :

Լիւսի , պուլունտուղու օտաեա կիրէլիտէն պէրու , սախ-թէ Բօլ Հարման՝ մէզպուրէեթ ֆէվգէլատէ մէրագլէ թէ-ճէսսիւս իթմէքտէ , վէ մէրագը տայիմա արթմագտա իտի : Եանի , մէրգումէնին եիւզիւնիւն չիզիկլէրինէ , կէօզլէրինին պագըլընա , վէ սէտասընա տիգգաթ իթմէքլէ , ֆիքըրինտէն ,

— Պու բէք զարիպ չէյ տիր . . . պանա էօյլէ կէլիեօր քի , պու թասվիրի զաթէն կէօրմիւլիւմ տիր . . . պու սէտանը զաթէն իշիթմիշիմ տիր . . . Հալ պու քի , պու կիւնքի կիւն , իւք տէֆա օլարագ պու կէնճ գըզըն գարչըսընտա պուլուն-տուղումա էմինիմ , տէյի միւլահագա իթմէքտէ իտի :

Նակէհան , հապիսի մէրգումուն գուվվէյի հաֆըզա-սընտա պիր ըլըգ հասըլ օլմաղլէ , եինէ ֆիքըրինտէն ,

— Պուլտո՞ւմ . . . պուլտո՞ւմ . . . պու թասվիր՝ Ժան Ֆօր-թիէնին կէնճլիկի զէմանընտաքի թասվիրի հաեաթիսի տիր , տէտի :

Ժագ Կարօ , պու սըրատա եանըլմաեօրտու :

Ժան Ֆօրթիէեի եիկիրմի սէնէ մուգատտէմ կէօրմիւշ օ-լանլարըն , չիմտի տէ Լիւսիի կէօրտիւքլէրինտէ , պու իքի գատըն արասընտա ֆէվգէլատէ միւլապէհէթ միւլահէտէ ի-տէճէքլէրի տէրքեար օլմաղլէ , Ժագ Կարօ տախի , գարչը-սընտա պուլունան օլ պիչարէ գըզըն քիմ օլտուղունու պու սաեէտէ բէք չարուգ անլատը :

Ժագ Կարօ, իշար էյլէտիկիմիզ միւշապէհէթի տէրք ու ֆէհմ էյլէտիկի զէման, Ալֆօրվիլ հարիգի էսնասընտա, Ժանըն գըզընըն Ժուանեիտէ, պիր սիւտանա եանընտա պուլունմուշ օլտուղունու, վէ Լիւսինին իլք սէնէլէրի, սահիպ-սիզ չօճուգլար խայրաթխանէսինտէ կէչմիշ իտուկի, քէնտի գըզը Մարի Թարաֆընտան ագ.տէմճէ իֆատէ իտիլմիշ օլուն-տուղունու խաթըրլամագ.տա իտի:

Պինապէրին պու ինսաֆսըզ հէրիֆ, պունլարը խաթըր-լատըրը էսնատէ, ֆիքըրինտէ պիր Թասափվուր տահա հասըլ օլարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Էկէրչի օ իսէ... տէտի:

Լիւսի, Եօրկունլուգ.տան աեագ.տա տուրաճագ. Թագա-թը պուլունմատըղընտան, տաեանմագ իչին, էթրաֆընտա պիր եէր արամագ.տա իտի:

Բօլ Հարման, կէնճ գըզըն զաաֆ հալինտէ օլտուղունու կէօրմէքլէ, օթուրմասը իչին պիր իսկէմլէ իրաեէ իթտի, վէ մէզպուրէեէ խիթապէն,

— Մա'տմուազէլ, Եօրկուն կէօրիւնիւ.Եօրսունուզ, պիր ազ օթուրուն, տէտի:

Մարի, բէտէրինին պու Եօլտաքինէզաքէթինտէն սըզը-լարագ, գուրու պիր սէտա իլէ,

— Պէն պու կիւն գօսթիւմլէրիմի բրօվա իթմէք իսթէմէմ. իմտի մատմուազէլ Լիւսի՝ օթուրմագ սըզըն կիտէպիլիր... Պունտան գաթինազար, քէնտիսի խայլի վազըթտան պէրու էլպիսէլէրիմի տիքտիկինտէն, բրօվաեա հաճէթ կէօրիւմէք-սիզին տէ իքմալ իտէպիլիր... Հաթթա շիմտիլիք պու պապ-տէ թէլաշ իտէճէք սէպէպիմտէ օլմատըղընտան, ծն կիւնէ գատար, պիզզաթ պէն, մատամ Օկիւսթինին մաղազասընա կիտէրէք, պու գօսթիւմլէրի օրատան ալըրըմ, տէտի:

Մարինին պու իֆատէսի, օլ կէնճ գըզըն, պունտան պէօյլէ մէզքիւր խանէեէ անագ պասմանադընը գաթիէն անլաթմագ տիմէք օլուպ, Լիւսի իսէ, իֆատէյի մէզքիւրէնին մանէասընը անլանարագ, կէօրտիւկիւ հագարէթտէն տօլանը գալպի մահզուն վէ միւքէտտէր օլտուղու հալտէ, սէլամընը վէրիպ, վէ գութուլարընը ալըպ, եէմէք սալասընտան տիշարը չըգտը, վէ քէնտի քէնտիեէ տէ, աճապա պէն նէ՞ եաբտըմքի, էվվէլճէ հագգըմտա լաթիֆ վէ խայրիսահ պուլունան մատմուլազէլ Մարի, չիմտի պէօյլէ սէրթ վէ թահգիւրանէ մուամէլէտէ պուլունուեօր տէյի տիւշիւնմէքտէ, ֆագաթ, պու եօլտա կէօրտիւկիւ մուամէլէ վէ հագարէթէ հիչ պիր սէպէպ պուլամամագտա իտի:

Լիւսի, Լիզօն գատընը պուլուպ, պու տէրտինի անէ աշտըղընտա, մէզպուրէնին քեաֆֆէյի տէրտ ու աճըլարընա իշթիրագ իտէն պու պէտպաթ գատընճըղազ,

— Սէվկիւլիւմ, պու խուսուսա էհէմմիեէթ վիրմէք լազըմ տէյի տիր... Ղալիպա մատմուլազէլ Մարի աղըր խասթա տըր, վէ խասթէլիք, ինսանըն է՛ն լաթիֆ թապիաթլաընը տա սէրթէշտիրիր, տէտի:

Պատէհու, իքիսի պիրլիքտէ մահզունէն Պուրպօն ըրլսթըմընա տօղրու միւթէրահի օլտուլար:

Բօլ Հարման, Մարի իլէ եալընըզ գալտըղընտա, շու սէօզլէր իլէ մուհավէրէեէ իպթիտար իյլէտի:

— Պիլի՛րմիսին քի, պու կէնճ գըզ հագըգէթէն կիւղէլ տիր:

Մարինին կէօզլէրի եաշարարագ, մահզուն վէ միւքէտտէր սուրէթտէ,

— Կիւղէլ օլտուղունու, վէ Լիւսիէնին անը սէվէպիլէճէկինի սէնտէ անլանօրսուն, տէյի՛մի, տէյի պէեան իթտի:

Ժագ. — Լիւսիէնին, պու գըզա տիվանէճէ աշըգ օլմուշ օլտուղունու տէրք խտիեօրում, ֆագաթ, թէքրար իտէրիմ քի, պու աշգ ու սէվտալարըն միւտտէթի ազ օլուր... Սաման աթէշի կիպի թութուշուպ սէօնէրլէր... վէ պունլարըն պիր խաթըրէսի պիլէ գալմազ... Լիւսիէնտէն եէնի պիր մէքթուպ ալտըմ:

Մարի . — Քէնտիսի ավտէթ իտիեօ՞ր մու :

Ժազ . — Էվվէթ , պիր գաշ կիւնէ գատար ավտէթ իտէ-
ճէք տիր :

Մարի . — Մէքթուպընտա , պէնիմ հազգըմտա պահս իթ-
մի՞ն մի :

Ժազ . — Քեաֆֆէյի մէքթուպընտա սէնին հազգըն-
տա պահս իթմէքտէ տիր . պինապէրին շուրաեը անլամազ-
լըղըն լազըմտըր քի , էկէր սէնտէն տօլաեը վազիֆէսիզ պու-
լունսա , մէքթուպընտա սէնին պահսընը իթմէզ :

Մարի . — Պէնի սէվէճէկինէ ինանըմըսըն :

Ժազ . — Զանն իտէրիմ քի , սէնի սէվտիկինի պիլմէեերէք
զաթէն սէվմէքտէ տիր :

Մարի . — Վազաա սէն պու խսուսուսու պանա թէէմին
իտիեօրսուէն , լաքին , պէն , պու սէօզիւ անըն աղզընտան ի-
շիթմէք իսթէրիմ :

Ժազ . — Պու խուսուսու պիզզաթ սանա սէօյլէեէճէք տիր ,
սէվկիւլիւ գըզըմ :

Մարի , պաշընը էյտի , վէ թազեիզ ալթընտա պուլու-
նան կէօքսիւնտէն տէրին պիր ա՛հ չըգտը , զիրա մէզպուրէ ,
Լիւսիէնին քէնտիսինի սէվմէքտէ օլմասընա իսքեաթ օլմամըշ
իտի :

Պատէհու , սախթէ Բօլ Հարման , քէնտի իսկէմլէսինէ օ-
թուրուպ , քէլամընա տէվամ պիրլէ ,

— Պու Լիւսինին , նէ՛ բէտէրի վէ նէ՛ վալիտէսի պու-
լունմատըղընը սէն պանա հիքեաեէ իթմէտին մի , տէտի :

Մարի . — Էվվէթ , իթտիմ :

Ժազ . — Պու պապտէ մալիւմաթը նէ՞րէտէն ալտըն :

Մարի . — Պիզզաթ քէնտիսինտէն պու մալիւմաթը ալտըմ
... Շէօյլէ քի , պունտան ագտէմ քէնտիսինէ ալէագատար
օլտուղում ճիհէթլէ , հիքեաեէսինի սիւալ իթմիշ իտիմ :

Ժազ . — Սահիպսիզ օլան չօճուգլարըն խայրաթխանէ-
սինտէ պիւեիւմիւշ տիւր , տէյի՞լ մի :

Մարի . — Էվվէթ :

Ժազ . — Բարիստէ՞ մի :

Մարի . - Շիւպհէսիզ : Օ խայրաթխանէտէ , քէնտիսի 9 նիւմէրօ իլէ գայտ օլունմուշ տուր : Փագաթ , էֆէնտի բէտէր , պէն պունլարը զաթէն սանա սէօյլէմիշիմ տիր :

Ժագ . - Գապիլ տիր . . . լաքին , պէնիմ խաթըրմա կէլմէեօրտու . . . - Քէնտիսի , եանի պու գըզ , քիմին թարաֆընտան թէրք խտիլմիշ օլտուղունու պիլիեօր մու :

Մարի . - Ասլա պիլմէեօր :

Ժագ . - Անլամանա չալըշմըշ մը :

Մարի . - Չալըշմըշ , ֆագաթ , մուվաֆֆագ օլամամըշ . . . չիւնքի , թէրք խտիլէն չօծուգլարա , պու կիպի թահարրիեաթ վէ թահգըզաթ իճրասը խուսուսընտա ասլա ֆըրսաթ պըրագըլմազ . . . Լաքին , պու շէյլէրտէն տօլաեը նիշին իգհարը էնտիշէ խտիեօրսուն :

Ժագ . - Իգհարը էնտիշէ իյլէմէքլիկիմ , շունուն իչին տիր քի , նամուպու պիր ֆամիլեանա մէնսուպ օլան Լիւսիէն Լապրու , խայրաթխանէտէն չըգան , վէ հաթթա իսմի պիլէ պուլունմանան պիր գըզը ճիտտէն սէվէմէզ :

Պու սէօյլէրտէն սօնրա , Բօլ Հարման անաղա գալգըպ , — Շիմտիլիք Ալլահա ըամարլատըզ , գըզըմ , ֆապրիգատա իշիմ օլտուղունտան , պէն օրանա կիտիեօրում , տէտի :

Մարի . - Ագչամ թաամընա կէլէճէքմիսին :

Ժագ . - Էկէրչի ֆէվգէլատէ զուհուրաթ օլմազ իսէ , էվվէթ , ագչամ թաամընա կէլէճէեիմ . - Էկէրչի միւթատ օլան վագըթտա պուրատա պուլունմազ իսէմ , պէնի պէքլէմէ . . . Մութլադա շու եա պու կիւնա իշտէն տօլաեը կէլէմէտիկիմի օ հալտէ անլամալըսըն :

Մէրգոււմ , Մարիեի , մուհապպէթի բէտէրանէ իլէ տէրաղուշ իյլէտիքտէն սօնրա , տիշարը չըգալը :

Բօլ Հարմանըն , Լիւսինին իլք սէնէլէրի հագգընտա քէնտի գըզընա պազը շէյլէր սօրմասը , օլ իշճի գըզ իլէ Ժան Ծօրթիէ արասընտաքի միւշապէհէթի տէրք ու ֆէհմ իյլէմէսի իւզէրինէ , ֆիքրինտէ հասըլ օլտուղունու պէնան իյլէտիկիմի լալթաթաթալուն կիթտիքճէ արթմագտա օլմասընա մէպնի խտի :

Իմոտի, մերգում, լազըմ կէլէն մալիւմաթը իսթիհալ իթմիշ օլտուղու հալտէ, վազը օլան տարպէսինտէ մուվաֆֆադ օլմատըղընը, վէ էօլմիւշ օլտուղունու զանն էլլէտիկի գըզըն հաեաթտա իտուկինի Օվիտ Սօլիվօեա խապէր վիրմէք իչին, պիր ան էվվէլ մէրգումու կէօրմէք իսթէմէքտէ իտի:

Ժադ Կարօ, քէնտի արապասընա օթուրաճագ եէրտէ, պիր քիրա արապասը թուլթարագ, Գլիշի ճատտէսինէ կիթտի, վէ հէր նէ գատար պաղլէնին քիւշիւք գաբուսունու բէք չօգ տէֆա չալտը իսէտէ, օլ էսնատէ Սօլիվօ օրատա պուլունմատըղընտան, գաբուսու աչան օլմատը:

Բօլ Հարման, հիտտէթ ու դազապլա աեաղընը վուրտու, վէ իւք հիտտէթի կէչինճէ, ճէպինտէն քիւշիւք պիր տէֆթէր չըգարտը, վէ պունուն եաբրագլարընտան պիրի իւզէրինէ աթիտէքի սաթըրլարը թահրիր էլլէտի:

« Էկէրչի ագչամըն սաաթ պէչինտէն էվվէլ ավտէթ իտէր իսէն, չաբուգ Գուրպվուաեա կէլ: Էկէր ալթըտան սօնրա ավտէթ իտէր իսէն, պու ագչամ, սաաթ օնտա, Օրէրա մէյտանընտա, Բէնամ գահվէխանէտէ սէնի պէքլէեճէեթիմ: Միւսթաճէլ տիր: »

Մէրգում, տէֆթէրի տէրունինտէն իշպու քեաղըտը եըրթըպ, Օվիտին գաբուսունա թաալիգ իտիլմիշ օլան մէքեաթիպ սանտըղընա պըրագտը, վէ անտէն ֆապրիգաեա ազիմէթ էլլէտի:

Օվիտ, մատուաղէլ Ամանտա իլէ միւնասէպաթընը գաթթ իտէլիտէն պէրու, իշտիղլէքլէ պօշ տուրմագլըղա թէհամիւլ իտէմէեէրէք, գումարխանէլէրէ տալմիշ իտի:

Անճագ, էվսաֆը մաթլուպէեի հայիգ օլմատըղընտան, ասըլգատէկեանա մախսուս օլան պիր գումարխանէեէ կիտէմէեիպ, կիղլի գումարխանէլէրէ կիտէր իտի:

Շունու տախի իլավէթէն տէրմիեան իթմէլիեիգ քի, Օվիտ, գումարպաղլըգտա պիւեիւք ագչէլէր իլէ օեունա կիւրիշմէեիպ, տայիմա ճիւզի մէպալիղի թէհլիքէեէ գօյմագտա իտի:

Օ կիւնիւ տախի մէրգում, էօլլէ թաամընտան սօնրա

գումարա կիտիպ, պախթը առաւ եալէր պուլունմատըղը ճի-
հէթլէ, երևզ գատար ֆրանգ զայպ իթտի, վէ հէր վազըթ
գումարխանէնէ կիթտիկինտէ, ֆէտա խտէճէկինի հէման էվ-
վէճէ մուհապգադ ատտ իյլէտիկի միգտարտան գիեատէ իւ-
զէրինէ ադչէ ալմատըղընտան, պիւսպիւթիւն սօեուլուպ, հիչ
պիր ադչէսի վալմանընճա, սաաթ տէօրթ ըատտէլէրինտէ,
խանէսինէ ալտէթ, վէ ատէթի վէճ հիւզրէ, տայիրէսինէ
կիթտիկի սըրատա, մէքթուպլարըն սանտըղընը մուայեէնէ
իյլէտի:

Օվիտ պու սանտըղտա, քէնտի սախթէ հալազատէսինին
թէգքէրէսինի պուլտուղունտա, թէրէտտիւտ վէ շիւպհէտէ
գալտը:

Աճապա մէմուլին զայրի նէ՞ հալ վադը օլմուշ իտի քի,
քէնտիսինի կէօրմէսի, շէրիքի թարաֆընտան պու տէրէճէ
միւսթաճէլ սուրէթտէ թալէպ օլունմուշ իտի:

Իշթէ, Օվիտ, պու թէգքիւրէ իւզէրինէ, զաեթլէ էն-
տիշէ վէ իզթիրապա տիւչար օլարադ, պօշանմըշ օլան ադչէ
չիզտանընը տօլտուրտու, վէ Դուրպվուա ֆապրիգասընա
տօղրու հարէքէթ իթտի:

Մէրգումուն մուվասըլէթի հադգընտա իզթիզա իտէն
էվամիր վէրիվիշ օլտուղունտան, տէրհալ Բօլ Հարմանըն օ-
տասընա կիրտիրիլտի:

Օլ էսնատէ Բօլուն սիմասը, տէհչէթլի պիր սուրէթ
քէսպ իթմիշ օլուպ, Օվիտ, սախթէ հալազատէսինին քիս-
վէթինի կէօրտիւկիւնտէ,

— Պու նէ՞ հէյեթ ու քիսվէթ, տօսթում. . . աճապա
էն իյի տօսթունուն վէֆաթը խապէրինի՞ մի ալտըն, տէյի
պէեան իյլէտի:

Փազ. — (Քէսիք պիր սէտա իլէ.) Մատտէ էօլիւմէ տայիր
տէյիլ տիր:

Օվիտ. — Եա նէ՞նէ տայիր տիր:

Փազ. — Իշթէ, սէնին հարէքէթին սէպէպիլյէ շիմօի էն
զիեատէ տէհչէթլի իզտիրապ ու էնտիշէնէ տիւչար օլմուշուզ
տուր:

Օվիտ . - Պէն պիլմէճէլէրտէն անլամամ: Իմոի , նէ տիմէք իսթէեօր իսէն , պիր ան էվվէլ պիլտիր :

Ժագ . - Լիւսի հաեաթտա տըր :

Օվիտ . - (Լէհճէսի սօլարադ.) Լիւսի հաեաթտա՞մը տըր :

Ժագ . - Էվվէթ :

Օվիտ . - Փագաթ , պու միւմքին տէյիլ տիր : Պէնիմ պիլէկիմ զաեէթ գուվվէթլի տիր , վէ պըչաղըմտա եիւրէկինէ գատար սաբլանմըչ տըր . . . Իմոի , տօսթոււմ , սէնի պու պապտէ ալտաթմըչլար . . .

Ժագ . - Քէնտիսինի կէօրտիւմ . . .

Օվիտ . - Հաեաթտա օլարադ Լէւսիեի կէօրտիւն միւ :

Ժագ . - Հէմ կէօրտիւմ , հէմ լագըրտը իթտիմ :

Օվիտ . - Նէրէտէ :

Ժագ . - Միւրիլլօ սօգաղընտա վագը պէնիմ խանէմտէ . . . Սէնին պըչաղըն , անըն գօրսէսինին պալէնալարը իւզէրինէ ըասթ կէլմէքլէ , ճիւղի պիր ճէրիհա հասըլ էյէմիչ , վէ պու ճէրիհա տա պիր գաչ կիւն զարֆընտա քէսպի իֆագաթ իթմիչ . . . Լիւսի , սէլամէթէ չըգմագլա , թէքրարէն իչինէ պաշլամըչ . . . վէ չիմտի պէնիմ թասավվուրլարըմա հէր վագըթտան զիեատէ մանի օլմագտա պուլունմուչ տուր :

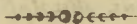
Օվիտ . - (Եուլմիուգլարընը սըգարադ.) Ա՛հ . . . չիմտի պաշըմը պէլաեա ուղրաթտըմ . . . էլպէթթէ պէնի կէօրմիւչ տիր . . . էլպէթթէ պէնի թանըմըչ տըր . . .

Ժագ . - Պու խուսուստա ֆիթուր իթմէ : Գարանլըգ զիեատէ օլտուղունտան , վէ քէնտիսինի տէհչէթ իսթիլա էյլէտիկինտէն , սէնի թանըեամամըչ , վէ քէնտիսինի վուրան ատէմէ տայիր հիւքիւմէթէ հիչ պիր մալիւմաթ վիրէմէմիչ տիր : - Պինապէրին , վագը օլան ճինաեթին , պիր վագըթտան պէրու Բարիս ճիվարլարընտա թիւրէմիչ օլան խըրսըգլարա համլ օլունմուչ տուր :

Օվիտ . - Էօյլէ իսէ , պու իչէ եէնիտէն պաշլաեըպ , պու տէֆա լաեըգըլա հարէքէթ իթմէք լագըմ տըր :

Ժագ . - Խա՛յր , խա՛յր , պու պապտէ սագընմալըսըն . . . պու եօլտա պիր իքինճի թէճըրիպէտէ պուլունաճագ օլուր

իսէն , օլ վագըթ պէհէմէհալ շիւպհէ հասըլ օլաճաղընտան ,
էվլէլ էմիրտէ պու կիպի հարէքէթտէն իճթինապ իթմէք իգ-
թիզա իտէր :

44

Օվիտ . - Տիմէք տիր քի , սէն պու տավատան ֆարիզ կէ-
լիեօրսուն :

Ժագ . - Գըղըմըն էօմրիւ , թէհլիքէտէ օլտուգճա , տավա-
տան ֆարի՞ղ մի կէլմէք . . . ասլա . . .

Օվիտ . - Պու խուսուստա պիր բլանըն վա՞ր մը տըր :

Ժագ . - Էվլէթ :

Օվիտ . - Բլանըն նէ՞ տիր :

Բօլ Հարման , շէրիքինէ պիր քեաղըտ վիրտի , վէ օ տա-
լսի մէրաղլա պու քեաղըտը ալըպ , աթիտէքի ճիւմէլէրի օ-
գուտու .

« Լիւսի , 1861 եախօտ 1862 թարիխինտէ , Բարիստէ ,
սահիպսիզ օլան չօճուգլարըն խայրաթխանէսինէ վազ իտիլ-
միշ , վէ 9 նիւմէրօ ալթընտա գայտ օլունմուշ տուր : »

Օվիտ . - Է՛յ , նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն :

Ժագ . - Անլա՞մանեօրմուսուն :

Օվիտ . - Խա՛յր , իգ-բար իտէրիմքի , հէնուգ պիր շէյ
անլամանեօրում :

Ժագ . - Էօյլէ իսէ , շուրանը անլամալըսըն քի , պու դըզը
օ խայրաթխանէսէ գօեան բիմ օլտուղունու պիլմէք լաղըմ
տըր :

Օվիտ . - Եավաշ եավաշ անլանեօրում , վէ էօյլէ զանն ի-
տիեօրումքի , սէն աղլընը զայպ իտիեօրսուն : - Զիւնքի , պու
դըզըն , մէզըիւր խայրաթխանէսէ քիմին թարաֆընտան գօ-

նուրմուշ օլտուղունու պիլմէքտէ , սէնճէ նէ՞ օլապիլիւր , վէ պի-
զէ նէնէ՞ եարաեապիլիւր : - Պունտան պաշգա , էկէրչի օ գը-
զըն խայրաթխանէնէ թէսլիմ իտիլտիկի զէման , պիլիլիւրէ
վէրիլիւր օլան , վէ մազպաթասընտա գայտ իտիլմիշ պուլունան
մատտէլէրի իշար իթմէզ խէք , մէզպուրէնի օրաեա թէսլիմ
խաէն յիմ օլտուղունու պիլիլիւր խապէր վիրմէզլէր :

Ժագ . - Իշթէ , օ մազպաթաեւր անլամագ լազըմ տըր :

Օվիտ . - Բէճա իտէրիմ , խայրաթխանէնին գուեուտաթ
տէֆլէրինի չլմագ իչին , պարի պիր վաթըթան վա՞ր մը տըր :

Ժագ . - Էվվէլ էմիրտէ , եանըլպ եանըլմատըրմը պիլմէք
լազըմ տըր :

Օվիտ . - Պու պապտէ զաննըն նէ՞ օլտա տըր :

Ժագ . - Անլամագ իսթէրիմքի , Լիւսի միւէպպէտէն
մահըիւմ օլան ժան Թօրթիէնին գըզը՞մը տըր :

Օվիտ . - Պու զանն ու գըեասըն նէ՞տէն իճապ իտիեօր :

Ժագ . - Էվվէլա իսմինտէն . . . չիւնքի , ժան Թօրթիէնին
գըզընըն իսմի տէ Լիւսի իտի :

Օվիտ . - Օհօ , էկէր Լիւսի իսմինի թաշըեան հէր գըզ ,
ժան Թօրթիէնին գըզը օլմագ լազըմ կէլիւր իսէ , տիւնեատա
նէ՞ գատար Լիւսի իսիմիլի գըզ վար իսէ , հէբսի տէ անըն գը-
զը օլմագ իգթիզա իտէր :

Ժագ . - Մէզպուրէնին սիննի տէ , պէնի պու զաննա զա-
հիպ գըլմագ տա տըր :

Օվիտ . - Պու տա պիր իսպաթ տէ յիլ տիր :

Ժագ . - Սիմասընա կէլինճէ , ժանա պէնզէմէքտէ տիր . . .
ժանըն , կէնճլիկի զէմանընտաքի թասվիրի , Լիւսինին թըպ-
զը թասվիրինտէ իտի :

Օվիտ . - Հա՛ հա՛ հա՛ . . . Էկէրչի Էվհամա զահիպ օլմա-
եօր իսէն , պու բէք մանէատար շէյ տիր :

Ժագ . - Պէնիմ խաթըրէլէրիմ տօղրու տուր :

Օվիտ . - Իշթէ պու պէնզէմէքլէք , հէման սահիհլէք ,
եախօտ հիշ օլմազսա , էրէյիճէ գուվվէթլի իհթիմալաթ տի-
մէք տիր :

Բօլ Հարման . - Ժան Թօրթիէ՝ 1861 տէ մահըիւմ օլմուշ

տուր , վէ 1861 եախօտ 1862տէ Լիւսի խայրաթխանէնէ վազ խտիւմիշ տիր . . . իշնէսինտէ տէ միւնասիպէթ վէ ըապըթա վար տըր . . . Շէօյլէ քի , Լիւսինին սիւտանասը , սիւտանա- լըգ հազգընը ալամատըղընտան , հիւքիւմէթի մահէլլիեհէնէ իֆատէյի լազըմէեի իթտիքտէն սօնրա , շիւպհէսիզ , գըզը Բարիսէ կէթիւրմիշ , վէ ճէմիյեթի ումումիեհէ թէսլիմ ի- տէրէք , քէնտիսի անըն զայլէսինտէն գուրթուլմուշ տուր :

Օվիտ . - Հէր պու շէյլէր , պանա , իթիւրազը նազապիլ մանթըգ սուրէթինտէ կէօրիւնիւհօր իսէ տէ , նէեհէ՞ ֆայ- տէսի օլապիլէճէկի հազգընտա էլան հիշ պիր շէյ անլաեա- մանօրում :

Ժագ . - Էօյլէ իսէ , շուրաեը անլամալըսըն քի , էկէր Լիւ- սի , հազըգէթէն Ժան Ֆօրթիէնին գըզը իսէ , վէ էկէր պու խուսուս իսպաթ օլունուր իսէ , օ հալտէ , մէզպուրէ գըզ , պիր խըրսըզըն , պիր գունտագընըն , վէ Ժիւլ Լապրունուն գաթիլինին գըզը օլմուշ օլուր , վէ մագթուլուն օղլու պու- լունան Լիւսիէնին , շիւպհէսիզ մէզպուրէեի քէմալ նէֆրէթլէ ըէտտ իտէճէկինէ շիւպհէ գալմազ :

Օվիտ . - Թէմա՛մ , թէմա՛մ , պրավօ՛ , շիմսի անլատըմ . . . Ֆազլա պիր սէօղ իսթէմէզ . . . Լաքին , նէ՛ գուվլէթլի վէ կիւզէլ պուլուշ . . .

Ժար . - Էօյլէ իսէ , իշ կէօրմէք լազըմ տըր :

Օվիտ . - Օնա նէ՛ շիւպհէ , ֆագաթ նէ՞ սուրէթլէ իշէ պաշլաեաճաղըզ : - Թէքրար իտէրիմքի , պուլունմուշ օլան չօճուգլարըն խայրաթխանէսինտէն հիշ պիր խապէր ալամա- եաճաղըզ : Պու սէօյլէտիկիմ , թախմին գապիլինտէն օլմա- եըպ , սահիհիք տիր : - Իմտի , մալիւմաթը լազըմէեի սայիր թարաֆտան իսթիհասալ իթմէք լազըմ կէլէճէք տիր :

Ժագ . - Ֆագաթ , պու մալիւմաթը նէ՞րէտէն իսթիհասալ իթմէլի :

Օվիտ . - Ժան Ֆօրթիէնին , քէնտի գըզընը թէսլիմ իթ- միշ օլտուլու սիւտանանըն իսմի նէ իտուկինի պիլի՞հօրմու- սուն :

Ժագ . - Խայր :

Օվիտ . - Հիշ տեյիլ իսէ , մէմլէքէթինին իսմինի պիլիօ-
հօրմուսուն :

Ժագ . - Էվվէթ , մէմլէքէթինին իսմի ժուանեի տիր :

Օվիտ . - Էօյլէ իսէ , տօսթում , ժուանեիեէ կիթմէք լա-
զըմ տըր , վէ հէր վագըթ.քի կիպի , սէնի միւթէշէքքիւր գըլ-
մագ իւզըէ , օրանա կիթմէկէ մուվաֆֆագաթ իտէրիմ :

Ժագ . - Էյ նէ՞ զէման կիտէճէքսին :

Օվիտ . - Եարըն սապահ :

Ժագ . - Սգչէեէ իհթիեաճըն վա՞ր մը տըր :

Օվիտ . - Նէ՞ պօշ սիւալ . . . Սմանտա պէնի քիւլ իթտի :

Օվիտ , պու հօլտա ճէվապ վիրմէսինտէ , եալսն սէօյլէ-
հօրտու իսէ տէ , բարա չէքմէք իչին պու պիր վասըթա իտի :

Օվիտ . - Պունտան պաշգա , բէք իհթիմալտէն տիրքի ,
հալը հաղըրտան իսթիֆատէ իտիլէճէկինտէն , իտէճէկիմ
թահգըգաթ միւնասիպէթիլէ բէք չօգ ագչէ սարֆ իթմէք
իլթիզա իտէճէք տիր . . . Հալպուքի , պունտան սանա նէ՞ պէ-
յիս վար տըր , չիւնքի , սէն զէնկինսին , վէ մատտէ՞ գըզընըն
սաատէթի հազգընտա տըր :

Սախթէ Բօլ Հարման , եազըխանէսինին ագչէ չէքմէճէ-
սինի աչըպ , պիր բաքէթ պին ֆրանգլըգ գայմէ չըգարտը ,
վէ Սօլիվօեա վիրտի :

Օվիտ . - (Գայմէլէրի ալըպ , սայմահարագ ճէպինէ գօյ-
տուգտան սօնրա) Թէշէքքիւր իտէրիմ , եարըն սապահ էր-
քէնճէ , ժուանեիեէ տօղրու հօլա ըէվան օլաճաղըմ :

Պէօյլէճէ պու իքի շէրիք պիրիպիրինտէն այրըլտըլար :

Օ կիւնիւ հավա զանէթ կիւզէլ օլուպ , իլք պահար կիւ-
նէյինին օլտուգճա սըճագ . զիեալարը , ըէմնագպախշ օլան թա-
պլանաթա պաշգաճա պիր կիւզէլիք քէսպ իթտիրմիլէր իտի :

Մարի , բէտէրինին կիթմէսինտէն սօնրա , արասպանըն
հաղըրլանմասընը էմը իլլէտի , չիւնքի , մէզպուրէնին հավա
ալմանա , հարէքէթէ վէ շու եա պու կիւնա թէֆէրրիւճէ
իհթիեաճը օլտուղունտան , օգուեանլարըմզըն մալիւմիւ օլան
ըհսսամ Էթիէն Գասթէլին տիւքքեանընա կիթմէք նիեէթին-
տէ պուլունմագտա իտի :

Պունտան գաթինազար, մէզպուրէնին մէզքիւր տիւք-
քեանա աղիմէթի, եազընտա մալիւմիւմիւզ օլաճադ օլան
պիր մազսէտէ մէսինի իտի:

Էթիէնին տիւքքեանը, Ասա նամ սօգապտա վազը օլուպ,
Մարի, իքի եախստ իւշ տէֆա պու տիւքքեանա կիթմիշ իտի:

Կէնճ գըզ, ըէսսամըն տիւքքեանընա մուվասըլէթինտէ,
ըէսսամը մէրգում, քէնտի իշ մահէլլինտէ պուլունարադ, եր-
կիրմի պիր սէնէ մուգատտէմ պաշլանմըշ, վէ թահթը հիմա-
եէսինտէ պիււեիւթմիւշ օլտուղու տօսթու ժօրթ ճարիէեէ
իհտա իտիլմիշ օլան թասպիրին պազի գալան եէրլէրինի իք-
մալ իյլէմէքտէ իտի:

Ըէսսամըն եանընտա, քիւշիւք պիր մասա իւզէրինտէ,
մալիւմիւմիւզ օլան մուգապատան աթ մէվզու օլուպ, թաս-
վիրտէ թէրսիմ օլունան մէվատտան պիրի տէ, պու աթ իտի:

Էթիէն Գաթիւ, մատմուազէլ Հարմանը հազըզի պիր
մահզուգիեթլէ գապուլ իյլէտի, ֆադաթ, քիսվէթինին թէպ-
տիլ օլտուղունու, վէ խասթա հալտէ պուլունտուղունու
կէօրտիւկիւնտէ, հազգընտա իզհարը քէտէրի ազիմ իյլէտի:

Բէսսամ. - Մա'տմուազէլ, շիւպհէսիզ պէնի թազիլլէմէք
իշին պուրաեա կէլտինիզ:

Մարի. - (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Նի'շին:

Բէսսամ. - Չիւնքի, թասպիրլէր ասմաեա մախսուս օլան
տայիրէնիզ իշին եէնի թասպիրլէր մուպաեաա իթմէտիմ:

Մարի. - Թէէմին օլունուզ... պուրաեա կէլիշիմ պու
մազսէտլէ տէյիլ տիր: - Անճադ, սիզտէն պիր խըզմէթ ըէ-
ճա իթմէկէ կէլտիմ:

Բէսսամ. - Տահա խյի եա: Պիր տօսթա'մը, եօգսա պիր
քանաթթքեարա'մը իհթիեաճընըզ վար տըր:

Մարի. - Սանաաթքեարա իհթիեաճըմ վար տըր:

Բէսսամ. - Էմրինիզէ թապի տօսթ պուլտուղունուզ կի-
պի, քանաաթքեար տախի պուլապիլիրսինիզ: Մատտէնէ'եէ
քայիր տիր:

Մարի. - Հէր սէնէ, բէտէրիմին վէլատէթինին տէվրի սէ-
նէսի միւնասիպէթիլլէ, քէնտիսինէ պիր հէտիեէ վիրմէքլի-

կիմ միւթատում տրը , վէ իքի աեա գատար եէվմի վէլատէ-
թի վիրուտ իտէճէք տիր . . . Նէ՞ տիմէք իսթէտիկիմի անլա-
եօ՞րմուսունուզ :

Բէսսամ . - Ձանն իտէրիմ քի անլաեօրում . . . Պու սէնէ ,
Մ . Հարմանա , քէնտի թասվիրինիզի հէտիեէ իթմէքլիկի ար-
զու իտիեօրսունուզ , տէյի՞լ մի :

Մարի . - Էվվէթ , վէ պու թէաճճիւպիւ մուճիպ թէչէպ-
պիւստէ սիղին պանա մուավէնէթ իտէճէկինիզի մէմուլ իթ-
մէքտէեիմ :

Բէսսամ . - Շիւ պհէսիզ , սիղէ մուավէնէթէ հազըրում . . .
Վազաա պաշլամըշ օլարազ . էլիմտէ բէք չօդ իչիմ վար տրը ,
լաքին , սիղի խօշուտ իթմէք իչին , պու իչլէրին քեաֆիէ-
սինի տուրտուրուրում :

Մարի . - Հազըդէթէն , բէսսամ էֆէնտի , սիզ , ինսանլար
իչինտէ բէք զիեատէ ճալիպի թէվէճճիւհսինիզ :

Բէսսամ . - Պու իլթիֆաթա լաեըդ օլմամազլա պէրապէր ,
սիղին թարաֆընըդտան վուգու պուլտուղու իչին , գապուլ
իտէրիմ . . . - Թասվիրինիզի աեադտա օլարա՞դ մը չըգարմադ-
լըղը արզու իտիեօրսունուզ :

Մարի . - Էվվէթ , էկէրչի սիզ աեադտա չըգարմադլըղըմը
իսթէրսէնիզ , պէնտէ իսթէրիմ :

Բէսսամ . - Նէ՞ պօյտա իսթէրսէնիզ :

Մարի . - Պու պապտէ տախի սիղին բէյինիզէ միւրա-
ճաաթ իտէրիմ :

Բէսսամ . - Շու պիւեիւքլիւք սիղէ ուեա՞ր մը :

Էթիէն Գասթէլ , պու սէօլլէրի սէօյլէրքէն , բահիպին
խանէսի պաղչէսինտէ վուգու պուլան ախզ ու կիրիֆթ քէյ-
ֆիեէթի էանասընտա չէքլմիշ օլան թասվիրէ եաղլաշարազ ,
պունտա պուլունան պաշլըճա թասվիրի , եանի ժանըն թաս-
վիրինի կէօսթէրմէքտէ իտի :

Մարի , սանաաթքեարըն արգասընտան կիտէրէք ,

— Էվվէթ , օ պօյ՝ իյի տիր , տէտի , վէ պիր գաշ սա-
նիյէէ գատար , մէղքիւր թասվիրին գարըսընտա հայրէթլէ
տուրտու :

Նալէհան մէզպուրէ տիթրէեհէք ,

— Պուրաեա կէլտիկիմ զէման , պու թասվիր մէյտան-տա՞մը իտի , տէտի :

Բէսսամ . — Զանն իթմէմ , մատմուազէլ , ֆագաթ պու սիւալտէն մագսէտ նէ՞ տիր :

Մարի . — Զիւնքի , հէր նէ գատար պու թասվիր բէք զի-եաուէ տիգգաթէ շայեան իսէ տէ , պունունլա պէրապէր պէն պու թասվիրի կէօրմէմիշ իտիմ . . . Էկէրչի նազարը տիգգա-թըմը ճէլպ իթմիշ օլսա իտի , պու կիւնքի կիւն ֆէվգէլատէ կէօզիւմէ չարբան պիր խուսուս , օլ վագըթտա կէօզիւմէ չարբաճագ իտի :

Բէսսամ . — Հա՞նկը խուսուս :

Մարի . — Ժանտարմալար իչինտէ պուլունան շու գարընըն սիմասը :

Բէսսամ . — Պու սիմա թանրտըղընը պիր քիմնէնին սիմա-սընա՞մը պէնզէեօր :

Մարի . — Էվվէթ , հաթթա պու միւշապէհէթ՝ ֆէվգէլ-ղաեէ կէօզէ վուրաճագ սուրէթտէ տիր :

Բէսսամ . — Աճապա եաշլը պիր գատընըն սիմասընա՞մը պէնզէթիեօրսունուղ :

Մարի . — Պիլաքիս զաեէթ կէնճ պիր զըզըն սիմասընա պէնզէթիեօրում : Պէնզէթտիկիմ գըղ , եիկիրմի պիր , եախօտ չօգ չօգ եիկիրմի իքի չաղընտա , վէ մատամ Օկիւսթինին մա-ղազասընտա չալըշըր պիր իշճի գըղ տըր , վէ պէնիմտէ թէր-զիմ տիր :

Բէսսամ . — Իսմի նէ՞ տիր :

Մարի . — Լիւսի տիր . . . Աճապա քէնտիսինի թանըեօր-մուսունուղ :

Բէսսամ . — Խա՛յր , մատմուազէլ . . . պունունլա պէրապէր , զանն իթմէմ քի . . . Պու Լիւսի տէտիկինիղ գըղ նէ՞րէտէ իգա-մէթ իթմէքտէ տիր :

Մարի . — Պուրպօն բըխթըմընտա , ց նիւմէրօլու խանէտէ :

Բէսսամ . — Թանըմաեօրում : (Մէրգ ում , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի .) Լիւսիէն Լապրունուն սէվտիկի գըղըն

իսմի տէ Լիւսի տիր , վէ Պուրպօն ըըխթըմնտա իգամէթ իթ-
մէքտէ տիր :

Բէսսամ . - (Եիւքսէք սէտա իլէ .) Տիւնեատա , պու կիպի
միւշապէհէթլէր չօգ տէֆա միւշահէտէ օլունուր : - Հէր նէ
հալ իսէ , թասվիրինիզի պու պօյտա եաքարըմ :

Մարի . - Բէք իյի , մէմնուն օլուրում :

Բէսսամ . - Աեադտա՞ մը թասվիրինիզ չէքլէհէք տիր :

Մարի . - Էվվէթ . . . Պունուն իչին գա՞ն տէֆա կէլմէքի-
կիմ լազըմ տըր :

Բէսսամ . - Ագալլի պէշ եախօտ ալթը տէֆա :

Մարի . - Կէլէհէկիմ սաաթլարը թայիին իտէ՞րմիսինիզ :

Բէսսամ . - Իթթէտիկինիզ սաաթլարտա կէլէպիլիրսինիզ
. . . Շու էսնատէ պէն բէք ազ տիշարը չըգտըզըմտան , վէ
տայիմա էմրինիզէ թապի պուլունապիլիրիմ :

45

Մարի . - Նէ՞ վազըթ պաշլաեաճաղըզ :

Բէսսամ . - Էկէր իսթէրսէնիզ , եարըն տէյիլ օլպիր կիւն
պաշլարըզ :

Մարի . - Բէք իյի , պէն տէ օ կիւնիւ , էօյլէտէն իքի սա-
աթ սօնրա կէլիրիմ . . . Պու կիւն , պունտան զիեատէ պու-
րատա գալմագ իսթէմէմ :

Բէսսամ . - Նի՞չին :

Մարի . - Զիւնքի , չալըմանըզա մանի օլուեօրում :

Բէսսամ . - Խա՛յր , խա՛յր , իշիմէ մանի օլմաեօրունուզ . . .
Սիզին կիրտիկինիզ զէման , պէն տէ պիր ազ ըահաթ իտէհէք
իտիմ , վէ պէօյլէ պիր լաթիֆ միւլագաթը ապլա մէմուլ իթ-
մէեօրտում . . . Իմտի , էկէր աըզու իտէրսէնիզ , պիր գաշ
տազըգա գատար կէօրիւշէլիմ :

Մարի . - Բէք ալէա . . . մէմնունն օլուրում . . . Ֆադաթ , նէտէն պահա խտէճէեիզ :

Բէսսամ . - Սիզտէն . . . Բարիստէն խօշլանը՞նքօրմուսունուզ :

Մարի . - Վադաա Բարիստէն սըգըլմանքօրում , լաքին , պոո մուազղամ վէ միւքէլլէֆ շէհիր հազգընտա տահա պիւ-
եիւք իւմիտլէրիմ վար իտի :

Բէսսամ . - Տիմէք տիր քի , Ամէրիգաստան հարէքէթինիզ-
տէն տօլանը էսէֆ իտիքօրսունուզ :

Մարի . - Էսէֆ իթմէքօր իսէմտէ , պազէն էօյլէ վագըթ-
լարտա պուլունուքօրումքի , անըն բարլագ գուպպէի ա-
սիւմանընը , վէ լաթիֆ ու ճալիպ մէնզարէլէրինի թէքրար
կէօրմէքլիկի արզու իտիքօրում :

Բէսսամ . - Մա'տմուաղէլ , սիզ նիւ-քօրգտա՞մը տօղ-
մուշսունուզ տուր :

Մարի . - Էվվէթ , միւսիւ , վէ հիյնի վէլատէթիմտէ վա-
լիտէմի զայպ իթմիշիմտիր . . . Բէտէրիմ , չօգ տէֆա , վալի-
տէմին , զաեէթ կիւզէլ , վէ մէլէք կիպի խայրխահ պիր գա-
տըն օլտուղունու պէեան իտէր :

Բէսսամ . - Լաքին , էֆէնտի բէտէրինիզ Ամէրիգալը տէ-
յի՞լ մի տիր :

Էթիէն , պու սըրատա կէնճ գըզը ատէթա իսթիճվապ
իթմէքտէ իտի իսէ տէ , Մարի , պու խուսուստա ասլա չիւպ-
հէեէ զահիպ օլմամագտա իտի :

Մարի . - Խա'յր , բէտէրիմ Ամէրիգալը օլմանըպ , ծրան-
սըզ , վէ անասըլ Պուրկօնեըլը տըր : Պիւեիւք բէտէրիմ ճէյմս
Մօրթիմէր , բէտէրիմին ֆէվգէլատէ տիրանէթ վէ զէքեա-
վէթի պուլունտուղունու թաստիգ իտէրէք , անը , քէնտի
թէշէպպիւսաթընա շէրիք իթմիշ , վէ գըզըյլա էվլէնտիրմիշ
տիր :

Բէսսամ . - Պիւեիւք բէտէրինիզ՝ մէշուր պիր միւճի՞տ մի
իտի :

Մարի . - Ա'հ , էվվէթ , միւսիւ . . . Կէրէք պիւեիւք բէ-
տէրիմ , վէ կէրէք բէտէրիմ , պիւեիւք վէ Ֆայտէլի քէշֆի-
եաթլարտա պուլունմուշլար տըր :

Բէսսամ . - Բէտէրինիզ պիր տիքիշ մաքինասը իճատ իթմիշ տիր , տէյի՛լ մի :

Մարի . - Էվվէթ , միւսիւ , Սէսսիզ տէնիլէն տիքիշ մաքինասընը , վէ տիւզ օլմաեան եէրլէրի նազչլամազ մաքինասընը , բէտէրիմ իճատ իթմիշ տիր :

Բէսսամ . - (Տիթրէեէրէք .) Նազչլամազ մաքինասը՛մը :

Մարի . - Էվվէթ , զալիպա պու մաքինա , բէտէրիմին է՛ն պիրինճի իշի օլուպ , պու սաեէտէ միլեօնլար գազանըլը տըր :

Բէսսամ . - Մ . Հարման Ամէրիգատա չօգ վագըթ գալմը՛ մը տըր :

Մարի . - Երկիրմի սէնէեէ եագըն գալմը տըր :

Բէսսամ . - Նիւ-Եօրգա հա՞նկը սէնէտէ վասըլ օլմուշ տուր :

Մարի . - Ջանն իտէրիմ քի , 1861 սէնէսինտէ վասըլ օլմուշ տուր :

Բէսսամ . - Պու գատար պիւեիւք պիր սէրվէթէ մալք օլմազ իշին , բէք չօգ չալըմըլ օլմազ կէրէք տիր :

Մարի . - Ջաթէն պիւեիւք բէտէրիմ զաեէթ զէնկին իմիշ :

Բէսսամ . - Հագըգէթէն Էհլիեէթլէրի օլան միւճիտլէր , Ամէրիգատա բէք չաբուգ զէնկինլէնիլէր : - Պէլքի կիւնիւն պիրինտէ երինէ Ամէրիգանա ալտէթ իտէճէքսինիզ , տէյի՛լ մի :

Մարի . - Ջանն իթմէմ :

Բէսսամ . - Նի՛շին :

Մարինին երւզիւ գըզարտը իսէ տէ , պունունլա պերապէր ճէվապա աղաղ պիրլէ ,

— Բէտէրիմ , պունտան պէօյլէ վաթանընը թէրք իթմէ-եէճէք տիր , վէ շիմտի անըն մէնաֆիի թէքմիլէն Ֆրանսա տախիլինտէ պուլունմագտա տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Բէսսամ . - Սահիհ տիր , ֆագաթ , էօյլէ վագըալար վու-գու պուլուր քի . . .

Մարի . - Նէ՞ կիպի վագըալար :

Բէսսամ . - Մէսէլա , մատմուազէլ , սիզին իզտիվաճընըզ վագը օլապիլիր :

Մարի . - Պէն Ամէրիգալըլար իլէ էվլէնմէք իսթէմէմ :

Բէսսամ . - Պրանսըզլարը՝ մը սէվէրսինիզ :

Մարի . - Էվլէթ , Պրանսըզլարը բէք զիեատէ սէվէրիմ :
Ջաթէն բէտէր թարաֆընտան Պրանսըզլամ :

Բէսսամ . - Սօն տէֆա , մատմուլաղէլ , սիզի , տօսթուլ
ԺօրԺ Տարիէնին խանէսինտէ կէօրմէք մահզուղիեթինէ նա-
յիլ օլտուղումտա , էօյլէ պիր ֆիքիր պէեան իթտինիզ քի ,
պու ֆիքիր՝ սիզին իչին բէք պիւսիւք շէրէֆ ու իֆթիխարը
մուճիպ տիր :

Մարի . - Պիր ֆիքիր մի . . . հա՞նկը մատտէ հադգընտա :

Բէսսամ . - Լիւսիէն Լապրու հադգընտա :

Մարինին սիմասը եէնիտէն դըզարտը , վէ մահճուպճա
պիր հալ իլէ ,

— Իզհար իյլէտիկիմ՝ ֆիքիր՝ թապիի տէյիլ մի տիր :
Պէնճէ , սէրվէթի օլանլարըն վազիֆէսի , սէրվէթի օլմանան-
լարա մուլէնէթ իթմէք տիր :

Բէսսամ . - Էֆէնտի բէտէրինիզ օլան Մ. Հարման , թէ-
ֆէքքիւր վէ միւլահազատան սօնրա , պիզիմ էֆքեարըմըզա
իշթիրաք իթտի՞ մի :

Մարի . - Ջանն իտէրիմքի , բէտէրիմ թարաֆընտան Մ.
Լապրուեա պիր շիրքէթ թէքլիֆ օլունմուշ տուր :

Բէսսամ . - Տիմէք տիր քի , բէտէրինիզ , սիզին իխթա-
րաթընըզա մուվաֆիադաթ իթմիշ տիր . . . պու պապտէ սի-
զի թէպրիք իտէրիմ , զիրա , Մ. Լիւսիէն Լապրու ֆէվգէ-
լատէ միւթէպէթ վէ չալըշկան պիր տէլիգանլը տըր :

Մարի . - Իմտի , ումարըմքի , պիր կիւն տէյիլ իսէ , տիկէր
պիր կիւն , բէտէրիմին թէքլիֆաթընը գապուլ իտէճէք տիր :

Բէսսամ . - (Թէահճիւպտէ գալարադ .) տիմէք տիր քի ,
Մ. Լիւսիէն Լապրու բէտէրինիզին թէքլիֆլէրինի բէտտ ի-
տիեօր :

Մարի . - Խայր . . . անճադ իշի կէճիքտիրիեօր :

Բէսսամ . - Նիշին : - Պու թէքլիֆլէր՝ բէք կիւզէլ վէ բար-
լադ տըրլար :

Մարի . - Պէլքի մահճուպիեթինտէն նաշի գապուլ իթ-
մէեօր :

րեւոյում. — Մա՛տմուհաղէլ, քէնտիսինէ պու խուսուստա սիդ խորար իթմէլիսինիդ. . . Սիդին կիպի պիր աւօգաթը նա՛սըլ րէտտ իտէպիլիւր :

Մարի, պու սոն իֆատէեէ ճէվապ վիրմէեէրէք, պիր ա՛հ իթմէքտէն քէնտիսի մէնն իտէմէտի :

Օլ զէման, էթիէն Գասթէլ, մէզպուրէ կէնճ գըզըն գալպի, աչդ ու մուհապպէթ աթէշիլլէ սիւզանն օլտուղունու անլատը, վէ իսկէմէսինտէն գալգաղընը կէօրտիւկիւնտէ ր

— Կիտիֆօրմուսունուզ, մատմուհաղէլ, տէյի սիւալ իթտի :

Մարի. — Էվիմէ ալտէթ իտիեօրում. . . Էկէրչի բէտէրիւմի կէօրիւրսէնիդ, րէճա իտէրիմ, քէնտի իսթիղրապընը մուճիպ օլմագ իւզրէ վագը օլան թէշէպպիւսիւմէ տայիր չիւպհէեէ մահէլլ վիրէճէք պիր սէօզ սէօյլէմէեին :

րեւոյում. — Թէէմին օլունուզ, պու պապտէ բէտէրինիզէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմ :

Մարի. — Հէր նէ հալ իսէ, եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն կէլիւրիմ, վէ էլթիֆաթընըղա պին քէրրէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

Բէսսամը մէրգում, խանէսի գարուսունա գատար մատմաղէլ Հարմանա ըիֆագաթ իթտի, վէ պատէհու թէքրար, մալիւմիւմիւզ օլան թասվիրին գարշըսընա կէլէրէք, իշինէ տէվամ իյլէտի :

Մէրգում, քէնտի քէնտիեէ տախի,

— Լիւսինին վէ Ժան Փօրթիէնին միւշապէհէթի զարիպ տիր, վէ Լիւտի իսէ, խայրաթխանէտէ պիւեիւմիւշ պիր գըզ օլուպ, շիմտի եիկիւրմի իքի չաղընտա պուլունմագտա իմիշ, տէտի :

Պատէհու էթիէն Գասթէլ, տէրին թէֆէքքիւրաթա տալլա, կէնճ գըզըն սէօյլէտիկի սէօզլէրի քեաֆֆէթէն ֆիքրինտէն կէչիւտի :

* * *

Օվիտ Սօլիվօ, պիր շէյ եաբմագըղա գարար վիրտիկինտէ, անըն իճրասընը կէճիքտիւմէզ իտի :

Մէրգումուն, Բօլ Հարմանա, — « Եարըն Ժուաննիեէ կի-

տէճէներմ» տէտիկի, օգուեանլարըմըզըն խաթըրընտա օլմագ կէրէք տիր:

Ֆիլվագը, իրթէսի կիւն, Օվիտ Սօլիվօ, Լիօն մէվգիֆինտէ, սաաթ ալթընը օթուզ տագըդա կէչէն թրէնէ րափայ օլարագ, սաաթ տօգուզու գըրգ եէտի տագըգա կէչէրէք, մահէլլի մագսուտէ մուվասըլէթ իյլէտի:

Մէրգուսուսն իտէճէկի թէհարրիեաթըն էհէմիեէթի, օգուեանլարըմըգա մալիւմ օլուպ, թէհարրիեաթըն հիւսնի սուրէթտէ պաշա չըգմասը գօլայ տէյիլ իտի իսէ տէ, Օվիտ, քէնտի քէնտիսինէ վէ թէհարրիեաթ ճիհէթինտէքի մէհարէթինէ էմին օլտուզու ճիհէթլէ, օլ պապտէ ապա շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի:

Անճագ Սօլիվօ, պու կիպի է'ն միւշքիւլ ահվալի հալլ ուֆասլ իթմէքլիքտէ դաեէթ մահիր օլմասըյլա, էկէրչի վուգուաթլար, քէնտիսինին, զապթիեէ նէդարէթինտէ չալըչմասընը իճապ իթտիրսէ իտիլէր, շիւպհէսիլ չայեանը տիգգաթ պիր բօլիս մէմուրու օլապիլիր իտի:

Մէրգուս, եօլտա կիտէրքէն, քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի:

— Պու խըզմէթիւմ բէք գօլայ տէյիլ տիր, ֆագաթ, պէյիս եօգ տուր... էլպէթթէ պունտա տախի մուվաֆֆագ օլաճաղըմ... Պու եարաճաղըմ իշ, պիր տէմէթ սաման իչինտէ պիր իյնէ արամագ տիմէք տիր, լաքին հէր պիր սաման թէլինի աեըըը իսէմ, նիհաեէթ իյնէեի պուլապիլէճէեիւ... Անճագ, իշէ պաշլամագտան էվվէլ, պիր ազ գուվվէթ քէսպ իթմէլիեիւ... զաթէն աճըգտան էօլլեօրում... Պիր մահէլլտէ պիր ազ գահվալթը իթմէլիեիւ:

Օվիտ, էլինտէ քիւչիւք պիր չանթա օլարագ, մէվգիֆտէն չըգտըգտան սօնրա, պազը օթէլլէրին օմնիպիւս արապալարընըն տուրմագտա օլտուգլարընը կէօրտիւ, վէ Սիկօնեը նամ օթէլլին օմնիպիւս արապասընա րաքիպ օլարագ, Ժուանեի նամ շէհրին մէրքէզ մահէլլինէ ազիմէթ իյլէտի:

Շէհրի մէքքիւր, պիր քիւչիւք տաղ իւզէրինտէ ինչա իտիլիշ կիւզէլ պիր պէլտէ օլուպ, տաղըն ալթընտան իօն նէհ-

րի, պէրբազ սուլարընըն տայիմա ճէրէեան իթտիկի, օրաեր կէօրէնլէրէ մայիւմ տիւր:

Օվիտ, մէզքիւր օթէլտէ պիր օտա քիրալատը, վէ եիւզիւ իլէ էլլէրինի երգատըգտան սօնրա, քէնտիսի իչին միւքէմմէլ լթաամլար կէթիթտի:

Մէրգոււմ Տիթօնլու, պիր թարաֆտան եէեիպ իչտիկի սըրատա, տիկէր թարաֆտան թէչէպպիւսիւ իչին թէրթիպ տիւչիւնէրէք, քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի:

— Իբ իշիւմ, էկէր սիւտանա հէնուզ հաեաթտա իսէ, անը պուլմագ տըր... Շիմտիլիք պու իշիւմ, ըիւզկեարա բամուզ աթմանա պէնզէր... շէօյլէ քի, արաեաճաղըմ գարընըն նէ՝ իզինի պիլիթիւմ, նէ՝ թօզուլու... լաքին, նէ՞ պէյիս վար տըր... քիւչիւք պիր շէհիր տախիլինտէ եաշաեան էհալի, պիրիպիլլէրինին հարաքեաթընտան, վէ աշվալը պէլտէտէն տայիմա խապէրտար օլուրլար... Հէր նէ գատար եիկիթմի պիր սէնէ կէչմիշ իսէ տէ, էլպէթթէ ժան Ֆօրթիէնին գըզընտան պաղը էսէրլէր գալմիշ օլաճագ տըր:

Օվիտ, Պուրկօնեը վիլաեէթինտէ տօղմուշ օլմասըլլա, վիլաեէթի մէզքիւրէ գարըլլարընտան պաղըլլարընըն սիւտանալըգ իթմէքտէ օլտուգլարընը, վէ հէր պիր գարընըն, եաքէչի սիւտիւ վէ եաթօտ չօճուգլարա սիւտ իչիրմէք իչին գուլլանըլլան պիպէրօն նամ ալէթ վասըթասըլլա, այնի վագըթտա սէքիզօն չօճուղու պիրլիքտէ պիւեիւթտիւքլէրինի պիլիթիտի:

Իմտի, մէրգոււմ, շէհրին ուճ թարաֆընտա իգամէթ իտէն պու եօլտա պիր գարընը խաթըրլաեարագ, տօղրուճա անըն խանէսինէ կիթտի:

Օվիտ, մատամ Նուարէ թէսմիեէ օլունան պու սիւտանանըն խանէսինէ մուվասըլլէթինտէ, մէզպուրէ տիշարը չըգմիշ օլուպ, էվտէ իսէ, օն իւշ օն պէշ եաշընտա քիւչիւք պիր գըզըն թահթը նէզարէթինտէ պուլունան օն գատար քիւչիւք չօճուգլար, պաղըրըպ չաղըրմագտա իտիլէր:

Պինապէրին Օվիտ, սիւտանալըգ իտէն գարընըն ավտէթի իչին պիր սաաթ պէքլէմէկէ մէճպուր օլտու:

Նիհաեէթ մէզպուրէ խանէսինէ մուվասըլլէթինտէ, քէօյ-

լիւ գարըլարըն՝ թանճամտըդլարը պիր քիմնէեէ էմնիյեէթ-սիզլիքլէ պագտըդլարը կիպի , մէրգուժ միւսափիրէ օ եօլտա աթֆը նազար իտէրէք ,

— Միւսիւ , պէնի՞ մի կէօրմէք իսթէեօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . — Սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

Սիւտանա գարր . — Էկէրչի պանա պիր չօճուգ գապուլ իթմէքլիկիմի թէքլիֆ իչին կէլմիշ իսէնիզ , պօշ զահմէթ չէք-միշաինիզ , զիրա եանճմտա պուլունան չօճուգլար , զաթէն քեաֆի վաֆի տիրէր :

Օվիտ . — Պուրանա կէլիշիմ , սիզէ պիր չօճուգ գապուլ իթտիրմէք իչին օլմաերպ , իլլա պազը մալիւմաթ ալմագ ի-չին տիր :

Սիւտանա գարր . — Շիմտի ինէքլէրիմտէն սիւտ սըղաեա-ճագ սաաթ տըր , անըն իչին կէօրիւշմէկէ վագթիմեօգ տըր :

Պու միւքեալէմէնին մուգատտէմէսինտէն , թագրիպա գըրդ չաղլարընտա պուլունան նուարէ գատընն , էվվէ է-միրտէ իւլֆէթ ու իւնսիեէթէ ալըչդ պիր գատըն օլմատը-ղընը էլպէթթէ օգուեանլարըմըզ անլամըչլար տըր :

Պինապէրին , Օվիտ , պու գարընը միւլաեիմէթմէք իչին ,

— Մա'տամ , զայպ իտէճէկինիզ վագթըն զարարընը թագմինէ հազըրըմ , տէտի :

Սիւտանա . — Սիզին թագմինաթընը , ինէքլէրիմին սիւ-տիւնիւ սըղաեամազ . իմտի , պէն , անլէրին սիւտիւնիւ սը-ղամալընըմ :

Օվիտ . — Պիր թարաֆտան անլէրին սիւտիւնիւ սըղամա-նըզա վէ տիկէր թարաֆտան պանա ճէվապ վիրմէնիզէ քի՞մ մանի օլուեօր :

Սիւտանա . — Էկէրչի պէնիմլէ պերապեր մանտրանա կէ-լիւսէնիզ , սիւալլէրինիզէ ճէվապ վէրիւրիմ :

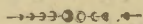
Օվիտ . — Բէք ալէա , կէլիւրիմ :

Սիւտանա . — Մատէմքի էօյլէ իսէ , պէնիմլէ պերապեր կէլին :

Պու սուրէթլէ նուարէ գատըն , թէնէքէտէն պիր գօ-

վա, սու իլէ տօլու պիր դապ, վէ օտունտան քիւչիւք պիր բանգօ ալարազ, վէ կիւպրէ իլէ մէմլու պիր հալիտէն կէչէրէք, մանտրաեա տօղրու իլէրլէտի, վէ մէմլէրի ղաեէթ շիշման պիր կիւզէլ ինէեին եանընտա, մէգքիւր քիւչիւք բանգօ իւզէրինէ օթուրուպ, հայվանըն սիւտիւնիւ սըղամաեա պաշլատը:

46

Մէգքիւր սիւտ, թէնէքէ գօվա տէրունինէ քէօրիւ քիւսուրէթտէ ագմագտա օլտուղու սըրատա, սիւտանա գարը,

— Հայտէ պագալըմ, շիմտի կէօրիւչէպիլիլիլ . . . Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսուռնուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Օվիտ. — Պու մէմլէքէթտէ չօգտան պէրի՞ մի իգամէթ իտիեօրսուռնուզ:

Սիւտանա. — Եիկիրմի եէտի սէնէտէն պէրի տիր: Շիմտի գըրգ պիր եաշընտաեըմ . . . Բէտէրիմ վէ վալիտէմ պու էվի սաթըն ալտըզլարընտա, օն տէօրթ եաշընտա իտիմ. պու կիւն, պու էվ պէնիմ մալիմ օլմուշ տուր:

Օվիտ. — Նէ՞ գատար վազըթտան պէրի սիւտանալըգսանաթընը իտիեօրսուռնուզ:

Սիւտանա. — Վալիտէմ սիւտանալըգ իտէր իտի . . . պէն տէ, ալտըզը, չօճուգլարը գաեըրըր իտիմ . . . վալիտէմ վէֆաթ իթտիքտէն սօնրա, պէն պու սանաաթա տէվամ իյլէտիմ:

Օվիտ. — Տիմէք օլուր քի, ժուանեիտէ վէ ճիվարլարընտա սիւտանալարըն քեաֆֆէսինի թանըրսընըզ:

Սիւտանա. — Շիւրհէսիզ, չիւնքի, չօճուգլարը տշըլամաեա կէօթիւրմէք միւնասիպէթիյլէ, սիւտանալար, պիրի պիրլէրինէ ըասթ կէլիլէր:

Օվիտ . — Սիզոնն պիրինէ թէսլիմ խտիլէն , վէ իւճրէթ-
լէրի թէէտիեէ օլունմատըղը իչին , կէրիեէ վէրիլէն չօճուզ-
լարըն բէտէր վէ վալիտէլէրի հիքեաեէլէրինի էլպէթթէ ի-
շիթիրսինիզ :

Սիւտանա . — Պու կիպի հալլէր չօգ տէֆա վազը օլուր
. . . եաշատըղըմըղ տէվրտէ , ումուճուն , պիրիպիրինի ալ-
տաթմասը , չօգ տէֆա վուդու պուլուր հալլէրտէն տիր :
Պինաէն ալէյհ , պու միսիլլու հիքեաեէլէր , վէ պու հիքեա-
եէլէրին ֆաիլլէրի մալիւմ տիր :

Օվիտ . — Ժան Թօրթիէ իսմինտէ պիր զատընըն պահսընը
իշիթմի՞շմիսինիզ :

Մատամ Նուարէ , պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ,
— Ժան Թօրթիէ՛ . . . Ժան Թօրթիէ՛ . . . Պու գարը քի՞մ
խտի , տէտի :

Օվիտ . — Պիր տուլ գարը խտի :

Սիւտանա . — Տուլ գարը չօգ . . . Պու տէտիկինիզ շէյ՝
էսկի պիր վազըա՞ մը տըր :

Օվիտ . — Եիկիրմի պիր սէնէլիք վազըա տըր :

Սիւտանա . — Սիւպհա՛ն Ալլահ . . . Եիկիրմի պիր սէնէլիք
վազըա՞ մը . . . Պու գատար իրագտա օլան խէմլէրի խաթըր-
լամագ իչին , խաթըրաթ տէֆթէրի լազըմ տըր : Եիկիրմի
պիր սէնէտէն պէրու , իւչ եիւզ չօճուզա սիւտանալըդ իթ-
միշիմ տիր . . . Պու գատար չօճուզուն անա վէ պապալարը-
նըն իսիմլէրինի խաթըրտա սագլամագլըզ , պիւեիւք շէյ տիր :
Իմտի , էկէրչի սիզէ պու պապտէ մալիւմաթ վիրմէքլիկիմ
իչին , պէեան իթտիկինիզ իսիմտէն զայրի պիր շէյ պիւմէզ-
սէնիզ , պու գատարը քիֆաեէթ խտէմէզ :

Օվիտ . — Պու խուսուստա պիր շէյ տահա պիլիրիմ :

Սիւտանա . — Հէր նէ խէ , սէօյլէեին պագալըմ :

Օվիտ . — Ժան Թօրթիէ տէտիկիմ տուլ գարը , Եիկիրմի
պիր սէնէ մուգատտէմ , սիրգաթ , գունտագճըլըզ վէ ճինա-
եէթ իչին մահքիւմ օլմուշ տուր :

Սիւտանա . — Սիւպհա՛ն Ալլահ . . . հա՛յ էտէպսիզ հա՛յ :
— Է՛յ քէնտի պաշը կիյոթիւն ալէթի ալթընա վազ օլունտու՞ մու :

Օվիտ . - Խա՛յր , քէնտիսի միւէպպէտէն մահպէսիեթէ մահքիւմ օլմուշ տուր , վէ մահքիւմիեթիւնտէն պիր մահ էվ-վէլ , պուրատա , Ժուանեիտէ , սիւտանա եանընտա քիւչիւք պիր գըղ էվլատը պուլունմուշ տուր :

Սիւտանա . - Քիմի՞ն եանընտա պուլունմուշ տուր :

Օվիտ . - Էկէրչի . քիմին եանընտա պուլունմուշ օլտուղու-նու պիլսէ իտիմ , սիզի խթիճվապ իթմէքլիկէ իհթիեանճըմ գալմազ իտի :

Սիւտանա . - Տուրո՛ւն . . . տուրո՛ւն . . . գունտագճըլըգ , խըրսըզըգ վէ գաթլ ու ճինաեթ ֆիլիլէրի իչին մահքիւմ օլան պիր գարը՞մը տիեօրսունուզ :

Օվիտ . - Խաթըրընըա կէլի՞եօր մու :

Սիւտանա . - Էվվէթ . . . մէմլէքէթիմիզտէ անըն հագգըն-տա էրէյիճէ պահա օլունմուշ տուր :

Օվիտ . - Էյ անըն գըղընըն , հանկը սիւտանա եանընտա պուլունտուղունու խաթըրլա՞եօրմուսունուզ :

Սիւտանա . - Փրէմի գատընըն խանէսինտէ պուլունտու-ղունու խաթըրլաեօրում : Հաթթա Փրէմի գատըն , էօյլէ պիր ալչագ գարընըն էվլատընա սիւտանալըգ իթտիկի իչին զի-եատէսիլէ սըգըլմըշ տըր , վէ պու խուսուս , բէք չօգ միւշ-թէրիլէրինի դայպ իթմէսինէ սէպէպ օլմուշ տուր :

Օվիտ . - Շիմտի պու Փրէմի գատըն նէ՞րէտէ իգամէթ իթ-մէքտէ տիր :

Սիւտանա . - Պիչարէ գատըն էօլմիւշ օլմաղլէ , շու էսնա-տէ գապրիսթանտա պուլունուեօր :

Մէրգում Տիժօնլու , պիր արա իւմիտվար օլմաեա պաշ-լամագտա իքէն , եէնիտէն տիւչարը մէյեուսիեթ օլարագ ,

— Էօլմիւ՞շ միւ տիր : Լաքին , էլպէթթէ քէնտիսինն ագրապասը պուլունմուշ օլմասըյլա , օ գըղըն նէ՛ օլտուղու հագգընտա պանա մալիւմաթ վիրէպիլիլէր , տէյի պէեան իյլէտի :

Սիւտանա . - Մէզպուրէնին եալընըգ պիր էվլատը վար ի-տի քի , օ տախի հայլազըն պիրի օլուպ , Իօն նէհրինտէ պօ-ղուլմուշ տուր :

Օվիտ . - (Մէյեռուսիեթլէ .) Հէր իւմիտ մահվ օլուեօր :
Սիւտանա . - (Օվիտին եիւզիւնէ շիւպհէյի պիր նազարլա
պագարագ .) Անապա սիզ օ գըզըն բէտէրի՞միսինիզ :

Օվիտ . - Խա՛յր , չօգ շիւքիւր Ալլահա տէյիլիմ . Ֆադաթ ,
Ժան Թօրթիէնին գըզընըն հաեաթտա օլուպ օլմատըղընը ան-
լամահա իհթիեաճըմ վար տըր . . . Իմտի , օլ պապտէ պանա
մալիւմաթ վիրէպիլի՞միսինիզ :

Սիւտանա . - Ա՛հ , խա՛յր , վիրէմէմ . . . Ֆրէմի գատընըն
օլ քիւշիւք գըզըն նէ՛ եարտըղընը ասլա խաթըրլահամամ :

Օվիտ . - Տիմէք տիր քի , պուրատան ասլա մալիւմաթ
ալամահաճաղըմ :

Սիւտանա . - Պէլէտիեէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իթտի-
կինիզտէ , մալիւմաթ ալապիլիրսինիզ , զիրա , պիզտէն , չօ-
ճուգլարը կէրի վիրմէք խթէեէն օլուր իսէ , իֆատէսինի
օրատա իտէր : Պէլէտիեէ միւտիրիտէ , մէգքիւր իֆատէեի
ախգ խտիպ , չօճուղու , սահիպսիզ չօճուգլարըն խալրաթխա-
նէսինէ կէօթիւրմէք իւզրէ իգթիզա իտէն էվամիրի իթա իյ-
լէր : Պու սէօյլէտիկիմ հալ , հէր կիւն վագը օլան հալլէր-
տէն տիր :

Օվիտ . - Պէօյլէ պիր վագըա զուհուրինտէ , կիւնիւն պի-
րինտէ օ չօճուղու պուլտուրմահա մէտար օլաճագ մատտէ-
լէրի պէլէտիեէ միւտիրինէ գայտ իթտիրի՞միսինիզ :

Սիւտանա . - Էվվէթ , միւսիւ : - Շէօյլէ քի , չօճուղուն
չամաշըրը մարգասը , խուսուսի ալէամէթլէրի , վէ բէտէր վէ
վալիտէսի թանըլմըշ քիմնէլէր իսէլէր , վէ հազըգէ իսիմլէրի
վար իսէ , անլէր , վէ քիզալիք սիւտանանըն իսմիլլէ , թարի-
խի թէսլիմի իշար օլոնուր :

Օվիտ . - Պահսընը իթտիկիմ գըզըն իսմի Լիւսի իտի : Իմ-
տի , էլպէթթէ պու իսմէ , վալիտէսի Ժան Թօրթիէնին , վէ
սիւտանասը մատամ ֆրէմինին իսմի տէ իլավէ իտիմիշ տիր :

Սիւտանա . - Էվվէթ , միւսիւ :

Օվիտ . - Իմտի , մատամ , թէշէքքիւր իտէրիմ , վէ սիզի
րահաթսըզ իթտիկիմէ մուգապիլ , թագվինաթ մագամընտա
շուսու գապուլ իթմէնիզի բէճա իյլէրիմ :

Այնի վագըթտա, Օվիտ, մատամ'նուարէեէ պիր օն ֆը-
րանգլըդ սիքքէ վիրտիկինտէն, մէզպուրէ իշպու սիքքէեի
ճէպինէ դօյտու, վէ ճէվապա աղաղ պիրլէ,

— Միւսիւ, վագաա շու իֆատէմ, հէտիեէնիդի ըէտտ
տիմէք տէյիլ իսէ տէ, պունունլա պէրապէր հագըդէթէն
պէն սիգէ պիր խըզմէթտէ սուլունմատըմ, իմտի, պունտան
պէօյլէ խթէտիկինիդ վագըթ խըզմէթինիդէ հագըրըմ, տէյի
պէեան իյլէտի:

Օվիտ, մէսըուրէն մանտրատան, վէ սօնրա խանէտէն
տիշարը չըգտը, վէ էլլէրինի օվուշտուրարագ, քէնտի քէն-
տիեէ,

— Իշլմիդ ղաեէթ եօլունտա տըր... Սահիպսիդ չօճուգ-
լարըն խայրաթխանէսինտէ խթէտիկիմ խապէրի ալապիլէ-
ճէեիմ, վէ... տէտի, հալպու քի, իշպու միւլհագասընը
վէ էլլէրինի օվուշտուրմագլըղը հէնուգ իքմալ իթմէմիշ իքէն,
պիր սանիյեէ սօնրա, դաշլարը չաթըլարագ,

— Սահիհէն պէն պիր ահմագ ատէմիմ... պիլտիկիմ
մալիւմաթըն պանա հիշ պիր ֆայտէսի եօգ տուր... Խայ-
րաթխանէտէն ճէվապ ալապիլմէքլիկիմ իշլին, չօճուղուն հան-
կը թարիխտէ օրաեա թէսլիմ իտիլմիշ իտուկինի, վէ էլպի-
սէլէրինին մարգալարընը, վէ էկէրչի սայիր խուսուսի իշա-
րէթլէրի վար իսէ, անլէրի պիլմէքլիկիմ իզթիդա իտէր...
Իմտի, տայիրէյի պէլէտիեէնին եարտըմընա միւհթաճըմ,
տէտի:

Անճագ, մէրգուսուն դաշլարընըն չաթըլմասը եէրինէ
սուրաթը պուրուշարագ, շու վէճհլէ իֆատէսինէ տէվամ
իթտի:

— Տայիրէյի պէլէտիեէմի... Պու ասլա օլմաղ... Ժան
ֆիրար իթմիշ տիր... Մէզպուրէնին ֆիրարը մագսէտի, էվ-
լատլարընը պուլմագ իշլին օլտուղու, վէ մալիւմաթ ալմագ
իշլին պուրաեա կէլէճէկի զանընա ղահիսլ օլունարագ, հիշ
չիւպհէ եօգ տուր քի, քէնտիսինին էշքեալը, պուրանըն միւտ-
տալի ումուսլիկինէ վէ տայիրէյի պէլէտիեէսինէ պիլտիրիլ-
միշ տիր: — Շու հալտէ, սիւալէ պաշլար ուաշլամաղ, մէր-

գումէ թարափընտան կէօնտէրիւմիչ օլտուղում, վէ պինա-
պէրին, անըն նէրէտէ պուլունտուղունու պիլտիկիւմ զանն օ-
լունարագ, հագգըմտա շիւպհէ տավէթ իթմիչ օլաճաղըմ:
Պու իսէ, Լիւսի իւզէրինտէ իճրա իթտիկիւմ, ֆագաթ, մու-
վաֆֆագ օլամատըղըմ թէչէպպիւստէն տօլաեը, զիհնէրի
թահրիք իտէճէկի կիպի, պէնիւմտէ պաշըմը պէլալարա ուզ-
րաթապիլէճէք տիր:

« Իմտի, շու սըրատա նէ՞ խաթթը հարէքէթ իթթիխագ
իթմէլիեիւմ:

« Էկէրչի պուրատա պիր քիմսէեի թանըսա իտիւմ. . .

Սօիվօ, պիր թարափտան պու եօլտա տիւչիւնմէքտէ,
վէ տիկէր թարափտան, անլընը էյմիչ օլարագ եօլունա տէ-
վամ իյլէմէքտէ իտի:

Պիրտէն պիրէ մէրգում պաշընը եօգարը գալտըրաը, վէ
տայիրէյի պէլէտիեեէ կէօթիւրէն թարիգի պուլուպ, պիր
ճիւզի միւստէթ, թարիգի մէզպուրտէ եիւրիւտիւքտէն սօն-
րա, տայիրէյի մէզքիւրէեէ մուվասըլէթ իյլէտի, վէ պիր օ-
տաեա կիրիպ, եալընըզճա պուլտուղու կէնճ պիր մէմուրա
միւրաճաաթլէ,

— Միւսիւ, 1861 վէ 1862 տէ, Ժուանեիտէ պէլէտիեէ
միւտիրիկի իթմիչ օլան զաթըն քիւմ օլտուղունու պէնտէնիզէ
պէեան իտէպիլի՞րմիսինիզ, տէտի:

Մէմուր. — Բէք ալէա, պէեան իտէպիլիւրիւմ, միւսիւ: Օլ
թարիխտէ, պուրատա պէլէտիեէ միւտիրիկի իտէն զաթ,
Տիւշմէն իսմինտէ պիր զաթ օլուպ, պու զաթ պէնիւմ ամ-
ճամ իտի:

Օվիտ. — Էլան մէմուրիեէթտէ՞ մի տիր:

Մէմուր. — Խա'յր, միւսիւ: — Ամճամ, մուհարէպէտէն
սօնրա մէմուրիեէթտէն չէքիլմիչ տիր:

Օվիտ. — Ժուանեիտէ՞ մի իգամէթ իտէր:

Մէմուր. — Խա'յր, վաթանը օլան Տիժօնտա իգամէթ իտէր:

Օվիտ. — Տիմէք տիր քի, վաթանտաղըմ իմիչ:

Մէմուր. — Վա'յ, սիզ տէ պէնիւմ կիպի Գօթ տ'Օր էեա-
լէթի էհպիսինտէ՞նմիսինիզ:

Օվիտ . — Էվվէթ , միւսիւ :

Մէմուր . Ամճամը կէօրմէք իսթէմէքլիկինիզտէ , էլպէթ-
թէ պիր սէպէպլինիզ վար տըր :

Օվիտ . ~ 1861 վէ 1862 սէնէլէրինէ տայիր քէնտիսինտէն
պաղը մալիւմաթ իսթէեէնէք իտիմ . — Մատտէ Ղաեէթ նա-
ղէք պիր իշ իւզէրինէ տիր :

Մէմուր . — Պէլքի ամճամա տա կիթմէեէրէք , պուրատա ,
սիզէ , իսթէտիկինիզ մալիւմաթ վէրիլէպլիւր : Պու պապտէ
զաթընըզը մէմնուն իտէպլիւրսէմ , իֆթիխար իտէրիմ :

Օվիտ , պու սըրատա սիւքիւթ իւզրէ տուրուպ , տիւ-
շիւնմէքտէ իտի :

Մէրգում իլէ կէօրիւշէն կէնճ մէմուր , կիւզէլ պիր չօ-
նուգ հալինտէ օլուպ , մէսէլէեի պունա աշմազլըղը , կեահ
արզու իթմէքտէ , վէ կեահ տախի , քէնտի հազ գընտա շիւպ-
հէեէ մահէլ վիրմէքլիք գօրգուսու , քէնտիսին պու արզու-
սունու իճրատէն մէնն իյլէմէքտէ իտի :

Օվիտին իշպու վէսվէսէսի , արզուսունա ղալէպէ իթմէք-
լէ , մէրգում օրատան չէքիլէնէք իւքէն , շիտտէթլէ գաբու ա-
շըլարազ , պիր ատէմ իշէրի կիրտի :

Կէնճ մէմուր , պու ատէմի կէօրտիւկիւնտէ , լէհէնսի սօ-
լարազ , աեաղա գալգաթը , վէ աշիքեար պիր էնտիշէ իզհար
իյլէտի :

Կէլէն շախս , եիւքսէք պիր սէտա , վէ սէրթճէ պիր մուա-
մէլէ իլէ ,

— Միւսիւ Տիւշմէն , սիզի պուլմազ իշին պուրաեա գա-
տար կէլմէք մի լաղըմ տըր , տէտի :

Մէմուր . — Միւսիւ . . .

Շախս մերգում . — Պէն միւսիւ Ֆալան տինլէմէմ . . .

Սիզ պէնի իսթիհզա իտիեօրսունուզ , արթըգ սապը ու
թէհհամիւլ թիւքէնմէեէ պաշլաեօր :

Մէմուր . — Բէճա իտէրիմ , պու գատար պաղըրմաեընըզ :

Շախս . — Իսթէրսէմ պաղըրաճաղըմ , վէ իսթէտիկիւմ գա-
տար պաղըրաճաղըմ : Պիւլէնտի ավազ իլէ իթապ իտիտիք-
լէրի իշին չիքեաեէթ իտէնլէր , պու եօլտա իթապ վէ թէք-

տիրւէրէ սէպէպիյեէթ վիրմէմէլի տիրւէր: Հագգլարընտա պու միսիլլու մուամէլէ օլունմասընա լաերգ օլուրլար իսէ , մուախարէն պիր շէյ տիմէկէ հագգլարը օլամալ: Իմտի , պօրճունուզու վէրին քի , սէսիմի քէսէեիմ:

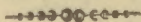
Մէմուր . - Պիր միւտուէթ տահա պէքլէմէնիզի ըէճա իթ-միշ իտիմ:

Ալաճագլր . - Ալթը այ տըր քի պէքլէեօրում . . . ալթը այտան պէրի տիր , հաֆթատան հաֆթահա պըրագընօրսու-նուզ . . . ալթը այ տըր քի , չօճուզ միսիլլու պէնի ալընտը-ընօրսունուզ: Հալ պու քի , սիզ տէ պիլիրսինիզ քի , մաթ-լուպաթ սէնէտլէրինիզի միւտտաիի ումուսիլիկէ կէօթիւրէ-ճէք օլամալ , անինտէ տէրտէսթինիզ վուզ ու պուլաճագ տըր:

Մէմուր . - Բէճա իտէրիմ , սօն տէֆա օլարագ պանա սէ-քիզ կիւն տահա մէօհլէթ վիրին:

Ալահագլր . - Լանէթ օլսուն . . . Եարընա գաւտար սիզէ մէօհլէթ վէրիրիմ: - Էկէրչի , կիւզէլճէ ույսուրմուշ օլտու-ղունուզ ամճանըզըն քէֆալէթ սէնէտլինի վէ իմլասընը ճիտ-տի զանն իտէրէք , գարզէն վիրմիշ օլտուղում պին ֆրանգը եարըն ազչամ ալմազ իսէմ , նամուսում իւզէրինէ եէմին ի-տէրիմ քի , արթըգ իճապընը իճրա իտէճէեիմ: - Հաթթա , մաթլուպումու թէէտիեէ իթմէսի իչին , վալիտէնիզտէ կիթ-մէեիպ , քեաֆֆէյի էվրագը միւտտաիի ումուսիլիկէ կէօ-թիւրէճէեիմ , վէ անտէն տէ , իշ , ճինաեէթ մահքէմէսիէ տօղրու եօլ ալաճագ տըր: Իմտի , միւսիւ Տիւշմէն , եարըն ազչամ բարամը իսթէրիմ:

Պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , մերգում ալաճագլը , կիր-տիկի կիպի քէմալ հիտտէթլէ տիշարը չըգտը:

Կէնճ մէմուր , թագաթսրդ պիր հալտէ իսկէմէսի իւզէ-
րինէ օթուրուպ , եիւզիւնիւ , էլլէրի տէրունինտէ կիզէտի ,
վէ աչըզ գալան բարմագլարը արասընտան , իրի կէօզ եաշ-
լարը տէօրմէքտէ օլտուզու կէօրիւլմէքտէ իտի :

Օվիտ . - (Պիրտէն պիրէ մէմուրա եազլաշարագ .) Միւ-
սիւ , իսթէմէսէրէք , պէօյլէ պիր մէնզարէի միւթէէսսիւֆէ-
տէ պուլունմուշ օլտուզումտան տօլաեր աֆիլնըզը ըէճա ի-
տէրիմ . . . տիշարը չըդան ատէմին , պէնիմ գարչըմոա եիւ-
զիւնիւզէ խիթապէն պէեան իյլէտիկի սըրըր պիլմէսէ իտիմ ,
զիեատէսիյլէ մէմնուն օլուր իտիմ :

Մէմուր , պաչընը եօգարը գալտըրտը , վէ աղլաեարագ
չէօյլէ ճէվապ վիրտի .

— Միւսիւ , պու պէնիմ հագգլը ճէզամտըր . . . էվվէթ ,
պէն պիր խէթա , հաթթա , պիր ճինանէթ իշլէմիշիմ տիր :
Կէօրտիւկիւնիւզ ատէմ , թուանեիտէ պիւեիւք պիր թաճիր
օլուպ , շարապ թիճարէթինտէն տօլաեր ամճամ իլէ միւնա-
սիպէթի տէ վար տըր . . . Չըգան սէնէ պիր մաշուգէմ պու-
լունմագտա իտի քի , քէնտիսինի տիվանէ կիպի սէվէր իտիմ ,
վէ անը պանա ճէլպ իթմէք իշին , քեաֆֆէյի արզուլարընը
խօշնուտ իթմէք իսթէր իտիմ , հալ պու քի , նէ՛ ազչէմ վէ
նէ՛ իթիպարըմ՝ եօգ իտի . . . Պինապէրին հագըզի պիր տի-
վանէլիք ֆիքըրիմի իսթիլա իթտի . . . Տէրհալ իքի ատէտ սէ-
նէտ թէրթիպ իտիպ , պունլարըն քէֆալէթ եէրինի եազ-
տըմ , վէ ամճամըն եազըսըյլա իմզասընը թազլիտ իտէրէք ,
իշպու սէնէտլէրի պու ատէմէ կէօթիւրտիւմ . . . Մէրգում
տախի իսթէտիկիմ մէպլաղը վիրտի , վէ լաքին , վատէսի կէլ-
տիկինտէ , պէն , պօրճուսու թէէտիսէ իտէմէտիմ , վէ մէր-
գում , մէզքիւր սէնէտլէրի ամճամա կէօթիւրմէկէ հազըրլան-
մագտա օլտուզու հալտէ , քէնտիսինի պուլտում , վէ արըմ-

տան էօլմէք ըատտէսինէ կէլէրէք , գապահաթըմը թէքմիլէն իգըրար իթտիմ , վէ էօյլէ վատլարտա պուլունտումքի , քէնտիսի պանա ալթը այ մէօհլէթ վիրմէկէ բաղը օլտու . . . ալթը այ կէչտի . . . պօրծումու էտա իտէպիլէճէկիմի մէմուլ իթմէքտէ իքէն , եինէ իտէմէտիմ . . . Քէնտիսինին պիր աղէվիլէ սէօյլէտիկի սէօզլէրի իչիթտինիզ ա' , պու . . . ատէմ պէնիմ մահվըմը մուճիպ օլաճագ տըր . . . լաքին ատալէթ ու հագգանիեթ իճապընճա , պէն պու ճէզաեա միւսթահագգըմ . . . Պինաէն ալէյհ , պիլա չիքեաեթ , իչլէտիկիմ ճինաեթին ճէզասընա գաթլանաճաղըմ . . . անճագ , պէտպալթ վալիտէմ , պու ճինաեթտէ քէնտիսինին քեամիլէն պիսուլ օլտուղու հալտէ , պէնիմ աճըմտան վէփաթ իտէճէք տիր , - Ա'հ , աճապա նի'չին , պէնի ֆէնալըղա սէվգ իտէն պիր գարընըն թասալլութունա գարչը Կօհաճագ գատար գուվիլէթ իպրաղ իտէմէտիմ :

Օվիտ . - Պէլքի օ Կարընը հալէա կէօրիւեօրսունուղ :

Մէմուր . - Խա'յր , միւսիւ :

Օվիտ . - Քէնտիսինի սէվմէքտէն տուր օլտունո'ղ մու :

Մէմուր . - Խա'յր , պունու տիմէք իսթէմէեօրում : Անճագ , քէնտիսի , պիր բարամ գալմատըղընը կէօրիւնճէ , գաբուսունու պանա գաբամըչ :

Օվիտ . - Տիմէք օլուրքի , պէօյլէ պիր մախլուգ իչին , քէնտիսինի թիւրէք ճէզասը թէհլիքէսի ալթընա Կաղ իթմիչսինիզ :

Մէմուր . - Միւսիւ , սիզէ թէքրար իտիեօրումքի , պէն օլ էսնատէ ատէթա տիվանէ իտիմ :

Օվիտ . - Հասըլը սիզէ պին ֆրա'նդ մը լաղըմ տըր :

Մէմուր . - Պին ֆրանգ վէ ալթը այլըգ տա ֆայիլ :

Օվիտ . - Պու բարաեը պուլամատըղընը թագտիրտէ , նէ' եաբաճագսընըղ :

Մէմուր . - Իքի շէյտէն պիրինի ինթիխապ իտէճէեիմ :

Օվիտ . - Պու իքի շէյ նէ' տիր :

Մէմուր . - Եա քէնտիմի սուեա աթաճաղըմ , վէ եախօտ ժանտարմալար թարաֆընտան տէրտէսթ օլունաճաղըմ :

Օվիտ . - Լաբին վալիտէնիդէ նի՞չին միւրաճաաթ իթմէ-
հօրսուհուղ :

Մէմուր . - Վալիտէմին սէրվէթի ապլա եօգ տուր , վէ
ճիւղի պիր իրատը օլուպ , անճագ անընլա Տիժօնտա կէչին-
մէքտէ տիր :

Օվիտ . - Ամճանըզա միւրաճաաթ իթսէնիդ , օլմա՞ղ մը :

Մէմուր . - Աճամ , նամուսա թէալլիւզ իտէն մատտէ-
լէրտէ դաեթ սէրթ տիր : - Պինապէրին նամուսսուզ պիր
եէկէնի պիլա ինսաֆ ու մէրհամէթ բէտտ իտէճէկի տէր-
քիար տըր :

Օվիտ . - Պուրատան սաաթ գաչտա՞ կիտէրսինիդ :

Մէմուր . - Պիր ազտան :

Օվիտ . - Նէրէտէ իգամէթ իտէրսինիդ :

Մէմուր . - Պէլէտիեէ տայիրէսի եազընընտա :

Օվիտ . - Եալընը՞ղճա մը :

Մէմուր . - Էվվէթ , միւսիւ , չիւնքի նասըլքի զաթընը-
զա սէօյլէտիմ , վալիտէմ Տիժօնտա իգամէթ իտէր :

Օվիտ . - Թաամընըզը նէրէտէ իտէրսինիդ :

Մէմուր . - Օթէլ տըլա Սիկօնեըտա :

Օվիտ . - Թէմամ , պէն տէ օրաեա էնմիչլիմ տիր : - Թաա-
մըմըզը պիրլիքտէ իտէրիդ :

Տէլիգանլը , թէաճճիւպլէ Օվիտէ աթֆըր նազար իթտի .
Աճապա , գապահաթընըն սըրընըր պիլէն պու էճնէպի , նի-
չին քէնտիսինէ խայրխահլըզ կէօսթէրիեօրտու :

Մէմուր . - Բէք իյի , միւսիւ , էմրինիդէ հազըրըմ :

Օվիտ . - Ալաճագ սահիպլինիդին իսմի նէ՞ տիր :

Մէմուր . - Բըթիժան տըր :

Օվիտ . - Նէրէտէ իգամէթ իտէր :

Մէմուր . - Պուրատան պէշ տագըզալըզ ուղագտա , բըխ-
թըմ իւզէրլինտէ իգամէթ իտէր :

Օվիտ . - Հայտէ , շարգանըզը ալըն տա , պէնի անըն խա-
նէսինէ կէօթիւրիւն :

Մէմուր . - (Տիթրէեէրէք .) Անըն խանէսինէ՞ մի :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Մէմուր . - Ֆազաթ, եէնիտէն թէքտիր վէ թաղիր իշիթ-
մէքլիկիմէ սէպէպիյեթ վիրմիշ օլաճաղըմ:

Օվիտ . - Գօրգմանըն վէ կէլին:

Տիւշմէն, մաքինավարի պիր թարզտա իթաաթ իթտի:

Պէշ տազըզա սօնր, մէրգումլար, շարապ թաճիրինին
խանէսինէ մուվասըլէթ իյլէտիլէր:

Հավլիտէ չալըշմագտա օլան պիր ֆըշըճը, պունլարը,
էֆէնտիսինին իշ օտասընա գատար կէօթիւրտիւ:

Օվիտ . պու օտանըն գաբուսունու աշտը, վէ իլք տէֆա
Տիւշմէնի իշերի կիրտիրտի:

Ալաճագլը, մէրգումտէլիգանլըբը կէօրտիւկիւնտէ, հիտ-
տէթլէ աեաղա գալգտը, վէ սէրթ պիր սէտա իլէ,

— Պուրաեա նէ՞ եաբմաեա կէլտինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

Պու սըրատա Օվիտ, ճէվապա աղազ պիրլէ,

— Պուրաեա կէլիշիմիզ, էօյլէ պիր շէյ իշին տիր ի,
շիւպհէսիզ սիզ տէ թահսին իտէճէքսինիզ: Միւսիւ Տիւշմէն,
քէնտի խէթասընը իսլահ իթմէք, վէ սիզէ օլան պօրճունու
էօտէմէք իշին կէլմիշ տիր, տէտի:

Թաճիր . - (Ինանմաեարագ.) Վա՛յ, պօրճունու էտա իթ-
մէկէ՞ մի կէլմիշ տիր:

Օվիտ . - Էվվէթ, միւսիւ: - Միւսիւ Տիւշմէն կէնճիք
միւնասիպէթ իյլէ պիր տիվանէլիք իճրասընտա պուլունմուշ
տուր:

Թաճիր . - Ճինաեթ իճրասընտա պուլունմուշ տուր:

Օվիտ . - Բէք ալէա, ճինաեթ իճրասընտա պուլունմուշ
օլտուն: Լուղէթլէր իւզէրինէ միւճատէլէ իթմէեէլիմ: - Հէր
նէ հալ իսէ, սիզ քէնտիսինի պունտան տօլաեը հիւքիւմէթէ
խապէր վիրմէմէնիզլէ, բէք իյի իթմիշսինիզ: - Միւսիւ Տիւշ-
մէն պու խուսուստա սիզէ միւթէշէքքիւր տիր:

Մէմուր . - (Աղլաեարագ.) Ա՛հ էվվէթ, էվվէթ:

Օվիտ . - Իթտիկինտէն նատիմ օլուեօր, վէ պիր տահա
օ եօլտա հարէքէթտէ պուլունմաեաճագ տըր:

Մէմուր . - Ասլա, ասլա... էօյլէ պիր հարէքէթտէ պու-
լունմագտան իսէ, էօլմէեի թէրճիհ իտէրիմ:

Օվիտ . - (Բէլամընա տէվամ իտէրէք .) Պէն պու տէլի-
գանլընըն ֆամիլեասը տօսթլարընտանըմ , վէ մաթլուպունու-
զու իսթէմէք իւզրէ , կէլտիկինիզտէ , եանընտա պուլուն-
մուշ օլտուղում իչին , քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէրիմ ,
իմտի , պու կիւն պու մէսէլէեէ խիթամ վիրմէք իւզրէ ,
զիքը իթտիկինիզ սէնէտլէրին պէտէլի օլան պին ֆրանգը
վէ ալթը այլըգ ֆայիզի իթա իյլէմէք իսթէրիմ :

Թառնիր . - Ֆայիզ իսթէմէմ . . . պէնիմ սանաաթըմ ֆայիզ-
ճիլիք տէյլլ տիր : - Պէն սատէճէ պիր խըզմէթ իթմէք իչին ,
պու տէլիգանլըեա պին ֆրանգը վիրտիմ , քեար իչին վիր-
մէտիմ . իմտի , եալընըզ պին ֆրանգըմը իթա իթմէքլիկինիզ
քեաֆի տիր :

Օվիտ , ճէպինտէն , պանգա գայմէլէրիլէ տօլու պիր
չիզտան չըգարըպ , պունուն տէրունինտէն ալտըզը պիր պին-
լիք գայմէեի , օտանըն պիր քէօլէսինէ վազ իյլէտի :

Թառնիր տախի քէնտի սանտըլընը աչարագ , տամղալը
իքի ուզուն քեաղըտ չըգարտը , վէ քէլամա աղազ իտէրէք ,

— Ալըն բօլիչալարը , տէտի :

Սօլիվօ , պու քեաղըտլարը ալտըգտան սօնրա , տէլի-
գանլը մէմուրա կէօսթէրէրէք ,

— Պունլա՞ր մը տըրլար , տէյի սիւալ իթտի :

Ֆէվգէլատէ հէեճճան վէ մէսէրլէթ իչինտէ պուլունան
Տիւշմէն , էվվէթ , մանէասընը միւպէյեին պաշընը սալլատը ,
վէ էլինի բօլիչալարա տօղրու ուզաթտը իսէ տէ , Օվիտ , ան-
լէրի մէրգումա վիրէճէք եէրտէ , տիգգաթլըճա տիւրտիւ ,
վէ չիզտանընա , վէ անտէն տախի ճէպինէ վազ իյլէտի :

Պատէհու Օվիտ , Բըթիթանա չէօյլէ խիթապ իթտի .

— Շիմտի , միւսիւ , հէր չէյ սըրասընա կիրտի , տէ-
յի՞լ մի :

Թառնիր . - Էվվէթ , վէ նամուսլու միւհմինիզ պէնտէն
գուրթուլտու եա , վարսըն նէ՞րէտէ իսթէրսէ , օրատա քէն-
տիաինի աստըրսըն :

Օվիտ . - Միւսիւ , պու գատար ինսաֆսըզ օլմագլըղա
հագգընըզ եօգ տուր : - Սէօղիւնիւզ բարանըղա կէչէր իտի ,

անը տա ալտընըդ, արթըդ տիլինիդի քէսին... Էկէրչի իս-
պաթը օրթատան գալգմըջ օլան պիր խէթատան պահս իթ-
մէք ֆիրքըինտէ իսէնիզ, Տիւշմէն ֆամիլեասըյլա մուամէլէ-
նիզ օլաճագ սըր:

Թահիր. — Պու գատար նասիհաթ քեաֆի տիր, միւսիւ:
Սիննիմ, քէնտիմի գուլլանաճագ տէրէճէտէ օլտուղունտան,
նասիհաթընըլա միւհթամ տէյիլիմ... Իմտի, սիզէ ուղուր-
լար օլտուն:

Պու իֆատէտէն սօնրա, Օվիտ վէ Տիւշմէն, օրատան
մուֆարագաթ իթտիքլէրինտէն, Բըլթիթան, հիտտէթլէ գա-
բուեու գարատը:

Պատէհու կէնճ մէմուր, քէմալ շիւքրանիյեթլէ Օվիտէ
տէօնիւպ,

— Միւսիւ, սիզ պէնիմ գուրթարըճըմընըդ, տէտի:

Օվիտ. — Պօյլէ օլաճաղընը բէք ալէա անլաեօրտում...
Պու հէրիֆ, սիզի զամնազլամըջ օլմատըղը իչին էսէֆ իտի-

եօր... Մէկէր սիզին մահվընըղը մուճիպ օլմագ իսթէեօր
իմիշ...

Մէմուր. — Պանա իթտիկինիզ պու պիւեիւք խըտմէթտէն
տօլաեը սիզէ նասըլ միւթէշէքքիւր օլապիլիրիմ:

Օվիտ. — Նասըլ միւթէշէքքիւր օլապիլէճէկինիզի պիր
ազտան սիզէ անլաթըրըմ: — Հա՛յտէ, էվվէլ էմիրտէ թամամ ի-
տէլիմ, վէ պիր ազ էվվէլ տիւշար օլտուղունուզ վագըանը
արթըգ ունուտալըմ, չինքի, պու խուսուսու տիւշին-
տիւկիւնիւզ հալտէ, իշթիհանըզ գարանըր:

Պէօյլէճէ Տիթօնլու վէ բէֆիդի, Օթէլ տը Սիկօնեըեա
մուվասըլէթլէ, քիւչիւք պիր սալօնտա գարչը պէ գարչը օ-
թուրտուլար: Օվիտ, օրատա սուֆրա գուրուլմասընը էմր
իյլէտի:

Մէրգում տէլիգանլը, զալիմ ալաճաղըսընտան գուր-
թուլմուշ օլմասընտան տօլաեը, քէնտիեի մէմուրն վէ մէս-
րուր ատտ իյլէմէքտէ իտի:

Օվիտ. — Էկէր եանըլմազ իսէմ, Ժուանեիտէ սիզին պազը
ուֆագ թէֆէք պօրճլարընըզ տահա օլմալը տըր:

ՄԷՄՈՒՐ . - Ֆադաթ . . .

ՕՎԻՍ . - Հա՛յտէ . . . Հա՛յտէ . . . պէնտէն հիշ պիր շէյ
կիզլէմէերն . . . տօսթուհուղ օլտուղումու բէք ալէա պիլիր-
սինիզ :

ՄԷՄՈՒՐ . - Կէօսթէրտիկինիզ իսպաթտան սօնրա , տօս-
թում օլտուղումուղա նա՞սըլ չիւպհէ իտէպիրիմ :

ՕՎԻՍ . - Իմօի , տօղրուտան տօղրու պանա ճէվապ վէ-
րինիզ . - Տահա պիր թագըմ պօրճլարընըղ վա՞ր մը՞տըր :

ՄԷՄՈՒՐ . - Էվվէթ , միւսիւ :

ՕՎԻՍ . - Նէ՞ գատար տըր :

ՄԷՄՈՒՐ . - Իքի պին ֆրանգ գատար տըր :

ՕՎԻՍ . - Ֆէնա տէյիլ , լաքին , պու գատար պօրճու նէ՞
վագըթ իթտինիզ :

ՄԷՄՈՒՐ . - Էֆէնտիմ , օ ալչագ գարը սէպէպիյլէ . . .

ՕՎԻՍ . - Թապիի , էօյլէ օլաճագ . . . Լաքին , պու գատար
պօրճու նէ՞ սուրէթլէ թէէտիեէ իտէպիլէճէքսինիզ :

ՄԷՄՈՒՐ . - Ալաճագլըլարըմ պէքլէմէքլիկի վատ իթմիշ-
լէր տիր :

ՕՎԻՍ . - Լաքին , պիր կիւն տէյիլ իսէ , տիկէր պիր կիւն ,
միւսիւ Բըրիիժան կիպի անլէր տէ օսանաճագլար տըր :

ՄԷՄՈՒՐ . - Արասըրա քէնտիլէրինէ պօրճումու էօտէեէ-
ճէերիմ :

ՕՎԻՍ . - Պու կիպի չօճուգճա սէօղլէրէ մանէա եօգ-
տուր . . . Պու ատէմլէրին պաղըրըպ չըղըրաճագլարընը , սիզ
պէնտէն տահա իյի պիլիրսինիզ , վէ եագընտա տախի կէօ-
րէճէքսինիզ . . . Հալպուքի , սիզտէն պէքլէտիկիմ պիր խըզ-
մէթէ մուգապիլ , անլէրտէն տախի սիղի դուրթարմագլըլը
վատ իտէրիմ :

ՄԷՄՈՒՐ . - Միւսիւ , օլ պապտէ էմին օլուն . . . Էշէտտի
արզում , չիւքրանիեէթիմի ֆիիլէն սիզէ իսպաթ իթմէքտէն
իպարէթ տիր :

ՕՎԻՍ . - Պու պապտէ մուվաֆֆագ օլապիլիրսինիզ :

ՄԷՄՈՒՐ . - Նա՞սըլ :

Օվիտ . - Նա^օսըլմը . . . պիր ազտան սէօյլէրիմ . . . Նիկիրմի իքի սէնէ մուգատտէմ , էվլի պիր գատընա աչըգ օլմուչ իտիմ , վէ պու գատընըն՝ հագգըմտա պագը խայրխահլըգլարը վագը օլուր իտի : - Պինապէրին , պիր սէնէտէն պէրու սէյ-եհահաթտա պուլլունան զէվճինին էսնայի զայպուպէթինտէ , պիր էվլաու տիւնեհեա կէլիչ տիր : Ալտաթըլան զէվճ , ալտէթինտէ , հիչ պիր շիւպհէէէ զահիպ օլմամըչ , վէ միւթթէհիմ գարը , չօճուղու , Ժուանեիտէ սիւտանահա թէսլիմ իթմիչ տիր : - Պէն , պիր ուղուն միւտտէթ Ֆրանսատան հարէքէթէ մէճպուր օլտում : Ավտէթիմտէ , աթիգ մաշուգէմ զայպ վէ նապէտիտ օլմուչ իտի : Մէղպուրէ , պու չօճուղու Ֆրէմի նամընտա պիր գարընա թէսլիմ իթմիչ , վէ օ տախի , էկէրչի իշիթտիկիմ սահհիս իսէ , մէղքիւր չօճուղու , սահիպսիգ չօճուղարըն խայրաթխանէսինէ կէօթիւրմիւլչ : Իմտի , դըղըմը թէքըար կէօրմէք իսթէրիմ , վէ պու պապտէ սիղին պանա եարտըմ իթմէքլիկինիգ լազըմ տըր :

Մէմուր . - Մա էլ մէմուհիյեէ սիգէ եարտըմ իթմէկէ հագըրըմ : - Պու խուսուստա նէ^օ եարմագ լազըմ իսէ , սիգ անը պանա սէօյլէնին :

Օվիտ . - Ղալիպա , պիր սիւտանա , քէնտի սիւտանալըգ հագգընը ալմագ , վէ չօճուղուն վալիտէյնի նէ՝ օլտուղունու պիլմէղ իսէ , պուլլունտուղու մահէլլին պէլէտիյեէ միւտիրինէ թահրիրէն վէ մուֆասասալէն իֆատէյի լազըմէյի իթա իթտիքտէն սօնրա , չօճուղու , խայրաթխանէեէ թէյլիմ իթմէկէ հագգը օլուր իմիչ :

Մէմուր . - Էվլէթ , պու իֆատէ՝ սիւտանանըն իմգասընըն սիւթէպէրլիկի իչին պէլէտիյեէ միւտիրի թարաֆընտան իմգա իտիլէրէք , տէրհալ գայտ տէֆթէրինէ կէչիրիւր , վէ գուեուտաթ տա հըֆղ օլունուր :

Օվիտ . - Զապլոնամէտէ , խիմէր իլէ թարիսէրտէն մատա , չոճուղուն կիյմիչ օլտուղու էլպիսէլէրին խիմէրի , վէ թարիֆի տէ մէվճուտ օլմա՞ղ մր :

Մէմուր . - Էվվէթ , միւսիւ , չամաչըրընըն մարգալարը վէ սայիր խուսուսի իշարէթլէր տէ , զապլոնամէտէ պուլունուր :

Օվիտ . - Իմտի , սիզէ իթտիկիմ , վէ տահա տա խտէճէ-կիմ խրտմէթէ մուգապիլ , իֆատէյի մէզքիւրէնին , եախօտ տահա տողրուսու զապլոնամէնին պիր սուրէթինի պանա թէսլիմ իթմէնիզի իսթէրիմ :

Մէմուր . - Միւսիւ , սիզին պէնտէն թալէպ իթտիկինիզ չէյ , զաեթ նիզամարդ տըր , հալպու քի , թարաֆընըղտան բէք պիւեիւք ինսանիեթ կէօրմիւչ օլտուղումճիհէթլէ , պու խըզմէթի մուգապլէյի էյֆատէ պիր ան ու տագըգա թէ-րէտտիւտ իթմէմ : - Արղունուղու իճրա խտէճէիմ : Եալընըզ , թահգըգաթ վէ թէհարրիեաթըմտա պանա բէհպէր օլմագ իւզրէ , պաղը իշարաթ լաղըմ տըր :

Օվիտ . - Միւմբին օլան իշարաթըր սիզէ պէեանէ հա-ղըրըմ :

Պու վէճհլէ Տիւշմէն , ճէպինտէն պիր քիւչիւք տէֆլէր իլէ պիր դուրչուն գալէմ չըգարըպ , եազմատա հաղըր-լանտը :

Մէմուր . - Էվվէլա , չոճուղուն խայրաթխանէեթ վազ ի-տիտիկինին թարիսի գաչ տըր :

Օվիտ . - 1861 տէն 1862 է գատար տըր :

Մէմուր . - Խայրաթխանէեթ գօնուլտուղու զէման չոճուգ գա՞չ եաչընտա վար խտի :

Օվիտ . - Թագըրիպա պիր եաչընտա խտի :

Մէմուր . - Զանն խտէրսէմ պիր գըզ խտի , տիեօրտուն :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Մէմուր . - Իսմի՞ :

Օվիտ . - Լիւսի :

Մէմուր . - Սիւտանասընըն իսմի՞ :

Օվիտ . - Ֆրէմի :

Մէմուր . - Վալիտէսինին իսմի՞ :

Օվիտ . - Ժան Թօրթիէ :

Տիւշմէն , պիրտէն պիրէ էօյլէ պիր սարսըլտը քի , էլին-տէքի գուրչուն գալէմ , սուֆրանըն իւղէրինէ տիւշտիւ :

Օվիտ . - Նէ՞ օլուեօրսունուղ :

Մէմուր . - (Թէքրար իլէ) Ժան Թօրթիէ՞ մի : - Յագաթ , պու սիօյլէտիկինիզ իամ՝ խըրսըղլըգ , գունտագճըլըգ վէ ա-տէմ էօլտիւրմէքլիք ճինասէթլէրի իչին միւէպպէտէն մահ-պուսիյեթէթ ճէզասընա մահքիւմ խիլմիշ օլան պիր գարընըն իսմի տիր : - Պու իամ՝ Գլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլան վէ էչքեալը , միւտտալի ումուսիլիկինէ վէ պէ-լէտիեթէ միւտիրիեթիւնէ իշար գըլընմըշ պուլունան պիր գա-րընըն իսմի տիր :

Օվիտ . - Պիլաքիւ , նահագգ եերէ մահքիւմ օլմուշ օլան պիր պիչարէնին իսմի տիր : Պու իամ , սէվմիշ օլտուղում պիր գարընըն , պիր վալիտէնին իսմի տիր քի , էօլմէզտէն էվվէլ էվլատընը տէրաղուշ իթմէք իչին , եիկիրմի պիր սէնէտէն պէրու ճէնապը Ալլահա Նիեաղ ու րէճա իյլէմէքտէ տիր : - Հէմտէ , անըն մահքիւմիյեթի , ֆիրարը սիզին Նէ՞նիզէ լազըմ : Եկէրչի օ ֆիրար իթմէմիշ օլսա իտի , պէն Ժուանսիեթէ կէ-լի՞ր մի իտիմ , վէ Բըթիժանըն , հագգընըզտա վագը օլան մուամէլէ վէ հարէքէթիւնտէ հագըր պուլունո՞ւր մու իտիմ : - Հասըլը , նամուսունուղու մուհաֆաղա իտէպլիլի , քիւրէքտէն սիզի գուրթարապլիլի , վէ սօն կիւնլէրինտէ ինթիեար վա-լիտէնիզին իսթիւրահաթընը թէէմին իտէպլիլի՞ր մի իտիմ : Իմ-տի , սիզտէ , պիր վալիտէեի , էվլատընը պուլմաղ , վէ անը տէրաղուշ իյլէմէք իգպալ ու սաատէթիւնէ նայիլ իտին :

Մէմուր . - Բէք իյի , միւսիւ , պու խուսուսու պիլա թէ-րէտտիւտ իճրա իտէճէեիմ : - Ձապթնամէնին սուրէթի սիզէ Նէ՞ վագըթ լազըմ տըր :

Օվիտ . - Նէ՞ գատար չարուգ հաղըր իտիլէպլիլիսէ , օլ գատար իյի օլուր :

Մէմուր . - Ձապթնամէնին ասընը վէ գօբիասընը հալի օլան տէֆթէր , չիւպհէսիզ տէֆթէրխանէտէ տիր : Եարըն սապահ էրքէնճէ գալէմէ կիտէրիմ , վէ մէմուրլարըն գահ-

վաթըրարընը իթտիբըլէրի պիր զէմանտան խթիֆատէ իլէ , զիքը իթտիկիմ տէֆթէրի արար , վէ արզունուզու իճրա իտէրիմ : Իճթիեաճընըզ օլան քեաղըտը սիզէ նէ՞ զէման թէպիմ իտէպիլիրիմ :

Օվիտ . - Եարըն , էօյլէ թաամը իչին , սաաթ օն պիր րատտէլէրինտէ սիզի պուրատա պէքլէրիմ :

Մէմուր . - Պէն տէ թամ վազըլթտա կէլիրիմ :

Օվիտ . - Մէմուլ իտէրիմ , վէ մէզքիւր քեաղըտա մուգապիլ , պօրճլարընըզը թէետիսէ իթմէք իւզրէ , պէն տէ սիզէ իգթիզա իտէն մէպլաղը իթա իյլէրիմ : Ումարըմ քի , միւսթագպէլտէ , սիզի նէրէեէ գատար սէվզ իթտիկինի պիլտիկինիզ տիվանէճէ աշգ ու սէվտալարա եէնիտէն թուլթուլմազսընըզ :

Մէմուր . - Ա՛հ , էֆէնտիմ , օլ պապտէ սիզէ եէմին իտէրիմ քի . . .

Օվիտ . - Լաքին , հիչ տէյիլ իսէ , մաշուգէնիզ կիւզէ՞լ մի իտի :

Մէմուր . - Արսը՛զ , բէք կիւզէլ իտի : Վիճուտի՛ էսմեր , վէ կէօզլէրի՛ չայեանը հայրէթ սուրէթտէ գարա օլուպ , եանաղընտա քիւչիւք սիեահ պիր պէնի , վէ թէչպիհի նագապիլ պօեու պօսու պուլունմազտա իտի : - Ամանտա՛ Բարիսի օլուպ , պուրատա պիր մօտա մաղազասընտա չալըշմագտա իտի :

Օվիտ . - (Մէզքիւր իսմ վէ թասվիր՝ խաթըրէլէրինի թահրիք իտէրէք .) Ամանտա՞ մը :

Մէմուր . - Էվվէթ , միւսիւ . . . Ամանտա Բէկամի . . .

Պու տէֆա տա , մէրգում Տիթօնլու շաշըրարազ ,

— Իշթէ պու զարիպ , տէտի :

Մէմուր . - Միւսիւ , Ամանտաեը թանը՞րմըսընըզ :

Օվիտ . - Էվվէթ , տէլիգանլը տօսթում , վէ սիզի բէք ուզաղլարա կէօթիւրմիւշ օլտուղունու անլամագտաեըմ : Լաքին , չիմտի բէնտիսի ժուանեիտէ պուլունմամագտա տըր , տէյիլ՞ մի :

Մէմուր . - Բարիսէ ավտէթ իթմէք իւզրէ , չէնտ մահ

մուգատաբեմ պուրատան հարեքէթ իթմիշ տիր . վէ կիթտիկի զէման , պուրատա շունու պունու տախի տօլանտըր'ըշ տըր : Էվվէլա , չալըշմագտա օլտուղու մաղազատան , պէհէրի պէշ եիւզ ֆրանգ գըյմէթ ինտէ իքի թօր տանթէլա ալըրմըշ տըր :

Օվիտ . — Հա՛ հա՛ . . . — Էյ քէնտիսինի տէրտէսթ իթմէ-մէտիլէր մի :

Մէմուր . — Խա'յր , միւսիւ : Բէճա վէ նիեազլարլա , մա-ղազանըն սահիպի օլան գատընըն լիգգաթընը թահրիգ իթ-տիկինտէն , անճագ քէնտիսինտէն , վագը օլան խըրսըզլըղընը թահրիբէն թաստիգ իյլէմէսի . վէ պիր սէնէ զարֆընտա պէտէլինի էօտէմէքիկի թէահիւտ իթմէսի թալէպ օլուն-մուշ տուր : — Էկէր մէզպուրէ պու վատը իյֆա իթմէսէ խտի , մատամասը , հէր հալտէ քէնտիսինի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէքիկէ գարար վիրմիշ խտի :

Օվիտ . — Պու խուսուսըն , մէզպուրէ իչին բէք վէխիմ օլտուղու տէրքեար տըր :

Մէմուր . — Իշթէ , անըն պօրճլարընը էօտէմէքիկէ պիր թէտպիր օլմագ իւզրէ , մալիւմիւնիւզ պուլունան խէթանը իշլէտիմ :

Օվիտ . — Էյ . . .

Մէմուր . — Պիր քէրրէ բարա էլինէ կէչինճէ , մէզպուրէ « Տահա պիր սէնէ մէօհլէթիմ վար տըր . իմտի , նասըլ օլսա պօրճումու էօտէրիմ » տիեերէք , մէպլաղը մէզպուրու սարֆ իյլէմիշ տիր :

Օվիտ . — Օնտան սօնրա , պօրճունու էօտէտի՞մի :

Մէմուր . — Պիլմէմ , լաքին զանն իթմէմ :

Օվիտ . — Մաղազասընտան խըրսըզլըդ իտիլէն տիքիշճի գատընըն իսմի նէ՞տիր :

Մէմուր . — Մատամ Տէլիօն տուր :

Օվիտ . — Նէ՞րէտէ իդամէթ իտէր :

Մէմուր . — Ճատտէի քէպիրտէ , 74 նիւմէրօլու մաղազատա , Թաամ խիթամ պուլուպ , Օվիտ սաաթընա պագտը , վէ պատէհու զիեատէ պիր շէյ սիւալ իթմէեերէք ,

— Մի'ւսիւ Տիւշմէն , պիրպիրիմիզտէն այըըմագլըղը-

մըզըն վազթ ու սաաթը կէտի: Եաթմաղա վէ եաթաղա կիրմէկէ իհթիեաճըմ վար տըր: Եարըն, մալիւմ օլան մատտէ իւզէրինէ կէօրիւշիւրիւզ, տէտի:

Մէմուր. — Էվվէթ, միւսիւ, վէ նիհաեէթսիզ չիւքրանիեէթիմի գապուլ իթմէնիղի թէքրար ըէճա իյլէրիմ:

Օվիտ. — Պու պապտէ արթըզ պահս իթմէեէլիմ:

Տիւշմէն, մուֆարագ աթ իթտի, վէ մէրզ ում Տիփօնլու տախի քէնտի եաթագ օտասընա չըգըպ, եաթաղընա կիրտի, վէ ազ վագըթտա ըահաթճա տէրին պիր ույգուեա տալտը:

Մէրզ ում, օ կիւնիւ կէօրտիւկիւ իշլէրտէն տօլաեը մէմունն օլմագտա իտի:

Մէմուր, տայիրէյի պէլէտիեէ ճիվարընտա վագը պիր խանէնին թափան իշինտէ քեային քէնտի օտասընա ափտէթ իթտիկի զէման, ըիւհա՞ մը կէօրիւեօր օլտուղունու քէնտի քէնտիեէ սիւալ իթմէքտէ իտի:

Մէրզ ում, պօղաղընտա իր օլարագ, հէման պօղուլմագ ըատտէսինտէ օլան վէ ճինաեէթ մահքէմէսի թարաֆընտան թէհտիտ օլունան ատէմլէր կիպի պիր հալտէ իքէն, պիրտէն պիրէ հաեաթընըն սէլամէթինի, սէրպէսթիի հարէքէթինի, վէ սայքի զայպ օլմուշ օլան նամուսունու քէսպ իթտի:

Ջիւնքի, Բըթիփանըն եէտինտէ պուլունան «էնէտլէր, մէրզ ումունն եէտինտէն դութարըլտըղը կիպի, իրթէսի կիւն տախի պիր թագըմ ուֆագ թէֆէք պօրճլար թէսվիեէ օլունաճագ իտի, վէ պու գատար պիւեիւք վէ մէմուլին զայրի նէթիճէլէրի իսթիհաալ իթմէք իշին իսէ, եալընըզ տայիրէյի պէլէտիեէ գուեուտաթընտան պիր քեաղըտ չըգարմագըղը, գուրթարըճըսընա վատ իյլէմէսի քիֆաեէթ իթմիշ իտի, վէ պէօյլէ գօլայ խըզմէթ, թապիի ըէտա իտիլէմէզ իտի:

Եալընըզ պիր խուսուս, Տիւշմէնէ զարիպ վէ մուճիպի իզթիրապ կէօրիւնիւեօրտու: Օ իսէ, իսմինի պիլմէտիկի մէրզ ում էճնէպինին, պէլէտիեէ միւտիրի սապըզ օլան ամճասընըն սախթէ իմզասընը համիլ օլան իքի գըթա բօլիշա-

եը մալիւմիւ քէնտիսինէ կէրի վիրմէմէսի քէյֆիեէթի իտի :
 Լաքին , մուախարէն ֆիքրինտէն ,

— Խա'յր , խա'յր , պու խայրիսազ զաթըն պանա գարշը
 հիշ պիր սուր նիեէթի պուլունամազ : Իմոի , եարըն բօլի-
 չալարը կէրի վիրէճէք տիր , տէտի :

Պու սուրէթլէ , Տիւշմէն տէ , Օվիտ Սօլիվօ կիպի բա-
 հաթճա ույգուեա տալտը :

Պէլէտիեէ միւտիրիեէթի մէմուրլարը , պէր միւթատ ,
 սահաթ սէքիզ իլէ տօգուզ պուլչուգ արասընտա , մէնսուպ
 օլտուգլարը գալէմլէրէ կիտէրլէր իտի :

Տիւշմէն , մահէլլի մէմուրիեէթինէ ալէսսէվիեէ կէճ վա-
 սըլ օլուր իքէն , իրթէսի սապահ սաաթ սէքիզէ չարեէք
 գալարագ , մահէլլի մէմուրիեէթինէ վասըլ օլտու , վէ տա-
 յիրէսինին անախթարընը գաբուճուտան ալտըղը կիպի ,
 տէֆթէրիսանէնին անախթարընը տախի իսթէտի , վէ պու
 թալէպինի սալիհէ չըգարմագ իւզըն , պազը թէհարրիեաթ
 իճրա իտէճէկինի պէեան իյլէտի :

Տայիրէյի պէլէտիեէնին տէֆթէրլէրի , պինսանն չաթը-
 սը ալթընտա վագը քիւչիւք պիր օտատա պուլունուպ , էթ-
 րաֆտա պուլունան պիր չօգ քիւչիւք մասալար իւզէրինտէ
 իւսթլէրի թօղու տէֆթէրլէր , էվրագ չըզընլարը , գուրա
 եաբրագլարը բաքէթլէրի , վէ սայիր պիր չօգ քեաղըտլար
 մէվճուտ իտի :

Օրթատա գօնուլմուշ օլան սիեահ օտունտան պիր մասա
 իւզէրինտէ , միւրէքքէպ գուրութմաեա մախսուս պիր-ալէթ ,
 միւրէքքէպի չամուր կիպի գաթըլաշմըշ պիր հօգգա , վէ
 պիր գաշ ատի գալէմպուլունմագտա իտի :

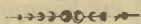
Տիւշմէն , տայիրէյի պէլէտիեէնին մէմուրլարընտան օլ-
 մասը , վէ վագըթ պէ վագըթ պազը թահգըդաթ զըմնըն-
 տա տէֆթէրլէրի եօգլամաեա մէմուր իտիլմէսի սաեէսինտէ ,
 մէզըիւր տէֆթէրլէրին գօնուլմուշ օլտուգու սըրաեը բէք ա-
 լէա պիլիր իտի :

Իմոի , մերգում , էնլի պիր թախթա իւզէրինէ վազ ի-
 տիլմիշ օլան տէֆթէրլէրին արգա թարաֆլարընը թահգըգ

ու թէտգիգ իյէտի։ Մեզքիւր տէֆթերլէրին իւթիւնտէ թիրիչէ քեաղըտտա, « Խասթախանէլէր, խայրաթխանէլէր, սագաթխանէլէր վէ սայիրէ » քելիմէլէրի եաղըլմը իտի։

Տիւշմէն, սըրա իլէ պունլարա պագարագ, տիկէր տէֆթերլէրին եանընա մուվասըլէթ իթտիքի, պունլարըն իւղէրինտէ տէ, « սիւտանալար, թէրք օլունմուշ չօճուգլար վէ սալիրէ » եաղըլմը իտի։

49

— Իշթէ, պէնիմ արատըղըմ եէր պուրասը տըր, տէյի քէնտի քէնտիեէ միւլահաղա իթտի մէրգում տէլիգանլը։

Օ մահէլտէ պուլունան տէֆթերլէր օն գատար օյուպ, Տիւշմէն, պունլարտան, 1861, 1862, 1863, 1864, 1866 սէնէլէրի գուեուտաթընը հավի պիր տէֆթէր ալարագ։

— Արատըղըմ պունտա օլմալը տըր, էկէրչի պանա իթա օլունան մալիւմաթ տօղրու իսէ, իսթէտիկիմի չաբուգ պուլաճաղըմ, տէտի, վէ տէֆթերի, մասանըն իւղէրինէ վաղ իտիպ, եաբրագ եաբրագ չէվիրմէկէ պաշատը։

1861 սէնէսինտէ հիչ պիր նէթիճէեէ տէսթընա օլմաեընճա, իքինճի սէնէեէ կէչտի, վէ մեզքիւր սէնէ գուեուտաթընտան պիր սահիֆէսինէ թօբլու իլէ թութտուրուլմուշ օլան պիր էյրէթի եաբրաղա աթֆը նաղար իլէ,

— Էկէրչի եանըլմաեօր իսէմ, արատըղըմ մալիւմաթը պուլտում, տէյի պէեան իյէտի, վէ պու եաբրագտաքի միւհթէվիաթը օգուեարագ, եավաշ սէտա իլէ,

— Ֆրէմի... — Ժան Ֆօրբիէ... — Լիւսի... — Էվվէթ, անլէր տիր... Թահգըրգաթ չօղ սիւրմէեէճէք տիր... Հէմ տէ սուրէթինի ալմաեա նէ՞ լիւզում վար տըր... ասընը ալըրըմ, տէտի, վէ մեզքիւր էյրէթի քեաղըտը չըգարըպ

տիւրտիւ , վէ թէքմիլէն օգուժագարն ճէպինէ գօյտու :

Տիւշմէն , պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա , տէֆթէրի թէքրար եէրինէ գօյտու , վէ տէֆթէրսանէնին անախթա-
րընը գարուճուեա թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա , քէնտի տայի-
րէսինէ կէլտի :

Մէրգում , քէնտի ումուրը մէմուրէսիյլէ մէշղուլ օլտու-
ղու սըրատա , Օվիտ Սլիվօ տա , Օթէլ տը լա Սիկօնեըեր թէրք-
լէ , ճատտէյի քէպիրտէն կիթմէքտէ , վէ հէնուզ աշըմագ-
տա օլան տիւքքեանլարըն արմալարընա զիեատէ տիգգաթլէ
պագմագտա իտի :

Պէօյլէճէ եիւզ ատըմ գատար գաթը մէսաֆէ իթմիշ ի-
քէն , 74 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ պիր մօտիսթա տիւքեա-
նընըն ճամէքեանը գարշըսընտա պուլունտու :

Պու տիւքքեանըն ճամէքեանը իւզէրինտէ հիշ պիր իսմ
օլմաերպ , անճագ Օվիտ , գարունուն էշիկինտէ տուրմագտա
օլան կէնճ պիր գըզա տօղրու իլէրլէեէրէք ,

— Բէճա իտէրիմ , մատմուազէլ , մատամ Տէլիօն պուրա-
տա՞ մը իգամէթ իտէր , տէյի սիւսիւ իթտի :

Գրգ . — Էվվէթ , միւսիւ . օ պէնիմ վալիտէմ տիր :

Օվիտ . — Գէնտիսիյլէ կէօրիւշէպիրլի՛րմիեիմ :

Գրգ . — Էվվէթ , միւսիւ . . . Իշէրի պուեուրուն :

Օվիտ , իշէրի կիրտի , վէ կէնճ գըզ , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Վա՛լիտէ , սէնինլէ պիր միւսիւ կէօրիւշմէք իսթէեօր ,
տէտի :

Տիւքքեանըն արտ գարուսու աշըլարագ , թագըրիպա էլ-
լի չաղլարընտա պուլունան վէ ադըլլը պիր գատըն օլտուղու
սիմասընտան անլաշըլան մատամ Տէլիօն կէլէրէք ,

— Միւսիւ , պէնի՞ մի իսթէեօրսունուզ , տէտի :

Օվիտ . — Էվվէթ , մատամ . սիզին իլէ խուսուսի սուրէթ-
տէ կէօրիւշմէքլիկի արզու իթտիմ :

Պու իֆատէ իւզէրինէ , մատամ Տէլիօն , պիր իշարէթ
իթմէքլէ՛ կէնճ գըզ օրատան չէքիլտի :

Մատամ Տէլիօն . — Իֆատաթընըզ տինլէմէկէ հաղըրըմ ,
միւսիւ :

Օվիտ . - (Տօղրուճա էսասը մատտէտէն պահա իտէրէք .)
Մաղազանըղտա պուռնտան ագտէմ, Ամանտա Րէկամի իամին-
տէ պիր գըզ չալըշտըրմըշտընըզ , տէ յի՞մի :

Մատամ Տէլիօն . - Էվվէթ , միւսիւ , զահիրէն էյի պիր
գըզ , Փագաթ հագըզէթ տէ մուզիրը պիր մախլուզ :

Օվիտ . - Մատամ , չօգ տէֆա կէօրիւնիւշէր ալտատըճը
օլուրլար : Հէր նէ իսէ , Ամանտա Րէկամի սիզտէն խըրսըղըզ
իթտի՞մի :

Մատամ Տէլիօն . - Պին ֆրանգըզ տանթէլա չալտը :

Օվիտ . - Վէ պէտէլինի էօտէմէքլիկի թէահիւտ իթտի ,
էօյլէ տէ յի՞մի :

Մատամ Տէլիօն . - Էվվէթ , միւսիւ : Հալ պու քի , պու կիւ-
նէ տէկին պու թէահիւտիւնիւ իճրա իթմէտի : Լաքին , պէն ,
թէահիւտիւնիւ քէնտիսինէ իճրա իթտիրէճէեիմ : - Մէզ-
պուրէեե պիր սէնէ մէօհլէթ վիրմիշիմ տիր : - Եագընտա
պու մէօհլէթ խիթամ պուլտուղունտա , միւտտաիի ումու-
միիկէ շիքեաեէթ իտէրէք , տէրտէսթ իթտիրէճէեիմ : - Քէն-
տինին Բարիստէ , պիւեիւք պիր տիքիշճի մաղաղասընտա չա-
լըշմագտա օլտուղունու պիլիրիմ : Բօլիս , մէզպուրէեի բէք
չարուզ պուլուր . . . Լաքին քէնտիսի մուխաթարալը պիր
պիէտէպ տիր : Պուրատա , պիր տէլիպանլընըն , քէնտիսի իշին
սախթէ սէնէտլէր իմալ իթմէսինէ սէպէպ օլարագ , պիչա-
րէնին մահվընը մուճիպ օլմուշ տուր :

Օվիտ . - Շիւպհէսիլ , մատամ , Տիւշմէնտէն պահա իթմէք
իսթէեօրսունուզ :

Մատամ Տէլիօն . - Էվվէթ , միւսիւ :

Օվիտ . - Մատամ , պու պագտէ խէթատա պուլունու-
եօրսունուզ : - Մ . Տիւշմէն հիշ պիր սախթէ սէնէտ իմալ իթ-
մէմիշ տիր : - Պու իֆթիրա , մէրգուումն ինսաֆսըզ պիր ա-
լաճագլըսը թարաֆընտան ույտուրուլմուշ տուր , լաքին շու-
սաաթտա , մէրգումալաճագլընըն հիշ պիր հագգըզ գալմա-
մըշ տըր : - Անճագ , շիմտի մատտէ Մ-Տիւշմէն իւզէրինէ օլ-
մաեըպ , մատմուլազէլ Ամանտա Րէկամի հագգընտա տըր . . .
Հասըլը սիզ քէնտիսինէ պիր սէնէ մէօհլէթ վիրմիշ միսինիզ :

Մատամ՝ Տէլիօն . - Էվվէթ , միւսիւ , քէնտի ընծալարընա պինաէն , պիր սէնէ մէօհլէթ վիրմիշիմ տիր :

Օվիտ . - Իճրա իթմիշ օլտուղու սիրգաթը թահրիրէն թաստիգ իթմիշ մի տիր :

Մատամ՝ Տէլիօն . - Էվվէթ , միւսիւ . Էօյլէ օլմասա իտի , չօգտան քէնտիսինի ախղ ու կիրիֆթ իթտիրիր իտիմ : Հաւ պուքի , օ իմզասըյլա քէնտիսինի զաթէն էլտէ իթմիշիմ տիր : - Ֆագաթ , միւսիւ , պու շէյլէրի անլամագտա սիզէն նէ՞ Էհէմմիեթ վար տըր :

Օվիտ . - Պէնճէ բէք չօգ Էհէմմիեթի վար տըր : - Իշթէ օ իմզալը սէնէտի պանա թէսլիմ իթմէնիզի ընծա իթմէք ի-չին կէլտիմ :

Մատամ՝ Տէլիօն , միւսիւ Էվվէթ տէհէթլէ մէրգուսուն եանընտան իրագլանարագ , ֆիքրլինտէն ,

— Աճապա , գարչըմտա պուլունան տիվանէ՞ մի տիր , տիմէքտէ իտի :

Օվիտ , մէզպուրէնին ֆիքրլինտէն կէչէնի , կէօզլէրլինտէն անլահարագ ,

— Թէէմին օլունուղ , մատամ , Էկէրչի պու սէնէտի իս-թէեօր իսէմ , հագգըմ օլտուղու իչին իսթէեօրում , տէյի պէեան իյլէտի :

Մատամ՝ Տէլիօն . - Նա՞սըլ :

Օվիտ . - Սիղէ բարա վիրմէկէ կէլտիմ :

Մատամ՝ Տէլիօն . - Ամանտանըն պանա պօրճուլ օլտուղու պին ֆրանգը կէթիրտինի՞գ մի :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Մատամ՝ Տէլիօն . - Պիր սէնէլիք ագչէնին ֆայիզլինի տէ պէրապէր , տէյի՞լ մի :

Օվիտ . - Մատամ , Էկէր իսթէրսէնիզ , ագչէնին ֆայիզի-նի տէ , սէրմաէեէ իլավէ իտէրէք վէրիրիմ :

Մատամ՝ Տէլիօն . - Էվվէթ , իսթէրիմ :

Օվիտ . - Պունու իսթէմէքլիք՝ հագգընըլ տըր : Եիւզտէ պէշ իլէ , մէպալըր մէզպուրուն ֆայիզի էլլի ֆրանգ իտէր : Տիմէք օլուրքի , սիզէ պին էլլի ֆրանգ վիրէճէեիմ :

Օվիտ, չիզտանընտան պիր պին ֆրանգլըզ գայմէ, վէ ագչէ քէսէսինտէն իքի լուի ալթունու իլէ պիր ատէտ օն ֆրանգլըզ սիքքէ չըգարըպ, մէզպուրէնին տէսթկեաճը իւղէրինէ վազ իթտիքտէն սօնրա,

— Իմտի, մատամ, պանա պիր մազպուզ սէնէտիլլէ մատմուազէլ Ամանտանըն սէնէտինի իթա էլլէմէնիդի ըէճա իտէրիմ, տէտի:

Մատամ Տէլիօն. — Շիմտի վէրիրիմ, միւսիւ:

Մէզպուրէ, տէրհալ պիր մազպուզ սէնէտի եազտը, վէ օտասընտա, այնալը տօլապ տէրունինտէ պուլունան, վէ մաղաղասընըն սապըզ իչճիսի Ամանտա թարաֆընտան եազըլմըջ օլան իմգալը պիր զըթա սէնէտի արամանա գալպտը: Իչպու սէնէտ, չու մաէլտէ եազըլմըջ իտի:

«Տուլ օլան մատամ Տէլիօնտան, սաթմագ վէ պէտէլինէ ագչէ ալմագ իւզըրէ, պէհէրի պէշ եիւզէր պին ֆրանգ գըյմէթինտէ իքի թօթ տանթէլա աչըրմըջ օլտուղուֆու թաստիդ, վէ ճինանէթի վազըամտան տօլանը թաագիպ օլունմազլըղըմը իսթէմէզ իսէմ, պու կիւնտէն իթիպարէն, պիր սէնէ զարֆընտա, մա ֆայիզ պին ֆրանգ թէտիեէսինի թէահիւտ, վէ հագգըր օլտուղու վէճհ իւզըրէ, մատամ Տէլիօնուլ, պէնի տէրհալ հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէտիկինտէն տօլանը քէնտիսինէ արզը թէշէքքիւր էլլէրիմ»:

Պու սէնէտին զիյրինտէ տախի թարիխի վէ իմգասը պուլունմագտա իտի:

Օվիտ, իչպու զարիպ սէնէտի օգուտու, վէ պատէհու, անը, զաթէն Տիւշմէնին իքի գըթա սաթթէ սէնէտինի համիլ օլան չիզտանը տէրունինտէ հըֆիլ իլէ, մատամ Տէլիօնու սէլամլատը, վէ Օթէլ տըլա Սիկօներեա ալտէթլէ, իքի քիչիլիք ալէա պիր գահվալթը ըսմարլատը:

Պու գահվալթը, թամ սաաթ օն պիրտէ հազըրլանաճագ իտի:

Մուախիսարէն մէրգում, տայիրէյի պէլէտիեէնին կէնճ մէմուրունա պէքլէեէրէք, զազէթալարը օգումանա պաշլատը:

Մէմուրը մէրդում, էօյլէտէն սօնրա, պիր միւտտէթ զայ-
պուպէթ Խտէճէկի իչին, քէնտի պիւեիւկիւնտէն միւսաատէ
Խսթէմիշ, վէ Խսթիհսալինէ տախի մուվաֆֆադ օլմուշ
իտի:

Սաաթ օն պիրտէ, Տիւշմէն, իքը ադշամը պիրլիք-
տէ թաամ իթտիքլէրի քիւչիւք սալօնտա, Օվիտ իլէ պու-
լուշտու,

Օվիտ. - Նէ՞ խապէր:

Տիւշմէն. - Սիզէ լազըմ օլան շէյի եաբտըմ:

Օվիտ. - Թէմամ. - Միւշքիւլաթա թէսատիւֆ իթտի-
նի՞զ մի:

Տիւշմէն. - Հիշ պիր միւշքիւլաթա թէսատիւֆ իթմէտիմ:
Եալընըլ պազը թահարըրիեաթ իլէ մագսէտիմէ մուվաֆֆադ
օլտում:

Մէմուր, պու սէօղիւ սէօյլէեէրէք, ճէպինտէն գըյմէթ-
տար քեաղըտը չըգարտը, վէ իֆատէեէ ազազ իտէրէք,

— Իշթէ, մատամ Ֆրէմի թարաֆընտան եաղըմըշ, վէ
իմգասընըն միւթէպէրլիկի գըմընտա, պէլէտիեէ միւտիրի
սըֆաթըլլա ամճամ թարաֆընտան իմգա իտիլմիշ, վէ պէ-
լէտիեէ միհրիյլէ թէմհիր գըլընմըշ պուլունան թահրիւթ
շու տուր, տէտի:

Օվիտ, մէգքիւր քեաղըտը տէրհալ ալարադ, աթիտէքի
ճիւմիլէրի օգուտու:

«Պէն քի, Մաթիւրին Ֆրէմի խմինտէեիմ վէ Իօն վիլաեէթի
տախիլինտէ քեային Ժուանեիտէ սիւտանաեըմ, Ժուանեի
պէլէտիեէ միւտիրի միւսիւ Բաուլ Տիւշմէնէ, սիւտանալըղընը
իթմէք իւզըրէ, 1861 սէնէսի ապրիլի 12 սինտէ, պէնիմ խա-
նէմէ, քէնտի վալիտէսի օլան, վէ մուախիարէն ճինաեաթը
մալիւմէտէն տօլաեը տէրտէսթ վէ մահքիւմ իտիլմիշ պուլու-
նան Ժան Ֆօրթիէ թարաֆընտան պիր գըլ չօճուդ թէլք
իտիլտիկինի պէեան իթտիքտէն սօնրա, միւտիրի միւմաի-
լէյհտէն, մէգքիւր գըլ չօճուղու, Բարիստէ վազը սահիպ-
սիզ չօճուղար խայրաթխանէսինէ թէպիւմ իթմէք խուսու-
սընտա միւսաատէ Խսթիհսալ, վէ 1862 սէնէսի ապրիլի 6 սըն-

տա պու միւսաատէ մուծիպինճէ հարեքէթ իյլէտիմ: Իշթէ , վալիտէսի , եախօտ քէնտիսինէ ալէագատար տիկէր պիր քիմսէ զուհուր խտիպ , պու չօճուղու թալէպ իյլէտիկինտէ , մէզպուրէեի թանըեապիլմէք իշին , աթիտէքի ալէամէթլէր , խասթախանէնին գուեուտաթ տէֆթէրինէ գայտ խտիլմիշ տիր :

» Զօճուղուն իւզէրինտէ կէօրիւլէն ալէամէթլէր .

» 1 . Պիր կէօմլէք . Ժ. Ֆ. մարգալը

» 2 . Պիր իշ կէօմլէեի . Գէզա .

» 3 . Պիր չիֆթ չօրապ . Գէզա .

» 4 . Պիր քիւշիւք թագեա . Գէզա .

» 5 . Պիր եիւն պէլթա .

» 6 . Պիր բամուղլու եօրկան .

» 7 . Պիր եիւնլիւ եօրկան .

» 8 . Իքի գունտագ պէզի . Ժ. Ֆ. մարգալը .

» Խուսուսի իշարաթ .

» Վալիտէսինին խմի . Ժան Ֆօրթիէ .

» Զօճուղուն խմի . Լիւսի .

» Սիւտանանըն խմի . Մաթիւրին Ֆրէմի . »

Մաթիւրին Ֆրէմինին իմզասըյլա , անըն իմզասընը թաստիգ իտէն պէլէտիեէ միւտիրինին իմզասը , վէ տայիրէյի պէլէտիեէնին միհրի , մէզքիւր քեաղըտա , ինքեարը նագապիլ պիր ըէսմիեթ քէսպ իթտիրմէքտէ խտիլէր :

Օվիտ , զահիրէն զանէթ սաքին կէօրիւնմէքտէ իտի իսէ տէ , բարլագ կէօզլէրինտէ մէսէրրէթ էսէրի միւշահէտէ օլունմագտա օլտուղու հալտէ , քեաղըտը թէքրար տիւրտիւ , վէ ճէպինէ գօեուպ ,

— Թէշէքքիւր խտէրիմ , կէնճ տօսթում , տէտի , վէ թաամիարընա տէվամ օլունտու :

Կարսօն՝ գահվէ, միւսքերաթ վէ սիկարա կէթիրտիկին-տէ, Օվիտ, չիզտանընը չըգարըպ, մասանըն իւզէրինէ գօյ-տու, վէ պատէհու տէրունինտէն իքի ատէտ պիրէր ֆրանգ-լըգ. գայմէ չըգարարագ,

— Պօրճլու օլտուղունուղ ագչէ, իքի պին ֆրանգ իտի, տէյի՛լ մի, տէյի սիւալ իթտի:

Տիւշմէն . — Էվվէթ, միւսիւ:

Օվիտ . — Այլն, պիրի պիրիմիզէ արթըգ պիր իլիշիկիմիզ գալմատը:

Սօլիվօ, պալէատէքի սէօզլէրի սէօյլէտէրէք, մէզքիւր ի-քի ատէտ պանգա գայմէսինի կէնճ մէմուրա ուզաթմագ-տա իտի:

Մէմուր . — (Ֆէվզէլատէ պիր չիւքրանիյեթ հէտէճանըյ-լա.) Մի՛ւսիւ, գուրթարըճըմ օլան ալիճէնապ զաթըն իսմի նէ՞ օլտուղունու, ըհճա իտէրիմ, պէնտէնիզէ պիլտիրինիզ:

Օվիտ . — (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Պէն, պարօն Արնօլտ տը Րէյսիմ:

Մէմուր . — Պու իսմի ասլա ունութմաեհաճաղըմ:

Օվիտ . — Խա՛յր, խա՛յր, սիզ պանա պիր խըզմէթտէ պու-լունտունուղ, պէն տէ մուգապիլինտէ պուլունտում: Իմտի, թէքրար իտէրիմ, պու պապտէ եէկտիկէրիմիզէ պիր տիտէ-ճէկիմիզ եօգ տուր:

Պիր գաչ սանիյեէ գատար սիւքիւթլէ կէչտի:

Տիւշմէն, պու արա, պանգա գայմէլէրինի էլինտէ թուլթ-մուշ օլուպ, նազարը տիգգաթընը պունլարա աթֆ իթմէք-տէ, վէ զանն իտէրսին քի, թալը ու հարէքէթի, էնտիշէլի պիր հալ քէսպ իյլէմէքտէ իտի:

Օվիտ . — Տօսթում, սիզի էնտիշէլի կէօրիւեօրում, պանա պաչգա պիր տիտէճէտինիզ վա՞ր մը տըր:

Տիւշմէն . - Էլվէթ :

Օվիտ . - Հէր նէ իսէ , սէօյլէրին . պիլիրսինիզ քի , պէն սիզին տօսթունուզում :

Տիւշմէն . - Բըթիթանըն իեատէ իթտիկի բօլիչալարը պա- նա վիրմէքլիկինիզի իսթէր իտիմ :

Օվիտ . - (Մու խթասար պիր ճէվապ իլէ .) Պէն անլէրի եազտըմ :

Տիւշմէն . - Սահի՞հ մի :

Օվիտ . - Աճայի՛ւպ , սէօղիւմէ շիւպհէ՞ մի իտիեօրսու- նուզ :

Տիւշմէն . - Ա՛հ , խա՛յր , միւսիւ :

Օվիտ . - Սիզ տէ պիլիրսինիզ քի , օ սէնէտլէր սազլա- նըլամազ իտի :

Քիւչիւք սալօնուն ասըլը սաաթը , օլ էսնատէ իքի վուրտու :

Օվիտ , աեաղա զալգարազ , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Գալէմնիզէ ավտէթ իտէճէք վազըթ կէլտի : Պէն տէ Բարիսէ ավտէթ իթմէլիեիմ : Նիեէթիմ , սաաթ իքիեի էլլի կէչէն գաթարա ըաքիպ օլմազ տըր : Իմտի , տօսթում , ար- թըգ պիրիպիրիմիզտէն այըըլմալըերզ : — Պէն սիզի միւշքիւլ պիր վազիեէթտէն դուրթարտըմ , թէքրարէն պու եօլտա միւշքիւլ պիր վազիեէթէ տիւչար օլմազտան քէնտինիզի սա- գընըն : Ի՛շթիմալ տըր քի , թէսատիւֆ , պէնիմ կիպի պիր քիմնէեի իքլինճի տէֆա օլարազ սիզէ կէօնտէրմէզ : Հալպու քի , միւսիւ Տիւշմէն , սիզին իլէ սօն էլվէտամը իթմէեօրում... պէլքի կիւնիւն պիրինտէ եինէ պուլուշուրուզ :

Տիւշմէն . - Էկէրչի թէքրար պիրիպիրիմիզի պուլուր իսէք , մէմնուն օլուրում :

Օվիտ . - Պինապէրին , պէն տէ սիզէ , թէքրար կէօրիւշէ- լիմ տիեէրէք , պուրատան մուֆարադաթ իտիեօրում :

Մահէլլի պէլէտիեէ միւտիրի սաալըգընըն եէկէնի , Օվիտ իլէ թօգալաշտըգ տան սօնրա , քէնաի տայիրէսինէ տօղրու եօլա ըէվան օլտու :

Օվիտ իսէ , լօդանթատա իթտիքլէրի մէսարիֆին հիսա-

պընը իսթէեիպ, թէսվիեէյի տէյն իթտիբտէն սօնրա, չան-
թասընը հազըրլամագ իւզըէ, օտասընա չըգտը:

Օրատա չըղտանընը եէնիտէն չըգարըպ, Ժուանեիտէն
կէօթիւրէճէք օլտուղու էվրագը, եանի Բըթիժանտան ալտը-
ղը իբի սէնէտ իլէ, մատմուագէլ Ամանտա Բէկամինին իմչա-
սը թահթընտա պուլունան իթիրաֆնամէեի վէ Մաթիւրին
Ֆրէմինին պէեաննամէսինի եալընըղճա պիր թարաֆա վազ
իյլէտի, վէ պատէհու քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Վագթըմը ասլա ղայպ իթմէտիմ: Վագաա պու միւտ-
տէթ զարֆընտա պիր գաչ պին ֆրանգլըգ գայմէ սարֆ իթ-
տիմ իսէմտէ, կէօրտիւկիւմիշլէրէնիսպէթէն, պու գատար-
ճըգ պիր մէսարիֆ չօգ պիր շէյ սաեըլմագ: Էկէրչի տայի-
րէյի պէլէտիեէ մատտէսինտէն տօլաեը թահգըղաթա կի-
րիշիլիր իսէ, Տիւշմէնին աղղընը գաբաթաճագ վասըթաեա
մալիքիմ, վէ Էկէրչի Ամանտա, Լիւսինին հատիսէսինտէն տօ-
լաեը պաղը շիւպհէլէրէ զահիպ օլուր իսէ, անը տախի էմ-
րիմ ալթընտա պուլունտուրաճագ վէ քէնտիսինէ հէնուզ իհ-
թիեաճըմ օլտուղունտա, գաթիէն քէնտիսինի իթաաթ իտէ-
ճէք չարէմ վար տըր . . . — Պիղի թուլթանլարը թուլթագ լա-
ղըմ տըր: Հասըլը, թանըտըղըմըզ Լիւսինին՝ Ժան Ֆօրթիէնին
գըղը օլուպ օլմատըղընը թահգըգ իշին, վէսայիթի լաղըմէեի
էլտէ իթտիկիմէ բէք մէմնունում, վէ թօրլատըղըմ էվրագ,
պէտէլինէ վիրտիղիմ մէպլաղտան չօգ գիեատէ գըյմէթտար
տըր:

Օվիտ, քէնտի քէնտիեէ իրատ իթտիկի պու սէօզլէրտէն
սօնրա, չանթասընը ալըպ, աչաղըեա էնտի:

Մէրգում, իւք կիւնիւ րագիպ օլմուշ օլտուղու օմնի-
պիւս արապասընա թէքրար րաքիպէն, մէվգիֆէ աղիմէթ
իթտի, վէ սաաթ իքիեի էլլի պիր տագըղա կէչէն Բարիս
գաթարընա րաքիպ օլուպ, ագչամըն սաաթ պէշինտէ շէհրի
մէգքիւրէ միւվասէլէթ իյլէտի:

Վագըթ խայլի կէճ օլուպ, Օվիտ, Բօլ Հարմանը կէօր-
մէք իւզըէ, Գուրպուլուա ֆապրիգասընա կիտէմէեէհէկի կի-
պի, Միւրիլլօ սօգաղընտա վաղը ֆապրիգաթօրը մէրգու-

մուն խանէսինէ տախի կիթմէք իսթէմէտիկինտէն , սախթէ հալազատէսինէ վիրէճէկի վիզիթանը իրթէսի կիւնիւնէ թէրքլէ , Դիշի ճատտէսինտէ քիւյին քէնտի խանէսինէ աղի-մէթ իթտի , վէ օրատա պարօն Արնօլտ տը Բէյս գընաֆէ-թինէ կիրտի :

Մէրգոււմ , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի :

— Իշպու թէտապիրի իհթիեաթքեարանէեի իթթիխազ իթմէքլիք , հէմ ֆայտէլի տիւր , հէմտէ ագըլլըլըգ տըր : — Կէր-չի Լիւս/ինն հատիսէսի խըրսըղլարա համլ խտիլտիկինտէն , վէ Ամանտանըն օլ պապտէ հիշ պիր շէյտէն խապէրտար օլմա-տըղընտան , շիմտիեէ գատար քէնտիսինտէն գօրգաճագ պիր սէպէպիւմ պուլունմամըշ իսէ տէ , պունտան պէօյլէ նէ՝ օլա-ճաղընը պիւմէմ : Շու գատար քի , կիւնիւն պիրինտէ պէնի թէհտիտ իտէպիլէճէք էշխասա , շախսէն ըլւըսիւհաճ օլտու-ղումու , վէ քէնտիլէրինէ գարշը տէհէթլի սիլահլարը համիլ պուլունտուղումու անլաթապիլմէքլիկիւմ , զանն իտէրիւմ քի , էմրի պասիրէթէ մուվաֆըգ տըր : Էվվէլինտէն տիթրէեէն քիմսէ , գուվվէթսիզ վէ զայիֆ աոտ օլունուր : — Հէր նէ ի-սէ , պու ագչամ Ամանտա իլէ պիրլիքտէ թաամ իտէճէեիւմ :

Պինապէրին Օվիտ , մատամ Օկիւսթինին իշճի գըղլարը-նըն մաղազատան չըգտըղլարը զէմանտան էվվէլ , Սէնթ-Օնօ-րէ սօգաղընա մուվասըլէթ իյլէտի :

Ամանտա , մաշուգու թարաֆընտան , քէնտի հագգընտա իթթիխազ օլունան սիւքիւթ սէպէպիլլէ , միւնասէպէթ վէ ալէագալուընըն գաթթ օլունմուշ օլտուղունու զանն իթ-մէքտէ իքէն , պու քէրրէ , պարօն Արնօլտ տը Բէյսին , քէն-տիսինի իսթիպալլէ կէլմէսինի կէօրտիւկիւնտէ , մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտէրէք :

— Վա՛յ , տօսթոււմ , սի՞ղմիսինիզ . . . հէլէ շիւքիւր , սի-զի կէօրէպիլտիւմ , տէտի , վէ էլինտէն թութուու իսէտէ , զանն իտէրսին քի , պօղաղընա սարըլամամասընտան տօլանը քէնտի քէնտիսինի իթապ իթմէքտէ իտի :

Օվիտ . — Սէվկիւլիւմ , աճապա պիր տախի պէնի կէօրէ-մէեէճէքմիսինիզ տէյի զանն խտիեօրտունուզ :

Ամսոնտա . - Իգրար խտերիմ քի, պիրտէն պիրէ հարէքէթ ու ազիմէթինիզ, պանա պիր ազ շիւպհէլի, վէ սիւքիւթինիզ տահա զիւտա տէ շիւպհէլի կէօրիւնիւտօրտու :

Օվիտ . - Մուֆարադաթըմըզ գաչ կիւն իմթիտատ իթտի իսէ , օ կիւնէրտէ բէք չօդ սէյեահաթ իթտիմ :

Ամսոնտա . - Լաքին , սէյեահաթ իթմէքլիք, սէվկիւլիլէրէ մէքթուպ եազմալլըղա , զանն խտերիմ քի մանի օլմազ :

Օվիտ . - Պու պապտէ վիճտանէն թագսիրաթըմ եօզ տուր : Բէք չօդ իշլէրիմ վար իտի . վէ պունտան դաթինազար , հէման ալտէթ խտէճէկիմի մէմուլ խտիւտօրտում :

Ամսոնտա . - Հէր նէ իսէ , մատէմ քի շիմոի եինէ պիրիպիրիմիզի պուլտուզ , հէր շէյի ունուտուրում, վէ սիղէ ալֆի խտէրիմ : Պիրլիքտէ թաամ խտէճէեիզ , տէյիլ մի :

Օվիտ . - Հա'յ , հա'յ :

Ամսոնտա . - Պրէպանըն լօգանթասընտա՞մը :

Օվիտ . - Իսթէտիկինիզ մահէլտէ :

Ամսոնտա . - Ա'հ , մահուտ օտամըզտա , պիր ան էվվէլ սիզին իլէ պուլուշմագլըղը ֆէվգէլատէ արզուլէմէքտէեիմ, շիւնքի , պիր վագըթտան պէրու սիզտէն մահրում օլմագլըղըմ , հագգընըզտաքի մուհապպէթիմի տահա զիւտա տէ արթըրմըշ տըր :

Օվիտ . - Սէվկիւլիւմ, սիզ պիր մէլէքսինիզ :

* *

Օգուեանլարըմըզըն էլպէթթէ խաթըրլարընտա օլտուղու իւզրէ , Օվիտին , կէնճ գըզը վուրմագ իշին գուլլանըլմըշ օլտուղու պըչաղըն եարըսընը , Պուա-Գօլմպուոն բօլիս գօմիսէրի , Լիւսինին վիճուտի եանընտա պուլմուշ իտի :

Ղահէթ գուրնազ օլան պու գօմիսէր , էվվէլ էմիրտէ պու քէշֆինէ բէք ճիւզի էհէմիեէթ վիրիւտօր կիպի կէօրիւնտիւ իսէտէ , էսասէն պունուոն գըյիլթ ու էհէմիեէթինի թագտիր իթմէքտէ իտի :

Մէրգում, մէգըիւր իքի ալէամէթի , եանի , սաաթըն նիւմէրօսուլլա պըչաղըն բարչասընը համիլ օլտուղունտան , պու ալէամէթլէրտէն պիրի վասըթասըլլա , ֆիլի ճինաեէ-

Թի , վէ պէլքի տէ ոլ էսնատէ Ասնիէր , Գուրպվուա , Պուա-
Գօլօմպ , վէ Արթանթէօյլ ճիվարլարընտա իճրաի խապասէթ
խտէն ֆըրգանըն սէրկէրտէսինի մէյտանա չըգարաճաղընը
մէմուլ խտիւօրտու :

Հալ պու քի , օ պըչագ սանէսինտէ պու մագսէտէ մու-
վաֆֆագ օլմագ իչին , պըչաղըն սաբընը տախի պուլմագ լա-
զըմէտէն խտի , չիւնքի , էլպէթթէ սար թարաֆընտա պիր
իչարէթ պուլունաճաղընտան , անընլա , հոյտուտուն էմրի
թաագիպի գօլայլաչմըչ օլուր խտի :

Պինաէն ալէյ , իրթէսի կիւն , մահէլլի ճինսեթ իլէ
ճիվարլարը տիգգաթլէ արանըլտը իսէ տէ , հիչ պիր նէթի-
ճէեէ տէսթրէս օլունամատը :

Լաքին , գօմիսէր , պու գատար թէհարրիեաթլա խօշ-
նուտ օլմաեարագ , ճանինին ֆիրարը էսնասընտա էլինտէն
պըրագմըչ օլաճաղը մէմուլ օլունան մէգքիւր պըչագ սաբընը
պուլմագ իւզրէ , օվանըն , թարլալարըն , վէ տէմիր եօլու
թարիդինին , քէօչէլի պուճագլը արանմասըն էմր իյլէ-
միչ խտի :

Հալ պու քի , պու գատար թէհարրիեաթլը ամիգէտէն
ոճնրա տախի , հիչ պիր նէթիճէեէ տէսթրէս օլունամամագ-
տա խտի :

Ճինսեթ ագչամը , քէնտի օն պաչըսըյլա պիրլիքտէ Լիւ-
սինին վիճուտի եանընա իլք տէֆա կէլտիկինի պէեան իթ-
միչ օլտուղումուլ Լարչօ նամ ժանտարմա , ճանինին էսէրինի
պուլմագ իւզրէ , էն զիեատէ զայլէթ կէօսթէրմէքտէ օլուպ ,
իչպու մագսէտինէ էրմէք խուսուսընտա ասլա մէյեուս օլ-
մամագտա խտի :

Նիհսեթ , միւսայիտ պիր թէսատի.ֆ , մէրգումա եար-
տըմ իթտի :

Շէօյլէքի , Լիւսինին , Պուրպօն բըլսթըմընտա վագը քէն-
տի խանէսինէ ավտէթ իթմէք իւզրէ , բօլիս գօմիսէրինին
խանէսինտէն ազիմէթ իտէլի , իքի կիւն օլմուչ խտի , վէ սա-
պահըն սաաթ օնու օլուպ , ֆուրթունալը պիր կիճէեի , կիւ-
զէլ պիր կիւն թէագիպ իյլէմիչ խտի :

Օ կիճէոի, պիր խայլի սաաթ, շիմէք վէ սայիգ ալար իլէ պիրլիքտէ եաղան սէլ կիպի եաղմուր, եէր եէր ըրմագ-լարնն եօլարննր գարամըլ օլան գում երղընլարննր տաղըթ-մըլ իտի:

Մահէլլի մէգքիւրտէ, եանի Պուա-Գօլօմպտան Կարանա քատար միւմթէտ օլան թարիգ իւղէրինտէքի գումլարը, իքի մէմուր թօրլաեարագ, եօլուն աշաղքի թարաֆընա տէօրմէք-տէ իտիլէր:

Նակէհան պունլարտան պիրի, եէրէ էեիլիպ, քեամիլէն բասլանմըլ օլարագ պիր պըչագ սարը պուլտուքի, պու սա-բըն ուճունտա պիր բարչա չէլիք գալմըլ իտի:

— Նէ՞ պուլտուն, տէյի արգատաշը, պըչաղըն սարընը պուլանա սիւալ իթտի:

— Էսկի պիր պըչագ սարը... Պէն իսէ, խաերըր պիր շէյ զանն իթտիմ... Հալպուքի իշէ եարար շէյ տէյիլ տիր, տէյի պըչաղը պուլան ճէվապ վիրտի, վէ Կարան օվասընա էսէն տիք եօլա տօղրու ֆըրլաթտը:

Օլ էանատէ, Լարչօ իլէ օն պաշըր, տէվրէ չըղմըլ օլ-մալարըյլա, տիք եօլուն գարչը թարաֆընտան կէլմէքտէ վէ շօսէ եօլա տօղրու ուղանմագտա իտիլէր:

Պըչաղըն սարը գումվլէթլիճէ աթըլտըղընտան, Լարչօ-նուն աեաղը եանընա տիւշտիւ: Տէրհալ, մէգքիւր իքի ժան-տարմա տուրուպ, օն պաշը,

— Պուրաեա քի՛մ թաշ աթըբօր, տէյի պաղըրտը:

Պու սիւալին ճէվապը կէճիքմէտի: Շէօյլէ քի, գումլարը գալտըրան մէմուրլարտան, պըչագ սարընը ֆըրլաթմըլ օլան մէմուր, տիք եօլուն պիր աղ իլէրիսինէ կէլէրէք,

— Օ՛ն պաշը, աթտըղըմ թաշ տէյիլ տիր, տէտի:

Օճ պաշը. — Եա նէ՞ տիր:

Մէմուր. — Գումուն իշինտէ պուլտուղում պիր պըչագ սարը տըր: — Օրատա, Մ. Լարչօնուն պօթինի եանընտա տըր:

Իքի ժանտարմալար եէրէ պագտըլար:

Լարչօ, պըչաղ սարընը կէօրիւնճէ, թէաճճիւպ վէ մէ-սէրրէթլէ բէֆը սէտա իտիպ, մէգքիւր սարը եէրտէն ալտը:

Ժանտարմա . (Մատտէյի մեղքիւրէյի տիգաթլէ թէտ-
գիգ իթտիքտէն սօնրա .) Աճայիւ . . . նէ՛ թէսատիւֆ , նէ՛
իգպալ . . . աճապա պիր խայլի կիւնտէն պերու արաերպ պու-
լամատըղըմը պըչագ սաբը՞մը տըր : Օ՛ն պաշը , պիր ազ սիզ
տէ պագըն , օ՞մն տուր :

Օն պաշը , պըչագ սաբընը ալըպ , պատէլ մուայեհնէ ,

— Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . օ տուր : Պու չէլիկին գըրըղը ,
գօմիսէր էֆէնտինին պուլմուշ օլտուղու բարչաեա ուեաճագ
կիպի զանն օլունուեօր , տէտի :

Ժանտարմա . — Չարուգ պունու .քէնտիսինէ կէօթիւրմէք
լաղըմ տըր :

Օն պաշը . — Չարուգ կիտէլիմ : — (Պատէհու , եօգուշուն
իւզէրինտէ տուրան ատէմէ խիթապ իտէրէք .) Արգատաշ ,
էկէրչի պու պըչագ սաբը , զանն իթտիկիմիզ պիր մատտէ
իսէ , պէօյլէպիր կիւզէլ քէշֆինիզտէն տօլաեը իֆթիխար իտէ-
պիլիրսինիզ վէ իլէրուտէ պիրպիրիմիզի թէքրար կէօրիւրիւզ :

Պու սուրէթլէ , մէղքիւր իքի ժանտարմա , աճէլէթէն
եիւրիւեէրէք , Պուա-Գօլմալ բօլիսի գօմիսէրինին տայիրէսի-
նէ վասըլ , վէ ապա վագըթ կէչիրմէքսիզին , տայիրէսինտէ
պուլունան գօմիսէրին նէզտինէ տախիլ օլտուլար :

Գօմիսէր . — (Ժանտարմալարա խիթապէն .) Միւսիւլէր ,
աճապա եհնի պիր խապէր վիրմէք իչի՞ն մի պուրաեա կէլ-
տինիլ :

Օն պաշը . — Գօմիսէր էֆէնտի , սիզէ եհնի վէ զաեէթ
մուհիմմ պիր չէյ սէօյլէմէք իչին կէլտիք :

Գօմիսէր . — Նէ՛եէ տայիր :

Օն պաշը . — Պագըն :

Օն պաշը , սօն սէօզիւնտէն սօնրա , ուճունտա պիր բար-

չա չէլիք գալմըշ օլան պըչադ սարընը թագ տիւմ իյլէտի , վէ գօմիսէր , պու սարը մուայեհէնէտէն սօնրա ,

— Լաքին , պու չէլիք բարչասը , արամանըզը սիղէ թավսի-
եհ իթմիշ օլտուղում մատտէ տիր , տէտի եիւքսէք սէտա իլէ :

Օն պաշր . — Պիզիմ տէ էֆքեարըմըզ պու տուր , գօմիսէր
էֆէնտի : Պունտան պաշգա , պու պապտէ թէէմին օլմագ
տա գօլայ տըր :

Տերհալ գօմիսէր , եազըխանէսինին չէքմէճէլէրինտէն պի-
րինի աչըպ , Լիւսինին հանընտա պուլմուշ օլտուղու չէլիք
բարչասընը ալտը , վէ պու բարչասը , սար թարաֆընտա գալ-
մըշ օլան բարչա իլէ պիթիչտիրիպ , իքիսինին եէկտիկէրէ
ղանէթլէ ույտուղունու կէօրտիւ , վէ պատէհու քէլամա ա-
ղաղ պիրլէ ,

— Էվվէթ , իշթէ շիմտի թէմամ պըչադ օլտու , տէտի :

Օն պաշր . — Շիմտի , նէրէտէն սաթըն ալընմըշ օլտուղու ,
վէ պէլքի տէ քիմէ սաթընը իտուկի անլաչըլապիլիր : Փապ-
րիգաթօրուն ատրէսի , սարըն հանընտա հէքը իտիլմիշ տիր ,
վէ թէքմիլէն բասլանմըշ օլմասընա բաղմէն , հէնուզ օգունա-
պիլմէքտէ տիր :

Գօմիսէր , իշար օլունան մահէլլէ աթֆը նազար իլէ ,

— « Պուրպօն բըխթըմընտա 9 նիւմէրօլու , պըչադ ճը
Բօնսար » քէլիմէլէրինի եիւքսէք սէտա իլէ օգունու , վէ այ-
նի վագըթտա տիթըրէեհէք , չէօյլէ իլավէ իթտի ,

— Պուրպօն բըխթըմընտա , 9 նիւմէրօ մու : Լաքին , պու
ատրէս , Լիւսինին ատրէսի տիր : Տիմէք օլուր քի , գաթիլին
պըչաղը , մագթուլէնին իգամէթ իթտիկի խանէտէն սաթըն
ալընմըշ տըր : Իշթէ պուրասը պանա զարիպ կէօրիւնիւեօր :

Լարշօ . — Պէլքի թէսատիւֆ . . .

Գօմիսէր . — Էվվէթ , Լաքին , զարիպ թէսատիւֆ : Պուն-
տան գաթինաղար , պու պըչադ , պիզղաթ անը գուլլանմըշ
օլան քիմնէ թարաֆընտան սաթըն ալընմըշ օլմաերպ տա , ի-
քինճի , եախօտ իւչիւնճիւ էլտէն քէնտիսինէ կէչմիշ օլապիլիր :

Օն պաշր . — Գօմիսէր էֆէնտի , սիզին պուլտուղունուզ
չէլիք բարչասը , պըչաղըն ճէտիտ օլտուղունու իսպաթ իթ-

մէքտէ խտի : Իմտի , ֆապրիգաթօրուն մաղաղասընտան չը-
գալը , անճագ պիր դաչ կիւն օլմալը տրը :

Գօմիսէր . - Էվվէթ , պու ագլէ եագըն կէօրիւնիւեօր :
Անճագ , պու մաստէ հագգընտա թահգըգաթ իճրասը , տա-
յիմա ֆայտէտէն խալի տիր : - Պինապէրին , պէն պու սա-
պահ Բարիսէ կիտէճէերիմ , վէ խաֆիեէ միւտիրինի կէօ-
րիւպ , իշի քէնտիսինէ անլաթաճաղըմ : Պագալըմ , պու խու-
սուսու թաագիպ իթմէք իւզրէ , պիրլիքտէ պիր նօգթաի
հարէքէթ պուլապիլէճէֆմիեիզ : Պունունլա պէրապէր , միւ-
սիւլէր , պու քէշֆինիպտէն տօլաեը սիզի թէպրիք խտէրիմ :
Էկէրչի պու քէշֆ , պիզի պիր նէթիճէեէ սէֆք խտէր խտէ ,
օլ վագըթ սիզի տահա զիեատէ թէպրիք իթմէքլիկիմ լաղըմ
կէլիր :

Պատէհու , Լարչօ վէ օն պաչը օրատան մուֆարագաթ
իթտիլէր :

Բօլիս գօմիսէրի , պըչաղըն իքի բարչասընը պիր զագէթա
տէրունինտէ հըֆզ իտիպ , պէեան իթտիկի վէճհ իւզրէ ,
Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի :

Հէր նէ գատար մէգքիւր ճինսեթ թէճրիւպէսի , Բա-
րիս ճիւլարընտա թիւրէմիշ օլան խըրսըզլարտան պիրինէ համ
խտիլմիշ օլուպ , միւտտաիի ումումիլիք տայիքէսինտէ պու
վագընտա պիւլիւք պիր էհէմմիեթ վէրիլմէմիշ խտի խտէ
տէ , պու ճիւլմէ իլէ քէյֆիեթթին թահգըգը պիր միւսթէն-
թիգէ իհալէ օլունմուշ , վէ Էթմէքճի խաթուն օլան Լիզ Բէ-
րէնին վէ Լիւսինին խթինթագլարընտան զայրի պիր շէյ
եաբըլմամըշ խտի :

Մէգքիւր խթինթագլարտան , ատլիեէճէ հիշ պիր նէ-
թիճէ հասըլ օլամաեըպ , պու սուրէթլէ քէյֆիեթթ չանթա-
տա գալմըշ , վէ ըէվիշէ նէզարէն , չանթատան պիր տախի
չըգմաեաճաղը մէմուլ պուլունմուշ խտի :

Պուա-Գօլմալ բօլիս գօմիսէրի , խաֆիեէ միւտիրինին
նէզտինէ կէլտիկինտէ , վիրուտինին մագսէտինի պէեան , վէ
մահուտ պըչաղըն իքի բարչասընը թագաթիմ էլլէտի :

Խաֆիեէ միւտիրի , իշի անլատըղընտա ,

— Իհիծիմալ քի պու պըչագ , պիր նօգթաի հարեքէթ օլապիլիր : Անճագ , հէր չէյտէն էվվէլ , պու իչի միւսթէնթիգէ անլաթմալընը : Իմտի , պէնիմէ պիրլիքտէ Ատլիեհ նէզարէթի տայիրէսինէ կէլին , տէտի :

Միւսթէնթիգ , քէյֆիեէթտէն խապէրտար օլունճա , պու իշ իլէ իշթիղալ իթմէքլիք լաղըմ օլտուղու էֆքեարընը պէեան իյլէտի :

Միւսթէնթիգի մէրգում տախի , ճինտեէթի մալլւմէտէ գուլլանըմըլ օլան պըչաղըն , պիզգաթ մագթուլէնին խանէսինտէն սաթըն ալընմըլ օլմասընտան տօլաեը թէաճճիւպտէ գալտը :

Պու խուսուս , գաթիլին , էվվէլճէ պու ճինտեէթի տիւլչինմիւլ օլմասընա տէլալէթ իտիպ , տէրհալ պիր արապա ճէլպիլէ , միւսթէնթիգ վէ խաֆիեէ միւտիրի , Պուրպօն ըրխթըմընտա վագը պըչագճը մաղազասընա կիթտիլէր :

Օլ էանատէ պըչագճը օրատա պուլունմատըղընտան , գարընը պուլտուլար :

Միւսթէնթիգ , քէնտի մէմուրիեէթինի պէեան իթտի , վէ լաքին , գարընըն շաշըրտըղընը կէօրիւնճէ , տէրհալ իլավէ իտէրէք ,

— Գօրգմանըն , մատամ , սիզճէ պիր թէհլիքէ եօգ տուր : Սիգտէն եալընըլ պաղը մալլւմաթ ալմագ իչին կէլտիք , տէտի :

Պըչագնր գարր . — Էմրինիզէ մունթաղըրըմ , էֆէնտիլէր : Մատտէ նէ^օ տիր :

Բօլիս միւտիրի , գըրըգ պըչաղը կէօսթէրէքէք ,

— Պու պըչագ , սիզին ֆապրիգանըգտան չըգմըլ տըր , տէյիլ մի , տէյի պէեան իթտի :

Պըչագնր գարր . — (Պըչաղըն սարը թարաֆընտա պուլունան չէլիկէ պագարագ .) էվվէթ , չիւնքի իսմիմիզ , ատրէսիմիզ վէ ֆապրիգամըղըն մարգասը , պու տուր :

Միւսթէնթիգ . — Հէր թարաֆը բասըլ օլմասընա բաղմէն , պու պըչագ եէնի կէօրիւնիւեօր :

Պըչագնր գարր . — Էվվէթ :

Միւսքէնքից. — Քիմէ սաթըմընջ օլտուղունու խաթըրլաեօ՞ր—
մուսունուզ :

Պրչագնր գարր . — Պէն , եա ղէվճիմ վէ եախօտ տիւքքեան
ուշաղըմըզ , բէք չօգ պըչագ սաթարըզ : Պինապէրին , պու
պըչաղըն քիմէ սաթըմընջ օլտուղունու պիլէմէմ , լաքին , քեաֆ—
ֆէյի ցաթընլարըմըզ , թարիխի մուպաաեալարընտա տէֆ—
թէրի մախսուսընա գայտ իտիլիրլէր : Իմտի , պու տէֆթէրէ
պագմալըեմ՝ քի , պու պըչաղը , ղէվճի՞մ մի , պէ՞ն մի ,
եօգսա ուշաղըմը՞զ մը սաթմընջ օլտուղունու անլաեապիլէեիմ :

Պըչագ ճը դարը , պու սուրէթլէ , մեղքիւր տէֆթէրի
մուայեէնէ իլէ ,

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , պու պըչագ պիզիմ մաղաղատան
սաթըմընջ տըր , տէտի :

Միւսքէնքից . — Հա՞նկը թարիխտէ սաթըմընջ :

Պըչագ ճը դարը , մուայեէն պիր թարիխ պէեան իթտի—
կինտէ , խաֆիեէ միւտիրի ,

— Պու թարիխ , ճինաեէթին վուգու պուլտուղունտան
պիր կիւն էվվէլ տիր , տէտի :

Միւսքէնքից . — Միւշթէրինիզին քիմ օլտուղունու ու—
նուլթտունու՞զ մու :

Պրչագնր գարր . — Խա՛յր . . . պիր միւսիւ իտի :

Իֆի ճիւլլումէր մէմուրու . — (Պիր աղըզտան .) Պիր միւ—
սի՞ւ միւ :

Պրչագնր գարր . — Էվվէթ , իւսթիւ պաչը թէմիզ վէ կուս—
թօլու պիր միւսիւ իտի : Տիւքքեանա կիրտիկինտէ , սաաթ
ագչամըն սէքիղիլլէ տօգուղու արասընտա իտի : Մէրգոււմ ,
պէնտէն , էթ տօղրամագ իչին գասապլարըն գուլլանտըզլա—
րը թարզտա պիր պըչագ սաթըն ալտը . . . Պու սէօղլէր ,
պիզլաթ քէնտի թապիրի տիր : Նիհաեէթ , ղաեէթ մաղպուլթ
պիր պըչագ իսթէտի :

Միւսքէնքից . — Պու տտէմին էչքեալընը տօղրու սուրէթ—
տէ պանա պէեան իտէպիլլըմիսինիզ :

Պրչագնր գարր . — Միւմքին տէյիլ տիր , զիրա հէր կէլէն
ատէմէ տիգգաթ իթմէքիք գապիլ օլամազ :

Միւսքէնքիդ . — Պըչաղը սաթըն ալան ատէմ կէնն մի իտի .

Պըչաղը գարր . — Զանն իտէրիմ քի , էլլի չաղլարըն-տա օլուպ , սաչլարը աղարմաեա ելուզ թուլթմուշ իտի , վէ թէքրար իտէրիմ քի , իւսթիւ պաչը սըրալը պուլունմագ.տա իտի : Հաթթա , էտալը պիր քիմնէ կիպի , էլլէրինէ էլտիվէն կիեխնմիշ օլուպ , զաեէթ թէմիզ սուրէթտէ լազըրտը իտի-եօրտու :

Խափիեէ միւտիրիլէ միւսթէնթիդ , հայրէթ վէ իսթիդ-րապ իւղրէ պիրպիրինէ պագըչմագ.տա իտիլէր :

Շիւպհէսիզ , պըչաղ ճը գարընըն թասսիլրինի թարիֆ ու պէեան իյլէտիկի միւշթերի , կէնն իշնի գըզըն գաթիլի օլա-մագ իտի :

Միւսթէնթիդ , մէզքիւր էֆքեարը աչըգ.տան աչըղա պէ-եան իթտիկինտէն , խափիեէ միւտիրի , պիր տագըգա սօնրա , քէլամա աղաղ պիրլէ :

— Բիմ պիլիր , տիւնեատա էօյլէ զարիպ շէյլէր վար տըր քի . . . տէտի :

Միւսքէնքիդ . — Գաթիլին , սիրգաթտան զայրի նէ՞ մէն-ֆաաթը օլապիլիր իտի : Հալ պու քի , մատամըն թարիֆ իթ-տիկի ատէմ , եօլլարտա խըրսըզլըգ իտէն ատէմէ պէնզէմէ-եօր :

Խափիեէ միւտիրի . — Ծինաեէթին սէպէպի եալընըզ խըրսըզ-լըգ օլմուշ օլտուղունա տայիր հիշ պիր իսպաթ եօգ տուր :

Միւսքէնքիդ . — Հագըգէթէն սիզ պու զաննտա՞ մըսընըզ :

Խափիեէ միւտիրի . — Պէն հիշ պիր զաննտա տէյիլիմ . ան-ճագ չիւպհէ իտիեօրում , վէ տիւշիւնիւեօրում :

Միւսթէնթիդ , պիր սանիյեէ գատար տիւշիւնիւեօր կի-պի կէօրիւնտիւ , ֆագաթ , պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէ-տի , վէ պըչաղ ճը գարընա պէեանը թէշէքքիւր իյլէտիքտէն սօնրա , ըէֆիգիլէ պէրապէր պըչաղ ճը մաղաղասընտան տի-շարը չըգտը :

Միւսթէնթիդ , պիր քէրրէ ըրիթըմ իւզէրինէ մուվա-սըլէթինտէ , ցնիւմէրօլու խանէնին արապա գարուսու գար-չըսընտա տուրտու , վէ խափիեէ միւտիրինէ խիթապէն ,

— Մատմուհազէլ Լիւսի պուրատա՞մը սաքին օլուր, տէ-
յի սիւալ իթտի:

Խաճիսէ միւտիթի. — Էվվէթ:

Միւսթէնթիգ. — Էօյլէ իսէ, մատէմքի, մէզպուրէնին խա-
նէսինէ պու դատար եագըն պուլունուեօր իսէք, օտասընա
չըգալըմ:

Խաճիսէ էմիւտիթի. — Հագգընըզ վար տըր. — Մէզպուրէնի
վուրմագտա, խըրսըզլարտան զայրի քիմին մէնֆաաթը օլա-
պիլտիկինի քէնտիսինտէն անլարըզ:

Իքի հիւքիւմէթ մէմուրլարը, գարուճուտան, Լիւսինին
օտասընը թարիֆ ալտըգտան սօնրա, եօդարը չըգտըլար:

Պիչարէ գըզճըղաղ, հէր նէ գատար հէնուզ զայիֆ իտի
իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ մէզքիւր մէմուլին զայրի միւսաֆիր-
լէրին իչէրի կիրտիքլէրի սըրատա, չալըչմագտա, իտի:

Լիւսի, իլք կէօրիւչտէ միւսթէնթիգի թանընարագ, գա-
պուլ իթմէք իւզրէ աեաղա գալգտըղընտան, միւսթէնթիգ,

— Օթուրուն գըզըմ, սիղի եօրմաեարագ, եալընըզ պիր
գաչ չէյ սիւալ իտէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Լիւսի. — Պէնի պըչաղլա վուրան ատէմի պուլտունո՞ւզ
մու:

Միւսթէնթիգ. — Էսէֆ իտէրիգքի, հալէա պուլմատըզ...
լաքին, զանն իյլէրիգքի, անըն պիր էսէրինի մէյտանա չը-
գարմագ իւզրէեիղ:

Լիւսի. Հա՞նկը էսէրինի:

Միւսթէնթիգ. — Դաթիլին գուլլանմըչ օլտուզու պըչաղըն
սաքը պուլունմուչ տուր: Պու սաք իսէ, Պուա-Դօլօմպտա,
սիղին եանընըզտա գալմըչ օլան չէլիք բարչասընա բէք ալէա

ույմագտա տըր : Պու՝ քէշֆին նէթիճէսի օլարագ , մէգքիւր պըչաղըն նէ՛րէտէն սաթըն ալընմըչ օլտուղունու տախի պի-լիւրիզ :

Լիւսի . - Ա՛հ . . .

Միւսթէնքիգ . - Ճինստէթին վուգ ուինտէն պիր կիւն էվ-վէլ , էվինիզին ալթ զաթընտա տիւքքեանը պուլունան պը-չազ.ճը , ագչամըն սաաթ սէքիզիյլէ տօգուզու արասընտա պու սիւահը սաթմըչ . . .

Լիւսի . - Նէ՛ ղարիպ թէսատիւֆ . . . լաքին , միւշթէրի քի՞մ իմիշ :

Միւսթէնքիգ . - Էքէ յիճէ եաչլը , իւսթիւ պաչը թէմիզ , վէ ղահիրէն կէօսթէրիչլի պիր ատէմ իմիշ . . .

Լիւսի . - Տիմէք օլուր քի , պէնի վուրան քիմսէ օ տէ-յիլ տիր :

Միւսթէնքիգ . - Նէ՞տէն պիլիեօրսունուզ :

Լիւսի . - Տէհէթիմէ վէ օրթալըղըն գարանլըղընա բաղ-մէն , գաթիլիմին , էսկի պիւսկիւ պիր էլպիսէ կիեինմիշ օլ-տուղունու կէօրտիւմ :

Միւսթէնքիգ . - Լաքին , օլապիլիր քի թէպտիլ գըեաֆէթէ կիրմիշ պուլունսուն :

Լիւսի . - Օլապիլիր , էֆէնտիմ , ֆագաթ , պոււնտան նէ՞ նէթիճէ չըգարմագ . իսթէտիկինիզի անլաեամսեօրում :

Միւսթէնքիգ . - Շու նէթիճէեի չըգարըեօրուզ քի , սիզի էօլտիւրմէքլիք իսթէնիլմէսի , եալընըղ խըրսըղըզ իչին օլմա-մալը տըր :

Լիւսի . - Պու . պապտէ ճանիի մէրգումուն տիկէր նէ՞ սէ-պէպի օլապիլիր :

Միւսթէնքիգ . - Սիզին տիւշմէնլէրինիզ եօ՞գ մու տուր :

Լիւսի . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Պէնի՞մի տիւշմէնլէ-րիմ օլաճագ : - Պէն ալէմտէն չէքիլմիշ պիր էօմիւր կէչիրի-եօրում , վէ սահիպսիզ չօճուգլարըն խայրաթխանէսինտէ պիւեիւմիւշ էօքսիւզ պիր գըզ օլտուղում հալտէ , պիր գաչ կիւնտէն պէրու Բարիստէ պուլունմսեան նիշանլըմտան ղայ-րի քիմսէեի թանըմամ :

Միւսքեցիք . - Պուա-Գօլօմպա կիտեճէկինիդի քիմսեեէ սէօյլէմի՞ն մի իտինիդ :

Լիւսի . - Քիմսեեէ սէօյլէմէմիչ իտիմ : - Եալընըզ խըզմէ-
թինտէ պուլունտուղում մատամըն մաղաղասընտա չալըչան
պիր դըզ , Կարան պէլէտիեէ միւտիրինին զէվճէսինէ պիր
պալօ ֆիսթանը կէօթիւրմէքլիկիւմ լաղըմ կէլտիկինի պանա
խապեր վիրմիչ իտի : - Փագաթ , հա՛նկը սաաթտա , վէ նէ՛
սուրէթլէ ավտէթ իտեճէկիմի , վէ հա՛նկը թարաֆտան կէչէ-
ճէկիմի քիմսեեէ պիլմէզ իտի : Շէօյլէ քի , տէմիր եօլ իլէ
կիտեճէք եէրտէ պիր արապա թուլթապիլիր իտիմ : Հաթ-
թա , էկէր պու ճիհէթ , պահալը տիւշմէսէ իտի , անը թէր-
ճիհ իտեճէք իտիմ :

Խաճիեէ միւտիրի . - Բէք թէմամ տըր :

Միւսքեցիք . - Տիմէք տիրքի , պիլինճի զաննըմըզ սահիհ
օլմալը տըր , վէ ֆագաթ , պըչաղըն սահիպի , ֆիքրիմտէ
պաղը շիւբհէլէր հասըլ իթմիչ տիր :

Լիւսի . - Պէնճէ , պու պըչաղ հիչ պիր շէյ իսպաթ իթ-
մէզ , Հայտէ , ֆարզ իտէլիմ քի , պըչաղ ճէտիտ օլմուշ օլտուն ,
լաքին , գաթիլին , այնի ֆապրիգա մալի օլարագ , ասլա
գուլանըմամըչ օլտուղու հալտէ , պիր պըչաղը օլապիլիր ի-
տի , վէ պու պըչաղը տա , եա պուլմուշ , վէ եախօտ չալմըչ
պուլունապիլիր իտի : Փագաթ , պու ճինանէթին , էվվէլճէ
տիւշիւնիւլմիւշ օլարագ , վէ խըրսըղըդտան զայրի սէպէպի
պուլունարագ իճրա իտիլմիչ օլմասը զաննընա սագըն զահիպ
օլմանըն : Սիզէ թէքրար իտէրիմ , քիմսեեի թանըմամ , վէ
քիմսետէ պէնի թանըմագ : Պէն տայիմա պուրատա չալըլըրմի
վէ եաղընտա զէվճիմ օլաճագ օլան նիչանըմ իլէ , հաեաթըմը
քէնտիսինէ պօրճլու պուլունտուղում Լիզօն գատընտան զայ-
րի քիմսէնին վիզիթասընը գապուլ իթմէմ : Սահիհէն , էկէրչի
Լիզօն գատըն օլմասա իտի , պանըլմըչ օլարագ տիւշմիւշ օլ-
տուղում թարիգ իւզէրինտէ քիմսէտէն եարտըմ պուլմանա-
րագ , էօլէճէք իտիմ : Թէքրար սէօյլէեօրում , քիմ պէնի թահ-
գիր իտեճէք , վէ պանա գարչը ինթիգամը պուլունաճագ
տըր : Հասըլը , էֆէնտիմ , լուհում վէ վիճտանըմ , պու ճի-

նաեւթին էվվէլճէ թասմիմ իտիւմիշ պիր շէյ օլմատըղընը պանա իսթար իտիեօրլար :

Միւսթէնթիգ . — Մա'տմուլաղէլ , պու խուսուսու պիզզաթ թաստիգ իթմէնիզի սիղտէն պէքլէեօրտում :

Պատէհու միւսթէնթիգ , կէնճ գըղը սէլամլանարադ , խափիեէ միւտիրիլէ պիրիքտէ օրատան մուֆարադաթ իթտի :

Լիւսի , հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն շարբըգ պիր եօլա կիրտիքլէրինէ քեամիլէն խքեաթ օլարադ , եալընըգ գալտը :

Պատէհու մէզպուրէ , մատամ Օկիւսթինի կէօրմէկէ միւսթաճ օլտուղունտան , պիր արապանա ըաքիպէն , Սէնթ-Օնօրէ սօգաղընա կիթտի :

Կէնճ գըղ , մատամասընէզտինէ մուվասըլէթինտէ , Պուա-Գօլժմայ բօլիս դօմիսէրինին թէշվիգիլէ , էթմէքճի խաթու-նուն աէօյլէմիշ օլտուղու սախթէ նագլիեթի թէքզիպ խտիպ , հագըգէթի հալի , մատմուլաղէլ Ամանտա իլէ , տիկէր իքի բրօվա իտէն զըղլար հուզուրունտա հիքեանէ իլլէտի :

Պու վէճհլէ , Լիւսինին , Կարան-տը-Գօլժմպտան ալտէթ իթտիկի սըրատա , տիւշար օլտուղու ճինանէթ վազըասը , մաղաղատա մախիւմ օլտուղունտա , մատմուլաղէլ Ամանտա , քէնտի քէնտիեէ :

— Մահուտ ֆիսթանը , Լիւսի իլէ պէրապէր պէլէտիեէ միւտիրինին զէվճէսինէ կէօթիւրմէմէքլիկիմ'նէ՝ գատար խաեըրլը օլտու : Պէքի կիւզէլ պիր պըչադ տարպէսինէ պէն տէ նայիլ օլուրտում , տիմէքտէն տուր օլմամազտա իտի :

Մատամ Օկիւսթին , կէնճ գըղըն բրօվա սալօնունա կիր-տիկինի կէօրտիւկիւնտէ , իսթիգպալինէ տօղրու իքի ատըմ ալարադ , մէզպուրէեէ սարըլտը :

Բրօվանա մէմուր օլան իւշ գըղլար , զահիրէն զանէթ քէտէր վէ էսէֆ իզհար իտէրէք , Լիւսինին ահվալը սըհհիեէ-սի հագգընտա քէնտիսինի իսթիֆսար իլլէտիլէր :

Պատէհու մատամ Օկիւսթին , քէլամա աղազ պիրլէ ,

— Գը'յըմ , գաթիլինիզ պուլունտո՞ւ մու , տէտի :

Լիւսի . — Խա'յր , մատամ , վէ պուլունմանաճաղընա տա թէէմին օլմուշում տուր :

Մատամ Օկիւսքին . — Նիչի՞ն :

Լիւսի . — Սիգի կէծքմէկէ կէլմէք իւզրէ , խանէմոէն չըգ-
մագլըղմոտան պէշ տագըգա էվվէլ , միւսթէնթիգ էֆէնտի
իլէ խաֆիեէ միւտիրի պանա վիղիթա վիրտիլէր :

Մատամ Օկիւսքին . — Է՛յ :

Լիւսի . — Նէ՞ օլաճագ , մատամ , պու էֆէնտիլէր եանլըշ
պիր ֆիւրէ զահիպ օլուեօրլար :

Մատամ Օկիւսքին . — Նէ՞ կիպի :

Լիւսի . — Ճինաեթին սէպէպի , եալընըղ խըրսըղլըգ օլմա-
տըղընը , վէ պէնի վուրան չախսըն , եա ատավէթ եախօտ
ինթիգամլա պու հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտուղունու մէ-
մուլ իտիեօրլար :

Մատամ Օկիւսքին . — Պու զանն ու մէմուլտէ պուլունմագ
իչին , նէ՞ էսասա իսթինատ իտիեօրլար :

Լիւսի . — Ղարիպ պիր վուգուաթա իսթինատ իյլէեօր-
լար . Շէօյլէ քի , մէճհուլ իւլ ահվալ օլան գաթիլին պըչաղը ,
գօրսէմին չէիկինէ ըսաթ կէլէրէք , գըրըլմըշ իտի , վէ պու
բարչա արանըլտըղը հալտէ , պուլունմամըշ իտի . Նիհաեթ ,
ղայպտա օլան բարչա պուլունմուշ , վէ ճինաեթի վագըատան
պիր կիւն էվվէլ , ագչամըն սաաթ սէքիզ պուչուգ սուլա-
րընտա , մէգքիւր պըչաղըն , եաչըճա վէ իւսթիւ պաչը թէ-
միգ պիր ատէմ թարաֆընտան , իգ ամէթ իթտիկիմ խանէնին
ալթընտա պուլունան պըչագճըտան սաթըն ալընմըշ օլտու-
ղու թահգըգ իտիլմիշ :

Ամանտա , պու հիքաեէի տիգգաթլէ տինլէմէքտէ իտի :

Մատամ Օկիւսքին . — (Եիւքսէք սէտա իլէ .) Ֆիլվագը պու
բէք զարիպ շէյ տիր . Պէնաէ հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն էֆ-
քեարընտաեմ : Պու իչտէ , մութլագա քէն վէ ատավէթ
մատտէսի օլմալը տըր :

Լիւսի . — Փագաթ , պէնիմ քիմնէեէ պիր զարարմ օլմա-
տըղը հալտէ , քիմին , պանա գարչը ատավէթ վէ քէնի պու-
լունաճագ տըր :

Մատամ Օկիւսքին . — Դըզը՛մ , պիր ինթիգամ էսէրի տէ օլա-
պիլի :

Ի.Խ.Ի. — Հալ պու. քի, պէն քիմսէեէ ֆէնալըգ իթմէ-միչիմ. իմտի, նէտէն տօլաեը պէնտէն ինթիգամ ալընաճագ տըր:

Մատմուաղէլ Ամանտա, պիր միւտտէթ էվվէլ, պիր համալըն կէլիպ, Լիւսի հագգընտա գարուճուտան պազը մալիւմաթ ալտըղընը խաթըրլատը: Լաքին, պու խաթըրէեի պէեան իթմէեիպ, անճագ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Պաշտան սավըլմըշ պիր աշըգըն ինթիգամը օլապիլիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Լիւսինին տօտապլարընտա պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլա-րադ,

— Պէն քիմսէեի պաշտան սավմամըշըմտըր, չիւնքի, նի-շանլըմտան մաատա, քիմսէ պանա ալէագա իթմէմիշ տիր, տէտի:

Մատամ Օկիւսքին. — Պէնճէ, պու խուսուս, ասլա անլա-շըլըր շէյ տէյիլ տիր: Լաքին, վագըթ, պու կիպի միւշքի-լաթը հալլ վէ ֆասլ իտէր: Շիմտի, գը'ղըմ, պուրաեա կէլ-տիկինիզին սէպէպինի պանա պիլտիրին:

Լիւսի, խանէսինտէ իքմալ իթմէր իւզըէ պուլունտուղու պազը էշեաեը ալարադ, օրատան մուֆարագաթ իթտի:

*
*
*

Պարօն Արնօլտ տը Բէյս սախթէ իսմինի իհրադ իթմիշ օլան Օվիտ Սօլիվօեու թէրք իթտիկիմիզտէ, մէրգում, մատ-մուաղէլ Ամանտա իլէ պիրիքտէ, հէր վագըլթքի օտալարընա կիթմէք իւզըէ, Պրէպան լօգանթասընա ազիմէթ իյլէ-մէքտէ իտի:

Պունլար, եօլտա շու սուրէթլէ կէօրլւշմէքտէ իտիլէր.

Օվիտ. — Սէվկիլիւմ, պէնիմ էսնայի ղայպուպէթ իմտէ նէ եաբտընըզ:

Ամանտա. — Պիրտէն պիրէ պըրագըպ սավուշտուղունուզ իչին, բէք զիւստէ հիտտէթլէնմիշ իտիմ, սիլի կէօրմէտի-կիմտէն տօլաեը սըգըլըեօրտում: Մաղազատան չըգտըղըմտա,

իշթիհամ օլմանարագ , ազշամ թաամըմը իթմէքտէ , վէ անտէն եաթմաղա կիթմէքտէ խորմ :

Օվիտ . — Սահի՞հ մի :

Ամանտա . — Պու խուսուսու , նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէրէք , թէէմին իյլէրիմ :

Օվիտ . — Պու հարէքէթինիզ շայեանը իպրէթ օլտուղունտան , պու խուսուստա խալիսանէ սիզի թէպրիք իտէրիմ : — Է՛յ մատամ Օլիւթին մաղազասը իշլէրի նէ՞ մեքքէլտէ տիր :

Ամանտա . — Սաշմըզըն գըլընտան դիեատէ իշիմիզ վար տըր : — Մաղազամըզըն սահիպի օլան գատըն , բէք պախթըլ պիր գատըն օլուպ , պիր սէնէեէ գատար , պիււեիւք պիր սէրվէթ իլէ իշտէն չէքիւմէք , վէ մաղազասընը թէրք իյլէմէք նիեթթինտէ տիր :

Մաղմուլազէլ Ամանտա , եան կէօզ իլէ Սօլիվօեա պագաւրագ ,

— Շու մաղազա պէնիմ բէք իշիմէ եարաեաճագ տըր , տէտի :

Օվիտ , մէզպուրէնին ֆիքրինի բանա անլաեարագ ,

— Է՛հ , է՛հ , պոււնտան պիր սէնէեէ գատար նէ օլապիլէճէկինի քիմնէ պիլմէզ , տէտի , վէ պատէհու սէսինի թէպտիլ իտէրէք , — Իշթիհանըզ վա՞ր մը տըր , սէվկիւլիւմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Ամանտա . — Ֆէվզ էլատէ իշթիհամ վար տըր . . . — Սիզ տէ պիլիրսինիզ քի , սուֆրաեա օթուրտուղումտա , քիմնէեէ սէօզ սէօյլէթմէմ : Իյի խաթըրմա կէլտի . սիզ Լիւսիեի թանըրսընըզ , տէյի՛լ մի :

Օվիտ . — Լիւսի քի՞մ օլուեօր :

Ամանտա . — Պուրպօն բըխթըմընտա , 9 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իտէն իշճի գըզ տըր քի , իքի տէֆա խանէսինէ պիրլիքտէ կիթտիք , վէ սիզ , արապատա օլարագ , գարուսոււնտա տուրտոււնուզ : Իշթէ , օ գըզ ղայպ օլմուշ իտի , խաթըրընըզ կէլիեօր ա՛ :

Օվիտ . — Աճապա մէզպուրէ պուլունմուշ մու :

Ամանտա . - Պու վագըրա ատէթա պիր հիքեաեէ տիր , վէ պէն , միւճիզէ նէվինտէն օլարագ պիր գագատան գուր-թուլմուշում տուր :

Օվիտ . - Սի՞ղ մի , սէվկիւլիւմ , ֆագաթ , նա՞սըլ :

Ամանտա , - Մահուտ պալօ ֆիսթանընը կէօթիւրմէք իւզրէ , Կարան-տը-Գօլօմպա Լիւսի իլէ պիրլիքտէ կիթմէ-եէրէք , իշպու գագաեա տիւչար օլմամըչըմ տըր :

Օվիտ . - (Թապիի պիր հայրէթլէ .) Էյ նէ՞ վագը օլ-մուշ . . .

Ամանտա . - Սէվկիւլիւմ , պիր ֆաճիա զուհուրա կէլէ-րէք , Լիւսինին հէման գաթլ ու թէլէֆ օլմասընա րէմք գալ-մըչ . . .

Սօլթօ , պու սըրատա իզհարը հէեէճան վէ իսթիղ-րապլէ ,

— Ա՛հ , սիւպհա՛ն Ալլահ , զէվալը գըզճըղազ . . . գաթլ ու թէլէֆ օլմագլըգ թէհլիքէսինէ տիւչար օլմուշ հա՛տէտի :

Ամանտա . - Մէղպուրէնին կէօքսիւնէ պիւեիւք պիր պը-չագ տարպէսի կիրմիչ , վէ գօրսէսինին պալէնալարը սաեէ-սինտէ էօլիւմտէն գուրթուլմուշ . . .

Օվիտ . - Սահիհէն , պիչարէ գըզճըղազ՝ միւճիզէ նէվին-տէն օլարագ գուրթուլմուշ . . . Պու միսիլու ճինաեէթ-լէրի իճրաեէ միւգթէտիր օլան խապիսլէր , տիւնեա իւզէ-րինտէ բէք չօգ տըրլար : Դաթիլ տէրտէսթ իտիլմի՞ն մի :

Ամանտա . - Խա՛յր :

Օվիտ . - Տօղրուսու բօլիս նաղըրընա իլթիֆաթըմը արդ իտէրիմ . . . Նէզարէթի թահթընտա պուլուսան մէմուրլար , բէք կիւզէլ չալըչեօրլար :

Ամանուտ . - Վաղաա տէրտէսթ օլունմամըչ ամմա , տէր-տէսթ օլուննաճագ տըր :

Օվիտ . - Էօյլէ օլտուղունա ինանը՞մըսընըչ :

Ամանուտ . - Ինանըրըմ , վէ ինանմաեա տա սէպէպիմ վար տըր : - Պունտան ագտէմ , ճինաեէթի վագըա՝ Բարիս ճի-վարլարընտա իճրայի խապասէթ իտէն սարիգլէրէ համլ ի-տիլմէքտէ իմիչ . . .

Օվիտ . - Է՛յ էօյլէ տէյի՞լ մի իմիչ :

Ամանուտ . - Ղալիպա էօյլէ տէյիլ իմիչ . . . Հաթթա հիւ-քիւմէթ մէմուրլարը , էվվէլ-քի զաննլարընը թահվիլ իթմիչլէր :

Օվիտ տիթրէտի , վէ մուախարէն , տիրի պիր հալ իլէ ,
— Հա՛ հա՛ , ֆագաթ , նա՞սըլ օլուպ տա , թէպտիլի զանն
ու ֆիքը իթմիչլէր , տէյի պէեան էյլէտի :

Ամանուտ . - Մէրգուման մէմուրլար , ճինաեէթին սէպէ-պի , սիրգաթ օլմատըղը զաննընտա պուլունուեօրլար :

Օվիտ . - Տիկէր նէ՞ սէպէպ վար իմիչ :

Ամանուտ . - Սէպէպ՝ ատապէթ , եախօտ , ինթիգամմատ-տէսի իմիչ :

Օվիտ . - Հա՛ հա՛ , լաքին , հիւքիւմէթ մէմուրլարը , պու-զաննը նէ՞ էսասա պինա իտիեօրլար իմիչ :

Ամանուտ . - Պուլունմուլ օլան պիր էսէրէ :

Օվիտ . - Պիր էսէ՞ր մի :

Ամանուտ . - Էվվէթ :

Օվիտ . - Նէ՞ կիպի էսէր :

Ամանուտ . - Լիւսինին գօրսէսի տէմիրի իւզէրինտէ գը-րըլմըչ օլան պըչաղըն սարը պուլունմուլ , վէ պունուն իւզէ-րինտէ եաղըլմըչ պուլունան ֆապրիգաթօրուն ատրէսի օ-գունմուլ , վէ մէզքիւր պըչաղըն՝ ճինաեէթտէն պիր կիւն ագտէմ , իւսթիւ պաչը թէմիզ , վէ կէօսթէրիչի եէրինտէ պիր զաթ թարաֆընտան սաթըն ալընմըչ օլտուղու քէչֆ ի-տիլմիչ . . .

Պու արա , սախթէ պարօն Արնօլտ տը Բէյաին լէհճէսի սօլտու , վէ Ամանտա քէլամընա տէվամ պիրլէ ,

— Պու պըչաղը սաթըն ալան ատէմ , գըր սաչը , վէ

Թագրիպա էլլի չաղլարընտա պիր ատէմ իմիչ, տէտի:

Կէնճ գըզ, պիր արա լադըրտըսընը դաթթ իթտի, վէ պատէհու քէլամա աղազ պիրլէ,

— Փագաթ նէ՞ օլուեօրսուհուզ . . . գօլունուզուն տիթ-
րէմէքտէ օլտուզունու հիսա իտիեօրում . . . խասթա՞մը-
սընըզ, տէտի:

Օվիտ . — (Իէսպի սիւքիւնէթ իթմէք իւզրէ, ֆէվգէլատէ
ճահտ իտէրէք.) Խա՛յր . . . խա՛յր . . . հիչ պիր շէ յիմ եօգ-
տուր . . . բէք իյիեիմ: — Անճագ. հիքեաեէնիդտէն զիեատէ-
սիյլէ միւթէէսսիր օլտում: Պու հալտէ, էօյլէ զանն օլունու-
եօր քի, իւսթիւ պաշը թէմիզ վէ քէնտիսի կէօսթէրիչլի տէ-
տիկինիզ զաթ, պու իշճի գըզը դաթլ ու թէլէֆ իթմէք
իսթէմիչ . . .

Ամանտա . — Էվվէթ:

Օվիտ . — Լալին, նիեէթի նէ՞ իմիչ:

Ամանտա . — Նիեէթի հէնուզ մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, մա-
լիւմ օլաճագ տըր: — Տիւշիւնիւնիւզ պիր քէրրէ քի, պու
ճանվէր, պիզզաթ Լիւսինին իգամէթ կեահընըն ալթ գա-
թընտա վագը պիր տիւքքեանտան պիր պըչագ սաթըն ալ-
մըչ, վէ պէն ալթընճը գաթա չըգտըղըմտա, վէ սիղին,
ըըթթըմ իւզէրինտէ պանա պէքլէտիկինիդտէ, քէնտիսի մէզ-
քիւր պըչաղը իշթիւրա իթմիչ:

Օվիտ . — Նէ՞ զարիպ թէսատիւֆ:

Ամանտա . — Փագաթ, սիզ, օթուրմուշ օլտուզունուզ ա-
րապատա օ ալչագ ատէմի կէօրէպիլիր իտինիզ:

Օվիտ . — Պըչագճը տիւքքեանընա տիգգաթլէ պագ-
մագտա օլտուզումտան, պէլքի կէօրմիւշիւմ տիւր, ֆագաթ,
մէրգումմու թանըմաեա հիչ պիր սէպէպիմ օլմատըղընտան,
չիմտի խաթըրլաեամամ:

Օվիտին, պու սէօղլէրի պիր սուրէթի մախսուսէտէ թէ-
լէֆֆիւզ իթմիչ օլմասը, Ամանտանըն տիգգաթլընը ճէլպ իթ-
տիկինտէն, մէզպուրէ, մէրագ իլէ մէրգումա աթֆը նաղար
էյլէտի, վէ իւք տէֆա օլմագ իւզրէ, ըէնկինին աթտըղընը
տէրք էյլէտի իսէ տէ, Պրէպանըն լօգանթասընա մուվասը-

լէթ իթմիշ օլտուգլարընտան , հիշ պիր շէյ սիւալ իթմէտի :

Պունլար , հէր վագըթքի օտալարընտա օթուրտուլար , վէ չօրպալարընը իշտիքտէն սօնրա , Օվիտ , միւքեալէմէլէրինէ , գաթթ օլունմուշ օլան մահէլլտէն շու վէճհ իլէ տէվամ իլլէտի :

Օվիտ . - Տիմէք օլուր քի , իւսթիւ պաշը թէմիզ օլան ա-տէմի շիմտի արաեօրլար :

Աւանտա . - Է վէթ :

Օվիտ . - Լաքին , խըրպըզլարըն սընըֆլարընա մէնսուպ զանն օլունմաեան պիր ատէմին , օլ կէնճ գըզը գաթլ ու թէ-լէֆ իթմէք իսթէմէսինտէ նէ՞ սէպէպ օլապիլիր :

Աւանտա . - Թէքըար իտէրիմքի , պու ճինաեթին սէ-պէպի , ինթիգամ , եախօտ ատավէթ օլմալը տըր :

Օվիտ . - Տիմէք տիր քի , մատմուազէլ Լիւսի օ ատէմի թանըմալը տըր :

Աւանտա . - Քէնտիսի , պու ատէմին քիմ օլապիլէճէկի հագգընտա մալիւմաթը պուլունմատըղընը իտտաա իտիեօր : Լաքին , մէզպուրէ , քէնտիսինի ազիզէ մազամընտա կէօսթէ-ըրիր պիր գըզ տըր , վէ խաթըրմա կէլէն պիր վուգուաթտան , շու իսպաթը չըղարընեօրումքի , պիր քիմնէ , Լիւսիեի արա-մագտա , վէ անը պուլմագ իչին զիեատէ իսըար իթմէքտէ իտի :

Օվիտ . - Էյ , պու վուգուաթ նէ՞ տիր , ազիզէմ :

Աւանտա . - Համմալըն պիրինին մաղազամըղա կէլէրէք , գարուճուտան պազը մալիւմաթ իսթէմիշ տիր ,

Օվիտ , եէնիտէն տիթըրէտի , ֆագաթ , մէթանէթինի զայպ իթմէմէք իչին ,

— Հա' հա' , պիր համմալ մը , տէտի :

Աւանտա . - Էվլէթ , համմալ էսվապը կիեինմիշ , վէ մար-գասընը թագմըշ պիր քիմնէ կէլէրէք , Լիւսիեի սօրմուշ , վէ անըն իչին պիր մէթուպ կէթիրմիշ իտի :

Օվիտ . - Բէք իյի , լաքին , պունտա թէաճճիւպ իտէճէք նէ՞ վար տըր : - Պու համմալ , պիրիսի թարաֆընտան համիլ օլտուղու պիր մէքթուպու Լիւսիեի թէպիմ իթմէք իսթէ-

միշտ իսկ, պու պիւսիւսը պիւր շէ՛յ մի տիւր :

Ամանտա . - Վէ Լիւսիւսի պուլմաներնճա , անըն մահէլլի իգամէթինի սիւալ իթմիշ տիւր :

Օվիտ . - Մատէմ քի մէրզ ում, տէրիւհտէ իթմիշ օլտու - շու խըտմէթի իյֆա իթմէք իսթէմիշ իսէ , պու տա թապիի տիւր : Պու խուսուս , նէեէ՞ իսպաթ օլապիլիւր :

Ամանտա . - Շունա իսպաթ տըր քի , Լիւսի , Կիւեա քիմ - սէեի թանըմազ Կիպի Կէօրիւնտիւկիւ հալտէ , քէնտիսի - նի հէմ թանըեան , վէ հէմ քէնտիսիյլէ իշթիղալ իտէն վար իմիշ :

Օվիտ . - Ֆիլվադը , օրասը էօյլէ . . . Ֆագաթ , ազիզէմ , սիզ լագըրտըեա տալտըղընըղտան պէրի տիւր , թապաղընըզ պօշալմանօր . . . Պիւր թարաֆտան եէմէկինիզի տէ եէեին :

Ամանտա . - (Սախթէ Արնօլտ տը Բէյսին Կէօղլէրի տէ - րունինէ տիք տիք աթֆը նազար խտէրէք .) Պու հիքեաեէտէն մէմնուն օլտուղունուղու . վէ պունա մէրազ իթտիկինիզի զանն իթտիկինտէն . . .

Օվիտ , պու սըրատա ապա պօղուլմանարազ , շէօյլէ ճէ - վապ վիրտի :

— Շիւպհէսիզ հիքեաեէնիզէ մէրազ իտիեօրում , լա - քին , տայիմա այնի մատտէ իլէ իշթիղալ իտիլէմէզ , վէ պէն , տահա պունտան չօգ զիւատէ զարիպ շէյլէր Կէօրմիւշիւմ տիւր :

Ամանտա . - Բէք իյի , արթըզ պու մատտէ հագգընտա պահա իթմէեէիւմ , վէ սիզին հագգընըղտա լագըրտըեա պաշ - լաեալըմ : Սէօյլէեին պագալըմ , սէյեահաթընըղտա նէ՞ եարտընըզ :

Օվիտ . - (Կիւլէրէք .) Ուֆագ թէֆէք քեաղըտլար թօր - լատըմ :

Ամանտա . - Կարա տէնիլէն քիւչիւք քեաղըտլարտա՞ն մը . . . պանգա գայմէլէրինտէ՞ն մի :

Օվիտ . - Խա՛յր , վէ զիքը իթտիկիւմ քեաղըտլարըն մալի , պանա էրէյիճէ ագչէեէ օլմիւշ տուր :

Ամանտա , - Տէտիկինիզ քեաղըտլար նէ՞ ճինստէն տիրլէր :

Օվիտ . — Պիր թագրմ էլ եազըլարը տըր :

Ամանտա . — Էսկի վագըթտա թարիխ եազան ատէմէրին քեաղըտլարը՞ մը :

Օվիտ . — Խա՛յր , հաեաթտա օլան տտէմէրին էլ եազը-
լարը :

Ամանտա . — Ելպէթթէ մէշհուր քիմնէլէրին օլաճագ :

Օվիտ . — Տիւնեատա է՛ն զիւնատէ մէճհուլ օլան ատէմէ-
րին էլ եազըլարը տըր :

Ամանտա . — Է՛յ , պու զարիպ մուամէլէեի իճրա իթմէք
իչին նէ՞րէեէ կիթտինիզ :

Օվիտ . — Ժուաննիեէ :

Օվիտ , պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , մատմուաղէլ Աման-
տաեա տիք տիք աթֆը նազար իյլէմէքտէ իտի :

Նակէհան , մէզպուրէնին տիթրէտիկինի , վէ լէհճէսինին
սօլտուղունու հիսս վէ տէրք իյլէտի :

Լաքին , մերգումէ , տէրհալ ֆիւթուրսուզ պիր հէյեէթ
քէսպ իտէրէք ,

— Վա՛յ , սիզ ժուաննիտէ՞ մի իտինիզ : Օրասը կիւզէլ
պիր մէմէքէթ մի տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . — (Եննիտէն պիր թէպէսսիւմ իլէ .) Բէք կիւզէլ
տիր . . . Պիր տաղ իւզէրինտէ , ամֆիթիպո շէքլինտէ պինա
իտիլմիշ տիր , վէ ալթտան իօն նէհրինին սուլարը ճէրէեան
իյլէմէքտէ տիր : Վագաա զաեէթ կէօրիւլմէկէ շայեան իսէ
տէ , ինսան , պու մէմէքէթտէ եօլ եիւրիւմէքտէն եօրու-
լուեօր . . . Պէն , օրատա պիր չօգ ատէմ կէօրէճէք իտիմ :

Ամանտա . — Ագրապանըղտա՞ն մը :

Օվիտ . — Խա՛յր :

Ամանտա . — Տիմէք տիր քի , պազը տօսթլարընըզը կէօ-
րէճէք իտինիզ :

Օվիտ . — Խա՛յր , թանըմատըղըմ պազը եէրլի քիմնէլէրի
կէօրէճէք իտիմ :

Մատմուաղէլ Ամանտա , սէպաթ վէ մէթանէթինէ ըաղ-
մէն , պու արա ֆէնալաշմագտա իտի :

Օվիտին , զարիպ վէ նէվիմա իսթիհզաքեարի սուրէթտէ

իֆատէի հալ իթմէսի , մէզպուրէեի տիւշարը հէեեճան վէ իզթիրապ գըլմագ տա իտի :

Սօլիփօ իսէ , ղանէթլէ սէվմէքտէ օլտուղու Գօրթօն չա-
րապընտան պիր գատէհ պօշալթարագ , քէլամընա շու վէճհլէ
տէվամ իյլէտի :

— Ժուանսեի շէհրի , էլ եազըլարը եազան մուհարիրլէրլէ
մէշհուր տուր : Կէրլի պանա իշար օլունան պազը քիմնէլէր
եէտինտէ , միւքէմմէլէն էլ եազըլարը պուլունտուղունու պիլիր
իտիմ , ֆագաթ , պու սըրատա պու տէրէճէ ղարիպ էլ եազը-
լարընա թէսատիւֆ իտէճէկիմի մէմուլ իթմէթօրտում : — Ան-
ճագ , պունուռն իչին պիր մըզտար պէտէլ վիրմէք լապըմ իտի ,
հալպուքի , մէքքիւր էլ եազըլարա մալիք օլանլար , զիեատէ
գըլմէթ վէ պէտէլ թալէպ իյլէմէքտէ իտիլէր :

Ամանտա , պու սէօզլէրտէն տահա ղիեատէ ֆէնալաշ-
մագ տա իտի :

Օվիտ . — Պէլքի , պու էլեազըլարը պահսըյլա սիզի օսան-
տըրըթօրում :

Ամանտա . — Ասլա , պիլաքիս սիզէ այիտ օլան հէր շէյէ ,
պէն տէ ալէագատարըմ :

Օվիտ . — Էօյլէ իսէ , պահսըմա տէվամ իտէրիմ : — Մէսէ-
լա , պուլտուղում էլ եազըլարը իչինտէ , րաուլ Տիւշմէն իս-
միյլէ իմզալը , ֆէվգէլատէ ղարիպ իքի քեազըտ պուլունմագ-
տա իտի : — Կէօրիւթօրսունուզ ա' , պու իսմ , քիւլլիէն մէճ-
հուլ պիր իսմտիր :

Պու տէֆա , մատմուազէլ Ամանտա պաեըլմագ րատտէ-
սինէ կէլտի իսէ տէ , ալթիւսթիւ կիւնիւ կիզլէմէկէ չալըշա-
րագ ,

— Տիւշմէն իմզալը՞ մը , տէտի :

Օվիտ . — Էվվէթ , տայիրէյի պէլէտիեէտէ միւսթախտէմ
պիր կէնճ . . . կիւզէլ պիր չօճուգ . . . Իշթէ պու տէլիգան-
լըեը , սախթէրեար մագամընտա ճինսեթ մահքէմէսի հու-
ղուրունա չըգարըլմագ տան գուրթարտըղըմ իչին , քէնտիմի
պախթիեար ատտ իտէրիմ :

Ամանտանըն եիւղիւնիւն ըէնկի սօլմուշ իքէն , պու արա

պիւթիւն պիւթիւն գըզարտը , վէ եալընըզ պիր ա՛հ տիւե-
պիւտի :

Օվիտ . - (Գատէհինի եէնիտէն տօլտուրարագ .) Պիր
ազ էվվէլքի սէօլլէրինիզտէն էօյլէ անլաեօրոււմ քի , սիզ ,
Ժուանեիւէ ապա կիթմէմիշսինիզ :

Ամանտա . - Ապա :

Օվիտ . - Պունա էմի՞ն միսինիզ :

Ամանտա . - Էմինմիսինիզ տէ , սէ՞օզ միւ : Նի՞չին պու պապ-
տէ չիւպհէ իտիեօրսունուզ : Նի՞չին պու զարիպ սիւալի պա-
նա արզ ու պէեան իյլէեօրսունուզ :

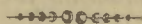
Օվիտ . - Նի՞չին մի . . . Սիւպհա՛ն Ալլահ , բէք ատի պիր
սէպէպ իչին . . . չիւնքի , գատըն ֆիսթանլարը տիքէն մա-
տամ Տէլիօն իսմինտէ պիր գատընա պին էլլի ֆրանգ վիրէ-
րէք , «Ամանտա Րէկափի» իմզալը պիր էլ եազըսը սաթըն ալ-
տըմ :

Ամանտա . - (Տիթրէեքէք վէ շաշըրարագ .) Արնօ՛լտ . . .
Արնօ՛լտ . . . տիմէք սիզ հէր շէյի պիլիեօրսունուզ . . . տիմէք
օ գարը սիզէ հէր շէյի սէօյլէտի . . .

Օվիտ . - Իսպաթընը կէօրիւեօրսունուզ ա՛ , էվվէթ , հէր
շէյի պանա սէօյլէմիշ տիր : Ֆաղաթ , նի՞չին պէօյլէ տիթրէ-
եօրսունուզ . . . Պու գօրգու նէ՞տէն իճապ իտիեօր : - Պէն
սիզին տօսթուլուզ տէյի՛լիւիւմ : - Մատէմքի , պէն , մա-
տամ Տէլիօնա պին էլլի ֆրանգը վիրտիմ , վէ սիզին էլ եա-
զընըզ տա պէնիմ եէտիմէ կէչտի , ճահիլանէ պիր հարէքէ-
թինիզտէն տօլաեը արթըզ վէսվէսէ իտէճէք վէ գօրգաճագ
սէպէպինիզ գալմամըշ տըր :

Ամանտա . - Ա՛հ , պէն օ հարէքէթտէ պուլուլտուլուլու-
տա , ատէթա տիվանէ իտիմ :

Օվիտ . - (Իսքեաթ օլմուշճասընա .) Պէն տէ էօյլէ զանն
իտէրիմ , չիւնքի , թապիեաթճա նամուսլու պիր գատըն օլ-
տուլուլուլուլա գանմըշըմ տըր :

Ամանտա . - (Ֆեվգելատէ միւրայիճէ պիր հէյեթ քէսպ
իտէրէք .) Տիմէք տիր քի , սէվկիւլիւ տօսթում , սիզ պէնի
թահգիր իթմէեօրսունուզ , տէյիլ մի :

Օվիտ . - Պէն քիմնէեի թահգիր իթմէմ : Տիւնեատա ին-
սան՝ եանըմազ վէ գուսուրսուզ տէյիլ տիր . եալընըզ , սէվ-
կիւլիւ , սիզէ նասիհաթըմ շու տուր քի , պիր տահա պէօյլէ
շէյլէր եազմանըն , վէ պու նասիհաթըմա սալիք օլուն :

Ամանտա , գըզարտը վէ պաշընը էյտի :

Օվիտ . - Պու եօլտա շէյլէր եազմագլըզ , հէմ չօլթալըզ
վէ հէմ թէհլիքէլի տիր . - Էկէրչի պու էլ եազընըզ , պէնիմ
էլիմէ կէշմէեիպ տէ , տիկէր էլլէրէ կէշմիշ օլսա իտի , հիւր-
րիեթիմիսիզի տէ դայպ իտէճէք իտինիզ :

Ամանտա . - Սիզ օ քեաղըտը օգուտունուզ մու :

Օվիտ . - Օգումատան սաթըն ալապիլի՞ր մի իտիմ :

Ամանտա . - Էյ անը նէ՞ եաբտընըզ :

Օվիտ . - Էվվէլա չըզտանըմտա , մուսխիսարէն անախթար-
լը պիր չէքմէճէտէ սագլատըմ : Էմին պիր մահէլլտէ պուլուն-
տուղունու մուհագգազ պիլին :

Ամանտա . - Լաքին , անը պանա կէրի վիրմէք ֆիքրինտէ՞
միսինիզ :

Օվիտ . - Պիլաքիս , սէվկիւլիւ , գըյմէթտար պիր մատ-
տէ մագամընտա հըֆզ իթմէք նիեթիմտէեիմ :

Ամանտա . - (Տիթրէեէրէք .) - Նի՛շին հըֆզ իտէճէքսի-
նիզ :

Օվիտ . - Հէր քէսին պիրէր շէյէ մէրադը պուլունտուղու
կիպի , պէն տէ , պու միսիլլու էլ եազըլարը թօրլամագ մէ-
րագլըսընըմ :

Ամանտա . - Օ՛հ , լաթիֆէեի պըրադըն տա , սիզին իչին
հիշ պիր շէյէ եարաեամանան շու քեաղըտ բարչասընը պանա
վէրին :

Օվիտ . - Մուղայիլի օլարագ , օ քեաղըտ պանա բէք
ֆայիտէլի օլապիլիլի :

Ամսնա . - Օ քեաղըտ պանա գարչը գուլլանմագ նի-
եթինտէ միսինիզ :

Օվիտ . - Ա՛հ , սէվկիւլիւմ , պէնիմ պէօյլէ պիր շէյէ իզ-
թիտարըմ պուլունմատըղնա բանա պիլիլիսինիզ :

Ամսնա . - Նիհաեթթէ , էլպէթթէ պիր ֆիքրինիզ վար
տըր : Հիչ օլմագ իսէ , անը սէօյլէեին :

Օվիտ . - Նիեթթիմ վէ ֆիքրիմ , բէք ատի , վէ զէնտօ-
թանէ տիր : Սիգի , քէնտիմէ բապթ իթմէք իսթէրիմ : Էվվէթ ,
հագգընըղտա հիսսիեաթը շէտիտէմ վար տըր , վէ սիգին տէ
պէնիմ հագգըմտա այնի հիսսիեաթլէ մութթասըֆ օլտու-
ղունուղու մէմուլ խտիեօրում , ֆագաթ , թէճըիւպէքեար
օլտուղում , խուսուսա կէնճ վէ տիլպէր օլտուղլարը հալտէ ,
գատընլարըն , հիսսիեաթճա սէպաթլը օլմատըղլարընը պիլ-
տիկիմ ճիհէթլէ , ումում գատընլար հագգընտա էմնիյեթթիմ
եօգ տուր : Հալ պու քի , պու քիւչիւք քեաղըտ եէտիմտէ
օլտուգճա , պու եօլտա գօրգում վէ վէսվէսէմ գալմագ , վէ
իրթէսի կիւն , սիգտէն ըէտտ իտիլմէեէճէկիմէ էմին օլարագ ,
հէր կիւն բահաթտա եաթապիլիլիլիմ :

Ամսնա . - Ֆագաթ , իշթէ , նիհաեթթ պէն սիգին հիւք-
միւնիւզ թահթընտա պուլունուեօրում :

Օվիտ . - Էվվէթ , օրասը էօյլէ ամմա , պու քեաղըտըն
պէնտէ գալմասըյլա , սիգտէ , պէնիմլէ օլան միւնասիպէ-
թինիզէ սուհուլէթլէ գաթլանըրսընըզ , վէ պէնիմ սիգտէն
շիքեաեթթէ հիչ պիր սէպէպիմ օլմատըղը հալտէ , սիգտէ ,
պէնի մէտհ ու սէնա իյլէմէքտէն տուր օլմագսընըզ :

Ամանտա , Արնօլա տըր Բէյսին բէնչէսի ալթընա տիւշ-
տիւկիւնիւ , վէ իսթէր իսթէմէզ անէ պաշ էյմէսի լաղըմ
կէլտիկինի անլատը , վէ պատէհու քէլամա տէվամ պիրլէ ,

— Լաքին , թուանեիտէ վագը օլան հալլէրի նաճըլ խա-
պէր ալտընըզ , տէտի :

Օվիտ . - Թէսատիւֆ տէնիլէն շէյին գուվվէթի բէք պիւ-
եիւք տիւր : Սիգի թէէմին իտէրիմ քի , պու վագըլա-

րա, ասլա արամանեարագ վագը՞ֆ օլապիլտիմ:

Ամանտա. — (Օվիտէ պագարագ.) Լիւսիւի էօլտիւրմէք իսթէեէն ճանինին, գուլլաննաճաղը սիլահը, Պուրպօն ըըխ-թըմընտաքի պըչագճըտան արամատըղը կիպի, տէյլ՞լ մի:

Օվիտ, պու արա, հէման մատմուլազէլ Ամանտաեը պօղ-մագլըղը արգու իթմէքտէ իտի իսէտէ, քէնտիեի զապի ու թէսյինէ մուվաֆֆագ օլարագ, ղաեէթ սաքին պիր սէտա իլէ, շէօյլէ ճէվապ վիրտի:

— Պու եօլտա պիր թաթպիղին ինթիխապը, պէնճէ միւնասիպէթսիղ կէօրիւնմէքտէ տիր: Լաքին, ֆարզ իտէլիմ քի, մատմուլազէլ Լիւսինին ճանիսի, ատէմը պասիրէթ-տէ պուլունմուշ օլտուն, վէ շու եա պու քիմսէ, մէրգումու թէհլիքէեէ տիւշար իթմէք իւղրէ, մէղրիւր ատէմը պասի-րէթի գուլլանապիլին, շիւպհէսիղ, օ ճանի, քէնտիեի միւ-տաֆաա իտէպիլէճէք տիր, վէ վագը օլաճագ տարպէլէրտէն քէնտիեի էսիրկէմէք իւղրէ, ուսթաճա պիր թէպպիր տիւշիւ-նէճէք տիր... Հէր նէ հալ իսէ, պու մատտէ իւղէրինէ տէ էրէ յիճէ կէօրիւշտիւք... շիմտի, պիղ, պիրիպիրիմիղէ տօս-թուղ, էօյլէ տէյլ՞լ մի: — Պիրլիքտէ տօսթ գալաճաղըղ, վէ հէր շէյ եօլունտա ճէրէեան իտէճէք տիր: — Սէվկիւլիւմ, գահվէ իշէրմիսինիղ:

Ամանտա. — Ալիզիմ, պիր աղ եէշիլ շարթըէօղ (՝) իլէ պե-րապէր իշէրիմ:

Պու սուրէթլէ գահվէ իշիլտի, վէ Ամանտա, հէր նէ գա-տար քէնտի նէֆսինէ հաքիմ օլմագ իսթէմէքտէ իտի իսէտէ, պիր վէճհլէ քէյֆլի պուլունմամագտա, հաթթա, քէյֆլի տախի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Օվիտ. — (Լօգանթատան չըղտըղլարը զէման.) Աղիզմ, պու աղչամ պիրլիքտէ թէաթրօեա կիտէլիմ մի:

Ամանտա. — Թագաթըմ գալմամըշ օլտուղունտան, պու կիւն խանէմէ ալտէթ իթմէթիկի թէրճիհ էյլէրիմ:

(՝) Ֆրանսատա Շարթըէօղ նամ մանասթըր րահիպէլէրինին եաբ-տըղլարը պիր նէվ իշկի:

Օվիտ . — Օ տահա իյի . չիւնքի, պէն տէ պիր ազ Եօրկուն-
լուգ հիսս իտիեօրում: Շիմտի խանէնիզէ գատար ըիֆագաթ
իտէեիմ, ծնտան սօնրա պէն քէնտի խանէմէ ավտէթ իտէրիմ:

Ամանտա . — Տօսթում, նէրէտէ իզամէթ իթտիկինիզի
չիմտիեէ գատար պանա սէօյլէմէմիչսինիզ տիր . . . Ատրէսի-
նիզի պիլմէեօրում:

Օվիտ . — Ատրէսիմի պիլմէքիկինիզ նէեէ եարաեաճագ
տըր:

Ամանտա . — Պաղթէթէն սիզէ մէթուպ եազմանա իհ-
թիեաճըմ օլապիլիր:

Օվիտ . — Իշթէ պու օլամազ, չիւնքի, պէն էվիեիմ, վէ
չօլուգ չօճուգ սահիպիեիմ: Իմտի, ֆամիլեաճա իսթիրահա-
թըմը իիլալ իթմէք իսթէմէմ: Պինապէրին, չիմտիքի հալտէ,
ատրէսիմի պիլմէմէքիկինիզ, պէնիմ էչին, մուճիպի իսթիրա-
հաթ վէ ասայիշ տիր:

Ամանտա, պու պապտէ իսրար իթմէտի իսէտէ, ֆիբ-
րինտէն,

— Էյ էսրարի տօսթում, սէն քէնտինի կիզլէմէքտէ օլ,
ֆագաթ, պէն, սէնին քիմ օլտուղունու էլպէթթէ անլանա-
ճաղըմ, տիմէքտէ իտի:

Օվիտ, պիր արապա թութուպ, կէնճ դըզը, Տամ սօ-
դաղընտա վազը խանէսինէ կէօթիւրտիւ, վէ պատէհու,
մէզպուրէ պէլքի քէնտիսինի գօլլար գօրգուսույլա, տօղրու-
տան տօղրու խանէսինէ ավտէթ իթմէեիպ, Բարիսին մէրքէ-
զինէ ավտէթ իյլէտի, վէ օրատան, եանան օլարազ, պիր չօգ
կիրմէ չըգմա Եօլարտան եիւրիւեիւպ, քիմնէ թարաֆըն-
տան թաազիպ օլունմատըղընա էմին օլտուղու հալտէ, Գը-
լիչի ճատտէսինտէ քէնտի խանէսինէ մուվասըլէթ էյլէտի:

Մատմուազէլ Ամանտա, խանէսինէ կիրտիկինտէ, թա-
րիֆտէն միւսթաղնի օլտուղու իւզրէ, Ֆէվգէլատէ հէեէճան
իչինտէ պուլունուեօրտու, վէ քէնտի քէնտիեէ, հիտտէթ
ու զազապլա շու սէօյլէրի սէօյլէտի:

— Տիմէք տիրքի, թէսատիւֆտէ՝ պու ատէմի թուանեիեէ
կէօթիւրմիւշ, վէ տահա պիւլեիւք պիր թէսատիւֆտէ՝ մատամ

Տէլիֆոնու վերջումուն գարշըսընա չըգարմըշ, վէ գարա պախ-
թըմ՝ պէնիմ սէվապըգը ահվալիմի քէնտիսինէ խապէր վիը-
միշ . . . Մէրգում, օ լանէթլի բեաղըտը սաթըն ալմըշ, վէ
գօլ վէ աեազլարըմլա պաղլը օլարագ, պէնի բէնչէսինէ կէ-
չիըմիշ . . . Փագաթ, պէնի, պէօյլէ բէնչէսինտէ սագլամագ-
տա քէնտիսինճէ նէ՞ պիւեիւք մէնֆաաթ վար տըր :

« Նէ մէնֆաաթ մը վար . . . Հիսսի թապիիմ պանա խա-
պէր վէրիեօր քի, պու ատէմ, քէնտիսինին նէ՞ աեարտա
մախլուգ օլտուղունու թանըմըշ իտուկիմի տէրք իտիեօր : -
Մաղաղատան Լիւսիեի սիւալ իթմէքլիկէ կէլէն համմալ՝ քէն-
տիսի տիր : - Պուրպօն ըրլթըմընտա պըչագ սաթըն ալմըշ
օլան իւսթիւ պաշը սըրալը ատէմտէ, քէնտիսի տիր : - Լիւ-
սիեի գօլլաեան վէ վուրան, եինէ քէնտիսի տիր : - Էվ-
վէթ, բէլէվի ճէլլատըն գըլըճը ալթընա գօեարագ, իտտաա
իտէրիմքի, քէնտիսի տիր, ֆագաթ, պու պապտէ իսպաթ-
լարըմ եօգ տուր . . . Հալ պու քի, իսպաթլարըմտա օլսա,
նէնէ եարաեաճագ տըր :

« Բէնտիսինի էլէ վիրմէքլիկէ, տէյի՞լ մի : Լաքին, պու-
նու եաքապիլի՞րմիեիմ : - Անը ղամմաղլամագլա, քէնտիսի
ղամմաղլամըշ օլուրում : Պիլաքիս, սիւքիւթ իթմէքլէ, գօր-
գաճագ հիշ պիր սէպէպիմ օլմաղ, իմտի, իլթիեարը սիւ-
քիւթ իտէճէեիմ : - Հէր նէ եարմըշ իսէ, պանա աեիտ տէ-
յիլ տիր : Ֆագաթ, իքի խուսուս վար տըր քի, պիլմէք իս-
թէրիմ. պիքինճիսի՝ իգամէթ կեահը, իքինճիսի՝ Լիւսիեի նի-
չին գաթլ ու թէլէֆ իթմէք իսթէմէսի :

Ամանտա, պու կիպի միւլահաղաթ իլէ ֆիքրի մէշղուլ
օլարագ, էսվապընը սօեունտու, վէ եաթաղա կիրիպ, ույ-
գուեա տալտը :

Սօլիվօ տա, քէնտի քէնտիեէ չու լիսանը իսթիմալ իթ-
մէքտէ իտի :

— Պէնիմ խայրիսահ երլտըզըմա պիւեիւք պիը մուլմ եազ-
մագլըղա պօրճուեում : Էկէրչի երլտըզըմըն եարտըմը օլմասա
իտի, չու սաաթտա բէք ֆէնա պիր մէվգիտէ պուլունմուշ
օլաճագ իտիմ, չիւնքի, պու աըսըզ գըզ, պէնիմ քիմ օլտու-

ղումու անլամըչ օլումա , պու սաեէտէ պէնտէն բարա չէք-
մէքլիկի քէնտիսինճէ պիր մահգուղիյեէթ առտո իտէճէք խտի :
Լաքին , համո օլսուն , քէնտի տիլինի պաղլաեաճագ ալէթ
պէնտէ մէվճիւտ տուր , վէ պինաէն ալէյհ , պու խուժուստա
գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպիմ պուլունմամադտա տըր :

Օվիտ , մատմուաղէլ Ամանտա հագգընտա քեամիլէն
միւթէմէյին օլարագ , եաթաղա կիրտի , վէ ազ վադըթտա
ույգ ուեա տալտը :

Ժագ Կարօ , եախօտ սախթէ Բօլ Հարման , թաքիթ ու
պէեանտէն միւսթաղնի օլան պիր սապըրսըզլըզա չէրիքինին
ավտէթինէ , եախօտ հագգընտա պազը խապէրլէրէ պէքլէ-
մէքտէ խտի :

Մէրգում , Սօլիվօնուն , մագսէտինէ էրէնէ դատար նէ
տէրէճէ միւչքիւլաթա թէսատիւֆ իտէճէկինի պիլիր խտի :

Շէօյլէքի , Ժանըն , եիկիրմի պիր սէնէ մուգատտէմ էվ-
լատընը թէսլիմ իթմիչ օլտուղու սիւտանանըն խամ մէճհուլ
խուռկինտէն , պագալըմ Օվիտ , օ կէնճ գըզըն էսէրինի , վէ
Ժան Ֆօրթիի իլէ պիր տէրէճէ միւչապէհէթի օլմանը զանն
օլունան պու գըզըն ասլընա տայիր խալաթը պուլապիլէճէք
մի խտի :

Իլթէ , Ժագ Կարօ , պու թէֆէքքիւրաթա միւսթաղրագ
իքէն , պիր սապահ , քէնտիսինին Գուրպվուստա օլտուղու
զէման , Օվիտին կէլմիչ օլտուղու խապէրի վէրիլտիկինտէ ,
հէեէճանը չէտիտ հիսս իյլէտի , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պու գատար չաբուգ ավտէթի , քեամիլէն մուվաֆ-
ֆագըյեթսիզլիկինտէն նէչէթ իտէպիլիր , տէտի , վէ ֆապ-
րիգա խալըր նէգտինտէ , պիր Ինկիլիզ եախօտ Ամէրիգալը
միւհէնտիս զանն օլունան չախսըն , քէնտի եանընա կիրտի-
րիլմէսի հագգընտա , իզթիգա խտէն էմրի իթա իյլէտի :

Պու իքի չախս Ժագ Կարօնուն օտասընտա եալընըզ
գալտըզլարընտա , մէրգում Ժագ , նէթիճէեի հալի պիր ան
էվվէլ անլամագ արգուսիյլէ ,

— Թէչէպպիւսինտէ պօչա՞ մը չըգտըն , տէյի սիւալ
իթտի :

Օվիտ . - Պիլաքիս մուվաֆֆազ օլտուտ :

Ժազ . - Քեամիլէն մի :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Ժազ . - Ժան Թօրթիէնին գըզընը պուլտոն մու :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Ժազ . - Սիւտանա մարիֆէթիլէ մի :

Օվիտ . - Խա'յր : - Սիւտանասը չօգտան պէրու վէֆաթ իթմիշ տիր : Հալպուքի պու խուսուս , չօճուզուն նէ' օլմուշ օլտուզունու անլամագլըղմա մանի օլմամըշ տրր :

Ժազ . - Պու չօճուգ , սահիպսիզ չօճուգլարըն խայրաթ-խանէսինէ մի պըրագըլմըշ :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Ժազ . - Բարիստէ մի :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Ժազ . - Տիմէք տիր քի , գըզըմըն ըաքիպէսի , սահիհէն Լիւսի Թօրթիէ տիր :

Օվիտ . - Պիր ազ տուրուն , բէք չաբուգ իլէրի կիտիւօր-սունուգ :

Ժազ . - Նէտէն :

Օվիտ . - Էվվէլ էմիրտէ չուրաեը պիլմէք լազըմ տրր քի , Ժան Թօրթիէնին գըզը , Թանըտըղըմըզ Լիւսի մի տիր , տէ-յիլ մի տիր :

Ժազ . - Պէնիմ քէշֆ իյլէտիկիմ միւշապէհէթ . . .

Օվիտ . - Պիր զանն օլուպ , իսպաթ տէյիլ տիր :

Ժազ . - Ֆազաթ , պու իսպաթը սէն կէթի՞րմէտին մի :

Օվիտ . - Խա'յր : Պէնիմ կէթիւրտիկիմ , սահիպսիզ չօճուգ-լարըն խայրաթխանէսինէ քիւչիւք պիր գըզ պըրագըլմըշ օլ-տուզունուն Թաֆսիլաթընը հավի պիր զապթնամէ տիր : Շիմտի , պէնիմ պիր հագգըմ , կիտիպ մէգքիւր խայրաթխա-նէեէ սիւալ իթմէք տիր քի , 9 նիւմէրօ իլէ տէֆթէրէրինտէ մուգայեէտ օլան գըզ , զանն իթտիկիմիզ գըզ մը տըր , տէ-յիլ մի տիր :

Ժազ . - Նէ' տիմէք իսթէտիկինի իյզահ էթ :

Օվիտ , չիզտանընը չըգարըպ , Ժուանեիտէ , տայիրէյի

պէլէտիւնէ մէմուրու Տիւլմէնտէն իսթիհսալ իթմիշ օլտուղու քեաղըտը , Բօլ Հարմանա թագաւոր իթտի :

Բօլ Հարման , տիգգաթլէ պու քեաղըտը օգուտուղուտան սօնրա ,

— Լաքին , սէն պու քեաղըտը նա՞սըլ էլտէ իթտին , տէտի :

Օվիտ , օգուեանլարըմըգա , մարիւմ օլան վուգուաթը հիքեանէ իթտի , վէ Բօլ Հարման , իշպու հիքանէտի տինլէ-տիքտէն սօնրա ,

— Սէնին պու տէրէճէ ճէսարէթին , պէնի դօրգուտու-եօր . . . Ֆագաթ , պու քիւսթաթիւրըղընըն նէթիճէլէրի մուխա-թարալը օլմանաճաղընա էմի՞նմիսին , տէտի :

Օվիտ . — Քեամիլէն էմինիմ . . . հէր շէյի եօլույլա սըրա-եա գօյմուշ օլտուղում հալտէ , տայիրէտի պէլէտիւնէ մէ-մուրու , քէնտի մէնփաաթը իճապընճա սիւքիւթ իթմէք-լիկէ մէճպուր տուր , զիրա , իշի մէյտանա չըգարմագ լաղըմ կէլտիկի հալտէ , տայիրէյի պէլէտիւնէ գուեուտաթընտա իճ-րա իթտիկի սիրգաթը իգըար իթմէսի իգթիգա իտէր : Պուն տան գաթինազար , պէն , անըն սախթէ սէնէտլէրինի մէյ-տանա չըգարըպ , քէնտի մահվընը մուճիպ օլապլիլիրիմ :

Ժագ . — Հագգըն վար տըր : — էյ շիմտի նէ՞ եաբաճագսըն :

Օվիտ . — Տօղրուճա խայրաթխանէտէ կիտիպ , 1862 սէ-նէսի ապրիլի 6 սընտա օրաեա թէսլիմ իտիլմիշ օլան չօճու-ղու սօրաճաղըմ , վէ պու չօճուղուն նէ՛ օլտուղունու անլա-եաճաղըմ :

Ժագ . — Նէ՞ վագըթ կիտէճէքսին :

Օվիտ . — Պու կիւն :

Ժագ . — Սէնի թէքըար նէ՞ վագըթ կէօրէճէտիմ :

Օվիտ . - Պու ագչամ :

Ժագ . - Նէ՞րէտէ :

Օվիտ . - Էկէր իսթէրսէն , Էվիմտէ :

Ժագ . - Սաաթ գա՞տա :

Օվիտ . - Սաաթ պէշտէ :

Ժագ . - Բէք էյի , սաաթ պէշտէ Էվինէ կէլիրիմ :

Օվիտ . - Լիւսիէն Լապրու հագգընտա պաղը խապէրէր
ալտը՞ն մը :

Ժագ . - Էվվէթ , պու սապահ պիր մէքթուպ ալտըմ :

Օվիտ . - Բարիսէ նէ՞ վագըթ ավտէթ իտէճէք տիր :

Ժագ . - Իւշ տէօրթ կիւնէ գատար :

Օվիտ . - Պու գատար միւտտէթտէ , անընյա , Ժան Փօր-
թիէնին գըղը արասընտա պիր մանիի աղիմ հասըլ իթմէք
իւզրէ , Եէտինտէ պիր վասըթան օլաճագ տըր . . . Օ Ժան Փօր-
թիէնին քի , Ժիւլ Լապրունուն , Եանի Լիւսիէնին բէտէրինին
գաթիլի տիր :

Ժագ . - (Ալչագճա պիր ֆիթուհաթ գաղանմըշ օլան-
լար կիպի , էլլէրինի օվուշտուրարագ .) Պէն տէ օ իւմիտտէ-
Եիմ : Իմտի , պու ագչամ կէօրիւշիւրիւզ :

Օվիտ , Գուրպվուտտան մուֆարագաթլա , հուտուտա
գատար թրամլայ իլէ՞ կիթտի , վէ հուտուտա պիր արա-
պաեա բաքիպէն , Անֆէր պուվարընա աղիմէթ էյլէտի :

Պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու , մէզքիւր խայրաթխանէճէ
պիր խայլի թէպէտտիւլաթ վուգու պուլմիւշ խսէ տէ , պու
թէպէտտիւլաթա բաղմէն , խտարէճէ ասարը գատիմէ թէ-
մամէն մուհաֆազա օլունմիւշ օլմասըյլա , ալէագատարան ,
միւհթաճ օլտուպլարը մալիւմաթը , բէք Էսկի տալի օլսա ,
օրատան թահգըգ վէ թէհարրի իթմէք իսթէտիքլէրինտէ ,
պուլաճագլարընա Էմին օլապիլիրլէր :

Հէր ճիհէթլէ իթինա վէ տիգգաթ օլունան խայրաթխա-
նէի մէզքիւր տէֆիթէրխանէսի , չայեանը հայրէթ սուրէթտէ
ինթիգամ թահթընտա պուլունմագտա տըր :

Հիւշ պիր շէյտէն շիւբհէ իթմէտիկի մալիւմիւմիւզ օլան
Օվիտ , տօղրուճա տիրէքթօրուն օտասընա կիթտի :

Խայրաթխանէ տիրէքթօրու , մէրգուսու գապուլ իթ-տիկինտէ , սայիր իֆատաթտա պուլունմաեարագ , սէպէպի վիրուտինի սիւալ իյլէտի :

Օվիտ . - Միւսիւ , եիկիրմի պիր սէնէ էվվէլ պու խայրաթխանէեէ վազ իտիլմիշ օլան քիւշիւք պիր գըզըն նէ' օլտուղունու պանա պիւտիրմէնիզի ըէճա իթմէկէ կէլտիմ :

Տիրէքթօր . - Միւսիւ , նէ' սըֆաթլա պու մալիւմաթը սիվալ իտեօրսունուզ , Շիմտիտէն սիզէ խապէր վէրիւրիմ քի , պէնի պու եօլտա իսթիւմվապա հագգընըզ պուլունտուղունու իսպաթ իտէր էվրագը համիլ տէյիլ իսէնիզ , սիզէ ճէվապ վիրմէքլիկիմ մէմսու տուր :

Օվիտ . - Միւսիւ , պիր ազտան պու իսպաթը պէեան իտէճէեիմ :

Մէրգում , չիզտաննտան , սապըզ ժուանեի միւտիրինին իմզասընը համիլ օլան զապթնամէյի չըգարարագ , շէօյլէ տէվամ իյլէտի :

— Նազարը տիգգաթընըզա արզ իթմէքլէ միւֆթէիիր օլտուղում իչպու պէեաննամէյի ըէսմիտէն տախի անլաչըլտըզը վէճհ իւզրէ , 1862 սէնէսի ապրիլի 6 սընտա , պուրաեա պիր գըզ չօճուգ թէսլիմ իտիլմիշ օլտուղունու թահգըզ իյլէտիմ :

Տիրէքթօր , զապթնամէեի ալտը , վէ տիգգաթլէ թէտգըզտէն սօնրա ,

— Պունա պիր տիեէճէկիմ եօգ տուր : Պու եօլտա հաըէքթ իթմէքլիք , թէմաթիյլէ հագգընըզ տըր : Պինապէրին , սիւալ իթտիկինիզ գըզըն նէ' օլտուղունու սիզէ սէօյլէեէպիլիւրիմ . . . Պէլքի տէ էօլմիւշ տիւր . . . հէր նէ իսէ , պիր ազտան անլարսընըզ , տէտի :

Մուճիպլինճէ , մէրգում տիրէքթօր , պիր չան չալմասըյլա , պիր խըզմէթքեար իչէրի կիրտի :

Տիրէքթօր , սիւրաթլէ , պիր քեաղըտըն իւսթիւնէ պիր գաշ քէլիմէ եազմըշ օլմաղլէ , իչպու քեաղըտը , խըզմէթքեարա վիրէրէք ,

— Պու քեաղըտը , գուեուտաթ մէմուրունա կէօթիւ-

ընւն , վէ ճէվապընը կէթիրին , տէյի պէեան իյլէտի :

Խըզմէթքեար . - Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Խըզմէթքեար տիշարը չըզընճա , խայրաթխանէ տիրէքթօրու , Օվիտէ խիթապէն , շու վէճհ իլէ քէլամա տէվամ իյլէտի :

— Զապթնամէտէ կէօսթէրիլէն թարիխէ պագըլըր իսէ , վադթիլլէ պուրաեա վազ խտիլմիշ օլան չօճուգ , չիմտի ագըլպալիղ օլմուշ օլաճագ տըր : Անըն ագըլպալիղ օլմասը կիւնիւնտէն պէտէն , քէնտի իւզէրինտէ նէզարէթ ճիհէթիլլէ պիլէ հիշ պիր հագդըմըզ գալմամըշ տըր : Իմտի , զաթընըզա , արատըղընըզ գըզ չօճուղուն սիննի ըիւշտէ պիլուղի զէմանընա գատար մալիւմաթ վիրէպիլիպ , ճնտան ֆազլա շէյ սէօյլէեէմէեիղ :

Օվիտ . - Անլաեօրում , միւսիւ , ֆագաթ , էկէրչի արատըղըմ գըզ հաեաթտա իսէ , վիրէճէկինիղ մալիւմաթ , վէլէվ նօգսան տախի օլսա , քէնտիսինի պուլմագըլըզմա վասըթա օլապիլիր :

Տիրէքթօր . - Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ :

Ձէնտ տագըզա սօնրա , խըզմէթքեար , էլինտէ պիւեիւք պիր տէֆթէր օլարագ ավտէթլէ , իշպու տէֆթէրի , տիրէքթօրուն եազըխանէսի իւզէրինէ վազ իյլէտի :

Տիրէքթօր , տէֆթէրի աչտը , Պու տէֆթէրին հէր պիր ստհիֆէսինտէ , պիր չօճուղուն , օ խայրաթխանէեէ վազ վէ թէսլիմ խտիլտիկինին զապթնամէսի մուհարրէր խտի :

Տիրէքթօր , Ժուանեի զապթնամէսի իւզէրինտէ եազըլմըշ օլան թարիխի արատը , վէ պու թարիխէ վասըլ օլտուղունտա , տուրտու , վէ Օվիտէ խիթապէն ,

— Իշթէ , միւսիւ , աբատըղընըզ մատտէ շու տուր : 1862 ապրիլ 6 տա պու խայրաթխանէեէ վազ խտիլմիշ օլան գըզ , 9 նիւմէրօ թահթընտա գայտ խտիլմիշ տիր , տէտի :

Օվիտ , պու արա մէսէրրէթինի կիւճ իլէ զապթ իտէպիլտի :

Ժագ Կարօ , Լիւսիեի , Ժան Ֆօրթիեէնին կէնճիկինէ պէնզէթմիշ օլմասըլա եանըլմամըշ խտի :

Ֆիլվագը , մատամ Օկիւսթինին իշճիսի , Մարի Հարմա-

նրն լաքիպէսի, վէ Լիւսինէն Լապրունուն նիշանլըսը օլան Լիւսի, մահքիւմէ ժան Յօրթիէնին, վէ Գլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ պուլունան գատընըն գըզը իտի:

Պունտան սօնրա Օվիտէ վիրիլէճէք մալիւմաթ, մէրգ ում նէզտինտէ էհէմմիեթտէն խալի պուլունմագտա իտի:

Հէր նէ իսէ, Օվիտին կէթիրմիշ օլտուղու զապթնամէնին արգասընա, խայրաթխանէ տիրէթօրու, տէֆթէրտէքի 9 նիւմէրօեու, կէնճ գըզըն չըրագլըդ իթմէք իւզըն գօնուլմուշ օլտուղու մահէլլին ատրէսինի, վէ ազըլպալիդ օլտուղունտա իգամէթ իթտիկի խանէնին ատրէսինի, եանի Պուրպօն ըրնթըմընտա, 9 նիւմէրօլու էվի գայտ իթտի, վէ պատէհու իմզալաեարագ,

— Շիմտի, միւսիւ, վէօրիւլէճէք պիր մուամէլէ տահապար տըր, տէտի:

Օվիտ. — Հահնկըսը տըր, էֆէնտիմ:

Տիրէքօր. — Ճէմիյեթի խայրիէյի ումումիեթ տիրէթօրու թարաֆընտան իշպու իմզամ թաստիդ օլունմագ կէրէք տիր:

Օվիտ. — Շիւպհէսիդ տիմէք իսթէեօրաունուզ քի, պու կիւն, պու զապթնամէյի պուրատան կէօթիւրէմէմ, վէ մէգքիւր մուամէլէնին իճրասընա պէքլէմէքիկիմ լազըմ տըր:

Տիրէքօր. — Էվվէթ, միւսիւ, լաքին, պու թէէիւր, չօգ վագըթ սիւրմէեէճէք տիր: — Եարընքի կիւն, պու զապթնամէյի, հէր մուամէլէսի կէօրիւլմիւշ օլարագ պուրատան ալապիլիրսինիդ:

Օվիտ. — Տիմէք տիրքի, եարըն կէլէեիմ, ֆագաթ, բէճա իտէրիմ, սաաթ գաշտա կէլէեիմ:

Տիրէքօր. — Սաաթ իքի բատտէլէրինտէ:

Օվիտ, տիրէթօրու սէլամխանըպ, տիշարը չըգտը:

Լիւսինին՝ ժան Յօրթիէնին վէ Գլէրմօն ֆիրարիսինին գըզը օլտուղունու մուսատտագ իսպաթը սահիհէ միւթէսարըրֆ օլմագ իւզըն, պիր կիւն պէքլէմէքիք, Օվիտ իչին էհէմմիեթսիդ պիր մատտէ իտի: Ֆիլվագը, եիկիրմի տէօրթ սաաթ էվվէլ, եախտ սօնրա, պու իսպաթա տէսթրէս օլ-

մասընըն , մերգում իշին նէ՞ էհէմմիեթի օլապիլի իտի . էլ-վերի քի , էշի պիլի իտի , վէ քէնտիսի իշին , է՛ն մուհիմմ նօզ թա տա պուռնտան իպարէթ պուլունմագտա իտի .

Ազ շամըն սաաթ պէշինտէ , սախթէ Բօլ Հարման , կէլիպ , Գլիշի ճատտէսինտէքի խանէտէ Օվիտի պուլտու , վէ մէր-գումման մալիւմաթը լազըմէեի ալտըգտան սօնրա ,

— Հէլէ շիւքիւր , պագալըմ Լիւսիէն Լապրու հալէա սիվտիկի գըզ իլէ էվլէնմէքիլի տիւշիւնէճէք մի տիր , տէյի պէեան իյլէտի .

* *

Մարինին հալի , կիթտիքճէ գիեատէ ֆէնալաշրեօրտու . Մէզպուրէ , եալընըզ սինիր գուվվէթիլլէ տաեանապիլմէքտէ օլուպ , վագաա , կէլիպ կիտիեօրտու , վէ տիշարը չըգըպ ավ-տէթ իտիեօրտու , ֆագաթ զանն իտէրսին քի , եալընըզ կէօլիէսի գալըն իտի .

Մէզպուրէ , էթիէն Գասթէլին իշար իթտիկի թարիխտէ , քէնտի թասվիրինի չըգարմագ իւզրէ , ըհսսամը մէրգումուն նէզտինէ կիթմէկէ պաշլամըն իտի .

Մարի , Լիւսիէն Լապրունուն , թահգիւրամիզ տէյիլ իսէ տէ , ֆիւթուրսուզճա օլան խաթըրէսինի ֆիքըրինտէն չըգար-մագլըղը ֆէվգէլզաեէ արզու իյլէմէքտէ , վէ պու սէպէպլէ , ֆիքըրինի՝ մէվատտը սայիրէ իլէ մէշղուլ գըլմագլըղա չալըշ-մագտա իտի իսէ տէ , զահմէթի պօշա կիթմէքտէ իտի .

Շէօյլէ քի , պու կէնճ գըզ , աշգ ու մուհապպէթինի ու-նութմաեա ղայրէթ իթտիքճէ , միհն ու մէշագգաթը մանէ-վիեէսի տահա գիեատէ թէշէտտիւտ իյլէմէքտէ , վէ պու հալին նէթիճէյի թապիլիյիէսինտէն օլարագ , մատտի քէտէր վէ աճըլարըտա արթմագտա իտի .

Նամուսլու պիր քիմնէ կիպի , հիսսիեաթը բէտէրանէ իլէ մութթասըֆ օլան Բօլ Հարման իսէ , գըզընըն զայիֆլէն-մէքտէ օլտուղունու կէօրտիւքճէ , թարիֆի նագապիլ տէրտ ու միհնէթէ տիւշար օլմագտա իտի իսէտէ , գըզընը Լիւսիէն Լապրու իլէ էվլէնտիրտիկի թագտիրտէ , ֆէնալըղըն էօնիւ-

նիւ աւմըշ, վէ գըզընը սահիլի սէլամէթէ չըգարմըշ օլաճա-
ղընը մէմուլ էյլէմէքտէ իտի :

Մարի տէ, հէմ իւմիտլէ, հէմ մէյեուսիեթլէ եաշամագ-
տա օլտուղունտան, պու հալ, քէնտիսինի եաւաշ եաւաշ,
ֆագաթ մուհագգադ պիր թարղտա, կիրտապը մահվիեթէ
տօղրու սէվգ. իթմէքտէ իտի :

Բօլ Հարման, Լիւսիէնին եագընտա ավտէթ իտէճէկինի
գըզընա խապէր վիրմիշ օլտուղունտան, պիշարէ գըզընադ,
թէքրար անը կէօրէճէկինի տիւշիւնմէքլէ, եէնիտէն իւմիտ-
վար օլմագտա, վէ ատէթա պիր հաեաթը թագէ քէսպ իթ-
մէքտէ իտի :

Իմտի, Լիւսիէնին, իքի կիւնտէն Բարիսէ ավտէթի մու-
գարրէր օլտուղու հալտէ, Բօլ Հարման, Օվիտ Սօլիվունուն՝
սահիպսիդ չօճուգլար խայրաթխանէսինտէն չըգարթմըշ օլ-
տուղու զապթնամէեի համիլ օլարագ, մէրգում տէլիգանլը-
նըն ավտէթինէ գավիէն պէքլէմէքտէ իտի :

Պուրպօն ըրիթըմընտա, ալթընճը գաթտա վագը քիւ-
չիւք տայիրէտէ իսէ, օլ էսնատէ պիւեիւք հազըրլըգ իլինտէ
պուլունուլունօրտու. Շէօյլէ քի, Լիւսի, նիշանլըսընըն, իր-
թէսի ագչամ ավտէթ իտէճէկինէ տայիր պիր թէլէկրաֆնամէ
ախգ իթմիշ օլուպ, չիւնքի, Լիւսիէն, Լիւսի իլէ պիրլիքտէ
թաամ իտէպիլմէք, վէ օ ագչամը անըն եանընտա կէչիրմէք
իւզրէ, վագթը մուգարրէրինտէն պիր գաշ սաաթ էվվէլ
ավտէթ էյլէմէքլիկի թէնսիպ էյլէմիշ իտի :

Լիւսինին եարէսինտէն տէ հէման ապա աճը գալմըշ օլ-
մաեղպ, պունտան գաթինազար, մէսէրրէթ տէ, քէնտիսինէ
իֆագաթ քէսպ իթտիրմէքտէ իտի :

Լիզօն գատընա, եախօտ էթմէքճի խաթունա կէլինճէ, օ
տախի պու մէսէրրէթէ հիսսէտար օլուպ, հէման պիր այտան
պէրու զայպուպէթտէ պուլունան տօսթունուն հիւսնի գա-
պուլիեթի զըմընտա, էլինտէն կէլտիկի մէրթէպէ, Լիւսի-
նին թէտարիքեաթընա եարտըմ իթմէքտէ իտի :

Պու միւնասիպէթլէ, ալէա պիր սուֆրա հազըր իթմիշ
օլուպ, իշպու սուֆրատա կիւզէլ վէնէֆիս պիր թաամ, վէ

Իբի չիշէ հսկի շարապ պուլունմանդատ, վէ սուֆրանըն՝ զա-
 Եէթլէ թէմիզ էօրթիւ վէ չիշէքլէր իլէ թէգեին իտիլիշ օլ-
 տուղու կէօրիւմէքտէ իտի :

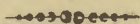
Անճազ պու պէքլէմէքլիք սաաթլարը, Մարիեէ ուղուն
 կէօրիւնտիւքլէրի գատար, Լիւսիեէ տախի ուղուն կէօրիւն-
 մէքտէ իտիլէր :

Մարի. - (Բէտէրինէ.) Էֆէնտի բէտէր, եարըն տէ յիւ
 օլ պիր սապա՞հ մը Մ. Լիւսիէնի կէօրէճէքտին :

Բօլ. - Էվվէթ, դըզըմ :

Մարի. - Պէլկրատտա կէօրտիւկիւ խըղմէթլէրինտէն խօշ-
 նուտ օլտու՞ն մու :

Բօլ. - Զիեատէսիլլէ խօշնուտ օլտում :

Մարի. - (Պիր մէսէրրէթ նիտասըլլէ.) Ա՛հ...

Բօլ. - Պու սապահ, միւշթէրիլէրիմին պիրինտէն պիր
 մէքթուպ ալտըմ. - Միւշթէրիլէրիմ, խօշնուտիեթլէրինի
 պէեան, վէ ամէլեաթ միւտիրիմին տիրաեթ վէ ֆէթանէ-
 թինտէն տօլաեը պէնի թէպրիք իտիեօրլար :

Մարի. - Էֆէնտի բէտէր, պէնի մէմնուն իթմէք իսթէ՞ր-
 միսին :

Բօլ. - Սէնի մէմնուն իթմէք իսթմէքլիկիմտէ սէօ՞ղ միւ :

Մարի. - Էօյլէ իսէ, Մ. Լիւսիէնին ալտէթինտէ, էկէրչի
 պիրլիքտէ կիւղէլ պիր վագըթ կէչիլիլ իսէք, քէնտիմի պախ-
 թիեար սաեարըմ. Իմտի, մուվասըլէթի կիւնիւնտէ պիզիմէ
 պէրապէր թաամ իթմէսինի Մ. Լիւսիէնէ բէճա իթմէքլիկինի
 արզու իյլէրիմ :

Մարինին պու արզուսու, Բօլ Հարմանըն էֆքեարընա
 մուվաֆըզ տէ յիլ իտի :

Զիւնքի, Բօլ Հարման, Թասմիմ իթտիկի վէճէ իւզրէ, • կիւնիւ, քէնտի շէրիքի վէ տամատը իթմէք իսթէտիկի տէ- լիգանլընա կէօնիւ վիրմիշ օլտուղու գըզըն քիմ օլտուղու- նու պէեան իթտիկի Թագտիրտէ, պէօյլէ պիր շէտիտ սա- տէմէտէն սօնրա, Լիւսիէնին, Ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օ- լաճաղը ճիհէթլէ, օ ագշամքի տալէթի գապուլ իթմէք իս- թէմէեէճէկի տէրքեար իտի:

Հալ պու քի մէրգում տէլիգանլընըն ճէվապը բէտտի: Մարիեէ նէ՞ սուրէթլէ իյղահ իտիլէպիլիր իտի:

Պէօյլէ պիր հագըգի քէտէր ու ճէֆատան, օլկէնճ գըզը էսիրկէմէք իչին, նէ՞ պէհանէ տէրմիեան օլունապիլիր իտի:

Պունունլա պերապէր, Բօլ Հարման, պու պապտէ գա- րարընը պիլ իթթիխաղ, քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Պէքի Լիւսիէն, Մարինին լէհճէսի սօլմուշ օլտու- ղունու, վէ վիճուտճա միւղտարըպ պուլունմուղունու, վէ քէնտիսի հագըզնտա կիթտիքճէ զիեատէ աշգ ու մուհապ- պէթ կէօսթէրտիկինի, վէ ավտէթ ինտէն տօլաեը իճրաի շա- տիւմանի իթմէք իսթէտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, պունճա ա- սարը մուհապպէթտէն միւթէէսսիրէն, պունտան պէօյլէ իճ- րապնա իմքեան գալմըշ օլմաեան պիր իգտիվաճը միւթէ- սավվուրէեէ պիր ան էվվէլ խիթամ վիրմէքլիկի գարարլաշ- տըրաճագ տըր:

Իշպու միւլահագաթըն նէթիճէսի օլմագ իւզրէ, Բօլ Հարման, Լիւսիէն իլէ վուգու պուլաճագ ճիտտի վէ գաթի մուհավէրէսինի իրթէսի կիւնիւնէ պըրագմագլըղա գարար վիրտի, վէ գըզընըն արգուսինէ մուվաֆֆագաթլա,

— Սէվկիւլիւ գըզըմ, արզուն իճրա օլունաճագ տըր: Անճագ, պու խուսուստա էվվէլճէ սէնին պանա պահս իթ- մէքլիկինէ էսէֆ իտէրիմ, տէտի:

Մարի. — Նիլին:

Ժագ. — Զիւնքի, սէն սէօյլէմէզտէն, պէն, Լիւսիէնի տա- վէթ իտէրէք, սէնի հայրէթտէ պըրագմագ իսթէէօրտում:

Մարի. — (Ժագ կարօնուն պօղազընա սարըլարագ.)

Ա՛հ, էֆէնտի բէտէր, սէն բէք խայրխահ պիր քիմնէսին:

Նիհահեթ, պու տերէճէ սապըրսըզըզլա պէքլէնիլմէքտէ օլան կիւն կէլիպ եէթիշտի :

Լաքին , ագտէմճէ տախի պեւան իթմիշ օլտուղուսուղ իւզրէ , Լիւսիէն , Պէլկրաստան , օն իքի սաաթ էվվէլ եօլա չըզմըշ օլտուղունտան , Բօլ Հարման , քէնտիսինի իրթէսի սապահ պէքլէմէքտէ իքէն , մէրգոււմ տէլիգանլը , կիճէ վազըթ Բարիսէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Լիւսիէն , տէմիր եօլունտան էսինճէ , Պուրպօն րըխթըմընտա , նիշանլըսընըն խանէսինէ կիթտի :

Իքի նիշանլըլար , կէօզլէրի լաթիֆ եաշլար իլէ եաշարմըշ օլարագ , հէեէճանը ազիւմ իւզրէ , պիրիպիրլէրինէ սալըլտըլար : Պատէհու Լիւսիէն , Լիզօն գատընա խիթապէն , պազը տօսթանէ իֆատաթտա պուլունտու :

Մէզպուրէ գատընճըղազըն կէօզլէրի տախի պու էսնատէ եաշարմըշ օլուպ , քէնտի էվլատընը պուլմուշ գատար մէսէրէթ իչինտէ իտի :

Պատէհու , հէր թարաֆտան սիւալլէր իրատընա պաշլանըլտը :

Լիւսի , նիշանլըսընա եազմըշ օլտուղու մէքթուպլարտա , մէրգոււմա , տիւշար օլտուղու սուի գաստը հիքեանէ իթմիշ իտի իսէտէ , ախիւրէն միւսթէնթիգ իլէ խաֆիեէ մէմուրունուն քէնտի նէզտինտէ վազը օլան թէշէպպիւսլէրի հագգընտա իխթիեարը սիւքիւթ իյլէմիշ իտի , չիւնքի , մէրգոււման հաքիմլէրին պու պապտէ եանըլմագտա օլտուղլարընա իսքեաթ օլմուշ իտուկինտէն , օլ պապտէ նիշանլըսընը պիհուղուր իթմէքլիկի ֆայիտէսիգ ատտ իյլէմիշ իտի :

Լիւսիէնին լէհճէսի , եօլճուլուղու միւնասիպէթիյլէ պիր ազ գարարմըշ իտի իսէտէ , զանն իտէրսին քի , պու էսմէր լէնկ , քէնտիսինէ տահա զիեատէ էրքէքլիք վէ տիրիլիք հալի քէսպ իթտիրմիշ իտի :

Պունտան գաթինազար , մէրգոււմուն սըհհէթ ու աֆիեէթի տէ պէրքէմալ օլուպ , սէվկիւլիւսիւ օլան Լիւսինին եանընտա պուլունմասընտան տօլաեը հիսս իտէկէլտիկի մէսէրէթ տէ , քէնտիսինէ տահա զիեատէ գուվլէթ վէ հաեաթ

քէսպ իթտիրմիշ իտի , վէ կէօզլէրինտէքի բարլազլըզ , սէօզլէրինտէքի մէթանէթ , վէ սէսինտէքի տիրիլիք , պու խուսուսու իսպաթ իթմէքտէ իտիլէր :

Լիւսիէնին , քէնտի սէվտիկի նիշանլըսընը , քէսպի շիֆա իթմիշ , վէ տահա զիեատէ թաղէլէնմիշ օլարազ , վէ տօտազլարընտա էսէրը թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունարազ կէօրմէսի , մէրզոււմ տէլիգանլը իշին , հագըզէթէն պիր իգպալ ու սաատէթ տիմէք իտի :

Պունտան զայրիսինին Լիւսիէն իշին նէ՞ էհէմմիեէթի վար իտի : Նասըլ քի տէ , մէրզոււմ , տիկէր հիշ պիր խուսուս իլէ իշթիղալ իթմէմէքտէ , հաթթա տիկէր հիշ պիր շէյի տիւշիւնմէմէքտէ իտի :

Լիւսիէն , Ժան Թօրթիէնին էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ սըզարազ ,

— Ահ , Լիզօն դատըն , սիզ օլմասը իտինիզ , պէլքի Լիւսիեի հաեաթտա պուլամաեաճազ իտիւմ , Հագըզէթէն , սիզ , պիզիւմ խայրիսահ պիր մէլէեիմիզսինիզ : Սիզտէն ասլա այրըլմաեաճաղըզ . ասլա՛ , ասլա՛ , տէտի :

Լիւսիէն , սէվկիւլիւսիւ Լիւսինին տիւշար օլտուղու տէհշէթլի վազըանըն հիքեաեէսինի էթրաֆըյլա տինլէմէք իսթէտիկինտէն , Լիզօն դատըն՝ վազըայի մէզքիւրէ հիքեաեէսինի , պիր կիւն էվիլէ վուզու պուլմուշ տուր կիսի , հէեէճանլը պիր հալ իլէ վէ թաֆսիլաթըյլա , նազլ ու պէեան էլլէմէքտէ իտի :

Լիւսիէն . — Օ ալչազ գաթիլի պուլտուլա՞ր մը :

Լիւսի . — Խա՛յր :

Լիւսիէն . — Իշթէ , պու զարիպ :

Լիւսի . — Նի՛շին զարիպ օլտուն . . . Պէնճէ , ճիւլար մահէլլէրտէ հայտուտուզ վէ խըրսըզլըզ իտէն պիր ֆըրդաեա մէնսուպ օլմասը մուհագգազ օլան օ գաթիլ վէ ճանի էկէրչի պուլունմուշ օլա իտի , տահա զիեատէ մուճիպի թէաճճիւպ կէօրիւնէճէք իտի : — Ֆագաթ , պու խուսուստա պունտան զիեատէ պահս իթմէեէլիւմ : Պէն շիմտի քէսպի սըհհէթ ու աֆիյեէթ իթմիշ օլտուղում հալտէ , հէր շէյ պիթմիշ տիմէք

տիր։ Անճաղ, պունտան պէօյլէ կիճէլէրի տիշարը չըգճաղ-
լըղըմ իգթիզա իթտիկինտէ, թէտապիրի իհթիեաթքեարա-
նէեի իթթիխազ իտէրէք չըգճաղըմ։

Ժան Զօրթիէ. - Հագգը վար տըր։ Սըթըգ ըահաթսըզ-
լըղը գալմամը տըր . . . քէսպի շիֆա իթմիշ տիր։ Պաչըճա
լաղըմ օլան խուսուս իսէ, պու օլուպ, եհնիտէն թահգըգա-
թա գալգըշմագլըգ, պիհուտէ տիր։ - Պու պապտէ, սիզին-
տէ, պէնիմէ հէմէֆքեար օլտուղունուգա էմինիմ։

Լիւսիէն. - Շիւբհէսիզ։

Ժան Զօրթիէ. - Էօյլէ իսէ, սուֆրաեա օթուրալըմ։ Թաամ
հագըր տըր։

Պու սոլրէթլէ, պիղիմ պու իւշ չախս, մէսէրրէթլէ,
քիւշիւք պիր սուֆրանըն էթրաֆընտա օթուրտուլար։

Վագըթ բէք չարուգ կէշտի, վէ Լիւսիէն, սաաթընա
պագըպ, եարը կիճէ օլտուղունու կէօրմէքլէ, իզհարը իս-
թիղրապ իյլէտի, վէ պունտան զիեատէ գալմագլըգ միւմ-
քինսիզ օլտուղունտան, մէրգում տէլիգանլը, օ հաֆթանըն
բազար կիւնիւ կէլիպ, ագչամա գատար նիշանլըսը նէզտին-
տէ վագըթ կէշիւրէճէկինի վատ իթտիքտէն սօնրա, օրատան
մուֆարագաթ իյլէտի։

Լիւսիէն, Միրօմէսնիլ սօգաղընա կիտէրքէն, պիր ազ
էվվէլ նայիլ օլմուշ օլտուղու սաատէթի միւքէմէլէեի տիւ-
շիւնմէքտէ, վէ հէման քէնտի միւրատընա ըաղմէն, վէ միւս-
թաղրագ օլտուղու մէսէրրէթ վէ աշգ ու սէվտա մէֆթու-
նիյեթի տէրեասընտա, քէնտիսինի սէվէն, վէ մուհապպէ-
թինէ մուգապիլ մուհապպէթ իզհար իտէմէտիկի իչին էրի-
եիպ թիւքէնմէքտէ պուլունան պէտպալթ Մարիեի տախի
խաթըրլամագտա իտի։

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, Լիւսիէն Լապրու՝ սա-
հիպի ըիգգաթ ու համիյեթ պիր տէլիգանլը օլտուղուն-
տան, իշպու հալը հսէֆիլթիմալտէն տօլաեը, կէրչի քէտէր
ու հսէֆի ազիմ հիսս իյլէմէքտէ իտի իսէտէ, պու հալի
թէպտիլ իթմէք իչին, հիշ պիր շէյ եաբմաղա միւզթէտիր
պուլունամագտա իտի։

Հէր նէ հալ իսէ , Լիւսիէն , ամէլեաթ միւտքրիեթինէ տեւամ իթմէք իւզրէ , իրթէսի սապաճ , էրքէնճէ Գուրպ-վուսեա ազիմէթ իյլէտի :

Բօլ Հարման , հէնուզ ֆապրիգաեա փմտէթ իթմիշ օլ-մաեքալ , Լիւսիէն՝ մերգուսիւն զայպուպէթինտէն պիլ իսթիւ-ֆատէ , քէնտիսիւնին պուլունմատրղը Հաֆթալարաա նէ՛ եա-բըլմըշ , նէ՛ իշ կէօրիւլմիւշ օլտուղունու , վէ էլան նէ՛ կիպի ամէլիեաթ իլէ իշթիզալ իտիւտիկինի թահգըզ ու թէտգըզ իյլէտի :

Սաաթ սէքիղ սուլարընտա , Բօլ Հարման ֆապրիգաեա մուվասըլէթ իյլէտի :

Մէրգուս ֆապրիգաթօր , օտաարնտա օթուրուք օթուր-մաղ , Լիւսիէն , սէյեահաթընա տայիլ մալիւմաթ միրմէք իւզրէ տէրունը օտաեա կիրտիկինտէն , ժադ Կարօ , զաեէթ տօսթանէ էլինի մէրգուսմա դւզաթտը , վէ պատէհու աթի-տէքի սէօղլէր իլէ մուհաւէրէեէ իպթիտար իյլէտի :

— Սէվկիւլիւ էվլատըմ , սիզի թէքրար կէօրտիւկիւմ-տէն տօլաեը պաթիթիեարըմ . խուսուսիյլէ սիզի շէտիտէն թէպրիք քաթի իտէճէեիմ . Պէկրատտա պուլունան միւշթէ-րիլէրիմ , սիզի պիր սուրէթի մախսուսէտէ մէտհ ու սէնա իտէրէք , պանա մէքթուպլար եազմըշլար տըր , Ղալիպա ան-լէր իլէ օլան միւնասէպաթընըզ բէք եօլունտա ճէրէեան իթ-միշ տիր :

Լիւսիէն . — Ֆիլվագը անլէր իլէ վագը օլան միւնասէպա-թըմ , պէրքէմալ օլմուշ իտուկինտէն , պունտան տօլաեը իզ-հարը մէմուսիյեէթ իթմէքտէն կէրի տուրամամ :

Բօլ . — (Պիր աղ էնտիշէլի հալ իլէ .) Սիզէ , պազը թէք-լիֆաթտա պուլունտուլար մը , չիւնքի , քէնտի իշլէրի իչին էշլիեէթ վէ գապիլիյեէթ սահիպի օլան պիր քիմնէիլ արա-տըզլարընը նասըլսա խապէր ալմըշըմ տըր :

Լիւսիէն . — (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Թէքլիֆաթա պէն-գէեէն պազը մանէատար սէօղլէրինի էկէրչի լաեըզըյա ան-լաեապիլմիշ իսէմ , ֆիլվագը պանա պազը գաթի թէքլիֆաթ-տա պուլունտուլար իսէ տէ , պէն օլ պապտէ ֆիթուրպուզճա

տավրանտրմ. պունտան պաշգա, էֆէնտիմ, պիլիրսինիզ քի, տիւնեատա, էն ֆէնա սաղըրլար, իտիլէն սէօղլէրի տինլէմէք իսթէմէեէնլէր տիր:

Բօլ. — Օ սէօղլէրի տինլէմէք վէ անլամագ իսթէմէտիկի-նիզ իչին, մէմուռնուլմ, վէ պու խուսուստա շիւքրանիեէթիմի տէ սիզէ իսպաթ իտէճէեիմ, Պու կիճէմի Բարիսէ վասըլ օլտուռնուլ:

Լիւսիէն. — Տիւն ագշամ վասըլ օլտուլմ:

Բօլ. — Օրատա սըզըլտընը՞ մը:

Լիւսիէն. — (Նիշանըսընը տիւշիւնէրէք.) Բէք չօդ սըզըլտըմ:

Բօլ Հարման, մէրգուլմա պունտան դիեատէ շէյ սօրմատը:

Շու արալըզ, մէրգուլմ խապիս, եալընըզ սանաաթընա միւթէալլիգ իշլէր իլէ ֆիքրի մէշըուլ կիպի կէօրիւնմէք իսթէմէքտէ իտի: Իմտի, մալ իտիլմէք իւզրէ, Լիւսիէնին կէթիրմիշ օլտուղու մաքինա բլանլարը իւզէրինէ լագըրտը աշըլմագլա, պու մուհավէրէ պիր սաաթ գատար իմթիտատ իյլէտի, վէ սաթթէ Բօլ Հարման, օլ էնատէ, ֆիքրինտէն,

— Գըզըմտան աալա պահս իթմէեօր, տէյի միւլահագա իթմիշ իքէն, Լիւսիէն, պիրտէն պիրէ,

— Իյի խաթըրմա կէլտի, միւսիւ, մատմուազէլ Մարի նասըլ տըր, տէյի սիւալ իթտի:

Բօլ. — Հալէա ըահաթսըզ տըր:

Լիւսիէն. — Բահաթսըզըլը աղըրճա՞ մը տըր:

Բօլ. — Պէնի տիւշարը վէսվէսէ իտէճէք տէրէճէտէ աղըր տըր: Քէնտէսինի պիզգաթ կէօրտիւկիւնիւզ հալտէ, պու վէսվէսէլէրիմին նէ՛ տէրէճէ էսասի օլտուղուռնու, վէ քէնաի սէլամէթի իչին, պիր աղաճըզ սաատէթ պախշ իյլէմէք:իկի արզու իյլէտիկիմտէ, նէ՛ մէրթէպէ հագըրմ պուլուռնտուղու-նու անլաեաճագսընըզ: Ավտէթինիզի Մարիեէ խապէր վիրմիշ օլտուղումտան, պու սապահ, իլք միւլահագասը, սիզին հագըրնըզտա պուլուռնմուշ տուր:

Լիւսիէն. — Պէնիմ հագըրմտա՞ մը, միւսիւ:

Մէրգուլմ տէլիգանլը, պու սէօղլէրի կիւճիւլէ սէօյլէ-

տի , չիւնքի օ կէնճ գըզըն , քէնտիսի իչին հիսս էյլէտիկի աչգու սէվտանըն՝ քէնտիսինի նէ կիպի եանլըչ վազիեէթէ իլգա էյլէտիկինի հիսս իթմէքտէ իտի :

Բօլ . - Էվվէթ . . . զիրա գըզըմ , սիզին ավտէթինիզտէն տօլաեը իճրաի մէսէրրէթ իթմէք իսթէեօր . . . պինապէրին , պու ագչամ , պէնիմլէ պիրլիքտէ սիզի թաամա պէքլէեօր , վէ իքիմիզի պէրապէր քէնտի եանընտա կէօրէճէք օլուր իսէ , պու հալի , քէնտիսի իչին բէք պիւեիւք մէսէրրէթ ատտ իտէճէք տիր : - Սահիհէն պիզիմ պու սուրէթլէ ճէմ օլունմազլըզըմը , ֆամիլեաճա պիր իճթիմա տիմէք օլաճազ տըր :

Լիւսիեճ . - Ֆագաթ , միւսիւ . . .

Բօլ . - (Տէլիգանլընըն լագըրտընըն քէսէրէք .) Օ'հ , գըզըմըն տավէթինի ըտտ իթմէք իչին , պիր թագըմ էօզըր վէ պէհանէեէ մահէլլ եօզ տուր : - Գըզըմա օլան թէվէճճիւհիւնիւզիւ , սիզէ թէպլիզէ մէմուր օլտուղում իչպու տավէթի դապուլ իթմէքտէն զայրի տիկէր պիր սուրէթտէ իզհար իտէմէզսինիզ , Պանա կէլինճէ , շունու իլավէթէն պէեան իտէրիմ քի , սիզին ճէվապը ըտտինիզ , ֆէվգէլատէ կիւճիւմէ կիտէճէք տիր . . . Մատտէ տօսթանէ պիր թաամտան իպարէթ օլուպ , պու թաամտա եալընըլ իւչիւմիւզ պուլունաճաղըլ . . . - Սիզ ֆապրիգատան պիր ազ էրքէնճէ չըգըպ , էվինիզէ կիտէր , վէ էավալընըզը թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա , խանէմիզէ կէլէրլք , օրատա պիզի պուլուրսունուզ :

Լիւսիէն , կէնճ գըզըն մէգքիւր արզուսունտան հէր նէ դատար զիեատէսլյէ սըգըլտը իսէ տէ , ճէվապը ըտտ վիրմէքլիք եազըմաեաճաղընը անլատը :

Մէրգում տէլիգանլընըն ավտէթինտէն տօլաեը Լիւսիեի իճրաի մէսէրրէթ իթմիչ օլտուղու կիպի , Մարի տախի իճ-

րաի մէտէրըէթ իթմէք իսթէմէքտէ իտի , վէ Լիւսի կիպի , Մարի տէ անը զիեատէսիյէ սէվտիկինտէն , պունա պիր շէյ տէնիլէմէզ իտի : Հալպուքի , այնի վագըթտա իքի գատըն թարաֆընտան սէվիլմէք կիպի միւշքիւլ վէ մուճիպի իսթիհ-զա պիր վազիեէթտէն գուրթուլմագլըղը , Լիւսիէն ֆէվզ էլա-տէ իսթէմէքտէ իտի իսէ տէ , նէ՛ չարէ քի , պունա պիր Եօլ պուլունամատըղընտան : Մէղքիւր տավէթի րէտտէ միւգթէտիր օլամատը , վէ պինապէրին սախթէ Բօլ Հարմանա խիթապէն ,

— Բէք իյի , էֆէնտէմ , թէքիֆինիզի գապուլ վէ իլթի-ֆաթը իհթիրամքեարանէմի , մատմուազէլէ թագտիմ իթ-մէքլէ , քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէճէեիմի չիմտիտէն պիլտիրիրիմ , տէտի :

Պունտան սօնրա , օ ագչամքի թաամ իւղէրինէ արթըդ պահս օլունմատը :

Օ կիւնիւ , ֆապրիգանըն միւխթէլիֆ տայիրէլէրի տօ-լաչըլմագլա , ագչամ իտիլիս , սաաթ տէօրթ սուլարընտա տախի , Լիւսիէն , Միւրիլլօ սօղ աղընտա վագը էֆէնտիսի խանէսինտէ վէրիլէճէք թաամս հապըրջանագ իւղրէ , քէն-տի խանէսինէ ազիմէթ իյլէտի :

Մէրգուլ տէլիգանլը , Նէօյլի Եօլունտան վէ Կրանտ-Սըմէ նամ մահէլլտէն կիթտիլի սըրատա , ֆէվզէլլաեէ մահ-զուն վէ միւքէտտէր հալտէ պուլունմագտա իտի :

Լիւսիէն , հէնուզ լաեըգըյլա անլամըչ օլտուղու , վէ տի-վանէճէ ոչգ ու սէվտասընտան տօլաեը էսէֆ իթմէքտէ պու-լունտուղու Մարինին գարչըսընտա քէնտիլինի պիր գաչ սա-աթլար պուլունտուրաճագ օլան պէօյլէ պիր տավէթէ մու-վաֆֆագաթ իյլէմիչ օլտուղու իչին նատիմ օլմագտա իտի :

Պու տավէթին պիր տուզադ օլմատըղըն , վէ Բօլ Հար-մանըն , պունտան ագտէմ մէրգուլ տէլիգանլըեա վագը օ-լան թէքիֆէրինի , գըղընըն մուվաճէհէսինտէ տախի թէճ-տիտ իթմէեէճէկինի քի՞մ պիլիր իտի :

Շաեէտ պու հալ վագը օլուր իսէ , Լիւսիէն , նէ՛ Եօլտա հարէքէթտէ պուլունաճագ , վէ թէքպիեէսիզլիք իթմիչ օլ-մամագ իչին , նէ՞ սուրէթտէ ճէվապ վիրէճէք իտի :

Եալընը Բօլ Հարմանա վիրմիշ օլտուղու պիր ճէվապ , եանի , « Պէն քէնտիմէ աեիտ տէ յիլիմ , գալպիմ պիր տիկէ-րինէ վերիլմիշ տիր » սէօղիւ , կէրչի բէք ատի պիր ճէվապ իտի իսէ տէ , Մարինին հուզուրունտա այնի սէօղլէրի թէք-րար իթմէլլիկէ ճէսարէթի օլապիլէճէք մի իտի :

Ֆիլվազը , տիէէպիլէճէք մի իտի քի ,

« -Սիզ տէ պիլիրսինիզ քի , պէն Լիւսիեի սէվէրիմ , նասըլ քի քէնտիսի տէ սիզէ սէօյլէմիշ տիր , վէ սիզին կէօղլէրինիզտէ , գըսգանճըզ ամէշինին բարլատըղընը կէօրմիւշիւմտիւր :

« Խա'յր , խա'յր , խա'յր , - տէ յի Լիւսիէն տիւշիւնմէքտէ իտի , - պու եօլտա մէզպուրէեի իզաճ իթմէկէ ճէսարէթիմ օլմաեաճազ տըր , ֆազաթ , քէնտիսինէ աշգ ու մուհապ-պէթիմ պուլունտուղունու տա զանն իթտիրէմէմ . . . »

Ագչամըն սաաթ ալթը պուշուղունտա , Լիւսինին նիշան-լըսը , զաեթ միւթէէսսիր վէ միւքէտտէր պիր հալ իլէ , Միւ-րիլլօ սօգաղընտա վազը Բօլ Հարմանըն խանէսինէ մուվա-սըլէթ իյլէտի :

Բօլ Հարման , ֆապրիգատան ավտէթ իտէլի , եարըմ սաաթ օլմուշ օլմաղ իլէ , քէնտիսի , մէրգում տէլիգանլըեը իշ օտաարնա գապուլ իթտի , վէ մէրգումա խիթապէն ,

— Դըղմ սալօնտա պիզի պէքլէեօր . կիտէլիմ քէնտիսինի պուլլալըմ , տէտի :

Մարի , Ֆիլվազը պէքլէմէքտէ օլուպ , Ալլահ պիլիր նէ կիպի պիր չիտտէթի աշգ ու սէվտա գալպինտէ սիւզան օլ-մագտա իտի :

Մէզպուրէ , բէնչիրէլէրտէն պիրինին տանթէլալը բէր-տէսինի գալտըրտըղընտա , Լիւսիէնին հալլիեէ կիրտիկինի կէօրմիւշ , վէ գալլինին վուրմասընը թէսկին իթմէք իւզրէ , իքի էլինի եիւրէկի իւզէրինն վազ իյլէմիշ իտի :

Մարի , օլ էսնատէ ֆէվգէլատէ պիր մէսէրրէթ , վէ թա-րիֆի նազապիլ պիր մէֆթուսիյէթ հիսս իթմէքտէ իտի , չիւնքի , Լիւսիէնին Բարիսէ ավտէթի , վէ բէտէրինին խանէ-սինէ մուվասըլէթի , մէզպուրէ իչին սէլամէթ , իֆազաթ վէ հանաթ տիմէք իտի :

Պիր գաչ տագըղա կէշտի, պատէհու պիր գաբու աչը-
լարագ, Բօլ Հարման, պու գաբունուն էշիկինտէ կէօրիւն-
տիւ, վէ էօնտէն միւսաֆիրի, արգատան քէնտիսի, մէզ-
քիւր գաբուտան կէշտիլէր:

Մարի աեաղա գալգարագ, իսթիգ պալլէրինէ կիթմէք
իսթէտի իսէտէ, հէեէճանընըն չիտտէթիտէն նաչի իւզէրի-
նէ պիր զաաֆէթ կէլմէքլէ, սարսըլտը, վէ թէրք իթմէք իս-
թէտիկի իսկէմէսի իւսթիւնէ տիւշիւվէրտի:

Օշ էննատէ, մէրգումէնին լէհճէսի սօրկունլուզու, գօր-
գուլաճագ պիր սուրէթտէ օլուպ, բէտէրի, անինտէ գըզը-
նըն նէգտինէ գօշտու, վէ լիւսիէն, կէնճ գըզըն սիմասը զա-
յիֆիլիֆին վէ ալթիւսթիւկիւնիւ կէօրմէքլէ, ֆէվգէլատէ
վէ միւքէտտէր պիր հիասի տէրունի իլէ գալպի միւթէէսսիր
օլտուզու միսիլու, կէօղլէրի տախի եաշարտը:

Մէրգում տէրիգանլը, բէրէլէեէրէք,

— Մա'ումուաղէլ . . . տէտի:

— Սէվկիւլիւ դըզըմ, բահաթսըզլըդ մը հիաս իտիեօր-
սուն, տէյի ժապ Կարօ սիւալ էյլէտի:

Մարի. — (Լիւսիէնին սէտասընտան նէվիմա գուվվէթ վէ
ճէսարէթ քէսպ իտէրէք.) Խա'յը, էֆէնտի բէտէր, բահաթ-
սըզլըդ հիաս իթմէեօրում . . . պիլաքիս . . . բէք էյիեիւմ . . .
Անճագ պիրտէն պիրէ իւզէրիմէ պիր պաշ տէօնմէսի կէշտի
. . . ֆազաթ հիչ պիր շէյ տէյիլ իտի . . . զաթէն տէ կէշ-
տի . . . Միւսիւ Լիւսիէնի թէքրար կէօրտիւկիւմտէն տօլաեը
մէմնունում. պու խուսուսա քէնտիսի տէ չիւպհէ իթմէզ,
զիրա, քէնտիսինի սէվտիկիմի . . . խալիսանէ պիր տօսթլուդ-
լա սէվտիկիմի բանա պիլիւ . . . էվվէթ, պիր այ գատար
զայպուպէթինտէն սօնրա, եինէ քէնտիսինին էլինի թուլթա-
պիլտիկիմտէն տօլաեը մէմնունում:

Պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, կէնճ գըզ, էլինի
մէրգում տէրիգանլըեա ուզաթտը, վէ Լիւսիէն, մէզքիւր է-
լին ֆէվգէլատէ հէրարէթ իչինտէ պուլունտուզունու հիաս
էյլէտի:

Լիւսիէն. (Իսթմէեէրէք պիր հէեէճան իչինտէ պուլու-

նարազ.) Պէնտենիզ տէ մատմուագէլ, սիզի կէօրտիւկիւմէ մէմ-
նունում, էվվէթ, սիզի թէէմին իտէրիւմ քի, պունտան տօ-
լաեր քէնտիմի ֆէվդէլատէ պախթիեար ատտ իթմէքտէեիւմ,
Մարի. - (Աչգը շէտիտլէ.) Սահի՞հ մի, սահի՞հ մի.

Լիւսիէն, մանէատար պիր թարգտա սօուգլուգ. կէօս-
թէրմէսի, գըզըն մահվընը մուծիպ օլապիլէճէկինի անլատը-
ղընտան,

— Պու պապտէ սիզի թէէմին իտէրիւմ... հաթթա սիզէ
եէմին տէ իտէրիւմ, տէտի.

Կէնճ գըզըն սիմասընտա, էսէրը մէսէրրէթ հասըլ օլա-
րազ.

— Տիմէք տիր քի, տալէթիմի մէմնունէն գապուլ իթ-
տինիզ, տէյի պէեան իյլէտի.

Լիւսիէն. - Շիւրհէսիզ մէմնունէն գապուլ իթտիւմ. Օ
տալէթ, իքի ճիհէթլէ պէիւմ իչին ֆէվդէլատէ գըյմէթտար
տըր. էվվէլա շունուն իչին քի, մատմուագէլ, պու տալէթ,
պիր ազ էվվէլ աէօյլէտիկինիզ խալիսանէ տօսթլուղուն, վէ
սանիէն՝ էֆէնտի բէտէրինիզին պէնտէլէրինէ կէօսթէրմէք
խթէտիքլէրի հիւրմէթ ու րիաեէթին պիր իսպաթը պու-
լունմագտա տըր.

Մարի. - Բէտէրիմին հիւրմէթ ու րիաեէթի, իսպաթըն-
տան տահա պիւեիւք պիր շէյէ տէլալէթ տիր. եանի, է-
ֆէնտի բէտէրիմին սիզէ օլան մուհապլէթինին պիր իսպա-
թը տըր. Բէտէրիւմ, հազգընըզտա թէվէճճիւհ վէ մուհապ-
պէթի ֆէվդէլատէսի պուլունտուղունու պանա պիտտէֆաթ
սէօյլէմիշ տիր.

Լիւսիէն. - Պու խուսուստա պէն տէ միւթէշէքքիւր օլ-
տուղումու հէր վագըթ պէեանէ հազըրըմ:

Մարի. - Ֆադաթ, նի՞չին, չօգ տէֆա պիզի կէօրմէկէ
կէլմէեօրտունուզ.

Լիւսիէն, մուհալէրէնին թարզը թէպէտտիւլէ եիւզ
թութմասընտան տօլաեր զիեատէսիյլէ սըզըլմաեա պաշլա-
եարազ, թէրէտտիւտլէ.

— Չօգ տէֆա խանէնիզէ կէլմէքլիկէ քէնտիմի մէէզուն

զանն իթմէեօրտում. . . տէտի, վէ քէլամընը տահա ղիեատէ իլէրի կէօթիւրմէք իսթէմէքտէ իքէն, Մարի, շու վէճճ իլէ մէրգուսուն սէօղիւնիւ քէստի.

— Պիզիմլէ տօսթանէ մուամէլէ իթմէկէ, վէ մուհիպ—
պանէ եաշամագլըղա քէնտինիզի մէէզուն զանն իթմէեօրմու
իտինիզ. Հազըզ էթէն, միւսիւ Լիւսիէն, սիզ պու պապտէ
բէք պիւեիւք խէթա իշլէմիշսինիզ տիր: Սիզ, Ֆէվզ էլատէ էհ—
լիեէթ սահիպիսինիզ, պիր ճէնթըլմէնսինիզ. խմտի, քի՞մ սիզի
դապուլ իթմէքլիկի պիր իֆթ իխար ատտ իթմէեէճէք տիր: —
— Բէք իյի պիլիբիմ քի, բէտէրիմ, սիզէ, սայքի քէնտինին պիր
շէրիքի մադամընտա նազար իտիեօր, վէ իսթէտիկիմ սու—
րէթտէ հարէքէթ իթմէքլիկիմէ պէնի սէրպէսթ պըրագըեօր:
Էվվէթ, էֆէնտի բէտէրիմ, պէնիմ հէր եարտըղըմը թահսին
ու թագտիր իթմէքտէ տիր: Պինապէրին, պէն տէ, պու
սէրպէսթիեէթիմտէն իսթիֆատէ իտէրէք, բէտէրիմ վէ
քէնտի նամըմա սիզէ պէեան իյլէրիմ քի, հէր կիւն, պուրա—
տա, պիզիմ սուֆրամըղտա սիզին իշին տախի պիր մահէլլ
պուլունահագ տըր, վէ հէր վագըթ պու սուֆրատա հազըր
պուլունահաղընըղը մէմուլ իտէճէեիզ: Տէյի՞լ մի, էֆէնտի
բէտէր:

Ժագ. — (Իէպէսսիւմ իտէրէք.) Մատէմ քի, սէն պու—
րանըն պիր հաքիմի մութլագը մադամընտա իսէն, պու պապ—
տէ իթաաթտան պաշդա պիր չարէմ եօգ տուր, դըղըմ:

Լիւսիէնին իզտիրապը, տաղըղա պէ տաղըղա արթմադ—
տա, վէ ատէթա ֆէնալըղա թահվիլ օլունմագտա իտի: Պու
հալտէ, մէրգուս, բէբէլէեէրէք,

— Թարաֆընըղտան նայիլ օլտուղում պունճա իյիլիքէր,
զիհնիմի չաշըրթըեօրլար, տէտի:

Մարի, պու ճէվապը պիր մուվաֆֆագաթ զանն իթտի—
կինտէն, քէյֆլէնտի, վէ իֆատէեէ աղազ պիրլէ,

— Տիմէք գարարըմըղ վէրիլտի. . . Ումարմ քի, չօգ
տէֆա պիզիմլէ պիրլիքտէ թէաթրօեա տախի կէլէճէքսինիզ:
— Բէտէրիմ՝ պէնի դօլթուղունուղա ալարագ. լոթումուղա
կէօթիւրտիւկիւնիւղիւ կէօրտիւկիւնտէ, մէմսուն ու մէսըուր

օլաճադ տըր . . . տէյի՛լ մի , էֆէնտի բէտէր , տէտի :

Ժագ . - Շիւպհէսիդ , գըզըմ :

Մաի . - Իշթէ , պէօյլէ , միւսիւ Լիւսիէն , պու պապ-
տէ տախի դարարըմըզ վէրիւմիշ տիր :

Լիւսիէն . - Մատմուաղէլ , զաթընըզըն գաւաշիքի օլմագ
կիպի արզու օլունաճադ պիր վաղիֆէերի իճրա իտէպիլէճէք
հալտէ պուլունմատըղըմա էսէֆ իտէրիմ :

Մարի . - Միւսիւ Լիւսիէն , պու պիր պէհանէ տիր , վէ
պէն պու պէհանէերի գապուլ իթմէմ . . . Պու թէքլիֆիմի
րէտտ իթմէնիզլէ , զիհատէսիյլէ էսէֆիմի մուճիպ օլմագ տասը-
նըզ , հալ պու քի , պու եօլտա էսէֆիմի մուճիպ օլմագ նի-
եթիինտէ պուլունմատըղընըզա էմինիմ . . . Իմտի , պիլա թէ-
րէտտիւտ իշպու թէքլիֆիմի գապուլ իտին . . . պու խու-
սուսու սույի իսթիմալ իթմէեճէկիմի տէ սիզէ վատ իտէրիմ :

Մարինին սիմասընտա օլ տէրէճէ էնտիշէ ալէամէթի միւ-
շահէտէ օլունուեօրտու , վէ սէտասը օլ մէրթէպէ բէճա ու
նիհազ իտէր սուրէթտէ իտի քի , Լիւսիէն , գաթի պիր ճէ-
վապը բէտտ իլէ , մէզպուրէերի կիւճէնտիրմէկէ ճէսարէթ ի-
տէմէտի , վէ պինապէրին ,

— Թէքլիֆինիզի գապուլ իտէրիմ , մատմուաղէլ , ֆա-
գաթ , խըզմէթիմին իճապաթ վէ իհթիհաճաթը , պէնի բէք
ազ սէրպէսթ պըրագմագտա տըրլար , տէյի պէեան իյլէտի :

Մարի . - Հիշ օլմագսա բազարլարը քեամիլէն սէրպէսթ-
սինիզ , վէ ումարմ.քի , պունտան պէօյլէ բազար կիւնլէ-
րինիզի պիզէ ֆէտա իթմէկէ մուվաֆֆագաթ պուեուրա-
ճագսընըզ :

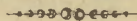
Լիւսիէնին լէհճէսի պիր ազ սօլտու , վէ Լիւսիէի տիւ-
շիւնէրէք , գաթիէն բէտտ ճէվապը վիրմէք իւզրէ տօտագ-
լարընը աշմագտա իքէն , Մարի , մէրդումուն պիր քէլիմէ պիլէ
իրատ իյլէմէսինէ վագըթ պըրագմաեարագ , շու վէճհ իլէ
քէլամա տէվամ իյլէտի :

— Բազար կիւնլէրի բէտէրիմ իլէ պիրլիքտէ քէօեէ կի-
տէրիզ : Պու խուսուս , պիր հաֆթա միւտտէթ զարֆընտա
շալըշմագլըղընըզտան սօնրա , պու եօլտա պիր իսթիրահաթ

իչին, վիճուտինիցճէ տէ փայտէլի տիր: Տայիմա պիր գա-
րարտա վէ պիւա թէպէտտիւլ կէչիրիլէն էօմիւր, իյի պիր
շէյ տէյիլ տիր: Արա սըրա թէպէտտիւլաթ տա լազըմ
տըր... Պիղիմ, քէօյտէ էյլէնճէլէրէ կիթմէքլիկիմիզ, բէք
զիեաւտէ մահզուզիյեթպախշ օլաճագ տըր, էօյլէ տէյիլ մի,
միւսիւ Լիւսիէն:

Կէնճ գըզ, պու սէօզլէրի ղանէթ ճալիպ պիր սէտա իլէ
իրատ խտիպ, մուվաֆֆադաթ ճէվապընա մունթազըր իքէն,
Լիւսիէն, թէքլիֆի մէզպուրու ընտտ իչին, պու սըրատա
պիր պէհանէ պուլարագ:

— Ատամուաղէլ, — տէտի, — միսսատէնիղլէ շուրաեր
պէեան իտէրիմ.քի, պազը սատըգ տօսթլարըմ պուլունուպ,
անլէրտէն կէօրտիւկիւմ թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթէ մու-
գապիլ թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթ իպրաղ իթմէքլիկիմ վա-
ճիպէմ իպթիզասընտան տըր: Իմտի, անլէրէ վիղիթպ վիր-
մէք, վէ քէնտիլէրիյլէ միւնասէպաթտա պուլունմագ իչին,
բազարտան ղայրի կիւնիւմ հօզ տուր: Պինաէն ալէյհ, թէք
պիր կիւնիւմիւ, թէքլիֆինիզ սուրէթտէ կէչիրիւր իտէմ, չօ-
ճուգլուգ արգատաշլարըմը կէօրէմէմ, վէ պունտան տօլաեր
անլէրին թէքտիր վէ թազիրլէրինէ տիւչար օլաճաղըմ տէր-
քեար տըր: Պունուն իտէ, պէնիմ իչին բէք աղըր օլաճաղընը
սիզտէն կիզլէեմէմ:

Լիւսիէն, պալէատէքի սէօզլէրի իրատ իթտիկի սըրատա,
Մարինին անլը իւզէրինտէն, սայքի պիր պուլութ կէշմէքտէ,
կէօզլէրի գարարմագտա, վէ գալպի, գըսպանճլըգ հիմսիյլէ
թահրիք օլունարագ, ինթիզամնըզ պիր չիտտէթլէ վուրմագ-
տա իտի:

Մէջպուրէ , անլաշըլըր անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ ,

— Տիմէք տիր քի , միւսիւ , բէտտ խտիեօրսունուզ , տէ-
յի՞լ մի , տէտի :

Բօլ Հարման , մերգոււմ տէլիգանլընըն սէօյլէտիկի սէօզ-
լէրին գըզը իւզէրինտէ հասըլ իյլէտիկի սուի թէէսսիրի տէրք
ու ֆէհմ իյլէտիքտէն , պու թէէսսիր թախֆիֆ զըմընստա ,
չէօյլէ սէօյլէտի :

— Սէվկիւլիւ գըզըմ , Լիւսիէն , թէքլիֆինի բէտտ իթմէ-
եօր . անճագ , պէնճէ տախի հագգլը պիր իթիրազ պէտան
իյլէեօր : Տօսթլուգ տէնիլէն չէյին պիր թագըմ վէզայիֆի
պուլունուպ , իշպու վէզաեիֆի իճրա իյլէմէքլիկի իսթէմէ-
սինտէն սուլաեը քէնտիսինի թագտիր ու թահսին իտէրիմ :
— Իմտի տօսթլարընստան պազըլարընա վիզիթա վիրմէք իւզրէ ,
պիր գաշ բազար կիւնլէրինէ իհթիեաճը վար տըր : Պիզ իսէ,
անըն պիւթիւն վագթընը զապթ իթմէք իտտասսընստա պու-
լունամաեըզ : — Սէրպէսթիլի հարէքէթինէ մանի օլմազ իսէք ,
տահա զիեատէ մէմսունէն պիզէ կէլէճէկի տէրքեար տըր ,
էօյլէ տէյի՞լ մի , ազիզիմ Լիւսիէն :

Լիւսինին նիշանլըսը , բէք զիեատէ միւթէէսսիր օլան
կէնճ գըզ հագգընստա իզհարը ըիգգաթը ազիմէ իյլէմէքտէն
քէնտիեի մէնն իտէմէեճէկինտէն , քէմալ իթաաթ իւզրէ ,
ճէվասպա աղազ իտէրէք :

— Պու իֆատէնիզ , միւսիւ , բէք թէմամ տըր , վէ չիւպ-
հէսիզ մատմուաղէլ Մարի տախի պու խուսուսու անլաեա-
ճագ տըր , տէտի :

Մարի . — (Մահղունիյեթլէ.) Պէնիմ անլաեըշըմ շու տուր
քի , պէն , տօսթլուղումու իզհար իթտիկիմտէ , հիշ պիր կիզլի
ֆիքրիմ օլմաեարագ , վէ հիշ պիր թարաֆտան թաղեիգ օլուն-
մաեարագ , վէ քեաֆֆէյի միւսաատէքեարլըզ վէ ֆէտա-
քեարլըզլարը իճրաեէ հաղըր պուլունարագ , իզհար վէ իպ-
րազ իյլէրիմ . . . Ձանն իտէրսէմ , վազիֆէ տէնիլէն չէյ , պու
տուր , հալ պու քի , չիւպհէսիզ պու խուսուստա միւպալա-
ղա իթմէքտէեիմ . . . Շիւպհէսիզ , հէր չէյի ֆէտաեէ հաղըր
պուլունմազլըղը թալէպ իթմիշ օլուեօրում . . . Իմտի , պունա

տան պէօյլէ ագիլանէ հարեքէթ խտէճճեիմ, վէ ազ իլէ խօշ-
նուտ օլմահա չալըչաճաղըմ, չիւնքի, պէօյլէ օլմագ լաղըմ տըր:

Պու սէօզլէրին իրատ օլունտուղու սըրատա, Լիւսիէնին
ըիգգաթը արթմագտա իտի: Մէրգուլմ, նէ՛ ճէվապ վիւրէ-
ճէկինի պիլմէտիկինտէն, սիւքիւթ իթթիխազ իյլէտի, վէ
այնի վագըթտա, Ժագ Կարօ, քէլամա պիլ իպթիտար,

— Գըզըմ, սէօյլէնիլէն սէօզլէրի էլպէթթէ անլաեօրսու-
նուզ. — Սէնի թէէմին խտէրիմքի, Լիւսիէն, սէնի խօշնուտ
իթմէք իւզրէ, էլինտէն կէլէնի եարաճագ տըր, տէտի:

Լիւսիէն. — Միւսիւ, օլպապտէ էմին օլապիլիրսինիզ,
վէ ումարըմքի, մատմուազէլ Մարի տախի պու խուսուստա
չիւպհէ իթմէէէճէք տիւր:

Մարի, եաշարմըչ օլան իքի կէօզլէրինի, Լիւսիէնէ տօզ-
րու չէվիրտի: Մէզպուրէնին, կէօք մափիսի կիպի գօեու մա-
վի օլան կէօզ պէպէքլէրի, մանէատար պիւր սուրէթ քէսպ
իթմիլչ օլուպ, զանն խտէրսինքի,

— Ա՛հ, սիգի նէ՛ գատար սէվտիկիմի պիլսէնիզ: Ա՛հ,
սիգին տախի պէնի օ սուրէթլէ սէվմէքլիկինիզ, նէ՛ գատար
մուճիպի խայր օլաճաղընը անլասանըզ... տիմէք իսթմէք-
տէ իտի:

Լիւսիէն, կէնճ գըզըն մէղքիւր պագըչընտան օլ տէրէճէ
միւթէէսսիր օլտուքի, պիւթիւն վիճուտի տիթրէտի:

Պու արատա, սուֆրանըն հաղըր օլտուղու խապէր վէ-
րիլտիկինտէ, Բօլ Հարման, Լիւսիէնէ խիթապէն,

— Գօլունուղու գըզըմա թագ տիմ իտին, տէտի:

Պու վէճհլէ Մարի, աչգ ու սէվտա աթէչիյլէ գալպի
սիւզան օլտուղու հալտէ, թաամ սաշասընա կիթմէք իւզրէ,
Լիւսիէնին նիշանլըսընըն գօլունա տաեանտը:

Սուֆրա, չիլէքլէրլէ տօնատըլմըչ խտի: Մարի, տօտագ-
լարը իւղէրինտէ սօուգ պիւր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլու-
նարագ,

— Կէօրիւեօրսունուզ ա՛, միւսիւ, պու կիւն խանէ-
միղտէ էյլէնճէմիզ վար տըր, վէ պու էյլէնճէ տէ, մահզա
սիգին ապտէթինիզ միւնասիպէթիլէ տիւր, տէտի:

Լիւսիէն իսէ , պու սըրատա շու եօլտա տիւշիւնմէքտէ իտի .

— Տիւնքի կիւն սէվկիւլիւմ Լիւսի , ավտէթիմին չէհրի ալինինի չիչէքլէրլէ իճրա իթտիկի կիպի , պու կիւն տէ Մարի իճրա իտիեօր . . . Պիչարէ գըղճըղաղ . . . հազգըմտա ֆէվգէլատէ մուհապպէթ վէ աչգ իպրաղ իթմէքտէ օլտուղունու կէօրմէքիկիմ վէ հիսս իթմէքիկիմլէ պէրապէր , պիւսպիւթիւն Լիւսինին մալի պուլունան գալպիմի սանա տօղրու չէվիրէմէմ :

Իչպու թաամ , մահգունիյէթպախշ սուրէթտէ վուգու պուլմաեըպ , Մարի , գըսգանճըղգ հիսսի գալպինի իսթիլա իթմիշ օլմասընա ըաղմէն , սէվտիկի պիր ատէմին քէնտի եանընտա օթուրմուշ օլմասընտան տօլաեը մէմուուն վէ մահգուղ պուլունմադտա իտի :

Պունտան տա գաթինաղար , խանէ սահիպի , մէղքիւր թաամ վազթընը քէյֆի գըլմագ իչին . հիչ պիր շէյի էսիրկէմէտի , վէ մուվաֆֆագ տախի օլտու :

Սաաթ օն ըատտէլէրինտէ , Լիւսիէն օրատան մուֆարագաթ իթմէք իսթէտիկինտէ , Մարի ,

— Ունութմաեընըղ քի , եարըն , սուֆրամըղտա , սիզին իչին տէ եէր հազրըլանաճագ տըր , տէտի :

— Պու խուսուսու տէրխաթըր իթմէքտէն կէրի տուրմամ , մատմուաղէլ . պունտան պաչգա , սէօղլէրինիզտէն հիչ պիրինին գուվվէյի հաֆըղամտան չըգմաեաճաղընա թէէմին օլուն , տէյի մէրգուլ տէլիգանլը պէեան , վէ մահէլլի մէղքիւրտէն աղիմէթ իյլէտի :

Լիւսիէն , աիշարը չըգըպ , սէրպէսթիեթիւնի պուլունճա , եիւրէկի իւզէրինտէ աղըրըղ մէվճուտ օլտուղունու զանն իյլէտի , վէ պիւսպիւթիւն սէրպէսթիեթ վէ ճէսալէթլէ իգթիզա իտէն ճէվապը վիրմէտիկինտէն տօլաեըղէնտիեի իթապ իթմէկէ պաշլատը :

Պատէհու , մէրգուլմ , էլինի , աթէշ կիպի եանմադտա պուլունան անլը իւզէրինէ վազ իտէրէք , քէնտի քէնտիե շէօյլէ սէօյլէտի :

— Պու շէյլերին նէթիճէսի նէ՞ օլաճագ տըր : — Պու հալ թէհամիւլ օլունուր շէյ տէյիլ տիր : — Պու ֆապրիգաներ թէրքլէ , տիկէր պիր մահէլլտէ պիր մէմուրիտէթ արամանա մէճպուր օլմանա՞ճագ մըերմ :

« Պէկրատտաքի միւշթէրիլէրիմիզ , պէնի քէնտի եան-լարընտա իսթիխտամ իթմէքլէ մէմուն օլաճագլարընը պիր թագրիպ անլաթմըչլար տըր , հալպու քի , ալաճաղըմ ժաաչ-լար , իսթէր իսթէմէզ , Բօլ Հարմանըն պանա վերտիկի մա-աչլարտան չօդ զիեատէ էքսիք օլաճագ տըր :

« Շու դատար քի , Բարիստէն պու մէրթէպէ ուզագլան-տըղըմտա , պագալըմ Լիւսի տէ պէնիմլէ պերապեր կէլմէք իսթէեէճէ՞ք մի տիր : — Մէզպուրէեի նէֆիեէ մէճպուր զըլ-մագլըզա հագգըմ պուլունաճագ մը տըր : — Պունտան գա-թինազար , կիւնիւն պիրինտէ բէտէրիմին ֆապրիգասընը եէնիտէն վիճուտէ կէթիրմէքիկի իւմիտ իթտիկիմ հալտէ , պուրատա գալմալը տէյիլմիեիմ :

« Զէվալը Մարի՛ . . . պէնի սէվտիկի իչին քէնտիսինի ի-թապ իթմէկէ հիչ պիր հագգըմ եօդ տուր . . . Պու պապտէ քէնտինին թագսիրաթը պուլունմամագտա տըր : — Պուրա-տառ իրագլանմագլըղըմլա , քէնտիսինի թէլէֆ իթմիշ օլա-ճաղըմ . . . Զաթէն պու պիչարէ գըզճըղաղըն կիւնլէրի թաա-տատ իտիլմիշ ծլտուղու թագտիրտէ , խասթէլիկին , քէնտի հիւքմիւնիւ իճրա իթմէսինէ միւսատէ իթմէքլէք , տահա էվլէա տէ իթ մի տիր . . . — Սնըն , հագգըմտա իպրազ իլլէ-տիկի աչգ ու մուհապպէթին , պէնիմ իչին պիր ճէվր ու ճէֆա օլմագտան տուր օլմագլըգ վագթ ու զէմանը եագըն տիր :

Լիւսիէն , պու սուրէթլէ , զաեթ թէրէտտիւտ իչինտէ օլաճագ , վէ հէնուզ հիչ պիր դարար վիրմէեէրէք , խանէ-սինէ ավտէթլէ , սըթմալը ատէմլէր կիպի եաթաղընա կիրտի իսէտէ , ուեուեամատը :

Բօլ Հարման , Լիւսիէնին աղիմէթինտէն սօնրա , գըզըյ-լա պիրիքտէ եալընըզ գալտըղընտա ,

— Դը՛ղըմ , խօշնուտ օլտո՞ւն մու : — Կէլէճէկինի վէ սէնի

սէվէճէկինի պէտան իյլէտիկիմտէ հաղգըմ պուլունտուղունա նիհանէթ ինանընթումուսուն , տէյի պէտան իյլէտի :

Մաըի , մահզունէն պաշընը կէօրսիւ իւզէրինէ էեէրէք ,

— Էվվէթ , կէլտի , ֆադաթ , չու սաաթտա քէնտիսինի կէօրտիւկիւմ վէ սէօղլէրինի իշիթտիկիւմ հալտէ , քէնտիսի բէք օ գատար պախթիեար վէ մէմնուն ատտ իտէմէմ , տէյի ճէվապ վիւտի :

Ժագ . — Նիշլօն , գըղըմ , քէնտիսինէ հէրնէ թէքիֆ իթտին իսէ , գապուլ իթտի , Իմտի , պիզիւմ իլէ տօսթճա վէ ֆամիլեաճա եաշամագլըք ֆիքըրի , քէնտիսինի սայրի ճէլպ իյլէմէքտէ տիր :

Մարի . — Եանըլընթօրսուն , էֆէնտի բէտէր . Լիւսիէն , հէր թէքիֆիմի գապուլ իթմէտի :

Ժագ . — Լաքին , ահըպպասընը կէօրմէկէ կիթմէք իւզըն պիր գաշ սաաթ քէնտիսիէ հասը իյլէմէքիկի արգու իթմէսի , բէք թապիի տիր , վէ պունա պիր տիեէճէկիմիզ օլամազ :

Մարի . — (Թէքէպպիւրլէ .) Կէօրմէք իսթէտիկի ատէմլէր , եալընըք քէնտի ահըպպասը տէյիլ տիր : Պու խուսուսու թապիի հիսսիմ պանա խապէր վէրիեօր , հաթթա պու պապտէ շիւրհէմ տախի եօգ տուր : — Էկէրչի Լիւսիէն , մէթալիպթըմտան պազըլաշընա մուվաֆֆադաթ իթմիլ իսէ , մահզա , անլէրին , քէնտի հաեաթընճա հիշ պիր շէյէ զարար վիրմէեէճէկինտէն նաշի իթմիլ տիր : Պէն քէնտիսինտէն , բազար կիւնլէրի պիզիւմ եանըլըգտա կէշիրմէսինի բէճա իթտիկիւմ հալտէ , քէնտիսի , բազար կիւնլէրինի պուրատա կէշիրմէք իսթէմէեօր , վէ եալընըք , հէնուզ մէրպուլթ օլտուղու պիր գարըեա հասը իթմէք իւզըն , օ կիւնլէրի քէնտիսիէ սագլաեօր : Օ գարըեա քի , մէրգումուս պէնտէն աեըրմագտա , գալպինի պէնտէն չալմագտա տըր , վէ իշթէ պէն , Լիւսիէնի մէզպուրէտէն գըրգանընթօրում :

Ժագ . — (Թահգիրամիզ պիր սուրէթտէ .) Լիւսիտէն մի գըսգանընթօրսուն :

Մարի . — Էվվէթ , անտէն գըսգանընթօրում . . . հէմ նիշին գըսգանմաեըմ : Ահ , էֆէնտի բէտէր , գալպիմտէ կէշէն

տէօնէնի, վէ նէ՛ տէրէճէ միւղտարըպ օլտուղումու սէն պիլ-
մէզսին... Պու պիր աթէշ տիր քի, պէնի թէէֆ խտեօր
վէ պէնի ֆէնալաշորըօր: Էօյլէ սաաթլար վար քի, պազէն
զըրմըզը կէօրիւեօրում... Էօյլէ տազըզալար վար տըր քի,
զանն խտէրսին, էլիմ, բաքիպէմի վուրմագ իչին սիւհաչպէտէսթ
օլմագլըղա հազըր պուլունուեօր... Էվվէթ, էվվէթ, ճանի
օլմագ տէրէճէսինէ գատար վարաճաղըմ... Լիւսիեի էօլտիւ-
րէճէեիմ... Պիր քէրրէ Լիւսի էօլէճէք օլուր իսէ, Լիւսիէն
սէ արթըզ անը սէվէմէեճէք տիր:

Ժագ. - Լաքին, գըզըմ, պու տիվանէլիք տիր:

Մարի. - Էվվէթ, էօյլէ օլտուղունու պէն պիլիեօրում,
զիրա գըսզանճըզ տէնիլէն շէյ տէ, տիվանէլիքտէն իլէրի
կէլմէքտէ տիր, վէ պէնիմ իսէ, գըսզանճ օլտուղումու թէք-
րար խտէրիմ - Եալընըզ, Լիւսիէնին, օ գարըեը կէօրէպիլէ-
ճէկի, քէնտիսիլլէ լազըրտը իտէպիլէճէկի, վէ « սէնի սէվէ-
րիմ» տէեէպիլէճէկի խաթըրմա կէլտիքճէ, պիւթիւն վիճու-
տիմ տիթըէեօր... Ա՛հ, էկէրչի օ գարըեը աեազլարըմըն
ալթընա ալըպ տա էզէպիլսէ խտիմ...

Ժագ. - Մա՛րի, գըզըմ, հիտտէթինի թէսկին էթ:

Մարի. - Հիտտէթ իմի թէսկի՞ն մի իտէեիմ... Ա՛հ, հիտ-
տէթ իմի թէսկին իթմէքլիք միւմքի՞ն մի, գապիլ՛ մի տիր...
Մատէմ քի, պէնիմ գալպիմտէ Լիւսիէն հագգընտա աթէշի
աշգ ու սէվտա սիւզան օլուեօր, օ աթէշի սէօնտիւրէպիլի՞ր-
միեիմ, գալպիմին սէտասընը սուստուրապիլի՞րմիեիմ - Էվ-
վէթ, պէն Լիւսիէնի սէվէրիմ, վէ անըն, պէնիմ մալիմ օլ-
մասընը իսթէրիմ... Հիչ պիր վագըթտա, պիր տիկէրինէ
կէօնիւ վիրմէսինէ, վէ պիր տիկէրինին զէվճի օլմասընա ըա-
զը օլամամ, վէ օլամաեաճաղըմ:

Ժագ. - Էվլատըմ, պու խուսուստա իֆրաթ տէրէճէեի
վարըեօրսուն... Հէր շէյտէ իֆրաթ թարաֆընա կիթմէքլիք,
մուզիրը տիր: - Սէնին միհն ու մէշագգաթ իչինտէ պուլուն-
տուղունու պիլիեօրում, պինապէրին միհն ու մէշագգա-
թընը թախֆիֆ վէ թատիլ իյլէմէք իչին, միւմքինսիլ զանն
օլունան թէտպիր վէ վասըթալարը պիլէ իճրա իտէճէեիմ: -

Սէն պանա էմին օլ... Այդ պիր զէման զարֆընտա , Լիւսիէ-
նին , սէնին հադգընտա իպրազ իտէկէլտիկի խաթթը հարէ-
քէթտէ եէնի վէ մանէատար պիր թէպտիլաթ կէօրէճէրսին .
Պիզզաթ քէնտիսի , իզտիվաճընըզըն պիր ան էվվէլ իճրա-
սընը արզու իյլէեէճէք տիր :

Մարի . - Էֆէնտի բէտէր , հէմ իւմիտ վէ հէմ մէյեու-
սիեէթ պէնի թէլէֆ իտիեօր . - Պէնիմ սաատէթ ու իգպա-
լիմ իչին , սէն , էլինտէն կէլէնի տիրիզ իթմէ , պէն տէ , Լիւ-
սիէնի քէնտի մալիմ իթմէք իչին , իգթիզա իթտիկի մէրթէ-
պէտէ չալըչաճաղըմ :

Բօլ Հարման , Մարինին շու սօն սէօզլէրի իրատ իթտիկի
սըրատա , իպրազ իյլէտիկի հէեէճանտան ատէթա գօրգմա-
եա պաշլաեարադ ,

— Գըզըմ , սագըն թէտպիրսիզճէ պիր հարէքէթտէ պու-
լունմաեասըն . Բանա պիլիրսին քի , սէնին հաեաթ վէ իս-
թիրահաթըն պէնիմ իչին նէ՛ գատար մուազզէզ տիրէր . Սա-
նա թէքլար իտիեօրում , վէ եէմին տախի իտէրէք սէօյլէեօ-
րում քի , էմիլիեէթինի սէլպ իթմէ , միւսթէրիհ օլ , վէ նա-
յիլ օլաճաղըն սաատէթէ մունթաղըր օլմագտան պիր ան կէ-
րի տուրմա , տէտի :

Մարի , ճէվապ վիրմէեիպ , անճագ . բէտէրինին պիր պու-
սէսինի ախզ իթմէք իւզրէ , անլընը մէրգումա թագտիմ իթ-
տի , վէ պատէհու օրատան չէքիտի :

Ժագ Կարօ , քէնտի օտասընա կիթտիկի սըրատա , քէն-
տի քէնտիեէ շու եօլտա տիւչիւն/էքտէ իտի :

— Մարինին ագըլըզճա պիր հարէքէթտէ պուլունմա-
սընտան գօրգուեօրում . . . Հէր հալտէ Լիւսիէնէ քէյֆի-
եէթի խապէր վիրմէք լաղըմ տըր : Իմտի , եարըն պու իչի
կէօրէճէեիմ , տէտի :

Ժագ Կարօ , պիրտէն պիրէ գըզընտա , օլ անէ տէկին
մէճհուլ օլան պազը հիսսիեաթըն մէվճուտ օլտու շունու տէրք
ու ֆէհմ իյլէմիշ , վէ պու հիսսիեաթ իսէ , գըսգանճըզտան
իլէրի կէլմիշ իտի :

Մարի , հիտտէթ ու զազապընտան նաչի սիմասը ալթիւսթ

պիր հալտէ օլարադ , քէնտի օտասընա ավտէթ իթտիկինտէ ,
Փիբրինտէն ,

— Լիւսիէնէ միւթէսաքրըֆ օլմագ իչին , էկէրչի ուղրաչ-
մագ լաղըմ կէլիրսէ , ուղրաչաճաղըմ Գոլ պապտէ քեաֆֆէյի
վէսաեիթ՝ միւսայիտ տիր , էլվէրիր քի ֆիթուհաթըն սօնդ-
նա վասըլ օլուհսուհն , տէտի :

Մարի , միհն ու մէշագգաթլա , կէօղ եաշլարըյա , վէ
րաքիպէսի պուլունան Լիւսի հազգընտա թէհտիտլէրլէ տէհ-
շէթլի պեր կիճէ կէշիրտի :

Մէզպուրէ , անճագ կէօղլէրինի գարաեապիլտի , վէ
սաաթ սէրիզ սուլարընտա , պեր միւթատ , պէսլէմէսի , քէն-
տի եաթագ օտասընա կիրտիկինտէ , կէնճ գըզ աեագտա
պուլունմագտա իտի :

Մարի , աճէլէթէն էալապընը կիեինէրէք ,

— Բէտէրիմ կիթտի՞ մի , տէյի սիւալ իթտի :

Պէսլէմէ . — Էվլէթ , մա'տմուազէլ , բէտէրինիզ պիր տա-
գըզատան պէրու կիթտի :

Մարի . — Սէօյլէին , արապաեը գօշսուհլար :

Պէսլէմէ . — Գուրէ՞ մի , եօգսա աչըզ արապանը՞ն մը
գօշուլմասընը իսթէեօրսուհուզ :

Մարի . — Գուրէ արապասընը իսթէրիմ :

Մարի , թուալէթինի իբալ իտիպ , շարգասընը վէ էլ-
տիվէնլէրինի կիեինտի , վէ պատէհու արապանըն հաղըր օլ-
մասընա պէքլէտի :

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա , պէսլէմէ , գուրէ արապա-
սընըն հաղըրլանմըլ օլտուղունու խապէր վիրտիկինտէն , մատ-

մուսազէլ Հարման, օտասընը թէրբլէ, արապաեա ըաքիպ օլտու, վէ քէնտիսինի Պուրպօն ըրխթըմընա կէօթիւրմէսինի արապաճըեա էմրէ իյլէտի:

Բօլ Հարման տախի օ կիճէեի ֆէնա սուրէթտէ կէչիրտի:

Մէրգ ում, գըղընըն պագասը, Լիւսիէնին աչգ ու սէվտաւընտան մէրպութ օլտուղունու դանն իտիպ, անըն հաեաթ ու պագասը իչին հէրան ու տագըգա ուղրաշմադլըգ, քէնտիսինի գուզվէթտէն տիւչիւրմէքտէ, վէ էօմրիւնիւ թէլէֆ իյլէմէքտէ իտի:

Պինապէրին, Ժագ Կարօ, արթըգ վագըթ կէչիրմէեէրէք, պու հալէ խիթամ վիրմէք, վէ Մարի իլէ ագտը իղտիվաճա, Ժիւլ Լապրունուռն օղլունու մէճպուր գըրմագ նիեթթի գաթիեէսիլլէ, խանէսինտէն մուֆարագաթ իյլէտի, վէ Գուրպօլուատաքի Փապրիգասընա մուվասըլէթլէ, մէսալիհի ճարիեէյի սէրիան թէսվիեէ իթտի, վէ պազը քեաղըտլարը իմգալատըգտան սօնրա, ամէլեաթ միւտիրինի քէնտի եանընա ճէլպ իյլէտի:

Լիւսիէն, տէրհալ Բօլ Հարմանըն օտասընա կիթտիկինտէ, ֆապրիգաթօրը մէրգում,

— Օթուրունուզ, աղիզ տօսթում... Սիղին իլէ ուղուն ուղատիեէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ, տէտի:

Լիւսիէն, պիր իսկէմլէ ալըպ օթուրտու:

Ժագ. — Էվլէլ էմրտէ թէշէքքիւրլումիւ սիգէ արգ իտէրիմ:

Լիւսիէն. — Պանա՞ մը թէշէքքիւր իտիեօրսունուզ, — Փագաթ, նէտէ՞ն տօլանը:

Ժագ. — Տիւն ագչամ գըղըմըն գարչըսընտա թութմուշ օլտուղունուզ հարէքէթ ու մէսլէքտէն տօլանը:

Լիւսիէնին նիշանլըսը տիթրէտի, վէ քէնտի միւրատընա ըաղմէն, անը պուրուշտու:

Աճապա Մարիտէ՞ն մի պահս օլունաճագ տըր միւլահագասը, մէրգում տէլիգանլըբը, օ անտէ տիւչիւնտիւրմէկէ պաշլատը, վէ պիր ազ սօնրա, չու եօլտա ճէվապա աղաղ իյլէտի:

— Էֆէնտիմ, պէնտէնիզին վագը օլան հարէքէթի թաապի օլուպ, սիզին վէ գըզընըզ մատմուաղէլին հագդլարընտա վաճիպ օլտուղում շիւքրանիյեթի թէվէճճիւհընարանէտէն իլէրի կէլմէքտէ տիր:

Ժագ. — Պէնճէ, սիզին տիւնքի հարէքէթինիզ, պուրատան ղայպուպէթինիզ զէմանընտան իսթիֆատէ իթմիշ, վէ ճիտտէն տիւշիւնմիւշ օլտուղունուղու իսպաթ իթմէքտէ տիր:

Լիւսիէն. — Տիւշիւնմէք մի, էֆէնտիմ, ֆագաթ նէ՞ մատտէ հագդընտա:

Ժագ. — Եալընըղըգտա միւլահագաթընըգա սիզի սահիպ վէ հաքիմ գըլմագ իւզրէ, մուվագգաթէն Բարիստէն սիզի իրագլաթտըղմա մէմնուն վէ մահգուզ օլտում: Իմտի, պուքէրրէ ալտէթ իթմիշ օլտուղունուղ հալտէ, գալպիմիզտէ մէսթուր պիր շէյ պըրագմանարագ, կէօրիւշէպիլիւրիզ, Գըզըմը նա՞սըլ պուլտունուղ... տօղրուեու սէօյլէին:

Ժագ Կարօ, գըզը հագդընտա պահս իթտիկինտէ, տալիմա հէեէճանը իսալիսանէ իզհար իյլէր իտի:

Լիւսիէն. — Էֆէնտիմ, պիր ազ զայիֆլէնմիշ, վէ սիմասը պօղուլմուշ հալտէ պուլտում: Ջանն իտէրիմքի, թապիպլէր, անըն զայիֆլիք հալինի ճիտտէն նազարը տիգգաթա ալմալը տըրլար:

Ժագ. — Տիմէք օլուր քի, սիզ, պիզզաթ թապիպ օլմատըղընըզ հալտէ, անըն տալիմա զայիֆլէնէրէք էրիմէքտէ օլտուղունու անլաեօրսունուզ:

Լիւսիէն. — Էսէֆ իտէրիմքի, անլաեօրում... հաթթա էֆէնտիմ, պու հալի կէօրմէմէք իշին, ինսանըն կէօղլէրի պուլունմամագ լազըմ կէլիր:

Ժագ Կարօ, տիրսէքլէրինի եազըխանէսի իւզէրինէ տաեաթարագ, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալտը:

Պու արա, մէրգումուն կէօղլէրինտէն ագան իբի իրի կէօզ եաշը տամասը, բարմագլարը արասընտան գայմալլէ, Լիւսիէն, բէտէրի մէրգումուն իշպու միւէսսիր քէտէր ու էլէմի աղիմինտէն ֆէվգէլլահէ միւթէէսսիր օլտու, վէ քէլամա աղազ իտէրէք:

— Էֆէնտիւմ. աճապա սիզին քէտէր ու էլէմինիզէ պէն մի սէպէպ օլուեօրում, տէտի:

Ժագ Կարօ. — (Պաշնը եօգարը գալտրարապ.) Տօսթում, սիզ պէնիւմ քէտէր ու էլէմիմէ սէպէպ օլմաեօրսունուզ... վուգուաթլար, հագըգէթի հալ պէնի միւքէտտէր վէ մահզուն գըլաեօր... Էվվէթ, պէն տէ բէք իյի պիլիեօրում քի, գըզըմըն հաեաթը թէհլիքէտէ տիր, օ գըզըմըն քի, պէնիւմ եէկեանէ իւմիտիւմ, հաեաթըմ օլուպ, տիւնեատա էն զիեատէ սէվկիւլիւմ տիւր, վէ անսըզ եաշամագըլըգ, պէնիւմ իչին տէյիլ տիր: Մարինին մուխաթարատա օլտուղունու հէքիմէր տէ պանա սէօյլէմիլէր տիր: Փագաթ, իւմիտսիզ, օլարագ մահքիւմ պուլունմամագտա տըր: Շէօյլէ քի, ֆէնալըզըն եանընտա իլաճը տա վար տըր: Պու իլաճ իսէ, իզտիլաճ մատտէսի տիր:

Լիւսիէն. — (Մուհապէրէնին թարզը թէպտիլէ եիւզ թութմասընտան միւթէէսսիր օլարագ.) Իզտիվաճ մը:

Ժագ. — Էվվէթ, իզտիվաճ՝ Մարիեէ սիւքիւնէթ վէ սաատէթ պախշ իթմէքլէ, անըն սըհհէթ ու աֆիեէթինի տախի իեատէ իյլէեէճէք տիր: Մարինին իքի խասթէլիկի վար տըր քի, պերի, պիչարէ վալիտէսինտէն ինթիգալ իթմիշ օլուպ, թէտալի օլունապիլի, տիկէրի սիզսինիզ: Պու խասթէլէք տիկէրիլէ պիրլէշէք, էկէրչի սիզ պիլա մէրհամէթ ու ինսաֆ պուլունուր իսէնիզ, պիչարէեի վագթինտէն էվվէլ մէզարա սէվգ իթմիշ օլաճագսընըզ:

Բօլ Հարմանըն, պու սէօզլէրտէն իսթիւրաճ իթմէք իսթէտիկի նէթիճէ աչիքեար օլտուղու ճիհէթլէ, Լիւսիէն տիթըէտի:

Ժագ. — Սէվկիւլիւ էվլատըմ, հիւսնի ճէմալի, նէզաքէթի վէ քեաֆֆէյի ֆագիլէթլէրի հայիզ օլան ազիղէ գըզըմըն, օլ մուգալտէս մէլէեին հաեաթը, սիզին էլինիզտէ տիր: Պունտան ագտէմ սիզէ պու խուսուսու սէօյլէմիլիւմ տիր, պու կիւն թէքըար խտէրիւմ: Տիւշիւնմէնիզի սիզէ թէքիֆ իթտիւմ, վէ գըզըմ իլէ էվլէնմէքլիկէ մուվաֆֆագաթ իտէրէք, սերվէթիմէ չէրիք օլմանըզը սիզէ սէօյլէտիւմ: Էկէրչի

գըզըմը գուրթարըր խենիզ , պիւթիւն վարիտաթըմը տա-
խի սիղէ վիրմէկէ բազընըմ . . . Գըսգաննըգ , անըն խասթէ-
լիկինի թըրլաթընօր : Էկէր սիզ քէնտիսինի բէտտ իտէրսէ-
նիզ , պիչարէ թէրքի հաեաթ իտէճէք տիր : - Մատէմ բի ,
գըզըմ , սիզի թանըմաեարագ , վէ հագդընըզտա սըրֆի թէ-
վէճճիւհտէն զայրի տույղուոու պուլունմաեարագ , սիզի
թահթը հիմաեէսինէ ալմըշ , վէ միւսթագպէլինիզի թէէմին
իտէկէլէն ֆապրիզամտա սիզի գապուլ իթտիրմէք իւզրէ ,
քէնտի թէէսսիր ու նուֆուզունու պէնիմ իւզէրիմտէ գուլ-
լանմըշ տըր , պուլար իչին թարաֆընըզտան պիր տէրէճէ
օլսուն շիւքրանիյեթէ լաեըգ տէյի՞ մի տիր : - Քէնտիսինի
աճըմագըզընըգ ճայիզ տէյի՞ մի տիր : - Քէնտիսինէ աչգ ու
մուհապպէթ կէօսթէրմէմէքիկինիզին նէթիճէսի օլարագ ,
պիչարէնին թէրքի հաեաթընա սէպէ՞պ մի օլաճագսընըզ : -
Նիհաեէթ , գըզըմը , զէվճէնիզ տէյի գապուլ իթմէքիկի
բէտտ մի իտէճէքսինիզ :

Լիւսի՛ն . - (Աղիմ պիր հէեէճան իլէ .) Ա՛հ , էֆէնտիմ ,
պէնտէնիզի նէ՞ մէրթէպէ քէտէր ու էլէմէ միւսթագըրագ իյ-
լէտիկինիզի պիլսէ իտինիզ . . . Էվվէթ , մատմուազէլ Մա-
րինին հագգըմտա իղհար իտէկէլտիկի աչգ ու մուհապպէթի
անլատըղըմտան պէրու , նէ՞ դատար ճէվր ու ճէֆա իչինտէ
պուլունտուլունմտան խապէրտար օլսա իտինիզ , եէմին իտէ-
րիմ քի , պանա աճըր իտինիզ : - Պունտան ագտէմ զաթընըզ-
լա վագը օլան մուհավէրէմիզտէ , իսթիգամէթ եօլունտան
չաչտըմ մը . . . Գալպիմին նէ՞ հալտէ պուլունտուլունու
զաթընըզա սէօյլէ՞մէտիմ մի :

Ժագ . - Էվվէթ , օ ճիհէթի միւսթագ իմանէ սէօյլէտի-
նիզ , ֆագաթ , պէն սիզին օ աչգ ու սէվտանըզը , պագալա-
րը պուլունմաեան , վէ պիր քէրրէ կէչալքտէն սօնրա , խա-
թըրէսի պիլէ գալմաեան կէչիճի աչգ ու սէվտալարտան
ղանն իթտիմ : - Քեաֆֆէմիզին տէ , իլք կէնճիկի զէմանըն-
տա՝ պու միսիլու ճահլանէ էվհամ ու խէեալաթըմըզ պու-
լունմամըշ մը տըր : - Ճիւմէմիզ տէ , խէեալաթը , հագըգէթ
զանն իթմէմիշմիեիզ . . . Հալպու քի , մուախսարէն ինսա-

ներն զիհնի ուեանարագ, էօմրիւն ճիտտի թարափը, հարէ-
քէթիմիզէ րէհպէր օլուր: Սիզ, գըղըմ հագգընտա, ապլա
աչգ ու սէվտա հիսսիլէ մութթասըֆ պուլունմաեօրսու-
նուզ, տէյիլ մի. պունտա պիր պէյիա եօգ տուր, Լաքին,
տօսթլուգ՝ աչգ ու սէվտատան տահա զիեատէ գըյմէթտար
տէյիլ մի տիր: - Պիլա աչգ ու սէվտա վագըր օլան իզտի-
վանլարըն, չօգ տէֆա տահա զիեատէ սաատէթպախչ օլ-
տուղու կէօրիւլմիւշ տիւր: - Սիզին, գըղըմ օլան րիաե-
թինիզ, վէ անըն հագգընտա հիսս իյլէտիկինիզ շիւքրանի-
եթ, էվվէլ էմիրտէ քիֆաեթ իտէճէք տիրէր: Անտէն
սօնրա տա, Մարինին վալիտէսիլէ էվլէնտիկիմ զէման պա-
նա օլտուղու կիպի, աչգ ու մուհապպէթին դալպինիզտէ
հուսուլէ կէէճէկի տէրքեար տըր: - Իմտի, արթըգ թէ-
րէտտիւտիւ պիր թարաֆա պըրագըւ, էվլատըմը գուր-
թարըն:

Լիւսիէն. - (Վագարլը պիր սէտա իլէ.) Միւսիւ Հարման,
պու սըրատա ապլա թէրէտտիւտ իտէմէմ, զիրա թէրէտ-
տիւտ, սէվկիւլիւմ հագգընտա պիր խիեանէթի իրթիքեապ
տիմէք տիր: - Սիզի միւզտարըպ իթտիկիմտէն տօլաեը պէն
տէ միւզտարըպ օլուեօրում, վէ գալպիմ մահզուն վէ միւ-
քէտտէր օլարագ, թէքլիֆինիզի րէտտէ մէճպուր օլտուղում
հալտէ, իշպու րէտտ ճէվապընը վէրիրիմ:

Պու սըրատա, Բօլ Հարման էօյլէ պիր հարէքէթտէ պու-
լունտու քի, պու հարէքէթինտէ, հէմ հիտտէթ վէ հէմ տէ
քէտէր ու էսէֆ միւշահէտէ օլունուեօրտու:

Լիւսիէն. - (Բէլամընա տէվամ իտէրէք.) Պիր ազ էվվէլ,
քէնտի հագգընըզտա պահա իտիեօրտունուզ: - Իմտի, սիզ
քի, նամուալու պիր ատէմանիզ, վէ իսթիգամէթինիզ՝ պիւ-
թիւն ալէմտէ տարպը մէսէլ հիւքմիւնէ կիրմիշ տիր, էկէր-
չի վագթիլէ ֆագիր պիր գըղը սէվմիշ օլսա իտինիզ, էկէր-
չի անը քէնտինիզէ զէվճէ իտէճէկինիզի եէմին իլէ վատ իթ-
միշ օլսա իտինիզ, եէմինինիզ խիւաֆընտա հարէքէթտէ պու-
լունու՞ր մու իտինիզ, վէ իգպալբէրէսթլիկի, աչգ ու սէվ-
տանըզա թէրճիհ իտէրէք, ճէյմա Մօրթիմէրին գըղըյլա

էվլէնմէքլիկէ րազը օլո՞ւր մու իտինիզ . . . ճէվապ վի-
րինիզ :

Ժազ . - (Նէվիմա չըլկըն կիպի .) Սիզէ նէ՞ ճէվապ վի-
մէքլիկիմի իսթէեօրսունուզ , Պէնիմ պիլտիկիմ հալընըզ պիր
շէյ տիր . օ իսէ շու տուր քի , պէնիմ գըզըմ սէնին իչին
տիր , վէ սիզ , իտտաանըզտա իսրար իթտիկինիզ հալտէ ,
գըզըմ վէֆաթ իտէճէք տիր :

Լիւսիէն . - Բէճա իտէրիմ , էֆէնտիմ , հիտտէթինիզի
թէսկին իտին :

Ժազ . - Հիտտէթիմի թէսկի՞ն մի իտէեիմ . . . դապի՞լ
մի տիր : - Էվլատըմըն հաեաթը թէհլիքէտէ տիր , սիզ իսէ ,
քէսպի տիւքիւնէթ իթմէքլիկիմի իսթար իտիեօրսունուզ . -
Ա՛հ , սիզ բէք մէրհամէթսիզ պիր ատէմ իմիշսինիզ . - Լաքին ,
խա՛յր , արթըգ թէրէտտիւտ իթմէեճէեիմ : - Մարիեի , սի-
զին վասըթանըլլա վէ սիզին միւրատընըզա րազմէն , գուր-
թարաճաղըմ :

Լիւսիէն . - Փագաթ , էֆէնտիմ , շուրասընը իյիճէ անլա-
եընըզ քի , թէքլիֆ իթտիկինիզ իզտիվաճը գապուլ իտէր
իսէմ , պիւթիւն հաեաթըմտա իզթիրապը գալպէ տիւչար
օլաճաղըմ :

Ժազ . - Իզտիրապը գալպէ՞ մի : Նա՞սըլ :

Լիւսիէն . - Մատմուաղէլ Մարիեի գուրթարմագլա , սէվ-
տիկիմ գըզըն մէվթինի մուճիպ օլաճաղըմ :

Ժազ . - (Գարշը գօնուլմազ պիր տույղուեա թապիյեթ
իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք .) Է՛հ , սէվկիւլիւնիւզ օլան մախ-
լուզ , սիզէ լաեըգ տէյիլ տիր :

Լիւսիէն . - (Լէհճէսի սօլուպ , սըդըշմըշ օլան տիշլէրի ա-
րասընտան չըգարտըղը պիր սէտա իլէ .) Պանա լաեըգ տէյի՞լ
մի տիր : Ա՛հ , էֆէնտիմ , պու իֆատէնիզի պանա թէքրար
իթտիրմէեինիզ , եօգսա . . . եօգսա , մուհապպէթի բէտէրա-
նէնիզին՝ աղլընըղը զայպ իթտիրմէքտէ օլտուղու զաննընա
զահիպ օլմագլըղըմ լաղըմ կէլիր :

Ժազ . - Մահզա սիզի , վէ նամուսունուզու գուրթար-
մագ իչին հէնուզ ադլըմը զայպ իթմէմիշ օլտուղումտան տօ-

լաւը քէնտիմի պախթիեար վէ մէմնուն աստ իտէրիմ:

Լիւսիէն . - Նամուսուն մոլ թէհլիքէեէ քի՞մ իլգա իտիեօր:

Ժագ . - Թարափընըզտան գարարլաշտըրըլմըջ օլան իգ-տիվաճ:

Լիւսիէն . - Ա՛հ, պու իֆատէնիզ՝ մէքրուհ պիր եալան տըր:

Ժագ . - Պիլաքիա աշիքեար պիր սահիհլիք տիր: - Գըզըմա օլան մուհապպէթիմ, կէշմիշ զէմանըն գարանլըղ ահվալինի թէտգիգ ու թահգըգ իթմէքլիկիմ իշին պանա ճէսա-րէթ վիրմիշ տիր: Հաթթա պու գարանլըղը այտընլաթտըղըմ իշին, պիր աղտան սիզ տէ պանա միւթէշէքքիւր պու-լունաճագսընըզ:

Պու սըրատա Բօլ Հարման, ուսթատ պիր մուհասիպ կի-պի հարէքէթ իտէրէք, վագը օլաճագ իֆատէսինի գաթիէն գարըջ գօնուլմագ պիր սուրէթէ իֆրաղ իթմէք իւղրէ, սօն տարպէեի կէճիքտիրմէքտէ իտի, Իմոի, Լիւսիէն տախի հա-գըգէթէն չըլկընլըղա տիւչար օլարագ:

— Սէօյլէեինիզ, միւսիւ, սէօյլէեինիզ, սիգին սէօզլէրի-նիզի տինլէմէքլէ, ֆէնա պիր ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղու-մու զանն իտիեօրում: - Նի՞շին պէնի թագեիգ իտիեօրսու-նուզ: Մէրամընըջ նէ՞ տիր, տէտի:

Ժագ . - Բէտէրինիզին զիքրի ճէմիլինէ պիր հագարէթ իճրասընտան սիզի մէնն իթմէք իսթէրիմ: - Էվվէթ, մահ-ճուպիեթի մուճիպ, վէ նամուսուն մուխիլլ, վէլհասըլ մուգատտէսիեթ խիլափընտա օլան պիր աշգ ու մուհապ-պէթի, գալպինիզտէն թարտ ու իզալէ իթմէք նիեթին-տէեիմ:

Լիւսիէնին լէհճէսի սօլմուշ իքէն, պիւթիւն պիւթիւն սարարտը, վէ պօղուգ պիր սէտա իլէ:

— Լիւսի հագգընտա օլան աշգ ու մուհապպէթ իմոէ՞ն մի պահս իթմէք իսթէեօրսունուզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Ժազ . - Էվվէթ , Լիւսի հագգընտա օլան աչգ ու մու-
հապպէթինիզտէն պահս խտիեօրում :

Լիւսիէն . - Բէտէրիմին զիքրի ճէմիլինէ հագարէթ ի-
տիլմէքտէ օլտուղունու պէեան իյլէմէքիկինիզ տէ , իշպու
աչգ ու մուհապպէթ միւնասիպէթի'յլէ մի տիր :

Ժազ . - Էվվէթ :

Լիւսիէն . - Րէճա իտէրիմ , էֆէնտիմ , ֆիքրինիզի իյզահ
իտին : Շիմտի , չաբուգ , մէրամընըզ անլաթըն : Պու իյզա-
հաթը սիզտէն իսթէրիմ , թալէպ իտէրիմ : Պու պապտէ
պիր տագըզա կէճիքէճէք օլուր իսէնիզ , սէվտիկիմ պիր
գըզտան պէնի աերմագ գաստիյլէ , պիր իֆթիրաեա գալ-
գըշմըշ օլտուղունուղու զանն իտէճէեիմ :

Ժազ . - Պանա շիւպհէ իթմէկէ ճէսարէթինիզ վա'ր մը
տըր :

Լիւսիէն . - Մուղայիր իսպաթ կէօրմէտիքճէ , էվվէթ ,
եալան սէօյլէմէքտէ օլտուղունուղու , վէ իֆթիրա իթմէք-
տէ իտուկինիզի զանն իտէճէեիմ : Էկէրչի իսպաթլարընըզ
վար իսէ , պու իսպաթլարը մէյտանա գօյմագ լազըմ տըր :

Ժազ . - Էվվէթ , իսպաթլարըմ վար տըր :

Լիւսիէն . - Իսպաթլարընըզա մութաղըրըմ :

Ժազ . - Իսմինիզի քէնտիսինէ վիրմէք իսթէտիկինիզ շու
Լիւսինին քի'մ օլտուղունու պիլի'եօրմուսունուղ :

Լիւսիէն . - Էվվէթ , միւսիւ , պիլիրիմ , նամուսլու պիր
գըզ տըր :

Ժազ . - Եիկիրմի սէնէ մուգատտէմ , սահիպսիզ չօճուգ-
լար խայրաթխանէսինէ պըրագըլմըշ , վէ խայրաթխանէյի
մէզքիւրուն գուեուտաթընտա 9 նիւմէլօ թահթընտա գայտ
օլունմուշ պիր էօքսիւզ գըզ տըր . . . Պուրասընը պիլի'եօր-
մուսունուղ :

ԼԻՒՍԻՏԵՑ . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , պիլիեօրում , լաքին , պուլնտա նէ՞ պէյիս վար տըր : - Չօճուզուն թէրք իտիւմիշ օլմասը , քէնտիսի իչին պիր նամուսուզուգ . օլմասըպ , իլլա պու նամուսուզուգ , էվլաթլարընը թէրք իթմիշ օլան վալիտէյնինէ այիտ տիր :

Ժագ . - (Ֆէնա պիր կիւլիւշ իլէ .) Բէք ալէա . . . Պունլար , հիսսիհաթը ճէմիլէ վէ հասէնէ տիրէր , լաքին , հիշ օլմասըս , շախսի մէրապլա , պու գըզըն , քիմտէն տօղմուշ օլտուզունու , վէ տամարլարընտա նէ՛ կիւպի գան ճէվլէան իթաիկինի պիզզաթ անլամահա չալըշմա՞տընըմը :

ԼԻՒՍԻՏԵՑ . - Թէքրար սէօյլէեօրում , պուլնտա պէնճէ նէ՞ պէյիս վար տըր : Պարզ իտէլիմքի , էպէվիյնի , նալաեըգ քիմտէլէր օլտունլար , պու նալանըգլըգլարընտան նաչի Լիւսիտէ հիշ պիր շէյ թէրէթթիւպ իթմէգ :

Ժագ . - Հագըգէթէն , աշգ՝ սիզի տիվանէ իտիեօր :

ԼԻՒՍԻՏԵՑ . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , պու էօյլէ պիր տիվանէլիք տիրքի , պուլնուն իֆազաթընը արզու իթմէմ :

Ժագ . - Անճագ , քէնտինիզէ զէվճէ իթմէք նիտէթինտէ պուլունտուզունուգ գըզըն քիմ օլտուզունու պէնան իթտիկիմ հալտէ , իչպու տիվանէիկին իֆազաթ պուլմասընը արզու իթմէքլիկինիզ լազըմ կէլէճէք տիր :

ԼԻՒՍԻՏԵՑ . - Քիմ իսէ , սէօյլէմէնիզի պէքլէեօրում :

Ժագ . - Լիւսի՛ բէտէրինիզին գաթիլի օլան ժան Պօրթիէնին գըզը տըր , վէ չիւպհէսիզ , սիզ , պու սէօզիւմէ ինանմաեաճաղընըզտան , պու պապտէ , ինքեար ու ըէտտի նագապիլ պիր իսպաթ տախի իրաեէ իտէճէեիմ :

Պու արա , Լիւսիէնին պօղազընտան պօղուգ պիր նիտա չըգտը : Այնի վագըլթտա , մէրգում կէօզլէրի տալկըն պիր հալ քէսպ իթմիշ օլարագ , վէ ազասը տիթրէեէրէք , պիր իսկէմլէ իւզէրինէ տիւչիւվէրտի :

Իչպու մէնզարէ , Գուրպվուատա , Ժագ Կարօնուն խուսուսի օտապընտա ճէրէեան իթտիկի սըրատա , Պուրպօն ըրլաթըմընտա վագը 9 նիւմէրօլու , Լիւսիէնին իգամէթ իթտիկի խանէնին բիշկեահընտա պիր գուբէ արապասը տուրտու ,

վէ Մարի Հարման, պու արապատան աշաղըեա էներէք, խանէյի մէջքիւրուն քէմէրի ալթընա կիրտի, վէ հավլիտէն կէչիպ, գաբուճու դարըեա խիթապէն,

— Մատմուազէլ Լիւսի օտասընտա՞մը տըր, տէտի:

Մէզպուրէ կէնճ դըզ, պու սիւալինէ գարշըլըզ. էվվէթ ճէվապը ալընճա, նէրտիվէնտէյ չըդտը, վէ Լիւսինին գաբուսունու չալտը:

Պիչարէ գըզճըղազ օլ էսնատէ չալըշըտօրտու: Իմտի, գաբունուն սէսինի իշիտինճէ, տիքմէքտէ օլտուղու դումաշ բարչասընը տիքիշ մասասը իւզէրինէ դօյտու, վէ գաբուեու աշըպ, Մարիեի գարշըլաեընճա, ա՛նըն սիթէմամիզ սէօզլէրինի հէնուզ ունութմամբշ օլտուղունտան, իվթիրապ, վէ հէման գօրդու իլէ ըիւճաթ իթտի, վէ բէբէլէեէրէք,

— Սի՛ղ . . . մատմուազէլ . . . սի՛ղ, պէնիմ խանէմտէ նա՞մըլ պուլունուեօրսունուզ, տէտի:

Մարի, իբի ատըմ գատար իլէրլէտի: Մէզպուրէ, սիւքիւնէթի հալտէ, ֆազաթ, գաթի պիր դարար վիրմիշ պիր սուրէթտէ վանն օլունուեօրտու:

Լիւսի, հիշ պիր շէյ պէլլի իթմէմէք իչին,

— Շիւպհէսիզ, ֆիսթանլարընըզը պիթիրմիշ օլուպ օլմատըղըմը կէօրմէք իչին կէլտինիզ, տէտի:

Մարի. — Խա՛յր, մուհիմմ պիր մատտէ իւզէրինէ սիզին իլէ կէօրիւշմէք իչին կէլտիմ:

Լիւսի. — (Իզթիրապընըն արթմապտա օլտուղունու հիսս իտէրէք.) Մուհիմմ պիր մատտէ՞մի:

Մարի. — Էվվէթ . . . օթուրմագլըղըմա միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ:

Լիւսի. — (Մարիեէ պիր իսկէմլէ թագտիմ իտէրէք.) Ա՛հ, աֆի իտէրսինիզ մատմուազէլ . . . զաթընըզըն պուրաեա կէլմէսինտէն տօլաեը հիսս իտէկէլտիկիմ թէաճճիւպ, է՛ն ատի մէրասիմի թէշըիֆաթիեէեի պիլէ պանա ունութտուրտու . . . էլպէթթէ պու խուսուսու սիզ տէ անլամըշընըզ տըր:

Մարի. — Փիլվագը անլաեօրում, վէ պունտան տօլաեը սիզէ աֆի իտէրիմ:

Բօլ Հարմանըն գըղը օթուրտու , վէ պատէհու Լիւսինին
 Եիւղիւնէ պագարագ , պիրտէն պիրէ շու քելիմէլէր իլէ մու-
 հավէրէեէ իպթիտար իյլէտի .

— Քէնտինիզին էօքսիւզ օլտուղունուզու պէեան իտի-
 եօրտունուզ , տէ յիլ մի .

Լիւսի . — Էվվէթ , մատմուլազէլ :

Մարի . — Փամիլեանըղը թանըմազսընըղ . . . Փամիլեանըղ
 սիզի թէրք իթմիշ օլուպ , սիզ իսէ , սահիպսիզ չօճուգլար
 խայրաթխանէսինտէ պիւեիւմիւշսիւնիւզ տիւր , էօյլէ տէ-
 յիլ մի .

Լիւսի . — Էվվէթ , մատմուլազէլ :

Մարի . — Պինապէրին սէրվէթինիզ եօգ տուր , վէ միւ-
 թէմատիէն չալըշմագլա հասըլ իթտիկինիզ վարիտաթտան
 զայրի վարիտաթ ընըղ պուլունմամագտա տըր :

Լիւսի . — Օ տախի սահիհ տիր , անճագ , պու սուրէթլէ
 պէն մէսուտ , վէ հալիմտէն մէմուլունում :

Մարի . — (Իսթիհզաքեարի պիր թարզ իլէ) Մէսուտ մու ,
 վէ հալինիզտէն մէմուլունումսուլունուզ , Պու խուսուսա պիր ազ
 չիւպհէ իտէրիմ :

Լիւսի . — Պէն տէ սիզի թէէմին իտէրիմ :

Մարի . — Պու պապտէ իսրար իթմէեինիզ , չիւնքի էֆ-
 քեարըմը թէպտիլ իտէմէզսինիզ :

Լիւսի , պու իֆատէեէ ճէվապ վիրմէզտէն , Ժագ Կա-
 ռօնուն գըղը , միւթէքէպպիրանէ պիր սուրէթտէ շու վէճհ
 իլէ քէլամընա տէվամ իյլէտի .

— Իմտի , սիզէ շունու սէօյլէմէկէ կէլտիմ քի , պէն զէն-
 կինիմ , հէմ զաեթ զէնկինիմ , վէ սիզին միւսթագպէլինիզի
 թէէմին իթմէք իսթէրիմ :

Լիւսիէնին նիշանլըսը , պու սէօզլէրտէն շաշըմագտա ,
 վէ գուլաղընա աքս իտէն իֆատէլէրտէն , մատմուլազէլ Հար-
 մանըն վիզիթասը հագգընտա պիր մանէա չըգարմամագտա
 իտի . Նիհաեթ , ճէվապա աղազ իտէրէք ,

— Միւսթագպէլիմի թէէմիւն մի իթմէք , տէտի .

Մարի . — Էվվէթ :

Լիւսի . - Նէ՞ սուրէթլէ :

Մարի . - Ատի վէ բէք վասի սուրէթտէ , եանի սիզէ , իւշ եիւզ պին ֆրանդ սէրմաեէ վիրմէք իսթէրիմ :

Պու տէֆա տա , Լիւսի , Մարինին եիւզիւնէ պադտը , վէ ֆիքրինտէն ,

— Աճապա պու գըզ տիվանէ՞ մի օլուհօր , տէյի տիւ-
շիւնմէքտէ իտի :

Մարի . - Իշիթտինի՞զ մի մատմուազէլ :

Լիւսի . - Իշիթտիմ , լաքին անլաեամաեօրում :

Մարի . - Սիզէ պիր սէրվէթ իհտա իթտիկիմին սէպէ-
պինի՞ մի անլամաեօրսունուզ :

Լիւսի . - Էվվէթ :

Մարի . - Վէ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկիմ սըրատա , ադ-
լըմը պիւթիւն պիւթիւն գաչըրմըշըմ տէյի զանն իտիեօր-
սունուզ , էօյլէ տէյի՞լ մի :

Լիւսի , ֆիքրինտէն կէչէն միւլահազանըն պու սուրէթլէ
անլաշըրմըշ օլմասընը կէօրմէքլէ , եիւզիւ գըզարտը , վէ սիւ-
քիւթ իթտի : Մարի իսէ , շու սուրէթլէ , տէվամը մէգալ
էյլէտի :

— Իմտի , էկէրչի պու զաննտա իսէնիզ , եանըրեօրսու-
նուզ : Պէնիմ ագլըմ , թէմամիյլէ պաշըմտա տըր , վէ վագը
օլան թէքլիֆիմ իսէ , ճէօմէրտլիք նէթիճէսի օլմաեըպ , էլլա
սիզէ պիր բազարըդ թէքլիֆ իթմէքտէեիմ :

Լիւսի . - Պիր բազարըդ՞ մը :

Մարի . - Էվվէթ , սիզին մէնֆաթընըզը մուճիպ պիր բա-
զարըդ , չիւնքի , սաեէմտէ զէնկին օլաճագսընըզ : Ասլա , սէր-
վէթի պուլունմաեան պիր քիմնէ իչին , իւշ եիւզ պին ֆը-
րանդ , սէրվէթ տիմէք տիր :

Լիւսի . - (Պիր տէրէճէ սապըրսըզլըդ հիսս իթմէկէ պաշ-
լաեարագ .) Րէճա իտէրիմ , մատմուազէլ , ֆիքրինիզի լա-
եըգըյլա էյզահ իտին . . . Շիմտիքի սէօզլէրինիզ , պէնիմ իչին
մուամմա գապլիլինտէն շէյլէր տիրլէր : - Սիզ պանա պիւեիւք
պիր ագչէ վիրմէք իսթէեօրսունուզ . . . պիր բազարըդ
թէքլիֆ իտիեօրսունուզ . . . Պու նէ՞ բազարըզը տըր :

Մարի . - Շու բազարըդ տըրքի , պիւեիւք ատտ իթտի-
կինիդ մէպլաղը ալմանըղը միւթէագըպ , եալընըղ Բարիսի
տէյիլ , Ֆրանսաեը տախի թէրք իտէճէքաինիդ :

Լիւսի . - (Իզհարը թէհայեիւր իյլէեերէք .) Բարիսի , Ֆը-
րանսաեը թէրք մի իթմէք . . . Լաքին , նի՞չին :

Մարինին գաչլարը չաթըլտըղը կիպի , տիչլէրի տէ սը-
գըշտը , Պատէհու . քէսկին պիր սէտա իլէ ,

— Զիւնքի , պունտան պէօյլէ սիզի կէօրմէք իսթէմէմ ,
տէյի պէեան իյլէտի :

Լիւսի , պու արա տէհչէթէ տիւչար օլուպ , միւսաֆի-
րինին ագլընը զայ իթմիշ օլմասընը , շիմտի հէր վաղըթտան
զիեատէ դանն իտիեօրուա :

Մարի , քէլամընա շու եօլտա տէվամ իթտի .

— Էվվէթ , սիզի պունտան պէօյլէ , պէնիմ եագընըմտա ,
այնի շէհիր տէրուինտէ հիսա իթմէմէքլիկիմ , վէ հէր սաաթ ,
քէնտի եօլում իւզէրինտէ սիզին իլէ պուլունմամագլըղըմ , վէ
սէօնմէքտէ օլան էօմրիւմիւն տախիլինտէ հաեաթը թագէ-
քէսպ իթմէքլիկիմ , վէ նիհաեթ սիւքիւնէթ վէ սաատէթ-
տէն լէզէթեապ օլմագլըղըմ իչին , հէմ Բարիստէն , վէ հէմ
Ֆրանտան իրագլանմագլըղընըղ իսթէրիմ :

Լիւսի . - Պու սէօլլէրի իշիթտիկինտէ , քէմալ տէհչէթլէ
մատուազէլ Հարմանտան իրագլանարագ .) Ա՛հ , հագգըմտա
վագը օլան թէպէտտիւլիւնիւզիւ շիմտի պանա անլաթտընըղ :
Վուգու պուլան սիթէմէմիզ սէօլլէրինիզին վէ պազէն թահ-
գիրամիզ վէ պազէն ատավէթլէ մէմու պագըշլարընըղըն մա-
նէասընը շիմտի տէրք իտիեօրում : - Սիզ պէնի գըսգանըեօր-
սունուզ :

Մարի տախի , կէօլլէրի աթէշ կիպի բարլաեարագ ,
աեաղա գալգըպ ,

— Էվվէթ , սիզի գըսգանըեօրում , տէտի :

Լիւսի . - Լիւսիէնի սէվիեօրսունուզ հա՛ :

Մարի . - Էվվէթ , անը սէվէրիմ :

Լիւսի . - Վէ գըսգանըղընըղը թէսկին , վէ քէյֆլէրի-
նիզի խօշնուտ գըլմագ իչին , Լիւսիէնի , գալպիմտէն զասպ

խտեպիլէճէկինիզի մէմուլ խտիօրսունուզ հա՛, Էվվէթ, պիր տահա Լիւսիէնի կէօրմէնէճէկիմէ եէմին խտէրէք, պէնի անտէն իրադլաթմագ ֆիքրինտէ պուլունուէօրսունուզ, տէյիլ մի :

Մարի . - Էվվէթ, էօյլէ մէմուլ խտիօրում, վէ օ ֆիքիրտէ պուլունուէօրում :

Լիւսի . - Վէ, իշպու ֆէտաքեարլըղա պէտէլ օլմագ իւզրէ, պանա իւչ եիւզ պին ֆրանգ վիրմէք իսթէօրսունուզ հա՛ :

Մարի . - Իգթիզա իտէր իսէ, պու մէպլաղըտա արթըրըրում :

Լիւսի . - Վէ, պէօյլէ պիր նամուսսուզճա բազարլըղը գապուլ խտէրիմ տէյի զանն խտիօրսունուզ, տէյիլ մի :

Մարի . - Բէտտ իթմէկէ նէ՞ սէպէպինիզ վար տըր :

Լիւսի . - Նէ սէպէպիմ մի վար տըր : - Սէպէպիմ շու տուր քի, պէն Լիւսիէնի սէվէրիմ : - Էվվէթ, պիւթիւն գալպիմ վէ բուհումլա, պիւթիւն գուվվէթիմէ անը սէվէրիմ . . . Լիւսիէն հագգընտաքի աչգ ու մուհապպէթիմ էօյլէ պիր թարգտա տըր քի, եիւրէկիմ վուրմագտան տուր օլմատըգճա, օ աչգ ու մուհապպէթ տէ մէվճուտիեթինի դայս իտէմէնէճէք՝տիր : - Հալպուքի, սիզ, պու եիւրէք գաթըն ալընըր պիր շէյ տիր զանն խտիօրսունուզ : - Լաքին, սիզին, հագգըմոտա պու մէրթէպէ աղիմ հագարէթ իզհար իյլէմէնիզէ նէ՞ սէպէպ վար տըր : - Խա՛յր, խա՛յր, պէն պու հագարէթէ լաեղտէյիլիմ : Թէքլիֆ իթտիկինիզ շու նամուսսուզճա բազարլըղը քէմալ նէֆրէթլէ բէտտ խտէրիմ : - Պէն Լիւսիէնի սէվէրիմ . . . սիզտէ անը սէվէօր իմիշսինիզ . . . Բէք ալէա, քէնտիսի, իքիմիզտէն պիրիսինի ինթիսապ իթսին : Պէն անըն իսթիգամէթինէ էմին օլտուղում ճիհէթլէ, իշպու ինթիսապա պիւլա վէսվէսէ մունթաղըրում : Իմտի, մատմուաղէլ, զանն խտէրիմ քի, պու պապտէ արթըգ պիրպիրմիզէ պիր տիեճէկիմիզ գալմամըշ տըր :

Ժագ Կարօնուն դըղը, պու սէօղլէրտէն սօնրա, օրատան մուֆարագաթ իտէճէք եէրտէ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա պաշլատը :

Մուախաբէն, մէզպուրէ տիզ չէօքտիւ, վէ էլլէրինի

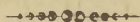
Լիւսիեէ տողրու գալտըրըպ , աղլամասընտան նաչի հէման
անլաշըլմագ պիր հալ իլէ ,

— Լիւսիէնի սէվէրիմ . . . վէ օ տա պէնի սէվմէտիկի
հալտէ էօլէճէերիմ . . . Իմտի , պանա աճըերն . . . անը պէն-
տէն ալմաերն . . . միւսաատէ իտին քի , եաշաեապիլէերիմ ,
տէտի :

Ջաթէն էճէլ շէրպէթինի նուշ իթմէքլիկէ եագըն պու-
ունան պու գըղըն իշպու մէյեուսիեթպախշ հալի գարշը-
սընտա , Լիւսի , ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ , վէ Մա-
րինին էլլէրինի թուլթարագ ,

— Րէճա իտէրիմ , մատմուլալէլ , աեաղա գալգընըգ ,
տէտի :

Մարի . — Խա'յր , պրագընըգ քի , տիգ չէօքմիւշ օլարագ
սիգէ Րէճա վէ նիեաղ իտէերիմ . . . Սիլտէն իսթէտիկիմ , հա-
եաթ ու սաատէթ տիր :

Լիւսի . — Պու խուսուստա պէն սիգէ նէ՞ ճէվապ վիրէ-
պիլիրիմ , Լիւսիէնին գալպինէ էմր իթմէքլիկէ նէ՛ հագգըմ
վէ նէ՛ տէ միւրատըմ վար տըր :

Մարի . — (Պու տէֆա Րէճա հօլունտա օլմաեարագ ,
վահշիեանէ պիր թարգտա .) Էօյլէ իսէ , սիգ անը քէնտիսիլգէ
սագլամագ իսթէեօրսունուզ . . . անը պէնտէն ալմագ միւ-
րատընտա պուլունուեօրսունուզ :

Լիւսի . — Լիւսիէն հէր նէ իսթէրսէ , պէն տէ անը իս-
թէրիմ , Թէքրար սէօյլէեօրում , քէնտիսիլնի խնթիխապընտա
սէրպէսթ պըրագըրըմ :

Մարի , օ անտէ , հիտտէթ ու զագապընտան նաչի տօ-

տագլարը պուրուշմուշ, վէ եանագլարը չուգուրլաշմըշ օլա-
րագ աեաղա գալգտը, վէ իֆատէհէ աղազ իյէ,

— Նիհաեէթ սիզտէ ասլա մէրհամէթ ու ըրիգդաթ եօգ-
իմիշ . . . Նիհաեէթ, թէքլիֆիմի ըէտտ իտիեօրսունուզ,
էօյլէ տէյի՛լ մի, տէտի:

Լիւսի. — Մա'տմուաղէլ, անսամիմիւլգալպ հալինիզէ
աճըրըմ, լաքին, զաթէն սէօյլէմիշիմ տիր, պէնիմ գալպիմ
սաթըլըգ տէյիլ տիր:

Մարի, ատէթա մէճնունէ կիպի, պիր հարէքէթլէ իքի
էլլէրինի անլընա կէօթիւրտիւ, վէ պատէհու,

— Ինթիգամըմը ալաճաղըմ, տիեէրէք, սայքի տիվանէ
միսիլլու ըաքիպէսինին օտասընտան տիշարը չըգտը:

Լիւսի, եալընըզ գալընճա, էլլէրինի գալուշտուրուպ,
շու սէօգլէրի սէօյլէտի:

— Եա' Բապպի, շու գըզ պանա հէր նէ եաբսա վէ հէր
նէ թէճըրիւպէտէ պուլունսա, քէնտիսինէ աֆվ պուեուրուն...
Պիշարէ խասթա տըր, վէ խասթէլիկի տէ ագլընը զայ իտի-
եօր . . . — Ահ, իլը տէֆա Լիւսիէն՝ Մ. Հարմանըն խանէսի-
նէ կիթտիկինտէ, պալը տէրունի հիսսիեաթըմ, եագամը
պըրագամամագտա իտիլէր . . . Ուղուրսուզճա պիր ըիւեա,
պէօյլէ պիր շէյ վուգուլինի պանա խապէր վիրմիշ իտի . . .
Շիմտի իսէ, աէրունի հիսսիեաթըմըն գուլվէտէն ֆիլիլէ կէլ-
տիկինի կէօրիւեօրում: Սաատէթ ու իսթիրահաթըմ՝ մու-
խաթարա իչինտէ պուլունուեօր:

Պու արա, Լիւսինին վիճուտինտէ պիր տիթրէմէ հասըլ
օլտու, պատէհու պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա,

— Սաատէթ ու իսթիրահաթըմ մուխաթարատա՞ մը. —
Խա'յը, խա'յը, պու պապտէ եալընըզ վէսվէսէ իթմէքլիք,
Լիւսիէնէ հագարէթ իթմէք տիմէք տիր . . . Պունտան պէօյ-
լէ պէնի սէվմէմէքլիկէ միւզթէտիր օլտուղունու զանն իյլէ-
մէք տիր . . . Խա'յը, խա'յը, գօրգաճագ հիչ պիր սէպէ-
պիմ եօգ տուր . . . Միւսթագպէլ, վէ Լիւսիէնին աշգ ու
սէվտասը հագգընտա էմիլյեէթիմ վէ իմանըմ, պէր քէմալ
տըր, տէտի:

Օլ էսնատէ , օտա գաբուսու աշըլարագ , էթմէքճի Խաթունն օլան ժան ֆորթիէ իշերի կիրտի , վէ կէնճ գըզը , լէհ-ճէսի ֆէվգէլատէ սօլմուշ , քէնտիսի զիեատէսիյլէ Թահրիք օլունմուշ , կէօզ գաբագլարը գըզարմըշ , վէ սիմասը ալթ իւսթլիւք քէսպ իթմիշ օլարագ կէօրտիւկիւնտէ , տէրհալ նէզտինէ գօշտու , վէ եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Սէվկիւլիւմ . . . աղիզէ՛մ . . . նէ՞ օլմուշսունուզ . . . կէօզլէրինիզ եաշլար իլէ տօլմուշ . . . Պէնիմ պուրատա պու-լունմատըղըմ վազըթտա նէ՞ վագը օլտու , տէյի սիւալ իթտի :

Լիւսի , Լիզօն գատընըն գուճաղընա աթըլարագ , պիր ազ էվվէլ Մարինին աղլատըղը կիպի , հէօնկիւր հէօնկիւր աղ-լամսեա պաշլատը :

Ժան . — Պու քէտէր , պու կէօզ եաշլարը նէտէ՞ն իճապ իտիեօր :

Լիւսի . — Ա՛հ , Լիզօն գատըն . . . Լիզօն գատըն . . . Լիւսիէնէ օլան աշգ ու մուհապպէթիմի ղասպ իթմէք իս-թէեօրլար :

Ժան . — (Հայրէթլէ .) Լիւսիէնէ օլան աշգ ու մուհապ-պէթինիզի ղասպ իթմէք մի իսթէեօրլար . — Մ . Լիւսիէն սի-զի անսամիմ իւլ գալպ սէվմէեօր մու : — Եէմինի խիլաֆընտա հարէքէթ իթմէքլիկէ քէնտիսինի միւզթէտի՞ր մի զանն իտի-եօրսունուզ :

Լիւսի . — Խա՛յր , խա՛յր , զանն իթմէմ :

Ժան . — Էօյլէ իսէ . . .

Լիւսի . — Լաքին , քէնտիսինի պէնտէն աեըրմսեա չալը-շաճագլար . . . սէրվէթ , պիւեիւք պիր սէրվէթ վիրէճէք-լէր . . .

Ժան . — Պու շէյլերի քի՞մ եաբաճագ տըր . . . Սիզին կէօզ եաշլարընըղըն սէպէպի քի՞մ տիր :

Լիւսի . — Գատընլար իշինտէ է՛ն իյիսի զանն իթտիկիւմ գըզ տըր :

Ժան . — Մատմուլազէլ Մարի Հարմա՞ն մը տըր :

Լիւսի . — Էվվէթ , Լիզօն գատըն :

Ժամն . — Բէնտիտի պուրանա կէլտի՞մի :

Լիւսի . — Տահա պիր գաչ տագըգա էվվէլ պուրատա իտի : Պէլքի տէ քէնտիտինէ նէրտիվէնտէ ըստթ կէլմիշտինիզ տիր :

Ժամն . — Խանէնիզէ , նէ՞ եարմագ իչին կէլմիշ իտի :

Լիւսի . — Բարիստէն վէ Ֆրանսատան հարէքէթ , վէ Լիւսիէնին գալպինի թէրք իթմէքլիկիմ շարթըլա , պանա իւչ եիւզ պին ֆրանգըլդ պիր սէրվէթ թէքլիֆ իթմէկէ կէլմիշ :

Ժան Ֆորթիէ ումուզլարընը չէքէրէք :

— Լաքին , սիզի գօրգուլթան պո՞ւ մու տուր , տէտի :

Լիւսի . — Պունտա գօրգաճագ պիր սէպէպ եօ՞գ մու տուր :

Ժամն . — Խա՛յր , սէվկիւլիւմ , խա՛յր : Պու կէնճ գըզըն մէքքիւր հարէքէթի , սըրֆ տիվանէլիք տիր : Պինապէրին քէնտիտինտէն գօրգաճագ հիչ պիր մահէլլինիզ պուլունմամագտա տըր : Պէն , Ս . Լիւսիէնի , սիզտէն սօնրա թանըմըլմտըր , լաքին , քէնտիտինի մուհաքէմէ իտէճէք իգթիտարըմ վար տըր : վէ սիզի թէէմին իտէրիմ քի , աչգ ու սէրվէթ արասընտա թէրէտաիւտ իթմէեէճէք տիր : — Իմտի , պու խուսուստա քէտէր իթմէքլիկինիզ պիհուտէ տիր :

Լիւսի . — Ֆագաթ Լիւսիէն , քէնտիտինէ իտիլէճէք թէքլիֆլէրի ըէտտ իթմէքլէ , մէմուրիեէթինի ղայպ իլլէեէճէք տիր :

Ժագ . — Օ հալտէ տիկէր պիր մէմուրիեէթ պուլաճաղը տէրքեալ տըր , չիւնքի , էհլիեէթ ու լիեագաթը չիմտի մալիւմ օլտուղունտան , քէնտիտինէ բէք չարուգ մէմուրիեէթ պուլունաճաղընա չիւրհէ ճայիզ տէյիլ տիր : Պու ճիհէթլէ տախի ազիղէմ , քէտէր իթմէեին , վէ էմին օլուն :

Լիւսի . — Ա՛հ , Լիւսիէնի կէօրմէք , հէր չէյի քէնտիտինէ սէօյլէմէք , վէ քէնտիտի թարաֆընտան թէէմին վէ միւսթէրիհ օլմագ իչին , պու կիւնիւն բաղար օլմասընը , պիւսէնիզ նէ՞ գատար արզու իթմէքտէեիմ :

Ժամն . — Իւչ կիւն սօնրա բաղար կէլիր , վէ պու իւչ կիւն բէք չարուգ կէչէր : Իմտի , քէնտիտինի կէօրտիւկիւնիւզ հալ-

տէ սիզի թէ՛մին իտէճէկի տէրքեար տըր: Յագաթ, բազար կիւնիւնէ գատար ճէսարէթի ասլա զայս իթմէեթիմ, խէեալաթա զահիպ օլմաեալըմ... Շիմտիլիք, Ալլահա ըմմարլատըգ, ազիզէմ, եինէ կէօրիւշիւրիւզ:

Լիւսի. — Կիտիեօ՞րմուսուՆուզ, Լիզօն գատըն:

Ժամ. — Էվվէթ, տէվրիմի իճրա իթտիմ, շիմտիտէ հիսապլարըմը վիրմէք իւզրէ էթմէքճի տիւքքեանընա կիտէճէեթիմ:

Լիւսի. — Պու կիւն ավտէթ իտէճէ՞քմիսինիզ:

Ժամ. — Խա՛յր, քէնտի հիսապըմա օլարադ պազը մահէլլէրէ կիտէճէեթիմ:

Լիւսի. — Էօյլէ իսէ, պու ազչամ ավտէթ իտէճէքսինիզ:

Ժամ. — Էվվէթ, ազիզէմ, պու ազչամ ավտէթ իտէճէեթիմ:

* * *

Լիւսիէն Լապրուեու թէրք իթտիկիմիզտէ, մէրգում, քէնտիսինէ վագը օլմն տէհչէթլի իֆատէտէն տօլաեը աջն պէյմ օլարադ, պիր իսկէմէ իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի:

Պու սըրաւա, էկէրչի Բօլ Հարմանըն սէօզիւնէ ինանմադ լաղըմ կէլտէ իտի, Լիւսի՝ ֆապրիգանը եադտըգ տան վէ ֆապրիգանըն սանտըղընը սօյտուգտան սօնրա, Ժիւլ Լապրուեու գաթլու թէլէֆ իթմիշ օլտուղու իչին, միւէպպէտէն մահպէսիեթէ մահքիւմ գըլընմըշ օլան Ժան Յօրթիէնին գըզը, վէ Ժան Յօրթիէնին, անը, եանի Լիւսիէնի էօքսիւզ վէ տէֆիլ գըլընշ պուլուՆմասը իգթիզա իտէր իտի: Իշթէ, Լիւսիէն, պէօյլէ պիր գատընըն գըզընը սէվմէքտէ օլմասը ճիհէթլէ, Բօլ Հարմանըն իֆատէյի վագըասը էկէրչի սահիհ իսէ, պու խուսուսուՆ ճանվէրանէ պիր շէյ օլտուղու տէրքեար իսէ տէ, պագալըմ իֆատէի մէքքիւրէ սահիհ մի իտի:

Լիւսիէն, պու իֆատէյի անինտէ սահիհ մադամընտա գապուլ իտէմէեթէկիւնտէն, իւք զաաֆէթ վագթը կէլինճէ, տէհչէթ ու հէեճանընը թէսկին իլէ,

— Պու սէօյլէտիկինիզ իֆթիւրա տըր, տէյի նիտա իթտի:

Բօլ Հարման, թէպէսսիւմ իթտիկինտէն, պու թէպէսսիւմ սէպէպիյլէ, մէրգոււմ տէլիգանլընըն տամարլարընտա տիթ-րէմէ հասըլ օլտու, վէ թէքրարէն,

— Էվվէթ, միւսիւ, սէօյլէտիկինիզ սէօղիւն իֆթիրա օլտուղունու իոտաա իտէրիւմ, տէտի:

Ժազ. — Խա՛յր, իշպու իֆատէմ՝ քեամիլէն սահիհլիք տիր: Լիւսիւն. — Խսպաթ իտինիզ... պիր աղ էվվէլ խսպաթ-լարտան պահս իտիեօբտունուղ. անլէրէ մունթաղըրըմ:

Ժազ. Կարօ, ճէպինտէն պիր չիզտան չըգարարադ, չէօյլէ սէօյլէտի:

— Սիղէ սէօյլէտիւմքի, վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու զանն իթտիկինիզ դըլ, խայրաթխանէնին պիրինտէ, 9 նիւմէրօ իլէ գայտ օլունմուշ տուր:

Լիւսիւն. — Էվվէթ, միւսիւ, պունու զաթէն պիլլիեօր-տոււմ: Լիւսի քէնտիսի պանա պու խուսուսու խսպէր վիր-միշ իտի:

Ժազ. — Բէք իյի, Լիւսինին՝ սահիպսիզ չօնուգլար խայ-րաթխանէսինէ թէսլիւմ օլունտուղունա տայիր, վէ վալիտէ-սինին, վէ պու գարընըն մահքիւմիեէթինտէն սօնրա, չօ-ճոլլձա խայրաթխանէեէ թէսլիւմ իթմիշ պուլունան սիւտա-նանըն իւմլէրինի հալի օլան զապլթնամէեէ էմնիյեէթ իտէլ-միսինիզ:

Լիւսիւն. — Պու զապլթնամէ սիղտէ՞ մի տիր:

Ժազ. — Էվվէթ:

Լիւսիւն. — Տօղրո՞ւ մու տուր:

Ժազ. — Շիւպհէսիզ տօղրու տուր: — Եիկիրմի պիր սէնէ մուգատտէմ, Ժուանեի պէլէտիեէսի միւտիրի թարաֆընտան իմգա իտիլմիշ, վէ չէնտ կիւն ագտէմ տախի, մէրծիլ ճանի-պինտէն պու իմգա թաստիգ դըլընմիշ տըր: — Իշպու խս-պաթ նաղարը տիդգաթընըղա արղ օլունտուղունտա, իս-քեաթ օլմուշ իտուկինիզի տէրմիեան իտէճէ՞քմիսինիզ:

Լիւսիւն. — (Պօղուգ պիր սէտա իլէ.) Էվվէլ էմիրտէ սիզ անը պանա կէօսլթէրմէլիսինիզ:

Բօլ Հարման, չիզտանընը աչըպ, զապլթնամէեի չըգար-

տը, վէ պունու մէրգում տէրիգանընա տողրու ուզաթար-
ղընտա, Լիւսիէն, անը, եօլունտա արմանբա, առէթա էլին-
տէն գաբտը, վէ քէմալ հէեհճան իլէ միւնտէրիճաթընը օ-
գումանա պաշլատը:

Մէրգում, օգումանսընտա իլէրլէտիքճէ, սիմասընտա,
հայրէթ վէ մէյեհլսիսէթլէ գարընդ գտհչէթլի պիր հալ
հասըլ օլմագտա իտի:

Բօլ հարման, եալան սէօյլէմէմիշ օլտուղունտան, ար-
թըզ շիւպհէեհէ մահէլլ գալմամըշ իտի:

Պինապէրին, մէգըիւր քեաղըտ, Լիւսիէնին տիթրէմէք-
տէ օլան էլլէրլնտէն աշաղընա տիւշէրէք, մէրգում, թա-
գաթսըզ պիր հալ իլէ,

— Սահիհ տիր... Լիւսի՝ ժան Թօրթիէնին գըզը սըր,
տէյի բէբէլէեհէպիլտի:

Ժագ. — Էվվէթ, բէտէրլնիղի թէլէֆ իթմիշ օլան ժան
Թօրթիէնին գըզը տըր:

Լիւսիէն, պիր էյիամ թագաթսըզ գալտըգտան սօնրա,
պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրտը,

— Վէ լաքին, ճինաեթի վագըսեը իսպաթ իտէճէք
մէյտանտա պիր շէյ եօգ տուր, տէտի:

Ժագ. — Մահքէմէյի ատալէթ քէնտի գարարընը վիր-
միշ տիր:

Լիւսիէն. — Մահքէմէյի ատալէթ եանըլապիլիր. իմտի,
պէն, ժան Թօրթիէնին պիսուշ օլտուղունու զանն իտէրիմ:

Ժագ. — Բէք ալէա, սիղ անըն պիսուշ օլտուղունու զանն
իտլնիղ, լաքին, ժան Թօրթիէ, քէնտինն նամուսունու քէս-
մէն իսղա իտէպիլէճէկի կիւնէ գատար գապահաթլը ատտ
օլունմագ. իլթիղա իտէր: — Դլէրմօն հապսխանէսի ֆիրարի-
սինտէն, քէնտինն պիսուշ օլմասը հագգընտա իսպաթլար
իսթէեինիղ, վէ օ տալսի պու իսպաթլարը, հաքիմէր թարա-
ֆընտան թաստիգ իթտիրալն, իլթէ օլ վագըթ Լիւսիեի
սէվմէեհէ վէ անընլա էվլէնմէեհէ հագգընըզ օլուր, հալ պու
քի, օլանէ տէկին, Լիւսի, բէտէրլնիղին գաթիլինն գըզը օ-
լաճագ տըր:

Լիւսիէն . - (Մէյեռուսանէ հալ իլէ .) Եա՛ Բապպի . . .
Եա՛ Բապպի . . .

ժազ . - Կէօթիւեօրսունուզ ա՛ , հագգըմ վար տըր . . .
Կէօթիւեօրսունուզ ա՛ , մագթուլուն օղլու , ալլագ օլմագլըղա
թէնէզղիւլ իթմէքսիզին , քէնտի իամինի , գաթիլին գըզընա
հասը իտէմէզ :

Լիւսիէն . - Ա՛հ , էֆէնտիմ , մէրհամէթ իտին , աճըբըն ,
պու պապտէ սիւքիւթ իտին :

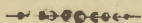
ժազ . - Նի՞չին :

Լիւսիէն . - Զիւնքի , բուհումու իզաճ , վէ գալպիմի բախ-
նէտար իտիեօրսունուզ :

ժազ . - Ճէսուր օլուն , միւմքին օլման պիր իզտիվաճ-
տան ֆարիղ կէլին , էօյլէ պիր իզտիվաճտան քի , իճրասը
թագտիրինտէ , էհլինամուս ալէմինտէ քիմսէ սիզէ աֆվ իթ-
մէեէճէք , վէ հագգընըզտա նէֆրէթի ումումիեէ հասըլ օ-
լաճագ տըր : - իմտի , Լիւսի Ֆօրթիէ , պունտան պէօյլէ սի-
զին իչին պագի օլամագ վէ օլմամալը տըր . . . իչթէ շիմտի
օիզ սէրպէսթսինիզ , պու հալտէ էվվատըմը դուրթարըն . . .

Լիւսիէն . - Ֆագաթ , պէն , մատուռազէ Մարիեի սէվմէմ :

ժազ . - Նէ՞ պէյիս վար տըր . . . Պու կիւնքի կիւն նօգ-
տան օլան մուհապպէթ իլէրուտէ հասըլ օլապիլիւր : Պունտան
գաթինազար , նիչէ ագտը իզտիվաճլար , էվվէլճէ աչգ ու
սէվառ օլմանարագ վուգու պուլտուգլարը հալտէ , սաա-
տէթպախշ օլմուշլար տըր :

Լիւսիէն . - (Քէտէրինտէն նաչի ատէթա տիվանէ հալի
քէսպ իթմիշ օլարագ .) Միւսի՛ւ . . . միւսի՛ւ . . . պանա նէ՛
տէրէճէ տէհչէթլի պիր տարպէ էնտիրմիշ օլտուղունուղու

անլամետորսունուզ հա՛: -Շու աբա աճըեըն պանա , պիւ-
թիւն հայաթըմ , թասամիմ իթմիշ օլտուղում իզտիվաճա
հասը իտիլմիշ իքէն , շիմտի գուրտուղում թասավվուր երգը-
լըեօր : -Կիւզէլ պիր րիւեա իշինտէ ուեուեօրտում , լաքին ,
կէօզլէրիմի աշտըղմտա , տէհշէթպախշ պիր սահիհլիք գարը-
սընտա պուլունտում : -Գօյվէրին պէնի քի , պիր ազ նէֆէս
ալաեմ . . . միւսաատէ իտին քի , կէօզ եաշը տէօքէեմ . . .

Պիչարէ տէլիգանլը , պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա ,
եիւզիւնիւ էլլէրի տէրունինտէ կիզլէեիպ , հէօնկիւր հէօն-
կիւր աղլամաեա պաշլատը :

Ժագ . - Սահիհէն հալինիզէ աճըօրում , լաքին , սիզի
ճէսարէթէ տէ թէշվիգ իտէրիմ : Օլմուշ պիթմիշ վուգուաթ-
լարա գարը ուղրաշլամազ : Իմտի , պու վուգուաթլարը
ճէսուրանէ գապուլ իյլէմէքլիք , ադըլըլըգ տըր : Պէն սիզէ
բէք պիւեիւք պիր խըղմէթ իթտիմ , նալաեըգ պիր իզտիվաճ-
տան տօլաեը հագգընըզտա թէրէթթիւպ իտէճէք պիր նա-
մուսսուզլուգտան սիզի գուրթարտըմ : Պու խըղմէթիմէ մու-
գապիլ , սիզ տէ պէնիմ գըղըմը գուրթարընըզ : Պէն սիզէ
ստատէթ ու իդպալ թէքլիֆ իտիօրում :

Լիւտիւն . - Շահէտ պու թէքլիֆինիզի գապուլ իտէմէ-
սէմ . . .

Սախթէ Բօլ Հարմանըն սիմասը պուրուշտու , վէ հէման
տէհշէթպախշ պիր հալ քէսպ իթտի : Պատէհու , մէրգում ,
շու վէճհ իլէ ճէվապա աղազ իյլէտի :

— Նիշին գապուլ իտէմէեէճէքսինիզ , թէքլիֆիմի բէտտ
իթմէնիզլէ , սիզի սէվէն , սիզէ ատէթա սէճտէ գըլան Մա-
րիբի էօլտիւրմիւշ օլաճագսընըզ : (Էլլէրինի , բէճա եօլուն-
տա Լիւսիէնէ տօղրու ուղաթարադ .) Խա՛յր , խա՛յր , սիզ ,
պու հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունմաեաճագսընըզ , զի-
րա պու հարէքէթ վէ մուամէլէ , պիր ճինահէթ տիր : Մարի
էօլէճէք օլուր իսէ , անըն վէֆաթընա սէպէս օլմուշ օլմա-
նըզտան տօլաեը , քէնտի քէնտինիզի տալիմա իթապ իտէ-
ճէքսինիզ : Պիր ազ էվվէլ , բիւեալարընըզ պէրթարաֆ իթմէք-
լիկիմ , գալպինիզի դըրմագլըղըմ , վէ պիլմէեէրէք տիւշէճէք

քլուողունուղ կիրտապը կէօթէրմէքլէ, պէլքի զալիմանէ պիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտում... Դադաթ, եարէեի իյի իթմէք իյին, եարէնին թա տէրունինէ տէմիր վէ աթէշ սօգան ճէրրահ մադամընտա մուամէլէ իթտիմ: Պինաէն ալէյհ, սիզ պանա պու խուսուստա թէշէքքիւրէ պօրճլուսունուղ:

Լիւսիւն. — Էֆէնտիմ, պու թէշէքքիւրիւ հիսս իտիեօրում, զիրա քէտէր ու էլէմիմ սէպէպլիլէ հիշ պլր վադըթ հագգսըզլըզ իլթիզամ իթմէմ: Թէմամ տըր... գարչըմտա պիր կիրտապ աչըլմըշ իտի, սիզ օ կիրտապը պանա կէօթէրտիսիզ: Պու խուսուստա միւթէշէքքիւրիւմ:

Այնի վադըթտա, մերգում տէլիզանլը, էլինի, մերգում ալչաղա ուզաթտը, վէ օ տախի մէգքիւր էլի քէնտի էլէքի տէրունինտէ սըգտըղընտա, սիմասընտա պիր էսէրը մահզուղիեէթ վէ ֆիթուհաթ բարլամադտա իտի:

Լիւսիէն իսէ, իֆատէեէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Անճադ, շուրտեր անլամաքսընըզ քի, պէնտէ աչըլան ճէրիհա բէք տէրին օլտուղունտան, գօլայլըլա գարանամադ, Շիւպհէսիզ, պու եարէտէն տահա խայլի վադըթ դան աղանճադ տըր: Ետը իգթիտարըմտա պուլունան քեաֆֆէյի վէսայիթ ու թէտապիր իլէ սիղէ վաճիպ օլտուղում շիւքրանիեէթի իսպաթ իտէճէեիմ, լէհճէմի, վէ սէտամը թէպտիլ ու թատիլ իթմէեէճէկիմ: Իմտի, էկէրչի պէնտէնիղէ վադը օլան տալէթլէրինտէն պիր միւտտէթ իսթիֆատէ իտէմէզսէմ, պու խուսուստա պանա աֆի իյլէմէսինի մատմոճաղէլ Մարիեէ բէճա իտին: Մէղպուրէ իյին պիր սէպէպլի թէէսսիւֆ ու քէտէր օլաճաղը տէրքեար օլան մահզուն սիֆաթըմը քէնտիսինէ կէօթէրմէքտէ նէ՝ ֆայտէ յլապիլիր: Շաեէտ իլէրուտէ տօտադլարըմտա թէպէսսիւմ հասըլ օլաճաղը ֆարդ օլունսա պիլէ, օլ վադըթ, եանի տօտադլարըմըն իւզէրինտէ թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունտուղու սըրստա, մէգպուրէնին զարչըսընա չըգմադ իսթէրիմ: Իմտի, պէքլէմէք լազըմ տըր:

Ժազ. — Լաքին, Մարիեի թէլէֆ իտէն՝ իչպու իւմիտ վէ

մէ յեռակցեթ գաղիեէլէրի տիր , պէքլէմէք խուսուսու տուր :

Լիւսիէն , պիր տաղըզա էվվէլ էլինտէն եերէ տիւշմիւշ
օլան զապթնամէնի ալարադ , Բօլ Հարմանա թագտիմ իթ-
տի , վէ իֆատէնէ աղաղլէ ,

— Միւսիւ , պու քեաղըտը քէնտիսինէ կէօթէրինիզ :
Մատմուաղէլ Մարի՝ « Բէտէրիմին գաթիլինին գըղըյլա էվ-
լէնէմէնէճէկիմի անլաեաճագ տըր » տէտի :

Շիւպհէսիզ , Լիւսիէնին ֆիքրինճէ , պու սէօղլէր , եա-
լընըզ ծան փօրթիէնին գըղը հագգընտա իրաա իտիլմիշ օ-
լուպ , լաքին , պունուն չիֆթէլի մանէտը , գաթիլի հագը-
դիեի տիւշարը տէհչէթ իթմէքլէ , մերգում տիթրէնիպ ,
պաշընը էյտի :

Պատէհու խաօթիսի մէզպուր , պիր գաշ սանիեէ սօնրա ,
տիթրէնէն պիր սէտա իլէ ,

— Տիմէք օլուեօր քի , պիւրհան ու տէլիլլէրիմ վէ րէճա
ու նիեաղլարըմ , դարարընըզը թէպտիլ իտիպ , պիր ան էվ-
վէլ գըղըմը նայիլի սաատէթ իթմէնէճէքլէր տիր , տէտի :

Լիւսիէն . — Պունտան պաշգա հարէքէթտէ պուլունմագ-
լըզ , պէնիմ իչին միւմքին տէյիլ տիր : Բէճա խտէրիմ , պու
պապտէ իտար իթմէնիսիզ : Քէսպի սիւքիւնէթ իտիպ , տիւ-
շիւնմէքլիկիմ իչին , պանա պիր գաշ կիւն միւտաատէ իթմէ-
նիդի թէմէննի էյլէրիմ :

Ժագ . — Պիր գաշ կիւն միւ : — Բէք ալէա , լաքին , պու
միւսաատէնի պէնտէն իսթէմէնիպ , Մարիտէն իսթէմէլիսի-
նիզ , չիւնքի , Մարիեէ հէր նէ սէօյլէսէմ , պանա ինանմա-
եաճագ տըր :

Լիւսիէն . — (Պիրտէն պերէ պիր դարար վիրէրէք .) Բէք
իլի , էֆէնտիմ , քէնտիսինէ սէօյլէրիմ :

Ժագ . — Նէ՞ վագըթ :

Լիւսիէն . — Պու ագչամ . . Սիդին իլէ պիրլիքտէ Միւրիլը
սօդաղընա կէլիպ , մատմուաղէլ Հարման իլէ կէօրիւշիւրիւմ :

Ժագ . — Թէշէքքիւր իտէրիմ , սէվկիւլիւ էվլատըմ , վէ
թէքմիլ իւմիտիմ սիզին իւզէրինիզտէ օլտուղունու պէնն
էյլէրիմ :

Լիւսիէն , - Երկիրմի տէօրթ սաաթ իչին պու զապթնա-
մէեի պէնիմ եանըմտա պըրադըրմըսընը :

Ժագ . - Սիզին էմրինիզէ մսհապէլ տիր . իսթէտիկինիզ
գատար եանընըտա սագլաերն :

Լիւսիէն . - Պունտան գաթինազար, պու կիւն ֆապրիգա-
տան զայպուպէթ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէրմիսինիզ :

Ժագ . - Միւսաատէ իտէրիմ, լաքին , պու ագչամ իչին
պուլուշմագլըղըմըղա տայիր սէօզ վիրմէլիսինիզ :

Լիւսիէն . - Սաաթ թամ ալթը պուշուգտա խանէնիզտէ
պուլունուրում :

Ժագ . - Պիզիմլէ պէրապէր թաամ իտէճէճըմիսինիզ :

Լիւսիէն . - Էվլէթ :

Ժագ . - Իմտի, սէվկիւլիւ էվլատըմ, գարարըմըզ վիրիտի :
Սիզի պէքլէեէճէեիմ, եախօտ տահա տօղրուսու , սիզի պէք-
լէեէճէեիզ :

Լիւսիէն , գալպի մահպունիյեթլէ մալամալ օլարագ ,
Ժագ. Կարօնուն օտասընտան տիշարը չըգըպ , օ կիւնիւ զայ-
պուպէթ իտէճէկինի քէնտի մուապինինէ խապէր վիրտի , վէ
պատէհու Բարիսէ ալտէթ իյլէմէք իւզրէ , թրամվաեա բա-
քիպ օլտու :

Մէրգում, եալընըզ գալտըղընտա , պուլունտուլու վա-
զիեթի էթրաֆըյա կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրտի , վէ քէնտի
քէնտիեէ շու սէօզլէրի իրատ իթտի :

— Հագըգէթի հալ հիւքմիւնիւ իճրա իտիեօր : - Կիր-
տապըն քէնարընա կէլմիշ իքէն , Բօլ Հարման , պէնի , պու
կիրտապա տիւշմէքտէն մէնն իյլէտի : - Լիւսի՝ Ժան Յօր-
թիէնին գըղը տըր . օ գարընըն քի , բէտէրիմի գաթլ ու թէ-
լէֆ իթմիշ օլտուղու իչին մահքիւմ օլմուշ տուր : - Ժան Յօր-
թիէնին գապահաթլը օլտուղունա շիւպհէ իտէրիմ, լաքին ,
Բօլ Հարմանըն հագգը վար տըր : Լնըն ճինաեթի հագ-
գընտա եիւզ գատար իսպաթ պուլունտուղու հալտէ, պիսուշ-
լուղու հագգընտա պիր իսպաթ պիլէ եօզ տուր : - Պէն տաթի
պիսուշ օլմասընա շիւպհէ իթմէքտէեիմ - Եկէրչի Լիւսի իլէ
էվլէնմէքլիք թասապվուրումտա տէվամ իթսէմ, պիւթիւն

ալէմ նադարնտա , մուազզէզ վէ մուգատտէս օլան պիր խաթըրէեեէ գարչը հագարէթ իտէրէք , ալչազ ճա պիր մուամէլէտէ պուլունմուչ օլուրում : Շէօյլէքի , Բօլ Հարմանըն , պանսա գարչը հիտտէթլէնէրէք , իշպուլ նամուսուղլուգ սըրընըն նէչը իտէճէկի , վէ պու հալտէ , նամուսուսուղլու պէրպաս իթմէք իչին , ումուսի պիր րիվաեէթ շայի օլաճաղը տէրքեար տըր : Պիչարէ Լիւսինին պիսուչ օլտուղունու պիլիեօրում , Ֆագաթ բէտէրիմին գանըլլա լէքէլէնմիշ օլան մէէլուն պիր իսմ թաշմագտա տըր : Պինսպէրին թասմիս իթտիկիս իզտիվաճ միւմքին տէյիլ տիր , վէ պու իզտիվաճ իճրա օլունմաեաճագ տըր : Ս՛հ , պիչարէ Լիւսի՛ . . . զէվալլը Լիւսի՛ . . . ախի վագըթտա հէմ սէնին , հէմ պէնիսմ գալպիմի միւքէտտէր վէ մահզուն գըլաճաղըմ : -Իշթէ պէօյլէ , է՛յ կիւզէլ իւմիտլէրիս , է՛յ աչգ ու սէվտա հիսսիեաթըմ , է՛յ միւսթագպէլիս , վէլ հասըլ հէր շէյիս , սիզէ ուղուրլար օլուն տիմէք տէն զայրի չարէմ գալմամը տըր :

Պու վէճհ իլէ Լիւսիէն , պաշը կէօքսիւ իւզէրինէ էյիլմիշ օլուպ , քէնտիսինի մահվ իտէկէլէն քէտէր ու էլէմէ գարչը ասլա ուղրաշմատը , վէ Բարիստէ , էթուալ մէյտանընս մուվասըլէթլէ , պիր արապաեա քաքիպէն , տօղրուճա Պուրպօն րըխթըմընս ազիմէթ իյլէտի :

Մէրգում , օրատա , արապատան աշաղըեա էնիպ , Լիւսինին բէնչիրէլէրինէ տօղրու պիր կէօզ կէզտիրտի : Մէքքիւր բէնչիրէլէր օլ էսնատէ գաբալը իտիլէր :

Լիւսիէն , իրք տէֆա Լիւսիեի կէօրմիւշ , սէվմիշ , վէ պիր թագըմ կիւզէլ խէեալաթա զահիպ օլմուշ օլտուղու խանէնին բիշկեհանընս մուվասըլէթինտէ , միւէսսիր պիր հէեէճանս տիւչար օլտու , վէ կէօզլէրինտէն ագան եաշլարը սիլտիքտէն սօնրա , էվին քէմէրի ալթընս կիրտի :

Օ արա , օտաճընըն գաբուսու աշըգ օլմաղլէ , գաբուճու գարը ,

—Ս՛հ , միւսիւ Լիւսիէն տիր . . . լաքին , միւսիւ Լիւսիէն , բէք ֆէնս վագըթտա կէլտինիզ , տէտի :

Լիւսիէն . — Նէտէն :

Գաբուճու . - Ձիւնքի մամզէլ Լիւսի , պիր աղ էվէլ , տիքտիկի ֆիսթանը մատամասընա կէօթիւրմէք իւզրէ տի-
շարը չըգտը :

Լիւսիէն . - Ա՛հ . . . չօգ վագըթ տիշարտա՞ մը գալաճագ տըր :

Գաբուճու . - Օլ պապտէ պանա պիր շէյ սէօյլէմէտի :

Լիւսիէն . - Լիզօն գատըն օտասընտա՞ մը տըր :

Գաբուճու . - Խա՛յր , միւսիւ Լիւսիէն . - Լիզօն գատըն պու սապահ զահվալթը իչին ավտէթ իթմէտի : Ղալիպա էթմէքճի տիւքքեանընտա կէօրէճէք պիւեիւք պիր իչի օլմալը տըր :

Լիւսիէն . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , մատամ : Շիմտիլիք պէն կիտիեօրու՛մ :

Գաբուճու . - Օտամա կէլիպ , մամզէլ Լիւսիէի պէքլէմէք իսթէմէ՞զմիսինիզ :

Լիւսիէն . - Խա՛յր , միւսթանէլ իչիմ վար տըր :

Գաբուճու . - Թարաֆընըզտան մամզէլ Լիւսիէէ պիր շէյ սէօյլէմէք լագը՞մ մը տըր :

Լիւսիէն . - Եալընըզ կէլմիշ օլտուղումու սէօյլէեին :

Պատէհու մէրդում տէլիզանլը , օրատան մուֆարազ աթ իթտի , վէ գարուճու գարը , մէրգումուն արգասընտան պագարագ , քէնտի քէնտիէ ,

— Վագթիլլէ պու տէլիզանլը նէ՛ գատար նէզաքէթլի իտի , ֆագաթ , շիմտի նէ՛ տէրէճէ թէպտիլ օլմուշ . . . Տիւն-եանըն հալի պէօյլէ տիր . - Ձէնկինլէնմէկէ պաշլաեօր , վէ զէնկինլիք իսէ , ինսանը պէօյլէ չաբուգ թէպտիլ իտէր , տի-մէքտէ իտի :

Դարուճու գարը , իշպու ֆէյլէսօֆանէ միւլահազատան սօնրա , քէնտի օտասընա չէքիլտի :

Լիւսիէն , թէքրար արապաեա ըաքիպէն , Տօֆին սօ-գաղընտա վագը ժան Ֆօրթիէնին էթմէքճի տիւքքեանընա կիթտի :

Մէրգում , օրաեա մուվասըլթիւնտէ , արատըղը գատը-նը գաբուճուն էչիկինտէ կէօրտիւ :

Յ սրբատա , Լիզօն գատրն տախիլի իշինի պիթիրմիշ օլուպ , պիր միւշթէրի իլէ կէօրիւշմէքտէ իտի :

Էթմէքճի Խաթուն , պու տէլիգանլընը կէօրտիւկիւնտէ , պիր ֆէլաքէթ ու մուսիպէթ վուգու պուլմուշ օլտուղունու հիսս իյլէտի , վէ մէշգումու աճէլէթէն գարշըլաւըպ , պիրտէն պիրէ տիթրէէրէք :

— Սի՞գմիսինիզ , միւսիւ Լիւսիէն , պէնիմլէ կէօրիւշմէկէ՞ մի կէլտինիզ , տէտի :

Լիւսիւն . — Էվվէթ , Լիզօն գատրն . . . Պուրպօն բըխթըմինտան կէլիւօրում :

Ժան . — Մամլէլ Լիւսիէի կէօրտիւնի՞ւզ միւ :

Լիւսիէն . — Խա՛յր , օտաւընտա տէյիլ իտի :

Ժան . — Քէնտիսինէ պիր տիւէճէկինի՞զ մի վար իտի :

Լիւսիէն . — Էվվէթ . . . աճապ պու տիւէճէկիմի սիզէ սէօյլէնէճէկիմ :

Ժան . — Պանա՞մը :

Լիւսիէն . — Էվվէթ . . . Իշինիզի պիթիրտինի՞զ մի . . . Պիր սաաթ գատար պանա ֆէտա իտէպիլի՞րմիսինիզ :

Ժան . — (Իզթիրապը արթարագ .) Հա՛յ հա՛յ , միւսիւ Լիւսիէն , շիմտի իշիմ գալմամըշ տըր . . . Իսթէրսէնիզ , խանէմէ կիտէլիմ :

Լիւսիէն . — Խա՛յր , պէնիմ խանէմէ կիթսէք , տահա իյի օլուր :

Ժան . — Ֆագաթ սիզ տէ պիր հալ վար տըր : Ալթիւսթ կէօրիւնիւօրսունուղ :

Լիւսիէն . — Նէյի՞մ օլտուղունու պիր ազտան աճլարսընը . . . շիմտիլիք արապամա օթուրուն :

Ժամ. — Պիր ազտան կէտերիմ, չիւնքի կիտիպ, տիշարբ չըգտըղըմը, տիւքքեանըն սահիպինէ խապէր վիրմէլիեիմ:

Ժան Ծօրթիէ, տիւքքեանըն իչինէ կիրտի, վէ պիր տագըգա սօնրա ավտէթլէ, արապատա, Լիւսիէնին եանընտա օթուրտու:

Լիւսիէն, կիտիլէճէք մահէլլի արապածըեա իթար իթտիրտէն սօնրա, արապա հարէքէթէ պաչլատը:

Օլ վագըթ ժան, մերգում տէլիգանլըն իսթիճվապ իթմէք իսթէտիկինտէ, Լիւսիէն, մերգումէնին քէլամընը քէսէրէք:

— Լի՛ղօն գատըն, պուրատա կէօրիւշմէքլիկիմիզ ճայիզ տէյիլ տիր: Սիզէ վիրէճէկիմ խապէր, վէխիմ օլտուղունտան, պիր ազ պէքլէեին տէ, էվիմէ կիտէլիմ, օրատա պէնի իսթիճվապ իտէպլիիրսինիզ, տէտի:

Ժան Ծօրթիէ, իզթիրապ ու էնտիշէսի կիթտիքճէ արթարագ, զիհատէ իսրար իթմէտի, վէ սիւքիւթի իսթիեար իտիպ, տէրեայը միւլահազաթա տալտը:

Մատմուաղէլ Հարման իլէ Լիւսի արթսընտա ճէրէեան իտէն վագըալար մալիւմիւ օլտուղու ճիհէթլէ, ժան Ծօրթիէ, Լիւսիէնին քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկի խուսուս, Լիւսի հագընտա օլաճաղընը միւլահազա իթմէքտէ, հաթթա օլ պապտէ չիւպհէ տալի իթմէմէքտէ իտի իսէ տէ, իտիլէճէք մուհավէրէնին նէ թարզտա օլաճաղընը պիլմէմէքտէ իտի: Հասըլը, ժան Ծօրթիէ, թապիի պիր վէսվէսէ վէ գօրգու իչինտէ պուլունմագտա իքէն, արապա տուրտուղունտան, Լիւսիէն աշաղըեա էնտիկի կիպի, ժանը տալի էնտիրտի, վէ ազ վագըթտա, իքիսի տէ, Լիւսիէնին, օտապընտա պուլունտուլար:

Այնի վագըթտա, մերգում տէլիգանլը, պիր իսկէմէե

օթուրուպ, ուզուն միւտտէթ աղլամասընը զապթ իյլէմիշ ի-
քէն, պիրտէն պիրէ աղլամաեա պաշլատը:

Ժան, Լիւսիէնին աղլամասընը կէօրմէսինտէ, ֆէվզէլա-
տէ միւթէէսիր օլարապ,

— Միւսիւ Լիւսիէն, պու կէօզ եաշլարընըզ, պանա,
ուզուն նութգլարընըզտան զիեատէ իֆատէի մէրամիտիեօր-
լար: — Մատտէ, Լիւսի հազգընտա տըր, տէ յիլ մի: — Անըն
իւզէրինէ՝ մի պահս իտէճէքսինիզ, տէտի:

Լիւսիէն. — Էվլէթ:

Լաքին մէրպում, պու « Էվլէթ » քէլիմէսինի, տօտազ-
լարըյլա թէլէֆֆիւլ իտէմէեիպ, տահա զիեատէ հարէքէթ-
լէ անլաթապիլտի:

Ժան. — Ա՛հ, պու սապահտան, եանի մատմուլազէլ Հար-
մանըն վիլիթասընտան պէրու, զաթէն պիր ֆէնալըզ հիսս
ու տէրք իտիեօրտում:

Ժիւլ Լապրունուն օղլու, շաշըրմըշ պիր հալ իլէ Ժանա
աթֆը նազար իտէրէք,

— Մատմուլազէլ Հարմա՞ն մը, տէտի:

Ժան. — Պու սապահ, մատմուլազէլ Հարմանըն, Լիւսիին
խանէսինէ կէլտիկինի պիլմէեօրմուսունուզ:

Լիւսիէն. — Պիլմէեօրում:

Ժան. — Մատմուլազէլ Հարմանըն սիզի սէվտիկինի տէ պիլ-
մէեօրմուսունուզ:

Լիւսիէն. — Էսէֆ իտէրիմքի, զաթէն չօգտան պէրու
անը պօլիեօրում... Լաքին քէնտիսինէ՞ սէպէպլէ Լիւսիին
խանէսինէ կէլմիշ:

Ժան. — Մէզպուրէ, տիվանէլիք տէրէճէսինտէ գըսգանճ
օլուուղունտան, սիզի թէրք իթմէք. սիզի ունութմապ, վէ
Բարիստէն վէ Ֆրանսատան եիրագլանմազ շարթըյլա, Լիւ-
սիեէ, իւշ եիւզ պլին, վէ տահա զիեատէ ֆրանգ վատ իթ-
մէկէ կէլմիշ...

Լիւսիէն. — (Տիւշարը իսթիզըապ օլարապ.) Վա՛յ, պունո՞ւ
տա մը եաքմըշ... պէօյլէ պիր բազարըլըր Լիւսիեէ թէրիֆ
իթմէկէ ճէսարէթ իթմիշ մի:

Ժամ. — Էվվէթ . . . Լիւսիսէ բէճա իթմիշ, եալվարմըշ, Սէվկիւրլինիւղիւն տիղլէրինէ գարանարապ, անըն մէրհամէթինի իսթիրհամ իյլէմիշ, վէ եաշամասը իշին քէնտիսինէ միւսաատէ իթմէսինի բէճա իլէ, էկէրչի քէնտիսինի սէվմէմէսէ մուվաֆֆապ.թ իթմէգսէնիղ, էօլմէքտէն զայրի չարէսի գալմաեաճաղընը իլավէթէն տէրմիեան իթմիշ . . . Պուսըրատու Լիւսի տէ հիտտէթլէնմիշ . . . Պաշգա տիւրլիւ մուամէլէ իտէպլիլըր մի իտի, չիւնքի սիղ անըն սաատէթ ու հաեաթը տէ յիլմիսինիղ:

«Էկէրչի պիշարէ գըղճըղաղ, քէնտիսինտէն իրաղլանմաղլըղը տիւշիւնտիւկիւնիւղիւ եալընըղ միւլահաղա իթսէ իտի, մէյեուսիսէթինտէն նաշի եաշաեամաղ իտի:

Լիւսիէն, Էթմէքճի իսթուեուոն պու սուրէթլէ իֆատէի հալ իթտիկլինի իշիթտիկլինտէ, աճապա, օլ տէհշէթլի էսրարը սէօյլէեեպիլէճէ.ք մի տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի:

Պիր գաշ սանիսէ գատար Լիւսիէն տիլսիղ մաղամընտա տուրտու, վէ Ժան, շու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի:

— Մատմուաղէլ Հարման, միւրատընա երէմէտիկլինի կէօրիւնճէ, թէհտիտաթա գաղըշմըշ, վէ ինթիգամ ալաճաղընը պէեան իլէ, Լիւսիտէն այրըլմըշ:

Լիւսիէն. — (Քէնտի քէնտիսի.) Զաթէն ինթիգամընը զիեատէսիյլէ ալմըշ տըր:

Ժամ. — Սիղ, պու թէշէպլիւս հաղգընտա նէ՞ էֆքեարտասընըղ:

Լիւսիէն. — Պէն շու էֆքեարտահըմքի, գըսգանճըղ, մուղիըր պիր միւշալիլըր տիր, վէ աշգ ու սէվտա սէպէպիլյէ աղըլլարընը զայ իտէնլէրէ աֆվ իթմէք լաղըմ տըր:

Պու ճէվապ, Ժանըն հայրէթի աղիմէսինի մուճիպ օլտու:

Ժամ. — Տիմէք օլուրքի, սիղ, մատմուաղէլ Հարմանըն հարէքէթինի իթապ իթմէեօրսուեուոլ:

Լիւսիէն. — Էվվէթ, իթապ իտէրիմ, լաքին, իթապ իթմէքլէ պէրապէր, քէնտիսինէ աճըրըմ:

Ժամ. — Լիւսի տէ աճընմաեա չայէսթէ տէյիլ մի տիր:

Մատմուհազէլ Հարման՝ անընդալարն իղաճ իթմէմիշ, վէրուհու տէրունիսէ գըսդանճըդ, շիւպհէ վէ իղթիրապ իղա-
խյէմի՛շ մի տիր, - Պիշարէնին ադըր պաշընտան կիթմիշ օլա-
րագ, հէօնկիւր հէօնկիւր ալլատըղընը կէօրտիւկիւմ կիպի,
սիդ տէ կէօրսիւշ օլսա իտինիդ, ինսանճա նէ՛ գատար ճէվր
ու ճէֆա չէքիւէպիլիւր իսէ, չէքմէքտէ օլտուղունու անլար
իտինիդ:

Լիւսիւն. - Լի՛զօն գատըն, պէնտէ քէնտիսինսէ պիւթիւն
գալպիմէ աճըրըմ:

Ժան. - Գալս տէնիլէն չէյին սաթըլտըղընը, վէ աշգ ու
սէվտա տէնիլէն չէյին սաթըն ալընտըղընը զանն իտէն օլ
էհլի սէրվէթ գըղընըն հարէքէթի վաչըասընը, եագըղըդսըղ
կէօրմէեօրմուսուսուղ, - Մի՛ւսիւ Լիւսիւն, սիպին պարիտա-
նէ մուամէլէնիդ պանա տէհչէթի մուճիպ օլուեօր, Գօրգու-
եօրումքի, պիր ազտան տա Լիւսիւնի սէվմէտիկինիդի, վէ
պիր թագըմատէմէրին, սիդէ, իղսիվաճտան, վէ սէրվէթտէն
պահա իթմիշ օլտուգլարընը, միւեօնլարըն՝ սիդի մէֆթուն գըլ-
տըգլարընը, վէ եալընըղ սիպին իչին եաշամագտա օլան պէտ-
պալթ գըղը ունութտուրտուգլարընը պէնան իտէճէքսինիդ:

Լիւսիւն. - (Սէսի տիթրէեէրէք.) Շաեէտ պէօյլէ պիր
հալ վագը օլուր իսէ...

Ժան. - (Լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլարագ.) Տիմէք պու
ֆիքիրտէսինիդ:

Լիւսիւն. - Շաեէտ Լիւսիւնի պիր տալի կէօրէմէմէկէ
մէճպուր օլուր իսէմ...

Ժան. - Ա՛հ, սէօյլէտիկինիդ պու սէօղլէր ճիտտի օլմամալը
տըր, - Լիւսիւնի պիր տալի կէօրմէմէք մի... Սահիհէն պու
րէք տէհչէթի չէյ տիր... Տիւշիւնիւնիւղքի, Լիւսի սիդի
տէրէճէեի նիհաեէտէ սէվմէքտէ տիր, վէ պէօյլէ պիր հալի
իշիթտիկինտէ, եաշամանըպ թէրքի հաեաթ իյլէեէճէք տիր,
Խա՛յր, խա՛յր, սիդ պու եօլտա հարէքէթտէ պուլունմաեա-
ճագսընըղ:

Լիւսիւն. - Էկէրչի նամուսում՝ պու հարէքէթէ պէնի
մէճպուր իտէ՞ր իսէ...

Ժամն . - Նամուս՝ իտիղէն վատը թուլթմագտա տըր , վէ սիդ , Լիւսի իլէ էվլէնէճէկլինիդի քէնտիսինէ եէմին իթմիշսինիդ տիր :

Լիւսիէն . - Էկէրչի շու սաաթտա , արամըդտա , էճնիւ ալընմազ պիր սէտտ վա՞ր իսէ . . .

Ժամն . - Պու միւմքին տէյիլ տիր : Տիւնքի կիւն օլապիլէն շէյ , պու կիւն տէ օլապիլիր : Ագլընըդ պաշընըդտան չըդարաճագ տէրէճէտէ սիդի սէրսէմլէթէն , Մ . Հարմանըն սէվէթի՞ մի տիր :

Լիւսիէն . - Վազը օլան պազը իլհամաթ , վազիֆէյի միւթէրէթթիւպէմի պանա իշար իթմիշլէր տիր :

Ժամն . - Աճապա Լիւսի հադգընտա չիւպհէեէ զահիպ օլարագ , քէնտիսինի թահգի՞ր մի իտիեօրսունուզ :

Լիւսիէն . - Շիւպհէ՞ մի իթմէք , Ալլահ իթմէսին :

Ժամն . - Նիհաեէթ , պիշարէեէ գարը սիդէ նէ՞ սէօյլէտիլէր : Պիր թագըմ միւֆսիտլէր , նէ՞ կիպի մէքրուհ իֆթիրա իլէ , Լիւսի իլէ սիդին արանըդտա , պահսընը իթտիկլինիդ սէտտի հասըլ իյլէտիլէր : - Բօլ Հարման իլէ գըզը նէ՞ ույտուրտուլար : Անլէրին ալադճա եալանլարընը պանա թէքրար իթմէքլիկէ ճէսարէթ իտէ՞րմիսինիդ :

Լիւսիէն . - Անլէր հիշ պիր շէյ ույտուրմամըշլար , հիշ պիր եալան սէօյլէմէմիշլէր տիր : Սիզէ եէմին իաէրիմ քի , զիքը իթտիկիմ սէտտի մուամնաաթ՝ էճնիւ ալընմազ սուրէթտէ տիր : Լիւսի իլէ պէնիմ արամտա գան մաատէսի վար տըր :

Ժամն . - (Հայրէթինտէն նաշի ատէթա պուզ կիպի տօնարագ .) Գան մաատէսի՞ մի վար տըր :

Լիւսիէն . - Էվվէթ . . . Լիւսիեի , պուլնտան էվվէլ սէվտիկիմ գատար վէ պէլքի տահա զիեռտէ սէվէրիմ . . . Անտէն այրըլմագլըզըմլա , հիշ պիր թէէսսիր ու նուֆուզա , հիշ պիր ղուրուրիեէթ միւլահազասընա վէ հիշ պիր սէրվէթ արղուսինէ իթթիպա իթմէեօրում , իլլա , եալընըդ նամուսուլմուն սէտասընա գուլազ վէրիեօրում . . . Իշթէ , էսէֆլէ սէօյլէրիմ քի , պու սէտա , Լիւսի իլէ էվլէնմէքլիկիմէ մանի օլուեօր :

Ժան . — Փաղաթ , նի՞չին . . . նի՞չին :

Լիւսիէն . — Զիւնքի , իսմիւս , բէտէրիմին գաթիլի օլան
պիր գարընըն գըզընա հասը իտէմէմ :

Ժան , պու սէօլէրի իշիտլինճէ , ըէֆը սէտա իյլէմէք-
տէն քէնտիեի թուլամատը , վէ սայքի եիւրէկինին բարչա-
լանմասընը մէնն իթմէք իւզըն , պիրտէն պիրէ իքի էլինի ,
կէօքսիւ իւզէրինէ վազ իյլէտի :

Պիչարէ գատընճըղազ պու արա տիթըէեօրտու , վէ Լիւ-
սիէն , մէրգուճէեէ պագտըղը հալտէ , սօն սէօլէրինին քէն-
տիսինտէ հասըլ իթմիշ օլտուղու թէէսսիւրի ֆէվգէլատէեի
անլատամամագտա իտի :

Պիր տագըզա սօնրա , էթմէքճի խաթուն , զանն իտէր-
սին քի պիր ազ քէսպի սիւքիւնէթ իթտի , վէ հէման ան-
լաշըլըր անլաշըլմագ պիր սէտա իլէ ,

— Րէճա իտէրիմ , պիր ազ էվվէլ սէօլէտիկինիզ նէ՞ ի-
տի : Պէսպէլլի եանըշ անլամըշըմտըր : Լիւսի՝ վագթիյլէ բէ-
տէրինիզի գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլտուղու իչին մահքիւմ
օլմուշ օլան գարընըն գըզը՞մը տըր , տէտի :

Լիւսիէն . — Էվվէթ , Ժան Ֆօրթիէնին գըզը տըր :

Ժան . — Ժան Ֆօրթիէնին գըզը՞մը տըր . . . Օ՞ . . . Լիւսի՝
. . . անըն գըզը տըր , հա՛ :

Ժան , ատէթա մէճնուէն զանն օլունուեօրտու , վէ , Պէ-
նիՄ ԳԸԶԸՄ քէլիմէլէրի տիհանընտան չըգարազ , քէնտիեի
էլէ վիրմէք իւզըն էքէն , պիրտէն պիրէ քէնտիեի թօբլաեըպ ,
էսրարընը ֆաշ իթմէտի , վէ Լիւսիէն , հէր նէ գատար , պու
գատընըն Լիւսիեէ ֆէվգէլատէ տօսթլուղու պուլունտուղու-
նու պիլիւր իտի իսէտէ , պու ճիւմլէ իլէ մէզպուրէնին տիւ-
չար օլտուղու հէեհճանը ազիմտէն տօլաեը հայրէթտէ գա-
լարազ ,

— Լիզօն գատըն , նէ՞ օլունեօրտունուզ , տէյի սիւալ
իթտի :

Ժան . — (Միւթէրէտտիւտ պիր հալ իլէ , վէ քէնտիսինի
էլէ վիրմէմէք իչին սէօլէեէճէք սէօլ տիւշիւնէրէք .) Նէ՞ մի
օլունեօրում . . . հիշ պիր չէյ օլմաեօրում . . . անճագ , պանա

վիրտիկինիդ խապէր, ու տէրէճէ թէաճճիւպիւմիւ մուճիպ
օլտու քի, ատէթա ազլըմ պաշմտան կիտիեօր զանն իթ-
տիմ... Հալէա շիմտի պիլէ, իշիթտիկիմ սէօզլէրէ ինանա-
մաեօրում... Լիւսի ժան Ծօրթիէնին գըզը հա'... Ֆազաթ,
պու միւմքի'ն մի տիր: Սիզ պունու նա'նըլ պիլիեօրսունուզ,
Օլ պապտէ իսպաթընըզ վա'ր մը տըր:

Լիւսիէն. — Սահիհ, վէ րէտտ ու ճէրհի նապապիլ իս-
պաթըմ վար տըր:

Ժան. — Պու իսպաթ, եէտինիզտէ' մի տիր:

Լիւսիէն. — Էվվէթ:

Ժան. — Կէօսթէրին, չաբուզ. կէօսթէրին պանա:

Լիւսիէն. — Իշթէ:

Լիւսիէն, աահիպսիզ չօճուզլար խայրաթխանէսինէ Լիւ-
սիէնին վազ իտիլմիշ օլտուզունու միւշիր օլան, վէ Բօլ Հար-
ման թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիլմիշ պուլունան զապթ-
նամէեի ժան Ծօրթիէնէ իպրազ իյլէտի:

Ժան, իշպու դապթնամէեի մէրզում' տէլիգանլընըն էլին-
տէն ալըպ, աճէլէթէն օգումաեա պաշլատը, վէ օգունտուզ-
ճա, լէհճէսի, թարիֆ օլունմազ պիր սուրէթտէ սօլմագտա
իտի: Մէզպուրէ, ֆիքրինտէն,

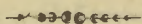
— Էվվէթ... Էվվէթ... պէնիմ գըզըմ տըր... Տէրունի
պիր հիսս պանա պունու խապէր վէրիեօր իտի... Իշթէ, գա-
նըմը անըն իշին ֆէտա իթմէք րատտէսինտէ քէնտիսինի սէվ-
մէքիկիմ, մահզա պու հիսսի տէրունի վէ թապիտէն իլէ-
րու կէլմէքտէ իմիշ... Լաքին, հայը'ֆ քի, շիմտի պիր շէյ
սէօյլէեէմէմ, պիր շէյ եաբամամ... իթթիեարի սիւքիւթ
իթմէլիեիմ... անը գուրթարմագլըղա միւգթէտիր պուլուն-
մամագտաեըմ, տիմէքտէ իտի:

Լիւսիէն. — Էյ, շիմտի իսքեաթ օլտունո'ւղ մու... հա-
գըգէթի հալ մէյսանտա տըր. պունու սիզտէ րէտտ ու ճէրհ
իտէմէզսինիզ ա':

Ժան. — (Հէմ սէվինճ վէ հէմ.քէտէրինտէն նէֆէսի թու-
թուլարագ.) Էվվէթ, սահիհ տիր... Լիւսի՝ մահքիւմէ ժան
Ծօրթիէնին գըզը տըր, լաքին, էկէրշի վալիտէսի պազը ճի-

Նահէթէր իշլէմիշ Իսէ , քէրիմէսի պուշլարտան տօլաւը մէ-
սո՛ւլ մու տուր : Բէնտիւնին իշլէմիշ օլմատըղը պիր խէթա ի-
շին , պու պիշարէ գըղ ճէզա՞ մը կէօրմէլի տիր : Լաւըդ օլ-
մատըղը պիր նամուսսուզլուդ միրասընտան , մէզպուրէ գուր-
թուլմալը տէյի՛լ մի տիր : - Պէնճէ , անընլա էվլէնմէքլիք ,
պիր ասալէթ , պիր պիււեիւքլիւք տիւր . . . Պիլաքիս քէնտի-
սինի թէրք էյլէմէքլիք տէ , զալիմլիք տիր . . .

64

ԼԻՍԻԷՆ . - Անընլա էվլէնմէքլիք մի . . . ճէնապը Այլաշ
շահիտ տիր քի , պու խուսուսու պէն արզու իտիւօրում , լա-
քին , միւզթէտիր տէյիլիմ :

ԺԱՆ . - Նի՞շին :

ԼԻՍԻԷՆ . - Վալիտէսի՛ բէտէրիմի էօլաիւրմիւշ տիւր .
պուրասընը անլաեօ՞րմուսուսուզ :

ԺԱՆ . - Անլաեօրում . . . Էվվէթ , էկէրչի պու սահիշ ի-
սէ , տէհչէթլի շէյ տիր , Փազաթ , պազալըմ սահի՞հ մի
տիր : Հաթթա սիզ պիլէ , վալիտէսին պիսուշ օլտուղու-
նու զանն իթաիկինիզի պէեան վէ թէքըար իթմիշլինիզ տիր :

ԼԻՍԻԷՆ . - Էվվէթ , պէն էօյլէ զանն իթմիշլիմ տիր , հա-
լէա տա էօյլէ զանն իտէրիմ :

ԺԱՆ . - Պէօյլէ օլտուղու թազաիւրտէ . . .

ԼԻՍԻԷՆ . - Փազաթ , չիւպհէ՛ սահիշլիք տէյիլ տիր , վէ
պէնիմ զաննըմտա , իսպաթ օլմապ , Էկէրչի Ժան Փօրթիէեի
կէօրսէ իտիմ , քէնտիսինէ տիւեճէք իտիմ քի , - « Ատալէթի
պէշէրիե՛ եանըլմապ տէյիլ տիր , վէ բէք չօգ խէթալար իշ-
լէմիշ տիր : Սիզ մահքիւմ օլմուշսուսուզ , հալ պու քի , դա-
պահաթ սըզ օլապիլիւրսինիզ : Պիսուշլուղուսուզու պանա իս-
պաթ իտին , դարանլըդտա պանա բէհպէր օլուսն , պէն , սի-

զին տավանըը ինթիզամ իտիպ, ինատէի նամուսունուզ ի-
չին համրիւմիւ ֆէտա իտէճէեիմ: – Պու խուսուսու, պաշ-
լըճա, սէվմէքտէ օլտուղում դըղընը իչին եարաճաղըմ:» Ժան
Պօրթիէ, էսնար մուհաքէմէտէ, բէտէրիմին ֆապրիգասըն-
տա իշճի պաշլըրդ իտէն Ժադ Կարօ Թարաֆընտան եաղը-
մըջ օլան, վէ Ալֆօրվիլտէ վուգուա կէլէն ճինաեթլէրին
ֆախի եէկեանէսի մէրդում իշճի պաշլ օլտուղունու իսպաթ
իյլէեէն պիր մէթուպտան պահա իթմիշ տիր: – Իշթէ պու
մէթուպ պէհէմէհալ պուլունմադ լաղըմ տըր... Ժան, պու
մէթուպու արամադ, վէ շիւպհէսիդ հաեաթտա օլան, վէ
սախթէ պիր իսիմ ալթընտա, պէքթտէ մէսուտ վէ սահիպ
սէրվէթ պուլունան Ժադ Կարօնուն իղինի թէհարրի իթմէք
իւղրէ, պանա պաղը ալէամէթլէր իպրադ իյլէեէճէք տիր:
Պիր քէրրէ պու ատէմի եադալար իսէմ, Ժանըն պիսուչուդ
իսպաթընը քէնտիսինտէն իսթիհասալէ մուվաֆֆադ օլաճաղըմ
լաքին, օլ վադթա տէկին, տայիմա շիւպհէ իտէճէեիմ, վէ
պու շիւպհէ, քէնտի իսմիմ, մահքիւմէնին դըղընա հասը
իթմէքիկիմէ մանի օլաճադ տըր:

Պէտպախթ դատըն, Լիւսիէնին մէղքիւր սէօղլէրինի տին-
լէրքէն, պիր արա, «Պադաթ, Ժան Պօրթիէ պէն իմ» տէյի
նիտա իթմէքիկի արդու իթտի իսէտէ, պու տէֆա տախի
միւլահաղա իտիպ, մէղքիւր սէվտատան կէրի տուրտու:

Պու եօլտա պիր իգրարըն նէ՞ ֆայիտէսի օլապիլիր իտի:

Լիւսիէնին պահսընը իթտիկի մէթուպու, մալիւմիւմիւզ
օլտուղու իւղրէ, մէղպուրէ հանմըջ տըր զանն իտիեօրտու:
Ժադ Կարօեա կէլինճէ, էկէրչի մէրդում, հազըդաթէն, ա-
լէվլէր արասընտան սաղ վէ սալիմ օլարադ գուրթուլմուշ ի-
տի իսէ, նէ՞ օլմուշ իտի: Քէնտիսինի նէ՞ եօլտա արամադ վէ
պուլմադ լաղըմ իտի: Պէքի եիկիլըմի պիր սէնէտէն պէրու
վէֆաթ իթմիշ իտի:

Պինապէրին Ժան, «Եէմին իտէրիմ քի, պէն պիսուչում
տէյի Թէքրար իտէպիլիր իտի իսէ տէ, պունուն նէ՞ ֆայիտէ-
սի օլապիլիր իտի, վէ մուհաքէմէ կիւնիւ օլտուղու կիպի,
պու կիւնքի կիւն տախի մէղպուրէնին գուրթուլմասընա իմ-

քեան կէօրիւմէեէճէկի մուհագդադ տէյի՛ն մի խտի :

Իմտի , մէղպուրէ , միւհասիր պիր սէտա իլէ ,

— Տիմէք տիր քի , պիշարէ Լիւսի մահքիւմ տիւր . . . վալիտէսինին նամուսուղլուղու , անըն սէֆալէթինի մուհիպ օլաճագ տըր . . . Պու կիւն , թէրք իտիլմիշ օլտուղու հալտէ , շիւպհէսիզ եարըն ունուտուլաճագ տըր : Ա՛հ , պու բէք զալիմ-լիք տիր , հագգսըլլըդ տըր , ֆագաթ , պու պապտէ սիզի աս-լա իթապ իթմէմ , — Բէնտի լէքէսիզ իսմինիզի , անըն նամուս-սուղ իսմիյլէ պիւլէշտիրէմէեէճէկինիզի անլաեօրում , տէտի :

Լիւսիէն . — Պու հարէքէթիմտէն տօլաեք , ալէմին պանա ափվ իթմէեէճէկի , վէ հէր քէսին , պանա , վահշի պիր էվ-լատ նազարըյլա պագաճագը տէրքեար տըր :

Ժաճ . — Փագաթ , ալէմ սիզին էսրարընըզա նաճըլ վա-գըֆ օլաճագ տըր :

Լիւսիէն . — Պու կիպի խապէրլէր , ալէմէ բէք չարուղ վէ-րիլեր :

Ժաճ . — Քի՛մ վիրէճէք տիր :

Լիւսիէն . — Լիւսիտէն վէ պէնտէն ինթիգամ ալմագըլըդ-տա մէնֆաաթլարը պուլունան քիմնէլէր :

Ժաճ . — Հարման իլէ գըլը , տէյի՛ն մի . . . Պէլքի տէ պու խուսուստա սիզի թէհտիտ իթմիշլէր տիր :

Լիւսիէն . — Սահիհ տիր , գըլըն բէտէրի պէնի թէհտիտ իյլէմիշ տիր :

Ժաճ . — Տէտիկի կիպի տէ , իճրա խտէճէք տիր , չիւնքի , պու ատէմ , քէնտի գըլընըն հաեաթընը գուրթարմանըզը իսթէեօր . . . Ամմա պունուն իչին Ժան Փօրթիէնին էվլատը-նը ֆէտա իթմէք լաղըմ իմիշ , նէ՞ պէյիս վար տըր . հէր շէյ-տէն էվվէլ քէնտի գըլը լաղըմ տըր , — Լաքին , պէնի պուրա-եա նի՞չին կէթիրտինիզ . . . վալիտէսինի նէֆրէթ վէ առա-վէթլէ տիւշիւնմէսինի Լիւսիէն խապէր վիրմէքիկէ մէմուր իթմէք իչի՞ն մի :

Լիւսիէն . — Արամըզտա , նամուս ճիհէթ իյլէ պիր կիրտապ պուլունտուղունու քէնտիսինէ անլաթտըրմագ իչին , սիզի պուրաեա կէթիրտիմ :

Ժամ, - (Շիտտէթլէ.) Աճայի՛ւպ, տամարլարընտա ճէ-
վէլան իտէն դանըն նէ՛ դան օլտուղունու, կիտիպ Լիւսիեէ
խապէր վէրի՛րմիեիմ դանն իտիեօրսունուզ: Մէթրուքիյեէթ
քէտէրլէրինէ, նամուսուղլուզ լէքէսինի իլավէ իթմէքլիկիմի՞
մի իսթէեօրսունուզ: Ա՛հ, միւսիւ Լիւսիէն, պու խուսուս
իչին պանա կիւլէնմէեին, պու պապտէ պէնիմ ճէսարէթիմ
եօզ տուր, վէ օլամազ:

Լիւսիէն. - Լաքին, Լիզօն դատըն, Լիւսիեի իւմիտլէ
եաչաթմազ տախի մուվաֆըզը մապահաթ տէյիլ տիր, զի-
րա պու իւմիտ՝ իլէրուտէ պիչարէեի տահա զիեատէ տիւ-
չարը ճէվը ու ճէֆա գըլապիլիր:

Պու արա, Էթմէքճի Խաթուն, նէֆէսի թուլթուլմագ
տէրէճէսինէ կէլտիկինի հիսս իթտի, վէ սայիր պիր ճէվապ
վիրէմէեիպ, գարուեա տօղրու իլէրլէտի:

Լիւսիէն իսէ, մէրգումուն եանընա կիտիպ, վէ էլինի
թուլթարազ,

— Լիզօն դատըն, տէտի, վէ Լաքին Ժամ, չիտտէթլէ
էլինի չէքիպ:

— Ալլահա ըսմարլատըզ, միւսիւ Լապրու, Ալլահա ըս-
մարլատըզ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ Լիւսիէնին, քէնտիսի-
նի թուլթմասընա միւսաատէ վլրմէեէրէք, օրատան հէման
տիչարը ֆըրլատը:

Լիւսիէն, եալընըզ դալտըղընտա, պիր գօլթուղլու իս-
կէմլէ իւզէրինէ օթուրուպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Վա՛հ պիչարէ Լիւսի, վա՛հ զէվալլը սէվկիւլիւմ, նի՛-
չին սէն, Ժան Ֆօրթիէնին գըզը օլտսընտա, պէյնիմիզտէ
պու հալլէր վուզ ու պուլսուն, տէտի:

Մէրգում տէլիգանլը, ուզուն միւտտէթլէ տէրեայը թէ-
ֆէքքիւրաթտա, վէ քէտէր ու էլէմ իչինտէ միւսթազրազ
դալտը, վէ եանագլարընտան աչաղըեա իրի տանէլի կէօզ
եաչարը ագալըղընը տախի կէօրէմէտի:

Պիրտէն պիրէ տեաղա գալպտը, վէ Էթմէքճի Խաթու-
նուն, մասանըն իւզէրինէ վազ իթմիչ օլտուղու զապթնամէ-
եի ալըպ, տիւրտիւ, վէ ճէպինէ գօյտուգտան սօնրա, ա-

շաղըտա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան արապաեա րաքիպէն ,
Բօլ Հարմանըն խանէսինէ ազիմէթ իյլէտի :

* * *

Ժան, Լիւսիէնին խանէսինտէն պիր քէրրէ տիշարը չըդ-
տըղընտա , կէօզ եաշլարընը տէօքմէկէ սէրպէսթ մէյտան
պուլտու : Մէզպուրէ , սիւրաթլէ նէրտիվէնտէն էնիպ , ա-
տէթա մէճնուռն կիպի , վէ եօլտա շունա պունա չարքըլարագ ,
եօլունա տէվամ իյլէտի :

Ժան , լաէնգաթի վէ հէման եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Գըզըմ . . . Լիւսի պէնիմ գըզըմ տըր . . . ազըպէթ քէն-
տիսինի պուլտու . . . տիմէքտէ իտի :

Թէտրիճէն , հավաեր թէնէֆֆիւս իթմէսի սաեէսինտէ ,
մէզպուրէ գատընճըղալ քէսպի սիւքիւնէթ իթտի , վէ գա-
նընը աթէշ կիպի եագան վէ գուլագ թօղլարընը թահրէք
իտէն հէրարէթ՝ թէսկին օլտու :

Ժան Պօրթիէ , Հավը մէվգիֆի գարշըսընա մուվասըլէ-
թինտէ , Պուրպոն ըրթթըմընա կիթմէք իւզըրէ պիր արապա
թուլթտու : Իշպու արապատա , մէզպուրէ շու եօլտա տիւ-
շիւնմէկէ պաշլատը :

— Ճէնապը Սլլահ , պէնիմ էվլատըմտան պիրինին , եանի
Լիւսինին եանընա պէնի սէվգ իթտի :

« Հէր կիւն քէնտիսինի կէօրիւեօրտում , վէ սէպէպինի
պիլմէեէրէք , հէր կիւն քէնտիսինի տահա զիեատէ սէվիեօր-
տում :

« Օ մէսուտ իտի , պէն տէ անըն սաատէթինտէն տօլաեր
քէնտիմի մէսուտ վէ պախթիեար ատտ իտիեօրտում : Լա-
բին , իշթէ , պէնիմ գըզըմ օլտուղունու քէշֆ իթտիկիմ պիր
սըրատա , գըզըմ , ֆէլաքէթ ու մուսիպէթէ կիրիֆթար օլ-
մուշ տուր :

« Ահ , նէ՛ պէտպախթըղ քի , գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ
օլմագըլըլա իթհամ օլունտուղում պիր ատէմին էվլատըլա
մուաշէգէ իթմիշ . . . Պագ շու հալէ քի , իճրա իթմիշ օլմա-
տըղըմ ճինաեէթին նամուստուղլուղու , վէ տիւշար օլտու-

ղում հազգարդ մահքիւմիւնէթիննէֆրէթի, էվլաւըմա տախի սիրաեթ իյլէեօր:

« Հալ պու քի, Ժիւլ Լապրուճունն օլլունա հիչ պիր շէյ սէօյլէեթմէմ . . . Լիւսիեէ, Պէն Սէնիս վԱԼիՏէնիՄ տէյի նիտա իտէմէմ . . . չիւնքի, պու նիտամը միւթէազըպ, սէնին վալիտէն օլտուղում իչին տիր քի, սէնին նիշանըն սէնի բէրք իտիեօր . . . սէնին վալիտէն օլմազըրըմ իչին տիր քի, սէն, պու ալէմտէ նէվր ու նէճա չէմէկէ վէ կէօզ եաշլարք սիօֆմէկէ մէնպար պուլունունօրսուն տէյի իլավէ իթմէլիեիմ: – Ա՛հ, պու բէք տէհշէթլի շէյ տիր . . . վէ Լիւսիեէ, – Գալպին՝ աշգ ու մուհապ–պէրլէ սիւզան օլունեօր, պիւքիւն էօմրիւնիւ պու աշգ ու մուհապ–պէրլէ ճէտա վէ հաար իյլէմիշսին, լաֆին, իւմիտսիզ օլան պու սէվ–տաեք գալպինտէն տէճ իյլէ . . . չիւնքի սէն, ալշազ վէ դատաար պիր վալիտէնին գրգր օլտուղուն նիճէլլէ, նամուսու պիր ատէմին իտինի բաշքեսամազսըն – տիմէքլիք վազիֆէսինի իյֆա իչին Լիւսիէն՝ պէնի մէմուր թայիին ինթիխապ իթմիշ տիր . . . Քէնտիսինէ պու սէօլլէրի սէօյլէմէքլիկէ ճէսարէթիմ օլաճադ մը տըր . . . Պիչարէ գըզըրղազ պէնի տինլէտիքտէն սօնրա, գալըրպ տա վալիտէսինի լանէթլէրսէ՛ . . . Խա՛յր . . . խա՛յր . . . պէն պու շէյլլէրի ծնա սէօյլէմէեէճէեիմ . . . – Պունտան պէօյլէ Լիւսիէն կէլմէեէճէք տիր . . . վադաա պու խուսուստա մէղպուրէ կի–րէֆթարը իզթիրապու էնտիշէ օլաճադ տըր . . . լաքին, պէն եինէքէնտիսինէ պիր շէյ տիմէեէճէեիմ . . . Լիւսի, պու հալ–տէն ֆէվգէլատէ միւզթարըպօլաճադ տըր, հալ պու քի, քէն–տիսինի թէսէլլի իթմէք, գաեըրմադ, վէ քէնտիսինէ իֆապաթ քէսպ իթտիրմէք իչին, պէն տայիմա եանընտա պուլունա ճաղըմ: – Պէն, նամուսուղլուգտան էօլմէտիկիմ կիպի, գըզըմ Լիւսի տէ, աշգ ու սէվտատան էօլմէեէճէք տիր:

Արապա, Սէն–Լազար սօգաղըյլա Պուրպոն բրիթըմը ա–րասընտաքի մէսաֆէեի կէլտիքտէն սօնրա, մահէլլի մուայ–եէնտէ տուրտու:

Ժան, արապատան էնիպ, արապաճընըն իւճրէթինի վիրտի, վէ պիր ան էվվէլ գըզընը տէրաղուշ իթմէք հավվէ–սիյլէ, տէրունը խանէեէ տախիլ օլտու:

Գաբուճու գարը, Ժան Ծօրթիէի իչերի կերերքէն, շուսէօղլէր իլէ ալըզ օյտու :

— Պագսանա, Լիզօն դատըն, սապըզ միւսթէճիրիմիզ Մ. Լիւսիէն Լապրու կէլիպ, սիզի սօրտու :

Ժան. — (Զահիրէն թէաճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրէրէք.) Վա՛յ :

Գաբուճու. — Քէնտիսի, սիզին էթմէքճի տիւքքեանընըզա կէլէճէք իտի. օրատա մէրգուճու կէօրմէտինի՞զ մի :

Ժան. — Կէօրմէտիմ. . . Պէսպէլլի պանա սէօյլէեէճէկի չէ՛յ՝ բէք միւսթաճէլ տէյիլ իմիչ :

Գաբուճու. — Լաքին, պէն քէնտիսինի զանէթ ալթիւսթ պիր հալտէ կէօրտիմ :

Ժան. — Բէք չօգ մէշղուլիեթի օլտուղունտան, ալթիւսթիւկիւ պունտան նէշէթ իթմիշ օլմալը տըր : — Մատմաւազէլ Լիւսի հօգարտա՞մը տըր :

Գաբուճու. — Զաթէն խայլի վադըթտան պէրու ալտէթ իթմիշ տիր :

Ժան. — Բէք իյի, պէն հօգարը չըգընօրում :

Ժան, ֆէվգէլըստէ սիւրաթլէ նէրտիվէնտէն հօգարը չըգ տը :

Մէզպուրէ, սօն գաթըն նէրտիվէնինէ վասըլ օլուպ, Լիւսինին գաբուճու անախթարընը, քիլիտի իւզէրլինտէ կէօրտիւկիւնտէ, պիչարէ գատընճըղազ, հէեէճանը ազիմինտէն նաչի թադաթ ու տէրմանը գալմամըշ օլտուղու հալտէ, տուրտու :

Մէրգուճինին զըզը օրատա իտի . . .

Ժան Ծօրթիէ, գըզընը կէօրէճէք վէ էօրէճէք իտի իսէ տէ, անըն եանընտա տիլսիզ տուրմասը, վէ անըն իչին Լիզօն գատըն, Էթմէքճի Խաթուն օլմասը լազըմ կէլէճէք իտի :

Ժան, գաբուճու աչըպ իչերի կիրտիկի զէման, Լիւսի չայընընօրտու, Կէնճ գըզ, պաչընը գաբուճա տօղրու չէվիրտի :

Պու արա, օլ պէտպախթ գատըն՝ գօլլարընը մէզպուրէ կէնճ գըզա աչարազ, «Կէ՛Լ, գը՛զըմ, վալիտէնէ սարըլ» տէյի նիտա իթմէքտէն, վէ պինապէրին քէնտիսի էլէ վիրմէք-

տէն կէրի տուրմագ իչին, ֆէվգէլղանէ ճահտ ու իգ տամ իյ-
լէտի:

Նիհանէթ Ժան Ծօրթիէ, վալիտէլիք մուհապպէթինի
զապթ ու թէսկին իտէպիլէճէք գատար քէնտինտէ ճէսարէթ
պուլտու, վէ Լիւսի, թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Վա՛յ, սի՛զմիսինիզ Լիզօն գատուն, տէտի:

Ժան. — Էվվէթ, աղիզէմ, պէն իմ... Էվվէթ, պէն իմ,
սէվկիւլիւ էվլատըմ... սէվկիւլիւ դըզըմ...

Շու արայրգ, օլ պէտպաթ Ժան Ծօրթիէնին հիսս ի-
տէկէլտիկի թէէսսիւր ու հէեէճանը, եալընըզ վալիտէ օլան-
լար հիսս իտէպիլիլէր: Պիզ իսէ, գալէմ իլէնէ գատար թա-
րիֆ ու նագչ իթմէքիկէ գալգըչսագ, միւգթէտիր օլամա-
եաճաղըմըզտան, պու պապտէ պիր շէյ սէօյլէմէմէկի իթի-
եար իտէրիզ:

Մէզպուրէ Էթմէքճի Խաթուն, քէմալ աչգ ու մուհապ-
պէթլէ Լիւսիեէ սարըլարագ,

— Սէվկիւլիւմ, տիշարը՞մը չըգմըչ իտինիզ, տէտի:

Լիւսի. — Էվվէթ, իշիմի թէսլիմ իթմէք իւզըէ, մատամ
Յիւլիսթինին մաղազասընա կիթմիշ իտիմ, ֆագաթ, էսէֆ ի-
տէրիմ քի...

Ժան . - Էսէֆ մի խորհորսունուզ , սէվկիւլիւմ :

Լիւսի . - Էվվէթ :

Ժան . - Նիֆին :

Լիւսի . - Ձիւնքի , պէնիւմ զայպուպէթիւմ էանասընտա ,
Լիւսիէն պուրաեա կէլմիշ :

Ժան . - Գարուճու , պիր ազ էվվէլ պունու պանա տա-
խի խապէր վիրտի :

Լիւսի . - Սիզ , քէնտիսինի կէօրմէտինիզ մի , Լիզօն պա-
տըն :

Ժան . - (Ճէվապ վիրէպիւմէք իչին , սէտասընը մէթա-
նէթէ չըգարմաեա չալըչարադ .) Խա'յր , կէօրմէտիւմ :

Լիւսի . - Գարուճու պանա սէօյլէտիքի , մէրգոււմ զանէթ
մահզուն կէօրիւնիւեօրմուշ :

Ժան . - Օնա էօյլէ կէօրիւնմիւշ :

Լիւսի . - Գապիլ տիր . . . ֆադաթ , էկէրչի գաբուճու լա-
եըգըլլա կէօրմիւշ իսէ . . . Ա'հ , Լիզօն դատըն , պէն գօր-
գուեօրում . . .

Ժան . - (Տիթրէեէրէք .) Գօրգուեօրմուսունուզ , ազիզմ ,
լաքին , նէտէն գօրգուեօրսունուզ :

Լիւսի . - Պու սապահտան , եանի մատմուլազէլ Հարմա-
նըն վիզիթասընտան պէրու , պազը ֆէնա հիսսիեաթ գալ-
պիւմ , ֆիքրիմի իսթիլա խորիօր :

Ժան . - Սէվկիւլիւմ , հիսսիեաթընըզը պէր թարաֆ իտին
. . . Պազը շէյլէր , սէպէպսիզ եէրտէ , ինսանըն ֆիքրինի պի-
հուզուր իտէրլէր . . . չօգ տէֆա , հիչ պիր շէյ իչին ինսան-
տա ֆէնալըգ հասըլ օլուր . . . Իմտի , զիհնինիզի պաչգա շէյ-
լէր իլէ մէշուլ իթմէք լազըմ տըր . . . Էկէր իսթէրսէնիզ ,
պու ագչամքի թաամը պէրապէր իտէլիւմ :

Լիւսի . - Պոռնու բէք իյի տիւշիւնտիւնիւզ , Լիզօն գա-
տրն ,

Ժան . - Պէն կիտիպ , իգթիզա իտէն լէվաղիմաթը տիւ-
զէեիմ :

Լիւսի . - Թէմամ , թէմամ . . . Պու սըրատա պէն տէ իշի-
մէ տէվամ իտէրիմ :

Ժան . - Լաքին , եէնիտէն ֆէնա ֆէնա միւլահազաթ վէ
թէֆէքքիւրաթա տալմանընը :

Լիւսի . - Պու պապտէ սիզէ վատ իտէրիմ քի , ֆիքրիմի
արթըգ օ եօլտա միւլահազաթա հասը իթմէեէճէեիմ :

Ժան . - Բէք իյի :

Ժան , եէնիտէն դըզընը բուս իտիպ , լէվաղիմաթ տիւզ-
մէք իշին տիշարը չըգտը , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Զէվալը գըզըզազ , հադըգէթի հալի անլանաճազ
օլուր իսէ , աճապա նէ գատար միւքէտտէր օլաճադ տըր ,
տէտի :

*
*
*

Լիւսիէնին ըաքիպ օլտուղու արապա , Միւրիլիօ սօգաղը
օթէլի գարչըսընտա տուրտուղունտա , մէրդուլ տէլիգանլը
աչաղընա էնտի , վէ պիր աղ թէրէտտիւտէն , վէ եալստ
տահա տօղրուսու , տախիլէն պիր միւտտէթ քէնտիեէ գարչը
ուղրաչտըգտան սօնրա , նիհաեթ գարարընը վիրիպ , գա-
բուեու չալտը :

Գաբու աչըլընճա , Լիւսիէն , տօղրու գաբուճունուն
նէղտինէ կիտիպ ,

— Մատմուազէլ Հարման պսւրատա մը տըր , տէյի
սիւալ իթտի :

Գաբուճու . - Էվվէթ , միւսիւ Լասլու , անճազ Մ . Հար-
ման հէնուզ ավտէթ իթմէմիշ օլտուղունտան , մէրդուլ
եալընը տըր :

Լիւսիէն . - Մատմուազէլի կէօրէպիլի՛ր միեիմ :

Գաբուճու . - Ումարմ . . . շիմտի պէն Մ . Թէօտօրու ճէլպ

խտէրիմ, օ տա զաթընըդն, մատմուռալէլէ վիզիթա վիրմէք իսթէտիկինիզի պիտիբիր:

Տէրհալ գարուճու պիր չան չարմասըյա, օտա խըզմէթ-
ճիսի թէօտօր, նէրտիվէնին պաշ թարաֆընտա կէօրիւնտիւ,
վէ օ արա Լիւսիէն, հավիտէն կէշմէքտէ օլտուղու հալտէ,

— Մատմուռալէլ Հարման իլէ կէօրիւշմէքիկի արզու ի-
տէրիմ, տէտի:

Խըզմէթի. — Մատմուռալէլ սալօնտա արը. . . զաթէն,
սիզին հավիտէ կիրտիկինիզի տէ կէօրմիւշ տիւր, վէ սիզի
գապուլ իտէճէք տիր. . . Պուտուրուն, էֆէնտիմ, պէնտէ-
նիզ իլէ պիրլիքտէ կէլին:

Լիւսիէն, նէրտիվէնտէն չըգտը:

Պու էսնատէ Մարի, քիւչիւք սալօնուն չըմինէսինէ տիր-
սէկինի տաեաթարադ, աեագտա տուրմուշ օլուպ, պէքլէ-
հօրտու:

Լիւսիէնին ալթիւսթ օլան սիմասընըն հալընը կէօրիւ-
նիւչիւնտէն, օլ կէնճ գըզ, մէրգումըն պիր հէեէճանը ալի-
մէ կիրիֆթար օլմուշ իտուկինի անինտէ անլատը:

Անճագ պու հէեէճան նէ՞ սէպէպէ համլ օլունապիլիր
իտի:

Իշթէ, Բօլ Հարմանըն գըզը, պու սէպէպի քէշֆ իթմէ-
հօրտու:

Սյնի վագըթտա, մէզպուրէ, վիճուտինտէ պիր տիթ-
րէմէ հիսս իյլէտի իսէ տէ, հէեէճանընը կիզլէմէկէ մուվաֆ-
ֆագ օլտու, վէ շու հօլտա քէլամա ադալ իյլէտի:

— Միւսիւ Լիւսիէն, բէտէրիմ հէնուշ կէլմէտի. . . Պի-
նապէրին սիզին, անտէն էվվէլ կէլմէքիկինիզ: մուճիպի մէմ-
նունիյեթ տիր. . . Իմտի, սէֆա կէլտինիզ. . . յթուրու-
նուղտա կէօրիւշէլիմ:

Մարի, պու լագըրաւլարը սէօյէտիկի սըրաւտա, էլի իլէ
պիր իսկէմէ կէօսթէրմէքտէ իտի:

Լիւսիէն, կէօսթէրիլէն իսկէմէեէ օթուլտու:

Մարի. — Լէհճէնիզ նէ՞ գատար սօլմուշ. . . նէ՞ վագը
օլտու. . . հօգտա ըահաթսը՞գմընընը:

Լիւսիւն . - (Ես վաչ վէ քէսիք պիր սէտա իլէ .) Էվվէթ , մատմուլազէլ , զիեատէսիլէ միւղտարըպ օլմուշուլ տուր , վէ էլան տախի միւղտարըպըմ :

Մարի . - Ֆագաթ , նի՛շին . . . աճապա բէտէրիմ իլէ արանըղտա պիր միւճատէլէ՞ մի , շիտտէթլի պիր մուհավէրէ՞ մի վուգու պուլտու . . . Բէտէրիմ բէք էյի պիր ատէմ տիր , լաքին , արասըրա թապիաթը սէրթլէշիր :

Լիւսիւն . - Ֆիլվագը , էֆէնտի բէտէրինիզ իլէ շայեանը թէէսսիւֆ պիր մուհավէրէմիզ վուգու պուլտու , վէ պէնիմ իղթիրապըմտա , պու մուհավէրէտէն նէշէթ իթտի :

Մարի . - Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամսեօրում :

Լիւսիւն . - Պէնի տինլէեինիզ , մատմուլազէլ , օլ վագըթ անլաեաճագսընըզ . - Գաթի պիր զէմանա վասըլ օլմուշուլ տուր . . . Արամըղտա միւսէրրահ պիր հալ ու վագիեթ լազըմ տըր . . . Մահա իսթիգամէթլէ հարէքէթ իտէրէք հաթթա , իգթիգա իթտիկինտէ , պու իսթիգամէթի շիտտէթլէ իճրա իյլէեէրէք , օ հալէ վասըլ օլապիլիլիզ :

Իշպու մուգատտէմէ էսնասընտա , Մարինին լէհճէսի սօլտու :

Կէնճ գըզ , թէէսսիւր վէ հէեհճանընտան նաշի պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իտէմէեիպ , եալընըզ պաշըյլա մուվաֆֆազաթ ալէամէթի փալրազ իթտի :

Լիւսիւն . - (Շէօյլէ տէվամ իթտի .) Թէսատիւֆ , եախօտ տահա տօղրուսու չալըշմագլըզ իհթիեաճը , պիր կիւն , պէնի , սիզին նէգտինիզէ սէվզ իյլէտի :

Մարի . - (Բէսիք պիր սէտա իլէ .) Օ կիւնտէն տօլաեը էսէֆ մի իտիեօրսունուզ :

Լիւսիւն . - Էվվէթ , մատմուլազէլ , զիրա օ կիւն , պիր թագըմ միհն ու միհնէթլէրէ սէպէպ օլմուշ օլտուղու կիպի , էլան տախի սէպէպ օլմագտա տըր . . . Օ կիւնիւ , սիզ պէնիմ իսայրիսահրմ օլտունուզ , հագգըմտա իզհարը թէվէճճիւհ վէ ըիգգաթ իյլէտինիզ , վէ պէն սիզէ , էպէտի չիւքըանիյեթ հիսսինէ պօրճու դալաճաղըմը եէմին իթտիկիմտէ , ճէնապը Ալլահ շահիտ տիր քի , ասլա եալան սէօյլէմէեօրտում . . . -

Տօսթում ժօրթ Տարիէնին իսթիտասընը, բէտէրինիզ նէզ-տինտէ իլթիզամ իթմէքլէ, վէ պանա ֆապրիգատա, մէմու-լիմօէն եիւքսէք պիր մէմուրիեէթ իսթիհասլ իթտիրմէքլէ, միւսթագ.պէլէմի թէէմին իթտինիզ:

Մարի. - Էօյլէ իսէ . . .

Լիւսիէն. - Րէճա իտէրիմ, միւսաատէ իտին քի տէվամ իտէեիմ, վէ պաղէն, քէնտի միւրատըմա ըաղմէն գուլլանա-ճաղըմ թապիրլէր, բէք տօղրու օլուլլար իսէ, օլ պապտէ աֆվ պուեուրուն, չիւնքի, հէր շէյի սէօյլէմէքլիք, վաղի-ֆէմ իգթիզասընտան տըր, - Ինսան, քէնտի գալպինէ հաքիմ տէյիլ տիր . . . Հէր նէ հալ իսէ, ապլա լաեղգ օլմատըղըմ, պէքլէմէտիկիմ վէ իւմիտ իթմէտիկիմ հալտէ, հազգըմտա խայրխահանէ թէվէճճիւհաթընըղ ճէլպ իթմէք կիպի մա-նէասըղ պիր շէրէֆ իսթիհասլ իյլէտիմ:

Մարի. - (Շիտտէթլէ.) Ահ, վազթընտան էվվէլ պու-րաեա կէլմէքլիկինիզին սէպէպի, թա գալպիւհազըմա գատար թէէսսիր իտէն վէ պանա տէհշէթ վիրէն շու պուզ կիպի սօ-ղուգըլուգլա պէնիսիէ կէօրիւշմէք օլտուղունու, չիմօի անլա-եօրում. . . Պէնի սէվմէտիկինիզի, վէ ապլա սէվմէեճէկինիզի պիլտիրմէք նիեէթիյլէ պուրաեա կէլմիշսինիզ տիր, տէյիլ մի:

Լիւսիէն. - (Պու սիւալէ ճէվապ վիրմէեէրէք.) Սիզին, պէնիմ հապգըմտա հիսս իթտիկինիզ տույղունու, պէն պիր տիկէրի իչին հիսս իթմէքտէ իտիմ. . . Պիր տիկէրինի սէվի-եօրտում. . .

Մարի. - (Աճը իլէ.) Էվվէթ, պիր տիկէրինի սէվիեօր-տունուզ, վէ էլան տա սէվիեօրտունուզ, վէ պէնիմ, հաեա-թըմը, սիզին էօմրիւնիւզէ ըապթ իթմէքլիք իւմիտիմ, սըրֆ պիր խէեալ վէ եալանճը պիր իւմիտ օլտուղունու անլաթը-եօրտունուզ:

Լիւսիէն. - (Իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք.) Մա'տմուա-զէլ, սիզ վէ բէտէրինիզ, գալպիմի մալամալ իտէն պու աշգ-ու, սէվտաեը իպթալ իթմէք իւզրէ, էլինիզտէն կէլէնի եաը-տընըղ: - Պու խուսուսու թաստիգ իտէրիմ, լաքին, պուն-տան տօլաեը սիզի իթապ իթմէմ: - Մա'տմուազէլ, սիզին

մէնֆաաթը շախսիւհէնիւ , պէօյլէ իճապ իթտիրտիկի կիպի , միւսիւ Հարման տո , քէնտի մուհապպէթի բէտէրանէսինէ իթթիպա իյլէմիշ տիր , - Պէն իսէ , պու արատա , է'ն զիւստէ նամուսլու վէ միւսթաղիմ պիր մէպէք իթթիպազ իյլէտիմ , - Շէօյլէ քի , սիզէ եադլաշմադ վէսիլէլէրինտէն գաշընարադ , միւմքին մէրթէպէ սիզտէն ուզադ տուրտում , Պիլիրիմ քի , պու հարէքէթիմլէ սիզի միւզտարըպ գըլտըմ , վէ պունուն իչին տէ էսէֆ իտէրիմ , ֆազաթ , պու պապտէ պէնի իթպա իյլէմէքիկինիւ , հազգսըզլըդ տըր , չիւնքի , նասըլ քի սէօյլէտիմ , պիր տիկէրինի սէվիւօրտում , վէ հաթթա , սիզ տէ պէնտէն տահա իյի պիլիրսինիւ քի , աշգ ու սէվտա՝ պիր հաքիսի մութլադ օլուպ , էմի իթտիկինտէ , անըն էմրինէ իթաաթ իթմէք լազըմ տըր :

Մարի . - Վէ պու կիւն տէ , պունտան պէօյլէ պէնիմ իչին իւմիտ դալմատըղընը պէեան իթմէկէ կէլմիշսինիւ տիր , տէյիլ մի : Լաքին , սիզի սէվմիշ իսէմ , պու պէնիմ գապահաթըմ մը տըր : Պիր ալ էվվէլ սիզ սէօյլէեօրտունուզ քի , քիմսէ , քէնտի գալպինէ հաքիմ տէյիլ տիր : - Իմտի , պէն տէ քէնտի գալպիմէ հաքիմ օլապիլի՞ր մի իտիմ : - Պիր տիկէրինի սէվտիկինիզի , վէ պիր տիկէրինին սիզի սէվտիկինի քէշֆ իտէպիլի՞ր մի իտիմ : - Հազգընըտա հիսս իյլէտիկիմ հիսսիեաթա , պիւթիւն էօմրիւմիւ , - անլաեօ՞մուսունուզ , պիւթիւն էօմրիւմիւ տիւօրում , - հասը իյլէմէքտէ իտիմ : - Պու կիւնքի կիւն , պու աշգ ու մուհապպէթիմ՝ վիճուտիմլէ պիրլէշմիշ օլտուղունտան , պունտան պէօյլէ անը թարտ իտէմէմ : - Լիւսիէն , էկէրչի պու հարէքէթիմ պիր ճինաէէթ իսէ , պանա աֆվ իտին : - Սիզին աշգ ու սէվտանըզա գարշը հիշ պիր շէյ եաբամամ , վէ բէշինէն մաղլուպ օլտուղումու պիլաիկիմտէն , պունտան պէօյլէ հիշ պիր թէշէպպիւստէ պուլունմաեաճաղըմ : Լաքին , միւսթաղպէլին էսրարընա քի՞մ վազըֆ տըր : - Անճադ , բէճա իտէրիմ , միւսաատէ իտին քի իւմիտ իտէեիմ , միւսաատէ իտին քի , եաշաեըմ . . . Եալընըզ պունու , տիզ իւզէրինէ կէլէրէք , սիզտէն բէճա իտէրիմ :

Մարի , հազգըզէթէն Լիւսիէնին գարշըսընտա տիզ չէօ-

քիւպ , օ սուրէթլէ եալվարմանա պաշլատը , վէ աթէշ կիպի եանմագտա օլան էլլէրի իլէ , տէլիգանլընըն պուզ կիպի ոօղուզ օլան էլլէրինի սըգտը : Այնի վագըթտա , մէղպուրէ , բէրէլէեէրէք , շու սէօղլէրի իրաա իթտի .

— Աչգ՝ տիվանէլիք տիր . . . իմտի , պէն տէ պիր տիվանէեիմ . . . Տիվանէլէրին հարաքեաթը իթաղ օլունմաղ վէ հէր եաբտըղլարը աթվ օլունսւր . . . Պէն հէնուզ կէնճ օլտուղումտան , էօլմէք չաղընտա պուլունմաեօրում . . . եաշամագ իսթէրիմ , վէ իլէքուտէ պէքի պանա կէլէճէկինիղի , վէ պիր աղ պէնի սէվէճէկինիղի պէեան իտէրսէնիղ , եաշաեաճաղըմ . . . Վագաա պու սէօլլէտիկիմ չէյ , իհթիմալտէն տէյիլ իսէ տէ , միւմքին տիր : — Բիմ պիլիր , պու կիւնքի կիւն գալպիսիղի դապթ իթմիշ օլան գըզը , կիւնիւն պիրինտէ պէքի սէվմէգսինիղ :

Պիր աղաճըգ պանա տա աճընըն , մէրհամէթ իտին , կէօրիւեօրսուսուզ քի , տիվանէլիք թապիր իթտիկիմ շու աչգու սէվտաեա տիւշար օլտուղում կիւնտէն պէրու , նէ՛ աղլըմ պաշլմտա գալմըշ տըր , նէ՛ տէ թագաթ ու տէրմանըմ : Կիճէ կիւնտիւզ սիղի տիւշիւնմէրէ , հէր ան ու տադըգա սիղի իսէհալլամագլա , վէ լաքին , թարաֆընըղտան հիշ պիր իւմիտ վէ մուհապպէթ էսէրի կէօրմէմէրէ , էրիեիպ թիւքէնիեօրում : Ա՛հ , աճապա հա՞նկը սաաթ եախօտ տագըղատա , բաքիպէմ օլան գըզը արթըգ սէվմէքտէ օլմատըղընըզը իշիտէճէեիմ . . .

Լիւսիէճ . — (Պիր ա՛հ իտէրէք , վէ եավաշ սէտա իլէ .) Պու կիւնտէն անը սէվմէմէկէ մէճպուրում , վէ սէվմէմէմ :

Մարի , պու սէօղլէրի իշիտինճէ , պիր սըչրաեըշտա եաղա գալգտը : Մէրգուլմէնին , սօլմուշ օլան չէհրէսինտէ , զանն իտէրսինքի վահշիեանէ պիր ֆիթուհաթ ալէամէթի բարլամագտա իտի , վէ եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Նէ՛ տէտինիղ , անը սէվմէմէկէ մէճպո՞ւրմուսուսուզ , անը սէվմէմէգմիսինիղ , տէյի պէեան իլլէտի :

Լիւսիէճ . — (Պօղուզ պիր սէտա իլէ .) Էվլէթ , անը արթըգ սէվմէմէմ :

Մարի . - Արանը զտա նէ՞ վաղը օլտու : - Իմտի , եա ըէ-
տէրիմ իլէ պիլ իթթիֆագ , հիսսիեաթը ըիգդաթքեարանէ
իլէ պէնի ալտաուրեօրսունուզ , եախօտ օլ պէնիմ մէէլուն
խասմիմ , սիղէ նալաերդ պուլունմուշ տուր : - Աճապա պու
իքիննի հա՞լմը վագը օլտու :

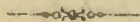
Լիւսիէն . - Էվվէթ :

Մարի . - Եալան սէօյլէմէօրսունուզ ա' :

Լիւսիէն . - Խա'յը , եէմին տախի իտէրիմ քի , եալան սէօյ-
լէմէօրում :

Մարի . - Լաքին , նիչէ կիճէլէք ույգուսուզ գալարագ ,
պունճա կէօզ եաշլարը տէօքմէրլիկիմէ , վէ ֆէվգէլատէ միւզ-
տարըպ օլմագլըղումս սէպէպ օլան պու ալլագ գըզ , սիղէ նէ՞
եարտը :

Լիւսիէն . - Ա'հ , օնա հագարէթ իթմէեին . . . Լիւսի՝ էն
զիեատէ նամուսլու գըզլարտան զիեատէ նամուսլու տուր ,
վէ մէլայիքէ կիպի բաք տըր :

Մարի . - (Տիթրէհէրէք .) Քէնտիսինի պունտան պէօյլէ սէվմէհէճէկինիզի պէհան իթտիկինիզ հալտէ , հալէա պու թապիրլէր իլէ միւտաֆաա իտիեօրսունուզ հա' :

Լիւսիճ . - Պէն , անէ ասլա վէ գաթա հագարէթ իթմէմ , վէ իտիլմէսինի տէ իսթէմէմ : Անճադ . դալպիմի մալամալ իտէն աչգ ու սէվտաեր դալպլմտէն պէր թարաֆ իթմէկէ չալըլաճալըմ :

Մարի . - Եալան սէօյլէեօրսունուզ :

Լիւսիճ . - Խա'յր , մատմուաղէլ , պու սէօյլէտիկիմ , տէհչէթլի պիր հադըգէթ տիր . . . Բէտէրիմին գաթիլի օլան պիր դարընըն գըղընը սէվմէքլիք , պէնճէ միւմքին տէյիլ տիր :

Մարի . - Տիմէք , Լիւսի' . . .

Լիւսիճ . - Էվվէթ , Լիւսի' բէտէրիմի գաթլ ու թէլէֆ իթմիլ օլտուղու իչին , մահքէմէյի ճինաեթտէ մահքիւմ օլմուլ օլան ժան Թօրթիէնին դըղը փքր :

Մարի . - (Հէման վահչիեանէ պիր թարզտա .) Միւմքի'ն մի տիր . . . Աճապա կիւնիւն պիրինտէ եինէ պանա կէլէպիլէճէկինիզի իւմիտ իթտիրմէք իչին , պու պիր ուլտուրուլմուլ մասա'լ մը աըր :

Լիւսիճ . - Մա'տմուաղէլ , էկէրչի պու խուսուօտա սիղէ իսպաթ լաղըմ իսէ , ալըն , իլթէ պու ինքեար օլունմաղ իսպաթ աըր :

Պու սէօյլէրի սէօյլէհէրէք , Լիւսիէն , սահիպսիզ չօճուղլար խայրաթիսանէսինին զապթնամէսինի Մարիեէ ուղաթմագտա իտի :

Մարի , պու քեաղըտը ալըպ , քէմալ իլթիեապլէ օդուտու , վէ պանէհու մէսէրրէթլէ ,

— Ա'հ , հէլէ չօգ շիւքիւր , պունճա զէմանտան պէքու պանա չէքտիրտիկի միհն ու մէշադգաթըն , վէ կէօյլէրիմուէն

ազըթտըղը աճը աճը եաչլարըն ինթիգամընը ալտըմ, տէտի :

Պու մէսէրըէթ , Լիւսիէնին գալպինի տաղիտար , վէ Մա-
րի իսէ , շու վէճհլէ քէլամընա տէվամ իթտի :

— Խա'յր , խա'յր , սիդ պու գըզը սէվէմէղսինիզ : Պիլաքիս
անը թահգիր իթմէլիսինիզ : Ա'հ , պին քէրըէ թէչէքքիւր ի-
տէրիմ ճէնապը Ալլահա քի , սէվմէքտէ օլտուղունուղու զանն
իթտիկինիզ դըզըն , սիզին իչին նալաերդ օլտուղունա տա-
յիւր կէօղլէրինիզի աչարադ , սիզի պանա եագլաչտըրմադ-
լըղը միւրատ պուեուրմուշ տուր : — Շիմտի անլաեօրում քի ,
Հագգ Թէալէա հաղըէթլէրի , պէնի աչիքեթրէն հիմաեէ պու-
եուրուեօր . . . Պունտան պէօյլէ , մատէմ քի իւմիտիմ վար
տըր , եաչաեապիլէճէեիմ , վէ եաչաեաճաղըմ :

Լիւսիէն , մահուտ մուզիւրը քեաղըտըր կէրի ալտըդտան
ռօնրա , չէօյլէ սէօյլէտի :

— Պէնի տինլէեինիզ , մա'տմուաղէլ , պու գատար չա-
բուդ իլէրի վարմաերնը , վէ նահագգ եէրէ շունուն պու-
նուն կիւնահընա կիւրմէեինիզ : — Սիզէ սէօյլէեէճէկիմ չէյլէրի
թէմամիլլէ սէօյլէմէտիմ : — Խա'յր , պէն Լիւսիէի թահգիր
իթմէմ , զիրա , պիւր էվլաո' քէնտի վալիտէսինին իչլէմիշ օլ-
տուղու ճինաեէթլէրէ մէսուլ օլամադ : Պէնիմ իսէ , քէնտի-
սինտէն սօումադ իսթէմէքլիկիմ շունուն իչին տիւր քի , նա-
մուսում , քէնտիսինի ունութմագլըղըմը պանա էմը իթմէքտէ
տիւր :

« Էվվէթ , վազիֆէմ իճապընճա , պունտան պէօյլէ Ժան
Պօրթիէնին գըզընը սէվմէմէկէ չալըչաճաղըմ , լաբին , պու եա-
րէ , հէմ տէրին վէ հէմ գանլը օլտուղունտան , գաբառմաթը
իչին վագըթ լաղըմ տըր : — Իչթէ , եարէմին քեամիլէն իֆա-
գաթընա տէկին , սիզտէն ըէճամ , պունտան իպարէթ տիւր :

Մարի , նէֆէսի քէսիլէրէք , վէ կէօղլէրինի Լիւսիէնէ
աթֆ իթմիշ օլարագ , տինլէմէքտէ իտի :

Լիւսիէն . — Էկէրչի սիզէ , պու սըրատա , ռալա միւզտա-
րըպ օլմաեօրում , տիեէճէք օլուր իսէմ , էլպէթթէ ինանմա-
սընըդ : Շիլվագը մատմուաղէլ , զիւտաեիլլէ միւզտարըպ
պուլունուեօրում , վէ իղթիրապըմա գարչը ուղըաչըեօրում :

Հէր շէյի ունութեամբ հալտէ , գալպիմ սէրպէսթ օլա-
պիլէճէք տիր , - Շիւպհէսիդ օլ վազըթ , շիմտիքի հալտէ սիզին
հագգընըզտա հիսս խտէկէլտիկիմ թէվէճճիւհ վէ շիւքրանիյ-
եէթ տույղուլարըմ , տահա զիեատէ լաթիֆ հիսսիեաթա
թահվիլ օլաճագլար տըր , լաքին , օլ վազըթա տէկին , պէ-
նի , քէնտի քէտէր ու էլէմիմ իչինտէ եալընը պըրագըն , նէ'
գալպիմտէ պաշգա պիր տույղու վէ նէ' տէ տօտագլարըմտա
թէպէսսիւմ հասըլ իթմէք իսթէմէին , շիւնքի , գալպիմտէ
տույղուեու վէ տօտագլարընտա թէպէսսիւմիւ , սուրէթի
ճէպիեէտէ հուսուլէ կէթիրէմէմ , եալընը պիր իւմիտէ իք-
թիֆա իտիպ , սիզի , սէվմէքտէ օլան րէտէրինիզին եանընտա
եաշաեըն : Պու խուսուսու պանա վատ իտէրմիսինիզ :

Մարի . - (Աղլամանա պաշլաեարագ .) Ա'հ , միւսիւ Լիւ-
սիէն , պու թալէպինիզ , հէման պիւսպիւթիւն պէնի ունու-
տուն տիմէք տիր : - Բանա պիլիրսինիզ քի , քէտէր ու էլէմ ,
ինսանը թէլէֆ իտէր : Պու պապտէ պէնիմ պիր ազ թէճըրիւ-
պէմ վար տըր : Իմտի , էկէրչի քէտէր ու էլէմինիզտէն նաշի
թէրքի հաեաթ իտէրսէնիզ , պէնիմ հալիմնի՞ճէ օլուր , վէ
օլ վազըթ պէն նա՞սըլ եաշաեապիլիրիմ :

Լիւսիէն . - Պունուն իչին գօրգմանընը , սիզէ եէմին ի-
տէրիմ քի , պէն եաշաեաճաղըմ , շիւնքի , սյու ալէմտէ պէ-
նիմ վաղիֆէմ հէր նէ իսէ , հէնուղ խիթամ պուլմամըշ
տըր : Եաշաեաճաղըմ , վէ սիզէ թէքըար իտէրիմ քի , իֆա-
գաթըմը պուլաճաղըմ :

Մարի . - Պու խուսուսու սահիհէն իւմիտ իտիեօ՞րմու-
սունուղ :

Լիւսիէն . - Նամուսուլ իւղէրինէ եէմին իտէրիմ քի , էվ-
վէթ , իւմիտ իտիեօրմու :

Մարի . - (Մահգունէն .) Բէք իյի , էօյլէ իսէ , սիզին
միւրաաընը օլսուն . . . պէքլէեէճէեիմ . . . պէքլէմէեէ չա-
լըշաճաղըմ . . .

Լիւսիէն , կէնճ գըզըն սուրէթի իֆատէսինտէն միւթէ-
հասի օլտու , վէ մէրգումէեէ պագարագ , ֆիքըրինտէն ,

— Պիշարէ գըզընըազ թէլէֆ օլաճագ տըր , . . լաքին ,

պաշգա տիւրլիւ մուամէլէտէ պուլունամամ, տէյի միւլա-
հազա իթտի:

Օլ էանատէ, Բօլ Հարման իչէրի կիրտի, վէ պիր պագըշաա
հէր հայի անլատը, Պու արա, Մարի, գըզարմը վէ եա-
շարմըջ օլան կէօզլէրինի սիլիեօրտու:

Լիւսիէն, վագարլը պիր հալտէ, վէ լէհնէսի դաեթ
սօլուդ սուրէթտէ պուլունուեօրտու:

Շիւպհէսիզ պու տէլիգանլը, կէնճ գըզտան պիր մէօհ-
լէթ իսթէմիշ, վէ իսթիհսալինէ տէ մուվաֆֆադ օլմուշ իտի:
Իչթէ Բօլ Հարմանըն անլամըջ օլտուղու ճիհէթ՝ պու իտի:
Ժագ. - Կէօրիւչիւեօ՞ր մու իտինիզ, էվլատըմ:

Մարի. - Էվվէթ, էֆէնտի բէտէր:

Ժագ. - Մուհալէրէնիզ նէ՞եէ տայիր իտի:

Լիւսիէն. - Բէշի իտէպիլէճէկինիզ մատտէեէ տայիր իտի:

Ժագ. - Իքլինիշ նէ՞եէ դարար վիրտինիզ:

Մարի. - (Գէսիք պիր սէտա իլէ.) Պէքլէմէեէ:

Ժագ Կարօ, սյու սըրատա պիր հիտտէթ հարէքէթի իպ-
րազընտան կէրի տուրամատը, վէ կէնճ գըզ, պու հարէքէ-
թի կէօրտիւկիւնտէն, աղլամասընը զապթ իտէրէք:

— Էֆէնտի բէտէր, պէն սապր իլէ պէքլէեէճէեիմ...
Միւսիւ Լիւսիէնին պէեան իյլէտիկի պիւրհանլար, քէնտի-
սինէ լաեըզ, վէ շէրէֆի մուճիպ տիր, վէ ըուհունուն տօդ-
րուլուղունա տէլալէթ իտէրլէր, տէտի:

Լիւսիէն. - Միւսիւ, սատտէթինիզի թէէմին իչին, էլիմ-
ռէն կէլէնի տիրիզ իթմէեէճէեիմ: Եալընըզ մատտէ, պիր
միւտտէթ պէքլէմէքտէն իպարէթ տիր:

Մարի, կէօզ եաշլարը եէնիտէն ագմանա պաշլամըջ օլ-
տուղու հալտէ, եիւզիւնիւ, բէտէրինին կէօքսիւ իւզէրինտէ
կիզլէտի, վէ Բօլ Հարման, « Պէքլէմէք իչին եաշամագ լա-
զըմ տըր, հալ պու քի, սիզ, զըզըմը պէքլէթմէրլէ, մէվ-
թինի մուճիպ օլաճագսընըջ » մանէասընտա Լիւսիէնէ աթֆը
նապար իթտիկինտէ, կէնճ գըզ, այնի վազըթտա պաշընը
դալտըրմըջ, վէ պու պագըշը կէօրմիւշ օլտուղունտան,
շէօյլէ սէօյլէտի:

— Էֆէնտի բէտէր, հիշ պիր շէյտէն դօրգմա. սանա վատ իտէրիմքի, պէն եաշաեաճաղըմ. . . Էվվէթ, իբրինդի սէվմէք իչին եաշաեաճաղըմ: Միւսիւ Լիւսիէնին հազզը վար տրը. . . Պիր տիկէրինին մուհապպէթիյլէ մէմուլ օլան պիր գալպի պանա հասը իտէմէզ. . . Քէնտինին զանլը եարէլէրինին գաբանմաը իչին, քէնտիսինէ վաղըթ վիրմէք լազըմ տրը: — Էֆէնտի բէտէր, պէնիմ, միւսիւ Լիւսիէնէ էմնիյեթիմ վար տրը: Իմտի, քէնտիսինի, քէտէր ու էլէմի իչինտէ եալընըզ պըրազալըմ. . . պիր միւտտէթ պէնտէն ուզազլանըրսա տա, պիր պէյիս եօզ տօւր, չիւնքի, կիւնիւն պիրինտէ աթտէթ խոէճէկինի պիլիլիմ: Պանա լալըմ օլան տա, պու տուր. . . Էվվէթ, հիշ չիւպհէմ եօզ տուր քի, Մ. Լիւսիէն պուրանա աթտէթ իտէճէք տիր, զերա, պուրատա սէվիլտիկինի պիլիր, վէ աշղ ու սէվտա տէնիլէն շէյ՝ պիր գուվվէյի ճաղիպէյի հայիզ տիր քի, ինսանը, իսթէնիլէն թարաֆա կէօթիւրէպիլիր:

Կէնճ դըզ, պու սէօզլէրի աթյլէրքէն, իքի էլինի Լիւսիէնէ ուզաթտը, վէ օ տախի, մէրգուլմէնին սէտասընտան ֆէվդէլատէ միւթէէսսիր օլարազ, մէզըլուր էլլէրի թուլթուպ, տօտազլարընա կէօթիւրտիւ:

Մարի, էլլէրի Լիւսիէնին տօտազլարընա տօգուլմասընտան, լէհճէսի էօլիւ կիպի սօլտու, վէ պատէհու, չէքմիշ օլտուղու էլլէրինի, չիտտէթլի չարընթըսընտան նաչի բարչալանաճազ տէյի զանն իթտիկի եիւրէկի իւզէրինէ վազ իյլէտի:

Պու հէնկեամտէ, օտա խըզմէթճիսի, թաամըն հազըլ օլտուղունու խապէր վիրտի:

Բօլ Հորմանըն մահգունիյեթպախշ սիմասընտա պիր ազ իւմիտ էսէրի հասըլ օլարազ, մէրգուլմ, ֆիքրինտէն,

— Ա՛հ, նիհաեթ մուվաֆֆազ օլտում, պու տէֆա տա մէրամըմա էրտիմ. . . չիմտի անլաեօրում քի, պէն տէ պիւեիւք պիր ատէմ իմիյիմ. . . ամմա, ֆազիլէթ եիւրինէ ճիւնաեթ իշլէրիմիլիմ: Նէ՛ պէյիս վար տրը, պուտա պիր պիւեիւք տէյիլ մի տիր: — Էվվէթ, պունտան պէօյլէ ժան

Փօրթիէնին դըզը, անըն իչին պազի տէյիլ տիր, Պինաէն ա-
լէյհ, պու ճիհէթտէրի մուխաթարա զայիլ օլմուշ տուր:
Լիւսիէնին իզթիրապ վէ քէտէրի թէտրիճէն քէսպի սիւքիւ-
նէթ իտէճէք, վէ տամատըմ օլտուղունտա, դըզըմը դուր-
թարտըգտան պաշգա, քէնտիմի սախի դուրթարմը օլաճա-
ղըմ, տէյի միւլահաղա իյլէտի:

*
*
*

Օվիտ Սօլիվօ, Բօլ Հարման իլէ վուգու պուլունան միւ-
լագաթընտան սօնրա, պիր տախի մէյտանա չըզմամը իտի:

Մէրգ ում տախի, միւսթագպէլտէ հէր կիւնա շոյեանը
թէէսսիւֆ իհթիմալէ դարչը քէնտիբի միւտաֆաա իթմէք-
լիկի տիւչիւնմէքտէ օլուպ, մատմուաղէլ Ամանտանըն պազը
սէօզլէրի քէնտիսինէ շիւպհէ վիրմէքտէ, վէ քէնտիսինտէ պա-
զը էսասի էնտիչէ վէ իզթիրապը մուճիպ օլմագտա իտի:

Ամանտանըն պու խուսուստաքի պէեանաթը, մէրգ ում
իչին, մաթլուպունտան ֆաղլա պախի իզթիրապ ու էնտիչէ
օլմասըյլա, շու սաաթտա, մէրգ ումէտէն շիւպհէ իթմէկէ
հագգը պուլունմագտա, վէ մէզպուրէնին վուգու ֆիեթթի
նէ տէրէճէեէ գատար վասըլ օլտուղունու անլամագ իթթէ-
մէքտէ իտի:

Աճասպա Ամանտանըն ֆիքրինի, եալընըզ պազը միւպհէմ
շիւպհէլէր մի իսթիլա իթմիշ իտի, եօգսա, Լիւսիբի վուր-
մագ իչին Պուրպօն բըլսթըմընտաքի պըչագճըտան սաթըն ա-
լընմըշ, վէ մուախիարէն մահէլլի ճինահէթտէ պուլունմուշ
օլան պըչաղըն միւշթէրիսի Օվիտ իտուկինի քէշֆ իտի եօրմու
իտի:

Իշթէ, մատտէյի մուհիմմէ, պու խուսուսա թէէմլին օլ-
մագտան իպարէթ օլուպ, մատմուաղէլ Ամանտանըն պու
պապտէ մուհագգագ մալիւմաթը պուլունտուղու հալտէ,
Օվիտին, քէնտիբի թահթը թէէմլինէ վաղ իթմէսի իչին,
պազը թէտապիրի միւէսսիրէ իթթիսաղ իյլէմէսի, վէ կէրչի
մէրգ ում, պու գըզա գարչը պիր սիլահա մալիք պուլունմագ-

տա իսէտէ , մէղպուրէ , եալընըղ պիր քէլիմէ իլէ մէրգուսուհն մահվընը մուճիպ օլապիլէճէկինտէն , իշթէ , օքէլիմէեի սէօյլէթմէմէսի լաղըմէտէն իտի :

Ամանտա , քէնտի համիսինին իամի , սահիհէն պարօն Արնօլտ տը Բէյս օլմասընա իսքեաթ օլմուշ տուր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի , ֆագաթ Սօլիվօ , պու գըղըն թալը ու պագըշընտան , քէնտի իգամէթ կեահընը թահգըգա չայըչաճաղընը զանն ու ֆէհմ իյլէմէքտէ իտի :

Պինապէրին , մէղպուրէ , Օվիտին քէնտի քէնտիեի կիղլէմէսինէ ըաղմէն , աղըպէթքեար թահգըգաթընըն սօնունա վասըլ օլապիլիր իտի :

Մէրգուս , Ժուանեիեէ վուգու պուլան սէյեահաթընը , վէ պու սէյեահաթընըն նէթիճէլէրինի Ամանտանա նագլ ու պէեան իթտիկի կիւնտէն սօնրա , մէղպուրէեի կէօրմէքտէն տուր օլմամագտա , հէր կիւն պիրլիքտէ թաամ իթմէքտէ , վէ պիր ան էվլէլ մէվգըի իճրանէ գօյմագ իւղը , ֆիքըրինտէ պիր թասալիուր թասալիլմէքտէ իտի :

Տիկէր թարաֆտան , մատուաղէլ Ամանտա , քէնտի զարիպ աըրգը հագըղնտա էլան չիւպհէտէ պուլունուպ , քէնտի էլիլլէ եաղմըլ վէ իմըլամըլ օլտուղու պիր պէեաննամէեի էլտէ իթմէքլէ , քէնտիսինի թահթը հիւքմիւնէ ալմըլ պուլունան ատէմին քիմ օլտուղունու անլամագ մէրագընտա իտի :

Անճագ , սախթէ Արնօլտ տը Բէյսին ատի վէ պաեաղը պիր գաթիլ օլմասը իսպաթընը մէյտանա չըյարաճագ թէշէպպիւսաթը իճրա իշին , մէղպուրէնին վագլՅը պուլունմամագտա իտի :

Նիլէ տէֆա , մատուաղէլ Ամանտա , մէրգուսու թաագիպ իթմէքլիկի թէճրիւպէ իթմիշ իտի իօէ տէ , Օվիտ , մէրգուսմէսին պիր տէրէճէ սատէտիլանէ տէսիսէ վէ թէրթիպլէրինի ճըլգ չըգարթմագլըղը , քէնտիսինէ պիր օեուն իթմիշ իտի :

Ամանտա , քէնտի իւղէրինտէ պէօյլէ պիր պարը աղիմ պուլունմասընա խօշնուտ տէյիլ իտի իսէ տէ , պաչգա տիւր-

լիւ մուսամէլէ խոնամէտիկինտէն , ատապէթինի կիզլէմէքտէ ,
ֆաղաթ , « - Պէն սիզտէն տաճա զիեատտէ գուզլէթլիեիմ :
Պունտան ագտէմ , սիզ պէնի քէնտի բէնչէնիզէ կէչիրմիչ ի-
տինիզ , շիմտի տէ պէն սիզի բէնչէմէ կէչիրմիչիմ տիր : Սիզ
պէնի զամմազլաեաճագ օլուր իսէնիզ , պէնճէ նէ՞ թէհիքէ
վար տըր : Էկէրչի Ժիւրի մահքէմէսի , մուսամէլէյի շէտիտէ
խթիմալ իտէր իսէ , չօդ չօգ պիր դաչ մահ մահպուս օլա-
ճաղըմ , հալպու քի , սիզին իչին պէօյլէ տէյիլ տիր : - Պէն
սիզի գաթըլկեահա տա կէօնտէրէմէսէմ , քիւրէեէ կէօնտէ-
րէպիլիւրիմ : Էվվէթ , աղիզիմ , սիզի բէք ալէա քիւրէեէ կէօն-
տէրէպիլիւրիմ » տիեէպիլմէքլիկի ֆէվզէլատէ արղու իթմէք-
տէ իտի :

Ահ , օլ ճալիպէ վէ էտալը դըզ , պու սէօյլէրի սէօյլէ-
եէպիլտիկինտէ , նէ՞ գատար մէմնուն օլաճագ իտի , ֆա-
ղաթ էսէֆ օլունուր քի , հիչ պիր շէյտէն իսպէրտար օլմա-
տըղը ճիհէթլէ , սիւքիւթ իթմէսի լաղըմէտէն իտի , չիւնքի ,
նէ՞ գատար չօգ շիւպհէ իթսէ , հիչ պիր շէյ իսպաթ իտէմէզ
իտի :

Պունունլա պերապէր , պիր կիւն տէյիլ իսէ , տիկէր պիր
կիւն , շու եա պու կիւնա իսպաթ պուլարագ , պու իսպաթը ,
քէնտի ինթիգամընը ալմագ իչին գուլլանմագ , վէ պու սու-
րէթլէ սահիհ եախօտ սախթէ Արնօլտ տը Րէյսին իւզէրինէ
իճրաի հիւքմ իթմէք , վէ պու հիւքմիւ սաեէսինտէ , մէրգու-
մուն բարալարընը շէքիպ , պիզղաթ քէսպի սերվէթ իյլէմէք
զէմանընա , թէհամիւլ իլէ պէքլէմէքտէ իտի :

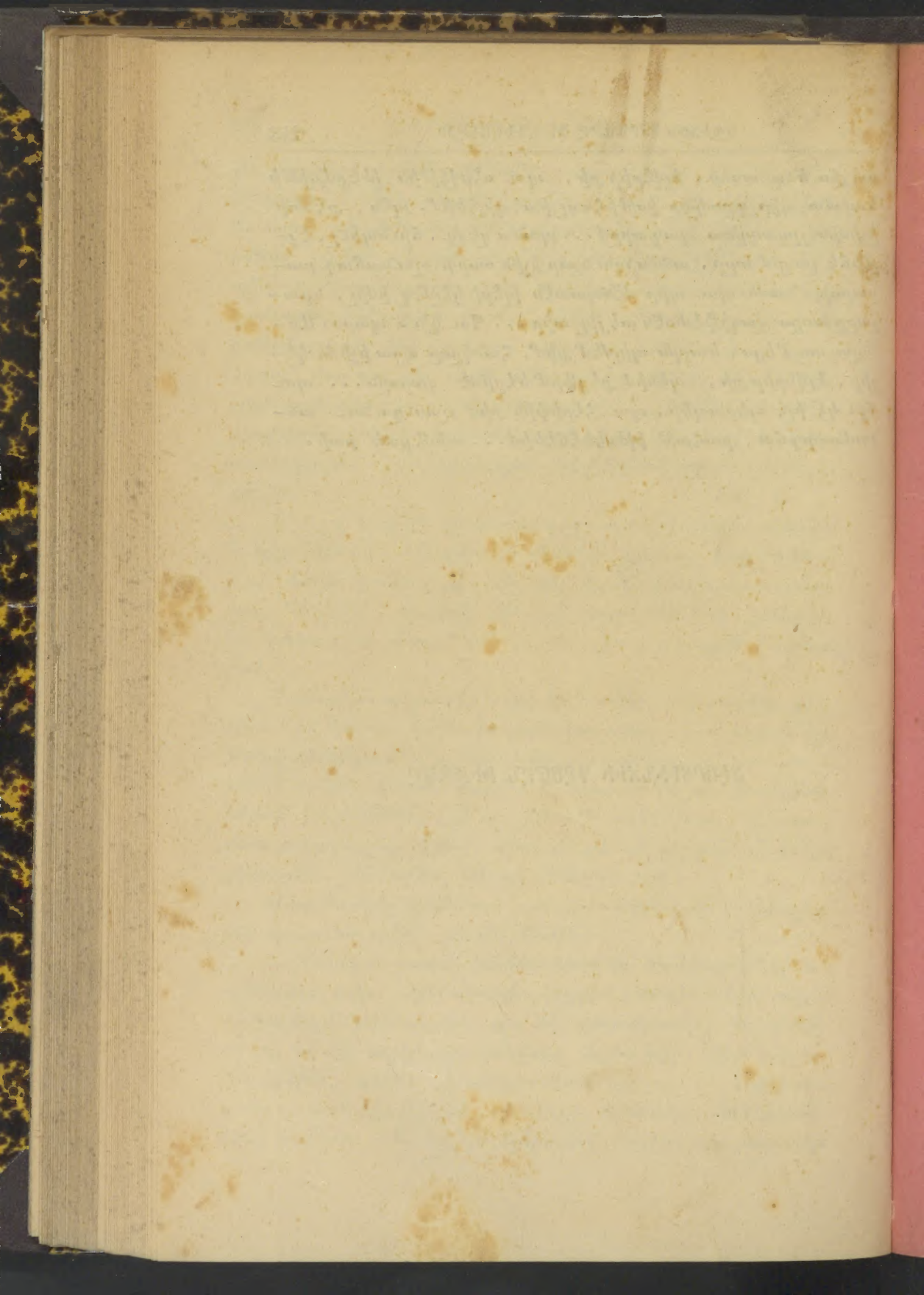
Մատմուաղէլ Ամանտա , պու թասապվուրաթ արասըն-
տա պուլունուրքէն , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պէն պու ատէմի կէօրտիւկիւմ վէ թանըտըղըմ կիւն-
տէն պէրի տիր , պիր տիւրլիւ ֆիքրիմ րահաթ տէյիլ տիր :
պանա էօյլէ կէլիեօր քի , պու նէ՞ պարօն տուր , նէ՞ դօնթ
տուր , նէ՞ տէ սայիր պիր իւնվանը հայիզ տիր : Հէր հալ ու
հարէքէթի , պէնճէ շիւպհէլի կէօրիւնիւեօր ... հաթթա ,
զանն օլունան սերվէթինի , պէսպէլի ճինսեէթ սաեէսինտէ
էլտէ իտիեօր : - Պունունլա պերապէր , պէնճէ պունտա պիր

պէյիս եօգ տուր, էլվերիրքի, պու սէրվէթին թէքմիլին ի
հախօտ պիր գըամընը իսթիհասալ իտէպիլէեիմ. պէն, քէնտի
իշիմին չըգարընա պագարըմ... պանա զէվգ, ճիւնպիւշ, էյ-
լէնճէ լազըմ տըր, ամմա պունլար իշին սարֆ օլունաճագ. բա-
րալար, նամուպու պիր մէնպատէն իլէրի կէլմէզ իմիշ, օրա-
լարը ասլա վազիֆէմտէն տէյիլ տիր... Պու կիւն պարօն Ար-
նօլտ տը Րէյս, եարըն պիլմէմքիմ, հանկըսը օլսա իշիմէ կէ-
լիւր, էլվերիրքի, պէնիմքէյֆիմ եէրինէ վարսըն... պու
ճիւմլէ իլէ պէրապէր, պու հէրիֆինքիմ օլտուղունու ան-
լամատըգճա, բահաթ իթմէեէճէեիմ... տիմէքտէ իտի:

ՏԷՕՐՏԻՆԵՃԻԻ ԳԸՍՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

Շ Է Ր Ա Ի Թ

Իշխոս Բօսան 6 ընդո օրոնոյ, մահ պէ մահ 8 էր տահիֆէտէն իսլարէի՝
16 ճիսիտէն ճէշր օրոնոմնացու իրմաչ իտիլէնէք տիր :

Այօնէն օրան զեմաթ մահ պէ մահ պէշէր դորոնոչ Կօտիւկքէ, ճէր
հաթթու զարթընտու շրգան ճիսիտէիքի աթգ իտիլէնէք տիր :

Թաշրաւար իշին, ապօնէ պէտէիքի բօսթու բարաւըլլա պիլիքտէ ալ-
թըն դորոնոչ տոր :

Թաշրաւարտան ապօնէ պէտէիքի իշին, բօսթու բորոն ապիքի ցապոնոչ
օրոնոնոր :

Ապօնէ օրմանարագ, ընդոնէտիքնէն իշխոն ճիքիւտէնէն ապթըն աթմագ
Էնթէնէն զեմաթ, պէնէր ընդոն 15 դորոն, հաչ պոն քի, պոնտան
պէշէր ապօնէն հազըլանըլլա, պէնէր հազըր ընդո 10 դորոն վիլիքնէք
տիր :

Ապօնէ հազըլմնազըլըն արգոն իտէնէր, իշխոն քիթապըն թապ օ-
շոնտոնոչոն մաթպաւան, հաթօտ դագիթա միւվէզգիլէրինէ միւրաւաւաթ
իտէպիլիքիքի :

Վերթոնոյ վէ ապիքի, Պէշօղլոնտու, Թագսիմոն 65 ճիւլէրօ իշին մո-
րագգաւ՝ Մեմնոնաչը Աթաւար մաթպաւաւընտու, Կարապէտ Պիպէրնան իս-
մինէն զիտէտիքիվէիքի տիր :

ԳՍԱՎԻՏ ՏՐՄՈՆԹԵՐԷՆ

ԷԹՄԷՔՃԻԽԱԹՈՒՆ

ՊԵՇԵՆՃԻ ԳՐԱՄ

Լիզոն Գատրն

(ՏՊԱԳՐ. Կ. ՊԻՊԵՐԵԱՆ)

ՄԱԹ ՊԱՆԱԻ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Գալպնա Թօրնուլար ճատտէսի Գալլոմ պէյ խան

1887

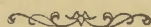

ՔՍԱՎԻԷ ՏՐԱՐԵԹԵՐԵՆ

ԷԹՄԷՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ

ՊԵՇԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

Լիզոն Գատրն

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک فی ۲۵ شعبان سنہ ۳۰۳ و فی ۱۷ مایس سنہ ۳۰۲
تاریخی و ۲۶۶ نومرولی رخصتنامہ سیلہ طبع اولتشددر

(ՏՊԱԳՐ. Կ. ՊԻՊԵՐԵԱՆ)

ՄԱԹՊԱՆԻ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Գալանա Թօքնուլար հատուտի Գատրմ պէյ խան

1887

6-125

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

OF THE
LIBRARY

ԷԹՄԷՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ

ՊԵՇԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ԼԻԶՕՆ ԳԱՏԸՆ

1

Պունտան էվվէլքի ֆասըլլարտա հիքեանէ իթտիկիմիզ հատիսէլէրին իրթէսի կիւնիւ, սապահլաւերն, Օվիտ Սօլիվօ, ալաֆրանկա սաաթ օն պիրտէն պիր ազ էվվէլ, չօգ տէֆա Ամանտա իլէ պիրլիքտէ էօյլէ թաամը իթմէքտէ օլտուզու Սէնթ-Օնօրէ սօգաղընտաքի լօգանթանա մուվասըլէթլէ, մէզպուրէ կէնճ գըզըն իշթիեագընա մուվաֆըզ պազը թաամ ըսմարլատը :

Ամանտա, չօգ կէչմէեիպ կէլտի, վէ նազիքեանէ սուրէթտէ, էլլինի մէրգուլմա ուզաթտը : Մէրգուլմէ, քէնտիլէրինէ մախսուս օլան խուսուսի օտանա կիրտիկի սըրատա, - Աճըզտան էօլիւեօրումէ... թաամըմըզը չարուգ իտէլիւմ, տէտի :

— Հէր շէյ հազըր տըր, աղիզէմ, տէյի Օվիտ ճէվապ վիրտի :

Այնի վազըթտա, պիր կարսօն կէլիպ, թաամլարը սուֆրանըն իւզէրինտէ տիզմէքտէ իտի :

Ամանտա , ֆէվզէլատէ գարնը աճըզմըչ օլտուղունու պէնան իթմէսիյլէ , միւպայաղա իթմէմիչ օլուպ , մէզպուրէ , սուֆրաեա օթուրունճա , ղաեէթ իշթիեադլա թէնաւ Վիւլէ պաշլատը :

Հալպուքի , Օվիտ , ղիեատէ իշթիեադլա եէմէեիպ , տիւշինճէլի կէօրինիւեօրտու , վէ մատամ Օկիւսթինին բըրօվաճըսը օլան գըզտա , եան կէօղլէ մէրգումմա տիզգաթ իտիեօրտու :

Ամանտա . - (Պիրտէն պիրէ քէլամա պաշլաեարադ .) Փագաթ , պա'րօն , նէ' օլմուշտունուզ , նէ' թաամ իտիեօրտունուզ , նէ' շարապ իշիեօրսունուզ : Շու հալինիզէ նէ' մանէա վիրէճէկիմի պիւմէեօրում : - Աճապա խասթա' մըսընըզ :

Օվիտ . - Խա'յր , խասթա տէյիլիմ :

Ամանտա . - Էօյլէ իսէ , պու հալինիզ նէ' տէն իճապ իտիեօր :

Օվիտ . - Սըգըլըեօրում :

Ամանտա . - Պէնիմլէ պիրլիքտէ պուլունմանըզտան տօլաեը'մը սըգըլըեօրսունուզ : Տօղրուսու , աղիզիմ , շու իլթիֆաթընըզա թէշէքքիւր իաէրիմ :

Օվիտ . - Պու սէօղիւ սիզէ խիթապէն սէօյլէմէեօրում : - Սըգըլմագըլըմա սէպէպ , սիզ տէյիլսինիզ :

Ամանտա . - Էօյլէ իսէ սըգըլմաեա նէ' սէպէպ վար տըր :

Օվիտ . - Պիր թարզ եաշամագըլըզտան օսանըեօրում :

Ամանտա . - Տայիմա պիր թարզ եաշամագըլընըզա խիթամ վիրէպիրսինիզ :

Օվիտ . - Նա'սըլ վիրէպիրիւրիմ :

Ամանտա . - Պէնի պիր գաշ կիւն քէօեէ կէօթիւրինիւզ , Մատմուադէլ Ամանտա , իշպու քէլիմէլէրի թէլէֆիիւզ իթտիկի սըրառա , պիւմէեէրէք , պիւեիւք պիր թէտպիրսիզլիքտէ պուլունմագտա իտի :

Օվիտ , պու սըրատա հիսս իյլէտիկի մահղուզիյեէթ թէպէսսիւմիւնիւ կիւճ հալ իլէ կիզլէտի , վէ պատէհու քէլամա տէվամ պիրլէ ,

— Լաքին , սիզ սէրպէսթ տէյիլսինիզ , տէտի :

Ամանտա . - Մաղաղա տիրէթթօրունտան իղին ալըրըմ :

Օվիտ . - Պագալըմ իղին վէրըմ մի :

Ամանտա . - Պէլքի պիր այ իղին վիրմէղ ամմա , պիր հաթթա իղին վէրըմ :

Օվիտ . - Բէք ալէա , սիղ իղին իսթէեին , սէքիղ կիւն իղին պէն սիղի քէօեէ կէօթիւրիւրիւմ :

Ամանտա . - Սահի՞հ մի :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Ամանտա . - Նէ՞ վագըթ կիտէճէեիղ :

Օվիտ . - Էկէր իսթէրսէնիղ , պու ագչամ կիտէրիղ :

Ամանտա . - Նիղին իսթէմէմ . . . լաքին , նէ՞րէեէ կիտէճէեիղ :

Օվիտ . - Իսթէտիկինիղ մահէլլէ . . . ինթիխապը սիղ իտին :

Ամանտա . - Պէնիմ իղին , տէնիղ քէնարը օլսուն տա , հէր նէրէսի օլսա իղիմէ կէլիւր : - Պիր սանտալ քիրալարսընըղ , վէ սանտալճըլար կիպի , սապահտան ագչամա դատար չայտա կէզինիւրիղ . . . Ասնիէրէ կիթսէք նա՞սըլ օլուր :

Օվիտ , սուրաթընը էքչիթէրէք , ֆիքրինտէն , «Օրասը , Գուրպիլուանա բէք եագըն տըր » տէյի տիւչիւնտիւ :

Ամանտա . - Օրասը սիղին իղինիղէ կէլմէեօ՞ր մու :

Օվիտ . - Խա՛յր , չիւնքի , օրասը դալէպէլիքի տիր , վէ հագըգի պիր քէօյ ատտ օլունամաղ :

Ամանտա . - Էօյլէ իսէ , սիղ ինթիխապ իտին :

Օվիտ . - Պուա-լը-Րուանը պիլիեօ՞րմուսունուղ :

Ամանտա . - Բէք ալէա պիլիւրիմ . . . Փօնթէնպլօ օրմանը սինօրու , վէ Սէն նէհրի քէնարլարը իւզէրինտէ տիր : - Փօնթէպլօտա սիղին տօսթլարընըղ եօ՞ղ մու տուր :

Օվիտ . - Ումուր ու մէսալիհէ միւնասէպաթըմ պուլու-նան պազը քիմնէլէր տէն զայրի ատէմ թանըմամ : - Օրատա քեամիլէն սէրպէսթ օլուրուղ :

Ամանտա . - Բէք իյի , Պուա-լը-Րուանա կիտէլիմ . . . հալ պու քի , օ մահէլլտէ քէնտիմիղ իղին միւնասիպ պիր իգա-մէթկեան պուլապիլէճէ՞քմիւրիղ :

Օվիտ . - Թաամըմըզտան սօնրա , պէն , չըմէնտըֆէրլէ

կիտիպ, պու խուսուսուն իճապընա պագարըմ: Սիղ, մատամ Օկիւսթինտէն իզինինիզի ալըն, վէ սէքիղ կիւն քէօյտէ գալմագ իւզրէ, իգթիզա իտէն էշեանըզը թէտարիք իտին, վէ ծնտան սօնրա, կէլիպ պէնի պուլուն:

Օվիտ, պալէատէքի սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, չիզտանընը աչըպ, տէրունինտէն ալտըլը պիր ատէտ պանգա գայմէսինի մէզպուրէեի վիրտի:

Ամանտա. - Պէնի ալմագ իչին Բարիսէ ավտէթ իտէճէքմիսինիզ:

Օվիտ. - Բարիսէ ավտէթ իթմէքլիկիմին նէ՞ լիւզումու վար... Սիղ, եալընըզճա սէյեահաթ իթմէքլիկէ գօրգու-եօ՞րմուսունուզ:

Ամանտա. - Նէ՞տէն գօրգաճաղըմ... էվվէթ, էվվէթ, աղչամ թաամը վագթը սիղէ վասըլ օլուրում:

Սօլիօ, չըմէնտըֆէրին թարիֆասընա պագըպ, Ամանտանըն, սաաթ պէշի օթուղ տագըզա կէչէն էքսըրէս գաթարըյլա եօլա չըգմասը, վէ քէնտիսինին, եանի Օվիտին, Պուա-լը-Բուա մէվգիֆինտէ մէզպուրէեի պէքլէմէսի թէնսիպ գըլընտը:

Օվիտ, թաամտան սօնրա, քէնտի թէտարիքեաթըյլա մէշուլ օլմագ իւզրէ, Ամանտատան մուֆարագաթ իյլէտի:

Մէրգումէ իսէ, պիր հաֆթա պօշ վագըթ կէչիրէճէկինտէն տօլաեը ֆէվգէլղաեէ մէսրուր օլարագ, մաղաղահա ավտէթ, վէ մատամ Օկիւսթինի պուլուպ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ, վէ սաթթէ պիր կէօղ եաչը տամչասընը մէնտիլիլէ սիլէրէք, չէօյլէ պէեան իյլէտի:

— Մատամ, թէյղէլէրիմին պիրինտէն պիր աղ էվվէլ պիր մէքթուպ ալտըմ: - Պիչարէ թէյղէմ իաաթա... հէմ աղըր խանթա... սայքի թէհիքէլի լիլի... Ահ, նէ՞ գատար իյի պիր գատընըզաղ իտի, վէ պիլսէնիզ պէնի նէ՞ տէրէճէ սէվէր իտի... Զէվալըր գատըն, պիր դաչ կիւն գատար եանընտա գալմագլըզըմը ըճա իթմիշ օլտուղունտան, պիր հաֆթա իչին պանա իզին վիրմէնիզի ըճա իթմէկէ կէլտիմ:

Մատամ Օկիւսթին , քէնտի իշնիլէրի հագգընտա ղա-
եթ խայրխահանէ տավրանտըղընտան , վէ Ամանտանըն ի-
ֆատաթը հագգընտա շիւղհէ իթմէտիկինտէն ,

— Ելպէթթէ , գըղըմ , ֆամիլեաճա պիր վագիֆէ իճ-
րասընտա պէն սիղէ մանի օլմամ : Իմտի , իաթէտիկինիղ սէ-
քիղ կիւն մէօհլէթի իթա իտէրիմ , տէտի :

Ամանտա . — Թէէքքիւր իտէրիմ , մատամ : — Աճապա
շիմտի կիտէպիլի՛րմիեիմ :

Մատամ Օկիւսթին . — Կիտէպիլիւրսինիղ : — Ագէնիղ վա՛ր
մը տըր :

Ամանտա . — Խա՛յր , մատամ , լաքին , թասարրուֆլա թօթ-
լատըղըմ պիր միգտար ագէ՛մ պանա քեաֆի տիր :

Մատամ Օկիւսթին . — Էօյլէ իսէ , կիտին գըղըմ , լաքին ,
սէքիղ կիւնտէն սիղի պէքլէտիկիմի ունութմաեըն :

Մատմուաղէլ Ամանտա , թէտարիքեաթընը կէօրմէք
իւզրէ , մաղաղատան չըգտը , վէ Պուա-լը-Ֆուաեա կիթմէք
իւզրէ , սաաթ պէշ գաթարընա րաքիպ օլտու :

Կէլէլիմ Օվիտէ :

Մէրգուժ , Սէնթ-Օնօրէ սօգաղընտա վագը լօղանթա-
տան չըգտըգտան սօնրա , Գիշի ճատտէսինտէ քեային քէն-
տի իղամէթկեահընա աղիմէթ իյլէտի , վէ օրատա պիր չան-
թա թէտարիք իտիպ , Ամէրիգատան պիրլիքտէ կէթիւրմիշ
օլտուղու , թէէսսիրաթը մալիւմիւմիւղ պուլունան րուհտա-
նը , իքի կէօմլէք արասընա տիգգաթլըճա վաղ իյլէտի , վէ
պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա , չանթասըյլա պէրապէր պիր
արապաեա րաքիպէն , քէնտիսինի Լիօն մէվգիֆինէ կէօ-
թիւրմէսինի արապաճըեա էմր իյլէտի :

Օլ էսնատէ , սաաթ իւշ գաթարը հարէքէթ իթմիշ օլ-
տուղունտան , Օվիտ , անճագ պիլէթինի ալմաեա վագըթ
պուլտու , վէ սաաթ պէշտէ , մահէլլի մագտուտէ մուվասը-
լէթ իյլէտի :

Մէրգուժ , մէվգիֆտէն չըգտըղընտա , կիւղէլ պիր տա-
ղըն եօգուլունա թէմտիտ օլունան վէ Սէն Նէհրինէ գառար
էնէն գարիեեէ վասըլ օլտու :

Օվիտին կիթտիկի թարիգ իւզերինտէ , « Ավճըլարըն պուլուշաճագլարը մահէլլ » լէվհասընը համիլ օլարագ , օլտուգճա կէօթէրիչի եէրինտէ պիր խան պուլունմաղլէ , մէրգուճ , մէգքիւր խանա կիրտի , վէ խանճը դարըեա խիթապէն .

— Պիր հաֆթալըգ պանա պիր տայիրէ քիրալահապիլի՞րմիսինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Սաանճը . — Շիմտիլիք հազըրտա պիր գաչ օտալարըմըզ վար տըր , լաքին , պուրատան եիւզ ատըմ գառար ուզագտա , պիր օրման օրթասընտա , տէօշէլի տահալը կիւզէլ պիր քէօշկիւմիւզ պուլունմագտա տըր : — Շիւպհէսիլ օրասը սիղէ բէք ույլուն տուր : — Կէօրմէք իսթէ՛րմիսինիզ :

Օվիտ . — Օրասընըն իշիմէ կէլէճէկինէ բէշինէն էմինիճ . . . լաքին , թաամլարը նասըլ իթմէլիսիզ :

Սաանճը . — Միւսիւ , էկէր իսթէրսէնիզ , էօյլէն վէ ագչամ թաամլարընըզը պուրատա իտէպիլիրսինիզ , իսթէրսէնիզ թաամլարընըզ քէօշկէ կէթիրիլէպիլիր :

Օվիտ . — Բէք իյի :

Սաանճը . — Սէօյլէտիկիճ քէօշկ , նըսֆէն սահիլ թարաֆընտա պուլունտուլունտան , Սէն նէհրի իւզէրինէ նէզաբէթի վար տըր :

Օվիտ . — Լաքին պիր սանտալա իշիթիաճըմ օլաճագ տըր :

Սաանճը . — Ալթը գըթա սանտալըմըզ օլտուլունտան , իսթէտիկինիզի ինթիսապ իտէպիլիրսինիզ :

Օվիտ . — Բէք իյի . . . շիմտիլիք ագչամ թաամը հազըր իթմէլիսինիզ :

Սաանճը . — Եալընըզ սիզին իշի՞ն մի :

Օվիտ . — Խա՛յր , իբի քիչիլիք :

Սաանճը . — Սաաթ գա՛չտա իսթէեօրսունուզ :

Օվիտ . — Սէքիլտէ :

Սաանճը . — Հէր նէ իսթէրսէնիզ , սէօյլէեին : — Անճագ , էֆէնտիճ , ֆէվզէլատէ շէյլէր թալէս իթմէզսէնիզ , սիզի մէմուճ իտէպիլիրիզ :

Օվիտ . — Բէք իյի , պիր պալըգ եէմէկի , պիր թալա ,

պիր թավուգ, սեպղէվաթլը պիր թաամ, մէյվէ վէ գահվէ
թէրթիպ իտէրսէնիզ, պիզէ քիֆաեէթ իտէր :

Ծանձը . - Սաաթ սէքիզտէ հէր շէյ հազըր օլուր : Շիմ-
տի , միւսիւ , զաթընըզը քէօզկէ կէօթիւրէեհիմ քի , չանթա-
նըզը վազ իտէսինիզ :

Օվիտ . - Բէք էյի :

Տէրհալ խանճը դարը , պիր խըզմէթճի դըզ չազըրըպ,
սէյեահը մէրգուսու քէօզկէ կէօթիւրմէսինի էմր էյլէտի :

Պու պիր քիւչիւք պինա իտի իսէ տէ , պիր ալթ գաթ-
տան միւրէթթէպ զաեէթ կիւզէլ վէ պիչիմի իտի : Իչպու
գաթ , տէօրթ օտաեա , եանի պիր թաամ օտասընա , իքի
եաթադ օտասընա վէ պիր մաթպախա միւնգասէմ օլմա-
սըլլա , ճիւմէսի տէ թէմիզճէ տիւզէթիւմիշ իտի :

Օվիտ , չանթասընը պիր տօլապա հըֆզ իլէ , անախթա-
րը եէտինէ ալտը , վէ պատէհու խըզմէթճի դըզա խիթա-
պէն ,

— Եաթադ օտալարընը տիւզէլթին , տէտի :

Ծըզմէքճի . - Բէք էյի , էֆէնտիմ : - Սիզ պու խուսուս-
տա միւսթէրիհ օլուն , շիմտիտէն հէր շէյի սըրասընա գօ-
րում :

Մուախիարէն մէրգում Տիթօնլու , քէնտինին սիբարըշ
իթմիշ օլտուղու թաամլարըն հազըր իտիլտիկի էսնատէ խա-
նա ալտէթ էյլէտի , վէ պիր մէթուպ եազմադ իւզրէ ,
իգթիզա իտէն լէվազիմաթը կէթիթտիքտէն սօնրա , պիր
բէնչիրէնին դարշըսընտա տուրուպ , աթիտէքի սաթըրլարը
թահրիր էյլէտի .

«Սէվիլիւ հալազատէմ,

«Պէն , կիւզէլ պիր դարը իլէ պիրիքտէ , Պուա-լը-Բուատա
քէօյտէ պուլունուեօրում : Էկէրչի պանա իհթիեաճըն օլուր իսէ ,
«Ավճըլարըն պուլուչտուգլարը » օթէլտէ , պարօն Արնօլտ տը Բէյս
իսմինէ մէթուպ եազ , եախօտ թէլէկրաֆ չէք :

«Մուխիսից

« ՕՎԻՏ »

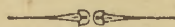
Պատէհու , իշպու թէգքիրէեի զարֆ տէրունինէ վազ իւլէ , Դուրպվուատա , Բօլ Հարմանըն ատրէսինի թահրիր իյլէտի , վէ խանճը գարըեը չաղըըթըպ ,

— Մատամ , — տէտի , — պէնիմ իսմիմ՝ պարօն Արնօլտ տը Բէյա տիր : — Պու իսմի խաթրընըղտան չըգարմաերն :

Ծանճը գարը . — (Թէվաղու իտէրէք .) Խա՛յր , էֆէնտիմ , խաթրըմտան չըգարմամ :

Օվիտ . — Միւրաթ գաթարըյլա պիր գատըն պէքլէեօրոււմ քի , մէզպուրէ , սէքիզ կիւն գատար պէնիմլէ գալաճազ տըր . . . Էկէրչի պէնիմ իսմիմէ թէլէկրաֆնամէ , եախօտ մէքթուպ կէլիր իսէ , եալընըզ պանա թէսլիմ իտինիզ :

Ծանճը . — Բէք իյի , էֆէնտիմ , նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիդի անլաեօրոււմ , վէ իճրասընտա տախի պուլունաճաղըմ :

2

Օվիտ . — Բօսթախանէ նէրէտէ տիր :

Ծանճը . — Բէօեիւն թա եօգարքի ճիհէթինտէ տիր : Հալ պու քի , մէվզիֆտէ պուլունան բօսթա գութուսունա տահա չաբուզ կէօթիւրէպիլիրսինիզ :

Պու թավսիեէ իւզէրինտէ , մէրգում Տիթօնլու , տէմիր եօլունա տօղրու միւթէրահի օլուպ , պիր գաչ տաղըզ զարֆընտա օրաեա մուվասըլէթ , վէ մէքթուպունու , բօսթա գութուսունա վազ իյլէտի :

Ամանտանըն մուվասըլէթինէ հէնուզ պիր սաաթ վազըթ լաղըմ օլտուղունտան , Օվիտ , պու վազթընը կէչիրմէք իւզրէ , Պուա-լը-Բուա գարիեէսի սինօրունտա վաղը Ծօնթէնէպլօ օրմանընա թէնէզղիւհէ կիթմէքլիկի թասմիմ իյլէտի : Պինապէրին , օ մահէլլտէ , տէմիր եօլ խաթթը իւ-

զերինտէ պուլունան թարիգին աղաճլըդլը կէշիտլէրինտէն պիրինէ սալըպ , զանէթ իհթիեար աղաճլարլա էթրաֆը մուհաթ օլան կէշիտտէ հէնուզ էլլի առըմ՝ գատար ալմըշ իքէն , պիր մէշէ աղաճը ալթընտա , չիմէնզար իւզէրիտէ , պէշ քիշինին օթուրմուշ օլտուզունու կէօրտիւ :

Պու ճէմիյեթին օրթասընտա , սաչլարը գար կիպի պէ-
եազ , տէրիսի սէրթլէշմիշ վէ չիզիկլէր աչըմըշ պիր իհթի-
եար առէմ պուլունմագտա իտի :

Ֆիրլազը պու առէմ , սէքսէնլիք իտի իսէտէ , հէնուզ
դուվվէթլի / կէօզլէրի բարլագ , վէ ազասը զայիֆ օլմագլա
պէրապէր , գալըն պիր պասթօն իլէ վիճուտինին աղըրլըղընը
գալըրմագլա միւզթէտլի կէօրիւնիւեօրտու :

Մէրգումուն սաղ թարաֆընտա , թագրիպա էլլի ե.ա.
շընտա պիր գասըն , վէ իքի կէնճ դըզ օթուրմուշ օլուպ ,
դըզլարտան պիրի , անճագ օն սէքիզ , վէ տիկէրի օն ալթը
չաղլարընտա զանն օլունմագտա իտիլէր :

Իհթիեարըն սօլ թարաֆընտա իսէ , սիեաճ պիր թա-
դըմ էսվապ կիսինմիշ վէ թըրաշ օլմուշ , դըրդ տօգուզ
չաղլարընտա պիր առէմ օթուրմագտա իտի : Պու զաթըն
հէյեթթինտէն , թապիպ , եախօտ տալա վէքիլի օլտուզու
զանն օլունուեօրտու : Հալ պուքի , մէրգում թապիպ իտի :

Իհթիեար՝ եալաշ սուրէթտէ պիր շէյ հիքեաեէ իթ-
մէքտէ օլուպ , եանընտա պուլունանլար տա քէնտիսինի ֆէվ-
գէլզաեէ տիգգաթլէ տինլէմէքտէ իտիլէր :

Օվիտէ կէլինճէ , տայիմա իլէրլէմէքտէ օլուպ , մէզ-
քիւր ճէմիյեթէ եագլաշտըղընտա , իհթիեարըն սէտասը ,
մէրգումուն նազարը տիգգաթընը սուրէթի ֆէվգէլատէտէ
ճէլպ իյլէտի , վէ վիճուտի տիթրէեիպ , կէօզլէրինի , մէրգու-
մա աթֆ իթտիկի հալտէ , օ մահէլտէ տուրտու :

Օվիտին աուրմասը իւզէրինէ , իհթիեար , հիքեաեէսինի
քէստի , վէ քէնտիսիտէ , Օվիտէ նազարը տիգգաթընը աթֆ
իյլէտի իսէտէ , սիննի , կէօզլէրինի զայիֆլէթմիշ օլմասըյա ,
ատէթա պիր տիւման իշինտէ կէօրիւեօր կիպի մէրգումու
կէօրտիւ :

Օվիտ, ճէմիյեթի մէղքիւրէնէ սէլամ վէրիպ, եօլունա տէվլամ իթտի:

Մէրգում, օրատան իրագլանըրքէն, քէնտի քէնտիեէ շէօլէ տիմէքտէ իտի:

— Իշթէ պու զարիպ, պանա էօլէ կէլիեօր քի, պու սէտանը պիր եէրտէ իշիթմիշիմ... Վազաա պու սէտա տա. հա տիրի իտի իսէտէ, գուվլէթինի զայպ իթմէմիշ տիր: Հաթթա, օ սէտանըն սահիպի օլան սիմանը տախի պիր մահէլլտէ կէօրմիւշիւմ տիւր, լաքին, նէրէտէ... Քէզալիք, սիեահ ըէտէնկօթ կիեինմիշ, վէ պէեազ գրաւթ պաղլամիշ օլան ատէմի տէ պիր մահէլլտէ կէօրմիւշ օլտուղումու խաթըրլաեօրում, վէ էկէրչի խաթըրէլէրիմ պէնի եանըլթմաեօրլար իսէ, մութլազա անը թանըրում:

Օվիտ, պու սէօզլէրի քէնտի քէնտիեէ սէօլէտիքտէն սօնրա, գուվլէի հաթըզասընը իսթիճվապ ու թահգըդա իպթիտար իյլէտի իսէ տէ, հիշ պիր նէթիճէնէ տէսթրէս օլամատը:

Հէր նէ հալ իսէ, պըրագալըմ Օվիտ եօլունա տէվլամ իթմէքտէ օլտուն, պիզ կէլէլիմ ճէմիյեթի մէղքիւրէնին եանընա:

Փապիպ. — Տիմէք տիր քի, 1861 տէ, Նիւ-Եօրգա կիթմէք իւզրէ, Լօնտրատան, Լօրտ-Մէր նամ վաբօրա ըաքիպ օլտունուզ:

Թիքիեար. — Էվլէթ, սեպտեմբեր անընըն սօնլարընտա իտի քի, պու սէյեահաթա թէշէպպիւս իյլէտիմ. — Տիւնքի կիւն վուգու պուլմուշ տուր կիպի հալէա խաթըրմտա տըր. — Շէօլէ քի, սիննիմ ալթմըշը կէշկին օլմաղլէ, թէգալա իտիլմիշ օլտուղումտան, գըզըմը պուլմաեա կիտիեօրտում: Նիւ-Եօրգա, ծն ալթը սէնէ գալտըմ, պատէհու մէմլէքէթին հալասը պանաուլմա տըղընտան, տիւնեատա է'ն ղիեատէ սէվկիւլիւլէրիմ օլան գըզըմ վէ թօրունլարըմ իլէ'ուալը-Ռուաեա ալտէթ իյլէտիմ: — Թօրունլարըմըն պիչարէ բէտէրլէրի եէրինի թութմագըղա չալըշըեօրում:

Փապիպ. — Թէսատիլֆ' նէ գատար զարիպ եագընըդ:

լար հասարկ իտէր : Օլ պապտէ շիւպհէ իթմէեէրէք , տիմէք
իքիմիզ տէ այնի վարօրտա պուլունմադ տա իմիշիզ :

Թհրիեար . - Լօրտ-Մէրաէ՞մի :

Փապիպ . - Էվվէթ , միւսիւ Պօսդ . . . Օ սէֆինէտէ Ամէ-
րիգալը պիւնիւք պիր Ֆապրիգաթօր պուլունմադտա իտի-
քի , մուախարէն քէնտիսինի նիւ-Եօրդտա թանըալմ , վէ
իսմի ճէյմս Մօրթիմէր իտուկինի թահգըդ էյլէտիմ : - Այնի
վարօրտա , միւսիւ Բօլ Հարման նամընտա պիր տէ Փրանսըզ
պուլունմադտա իտի քի , սօնրա ճէյմս Մօրթիմէրին տամա-
տը օլտու :

Թհրիեար . - Էվվէթ , Էվվէթ , Էսնաի սէյեահաթտա պէ-
րապէր իտիք . . . ճէյմս Մօրթիմէր իսմի , Եօլճուլուլում հէն-
կեամընտա զուհուրա կէլիշ օլան պիր վագըաեը , Եսնի
պիր սիրգաթ թէճըիւպէսինի խաթըըըմա պըրագմադտա
տըր :

Փապիպ . - Սիրգաթ թէճըիւպէսի՞մի :

Թհրիեար . - Էվվէթ , ազ դալտը քի , պու սիրգաթ Փիի-
լինէ պէն գուրպան օլաճագ իտիմ . . . չէօյլէ քի , իւղէրիմ-
տէ մէվճուտ պուլունան պիր մէշին չանթատա , օթուզ սէ-
նէ միւթէմատիէն չալըշարագ թօրլամըշ օլտուղում մէպլաղ
հըֆղ իտիլմիշ օլտուղու հալտէ , ալչաղըն պիրի , պու չան-
թանըն իրինի քէստի , վէ չանթաեը աշըրտը :

Փապիպ . - Հալ պու քի , մէգքիւր չանթա Եինէ սիղէ
իեատէ օլունտու , տէյիլմի :

Թհրիեար . - Էվվէթ , սարիգին , իճրաի սիրգաթը Էսնա-
սընտա վուգուաթը կէօրմիւշ օլան պիր Եօլճու սահէպինտէ ,
չանթամը թէքրար էլտէ իթաիմ :

Փապիպ . - Պու սիրգաթ վագըաաընը աալա իշիթմէտիմ :

Թհրիեար . - Իշիտէմէզ իտինիզ , զիւրա , իւրսըղըն Փա-
միլեաաընը թանըեան մէրգում Եօլճունուն իպրամլարը իւ-
ղէրինէ , սիւքիւթ իթթիխաղ իթմէքիկէ սէօզ վիրտիմ :

Փապիպ . - Այնի վարօրտա , պիթթէսատիւֆ պիր Գա-
նատալը իլէ կէօրիւ շտիւմ . պու Գանատալը պանթա զարիպ
պիր չէյ խապէր վիրտի քի , օ չէյի , թահսիլի իւլունմադը :

ներնտա ալթը սէնէ դատար Ամէրիգատա գալորըմ միւտ-
տէթ զարֆընտա էլտէ իթտիմ:

Թհրիեար . - Սէօյլէտիկինիզ շէյ նէ տիր :

Պապիպ . - Երկիրմի սէնէ դատար Ամէրիգատա իգամէթ
իթմիշ օլտուղունուզ հալտէ , նէ օլտուղունու պիլմէլիսինիզ:

Թհրիեար . - Նիհաեէթ , նէ շէյ տիր :

Պապիպ . - Պիր շէրպէթ տիր քի , Հինտլիէրճէ լաֆզան
իշկի թէսմիսէ օլունուր , վէ Բահ- Է-Բահ շէրպէթինտէն հա-
սըլ օլան ժաւա իշկիսինէ մուատիլ տիր . շու գատար քի ,
ղէհլիւրի եօգ տուր , եախօտ վար իսէ տէ , խաֆիֆճէ տիր :

Թհրիեար . - Էվլէթ . . . Էվլէթ . . . Բէք չօգ սըրրլարը
մէյտանա չըգարմըշ օլան պու շէրպէթին պահսընը իշիթմի-
շիմ տիր : - Լաքին , զանն խտէրիմ քի , պու թէաճճիւպէ
շայեան նէթիճէլէր , եալընըզ նաղմէլի թէաթրօլարտա մէվ-
ճուտ տուր :

Պապիպ . - Մուսիւ Պօղ , պու խուսուստա եանըլըեօր-
սունուզ :

Թհրիեար . - Սիղ ինանըեօրմուսունուզ :

Պապիպ . - Եալընըզ ինանմագ տէյիլ , օլ պապտէ է-
մինիմ:

Թհրիեար . - Թէճըրիւպէսինի իթտինիգ մի :

Պապիպ . - Բէք չօգ տէֆա թէճըրիւպէսինի իթտիմ , վէ
տայիմա իսթէնիլէն նէթիճէելի իսթիհասալ իյէտիմ:

Թհրիեար . - Օ հալտէ , պէնտէ , արթըգ ինանմամագլըգ
իթմէմ . . . Տօ'գթօր , Ամէրիգատան իլմէ վէ ֆէննէ տայիր
բէք չօգ սըրրլար կէթիրմիշ օլնալըսընըզ :

Պապիպ . - Էվլէթ , Ֆրանսատա , հէնուզ ֆէննի թըպպ-
ճա գապուլ օլունմամըշ , պունունլա պէրապէր բէտտ ու ին-
քեարը նագապիլ պազը խասսէլէրի հայիզ պուլունան պիր
թագըմ նէպաթլարը թահգըգ իթտիմ:

Թհրիեար . - Սիղ պու նէպաթլարը գուլլանըեօրմուսու-
նուզ :

Պապիպ . - Ֆըրսաթ տիւշաիւքճէ գուլլանըեօրում , վէ
տայիմա մուվաֆֆագ օլուեօրում:

Խնքիեար . - Պուրատա չօգ վաղըթ գալաճա՞գմըսընդ :

Թապիպ . Եալընըդ պիր գաչ կիւն գալաճաղըմ . . . Նա միզաճ օլան գըզգարընտաշըմը կէօրմէք նիյեէթիյլէ կէլմի շիմ տիր , վէ միւմքին մէրթէպէ իսթիրաճաթ իտէրէք , պուրատաքի իգաճմէթիմտէն իսթիֆատէ իտէճէեիմ : Բէֆիգլէրիմտէն պիրի , Բարիստէքի միւշթէրիլէրիմէ վիզիթա իթմէքլիկի տէրիւհտէ իյլէմիշ տիր :

Խնքիեար . - Իմտի , Պուա-լը-Րուատա գալտըղընըդ միւտտէթ զարֆընտա , բէճա իտէրիմ , հէր կիւն պիրիպիրիմիզի կէօրէլիմ քի , սէվտիկիմ , ֆագաթ , օրատա վէֆաթ իթմէք իսթէմէտիկիմ օլ կիւզէլ Ամէրիգա հագգընտա պահա իտէլիմ :

Թապիպ . - Բէք իյի , աղիլիմ միւսիւ Պօսդ , պու խուսուսու սիզէ վատ իտէրիմ :

Օլ էսնատէ , իքի կէնճ գըզլար վէ վալիտէլէրի աեաղա գալգտըլար :

Պիւեիւք գըզ . - Էֆէնտի տէտի , ադչամ թաամընըն վագթը եագլաշըեօր , զանն իտէրիմ քի , խանէմիզէ ալտէթ իթմէքլիկին զէմանը տըր :

Թապիպ . - Վէ օրմանլարտա , ադչամըն սէրինլիկի տէ , սիզին իչին մուզիրը տիր . . . Իմտի , խանէնիզէ ալտէթ իթմէքլիկինիզի իսթար իտէրիմ :

Խնքիեար . - Իմտի , տօգթէօր , բէճա իտէրիմ , էլինիզի պանա ուզաթըն . . . չիւնքի էվվէլքի գատար չէվիք տէյիլիմ :

Թապիպ , իհթիեարը մէրգումու օթուրտուզու մահէլլտէն գալտըմագլըղա եարտըմ իթտի , վէ գօլունու մէրգումա ուզաթտըղընտա , Բընէ Պօսդ , իշպու թէքլիֆի գապուլ իյլէտի . պէօյլէճէ , մէրգուման պէշ էշխաս , Պուա-լը-Րուա եօլունու էլէ ալտըլար :

Բընէ Պօսդ , քէօեիւն ադղընտա վէ Սէն նէհրի գըեըլարը իւզէրինտէ քիւչիւք պիր խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ իտի :

Պու խանէնին գարուսունա մուվասըլէթ իթտիքլէրինտէ , տօգթէօր , իհթիեարը մէրգումու , գըզընա վէ թօրունլա-

ըննա թէսիմ իլէ , քէնտիսի օրատան չէքիտի , վէ Սէն
նէհրի գրեւսընտաքի եօլտան եիւրիւնէրէք , « Ավճըլարըն
պուլուշտուգլարը մահէլլ » նամ օթէլին բիշկեսհընտան մի-
րուր իյլէտի :

Օլ էսնատէ , խանճը դարը , գաբունուն էօնիւնտէ պու-
լունմաղլէ , հէքիմի սէլամլատը , վէ պատէհու ,

— Գըզգարընտաշընըղ մատամ նասըլ արը , տէյի սի-
վալ իթտի :

Փապիպ . — Բէք իյի տիր , աղիղէմ , հէման քէսպի ի-
ֆադաթ իթմիշ կիպի տիր :

Խանճը . — Տիմէք տիր քի , եադընտա պուրատան կիտէ-
ճէքսինիղ :

Փապիպ . — Էվվէթ , պիր դաշ կիւնէ դատար , կիտիպ
իշիմէ տէվամ իտէճէեիմ :

Տօգթէօր , սէլամ վիրիպ , եօլունա տէվամ իյլէտի :

Վագըլթ կէչմէքտէ օլտուղունտան , Օվիտ ավտէթ
իթտի :

Մէրգոււմ , իհթիւար մէշէ աղաճընըն ավթընտա կէօ-
րիւշմէքտէ օլան իքի քիշիեի ագատէմճէ նէրէտէ կէօրմիւշ
օլտուղունու խաթըրլամաեա չալըշմագուա իտի իսէ տէ , պիր
տիւրլիւ տէրխաթըր իտէմէտի :

Օվիտ , թէնէզզիւհիւնտէն ավտէթ իյլէրքէն , եինէ այ-
նի մահէլլտէն կէշտիկի սըրատա , մէրգոււման իքի շախս օ-
րատա պուլունմամագուա իտիլէր :

Օվիտ , ուզուն պիր ըսլըգ սէսինտէն , Բարիս գաթա-
րընըն Պուա-լը-Ռուաեա մուվասըլէթի խապէրինի անլամաղ-
լա , մատուուաղէլ Ամանտաեը դարշըլամագ իւզրէ , հարէ-
քէթինի չաբուգլաթտը :

Ամանտա , դաեթէ կիւզէլ վէ ճալիպ պիր թարզտա
կիեինիպ դուշանմըշ օլտուղու հալտէ , պիրինճի մէվգիտէն
օլան վակօնունտան աշաղըեա էնտի :

Օվիտ , մէվգիֆ միւտիւրինին պիր միւսաատէյի մախ-
սուսէսի իւզէրինէ , ըրթըմ իւթիւնտէ մէրգոււմէեէ պէք-
լէմէքտէ իտի :

Ամանտա , պէրապէրինճէ կէթիրմիշ օլտուղու պիւ-
եիւք պիր սանտըղընը , մուվադգաթէն մէվգիֆ գարուճու-
սունուն նէզտինէ պըրագտը :

Ամանտա . - (Սախթէ պարօն տը Րէյսէ գավուշարագ.)
Միւնասիպ պիր իգամէթկեաճ պուլտունո՞ղ մու :

Օվիտ . - Պիրաղտան կէօրիւպ մուհաքէմէ իտէրսինիղ :

Ամանտա . - Ագշամ թաամը հազը՞ր մը տըր :

Օվիտ . - Պիղի պէրէեօր :

Ամանտա . - Սանտալտա հազը՞ր մը տըր :

Օվիտ . - Կիտէճէկիմիղ օթէլին ալթը սանտալը վար տըր :
Իսթէտիկինիղի ինթիսապ իտէպիլիրսինիղ :

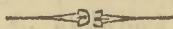
Չէնտ տագըգա զարֆընտա , Օվիտ վէ լէֆիգէսի , մա-
լիւմ օլան օթէլէ մուվասըլէթ իյլէտիլէր :

Սուֆրա հազըր օլուպ , Սօլիօ , Ամանտանըն սանտը-
ղընը ժէվգիֆ գարուճուսունտան ալըպ , Միւրիեէ սէյֆի-
եէսինէ կէօթիւրմէքլիկի , օթէլին պիր խըղմէթքեարընա էմր
իյլէտի :

Ամանտա . - Միւրիեէ սէյֆիեէսի նէ՞րէսի տիր :

Օվիտ . - Իգամէթ իտէճէկիմիղ քիւչիւք խանէ տիր :

Ամանտա . - Հայտէ կիտիպ տօլաշալըմ :

5

Օվիտ անախթարլարը ալըպ , Ամանտաւը կէօթիւրտիւ :
Կէնճ գըղ , պիր քէրրէ տէրունը խանէեէ կիրարկինտէ ,

— Պուրասը հազըղէթէն բէք կիւղէլ տիր . . . սայքի
քէնտի խանէմիղտէ պուլունուօրուղ . . . լաքին , թաամա-
րըմըղ նէ՞րէտէ թէտարիք օլունաճագ տըր , ալէյի սիւալ
իթտի :

Օվիտ . - Օթէլտէ :

Ամանտա . - Լաքին , իշթէ պու բէք սըգըլաճադ շէյ տիր . . . վազաա էօյլէ թաամը իշին պէյիս եօգ տուր , ֆա-
գաթ , ագչամ թաամը իշին պու գապիլտէն տէյիլ տիր . . .
Հէր ագչամ պուրատա թաամ իթսէք , մէմնուն օլուրում ,
չիւնքի , պուրատա սէրպէսթ վէ րահաթ օլուրում : - Պուն-
տան պաշգա , շաեէտ թէսատիւֆէն , օթէլէ կիտիլիրքէն
եաղմուր եաղար իսէ , չամուրտա եիւրիւմէքլիկիմիզ , վէ սու
իլէ միւլէմմա օլմագլըլըմըզ լազըմ կէլէճէք տիր : - Իմտի ,
էօյլէ թէրթիպ իտին քի , կիճէքի թաամըմըզ պուրատա գու-
րուլտուն . . . էկէրչի պու արզումու իճրա իտէրսէնիզ , մէմ-
նուն օլուրում :

Օվիտ . - Իգթիզա իտէն էվամիրի իթա իյլէրիմ :

Օթէլին ուշաղը սանտըգ իլէ մուվասըլէթ իտիպ , Ա-
մանտա , պու սանտըզը , օտալարտան պիրինէ վազ իթտիր-
տի , վէ պատէհու Օվիտ իլէ պիրլիքտէ , ագչամ թաամը
իթմէք իւզրէ , օթէլէ կիթտի :

Սանճը գարը . - Մա'տամ , քէօշկտէն խօշնուտ օլտու-
նուզ մու :

Ամանտա . - Բէք խօշտուտ օլտում :

Սանճը գարը . - Խօշնուտ օլաճաղընըզը մէմուլ իտիեօր-
տում . . . Օրատա ղաեէթ րահաթ օլաճագսընըզ . . . Ասլա
գօմշունուզ եօգ տուր , եալընըզ սէյֆիեէնին սաղ թարա-
ֆընտա վազը խանէտէ , տօգթէօր Բիշարըն խասթա գըզ-
դարընտաշը իգամէթ իտէր :

Ամանտա . - (Կիւլէրէք .) Տօգթէ'օր մու , տիմէք տիր
քի , խասթա օլուր իսէմ , տիվարը վուրուպ քէնտիսինի չա-
ղըրապիլիրիմ :

Սանճը գարը . - Խապէրինիզի իշիտէմէզ , չիւնքի , մէզ-
քիւր էմլաք պիւեիւք տիր , վէ էվ տէ , պաղչէնին ուճուն-
տա պուրլունտուղունտան , պիր տիվար իլէ սիզին խանէնիզ-
տէն այրըմըշ տըր :

Օվիտ , տիգգաթլէ տինլէմէքտէ օլուպ , հէր պիւ քէ-
լիմէեի ֆիքրինտէ սագլամագտա իտի :

Ամանտա . - Թաամըմըզ հազը՞ր մը տըր :

Ծաննը գարը . - Մա'տամ , թաամընըզը կէթիրմէք իչին , սիզին վիրուտինիզէ պէքլէեօրտուդ :

Ամանտա . - Բէք ալէա , թաամըմըզը կէթիրին . . . Հէր սապահ , գահվալթըմըզը իթմէք իչին պուրաեա կէլէճէեիլ , լաքին , կիճէլէրի , թաամըմըզը քէօշկէ կէթիրմէլիսինիլ :

Ծաննը գարը . - Մատամ , իսթէտիկինիլ թաամլարըն թարիֆասընը հէր սապահ պէնտէնիլէ պիլտիրի՞րմիսինիլ :

Ամանտա . - Պու խըզմէթի միւսիւ պարօն կէօրէճէք տիր :

Մուախթարէն սուֆրաեա օթուրուլուպ , թաամա պաշ-
լանըլտը :

Իշպու իքի քէօյ մէրագըլըլարընըն քեաֆֆէյի հարա-
քեաթ ու մուամէլաթընը կիւնիւ կիւնիւնէ տէրճ ու պէեան
իթմէքտէն սարֆը նազարլէ , տօղրուտան տօղրուեա հիքեա-
եէմիզէ թէալիւզիւ օլուպ , պու իքի շախսըն ահվալի իւզէ-
րինէ տէ միւնասիպէթի պուլունաճադ օլան վագըալարը պէ-
եան իթմէքլէ իքթիֆա իյլէրիլ :

Մատմուաղէլ Ամանտա , պարօն Արնօլտ տը Բէյս հագ-
դընտա շիւպհէ իթմէքլէ , վէ անըն , պիր պարօն տէյիլ ,
տիկէր պիր շէյ օլմասը զանն ու զէհապընտա պուլունմագլա ,
վէ մէրգումուն քէնտի հագդընտաքի էֆքեար ու նիեաթընա
կիթտիքճէ ֆէվգէլատէ միւթէրէտիւտանէ նազար իթմէքլէ
պէրապէր , քէօյ էյլէնճէլէրինտէն գիեատէսիյլէ մահզուզ
օլմագտա իտի :

Աճապահն՞ մագսէտլէ , Օվիտ , Ամանտաեա րէճա պիլէ
իթտիրմէեէրէք , անըն թէքլիֆ իյլէմիշ օլտուղու քէօյ սէ-
ֆասընը գապուլ իթմիշ , վէ պու սէֆանըն սէքիլ կիւն իմ
թիտատ իյլէմէսինէ մուվաֆֆադաթ կէօսթէրմիշ իտի :

Իհթիմալ քի օդուեանլարըմըզ , պու սիւալի զաթէն
քէնտի քէնտիլէրինէ իթմիշ տիրլէր :

Վուզուաթլար , օդուեանլարըմըզա պու պապտէ ճէ-
վապ վիրէճէքլէր տիր :

Պու իքի շախսըն , տէօրթ կիւնտէն պէրու Պուա-լը-Րուա
գարիեէսինտէ իգամէթ իթտիքլէրի հալտէ , պիլա ֆասլա չայ :

տա թէնէզզիւլէ չըգմագտա , օրմանա կէզմէկէ կիթմէքտէ , գարինէնին շայեանը թէմաշա մահէլէրինի զիեարէթ իյլէմէքտէ , վէ պաղը մաղաղա վէ տիւրքեանլարա կիրիպ չըգմագտա խալէր :

Պու թէնէզզիւլէրտէն հօրիուն օլարագ քէօլէ ավտէթլէրինտէ , մէրգում վէ մէրգումէ պօլճա թաամ իթմէքտէ , վէ պատէհու Ամանտա , իրթէսի կիւն պու եօլտա էօմրիւնէ երնէ տէվամ իտէպիլմէք իլին , քէսպի գուվլէթ իյլէմէքլիք իհիթիեանճընը հիսս իլէ , եաթաղա կիրտիկի կիպի , Օվիտ տալի եաթմագտա խալէր :

Կէնճ գըղ , սալթէ պարօն Արնօլտ տը Բէյսին հէր վագըթ քէնտի եանընտա պուլունարագ , էն ճիւղի մէրամընը պիլէ իճրաեէ հաղըր իտուկինի կէօրտիւկիւնտէ , հագդընտա սուի զէհապա տիւշար օլտուղու , վէ եէտինտէ պուլունան նամէեի քէնտի ալէյհինտէ իսթիմալ իթմէք ֆիքը վէ թասալվուրունտա օլմատըղը զանընտա պուլունմանա պաշանմագտա , վէ մատամ Օկիւսթինտէն , սէքիզ կիւն եէրինէ , Օն պէշ կիւն իզին ալմամըշ օլմասընտան տօլաեը էսէֆ իթմէքտէ իտի :

Սօլիօ իսէ , իշ կէօրմէք վագթը կէլիշ օլտուղունու տիւշիւնմէքտէ իտի :

Պիր կիւն , Ամանտա , մալիւմ օլան օթէլտէ գահվալթը իտիտիքտէն սօնրա , սանտալ իլէ թէնէզզիւլէ չըգմագլըղը արգու իթտի :

Օ սապահտան պէրու , Օվիտ , բըլանընը ֆիքրինտէ գուրմագտա օլմասը հասէպիլլէ , ֆէնա պիր պաշ աղըրսընա տիւշար օլմուշ օլտուղունու պէեան պիրլէ ,

— Ազիզէմ , - տէտի , - պու կիւն սիզին իլէ պէրապէր կէլէճէք գատար ճէսարէթ վէ գուվլէթիմ հօգ տուր : Պէն շիմտի իլք կէնճլիք զէմանընտա պուլունմանօրում , հալ պու քի սիզ , եօրուլմագ նէ իտուկինի պիլմէեօրսունուզ : Իմտի , պանա միւսաատէ իտին քի , կիտիպ պիր աղ եաթաեըմ , վէ սիզի էօլլէտէն սօնրա եալընըղ պըրագանըմ :

Ամանտա . - Ազիզիմ պարօն , զաթընըղը բահաթսըղ իթ :

մէք խթէմէմ... Պէն եալընըղճա չայտա թէնէզղիւհէ կիտէրիմ, վէ թաւալըգ պաղը պալըգլարը ավլամաեա չալըչըրըմ: - Սիղ կիտին րահաթ խին... Իքի սաաթ դատար ուեուտուղունուղ հալտէ, ումարըմ քի պաշ աղընըղ կէչէր:

Օվիտ. - Հաղըգէթի հալտէ միւղտարըպ օլտուղում ճիհէթլէ, պու միւսաատէնիզտէն միւսթէֆիտ օլաճաղըմ:

Ամանտա. - Սիղին իլէ պէրապէր էվէ կէլմէքլիկիմի, վէ ըիֆադաթընըղտա պուլունմագլըղըմը խթէ՞րմիսինիլ:

Օվիտ. - Պիհուտէ եէրէ սիղէ խասթա պագմագլըղ վաղլֆէսինի իճրա իթտիրմէք կիւճիւմէ կիտէր: Զաթէն եալընըղըղա վէ սուսուղա իհթիեաճըմ վար տըր, իմաի, սիղ կիտին թաւալըգ պալըգ ավլաեըն, պէն տէ սէյֆիէեէ ավլաէթ իտէեիմ:

Ամանտա. - Պիրիպիրիմիղի նէ՞րէտէ պուլաճաղըղ:

Օվիտ. - Ագչամ թաամընտան էվվէլ պուրատա պուլուչուրուղ: - Պէն, ապսէնթիմի իչմէք իչին պուրաեա կէլէճէեիմ:

Օվիտ, կէնճ գըղտան միւֆարադաթ իթտի, վէ մէգպուրէ պալըգ ալը ալէթլէրինի տիւղիւպ, սանտալա օթուրտուղու, վէ պիր սէօեիւտ աղաճընըն կէօլկէսի ալթընտա կիւղէլ պիր մէվգը ինթիսապ իթտիկի սըրատա, սախթէ պարօն տըր Բէյս տէ, նիմ պաշ աղընընա տիւչար օլմուչ օլան քիմսէ կիպի, ահէսթէ սուրէթլէ, քէօլկէ կիթմէքտէ իտի:

Հալ պու քի, պիր քէրրէ քէօլկիւն դաբուսոււնու արգաւսընտան դաբաեընճա, միւթատ օլան հարէքէթլինի քէսպ իտէրէք, քէնտի քէնտիեէ,

— Նիկիլիսի պիր սէնէ մուգատտէմ, սախթէ Բօլ Հարմանըն քիմ օլտուղունու, վէ նէ՛ տիւչիւնտիւկիւնիւ անլամագ իսթէրիմ, վէ անլատըմ: - Պու կիւն տէ, Ամանտանըն, պէնիմ հաղգըմտա նէ՛ տիւչիւնտիւկիւնիւ, վէ նէ՛ պիլտիկինի անլամագ իսթէրիմ, վէ անլաեաճաղըմ, տէտի, վէ տէրունինտէ հըֆղ իթմիչ օլտուղու չանթասընը տօլապտան չըգարըպ, պունտա, Բարիստէն հարէքէթ իթմէղտէն էվվէլ իքի կէօմլէք արասընա վաղ իթմիչ իտուկինի կէօրմիւչ օլ-

տուղումուղ քիչիւք շիշեի ալտը, վէ պու շիշեե պագտըղը սըրատա, տօտագլարը իւղէրինտէ պիր թէպէսսիւմ միւշահէ տէ օլունտու :

Պատէհու, եինէ քէնտի քէնտիեէ,

— Շու շէրպէթ սահէսինտէ միւքէմէլ պիր նէթիճէեէ տէսթրէս օլտուղում կիպի, պու տէֆա տախի տէսթրէս օլաճաղըմ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ շիշեի պիր մասա իւղէրինէ վաղ իլէ, էթրաֆընա կէօղ կէզտիրտի :

Պօեալը թախթատան մամուլ օլան պիր սուֆրա իւղէրինտէ, էնվայի շէրպէթլէրի, մէսէլա շարթրէօղ, քիւրասօ, դասի, անիզէթ վէ սահիրէեի հավի պաղը շիշէլը օլուպ : Նէլ շաբիթօղ ալէամէթլի պիր շիշէ տէրունինտէ, մէզքիւր իշկիտէն տէօրթ պէշ դատէհլիք պուլունմագտա խտի :

Սօլիվօ, պու իշկիեի կէօրտիւկինտէ,

— Ամանտա, պունու, տիկէր իշկիլէրէ թէրճիհ իտէր : Իմտի պու ագշամ տախի ատէթի վէճհ իւղրէ պունտան իւշէճէկինտէն, նէթիճէսի տէրհալ կէօրիւլէճէք տիր, տէյի միւլահաղա իլէ, էվվէլա շարթրէօղ շիշէսինն աղղընը, վէ պատէհու Ամէրիգատան կէթիրմիշ օլտուղու շիշեի աշտը, վէ իքինճիսինն միւհթէվի օլտուղու շէրպէթտէն իքի գաշըգ գատար պիրինճիսինէ տամլաթտը :

Պունու եաբտըգտան սօնրա, Օվիտ, գիքր օլունան շիշէլէրի, եինէ, ալտըղը մահէլլէ վաղ իյլէտի, վէ վաղթընը նասըլ կէշիրէճէկինի պիւմէտիկինտէն, վէ սաթթէ պաշ աղըրսը սէպէպիլլէ տիշարը չըգմասը մէմնու օլտուղունտան, պիր գանաբէ իւղէրինէ եասլանտը, վէ հաւանըն հէրարէթիլլէ, աղ վաղթթտա ույգուեա տալտը :

Պըրագալըմ մէրգում ույգուսունա տալտըն, վէ պիր սաթթտան պէրու պալըգ ալըյլա մէշղուլ օլան մատմուհաղէլ Ամանտաեը պուլալըմ :

Նակէհան մէզպուրէ, չաեըն եաղըննտա վաղը տէմիր եօլ ճիհէթինտէն իշիտիլմէքտէ օլան դարիպ պիր չամաթատան, նաղարը տիգգաթը օլ թարաֆա աթֆ օլունտու : Շէօյլէ քի, տէհէթլի պիր միւսատէմէտէն սօնրա, շիտտէթ-

լի տիւտիւկ սէսլէրի, պատէհու ֆիղան ու ֆիրեատլար, վէ եարտըմ տէյի պաղըըլլար աքս իթմէքտէ օլմասըլլա, Ամանտա, սանտալըն գըչ թարաֆընա չըգտը, վէ պիր թագըմ ատէմլէրին տիւանէ կիպի գօշուշտուգլարընը, վէ պիր թագըմըն տախի, եարը բարչալանմըչ օլան վակօնլարտան չըգարըլլա, մուճիպի թէհասիւֆ վէ տէհչէթ պիր հալտէ եըղըլմագտա իտուկինի միւշահէտէ իյլէտի:

Ֆիղան ու ֆերեատլար վէ եարտըմ նիտալէրի իսէ, աըթմագտա իտի:

Ամանտա, պու սէսլէրի իշիթտիկինտէն, վէ պէեան իթտիկիմիզ հալը էսէֆիշթիմալի կէօրտիւկիւնտէն,

—Մութլագա պիր գաթար, եէկտիկէրինէ չաթմաղլա, պիւսիւք պիր գաղա վուգու պուլմուշ օլմալը տըր, տէյի տիւշիւնտիւ:

Իշթէ, պու սըրատա, մէզպուրէ, մէրագա տիւշար օլարագ, սանտալընը, սէօեիւտ աղաճընըն քէօքիւնէ պաղլատը, վէ չաեըն քէնարընա աթլաեըպ, գըեաֆէթինին ալթիւսթ օլմասընտան ֆիթուր իթմէեէրէք, մէվգիֆ գուրպինտէ քեային մահէլլի ֆէլաքէթէ՝ տօղրու իլէրլէտի:

Այնի վագըթտա բէք չօգ էհլի մէրագ տախի մահէլլի մէզքիւրէ գօշուշմագտա իտիլէր:

Ամանտա, վագըայի միւտհիշէ եէրինէ եէթիշտիկինտէ, պիր մէնզարէյի տէհչէթֆէրմա գարչըսընա չըգտը:

Շէօյլէ քի, իւշ ատէտ վակօն, պիլ քիւլլիեէ բարա բարչա օլմուշ օլուպ, տիկէրլէրի իսէ, զէտէլէնմիշ օլտուգլարը հալտէ, պիրիպիր իւզէրինէ եըղըլմըչ իտիլէր:

Հէր թարաֆտան քէտէր վէ տէհչէթ նիտալէրի իշիտիւլիեօրտու, վէ գանլէրէ միւլէմմա, վէ եարը էօլիւ հալինտէ պուլունան պիր թագըմ մէճրուհ քէսան, թէճկէրէլէր իւզէրինէ վազ իտիլէրէք, կէօթիւրիւեօրլար իտի:

Մէվգիֆ միւտիրի, չարչաֆ կիպի եիւզիւ սարարմըչ օլտուղու, վէ սինիրի թուլթմուշ ատէմլէր միսիլլիւ տիթրէմէքտէ պուլունտուղու հալտէ,

—Զարուգ, պու մէճրուհլարը մէմլէքէթին օթէլ-

լէրինէ նազլ իտին , տէյի էմր վիրտի :

Ամանտա , լէհճէսի սօլմուշ , վէ տէհչէթէ տիւշար օլմուշ օյարագ , օթէլլէրէ կէօթիւրիւլէն պիշարէկեանը կէօրմէք իւզրէ , մէվգիֆ գարուսունտա տուրմուշ իտի :

Թօբլանմըշ օլան պիր չօդ էհլի մէրագ , արդառան իլէրի եիւրիւմէքլէ , մէզպուրէ , աղ վագըթտա , թա էօն սըրատա պուլունտու :

Օլ էսնատէ , նաշլարըն վէ մէհրուհլարըն եանընա վասըլ օլմագ իւզրէ , մէյտանտա օլան լարապալար օրթատան գալտըրըլըեօրտու :

Պաղը տէմիր եօլ մէմուրլարը , մէվգիֆ միւտիրինին թահթը նէզարէթինտէ օյարագ , չէնտ նէֆէր պիշարէկեանը չըգարմագ իւզրէ , հէման պիւսպիւթիւն էզիլմիշ օլան պիր վակօնա կիրտիլէր :

Իւսթլէրի պաշլարը եարէլէր իլէ տօլու պուլունան տէօրթ նէֆէր եօլճու , հէնուզ պէրհաեաթ օլտուգլարը հալտէ , արտարտա եաթագլար իւզէրինէ կէօթիւրիւլտիւլէր :

Վակօնուն իլինտէն , - Պու պիշարէ տէլիգանլը էօլմիւշ կէօրիւնիւեօր , - տէյի պիր սէտա իշիտիտի , վէ մէվգիֆ միւտիրի իսէ , - Իհթիմալ քի պաեըլմըշ արը , հագգընտա թէտապիրի իհթիեաթքեարանէյի լաղմէտէ գուսուր իթմէյին , - տէյի ճէվապ վիրտի :

Օլ էսնատէ , մէմէքէթ թապիպիլէ , տէրունի օրմանտա իհթիեար Րընէ Պօսգ իլէ կէօրիւշտիւկիւնիւ պէեան իթմիշ օլտուղումուզ տօգթէօր Րիշար մուվասըլէթ էյլէտիլէր :

4

Տէրհալ պու իքի թապիպ , մէճրուհլարը թահգըդ ու մուայեէնէեէ պաշլատըլար :

Էօլմիւշ զանն օլունան տէլիգանլը , բէք չօդ կիւճիւքլէ վակօնտան չըդարըլտը : Մէրգումուն պաշնտա տէրին պիր եարէ աշըմիշ օլմաղլէ , եիւզիւնտէն աշաղըեա դան ագմադտա իտի :

Մէվգիֆ միւտիրի թարաֆընտան վուդու պուլան միւրաճաաթ իւղէրինէ , տօգթէօր րիշար կէլէրէք ,

— Նէ՞ վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

— Բէճա իտէրիմ , շու պիշարէեէ պաղըն , տէյի միւտիր պէեան իյլէտի :

Այնի վաղըթտա , մէվգիֆ միւտիրի , իքի տէմիր եօլու մէմուրունուն ըրխթըմ իւղէրինէ վաղ իթտիքլէրի էօլիւ կիպի օլան վիճուտի կէօսթէրմէքտէ իտի :

Թապիպ , մէճրուհա տօղրու էյիլաի : Ամանտա , օսըրատա մէճրուհուն եանընտա տուրմագտա օլտուլունտան , անըն դանլարա միւլէմմա սիմասը , քէնտի նաղարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի , վէ պիրտէն պիրէ , վէ իղհարը հայրէթ վէ քէմալ տէհչէթ իւղրէ , վէ եավաշ ոէտա իլէ ,

— Օ տո՛ւր . . . օ տո՛ւր . . . Տիւշմէն տիր , տէտի :

Մէվգիֆ միւտիրի , մէղպուրէնին հայրէթ ալէամէթինի կէօրմիւշ օլմաղլէ ,

— Մա՛տամ , սիղ պու տէլիգանլընը թանըեօրմուսուշուղ , տէյի սիւալ իթտի :

Մատմուաղէլ Ամանտա , իլք հարէքէթինի զապթ իտէմէմիշ օլմասընտան տօլանը էսէֆ իթմէքտէ , վէ ժուանեիտէքի կէչմիշ ղէմանըն խաթըրէսի , քէնտիսինէ իրատ օլունան սիւալէ սուրէթի մուլաֆիպաղաթըեարանէտէ ճէվապ վիրտիրմէմէքտէ իտի :

Շու գատար քի , պիւսպիւթիւն ճէվապ վիրմէմէքլիք տէ գապիլ օլամահաճողընտան ,

— Էօյլէ ղանն իտիւօրտում . . . ֆագաթ , տիգգաթլէ պագտըգճա , ալտանմըչ օլտուղումու , վէ ղահէթ միւպ-հէմ պիր միւշապէհէթտէ պուլունմուշ իտուկիմի անլահօ-րում , տէյի պէհան իյլէտի :

Փապիպ . - (Իճրաի թէտգիգտէն սօնրա .) Պու տէլի-գանլը եարալը տըր : - Իմաի , պիր թէճկէրէնէ դօնուլուպ , մէմլէքէթին պիր օթէլինէ կէօթիւրիւլմէլի տիր : Էմրի թէ-տավիսի իչին պէն օրահա կիտէրիմ :

Մեվգիթ միւտիքի . - Հաճկը օթէլէ , տօգթօր : - Պագա-լըմ եէր պուլունաճա՞գ մը տըր :

Փապիպ . - Ավճըլարըն պուլուշտուգլարը մահէլլ տէնի-լէն օթէլտէ եէր պուլունուր . . . պէնիմ թարաֆըմտան կէօ-թիւրին :

Ամանտա . - (Բէնտի քէնտիե .) Իշթէ պու ֆէնա . . . Պէն իսէ , պարօնուն , Տիւշմէնի կէօրմէսինի ասլա իսթէմէ-եօրտում :

Պու արա մէճրուհ , օթէլէ կէօթիւրիւլմէքտէ օլտու-ղունտան , կէնճ գըզ , պիր ազ արգատան եիւրիւտիւ :

Թէճկէրէ , օթէլին հավիսինէ կիրտիկինտէ , պարօն տը Բէյսին տօսթու օլան կէնճ գատըն՝ սանտալընա կիտիպ , եէնփտէն ավըյլա մէշղուլ օլմահա պաշլատը : Փագաթ , ա-շիքեար պիր միւլահազա վէ թէֆէքքիւր , մէզպուրէնին ֆիք-րինի իշղալ իթտիկինտէն , եարըմ սաաթ սօնրա չահըն քէ-նարընա աթլատը , վէ տօղրուճա օթէլէ կիթտի :

Սանճը գարը . - Մա'տամ , գաղատան խապէր ալտընը՞ղմը :

Ամանտա . - Օ գաղա , հէման կէօզլէրիմին էօնլունտէ վուգու պուլտու . . . Հաթթա սիղէ պազը մէճրուհլար կէ-թիւրիւլիշ օլտուղունու տախի պիլիւրիմ :

Սանճը գարը . - Իւշ քէշի կէթիւրիւտի . . . Իքիսի գատըն վէ պիւրիսի պիւր կէնճ էրքէք : - Տօգթօր Բիշար պունլարա վիգիթա վիքէճէք տիր : - Հագըգէթէն պու պիւսիւր պիր ֆէլաքէթ տիր : Ղալիպա Լիօնտան կէլէն գաթար , վազթ ,

ու զէմանըյլա տիւտիւկ չալմատըղընտան , Բարիստէն կէլէն
գաթար իլէ միւսատէմէ իթմիշ տիր :

Օլ էսնատէ Օվիտ Սօլիվօ , պաշ աղըրսընըն էսէրի գալ-
մամըշ օլտուղու ճիհէթլէ , օթէլէ կիրէրէք ,

— Պիր գազա վուգուլ պուլմուշ օլտուղունու իշիթաիմ ,
աճապա նէ վաղը օլտուլ , տէտի :

Ամանտա , Տիւշմէնին լազըրտըսընը իթմէքտէն սազը-
նարագ , կէօրմիւշ օլտուղու վազըսընը հիքեաեէ իթաի , վէ
Օվիտ , մէվգիֆէ գատար կիթմէկէ արզու իթաիկինտէն ,
քէնտիսի տէ մէրզումա ըիֆագաթ իթմէք խթէտի :

Մէվգիֆտէ , ումուսնին սիմալարընտա մահղունիեթ
ալէամէթի միւշահէտէ օլունուեօրտու :

Վազըայի միւթէէսսիւֆէյի մէղքիւրէտէ օն պիր գա-
տար մագթուլ օլուպ , էքսէրիսի աղըրճա մէճրուհ օլարագ ,
եիկիրմի եէտի նէֆէր մէճրուհ պուլունմագտա , վէ հիւքիւ-
մէթ իտէ , թահզըգաթա պաշլամագտա իտի :

Սաաթ եէտիտէն պիր աղ սօնրա , Օվիտ վէ ըէֆիդէսի ,
ազլամ թաամլարընը իթմէք իւզըրէ , Միւրիեէ սէյֆիեէսի-
նէ մուվասըլէթ իյլէտիէր :

Ամանտա , մահղուն վէ միւքէտտէր կէօրինտիւկիւնտէն ,

— Նէյինիզ վար տըր , ազիզէմ , աճապա տէմիր եօ-
լունտաքի գազա , մէսրուրիեթինիզի բայիմա՞լ մը իթտի ,
տէյի Օվիտ սիւալ սթաի :

Ամանտա . - Պիր աղ :

Օվիտ . - Ատամ սէնտէ . . . պիզէ նէ . . . պիզ օրատա
տէյիլ իտիք ա՛ . . . Սայիրլէրինի տիւշիւնմէկէ նէ՞ մէճպուրի-
եէթիմիզ վար տըր :

Ամանտա . - Իշթէ , եալընըզ մէնաֆիի շախսիեէլէրինի
տիւշիւնէնլէրէ մախսուս պիր միւլահաղա :

Օվիտ . - Էվլէթ , ազիզէմ , մէնաֆիի շախսիեէեի տիւ-
շիւնիւնէնլէրտէն օլտուղումու կիզլէմէմ :

Խըզմէթճի գըզ , պու արա թաամ կէթիրտիկինտէն ,
վէ եէմէք օտասընըն մոմլարընը եագտըղընտան , մէղքիւր
մուհալէրէ գաթթ օլունտու :

Օվիտ վէ Ամանտա սուֆրանա օթուրտուլար :

Խըզմէթճի , քեաֆֆէյի թապաղլարը թերթիպ իթտիք-տէն սօնրա ,

— Միւսիւ վէ մատամ , գահվէնիդի մաթպախտա , ման-կալ իւղէրինէ դժմուշում տուր : Էկէրչի պէնտէնիդէ միւսաատէ իտէրսէնիդ , կիտէերիմ , չիւնքի , մէճրուհլար սէպէ-պիյլէ պու կիւն զիեատէ իշիմիդ վար տըր , տէտի :

Ամանտա . — Էվվէթ , Էվվէթ , կիտինիդ գըզըմ : Գահ-վէեի պէն տօլտուրուրում : Անճագ , պու ագչամ պիդ տի-շարը չըգմանաճաղըմըզտան , կիթտիքտէն սօնրա , արգա-տան գաբուլարը գաբաեըն :

Խըզմէթճի , պու սուրէթլէ տիշարը չըգտը :

Օվիտ , ֆէվգէլատէ իշթիհա իլէ եէմէք եէմէքտէ օլտու-ղու հալտէ , թաամլարը խայլի ուղուն սիւրտիւ : Պատէհու Ամանտա , սուֆրատան գալգարագ , գահվէեի կէթիրմէկէ կիթտի :

Մէզպուրէ ալտէթլէ ,

— Տօսթում , հանիլը իշկիտէն իչէճէքսինիդ , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . — Ատէթիմ վէճհ իւղրէ , բոմ իչէճէիմ , սիզ նէ իչէճէքսինիդ :

Ամանտա . — Պէն տէ հէր վագըթքի կիպի շարթրէօզ իչմէք իսթէրիմ : Պիիըսինիդ ա , պէն շարթրէօզիւ բէք սէվէրիմ :

Մատմուաղէլ Ամանտա , գահվէեի պօշալթտը , վէ բոմ շիչէսինի Օվիտին եանընա վաղ իթտիկի կիպի , Գանատալը-նըն շէրպէթլիլէ գարըչըգ օլան քիւչիւք պիր շարթրէօզ գա-տէհինի տէ քէնտիսի իչին կէթիրտի , վէ պիր սիկարա գը-վըրտըգտան սօնրա եագտը , վէ պատէհու գահվէսինի ա-լըպ , պիր եուտումտա իչտի , վէ եէնիտէն տօլտուրուպ , պու տէֆա հէմ կէօրիւչէրէք , հէմաէ սիկարա իչէրէք , եուտում եուտում գահվէսինի պիթիրտի :

Օվիտ , մէզպուրէեէ ճէվապ վիրմէքտէ օլուպ , մէրգու-մէնին հարաքեաթընտան հիչ պիրինի նաղարը տիգգաթըն-տան գաչըմամագտա իտի :

Պու սուրէթլէ , վազըթ կէջիպ , սաաթ էվվէլա օն պու-
չուգ , պատէհու օն պիր վուրտու :

Պիր արա , Օվիտ , իսկէմէսինտէն դալգըպ , քէօշկիւն
բէնչէրէսինէ տօղրու իլէրլէտի , վէ դանաւոր դաբատըգտան
սօնրա , թէքրարէն Ամանտանըն գարչըսընա կէլիպ օթուր-
տու :

Ամանտա , արտ արտա սիկարա իչմէսինէ տէվամ իտի-
եօրտու :

Նակէհան , ժադ Կարօ , եի'կիրմի պիր սէնէ մուգատ-
տէմ մահուտ շէրպէթին թէհասիրինէ թապի օլտուղու մի-
սիլլու , մէզպուրէ տախի , մէզքիւր շէրպէթին թէհասիրինէ
տիւչար օլտու , վէ զաթէն նազչ ու պէեան իթմիշ օլտու-
ղումուղ ալէամէթլէր , եէնիտէն զուհուրա կէլտի :

Շէօյլէ քի , օլ կէնճ գատըն , էլինի էվվէլա անլընա ,
վէ սօնրա պօղազընա կէօթիւրիւպ ,

— Պօղազըմ թութուչուեօր ... սուսամըչըմ , տէտի ,
վէ պիւեիւք պիր դատէհէ սու տօլտուրուպ , իշթիեագլէ իչտի :

Ամանտանըն սու իչմէսի , մէմուլ օլունան նէթիճէնին
պիր ան էվվէլ զուհուրա կէլմէսինէ սէպէպ օլտու : Մէզ-
պուրէ , ազասը չէքիւմիշ , վէ կէօղլէրի գօրգունճ պիր հալ
քէսպ իթմիշ օլարագ , տօլրուլտու , վէ այնի վազըթտա ,
տօտագլարընտան , սինիր թութան ատէմլէրէ մախսուս
գահգահալը կիւրիւշ սէտասը իշիտիլտի :

Օվիտ , նէ' վազը օլաճաղընը պիլտիկի ճիհէթլէ , դաեթթ
սաքին պիր թավր ու հէյեթլէ Ամանտանա պագմադտա
իտի , վէ մէզպուրէ , չէնտ տագըգա դատար հէեհէճանը ա-
ղիմլէ , օտատա տօլաչտըղը սըրատա , մէրգում , ասլա ֆի-
թուր իթմէտի :

Անճագ , սիւալ ճէվապ զէմանը կէլմիշ օլտուղունու
անլատըղընտա , Օվիտ , շու եօլտա սիւալէ պաչլատը .

— Մէվկիւլիւմ , Պուրպօն յըլթըմընտաքի պըչագճը-
տան պըչաղը սաթըն ալմըշ օլան ատէմին քիմ օլտուղունու
անլատընը գ մը :

Ամանտա . (Ղաեթթ մանէատար պիր սուրէթտէ կէօգ-

լէրինի Օվիտէ աթֆի իտէրէք, քէսկին պիր սէտա իլէ.) Օ
ատէմին քիմ օլտուղունու էլպէթթէ սիզ պէնտէն տահա
կյի պիրիւր վէ թանըրսընը: Տիւշմէնին սախթէ սէնէտինի,
վէ պէնիմ, մատամ Տէլիօն նէշտինտէ պուլունտուղում սը-
րատա իճրա իթմիշ օլտուղում սիրգաթ իսպաթընը էլտէ
իթմէք իւզրէ, ժուանեիեէ կիտէն ատէմ տիր: Նիհաեթթ,
օ պտէմ արզսինիզ: - Սէօյլէյին, աղիզիմ, աճապա չօգտան
պէրու սիզին նէ օլտուղունուղու անլամամը շմըերմտէյի զանն
իտիեօրսունուղ: Տօ՛սթում, պէն ֆէվզէլատէ դուրնաղըմ, վէ
էօյլէ օեուն վէ տիւպարալարտան ալտանանլարտան տէյիլիմ:
Վագաա լիսանէն պիր շէյ սէօյլէմէմ ամմա, չօգ շէյ տիւ-
շիւնիւրիւմ... Էվվէթ, սիզ պիր ազչամ պէնի, Լիւսինին
խանէսինէ կէօթիւրտիւկիւնիւզտէ, պէնիմ եօգարը չըգարը-
ղըմ սըրատա, մահուտ պըչաղը սաթըն ալտընըզ: - Սիզ,
վագը օլան գուրնաղճա սիւալլէրինիզէ, շաչգընճա վէ ահ-
մագճա վիրտիկիմ ճէվապլարտան քէսպի վուդուֆիյեթթ ի-
տէրէք, օլ պէտպախթ գըզըն կիտէճէկի եօլ իւզէրինտէ
բուսուտա տուրտունուղ, վէ սիզ անը վուրտունուղ: -
Տօ՛սթում, սիզ պէնտէն զիեատէ տէեէրլիսինիզ: - Ագը-
պէթթեար պէն պիր խըրսըղըմ, լաբին, սիզ պիր գաթիւ-
սինիզ:

Ամանտանըն սէտասը կիթտիքճէ զիեատէ եիւքսէլմէք-
տէ օլտուղունտան, Օվիտ, մէրգումէեի սուստուրմագ, վէ
իգթիզա իտէր իսէ, էլիյլէ աղզընը դաբամագ իւզրէ աեա-
ղա գալգտը:

Լաբին, Ամանտա, բիւճաթ իտէրէք, եինէ եիւքսէք սէ-
տա իլէ, շու եօլտա քէլամընա տէվամ իլլէտի:

— Պըրագընըզ պէնի... պըրագընըզ պէնի... Ա՛հ,
պէն սիզի թանըրըմ, լաբին, հէնուղ թէմամիլլէ թանըմամ,
անճագ եագընտա, սիզին քիմ օլտուղունուղու անլաեա-
ճաղըմ: - Արաեօրում, պուլաճաղըմ, վէ պարօն տը րէյս
իսմի ալթընտա կիզլէնմիշ օլան իսմի մէյտանա չըգարտը-
ղըմտա, վա՛յ սիզին հալինիզէ: - Ա՛հ, սիզ, պէնիմ միւթէ-
ճասըր օլտուղում ճինանէթին իսպաթընը սաթըն ալտը-

նըզ, պինտպերին սիզ պէնի մահվ իտէպիլիրսինիզ : Լաքին , խա՛յր , իւք տէֆա պէն սիզի մահվ իտէճէեիմ , ետխօտ սիւ- քիւթ տուրմագլըղմա մուգապիլ , սիզտէն պիւեիւճէք պիր պէտէլ ալաճաղըմ . . . Լիւսիեի նիչի՞ն թէլէֆ իթմէք իսթէ- եօրտունուղ , իշթէ պունտա պիր սըրր մէվճուտ տուր քի , օ սըրըր զահիրէ իխրաճ իտէճէեիմ , վէ սօնրա , հագըզէթի հալ մէյտանա չըդտըղընտա , պէյնիմիդտէ միւտարէպէ պաշլաեաճագ տըր , լաքին , շիմտիտէն սիզէ խապէր վէրի- ըիմ քի , օ միւտարէպէ էսնասընտա , պէն սիզաթէն ղիեատէ գուվվէթլի պուլունաճաղըմ :

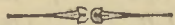
Օվիտին լէհճէսի սօլարագ , տիթրէմէքտէ իտի :

Մէրդոււմ , բէբէլէեեբէք ,

— Սո՛ւս օլ , սանա սուս օլ տիեօրոււմ , տէտի :

Ամանտա . - (Կէօղլէրինտէն ատէթա գան ֆըշգըրըր- ճասընա եիւզիւ գըղարարագ .) Խա՛յր , սէօյլէեէճէեիմ : Ահ , սէն պէնի , հիչ պիր շէյ կէօրմէեէճէք տէրէճէտէ քեօր , վէ հիչ պիր շէյ անլաեամահաճագ մէրթէպէտէ շաշգըն ղանն իտիեօրտուն : Փագաթ , տօ՛սթոււմ , պու պապտէ ֆէվզէլ- ղաեէ եանըլըեօրտուն , հէր շէյի պէն կէօրիւեօրտոււմ , հէր շէյի իշիտիեօրտոււմ , հէր շէյի անլաեօրտոււմ : — Պիւնտան պէօյլէ տախի պէհէր ատըմընը գօյլաեաճաղըմ : Ատէթա սէնին կէօլլէն օլաճաղըմ : — Պանա լաղըմ օլան՝ ագչէ տիր , վէ սէն պու ագչէեի պանա ղիեատէսիյլէ վիրէճէքսին : — Պէն ղէնկին օլմագ իսթէրիմ , սէն պէնի ղէնկին գըլաճագ- սըն , եօգսա , ալիմ Ալլահ , սէնի քիւրէեէ գատար սէվզ իտէճէեիմ : Իշիտիեօրմուսուն , անլաեօրմուսուն , սէնի քիւ- րէեէ գատար սէվզ իտէճէեիմ տիեօրոււմ : Հա՛ , հա՛ , հա՛ , քիւրէեէ՛ . . . քիւրէեէ՛ . . .

Կէնճ գըզ , տիշլէրինի սըգարագ , ուղուն միւտաթիթ գահգահա իլէ կիւլտիւ :

5

Սօլիվօ, իշպու բաթըրտըլը կիւլիւշ տիշարտան իշիտիւ-
լիւ տէյի գօրգտուղունտան, թէհտիտամիզ պիր սէտա իլէ,
— Սուս օլաճաճմըսըն, տէյի թէքրար իթտի:

Ամանտա. — (Չըլկընլըղը տայիմա արթարազ.) Սո՛ւս
մու օլմաերմ. . . Նի՛շին սուս օլաճաղըմ. . . Հաղըգէթի
հալի սէօյլէեօրում. . . Սէն պարօն տը Րէյս տէյիւսին, իմ-
տի սէնին մասքէնի աշաղը ալաճաղըմ. . . Պիր ազ էվլէլ
քիւրէքտէն պահս իտիեօրտում: Պէլքի տէ սէնի գաթլկեաճ
պէքլէեօր:

Օվիտին լէհճէսի գըղարտը: Մէրգումուն հիտտէթ վէ
տէհշէթի, քէնտիսինի ատէթա չըլտըրմազ տէրէճէսինէ կէ-
թիրմէքտէ իտիէր:

Պինապէրին, մէզպուրէնին իւղէրինէ սըչրաեըպ, պու-
րուշմուշ բարմադլարըյլա պօղաղընը սըգտը: Սայքի, քէն-
տիսինի սուսաուրմազ նիեէթիլէ, մէրգումէեի պօղմաղըղը
տիւշիւնմէքտէ իտի:

Օլ վագըթ Ամանտա, Օվիտին էլլէրինտէն եըլան կիպի
գուրթուլուպ, տէհշէթլէ ըէֆը սէտա իթմէսի իւղէրինէ,
մէրգումուն աղլը պաշընա կէլտի, վէ օլ կէնճ գըղը, իշպու
քէօշկ տէրունինտէ գաթլ ու թէլէֆ իյլէմէքլիք, միւպհէմ
պիր մուխաթարաեը, մուհազգագ պիր թէհլիքէեէ տէյիշ-
թիրմէք, վէ քէնտի քէնտիսինի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթ-
մէք օլտուղունու անլատը:

Պունտան գաթինաղար, Ամանտանըն վէֆաթը քէնտի-
սինճէ նէճէ եարաեապիլիր իտի:

Օվիտ, Ամանտանըն քէնտիսի հազգընտա նէ՛ տիւշիւն-
տիւկիւնիւ, նէ՛ քէշֆ իթմիշ իտուկինի, վէ նէ՛ կիպի մաղ-
սէտէ մայիլ օլտուղունու անլամաեա մուվաֆֆազ օլմուշ

օլմասըյլա միւսթագպէլտէ անըն հարաքեւթընա նէզարէթ իթմէքլէք քեաֆի իտի :

Էկէրչի կիւնիւն պիրինտէ , Ամանտա , մուսաթարտեր մուճիպ պիր հալ ու մէվզը քէսպ իթսէ իտի , Օվիտին , էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա գաթան հարէքէթ իթմէեէրէք , պիր սուրէթի խէֆիեէտէ անը օրթատան գալտըրմագլըղա վադթը օլապիլիր իտի :

Ամանտա , օլ էսնատէ լազըրտը իթմէեօրտու , չիւնքի , չէրպէթին թէէսսիրինին եալընըղ պաղըյեէսի դալմըշ օլտուղունտան , լազըրտը եէրինէ , վահչի հալլանլարըն ինիլթիլէրի կիպի , պիչիմնիզ սէտալէր չըգարմագտա իտի :

Պիր դաչ տագըղա տահա կէչտի , պատէհու կէնճ գըզ , շիտտէթլի պիր սինիր թութուլմասընա տիւշար օլարագ , եէրէ եուվարլանտը , վէ տօտագլարընտա գանլը պիր քէօրիւք հասըլ օլտու :

Պու արա Օվիտ , պաշտան աեաղա գատար տիթրէմէքտէ իտի :

Աճապա մէրգումէ էօլէճէք մի իտի :

Գանատալընըն չէրպէթի , պունտան ագտէմ Ժադ Կարօ իւզէրինտէ իսթիմալ օլունտուղունտա , ասլա պէօյլէ պիր թէէսսիր հասըլ իթմէմիշ իտի :

Աճապա պու տէֆա Օվիտ , մէգքիւր չէրպէթտէն ղիւեատէ՞ մի գարըշտըրմըշ իտի :

Էկէրչի Ամանտա , արսի օլարագ , վէֆաթ իթսէ իտի , վէֆաթը , թահգըգաթը իճապ իթտիրէճէկինտէն , պունուն նէթիճէլէրի մուզիրը օլապիլիր իտի :

Մէրգումէնին սինիրլէրի թահրիքի էլան տէվամ իտիւեօրտու :

Պինապէրին Սօլիվօ , քէնտի քէնտիեէ , - Հէր չէյի էվվէլճէ տիւչիւնմէք լազըմ տըր , - տիեէրէք , շարթրէօղ չիւչէսինին պաղիյեէսինի , աթէչին քիւլիւ տէրունինէ տէօքտիւ , վէ պիր թապիպ արամագ իւզրէ , աճէլէթէն քէօչկտէն տիւշարը չըգտը :

Մէրգուլմ , պաղչէտէն չըգըպ , ըրիթըմ իւզէրինէ ա-

եագ պատմագետա իքէն , պիրի գատըն վէ տիկէրի էրքէք
օլարագ իքի քիչինին գարչըսընտա պուլունտու քի , պուն-
լար , գըմըլտանմահարագ տուրտուգլարը հալտէ , զանն ի-
տէրսին քի , պիր շէյ տինլէեօրլար իտի :

Օվիտ , մէրգուվարըն հանլարընտան կէչտիկի էսնատէ ,
« Ավճըլարըն պուլունչտուգլարը մահէլլ » տէնիլէն օթէլին սա-
հիպէսի օլան գարը ,

— Նէ խապէր պարօն տը Բէյս , տէտի եիւքսէք սէտա իլէ :

Օվիտ . — Պիր հէքիմ արամահա կիտիեօրում , մատամ :

Պաննը գարը . — Սիզին իչի՞ն մի , միւսիւ :

Օվիտ . — Խա՛յր , պէնիմլէ պիրլիքտէ քէօչկատէ իգամէթ
իտէն գատըն իչին :

Պաննը գարը . — Վա՛յ , օ գատըն խասթա՞մը տըր :

Օվիտ . — Էվվէթ , իզթիրապը աղիմիմի մուճիպ օլաճագ
մէրթէպէտէ խասթա տըր :

Պաննը գարը . — Տիմէք տիր քի , իչիթտիկիմիզ աճը ա-
ճը նիտալէր . . .

Օվիտ . — Էվվէթ , մատամ , անըն սէտասը իտիլէր :

Քէօչկինն միւհադաթընտան օլան օթէլտէ մէճրուհիյ-
նին եարալարընը սարմագտան ավտէթ իյլէեէն տօգթէօր
Բիշար , քէլամա աղազ պիրլէ ,

— Միւսիւ , պէն հէքիմիմ , վէ արզունուզու իճրաեէ հա-
ղըրմ , տէտի :

Օվիտ . — Կէլինիզ , միւսիւ , ըէճա իտէրիմ , չարուգ կէ-
լինիզ :

Պէօյլէճէ Սօլիլօ , պաղչէ գաբուսունու թէքրար աչըպ յ
թապիպի մէրգումու Միւրիէ սէյֆիեէսինէ տօղրու կէօ-
թիւրտիւ :

Խանճը գարը տախի , զաեէթ միւթէէսսիր պիր հալտէ
օլարագ , մէրգուվարըն արգասընտան կիթտի :

Ամանտանըն նիտալէրի , օլ էսնատէ քեամիլէն տուր-
մուշ օլուպ , եալընըզ սինիր չէքիմէսի էլան տէվամ իտի-
եօրտու , վէ իւշ շախսըն , թաամ օտասընա կիրտիքլէրի էս-
նատէ , կէնճ գարընըն վիճուտի , բարա բարչա իտիլիշ օ-

լան երևանն բարչալարը միսիլու, եէրտէ պիւքլիւմ պիւքլիւմ օլմագտա իտի :

Պու պիր մէնզարէի միւտհիշէ օլմաղլէ, տօգթէօր Ռիշար՝ խասթաեա տօղրու էեիլտի, վէ Օվիտ իլէ խաննը դաւը տա, իզթիւրապ ու էնտիշէ իլէ պագմագտա իտիլէր :

Թապիպ, Ամանտանն պիլէքլէրինտէն պիրինի թուլ, բարմագլարնը, շահ տամարը իւզէրինէ վաղ իլլէտի, վէ պատէհու եարը դաբալը օլան կէօղ դաբագլարնը աչտըղը կիպի, եէկտիկէրինէ պիթիշմիշ օլան տօտագլարնը տախի անըրտը :

Օլ էանատէ գան աղմամագտա օլուպ, գան եէրինէ պէեաղ պիր քէօբիւք հուսուլէ կէլմիշ իտի :

Տօգթէօր, պաշնը գալտըրըպ, տիգգաթլէ Օվիտէ նաւար իլլէտի, վէ պատէհու քէլամա աղաղ պիրլէ :

— Միւսիւ, իշթէ պու բէք զարիպ հալ տիր, տէտի :

Օվիտ. — (էնտիշէ իլէ.) Նէ՞ վար տըր :

Թապիպ. — Միղ Ամէրիգանա կիթմիշսինիղ, վէ Նիւեօրգուն Գուշիլինսուսու թանըրսընըղ, տէյիլ մի :

Օլիւօ, երիլըմի պիր սէնէ մուգատտէմ, Լօրտ-Մէր վաբօրունուն կիւվէրթէսինտէ, իհթիեար Գանատալը իլէ կէօրիւշտիւկիւնիւ կէօրմիւշ օլտուղու թապիպ, իշպու տօգթէօր Ռիշար օլտուղունու պիրտէն պիրէ թանըմաղլա, լէհճէսի սօլտու, վէ սայքի բէրէլէեէրէք :

— Էվվէթ, միւսիւ, տէտի :

Թապիպ. — Պուրատա նիշատըր ըուհունուղ վա՞ր մը տըր :

Օվիտ. — Խա՛յր, միւսիւ :

Թապիպ. — Շիմտի պուլմագլաղըմ տըր... եօգսա պու կէնճ գաւընն եաշաեղպ եաշամամաը հագգընտա մէսուլ օլամամ :

Ասաննը գալը. — Տօգթէօր, իւշ տագըգաեա գատար պէն սիզէ նիշատըր ըուհու կէթիլըրիմ :

Մէրգումէ, պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք, աճէլէթէն տիշարը ֆըրլաաը :

Խաննը գարը օրատան մուֆարագաթ իթտիքտէն սօն.

րա, թապիպ, Օվիտին եանընա եազլաշարագ, շու եօլտա մուհավէրէեէ իպթիտար իյլէտի:

— Սիզ, Նիւ-Եօրդտա, Գանատալը Գուշիլլինօեու թա-
նըտըգտան պաշգա, Լաֆլա շէրլէթ տէնիլէն շէրպէթ շիշէսին.
տէնտէ սաթըն ալմըշսընըղ տըր:

Օվիտ, ինքեարէ մէճալի գալմաեարագ, էվլէթ տէյի
ճէվապ վիրտի, վէ տօգթէօր, Ամանտաեը կէօթէրէրէք,

— Սիզ, պու կէնճ գատընըն նէ՝ տիւշիւնտիւկիւնիւ
պիլմէքլիկի արղու իթմիշ, եախօտ օլ պապտէ իշթիւեաճը-
նըղ օլմուշ օլտուղունտան, անը սէրխօշ իթմէք, վէ էսրա
ընը անլամագ իւղրէ, Գանատալընըն շէրպէթիւնի գուլլան-
մըշսընըղ, տէտի:

Օվիտ. — Պէն պու խուսուսու ինքեար կէլմէեօրում, ան-
ճագ հարէքէթի վազըամոտա մէշրու սէպէպլէրիմ վար տըր:

Քապիպ. — Պու սէպէպլէրին պէնճէ էհէմիւեթի եօգ-
տուր: — Վուգուսթ մէյտանտա տըր. պէնճէ իսէ, պուն-
տան ֆազլա մալիւմաթ լազըմ տէյիլ տիր, վէ եօլունուղ
իւղէրինտէ պանա րասթ կէլմէքլիկիւնիւ խալըրը օլմուշտուր,
զիրա, մէգրիւր շէրպէթտէն զիւեաթէճէ վազ իթմիշ օլտու-
ղունուղտան, պու պիշարէեի ատէթա էօլիւմ թէհլիքէսինէ
իլգա իթմիշսինիւ տիր:

Օվիտ. Լաքին, Ալլահ պիլիւրքի, պէն օ նիւեթտէ տէ-
յիլ իտիմ:

Քապիպ. — Էօյլէ օլտուղունա ինանըրըմ, ֆադաթ պէ-
նիմ թէէմին իթտիկիմ խուսուս տա, բէք տօղրու տուր:

Պու արա, օթէլճի գարը իշէրի կիրմէքլէ, տօգթէօր
Ռիշար, Նիշատըր ըուհու շիշէսինի մէզպուրէնին էլինտէն ալ-
տը, վէ սու իլէ տօլու օլան պիր գատէհէ օն տամլա գա-
տար տամլաթտը: Պատէհու, թապիպի մէրգում, հազըր
պուլունանլարա խիթապէն,

— Շու կէնճ գատընըն պաշընը եօգարը գալտըրըն, տէտի:

Օվիտ վէ օթէլճի գարը, խասթանըն եանընտա տիզ
շէօքիւպ, Ամանտանըն պաշընը վէ ումուղլարընը եօգարը
տօղրու գալտըրտըլար:

Մէրգուսինն սննդը բերնէն սիւքիւնէթ վաղը օլտու , վէ թապիւ , սուֆրանըն իւզէրինաէն պիր գաշըգ ալըպ , քէնտիսի տէ , տիշլէրի սըղըշմըշ օլան Ամանտատըն եանընտա տիղ չէօքտիւ , վէ տիշլէրինի կիւն իլէ անըրըպ , նիշաաըր րուհլու սուտան պիր միգտար տամլաթտը :

Տէրհալ պու թէրթիպին հիւանի թէէստիրի կէօրիւլ մէքլէ , մէզպուրէնն սննդ չէքիմէլէրի միւնաէֆի օլտու , վէ վիհուտի , պիւսպիւթիւն գըմըլտանմազ պիր հալէ կէլտի :

Թապիւ , մուսալիճէյի մէգրիւրէտէն իքի գաշըգ տահա վիրտի , վէ պատէհու ,

— Շիմտիլիք , պու կէնճ գատընը եաթըրմագտան զայրի եաբըլաճագ պիր շէյ եօգ տուր : Ձանն իտէրիմ քի , մուսաթարա գալմամըշ տըր . . . Նարըն սապահ պէն եինէ կէլիրիմ , տէտի :

Օվիտ , պու սըբատա թէվազու իթտի , վէ չիւքրանիյ եէթի միւպէյեին պաղը քէլիմէլէր իրատ իթմէսինտէն սօնրա , թապիւ , օրատան մուֆարագաթ իյլէտի :

Օթէլճի գարը իլէ միւսթէճիր , մատմուազէլ Ամանտանըն էսվապընը չըգարըպ , քէնտիսինի եաթաղա եաթըր տըլար :

Մէրգուս Տիծօնլու , մէգրիւր եաթաղըն եանընտա եաղընը գալտը , վէ քէնտի քէնտիեէ շէյլէ սէյլէտի .

— Էլան էօլմէմիշ տիր . պու իսէ , հագգըմտա բէք խանըրը տըր , զիրա , էկէր էօլմիւշ օլսա իտի , իշպու թապիւ , պէնիմ իչին թէհլիքէլի պիր մադպաթա թէրթիպ իտէճէք օլտուղունտան , հիւքիւմէթէ ճէվապ վիքմէքիլիմ լաղըմ կէլէճէք իտի . . . Մհ , պու բէք ֆէնա շէյ օլտադ իտի . . . Լաքին , շու արսըղ դըղ մուսաթարատան թապի օլտուղունտան , գօրգաճագ եէրիմ գալմամըշ տըր : « Պէօպէլի հէքիմ , պէնի , մաշուգէսինէ պաղը էսրարը թգրար ու իթիրաֆ իթտիւմէքիլիք իթէնէն գըսգանճ պիր աշըգ զանն իթմիշ տիր : Իմտի , պու խուսուսու ֆաշ իթմէնէճէկինէ էմինիմ :

« Նէ՛ զարիպ թէստուլիֆ : — Պու թապիւ , պուրահա

մուվասըլէթիմին կիւնիւ , օրմանտա , պիր իհթիւարըն եւ-
 նընտա կէօրմիւշ օլտուղում ատէմ տիր : - Լաքին , օլ կիւ-
 նիւ պու ատէմի նէրէտէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղումու
 խաթըրլամանօրտում . ֆաղաթ , շիմտի խաթըրըմա կէլիօր
 քի , պէն պու ատէմէ , Լօրտ-Մէր սէֆինէսինտէ թէսատիւֆ
 իթմիշիւմ տիր : - Մէրգում , մահուտ շէրպէթին խասսէլէրի
 հագգընտա վարօրտա պուլունան Գանատալընը իսթիճվապ
 իտիօրտու : Տօղրուսու պու շէրպէթին հասըլ իթտիկի ա-
 լէամէթլէրի անլամադ , վէ Սմանտաեը գուրթարմադ իշն
 պուրատա պուլունամասը , էրէյիճէ զարիպ տիր : Տիկէր պիր
 թապիպ օլսա իտի , ֆէնալըղըն սէպէպինի անլաեամաեարադ ,
 զէհրլէնմիշ օլտուղու զաննընա զահիպ օլաճաղը տէրքեար
 իտի : Հէր հալտէ , պախթըմ եալէր կիտիօր : - Շիմտի պէն ,
 Ամանտանըն նէ՝ տիւշիւնտիւկիւնիւ , վէ նէ՝ կիպի թասաւ-
 վուրլարը պուլունտուղունու պիրիլիմ : Խապէրտար օլան ա-
 տէմ՝ իքի ատէմ տիմէք տիր , տէյի պիր տարպը մէսէլ
 վար տըր : Պու տարպը մէսէլ տօղրու տուր : Շիմտի պէն ,
 քէնտի իւղէրիմէ տիգգաթ իտէպիլիլիմ , Ամանտանըն մու-
 խաթարասը գալմամիշ տըր , վէ մէրգումէնին աղը պա-
 շընա կէլտիկինտէ , հիշ պիր շէյի խաթըրլամաեաճադ տըր :
 Պաշըճա լաղըմ օլան տա պու տուր :

6

Մուախիսարէն , պէեան իթտիկիսիղ մէղքիւր սէօլլէրտէն
 սօնրա , Օվիտ , եաթաղըն եանընտա , պիր գանարէ իւղէ-
 րինէ եասլանտը իսէ տէ , ֆիքրինին զաեէթ մէշղուլ օլմա-
 սընտան , պիր սաաթ պիլէ ուեուեամաուր :

Լաքին , Ամանտա , ուեուեօր կիպի կէօրիւնիւօրտու :

Վազըթ պէ վազըթ մէղպուրէնի ըզբազմօս թուրմագլա , պիւսպիւթիւն գըմըլտանմամագլըդ հալինէ կէլմէքտէ իտի , հալ պուքի , սապահլանըն թագաթսըզլըդը կէլմէքլէ , եաթաղընտա գալգըպ օթուրտու , վէ Օվիտի կէօրիւպ ,

— Սուսամըշըմ , պանա պիր ազ իլէճէք սու վէրլըմիսինիզ , տէտի :

Տիթօնլու , պիր գատէհ շէքէրլի սու հազըրլանըպ , մէրգումէնէ վիրտի , վէ կէնճ գատըն , էլի տիթրէհէրէք , իշպու գատէհի ալըպ , պիր եուտումտա պօշալթտը :

Պատէհու մէրգումուսն պաշը , աղըրճա , շիթէսի իւզէլինէ տիւշիւպ , կէօզլէրի գաբանտը :

* * *

Մուվագգաթէն Պուալը-Րուանը վէ օրատաքի էշխասը թէրքլէ , Բարիստէ , զանէթ մահզուն վէ միւքէտտէր սուրէթտէ պըրագմըշ օլտուղումուզ ժան փօրթիէ իլէ Լիւսիեէ նագլը քէլամ իտէլիմ :

Լիւսի , միւհլիք պիր քէտէր ու էլէմէ միւսթաղրագ օլտուղումու հիսս իտիեօրտու , չիւնքի , բաղար կիւնիւ կէլիպ կէլմիշ օլտուղու հալտէ , Լիւսիէն , ատէթի խիւաֆընտա օլարագ մէյտանա չըգմամըշ , վէ թարաֆընտան հիշ պիր քէլիմէ իրատ օլունմամըշ , պիր մէքթուպ պիլէ եազմամըշ , վէ կէլմէտիկինտէն տօլանը տախի ասլա պէեանը մուաղէրէթ իթմէմիշ իտի :

Աճապա իյզահը նագապիլ օլտն պուղայպուպէթին վէ պու թէհտիտամիզ սիւքիւթիւն մանէասը նէ իտի :

Պիչարէ գըղճըղազ պու մուամմանը քէնտի քէնտիեէ պէեան իթտիկի հալտէ , հալ ու ֆասլինէ միւզթէտիր օլամամագտա իտի :

Լիզօն գատըն , մէղպուրէնին շայեանը թէէսսիւֆ հալինի կէօրմէքլէ , Լիւսիէնին կէլմէմէսի , պէլքի իշ վէ կիւճիւյլէ մէշղուլ օլմասընտան նաշի իտուկի խուսուսընտա քէնտիսինի գանտըրմաղա չաշըշմագտա իտի իսէ տէ , մուվաֆֆագ օ-

լամամագտա , վէ հիշ պիր շէյ , քէնտինին շայեանը քէտէր վէսվէսէլէրինի թէսկին իտէմէտիկինտէն ,

— Էկէրչի պանա խապէր վիրմէք իսթէսէ իտի , իշ վէ կիւճիւ քէնտինէ մանի օլուր մու իտի , տէյի ճէվապ վիրմէքտէ իտի :

Ժան , քէնտիսի տէ գըլը գատար , վէ պէլքի տէ ան տէն զիեատէ միւզտարըպ օլմագտա իտի իսէ տէ , հագը-գէթի հայի պիլտիրմէք իչին , նէ՛ գուվլէթի վէ նէ՛ ճէսա-քէթի պուլունմամագտա իտի :

Լիւսինին մահպունինէթի , սաաթ պէ սաաթ արթմագտա օլուպ , հէր ալէամէթ , Լիւսիէնին քէնտիսինի թէրք իթմիշ օլտուզունու զանն իթտիրմէքտէ , վէ հէր շէյ , քէնտիսինէ , «Օ սէնի արթըգ սէվմէզ » տէյի պաղըրընօր իտուկինի զանն էյլէմէքտէ , վէ հագըգէթի հայլէ պու սուրէթլէ ալեաճ օլմագտա իտի :

Ֆիլվագը , մէղպուրէնին դալլինտէ աշըմըշ օլան եարէ , տէրին վէ գանլը օլուպ , կէօղլէրինտէն , սօլմուշ եանագ-լարընա եաշլար տամլամագտա իտի :

Իքի կիւն տահա կէշտի , վէ պու միւտտէթ զարֆընտա Լիւսի , սապը իլէ պէքլէտի , պատէհու քէտէր ու էլէմի թէհամմիւլ օլունմազ պիր տէրէճէեէ կէլտիկինտէն , հէր շէյի պիլմէկէ դարար վիրտի :

Իմտի , էվվէլ էմիրտէ Լիւսիէնէ պիր մէքթուպ եազ-տը իսէ տէ , մէքթուպունա ճէվապ ալմատը :

Հալ պու քի , Լիւսիէն , պու մէքթուպու օղումուշ իտի , վէ պունու օղումասը , եարէլէրինի , Լիւսինին եարէլէ-րինտէն տահա զիեատէ աշմըշ վէ գանլը գըլմըշ իտի :

Մէրգումէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Լիզօն գատըն հէնուզ պիր լադըրտը աշմամըշ տըր , վէ պու սէպէպլէ Լիւսի միւզտարըպ պուլունմագտա տըր . . . Ջէվալը Լիւսի , պէնիմ կիսի ուզուն միւտտէթ , վէ պէլքի տէ տայիմա ճէվր ու ճէֆա շէքէճէք տիր . . . լաքին , նէ՛ չադէ , դարա պաիթըմըզ պէօյլէ իճապ իթտիրիօր , տիմէքտէ իտի :

Լիւսիէնին սիւքիւթիւ , ժան Թօրթիէնին զըզը իշին շիտտէթլի պիր տարպէ տիմէք օլուպ , մէրգումէ , ժագ Կարօնուն դըզընը տիւշիւնէրէք ,

— Ազըպէթքեար անը պէնիմ եէտիմտէն ալմաեա . . . պէնտէն սիրգաթ իթմէկէ մուվազգաթ օլտու , տէտի , վէ ֆէվգէլատէ պիր դըսգանճըդ հիսսի , բուհունու իսթիլա իթմէքլէ , — Էվվէթ , խանէսինէ կիտէճէեիմ . . . լաքին , աշդու մուհապպէթինի տիլէնմէք , վէ եէմինլէրի խիլաֆընտա հարէքէթ իթմիշ օլտուղունտան տօլաեը քէնտիսինի իթապ իթմէք իշին կիթմէեիպ , իլլա ալչադճասընա պէնի թէրք իթմիշ օլմասընն հագըգի սէպէպինի անլամազ իշին կիտէճէեիմ , տէյի իլավէ կյլէտի :

Կիտիպ Լիւսիէնի պուլմազ ֆիքրիյլէ , պու ֆիքրի մէվգըրի իճրաեէ վազ կյլմէքլիք արասընտա , ագալլի պիր գաշ սաաթլըդ մէսաֆէ պուլունմագտա իտի :

Լիւսիէն , ֆապրիդատան տլաֆրանկա սաաթ եէտիտէ չըգար իտի , վէ սաաթ եէտի պուշուգտա , Լիւսի , Միրօմէսնիլ սօգաղընտա մէրգումուն խանէսինէ կիթմէլի իտի :

Մէզպուրէնին պու եօլտա պիր թէշէպպիւսիւնէ չիւպհէսիլ սուի մանէա վէրիլէպլիլի իտի , լաքին , շու եա պու մանէա քէնտիսինին նէսինէ կէրէք իտի :

Պիշարէ դըզճըզազ , ֆիքրիճէ էօյլէ պիր հալտէ պուլունուեօլտու քի , հիշ պիր շէյ , հաթթա օլ անէ տէկին ազվիեաթ վէ միւֆիթերիեաթլա լէքէլէնմիշ օլմաեան նամուսու վէ շէհրէթի տախի կէօղիւնէ կէօրիւնմէմէքտէ , վէ պէհէմէհալ մէթրուքիյեթինին սէպէպինի պիլմէք իսթէմէքտէ իտի :

Լիզօն գատըն , էթմէքճի տիւքքեանընտա գալմըշ օլմաղլէ , սապահատան պէրու մէյտանա չըգմամըշ իտի : Պունտան գաթինազար , Լիւսի , նէ՝ մէրգումէ գատընտան վէ նէ՝ տիկէր պիր քիմնէտէն աօլա իսթար ու նասիհաթ իսթէմէմիշ իտի :

Իմտի , հէր վէճհլէ մահզուն վէ միւքէտտէր օլտուղու հալտէ , խանէսինտէն մուֆարազաթլա , ատէթա մէճնունէ

միտիլու պիր հարեքէթ , վէ քէմալ սիւրաթլէ եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Մերգումէնին պու կիտիլինէ թէաճճիւպ իտէն եօլճուլար իսէ , քէնտիսինէ պագմագտա իտիլէր :

Լիւսի , Լիւսիէնին խանէսի դաբուսունա մուվասըլէթինաէ , սաաթ եէտիեի դըրգ տագըգա կէչիեօրտու :

Մէզպուրէնին տիզլէրի տիթրէմէքաէ , վէ եիւրէկի , ինթիզամըզ սուրէթտէ չարմագտա իտի : Պինապէրին , նէֆէս ալապիւմէք իչին , պիր ճիւզի միւտտէթ տիվարա տաեանմաեա մէճպուր օլտու . պիչարէ , մագսէտինին էն սօն տէրէճէսինէ վարմըշ օլտուղու հալտէ , թէրէտտիւտլէ ,

— Շիմտի պէն նէ տիեէճէեիմ , վէ պուրաեա կէլտիկիմի նէ սուրէթլէ սալիհէ չըգարաճաղըմ , տիմէքտէ իտի :

Նակէհան կէօլլէրինաէ պիր ըէֆիսաղը մախսուս հասըլ օլարադ , վէ ճէսարէթինի թէմամիլլէ քէսպ իտէրէք ,

— Պուրաեա կէլտիկիմի նէ սուրէթլէ մի սալիհէ չըգարաճաղըմ . . . զաթէն պու խուսուսու սալիհէ չըգարմաեա ինթիեաճ եօգ աուր : — Հագգըմ իլէ հարեքէթ իթտիքճէ , թէրէտտիւտլէ վէ ճէսարէթսիզլիկէնէ սէպէպ վարտըր . . . Լիւսիէն պէնիմ նիշանըմ տըր . . . եախօտ հիչ տէյիլ իսէ , նիշանըմ իտի . . . Իմտի , պէնի թէրք իթմէքլիկինին վէ հագգըզ եէրտէ պանա չէքտիրտիկի ճէվը ու ճէֆանըն սէպէպլէրինի սիւալ իթմէք իսթէրիմ , վէ սիւալ իթմէլիեիմ , տէտի , վէ դարարընը վիրտիքտէն սօնրա , դաբուտան կէչտի :

Իքի իւշ տէֆա , կէնճ գըզ , Լիւսիէնէ , քէնտի դաբուսունա գատար ըիֆագաթ իթմիշ օլտուղունտան , մէրգում տէլիգանը , տալիքէսինին բէնչիրէլէրինի խարիճտէն մէրգումէեէ կէօթէրմիշ իտի : Պինապէրին , հէր նէ գատար Լիւսի , Լիւսիէնին իւչիւնճիւ գաթտա իգամէթ իթտիկինի պիլիը իտի իսէ տէ , մէզրիւր գաթտա , դաբուսունուն նէրէտէ պուլունտուղունտան մալիւմաթը եօգ իտի :

Իմտի , դաբուճուեա միւրաճաաթա մէճպուր օլուպ , դաբուճու , օլ էսնատէ դարըսըլա պիլլիքտէ թաամ իթմէք-

տէ օլտուղունտան , մէրգուման դարը վէ դօճա հէնէճանը ազիմէ միւսթաղրագ օլմուշ կիպի զանն օլունան պէտպախթ գըղճըղաղա աթֆը նազարը տիգգաթ իյլէտիլէր :

Աիւսի . - Րէճա իտէրիմ , Մ . Լապրունուն տայիրէսի հանկը գաթտա տըր :

Փաբունու գարը . - Իւչինճիւ գաթտա , գարուսու տա . . .

Գարունու գարընըն ղէվճի , մէղպուրէնէ տիրսէկիյլէ վուրմասը իւղէրինէ , մէրգումէ քէլամինը քէստի , վէ գարունու , պիղզաթ ,

— Մ . Լապրուն տայիրէսինտէ տէյիլ տիր , տէտի :

Աիւսի . - (Մահճուպճա .) Պէսպէլլի հէնուղ ալտէթ իթմէմիշ օլմալը տըր :

Փաբունու . - Եօլճուլուգտա օլտուղունտան , ալտէթ իթմէնէճէք տիր :

Աիւսի . - Եօլճուլուգտա մը տըր :

Փաբունու . - Էվվէթ :

Աիւսի . - Եօլճուլուղու ուղուն միւտաթ իմթիտատ իտէճէք մի տիր :

Փաբունու . - Օլ պապտէ մալիւմաթըմըղ եօգ տուր , չինքի , Մ . Լապրուն , քէնտի հիսապլարընը պիղէ վիրմէքլիկի աաթթ իթմէմիշ տիր :

Աիւսի . - (Պաշընը էնէրէք .) Թէշէքքիւր իտէրիմ :

Պատէհու մէրգումէ տիշարը չըգմասըյլա , գարունու , գարըսըյլա եալընըղ գալարըղնտա ,

— Ահ , շաշըն գարը , Մ . Լիւսիէնին թավսիէլէրինի ունութտուն մու , տէտի :

Փաբունու գարը . - Էվվէթ , պիւթիւն պիւթիւն խաթրըման չըգմըշ իտի :

Փաբունու . - Գուվվէյի հաֆըղանըն ղաաֆը նէթիճէսի տիր : Բէնտիսի պիղէ , « Պէնի հէր քիմ սօրմաեա կէլիր իսէ , գարը օլտուղու հալտէ , կէնճ եալօտ իհթիեար օլուն , սէյեահաթտա օլտուղումու պէեան իթմէկէ ունութմաեըն » տէմիշ տիր : Զանն իտէրսէմ , պու բէք աշիքեար տըր , տէյիլ մի :

Փաբուճու գարը . — Էվվէթ , բէք աշիքեար տըր . . . Լա-
քին նէ դատար կիւղէլ վէ կէնճ տիր . . . Աճապա Մ . Լիւ-
սիէնին , պու գըզը ընտտ իթմէսինտէ նէ՝ սէպէպ պուլուն-
մագտա տըր :

Փաբուճու . — Օրասը պիղիմ նէ՞միղէ լազըմ : — Քի՞մ պի-
լիր , պէլքի տէ պաշնտան տէֆ իթմէք իսթէեօր :

Փաբուճու գարը . — Ա՛հ , էրքէքլէ՛ր . . . էրքէքլէ՛ր . . .
քեաֆֆէսի տէ ինսաֆսըզ տըրլար . . .

Լիւսի , աճէլէթէն շօսէտէն կէչէրէք , քէնտի քէնտիեէ ,
— Էկէրչի պանա սէօյլէտիլէրի վէճհ իւզրէ , Լիւսիէն
սէյեհաճաթտա իսէ , պու պապտէ մաազուր օլտուղու տէր-
քեար տըր : Պէսպէլլի հարէքէթինտէն էվվէլ պանա մէք-
թուպ եազմագլըղա վազթը օլմամըշ տըր , վէ պէլքի եա-
րըն պիր մէքթուպ ալաճաղըմ , տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Օլ էանատէ , կիճէ դարանլըղը էթրաֆը իհաթա իթ-
միշ օլուպ , կէնճ գըզ , մահէլլի մէզքիւրտէն իրագլանմագ-
տան էվվէլ , գալտըրըմըն իւզէրինտէ տուրաու , վէ սօգա-
ղըն օլ պիր թարաֆընա կէչիպ , պաշընը եօգարը գալտըր-
տը , վէ կէօղլէրինի , Լիւսիէնին տայիրէսի բէնչիրէլէրինէ
տօղրու աթֆ իյլէտիկինտէ , պիշարէ , նիշանլըսընըն տայի-
րէսինտէ ըջըգ կէօրմէքլէ , պիրտէն պիրէ տիթլէտի , վէ
ըէնկի էօլիւ կիպի սօլտու , վէ քէսիք պիր սէտա իլէ ,

— Ա՛հ , պանա եալան սէօյլէտիլէր . . . Լիւսիէն Բարիս-
տէ տիր . . . Լիւսիէն խանէսինտէ տիր . . . Աճապա նի՛շին
պու եալանը պանա սէօյլէտիլէր . . . Էվվէթ , էվվէթ , պիլի-
րիմ , շու իքի բէնչիրէ , անըն տայիրէսի բէնչիրէլէրի տիր :
Օրատա տըր , իմտի , քէնտիսինի կէօրմէք իսթէրիմ , տէտի :

Մէրգուլմէ , գալի սուրէթտէ ալմաեա չալըշտըղը ա-
տըմլար իլէ սօգագտան կէչիպ , թէքրար տէրուըն խանէեէ
տախիլ օլտու :

Օլ էանատէ գաբուճու , արապա գաբուսուճու գաբա-
մագ իւզրէ , տիշարը չըգմըշ օլտուղունտան , կէնճ գըզը
թանըեարագ , եօլունա սէտտ չէքիպ ,

— Վա՛յ , եինէ սի՛գմիսինիզ , տէտի :

Ախսի . - Էվվէթ , ունի իմ : Սիւզ պէնի ալտաթաղնը : Մ.
Լապրու սէյեհաթտա տէյիլ տիր :

Փաբուճու . - Պէն սիզէ վէրիւնէք ճէվապը վէրտիմ .
պաշգա շէյ սէյլէեէմէմ :

Ախսի . - Էվվէթ , Մ. Լապրունուն , քէնտի տայիրէսին .
տէ պուլունտուղունու պէն պիլիեօրում :

Փաբուճու . - Մ'ամգէլ , սիզ , մութլադա պիր ազ տի .
վանէ օլմալըսընը :

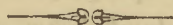
Ախսի . - Բէնչիրէլէրինին արգասընտա ըշըգ կէօրիւեօ .
րում : Իմտի , եօգարը չըգմագ իսթէրիմ :

Փաբուճու . - Խա'յր , չըգմահաճագսընը :

Ախսի . - Նէ' հագգլա եօգարը չըգմագլըղըմը մէնն ի .
տիեօրսունուղ :

Պիչարէ գըղճըղազ , պու սէօզլէրի սէյլէտիկի ղէման ,
ղիեատէճէ հիտտէթլի կէօրիւնիւեօրտու :

Փաբուճու . - Վէքիլի պուլունտուղում տայիրէ սահի .
պինտէն ալտըղըմ հագգ իլէ մէնն իտիեօրում . . . հա'յտէ ,
հա'յտէ , նամուսլու վէ միւթէպէր խանէ իչինտէ ըէզալէթ
չըգարմագ ճայիզ տէյիլ տիր : Իմտի , չարուգ իչինիզէ կի .
տին :

7

Գարուճունուն իշպու գապա վէ թէրսճէ իֆատէսի իւ .
ղէրինէ , Լիւսի հիտտէթլէ ,

— Մի'սիւ , գարչընըղտա պուլունանը քի'մի ղանն ի .
տիեօրսունուղ , տէտի :

Փաբուճու . - (Իսթիհզա իլէ .) Քի'մի մի ղանն իտիեօ .
րում : Իչթէ , սիղի : - Սիղին էշքեալընըզ պիզէ խապէր վի .

ընկալիչ օլտուղունտան , զաթէն տիգդաթլը պուլունմագտա
լտիք : - Էվվէթ , Մ. Լիւսիէնին օտասընա չըգմագլըղընըղը
մէնն իթմէքլիկիմիզ , պիղէ սուրէթի գաթիեէտէ թէնպիհ
օլունմուշ , վէ պու թէնպիհ Մ. Լապրու թարաֆընտան ի-
տիլմիշ տիր : - Ամմա , սիզ , անըն տայիրէսինտէ ըչըգ կէօր-
միւշսիւնիւղ . . . Էվվէթ , մէրգում քէնտի տայիրէսինտէ
տիր , լաքին , սիզի գապուլ իթմէք իսթէմէղ . . . իշպու
միւսթէճիլիմ զաեէթ գուրնաղ օլտուղունտան , սիզին քէն-
տիսինէ կէլէճէկիւնիղի քէշֆի իթմիշ , վէ պինսապէրին թէտա-
պիլի իհթիեաթքեաւանէեի իթթիխաղ իյլէմիշ տիր :

Լիւսի , պու լաղըրտըլարը տինլէտիքճէ , տիլէրի քէս-
պի զաաֆ իթմէքտէ օլտուղունու հիսս իթմէքտէ , վէ պիւ-
թիւն վիճուտի թիւ թիւ տիթրէմէքտէ խի :

Մէրգումէ , սայքի ըիւզկեար կիպի զայիֆ պիր սէտա իլէ ,

— Տիմէք տիր քի , Մ. Լապրու պէնիմ էշքեալըմը սի-
զէ թարիֆ իթմիշ տիր , տէտի :

Պաբուճու . - Էվվէթ :

Լիւսի . - Վաղը օլան եասաղըն թէնպիհի , պէնիմ
հագդըմտա՞ մը տըր :

Պաբուճու . - Էվվէթ , տէտիք ա՛ . իշթէ կէօրիւեօրսու-
նուղ քի , օ թէնպիհին հիւքմիւնիւ իճրա խտիեօրում :

Լիւսի . - Բէք իյի , միւսիւ . . . պունտան պէօյլէ . . .
վագը օլան թէնպիհ խիլաֆընտա հարէքէթտէն սագընը-
րըմ . . . իշթէ , կիտիեօրում :

Պիչարէ գըզճըղաղ , պու լաղըրտըլարտան սօնրա , օրա-
տան մուֆարագաթ իթտի , վէ գաբուճու իսէ , պու մէն-
ղարէտէն տօլաեը ֆիւթուրսուղլուղունու միւպէյեին օլա-
րագ ումուղլարընը չէքտի , վէ պատէհու , սօգադ գաբու-
սունու արգատան գաբատը :

Լիւսի , սայքի թէճէննիւն իթմիշ տիր կիպի , պաշընտա
նէ՛ աղլը վէ նէ՛ տիւշիւնմէկէ իգթիտարը օլարագ , րասթ
կէլա եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Լաքին , բէյ տէր բէյ մուվաղէնէսինի պուլուպ , քէն-
տինտէ սիւքիւնէթ վագը օլտու , վէ տիւշիւնմէքլիք գուլվէ-

Թի հասըլ օլմաղլա, տիւշար օլտուղու տէհէթլի հագըգէթի խաթըրլատը :

Ձէվալլը գըզըղաղ, գաբուճունուն սէօղլէրինի տինլէտիքաէն սօնրա, արթըգ շիւպհէ իտէմէղ իտի, զիրա, Լիւսիէն, հագըգէթի մէզքիւրէնի մէրգումէնէ խապէր վիրմէք իչին, գաբուճուեու վասըթա իթթիխաղ իյլէմիշ, վէ մէզպուրէնին, քէնտի եանընա գատար չըգմասընը, օ վասըթա իլէ մէնն իթմիշ իտի : - Շու հալտէ, Լիւսիէն, Լիւսիէի թէրք իթտիքաէն վէ պունտան պէօյլէ անը գապուլ իթմէք տախի իաթէմէտիքաէն պաշգա, տէսիսէքեար վէ նամուսսուղ պիր գըզը գօլտուղլարը կիպի, պիր թագըմ ատի ատէմլէր վասըթասըյլա անը գօլտուրմագտա, վէ թահգիր իթտիրմէքտէ իտի :

Կէրչի, պու պիր անլաշըլմաղ վէ թէֆտիր օլունմաղ քէյֆիեթ իտի իսէ տէ, նիհաեթ իշ պու իտի :

Ձէվալլը Լիւսի, պունտան ագտէմ եալընըղ մանէվի ճիհէթլէ տիւշարը ճէվը ու ճէֆա օլմագտա իքէն, պու քէրրէ մատտի քէտէր ու էլէմ, քէնտիսինի տահա զիեատէ միւղտարըպ գըլմաեա պաշլատը :

Շէօյլէ քի, մէզպուրէ, զաթէն եարասընըն աղըրսընտան հէնուղ քեամիլէն գուրթուլմամըշ իքէն, պու քէրրէ տիւշար օլտուղու տէհէթլի հէեէճան, մէզքիւր աճըեը տահա զիեատէ արթըրտը :

Հասըլը պու պէտպախթ գըզըղաղ՝ հէմ վիճուտճա վէ հէմ ըուհճա թագաթսըղըգ իչինտէ պուլունտուղունու հիսս իյլէմէքտէ իտի :

Հէր նէ իսէ, Լիւսի, հէման սիւրիւքլէնէրէք, պիր աւապա ըսթասիօնունա գատար կիւճպէլա իլէ կիտէպիլտի, վէ օրատա պիր արապաեա րաքիպէն, քէնտիսինի Պուրպօն ըրիթըմընա կէօթիւրմէսինի արապաճըսընա էմը իյլէտի :

Ժան Ֆօրթիէ, եախօտ Լիզօն գատըն, Լիւպինին հարէքէթ ու ազիմէթինտէն աղ սօնրա խանէպինէ ավտէթ իթմիշ իտի իսէ տէ, մէզպուրէնին, Լիւսիէն Լապրու նէզտինտէ օյլէ պիր թէշէպալիւստէ պուլունաճաղընը մէմուլ իթգ

մէտիպ, մատամ Օկիւսթինին մաղաղասընա իշ կէօթիւրմէք իշին չըզմըշ օլտուղունու զանն իյլէմիշ իտի, վէ գըզընըն ավտէթինէ պէքլէեհէրէք, քէնտի տայիրէսինի տիւզէթմէքլէ մէշղուլ օլտու :

Լաքին, Լիւսինին զայպուպէթի կէճիւրտիքճէ, պիչարէ գատընճըղազ վէավէսէ իթմէկէ, վէ վալիտէլիք տույղու-տույլա, սազըն քիւսթախանէ պիր հարէքէթտէ պուլուն-մասըն տէյի դօրգմաեա պաշլատը :

Ձէվալը ժան, պիր դաշ կիւն զարֆընտա բէք չօդ թէպաիլ օլմուշ օլուպ, էվլատընըն տիւչար օլտուղու վա-դըա, քէնտիսինէ տախի թէէսսիր իթմիշ իտի :

Աճապա պու զայպուպէթին մանէասը նէ՞ իտի :

Ժան, դալպի չարմագտա օլտուղու, վէ գուլաղընը, տիչարտան իշիտիլէն է՞ն ճիւղի սէտաեա հասը իթմիշ պու-լունտուղու հալտէ, քէմալ էնտիշէ վէ իղթիրապ իլէ պէք-լէմէքտէ իքէն, աղըպէթքեար պէշինճի գաթըն նէրտիվէն գատէմէլէրինտէն աեազ սէտասը իշիտիլմէքլէ, Գլէրմօն ֆի-րարիսի, տէրհալ տիշարը չըգտը, վէ բարմագլըգտան է-եիլէրէք, վէ սէսի տիթրէեհէրէք,

— Սի՞ղմիսինիզ, աղիզէմ, տէյի սիւալ իթտի :

Աիւսի. — Էվվէթ, Լիզօն գատըն, պէն իմ :

Ժան. — Եա՛ Բապպի, հէլէ չիւքիւր :

Պիր տաղըգա սօնրա, Լիւսի, էվլին է՞ն իւսթ գաթընա վասըլ օլուպ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարազ, իթմէքճի Խաթունուն գուճաղընա տիւշտիւ :

Էթմէքճի Խաթուն իսէ, կէնճ գըզըն մէյեուսիեթի սէպէպինի անլաեամաեարազ, լաքին քէնտիսի տէ զիեատէ-սիյլէ քէտէր ու էլէմ հիսս իտէրէք,

— Եա՛ Բապպի, Եա՛ Բապպի, նէ՞ օլտունուզ, սէվիւ-լիւ գըզըմ, տէտի :

Աիւսի. — (Կէօզ եաշլարը վէ հընչգըրըգլարը արթարազ.) Նէ՞մի օլտում. . . ա՛հ, նէ՞ օլաճաղըմ. . . տիւշարը խիւա-նէթ օլտում. . . թէրք օլունտում. . . պէնի սէվմէեօր. . . պէնի ունուտուեօր. . .

Փան . - Լիւսի , սէվկիւլիւմ , պու սուրէթլէ կիրիֆթարը մէյեուսիւնէթ օլմաերն :

Ախսի . - Պէն , պունտան պէօյլէ իւմիա իաւմէմ , վէ իւմիա իթմէք իսթէմէմ :

Փան . - Էլպէթթէ Մ . Լապրունուն սիւքիւթի խիթամ պուլաճագ տըր :

Ախսի . - Իքի սաաթ էվվէլ , պէն տէ էօյլէ զանն իտէ պիլիր իտիւմ . . . իֆատէնիլ վէճհ իւղրէ , գապիւ տիր քի , Լիւսիէն ալէլաճէլէ սէյեուհաթ իթմէկէ մէճպուր օլտուղունտան , պանա մէքթուպ եաղմաեա վաղթը օլամամըշ տըր տէյի տիւշիւնէպիլիր իտիւմ , ֆաղաթ , շիմաի շիւպհէմ գալմամըշ տըր . . . Թէրէտաիւտ պէնի թէլէֆի իսիեօրտու . . . հաղըգէթի հալէ վաղըֆ օլմագ իսթէտիւմ , վէ վաղըֆ օլտոււմ . . . Էվվէթ , Լիւսիէնին խանէսինէ կիթտիւմ :

Փան . - (Տիթրէեքէք .) Լիւսիէնին խանէսինէ՞ մի . . . սիլ մի Լիւսիէնին խանէսինէ կիթտիւնիլ : Քէնտիսիի կէօրտիւնիւլ միւ : Սիլի սէվմէտիկինին սէպէպինի անլաթտըմը :

Լիւսի . - Քէնտիսիի կէօրսէմ . . . քէնտիսիլլէ լաղըրտը իտէպիլսէ իտիւմ , եինէ մէմնուն օլուրտոււմ : Անը էն զալիմանէ սէօղլէրի , պէնի միւթէսէլլի իտէպիլիր իտի . . . Տիւշար օլտուղում հաղարէթ եէրինէ , անըն թարաֆընտան գալպ վէ բուհճա պիլճիւմլէ ճէվր ու իշկէնճէլէրէ կիրիֆթար օլսա իտիւմ , տահա զիւստէ պաթթիւար օլուր իտիւմ :

Փան . - (Հայրէթլէ .) Վա՛յ , պիր հաղարէթ մի կէօրտիւնիւլ :

Ախսի . - Էվվէթ . . . Լիւսիէն , պէնիւմ էշքեալըմը դաբուճուեա թարիֆ իթմիշ օլտուղունտան , դաբուճու պէնի դօլտու :

Պիշարէ դըզճըզալ , պու արա եէնիտէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաղտարղընտան , Ժան , մէղպուրէեի դուճաղլաեարագ , վէ քէնտիսի տէ կէօղ եաշարը տէօքէրէք ,

— Գըղըմ , էվլաթըմ , սէվկիւլիւմ , աղլամագ լաղըմ տէյիլ տիր , ճէսուր վէ դուվլէթլի օլմագ կէրէք տիր , տէտի :

Ախսի . - Ճէսուր վէ գուվէթլի մի օլմադ : Հիչ պունտան պէօյլէ պէնտէ գուվէթ վէ ճէսարէթ օլապիլի՞ր մի : - Շու սաաթտա նէ՞ իսթէրսինիզ քի եաբաեւմ : Աչդ ու սէվտամ ուղրունա պիւթիւն էօմրիւմիւ ֆէտա իթմէտիմ մի : - Պէն քի , հէմ ֆամիլեատան մահրումում , հէմ քիմ սէտէն մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհ կէօրմէքտէ տէյիլիմ , պունտան պէօյլէ պէնիմ իչին եաշամադլըդ միւմքին մի տիր : - Ա՛հ , պէնիմ հէր թարաֆըմ պօշտուր , քիմնէ պանա եար տէյիլ տիր : - Պէնիմ միւսթադպէլիմ , եալընըդ Լիւսիէն իաի . . . Պու կիւն , Լիւսիէն տէ պէնտէն կիթմիշ տիր . պինապէրին , էօլմէքտէն զայրի եաբաճադ շէյիմ գալմամըշ օլտուղունտան , եաղընտա էօլէճէեիմ :

Ճան . - (Աղիմ քէտէր ու էսէֆլէ .) Լիւսի , . . Լիւսի . . . պէօյլէ ֆիքը ու թասաւվուրլար՝ մուղիրը վէ մուխաթարալը տըր . . . իմտի , իշպու ֆիքը ու թասաւվուրլարընըղը պէրթարաֆ իտին . . .

Ախսի . - Խա՛յր , պէր թարաֆ իթմէեճէեիմ : - Պէն էօլէճէեիմ . . . լաքին , էօլմէղտէն էվվէլ , Լիւսիեի կէօրմէք իսթէրիմ . . . պէնի թէրք իթտիկինին սէպէպինի անլամադ իսթէրիմ . . . Սէնի սէվէրիմ տիւէն պիր ատէմին , քէնտիօլինի մատմուաղէլ Հարմանըն միլեճնլարընա թէսլիմ իթտիկինէ , եախօտ տահա տօղրուսու , քէնտիսինի սաթտըղընա էսին օլմադ իսթէմէքլիկիմլէ պէրապէր , շուրաեը տա անլաթմադ իսթէրիմ քի , պէն , քէնտիսինէ հիչ պիր շէյ եարմամըշըմ տըր , պէն քի տայիմա նամուսումլա հարէքէթ վէ մուամէլէ իթմիշիմ , վէ քիմնէնին իթապ ու մուախէղէսինէ լաեըդ օլմամըշըմ տըր : - Պիր գուսուրտա , եախօտ դապահաթտա պուլունարադ , անըն ճէղասընա տիւշար օլմուշում տուր տէյի քիմնէ թարաֆընտան իթհամ օլունմադ իսթէմէմ . . . Մէղարըմըն թաշընը , հիչ պիր կիւնա չիւպհէ վէ թէրէտաիւտ , լէքէլէմէմէլի տիր . . . - Լիւսիէն , պէնի քէնտի խանէսինէ դապուլ իթմէք իսթէմէմիշ տիր , լաքին , պէն անը տիկէր պիր մահէլլտէ ըսաթ կէլէճէեիմ : - Կիտիպ , էվինին դարուսունտա , ֆապրիգանըն դարուսունտա պէք .

լենեճէնիմ: Պագարմօ օ հայտէ պէնտէն զաշնապիլեճէք մի, վէ պանա ճէվապ վիրմէմէղլէք խտէպիլեճէք մի տիր:

Պան. - Խա՛յր... Խա՛յր... Լիւսի, սիղ, պու սէօյլէ տիրէրինիզի եաբմանաճագսընըզ...

Ախսի. - Նի՛շին եաբմանաճագըմ: Պէն ճէվր ու ճէֆա չէրիւօրում... հիչ օլմազսա, չէքտիկիմ պու միհն ու մէշագդաթըն սէպէպլինի անլամաեա հագդըմ եօդմու տուր:

Պան. - Մատէմ քի սիզի թէրք իթմիշ օլտուղու պիր սահիհլիք խտէ, պունուն սէպէպլէրինի անլամագաա նէ էհէմմիսէթ վար տըր:

Ախսի. - Նամուս ու հայսիսէթիմ, վէ քէնտի քէնտիմէ օլան հիւրմէթ ու բիանէթիմ, օ սէպէպլէրի անլամագըզա պէնի մէճպուր իթմէքտէ տիրէր:

Պան. - Շաեէա, պու հարէքէթ վէ մուամէլէնիզտէն, սիղճէ տահա զիւստէ քէտէր ու էլէմ տօղար խտէ, օ հալտէ, նէ եաբմանագսընըզ:

Լիւսի, կէօղլէրինտէ ֆէվգէլատէ հայրէթ վէ թէաճհիւպ ալէամէթի միւշահէտէ օլունարագ,

— Տահա զիւստէ քէտէր ու էլէմ մի... Պու նա՛սըլ օլապիլիք... Լիզօն դաաըն, սիղին պու պապտէ պիր զաննընըզ մը վար տըր, տէտի:

Պան. - (Հիչ պիր շէյ սէօյլէմէք վէ հիչ պիր շէյ իյզահ իթմէք իսթմէքտէրէք.) Էվլա՛տըմ, պէնխմ, հիչ պիր զաննըմ եօդ տուր: Լաքին, ինսան, քէնտի էօմրիւնիւն հէր հալի իչին մէսուլ օլապիլիք մի:

Ախսի. - Պէն, քէնտիմ իչին վէ նամուսում իչին մէսուլ օլապիլիքիմ: - Լիւսիէն, պէնիմ քիմ օլտուղումու պիլիք խտի, էօյլէ տէյի՛լ մի: - Պէնիմ, պիր էօքսիւզ, պիր սահիպսիղ դըզ օլտուղումու, վէ եաշամագ իչին, չալըշմագտան զայրի վասըթամ օլմատըղընը, յալին, տայիմա նամուսումա եաշամըշ, վէ իսթիդամէթլէ եիւրիւմիւշ օլտուղումու, վէ տայիմա աննըմ աչըդ խուլիլինի պիլիք խտի: - Պունտան ագտէմ, պու գատարճըզ մալիւմաթ քէնտիսի իչին քեաֆի խտի... Պու կիւն, պու շէյլէր նի՛շին քիֆանէթ

իթմէեօր : - Իշթէ , պէնիմ անլամադ իսթէտիեիմ պու տուր , վէ թէրար իտէրիմ քի , անլանաճաղըմ : - Պիր աէֆա տահա սէօյլէեօրում , Լիւսիէնի կէօրէճէեիմ :

Փան . - (Հէեէճանընտան նաշի նէֆէսի քէսիլէրէք .) Խա'յր , Լիւսի , սիզ անը կէօրմէեէճէքսինիզ . . . Բէճա իտէրիմ , տիզլէրինիզէ գաբանարադ , նիեազ իյլէրիմ , անը կէօրմէք թասավուրունտան ֆարիզ կէլին :

Աիւսի . - Լաքին , Լիւսինին պէնի նիշին թէրք իթաիկինի սիզ պիլիեօրմուսունուզ : - Պու գատար միհն ու մէշադգաթա պէնի կիրիֆթար իյլէմէսինին սէպէպի մալիւմիւնիւզ միւ տիւր :

Փան . - Էվլատըմ , պու աէհշէթլի սըրըր անլամաեա չալճմաեըն :

Աիւսի . - Տիմէք սիզ պիլիեօրսունուզ :

Փան . - (Բէքէլէեէրէք .) Էվվէթ . . .

Աիւսի . - Սիզ պունու նա'սըլ պիլիեօրսունուզ :

Փան . - Պէն Լիւսիէնի կէօրտիւմ :

Աիւսի . - (Տիթրէեէրէք .) Սիզ Լիւսիէնի կէօրաիւնիւզ տէ , նիշին պանա խապէր վիրմէեօրսունուզ :

Փան . - Սիզի տիւչարը միհն ու քէտէր իթմէքտէն սադընտըղըմ իլին սէօյլէմէք իսթմէտիմ :

Աիւսի . - Պէնի տիւչարը միհն ու քէտէր իթմէքտէն սադընմագ մը . . . նէ՞ ֆայտէսի վար տըր : - Շիմտիքի չէքտիկիմ աճըտան տահա զիեատէ աճը մը չէքէճէեիմ : - Իմտի , սէվկիւլիւմ Լիզոն դատըն , պէնտէն հիշ պիր շէյ կիզլէմէեին . . . Իթապ ու թէքտիրէ միւսթահագգ օլաճագ պիր դապահաթըմ մը վար տըր . . . Աճապա պէնիմ պիր թագսիրաթըմդան տօլաեը մը Լիւսիէն պէնտէն իրագլանըեօր :

Փան . - Խա'յր , Էվլատըմ , ասլա վէ գաթա սիզին հագգընըղտա սուի զաննը եօդ տուր վէ օլմամըշ տըր : - Լիւսիէնին սիզտէն իրագլանմասը , ագտը իզտիվաճընըղըն միւմքինսիզ օլմասը իլին տիր :

Աիւսի . - Միւմքինսիզ մի : - Ագտը իզտիվաճըմըղը միւմգինսիզ գըլաճագ եալընըզ պիր շէյ օլապիլիր քի , օ տա ,

պէնիմ նաւեւի օլմէլըմ Կար : Հալ պու քի , պէն նալաեղգ տէյիլիմ : - Իմտի , սէօյլէտիկինիլ սէօղիւն մանէասը հէր նէ իսէ , պանա իյզահ իտինիլ :

Փան . - Սէվկիւլիւ դըզըմ , ինսանըն էօմրիւնտէ պաղէն էօյլէ սըրըլար օլուր քի , անլէրի ըսգանտիլ իթմէք ճալիլ օլամաղ :

Աիսի . - Պազը սըրըլար մը : - Պէնիմ տէ էօմրիւմտէ էօյլէ սըրըլար վա՞ր մը տըր : - Պէնի տիւնեաեա կէթիլէնլէր , պէնի ինսաֆսըզճա սահիպսիլ չօճուղլար խայրաթխանէսինէ աթանլար , աճապա պիր թագըմ ճինանէթլէ՞ր մի իչլէմիչլէր տիր : - Աճապա բէտէմիմ ֆէնա պիր քիմնէ՞ մի իտի : - Աճապա անըն ֆէնալըղընըն ճէղասընը չէքմէկէ մէճպո՞ւր մու պուլունուեօրում :

8

Փան . - (Բէճա վէ նիեաղ իլէ էլլէրինի Լիւսիեէ տօղրու ուղաթարագ .) Էվլատըմ , Էվլատըմ , սուս օլուն , հագարէթ իթմէեին . . . բէտէրինիդի իթհամ գըլմանըն :

Աիսի . - (Շիտտէթլէ .) Էօյլէ իսէ քիմի՞ իթհամ դըլաեըմ : - Պէն չիմտի գարանլըգ իչինտէ պուլունուեօրում , վէ պու գարանլըգտան չըգմագ իմթէրիմ : Պու չիւպհէ վէ թէրէտտիւտէ , պիր ան Էվվէլ խիթամ վէրիլմէլի տիր : - Լիղօն դատըն , սիլ , Լիւսիէնի կէօրտիւկիւնիլ հալտէ , օսիլգէ մահուտ վէ մուղիրը սըրըլ էլպէթթէ պէեան իթմիչ օլաճագ տըր : - Սիլ օ սըրըլ , միւտտէթի մէտիտէ պէնտէն կիլլի սագլաեամաղսընըլ : - Հէր նէ իսէ , սէօյլէեինիլ : - Էիէրչի բէտէրիմէ հագարէթ իտիեօր իսէմ , տիմէք օլուր քի ,

սյու նամուսուզուդ՝ վալիտէմ թարափընտան պանա ինթի-
գալ իթմիշ տիր :

Ժան , պաշտան աւաղա դատար տիթրէտէրէք , էվլա-
տընա իիթապէն ,

— Վալիդէն պէն ի՞ . . . պէնի՞ հիւտեհէ՞ իսէ , շահառն իպարէն
դէք , տէյի պաղըրմագ իսթէտի , լաքին , պունու եարմագ-
լըդ միւմքին տէյիլ իտի : ղիրա , եայընըդ պիտուչուղունու
թէէմին իթմէք քեափի օլմաեըպ , անը իսպաթ տալի իթ-
մէք իգթիզա իտէր իտի . հալ պու քի , իսպաթընա նասըլ
միւդթէտիր օլապիլէճէք իտի :

Իմտի , պիշարէ դատընճըղաղըն պու սըրատա վիլէճէք
ճէվապը պուլունմատըղընտան , պաշընը էեիպ սիւքիւթ իթ-
տի , վէ Լիւսի իսէ , իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Լաքին , սէօյլէեինիլ , սէօյլէեինիլ , վալիտէ՞մ մի
պիր ճինաեթ իշլէմիշ տիր : Նի՛շին Լիւսիէն , ադտը իզտիվա-
ճըմըղըն միւմքինսիղ օլտուղունու պէեան իտիեօր :

Քան . - Չիւնքի , օ խուսուստա քէնտիսինի մէճպուր ի-
տիեօրլար :

Աիւսի . - Մէճպուր իթմէկէ քիմին հագդ ու իգթի-
տարը վար տըր :

Քան . - Անլամաեօ՞րմուսունուզ : - Էկէրչի արանըզտա
պիր կիրտապ աշըլմագտա օլտուղու սըրըրնը քէնտիսինէ պէ-
եան իյլէմէքտէ պիր քիմսէնին մէնֆաաթը պուլունմասա ի-
տի , Լիւսիէն , օ սըրըր նա՞սըլ անլաեապիլէճէք իտի : - Իմ-
տի , պիր ատէմ , կէշմիշ զէմանը թահգըդ իթմիշ , վէ Լիւ-
սիէնէ տէմիշ տիր քի , « Էկէրչի դըղըմ իլէ էվլէնմէզսէնիլ ,
Լիւսի իլէ էվլէնմէքիկինիլէ մանի օլաճաղըմ . . . Պու իզտի-
վաճը սիղէ մէնն իտէճէեիմ : Էկէրչի պու մէմուլիլէթիմ
խիլափընտա հարէքէթէ միւթէճասըր օլուր իսէնիլ , օ հալ-
տէ իճապընա պագաճաղըմ . . . »

Ժան , լաղըրտըսընը քէստի , չիւնքի , պիշարէ դատը-
նըն , պունտան տահա ղիեատէ սէօլ սէօյլէմէկէ իգթիտա-
րը պուլունմամագտա իտի :

Աիւսի . - Նէյի՞ն իճապընա պագըլաճագ տըր . . . - Լի՛

զօն գատըն, սիզ պէնի թէլէֆի իտին օրսունուզ: - Պօղուլու-
եօրում, վէ իւզէրիմէ տիվանէլիք կէլիեօր: - Սիզէ սէօլէ-
եօրում քի, պէնիմ, հէր շէյի պիլմէքլիկիմ լազըմ աըր: -
Էկէրչի սիզ սէօլէմէզսէնիզ, Լիւսիէն սէօլէեէճէք տիր:
- Անը, սէօլէթմէկէ մէճպուր իտէճէեհիմ: - Էկէր օտա սէօյ-
լէմէզսէ, մատմուաղէլ Հարման սէօլէեէճէք տիր: - Մատ-
մուաղէլ Հարման, պանա բէճա իթմէք, աեազլարըմա գա-
բանմադ, վէ պանա սէրվէթ թագտիմ իյլէմէք իչին պու-
րաեա կէլտիկինտէ, էլպէթթէ, պէնիմ, Լիւսիէնէ նալաեըգ
օլտուղումա օլ վազըթ շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի, հալ պու քի,
պու կիւքի կիւն հէր շէյի պիլմէլի տիր: - Իմտի, շիմտի տէ
պէն քէնաիսինէ կիտիպ վէ տիզլէրինէ գարանըպ, իւզէրիմէ
թահմիլ օլունան նամուսսուղլուգ սըրընը պանա պիլտիրմէ-
սի իչին քէնաիսինէ բէճա վէ նիւաղ իտէճէեհիմ: - Էկէրչի օ
տա պանա ճէվապ վիրմէք իսթէմէզսէ, բէտէրինի պուլուպ,
անը իսթիճվապ իյլէեէճէեհիմ:

Պան. - Խա՛յր, Լիւսի, սիզ ասլա սլունլարա կիթմէեէ-
ճէքսինիզ:

Աիւսի. - Բի՛մ պէնի մէնն իտէճէք տիր:

Պան. - Պէն:

Աիւսի. - Նա՛սըլ:

Պան. - Պու թէշէպպիւսիւնիւ միւմքինսիղ գըլաճաղըմ
... հէր շէյի սիզէ պէն սէօլէեէճէեհիմ:

Աիւսի. - Հէր շէյի պանա սէօլէեէճէեհիլիզէ եէմին ի-
տէ՛րմիսինիզ:

Պան. - Էվլէթ, եէմին իտէրիմ:

Աիւսի. - Օ հուլտէ, պէնիմ տէ ֆիքրիմտէ հիչ պիր
շիւպհէ էսէրի գալմաեաճաղընտան, Լիւսիէնէ աֆվ իտէ-
ճէեհիմ:

Պան. - Լիւսիէն՝ սիզին իլէ էվլէնէմէզ... Պունտան գա-
թի նաղար, սիզ տէ, վալիտէնիզին պիսուչ օլտուղունու իս-
պաթ իթմէզտէն էվլէլ, անըն ղէվճէսի օլմադ իսթէեէմէզ-
սինիզ:

Կէնճ գըղըն, պու աըա լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլուպ,

— Վալիտէմին պիտուչ օլտուղունու իսպաթ մը իթմէք . . . Տիմէք տիր քի, վալիտէմ գապահաթլը հիւքմ օլունմուչ տուք, տէտի :

Փան . — Էվվէթ :

Աիսի . — Նէ կիպի ճինանէթ եա գապահաթա հիւքմ օլունմուչ օլտուղունուտա պէհան իտէպիլիւրմիսինիլ :

Փան . — Ատէմ թէլէֆ իթմէքլիք ճինանէթի իլէ իթհամ գըլընմըչ տըր . — Վալիտէնիլ, Լիւսիէն Լապրունոն բէտէրինի գաթլ ու թէլէֆ իթմիչ տիր տէյի մահքիւմ օլմուչտուր :

Լիւսի, պու սէօղլէրի իշիտինճէ, աճը աճը պիր ֆիղան բէֆ իտիպ, տաշընը, էլլէրի տէրունինտէ կիղլէտի, վէ պիր գաչ սանիյեէ գատար տէհչէթլի պիր սիւքիւթ հիւքմ իտիպ, պատէհու մէղպուրէ պէտսլաթթ գըղ, պու սիւքիւթիւ գաթթ իլէ ,

— Տիմէք տիր քի, վալիտէմ, Լիւսիէնին բէտէրինի էօլտիւրմիւչ, անըն սէրվէթինի սօյմուչ վէ ֆապրիգասընա դունտագ պըրագմըչ օլան գարը տըր . — Ահ, պու բէք մէքրուհ շէյ տիր, տէտի :

Փան . — (Եիւքսէք սէտա իլէ .) Լիւսի, Լիւսի, վալիտէնիլ պիտուչ վէ պիկիւնահ տըր :

Աիսի . — Լաքին, անը մահքիւմ իթմիշլէր :

Փան . — Մահքիւմիյէթի, հագգսըղ տըր . . . Օ պէտսլաթ գատընըն պիտուչ վէ պիկիւնահ օլտուղունա պիղզաթ Լիւսիէն Լապրունոն տաթի ինանմագտա օլտուղունու քէնտի սէօղլէրինտէն անլամատընըղ մը :

Աիսի . — Էկէրչի Լիւսիէն, հագըգէթէն պու ճիհէթէ ինանսա իտի, պէնտէն ուղագլանըր մը իտի :

Փան . — Լիւսիէն՝ օլ պապտէ չիւպհէ իտիեօր, վէ չիւպհէսի սէպէպիյլէ սանա եաղլաշամաեօր . — Պունտան տա գաթինաղար, հիչ օ տէլիդանլը, էֆքեարը ալէմէ գարչը չըգապիլիւրմի :

Աիսի . — (Մէյեուսիեթլէ էլլէրինի գալուչտուրարագ .) Ահ, սիւպհան Ալլահ . . . սիւպհան Ալլահ . . . Աճապա նիլ՝ չին վալիտէմ պէնի տիւնեաեա կէթիւրմիւչ տիր :

Պու հանատէ ժան Թորթիէնին կէօղլէրինաէն աղան սէլ կիպի եաշլարլա եիւզիւ բալանտը, վէ քէսիք պիր սէտա իւլէ, շու եօլտա իֆատէնէ աղաղ իյլէտի .

— Էվլա'տըմ', վալիտէնիդի լանէթլէմէք լաղըմ տէյիլ տիր... Էկէրչի օ պիչարէ ժանը, պէնիմ թանըտըղըմ կիպի, սիղ տէ թանըմըշ օլտա իտինիդ, հադդընտա իզհարը ըիդդաթ ու մերհամէթտէն կէրի տուրամաղ իտինիդ :

Աիսի . — (Հադըղի պիր հայրէթլէ Էթմէքճի Խաթու-նա պագարադ .) Լի'զոն դատըն, սիղ պէնիմ վալիտէմի թանըմըշմընըղ տըր :

Փան . — Էվլէթ, սէվիլիլիւ դըղըմ' : Միլէ եէմին խաէ-րէք, սէօյլէրիմ քի, օ, ճէտտը, նամուսլու, վէ ֆէնալըդ իթմէկէ նամուսլուէտիր պիր դատըն իտի . — Գէնաի դէվճինի, աշդ ու մուհապպէթլէ, վէ եղճան ու տիլ սէվմիշ իտի : Էվլատլարընա հադըղէթէն վալիտէյիք տույղուսլա իզ-հարը թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթ իյլէր իտի, չիւնքի, պիրի երքէք վէ տիկէրի դըղ օլտարադ, իքի Էվլատը պու-լունմագտա իտի :

Աիսի . — (Էլլէրինի թէթրար դամուշտուրարադ .) Վա'յ, պէնիմ պիր դարտաշըմտա մը վաղ տըր :

Փան . — Էվլէթ, պիր դարտաշընըղ տա վար իտի :

Աիսի . — Շիմտի հանաթտա տէյիլ մի տիր :

Փան . — Պիլմէմ'... սիղ զայպ օլտուղունուդ կիպի, օ տա զայպ օլմուշ տուր : Զէվալը ժան, պու իրի Էվլատընը տէրէճէսիդ սէվէր իտի, վէ պաթթը սիւտահը պիր կիւն քէն-տիսինի անլէրտէն աեքրաճաղընը, աւալ չիւպհէ իթմէղ ի-տի : — Էվլէթ, պէն անըն, համիյէթլի, լէթաֆէթլի, վէ սէվլիմէկէ լաեըդ պիր դատըն օլտուղունու պիրիլիմ' . ան-ճադ, պիր կիւն, ալաղըն պիրի, պիր ճինանէթ իշլէմէքլէ, վէ սաթիթէ նիւմայիլլէր իլէ վալիտէնիդի իթհամ իթտըմէք կիպի ճէհէննէմի պիր մէհարէթէ մալիք օլմուղլա, օ պիչա-րէ դատընճըղաղըն հանաթթընը թար ու մար իյլէմիշ, վէ զէ-վալը ժան, քէնտիսինի պիսուշ օլտուղունու իսպաթէ չալըշ-մըշ իսէ տէ, մուվաֆֆադ օլամամըշ տըր, չիւնքի, պիսուշ-

լուղունուն եկեանէ խալաթը, ֆապրիդանըն եանտըղը սը-
րատա զայ օլմուշ տուր: - Լիւսի՛, դըղը՛մ, պանա իթիգատ
իտին, վալիտէնիդի լանէթլէմէք ճայիզ տէյիլ տիր:

Աիւսի. - Ս՛հ, պէն անը լանէթլէմէեօրում, ֆագաթ,
պիւթիւն տէրտ ու միհնէթիմին սէպէպի, վալիտէմ՝ օլտու-
ղունու պէեան իտիեօրում:

Ֆան. - Սիզէ եէմին իտէրիմֆի, էկէր դապիլ օլաա իտի,
վալիտէնիզ, էօմրիւնիւ ֆէտա իտիպ, սիզին պու կէօզ եաշ-
լարընըզա սէպէպիյեթ վիրմէք իսթէմէզ իտի:

Աիւսի. - (Աղլաեարագ.) Սիզ պանա պու խուսուսու
թէէմին իթտիկինիզ հալաէ, օլ պապտէ նիչին շիւրհէ ի-
տէճէեիմ: - Ֆագաթ, պէն զիեատէսիյլէ պէտպալսթըմ: -
Հագգսըզ պիր մահքիւմիյեթ՝ վալիտէմի տիւշարը ճէզա
էյլէմիշ, վէ հագգսըզ պիր լէքէ՝ անըն իւղէրինէ թահմիլ
օլունմուշ օլտուղունտան, պէն տէ օ մահքիւմիեթիմին ճէզա-
սընա չարըրլմագտաեըմ, վէ օ լէքէ՝ պէնիմտէ իւղէրիմէ
սիրաեթ իյլէմէքտէ տիր: - Պէն, գունտագճըլըգ, խըր-
սըղըզ վէ գաթլ ու թէլէֆ ճինաեթլէրիյլէ հիւքիւմէթ-
ճէ մահքիւմ օլմուշ օլան պիր գարընըն զըզըեըմ: Իմտի,
Լիւսիէն պէնտէն քէմալ նէֆրէթլէ գաչընտըղը կիպի, հէր
քէա տալի գաչընաճագ տըր: Սէօյլէեին, Լի՛զօն գատըն,
պու պիր տէհշէթլի հալ տէյիլմի տիր: Լիւսիէնին, պէնիմ
հագգըմտա վուզու պույան հարէքէթինին սէպէպինի վէ
մանէասընը շիմտի լաեըգըլա անլաեօրում: - Մատէմֆի
վալիտէմին պիսուշլուղու խալաթ օլունամաեօր իսէ, տիմէք
օլուր քի, անըն գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ օլան բէտէրինին
գանը, արամըզտա ճէրէեան իտիեօր:

Ֆան. - Գը՛ղըմ, իւմիտ իթմէք լաղըմտըր... Պու չէք-
տիկինիզ միհն ու մէշագգաթըն, կիւնիւն պիրինտէ սօնու
կէլմէեէճէկինի քի՛մ պիլիբ: - Վալիտէնիզին, ասըլ գապա-
հաթլըեը պուլմաեաճաղը նէ՞ մալիւմ:

Աիւսի. - Լիւսիէնին սէօյլէտիկի պիր սէօպտէն իսթըր-
լատըղըմա կէօրէ, վալիտէմ, պուլունտուղու հապսխանէ-
տէն ֆիրար էյլէմիշ իմիշ...

Փան . - Էվվէթ, ֆիրար իթմիշտիր, վէ զանն իտերիմ քի, ֆիրարընըն սէպէպի, ասըլ վէ հագըդի միւթթէհիմ օլան ժադ Կարօեու պուլմագ նիւէթիյլէ տիր :

Աիսի . - Վալիտէմ պու խուսուստա մուվաֆֆագ օլսա պիլէ, պիլիմ խապէրիմիդ օլմաեաճագ տըր :

Փան . - Խա՛յր, գըղըմ, իւք տէֆա սիդին խապէրինիդ օլաճագ տըր :

Աիսի . - Նա՛սըլ :

Փան . - Վալիտէնիյին դալպի, քէնտիսինի սիդէ տօղրու սէվգ իտէճէկինտէն, սիդի պուլապիլէճէք տիր : - Իմտի, սէվկիւլիւմ, ճէսուր օլմագ վէ կիւնիւն պիրինտէ, նամուսու ետըրնէ կէլէճէք օլան վալիտէիպի կէօրմէք իւմիտիլէ եաշամագ, վէլհասըլ, սիդին տէ պիր կիւն, կիւնէշտէն հիսսէնիդ օլաճագընը, քէնտի քէնտինիդէ սէօյլէեերէք, իմրարը եվգաթ իյլէմէք լաղըմ տըր :

Աիսի . - Ա՛հ, օլ վագըթա գատար իշ իշտէն կէչմիշ, վէ Լիւսիէն եվլէնմիշ օլաճագ տըր :

Փան . - Դի՛մ պիլիր . . . Մէճպուր իտիլմէք իսթէնիլտիկի օլ իղտիվաճա տօղրու քէնտիսինի սէվգ իտէր հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր, վէ պէլքի տէ օ իղտիվաճ՝ ապլա վուգու պուլմաեաճագ տըր : - Մատմուազէլ Հարման խասթա . . . հէմ աղըր խասթա տըր . . . Անըն կիւնլէրի տտէթա սաեըլը տըր . . . Աղիզէմ, Լիւսիէնին սիզտէն ուղադլանմաը, վաղիֆէտէն ատտ իյլէտիկի պիր խուսուսա իթաաթ իթմէք իչին օլուպ, եօգսա սիդի ապլա ունութմամագտա տըր : - Պէն ա-նըն չէհրէսինի ալթիւսթ վէ կէօղլէրինի եաշարմըշ պիր հալտէ կէօրտիւկիւմտէ, պանա, պունտան պէօյլէ սիդի սէվլէմէ-եէճէկինի պէեան իթտի քի, պու իֆատէսինտէն, հալէա սիդի սէվլէքտէ օլտուղու աչիքեարէն անլաշըլմագտա տըր :

Աիսի . - Լաքին, շու Բօլ Հարման տէնիլէն ատէմին, ահվալը սապըդէեի պու սուրէթլէ ինճէտէն ինճէ արաշթըրմաեա, վէ պէնի նամուսուղ գըլմաեա հագդը վա՛ր մը տըր : - Գանու՛ն, պու կիպի աշագըլըդլորա գարշը պէնի հիմաեէ իտէմէ՞ղ մի :

Պան . - Իսկի խեղճի , գըղըմ , բէք չօգ քէրթէ-
լէրտէ գանունն իգթիտարը հօգ տուր . . . Հիչ պիր վա-
գըթտա անէ կիւվէնմէք ճայիլ տէյի տիր : - Իմտի , ճէ-
սուր օլուն գըղըմ , ճէսուր օլուն աղիղէմ . . . Լիղոն գատըն
սիղին Խանընդտա տըր , վէ սիղէ օլան մուհապէթի սա-
Եիգարլլա , սիղի թէսէլլի իթմէքաէն տուր օլմաեաճագ տըր :

Պաւ սէօղլէրի սէօյլէհէրէք , Ժան , կէնճ գըղը , չարը-
մագտա օլան Եիւրէկի իւղէրինտէ սըգաը , վէ պիր սանիհէ
սօնրա ,

— Պահա խեղճի , սիղ հէնուղ թաամ իթմէմիչսի-
նիղ տիր , տէտի :

Ախսի . - Իվլէթ , լաքին հիչ պիր շէյ Եէհէմէմ , զա-
թէն իշթիհամ հօգ տուր :

Պան . - Քէնտիսիղի պու գապար պըրագմանն . . . օ-
տամտա ալէա էթ սուհու վար տըր , պիր թաա իչին :

Եթմէքճի Խաթուն , պիր գաչ Եուտում էթ սուհու ի-
չիրթմէք իւղրէ , ԼիւտիԵի սուցէթի լէթաֆէթքիարանէտէ իճ-
պար իթտի , վէ սօնրա ույգուեա տալըպ հէր շէյի ունութ-
մասը իչին , թէզաուրէնին նէղտինտէն մուֆադապաթ իյլէտի :

Ժան Ֆօրթիէ , պիր քէրրէ օտամընա կիրինճէ , տիղ իւ-
ղէրինէ կէլէրէք , վէ աղլաեարագ , շու սէօղլէրի թէլէֆ-
ֆիւղ իթտի .

— Եա՛ Բապալի , քէնտիսի Ելէ միլմէմէք իչին պանա
պախշ իյլէտիկինիղ գուվլէթտէն աօլտեը թէշէքրիւր խե-
րիմ . . . Ֆադաթ , պէնիմ վէ գըղըմին միհն ու քէտէրլէրի-
միղ նէ՞ վադըթ խիթամ պուլաճագլար սքր : - Գալպինին
բարաքարչա օլտուղունու կէօրիւեօլում , հալպուքի , քէն-
տիսի իչին հիչ պիր շէյ Եաբամսուօլում : - Եա ճէնապը Ալ-
լահ , պունճա սէնէլէրճէ շէքաիկիմ իչլէնճէ վէ սիեասէթտէն
սօնրա , հալէա պիր սաաթլըդ մէսէրրէթէ պէնի նայիլ գըլ-
մաեաճագմընըղ : - Պէնիմ զալպ ու թէլէֆիմի մուճիպ օլան
ատէմի , գարչըմա չըգարմաեաճագմընըղ : - Երքէք Եվա-
տըմը պանա պուլտուրմաեաճագմընըղ : Ա՛հ , անը Եկէր
պուլաճագ օլուր իսէմ , հէր շէյի քէնտիսինէ պիւա թէրէտ-

տիւտ պէտան իտէճէեիմ: — Պու կիւնքի կիւն օ էլլատում, է-
կէրչի հաեաթտա իսէ, թամ պիր էրքէք օլմուշ տուր . . .
իմաի, օ պէնի հիմաեէ վէ միւտաֆաա իտէպիլիր . . . Նա՛
րապալի, սիզտէն դայրի իւմիտիմ հօգ տուր . . . Նա՛ ճէ-
նապը Հազգ, սիզ գուլունուղու իլթիզամ իտին :

9

Լիւսի իչին դաեէթ շայեանը քէտէր ու էլէմ օլան օլ
կիճէնին իրթէսի կիւնիւ, Լիւսիէն Լապրու, քէնտի դաբու-
ճուսունաան, կէնճ պիր դըզ կէլմիշ օլտուղունու խապէր
ալտը, վէ թապիրինին թարիֆինտէն, օ կէնճ դըզըն Լիւսի
օլտուղունու անինտէ անլամազլա, վադաա գալպինտէքի
քեաֆֆէյի եարէլէր թագէլէնտի իսէ տէ, մէմուլին դայրի
պիր վազըա գուհուր իթմէտիքճէ, վիրմիշ օլտուղու դարա-
ըը թէպտիլ իտէմէզ իտի :

Լաքին, օ մէմուլին դայրի վազըա պազալըմ գուհուր
իտէճէք մի իտի :

* * *

Բօլ Հարման, պիւեհիւք պիր հրուֆաթ տէօքմէխանէսի
հիսապլնա օլարազ, պաղը մուհիմմ ամէլեաթ տէրիւհտէ
իթմիշ օլուպ, իշպու ամէլեաթը իսէ, զաեէթ տիգգաթ ու
մէհարէթլէ իճրա իթմէք լաղըմ կէլտիկինտէն, մէրգում,
պու ամէլեաթըն նէզարէթինէ Լիւսիէնի մէմուր թայելին
իլլէտի :

Իմաի, պու միւնտաիպէթլէ, ժիւլ Լապրունուն օղլու,
եալլնըզ սապահլարը Գուրպուլուտաթի ֆապրիգաեա կի-
տիպ, գուսուր վազըթլարընը Բարիստէ կէչիրիր իտի :

Լիւսիէն , եալընըղըդտան ղիեատէսիյլէ սըդըլմագտա
օլտուղունտան , շու եա պու սուրէթլէ ֆէրահլանմաեա միւհ-
թաճ պուլունմագտա իտի :

Մէրդուժ , չօդտան պէրու տօսթու ժօրժ Տարիէնին խա-
նէսինէ կիթմէմիշ օլուպ , ժօրժուն խանէսի իսէ , Վալլէն սօ-
դաղընտա քեսային մէղքիւր հրուֆաթ տէօքմէխանէսի եազը-
նընտա օլմաղլէ , Լիւսիէն , պիր կիւն , էօյլէտէն սօնրա , պիր
դաշ սաաթ գատար պօշ վազըթ պուլմաղլէ , ժօրժուն խա-
նէսինէ կիթտի , վէ պախթընտան , օ կիւնիւ , օլ կէնճ ալօ-
դաթ , տայիրէյի աուլիեէճէ իշի պուլունմատըղընտան , սա-
պըդ քէնտի վասիսի օլան էթիէն Դասթէլ իլէ պիրիքտէ թա-
ամընը իթմիշ , վէ բէսսամը մէրդուժ իլէ պէրապէր , քէնտի
իշ օտասընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ , մէղքիւր մէքթէպ
արգատաշընըն վիրուտի խասլէրինի ալըր ալմաղ , տէրհալ
իշէրի կիրաիրիմէսինի էմր իյլէտի :

Էթիէն Դասթէլտէ , պու վիդիթատան բէք մէմուն օլ-
տու :

Ժօրժ , չէքտիկի տէրա ու աճըլարտան նաչի չհրէսի
պօղուլմուշ օլան տօսթունուն իշէրի կիրտիկինի կէօրաիւկիւն-
տէ , իսթիղրապ վէ իղթիրապլէ բէֆը սէտա իյլէմէք-
տէն քէնտիեի մէնն իտէմէեիպ , վէ Լիւսիէնին էլինի թու-
թուպ ,

— Լաքին , սանա նէ՞ օլմուշ , խտսթամըսըն , տէյի սի-
վալ իթտի :

Աիսիեհն . — Խա'յր , աղիղիմ ժօրժ , խտսթա տէյիլիմ :

Փօրժ . — Պօյլէ իսէ , լէհճէնիգին պու սօլիունլուղունա
սէպէպ նէ՞ տիր . . . Ձէհրէնիղ նի'չին պու գատար թէպտիլ
օլմուշ :

Քրիեհն Փասքիլ . — Պէլքի չօդ չալըշմագտան տըր :

Աիսիեհն . — Խա'յր , օ տա տէյիլ :

Փօրժ . — Օթուր պաղալըմ շուրաաա , վէ պաշընտան
կէլիպ կէչէնի հիքեաեէ էթ : — Աճապա Բօլ Հարմանըն նէղ-
տինտէ հայիզ օլտուղուն մէմուրիեէթի դա'յպ մը իթտին :

Լիւսիէն , խայր մանէասընտա օլարադ պաշընը սալտա-

տը , վէ էթիէն Գոսթէլ , Ժօրժա շու եօյտա ճէվապ վիրտի .

— Էկէրչի պիր դաչ կիւն մուգատտէմ , մատմուաղէլ Հարմանըն պանա վիզիթա վիրտիկի սըրատա սէն տէ հազըր պուլունմուշ օլտա խտին , շիմտի պու սիւալի իթմէղ խտին : — Մէզպուրէ պանա , Մ . Հապրու հազգընտա ղանէթ մէտհ ու սէնա իլէ պահս իտիեօրտու , հաթթա ամէլէաթ միւտիւրիեթինտէ վաղիեթի տահա ղիեստէ մէմնուն օլունաճադ պիր հալէ կէլէճէկինի , հասըլը բէտէրիյլէ պիրլիքտէ պիր շիրքէթ թէշքիլ օլունաճադընը պէեան իյլէեօրտու :

Ախսիեմ . — Յիվադը , Մ . Հարման թարափընտան պանա պիր շիրքէթ թէքլիֆ օլունմուշ տուր :

Ժօրժ . — Լաքին , պունտան տահա ալէա նէ՞ օլապիլիր : — Իւշ այ եօդ տուր քի , Բօլ Հարմանըն ֆապրիդասընտա պուլունուեօրտուն , հալպուքի , պու դատար աղ պիր միւտտէթտէ , մէրդում իլէ պիր շիրքէթ թէշքիլինէ մուվաֆֆաթ օլուր իսէն , պունտան տահա խայըրլը նէ՞ իոթէրսին :

Զքիեմ . — Պէլլի տէ գըղըյլա էվլէնմէկէ նայիլ օլաճազսըն :

Լիւսիէն , պու արա տիթրէտի , վէ կէնճ ալօդաթ , շու սուրէթտէ իֆատէեէ տէվամ իյլէտի .

— Յիվադը պէօյլէ պիր իզտիվաճտան տօլաեը թէաճճիւպ իտէճէք սէպէպ եօդ տուր : — Մատմուաղէլ Հարմանըն սէնին հազգընտա գուլլանտըղը լիսանա պագըլըրտա , էօյլէ պիր զանտա պուլունմագլըգ թապիի տիր : — Մէզպուրէ , իֆատէի վագըասընտա , ղանէթ մանէատար սուրէթտէ հէեճան իպրազ իթմէքտէ օլուպ , սէնինլէ շէրիքիլ իթմէսի իչին , քէնտիսի բէտէրինի թահրիք ու թէշվիդ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր . . . Սէօյլէ պագալըմ , Լիւսիէն , Մ . Հարման , սանա իզտիվաճ խուսուսունտան պահս լիթտի մի :

Ախսիեմ . — Էվլէթ :

Ժօրժ . — Իշթէ պու իյի , պու խաեըրլը խապէրէ մէմնուն օլտում . . . Շիմտի սէն , թարիգի սէրվէթէ տախիլ օլտուղունտան , պու ճիհէթլէ վաղիֆէյի թէպրիքի իյֆաեէ միւսարաաթ իտէրիմ . . . Իզտիվաճընըղըն իլանը նէ՞ վագըթ

օլաճադ տըր , չիւնքի , պու թէքլիֆի գապուլ խտիպ իծմէ միշ օլտուղունու սիւայէ լիւզում կէօրմէմ :

Աիւսիէն . - Պիլաքիս , Մ . Հարմանըն իշպու թէքլիֆինի րէտտ իծտիմ :

Փօրժ . - Բէ՞տտ մի իծտին . . . լաքին , պու տիվանէլիք տիր :

Աիւսիէն . - (Մահզունէն .) Խա՛յր , տիվանէլիք տէյիլ տիր :

Փօրժ . - Հագդըսըն . . . պիր տիկէրինէ մուհապէթին օլտուղունու ունուտուեօրտում :

Աիւսիէն . - Էվվէթ , պէն պիրինի էզճան ու տիլ սէվէ ըիմ . . . լաքին , պունտան պէօյլէ անը սէվմէքլիք վազիֆէմ իճասընտան տըր : - Պիր աղ էվվէլ պանա , միւղտարըպ օլուպ օլմատըղմը սիւալ խտիեօրտունուղ : Իմաի , էվվէթ , պիր ատէմ'նէ՛ գատար միւղտարըպ օլապլիլի խէ , պէնտէ օլ գատար միւղտարըպ պուլունուեօրում , վէ մահզա , մէ սէրրէթիմ վէ սաատէթիմ մագամընտա պուլունմուշ օլան օլ աշգ ու սէվտա սէպէպիլլէ տիւշարը իզթիրապ , վէ կիւրիֆթարը միհն ու քէտէր օլուեօրում :

Փօրժ . - Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինի անլումաեօրում . . . Էկէրչի հագըգէթէն պիր գըղա կէճիւլ վիրմիշ խէն , պիր թագըմ սէրվէթ վէ միւսթագպէլ միւլահագալտըր , սէնի , աշգ ու սէվտառան կէրի տուրտուրմալը արըլար : Ինսան՝ էվվէլ էմիրտէ , քէնտի մէսուտիւէթինի արամալը տըր : Զօգ տէֆա սաատէթ տէնիլէն շէյ , ղէնկինիքտէ տէյիլ , իլլա էսնաֆըդտա պուլունուր :

Աիւսիէն . - (Հագին հագին պիր սէօյլէյիշ իլէ .) Սանա թէքրար խտիեօրումքի , պունտան պէօյլէ պէն Լիւսիւի սէվէմէմ :

Փօրժ . - Նի՛շին :

Աիւսիէն . - Ձիւնքի , պէնիմ պալսթը սիւահըմ , անը սէվմէքլիքտէն պէնի մէնն խտիեօր : - Լիւսի իլէ պէնիմ արամըղտա պիր ճինաեթ . . . զան . . . Եանի բէտէրիմին գանը մէվճուտ տուր :

Էթիէն Գասթէլ, պու արա թէաճճիւպ հարէքէթի իպ-
րազ իթտիկի կիպի, ժորժ տալսի էլինի անլընա կէօթիւ-
րիւպ, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Նէ՛ տիեօրսուն... Լիւպի՛... տէտի :

Աիւսիէն . - Էվվէթ, Լիւսի, ժան Ֆօրթիէնին, եանի
բէտէրլմի գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլմաղլա մահքիւմ օլան
գարընըն գըզը տըր :

Ժորժ, պու խապէրտէն այմպէյմ օլարագ տիլսիզ կի-
պի տուրտուղու սըրատա, բէսսամ, պիր սըշրաեըշտա ա-
եաղա գալգտը, վէ քէնտիսի տէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Սէվտիկինիզ գըզ՝ ժան Ֆօրթիէնին գըզը՞ մը տըր,
պունա էմի՞նմիսինիզ, տէտի :

Աիւսիէն . - Էսէֆ իտէրիմ քի, էմինիմ... զիրա, իո-
պաթլարընը կէօրտիւմ... հալէա օ իսպաթլար տա եէտիմ-
տէ պուլունմագտա տըր :

Զքիէն . - Օ իսպաթլարը սիզէ քի՞մ վիրտի :

Աիւսիէն . - Մ. Հարման :

Պու արա, Էթիէն Գասթէլին կէօղլէրի զանն իտէրսին
քի գարարտը, վէ իֆատէեէ աղաղլէ,

— Հարման մը... Էյ քէնտիսի պու իսպաթլարը նէ՞րէ-
տէն ալմըշ, տէտի :

Աիւսիէն . - Ժուանեիտէքի, պէլէտիեէ տայիրէսինտէն
ալմըշ, չիւնքի Լիւսինին սիւտանասը, Բարիսին սահլալիզ
չօճուգլար խայրաթխանէսինէ օ չօճուղու թէսլիմ իթտիկի
սըրատա, իֆատէյի լազըմէյի, մէղքիւր տայիրէյի պէլէ-
տիեէէ պէեան իյլէմիշ :

Զքիէն . - Լաքին, Լիւսինին, ժան Ֆօրթիէնին գըզը օլ-
տուղունու քի՞մ քէնտիսինէ զանն իթտիւմիշ : Շիմտի էլինիզ-
տէ պուլունան իսպաթլարը արամագ իչին ժուանեիեէ կիթ-
տիկինտէ, էլպէթթէ Լիւսինին ժուանեիտէ պիւեիւմիւշ
օլտուղունտան խապէրտար իմիշ... Իմտի, նա՞սըլ օլուպ
տա, Լիւսինին օրատա պիւեիւմիւշ օլտուղունու պիլիեօր :

Աիւսիէն . - (Անլընը էլլէրի իչինտէ սըգարագ .) Օրասընը
պէն պլիմէմ... պէնիմ ազլիմ պաշըմտան կիտիեօր . - Հէբ

պիլտիկիմ շու տուր քի, պէն Լիւսիեի սէվէր իտիմ, ֆա-
զաթ չիմտի սէվմէմէեէ մէճպուրում:

Քրիեմ. - Լաքին, սիղ, ժան Թորթիէնին պիսուշ օլտու-
ղու իթիգատընտա իտինիղ...

Աիւսիեմ. - Պէնիմ իթիգատըմ, գաթի պիր էսաս իւ-
զէրինէ միւէսսէս տէյիլ տիր: - Ատալէթի ինսանիեէ, ժան
Թորթիէեի, բէտէրիմին գաթիլի մագամընտա մահքիւմ դըլ-
մըշ տըր: - Իմտի, պէն, ժան Թորթիէնին գըզըլա էվէ-
նէպիլիւրմիեիմ:

Փորթ. - Խա'յր, խա'յր... Հաթթա պու պապտէ թէրէտ-
տիւտ պիլէ սիղին իչին ճայիղ տէյիլ տիր: - Իմտի, Լիւսի-
եի ունութ, վէ մատէմքի մատմուաղէլ Հարմանըն սոնա
ֆէվգէլատէ մուհապպէթի վար տըր, վէ միւսթագպէլին
անտէ մէվճուտ տուր, սանա իիթար իտէրիմ քի, մատ-
մուաղէլ Հարման իլէ էվլէնէսին:

Աիւսիեմ. - Լաքին օ հալտէ, Լիւսինին էօլմէսինէ: սէ-
պէպ օլմուշ օլաճաղըմ:

Փորթ. - Պէօլլէ պիր պէտպախթ աչգ ու սէվտատան
տօլաեը պիր գըզըն վէֆաթ իտէճէկինի մէմուլ իթմէմ:-
Պունունլա պէրապէր պու սըրատա պաշգա նէ՞ եօլ թու-
թապիլիւրսին:

Աիւսիեմ. - Ժան Թորթիէնին պիսուշլուղունու իսպաթ
իթմէք, վէ նամուսունու իեատէ գըլմագ իսթէրիմ:

Փորթ. - Բէք ալէա... Լաքին պունուն իչին նէ՞ վասը-
թալարըն վար տըր: Պու սըրատա իրաեէ իտէպիլէճէկին
իսպաթլար նէ՞րէտէ տիր: Պիր ճինաեէթ տավասընըն թէմ-
եիղինի թալէպ իթմէք իչին, եէնի վագըլար պուլունմագ-
տա՞ մը տըր:

Աիւսիեմ. - Էսէֆ իտէրիմ քի, օլ պապտէ մալիւմա-
թըմ պուլունմամագտա տըր:

Փորթ. - Պու հալտէ հիչ պիր շէյ եաբամաղսըն:

Աիւսիեմ. - Էկէրչի ժան Թորթիէեի կէօրսէ իտիմ, պէլ-
քի անտէն պաղը վասըթալարա տէսթրէս օլապիլիւր իտիմ:

Փորթ. - Շիմտի օ գատըն հապսխանէտէն ֆիրար իթ-

միշտ իր, լաքին, փարզ իտելիմքի, տերտեսթ իտելերէք, սէնինէ միւնասէպէթ բէյտա իթսին. - Մէզպուրէ երկիր-
մի պիր սէնէ ագտէմ քէնտի պիսուչլուղունու իսպաթ ի-
տէմէտիկի հալտէ, պու կիւն նա՞սըլ իսպաթ իտէպիլիր: -
Հա՛յտէ, հա՛յտէ, ճէսուր օլ, ճէսուր օլ, թէրէտտիւտ լազըմ
տէյիլ տիր: - Օլմուշ պիթմիշ վազըւալարը գապուլ էթ...
Լիւսի իլէ սէնին արանըղտա էօնիւ ալընմազ պիր մանիի ա-
զիմ վար տըր, Լիւսի իլէ էվլէնմէքտէն փարիզ կէլ, վէ Բօլ
Հարմանըն գըզըյա էվլէն... Ալիզիմ վասի էֆէնտի, սիզ-
տէ պէնիմէ հէմէֆքեար տէյիլմիսինիզ:

Էթիէն. - (Դաթի պիր սուրէթտէ.) Խա՛յր, պէն սէ-
նինէ հէմէֆքեար տէյիլիմ... Ժան Գօրթիէնին գըզըյա
ժիւլ Լապրօնուն օլլունուն եէկտիկէրէ թէսատիւֆ իթմէ-
լէրի, պալթըն պիր ճիլլէսի տիր: Պու թէսատիւֆտէն,
պիրտէն պիրէ ժանըն պիսուչլուղու տա զուհուրա կէլէ-
պիլիր:

Գօրթ. - Լաքին էկէրչի պու նէթիճէ զուհուրա կէլէ-
մէզսէ, Լիւսիէն քէնտի միւսթագպէլինի զայալ իթմիշ օլա-
ճագ տըր:

Էթիէն. - Վէ էկէրչի կիւնիւն պիրինտէ, ժանըն պիսուչ
օլտուղու անյաշըլըր իսէ, Լիւսիէն, սաատէթինի բէտտ
իթմիշ օլտուղու իչին, միւտտէթի էօմիլինտէ էսէֆ իտէ-
ճէք տիր:

Աիւսիէն. - Ա՛հ, պու հա՛լ բէք միւշքիւլ տիւր... շիմ-
տի պէն նէ՞ եարմալըրեմ:

Էթիէն. - Կիւնիւն պիրինտէ գըզընըն զէվճի օլաճաղը-
նըզը մէմուլ իթտիրէրէք, վադըթ գազանմալը, վէ պէլքի
շու սաաթտա պուլունմասը միւմքինսիզ օլմաեան ժագ Կա-
րօնու արամալըսընըզ:

Աիւսիէն. - Պու պապատէ սիզին պիր էմարէնիզ վա՞ր մը
տըր:

Էթիէն. - Խա՛յր, հէնուզ էմարէմ եօգ տուր, լաքին,
պազը թէհարրիեաթա պաշլաեաճաղըմտան, պու թէհար-
րիեաթըմտա մուվաֆֆագ օլաճաղըմը իւմիտ իտէրիմ: Թա-

Նըտըղըմ՝ պաղը պիւսիւք տօսթլարըմա պու խուսուստա միւրաճաաթ իտէճէերիմ . . . Իմտի , սիզէ , « Վազըթ դաղա-
նընըզ » տիմէքլիկիմ , մանէասըզ պիր սէօզ տէյիլ տիր : -
Անճագ հալը հաղըր իչին , միւսաատէնիզլէ սիզէ պիր սի-
վալ իթմէք իսթէրիմ :

Ախսիէն . - Հէր նէ իսթէրսէնիզ , սիւալ պուսուրուն :

Աքիէն . - Բէտէրինիզլէն , դաթլ ու թէլէֆ իտիլտիկի
դէման , նէ՛ կիպի իճատլա մէշղուլ օլտուղունու պիլիեօր-
մուսունուլ :

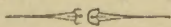
Ախսիէն . - Բէտէրիմին , օյմա վէ նադչլարը թէղլէն
իթմէքլիկէ մախսուս պիր մաքինա սանէսինտէ , պիւսիւք
պիր սէրվէթ սահիպի օլմագլըզը իւմիտ իթմէքտէ պուլուն-
մուշ օլտուղունու , հալամ չօզ տէֆա պանա թէքըար իյ-
լէմիշ տիր :

Էթիէն Գասթէլ , պու սէօզլէրի իչիթտիկինտէ , զահի-
րէն հիշ պիր շէյ պէլլի իթմէտի իսէտէ , հիսս իյլէտիկի հէ-
նէճանընտան նաչի , ճիւզիճէ գաչլարը չաթըլտը , վէ պա-
տէհու քէլամա տէվամ պիրլէ ,

— Տիկէր պիր իճատը վա՞ր մը իմիշ , տէտի :

— Պէնիմ իչիթտիկիմ , եալընըզ պունտան իպարէթ
տիր :

Պու արա , ի՛թիեարէ պէսլէմէ իչէրի կիրիպ , ավօգաթ
էֆէնտի իլէ իսթիշարէ իթմէք իւզրէ պիր չօզ միւշթէրի-
լէրին կէլմիշ օլտուղլարընը խապէր վիրտիկինտէն , Էթիէն
Գասթէլ իլէ Լիւսիէն Լապրու , Ժօրթ Տարիէտէն , վէ էվին
գաբուսունտա տախի պիրի պիրլէրինտէն այրըլտըլար :

10

Լիւսիէն Լապրու, օրատան հարեքէթլէ, Վալէն սօ-
դաղընտա, մալիւմօլան մաթպաա հրուֆաթը ֆապրիդասընա
ավտէթ իյլէտի :

Էթիէն Գասթէլ, քէնտի խանէսինէ ավտէթինտէ, քիւ-
թիւպիսանէ վէ իշ օտասը մագամընտա գուլլանտըղը քիւ-
շիւք պիր օտանա կիրիպ, պիր դասա աչտը, վէ պու դա-
սատան պիր բաքէթ քեաղըտ չըգարտը քի, պու բաքէթին
մահֆաղասը իւղէրինտէ ,

« Ժ Օ Ր Ժ Ֆ Օ Ր Թ Ի Է »

« 1861 »

Խամ վէ թարիխի եաղըմըշ իտի :

Իշպու մահֆաղա սամղ իլէ գաբալը օլմանըպ, տէրու-
նինտէ տիւրիւմլիւ վէ սիեհա մէօհիւրլիւ գաբալը պիր քեա-
ղըտ վէ պաղը իշարաթը հավի պիր չօգ եաբրագ քեաղըտ-
լար պուլունմագտա իտի :

Բէսսամ, պու իշարաթը օգումանա տալտը :

Մէգքիւր եաբրագ քեաղըտլարտան պաղըլարընտա չօգ
տէֆա Ժ-է Կ-ի իսմինէ, վէ տիկէրլէրինտէ տախի Բօլ Հ-ի-
նա իսմինէ թէսատիւֆ օլունուեօրտու :

Ժօրթուն վասիսի օլան զաթըն աշիքեարէն պիրի պի-
րինտէն ֆարգլը պուլունան պու իքի իսմէ աեիտ էվրագը
պու սուրէթլէ թօբլամասը սէպէպինէ՝ օլտուղունու, օգու-
եանլարըմըղըն միւլահաղա իյլէմէլէրի թապիի իսէտէ, պիղ
պու խուսուսուն անլաչըմասընը իլէրուեէ թէրք իտիպ, հի-
քեաեէմիղէ տէվամ իտէլիմ :

Մատմուհազէլ Ամանտա , Գանատալընըն շէրպէթինի իշտիքտէն սօնրա , քէնտիսինտէ հասըլ օլմուշ օլան տէհշէթլի հալի թէագիպ իանէն թագաթսըղլըգտան խալի օլունճա , քէնտիսինէ նէ՝ վագը օլմուշ օլտուղունու , վէ ուղուն միւտտէթ տէվամ՝իլլէնէն պիր խասթէլիքտէն գուրթուլմուշ տուր կիպի նիշին պու մէրթէպէ գուվլէթիդ պուլունտուղունու տիւշինմէկէ պաշլատը :

Մէզպուրէ , դարչըսընտա աեագտա տուրմագտա օլան սախթէ պարօն Արնօլտ տը Բէյսի պու խուսուստա իսթիճվապ իթմէք իւղրէ իքէն , խարիճտէն շիտտէթլի պիր չան սէսի իշիտիլտի :

Օվիտ . - Պէսպէլլի հէքիմտիր , կիտիպ դարուեու աչաեըմի Մէրգոււմ , դարուեու աչմագ իւղրէ տիշարը չըգտըղընտա , մատմուհազէլ Ամանտա , շու եօլտա տիւշինմէկէ պաշլատը :

— Հէքիմ մի , պէլքի պէնիմ իշին տիր . . . լաքին , նէ՞ վագը օլտու քի , պէն պիլմէեօրում . - Պաշըմ դաեթթ աղըր տըր , վէ կէօքսիւմ աթէշ կիպի եանմագտա տըր : - Տիւնտէն պէրու նէ՞ հալէ տիւշար օլտում , տէտի :

Օվիտ , տօղթէօր Բիշար իլէ պէրապէր ավտէթ իթտի , վէ Ամանտա , Տիւլմէնին պաեըլմըշ օլտուղու սըրատա , մէրգուման իւղէրինէ պու տօղթօրուն էեիլմիշ օլտուղունու կէօրմիւշ իտուկինտէն , իլք պագըշտա մէրգումու թանըտը , վէ թապիպ , մէզպուրէեէ խիթապէն ,

— Մա՛տամ , պու սապահ հասըլընըղ , տէյի սիւալ իթտի :

Ամանտա . - Տիմէք պէն խասթա՞մը իտիմ :

Փապիպ . - Շէտիտ պիր սըթմալը նէօպէթէ տիւշար օլմուշ իտինիդ : - Համա օլուն քի , պէն պու սըթմաեը իղալէեէ մուվաֆֆագ օլտում , վէ շիմտի ահվայը սըհհիեէնիդին քեամիլէն մէմնուն օլունաճագ սուրէթտէ իտուկինի մաէլ մէմնունիյեէ միւշահէտէ իլլէմէքտէեիմ :

Ամանտա . - Տօղթէօր , ֆէվգէլատէ եօրկունլուգ հիսս իտիեօրում . . . Պանա էօյլէ կէլիեօր քի , սինիրլէրիմ վէ տա-

մարտարմ կեվչեմիշ տիր : — Անճադ , պու հալին նէ տէն
նէշէթ իթտիկինի պիւմէնօրում :

Քապիպ . — Տիւշար օլտուղունուղ նէօպէթին նէթիճէյի
թապիիյեէսի տիր : — Պու պապտէ վէսվէսէ իթմէեին . . .
եալընը պիր կիւն իսթիրահաթ իտէրսէնիղ , եարըն հիշ պիր
շէյինիզ գալմաղ :

Ամանտա . — Զիեատէսիյլէ սուսուղլուղ հիսս իտիեօրում :

Քապիպ . — Ղաեէթ խաֆիֆճէ պիր լիմճնատա իշտիկիւ
նիղտէ , սուսուղլուղունուղ կէշէճէք տիր :

Ամանտա . — Փագաթ , հիշ խաթըրլամատըղմ պու նէօ
պէթ' նա'սըլ վէ նէ' միւնասիպէթլէ պէնտէ հասըլ օլտու :

Քապիպ . — (Օվիտի կէօսթէրէրէք .) Պու խոսուստա
միւսիւ պէնտէն տահա իյի սիղէ ճէվապ վիրէպիլիր : — Նէօ
պէթին պաշլատըղը ղէման պէն սիւրատա տէյիլ իտիմ ,
անճադ օնէօպէթին մուճիպի իզթիրապ հալլէրինի թահգըզ
իթմէք իւղրէ կէլտիմ :

Օվիտ . — Թաամտան սօնրա , հիշ պիր սէպէպ օլմատըղը
հալտէ , իւղէրինիղէ նէվիմա սըթմա կէլէրէք , ահ ու էնին
լէրինիղտէն վէ ֆիղան ու ֆէրեատլարընըզտան , ղիեատէ
միւզատըրպ օլտուղունուղ անլաշլըրեօրտու : Քիսիլմիշ սօղ-
լուճան կիպի գըվըրմ գըվըրմ կէլիեօրտունուղ :

Ամանտա . — Իշթէ պու թօհա'ֆ . . . Հիշ պէօյլէ պիր շէյ
օլտուղում եօգ իտի :

Քապիպ . — Տէրխաթըր իթմէք վէ հէր շէյի անլամագ
իչին , զիհնինիղի եօրմաեըն : — Թէքրար իտիեօրում քի , մու
խաթարա գալմամըշ տըր , վէ պէնիմ միւտավաաթըմա տա
լիւղում եօգ սուր : — Իմտի , մատամ , Ալլահա ըսմարլա-
տըգ :

Օվիտ , թապիպի սօգադ գաբուսունա գատար կէօթիւր-
աիւ , վէ թապիպի մէրգում օրատան էսնաի մուֆարադա
թընտա ,

— Մի'սիւ , տիւն ագշամ տէրէճէտէն ղիեատէ ագըթ-
մըշ օլտուղունուղ Գանատալընըն շէրպէթինտէն պու գատը-
նա իքինճի տէֆա վիթմէեին , չիւնքի քէնտիսինին վէֆաթընա

սէպէպ օլուրսունուզ: - Շիւպհէսիզ մէզպուրէնի լազըրտը իթմէքլիկէ մէճպուր գըլմադ իչին, պանա անիտ օլմահան պաղը սէպէպլէրինիզ պուլունմուշ տուր... Լաքին, պու սէպէպլէրինիզ հէր նէ տախի օլսա, հարէքէթի վազըանըզ գապահաթ ատտ օլունմադտան խալի օլամաղ:

Օվիտ. - Հարէքէթի վազըամը թէքըար իթմէքէճէքիմ: - Շիմտի, միւսիւ, սիզէ նադաէն օլան պօրճումու էօտէմէք իսթէրիմ:

Տօզթօր Ռիշար, հիչ պիր կիւնա իւճրէթ գապուլ իթմէք իսթէմէքէրէք, օրատան մուֆարազաթ իյլէտի, վէ Տիթօնլու, քէնտի քէնտիէ,

— Պախթըմ վար իմիչքի, Ամանտա էօլմէտի, եօզսա ու ատէմ պէնի ասլա էսիրկէմէքէճէք իտի, տէտի, վէ Եանտանըն եաթադ օտաարնա կիթտիկինտէ, մէզպուրէ,

— Պա'րօն, մատէմ քի, շիմտի եալընըզ պուլունուեօրուզ, աչըգտան աչըղա պանա սէօյլէ... տիւնքի կիւն արամըզտա նէ վազը օլտու: - Սինիրլէրիմտէ հասըլ օլաննէօպէթի նէ սէպէպէ համլ իտիեօրսունուզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Օվիտ. - Սէվկիւլիւմ, պիր աղ էվվէլ հազըգէթի հալի սիզէ պէեան իթտիմ: - Պունտան Փազլա չէյ պիլմէմ: Պիրտէն պիրէ ֆէնալաշմադլըղընըզա պէն հիչ պիր մանէա վիրէմէտիմ, վէ պիր թապիպ արամադ իւղրէ, քէմալ էնտիչէ վէ իզթիրապ իչինտէ օլարադ տիշարը ֆըրլաեարադ, պիր աղ էվվէլ պուրատա կէօրտիւկիւնիւլ թապիպի պուլտում:

Ամանտանըն պաչը, շիլթէնին իւղէրինէ տիւշտիւ, վէ Սօլիվօ տախի,

— Շիմտի սիզ բէրհիզ թութուեօրսունուզ... Իմտի, պէն կիտիպ եալընըճա թաամըմը իտէքիմ: - Անճադ, շուօտաեը սըրաեա դօյմադ իչին, տօզթօրուն էմի իթտիկի լիմօնատա իլէ պէրապէր, Մատլէնի պուրաեա կէօնտէրէքիմ, տէտի:

Ամանտա. - Էվվէթ, էվվէթ, Մատլէնի կէօնտէրին:

Օվիտ տիշարը չըգտը , վէ կէնճ գըզ , դաբուեա դատար մէրգուսնուն արգասընտան պագտը , վէ դաշլարընը չաթարագ ,

— Խա՛յր . . . Խա՛յր . . . պու թապիւի պիր հալ տէյիլ տիր . . . նէ՛ դատար չօդ տիւշիւնիւեօր իսէմ , օլ դատար պու հալ պանա շիւպհէլի կէօրիւնիւեօր . . . Էվվէթ , պէն աղըրճա խասթալանտըմ , վէ էօյլէ պիր նէօպէթէ թուլթուլտում քի , պու նէօպէթ պէնիմ մէվթիմի մուճիպ օլապիլիր իտի , տէտի :

Մէզպուրէ , էօլիւմ միւլահաղասը իւղէրինէ , պաշտան աեաղա դատար տիթրէտի , վէ քէլամընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Հիշ պիր շէյ խաթըրմա կէլմէեօր , լաքին , գահվէմի վէ իքի դատէհ շարապ իշմիշ իտիմ . . . Պիրտէն պիրէ կէօզլէրիմին էօնիւ պիր տիւման իլէ դարարտը . . . ծնտան ածնրա պիր շէյ իշիտէմէտիմ . . . Էվվէթ , էվվէթ , Արնօլտ օլաճագ շու խապիս , հէր հալտէ պէնի զէհիրլէմէք իսթէմիշ տիր :

Ամանտա , պու թասապվուր ֆիքրինտէ հասըլ օլուր օլմաղ , քէնտի դաաֆէթինի ունուտարագ , եաթաղընտան աշաղըեա աթլատը , վէ հէնուղ թօբլանմըշ օլմանն սուֆրանա գօշուպ , շարթրէօղ շիշէսինի ալարագ , թէտդիդ իյլէտի . . .

Իշպու շիշէ պօշ օլուպ , կէնճ դատըն հէման եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Լաքին , պէն պու շիշէնին թէքմիլինի իշմէմիշ իտիմ : Շիշէնին իյլնտէ հէնուղ ադալի իքի իւշ դատէհլիք տահա պուլունաուղունու խաթըրլանօրում : — Մուլթաղա , պու ալշագ հէրիֆ , շարթրէօղիւն տէրունինէ զէհիր տամլաթմըշ , վէ մուախսարէն , քէնտի ճինաեթիւնի իսպաթ իտէպիլէճէք օլան մախլութ մատտէեի զոյպ իթմիշ տիր . . . Ահ , էմնիյեթսիղճէ տալրանտըղըմտա , նէ՛ դատար հագդըմ վար իմիշ : — Օ աշաղ՝ պիր տէրէճէեթ դատար քէնտինին նէ՛ օլտուղունու անլամըշ իտուկլիմի կէօրէրէք , եադասընը պէնտէն դուրթարմագ իսթէմիշ տիր քի , պու ճիհէթին թապիլ օլ-

տուղու տէրքեար տըր : Փագաթ , զէհիրլի մատաէնին դու-
սուրունու նէրէնէ տէօքմիւշ տիւր , տէտի :

Ամանտա , կէօղլէրինի սօպանըն քիւլինէ տօղրու չէվի-
րիպ , սօպանըն նէմլաք պիր Կէրի , նազարը տիգգաթընը
ճէլպ էյիտի , վէ քէնտի քէնտիէ ,

— Իշթէ պուրասը տըր . . . Շու կէլէն տօգթօր , պիր-
տէն պիրէ ֆէնալաշտըղըմտան հիշ պիր չէյ անլամամըշ տըր ,
լաքին , չիմտի պէն բէք էյի անլաեօրում քի , քէնտիմի զիեա-
տէսիլէ կէօղլէթլէմէլիեիմ : — Իմտի , պէնի վէ Լիւսիեի թէ-
լէֆ իթմէք խուսուսընտա թէրէտտիւտ իթմէէն պու ա-
տէմ քիմ տիր : — Պէհէմէհալ պուրասընը անլամալընըմ , վէ
անլաեաճաղըմ , տէտի :

Ձէնտ տագըգա սօնրա , Մատլին նամ պէսլէմէ , պիւ-
եիւք պիր գապ տօլուսու լիմօնատա էլէ Միւրիէ սէյֆիեէ-
սինէ կէլէրէք , մէգքիւր լիմօնատատան պիր դատէհ խաս-
թաեա վիրտի , վէ մէզպուրէնէ խիթապէն ,

— Նա՛սըլընըղ , աղիղէմ մատամ , տէյի սիւալ իթտի :

Ամանտա . — Շիմտի բէք էյիեիմ : Եարըն պիւթիւն պիւ-
թիւն էյիլէչէճէեիմ :

Մատլին . — Մատամ , թաամ իտէճէ՞քմիսինիլ :

Ամանտա . — Խա՛յր , տօգթօրուն թէնպիհի մուճիպլինճէ ,
բէրհիլ թութ մագտաեըմ :

Մատլին . — Տիմէք տիր քի , մատամ , հիշ պիր չէյէ իհ-
թիեաճընըղ եօգ տուր :

Ամանտա . — Էվվէթ , հիշ պիր չէյէ իհթիեաճըմ եօգ
տուր :

Մատլին . — Օ հալտէ պուրատան կիտէպլիլիիմ :

Ամանտա . — Կիթմէղտէն էվվէլ , տիւնքի դազատան սօն-
րա , մատամընըղն օթէլինէ կէթիլիլմիշ օլան եարալըլաք
հազգընտա պազը մալիւմաթ վիրին :

Մատլին . — Ահ , անլէր էյի հալտէ տէյիլ տիրլէր :

Ամանտա . — Ջանն իտէրիմ , պունլարըն էլինտէ պիր տէ-
լիգանլը պուլունմագտա իտի :

Մատլին . — Էվվէթ , մատամ :

Ամանտա . - Շիմտի . օ տէրիգանյը տահա զիեատէ ֆէ-
նալաշտը՝ մը :

Մատլին . - Խա՛յր . . . եալընըղ անըն , պու կիճէ , ադլը
պաշընա կէլմիշ , վէ պու սապահ տօղթօր իլէ լադըրտը իտէ-
պիլմիշ տիր : Լաքին , պաշընտա տէրին պիր եարէ պուլուն-
մագտա տրր :

Ամանտա . - Լադըրտը իտէպիլմիշ իտէ , քի՞մ օլտուղու
էլպէթթէ մալիւմ օլմուշ տուր :

Մատլին . - Էվլէթ , մատամ :

Ամանտա . - Իսմինի անլատընը՝ զմը :

Մատլին . - Իսմի Տիւշմէն տիր :

Ամանտա . - (Ֆիրրինտէն .) Եանըլմամըշմ . . . օ տուր :
(Պատէհու աշիքեարէն .) Պէլքի քէնտիսինի ֆամիլեասը նէղ-
տինէ նագլ իտէճէքլէր տիր . . .

Մատլին . - Խա՛յր , մատամ . . . տօղթօր միւսիւ Բիշար ,
օն օն պէշ կիւնտէն էվլէլ օտաորնտան գըմըլտանամաղ օլ-
տուղունու պէեան իյլէմիշ տիր :

Ամանտա . - Զէվլալը տէրինգանյը . . .

Մատլին , պու սիւալէրէ ճէվապ վիրտիկի սըրատա ,
պիր թարափտան տա սուֆրաեը թօրլտեարագ , օտանըն էշ-
եասընը թանգիմ իյլէմէքտէ իտի :

Մէրգումէ , պու խըղմէթինի կէօրտիւքտէն սօնրա ,

— Մա՛տամ , պէն արթըգ կիտինօրում , տէտի :

Ամանտա . - Սիղի ալըգօյմամ . . . անճագ ավտէթինիդ-
տէ , պիր մէքթուպ եաղմագ իչին իգթիղա իտէն շէյլէրի
կէթիրմէնիղի րէճա իտէրիմ :

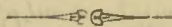
Մատլին . - Բէք իյի , մատամ :

Խըղմէթճի գըղ , օրտտան մուֆարագաթ իթտի :

Ֆիլհագըգա , կէնճ Տիւշմէնին պաշընտա տէրին պիր
ճէրիհա աշըմըշ օլուպ , հէր նէ գատար ահվալը սըհհիե-
սինտէ հագըղի մուխտթարա պուլունմամագտա իտի իտէ
տէ , պունունլա պէրապէր ֆէվլէլատէ իհթիմամու իթինա-
եա միւհթաճ իտի :

Տիւշմէն , իքլինճի դաթտա զաեթ հավատար պիր օ .

տատա եւթըրըմըշ օլուպ , տօգթօր իսէ , կիւնտէ պիր դաշ տէֆա մէրգումու կէօրմէսէ կիթմէքտէ իտի :

11

Տիւշմէն , ուղուն պիր պայկընլըգտան սօնրա , աերլուր-ղընտա , մէվգիֆ միւտիրինին , վէ Պուա-լը-Ռուա բօլիս գօմի-սէրինին սիւալէրինէ ճէվապ վիրմէքիկէ մէճպուր օլմուշ իտի :

Ճիւմհուրիսէթ միւտտահի ումումիսիլէ միւսթանթիգ , պու պապտէ իճրայի թահգըգաթ զըմնրտա , սապահլա-երն Մէլիւնտէն կէլէճէք իտիլէր :

Օվիտ Սօլիվօ , լաերգըլա թաամ իթտիքտէն սօնրա , Միւրիսէ սէյֆիսէսինէ ավտէթլէ , ազլամա գատար Աման-տանըն եանընտա գալոր , վէ մէզպուրէ հազգընտա հիւսնի իհթիմամ իպրաղ իլլէտի :

Տիկէր թարաֆտան , մէզպուրէ կէնճ գըզ , ֆիքրինտէ հասըլ օլմուշ օլան շիւպհէլէրի պէլլի իթմէքտէն սազըն-մագտա իտի :

Մատլին , թաամ իչին վէրիլէճէք էմիրլէրի ալմահա կէլտիկինտէ , կէնճ գատընըն իսթէտիկի շէյլէրի , եանի միւրէքքէպ , գալէմ վէ քեաղըտ կէթիւտի :

Օվիտ . - (Ֆիթուրսուղճա պիր թավր իլէ .) Ղալիպա մէքթուպ հազմագ արզուսինտէսինիզ :

Ամանտա . - Ֆիլվագը , մատամ Օկիւսթինէ պիր մէք-թուպ հազմագ իսթէրիմ :

Օվիտ . - Հա' հա' , քէնտիսինէ տիսէճէկինիզ նէ° տիր :

Ամանտա . - Պուա-լը-Ռուատարի իգամէթիմին պիր աղ տահա թէմտիտի իուսուսընտա քէնտիսինտէն միւսաատէ

իսթէնէճէնիմ: — Պու պապտէ սիղճէ պաղը մահզուրլար մը վար տըր:

Օվիտ . — Հիչ պիր մահզուր եօգ տուր . . . Անճադ շուրասընը խապէր վիրմէկէ մէճպուրում քի, պիր դաչ կիւն դատար սիղի եալընըղ պըրագմաեա մէճպուր օլաճաղըմ:

Ամանտա, սախթէ պարօն տը Բէյսին պիր տախի ավտէթ իթմէնէճէկի, վէ իղիթօղույլա զայպ օլաճաղը, վէ կէօղէ կէօրիւնմէմէքլէ, տահա դիեատէ մուխաթարալը պիր հալքէսպ իտէճէկի իհթիմալինի տիւշիւնտիւկիւնտէ, տիթրէտի, վէ պինապէրին իֆատէեէ աղազ պիրլէ,

— Վա՛յ, պէնի եալընըղ մը պըրագաճադսընըղ, ֆագաթ, սէպէպի նէ՞, տէյի սիւալ իթտի:

Օվիտ . — Պիր հաֆթա իչին Բարիստէն հարէքէթ իթմէքտէ օլտուղումու էվիմտէ սէօյլէմիշ իտուկիմտէն, պիր հաֆթատան դիեատէ դայպուպէթիմ ուղատըղընտա, պիր թագըմ էնտիշէ վէ իղթիրապ հասըլ իթմիշ օլուրում:

Ամանտա . — Մէքթուպ եաղամա՞ղմըսընըղ:

Օվիտ . — Խա՛յր:

Ամանտա . — Բէճա իտէրիմ, պու իմքեանսըղըղըն սէպէպի նէ՞ տիր:

Օվիտ . — Մարսիլեատա օլտուղումու զանն իթտիքլէրի սըրատա, Պուա-լը-Բուատան մէքթուպ եաղմագըղըմ, պիւեիւք պիր չօլբաղըղ օլտուղունտան, պու չօլբաղըղտա պուլունմադ իսթէմէմ:

Ամանտա . — Էկէրչի էօյլէ իսէ, եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն պուրատան կիտէրիղ:

Օվիտ . — Հալ պու քի, պէն օլմաեարագ, սիղ, տահա իքի կիւն պուրատա գալմալը իտինիղ:

Ամանտա . — Եալընըղըղտան դիեատէսիյլէ սըգըլըրըմ:

Օվիտ . — Իքի կիւն չարուգ կէչէր:

Ամանտա, պարօն տը Բէյսին, իսթէտիկի հալտէ, Բարիստէ իղինի թօղունու զայպ իտէճէկի կիպի, Պուա-լը-Բուատա տախի զայղ իտէճէկինի տիւշիւնտիւ, վէ պիր տագըղա սօնրա,

— Հագգընըզ վար տըր . . . պէն պիր մէքթուպ եա-
լար , քէյփիեէթի պիլտիրիրիմ . . . շիմտիրիք իւզէրիմէ գուվ-
վէթ կէլտին իչին աեաղա գալգմագ , վէ մէքթուպուսու
հաղտըգտան սօնրա , պաղչէտէ պիր տէվը իթմէք իսթէրիմ ,
տէտի :

Պու սուրէթլէ կէնճ գըզ , պիր սապահլըգ ֆիսթան կի-
երնտի , վէ պիր գաչ սաթըրտան իւզարէթ քիւչիւք պիր
թէգքիրէ եազըպ , պուսու պիր մահֆաղա տէրունինէ վաղ
կյէտի , վէ ատրէսինի աէ եաղտըգտան սօնրա , Օվիտէ վիր-
տիկի սըրատա ,

— Բէճա իտէրիմ , պու թէգքիրէեի բօսթա գութու-
սունա պըրագըն , տէտի :

Օվիտ . — Շիմտի պըրագըրըմ , վէ օն տագըգատան ալ-
տէթ իտէրիմ :

Ամանտա . — Բէք օ գատար թէլաշ իթմէին . . . Պէն
պաղչէեէ կիտիպ , քիթապ օգուսագլա մէշղուլ օլաճաղըմ :

Պու սըրատա Օվիտ տիշարը չըգտըղը կիպի , Ամանտա
տախի էլինտէ պիր քիթապ օլարագ , տօգթօր Բիշարըն հէմ-
շիքէսինին իգամէթ իթտիկի խանէնին տիվարընա պիթիչիք
օլան քիւչիւք պիր աղաճըղըն ալթընա կիտիպ օթուրտու :

Մատմուզէլ Ամանտա , ասլա օգուսագ արդուսինտէ
օլմատըղընտան , գաբալը օլան քիթապը , տիղլէրի իւզէ-
րինէ վաղ կյէտի , վէ տէրին պիր միւլահազաեա տալը :

Մէրգուսէ , շէօլէ տիւչիւնմէքտէ իտի .

— Խա'յր . . . խա'յր . . . եագասընը էլիմտէն գուր-
թարմանեաճագ տըր . . . Էկէրչի ֆիրարէ չալըչըր իսէ ,
քէնտիսինի պուլմանա մուվաֆֆագ օլաճաղըմ . . . Մէրգու-
սուն , պէնի զէհիրլէեէրէք , էօլաիւրմէք իսթէմիշ օլմասընա
խոքեաթ օլուր իսէմ , ինթիգամըմ , պէնիմ թէլէֆիմի իճապ
իթտիրոէ պիլէ , եիսէ պէհէմէհալ ինթիգամըմ ալաճաղըմ :

Օվիտ , Միւրիսէ սէյփիեսինին պաղչէսինտէն տիշարը
չըգտըղընտա , մէվգիֆէ տօղրու կիթմէք իւղրէ , Սէն նէհ-
րի ըրլսթմընտան եիւրիւտի :

Մէրգուս , Էօլտա կիտէրքէն , պուլունաուղու հալ իւզէ-

րինէ տիւշիւնմէքտէ իտի : Պիր ազ եիւրիւմիւշ իքէն , Օվիտ , Պուաւլը-Բուաեա կէլտիկի կիւն , Ֆօնթէնէպլօ օրմանընտա զաթէն կէօրմիւշ օլտուղու ինթիեար իլէ պէրապէր տօգթէօր Բիշարա թէսատիւֆ իթտի :

Եաշլը դատըն իլէ իքի կէնճ գըղտա , մէրգումլար իլէ պիրլիքտէ պուլունմագտա իտիլէր :

Բընէ Պօսդ , տօգթէօր Բիշարըն գօլթուղունա տաեան . մըշ օլտուղու հալտէ , ահէսթէ սուրէթտէ եիւրիւմէքտէ իտի :

Մէրգում Ինթիեար , պաշընա էնլի քէնարլը պիր հաւըր շարգա գօյմուշ օլուպ , ըիւղկեարտան մուհաֆաղա իթմէք իւղրէ , վագըլթ պէ վագըլթ պու շարգաեը էլիլէ թուլթմագտա իտի :

Օվիտ , պու ճէմիյեթթին եանընտան կէչէրքէն , տօգթօր Բիշարա սէլամ վիրտիկինտէն , մէրգում , իշպու սէլամը , պիր մուամէլէյի պարիտանէ իլէ իեատէ իլլէտի :

Հալպուքի , Բընէ Պօսդ , Սօլիվօեա պագարագ , մահա նէզաքէթ իճապընտան օլարագ , եալընըղ պաշընը էյտի :

Պատէհու Բընէ Պօսդ , տօգթօր Բիշարա իսթապէն ,

— Միւշթէրլէրինիլտէն պիրի օլմալը , տէտի :

Տօգթօր տալի , թահգիրամիլ պիր սուրէթտէ ,

— Խալր , միւշթէրիմ տէյիլ տիր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Օվիտ , մէզքիւր քիւչիւք ճէմիյեթթտէն անճագ պիր գաշատըմ իլէրի կիթմիշ օլտուղու հալտէ , պիր պաղըրը իշիտէրէք , արգասընա տէօնտիւ , վէ ըիւղկեարլա պիր հասըր շարգանըն եուվարլանմագտա օլտուղունու կէօրմէքլէ , իշպու շարգաեը եէրտէն ալտը , վէ կէրի տէօնիւպ , ինթիեարա վիրտիկինտէ ,

— Միւսիւ , պու շարգա զաթընըղըն մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Բընէ Պօսդ , կէօղլէրինի տայիմա Տիթօնլունուն եիւղլինէ աթֆ իթմիշ օլարագ ,

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ . . . տէտի , վէ լագըրտըսընը իքմալ իթմէմիշ իքէն , պիրտէն պիրէ չէհրէսի ալ-

Թիւսթ օլտու , վէ պիր ատըմ գատար ըիւճաթ իտէրէք ,
— Վա՛յ , սիզ պուրատամըսընըզ . . . Տիմէք տիրքի , Ա.
մէրիգանը թէրք իթտինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . - Միւսիւ , սիմանըզ պանա մէճհուլ կէօրիւնմէ-
եօր իսէ տէ , քիմ օլտուղունուղու պիր տիւրլիւ խաթըրլա-
եամանօրում :

Բընէ Պօսգ . - 1861 տէ սիզին իլէ պէրապէր Լօրտ-Մէր
վաքօրունտա իտիմ . . .

Օվիտ , տիթրէտի , վէ իհթիւհարը մէրդում աախի , սէօ-
զիւնէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Էկէրչի սիզ պէնի խաթըրլամանօր իսէնիզ , պէն սի-
զի խաթըրլանօրում : - Իսմիմ Րընէ Պօսգ տուր :

Պատէհու մէրգում , ֆազլա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէ-
եէրէք , սըրթընը սախթէ պարօն աը Րէյսէ չէվիրտի , վէ օ
աախի , լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլարադ , սիւրաթլէ օրադան
մուֆարադաթ իյլէտի :

Տօգթօր . - (Մէրադտա գալարադ .) Պու առէմի թա-
նըեօրմուսունուղ :

Իմքիեար . - Էվվէթ . . . շիմտի սիզէ պունուն հիքեանէ-
սինի նազլ իտէրիմ :

Օվիտ , պու արա պիւյիւք ասըմլար իլէ մէվգիֆէ տօղ-
րու իլէրլէտիկինտէ , ֆիքրինտէն ,

— Շու սապըզ բօլիս մէմուրու Պուա-լը-Րուատա օլ-
տուգճա , վէ տօգթօր Րիշար իլէ տօսթլուղու պուլունտուգ-
ճա , պիր ան էվվէլ պուրատան սիվիշմէքտէն զայրի չաբէմ
եօգ տուր . . . պուրասը պանա խանըրլը կէլմէտի , տիմէք-
տէ իտի , վէ պիր տագըդա գատար տիւշիւնաիւքտէն սօն-
րա , շէօյլէ իլավէ իյլէտի .

— Ամմա , Ամանտանը պուրատա սըրազընօրում , մէր-
գումէ տօգթօրու թէքրար կէօրէպիլիր , վէ շիւքհէսիզ Րը-
նէ Պօսգտան հագըըմտա մալիւմաթ ալաճադ օլան օ տօգ-
թօրտան , պէնիմ , պարօն աը Րէյս իսմինտէ օլմանըպ , հա-
գըդէթէն Օվիտ Սօլիվօ իսմինտէ պուլունտուղումու էլպէթ-
թէ թահգըզ իտէճէք տիր :

« Փագաթ , նիհաեէթ , պունտան պէնճէ նէ՞ զարար օ-
լապիլիր :

« Պիր քէրրէ , Օվիտ Սօլիվօ՝ Բարիսէ մովասէլէթ իտէր
իսէ , մէզպուրէ , պարօն տը Բէյսի պուլմատըղը կիպի , Օվիտ
Սօլիվօնու տախի պուլամասեաճադ տըր :

Մէրգուլմ , ըսթասիօնա կէլտիկինտէ , համիլ օլտուղու
մէլթուպու , բօսթա գուլթուսունա աթըպ , թէլէկրափ
տայիրէսինէ տախիլ օլտու , վէ օրատա շու աթիտէքի թէ-
լէկրաֆը քէշիտէ կյէտի :

« Մէն էեալիի Դաիլիմիսէ Էսյին Գաւրպէասար , Ֆաւրիգաթօր Բօւ
« Հարման ,

« Եարըն Բարիսէ ալիէի Էրիտօրմ :

« ՊԱՐՈՆ ՏԸ ԲԵՅՍ »

Օվիտ , պու իշլէրի կէօրտիւքտէն սօնրա , Ավճըլարըն
պուլուշտուգլարը մահէլլ տէնիլէն օթէլէ ալտէթլէ , իր-
թէսի կիւն իշլին մէսարիֆաթ բուսուլասընը հազըրլամալա-
րընը էմի կյէտի :

Բընէ Պօսդ իլէ ֆամիլեասը , վէ տօդթօր , մալիւմիւ-
միւղ օլտուղու իւզըն , Միւրիէ սէյֆիեէսի իթթիսալինտէ
օլուպ , տօդթօրուն գըզգարինտաշընըն միւթէսարըրֆէ օլ-
տուղու խանէեէ մովասըլէթ կյէտիլէր :

Տուլ վէ զէնկին օլուպ , քէնտիսինտէն ասլա այրըլմա-
եան պիր ըէֆիգէ գըզ իլէ պէրապէր ետշանան պու կէնճ
դասըն , պադշէտէ , եանընտա րի խանէեէ պիթիշիք տիվա-
րըն արգասընտա , վէ պիւսիւք աշաճլարըն հասըլ իթտիք-
լէրի եարբադլարըն կէօլկէսի ալթընտա օթուրմուշ օլտուղու
հայտէ , տօդթօր , մէրգուլմէեի ուզադտան կէօրմէքլէ , միւ-
սաֆիլիլէրինի անըն եանընա տօդրու կէօթիւրտիւ , վէ մէզպու-
րէ , մէրգուլմանը հիւսնի գապուլ իլէ , իհթիեարէ խիթապէն ,

— Եանըմտա օթուրուն , միւսիւ Պօսդ , պու կիւն ըիւղ-
կեար սէրթ իսէ տէ , պուրասը ըիւզկեարտան խալի տիր ,
տէտի :

Պու եէնի կէլէնլէր օրատա օթուրտուլար , վէ ինթի-
կար տախի շու եօլտա իֆատէեէ աղաղ իյլէտի .

— Ֆիրվագը , մա'տամ , պու կիւն ըիւղկեար ղանէթ
սէրթ տիր : — Հաթթա , պիր գաչ տաղըգա էվվէլ շարգա-
մը ուշուրթմագլա , պէնի պիր ալչագ քիմնէնին գարշըսը-
նա չըգարտը :

Մալիւմիւմիւղ օլտուղու իւղրէ , մատմուլաղէլ Ամանտա
տախի էլինտէ պիր քիթապ օլարագ , քէնտի պաղչէսինտէ ,
մէղքիւր տիվարըն արգասընտա պիր մահէլլտէ օթուրմուշ
օլուպ , քէնտիսիյլէ օլ պիր թարաֆտա կէօրիւշէնլէրին արա-
սընտա , եալընըղ մէղքիւր տիվար պուլունմագտա իտի :

Մէղպուրէ , տիւշիւնճէեէ տալմըշ իքէն , Րընէ Պօսդուն
սէտասընը իշիտինճէ , տիւշիւնճէսի պէրթարաֆ օլարագ ,
աշիքեարէն իշիտիլմէքտէ օլան քէլամլէրի տինլէմէկէ պաշ-
լատը :

Տօգթօր . — Ալչագ պիր քիմնէ' մի տէտինիլ : — Պիր աղ էվ-
վէլ շարգանըղը եէրտէն ալըպ սիզէ վիրէն ատէմսէ'ն մի պահս
իտիւօրսունուղ :

Թիքիեար . — Էվվէթ :

Տօգթօր . — Տիմէք տիր.քի , պարօն տը Րէյս . . .

Ամանտա , պու իսմի իշիտինճէ , օթուրտուղու եէրտէն
սըչրատը , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Ա'հ , հա' , գօմշու խանէտէ լագըրտըսը օլան , պիղիմ
պարօն տուր : — Պուրատա օթուրմուշ օլմագլըղըմ , նէ' գա-
տար խանըրլը օլտու , տէտի :

Րընէ Պօսդ , կիւլէրէք վէ թապիպէ պագարագ ,

— Նէ' իսիմ թէլէֆֆիւղ իթտինիլ , տէյի սիւալ իյլէտի :

Տօգթօր . — Պարօն տը Րէյս իսմինի վիրտիմ :

Թիքիեար . — 1861 տէ Լօրտ-Մէր վաքօրունտա պէրա-
պէր պուլունտուղումուղ ատէմի' մի պու իսիմլէ թէսմիեէ ի-
տիւօրսունուղ :

Տօգթօր . — Էվվէթ :

Թիքիեար . — Սիղ քէնտիսինի նա'սըլ թանըեօրսունուղ :

Տօգթօր . — Պիր գաչ կիւնտէն պէրի տիր , Միւրիէ սէյ-

Ֆիեեսինտէ, պիրիբտէ իգամէթ իթտիկի կէնճ պիր գատընը
թէտավի իթմէք իւզրէ, չըգան կիճէ օրաեա չաղըրլտըմ:

Ամանտա, պու աբա, վագը օլան սէօզլէրի տահա ի-
յիճէ տինլէմէք իւզրէ, օթուրտուղու գանարէնին իւզէրինէ
չըգմըշ, վէ մէզպուրէնին պաշը, հէման տիվարըն հիզասընա
եագլաշմըշ իտի:

Թհրիեար. - Աղիզիմ տօզթօր, պու ատէմ, սիզին կիպի,
պէնիմ կիպի, պարօն ֆիլան աէյիլ տիր: - Իյիճէ պիլմէմ ամ-
մա, լաքին, հէր նէ օլաա, պէնճէ մէրդում, չիւպհէլի պիր
սէպէպէ մէպնի, սախթէ պիր իսմ ու իւնվան իհրաղ իթմիշ
տիր, եօգսա ասըլ իսմի, Օվիտ Սօլիլօ տուր:

Տօգթօր. - Սիղ պու խուսուսա էմինմիսինիզ:

Թհրիեար. - Դաթիէն էմինիմ, վէ պու պապտէ պաղը
սէպէպլէրիմտէ վար տըրքի...

12

Տիվարըն օլ պիր թարաֆընտա իշպու սէօզլէր թաա-
թի օլունտուղու էսնատէ, մատմուաղէլ Ամանտա, քէնտի
քէնտիեէ,

— Օվիտ Սօլիլօ... պու իսմի ասլա ունութմաեաճա-
ղըմ... Նէ զարիպ թէսատիւֆ քի, պիլմէք արղու իթտի-
կիմ հէր չէյի անլաեապիլէճէեիմ, աիմէքտէ իտի:

Թհրիեար. - (Գէլամինա տէվամ իտէրէք.) Սանաաթը
մաքինիսթ օլան պու մուզիրըր շախա, պունտան եիկիրմի պիր
սէնէ մուգատտէմ, Յրանսաեա ճէլպ իտիլմէք իւզրէ պիր
գապահաթ իշլէմիշ իտի: - Շէօյլէքի, Նիւ-Եօրդտա, ճէյ-
մըա Մօրթիմէրին ֆապրիգասընտա չալըշմագ իւզրէ Ամէ-
րիգաեա կիթմէքտէ օլուպ, սիզին, վէ պէնիմ պուլունտու-

ղումուզ Լօրտ-Մէր նամ վաբօրա բարիպ օլմուշ իտի :

Տօգբօր . - Իշթէ պու զարիպ :

Թիթիեար . - Յիւլագը , զարիպ տէյլ՝ մի : - Լաքին , պիւթիւն սէրվէթիմի համիլ օլան եօճուլըդ չանթամը աշըրան այչաղըն տա , պու իտուկինի խապէր ալտըղընըղտա , զանն իտէրիմ քի , իշպուլ թէսատիւֆիւ տահա զինատէ զարիպ պուլաճագսընըղ :

Տօգբօր . - Էյ , պու հէրիֆին իշպու ճիւրմիւնիւ սիդ ճէղասըղ մը պըրագտընըղ :

Թիթիեար . - Պիր աղ էվվէլ սէօյլէտիմ ա' , Բօլ Հարման իսմինտէ պիր եօճու , ագչէմի թէմամէն պանա ինատէ իտէրէք , մէրգումա ափվ իթմէքլիկիմի բէճա իթտի , եօգսա , պէն օ հայլագը , վաբօրուն դարթանընա խապէր վիրէրէք , տէրտէսթ իթտիրէճէք իտիմ . . . Պու ալչագ , Նիւ-Եօրգտա տա իյի պիր հարէքէթտէ պուլունմասըպ , գումարխանէլէրի քէնտիսինէ մէսքէն իթթիխաղ իյլէմիշ , վէ պիւթիւն մաալարընը օրալարտա թէլէֆ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր , չիւնքի , մէրգումա իլթիմաս իտէն , վէ մաւախաւալէն ճէյմա Մօրթիմէրին չէրիքի օլմուշ օլան մէղքիւր եօճունուն թէվլասսիւթիլէ , ճէյմա Մօրթիմէր ֆապրիգասընտա ամէլեաթ միւֆէթթիլլիկինէ թայեին օլունարագ , տօլղուն մաալար ալմաեա պաշլամըլ տըր : - Յրանսաեա ավտէթիմտէն պէրու , մէրգումու զայպ իթմիշ իքէն , պու քէրրէ պուրատա , պարօն տըրէյա իսմիլլէ թէքրար բաթթ կէլտիկիմէ թէաճճիւպ իտիեօրում : - Պու եէնի իսիմ թահթընտա մուլլագա եէնի պիր տուղագ պուլունմալը տըր , զիրա , սիդի թէէմին իտէրիմ քի , Օվիա Սօլիվօ տէնիլէն խապիս , իյիքտէն զայրի հէր շէյի եարմաղա միւղթէտիր տիր :

Տօգբօր . - Պէնիմ , անըն հագգընտա հիշ պիր մալիւմաթըմ եօգ տուր . պունունլա պէրապէր , կէօրտիւկիւմ տաղըգատան թասվիրինի պէեէնմէտիմ :

Թիթիեար . - Էվվէթ , էվվէթ , թասվիրի՝ քէնտիսինին տէեէր վէ աեարընըն բէք ալէա այինէսի տիր : - Իմտի , թէքրար իտէրիմ քի , պու հէրիֆ , պէհէմհալ պիր մագսէտի ճի-

նաեթքեարանէ իւէ պուրանա կէմիշ օլմալը տըր :

Տօգթօր . - Պու իֆատէնիզլին սըհհէթի հազգընտա պիւա թէրէտտիւտ եէմին տախի իտէպիլիքսինիզ , չիւնքի , պու կիճէ , Միւրիէ սէյֆիեէսինտէ չիւպհէլի պիր վազըա վուգու պուլմուշ տուր :

Թհրիեար . - Օվիտ իւէ պէրապէր պուլունան գարը քիմ տիր :

Տօգթօր . - Ղահէթ կիւզէլ վէ տիւպէր պիր գաաըն տըր ... Շիւպհէսիզ քէնտիսինին մէթրէսի օլմալը տըր :

Թհրիեար . - Պէլքի տէ հէմթէօհմէթի տիր ... Էկէրչի էլան բօլիս խէֆիեէլիկինտէ պուլունմուշ օլսա իտիմ , պու քէյֆիեէթի մէյտանա չըգարըր իտիմ :

Ամանտա տիթրէմէկէ պաշլահարագ , լէհճէսի սօլտու :

Թհրիեար . - (Քէլամընա տէվամ իտէրէք .) Էկէրչի կիւնիւն պիրինտէ , պու հէրիֆին ղըեապէն իտամ ճէզասընա , վէ եանընտաքի գարընըն մահպէսիեէթէ մահքիւմ օլտուգլարընը իչիտիրսէմ , թէաճճիւպ իթմէեէճէեիմ , չիւնքի , թապիրի մէհհուր աուրքի , պիրիպիրինէ պէնղէեէնլէր , տայիմա պիր եէրտէ մէվճուտ օլուրլար : - Փազաթ , պու կիճէ Միւրիէ սէյֆիեէսինտէ վուգու պուլտուղունու պէեան իթտիկինիզ , վէ սիգէ չիւպհէլի կէօրիւնտիւկիւնիւ սէօյլէտիկինիզ վազըա հէր նէ իսէ , պիտիրին պազալըմ :

Տօգթօր . - Պիր գաշ կիւն էվվէլ , սիգէ , մահուտ Գանա տալընըն շէրպէթինտէն պահա իթտիկիմի խաթըրլանօրմուսուսուղ :

Թհրիեար . - Ամէրիգատա , Էֆլա շէրպէն տէնիլէն շէրպէթի մի տիմէք իսթէեօրսունուղ , - Էվվէթ , բէք ալէա խաթըրմտա տըր :

Տօգթօր . - Իչթէ , պու սախթէ պարօն տը Բէյա , պու կիճէ , քէնտի ըէֆիդէսի օլան գարըեք սաեըգլամագ տէրէճէսինէ կէթիւմէք , վէ անէ լսգըրտը իթտիրմէք իւղըն , մէզքիւր շէրպէթտէն մէզպուրէեէ իչիրթմիշ ...

Թհրիեար . - Մուվաֆֆագ օլմուշ օլտուղունգլ մէմուլ իտէրմիսինիզ :

Տօգթօր . - Մուվաֆֆադ օլմուշ օլտուղունա շիւպհէմ եօդ տուր . . . - Շէօյլէ քի , մերդումէ գարը , մուվադգաթ պիր սաերգլամագլըդ նէօպէթինէ տիւշար օլարագ , ֆիքրինտէն հէր կէչէնի մությադա սէօյլէմիշ տիր : Պատէհու , մէզպուրէնին իւզէրինէ դօրդունն վէ միւտհիշ պիր նէօպէթ կէլմիշ օլուպ , թէհլիքէ մուհադգադ իքէն , պէրէքէթ վիրսին , պէն , վագթ ու ղէմանըյլա եէթիշտիկիմտէն , մուխաթարանըն էօնիւնիւ ալտըմ :

Թնքիւար . - Սէպէպ նէ :

Տօգթօր . - Սէպէպ շուքի , շերպէթտէն զիեատէճէ ադըթմըշ . իշթէ էկէրչի պէն , օգարըեա նէօպէթինի թէսկին իտիճի պիր իլաճ վիրմիշ օլմասա իտիմ , ղէվալը , պէյին իւֆիւնէթինէ տիւշար օլարագ , հէր հալտէ շիմտիեէ գատար թէսլիմի բուհ իթմիշ օլաճագ իտի :

Թնքիւար . - Պու տէտիկինիդ շէյլէրին զապթնամէսինի գալէմէ ալտընըդ մը :

Տօգթօր . - Զապթնամէ գալէմէ ալմանա իշթիեան եօդ իտի :

Թնքիւար . - Պէն օֆիքիրտէ տէյիլիմ . . . Պու իշտէ , պէն , ղէհիրլէմէքլիք թէճըրիւպէսի կէօրիւեօրում :

Տօգթօր . - Խալլ , տիդգաթսըզլըդ ալէամէթի տիր :

Թապիպին գըզգարընտաշը . - Հալպուքի , պունլար , դա եէթ մուխաթարալը գօմյուլար օլտուղու ճիհէթլէ , Ավճըլարըն պուլուշտուգլարը օթէլին սահիպէսինէ , քիրաճըլարը հագգընտա մալիւմաթ վիրմէքլիք , զանն իտէրիմքի , ֆայտէտէն իալի տէյիլ տիր :

Տօգթօր . - Նէ՞ ֆայտէսի վար : - Պաւ առէմլէր եալընըզ պիր գաչ կիւն պուրատա գալըպ , շիւպհէսիդ եարըն կիտէճէքլէր տիր : - Իմտի , սլուրատան կիթսինլէր տէ , պէեէն . տիքլէրի եէրտէ նէ՞ օլուրլար իսէ օլսունլար :

Թնքիւար . - Էվվէթ , էվվէթ , հէմ պունլար հագգընտա պու գատար պահա իթմէքլիկիմիդ քեաֆի տիր : - Պունուլա պէրապէր , կիւնիւն պիրինտէ Օվիտ Սօլիվօեա իթտիկիմ վաւտը իճրա իյլէր իսէմ , բէք մէմնուն օլաճաղըմ :

Յօրրօր . — Նէ՞ կիպի վատ :

Թնքիետար . — Եէնիտէն պիր հարէքէթի գապիհէտէ պու-
լունտուղունու կէօրտիւկիւմ կիւն, քէնտիսինի ասլա էսիրկէ-
մէմէեհէկի պէեան վէ վատ էյլէմիշիմ տիր . . . Փագաթ,
նասըլ քի սէօյլէտիմ, պու հայլաղ վէ խապիս իւղէրինէ էրէ-
յիճէ կէօրիւշտիւք, պիր աղ տա տիկէր պիր մատտէ իւղէ-
րինէ կէօրիւշէիմ: — Տօգթօր, մէճրուհլարընըղ նէ՞ հալտէ
տիրէր :

Պու սուրէթլէ, միւքեալէմէնին էսասըլ թէպտիլ օլուն-
տուղունտան, Ամանտա, իւղէրինէ չըգմըշ օլտուղու դանա-
րէտէն աշաղըեա էնտի, վէ լէհէսի սօլմուշ օլտուղու, վէ
տիթրէմէքտէ պուլունտուղու հալտէ, կիւճպէլա իլէ աեադ-
տա տուրապիլէրէք, քէօշկէ ավտէթ էյլէտի :

Մէրգումէ, քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիեօրտու .

— Քէշֆիմ տօղրու իմիշ . . . Վագթիլէ պու պիր խըր-
սըղ իմիշ, վէ խըրսըղըգտան սօնրա գաթիլ օլմուշ տուր :
— Իսմի իսէ, Օվիտ Սօլիվօ օլուպ, պարօն տը Բէյս տէյիլ
տիր: — Ամէրիգատա, Լիւսիեէ իշ տիքտիրմէքտէ օլան մատ-
մուաղէլ Մարինին բէտէրի Բօլ Հարմանըն թահլթը հիմաե-
սինտէ պուլունմագտա իմիշ . . . Շիմտի, հէր շէյ ղինճիր-
լամէ սէօքիւլիւեօր . . . Մէրգումա մալիւմաթ լուղըմ օլմաղէ,
օմալիւմաթը ալմագ իչին պէնի ինթիխասլ էյլէմիշ, վէ պէն
տէ պիլմէեհէք, ահմագ կիպի անըն շէրիքի օլմուշում . . .
Տօգթօրուն սէօղիւնէ պագըլըրսա, պու խապիս, պանա
լագըրտը իթտիրմէք իչին, Հինտիսթանըն շէրպէթինտէն ի-
չիրթմէքլէ, պէնի հէման թէլէֆ իթմէք բատտէսինէ կէ-
թիրմիշ տիր . . . վագաա թէլէֆ օլմագտան գուրթուլտում
իսէտէ, ֆիքրիմտէն կէչէնլէրի սէօյլէմիշ օլտուղումա ղէրրէ
գատար շիւրհէմ եօգ տուր: — Շու սաաթտա, մէրգում,
քէնտի հագգընտաքի էֆքեարըմը պիլիր, լաքին, հէր շէյի
պիլտիկիմի պիլմէղ: — Իմտի, եագընտա, պէյնիմիլտէ միւ-
նաղաա պաշլաեաճագ տըր. պագալըմ իքիմիլտէն հա՞ն-
կըմըղ ղիեատէ գուվլէթլի պուլունաճաղըղ: — Օվիտ Սօ-
լիվօ կիտէպիլիր, ֆագաթ, մատէմ քի քէնտիսի Բօլ Հար-

մանը թանըեօր, Բօլ Հարմանըն վասըթասըյլա, անը թեք-
րար պուլապիլիրիմ, վէ նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի, վէ
նէ՝ սէպէպլէ Ժուանեիսէ կիթմիշ օլտուղունու անլաեապի-
լիրիմ... Դուլլանտըղը շէրպէթ, պուրատա օլմագ կէրէք
տիր... Ա՛հ, էկէրչի պուլապիլսէմ...

Մատմուագէլ Ամանտա, պու ալա թէհարրիեաթա
պաշլաեաճագ իքէն, սօֆատա պիր սէն իշիթմէքլէ, պիր
իսկէմէսէ օթուրտու, վէ կիւեա օգուեօր կիպի կէօրիւն-
տիւ:

Օվիտ, տօտագլարընտա թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլուն-
տուղու հալտէ, իչէրի կիրիպ,

— Սէվկիւլիւ բիլիճիւմ, պէն իսէ սիղի պաղչէտէ զանն
իտիեօրտում, տէտի:

Ամանտա. — Բիւզկեար սօուգ էստիկինտէն, իչէրի կիր-
տիւմ:

Օվիտ. — Էյ, էյլէնմէք իշի՛ն մի քիթապ օգուեօրտու-
նուզ:

Ամանտա. — Էվվէթ... հէմտէ, սիղին զայպուպէթի-
նիղ էանասընտա վագթըմը պու սուրէթլէ կէշիրմէք իսթէ-
եօրտում: — Մէրթուպումու բօսթախանէսէ թէսլիմ իթտի-
նիղ մի:

Օվիտ. — Հէր շէյտէն էվվէլ, օ իշի կէօրտիւմ... սօնրա
օթէլէ կէլիպ, մէսարիֆաթ բուսուլասընը հագըլլամալարը-
նը էմր իյլէտիւմ:

Ամանտա. — Հէր հալտէ, եարըն պուրատան կիթմէկէ՞
մի դարար վիրմիշսինիղ տիր:

Օվիտ. — Էվվէթ, հաթթա էկէրչի կիւճիւնիւղէ կիթ-
մէեէճէկինի պիլսէմ, պու ագշամտան կիտէր իտիւմ:

Ամանտա. — Նիշի՛ն պու գատար թէլաշ իտիեօրսունուզ:

Օվիտ. — Պիր ան էվվէլ նէզտինիղէ ալտէթ իթմէք իշին:

Ամանտա. — Օ հալտէ պու ագշամտան կիտէպիլիրսինիղ
... Իշինիղտէն սիղի ալըգօյմագ իսթէմէմ... Անճագ պէն
պուրատա եալընդլըգտան սըգըլաճաղըմտան, նէ՞ վագըթ
ալտէթ իտէճէկինիղի անլամագլըղը արղու իտէլիւմ:

Օվիտ . - Հէր հալտէ եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն ավտէթ իտէրիմ : - Պագաթ , սիգի պուրատա բարասըզ պըրագմագ իսթէմէտիլիմտէն , պազը կիւնա իհթիմալաթ իչին շու պիր ատէտ պանգա դայմէսինի ալըն :

Օվիտ , մասանըն իւղէրինէ պիր ատէտ պանգա դայմէսի վազ իլէ ,

- Շիմաիլիք Ալլահա ըսմարլատըզ , պէնիմ կիւղէլ բիլիծիմ , ինչալլահ թէքրար կէօրիւշիւրիւղ , տէտի :

Ամանտա . - Վա՛յ , շիմաիտէն կիտիւօրմուսունուղ :

Օվիտ . - Վագըթ կէշիրմէսէ կէլմէղ , սօնրա թրէնէ եէ թիշէմէմ :

Ամանտա . - Բէք իյի , աղիզիմ , լահաթընըզա պագըն :

Օվիտ , չանթասընը , մահֆուղ օլտուղու տօլապտան չըզարըպ , տէրունինէ պազը էավնպընը դօյտուգտան սօնրա ,

- Սէվկիւլիւմ , սագըն սըզըլմանընըզ , պուրատա քեամիլէն իֆագաթընըզա չալըշըն , վէ տօգթօրա իհթիեաճընըզ օլտուղունու հիսս իթտիկինիգտէ , քէնտիսինի ճէլպ իտին , պէնի տէ ունութմանըն . . . Եագընտա թէքրար պիրպիրիմիզէ դավուշուրուղ , տէյի պէեան իյլէտի :

Տիօնլու , տօտագլարընը Ամանտանըն անլը իւղէրինէ վազ իտիպ , աճէլէթէն օրատան տիշարը չըգտըղընտա , կէնճ գատըն , մէրդումուն ատըմլարը սէտասը իշիտիլմէղ օլունճա ,

- Ա՛հ , ալչագ , քեաղիպ , վէ հիյլէքեար , - Պու գատար չարուզ կիթմէքլիկին , եախօտ ֆիրար իյլէմէքլիկին , Բընէ Պօղտան դօրգտուղուն իչին տիր . . . - Եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն ավտէթ իտէճէկինի տէ պէեան իտիեօր . . . լաքին , նամուսում իւղէրինէ եէմին իտէրիմ քի , պու սէօղիւ , աուլա կիւլմէսէրէք սէօյլէմիշ տիր : - Նէ՛ տուղագ . . . Աճապա ավտէթ իթմէսէճէկինի անլատըմ մը զանն իտիեօր . . . Քէնտի աղլընճա , պիր տահա պէնի կէօրմէսէճէկի զէհապընտա պուլունուեօր . . . Էլվլէթ , էվլլէթ , է՛յ միւսիւ պարօն Արնօլտ տը Բէյս , եախօտ իսմի հագըզլինիլ իլէ թէսմիեէ օլունտուղունուղ հալտէ , է՛յ Օվիտ Սօլիլօ , պիղ , պիրպիրի-

միզի թէքրար կէօրէճէեիզ, հէմ եագըն վագըթտա կէօրէ-
ճէեիզ, տէտի:

Օլ էսնատէ գարու չալընմաղլա, մատմուագէլ Ամանտա,
— Կիրին, տէտի:

Մատլին նամ պէսլէմէ, իչէրի կիրիպ,

— Մատամ, կիթտիքճէ իյիլէչիեօրմուսունուզ, տէյի
սիւալ իթտի:

Ամանտա. — Էվվէթ, գըզըմ:

Մատլին. — Բէք իյի, մատամ, պու իապէրինիզ մու-
ճիպի մէմնունիյեթ տիր: Լաքին, Մ. պարօն կիթտիկի հալ-
տէ, սիզ պուրատամը գալըեօրսունուզ:

Ամանտա. — Էվվէթ, Մատլին, շիմտիլիք պէն պուրատա
գալաճաղըմ:

Մատլին. — Մատամ, պիր շէյէ իհթիեաճընըզ վա՛ր մը
տըր:

Ամանտա. — Փէվգէլատէ իշթիհամ աչըմըշ տըր, վէ
քեամիլէն տէ քէսպի իփագաթ իթմիշ օլտուզումտան, հէքի-
մին, բէրհիզ թուլթմագլըղմը թավսիեթ իթմիշ օլմասընա
րաղմէն, էկէրչի պիր միգտար թասամ օլուր իսէ, մէմնունէն
եթրիմ:

Մատլին. — Մատլին, պուրատա եալընըզճա՛մը թասամ
իթմէք իսթէեօրսունուզ:

Ամանտա. — Խա՛յր, խա՛յր, եալընըզլըգտան ֆէվգէլա-
տե սըգըլըրըմ: — Իմտի, իւսթիւմիւ պաչըմը պիր աղ սը-
րաեա գօյտուգտան սօնրա, օթէլէ կէլիպ, օրատա թասամ
իթմէք իսթէրիմ:

Մատլին. — Բէք իյի, մատամ: — Սուֆրանըղը քիւչիւք
օտատա հազըրլարըմ:

Ամանտա. — Դըզըմ, սիղէ պիր սէօղիւմ տահա վար տըր:
— Սիզ պիր չալըչլան գըզա պէնղէեօրսունուզ: — Պանա պիր
խըղմէթ իթմէք իսթէ՛րմիսիսիզ... պախչիչինիզի պօլճա վէ-
րիրիմ:

Մատլին. — Մատամ, հիշ պիր շէյ պէքլէմէեթէրէք, էմ
րինիզ հէր նէ իսէ, իճրաեթ հազըրըմ:

Ամանտա . - Մատամընըզըն օթէլինէ կէթիրիմիշ օլան
կէնն մէճրուհ Մ. Տիւշմէնի կէօրմէք իսթէրիմ :

Մատիին . - Պու բէք գօլայ շէյ տիր :

Ամանտա . - Լաբին , քէնտիսինի կէօրտիւկիւմիւ եալը-
նըզ սիզ պիլմէլիսինիզ :

Մատիին . - Բէք իյի :

Ամանտա . - Բիմնէեէ շիւպհէեէ մահէլ վիրմէեէրէք ,
Մ. Տիւշմէնին օտասընա կիտէպիլիբմիեիմ :

Մատիին . - Էվլէթ :

Ամանտա . - Նա՛սըլ :

Մատիին . - Ախըր վէ արապալըղըն հավլիսինտէն կէչիպ ,
վէ խըղմէթքեարանա մախսուս օլան նէրտիվէնաէն չըգա-
լազ , մէրգուժ տէլիգանիլընըն օտասընա կիտէպիլիւսինիզ :

13

Ամանտա . - Բիմնէնին խապէրի օլմա՞ղ մը :

Մատիին . - Խա՛յր , մատամ : - Հալ պու քի , սիզ , օ
մէճրուհու նէ՞ վաղըթ կէօրմէք իսթէեօրսունուզ :

Ամանտա . - (Պէսլէմէնին ավուճունա պիր ալթուն սը-
ղըշտըրարազ .) Օլ պապտէ սօնրա տիւշիւնիւրիւզ : - Պէլքի
Մ. Տիւշմէն , պիր ազ ուզունճա սիւրէճէք օլան պիր միւ-
քեալէմէեէ թէհամմիւլ իտէպիլէճէք հալտէ պուլունմաեօր :

Մատիին . - Պէլքի . . . անճազ զաթընըզըն , քէնտիսիլէ
կէօրիւշմէք արզուսինտէ օլտուղունու Մ. Տիւշմէնէ խապէր
վիրմէք լազըժմիւ տըր :

Ամանտա . - Պիլաքիա , պու խուսուստա քեամիլէն սիւ-
քիւթ իթթիխազ իթմէնիլի թավսիեէ իտէրիմ :

Մատիին . - Բէք իյի , մատամ :

Ամանտա . - Սիդին եաբաճագ իշինիզ , պիլա մահզուր մէճրուհա վիզիթա վիրէպիլմէքիկիմ միւմքին օլտուղունտա , պանա խապէր վիրմէք տիր :

Մատին . - Բէք իյի , մատամ , պէն սիզէ իզթիզա իտէն խապէլլէրի կէթ իրիրիմ :

Ամանտա . - Օ հալտէ , սիզէ պաչգա պիր տիւնէճէեիմ դալմատը . . . շիմտիլիք պէնի պըրագըն քի , էովապըմը կիւնէնէեիմ , վէ սիզ սուֆրամը հազըրլամաեա կիտին . . . պէն պիր աղտան կէլիրիմ . . .

Մատին օրատան մուֆարագաթ իթտի , վէ մատմուազէլ Ամանտա , աճէլէթէն թօալէթինի թէրթիպ իտիպ , օթէլէ աղիմէթ իյլէտի :

Օթէլճի գարը , մէզպուրէեէ , ահվալը սըհհիեէսի հադգընտա պաղը շէյլէր սիւալ իթտիքտէն սօնրա ,

— Միւսիւ պարօն պուրատան կիթտի , ֆագաթ , եազընտա ալտէթ իտէճէք մի տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Ամանտա . - Պէլքի իշլէրի սէպէպիլլէ ալտէթի կէճիքէճէք տիր , լաքին , էլպէթթէ պու խուսուստա պանա մէքթուպ եազաճագ աըր : - Հէր նէ իտէ , մատմուազէլ Ամանտա Ռէկամի ատրէսիլլէ սիզէ վիրուա իտէճէք մէքթուպլար պանա աեիտ օլտուղունտան , օ մէքթուպլարը զապուլ իթմէնիզի ըէճա իտէրիմ :

Օթէլճի . - Բէք իյի , - տէյի ճէվապ վիրտի իտէ տէ , զաթէն Ամանտանըն , սախթէ պարօն Արնօլտ աը Ռէյսին զէվճէսի օլմատըղընը զանն իթտիկինտէն , մէզպուրէնին իֆատէի վագրասընտան տօլաեը ապլա թէաճճիւպ իթմէտի :

Պատէհու , Ամանտա սուֆրաեա օթուրուպ , տօղթօր Ռիշարըն թէնպիհլէրի խիւաֆընտա օլարագ , քէմալ իշթիհա իլէ թատմ , վէ սաաթ տօղուղ սուլարընտա , Մատլին իլէ պիրիքտէ Միւրիէ սէյֆիեէսինէ տօղրու հարէքէթ իթտի :

Մատմուլազէլ Ամանտանն քէնտի մատամասընա եաղմըշ, վէ Օվիտին՝ բօսթախանէնէ թէսլիմ իթմիշ օլտուղու մէքթուպ, դըսսա, ֆագաթ, լաերդըյա իմլա իտիլմիշ իտի:

Իշպուլ մէքթուպընա, Ամանա, խըսըմընն խասթէլիկի աղըրլաշտըղընտան պահալա, բէք եագըն պիր դէմանտա ղուհուրա կէլէճէկինտէն գօրգուլմագտա օլան վուդուի վէֆաթընա տէկին քէնտիտինի գաերլմագ իւղրէ, մէէզուսիյեթի միւտաթիլին պիր ալ տահա թէմտիտինի բէճա իյլէմիշ իտի:

Մատամ Օկիւսթին, Ամանտանն էֆքերառ ու հիսսի-եաթը խայրխահանէսինտէն միւթէսսիրէն, իսթէտիկի բուխսսթը բօսթա վասըթմաըյա իթա իյլէտի:

Մէրգումէ տիքիշճի գատընն, իշպուլ մէքթուպունու բօսթախանէնէ կէճտէրմիշ իքէն, մատմուլազէլ Հարմանն, սալճոտա քէնտիտինէ պէքլէմէքտէ օլտուղու խապէր վիրիլտիկինտէն, տէհալ մէղպուրէնին նէղտինէ աղիմէթ, վէ մատմուլազէլ Հարմանն սիմասընտա կէօրտիւկիւ թէպէտսիւլտէն աօլաեր իղհարը թէաճճիւպ իյլէտի:

Մարի, զանն իտէրսին քի քէսպի սըհհէթ ու աֆիյեթ իթմէքտէ օլուպ, եանագըարը՝ էվիլէքի գատար չուգուր, կէօղլէրի՝ բէք տէ հէրարէթլի, վէ եանագըարընտարի դըրմըղը լէքէլէրի՝ ղիեատէճէ կէօղէ կէօրիւնիւր սուրէթտէ տէյիլ իտիլէր:

Մատամ Օկիւսթին. - Պէսպէլի պէնի թէքաիրէ կէլաի-նիլ, մատմուլազէլ:

Մարի Հարման. - Նիշին:

Մատամ Օկիւսթին. - Սիբարըշ իթմիշ օլտուղունուպ ֆիսթանլարը էլան թէսլիմ իթմէտիկիմ իշին. լաքին, պու պապտէ գապահաթըմըն տէրէճէսինի թախֆիֆ իտիճի պիր հալ վագը օլմուշ տուր... Շէօյլէ քի, ղալիպա սիգ, օ ֆիսթանլարը բրօպ իթմէք իսթէմէմիշսինիլ... Պունտան, պու խուսուստա աճէլէ իթմէքտէ օլմատըղընըղըն նէթիճէսի չըգմաղլա, ֆիսթանլարըն թէսլիմինտէ իհմալ իտիլմիշ տիր:

Մարի. - Ֆիլվագը, խաթըրըմա կէլիեօր... Բրօպ ի-

չին կէլինտիկինտէ , նամիզաճ օյտուղումտան , ֆիսթանլարըմը ախլանէմէզ իտիմ : - Լաքին , շիմտի տէ հալալար կիւզէլէշտիկինտէն , օ ֆիսթանլարա ինթիեանճըմ գալմամըշտըր ... Արթըգ անլէրի կէլէճէք սէնէ կիեկնիրիմ :

Մատամ Օկիւսքին . - Կէլէճէք սէնէ անլէրին մօտասը պարիտ օլուր :

Մարի . - Օ վագըթ տա , պէսլէմէմէ վէրիրիմ ... Շիմտի պու սէօղլէրի պըրագալըմտա , պուրաեա կէլմէքլիկիմին սէպէպի հէր նէ իսէ , անտէն պահա իտէլիմ ... Պաղը գումաշլար վէ նիւմունէլէր ինթիխապը իչին կէլտիմ :

Մատամ Օկիւսքին . - Տիշարը իչին թուալէթլէ՛ր մի իսթէեօրսունուզ :

Մարի . - Խա՛յր , միւսաֆիր գապուլի , պալօ վէ կէլինլիք թուալէթլէ՛ր իսթէեօրում :

Մատամ Օկիւսքին . - Կէլինլիք մի ... աճապա իգտիվաճընըզըն ֆիսթանընը տիքմէք շէրէֆ ու իֆթիխարընա՞ մը նայիլ օլաճաղըմ :

Մարի . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Պէլքի : - Վագաա իշպու իգտիվաճ մատտէսի էսասէն գարարլաշտըրըմըշ իսէ տէ , հէնուզ վագթը իճրասընա տայիր պիր գարար եօգտուր : Անճագ , պու պապտէ պիրտէն սլրէ գարար վիրիլէպիլէճէկինտէն , տիւեիւնիւմէ պիր գաշ կիւն գալարագ հաղըրըզա մէճպուր օլմագ իսթէմէմ , անըն իչին շիմտիտէն հաղըրըզըմը կէօրմէք նիեթթինտէեիմ :

Մատամ Օկիւսքին . - Էմրինիզէ մունթաղըրըմ : - Շու գատար քի , հէր վագըթ սիզին իչին չալըշան իշճի դըզ , պու տէֆա սիզին իչին չալըշմաեաճագ տըր , չիւնքի պիշարէ դաեթթ խասթա տըր :

Մարի , գաշլարը չաթըլարագ , ոօուգ պիր թավը իլէ ,
— Էլպէթթէ տիկէր տիքիշճի գըզլարընըզ վար տըր : - Բէճա իտէրիմ , շիմտի սիզ պանա գումաշլարը կէօսթէրին , տէտի :

Մատամ Օկիւսթին , թէաճճիւպլէ , կէնճ գըզա աթֆը նաղար իտիպ ,

— Մատմուլազէլ, աճապա Լիւսի սիզի կիւճէնտիրէճէք պիր հալու հարէքէթտէ մի պուլունտու : Վաղթիլէ սիզին, մէզպուրէ հագգընտա ֆէվդէլատէ թէվէճճիւհաթընզ վար իտի, տէտի, վէ լագըրտըսընը իքմալ իթմէմիշ իքէն, Մարի,

— Պունտան պէօյլէ օկէնճ զըզըն լագըրտըսընը իթմէզսէնիզ, մէմնուն օլուրում, տէյի պէեան իյլէտի :

Մատամ Օկիւսքին . — Բէք իյի, մատմուլազէլ, պունտան պէօյլէ պիր տահա օ կէնճ զըզըն լագըրտըսընը իթմէմ, լաքին, ըէճա իտէրիմ, չունու պանա սէօյլէեինիզքի, Լիւսինին գապահաթը նէ տիր, չիւնքի, հարէքէթի վագըլալալըլա միւլթէրիլէրիմի կիւճէնտիրէն իչճի գըզլարը եանըմ տա սագլամամագըլը, վազիֆէմ իճապընտան տըր : — Լիւսի, էօքսիւզ վէ սահիպսիզ պիր գըզ տըր, լաքին, վէլատէթինին միւհթէմէլ օլան ինթիզամըզըլընա բազմէն, չիմտիեէ գատար մէզպուրէ հագգընտա եալընըզ մէտհ ու սիթայիշլէ պահա օլունտուզունու իշիթմիշիմ տիր :

Մարի . — Պէն մատմուլազէլ Լիւսիեի ապա իթհամ իթմէեօրում... հաթթա, քէնտիսինի տէ աճըրըմ... անճագ, միւսթագպէլտէ պէնիմ իչին չալըշմամասընը, վէ պունտան պէօյլէ բէտէրիմին խանէսինէ աեագ պատմամասընը արզու իտէրիմ :

Մատամ Օկիւսքին . — Ֆագաթ, նիշին :

Մարի . — (Թահգիրամիզ պիր սուրէթտէ .) Չիւնքի, պէն էօյլէ իսթէեօրում, վէ զանն իտէրիմ քի, պէնիմ իսթէմէքիկիմ, մաթլուպէ քեաֆի տիր :

Մալիւմիւմիւզ օլտուզու իւզրէ, մատամ Օկիւսթին, Լիւսիեի, հէման էվլատ մագամընտա սէվմէքտէ իտի : Պինա պէրին, մէզպուրէ հագգընտա Մարի թարաֆընտան վուգուա կէլէն հարէքէթի թէճավուզըբեարանէտէն, մէզպուրէ գատըն զիեատէսիլէ միւթէէսսիր օլտու, վէ քէմալ հիւրմէթ ու ըիաեէթ իւզրէ, չու եօլտա ճէվապա աղազ իյլէտի :

— Մատմուլազէլ, սիզին պու սէօլէրինիզտէն խօշնուտ օլմագըլըմ միւմքին տէյիլ տիր : — Պիւթիւն էմնիյեէթիմի գազանմըշ օլան, վէ պէնիմ իըզմէթիմտէ չալըշմազլա,

թէհլիքէլի սուրէթտէ եարալանմըչ պուլունան պիր դըզճը-
ղազ հագդընտա, փիրրիմտէ շիւպհէլէր հասըլ իթտինիզ :
- Սիզին, օ կէնճ դըզ ալէյհինտէ շիքեաեէթինիզ պուլուն-
աուղու, կին կիպի աշիքետը տըր, լաքին, օ շիքեաեէթի
անյամագ խուսուսընտա իսրար իթմէքլիք, պէնիմտէ հագ-
դըմ վէ վազիֆէմ իճապընտան տըր : - Իկէրչի Լիւսի, պէ-
նիմ տօսթլուղումա լաեըգ տէյիլ իսէ, տօսթլուղումու
քէնտիսինտէն գաթթ իթմէքլիկիմ լազըմ կէլիը :

Մարի. - Պու պապտէ սիզէ հիչ պիր ճէվապ վիրէմէմ :

Մարի, պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի սըրատա, սալ-
նուն գաբու բէրտէսի աչըլարագ, Լիւսի, էօյլ կիպի լէհ-
ճէսի սօթմուչ օլտուղու, վէ կիւճպէլա իլէ աեագտա տու-
րապիլտիկի հալտէ, գարունուն էշիկինտէ զահիր օլտու, վէ
հէեհճանընտան նաշի սէսի պօղըլմուչ օլարագ,

— Մա'ումուաղէլ, ալչագլըգ իրթիքեապ իտիլտիքտէն
սօնրա, օ ալչագլըզը թէմամիյլէ իճրա իթմէքլիկէ տէ ճէսուր
օլմագ լազըմ տըր, տէտի :

Մարի, հիտտէթ ու զաղապընտան նաշի թիր թիր տիթ-
րէմէքտէ իտի, վէ մատամ Օկիւսթին իսէ, քէզալիք պիւ-
թիւն վիճուտիյլէ տիթրէտիկի հայտէ,

— Լիւսի'... Լիւսի'... տէտի եիւքսէք սէտա իլէ :

Աիսի. - Ահ, աֆվ իտէրսինիզ, մատամ, պէն պուրա-
տա... պու գաբունուն արգասընտա տուրուեօրտում...
Իչէրի կիրմէք իչին, եալընըզ գալմագլըզընըզա պէքէեօր-
տում : - Թէսատիւֆ, մասումուաղէլին թէլէֆիլը իյլէտիկի
սէօղլէրի իշիթմէքլիկիմէ միւսաատէ իթտի, վէ պու սըրա-
տա, հիսս իտէկէլտիկիմ հիտտէթ ու զաղապտան տօլանը,
քէնտիմի զապթ իտէպիլմէքլիկիմ միւմքին օլամատը... Օ
պանա հագարէթ իտիեօրտու, վէ հագդըմտա էօյլէ թա-
պիլլէր իսթիմալ իյլէեօրտու քի, պու թապիլլէր, սիղին
եանընըզտա հայիզ օլտուղում իթիպարը իսլալ իտէպիլլիը,
վէ պէնիմ իչին ֆէվգէլատէ դըյմէթտար օլան էմնիյեէթի-
նիզի վէ տօսթլուղունուղու զայպ իթտիրէպիլիը, հաթթա,
եէվմիեէ նաֆագամը գաղանմագլըզ վատըթալարընտան

տախի պէնի մահրում պըրագապիլիւր իտի . . . Ատէթա , պէ-
նիմ գըզլըդ նամուսումա պիլէ թէճավուզ վէ թէարրուզ
իտիլմէքտէ օլտուզունու իշիթաիկիմ հալտէ , քէնտիմի միւտա-
ֆաատան նա՛սըլ կէրի տուրապիլիւր իտիմ : - Իմտի , սապը ու
թէհամիւլիւմ թիւքէնէրէք իշէրի կիրտիմ , վէ իշթէ գար-
շընըզտա պուլունուեօրում : - Պինապէրին , բէճա իտին մատ-
մուաղէլ Հարմանա քի , պունտան պէօյլէ քէնտի խանէսինէ
աեադ պաամագլըղմը նի՞չին իսթէմէեօր իսէ , պէեան իյլէ-
սին , վէ ազլիեաթընը իքմալ իթսին . . . Իշթէ , պու իֆա-
տէսինէ պէքլէեօրում :

Մարի . - (Մատամ Օկիւսթինէ խիթապ իտէրէք .) Մա՛-
տամ , մաղաղանըզոոս պանա հագարէթ իտիլմէսինէ միւ-
սաատէ իտիեօ՛րմուսունուզ :

Ախսի . - (Մարինին լագըրտըսընը քէսէրէք .) Բէճա ի-
տէրիմ , ֆիքրինիզի իյլահ իտին : - Պու սէօյլէաիկիմ պիւր հա-
գարէթ մի տիւր : - Սէօյլէեին , մատմուաղէլ , պունտան սէ-
քիզ կիւն մուգատտէմ , պիզլաթ Պուրպօն ըրլաթըմընտաքի
ֆագիրխանէմէ կէլմէկէ թէնէզդիւլ իտէրէք , պու կիւն-
քի կիւն պու տէրէճէ թահգիլ իպէաիկինիզ ֆագիր պիւր իշ-
ճի գըզընըն ալթը դաթ նէրտիլէնինտէն եօգարը չըգաըզընը
ունութատունուզ մու :

Մարի . - (Ամիր պիւր սէտա իլէ .) Արթըգ էլվէրիւր :

Ախսի . - Խա՛յր , սիզ պէնի տինլէեէճէքսինիզ . . . Թէպ-
րիեէյի զիմմէթ իթմէք իսթէրիմ , անլաեօ՛րմուսունուզ :

Մարի . - (Գաբուեա տօղրու եիւրիւեէրէք .) Լաքին ,
պէն տէ սիզի պունտան զիեատէ տինլէմէք իսթէմէմ :

Լիւսիէն Լապրունուն նիշանյըսը , Մարինին գաբուտան
կէլմէսինէ մանի օլտու , վէ մատամ Օկիւսթին , տէհէթ վէ
բէբէլէեէրէք ,

— Լիւսի . . . Լիւսի . . . տէտի :

Ախսի . - Մա՛տամ , թէպրիեէյի զիմմէթ իթմէք իս-
թէրիմ : Պու պէնիմ հագգըմ տըր , ծնտան սօնրա սիզ իսթէ-
աիկինիզի եաբմաեա հագգլըսընը : - Մատմուաղէլ Հարման ,
պունտան սէքիզ կիւն ագտէմ , պէնիմ աիզլէրիմէ գաբա-

նարագ, քէնտի ուղրունա, քէնտիմի ֆէտա վէ դուրպան իթմէքլիկիմի բէճա իյլէտիկինի, վէ Բարիստէն իրադլանմագլըզա մուլաֆֆագաթ իթմէքլիկիմ շարթըյլա, պանա պիւ- եւիճէք պիր մէպլազ, եանի իւչ եիւզ պին ֆրանգ վիրմէք իսթէտիկինի դալիպա շիմտի խաթըրլամսեօր... Լաքին, պունլարը նիճին եաբտըղընը պիլի՛րմիսինիզ, չիւնքի, պէն անըն բաքիպէսիեիմ, պէնիմ սէվտիկիմ, վէ սէվիտիկիմ պիր քիմսէեի սէվիեօր: - Իշթէ, պանա գարչը օլան աուա- վէթինին սէպէպի եէկեանէսի պունտան իպարէթ տիր: - Բէնտիսինէ սիւալ իտին քի, պու սէօյլէտիքլէրիմ տօղրու տէ- յիլմի տիր:

Մարի, թարիֆ օլունմազ սուրէթտէ հիտտէթ ու դազապ իչինաէ պուլունմասըյլա, մէնաիլինի վէ էլտիվէնլէրինի բար- չալամագտա իտի:

Աիսի. - (Իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք.) Էվվէթ, մատ- մուաղէլ Մարի գըսդանճ տըր, վէ գըսգանճլըգ, քէնտիսինի միւթթէրիաթ տէնիլէն իչպու ալչագ վէ մէքրուհ հարէքէթէ սէվգ իյլէմէքտէ տիր: - Հա՛յտէ, մատմուաղէլ, իշթէ գար- չը պէ գարչը պուլունուեօրուզ, էկէրչի եալան սէօյլէեօր ի- սէմ, պէնի թէքղիպ իտինիզ... - Սիզ, Լիւսիէն Լապրունու սէվիեօրսունուզ, վէ հէր հալտէ սնէ մալիք օլմագ իսթէ- եօրոունուզ... Սնճագ, քէնտիսինին գալպինի գազանամա- տըղընըգտան, սաթըն ալըեօրսունուզ, վէ պունուն իչին, պիւթիւն սէրվէթինիլի թէէտիեէ իյլէեօրսունուզ: - Պանա գարչը օլան աուալվէթինիղէ կէլինճէ, Լիւսիէն Լապրունուն իսմինի սաթըն ալմագլա, գալպինի սաթըն ալմամաեաճաղը- նըղը պիլտիկինիղտէն, վէ անըն գալպի քեամլիլէն պանա ա- եիտ օլսճագը նէլտինիղտէ տէրքեար իտուկինտէն, պուղղ ու աուալվէթինիզ պունտան նէշէթ իյլէմէքտէ տիր: - Տօղ- րու տէյիլմի տիր: - Էկէրչի, պուղղ ու աուալվէթինիղին սէ- պէպի տիկէր պիր մատտէ իսէ, սէօյլէեին, պէքլէեօրում:

Փարի. - (Տօտագլարը պէմպէեազ օլմուչ, վէ կէօղլէ- լէրի ֆէվգէլատէ գըզարմըչ օլարագ.) Էկէրչի իֆատէեէ ա- զազ իտէր իսէմ, տիթրէեէճէքսինիզ:

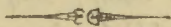

Ախսի . - Խա՛յր , տիժրէմէք շէօյլէ տուրսուն , սիղէ մէյտան տալի օգուեօլում : - Էվվէթ , գալալիմ , հուզուր ի- չինտէ վէ անյըմ աչըդ օլարագ , աղղընըղտան չըգաճագ օ- լան եէնի պիր հագարէթ վէ աշադըղա պէքլէօլում :

Մարի . - Հէմ լաղըրսը իթմէքիկիմի իսթէեօրսունուղ , հէմտէ պանա մէյտան օգուեօրսունուղ հա :

Ախսի . - Էվվէթ :

Մարի . - Տիմէք աչըքի , հաղղընըղտա վաղը օլան ար վէ նամուսուղղուղտան , վէ հէր կիւնա սուճիպի թէէսսիֆ հալէաթտան տօլաեր ֆիթուր կէթիրմէեօրսունուղ :

14

Ախսի . - (Ատէթա ըիւեա իչինտէ պուլունարագ , իշ- պու սէօղլէրի տինլէօր կիպի .) Ար վէ նամուսուղղուղ , վէ մուճիպի թէէսսիֆ հալէաթ մը :

Մարի . - Իսմինիղի պիլտիկիմի ունուտուեօրմուսունուղ :

Ախսի . - Իսմիմ ԼիւՍի տիր . . . Պիր եաչընտա օլտու- ղում զէման , սիւտանամ թարաֆընտան , սոհիսսիղ չօճուղ- լար խայրաթիւանէսինէ պըրագըլտըղըմտա , Ծնիւմէք պանա հասր իալիմիշ տիր . . . Էկէրչի վալիաէմին իսմինի անլաթմագ իսթէեօր իսէնիղ , պու տա ֆաղլա վէ լիւղսմուղ պիր հա- գարէթ տիր . . . Վալիտէմ պիր մահքիւմիյեթլէ լէքէնիմիշ իմիշ . . . սիղին նէնիղէ լաղըմ . . . Վալիտէմի , վէ անըն պի- սուչ էվլատընը թահղիր իթմէքիկէ սիղին նէ հագղընըղ վար աըր . . . - Պիր թագըմ միւֆիճըրիեաթ վէ աղվիեաթ իլէ պէնիմ շէօհրէթիմի քիլլէթմէքիլք հագղընը սիղէ քիմ վիրմիշ տիր . . . Էվվէթ , իսմիմ , Լիւսի ճօրթիւ տիր . . . Ա- տալէթի պէշըրիեէ , պէլըի եանըլարագ վէ սուի հարէքէթ-

տէ պուլունաբագ, վալիտէմի մահքիւմ գըլմըշ օլսուն... Տահա պաշգա նէ՞ օլապիլիր: - Պէն դապահաթ լըմըբըմ, պէն... Նի՞չին պէնիւմ ալէյհիմտէ միւֆթէրիեաթ տա պուլունունեօրսունուզ: - Մատմուլազէլ, իքիմիլ տէ դարչը պէ դարչը պուլունունեօրսունուզ: - Սիլզ զէնկիւնսինիլ, ֆագաթ պէն ֆագիրիմ: Սիլզ, լէքէսիլզ, լաքին, պէն լէքէլի իսիմ թաշըբօրում: - Հալպուքի, պէնիւմ վալիֆէմ, նէ դատար ատի օլսա, եինէ սիլինքինէ թէրճիհ իտէրիւմ, չիւնքի, սիլինքի, մէքրուհ տուր:

Մարի. - (Մատամ Օկիւսթինէ խիթապ իտէրէք.) Մատամ, եաշու տագըգատա պուլզըզը պուրատան դօլմալըսընըզ, եախառ օ պանա նասըլ հադարէթ իտիեօր իսէ, սիլին տախի պանա օ սուրէթլէ հադարէթ իթմէքտէ օլտունունուզու դանն իթմէկէ մէհպուր օլաճաղըմ: - Վալիտէսի խըրսըզլըզ, դունտագճըլըզ վէ ճինաեթ ֆիլիլէրինտէն աօլաեը մահքիւմ օլմուշ տուր: - Գըզը տա, վալիտէսինին էվլատը օլտունունու պիլֆիլ իսպաթ իլլէեօր: - Ճինսինին իտըլարընտան գօրգունեօրտում, վէ պիր ալ էվլէլ, սիլէ, պունտան պէօլլէ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէմէտիկիմի պէեան իթտիկիմտէ, սէպէպի պուլ իտի... քէնտիսինտէն գօրգունեօրտում:

Մատամ Օկիւսթին. - (Պարիտ պիր թարզ իլէ.) Մատմուլազէլ Լիւսի, սանտըզա կիտիպ, մաթլուպունուզու օրատան ալըն: - Պու կիւնտէն, մաղաղամա մէնսուպ տէյլիսինիլ:

Լիւսինին լէհճէսի սօլտու, վէ քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Տիմէք պէնի գօլունեօրսունուզ, տէտի:

Մատամ Օկիւսթին. - Պունտան պէօլլէ խըզմէթինիլէ լիւզում գարմամըշ տըք:

Մարի, պուլ արա ֆախը ու ֆիթուհաթլէ թէպէսիւմ իթտի, վէ ժան ֆօրթիէնին գըզը, պուլ թէպէսիւմիւ կէօրմէքլէ, չէօլլէ իֆատէեէ աղազ իլլէտի.

— Ահ, քէյֆլէնիեօրսունուզ հա, սէվտիկիւմ պիր աւտէմի չալմագլա, վէ գալլիմի եարալմագլա խօշուտ օլմաեըպ, պէնի գօլտունունեօրսունուզ տա... Իսթիրահաթը

մը վէ մէսերը թիմի ինչալ իթտիքտէն սօնրա , էթմէկիմի տէ զասպ իյլէն օրտունուլ : – Շու սասաթտա հէր նէրէնէ կիտէնէք օլուր իսէմ, նէրէտէ չալըյմը իտուկիմ սիւալ օլու նաճազ տըր : – Թապկաթիյլէ պէն տէ, մատամ Օկիւսթինին եանընտա չալըյմը օլտուզումու պէտան իտէնէկիմտէն , մատամ Օկիւսթին , պու պտպտէ քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէնէրէ , – Պա գըը պէնէնը , շէնի , լաւիտի իբըսըլէթ , գաւադէլէթ վէ գաւթ ա ճէնէնի ֆիլիլիլիյլէ հահիմ օլտալ րաթ , տէյի ճէվապ վիրէնէք տիր :

Մատամ Օկիսաթին . — Լիւոր՝ . . .

Ախարի . - (Հէօնկիւր Հէօնկիւր աղլաեանարագ .) ԱՆ ,
մատամ , լաեըզ օլմատըղըմ հալտէ , հագգըմտա զալիմանէ
մուամէլէ իտիեօրսունուղ . . . լաքին , սիղէ ափլ իաէրիմ ,
էզճան ու աիլ ափլ իտէրիմ : - (Մարիեէ տէօնէրէք .) Սիղէ
կէլինճէ , ճէնաղը Ալլահ սիղին ճէղանըրը վիրէճէք տիր :

Լիւսի, պու սէօզլէրի թէլէֆֆիւզ իթաիքտէն սօնրա, տիչարը չըդտը, վէ մասամուաղէլ Հարման, մատամ Օկիւս-
թին իլէ եալընըզ դալտըզընտա, սիւ.քիւնէթի բեամիլէսինի
քէսալ պիւլլէ, թահգիւրամիզ պիի թարդտա,

— Նամուսում իւզերինէ եէմին իտէրէք սէօյլէրիմ քի ,
պու գըզ տիվանէ տիր . . . Բէնտի սէվկիլիւսիւնիւ զասպ
իթմիշ օլտուղուսմուան տօլանը պէնի իթհամ իտիեօր : - Սօ-
րարըմ սիղէ , մատամ , սէվկիլիւսիւ ատտ իթտիկի Լիւսիէն
Լապլու , քէնտի բէտէրինի գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլան ժան
ֆօրթիւնին գըզընը սէվէպիլի'ր մի , տէտի :

Մատամ Օկիւսքիւն . - (Հայրէթէւ .) Ե՛ք արեօրսունուղ,
մատմուաղէլ:

Մարի . - Հաղորդեթիւ հալի սէօյլէհօրում, մատամ : - Լա-
քին , շու Լիւսի իլէ խալիծէ մէշղուլ օլտուգ : - Սէօյլէտի-
կիմ շէյլէրի , մէղպուրէնին իլիթմէսի , վէ իչէրի կիրմէսի ,
մաղաղանըղն շէօհրէթի իլին խաեըրլը օլմուշ օլտու : - Պուն-
տան պէօյլէ , քէնտինին նէ՛ օլտուղունու , պիղզաթ քէնտի
կըրարլարլըլա պիլիթսինիղ : - Հէր նէ իսէ , մատամ , պիր
աղ էվվէլ սիզտէն իսթէտիկիմ գումաշյարր կէօրէէիմ :

Օգուեան լարը մը զա արդ ու պէեան ի թ տիկի մի զ պու վա-
զը արար, մատամ Օկիւսթինին սալ ծնունտա ճէրեան ի թ տիկի
էսնատէ, ժորթ Տարիէ, ալ զ օգ աթ լարա մախսուս օլան էլ պիսէսիւ-
նի կիյին մի զ օլտուղու հալտէ, խանէսին տէն չը դըպ, սիւրաթ լէ
Պոնաբարթ սօգ ազընտան աշաղըեա տօգրու էն մէքտէ իտի :

Մէրդում, զաեէթ թէ լալը զանն օլունուպ, ըլթըմա
մուվառէլէթինաէ, պիր արապալը զա կիթտի :

Օլ էսնատէ, մէգքիւր արապալը զա հիչ պիր արապա
պուլունմահ օրտու :

Ժորթ, սաաթընա պաղտը, վէ տօգուղու ծն տաղը զա
կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ կիւնտէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Լարին, սաաթ ծնու ծն պէչ տաղը զա կէչէն էքսրէս
դաթարընա վասըլ օրմալընմ, տէտի, վէ սէրիսն հարէ-
քէթինէ տէվամ պիրլէ, արապալարը քէսրէթլի օլան տիկէր
պիր արապա մէրքէղլի արամանա պաշլատը :

Ժորթ, աճէլէթէն կիթմէքտէ օլտուղունտան, տէրու-
նինտէ պաղը քեաղըտար պուլունտան պիւսիւսէք պիր մահ-
ֆաղանըն, մուգավա չանթ առնտան դանըպ, ինսթիթիւնամ
մահէլտէ դալտըրըմ իւղէրինէ տիւշտիւ կիւնիւ կէօրէմէտի :

Պիլ նիսպէ էրքէն օլան մէգքիւր վազըլթաա, օ մահէլ-
տէն բէք աղ քէսան կէչտիկինտէն, կէնճ տլօգաթըն վազը
օլան դալպը, քիմէսնէնին նաղարը տիգ գաթընա թէսատիւֆ
իթմէտի, վէ պլնապէրին մէրգումա, վուգուի հալ խապէր
վէրիլէմէտի :

Օլ էսնատէ, պիլիմ էթմէքճի խաթուն, Սէն սօգաղըն-
տան կէլիպ, ըլթըմա կէօթիւրէն ինսթիթիւ քէմէրինին ալ-
թընտան, պաշ աչըպ վէ էթմէքճիւր էլպիսէսինի կիւնիւ մի զ
օլաըաղ կէչէրքէն, կէնճ ալօգաթըն տիւշիւրտիւ կիւ բաքէթ
կէօղլունէ իլիշմէքլէ, եէրէ էեիլիպ, պու բաքէթի ալտը :

Մալիւմ օլտուղու իւղրէ, իշպու բաքէթ, զալըն պիր
մահֆաղա իտի :

Ժան, պու մահֆաղանըն իւղէրինտէ,

« Մէ-է- ժօրթ Տարիէ, « Գէ-Գ » քէլմէլէրինի օգուտու,
վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Ժորժ Տարիէ՞ մի... Մ. Լիւսիէն Լապրունուն տօս-
թունուն իսմի տէյի՛ն մի տիր... Մութլադա պու բաքէթի
օ ղայյա իյլէմիշ տիր, տէտի:

Մահֆադա մէօհիւրիւ օլմատըղընտան, ժան, հարէ-
քէթինի ետլաշլաթմադսըղըն, պունուն միւհթէվիեաթընը
թէտգիգ իյլէտի, վէ պիր թագըմ նօթալար, տամգալը
քեաղըտլար, վէլհասըլ մուհաքէմէեէ աեիտ մատտէլէր ի-
տուկինի կէօրտիւկիւնտէ, մէվատտը մէղքիւրէեի եէրինէ
վաղ իլէ,

— Պու քեաղըտլար պանա ճիտտի կէօրիւնիւեօր: — Ա-
ճապա շու Մ. Ժորժ Տարիէ նէ՞րէտէ իգամէթ իտիեօր: —
Մահֆադանն իւզէրինտէ ատրէսի եաղըլմամըշ տըր, լաքին,
քէնտիսինի պուլմագ. գօլայ օլտուղունտան, շու բաքէթի պիգ-
ղաթ քէնտիսինէ կէօթիւրէճէեիմ, տէտի:

Ժան, իշպու բաքէթի եէտինտէ հըֆղ իլէ, Պուրպօն
ըրիթըմընա ալտէթ իյլէտի:

Օ սապահ, մէղպուրէ գաաըն, Լիւսինին էթմէկինի թէս-
լիմ իթտիկի սըրատա, մէղպուրէ գըղ, գահվաթընը իթ-
տիքտէն սօնրա, մատամասընն մաղաղասընա կիտէճէկինի
սէօյլէմիշ իտի: Պինապէրին ժան Ֆօրթիէ, գըղընը խանէ-
սինտէ պուլամատըղընտան, տօլանը թէաճճիւպ իթմէտի,
վէ քէնտի էվճէ իշլէրի իլէ մէշղուլ օլտու:

Լիւսի, սատթ օն պիր բատտէլէրինտէ խանէսինէ ալ-
տէթ իթտի:

Պիշաքէ գըղճըղաղըն, մատամ Օկիւսթինին խանէսինաէն
չըղտըղը սըրատա նէ՛ հալտէ պուլունմուշ օլտուղու օգու-
եանլարըմըղա մալիւմ տիր:

Լիւսի, հիտաէթ ու ղաղապընտան նաշի, թարիֆէ հա-
ճէթ օլմաեան պիր սուրէթտէ հէեէճան ու թէէստիւրէ տիւ-
շար օլմուշ իտի իսէ տէ, մաղաղատան եիւղ ատըմ գատար
գաթը մէսաֆէ իթտիկինտէ, վաղիւնէթինի, սօուգ գան իլէ
թէտգիգ իտէպիլտի:

Լիւսի, մատամ Օկիւսթինին մաղաղասընտան գօլուլ-
մուշ, իշսիղ կիւճսիւղ, վէ պինապէրին մէտարը թէայեիւշ:

տէն մահրում գալմըշ, վէ պու եէնի մուսիպէթ ու ֆէլա-
քէթ՝ նիշանլըսընը զապ իթմիշ օլան վէ բէտէրի՝ քէնտի
կէշմիշ էօմրիւնիւ թէհարրի իթմէքլէ, վալտէսինին նամուս-
սուղլուդ լէքէսինի քէնտի իւղէրինէ սիւրմիւշ պուլունան
գըղըն միւրասըյլա զուհուրա կէլմիշ օլտուղունու տիւշիւն-
մէքլէ, գալպինի, աղիմ պիր քէտէր ու էլէմ իսթիլա իյ-
լէտի, վէ բուհու, ֆէվգէլատէ պիր մէյեուսիեթլէ իհաթա
օլունու :

Պիշարէսի մահվ իթմէք իշին, զանն իտէրսին քի, հէր
շէյ պիր արաեա կէլմէքաէ, վէ էթրաֆընտա պուլունան
շէյէրին ճիւմէսի երգըլմագտա իտի :

Հէր նէ հալ իսէ, Լիւսի, էօմրիւնտէն, հէր վագըթ-
տան զիեատէ նէֆրէթ իթտիկի հալտէ, ահէսթէ ահէսթէ
եիւրիւեէրէք, ֆէքըլինտէն,

— Պէնիմ, չալըշմագտան զայրի մէտարմ՝ եօդ իտի,
շիմտի օ չալըշմագլըդ տա էլիմտէն չըգտը . . . եագընտա,
քեաֆֆէյի տիքիշճի տիւքքեանլարընտա, պէնիմ, ճինա-
եէթլէ մահքիւմ պիր գարընըն գըղը օլտուղում իսապէր ա-
լընարագ, քեաֆֆէյի գաբուլար գարըմտա գարանաճագ-
աըր, տէյի տիւշիւնէրէք, թագաթսըզ վէ տէրմանսըզ
պիր հալտէ, Պուրպօն ըրսթըմընա մուվասըլէթ իյլէտի :

Մէզպուրէնին կէօղլէրինտէն եաշ ագամսօլտու, ֆա-
գաթ, գուրու օլան իշպու կէօղլէրինտէ, զարիպ պիր բար-
լագլըդ միւշահէտէ օլունտուղու կիպի, գանընտա տախի
հէրարէթի աղիմէ մէվճուա իտի :

Ժան Զօրթիէ, Լիւսինին ավտէթ իթտիկինի իշիթմէքլէ,
տէրհալ անըն օտասընա կէլտի, վէ սիմասընըն ալթիւսթ
օլմուշ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, ֆէվգէլատէ պիր հալ
վագը օլմուշ իտուկինի տէրհալ անյաար, վէ տիթրէեէրէք,

— Ահ, սիւպհան Ալլահ, էվլատըմ, գըղըմ, նէ՞ օլ-
տունուդ : Զիեատէսիյլէ միւթէէսսիր կէօրիւնիւեօրսունուդ,
տէտի :

Աիւսի . — Ահ, Լիզօն գատըն . . . սօն տարպէեի, եանի
ինսանը էօլաիւրէն տարպէեի տէ ալտըմ :

Փան . - (Գորգմանա պաշլաեարագ .) Սէօյլէեինիզ . .
չարուդ սէօյլէեինիզ , նէ՞ օլտու :

Աիւսի . - Գօվուլտու :

Փան . - (Էլլէրինի գավուշտուրարագ .) Գօվուլտու .
նոլղմու :

Աիւսի . - Էվվէթ :

Փան . - Քիմին թարաֆընտան :

Աիւսի . - Մատամ Օկիւսթին թարաֆընտան . . . ալչագ . . .
նալաեդ պիր գըզ կիպի գօվուլտու : - Շիմտի իշսիզ
կիւճսիզ գալտըմ . . . Պունճա մէշագդաթտան , պունճա ճէվր
ու ճէֆատան սօնրա , աճ տախի գալաճաղըմ : - Լիղօն գա-
տըն , պէն սիզէ սէօյլէտիւմ , պունտան պէօյլէ , պէնիմ իչին
էօլմէքտէն զայրի չարէ եօգ տուր :

Փան , պու արա ֆիքրինին դարըյմագտա , վէ պէյնինտէ
ալթիւսթիւք հասըլ օլմագտա իտուկինի հիսս իյլմէքտէ
իտի :

Փան . - Իֆատէլէրինիզի տինլէեօրում , լաքին , նէ՞ տէ-
տիկինիզի անլամաեօրում : - Նիչին մատամընըզ սիզի գօվ-
տու :

Աիւսի . - (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա պաշլաեա-
րագ .) Նիչին մի : - Փան Թօրթիէնին գըզը օլտուղում իչին :

Պու արա , էթմէքճի խաթուն պօղուլմագ տէրէճէսինէ
կէլմիշ օլտուղունտան , էլլէրինի պօղաղընա կէօթիւրտիւ , վէ
սայքի թըրնագլարը էթինէ կիրտի : Պատէհու , նէ՞ սէօյլէ-
տիկինտէն խապէրտար օլմաեարագ , քէսիք պիր սէտա իլէ ,

— Պու սըրըր ծնա քիմ սէօյլէմիշ , տէտի :

Աիւսի . - Քիմմի սէօյլէմիշ . . . քիմ սէօյլէմիշ օլտուղու-
նու քէշֆ իթմէեօրմուսունուղ . . . Տիւշմէնիմ . . . եանի սէվ-
կիւլիւմիւ պէնտէն զապ իթմէք իչին , վալիտէմին կէշմիշ
զէմանտաքի աշվալինի թահգըզ իտէն՝ ատէմին գըզը . . .
միլիօն սահիպի օլմագլա մաարուֆ պուլունտան Բօլ Հարմա-
նըն գըզը սէօյլէմիշ տիր . . .

15

Պու արա, էթմէքճի Խաթունուն կէօզլէրի վէ տօնուդ սիմասը ֆէվզէլատէ գըզարմագլա, տէհչէթլի պիր սէտա իլէ,

— Փագաթ, պու պիշարէ գըզա գարչը նիշին պու մէրթէպէ ատալէթ իսթիմալ խտիօրլար, — Բէնտիլէրինէ նէ Եարմըշ տըր քի, զէվալլընը պու տէրէճէ տիւշարը իշքէնճէ խտիօրլար... Պիր թարաֆտան բէտէր... տիկէր թարաֆտան գըզ... պու պիշարէ մասուլմա գարչը ուզըրաշմագտան պիր ան ու տագըդա կէրի տըրմաօրլար, — Ահ, պու ա. տէմլէր՝ ալագ քիմնէլէր տիրլէր, վէ էկէրի ճէնապը Ալլահ Թաիլ իսէ, էլպէթթէ ճէզալարընը կէօրէճէք տիրլէր, — Հայտէ Լիւսի, հայտէ պէնիմ մինիմինի գըզըմ, հէր նէ վագը օլտու իսէ, պանա հիքեաօնէ իտին, տէտի:

Լիւսի, մատամ Օկիւսթինին սալօնունտա վագը օլան Թիւլալի, զաօնէթ զալիֆ պիր սէտա իլէ հիքեաօնէ իթտի:

Ժան, Եուլիուզլարը սըզըշմըշ օլարագ, վէ վիճուտի տիթրէնէրէք, հիքեաօնէյի մէզքիւրէնի տինլէմէքտէ իտի:

Լիւսի, նագլիսէթինի պիթիւրտիկինտէ, Ժան Փօրթիէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Պու ատէմլէր ճէզա կէօրմէնէճէքլէր մի տիր... Շունուն պունուն հաօաթընը պէրպատ իթմէկէ, պիր պիկիւնահ գըզա գարչը միւֆթէրիօթտա պուլունմաօն, վէ անը տէրեայը մէյեուսիսէթ վէ սէֆալէթէ միւսթաղըրագ գըլմաօն հագգլարը վաճ մը տըր: — Խայր, խայր, պու միւմքին տէյիլ տիր, պու օլամագ շէյ տիր: — Սիզի իլթիզամ իտէճէք, վէ սիզին իլէ պէրապէր տիւշմէնլէրինիզէ գարչը ուզըրաշմագ քիմնէ Եօգ աուր տէյի զանն խտիօրսունուզ, լաքին, իշթէ պէն սիզին իլէ պէրապէրիմ, սիզի վիգաօնէ իտէճէնիմ: — Միւֆթէրիօթ վէ նամուսա ինթի-

դառնալով հալածած՝ դանուկն է միւսմահադղը ճշգրտուալ,
պինապերին պու սըրատա մահքէմէլերէ միւրաճաթ իթմէք
լազըմ տըր :

Աիսի . - Մահքէմէլերէ՞ մի :

Քան . - Էվլէթ :

Աիսի . - Լաքին, մահքէմէլերէ նոսըլ միւրաճաթ իթ-
մէլի :

Քան . - Էվլէլ էմիրտէ պիր ալօդաթ պուլուպ , անըն-
րէյինի իսթիֆսար իլէ, տավանըղը օնա իհալէ իյլէմէք , վէլ
հաթըլ պունլարա դարչը ուղըրամալ լազըմ տըր :

Պու արա , մէզպուրէ դատըն , Էնսթիթիւ գուրպինտէ
վէ ըլթըմ իւղէրինտէ պուլմուշ օլտուղու մահֆաղանը խա-
թըրլանարագ , պիրտէն պիրէ ,

— Ալօգաթ մը . . . Էյի խաթըրմա կէլտի , Մ . Աիսիէն
Լապրունուն տօսթունուն իսմի , ժօրթ Տարիէ տէյլի մի տիր,
տէտի :

Աիսի . - Էվլէթ , Լիզօն դատըն :

Քան . - Մահէլլի իգամէթինի պիլիեօրմուսունուզ :

Աիսի . - Պիրիլիմ . . . ժօրթ Տարիէ՝ Պօնարարթ սօղա-
ղընտա , 27 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իթմէքաէ աիր :

Քան . - Էվլէթ էվլէթ , քէնտիտինի պուլմաեա կիտէ-
ճէթիմ :

Աիսի . - Խալը , Լիզօն դատըն , պու պապտէ մէրգու-
մա միւրաճաթ իթմէեին :

Քան . - Նիշիլի :

Աիսի . - Ձիւնքի , քէնտիտի , Լիւսիէն Լապրունուն տօս-
թու օլտուղունտան , սիդի եօլա գօնաճաղը տէրքեար տըր :

Քան . - Բիմ պիլի , պէլքի տէ շօնուգլուգ տրգատա-
չընը , տահա զիեատէ հիւսնի հիսսիեաթ ու էֆքեարա ըլու-
ճու իթտիրէճէք աիր :

Աիսի . - ժօրթ Տարիէ ալօդաթ , վէ Մ . Բօլ Հարմանըն
միւշապիլի տիր :

Քան . - Նէ՞ օլտուսա օլտուն . . . Պիլաքիս , սիդին պու սէյ-
լէտիրլէրինիլ իւղէրինէ թէրէտաի տիւ պէրթարաֆի իտէրէք :

պիր ան էվվէլ մէրգումուն նէզտինէ կիթմէլիեիմ - Մ. Տարիէ , քէնտի միւվէքքիլինի , պիր թագըմ ալչադճա հարէքէթլէրտէն կէրի տուրտուրուպ , շունուն պունուն նամուսունա տօգունմագլըդ , ճէզաի միւսթէլզիմ ճինաեթ իտուկինի անլաթապիլիր , վէ վէրտիկի մատտի զարարըն թաղմինինի թալէպ կլէեէպիլիր . . . Սիզէ սէյլէեօրում չի , պէնքէնտիսինի կէօրէճէեիմ , զաթէն խանէսինէ թագտիմ օլունմագլըդա մախսուս պիր պէհանէմատ վար արը . . . Իմաի , մէրգում ալօգաթ , էլպէթթէ կիտիլէճէք եօլու պանա կէօթէրէճէք տիր . . . Խա'յր . . . խա'յր . . . պու խուսուստա դաթան թէրէտտիւտ իթմէմ . . . կիտիպ Մ. Տարիէեի պուլաճաղըմ :

Ժան , Լիւսինին ճէվապընա պիլէ պէքլէմէեէրէք , տէրհալ կէնճ գըղըն օտասընտան տիշարը չըգտը , վէքէնտի օտասընա կիտիպ , ալօգաթը մէրգումուն իսմինի համիլ օլան մահփաղաեը ալտըգտան սօնրա , Պօնաբարթ սօգաղընա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ կլէտի :

Եիկիրմի տագըգա զարֆընտա , ժան փօրթիէ , քէմալ սիւրաթլէ եիւրիւմէսի սաեէսինտէ , Ժօրթուն խանէսինէ մուվասըլէթ իթտի , վէ գաբուճուեա միւրաճաաթլա ,

— Ալօգաթ Մ. Տարիէ պուրատա՞ մը տըր , տէյի սիւալ իթմէսինտէ , գաբուճու , ալօգաթըն իգամէթ իթտիկի գաթը մէզպուրէեէ թարիֆ վէ պէեան կլէտի :

Ժան , մէզքիւր գաթա չըգըպ , գաբունուն չանընը չալմասընտա , պիր իհթիեար պէսլէմէ , գաբուճու աշտը :

Փան . — Ալօգաթ Մ. Տարիէ պուրատա՞ մը տըր :

Պէսլէմէ . — Խա'յր , միւսիւ պուրատա տէյիլ տիր : — Շիւբհէսիզ մատամ իշ իչին կէլմիշ տիր :

Փան . — Էվվէթ :

Պէսլէմէ . — Վազաա միւսիւ , սլուրատա պուլունմատըղը պիր զէմանտա , կէլմիշ իաուկինիզէ էսէֆ իտէճէք իսէ տէնէ՞ չարէ քի պուրատա տէյիլ տիր :

Փան . — Ղայպուպէթի չօգ վագըթ իմթիտատ իտէճէք մի տիր :

Պետիմե . - Պիր դաչ կիւն իմթիտատ իտէճէք տիր :

Փան . - (Մէյեուսէն .) Ահ . . .

Պետիմե . - Միւսիւ՝ պիր տավանըն վէքեպէթինի իյֆա իթմէք իւզրէ Թուր շէհրինէ կիթմիշ օլուպ , անճադ էօնիւ միւղտէքի չարշէնպիհ կիւնիւ ավտէթ իտէպիլիր :

Փան . - Տիմէք ալթը կիւն պէրլէմէք լազըմ կէլէճէք տիր :

Պետիմե . - Նէ՞ չարէ , մատամ :

Փան . - (Գաթը իւփտ իլէ .) Նիհաեթ ալթը կիւնտէն եինէ կէլիրիմ :

Պու իֆատէտէն սօնրա , ժան , Պուրպօն ըրթըմընա կիթտի :

Լիւսի , շիտտէթլի պիր նէօպէթէ թութուլարադ , Կաթաղա կիրմէկէ մէճպուր օլմուշ իտի :

Էթմէքճի Խաթուն , մէղպուրէնին խասթալանմըշ օլտուղունու կէօրիւկիւնտէ , տէհշէթինտէն նաշի պուղ կիւպի տօնմուշ օլտուղունու հիսս իյլէտի , վէ դըզընըն վէֆաթ իտէպիլէճէկի միւլահապսը իւղէրինէ , պաշտան աեաղա դատար տիթրէմէկէ պաշլատը :

Աիւսի . - (Զայիֆ պիր սէտա իլէ .) Նէ՞ խապէր Լիզօն դատըն :

Փան . - Սէվկիւլիւմ , Մ. Ժօրթ Տարիէ , Բարիստէն կիթմիշ տիր : - Անճադ , ավտէթ իտէր իթմէզ , քէնտիսինի կէօրմէք իշին թէքրար Նէղտինէ կիտէճէեիւմ . - Գըզըմ , շիմտիլիք անը տիւշիւնմէկիպ , սիզի տիւշիւնմէք լազըմ տըր . . . Բահաթսըղ կէօրիւնիւեօրսուուղ :

Աիւսի . - Հէրարէթիւմ վար տըր :

Փան . - Կիտիպ պիր հէքիւմ չաղըրաեըմ :

Աիւսի . - Նէ՞ լիւզումու վար տըր :

Փան . - Նէ՞ լիւզումու վար նէ՞ տիմէք . . . Փագաթ , պէն սիղին խասթալանմանըղը իսթէմէմ , ձիւղի պիր նամիզաճըղ , տիգդաթ ու իհթիմամըն իպրաղ օլամսամասընտան վէսիւմ պիր հալ քէսպ իտէպիլիր : - Խա՛յր , Խա՛յր , պուպապտէ հէր նէ՞ սէյլէրսէնիզ , սիզի տինլէմէմ :

Էթմէքճի Խաթուն , պու սէօզլէրտէն սօնրա , աճէլէ-
թէն տիշարը չըգըպ , պիւ թապիպ արատը , վէ սու թա-
պիպի պուլուպ , Լիւսինին նէզտինէ կէօթիւրտիւ :

Մէրդում , կէնճ գըզը մուտյեէնէտէն սօնրա , պաշընը
գաշլուրըզը կիպի , տօտագլարընը ըսըրտը , վէ գաշլարընը
տախի չաթտը :

Մէզպուրէնին պուլունտուղու հալ վէխիմ խաի , եախօտ
վէխիմ օյմագ իւզըէ խաի :

Պիշարէտէ պիր պէյին իւֆիւնէթի զուհուրա կէլմէք
իւզըէ օլուպ , տօգթօր , իրթէսի կիւնիւ իքինճի պիր վիզի-
թա վիրէճէկինի խապէր վիրտիքտէն սօնրա , օրատան մու-
ֆարագաթ իյլէտի :

Ժան , էճզաճը տիւքքիւննա պիլ աղիմէ , րէչէթատա
եազըլմըշ օլան իլաճը եաբտըրտը , վէ պատէհու գըզընըն
եաթաղը պաշընա ավտէթիէ , հէր կիւնիւք իշի իշին Մ . Լըպ-
րէնին էթմէքճի տիւքքիւննա կիտէճէկի վտըթա գաւաթ ,
օրատա օթուրտու :

Ժուաննի տալիրէյի պէլէտիւնէսինտէ միւսթախտէմ Բա-
ուլ Տիւլմէնին , Պուա-լը-Բուա ըսթասիօնուստա , եանլըշ
պիր մանօվրա իւզէրինէ գազաղէտէ օլմուշ օլան գաթարտա
նասըլ օլուպ տա պուլունտուղունու օգուեանլարըմըզա արզ
ու պէեան իթմէք իսթէրիլ :

Զիքրի սէպգաթ իթմիշ օլան շարապ թաճիրի վէ սախ-
թէ սէնէտլէր համլիլ , հէրնէ գաւաթ թէմամէն բարասընը
ալմըշ խաի իսէ տէ , պունունլա պէրապէր օլ կէնճ մէմու-
րուն սախթէ համլիսի թարաֆընտան մէմուլին դայրի պիր
թարղտա ալաճաղընըն էօտէնմիշ օլմասը հիքրտեէսինի , հէր
թանըտըզը քիմնէեէ նաղլ իթմէքտէն ապա կէրի տուրմա-
մագտա խաի :

Հասըլը , ալէսսէվիեէ գաեէթ մուզաեիգա իշինտէ օլ-
տուղու ժուաննի էհալիսինճէ մալիւմ օլան Բաուլ Տիւլմէ-
նին քիսէլէրի աղչէ իլէ տօլու խուկի , աղ վագըթ տան ան-

լաշրլարադ, մերգուսմոսն ալաճագլը օլանլարըն ճիւմլէսի, ալաճագլարընը ալապիլմէքաէն դաթը իւմիտ իթմիշլէր իւքէն, Բուուլուն նէ կիպի ահվալը զարիպէ սաեէսինտէ պօրճլարընը վիրէպիլմէք հալինտէ օլտուղունու թապիաթիլլէ տիւչիւնմէկէ պաշլատըլար :

Տիւշմէնին, մէճհուլ պիւր քիմսէ իլէ կէօրիւշտիւկիւ, վէ թաամ վէ գահվալթը իթաիկի կէօրիւլմիւշ օլտուղունտան, պու խուսուս հէրքէսին շիւպհէսինի թահրիք իթաի, վէ պիւր թագըմ պէտիսահանէ միւթալաաթա սէպէպիլլէթ վիրտի :

Բիլլանէթի ումուսիւնէ, կիւն պէ կիւն վէ սաաթ պէ սաաթ պիւեիւնէ պիւեիւնէ, թուաննի պէլէտիւնէ միւտիլինին գուլաղլարընա դատար վաալլ օլտու :

Միւտիլի մէրգուլմ, մանէթ մէմուրընտան պաղը իյղահաթ իսթէտի իսէ տէ, իշպու մէմուր, վագը օլան հալիքէն տիսի տէ անլամաաղընտան, իսթէնիլլէն իյղահաթը վիրէմէտի :

Իշպու միւքեալէմէնին նէթիւճէսի օլմագ իւզրէս պէլէտիւնէ միւտիլի,

— Պունտան պէջլէ իտարէի պէլէտիւնէտէ դալամաեաճաղընըլտան, եա իսթիֆանըղը պիզգաթ վիրին, եախստ սիզի իսթիֆանէ մէճպուր իտէճէեիմ, տէտի :

Տիւշմէն, մէզքիւր մուհաքէմէսիզ հիւքմ ու իլամա աթըղ իթաաթլա, իսթիֆասընը վիրտիկինտէն, պիւթիւն պիւթիւն աչըգտա գալտը :

Պունուլա պէրապէր, մէրգուլմ մէմուրուն գուեուտաթ տայիրէսինէ կիզլիճէ կիրմիշ օլմասը, վէ պարօն տը Բէյա իլէ վագը օլան բաղաթըղը հագըղնտա շիւպհէ իտիլմէքտէ իտի իսէտէ, քէնտիսի, պու սըրընըն մէյտանա չըգաճաղընտան տօլանը տիթրէմէքտէ իտի :

Տիւշմէն, գուեուտաթ տայիրէսինտէն րէսմի պիւր քեաղըտըն զայպ օլմասընա էվլէլճէ րէք ճիւզի էհէմիւնէթ վիրմէքտէ իտի : Լաքին, ազ վագըթտա պունուն վէխամէթինի անլաեարագ, մուլաղգաթէն քէնտիսինի պիւեիւք պիւր զայլէտէն գուրթարմըշ օլան ատէմէ խայր տուասը իտէճէք :

եէրտէ , մէրգումուն գարշըսընա չըգմասընտան տօլաեը է-
սէֆ իթմէքտէ , վէ հէման , անը լանէթլէմէք տէրէճէսինէ
գատար կէլմէքտէ իտի :

Բաուլ , էվվէլ էմիրտէ Բարիսէ կիտէրէք , օրատա պիր
մէմուրիսէթ պուլմագլըղը , եախօտ հիչ տէյիլ խսէ , զալէ-
պէլիք իչինտէ նապէտիտ օլմագլըղը տիւշիւնտիւ... Պինա-
պէրին եէտինտէ հէնուղ պիր գաչ ատէտ ալթուն սիքքէ ,
եանի իքի իւչ հաֆթալըգ կէչինէճէք ագչէ պուլունտուղքը
հալտէ , տէմիր եօլույլա հարէքէթ իթտի :

Լաքին , մայիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , էսնաի բահտէ
պիր դաղա վուգու պուլարագ , մէրգում , քէնտի զայպընըն
պիհագգըն իւք սէպէպի ատտ իթտիկի դատընա թէսատիւֆ
իթտի :

Յիլվագը , Ամանտա Բէկամի , մէրգում տէլիդանլընըն
պէտպախթլըղընը մուճիպ օլմուչ իտի իսէտէ , զաթէն մէր-
գումուն բէք չօգ ֆէհա խույլարը օլտուղու ճիհէթլէ , Ա-
մանտա տախի օլմաեըպ , պիր տիկէր գարը օլսա իտի , եինէ
քէնտիսինին չըբըտան չըգաճաղը տէրքեար պուլունմագտա
իտի :

Մէրգումուն եարէսի աղըր օլուպ , լաքին , պիւսպիւ-
թին մէմուլին զայրի ահվալ վուգու պուլմատըգճա , էօլիւ-
միւնիւ մուճիպ օլմաեաճաղը , վէ զաթէն հագգընտա կէօս-
թէրիլէն հիւննի իհթիմամ վէ միւտաւաթ սահէսինտէ , եա-
գընտա իեատէի օըհհէթ ու աֆիյեթ իտէճէկի շիւբհէտիզ
իտի :

Ամանտա , մէճրուհուն նէզտինէ կիթմէք իչին , անըն
ահվալը սըհհիսէսինին միւտատէ իթմէսինէ սապըրուրզլըգ-
լա պէքլէմէքտէ իտի :

Մէզպուրէ , սախթէ պարօն տը Բէյսին , Պուա-լը-Բուա-
եա թէքրար կէլմէեէճէկինի հէման մուհագգադ սուրէթաէ
պիլիր իտի :

Պու կէնճ գատըն , Օվիտին օրատան ազիմէթի թահ-
թընտա պիր գաթը միւնասէպաթ մէվճուտ օլտուղունու
տէրք ու հիսս իյլէմէքտէ օլուպ , լաքին , քէնտիսի տէ գա-

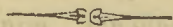

Թի պիր Թասավվուրտա, եանի ախղը ինթիգամ նիեթին. տե պուլունմասըյա, Բաուլ Տիւլմէնին, պու ինթիգամին. տա, քէնտիսին, գըյմէթի Թագտիր օլունմազ պիր մուա. վին վէ պիր շէրիք օլաճաղընը տիւշիւնմէքտե իտի:

Հէր կիւն, վէ կիւնտե բէք չօդ տէֆալար, կէնճ. գա. տըն, օթէլին պէսլէմէսինտէն, քէնտի սապըգ մաշուգու հագընտա խապէրէր իսթէր իտի:

Նիհանէթ, պիր ագչամ, մէրգումէ շու ճէվապը ալտը.

— Հէր նէ գատար օ պիչարէ հէնուլ խասթա իսէ տէ, ղանն իտէրիմքի, մատամ, քէնտիսինի կէօրէպիլիւսինիլ:

16

Ամանտա. — (Սէվինճինտէն տիթրիւէրէք.) Իւսթէ քիմ. սէ կէլմէքիք գօրգուսու օլմանարագ, Մ. Տիւլմէնին օտա. սընա հա՞նկը սաաթլարտա կիրէպիլիւրիմ:

Պեսիւմէ. — Տօղթօրուն ագչամքի վիլիթասընտան էվ. վէլ, վէ էօյլէտէն սօնրա, կիրէպիլիւսինիլ, մատամ:

Ամանտա. — Եարըն գահվալթըմտան սօնրա կէլսէմ, օլ. մա՞ղ մը: Սիղ պէնի քէնտի եանընա կէօթիւրիւրսինիլ:

Պեսիւմէ. — Էվվէթ, մատամ, մէմնունէն կէօթիւրիւրիւմ:

Ամանտա, ալէսսէվիէ սաաթ օն պիրտէ էօյլէ Թաա. մընը իտէր իտի:

Հալպուքի, իրթէսի կիւն, մէզպուրէ, սաաթ օն պիր պուշուգաա սուֆրանա կէլէրէք, հէր վագըթտան տահա ղիեատէ օթուրտու:

Մէզպուրէ, Մատլինին խըզմէթի պիթմէսին, վէ օ. Թէլտէքի ատէմլէրին պիր աղ տաղըլմասընա պէքլէմէքտէ իտի:

Սաաթ պիր սուլարընտա , պէսլէմէ , մէզպուրէնէ պիր իշարէթ իթտի , վէ քէնտիսի հավլիտէ զայալ օլտուգտան սօն-րա , կէնճ գատըն կիտիպ մէզպուրէնի պուլտու :

Պէսլէմէ . - Մա'տամ , իքի դաթտան եօգարը չըգաճա-ղըզ . իմտի , պիր ազ չարուգ իտէրիմ :

Մատլին , նէրտիվէնտէն եօգարը չըգար , վէ իքինճի գաթա մուվասըլէթինտէ , բէք չօգ դարուլարը հավլի օլան պիր սօֆատան կէչտի :

Ամանտա , եայընըզ պիր ստըմ գատար մէզպուրէ պէսլէմէնին արգասընտան , վէ պիր ազ տա հէեհճան իչինտէ օլարագ եիւրիւմէքտէ օլուպ , քէնտիսին պիրտէն պիրէ կէօ-ղիւքմէսի , ճինաեթ մահքէմէսի հուզուրունա չըգմագ տէ-րէճէսինէ կէթիրմիշ օլտուղու աշըզը սապըզը իւզէրինտէ նէ' կիպի թէէսսիր հասըլ իտէճէկինի տիւչինմէքտէ իտի :

Պէսլէմէ , սօֆանըն ուճունտա վագը պիր դարունուն դարըըսընտա տուրտու , վէ Ամանտանա տօղրու էեիլէ-րէք ,

— Իշթէ , մատամ , կէօրմէք իսթէտիկինիզ տէլիգան-ընըն օտասը պու տուր : - Անախթար քիլիտի իւզէրինտէ տիր , տէտի , վէ պատէհու քէնտիսի օրատան սէրլան նա-պէտիա օլտու :

Պիր գաշ սանիյէ գատար , ժուաննի պէլէտիէսի մէ-մուրունուն սապըզ մաշուգէսի , դըմլտանմահարագ տու-րուպ , գուլաղընը , քէնտիսինէ իշար օլունան գարունուն ինճէ տիվարընա տանաթտը , վէ գուլագ վիրտի իսէտէ , հէման գօրգագըլըզ միւշապիհ պիր մահճուպիեթ , իւզէրի-նէ կէլմէքլէ , իչէրի կիրմէկէ ճէսարէթ իտէմէտի :

Պունունլա պէրապէր , պու գատըն ճէսուր օլտուգտան պաշգա , տիւչինտիւկիւ բլանը տա ֆիքրինտէ գարարլաշ-տըրմըլ իտի : Հաթթա հէր նէ օլսա , պու բլանընըն իճրա-սընը թէէիսիր իթմէք իսթէմէզ իտի իսէ տէ , թէքրար իտէ-րիզքի , հէեհճան վէ թէէսսիւր իչինտէ պուլունտուղունու հիսս , վէ պու ճիւմլէ իլէ տէ , իչէ նասըլ պաշլահաճաղընը միւլահաղա իթմէքտէ իտի :

Պաղթէթէն , մատուցել Սմանտա գարարնը վերիւ , գարունուն չանըն իրի աէֆա չալտը :

ԲաուԼ Տիւշմէն Էլան Եաթադտա օլուպ , անլը սարղը պէզլէրի իլէ պաղը իտի իսէ տէ , գուվլէթինի սէրիան քէսպ իյլէմէքաէ իտի :

Մէրգում , հէր շէյի Կէօրմէքաէ վէ իշիթմէքաէ օլտուղու միսիլու , պիլա միւշրիւլաթ միւքեալէմէ տալիս իտէ պիլի իտի :

Պինապէրին , գարու չանընն իրի աէֆա չալընտըղընը իշիթաի , վէ ալէսսէվիէ ուեու մադ իշին պըրաղըլաղը շու սաաթտա , քէնտիսինէ քիմին Կէլէճէկինի պիլէ տիւշիւնմէ Եէրէք , օլտուգճա գալի սէտա իլէ , - Կիրինիլ - տէտի :

Սյնի վաղըթտա գարու աչըլալագ , Սմանտա իշէրի կիրտի , վէ արգատան գարունու գարատը :

Մէրգում տէրիգանլը , մաշուդէի սապըդէսինի կէօրէճէկինի , օլ էսնատէ ֆիքրինտէն օ գատար կէշիրմէեօրտու , վէ մէզպուրէ , օլ մէրթէպէ , միւլահաղաթը խարիճինտէ պուլունուեօրտու քի , Էվլէլ պէ Էվլէլ քիմ օլտուղունու թանըեամատը , վէ դաեթ թէաճճիւպլէ , Եաթաղընտա գալըլաթ օթուրաու , վէ տիրսէրլէրինտէն պլիլինի տաեաթաթ , մէզպուրէեէ աթֆը նաղար իյլէտի :

Սմանտա , Եաթաղա գատար իլէրլէեիպ , մահղունիեթ պալս լէ հէմ տէ թէպէոսիւմլիւ սիմաթընտա հիսսիեաթը միւլթէրիֆէ Էսէրլէրի միւշահէտէ օլունտուղու հալտէ , օրատա տուրտու :

Օլ վաղըթ Տիւշմէն , քէնտիսինի թանըեաթագ , վա գաա թէաճճիւպլ վէ իաթիղրապլէ րէֆը սէտա իթտի իսէ աէ , աալա զաղապնաք կէօրիւնմէտի , վէ պտտէհու ,

— Վա՛յ , Սմանտա , սէն պուրատա , սէն պուրատամըսըն , տէյի սիւալ , իթտի :

Սմանտա . - (Տիւշմէնին Էլինի թութուպ , քէնտի տօտագլարընա կէօթիւքէրէք .) Էվլէթ , աղիղիմ , անճագ պէնիմ պուրատա պուլունմագլըլմըն , սէնի թէաճճիւպլտէ պըրագաճագ պիր սէպէպի եօգ տուր : Տիւշար օլտուղուն գաղաեը

կէօրտիւմ, սէնի թանըտըմ, վէ սէնի պուրաեա նազլ իթ-տիքլէրինի պիտիկիմտէն, հէր կիւն հագդընտա խապէր ալ-տըմ, վէ նիհաեթ սէնի կէօրէպիլէճէկիմ վազթա պէք-լէտիմ :

Ամանտաեը տինլէեէրէք, կէչմիշ ղէմանըն ֆէնա ճի-հէթլէրինին խաթըրէսի, մէրգոււմ տէլիգանլընըն ֆիքրինէ կէլտի, վէ էլինի չէքէրէք,

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսուն, բէք իյի պիլիւսին քի, արամըլտա հէր շէյ պիթմիշ տիր : — Սէնին պուրատա պու-լունմագլըղըն, պազը տէհչէթլի իզթիրապ սաաթլարընը խաթըրմա պըրագմագտա տըր, վէ եարալանմագլըղըմ, վէ էօլմէք բատտէսինէ կէլմէքլիկիմտէ, սէնին սէպէպլին իլէ տիր, աէտի :

Ամանտա . — (Հայրէթլէ .) Պէնիմ մի :

Տիւշմէն . — Էվլէթ, սէնին, զիրա, մէտարը թէսյեիւ-շիւմ օլան մէմուրիեթլի ղայպ իթտիմ, վէ հագարէթի ու-մուսիեէ իհաթա օլունմուշ օլտուղում ճիհէթլէ, ծուաննի-տէն ֆիրար իյլէմէկէ մէճպուր օլտում իսէ, սանա ազչէ վիրմէք իւզրէ իմզալամըշ օլտուղում սախթէ սէնէտլէր սէ-պէպիլէ տիր, օ սէնէտլէր քի, ազ դալըն պէնի քիւրէնէ դատար սէվգ իտէճէք իտիլէր : — Սէնին իլին, պէնիմ իսմիմ նամուսսուզ օլմուշ տուր : Սէնին սէպէպլին իլէ միւսթագ-պէլիմ մահվ օլուպ կիթմիշտիր : — Ահ, շու տէմիր եօլու դա-ղասընտա աճապա նիչին վէֆաթ իթմէտիմ : — Վուգուի վէ-ֆաթըմլա, հիշ տէյիլ իսէ ճէզամը չէքմիշ օլուր իտիմ, վէ պունտան պէօյլէ դօրգաճագ եէրիմ դալմազ իտի :

Պու էսնատէ, Տիւշմէնին պաշը կէօքսիւ իւզէրինէ է-յիլտի, վէ կէօզլէրինաէն իքի պիւյիւք եաշ տանէսի ազտը :

Ամանտա . — (Հէեհճանընտաննաչի սէտաօը տիթրէեէ-րէք .) Աղիղիմ Բաուլ, պանա խիթապ իթտիկին թէքտիրլէրի դապուլ իտէրիմ . . . Պէն օլ վագըթ տիվանէ օլուպ, ազլըմա մալիք օլմաեարագ, մուզիւրընէթլիճէլէրի հագդընտա շիւպ-հէ իթմէտիկիմ պիր թագըմ դարիպ արղուլարտա պու-լունմուշումտուր : — Պիլմէեէրէք վէ իսթէմէեէրէք, սանա բէք

չօգ ֆէնալըդ իթտիմ: - Պունտան տօլաեր էսէֆ իտէրիմ վէ աֆվլըդ տիլէրիմ: - Էվվէլճէ ըուխսաթընը ալմաեարադ, սէնին օտանտա վէ եաթադընըն պաշընտա պուլունտուղում տան տօլաեր պանա սագըն տարըլմաերն: Պէլքի պէնի դապուլ իթմէքլիկի իսթէմէեէէք իտին, հալ պու քի, սէնի թէէմին իտէրիմ քի, պու վիզիթամըն պազը ճիտտի սէպէպլէրի պուլունմագտա տըր: Իհթիմալ քի, իշպու վիզիթամ, պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկին միւսթագպէլինէ տայիր էնտիշէլէրինի իզալէ իյլէեէէէք տիր: - Շիմտի, շունու սէն պանա սէօյլէ քի, պէնի տինլէմէկէ, վէ ճէվապ վիրմէկէ մուվաֆֆագաթ իտիեօրմուսուն:

Տիւշմէն. - Մատէմրի պուրատա պուլունուեօրսուն, սէնի տինլէմէքլիկիմ, վէ ճէվապ վիրմէքլիկիմ լազըմ տըր: «Պէնաէն իսթէեէէէէկին, եախօտ պանա պիլտիրէճէկին նէ՞ տիր:

Ամանտա. - Էվվէլ էմիրտէ, սէնի թէհտիտ իտէն մուխաթարալարա դարշը սէնի սագընտըրաճազըմ:

Տիւշմէն. - (Տիթրէեէէրէք.) Մուխաթարալա՞ր մը:

Ամանտա. - Էվվէթ:

Տիւշմէն. - Նէ՞ մուխաթարալար:

Ամանտա. - (Պու սիւալէ դարշըլըդ շէօյլէ ճէվապ վիրտի.) Պարօն տը Բէյսի թանըեօրմուսուն:

Տիւշմէն, մէմուլ իթմէտիկի պիր զէմանտա, պու իսմի իշիտինճէ, պիր չէքիճ իլէ դաֆասընա վուրուլմուշճասընա, մէզքիւր իսիստէն միւթէէսսիր օլտու, վէ տայիրէյի պէլէտիեէտէն պազը էվրազը աշըրմիշ օլտուղու վագըաեր խաթըրլաեարադ, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլաու, վէ Ամանտանըն կէօզլէրինտէ նէ՞ կիպի հալ մէվճուտ օլտուղունու անլամաեա չալըշարադ, մերդումա աթֆը նազար իլէ,

— Պարօն տը Բէյս մի, տէյի սիւալ իթտի:

Ամանտա. - Էվվէթ, պունտան հէման պիր այ մուգատտէմ, Ժուսանեիտէ կէօրմիւշ օլտուղուն ատէմ քի, շու էսնատէ, սէնին սաթիթէ պիլէթլէրին անըն եէտինտէ պուլունմագտա տըր:

Տիւշմէնին լէհճէսի սօլուգ իբէն , պու ալա պիւթիւն
պիւթիւն սարարտը :

Մէրդոււմ , քէսիք պիր սէտա իլէ ,

— Սէն օ ատէմի նա՞սըլ թանըեօրսուն , վէ սէնէտլէրի-
մին եէտինտէ պուլունտուղունու նէ՞տէն պիլիեօրսուն , տէ-
յի պէհան էյլէտի :

Ամանտա . — Պէնիւմ իմըլամըշ օլտուղում զանէթ մու-
խաթարալը պիր սէնէտի մատամ Տէլիօնտան սաթըն ալըպ ,
իհթիմամըճա սագլատըղընը պիլաիկիւմ միսիլլու , սէնին
սէնէտլէրինի տէ օ սուրէթլէ սագլատըղընը պիլիբրիւմ . Իշ-
պու սախթէ , եախօտ սահիհ պարօն տը Րէյսին , պու թարղ
քեալըտըլարը սաթըն ալըպ սագլամագտա պագը սէպէպլէ-
րի վար տըր : Պանա աեիտ օլան քեաղըտարը նիչին սաթըն
ալըպ հըֆղ իթաիկինի թապիի պիլիբրիւմ , լաքին , սանա ա-
եիտ օլանըրը նիչին սաթըն ալըպ հըֆղ իթաիկինի պիլմէ-
տիկիւմտէն , անըլամագ իսթէրիւմ :

Տիւշմէն . — Նիչին :

Ամանտա . — Պու բէք էլըէմ պիր մատտէ տիր : — Սէն
վէ պէն , իբիմիղտէ թէհտիտ ալթընտա պուլունուեօրուղ ,
իմտի , տիւշմէնի միւշթէրէքէ գարշը ուղըաշմագ իւղրէ , իթ-
թիֆագ իթմէլիեիլ :

Օլ էանատէ , Տիւշմէնին վիճուտի ալթընէօրտու , ֆա-
դաթ , մաշուգէյի սապըգէտինէ պիր շէյ պէլլի իթմէմէք իչին :

— Լաքին , պէնիւմ գօրգանագ հիշ պիր սէպէպլիւմ եօգ-
տուր , տէտի ,

Ամանտա . — (Ումուղլարընը չէքէրէք .) Պանա մոսալ
օգումա : — Սէն բէք էյի պիլիբրիւմ . բի , պէն ահմագ պիր զըղ
տէյիլիւմ : — Պարօն տը Րէյս , սէնին սախթէ իմըանը համլ
օլան թահվիլէրինի նա՞սըլ էլտէ իթմիշ տիր :

Տիւշմէն . — Պէտէլլէրինի էօտէնէրէք :

Ամանտա . — Չօդտան պէրու պու ատէմի թանըեօրմու
իաին : Տօթլարընտա՞ն մը իտի :

Տիւշմէն . — Իւր տէֆա օլարագ քէնտիսինի օ կիւնիւ
կէօրտիւմ :

Ամանտա . - Ի՛նչ կէօրիւշմէք ի կենիզտէ սիղէ եարտըմա՞
մը գալգըշտը :

Տիւշմէն . - Է՛վ վէթ :

Ամանտա . - Լաքին , սէօյլէ պագալըմ , պու իշ նասը՛ւ
օլտու :

Տիւշմէն գօրգուեօրտու : Մէրգում , պարօն տը Բէյսին
քէնտիսինէ մէղքիւր խըղմէթի նէ՛ սուրէթլէ իյֆա իթմիշ
օլտուլունու մուխթասարէն հիքեանէ իթտի :

Ամանտա . - Է՛յ սէն պու մուամէլէնի զարիպ պո՛ււմա-
տըն մը :

Տիւշմէն . - Է՛վ վէթ , պու հալ պանա բէք զարիպ կէօ-
րինտիւ :

Ամանտա . - Պունունլա պէրապէր խըտմէթի վագըւա-
սընը գապուլ իթմէքտէն կէրի տուրմատըն , տէյի՛ւ մի :

Տիւշմէն . - Պիւեիւք պէլիեէտէն դուրթուլաճաղըմ պիր
զէմանտա մուալէնէթ կէօրտիւկիւմ հալտէ , նի՛շին բէտտ
իտէեիմ . . .

Ամանտա . - Պու ատէմին սէնտէն պիւեիւճէք պիր շէյ
թալէպ իթմէմիշ օլմաոր հագգընտա պէնի իսքեաթ իտէ-
ճէկինի մէմուլ իտէ՛րմիսին :

Տիւշմէն . - Նէ՛ թալէպ իթմէքլիկինի իսթէրսին :

Ամանտա . - Նէ՛ թալէպ իթմիշ օլտուլունու պիւսէ ի-
տիմ , սիւալ իթմէղ իտիմ : - Սէօյլէ պագալըմ , Բա՛ուլ , սէօյ-
լէ . . . հագըղէթի հալի , թէքմիլ հագըղէթի հալի պանա
պիլտիր : - Սանա թէքրար իտիեօրում քի , իքիմիզտէ թէհ-
տիտ ալթընտա պուլունմագտաեղլ : Պինապէրին , սէնին
կիպի պարօն օլմահան օ ալչադտան քէնտիմիզի դուրթար-
մագ իւզրէ , իթթիֆագ իթմէքլիկիմիզ լաղըմ տըր :

Տիւշմէն . - Վա՛յ , պարօն տէյի՛ւ մի տիր : - Է՛մի՞նմիսին :

Ամանտա . - Է՛վ վէթ :

Տիւշմէն . - Իսմի նէ՛ տիր :

Ամանտա . - Օվիտ Սօլիվօ տուր . . . Մէրգում պիր խըր-
սըղ վէ գաթիլ օլուպ , չէնտ կիւն ադտէմ , աղ գալտը քի ,
պէնի տէ զէհլըլէեճէք իտի :

Տիւղմեն . - Սէնի զէհիրլէեհէճէք մի իտի :

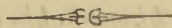
Ամանտա . - Էվվէթ :

Տիւղմեն . - Նէրէտէ :

Ամանտա . - Պուրատա . . . Պուա-լը-Րուատա :

Տիւղմեն . - Լաքին , սէպէպի նէ :

Ամանտա . - Քէնաիսինին նէ՝ մախուզ օլտուղունու , վէ եալանճըլըզ մագսէտինէ ալտանմամըշ իտուկիմի անլամասը իւղէրինէ , վիճուտիմի օրթատան գալտըրմադ իսթէ-միշ տիր : - Վագաա պու ալչաղըն իրթիքեապ իթաիկի ճի-նանէթլէր չօգ իսէ տէ , պէն եալընըզ պիրիսինի պիլիրիմքի , քէնաի միւրատը խիլաֆընտա պազը վուգուաթ սէպէպիլլէ , ճինանէթի մէզքիւրէնին իճրասընտա , խապիսի մէրգոււմ մուվաֆիադ օլամամըշ տըր :

17

Տիւղմեն . - (Իշիթաիկի սէօզլէրտէն ղանէթ միւթէհասիր օլարադ .) Սէօյլէտիկին ճինանէթ հանկըսը տըր :

Ամանտա . - Պիր այ մուգատտէմ , սախթէ պարօն տըրէյս , եախօա քէնաի հազըգի իամիլլէ զիքը իտէրէք , Օվիտ Սօլիվօ , սահիպսիլ չօճուգլար խայրաթխանէսինտէ պիւեիւ-միւշ օլան կէնճ վէ էօքսիւզ պիր գըղը մահվ իթմէք իսթէ-տիկի ճիհէթլէ , պիշարէյի պիր պըչաղլա վուրմուշ , վէ օ զէվալլը աղըրճա խասթալանմըշ իսէ տէ , էօլմէմիշ տիր : - Նի-հանէթ , գաթիլի մէրգոււմ , մէրամընա նըսֆէն մուվաֆիադ օլապիլմիշ տիր :

Տիւղմեն . - Պու ատէմին գաթիլ օլտուղունա էմի՛նմիսին :

Ամանտա . - Գաթիլ օլտուղունու զանն իթմէկէ բէքչօդ սէպէպիմ վար տըր : Պու պապտէ գաթիէն էմին օլմագլը-

ղըմ իշին, եալընը պիր քիւչիւք էմարէեէ միւհթաճըմ: Եկէրչի պու էմարէեի էլտէ իտէր իսէմ, օլ վագըթ պագը սիւահլարա մալիք օլմուշ օլաճաղըմսան, ինթիգամըմը ալապիլէճէք դատար քէսպի գուվլէթ իտէճէեիմ: Եալընը քէնտի ինթիգամըմըտա ալմտերպ, իլլա իքիմիզին ինթիգամընը ալաճաղըմ, չիւնքի մէնֆաթըմըմը միւշթէրէք տիր:

Բաուլ Տիւշմէն, Եօթիւշ, Վէ սահիպիշ չոճաթլար խայրաթիսանէ, «Ինթ պէտէ-Բիշ քէլիմէլէրինի իշիթ տիկինաէ, ֆիքրի տահա զիւտաէ ուեանաըլը կիպի, տէհշէթի տէ արթտը, վէ քէլամա աղաղ պիրլէ,

— Պու էօքսիւզ գըզըն իսմի նէ՞ օլտուղունու պիլիեօրմուսուն, տէյի սիւալ իթտի:

Ամանտա. — Եվլէթ:

Տիւշմէն. — Նէ՞ տիր:

Ամանտա. — Լիւսի տիր:

Տիւշմէն. — Լիւսի՞ մի տիր: — Ա՛հ, գուեուտաթ տէֆթէրինտէն ալընմագ իւզրէ պէնտէն իսթէմիշ օլտուղու իսիմ պու տուր:

Ամանտա. — (Էնտիշէ վէ իւմիտլէ տիթրէեէրէք.) Վա՛յ, պու ատէմ, սիզտէն, գուեուտաթ տէֆթէրինտէն ալընմագ իւզրէ պու իսմի իսթէտի՞ մի:

Տիւշմէն. — Եվլէթ, մէրգուլմ, պանա իթտիկի խըզմէթէ մուգապիլ, օ գըզըն, սիւտանասը թարաֆընտան սահիպսիզ չօճուգլար խայրաթիսանէսինէ թէսլիմ օլունտուղու սըրատա, ժուանեի պէլէտիեէսի տայիրէսինէ իթմիշ օլտուղու պէեանաթըն պիր սուրէթինի քէնտիսինէ վիւրմէքլիկէ պէնի մէճպուր իյլէտի:

Ամանտա. — Լաքին, օ իֆատէնին սուրէթինի ալմագտա, աճապա նէ՞ մէնֆաթըմ վար իտի:

Տիւշմէն. — Զօճուղուն կիւեա բէտէրի օլտուղունու պէեան իտիեօրտու:

Ամանտա. — Ալա՛գ: — Շու սաաթտաարթըգ չիւպհէմ գալմամըշ տըր: — Լիւսիեի վուրան քէնտիսի տիր, վէ սէնտէն թալէպ իթմիշ օլտուղու քեաղըտ, հէր հալտէ, եէնի

պիր ճինաեթ իշլմէք իշին տիր : - Լաքին սէնին , օ քեաղըտը մէրգումա վիրմէքիկէ հադգըն օլամաղ իտի , տէյի՛ւ մի :

Տիւղմէն . - Խա՛յր , օ քեաղըտըն , տայիրէյի պէլէտիէննին դուեուտաթընտա գալմասը լաղըմ կէլիր իտի :

Ամանտա . - Էկէրչի օ քեաղըտը մէրգումա վիրմէք իշին օրատան աշըմըչ օլտուղուն խապէր ալընսա իտի , նէ՞ վազը օլուր իտի :

Բաուլ տիթրէտի , վէ գուլագ թօղլարը , սօուգ թէր տամլարըյլա ըսլանտը : Պատէհու մէրգում , ճէվապա աղազ պիրլէ ,

— Հիչ պիր թարաֆտան սէլամէթ իւմլտիմ օլմանաւրագ , մահվ օլուր իտիմ , տէտի :

Ամանտա . - Էյ , տիկէր պիր կիրտապա սէնի աթմաղ իշին , զաթէն պուլունմուշ օլտուղուն կիրտապտան սէնի դուրթարմըչ օլան ալչաղտան ինթիգամ ալմա՞ղ մը իտին , վէ սէնին մահվընա սէպէպ օլմուշ օլան օ քեաղըտը , վէ սէնի սիւքիւթէ մէճպուր գըլմագ իւզրէ եէտինտէ պուլուննան սախթէ բօլիչալարը եէտինտէն ալմանա չալըմա՞ղ մը իտին :

Տիւղմէն . - Ինթիգամմը ալմագ . . . օ քեաղըտլարը եէտինտէն զա՛սպ մը իթմէք . . . Ա՛հ , հիչ պէյլէ պիր ալղուտա պուլունմամագլըղըմ գապի՛ւ մի տիր . . . Լաքին , պուաղղումա նա՛սըլ մուվաֆֆագ օլապիլիրիմ :

Ամանտա . - Պանա էմնիյեթին վա՛ր մը տըր :

Բաուլ Տիւշմէն , թէրէտտիւտ իթտի , ֆագաթ , չէնա տազըգա սօնրա ,

— Էվլէթ , տէյի ճէվապ վիրտի :

Ամանտա . - Պէնիմ իշ կէօրմէքլիկիմի իսթէեիպ , պանա քեամիլէն իթաաթ իթմէքլիկի վատ իտէ՛րմիսին :

Տիւղմէն . - Էվլէթ : - Նէ՞ եալմագլըղըմ լաղըմ տըր :

Ամանտա . - Սախթէ պարօն տը Բէյսին հարաքեաթընա նէզարէթ իթմէլիսին :

Տիւղմէն . - Լաքին , պէն , ճէրիհամ սէպէպլիլէ , պիր

դաչ կիւն տահա պու եաթադտան չըդամանաճաղմ:

Ամանտա . - Շիմտիքի հալտէ մուխաթարա եօգ տուր : Պիր քէրրէ իյիլէչիպ , աեաղա դալդար իսէն , օլ վաղըթ իշ կէօրիւրիւղ :

Տիւշմեն . - Իշ կէօրմէք իչին , բարա լաղըմ տըր , լաքին , պէնիմ բարամտա եօգ տուր :

Ամանտա . - Պէն սանա բարա թէտարիք իտէրիմ : - Պիզ , իքիմիդտէ , քէնտի միւրատըմըզա գարչը օլտուրադ , պու ա. տէմին շէրիքլէրի պուլունուեօրուզ , վէ պու շէրիքլիքտէ , պիզի ուզագլարա դատար սիւրէպիլիր : - Իմտի , պու շէրիքլիքտէն քէնաիմիզի դուրթարմադըղըմըզ էհէմմ վէ էլզէմ տիր : - Շիմտի պաչըճա մատտէ , սախթէ պարօնլուգ իւնվանընը թաշըեան Օվիտ Սօլիվօնուն իդամէթ մահէլլինի անլամագ տըր :

Տիւշմեն . - Սէն անըն մահէլլի իդամէթինի նա՞սըլ պիւլմէեօրտուն :

Ամանտա . - Շիմտի սանա հագըզէթի հալի պէեան իտէրիմ :

Ամանտա իէկամի , օգուեանլարըմըճա զաթէն մալիւմ օլան վուգուաթ ու ահվալի , մէրդուճ տէլիգանլըեա հիքեանէ իթտի :

Բաուլ , տիգդաթլէ մէղպուրէեի տինլէտիքտէն սօնրա , շէօյլէ ճէվապ վիրտի :

— Սահիհ տիր.քի , օխապիս , քէնտի թասսովլուրլարընըն մուվաֆֆագըլեթի իչին , սէնի ղանէթ ուսթաճա քէնտիսինէ ալէթ իթթիսազ իթմիշ . . . Շուրասը տալի աչիքեար տըր քի , շու սաաթտա անըն մէնֆաաթր , քէնաիսինի կիզլի սագլամագտան իպարէթ տիր . . . Հալ պու քի , մէրդուճ , քէնաիսինի կիզլէեօր իսէ , նա՞սըլ պուլմալը , վէ նէրէտէ արամալը :

Ամանտա . - - Օվիտ Սօլիվօ՝ Բարիսաէ իդամէթ իտէն պիւլեիւք պիր զաթը թանըր քի , պու զաթըն դըզը , քէնտի էլպիսէլէրինի , պէնիմ մատամըմ օլան մատամ Օկիւսթինին մաղաղասընտա իմալ իթտիրիր : - Պու զաթ պիւլեիւք

պիր ֆապրիգաթօր օլուպ, Գուրպլուատա պիր ֆապրիգասը պուլունմագատա տըր: - Էօյլէ շէյլէր իշիթտիմքի, պու ֆապրիգաթօր իլէ մէղքիւր հայտուտ աւասընտա խուսուսի պիր միւնասիպէթ օլտուղունու զանն իթմէմէքլիք գապիլ տէյիլ տիր: - Էվվէլ էմիրտէ, պունլար Նիւ-Նօրգտա պիրլիքտէ իգամէթ իթմիշ իմիշլէր: - Իմտի, պիրինին վասըթասըյլա տիկէրինի պուլապիլիլիլ: - Մէրգուլար, հիշ շիւպհէ Եօգ տուրքի, սըգ սըգ պիրպիրինէ կիտիպ կէտիքլէրինտէն, Բօլ Հարմանըն էվի վէ ֆապրիգասը էթրաֆընը գօյլատըղըմըլ թագտիրտէ, էլպէթթէ, պիր կիւն տէյիլ իսէ, տիկէր պիր կիւն, սաթթէ պարօն տը Բէյսին օրաւա կիրտիկի կէօրիւլէճէք տիր: - Իշթէ, պու Եօլտա հարէքէթ իթմէք լազըմ տըր:

Տիւշմէն. - Քեամիլէն քէսպի իֆագաթ իթմէղտէն էվվէլ նասըլ հարէքէթ իտէպիլիլիմ:

Ամանտա. - Բէք ալէա, սէնին քէսպի իֆագաթ իթմէքլիկինէ գատար պէքլէրիլ: - Էսասը մատտէ շու տուրքի շիմտիտէն միւթթէֆիգ օլմալընըլ: - Իմտի, շունու պանա սէօյլէքի, միւթթէֆիգիմ օլմագլըղա մուվաֆֆագաթ իտի-Եօրմուսուն:

Տիւշմէն. - Էվվէթ:

Ամանտա. - Իսթէմէեքլէք սանա իթմիշ օլտուղում ֆէնալըղա աֆվ իտիԵօրմուսուն:

Տիւշմէն. - Էվվէթ, աֆվ իտէրիմ: - Պիղ տօսթուլ... Իքիմիլ պիրլիքտէ ինթիգամըմըլ ալմալընըլ, վէ պու ալշաղը, պիւսպիւթիւն իգթիտարսըլ գըլմալընըլ:

Ամանտա. - Իթթիֆագ՝ գուվվէթ հասըլ իտէր: Սէն միւսթէրիհ օլ, մուվաֆֆագ օլաճաղըլ... Մտտտէ, Եալընըլ պիր ալ սապըրլը օլմագտան իպարէթ տիր: - Շիմտիլիք, պէն, քէսպի սըհհէթ ու աֆիեէթ իթմէքլիկինէ պէքլէմէք իւղրէ, մատամըմըն մաղազառնա ալտէթ իթմէք իսթէրիմ: Բաղար կիւնիւ սէրպէսթ օլտուղումտան, վաղթըմը սէնին Եանընտա կէշիրմէք իւղրէ, օ կիւնտէն իսթիֆատէ իտէճէ-Եիմ: - Էկէրչի շու Եա պու սէպէսլէ, նէղտինէ կէլմէքլիլիմ:

միւմքին օլամաղ խտէ , սոնա մէքթուպ եաղարըմ , սէն տէ
ճէվապ վիրէպիլիրսին :

Տիւղմէն . - Նարըն սէնի թէքրար կէօրէճէքմիեիմ :

Ամանտա . - Էվվէթ . . . սէնինլէ վէտալաշմանա կէլէ-
ճէեիմ . . . Սանա ագչէ լաղըմը տըր :

Տիւղմէն . - Խա՛յր :

Ամանտա . - Տիմէք տիր քի , ագչէն վար տըր :

Տիւղմէն . - Պիր աղաճըգ վար տըր :

Ամանտա . - Է՛յ :

Տիւղմէն . - Շըմէնտըֆէր դումբաննասը , պուրատա պէ-
նիմ իչին իտիլէն մէսարիֆաթըն քեաֆֆէսինի էօտէմէքտէ
տիր :

Ամանտա . - Ձանն իտէրիմ քի , սանա պիր թաղմինաթ
տա վիրէճէք տիր :

Տիւղմէն . - Էվվէթ : - Պու սոպահ դումբաննիա , սուլհա
դայիլ օլմագլըղըմ իչին , պանա պէշ պին ֆրանդըղ պիր
մէպլաղ իթասընը թէքլիֆ իյլէմիշ տիր :

Ամանտա . - Գապուլ իթաֆն մի :

Տիւղմէն . - Հա՛յ , հա՛յ : - Պիր դաչ կիւնէ դատար պու
մէպլաղ պանա իթա գըլընաճագ տըր : - Պէլքի իգամէի
տավա իթմիշ օլսա իտիմ , տահա զիեատէ մէպլաղ ալըր ի-
տիմ , ֆագաթ , քէնտիմի թանըթմագ իսթէմէտիկիմտէն ,
իգամէի տավատան կէրի տուըմագլըղը թէրճին իյլէ-
տիմ :

Ամանտա . - Բարիստէ նէ՞ եաբմագ ֆիքրինտէսին :

Տիւղմէն . - Սախթէ պարօն իլէ հիսապլարըմըղը թէսլի-
նէ իթտիկիմիլտէ , պիր մէմուրիեթ արանաճաղըմ :

Ամանտա . - Նէ՞ եօլտա մէմուրիեթ արանաճագսըն :

Տիւղմէն . - Պէն պիլի՛րմիեիմ : - Ումումի մէմուրիեթ-
լէրաէ պուլունամամ , չիւնքի , քէնտիմի թանըտըրըմ տէյի
զիեատէսիլլէ գօրգարըմ :

Ամանտա . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Պէլքի . . . լաքին ,
պէնիմտէ քէնտիմէ մախսուա ֆիքրիմ վար տըր . . . Նարըն
կէօրի շիւրիւղ , շիմտիլիք շու մուզիրր թասափվուրլարընը պէք

Թարափ էթ . . . Սէնի թէքրար կէօրտիւկիւմէ հազըգէթէն մէսրուր օլտում :

Ամանտա , ֆիւլադը մէսէրրէթ իշինտէ օլարադ , օրատան չէքիւտի , զիրա քէնտիսինին , մաշուգը սապըզընա վադը օլան վիզիթաոր , արզու օլունան նէթիճէլէլի հասըլ իթմիշ իտի :

Շէօյլէ քի մէզպուրէ իլէ Բաուլ Տիւշմէն արասընտա ազտ օլունան իթթիֆադ , Օվիտ Սօլիլօնսուն մահվընը ինթամ իտէճէք իտի , եախօտ Ամանտա , պու նէթիճէելի դավիէն մէմուլ իթմէքտէ իտի :

Բաուլ Տիւշմէնին ահվալ ու հարաքեաթընը կէօրմիւշ օլան օզուեանլարըմըզ , էլպէթթէ անըն ախլէադընա վադըֆ օլմուշ տըրլար :

Մէրգում , սէպաթսըզ վէ չօճուգ կիպի զայիֆ թապիեաթլը օլմասըյլա , քէնտիսինի , իսթէնիլէն եօլտա դուլլանմազլըզ միւմըին իտի :

Բաուլ , Ամանտաեք քէնտի օտասընտա կէօրիւր կէօրմէզ , իլք հարէքէթի՝ հիտտէթ ու զապաստան , վէ պիրինճի քէլամլէրի թէքտիր ու թաղիրէրտէն իպարէթ օլտու իսէ տէ , լաքին , եալընըզ օ կէնճ դըզըն լազըրտը իթմէսի , մէրգումսուն իւզէրինտէ իճրաի նուֆուզ , վէ Բաուլու , ինթիգամ թարիգլինէ սէվգ իթմէքլիկէ քիֆանէթ իթաի :

Տիւշմէն , չըմէնտըֆէր դումրանեասընտան պիր միգտար ազչէեէ դավուշտուգտան պաշղա , իզթիղա իթտիկինտէ , Ամանտատան տախի ազչէ ալապիլէճէք իտի , վէ պունտան դաթինաղար , մէզպուրէ , մէրգումա պիր մէմուրիեթ պուրմազլըզ իւմիտինի տախի , վադը օլան միւքեալէմէսինտէ իլտեէ իյլէմիշ իտի :

Կէրէք պու իւմիտ , վէ կէրէք քէնտինին մուխաթարալը համիսինի , քէնտիսինէ զարար վիրէմէեէճէք պիր հալէ վազ իտէճէկի իւմիտի սաեէսինտէ , մէրգում տէլիդանլը , միւլթադպէլինի բարլադ սուրէթտէ կէօրմէկէ պաշլատը :

Իրթէսի կիւն , ալէսսապահ , Տիւշմէն , Ամանտանըն վիզիթասընը գտպուլ իթտի քի , իշպու վիզիթա միւնասի-

պէթէյլէ , մէղպուրէ , իշլէտիկի մաղաղանըն ատրէսինի Բաու-
լա պիլտիրտիկի կիպի , արալարընտա մուգարրէր օլան թէ-
տափիի վէ թէճաւուզի պիր ահտնամէ իւզէրինէ եհնիտէն
մէրդումա եհմին իթտիրտի , վէ օնտան սօնրա , քէնտիսի ,
Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէտի :

Մատամ Օկիւսթինտէն Ամանտանըն իսթիհաւ իթ-
միշ օլտուզու սէքիզ կիւն մէօհլէթ , հէնուզ խիթամ պուլ-
մամըշ իտուկի հալտէ , մէղպուրէ կէնճ դըղըն , քէնտի մա-
ղաղասընա ավտէթի , մատամասընըն իսթիզրապընը մուճիպ
օլտու , վէ պինաէն ալէյհ , մատամ Օկիւսթին , իֆատէեհէ
աղաղ իտէրէք ,

— Մատամ , իւրըմըմ կիթտիքճէ իյիլէշմէքտէ օլտու-
դունտան , պուրատան զայպուպէթիմէ մանէա դաւմատըղը-
նը պիլ միւլահաղա , պիր ան էվիլէլ ավտէթէ միւսարաաթ
իյլէտիմ , տէտի :

Մատամ Փիւսքից . — Մատմուաղէլ , ավտէթինիզէ մէմ
նուն օլտում . ֆիլվազը , պուրատան զայպուպէթինիզին
նօդսանը հիսս օլունմաեա պաշլամըշ իտի :

Ամանտա , տէրհալ իշինէ իպթիտար իյլէտի :

Մէրդումէ , քէնտի զայպուպէթի էսնասընտա , մաղա-
ղատա վազը օլան հալէաթը անլամաղ մէրազընտա օլմա-
սըյլա , ուսթալըզլա արգատաշլարընա պու իուսուստա
պաղը շէյլէր սօրտու :

Մատամ Օկիւսթինին բրօվա սալօնունտա , Լիւսի Թօր-
թիէ իլէ մատմուաղէլ Մարի Հարման արաորնտա ճէրէեան
իտէն մէնգարէ , ումումէն մալիւմ օլմաղլէ , հէրքէս , պու
մատտէ իւզէրինէ պահս իթմէքտէ իտի :

Պինապէրին Ամանտա , աղ վազըթտա , Լիւսինին , մահ-
պէսիեթէ մահքիւմ օլմուշ օլան պիր գարընըն գըղը օլմա-
սըյլա , մատամասը թարաֆընտան զօվուլմուշ իտուկինի ,
վէ Լիւսինին րաքիպէսի պուլունան մատմուաղէլ Հարմանըն ,
այնի վազըթտա , հէմ քէնտիսինին վէ հէմ Լիւսինին սէվ-
մէքտէ օլտուգլարը տէրիգանլը իլէ էվլէնէճէկինի թահզըզ
իյլէտի :

Թարլիֆ ու պէեանէ հաճեթ օլմատըղը իւզրէ , իշպու հիքեանէ , կէնճ դըղը ֆէվզէլատէ ալէագատար իթտիկինտէն , մէզպուրէ , քեամիլէն ազլ ու հիքմէթէ մուվաֆըզ օլան շու նէթիճէլէրի չըգարաը .

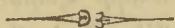
« — Տիմէք օլուր քի , Օսլիտ Սօլիօ , Բօլ Հարմանըն հիսապընա հարէքէթ իտիեօր :

Եվվէլ էմիրտէ , Լիւսի թէլէֆ իտիլմէք իսթէնիլմիշ իսէտէ , պու թէշէպպիւստէ մուվաֆֆադ օլունամատըղընտան , պիշարէեի զայպ իթմէք իշին վասըթալարը արանըլմիշ , վէլազըմ կէլէն սիւահլարը , Սօլիվօեա պիզզաթ Տիւշմէն թէտարիք վէ իթա իյլէմիշ տիր :

Մատմուազէլ Ամանտա , պու խուսուսու աշիքեարէն վէ գաթիէն անլամագլա պէրապէր , պու դատար չէյլէր արասընտա , դանէթ աղիմ պիր սըրր տախի մէվճուտ օլմուշ օլտուղունու հիսս իյլէմէքտէ իտի , վէ պու սըրըն սախթէ պարօնուն վէ օն միլեօն սահիպի պուլունան ֆապրիզաթօրուն միւնասէպաթը մագիսէ վէ հազըրէսինէ թէալիւզ օլտուղունա շիւպհէ իթմէմէքտէ , վէ իշթէ օլ սըրըր մէյտանա չըգարմագ իսթէմէքտէ իտի :

Մէրգումէ , չօգ տէֆա , քէնտի քէնտիսէ ,

— Հէր նատըլ օլուր իսէ օլսուն , շու եալանճը Սօլիվօտան ինթիզամըմլ ալմալընըմ . . . Վա՛յ անլէրէ քի , ինթիզամըմա հէտէֆ օլաճագլար տըր , տիմէքտէ իտի :

Ամանտա , սախթէ պարօն տը Բէյա հագդընտա տօղրուտան եախօտ տօլանըսըյլա հիշ պիր խապէր ալամատըղընտան , Բաուլուն քէսպի իֆագաթընա դատար պէքլէմէքտէն զայրի եաքաճագ իշի պուլունմամագտա իտի :

Իրթէսի բազար, ալէսսապահ, մէրդումէ, Պոլա-լը-
Ռուա գաթարընա րաքիպէն, մալիւմ օլան օթէլէ էնտի :

Մէղպուրէնին աղիմէթինտէն սօնրա, կէչէն պիր գաչ
կիւն զարֆընտա, Բաուլ Տիւշմէնին ահվալը սըհհիեէսի,
Իֆագաթ թարիգինտէ խայլի իլէրլէմիշ օլուպ, մէրգում,
Թապիպին միւսաատէսիլլէ աեաղա գալդմադտա խտի, վէ
աեադտա տուրտուղու հալտէ, սապլըգ մաշուգէսինին վիղի-
թասընը գապուլ էլլէտի :

Ամանտա, Լիւսի Ֆօրթիէ հադդընտա ալըշ օլտուղու
մալիւմաթը պէր թաֆսիլ հիքեաեէ իթտիկինտէն, մէրգում
տէլիդանլը, սախթէ պարօն տը Բէյսին թալէպ իթմիշ օլտու-
ղու քեաղըտը, Ժուանեի տայիրէյի պէլէտիեէսինտէն աշըր-
մադլա, նէ՛ պիւեիւք խէթա իշլէմիշ օլտուղունու անլատը :

Ամանտա իլէ Բաուլ, ագչամա գատար պիրլիքտէ վա-
զըթ կէչիրտիլէր :

Օ ագչամը թապիպ, պէր միւթատ վիղիթաեա կէլտի-
կինտէ, խասթաեը օլ գատար իյի պուլտու քի, իւչ աէօրթ
կիւնէ գատար Պոլա-լը-Ռուատան հարէքէթ խտէպիլէհէկինի
պիլաիլտի :

Ամանտա, Բարիսէ կէլտիկինտէ, քէնտիսի իշին մահէլլի
իգամէթ արամաեա իհթիեաճը օլմաեաճաղընը Տիւշմէնէ
պեեան, վէ քէնտիսինին Պաթինեօլ սէմթինտէ, Տամ սօ-
գաղընտա վազը իգամէթկեահընը, մէրգումսուն էմրինէ
թէրք էլլէտի :

Տիւշմէն, իշպուլ թէքլիֆի գապուլ խտինճէ, Ամանտա,
մէսրուրէն, վէ եադընտա հէր շէյ սըրտսընտա ճէրէեան
խտէճէք աիւր միւլահաղասըյլա, օրատան մուֆարագաթ
իթտի :

* * *

Մարի Հարման, մատամ Օկիւսթինին մաղաղասընտա,
քէնտիսի իլէ Լիւսի արասընտա ճէրէեան իթմիշ օլան ահ-
վալէ տայիր բէտէրինէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ խտի, չիւնքի
մէղպուրէ, զիքը օլունան մէնղարէնին քէնտիսինէ շէրէֆ

կէթիբիճի պիր հալ օլմատըղընը թապիի հիսս իլէ տէրք ու ֆէհմ իլլէեէրէք , պունտան տօլաեը թէֆախիւիւր իտէճէք հիշ պիր իհթիեաճ հիսս իթմէեօրտու : Շու դատար քի , պու հարէքէթինին նամուսուղլուդ ճիհէթի , բէք տէ ֆիքրինի իշղալ իթմէեիպ , խասմինէ շէտիտ պիր տարպէ էնտիրմիշ օլտուղու հալտէ , դուսուլունուն քէնտիսինճէ բէք ճիւղի էհէմմիեէթի պուլունմագտա իտի :

Լիւսինին մէյեուսիեէթ վէ հիտտէթինէ պադարադ , Մարի , աըթըգ օ կէնճ գըղըն , Լիւսինէն Լապրուտան պիւս թիւն պիւթիւն գաթը իւմիտ իթմիշ օլտուղու զանն ու իթիգատընա գահիպ օլմագտա իտի :

Հասըլը Մարի , իշպու գաթի մուղաֆիքերիեէթինտէն մահուղ օլարադ , ագաը իզտիվաճը կիւնիւնէ , թարիֆի նա գապիլ սապըրպըղըղլա պէքլէմէքտէ իտի :

Էկէրչի , պիր թարաֆտան , ժադ Կարօնուն գըղընըն դալպի մէսէրրէթ վէ իւմիտ իլէ տօլմագտա իտի իտէ , տիկէր թարաֆտան , գապիլի շիֆա ու իֆագաթ օլմանան խասթէլիկի իլէրլէմէքտէ իտի :

Վէրէմ իլլէթի մուղիբրէսի , օլ նաղիք կէօքսիւ գուրտ կիպի եէեիպ , անըն զայիֆ վիճուտինի սիւրաթլէ մէղարա տօղլու սէվգ իթմէքտէ իտի :

Լիւսինէն , վագըթ պէ վագըթ , մատմուլաղէլ Հարմանը կէօրտիւկիւնտէ , խասթէլիկինին աշիքեար պիր սուրէթտէ իլէրլէմէքտէ օլտուղունու պիլ միւշահէտէ , էօլմէք բատտէսինտէ պուլունան օ գըղ իլէ էվլէնմէսի միւմքինսիղ իտուկինի տիւշիւնմէքտէ , վէ Մարինին դարչըսընտա պուլունմագտան միւմքին օլտուղու գատար գաշընմագտա իտի :

Բօլ Հարման , օլ անէ տէկին , դալպինին հէնուզ գանլը օլան եարէսի սէպէպիլլէ եալընըղ գալմագ արզուսինտէ պուլունան Լիւսինէնին արզուսու խիւաֆընտա հարէքէթտէ պուլունմամըլ իտի :

Մէրգում տէլիգանլըեա , թէէսսիր վէ աճըսընը ունութմագ իւղրէ , իսթէմիշ օլտուղու մէօհլէթ իթա օլունմուշ իտի իտէ տէ , կէրէք բէտէր վէ կէրէք գըղը , Լիւսինէնին ,

պիր ան հվիլէլ քէտէր վէ աճըլարընը ունութմասընը ար-
զուլէմէքտէ իտիլէր :

Հալ պու քի, Լիւսիէն, հալէա տէրտ ու քէտէրլէրինի
ունութմամագտա իտի, չիւնքի, Լիւսիեի ոլ տէրէճէտէ
սէվմիշ իտի քի, քէօրլէրի բէք տէրին օլան պիր մուհապպէ-
թի, չէնտ կիւն զարֆընտա գալպինտէն չըգարմագլըդ միւմ-
քին օլամագ իտի :

Ֆիլվագը Լիւսիէն Լապրու, էլան Լիւսի ֆօթիէեի
սէվմէքտէ, վէ պէտպալթլըդլարընտան նաչի, քէնտիսիլլէ
կէնճ գըղ արասընտա աչըլմիշ օլան կիրտապը գաթթմագ-
իւղրէ պիր վագըա զուհուրա կէլէճէկինի, հէր կիւնա իւ-
միտէ գարըլ իւմիա իթմէքտէ իտի :

Պինապլէրին, Լիւսիէնին մահգունիյեթի էքսիլմէտիք-
տէն մաատա, արթմագտա իտի :

Շէօյլէ քի, պիշարէ տէրիգանը, եալընըդ գալըր գալ-
մագ, տէրին վէ մահգունիեթպախշ միւլահաղաթ վէ թէ-
ֆէքիւրաթընը պէր թարաֆ իթմէքիլին, հիշ պիր ճահտ ու
իգտամտա պուլունամագտա իտի :

Սախթէ Բօլ Հարմանա կէլինճէ, եագընտա պիր մու-
խաթարա գօրգուսու օլմատըղընտան, միւսթադպլէ պիւլա
էնտիլէ նաղար իթմէքտէ, վէ եագըն պիր ղէմանտա, Լիւ-
սիէնին, քէնտի տամատը օլաճաղընը գալիէն ղանն, վէ պու
ղանն իլէ քէսպի մէթանէթ իտիպ, իշ վէ կիւճտէն պիր ան
կէրի տուրմամագտա իտի :

Կէրչի Մարինին խաթէլիլի, Բօլ Հարմանըն ֆիքրինէ
թէէսիլլէ, պունտան տօլաեը մահգուն իտի իսէտէ, գը-
ղընըն հալը սըհհէթինին ալըրլըղընը մէմուլ իթմէտիկինտէն,
հվլէնտիկի թագտիրտէ, քէսպիլէն քէսպի իֆագաթ իտէ-
ճէկինի միւլահաղա իլլէմէքտէ իտի :

* * *

Մատմուաղէլ Ամանտա Բէկամինին, Բաուլ Տիւշմէնի
կէօրմէք իւղրէ Պուա-յը-Բուաիա կիթտիկի բագար սապա-
հը, Լիւսիէն Լապրու տտիի, տլէտտապահ, քէսսամ էթիէն

Գասթելին իգամէթկեահընա կիթմէք իւզրէ , Ասա սօգաղընա տօղրու եօլա ըէվան օլտու :

Ձիւնքի , ըէսսամը մէրգում , պիր կիւն էվվէլ ժիւլ Լապրունուն օղլունա պիր թէզքիւրէ եազարադ , իրթէսի բազար կիւնիւ , ժօրթ Տարիէ իլէ պէրապէր վազըթ կէչիրմէք իւզրէ , մէրգումսու քէնտի խանէսինէ տավէթ իթմիշ իտի :

Մէզքիւր կէնճ ալօգաթ , մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , պիր տավա վէքեալէթինի իյֆա զըմննտա , կիթմիշ օլտուղու Թուր պէլտէսինտէն , խանէսինէ ալտէթինտէ , վասիլի սապըզընըն տավէթնամէսինի ալմըշ իտի :

Լիւսիէն , ալօգաթ ժօրթտան էվվէլ , ըէսսամըն խանէսինէ մուվասըլէթինտէ , ըէսսամ , մէրգումսու , քէնտի ըէսիմճիլիք տայիրէսիլէ պիթիլիք օլան քիւչիւք սալօնտա դասլուլ , վէ էլինի սըդտըգտան սօնրա , շու եօլտա իֆատէեէ աղազ իյլէտի :

— Տավէթիմի դապուլինիղտէն տօլսեը թէչէքքիւր իտէրիմ : — Տօլթումսուզ ժօրթուն մուվասըլէթինէ տէկին , պիր ազ սիզին իւզէրինիզէ պահս իտէլիմ : — Ժան Պօրթիէ հագընտա վազը օլան թավսիեէլէրինիղի իճրա իթտիմ :

Ախսիէն . — Էյ , նէ՞ նէթիճէ ալտընըզ :

Էթիէն . — Մէնպաի մէվսուգտան ալտըզըմ մալիւմաթա նէզարէն , ժան Պօրթիէ եէնիտէն տէրտէսթ իտիլէրէք , հապսխանէեէ իլգա իտիլմէմիշ , վէ էլան պուլունմամըշ տըր : — Մէզպուրէնին , հապսխանէի ումումիտէն ֆիրար իթմէսինտէն պէրու , բօլիս , հէր թարաֆը արամըշ վէ արաթտըրմըշ օլտուղու հալտէ , մուվաֆֆադ օլամամըշ տըր : — Շու սաաթտա իսէ , բօլիս մէմուրլարը , արամադտան օտանարադ , արթըգ իշի թէսատիւֆէ պըրադմըշլար տըր . . . լաքին , պու պապտէ տէ պիւեիւք իւմիտլէրի եօգ տուր :

Ախսիէն . — Տիմէք օլուր քի , պու գատընը իսթիճվապ իտէպիւմէքլիկիմ իչին հիշ պիր իւմիտ գալմամըշ տըր :

Էթիէն . — Էօյլէ զանն օլունուր իսէ տէ , պիլիրսինիղ քի , տիւնեատա միւմքինսիղ շէյ եօգ տուր . միւմքինսիղ զանն օլունան պիլէ , չօգ տէֆա միւմքին օլապիլմէքտէ տիր : — Լա

քին, Մ. Բօլ Հարմանըն նեզտինտէքի իշէր, նէ՞ մէրքեզտէ տիր :

Աիւսիկն. - Հէր վազըթքի հալտէ տիր :

Էքիկն. - Սիզէ վազը օլան թափսիեէմ մուճիպինճէ, մատմուղէլ Մարի իլէ իւնսիեէթ իթմէտինի՞զ մի :

Աիւսիկն. - Ճէսարէթիմ օլմատը :

Էքիկն. - Իշթէ պունտա խէթա իթմիշսինիզ :

Աիւսիկն. - Քէնտիսիյլէ իւնսիեէթ իթմէքլիքտէն նէ՞ հաւ, "ըլ օլապիլիր իտի :

Էքիկն. - Պէլըի, սիզին զաննընըզտան դիեատէ ֆայտէլի օլապիլիր իտի :

Աիւսիկն. - (Թէաճճիւպլէ բէստամա աթֆը նաղարը տիգգաթ իտէրէք.) նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիդի անլաեամա եօրում : - Կէչմիշ ղէմանտա, Հարման ֆամիլեասըյլա պանա, եախօտ պանա մէնսուպ օլանլարա աեիտ խուսուսաթտա պիր միւնասիպէթ օլապիլիր մի :

Էթիկէն Դասթէլ, օլ էսնատէ պիւթին էֆքեարընը մէրգում տէլիգանլըեա պիլտիրմէք իսթէմէտիկինտէն, շէօյլէ ճէվապ վիրմէքլէ իքթիֆա իյլէտի :

— Օղլում, պէն սիզէ, Կէչմիշ ղէմանտան պահա իթմէեիպ, հալը հազըրտան պահա իտիեօրում : - Զանն իտէրիմ քի, միւսիւ Հարմանա, քէնտի գըղըյլա էվլէնմէեէ հազըր պուլունուեօրսունուղ կիպի կէօրինմէքլիք, վէ խուսուսիյլէ մատմուղէլ Մարիեէ, Լիւսի ֆօրթիէեի ունութմուշ օլտուպունուզու իսքեաթ իյլէմէքլիք, վէ պունտան պէօյլէ դալպինիզ սէրպէսթ օլմասըյլա, կիւնիւն պիրինտէ քէնտիսիյլէ էվլէնէպիլէճէկինիզ զանն ու ղէհապընտա պուլունսուրմագլըգ, ֆայտէտէն խալի տէյիլ տիր :

Աիւսիկն. - Լաքին, օ պէտպալիթ գըղ էօլմէք իւզրէ տիր : - Կէչէն հէր պիր սաաթ, անը մէզարընա եադլաշտըրընօր :

Էքիկն. - Մատէմ քի սիզ անըն ստատէթինի մուճիպ օլամաղտընըղ, օ հալտէ, ստատէթ էվհամիլյա էօլմէսինէ սայ իթմէքլիկինիզ, տահա ղիւստէ էհէնմ վէ էլզէմ տիր :

Ախսիէն . - Տիմէք եալան սէօյլէմէլիւիմ :

Թրիէն . - Պաղը սըրալարտա եալան սէօյլէմէլի տէ պիլմէք կէրէք տիր :

Լիւսիէն , ըէսսամըն նասիհաթլարը ըէնտիսինէ զարիպ կէօրիւնտիւկիւ ճիհէթլէ , շու սիւալի իթիտի .

— Պաղաթ , միւսիւ , պու եօլտա մուամէլէ իթմէքլիք տէ նէ մանէա վար տըր : - Զաթընըզ , պէնիմ պիլմէտիկիմ բէք չօգ շէյլէրի պիլիեօրսունուզ կիպի կէօրիւնիւեօրսունուզ : Թապլաթըմըն վէ ալէազըմըն խիլաֆընտա օլան պիր գօմէտիա օհունունու Մ . Հարման իլէ դըզընա օյնամագլըղըմը պանա թավսիւէ իթմէնիզտէ , մուլթազա ճիտտի սէպէպլէրինիզ պուլունաճազ տըր :

Էթիէն Գասթէլ , պու արա էլինի անլընա կէօթիւրտիւ , վէ պիրաէն պիրէ շու ճէվապը վիրտի .

— Միւսիւ Լիւսիէն , սիղին պիլմէտիկինիզ բէք չօգ շէյլէրի պէնիմ պիլմէքտէ օլտուղումու զանն իթմէնիզլէ , եանըլըեօրսունուզ : Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէեօրում քի , պէն հիչ պիր շէյ պիլմէմ , վէ սիղէ հիչ պիր շէյ պէեան իտէմէմ : Անճազ պաղէն , ինսանըն էօմիւնտէ էօյլէ հիսսիւ եաթը տաթիլիէ մէվճուտ օշուր քի , օ հիսսիւեաթը տէֆու իզալէ իթմէք , միւմթին օլամազ : - Պու հիսսիւեաթ , պիր քէրրէ ինսանըն ֆիքրինի իթիլա իթտիլէ՛ր մի , արթըզ անը թազեիզ իթմէքտէն խալի օլմազլար : - Իշթէ պու հիսսիւեաթը տաթիլիէտէն պիրի պանա խապէր վիրիեօր քի , պիզ եազըն վազըթտա , հազըզի գաթիլին , եանի բէտէրինիղին հազըզի գաթիլինին քիմ օլտուղումու անլաեաճազըզ , վէ պու գարանլըզ արասընտա , պիզլէ լաղըմ օլան ըշըղը կէօսթէրէճէք օլան շախտա , միւսիւ Բօլ Հարման օլաճազ տըր : - Բէզալիք , աիկէր պիր հիսսի տաթիլի պանա խապէր վիրիեօր քի , Լիւսի Պօրթիէ պիր կիւն սիղին զէվճէնիզ օլաճազ տըր : - Սմմա , պու շէյլէր նասըլ վիճուտ պուլաճազ տըր տէրսէնիզ , անլէրի պէն տէ պիլմէմ : - Նիշին պիլմէեօր օլտուղումու տա սօրմանըն . զիրա , ճէվապ վիրէպիլէճէք մալիւմաթա մալիք տէյլիմ :

Ախսիեհն . - Տիմէք տիր քի , Լիւսինն՝ պէնիմ զէվճէմ՝
օլաճաղընա սիղ իսքեաթ օլմուշսունուղ տուր , վէ քէնտի-
սինի սէվէպիլէճէկիմի մատմուազէլ Մարիեէ զանն իթտիր-
մէքլիկիմի պանա իիւթար իտիեօրսունուղ :

Զքիեհն . - Պու իթիդատըմըն տիվանէլիք էսէրի զանն օ-
լունաճաղընը պէն տէ դասուլ իտէրիմ : - Սիղ պէնիմ հագ-
դըմտա շիւպհէ իթմէեին . . . պանա էմին օլուն , վէ սապր
իլէ պէքլէեին :

Ախսիեհն . - Բուհումտա ասլա էսէրը հաեաթ օլմաեա-
րադ , նա՞սըլ պէքլէեէպիլիլիմ :

Զքիեհն . - Սիղէ թէքրար իտիեօրում , պաշգա չարէ եօդ
տուր : - Պիր դաչ հաֆթաեա դատար , ժօրթ հագդընտա
էյֆա իտէճէք մուգատտէս պիր վաղիֆէմ վար տըր : - Օլ
վագըլթա դատար , թէհամիլիլ իւղրէ տուլմանըղը , վէ
նասիհաթլարըմ սիղէ նէ դատար զարիպ կէօրլունսէլէր , ան-
լէրէ սալիք օլմանըղը իիւթար իտէրիմ . . . Պու պապտէ աս-
լա միւլահաղա իթմէեին . . . թահգիլգաթ ու թէտգիլգաթա
գալգըշմաեըն . . . եալընըղ իթաաթ իտին . . .

Արևսիեհն . - Բէք իյի , էֆէնտիմ . . . սիղէ էմնիեէթիմ
վար տըր . . . պինապէրին իթաաթտա դուսուր իթմէեէճէ-
եիմ :

Զքիեհն . - Մատմուազէլ Մարի իլէ իւլֆէթ ու ինսիեէ-
թինիղէ տէվամ իտէճէքսինիղ , տէյիլ մի :

Ախսիեհն . - Էվլէթ :

Զքիեհն . - Գըղը իլէ իղտիվաճընըղըն զէմանը եագըն օլ-
տուղու խուսուսընտա Մ. Հարմանը տախի թէէմին իտէճէք-
սինիղ , էօյլէ տէյիլ մի :

Ախսիեհն . - Լաքին , պու եօլտա պիր իֆատէ , հաեա-
թըմը թէհահիւտ թահթընա վաղ իտէճէք տիր : - Մէրգու-
մա , թէքլիֆինիղի դապուլ իտէրիմ տէտիկիմտէ , իզտի-
վաճըն պիր ան էվլէլ իճրա օլունմասընա չալըչաճագ տըր :

Զքիեհն . - Նէ՞ պէյիս վար , էլվէրիր քի օ իղտիվաճ ֆիլի-
լէն իճրա օլունմասըն :

Ախսիեհն . - Պիլիլմիսինիղ քի , պանա ատէթա տէհչէթի

մուճիպ օլուեօրսունուղ : - Պու պապտէ նէ՞ սըրր քէշֆ իթ-տինիղ :

Զքիեց . - Հիչ պիր սըրր քէշֆ իթմէմիչիմ տիր : - Լիւ սիւնի սիզէ իւրատէ իթմէքլիկէ չալըչըեօրում, հէր միւրատըմ պունտան իպարէթ տիր , վէ պունա տա մուվաֆիադ օլաճաղըմ : - Սիղ, օն պէշ կիւն , եախօտ իւշ հաֆթա դատար պանա սուրէթի քեամիլէտէ իթաաթ իտին : - Սաատէթինիղի թէէմլն իթմէք իչին , սիգաէն, պունտան դայրի պիր շէյ իսթէմէեօրում . . . Պու պապտէ վատ իտէ՞րմիսինիղ :

Լիւսիէն , պաշը իլէ մուվաֆիադաթ իթմէքաէ օլտուղունու անլաթար :

Զքիեց . - Շիմտի , միւհթամ օլտուղում պաղը մայիւմաթը պանա իթա իտէպիլի՞րմիսինիղ :

Լիւսիէն . - Նէ՞նէ նայիր :

Զքիեց . - Լիւսի ֆօրթիէնէ տայիր :

Լիւսիէն . - Լիւսիեէ՞ մի :

Զքիեց . - Էվլէթ . . . Սօն տէֆա , ժօրթուն խանէսինտէ կէօրիւշտիւկիւմիւղտէ , սէվկիւլիւնիւղ օյան մէզպուրէ դըղըն , ժան ֆօրթիէնին դըղը օլտուղունու մուսատտադ եէտինիղտէ ըէսմի պիր քեաղըտ պուլունտուղունու սէօյլէեօրտունուղ :

Լիւսիէն . - Էվլէթ , միւսիւ , հալէա օ քեաղըտ եէտիմ տէ տիր :

Զքիեց . - Շիմտի եանընըղտա՞մը տըր :

Լիւսիէն . - Խա՛յր , խանէմտէ տիր :

19

Երիեհ . - Օ քեաղըտը սիղէ միւսիւ Բօլ Հարմա՞ն մը վիրտի :

Աիւսիեհ . - Էվվէթ , միւսիւ :

Երիեհ . - Պանա թէսիմ իտէտիլի՞րմիսինիզ :

Սիւսիեհ . - Շիւպհէսիզ իտէտիլի՞րմ : - Էկէր արզու իւտէնօր իսէնիզ , շիմաի կիտիպ կէթիրիրիմ :

Երիեհ . Հաճէթ եօգ տուր , եարըն տախի վիրսէնիզ օլապիրի :

Աիւսիեհ . - (Բէսսամըն միւթէատտիտ սիւալլէրինտէն տօլաեը թէաճճիւպ իտէրէք .) Եարըն կէթիրիրիմ :

Էթիէն Գասթէլ , ինսանըն սիմասընտան , հիսսիեաթ ու էֆքեաընը անլամագ իգթիտարընը հայիզ օլտուղու ճիհէթլէ , քէնտի սիւալլէրինտէն , մէրգում տէլիզանլընըն թէաճճիւպտէ գալտըղընը տէրքլէ , շու եօլտա իլալէյի մէգալ իթաի .

— Պու սիւալլէրիմ սիղէ դարիպ կէօրինիւեօր : - Լաքին , պու խուսուստա ասլա իսթիղրապ իթմէեին : - Պէն տէ սիղին կիպի , գարանլըգ իչինտէ հազըգէթի հալի արաեօրում : - Հագըընըղտա թէվէճճիւհիւմ պուլունտուղունտան , պէն տէ շիմտի սիղէ ալէագատարըմ , վէ սիղին սէվտիկինիզ զաթլար , պէնիմտէ սէվկիւլիւլէրիմ տիրէր : - Պու խուսուստա չօգ տիւշիւնտիւմ , չօգ միւլահագա իթտիմ , վէ աղ էմարէլէր պուլմաորմ : - Պու էմարէլէրին միւլպհէմ օլտուղլարընը պիլիրիմ , վէ պէլքի տէ հիշ պիր շէյէ միւնթիճ օլմաեաճագլարընը մէմուլ իտէրիմ : հալ պու քի , իշպու էմարէլէր հագըընտա պիգայտ պուլունմագլա , էմիլ պատիթթ խիլաֆընտա պուլունմուշ օլաճաղըմ , վէ պունտան տօլանը միւթթէհիմ ատա իտիլէճէկիմի զանն իտէրիմ : - Պունտան ագտէմ սիղէ սէօյլէմիշ օլտուղում վէճհ իւզրէ , բէք

չօգ նուֆուղլու քիմսէլէր թանըրըմ քի , պունլարըն , հագ-
գըմտա մուսվէնէթլէրինի տիրիլ իթմէեհէքլէրի շիւպէ-
սիլ տիր : - Իշթէ , անլէրին նուֆուղ ու թէհասիրինտէն ,
քէնտիմ իշին տէյիլ , իլլա սիլին իշին միւսթէֆիտ օլմանա
չալըչաճաղըմ :

Աիւսիեհ . - Էֆէնտիմ , հագգըմտա իսրապ պուեուր-
տուղունուղ թէվէճճիւհ վէ խայրխահլըգտան տօլանը հզ-
ճան ու տիլ թէչէքքիւր իտէրիմ :

Քրիեհ . - Պանա թէչէքքիւր իթմէք իշին , մուվաֆֆադ
օլմագլըղըմա պէքլէեինիլ . . . Լիւսինին , բէտէրինիլի գաթլ
ու թէլէֆ իթմիշ օլտուղու իշին մահրիւմ օլան ժան փօր-
թիէնին գըղը օլմասը իսպաթընը սիլէ իրանէ իթմէզտէն
ադտէմ , միւսիւ հարման , պիր գաչ կիւն գատար Բարիս-
տէն զայպուպէթ իթտի՞մի :

Աիւսիեհ . - Խայր , միւսիւ , Բարիստէն ասլա գայպու-
պէթ իթմէմիշ օլտուղունա էմինիմ :

Քրիեհ . - Պու քեաղըտը նահըլ թէտարիք իթմիշ օլ-
տուղունու պիլմէեօրմուսունուղ :

Աիւսիեհ . - Ասլա պիլմէմ : - Մէրգում պանա պու քեա-
ղըտը թէսիւմ իթտիկի սըրատա , մահղա պանա օլան թէ-
վէճճիւհ վէ ռաղպէթինտէն նաչի պունու էլտէ իթմիշ ի-
տուկինի սէօյլէտի :

Օլ էսնատէ , շիտտէթլէ գարունուն չանը չալընմաղլէ ,
Էթիէն իլէ Լիւսիէնին լաղըրտըլարը գաթթ օլունտու :

Պիր աղ սօնրա , Էթիէնին օտա խըղմէթճիսի՝ ժօրթ Տա-
րիէեի իչէրի կիրտիրմէքլէ , կէնճ ալօգաթ , Լիւսիէնի կէօր-
տիւկիւնտէ ,

— Վահ . . . սէն պուրատա՞մըսըն . . . տիմէք տիր քի ,
պէնիմ սէվկիւլիւ վասիմ՝ զարիպ պիր հալ հասըլ իթմէք
իւղրէ , պու թէտպիրի թէտարիք իյլէմիշ , տէտի :

Քրիեհ . - Էվիլէթ , սէվկիւլիւ էվլատըմ . . . պիրիպիրինի-
լի կէօրտիւկիւնիւղտէ , վէ ադչամա գատար պիրլիքտէ վա-
գըթ կէչիրտիկինիլտէ , մէմնուն օլաճաղընըղը միւլահաղա
իտէրէք , իքինիլիտէ այնի կիւնտէ տալէթ իթտիմ :

Թորթ . - Բէք իյի տիւշինմիւշսինիւղ :

Ախսիեմ . - Սէյեհաճաթընտան խօշնուտ օլտու՛ն մու :

Թորթ . - Զիեհաթէսիյլէ խօշնուտ օլտում : Վէքեալէթինի
կոփա խտէճէք իրի տալամ վար իտի : - Իքիսինի տէ գա-
զանտըմ : - Յալընըզ պիր խուսուստան տօլանը քէտէր իթ-
մէքտէեմ :

Ախսիեմ . - Քէտէրինիզ պիւսիւճէ՞ք մի տիր :

Թորթ . - Էքէյիճէ պիւսիւք տիր :

Ախսիեմ . - Նէ՞ թարղ տըր :

Թորթ . - Թուր շէհրինէ կիթմէքլիկիմ , պիր իւշինճիւ
տալա իշին օլտուղու հալտէ , պու տալտեա միւթէալիգ-
էվրագը , հարէքէթիմ կիւնիւ զայս իթտիկիմաէն , իշպու
տալանը հիւսնի սուրէթլէ պաշա չըգարումատըմ :

Աքիեմ . - Պէլքի օ էվրագը նէրէեէ դօյմուշ օլտուղու-
նուղու ունութմուշունուղ տուր :

Թորթ . - Խա՛յր , էսէֆ իտէրիմ քի , զայս իթմիշիմ տիր :
- Ֆիւվագը էվվէլ էմիրտէ օ էվրագը խանէմաէ ունութմուշ
օլտուղումու զանն իթտիմ : Պինապէրին տէրհալ Թուր շէհ-
րինտէն , պէսլէմէմ իհթիեար Մատլինէ թէլէկրաֆ քէշի-
տէսիյլէ , զայսմը պիւա թէէլսիր արամասընը պէեան իյ-
լէտիմ : - Մէրգումէ , եաղըխանէմտէ էվրագը մաթլուպէեի
պուլմանընճա , պէնիմ թալսիեէմ իւղրէ , դապլմիեէ նէզա-
րէթինէ միւրտճաաթլէ , զայս օլան վէնամուսլու քիմսէլէր
թարաֆընտան պուլունտուղունտա թէսլիմ իալլէն էշեա
սալասընա կիթմիշ իսէ տէ , օրտտա տաիի պուլմատը-
ղընտան , թապիաթիլլէ տէրիւհաէ իթմիշ օլտուղում իւ-
շինճիւ տալանըն վէքեալէթինի կոփա խտէմէմիշ , վէ Բա-
րիսէ ալտէթիմտէ , տիւարլարա իլաննամէլէր եարըշարա-
րագ , զայս իթմիշ օլտուղում էվրագը կէթիլիպ պանա
թէսլիմ իտէնէ , պիւսիւք պիր միւքեաֆաթ վատ իթմէքլի-
կի թաամիմէեէքէք , մէզքիւր տալանըն օն պէշ կիւն սօն-
րաեա պըրտգըլմասընր թալէոյ իթմիշիմ տիր , չիւնքի շու-
րասընը տալսի սէոյլէրիմ քի , էկէրչի մէզքիւր քեազըտլար
պուլունմազ իսէ , միւվէքքիլիմ տէրհալ տալտսընը զայս

Խոնճէք տիր : - Իշպու եվրագ միեանձնտա պաղը էօյլէ մէք-
թուպլար վար տըր քի, պունյար իսպաթլար օլուպ, տա-
վանըն գաղանըլմասը, օ մէքթուպլարըն իրանէսինէ միւթէ-
վագըք տըր :

Զքիէն . - Պու իլաննամէլէրի սըբարըշ իթտի՞ն մի :

Ժօրծ . - Պու սապահ սիբարըշ իտիլմիշ տիր : Պու իլան-
նամէլէր հէր թարաֆա եարըշտըրըլաճագ, վէ պու քիա-
ղըտլարը պանա կէթիլիպ թէսիմ իտէնէ պին ֆրանգ միւ-
քեաֆաթ վիլիւճէկի պիւլիւք հրուֆաթ իլէ եաղըլաճագ տըր :

Զքիէն . - Օ քեաղըտլար պիւր քիմսէեէ ֆայտէլի օլապի-
լիւր մի :

Ժօրծ . - Պէնտէն վէ միւլէքքիլիմտէն ղայրի քիմսէեէ
եարամագ :

Զքիէն . - Օ հալտէ պուլաճաղընա հէմէն էմին օլապի-
լիւսին :

Ժօրծ . - Ումարըմ :

Պիր ազ սօնրա, էօյլէ թաամընընըն հաղըր օլտուղու
խապէր վէրիտի :

Իւշ տօսթլար, թաամ սալասընա կիթտիլէր :

Մէզքիւր թաամ էանասընտա ուղուն մուհավէրէլէր ճէ-
րէեան իթտիկինտէն, էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա սուֆրա-
տան գալգըլտը, վէ ըեսսամ, իֆատէեէ աղազլէ,

— Պու սալա ղանէթ տար օլմաղլէ, սիկարալարըմըղըն
տիւմանընտան պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէլտիկիմիլտէն,
հայտէ, պէնիմ իշ տայիրէմէ կիտէլիմ, տէտի :

— Բէք խի, տէտիլէր ժօրծ իլէ Լիւսիէն, վէ ըեսսամըն
արգասընտան կիթտիլէր :

Բէսիմճիլիք տայիրէսինէ կիրիլիւր կիրիլմէզ, պիր ալէթի
մախսուսէ իւղէրինտէ, Մարի հարմանըն խայլիճէ իլէրլէմիշ
օլան թասվիրինին թասլաղը կէօրիւլմէքտէ իտի :

Ժան Ժօրթիէնին, մալիւմ օլան բուհպան խանէսի պաղ-
չէսինտէ ախզ ու կիրիֆթ օլունտուղունու իրանէ իտէն թաս-
վիրին իւսթիւ, հէր վագըլթքի կիպի, եէչիւ պիր պէզ իլէ
էօլթիւլիւ իտի :

Ժօրժ իւէ Լիւսիէն , կէնճ գըզըն թասվիրինէ հայրան
օլտուլար , չիւնքի , պու թասվիր , ասլընա ֆեվգէլատէ
պէնգէմէքտէ իտի :

Ժօրժ . - Տիմէք տիր քի , մատմուլաղէլ Հարման թաս-
վիրինի չըգարմագ իչին պուրանա կէլմիշ տիր :

Զքիհն . - Էվվէթ , պէշ ալթը տէֆա տըր քի , պուրա-
նա կէլիեօր : - Բէտէրինին եէվմի վէլատէթինէ մախսուս օ-
լան կիւն իչին , պու թասվիրի հաղըրլաթտըրընօր :

Ժօրժ . - Պու հալտէ , իշպու թասվիր պիր ան էվվէլ
պիթիրիւնէք տիր , տէյիլ մի :

Զքիհն . - Եէվմի վէլատէթ իչին տահա իւշ այ լաղըմ
օլտուլունտան , բէք օգատար աճէլէ տէյիլ տիր :

Զիւսիհն . - Պագալըմ պիշարէ գըզ օգատար վագըթ
եաշանաճագ մը տըր : - Պիր զէմանտան պէրի տիր , էօյլէ
պիր թարգտա թէպտիլ օլուեօր քի , էկէրչի պէն անըն բէ-
տէրի օլմուշ օլսա իտիմ , պունտան տօլանը քէնտիմի պէտ-
պախթ ատտ իտէր իտիմ :

Ժօրժ . - Եիւրէկ խասթէլիկինէ տիւշար օլանլար , չօգ
տէֆա զանն օլունտուլունտան ղիեատէ եաշարլար :

Շիւպչէսիլ պու եօլտա մուհավէրէեէ տէվամ օլունա-
ճագ իքէն , էթիէն Գասթէլին խըզմէթճիսի օտանա կէլէ-
րէք , մատմուլաղէլ Հարմանըն վիրուտինի , վէ ըէսսամ իւէ
կէօրիւշմէք իսթէտիկինի խապէր վիրտի :

Զքիհն . - Պու կիւն բաղար օլուպ , մատմուլաղէլ Հար-
մանըն , թասվիրինի չէքտիրմէկէ մախսուս կիւնլէրինտէն
օլմատըղը հալտէ պուրանա կէլմէսի բէք ղարիպ տիր . ա-
ճապա նէ իսթէեօր : - Կիտէեիմ անլանըմ :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , ըէսսամ , Մարմին կիրտիրիւ-
միշ օլտուլու սալօնա կիթտիկինտէ , կէնճ գըզ աեաղա
գալըզպ , մէրգուլմա տօղրու իլէրլէտի , վէ էլինի ուղաթըպ ,

— Ազիզիմ ըէսսամ էֆէնտի , իսթիրահաթ իթտիկի-
նիլ պիր կիւնտէ սիզի թաճիգ իթտիկիմտէն տօլանը ալֆը-
նըղը ըէճա իտէրիմ . . . Հարէքէթիմին նապէճալըղընը պէնտէ
պիրիեօրում . . . լաքին , միւսթաճէլ պիր մատտէտէն տօլանը

կէտիկիմ իչին, պու պապտէ քէնտիմի մաաղուր զտնն ի-
տէրիմ, տէտի :

Քրիեմ . - Խօշ կէլաինիզ սէֆա կէլաինիզ, մատմուա-
ղէլ : - Միւթաճէլ պիր մատտէտէ՞ն մի պահս խտիւօրտու-
նուզ :

Մարի . - Էվվէթ, պիր ազտան բէտէրիմ պուրաեա կէ-
լէրէք, սիզտէն պիր խղղմէթ թէմէննի խտէճէք, վէ չիւպ-
հէսիզ իշ տայիրէնիզի կէօրմէք խթէեէճէք տիր : Իմտի,
պէօյլէ պիր սրրատա պէնիմ թասվիրիմի կէօրմէսինի խթէ-
մէմ : Օ հալտէ, բէտէրիմի տիւչարը խթիղրապ վէ հայրէթ
իթմէքլէք իւմիտիմ մահվ ու նապէտիտ օլուր :

Քրիեմ . - (Բօլ Հարմանըն եազընտա կէլէճէկի խապէ-
րինի իչիթտիկինտէ, տիթրէմէքտէն քէնտինի մէնն խտէմէ-
եէրէք .) Հագդընըզ վար տըր, վէ պու արղունուզու եէ-
րինէ վարտըրմագտա կիւճլիւք հօգ տուր : - Բէտէրինիզ պիր
ազտան պուրաեա՞ մը կէլէճէք տիր տիւօրտունուզ :

Մարի . - Էվվէթ, քէնտիսի եօլտա սուրուպ, միւնա-
սիպէթի պուլունտուզու պիլլէմ նէ՞ ֆապրիգաթօրունուն
խանէսինէ կիթտի, վէ պէն տէ, վուգուի հալի սիզէ խապէր
վիրմէք իւղրէ, ալէլ աճէլէ գօշուպ սիզէ կէլտիմ :

Քրիեմ . - Պուրատա էֆէնտի բէտէրինիզ պէքլէեէճէք-
միսինիզ :

Մարի . - Էկէրչի սիզի թաճիզ իթմէզ խէմ, պէքլէեէ-
ճէեիմ :

Քրիեմ . - Թաճիզ իթմէտիքտէն պաշղա, սիղին պու-
րատա պուլունտագլղընըզ պէնիմ իչին գըյմէթտար տըր,
զիրա, իշ տայիրէթտէ իքի քիչի վար տըր քի, կէօրտիւկիւ-
նիւզտէ մէմունն օլաճագսընըզ . հաթթա, պիր ալ էվվէլ
անլէր իլէ սիղին իւղէրինիզէ պահս խտիւօրտուզ :

Մարի . - (Թէաճճիւպլէ .) Պէնիմ իւզէրիմէ՞ մի պահս
խտիւօրտունուզ :

Քրիեմ . - Էվվէթ, մատմուաղէլ, սիղին իւզէրինիզէ
պահս խտիւօրտուզ, վէ հաթթա հագդընըզտա իֆրաթ
մէրթէպէ ֆէնա սէօյլէօրտուզ :

Մարի . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Ձանն իթմէմ :

Երբիւն . - Պու պապտէ ինանմամաւա զիւրտէսիլլէ հագ-
դընը վար տըր : - Հէրնէ իսէ , պու զաթլարը սիղէ թագ-
տիւմ իթմէքիլիմէ միւսաատէ իտէրմիսինիլ :

Մարի . - Հէմ միւսաատէ , վէ հէմ ըէճա իտէրիւմ : Լա-
քին , թասվիրիւմի կիղլէմէեի ունութմանըն :

Երբիւն . - Էկէրչի պէնիմէ պիրլիքտէ իշ տայիրէմէ կէ-
լիրէնիլ , սիղին հուզուրունուզտա թասվիրինիլի կիղլէտի-
կիւմի կէօրիւրսիւնիւլ . . . զաթէն օ տայիրէտէ կէօրիւլիւեօր-
տուլ :

Այնի վագըթտա , ըէսսամը մէրդոււմ , գօլթուղունու
Մարիէ թագտիւմ իթտիկինտէն , իքիսի պիրլիքտէ իշ տա-
յիրէսինէ կիթտիլէր : Տայիրէնին դարու բէրտէսի աչըլտը-
ղընտա , կէնճ դըլ , ժօրժ Տարիէ իլէ Լիւսիէն Լապրուեու
կէօրտիւկիւնտէն , իզհարը թէաճճիւպլէ ըէֆը սէտա իլլէտի :

Մէրգումէնին իսթիղրապընա , աէհէթլի պիր հէեէ-
ճան իլալէ օլունտուղունտան , այնի սանիւետէ լէհէսի գը-
ղարտը , վէ մուախիսարէն սօլտու :

Մարի , քէնտիսինի պօղմագ ըատտէսինէ կէլիշ օլան
չարբընթընը տուրտուրմագ իւղրէ , էլինի եիւրէկի իւղէ-
րինէ վաղ իլլէտի :

Մէգըիւր իքի տէլիգանլը , մէզպուրէեի ոէլամլամագ
իւղրէ տեաղա դալգալըլար : Լիւսիէն , թէմքինլի տալրան-
մագ մէճպուրիւեթինտէ օլմաղլէ , Էթիէնէ , նէ՝ եաբաճա-
ղընը սիւալ իտէրճէսինէ աթֆը նաղար իլլէտի :

Հալ պու քի Էթիէն Դասթէլին , մէրգում տէլիգանլըեա
ճէվապ Էօլունտա վուգու պուլան պագըչընտան ,

— Ճէսուր օլուն , պու սապահ սիղէ վիրտիկիւմ նասի-
հաթլարա սալիք օլմագ լաղըմ տըր , տէտի :

Պօրժ . - (Պիր ալ իլէրի կէլէրէք .) Մա'տմուաղէլ , սէվ-
կիւլիւ վասիմին խանէսինտէ պուլունմագլըղընըլ , հայրէթ
վէ մահզուղիւեթիմիլի մուճիպ օլտու :

Մարի . - Պէնիւմ հայրէթ վէ մահզուղիւեթիւմ տէ , սի-
ղինքինտէն տուն տէյիլ տիր , Իքինիլէ պէրապէր ըասթ

կէլմէք իշին , թա Միւրիլօ սօգաղընըն ուղագլարընտան
կէլմէք լաղըմ իմիշ : Լաքին , ղալիպա իքինիդտէ օ սօգաղըն
եօլունու ունութտունուղ :

Պու սէօղլէր , աշիքեարէն Լիւսիէնէ խիթապ վէ թէք-
տիր գապիլինտէն օլտուղունտան , ժիւլ Լապրունուն օղ-
լու պաշընը էյտի , վէ սիւքիւթ իւղրէ տուրտու : Հալ
պուքի ժօրթ , ճէվապա աղաղլէ ,

— Մա'տմուաղէլ , պիզ սիզի ասլա ունութմամըշըտըր ,
վէ պունա իսպաթ տա շու տուր քի , պիր աղ էվվէլ սիզին
իւղէրիղէ կէօրիւշիւօրտուղ , տէտի :

Մարի . - Էյլէ օլտուղունու վասինիղ պանա սէյլէտի .

Փօրթ . - Իշթէ կէօրիւօրտունուղ քի , եալան սէյլէմէ-
եօրում :

Մարի . - Հաթթա , հագդըմտա ֆէնա սէյլէմէքտէ օլ-
տուղունուղու տա իւսվէթէն պէեան իթտի :

Փօրթ . - Էյլէ իսէ վոսիմ , հագդգէթ եօլունտան շաշ-
մըշ տըր :

Պու սէօղլէր թաաթի օլունտուղու սըրատա , էթիէն
Գասթէլ , թասվիր թասլաղընըն իւսթիւնիւ պէզ իլէ էօրթ-
տիւքտէն սօնրա , պունուն մէվզու օլտուղու ալէթի , տա-
յիրէնին պիր քէօշէսինէ տօղրու սիւրտիւ , վէ պատէհու ալ-
տէթլէ ,

— Մա'տմուաղէլ , սիզին հագդընըղտա պագըն նէ գա-
տար աղ ֆէնա սէյլէեօրտուղ քի , Մ . Լիւսիէն Լապրու-
նու , պիզէ վիրտիկի իսպէրտէն տօլանը խալիսանէ թէպ-
րիք իթմէքտէ իտիք , տէտի :

20

Մարի . - (Տիթրէսէրէք Լիւսիէնէ պագտըը հալտէ .)
Նէ՞ կիպի խապէր :

Դէքիէն . - Մ. Լապրու , պիղէ , էֆէնտի բէտէրինիզ Թա-
րաֆընտան քէնտիսինէ վուգու պուլան պաղը միւթէպէր վէ
բարլազ Թէքլիֆլէրտէն , մէսէլա , քէնտի հազգընտա պիւ-
սիւք պիր էմնիսէթէ տէլալէթ իտէն պիր շիրքէթ Թաաաւ-
վուրընտան , վէ մութլուլու պիր միւսթաղպէլի իրտսէ իտէր
սուրէթտէ պիր իզտիվաճ նիսէթ վէ արղուսունտան պահս
խտիտօրտու :

Մարի , սէվինճինտէն տիթրէտի , վէ կէօղլէրի բարլա-
ետարազ , վէ եանազլարը ատէթա ալ գանլարա պօեանմըշ
օլարազ , Լիւսիէնէ տօղրու իլէրլէսիպ , էլինի , մէրգում
տէլիգանլըետ ուղաթտը , վէ պատէհու ,

— Միւսիւ Լապրու , սի՞ղ մի պու պահսը խտիտօրտու-
նուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Էթիէնին եէնի պիր պագըշը , մէրգում կէնճին վիլէ-
ճէկի ճէվապը Թայեին իթտիրտի :

Լիւսիէն , եալան սէյլէմէքտէն նէֆրէթ իտէր իաի
իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ ,

— Էվլէթ , մատմուաղէլ , Մ. Հարմանըն վուգու պու-
լան Թէքլիֆլէրինի , եանի սէրվէթ վէ իգպալ տիմէք օլան
շիրքէթ Թասաավլուրունու , վէ պէնի լաերգ կէօրմէք իսթէ-
տիկի իզտիվաճ արղուսունու , տօսթում Ժօրթ Տարիէսէ հի-
քետսէ խտիտօրտում , տէյի պէետան իյլէտի :

Մարի . - (Պօղուգ սէտա իլէ .) Եյ պու սէօղլէրինիլէ
նի՞ իլավէ խտիտօրտունուզ :

Լիւսիէն . - Է՛ն գիետաէ հարիս վէ իգպալլէրէսթ քիմ-
սէլէրի պիլէ խօշնուտ իտէճէք սուրէթտէ պուլունան պէօյլէ
պիր խէետալին մէվգըրի ֆիլիէ կէլէպիլէճէկինէ ինանմատը-

ղըմտան, էվվէլ էմիրտէ թէրէստիւտտէ պուլունմուշ օլ-տուղունմու իլավէթէն սէօյլէնօրտում:

Երիեմ . - Լաքին, շիմտի լաերդըյլա տիւշիւնմիւշ օլտուղունտան, վէ խէնալինին մէվդըի ֆիիլէ կէլէճէկինի միւմքին կէօրտիւկիւնտէն, մէզքիւր թէքլիֆլէրի մաէլ մէմնու-նիլէն դապուլ իթտիկինի տէ իլավէթէն տէրմիւտան իյլէ-միւշ տիր:

Մարի, պաշյանան վէ գաթթ օլունան ճիւմլէլէրի, Լիւսիէնին եէրինէ Էթիէն Գասթէյին իքմալ իթմէքտէ օլտուղունմու կէօրմէքլէ, հիսս իտէկէլտիկի հէնէճանտան նաշի զիւտա-տէսիլլէ ալթիւսթ օլտու, վէ Լիւսիէնին, լադըրտըսընը պի-թիրմիւշ օլմասընա իսքեաթ օլարագ, սէվինճինտէն նաշի եէ-նիտէն տիթրէտի, վէ շու եօլտա ճէվապա աղաղ իյլէտի:

— Գորարընըզը բէտէրիմէ պիլտիրտինի՞ղ մի:

Աիւսիէն . - Խա՛յր, մատմուաղէլ, հէնուղ պիլտիրմէտիւմ:

Երիեմ . - Տօսթումուղ պիւր ազ ութանկան տըր: - Միւլահաղաթը նէ՛ դատար չօգ իսէ, իֆատաթ ու պէնա-նաթը • դատար տէյիլ տիր, ֆագաթ, եագընտա մութ-լուլը պիւր իղտիվաճըն շահիալէրի օլաճաղըմըզա, շու սա-աթտա ժօրթ Տարիէ վէ պէն իսքեաթ օլմուշուղ տուր:

Մարի . - (Թէպէսսիւմլէ .) Շահիտլէ՛ր մի... Շահիտ-լէր տիմէքլէ նէ՞ անլամագ իսթէնօրտունուղ:

Երիեմ . - Ասըլ մանէասը նէ՛ իսէ, • մանէանը անլաթ-մագ իսթէնօրում, մատմուաղէլ: - Լիւսիէն Լապըղ, քէնտի հագգընտա օլան թէվլէճճիւհ վէ բաղպէթիմիլի պիլտիկին-տէն, եէվմի իղտիվաճընտա, պիլի քէնտիսինէ շահիտ իթ-թիլսաղ իտէճէկի տէրքեար տըր:

Մարի . - (Կէօլլէրի եաշարարագ, վէ բէսոամա թէ-պէսսիւմլէ աթֆը նաղար իտէրէք .) Աֆվ իտէրսինիլ, միւսիւ, կէօլլէրիմտէն ագան եաշ, մէսէրրէթ եաշարը տըր: Իշպու մէսէրրէթ եաշարը իսէ, սաեէնիլտէ հուտուլէ կէլ-տիկինտէն, պունտան տօլանը սիլլէ էղճան ու տիլ թէշէք-քիւր իտէրիմ, վէ սիլլին վասըթանըզլա պու եաշարըն ագ-տըղընը ունութմաեաճաղըմ:

Կէնճ դըզ, հէսէճանընը թէսկին իլէ, պիլնիսպէ սիւ-
քիւնէթ քէսպ իթմէք իւզրէ ֆէվզէլատէ պիր ճահտ իթ-
տի, վէ մուվաֆֆագ օլուպ, թէպէսսիւմէ,

— Տիմէք տիր քի, հազընտաւ րէսմի իզտիվաճըմըզ իճ-
րա օլունաճագ տըր: — Իմտի, միւսիւ Լիւսիէն, պոճ րէսմի
իզտիվաճ կիւնիւնիւ րէտէրիմէ պիրիքտէ գարարլաշտըր-
մագլըզ, սիզէ աեիտ տիր: — Պէն, արանըղտա վէրիլէճէք
գարարը շիմտիտէն գապուլ իտէրիմ, տէտի:

Ժօրժ Տարիէ, վագը օլան հալլէրտէն եա հիշ պիթ շէյ
անլաեամամագտա, վէ եախօտ րէք ճիւզի պիր շէյ անլա-
մագաա իտի իսէտէ, էթիէնին օ եօլտա միւտախէլէսինտէն,
քէնտիսի կէլմէղտէն էվվէլ, Լիւսիէն իլէ րէսսամըն, օլ պապ-
տէ կէօրիւշմիւշ վէ պիր գարար վիրմիշ օլտուզլարընը զանն
իթմէքտէ իտի:

Պու արա, էթիէն Գասթէլին գաբուսու չանը թէքրար
չալընմաղլէ, Մարի,

— Պէլքի րէտէրիմ տիր, տէտի, վէ իլավէթէն տա-
խի, — Շուրաեը ունութմաեըն քի, րէտէրիմ թասվիրիմի
կէօրմէմէլի տիր, տէյի պէեան իլլէտի:

Զքիէն. — Միւսթէրիհ օլուն, մատմուաղէլ, րէտէրիմիզ
թասվիրիմիզի կէօրմէնէճէք տիր:

Պիր ազ սօնրա, խըզմէթճի իչէրի կիրիպ, Մ. Բօլ Հար-
մանըն կէլմիշ օլտուղունուն խապէրինի վիրտի:

Էթիէն, մէրգուճուն քէնտի տայիրէսինէ կիրտիրլւմէ-
սինի էմր իթտի, վէ Լիւսիէնին գուլաղընտան աշաղը տալնի,

— Տօսթում, քէնտի վաղիֆէնիզի պիր ազ տա սիզ իճրա
իտին: Սիզին իչին հէր վագըթ պէն ճէվապ վիրէմէմ, տէտի:

Պապրիգաթօր, րէսսամըն իշ տայիրէսինէ տուխուլինտէ,
Լիւսիէն Լապրու իլէ Ժօրժ Տարիէնի օրատա կէօրմէսինտէն
տօլաեը, Մարի գատար քէնտիսի տէ իզհաքը իտիզրապ
իլլէտի:

Բօլ Հարման, խանէ սահիպիլլէ միւսաֆիրլէրլինի տէ-
լամաւտըղտան սօնրա, Ժօրժա տօղրու իլէրլէտի, վէ մէր-
գումա խիթ ապէն,

— Ազիզիմ ավագաթ , սիղէ թէսատիւֆ իթտիկիմէ մէմնուն օլտում , չիւնքի սիզին իլէ մուհիմմ պիր մատտէ իւղէրինէ կէօրիւշէճէեիմ , տէտի :

Փօքժ . — (Կիւլէրէք .) Պու կիւն միւ :

Քօլ . — Շիւպհէսիզ պու կիւն օլամազ , անճագ խանէ նիզտէ պուլուշմազ իւզրէ սէօղէչիրիզ տէ , օրատա կէօրիւշիւրիւզ : — Եարըն , տայիրէյի ատլիէեէ կիտէճէքմիսինիզ :

Փօքժ . — Խայր , եարըն , վէքեալէթինի իյֆա իտէճէք հիչ զիր տավամ պուլունմատըղընտան , տիշարը չըգմա եաճաղըմ :

Քօլ . — Էօյլէ իսէ , եարըն սապահ Պօնարարթ սօգաղընա կէլիրիմ : — Շիմաի , ազիզիմ բէսսամ , — տէյի Բօլ Հարման խանէ սահրայինէ խիթապ իթտի , — էկէրչի դըղըմ , վիզիթամըն մադսէտինի զաթէն սիղէ պէեան իթմէմիշ իսէ , միւսաատէ խիւնքի , պէն պէեան վէ իյզահ իտէեիմ , տէտի :

Մարի . — Պէն , եալընըզ կէլէճէկինին խապէրինի վիրմէքլէ իքթիֆա իթտիմ :

Քօլ . — Բէսիմճիլիք ճիհէթինտէ մալիւմաթըմ պուլունմատըղընը իգրար ու իթիրաֆ իյլէմիշիմ տիր : — Պու սանաաթ խուսուսունտա ասլա տույղում եօգ տուր : — Նասըլսա պու տույղուտան մահրում պուլունմագտաեիմ :

Մարի . — (Թէպէսսիւմ իլէ .) Էֆէնտի բէաէր , բէսիմ ճիլիքտէն անլամամագլըգ միւմքին օլամազ :

Քօլ . — Պունունլա պէրապէր , պու ճիհէթտէ վուգուֆիեէթիմ նէ՝ դատար նօգսան օլսա , թէքմիլ օլմուշ պիր թասվիրի կէօրտիւկիւմտէ , անըն կիւղէլ , եախօտ չիրքին օլա տուղունու տէքք իտէպիլիրիմ . չու դատար քի , վէրիլմիշ օլան բէնկին միւքէմմէլ օլուպ օլմատըղընը , վէ թասվիրին գուսուրու պուլունուպ պուլունմատըղընը սէօյլէեէմէմ : Հասըլը , պէնիմ կէօրէճէկիմ թասվիրլէրին մուհաքէմէսինի իթմէքլիկի , երպապընա իհալէ իթմէք լաղըմ տըր : — Մարի , պիզիմ խանէտէ թասվիրլէրտէն միւրէքքէպ պիր քիւչիւք սալօն թանզիմ իտիեօր : Ումարըմ քի , պու պապտէ մոււ վաֆֆագ օլաճագ տըր , չիւնքի , թասվիրլէրին ինթիսապը

սիզէ իհալէ օլունմուշ տուր : - Պանա , Բիւսանըն պիր էսէրի
Թագտիմ իտիլէրէք , պու էսէրին , ասըլ րէսսամըն էլինտէն
չըգմըշ օլտուղու Թէէմին իտիլիեօր իսէ տէ , պուրասը պէն-
ճէ մալիւմ տէյիլ տիր : - Անճագ իչպու Թասվիր , ղանէթ
ճալիպ տիր , վէ էօյլէ օլտուղունու Մարի տախի Թաստիգ
իտիեօր : - Հասըլը , ասըլ օլուպ օլմատըղընը պիլմէտիլիմ
մէղքիւր Թասվիր իչին , պիւեիւք պիր ֆիեաթ իսթէնիլիեօր :
- Պէն ֆիեաթընտան գաչընմամ , լաքին , իղֆալ օլունմագ
տա կիւճիւմէ կիտէր : - Պինապէրին պիղզաթ մէղքիւր Թաս-
վիրի կէօրիւպ . պու միւշքիւլիւմիւ հալլ իթմէնիղի արզու
իտէրիմ :

Էրիհն . - Էմրինիղէ մունթագըրըմ : - Թասվիր նէ՞րէտէ
տիր :

Քօլ . - Մարթիր սօգաղընտա վագը պիր Թանլրին տիւք
քեանընտա տրր :

Էրիհն . - Վէյմանտա տըր , տէյիլ մի :

Քօլ . - Էվվէթ :

Էրիհն , - Իչպու Թասվիր , պիր մէթրօ պօեունտա վէ
եիկիրմի մէթրօ էնինտէ օլարագ , Իւհէլէրէն Գիլէլէն իրաեէ
իթմէքտէ՞ մի տիր :

Քօլ . - Էվվէթ : - Լաքին , սիզ պու էսէրի լաեղըլը
պիլիեօրսունուզ : - Իմօի , նէ՞ տէրսինիզ , սաթըն ալաեըմմը :

Էրիհն . - Սագըն հա՛ :

Քօլ . - Նիլին , ֆէնա՞մը տըր :

Էրիհն . - Խա՛յր , օլտուգճա կիւղէլ տիր . լաքին , գօբիա
տրր : - Վէյման , պունուն իչին սիզտէն էլլի պին ֆրանգ իս-
թէեօր , հալ պու քի , ասըլ տա օ գըյմէթտէ տիր : - Ասըլ-
նըն գըյմէթի եիւզ լուի ալթունու տուր . - Իմօի , գօբիասընը
սաթըն ալմամանըզ սիզէ իիթար իտէրիմ :

Քօլ . - Պու խալիսանէ իիթարընըտան տօլաեը Թէչէք-
քիւր իտէրիմ : - Պու իիթարընըզ , պէնիմ իչին հագըղի պիր
խըզմէթ տիր :

Էրիհն . - Պէն տէ պու խըզմէթի սիզէ իթտիկիմ իչին ,
քէնտիմի պալթմիեար վէ մէսուտ ալտո իտէրիմ : - Աղիղիմ

միւսիւ Հարման, շիմտի տէ պէն սիգտէն պիր շէյ բէճա իւ տէճէերմ:

Քօլ. — Բէճանըղ հէր նէ իսէ, շիմտի տէն դապուլ օլուն. մուշ տուր: — Սէօյլէեին պաղալըմ, նէճէ տայիր տիր:

Էքրիեմ. — Հանկը կիւն վէ հանկը սաաթտա խանէնիգ. տէ պուլունուր իսէնիգ, լութֆէն պիլտիրմէնիգի թէմէննի էյլէրիմ:

Քօլ. — Աղիզիմ սանաաթ քեար, սիզին իչին հէր վաղըթ խանէմտէ պուլունմաեա հաղըրըմ: — Պանա մուհիմմ պիր շէյ մի թէպլիզ իտէճէքսինիզ:

Էքրիեմ. — Նէզտինիզտէ, տօսթուլմ Լիւսիէն Լապրուեա թէրճէման օլաճաղըմ: Բէսսամ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, իսմինի վիրտիկի տէլիգանլըեա ամիրճէ ամթընա. զար իթտի: Լիւսիէն, պու պաղըշըն մանէասընը անլաեա. ըազ, վիճուտինին տիթըտիկինի հիսս էյլէտի, վէ Բօլ Հարման տախի, Լիւսիէնէ պաղարազ,

— Ա՛հ... տէտի:

Էքրիեմ. — (Բէլամընա տէվամ խտէրէք.) Պիլիրսինիզ քի, աղիզիմ միւսիւ, Լիւսիէն Լապրու էօքսիւզ տիր:

Քօլ. — (Անլը պիրտէն պիրէ պուրուշարազ.) օ էվլէթ... էվլէթ...

Ֆիրվազը, խապիսի մէրդուլմ, պունսլ բէք ալէա պիլիր իտի, չիւնքի, բէտէրինի քէնտիսի էօլաիւրմէքլէ, օ էվլատը էօքսիւզ պըրազմըշ իտի:

Էքրիեմ. — Իմտի, Մ. Լապրու քէնտիսինին բէտէրի եէրինէ զայլմ օլմագլըղըմը պանա բէճա էյլէեօր:

Ֆապրիգաթօր, եիւղիւնիւն պուրուշուգլուղու նասըլսա պիրտէն պիրէ զալիլ օլարազ տեաղա գալգտը, վէ թէպէս. սիւմ խտէրէք, շէօյլէ ճէվապ վիրտի:

— Շիմտի իշի անլաեօրում: — Լիւսիէն, քէնտիսինէ վազը օլան թէքլիֆիմի դապուլ իտիեօր, հալ պու քի, պու. ըատա ճիւմլէմիզտէ ֆամիլեա հալինտէ պուլունուեօրուզ: — Սիզ, վէ Մ. Ժօրթ Տարիէ, Լիւսիէն Լապրունուն մուհիպ պուսթլարըսընըզ: Պինապէրին, սէրպէսթճէ վէ պիլա իհթիրազ

Թաաթիյի էֆֆեար իտէպիլիբիլ : - Լիւսիէն, քէնտի հագգըն-
տաքի հիւրմէթիմին տահա զիեատէ արթմասընա սէպէպ
օլան ֆէվդէլատէ պիր նէզաքէթլէ, Թիւչիւնմէք իւզրէ պէն-
տէն պիր դաչ կիւն միւսաատէ իսթէմիլ իտի: Ելպէթթէ տիւ-
չիւնմիւլ, վէ շիւպհէսիզ սիզ տէ քէնտիսինէ հիւսնի իսթա-
րաթտա պուլունմուշտունուզ տուր: Պու պապտէ սիզէ թէ-
չէքքիւր իտէրիմ: - Ազիզիմ սանաաթֆեար, վիզիթանըզտան
մադսէտ, Լիւսիէն Լապրունուն՝ գըզըմ իլէ ագտը իզտի-
վաճընը թէքլիֆ իթմէք իչին մի տիր:

Եթիէն, Եէնի պիր հարէքէթ վէ իշար իլէ, Լիւսիէն
Լապրունեա, ճէվապ վիրմէսինի անլաթտը:

Մէրգում տէլիգանլը, քէնտի միւրատընա ըաղմէն,
ըհսսամըն հիւքմիւ մանէվիսինէ թապի պուլունտուզունտան,
«- Էվվէթ, միւսիւ, տէտի:

ԹՕԼ. - Էօյլէ իսէ, ազիլ տօսթլարըմ, սիզ տէ պիլիսի-
նիլ քի, զաթէն, Էվվէլճէ պու իզտիվաճ մէսէլէսինէ մու-
վաֆֆադաթ օլունմուշ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ թէէ-
քիտիլէ, պաղը թէրթիպաթը իպթիտաիյեէի թէսվիեէ իթ-
մէքտէն զայրի եաբաճագ իշիմիլ Եօդ տուր: Իմտի, Մ. Ժօրթ
Տարիէեի, պիրինճի գանունչինաս ատտ իթտիկիմտէն, մու-
ախիսարէն մուգավէլաթ մուհարրիբիմէ արզ ու թագտիմ ի-
տիլէճէք օլան գօնթրաթըն շարթլարընը գալէմէ ալմասընը,
քէնտիսինտէն ըէճա իտէրիմ:

Ժօրթ. - Էմրինիզէ մունթազըրըմ, միւսիւ:

ԹՕԼ. - (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Պու հարէքէթ վէ մուա-
մէլէ, աճապա մատմուաղէլ Հարմանըն արզուսունա մուվա-
ֆըդ մը տըր:

Այնի վագըթտա, կէնճ գըզ, բէտէրինին գուճաղընա
աթըլարագ, Էլլէրինի պօղաղընա սարտը, վէ պիր թարաֆ-
տան բէտէրինին Եանագլարընը պուս իթտիկի, վէ տիկէր
թարաֆտան կէօղլէրինտէն ագան Եաչլարըյլա, օ Եանագ-
լարը ըսլաթտըղը սըրատա,

— Ահ, նէ՛ դատար մութլուլուեում. . . պանա էօյլէ կէ-
լիեօր քի, ըիւեա կէօրիւեօրում, տէտի:

Քօլ. - Շիմտի պէնիմ թէքլիֆիմ չու տուր : - Պու միւսիւնքին պու կիւն պաշգա պիր նիեէթլէրի վա՛ր մը տըր :

Քքիեմ. - Նիեէթլէրի, կիւնիւն պագի գըսմընը պուրաւա կէչիրմէք տիր :

Քօլ. - Էօյլէ իսէ, իւչիւնիւղ տէ պիրի պիրինիդտէն այրըլմանարագ, պիրլիքտէ թաամ իթմէք իւղրէ, Միւրիլլօ սօգաղընտա վագը խանէմէ կէլիրսէնիզ, պիզի զիեատէսիլէ մէմնուն իտէրսինիզ :

Ժագ. Կարօնուն իչսյու թէքլիֆի, բէսսամըն թասավլուրլարընըն մէվգըրի իճրաեէ վաղընը գօլայլաթտըղը ճիհէթլէ, մէրգոււմ, իքի միւսաֆիրինէ աթֆը նազար պիլէ իթմէեհէք :

— Տօսթլարըմըն նամընա վէ քէնտի նամըմա օլարագ, թէքլիֆինիզի գապուլ իտէրիմ, տէյի ճէվապ վիրտի :

Մարի. - (Ֆէվգէլատէ մէսէրրէթ իչինտէ օլարագ.) Էօյլէ իսէ, պէն սիզի եալընըղ պըրագըրըմ : - Էֆէնտի բէտէր, որդ պիր արապա պուլունուղ, չիւնքի պէն, պիզիմ արապամըղլա խանէմիզէ ալտէթ իթմէլիեիմ քի, օրատա պագը էմրլէր վիրէճէք օլտուղումտան, անլէր վագթ ու զէմանըյա իճրա իտիլէպիլտին :

Քօլ. - (Գըղընը էօբէրէք.) Հայտէ գըղըմ, սէն արթըղ կիթ, պիզ տէ եագընտա ալտէթ իտէրլիզ :

Էթիէն Գասթէլ, մատմուլէլ Մարինին օրատան իրադլանմասընը կէօրմէքլէ մէմնուն օլուպ, մէզպուրէեի սօղագ գաբուսունա գատար կէօթիւրտիւ, վէ դաբուտա պէքլէմէքտէ օլան արապաեա, Մարիեի օթուրթտուղտան սօնրա, քէնտիսի իչ տայիրէսինէ ալտէթ իյլէտի :

Օլ էանատէ Բօլ Հարման, Լիւսիէն Լապրուեա տօղրու իլերլէեերէք, հէեէճանընտան նաչի տիթըմէքտէ պուլունան սէտասըլա, չէօյլէ սէօյլէտի:

— Սէվկիւիւ էվլատըմ, սիզ պէնի, ինսանլար, վէ խուսուսիլէ բէտէրլէր իչինտէ էն զիեատէ պախթիեար իթտինիզ: — Պու սաաթտան իթիպուրէն, Մարիի, մուխաթարատան արի վէ պէրի տտտ խտէրիմ: — Շիմտիեէ դատար իթթիխազ իթտիկինիզ ֆիթուրսուղլուգ, անը թէլէֆ իտիեօրտու: Հէր կիւն անըն թէտրիճէն էօլմէքտէ խուսկինի կէօրիւեօրտում, վէ իսթէմէեերէք, սիզի լանէթլէեօրտում: — Կէօրիւեօրտունուլ ա', էֆէնտիլէր, — տէյի մէրգում իլավէ իթտի, եիւզիւնտէն աչաղը ագմագտա օլան իրի կէօզ եաչլարընը էլինին թէրս թարաֆըլա սիլերէք, — էվլատըմը, տիւնեատա հէր չէյտէն զիեատա սէվէրիմ... տիւնեատէ, անտէն զայրի քիմնէմ եօգ տուր: — Գըզըմ, Լիւսիէնի, էօլմէք ըատտէսինտէ սէվիեօրտու, վէ Լիւսիէնին, մէրգումէեի աճըմասընը պէքլէեօրտում... էվլէթ, անընլա էվլէնմէքլիկէ գարար վիրմէսինէ ինթիզարէն, աճապա պու դարտըր կէճիքէճէք մի տըր տէյի քէնտի քէնտիմէ տիւչիւնիւեօրտում... Պէօյլէճէ ուզուն միւտտէթ պէքլէտիմ, վէ Ալլահ պիլիր քի, նէ' կիւնա միհն ու մէչագգաթ չէքմէքտէ իտիմ: — Չէքտիկիմ ճէվր ու ճէֆաեը, էն մուհլիք տիւչմէնիմին պիլէ չէքմէսինի թէմէննի իթմէմ: — Փագաթ, նիհաեէթ չէքլէն ճէֆա պու կիւնքի կիւն խիթամ պուլմուշ տուր: — Պու կիւն, պէն եէնիտէն տիւնեաեա կէլիեօրում... եաչամագտա օլտուղումու հիսս իաիեօրում... իմտի, պու պապտէ թէչէքքիւր իտէրիմ:

Լիւսիէն, Բօլ Հարմանըն ուզաթտըղը էլի մաքինավարի թուլթուպ, դաեէթ ճիտտի տուրէթտէ քէնտի քէնտի եէ շու սիւալի իթմէքտէ իտի:

— Ուեուեօրմուեում, վէ ուեանմաեաճագմըեըմ:

Ժօրթ Տարիէ, Լիւսիէն իչին աղըր կէլէն շու իլտիվաճ սաեէսինտէ էվլատընըն եաչաեաճաղընը իւմիտ իթմէքտէ օլան մէրգում բէտէրին հալինէ աճըտըղը կիպի, դաեէթ

սիւքիւնէթի հալ իշինտէ պուլունան էթիէն Գասթէլ տախի
Բօլ Հարմանա պագարագ, քէնտի քէնտիէ,

— Ումոււմուն հայրէթ ու ըիսեթինի մուճիպ օլան պու
միւհթէրէմ բէտէրին, ալշագլարըն ալշաղը օլապիլմէսի, մու-
վաֆըզը հագըզէթ, վէ շայեանը դապուլ օլապիլը մի: —
Խա'յը, իա'յը . . . պէն քէնտիմի ալտաթընօրում, աիմէք-
տէ իտի:

Բօլ Հարման. — (Թէքըար սօուգ դանլըլըզընը քէսպ ի-
տէրէք.) Պու կիւն, պէնիմ իշին, քեաֆֆէյի կիւնլէրտէն
տահա զիեատէ սաստէթպախշ տըր: — Հէեհճան ու թէէս-
սիւրիւմէ աֆվ իտինիդ . . . Մէսէրլէթ՝ պէնի պօղմագ ըաա-
տէսինէ կէթիրմէքտէ տիր:

Քրիէն. — Պու մէսէրլէթէ, պէնիմ իշ տայլիւմտէ նա-
յիլ օլմուշ օլտուղունուզ իշին քէնտիմի պախթիեալ ատտ
իտէրիմ:

Մէրգում, եավաշ սէտա իլէ տախի,

— Ինշալլահ պու մէսէրլէթ տայլիւմ իմթիտատ իտէր,
տէյի իլավէթէն պէեան իյլէտի:

Էթիէն Գասթէլ, մէղքիւր սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրա-
տա, տայիրէնին օրթասընտա վագը օլուպ, եէշիլ պիր պէզ
իլէ էօրթիլիւ պուլունան պիր թասվիրէ տօղրու իլէրլէ-
մէքտէ իտի:

Ժօրթ Տարիէ, մահղունիեթպախշ պիր հալ քէսպ իթ-
միշ օլան միւքեալէմէնին թարզընը թէպտիլ իթմէք իւզրէ,

— Սէվկիլիւ վաիմ, թասվիրինիդի, եախօտ Բաթիէ
տէնիլմէկէ միւսաատէ իթտիկինիդ թասվիրի պիթիրտինիզ
մի, տէտի:

Քրիէն. — Հէման պիթմէք իւզրէ տիր: — Պաղը ճիւղի
թէֆէրրուաթը դալմըշ օլուպ, պու թէֆէրրուաթը տա եաբ-
տըզըմ հալտէ, թասվիր պիթմիշ օլաճագ տըր:

Բօլ Հարման, պու աբա պաշընը եօգարը դալտըրմըշ
օլուպ, աինլէմէքտէ օլտուղունտան, պիրտէն պիրէ միւքեա-
լէմէեէ գարըշարագ,

— Աղիղիմ, հիւսնի սուրէթտէ պաշա չըգարմագ իւզրէ

պուլունտուղունուղ եէնի պիր էսէր մի տիր, տէտի :

Թքիէն . - Հէման եէնի պիր էսէր իսէտէ, պիւսպիւ-
թիւն եէնի տէյիլ տիր :

Թօլ . - Նէ՞ տիմէք իսթէնօրսունուղ :

Թքիէն . - Տիմէք իսթէնօրում քի, պիթիրմէք իւզրէ պու-
լունտուղում պու թասլիրի, եիկիրմի պիր սէնէ մուգատ-
տէմ պաշլամըշմ աըր :

Թօլ . - Քէօյ վէ թարլա թասլիրի՞ մի տիր :

Թքիէն . - Խա՛յր, զաեէթ ֆաճիալը պիր մէնզսրէ տիր
քի, ազիզիմ Լիւսիէն, բէտէրինիզին վէֆաթը զէմաննա
եազըն պիր վազըթտա, այնէն թասլաղընը ալմըշմ տըր :

Բօլ Հարման, պու քէլիմէյէրի իշիթտիկինտէ տիթրէտի,
լաքին օլ գատար պէլիսիզ սուրէթտէ աիթրէտի քի, պիզլաթ
րէսսամ պիլէ պու տիթրէմէքլիկի միւշահէտէ իտէմէտի :

Աիւսիէն . - Աճա՛յիպ :

Թքիէն . - Էվվէթ, Ալֆօրվիլ ճինաեէթինտէն իքի կիւն
սօնրա, իշպու մէնզարէնին թասլաղընը ալտըմ, վէ բէտէ-
րինիզին գաթիլի մագամնտա մահպէսիեէթի էպէտիէեէ
մահքիւմ օլան գարը, պու թասլիրտէ, պաշլոճա մէվզընի
թութմուշ տուր :

Էթիէն Գասթէլ, պու սէօզլէրի տէօյլէրքէն, կէօզլէ-
րինի, ֆապրիզաթօրուն կէօզլէրինէ աթֆ իթմիշ օլուպ,
հալ պու քի Բօլ Հարման, վիճուտինտէ պիր տիթրէմէ հա-
սըլ օլմագլա պէրապէր, ֆիթուրսուղճա տուրմագտա իտի :

Աիւսիէն . - (Իլէրլէեէրէք .) Պու թասլիրտէ ժան ձօր-
թիէ պիրինճի մէվզիեի՞ մի իհրազ իթմիշ տիր :

Թքիէն . - Էվվէթ, վէ զանն իտէրիմ քի, միւշապէհէթ-
տէ ասլա գուսուր եօդ տուր :

Այնի վազըթտա, բէսսամը մէրգում, թասլիրին իւս-
թիւնտէքի պէղի գալտըրմաղլա, էվվէլճէ նաղշ իթմիշ օլ-
տուղու թասլիր մէյտանա չըղաը :

Իւշ միւսաֆիրլէր, բէսսամըն մէհարէթինէ հայրան օ-
լուպ, պագտըզլարընտա, Էթիէն, տայիմա Մարինին բէ-
տէրինի գօլլամագտա իտի :

Մէրդուման գաղարը չաթըլտըղընը կէօրտիւ իսէ տէ ,
պու հալ, սայքի պիր եըլտըրըմըն հարէքէթի տէրիասը գա-
տար իմթիտատ իտիպ , Բօլ Հարմանըն սիմասը , միւթատ
օլան հալինի քէսպ իյլէտի :

Եթիէն . - Պու թասվիր , ժան Թօրթիէնին , Շէվրի գա-
րիէսինտէ , Ժօրթուն տաեըսը օլան բահիպին խանէսինէ իւ-
թիճա իթմիշ օլտուղու պիր դէմանտա , քէօեիւն միւտիրիյլէ
պիրիքտէ կէլմիշ օլան ժանտարմալար թարաֆընտան ախղ
ու կիրիֆթ իտիլտիկինի իրանէ իթմէքտէ տիր :

Բօլ . - (Թապիի պիր սէօյլէյիշ իլէ .) Էյ պու չօճուգ
քիմ տիր :

Եթիէն . - Պու չօճուգ , շու կէօրտիւկիւնիւղ մատամ
Տարիէնին , եանի շունտա պուլունան բուհպանըն հէյիրէսի-
նին էվլատը տըր . . . Պու կիւն ալօգաթընըղ օլան Ժօրթ Տա-
րիէ տիր : - Պու քիւչիւք մուգավա աթ տա , մանէատըղ սու-
րէթտէ պուրատա պուլունմաեօր . . . Պու աթ , մատամ Տա-
րիէ թարաֆընտան քէնաի էվլատընա վէրիմիշ պիր հէտի-
ւէ տիր :

Բօլ . - (Հիտտէթլէ .) Տիմէք , Լիւսիէնի էօքսիւղ գը-
լան դարը , պու տուր :

Եթիէն . - Էվվէթ , միւսիւ :

Բօլ . - Նէ՛ դարիպ թէսատիւֆ քի , պու ալչադ դարը ,
սիգին պուլունտուղունուղ մահէլլէ կէլմիշ , վէ սիղտէ անըն
թասվիրինի չըղմանա մուվաֆֆադ օլմուշսունուղ :

Եթիէն . - Ֆիլվադը , պու կիպի թէսատիւֆլէր , զարիպ տիր :
Լիւսիէն Լասլու , պու արա , կէօղլէրինի ժանըն
թասվիրինէ տիքմիշ օլտուղու կիպի , Ժօրթ տաիի , վալի-
տէսի զանն իթտիկի մատամ Տարիէնէ պագմագտան տուր
օլմամագտա իտի :

Լիւսիէն . - (Պիրտէն պիրէ .) Հագըգէթէն պու բէք
զարիպ հալ տիր :

Եթիէն . - Հա՞նկըսը :

Լիւսիէն . - Ղարիպ պիր միւշապէհէթ , նաղարը տիգգա-
թըմա չարըրէօր :

Զքրիեհն . - Պէսպէլլի , Ժան Թօրթիէնին՝ Թանըտըղընըզ մատմուաղէլ Լիւտի իլէ միւշապէհէթի , տէյիլ մի : - Լաքին պունտան տօլաեը Թէաճճիւպ իտէճէք սէպէպ եօգ տուր , չիւնքի Լիւսի , անըն գըղը տըր :

Աիւսիեհն . - Տիկէր պիր միւշապէհէթտէն պահա իտիեօրում :

Զքրիեհն . - Տիկէր միւշապէհէթտէն մի :

Աիւսիեհն . - Էվլէթ ... ֆազաթ , պու խուսուստա եանըլապիլիրիմ , դիրա , սիննճէ ֆարգ՝ պիւեիւք տիւր : - Պէնիմ պիւտիկիմ գարը , էլլի եաչընը կէչլին տիր :

Զքրիեհն . - Պու տէտիկինիզ գարը՝ հտնկը սընըֆա մէնսուպ տուր :

Աիւսիեհն . Ամէլէ սընըֆընա մէնսուպ տուր : Փագիր , ֆազաթ նամուսըւ , սէպաթլը , վէ զայրէթլի պիր գարը տըր քի , չիւպհէսիզ Ժան Թօրթիէ իլէ ապլա միւնասէպէթի պուլունմամագտա տըր :

Զքրիեհն . - Պու գարը Բարիստէ մի իգամէթ իտիեօր :

Աիւսիեհն . - Էվլէթ , զանն իտէրիմ քի , բէք չօգ զէմանտան պէրի տիր Բարիստէ իգամէթ իթմէքտէ տիր : - Վազթիլլէ Ալֆօրվիտէ իգամէթ իտէր իմիշ , հաթթա բէտէրիմի Թանըտըղընը տա պանա սէօյլէմիշ տիր :

Զքրիեհն . - Օլ վագըթ նէ՝ իշ իլէ մէշղուլ իմիշ :

Աիւսիեհն . - Պու կիւնքի կիպի , էթմէքճիլիք իլէ մէշղուլ իմիշ :

Զքրիեհն , - Իամի նէ՝ տիր :

Աիւսիեհն . - Լիզ Բէրրէն տիր : - Փագաթ , մութլագա եանըլըեօրում , վէ պու Թասվիրէ լաեըգըյլա պագտըգճա , խէթամը անլաեօրում : - Կէրչի լէհճէսինին պաղը նօղթալարը պու Թասվիրէ պէնղէմէքտէ իսէտէ , պու ճիւմիլէ իլէ շու միւշապէհէթին , սըրֆ պէնիմ գուվլէյի Թէխայեիւլիեմտէ մէվճուտ օլըպ , հագըգէթտէ խէ , հիշ պիր միւշապէհէթ պուլունմամագտա տըր :

Բշ Հարման , տիւշիւնճէլի կէօրիւնմէք իսթէմէտիկի հալտէ , զիւտտէսիլլէ տիւշիւնճէլի կէօրիւնէրէր , ֆիբրլինտէն ,

— Շու թասվիր՝ բէք չօգ չէյլէրի խաթըըըմա պըրադ-մագտա տըր . . . իմտի , պու թասվիր պանա աեխտ օլմալը տըր , տիմէքտէ իտի :

Օ սըրատա , Էթիէն Դասթէլ , թասվիրինին իսթիւնիւ էօրթտիւ :

Քօլ . - Բէսսամ էֆէնտի , շիւպհէտիլ պու թասվիրինիլ սաթըլըդ տըր :

Էթիէն . - Պու սիւայի պանա իրթապ իթմէքլիկինիլին սէպէսլինի սօրմագլըլըմա միւսաատէ իրէ՛րմիսինիլ :

Քօլ . - Զիրա , պիրինճի մէրթէպէտէ շայեանը հայրէթ օլտուղսնու կէօրտիւկիւմտէն , բէսթիւքլիկինիլին սալօնու-նա շէրէֆ կէթիրմէք իշին , սաթըն ալմագլըլը արղու իտի-կօրում :

Էթիէն . - (Թէպէսսիւմլէ .) Լաքին , աղիլիմ միւսիւ Հարման , քէնտի գալլինիլ իւղրէ , բէսթիւքլիքտէն անլա-մաեան պիր ատէմին , պու խուսուստա իլհարը հէեհէճան իլլէմէտի , էրէյիճէ դարիսպ տիր :

Քօլ . - Հագգլըսընըլ , անճագ սիլին էսէրինիլ , պէնիմ իւզէրիմտէ թէէսսիրի աղիմ հասըլ իթմէքտէ տիր . . . Շու թասվիր , վէ անըն պօեասը , կէօթէրիչիլ , վէհասըլ թէքմիլի , միւքէմմէլ տիր : - Նիհաեթթ իւլ քէլամ , ֆիեաթը հէր նէ տաթի օլտա , պու թասվիրի սաթըն ալմագ իսթէրիմ :

Էթիէն . - Լաքին , էֆէնտիմ , պու պապտէ պիր միւշ-քիւլ վար տըր :

Քօլ . - Նէ՛ կիպի :

Էթիէն . - Պու թասվիր պէնիմ աէյիլ տիր :

Քօլ . - Հէր բիմին իսէ , պէլքի պանա թէրք իթմէկէ մուվաֆֆագաթ իտէճէք տիր :

Էթիէն . - Շիւպհէմ վար տըր , եախօտ տահա տօղրու-սու , մուղայիրինէ էմինիմ , - Թահթը հիմաեթմտէ պիւեիւթ-միւշ օլտուղում ժօրթ , այրըճա նէ՛ վալիտէսինին , վէ նէ՛ տաեղսը բահիպ Լօթիէնին թասվիրլէրինէ մալիք օլմատըլըն-տան , պու թասվիրի պէն քէնտիսինէ վիրմիլիմ տիր , վէ պէտէլէն պիւեիւք պիր սէրվէթ տաթի պուլտա , պու-

նու ելտէն չըդարմանեաճաղընը զանն իտէրիմ:

Պօթ . - (Եկւքսէք սէտա իլէ .) Օլ պապտէ սէրպէտթ .
ճէ եէմին տախի իտէպիլիրսինիլ , տօսթում . - Զիւնատէսիլլէ
էսէֆ իտէրիմ քի , մուգատաէս պիր սէպէպ , Մ . Բօլ Հար-
մանըն արզուսունա մուվաֆֆադաթ իթմէքիկիմէ մանի օ-
լլուեօր : - Պու սըրստա իթթիւազ իյլէտիկիմ հարէքէթի ,
հէր քէստէն զիւնատէ քէնտիսի թադտիրէ միւզթէտիր տիր :

Քօլ . - Հարէքէթինչի անլաւօրում , վէ թադտիր տէ ի-
տէրիմ : Պունունլա պէրապէր պէօյլէ պիր կիւզէլ էսէրի էլիմ-
տէն զաչըրտըղըմ իչին տախի պէզաւէթ միւթէսսիւֆիւմ :
- Հէր նէ հալ իսէ , պունուն իւզէրինէ արթըզ լազըրտը
իթմէնէլիմ : - Շիմտի , էֆէնտիլէր , թաամ վադթինէ տէ-
կին , Պուաւա կիտիպ , պիր տէվը իթսէք նա՞րըլ օլլուր :

Հաղըր պուլունան իւչ զաթ , ֆապրիգաթօրուն թէք-
լիֆինէ մուվաֆֆադաթ իթմիլլէր իքէն , իւզմէթճի կէլիպ ,
լանտօ արապասընըն , մատմուազէլ Մարի թարաֆընտան
կէճնտէրիլիլլ օլտուղու խապէրինի վիրտի :

Քօլ . - Իլթէ պու բէք իյի օլտու . . . պու հալտէ , տէօրթ
քիչի իսթիւտալ իտէպիլլէճէք պիր արապա արամադտան խա-
լի օլտուղումուզ ճիհէթլէ , Դասդատա կիտիպ , օրատա իչ-
թիհամըզը աչմագ իւզրէ պիր ազ իչրէթ իտէրիլ :

Էթիէն Դասթէլ , խանէսինէ կէլմիլ օլան քէնտի տօսթ-
լարընը վէ միւսաֆիրլէրինի , իչ էլպիսէսիլլէ դապուլ իթմիլ
օլտուղունսան ,

— Միւսաատէ իտին քի , կիտիպ սօգադ էլպիսէմի կի-
նինէնիմ . պիր աղտան կէլիրիմ , տէտի :

Մէրզում , էսվապընը թէպտիլ իթտիկի էսնատէ , քէն-
տի քէնտիսէ ,

— Պու ատէմ պանա հէր հալտէ շիւպհէլի կէօրիւնիւ-
եօր . . . վադաա քէնտի քէնտիսինի զապթ իթմէքիկէ ֆէվ-
դէլատէ միւզթէտիր իսէտէ , պու ճիւմլէ իլէ սիմասընըն
թէպտիլ օլտուղունու իքի իւչ տէֆա կէօրտիւմ : - Պու պիր
ալլադ հէրիֆ տիր , էօյլէ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշում
տուր , անճագ պու խոստուտա իսպաթլարըմ եօդ տուր . . .

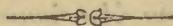
աճապա պու խապածլարը նէրէտէն պուլապիլէճէեիմ, տի-
մէքոէ իտի :

Բէսսամըն, պու միւլահաղատա օլտուղու զէման, Բօլ
Հարման տախի, կէօրտիւկիւ վէ իշիթտիկի շէյլէրտէն աօ-
լաեը դաեէթ տիւշիւնճէլի պուլունմասընա րաղմէն, էօլլէ
պիր քէյֆլի հալաէ կէօրիւնիւեօրտու քի, Լիւսիէն Լապրու
իլէ ժօրթ Տարիէեի, մէզքիւր կէօլթէրիշիլլէ ալտաթապիլ-
մէկէ մուվաֆֆադ օլտու :

Մէրգում, եիւքսէք սէտա իլէ լագըրաը իթմէքսէ,
Լիւսիէնին վէ գըղընըն միւսթադպէլի իչին բարլադ թոսալ-
վուրլարտա պուլունմագտա, Ալֆօրվիլ ֆապրիգաոընըն միւ-
ճէտտէտէն ինչաաթընտան պահս իյլէմէքոէ, վէ իլթէսի
հաֆթատան պէտէն, Լիւսիէնին, իճրա օլունաճագ օլան
ինչաաթ բլանլարըյլա մէշղուլ օլմասընը արզուլէմէտէ իտի :

Հալպուքի Լիւսիէն, պու մուհալէրէտէն սըգըյմագ-
տա օլուպ, Էթիէն Գասթէլին ալտէթի իւղէրինէ մուհա-
վէրէ տէ խիթամ պուլտու :

Պէօլլէճէ պիղիմ տէօրթ ահալապ, Էթիէն Գասթէլին
տայիրէսինտէն չըգըպ, գաբուտա քէնտիլէրինէ պէքլէմէք-
տէ օլան լանտօեա րաքիպէն, Պուլօնեը օրմանընա կիթ-
տիլէր :

22

Միւրիւն սողաղընտարի թաամ, սաաթ եէտիտէ հաղըր օլաճադ իտի :

Բօլ Հարմանըն մալիք օլտուղու խանէ կիպի միւքէմմէլ պիր խանէտէ , վազըթ պուլունտուգտան պաշգա , հէրնէվ լէվաղիմաթ տախի մէվճուտ օլտուղու հալտէ , պիր աշճը պաշընըն , վէրիլէն էվամիրէ թէվֆիգան լաեըգլը թաամ լար թէտարիք իաէպիլէճէկի տէրքեար օլուպ , նասըլ քի խանէյի մէգըիւրըն աշճը պաշըսը տա , Մարինին թալիմաթը մուճիպիլնճէ , ալէա թաամլար հաղըրլաճադլըղը վատ իթտի :

Մարի իսէ , պիր թազըմ թաթլը բիւհալար իլինտէ պուլունմասըյլա , դաթիէն մէսուտ օլտուղունու հիսս իթմէքտէ իտի :

Սաաթ ալթը պուչուգտա , իլէրուտէ զէվճի օլաճադ տէլիգանլը իլէ բէաէրի վէ տիկէր տալէթիլիլէր վասըլ օլտուգլարընտան , մէգպուրէնին սապըրսըղըղը իսթամ պուլտու :

Շէօյլէ քի , լանտօ արապասը , Պուլճնեը օրմանընտան ալտէթլէ , խանէնին հալիլիսինէ կիրտիկի էսնատէ , Մարի , տախիլի մէսէրրէթինտէն նաչի եիւգիւ գըզարմըլ օլտուղու , վէ տօտաղլարընտա էսէրը թէպէսսիւմ միւչահէտէ օլունտուղու հալտէ , պու եէնի կէլէն զէվաթը իսթիգպալ իլին , հալլի գաբուսու նէրտիվէնինն է'ն եիւքսէք գատէմէսի իւղէրինտէ տուրմագտա իտի :

Ջանն իտէրսին քի , մէրգումէ , Բարիսէ մուվաաէլէթին տէն պէրու զայպ իթմիլ օլտուղու գուլլիլէթին նըսֆընը , եալընըլ պիր գաչ սաաթ զարֆընտա եէնիտէն քէսպ իթմիլ իտի :

Էթիէն Դաաթէլ , իլք տէֆա օլարագ , Փապրիգաթօրը մէրգումուն խանէսինէ կէլմիլ օլտուղու ճիհէթլէ , մատմուա :

ղէլ Մարի, գապուլիսէթ օտալարընը, վէ խուսուսիլէ, ա-
նըն իրթար վէ թալսիսէլէրի մուճիպինճէ տիւղմէքաէ օլ-
տուղու թասվիրէրի, վէ պու թասվիրէրին դօնուլմուշ պու-
լունտուղու մահէլլի կէօթէրմէք իթէտի :

Բէսսամ, պու արղուեա մուվաֆիադաթլա, խանէնին
թանղիւմթընըն կիւղէլլիք վէ նէֆասէթինտէն տօլաեը կէնճ
դըլը խալիսանէ թէպրիք իթտի :

Իշպու քիւչիւք սէյեսահաթ հէնուզ խիթամ պուլմուշ
իքէն, խանէնին է'ն պաշ խըտմէթճիսի, միւքէմիլէլ պիր էս-
վապ կիլինմիշ օլտուղու հալտէ, կէլիպ, սօֆրանըն հազըր
օլտուղունու խապէր վիրտի :

Մէդրիւր թտամ, Բօլ Հարման իլէ Լիւսիէն վէ էթիէն
իլին պիր ադաճըլ մէճպուրի օլմաղլա պէրապէր, Էրնէ
քէյիլի սուրէթտէ ճէրէեան իթտի, վէ թատման սօնրա,
քիւչիւք սալօնա կիտիլէրէք, օրատա տալսի դահվէ, մէշու-
պաթ վէ սիկարա իլէ վադըթ կէչիրիլտի :

Ագչամըն սաաթ օն պուշուգ սուլարընտա, Բօլ Հար-
ման, պիր աղ քեաղըտ վէ դալէմ կէթիրտիպ, Ժօրթ Տա-
րիէհի քիւչիւք պիր մասանըն դարչըսընտա օթուրթտու, վէ
քէնտիսի տէ տնըն եանընտա օթուրտուղտան սօնրա,

— Աղիղիմ ալօգաթ, եարըն, մուգալէլաթ մուհար-
րիրիմէ կէթիւրէճէք օլտուղում, վէ օն պէշ կիւնտէն իմզա
խտէճէք օլտուղումուզ մուգալէլէնին միւսվէտտէսինի դա-
լէմէ ալմանըղը ըէճա խէրիմ, տէյի պէեան իլլէտի :

Ժօրթ, էլինէ պիր դալէմ ալըպ, հէմ ճիտտի վէ հէմ
տէ թօհաֆ պիր հալ իլէ,

— Էմրինիղէ հաղըրըմ . . . լաքլին զանն խտէրիմ քի, չու
սաաթտա պէօլլէ պիր միւսվէտտէ եազմաեա իհթիեաճ եօգ-
տուր . . . պունտան տա դաթինաղար, մուգալէլաթ մուհար-
րիրէրինէ մախսուս օլան թապիրլէրի տէ պէն պիլմէմ . . .
Նալընըղ եաղըլաճադ սէնէտին պաչըճա էստսընը իշար իթ-
մէրլիք, զանն խտէրիմ քի քեաֆի տիր, տէտի :

Բօլ . — Էվլէթ :

Էքրիկն . — (Ժօրթուն արդասընտա տուրմուշ օլուպ, սի-

կարասընը իյմէքտէ օլտուղու հալտէ .) Էվվէլ Էմիրտէ , Էվ-
լէնէճէք դըզըն բէտէրիւն , սօնրա դըզըն վէ սօնրա տախի
կիւվէյի օլաճագ քիմնէնին խիմլէրի իշար խտիւմէք լաղըմ
սըր :

Փօրժ . - (Բօլա խիթաղէն .) Բէք իյի . . . իմտի , սըր-
զիմ սիղ սէօյլէքին տէ , պէն եաղաքըմ :

Բօլ Հարման չէօյլէ իմլա իթտի .

« — Միւթէվէֆա Սէզէր Հարմանըն , վէ քէզալիք միւթէվէ-
« Փիւնէ գէվճէսի Տէզիրէ-Դէր-Սօլվօնուս մախտուսու իմ Հարման
« 1832 սէնէսի ապրիլինին 21 ինտէ , Գօթ տ'Օր Էնալիքի տախի-
« լինտէ , Տիօն չէհրինտէ տօղմուշ , վէ մէմալիքի միւթէմիայի
« Ամէրիգանըն Նիւ-Եօրգ չէհրինտէ թէվէլիւտ իթմիշ օլան Նօէմի
« Մօրթիմէր իլէ Էվլէնմիշ իքէն , տուլ դաւմըշ օլուս , մաքինա ին-
« Հաաթըլա մէշըսլ օլտուղու , վէ սահիսի Էմիսք պուլունտուղու
« հալտէ , Բարիստէ , Միւրիլօ սօգաղընտա մուգիմ տիր . »

Էթիէն Դասթէլ , քէմալ տիգգաթլէ , իշիթտիկի սէօզ-
լէրի գուվէյի հաֆըզասընտա հէքք խտէճէք պիր սուրէթ-
տէ տինլէմէքտէ իտի :

Փօրժ . - Բէք իյի . շիմտի տէ դըզընըլ հագգընտա եա-
ղըլաճագ սէօզլէրի սէօյլէքին :

« — Մարի-Նօէմի Հարման՝ Բօլ Հարմանըն վէ անըն միւթէվէ-
« Փիւնէ գէվճէսի Նօէմի Մօրթիմէրին գըզը օլուս , 1864 սէնէսի
« յուլիսինին 30 ունտա , Նիւ-Եօրգ չէհրինտէ տիւնեաեա կէլմիշ
« տիր . »

Փօրժ . - Թէմամ , պու տա օլտու , շիմտի սըրա կէլտի
կիւվէիէէ :

Լիւսիէն , հալէա ըիւեա իչինտէ եաշաեօր օլտուղունու
ղանն իթտիկի , վէ տալիմա Էթիէն Դասթէլին թէհասիր վէ
նուֆուզունա թաալիլիէթ իյլէտիկի հալտէ , շու եօլտա
իմլա իթտի :

« — 1855 սէնէսի հոկտեմբերի 9 ունտա , Սէն Էնալէթի տա-
« խիլինտէ Ալֆօրվիլ նամ մահէլտէ , միւթէվէֆա Ժիւլ-Ատրիէն
« Լապրունուս , վէ գէվճէսի միւթէվէֆիէ Կարի Պէրթիէնին մախ-
« տուսու Ժիւլ-Լիւսիէն Լապրու : »

Փօրժ . - Պու աա եազըլտը : - Շիմտի , էֆէնտիմ , իզտի-
վաճ մուգավէլէսինին շարթլարընը , վէ խուսուսիյլէ գըզը-
նըզը նէ՝ գանուռն թահթընտա էվլէնտիլմէք իսթէեօր իսէ-
նիզ , անլէրի տէ պանա սէօյլէեին :

Քօլ . - Գըզըմը , գանուռն միւշթէրէք թահթընտա էվ-
լէնտիլմէք իսթէրիմ . զաթէն , պիր զէվճէ , անճադ պու-
նունլա էմնիյեթի քեամիլէ իթա օլունապիլիը : Գըզըմ իչին ,
թրախումա օլարագ , պիր միլեօն ֆրանգ . նագտ վէրիլիմ ,
վէ Լիւսիէնէ տէ , Ալֆօրվիլէքի արագիտէն մաատա , պաշ-
գաճա պիր միլեօն ֆրանգ իթա իյլէրիմ :

Նիւսիէն . - (Աեաղա դալգարագ .) Լաքին , էֆէնտիմ ,
պէօյլէ պիր սէրվէթէ լանըզ օլմագ իչին , պէն սիզէ նէ՝ եաբ-
մըշըմ տըր :

Քօլ . - Պանա նէ՝ մի եաբտընըզ : - Պունճա զէմանտան
պէրու միհն ու մէշագգաթ իչինտէ եաշամագտա օլան սէվ-
կիւիւ Մարիմին սաատէթինի թէէմին խիեօրսունուղ . . .
Պէնիմ իչին պու գատարը քեաֆի տէյիլ մի տիր :

Պատէհու , մէրգում շէօյլէ իլալէ իթտի .

— Պու մուգավէլէտէն պաշգա , արամըզտա պիր շիր-
քէթ մուգավէլէսի եաբըլաճագ , վէ քեաֆֆէյի թէմէթ .
թիւիւն նըսֆը սիզէ աեիտ օլաճագ տըր , - Պու պապտէ ի-
թիրազ իթմէեին , վէ բէք զիեատէ ճէօմէրտճէ տալրանտը-
զըմը իսպաթէ չալըշմանըն : - Էօյլէ ֆարզ իալինիզ քի , պէն
սիզի տիւշիւնմէեիպ , եալընըզ գըզըմը տիւշիւնիւեօրում . . .
Աղիգիմ Լիւսիէն , էլինիզի պանա ուզաթըն . . . հէր շէյ
գարարլաշտըրըմըշ տըր :

Լիւսիէն , ֆապրիգաթօրը մէրգումսուն էլինի մաքինա-
վարի թութտուղունտան , պուզ կիպի սօուգ օլտուղունու
հիսս իյլէտի իսէ տէ , պու պապտէ թէաճճիւպ իթմէքիք
խաթըրնա պիլէ կէլմէտի :

Քօլիէն . - Հագըզէթէն , միւսիւ , սիզին հէր հալինիզ ,
գրալարա լանըզ վէ մախսուս տուր : - Պինապէրին , պիր ալ-
չաղըն , Լիւսիէն Լապրունուն բէտէրինի գաթլ ու թէլէֆ
իթմէքլէ , էլինտէն դասպ իթմիշ օլտուղու սաատէթէ , պու

քերէ , սիզին , պու տէլիգանլընա իթա իյլէմէնիզտէն տօլա , եր զիեառէսիյլէ մէմնունում :

Սապըգէն ժադ Կարօ խամինի թաշընան խապիս , մէզ-քիւր քէլմէլէրի իշիթ տիկիտէ , լէհէսի փէվգէլատէ սօլ-տու , լաքին , պիրտէն պիրէ , հալէա եաղմագտա պուլունան ժօրթա տօղրու կէլտիկինտէն , բէսսամ , մէրգումուն սօլ-կունլուդունա կէօրէմէտի :

Կէնճ ալօգաթ , դալէմինի մասանըն իւզէրինէ վաղ ի-տէրէք ,

— Էկէրչի պաշգա տիեհէհէկինիզ եօգ իսէ , իշթէ պու պիթտի , տէտի :

Բօլ . — Եալընըզ պիր տիեհէհէկիմ տահա վար տըր :

Փօրթ . — Նէ՞տիր :

Բօլ . — Էկէրչի Լիւսիէն Լապրունուն զէվհէսի , պիլա վէլէտ վէֆաթ իտէր իսէ , մէրգում , զէվհէսինին սէրվէթի-նէ վարիս օլաճագ տըր :

Փօրթ . — Պու շարթը եաղմագ պիհուտէ տիր . . . զա-թէն դանունը միւշթէրէք թահթընտա էվլէնմէքիկին նէ-թիհէլէրինտէն պիլի տէ պու տուր . . . Զանն իտէրսէմ , չիմ տի եաբըլաճագ չէյ , Ալֆօրվիլտէքի արաղիեհէ պիր գըյմէթ քէսմէրտէն իպարէթ տիր :

Բօլ . — Իքի եիւզ պին ֆրանգ եաղըն :

Աիսիհէն . — Լաքին , էֆէնտիմ , օ դատար գըյմէթի եօգ տուր :

Բօլ Հարման , մէրգում տէլիգանլընըն սէօղիւնիւ գաթթ իտէրէք ,

— Սըթըգ եաղըմըշ տըր . պէն օ տրաղիեի , ագալլի իքի եիւզ պին ֆրանգ թախմին իտէրիմ , վէ եանըլմագտա օլմատըղըմա տա էմինիմ , տէտի :

Ժօրթ Տարիէ , դալէմինի եէնիտէն եերէ գօյտու , վէ էն մահիր մուգալէլաթ մուհարրիրինին պիլէ եաղմաեա-ճաղը սուրէթտէ զաեթ վաղիհ պիր լիսան իլէ վէ մուխ-թասար սուրէթտէ թահրիր իթմիշ օլտուղու մուգալէլէ միւսվէտտէսինի եեւքսէք սէտա իլէ օգուտու :

Իթիէն Գասթէլ, Բօլ Հարմանն սիմասընա եան կէօղ իլէ տիգդաթ իթտիլի սըրատա, օդունուլան ճիւմէլէրի տինլէմէքտէ, վէ Բօլուն սիմասը, քէնտիսինէ օլ դատար սաքին սուրէթտէ իտի քի, էֆքեարընտա մէմուլտէն խարիճ պիր թէպէտտիւլ զուհուրա կէլէրէք, քէնտի քէնտիէ, —

Մութլադա զաննիեաթըմտա եանըլընօրում... է- կէրչի պու ատէմ, հազըղի Բօլ Հարման օլմասա իտի, քէն- տիսինի դուրթարաճագ եէրտէ, մահվընա սէպէպ օլաճագ եօլտա պիր քիւսթաթիլըղլա հարէքէթ իթմէքլիկէ ճէսարէթ իտէմէղ իտի... Ֆագաթ; պու խուսուստալի շիւպհէլէրիմ նէ՝ մէրթէպէ ապէս օլսա, իշպու շիւպհէլէրիմի իղալէե սայ իտէճէեիմ, տիմէքտէ իտի:

Օնտան սօնրա, իշ իւզէրինէ լագըրտը օլմանըպ, մէ- վատտը ումուլիէ էլզէրինէ պահս օլունմանա պաշլանտը, վէ սաաթ օն պիր պուշուգ րատալէրինտէ, կիթմէք իւզ- րէ աեաղա դալգալընտա, Բօլ Հարման,

— Էֆէնտիլէր, պու մուգալլէլէնին, իշպու կիւնտէն ի- թիպարէն, օն պէշ կիւն սօնրա պուրատա իմղալանաճաղընը ունութմանըն: — Օ կիւնիւ, քեամիլէն խուսուսի վէ տօսթա- նէ պիր զիեաֆէթ վէրիլիպ, պատէհու պիւեիք պիր սուա- րէ թէրթիպ օլունաճագ սըր: — Տօսթլարընըղ իլին սիղէ պիր թաղըմ եաղըլմամըշ տալլէթնամէլէր կէօնտէրէճէեիմ, սիղ, իճապ իտէն մահէլլէրէ եաղըպ կէօնտէրինիղ, տէտի:

Մարի, էլինի Լիւսիէնէ ուղաթըպ, եալաշ սէտա իլէ:

— Նարըն, էօլլէ թաամընտա երինէ պուլուշաճաղըղ, տէյի՛լ մի, տէտի:

Լիւսիէն, մէղպուրէնին էլինի թուլթուպ, տօտաղլա- րընա կէօթիւրէրէք,

— Էվվէթ, մատմուլաղէլ, տէյի ճէվտալ վիրտի:

Մատմուլաղէլ Հարման, մէրգում տէլիգանընըն պուսէ- սինտէն, գալպի միւթէէսսիր օլուպ, եանագլարը ֆէվգէ- լատէ գըղարտը, վէ կէօղլէրինտէն, զանն իտէրսին քի գը- ղըլճըմ սըչրամանա պաշլատը: Լաքին, այնի վագըթտա գուրու պիր էօքսիւրիւք, զանիֆ կէօքսիւնիւ սարամադ-

լա, տիհանընտան աճը աճը պիր ինչեմէ իշխտիլտի :

Էթիէն, ժօրթ վէ Լիւսիէն, քէմալ քէտէր ու էլէմ իւզ-
րէ մէրգուժէնէ աթֆը նազար իթտիլէր :

Ֆիլվազը, պու կէնճ գըղըն պուլունտուղու հալ գա-
տար աճընաճաղ. պիր հալ թասավվուր օլունամաղ իտի,
էօյլէ պիլ հալ քի, նայիլի սատտէթէ եալընըզ իքի ատըմ
դալընմըջ օլտուղու դանն օլունտուղու թագտիրտէ, էճնիւ
ալընմաղ օլան պիր մանի, եանի էօլիւմ, պու սատտէթէ
վասըլ օլունմագլըզա գարըջ սէտտ չէքմէքտէ իտի :

Նիհանէթ, ճէմիյէնէթի մէղքիւրէ տաղըլտը, վէ Բօլ
Հարման, գըղը Մարի իլէ եալընըզ դալընճա, դօլլարընը
մէղպուրէիէ ուղաթալաղ,

— Էյ, սէվկիլիլ գըղըմ, շիմտի մէսլուս վէ պաթիթի-
եալսըն, տէյիլմի, տէտի :

Մարի. — Էվվէթ, էֆէնտի բէտէր, քեամիլէն մէսուտ
վէ պաթիթիեարըմ... Մէսէրրէթիմ օլ գատար աղիմ տիր
քի, ատէթա սլանա ֆէնալըզ մուճիպ օլմագտա տըր : Պի-
նապէրին պիր աղաճըզ իսթիրահաթա իհթիեաճ հիտ խի-
եօրում :

Կէնճ գըզ, պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, պիր
գաչ սանիյէնէտէն պէրու էօքսիւրիւկիւ տուրմուշ իտի :

Բօլ. — Հայտէ, սէվկիլիւ գըղըմ, կիթ լահաթընա
պազ... Պիր աղ ուեուր իսէն, քէսպի սիւքիւնէթ իտէրսին
... Ղաեէթ չէտիտ հէեէճանա տիւչար օլմագլըզ, հաղը-
դէթէն սէնին իչին մուղիրր տիր : — Լաքին, համո օլտուն,
օ հէեէճան վէ թէէսսիւրլէր տէ խիթամ պուլտու, վէ եա-
ղընտա Լիւսիէն սէնին ղէվճին օլաճաղը ճիհէթլէ, կիւզէլ
պիր սատտէթ տէվլրինէ եաղլաչմագտաւըն... հայտէ,
գըղըմ, հայտէ կիթ, լահաթլան :

Բօլ Հարման, գըղընը գուճաղլատը, վէ ժօրթ Տարիէ-
նին գալէմէ ալմըջ օլտուղու մուգավէլէ միւսվէտտէսինի եէ-
տինէ ալսարազ, քէնտի տայիրէսինէ չէքիլտի :

Մէրգում, օտաւընըն գաբուսունու գարար գաբամազ,
թալըտըզ մասքէ աչաղը տիւշմիւշճէսինէ, լէհճէսի թէպ-

տիւ օլտու, վէ պիր իսկէմէ իւզէրինէ օթուրտուդտան սօն-
րա, մէյեուսանէ շու սէօղլէրի սէօլէտի.

— Տահա պաշգա դօրգաճագ նէ սէպէպիմ դալտը,
վէ նէ կիպի եէնի մուսաթարա պէնի թէհաիտ իտիեօր:
— Լիւսիէն Լապրուեու ֆամիլեամա տախիլ իթտիկիմ, անըն
դալպինտէ, Լիւսի Թօրթիէ հադգընտա մէվճուտ օլան աշգ-
ու սէվտա տույդուսունու մահվ իյլէտիկիմ, վէ Լիւսի իլէ
Լիւսիէն արասընտա էօնիւ ալընմաղ պիր սէտա չէքտիկիմ,
վէ Լիւսիէնին՝ զըզըմ իլէ իզտիվաճը սաաթը, պէնի, քէն-
տիսինէ հաքիմ գըլաճագընա շիւպհէ իթմէտիկիմ հալտէ,
Ժան Թօրթիէ թէսմիեէ օլունան կէչմիշ զէմանըն պիր խէ-
եալի, նի՛չին պիրաէն պիրէ գարչըմա չըգըեօր:

«Շու րէսսամ, Ժանը թանըեօր... չիւնքի անըն թա-
վիրինի, շայեանը հայրէթ պիր միւշապէհէթլէ չըզմըշ տըր...

«Մէվգուֆ օլտուդու հապսխանէտէն ֆիրար իթմիշ օ-
լան Ժան Թօրթիէ, մէրգում րէսսամա թէսսատիլֆ իտէպի-
լիր, վէ թէսսատիլֆ իտէճէք տիր: — Վէ օրէսսամ վասըթա
օլարագ, մէզպուրէ, Լիւսիէն իլէ միւնասիպէթ իտէպիլիր,
վէ պագալըմ, շիմտիեէ գատար Լիւսիէն օգարըեը կէօրմէ-
մի՛շ մի տիր: — Պագալըմ, Ժան Թօրթիէ իլէ միւշապէհէթի
օլտուդունու պէեան իյլէտիկի օլ էթմէքճի Խաթուն, օլ
Լիզ Բէրրէն, պիզգաթ Ժան օլուպ տա, սախթէ պիր իսիմ
թահթընտա քէնտիսինի կիզլէմէեօր մու: — Խմտի, պու Ժան,
մէրգում տէլիգանլընըն պու մէրթէպէ եադընընտա օլ-
մասըյլա, էլպէթթէ եադըն պիր զէմանտա թէհտիտամիզ
օլապիլիր:

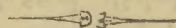
«Պինաէն ալէյհ, պէնիմ րահաթըմ ասյա թէքմիլ
օ՛լմահաճագ մը տըր: — Գօրգու՝ միւշապէտէն ույդումու
րահաթսըզ մը իտէճէք տիր:

Բօլ Հարման, օթուրմուշ օլտուդու իսկէմէտէն գալ-
գըպ, շու վէճհ իլէ իլավէի մէգալ իթտի.

— Գօրգում մու... լաքին, պու ատէթա տիվանէլիք
տիր: — Նէտէն գօրգաճագըմ: — Պէնիմ իսմիմ Բօլ Հարման
տըր, վէ մուշթաղամ քեաղըտլարըմ պուլունտուդունտան,

— Սիւ ժաֆ Կարսաւանդ, — տէեհէնէ , օ քեաղըտարը կէօսթէ-
րէճէեհիմ . . . Ժադ Կարօ էօլմիւշ տիւր . . . Հագըգէթի հալի
պիլիր եալընըդ պիր քիմնէ վար տըր քի , օ տա Օվիտ տիր ,
վէ Օվիտ , պէնիմլէ , ճինաեթ վէ մէնֆաաթ պաղիլէ մեր-
պուլթ օլտուղունտան , ապա վէ գաթա պանա գարշը շա-
հատէթէ դալգըշամաեաճաղընա իշթիպահ եօգ տուր : —
Հայտէ , հայտէ , պէօյլէ պիր հալտէ պուլունարագ գօրգ-
մադըդ , տիվանէլիք տիր . . . Պէն հիւ պիր շէյտէն վէ հիւ
պիր քիմնէտէն գօրգմամ :

23

Լիւսիէն Լապուռ , Միւրիլլօ սօգաղընտա վագըր սախթէ
Բօլ Հարմանըն խանէսինտէն չըգտըդտան , վէ մէրգուռու ,
քէնտի քէնտիեի միւսթէրիհ վէ միւթմէյին գըլմաեա չալըշ-
մասընա ըաղմէն , ույգուռունու պիլէ հարամ իտէճէք էն-
տիշէլէր իշինտէ պըրագտըդտան սօնրա , էլինի , էթիէն Գաս-
թէլին գօլունա տաեաթարագ , միւէսսիր պիր սէտա իլէ ,

— Ահ , միւսիւ , նէ եարտընը . . . պէնի նէրէեէ սէվգ
իթտինիլ , տէտի :

Քրիէն . — Իգպալ ու սերվէթին սիղէ պէքլէմէքտէ օլ-
տուղու , ֆագաթ , սիզին կիթմէք իսթէմէտիկինիլ պիր մա-
հէլլէ սէվգ իթտիմ , աղիլ տօսթուր :

Աիւսիէն . — Լաքին , էօլմէք ըատտէսինտէ , վէ հէման
էօլմիւշ պուլունան պու դըդ իլէ պէն էվլէնէմէմ :

Քրիէն . — Դիւպալաղա իթմէեէլիմ . . . մատմուաղէլ Հար-
ման քէսպի իֆագաթ իտէպիլիլ :

Աիւսիէն . — Բէսպի իֆագաթ իթմէեէճէկինի սիղ տէ
բէք իլի պիլիրսինիլ :

Քրիեհն . - Խա՛յր , օ գըզ չիֆարէզիր օլապիլիր . . . Սիզ իսէ , պու սաեէտէ զէնկին օլաճագսընըզ . . . Սիզ , ագըլը պիր կէնճսինիզ . . . Պինապէրին բարլագ պիր միւսթագպէ- լինիզ օլաճագ տըր :

Ախսիեհն . - Պու իզտիվաճը պիր ան էվվէլ իճրա իթտիր- մէկէ չալըճմանըզլա , էլպէթթէ կիզլի պիր սէպէպինիզ օլ- մալը տըր :

Քրիեհն . - Հա՛յ , հա՛յ :

Ախսիեհն . - Լաքին , օ սէպէպի պէնտէն կիզլի թութու- եօրսունուզ :

Քրիեհն . - Սաատէթինիզի թէէմին իթմէք ալզուսու , սիզէ քեաֆի կէօրինմէեօր մու :

Ախսիեհն . - Խա՛յր , պու սըրատա սիզէ բէհպէր օլան միւլահազա պու տէյիլ տիր :

Քրիեհն . - Սէվկիւլիւ էվլատըմ , միւնհասըրէն սիզին մէն- ֆասթընըզ իչին չալըշաղըմը մուհագգագ պիլին , վէ քեա- միլէն պանա էմնիյեէթ իտիպ , բէճա իտէրիմ , պէնի իսթիճ- վապտան արթըզ տուր օլուն . . . Նալընըզ շունու պանա սէօյէեին քի , թահթը հիմաեէմտէ պիւեիւմիւշ օլան ժօրթ ճարիէ կիպի , պէնի , քէնտինիզէ սատըգ վէ սամիմի տօսթ տէյի թանըեօրմուսունուզ : - Իքիմիզ տէ եօլումուզա սալիք զլալըմ . . . Պըրագըն քի , սիյի , եօլունուզտան կէօթիւրսին- լէր , նիհաեէթինտէ մէմնուն օլաճագսընըզ . . . Հէր նէ իսէ , զանն իտէրիմ քի , խանէնիզին բիշկեահընա մուվասըլէթ իթտիք :

Ախսիեհն . - Էվվէթ , միւսիւ , իզամէթ իթտիկիմ խանէ չու տուր :

Քրիեհն . - Իմտի , սիզէ կիճէլէր խայր օլուն : - Հայտէ կիտին վէ բահաթ իտին : - Անճագ սիզտէն իսթէտիկիմ քեա- ղըսը , եարըն պանա կէթիւրմէկէ եախօտ կէօնտէրմէկէ ու- նութմաեըն :

Ախսիեհն . - Խա՛յր , ունութմամ :

Լիւսիէն՝ Էթիէն վէ ժօրթ իլէ թօղալաշաղդտան սօն- րա , քէնտի խանէսինէ կիրտի , վէ Միւրիլիօ սօղաղընտան

Մի րոմէանիլ սօգաղընա դատար ետեան օլարագ կէլմիշ օլան տիկէր իբի զաթտան կէնճ ալօգաթ, րէսսամըն դօլթուղունա կիրիպ, վէ պիր արապա մէրքէզինէ տօղրու իլէրլէնէրէք,

— Աղիզիմ վասի էֆէնտի, շու մէսէլէտէ պանա թէալլիւդ իտէր հիշ պիր խոսսուս ևօգ իսէ տէ, շուրանը իգրար իտէրիմ քի, պէն, վագը օլան շէյլէրտէն հիշ պիր շէյ անլամանօրում, տէտի:

Րէսսամ թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Աճայլպ, նէ՞ շէյի անլամանօրսուն, տէտի:

Փօրժ. — Սիզին խանէնիզտէ, Լիւսիէն նամընա օլարագ մատուազէլ Հարման իլէ կէօրիւշտիւկիւնիւզիւ իշիթտիմ, վէ Մ. Բօլ Հարմանըն խանէսինտէ տահա իլէրիեէ աթըլարագ, տօսթունուզուն իսմինէ, մէրգումուն զըղընը իզտիվաճա թէքիֆ իթտիկինիզի կէօրտիւմ:

Թքիէն. — Է՛յ . . .

Փօրժ. — Իլք մուամմա պու . . . իքինճիեէ կէլէլիմ. . . Լիւսիէնին, մէյեուսանէ պիր հալ իլէ, « — նէ՞ եօթընը պէն Նէրէեէ «էֆէ իմիշի» տէյի իֆատէ իթտիկինի իշիտիեօրում. . . Պու շէյլէրտէ նէ՞ կիպի էսրար մէվճուտ օլտուղունու անլամագ իւզրէ, մէրգում սիզի պիր չօղ պիւալլէր իլէ սըգըշտըրտըղը հալտէ, սիզ, տալիմա իքի մանէալը ճէվապլար իթասըյլա, գաշամագ վէրիեօրսունուզ, վէ պու խոսսուստա էսրար մէվճուտ օլտուղունու հագգըյլա զանն իթտիրիեօրսունուզ . . . Իմտի, պու շէյլէրին մանէասը նէ՞ տիր:

Թքիէն. — Մանէասընը Լիւսիէնէ սէօյլէտիմ . . . Պէն աշըն սաատէթինի արզու իտիեօրում:

Փօրժ. — Օ՛, պունա զաթէն պէն տէ իսքեաթ օլմուշում:

Թքիէն. — Վէ, պու սաատէթի թէէմին իշին, պէնճէ վաճիպէտէն ատտ իյլէտիկիմ թէշէպպիւսաթը իճրա իյլէեօրում:

Փօրժ. — Աղիզիմ վասի էֆէնտի, միւսաատէնիզէ մաղրուրէն թէքրար իտէրիմ քի, վիրտիկինիզ ճէվապլար էսրար

իլէ մէսթուր տուր . . . Սիդ , մութլադա պիւ մոգսէտէ տօղ-
ու եիւրիւեօրսունուդ :

Քրիէն . - Էվվէթ :

Փօրժ . - Լիւսիէն պէնիմ էն իյի տօսթում օլտուղու
հալտէ , իշպու մոգսէտի պանա պիւտիրէմէ զմիսինիդ :

Քրիէն . - (Վագարլը պիւ հալ իլէ .) Տօսթու օլան օ
տէլիգանլընըն բէտէրինին դաթիլինի արաեօրում :

Փօրժ . - (Եօլտա տուրարադ .) Հալէա նէ' տիմէք իսթէ-
տիկինիլի անլաեամաեօրում : - Տիմէք օլուեօլ քի , սիլ դա-
թիլի արաեօրսունուդ . պու հալտէ , ժան Թօրթիէնին ճանի
օլմատըղը իսպաթընա մալիք օլմալըսընըլ :

Քրիէն . - Հէնուղ եէտիմտէ իսպաթըմ եօդ տուր , լա-
քին , պու խուսուսա իսքեաթ օլմուշում տուր :

Փօրժ . - Վէ , Լիւսիէնին , մատմուաղէլ Մարի իլէ իդ-
տիվաճընը թաճիլ իթտիրմէքլէ , սիլին դավլինիլ իւղրէ ,
ժիւլ Լապրուեու էօլտիւրմիւշ , վէ քէնտի եէրինէ , պի-
աււշ ժան Թօրթիէնի մահքիւմ դըլտըրմըշ օլան շախսը մէյ-
տանա չըգարաճաղընըղը մը իւմիտ իտիեօրսունուդ :

Քրիէն . - Պէլքի . . .

Փօրժ . - Լաքին քիմի' իթհամ իտիեօրսունուդ :

Քրիէն . - Սէվկիւլիւ էվլատըմ , սէն տէ բէք չաբուդ ի-
լէրի կիտիեօրսուն . . . տահա պէն քիմսէեի իթհամ իթմէ-
եօրում : Արաեօրում , լաքին պուլամաեօրում . . . պունուլա
պէրապէր պիր նէթիճէեէ վասըլ օլմագ իլին , հիշ տէյիլ
խսէ , էլիմտէն կէլէնի եարաճաղըմ :

Փօրժ . - Անճագ , թէհարրիեաթընըլ , սիլի , Միւրիլօ
սօգաղընտա վագըր Բօլ Հարման նամ սահիլ սէրվէթին խա-
նէսինէ' մի սէվգ իտիեօր :

Քրիէն . - Էվվէթ .

Փօրժ . - Տիմէք օլուր քի , Բօլ Հարմանտան չիւպհէ ի-
տիեօրսունուդ :

Քրիէն . - (Սապըրսըզլըդ ալէամէթի կէօսթէրէրէք .)
Հէնուղ քիմսէտէն չիւպհէ իթմէքտէ օլմատըղըմ , գա՛ն
տէֆա թէքրար իթմէք լաղըմ տըր :

Ժօրժ . - Սիրին իհիեաթքեարանէ լիսանընդ , նէ տի-
եհէհիմի շաշըթըեօր : - Պանա էմիեէթինիզ եօգ մու տուր :

Զքիհն . - Սէվկիւլիւ էվլատում , սէն պիր ալօդաթսըն ,
վէ դիեատէսիյէ ազիւ վէ ֆէթինսին : Իմտի , պաղէն բէք
ճիւղի ալէամէթ , էն դիեատէ գարանյըգտա պուլունան հա-
գըգէթի հալի պիւլէ մէյտանա չըգարտըղընը պիւմէլիսին . . .
- Եալընըղ պիր քէլիմէ , պիր հարէքէթ , պիր սիւքիւթ ,
գաշ չաթըլըշ , վէ պիր պաղըշ , օլ անէ տէկին թէհի եհր-
տէ վէ պիւլա նէթիճէ արանըլմըշ օլան պիր վաղըսեը մէյ-
տանա չըգարմահա քեաֆի տիրէր : - Իմտի , պէն օ էսէրի
պուլմուշ օլտուղումու զանն խիեօրում , լաքին էմին տէյի-
լիմ . . . Ժագ Կարօսուն վէֆաթ իթմէմիշ օլտուղունու , վէ
անըն տախի նիւ-Եօրգտա եաշամըշ խտուկինի գալիէն զանն
իթմէքտէեիմ . . . Պինապէրին , էկէրչի պու զաննըմտա եա-
նըլմահօր խէմ , Բօլ Հարման՝ Ժագ Կարօսու թանըմալը տըր :

Ժօրժ . - Լաքին , պու խուսուսուն , Լիւսիէն վէ Մարի-
նին իզտիվաճը իլէ միւնասիպէթի եօգ տուր :

Զքիհն . - Հէր եօլ , իսթէնիլէն մահէլլէ կէօրթիւրիւլ-
տիւկիւ հալտէ , իյի ալր :

Ժօրժ . - (Մէյեուսիեէթլէ .) Սըթըգ իսրար իթմէմ . . .
Ազիլլիմ վասի էֆէնտի , էսրարընըղը քէնտինիզէ սագլա-
եըն . . . Պէնիմ եհկեանէ արղում , օլ պիսուշ Լիւսի Ժօր-
թիէեի գուրթարապիլմէքլիկինիզտէն իպարէթ տիր , օ պի-
շարէեի քի , արղուլարընըն մուաթթալ օլտուղունու , վէ
աշգ ու մուհապպէթինէ գարշը հագարէթ խտիլիկինի կէօր-
մէսինտէն տօլաեը աղլամագտա տըր , վէ Լիւսիէնին իզտի-
վաճը խապէրինի ալտըղընտա , պէլքի տէ վէֆաթ իտէճէք
տիր : - Պու նէթիճէեի իսթիհսալ իտէպիլէճէկինիզի իւմիտ
խտինօրմուսունուղ :

Զքիհն . - (Զիեատէ իլէրի վարմագ իսթմէմէեհէք .) Քիմ
եաշարսա , օ կէօրէճէք տիր :

Պու մուհալէրէեի տէվամ իթմէքլէ , մէրգումլար , պիր
արապալըղա վասըլ օլտուլար :

Էթիէն Գասթէլ իլէ Ժօրժ Տարիէ պիր արապաեա րա .

քիպ օլուպ , էվվէլա ժօրժ , Պօնաբարթ սօգաղընտա արապատան էնտի , վէ ըէսսամ տախի , քէնտիսինի Ասա սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճընա էմր իյլէտի :

Իրթէսի կիւն , ըէսսամըն խըզմէթճիսի , պիր համմալ վասըթասըյա կէթիւրիւիչ օլան մէօհիւրիւ պիր մահֆաղա եր քէնտիսինէ թէսլիմ իթտի :

Պու մահֆաղատա , ժուանեի տայիրէյի պէլէտիեէսի մէմուրու Բաուլ Տիւշմէն թարաֆընտան Օվիտ Սօլիվօնա վէրիւմիչ , եախօտ տահա տօղրուսու սաթըմիւչ օլան մաղպաթա պուլունմագտա իտի :

Բէսսամ , իչպու մաղպաթա եր քէմալ տիգդաթլէ միւթալաա իթտի , վէ ուղուն միւտտէթ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի :

— Պու քեաղըտը էլտէ իթմէք իչին , տօղրու թարիխ վէ իամլէր պէեան իթմէքիք լաղըմ կէմիշ տիր , եօգսա թէհարրիեաթը վագըա պիր նէթիճէեէ վասըլ օլամաղ իտի : Իմտի , Բօլ Հարման , մէգքիւր թարիխ վէ իամլէրի զիքր իթմիշ օլտուղու թագաիրտէ , քէնտիսինին օլ պապտէ մալիւմաթը պուլունմուշ օլմասընա չիւպհէ օլունամաղ : — Իշթէ պուրասը , քէնտիսի իչին վէխիմ տիր . . . վէ մատէմ քի քէնտիսի Բարիստէն զայպուպէթ իթմէմիշ իսէ , մութլագա ժուանեիեէ պիրիսինի կէօնտէրմիշ օլմալը սըր , վէ չիւպհէսիզ պու քիմնէ , քէնտիսին չէրիւի օլմասըյա , օնտան հիչ պիր շէյ կիղլէմէմէքտէ տիր . . . Իշթէ , օ առէմի պուլմագլաղըմ սըր :

Էթիէն , աճէլէթէն էսվապընը կիեինիպ , խանէսինտէն տիշարը չըգտը , վէ տախիլիեէ նէզարէթինէ կիտիպ , գարթընը , պիր գալվլաս վասըթասըյա նաղըրըն խուսուսի սըր քեաթիպլինէ կէօնտէրտի , վէ քեաթիպի մէրգում , ըէսսամը թանըտըղը ճիհէթլէ , քէմալ ըիանէթ վէ թէվէճճիւհ իւգրէ , անը տէրհալ գապուլ իթտի :

Եարըմ սաաթ սօնրա , Էթիէն , էլինտէ , տախիլիեէ նէզարէթինին միհրինի հալի պիր քեաղըտ օլտուղու հալտէ , քեաթիպին տայիրէսինտէն տիշարը չըգտը , վէ պու քեաղը-

սը չանթասը տէրունինէ վաղ իլէ , էօյլէ թաամընը իթմէք իւզրէ , Ասա սօգաղընա ավտէթ իյլէտի :

Էթիէն Գասթէլ , էսնաի թաամընտա , խըղմէթքեարընա խնթապէն ,

— Ձանթալարըմտան էն քիւչիւկիւնիւ ալըն , վէ իքի իւչ կիւնիւք Եօլճուլուղում իչին , էն էլղէմ չամաչըր վէ էսվսպըմը պու չանթաեա վաղ խտին , տէտի :

Արզմէքճի . — Բէք իյի , էֆէնտիմ . . . պէնիմ իչին տէ պիր չանթա հաղըրլաեըմ մը . . .

Քրիէն . — Խայր . . . սիղ պուրատա գալըն , վէ պէնի սիւալ խտէնէ , Եալընըղ տիշարը չըգմըչ օլտուղումու ճէ վապէն պիւտիրին :

Արզմէքճի . — Մ. Ժօրթ Տարիէեէ տէ մի էօյլէ սէօյլէեիմ :

Քրիէն . — Մ. Տարիէեէ տէ , վէ սայիրլէրէ տէ էօյլէ սէօյլէն :

Արզմէքճի . — Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Էթիէն , թաամընը պիթիրտիքտէն սօնրա , քէնտի օտա . սընա կիթտի , վէ պաղը քեաղըալար ալտըգտան սօնրա , չանթաաընտա պուլունան էչեաեը կէօղտէն կէչիրտի , վէ պունու գաքատըգտան սօնրա , քէնտիսի իչին պիր արապա սիրարըչ օլունմասընը խըղմէթճիսինէ էմը իյլէտի :

Իչպու առապա վիրուտինտէ , ըէսոամը մէրգում աչա . ղըեա էնիպ , արապաեա ըաքիպ օլտուգտան սօնրա , Բ. — Լ. — Մ. նամ մէվգիֆէ քէնտիսինի կէօթիւրմէսինի արապաճըեա իա ֆատէ իյլէտի :

* * *

Մատամ Օկիւսթինին բրօվա սալօնունտա , Լիւսի իլէ մաոմուաղէլ Հարման արասընտա ճէրէեան խտէն մէնզարէ . տէն սօնրա , օղուեանլարըմըղըն խաթըրլարընտա օլտուղու վէճէ իւզրէ , պիչարէ գըղճըվաղ , գաթէն տիւչար օլմուչ օլտուղու պունճա չէտիտ տարպէլէրինտէն պիւսպիւթիւն թագաթ վէ մէճալի գալմամըչ օլտուղու հալտէ , չէտիտ պիր սըթմաեա կիրիֆթար օլմալլա , Եաթաղընա կիրմիչ , վէ

Էթմէքճի Խաթունն օլան Լիզօն գատուն , գըզընըն պու հա-
լնի կէօրմէսի իւղէրինէ , պիր թապիւ պ ճէլպինէ կիթմիշ իտի :
Թապիւ պ , գըզըն խաթէլիկի աղբը օլտուղունու պէ-
եան իթմիշ իտուկինտէն , ժան Ֆօրթիէ , սիվկիւլիւ էվլատը
Լիւսինին էօլիւմ թէհլիքէսինտէ օլտուղունու խապէր ալ-
տըզընտա , տէհշէթինտէն նաչի տիթրէտի :

Ջէվալլը գատընճըզազըն , գըզընը պուլմուշ օլմասը ,
անը թէքրար զայպ իթմէք իչի՞ն մի իտի :

Իշթէ , ծնտան սօնրա , ժան Ֆօրթիէ , ինսանլըգ գուվ-
վէթինին մաֆէվդինտէ , զանէթ տէհշէթլի պիր էօմիւր կէ-
չիրմէկէ պաչլաեըպ , պիչարէ , հէր սապահ Լիւսիեի էօբ-
տիւքտէն , վէ հէքիմին թավսիեէ իթտիկի իլանը թէրթիպ
իթտիքտէն սօնրա , Լըպըէնին էթմէքճի տիւքքեանընա կի-
տէր , վէ իչինի պիթիւրտիքտէն սօնրա , ալէլաճէլէ խասթա-
նըն եաթաղը պաչընա կէլէրէք , անըն հէր պիր հպրէքէ-
թինէ , թարիֆ օլունմաղ հէեէճան իլէ նէզարէթ իտէր , վէ
անճագ աղչամ էթմէքլէրինին տաղըտըլաճաղը ղէմանտա ,
Տօֆին սօգաղընա կիտէր իտի :

Ժան Ֆօրթիէնին էսնաի զայպուպէթինտէ , էվին գա-
բուճուսու օլան , վէ ինսանիեէթլի պուլունան մատամ Տօ-
մինիք , միւմքին մէրթէպէ , մէրգումէ վալիտէնին խըզմէթ-
լէրինի կէօրիւր իտի :

Ժան , պիւթիւն կիճէլէրինի աղլամագ վէ տուա իթմէք-
լէ կէչիրտիկինտէն , պիր տագըզա պիլէ կէօզլէրինի դա-
րահամաղ , վէ պիր աղանդ ուեումագ իչին եաթաղընա
կիթմէքլիք պիլէ խաթը ու խէեալինէ կէլմէղ իտի :

Նիհաեէթ , տէօրթ կիւն գատար քէմալ էնտիլէ վէ
իզթիրապ իչինտէ վագըթ կէչիրիլտիքտէն սօնրա , տօգթօր ,
մուխաթարանըն պէր թարաֆ օլմուշ օլտուղունու , վէ խաս-
թանըն իյիլիկէ եիւղ թութտուղունու խապէր վիրտի :

24

Մէղքերը խապերի ալարընտա, ժան, բահաթճա թէ-
նէֆֆիւս խտէպիլտի :

Պատէհու, մերգումէ դատըն, Լիւսիւի մէղար գաբու-
լարընա դատար կէթիրմիշ օլան քէնտի կէշմիշ ղէմանընը
տիւշիւնտիւ, վէ իսմի զաթիսինի համիլ պիր մահֆաղա տէ-
րունինտէ պուլունան պաղը էվրագը թէսլիմ իտէճէք օլտու-
ղու ժօրթ Տարիէ նամ ալօղաթ նէղտինտէ իճրասընը թաս-
միմ իթմիշ օլտուղու թէշէպպիւսիւ խաթըրլատը :

Ժան, դըղը էօմրիւնիւն թէհլիքէտէ օլտուղու կիւն-
լէրաէ պու շէյլէրին ճիւմէսինի ունութմուշ օլուպ, լա-
քին, շիմտի, համո օլտուն թէհլիքէ պերթարաֆ օլմուշ օլ-
տուղու ճիհէթլէ, վազթիյլէ վալիտէսինէ դարշը իրատ օլ-
լունմուշ օլան հիւքմիւ մէյտանա չըգարարագ, պիսուշ պիր
գըղա պունճա ֆէնալըդ իտէն, վէ գալպինի բարչլատըդ-
տան սօնրա, անը կիրտապը սէֆալէթ վէ զարուրէթէ իլդա
կյլէեէն աաէմլէրի ճէղալանտըմասը լաղըմէտէն պուլուն-
տուղունու միւլահաղա կյլէտի :

Ժօրթ Տարիէնին պէշ ալթը կիւնտէն ալտէթ իտէճէ-
կի, մերգումուն պէսլէմէսի թարաֆընտան էթմէքճի խա-
թունա ճէվապէն պիլտիրիլտիկի մալիւմ տիւր :

Ժան Ֆօրթիէ, մէղքերը ալթը կիւն կէշմէսինտէն սօնրա,
— Բաղար իրթէսի կիւնիւ Մ. Տարիէնին խանէսինէ կի-
տէճէեիւմ, վէ գըղըմըն ինթիգամընը ալմագ իչին, էլիմսէն
կէլէնի եաբաճաեւմ, տէտի :

Յիւլվագը, բաղար իրթէսի կիւնիւ, մէղպուրէ, էթմէք-
լէրինի տաղըթտըդտան սօնրա, Մ. Լըպլէեէ հիսապլարը-
նը վիրտի, վէ խանէսինէ ալտէթ պիրլէ, Լիւսիւի գուճագ-
լատը, վէ էնսթիթիւ գուրպինտէ վէ ըրթթըմ իւղէրինտէ

պուլմուշ օլտուղու քեաղըտլարը ալըպ , Պօնաբարթ սօգա-
ղընա միւթէվէճճիհէն եօլա չըգտը :

Սաաթ օնու պիր ազ կէչմիշ իքէն , ժան Ֆօրթիէ , ժօր-
ժուն խանէսի դաբուսունու չալտըղընտա , Մատլէն , դա-
բուեու աշտը , վէ Էթմէքճի Խաթուն , մէրգումէեէ խի-
թապէն ,

— Մ. Տարիէ ալտէթ իթտի մի , տէյի սիւալ իթտի :

Պեսլէմէ . — Էվվէթ , մատամ :

Քան . — Ալթը կիւն էվվէլ պուրաեա կէլէն պէն խալմ :

Պեսլէմէ . — Սիդի բէք էյի թանրեօրում :

Քան . — Պու կիւն պուրաեա կէլիշիմ , քէնտիսիլէ կէօ-

րիւշմէք իչին տիր :

Պեսլէմէ . — Շիւալհէսիզ իշ իչին կէօրիւշէճէքսինիզ :

Քան . — Էվվէթ :

Պեսլէմէ . — Կիրինիզ , մատամ : Միւսիւ քէնտի խուսուսի
տայիրէսինտէ տիր . . . Կէլաիկինիզի շիմտի քէնտիսինէ խա-
պէր վէրիւրիմ :

Պու վէճհէ Մատլէն , ժանը , ալօգաթըն իշ օտասընըն
իլէրիսինտէ պուլունան սայօնա կիրտիրաի :

Մէրգում , օլ էսնատէ , քէնտի եաղըխանէսի դարչըսըն-
տա օթուրմուշ օլուպ , պիր թագըմ էվրագը թէտդիդ ու
թէճէսսիւս իթմէքտէ խաի :

Ժան , սալօն դաբուսունտան կէչտիկի սըրատա , դարիպ
պիր հէեէճան հիսս իլէ , պիւթիւն վիճուտի տիթրէմէքտէ
խաի :

Մատլէն , էֆէնտիսինին իշ օտասը դաբուսունու եա-
վաշճա չալըպ , իլէրի կիրտի , վէ դաբուեու արգատան դա-
բաեընճա , ալօգաթ , պաշընը գալտըրըպ ,

— Նէ տիր օ , Մատլէն , տէյի սիւալ իթտի :

Պեսլէմէ . — Էֆէնտիմ , սիդին զայպուպէթինիզ ղէմանըն-
տա կէլմիշ օլան դատըն , թէքրար կէլմիշ տիր : — Իշ իւղէ-
րինէ սիդին րէյինիզի ալմագ իսթէեօր . . . լաքին բէք ղէն-
կին ղանն օլունմաեօր :

Փօրթ . — Օ հալտէ քէնտիսինի պէքլէթմէեէրէք , պիր

ան հվվել գապուլ իթմէքլիկիմ լաղըմ տըր :

Իհթիհարէ պէսլէմէ տիշարը չըզըպ , ժանա խիթա պէն ,

— Կէլինիդ , մատամ , Մ . Տարիէ սիդի պէքլէեօր , տէտի ժանըն հէեէճանը տահա զիեատէ արթտը , լաքին պու հէեէճանընըն սէպէսլինի քէնտիտի տէ անլաեամամադտա իտի :

Մէրդուլմէ , վազաա քէնտինին տախիլի ալթիւսթիււ կիւնիւ հիսս իտէպիլմէքտէ իտի իսէաէ , պու հալի , հիշ պիր սէպէպէ համլ իտէմէմէքտէ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , էթմէքճի խաթուն , ժօրթուն օտա սընա կիրիպ , թանըմատըղը էվլատընըն գարչըսընտա պուլ լունտու :

Ժօրթ , օլ էանատէ աեաղա գալգմըչ օլուպ , մէզպուլ ըէեէ աթֆը նազար իյլէտի :

Ժան Թօրթիէ , կէնճ ավօդաթըն սիմասընը կէօրտիւկիւն տէ , վիճուալինտէ զարիպ պիր տիթրէմէ հիսս իտէկէլտիկի միսիլու , կէօզլէրի տաիի , ագան եաշլարըյլա գարարտը :

Ժօրթ , մէզպուրէնին իզթիրապ ու էնտիշէսինի կէօրիւպ պու հալի , թապիաթիյլէ անըն մահճուպիյեթինէ համլ իյլէտի , վէ զաեէթ ֆադիր օլտուպու էավապընտան անլաշըլան պու գատընա եարտըմ իթմէք իսթէտի : Պատէհու , մէրգուլմ , խայրխահանէ վէ զաեէթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ ,

— Մատամ , պէնիմլէ կէօրիւլմէք արղուսինտէ միսինիդ , տէյի սիւալ իթտի :

Էթմէքճի խաթուն , իշպու սէտաեը իշիտինճէ , ազ գալ տը քի պաեըլաճագ իտի իսէ տէ , էլինին մէնզիլինտէ պուլ լունան պիր իսկէմլէնին սըրթընա տաեանարագ ,

— Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . Էվվէթ . . . սիզին իլէ կէօրիւլմէք արղուսինտէեւիմ , քէլիմէլէրինի թէլէֆիիւզ իտէպիլտի :

Թօրթ . — (Եաղըլոանէսի եանընտա պիր իսկէմլէ կէօա թէրէրէք .) Օթուրուսուդ , մատամ , վէ սիզի պուրաեա սէվգ իտէն սէպէպի պիլտիլինիդ :

Փան . — (Պիր ատըմ իլէրլէեէրէք .) Միւսիւ , պիր գաչ

կիւն մուգատտէմ . . . պազը քեաղըտլարընըզը . . . Ղայպ իթտինի՞զ մի . . .

Փօրժ . - Ֆիրլազը , մատամ . . . Ղաեէթ մուհիմ քեաղըտլար Ղայպ իթտիմ . . . - Աճապա սի՞զ մի պուլտունուզ :

Փան . - Էվվէթ , միւսիւ , պէն պուլտում :

Փօրժ . - Նէրէտէն պուլտունուզ :

Փան . - Էնսթիթիւ գարչըսընտա , գալարըրմ իւղէրին քինտէ պուլտում : - Իսմինիզ մահֆազա իւսթիւնտէ եազըւմը իտի . . . Իչթէ , օ քեաղըտլարը սիզէ թէսլիմ իթմէք իւզրէ , օ կիւնիւ պուրաեա կէլտիմ իտէտէ , գաթընըզ , սէյ-եահաթտա պուլտունտուղունուզտան , թէսլիմ իտէմէտիմ :

Փօրժ . - Սիզին կէլմէնիզտէն չէնտ սաաթ էվվէլ , Թուր չէհրինէ կիթմէք իւզրէ Բարիսաէն հարէքէթ իթմիլ իտիմ , վէ պու քեաղըտլարը Ղայպ իթմէքիկիմ , բէք պիւեիւք մէնֆաաթը մուճիպ օլաճազ պիր տավաեը կէրի պըրագմագլըզմա սէպէպ օլտու :

Փան , բէչթիսմալընըն ճէպինտէն , զիքր իթտիկիմիլ քեաղըտլարը հավի օլան մահֆազաեը չըգարըպ , Ժօրժա թագտիմ իլէ ,

— Իչթէ , էֆէնտիմ , Ղայպընըզ պու տուր . լաքին , էվրագը մէվճուտէնին թէմամ օլուպ օլմաթըզընը թահզըգիտին , տէտի :

Կէնճ ալօգաթ , էվրագը մէզքիւրէեի կէօզտէն կէչիւրիպ , հիչ պիր նօգսան պուլտումատըզընա թէէմին օլտուգտան սօնրա ,

— Հէբսի պունտա մէվճուտ տուր , մատամ , վէ սիլ , պու էվրագը պանա կէթիւրմէնիզլէ , պիւեիւք պիր խըզլէթտէ պուլտունտունուզ : - Իմտի , սիզէ պիր միւքեաֆաթ վիրմէքիկիմէ միւսաատէ իտէլմիսինիլ . . . Տիվարլարա իլան եաբըշտըրմագլա հէր նէ միւքեաֆաթ վատ իտէճէք իտիմ իտէ , օ միւքեաֆաթը սիզէ վիրմէք իսթէրիմ , տէտի :

Փան . - Խա'յր , խա'յր , միւսիւ . . . հիչ պիր չէյ գապուլ իթմէմ . . . պու քեաղըտլար սիզին տիր . . . պէն պուլտում . . . սիզէ կէթիւրտիմ . . . Իմտի , հարէքէթի վագըամ ,

վաղիֆէմ իճապընտան օլտուղունտան , պունուն իշին միւ-
քեաֆաթ իթասընա մահէլլ եօդ տուր :

ԺօրԺ , էթմէքճի Խաթունուն լագըրտըլարընը տինլէ-
մէքտէ , վէ օ գատընըն սէտասը , քէնտի իւզէրինտէ զարիւպ
պիր թէէսսիր հասըլ իթմէքլէ , պէլլի պէլլիսիզ պիր խա-
թըրէ ֆիրըրինտէ տօղմագտա , վէ բէք ուղագ պիր զէման-
տա , օ սէտասը իշիթմիշ օլտուղունու զանն իյլէմէքտէ իտի :

ԺօրԺ . - Մա'տամ , պու խուսուստա խարարէ ճէսարէթ
իտէմէմ , չիւնքի , պէօյլէ պիր նէղաքէթինիզի կիւճէնտիր-
մէքտէն իճթինապ իտէրիմ , պունունլա պէրապէր նէղաքէ-
թի վագընանըզ գարչըսընտա արզը հիւրմէթ վէ բիսեթ իթ-
մէքտէն կէրի տուրամամ : - Անճագ , շունու իլավէթէն պէ-
եանէ միւսարաաթ իյլէրիմ քի , էկէրչի , հէր նէ սուրէթլէ
օլուր իսէ օլուն , սիգէ ֆայտէլի օլապիլիր իսէմ , պօրճու-
մու օլ վէճհէ էտա իթմիշ օլմագլըղըմտան տօլաեը քէնտի-
մի մէսուտ վէ պաթթիեար սաեարըմ : - Իմոի , բէճա իտէ-
րիմ , պանա պիր խըղմէթ թայեին իտին քի , անը իճրա ի-
տէեիմ , վէ շունա թէէմին օլուն քի , հէր նէ մաթլուպ իթ-
սէնիզ , տայիմա պէն սիգէ պօրճու գալաճաղըմ :

Ժան . - (ԺօրԺուն մէքըիւր սէօղլէրինտէն ճէսարէթ ա-
լարագ .) Մի'ւսիւ , պու կիւզէլ սէօղլէրինիզ , սիգտէն պիր
նասիհաթ իսթէմէքլիկէ պէնի ճէսարէթլէնտիրիեօր :

ԺօրԺ . - Մա'տամ , էմնիյեթթինիզէ լաեըզ օլմաեա սայ
իտէճէեիմ : Միւհթամ օլտուղունուզ նասիհաթ նէ'նէ տայիր
տիր :

Ժան . - Մի'ւսիւ , պանա տայիր օլմաեըպ , իլլա էօքսիւզ
վէ սէֆիլ պիր գըղճըղաղա տայիր տիր :

ԺօրԺ . - (Ժանըն սէտասընտան կիթտիքճէ զիեատէ
միւթէէսսիր օլարագ .) Պիւթիւն գուլվէթիմլէ անէ եար-
տըմ իթմէկէ հագըրըմ : Անճագ , պու խուսուստա օ գը-
ղա նա'ըլ ֆայտէլի օլապիլիրիմ :

Ժան , ալթը կիւնտէն պէրու քէմալ սապըրսըղըզլա
պէքլէմէքտէ օլտուղու տագըգաեա վասըլ օլմուշ օլտու-
ղունտան , հէեէճանը , քէնտիսինի թագաթտան տիւշիւրտիւ ,

վէ ֆիքիրլէրինին դարըշտըղընը հիսս իյլէտի :

Նիհանէթ , մէրգումէ շու վէճհ իլէ քէլամա աղաղ իթտի :

— Ահ , եա Րապպի . . . պուրանա կէլտիկիմ էսնատէ , սիղէ սէօյլէնէճէքլէրիմի հաղըրլամըշ իտիմ . . . լաքին , շիմ տի , նէ տիենէճէկիմի պիլմէմ . . . պէյնիմտէ հէր շէյ դարըշընօր , ալթիւսթ օլուօր . . .

Փօրթ . - Մա'տամ , հէենէճանընըղը թէսկին իտին . . . իսթըրէլէրինիղի ֆիքրինիղտէ թօրլանն , ծնտան սօնրա սու հուլէթլէ իֆատէի հալ իտէպիլիրսինիղ :

Ժան , պիր դաշ սանիեն գաաար աիւշիւնտիւ , վէ պատէհու , պիրտէն պիրէ ,

— Միւսիւ , գանուն խիլաֆընտա հարէքէթ իթմէենրէք , պիր էվլատը , քէնտի վալիտէսինին ճինաենթթինտէն տօլանը իթհամ իթմէքլիք գապիլ մի տիր : - Օ էվլատըն գալպինի ինճիթմէքլիք , էօմրիւնիւ զէհիրլէմէքլիք , վէ վալիտէսինին կէչմիշ զէմանընը ումումա իշաա իտէրէք , անըն հանաթընըն եէկեանէ վասըթասընը , եանի չալըշմասընը զայպ իթտիրմէքլիք , գանունէն ճայիլ մի տիր : - Էվվէթ , միւսիւ , ճէզահա միւսթահագգ օլմանարագ , պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունուլմասընա գանուն ճէվաղ վիրիլ մի , տէտի :

Ժօրթ , թէաճճիւպ վէ մէրագլէ , մէրգումէ գատընա պագարագ , շէօյլէ ճէվապ վիրտի .

— Ֆիրլագը , պիր պիսուշուն ֆամիլեաճա սըրըրլարընը մէյտանա չըգարարագ , անը մանէն էօլտիւրմէքլիք , մէքրուհ պիր ճինաենթ իտէ տէ , ֆէվգէլատէ ալչագճա օլան պու ճինաենթի իրթիքեապ իտէսլէր , բէնչէի գանունա չարբըլմաղլար . . . Հաթթա , էկէրչի իֆատէլէրինտէ եալան եօգ իսէ , նամուս խիլաֆընտա հարէքէթտէ պուլունումուշ օլմալարընտան տօլանը շայեանը իթապ վէ մուլախէզէ տախի աաա օլունմաղլար :

Փան . - (Հէենէճան իլէ .) Տիմէք տիր քի , տիւնեանա պիր էվլատ կէլիք . . . վէ հէնուղ պիր դաշ այլըղ օրմուշ

օլտուղու հալտէ , տէհչէթլի պիր ճինաեթտէն տօլաեր մահ-
պէսիեթի էպէտիէեէ մահքիւմ օլան վալիտէսլի եանընտան
ալընըր , վէ տիւտանտընըն այլըզլարը վէրիլէմէտիկի իչին ,
մէզպուրէ էվլատ , սահիպսիդ չօճուզլար խայրաթխանէսինէ
դօնուլուր , վէ մալիւմ օլան տէհչէթլի սըրը քէնտիսինէ
պիլտիրիլմէքսիղին , պու չօճուզ պէօեիւր , վէ լաերզ օլմա-
տըղը հալտէ , քէնտի իւզէրինտէ պիր նամուսուղլուզ մէվ-
ճուտ օլտուղունտան խապէրտար օլմազ , վէ պիւեիւտիւք-
տէն սօնրա , ճէմիյեթի ինսանիէեէ իտիսալ իտիտիկինտէն ,
պիչարէ , եաշամազ իչին նամուսուլա չալըչըր , վէ մէլայիքէ
կիպի բազ , վէ ումուսուն հիւրմէթ ու րիաեթիինէ լաերզ
օլմադտան պիր ան խալի գալմազ . . .

« Մէրզումէ , կիթտիկի եօլտա , քէնտիսի միսիլու ֆա-
գիր , ֆազաթ նամուսլու պիր տէլիգանլըեա թէսատիւֆ ի-
տէր :

« Պունլար պիրիպիրինի սէվէրլէր . . . սէվտիքլէրինի եէկ-
տիկէրինէ պէեան իտէրլէր . . . ֆազըը հալլէրինէ ըաղմէն ,
սաատէթ ու իգպալ եիւզլէրինէ թէպէսսիւմ իտէր : Միւս-
թազպէլ՝ քէնտիքլինէ անիտ պուլլւնուր . . . Հաալը , պի-
րիպիրիլէ էվլէմէկէ գարաը վէրիլլէր . . .

« Լաքին , հայըֆ քի , թալէսիղլիքլէրինի , վէ ֆէնա ա-
տէմլէրի հիսապա տախիլ իթմէեէրէք , պու իւմիտտէ պու-
լունուրլար :

« Պիր աղ տինլէեինիզ , միւսիւ , տինլէեինիզ , վէ ճն-
տան սօնրա հիւքմ խաինիզ :

« Պիր ֆապրիզաթօր , միլեօնլար սահիպի պիր քիմսէ ,
եէկեանէ պիր գըղըն բէտէրի պուլլունուր :

« Պու գըզ , խայրաթխանէտէ պիւեիւմիւշ օլան օլ ֆա-
գիր գըղըն նիշանլըսընա ալէազա իտէր : Զէնկին բէտէր ,
մէրզում տէլիգանլըեա , — Գըլլէլէ էվլէնիւշ . . . Իգէ Կըլլէլէ , Կի-
է-Կի Կըլլէլէ Ենա Երէրի , տէր :

« Հալ պու քի , օ տէլիգանլը , միւսթագիւմ իւլ ախ-
լէազ օլտուղունտան x վէ մէնաֆիի մախսուսէսինի թէրվիճ
իթմէտիկինտէն , գալպինտէ մէվճուտ օլան աթէչի աշգ ու

մուհապպէթ սաեիդասըյլա, թէքլիֆի մէզպուրու ըհտտ իտէր :

« Յագաթ, սահիպ սէրվէթին գըզը, ղէնկինլիկին գուվ-վէթինի պիլտիկի ճիհէթլէ, պու գատար իլէ մաղուպ օլմազ, վէ քէնտի ֆագիր ըաքիպէսինի պուլուպ, քէնտի նիշանըսընը ֆէտա իլէ, Յրանսատան իրազլանմաղա մուվաֆ-ֆագաթ իթտիկի թագտիրուէ, քէնտիսինէ ադչէ, վէ բէք չօգ ադչէ վիրմէքլիկի թէքլիֆ իտէր :

« Թապիաթիյլէ պու թէքլիֆ, լաեըգ օլտուղու թահ-դիր վէ նէֆրէթլէ ըհտտ օլունուր :

« Բէտէր վէ գըզը, օլ վագըթ նէ՞ եաբարլար, վէ հան-կը շէյթան պու ալշագլարա ըհպէրլիք իտէր պիլի՞րմիսի-նիզ : — Օլ էօքսիւզ գըզըն տէյիլ, իլլա վալիտէսինին կէշմիշ էօմրինիւ թէհարրի իտէրէք, պազը լէքէլէր պուլուրլար, վէ պու քէշֆլէրի իւզէրինէ, քէսպի գուվվէթ իտէրէք, օ տէյիգանլընը պիր թագրիպ էլէ կէշիրրլէր, վէ մէրգումա խիթապէն, Ա՛րիւնէ «էֆէլ, — պիւլէ ֆահլէ, «էվիլին վէ «էնդի-«էյլէ էվլէնէ Խմէրիլին գըլ, ֆիլի ֆիւտէլիտ պուլանմազ օլտուղ-նիլն, հադդիսինէ սահմիէ իլտ իտիւշ օլն ալաֆ պէր ֆարնէն գըլ-դըր, վէ անն էօլտիսիւզ օլտուղու շէս դո, «էնին քէրէրին դիր, տէ-յի պէեան իտէրլէր :

25

Ժան, պու աբա իֆատաթընը քէստի : Մէզպուրէնին նէֆէսի թիւքէնմիշ օլտուղունտան, սօլուեօրտու : Պիր սա-նիեէ սօնրա, շու սուրէթտէ իֆատէսինէ տէվամ իթտի :

— Միւսիւ, տէտիքլէրիմի անլաեօրտունուղ, տէյիլմի : Շիմտի, թասալվուրտա օլան իզտիվամ միւմքինսիզ օլտուղ-

տան պաշգա, պիրի պիրինի սեվմեքտե օլան օ իքի կէնճլէր, եէկտիկէրինէ խառիմ օլմուշլար տըր... Հէքսի պու դատար տէյիլ... Պիշարէ գըղճըղազը գալպինտէն վէ ըուհունտան վուրտուգտան սօնրա, մատտի հաեաթընճա տալսի վուրմագ լաղըմ կէլմիշ տիր:

«Շէօյլէ քի, պիւսիւք պիր մաղազա, քէնտիսինէ, տիւ քիլէճէք իշլէր վիրտիկի հալտէ, օ մաղաղանըն միւտիքէսի մատամը պուլուրլար, վէ պիշարէ գըղճըղազըն գարշըրնտա, Պո- գըլ էւլ նէվ ճէնտէն, եւնի գալիլ իւրուլուք, վէ գոն- րաքճըլէ ճէնտէնլէրիլէ մահիւտ օլան պիր գորընըն գըղճ օլուպ, մաղա- ղանըլ էլին, նախասաղլուղա եւպէպ տէր... Էլէրլի քիտիւնի մաղաղա- նըրա պլէգօր էւնիլ, իւշլէրիլէրիլէրիլ տիւ լէրէր էրէնէլէր տէր... Մա- ղաղանըլ վէ սառաթընըլ մահվ օլաքալար տըր... Իմոյ, աւը գօլմանուլ տէրլէր...»

«Պէօյլէճէ պիշարէ գըղճըղազ օ մաղաղատան թարտ ի- տիրիլ:

«Մէյեուսիւնէթ քէնտիսինի իսթիլա իտէր, վէ վագը օ- լան սօն տարպէյի շէտիտէնին թէհասիրի թահթընտա աղըրճա խապթա տիւշէր, վէ պիր խալլի կիւն, հաեաթ իլէ էօլիւմ արասընտա գալըր... - Զէվալլընըն գալպինտէրի եարէ, սեվմիշ օլտուղու վէ էլան սեվմեքտէ պուլունտուղու, վէ տալիմա սեվմէճէք իտուկի տէլիգանըլ եէնիտէն ալտէթ իթ- մէտիքճէ, հէր նէ օլա. շիփաքէղիր օլամաւաճագ տըր:

«Պիր ինսան, նէ գատար ճէվը ու ճէփա չէքէպիլիլ ի- սէ, շիմտի օ գըղ տա օլ գատար ճէվը ու ճէփա չէքիւօր, վէ լաքին սիզ, պիսուշ պիր գըղը շէհիտ իթմէքտէ օլան, վէ անը էօլտիւրէճէք պուլունան ալաղլարա գարշը գա- նունուն պի գուտրէթ օլտուղունու պէեան իտիւօրսունուլ:

«Իմտի, միւսիւ, էկէր գանսուն պու եօլտա իսէ, արթըգ ինսափ ու մէրահմէթի նէրէտէ արարմագ լաղըմ օլտուղու- նու պիլէմէմ:

Ժան, պու սէօղլէրտէն սօնրա սիւքիւթ իթտիկինտէն, ԺօրԺ, իշիթտիկի հիքեաեէտէն միւթէհասիր օլարագ, վէ թահրիք օլունարագ,

— Ֆադաթ , մատամ , քիմտէն պահա խտիւօրսունուղ , տէյի սիւալ իթտի :

Ֆան . - Քիմտէն մի պահա խտիւօրում : - Լիւսի ֆօրթի-
նէտէն պահա խտիւօրում :

Փօրթ . - Էօյլէ օլտուղունու անլանօրտում . . . Լաքին , շու պանա սէօյլէտիքլէրինիղ հագըգէթէն վագը օլմուշ մու տուր :

Ֆան . - Տիմէք տիր քի , տօսթունուղ Մ . Լապրու , սի-
գէ հիշ պիր շէյ հիքանէ իթմէմիշ տիր :

Փօրթ . - Շայեանը թէէտիւֆ սուրէթտէ պիր այրըմագ-
լըզ վուդու պուտուղունու պիլիւօրում : - Ֆադաթ զալիմիք-
լէրինի , Լիւսիէ , քէնտի խըամէթինի վէ իշինի կիւճիւնիւ
զայպ իթտիրէճէք գատար իլէրի վարտըրտըլա՞ր մը :

Ֆան . - Էվվէթ , զալիմիքլէրինի օ մէրթէպէնէ գատար
վարտըրմըշլար տըր :

Փօրթ . - Լաքին , պու գատարը արթըզ ճանվէրլիք տիր :

Ֆան . - Էվվէթ , ճանվէրլիք տէյլի մի տիր , վէ պու
միսիլլու հարաքեաթ վէ մուամէլաթ՝ թէէտիպ օլունամա՞ղ մը :

Փօրթ . - Պու մուամէլաթ վէ հարաքեաթ՝ շայեանը ի-
թապ վէ մուախէզէ օլապիլիր ամմա , լաքին ճէզանա միւս-
թահագդ օլամաղ :

Ֆան . — Տիմէք օլուր քի , պու գըղճըղաղըն , չայըշ-
մասը էլինտէն զասպ իտիլմէքլէ , հաեաթը գաթթ խտիլի ,
եանի նաֆագասը քէսիլմէքլէ , քէնտիսի գաթլ ու թէլէֆ
գըլընըր տա , ճանիլէր՝ պունտան տօլաեը մէսուլ օլմագ-
լար մը :

Փօրթ . - (Տիշլէրլինի սըգարագ .) Խա՛յր , մէսուլ օլմագ-
լար :

Ֆան . - Լաքին , պիչարէ Լիւսի էօլիւօր . . . Միւսիւ ,
սիղ հէնուղ կէնճսինիղ , վէ խայրխահ վէ ինսանէէթլի պիր
րիմսէ օլմագլըղընըղա սիմանըղ շէհատէթ խտիւօր : - Իմտի ,
օ գըղճաղաղա , ոատտէթ ու իգպալլինի ինատէ իտէճէք պիր
թէտպիր տիւշիւնիւն . . . Չաթընըղ , Մ . Լիւսիէնին տօսթու ,
վէ է՛ն իյի տօսթուսունուղ . . . Պունու քէնտիսի սէօյլէմիշ

տիր... Սիզին, Մ. Հարմանըն միւշալիրի օլտուդունուզու տա պիլիեօրում: Պինապէրին իրիսինի տալի կէօրէպիլիր, վէ Լիւսիեէ աճըմալարընը բէճա իտէպիլիրսինիլ... Բէճա վէ թաւսիեէ պուեուրուն քի, մատմուաղէլ Հարման՝ Լիւսիեէ զայպ իթատիրտիլի վաղիեէթի՝ Եէնիտէն էլտէ իթտիրսին... վէ Մ. Լիւսիէն՝ մէրդումէնին նէզտինէ ալտէթ իտիպ, ա- նըն իճրա իթմիշ օլմատըղը պիր դապահաթման տօլաեը քէնտիսինէ ափլ իթսին, օ հալտէ պիչարէ դըղճըղաղ դուր- թուլապիլիր... Օ չօճուղ, վալիտէսինին սէվապըղը աճվա- լինէ մէսուլ տէյիլ տիր... պուեուտան դաթինազար, վալի- տէսի տէ պիսուշ օլապիլիր... Իմտի, էֆէնտիմ, գուրթա- բընճղ, գուրթարընճղ օ պիչարէ դըղը: Պանա էօյլէ կէլի- եօր քի, էկէր սըզին Եէրինիզտէ օլտա իտիմ, օ զէվալլըեը գուրթարմադ իչլին պիր չարէ պուլապիլիր իտիմ:

Ժօրթ, Լեթմէքճի Խաթունա ֆէվգէլատէ տիդդաթլէ պադմագաւ օլուպ, սիմաւընը թէտգիգ ու թէճէսսիւս իթ- մէքտէ պուլունտուդու զանն օլունուեօրտու:

Ժօրթ. - Մա'տամ, մատմուաղէլ Լիւսիեի չօգտան պէ- ըլ՝ մի թանընօրսուուղ:

Պան. - Խա'յր, էֆէնտիմ:

Պարթ. - Սիզին իսմինիլ Լիլ Բէրրէն տիր, տէյիլ մի:

Պան. - Էվվէթ, էֆէնտիմ, վէ Լիւսիեի, քէնտի էվա- տըմ կիպի սէվէրիմ... Անը գուրթարմադ վէ անը մէսուտ դըլմադ իչլին, դանըմին սօն տամլասընա վարանա գատար պիլա թէրէտտիւտ ֆէտաեէ հաղըրըմ:

Սլ էսնատէ, ժօրթուն իշ օտասընըն դաբուսու եալտշ- ճա չալընմաղլէ, մէրգում ալօդաթ,

— Կիրինիլ, տէտի:

Մատյեմ. - (Իչէրի կիրիպ.) Էֆէնտիմ, պիր զաթ կէլ- միշ, սիզին իլէ կէօրիւճէք իսթէեօր:

Ժօրթ. - Դի'մ աիր:

Մատյեմ. - Մ. Բօլ Հարման տըր:

Պան. - (Աղը պաշընտան կիտէրէք.) Վա'յ, քէնտիսի մի տիր:

Փօրժ . - (ժանրն էլինտէն թուծարագ .) Թամ սըրասը տըր . . . քէնտիսինէ ըէճա իթմէք լաղըմ տըր . . . սէվտիկինիզ գըղըն եաշամասընա միւսաատէ իթմէսի իչին , մէրգումա արղը թէմէնիեաթ իյլէմէք ճայիզ տիր :

Մէրգում կէնճ ավօգաթ , պու սէօղլէրի սէօլէեէրէք , Գլէրմօն հապսխանէսի ֆիրարիսինի , սախթէ Բօլ Հարմանըն պուլունտուղու սալօնա կէօթիւրտիւ , վէ խապիսի մէղպուր , ժօրժուն , ատի պիր գարը իլէ կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ , պիր աղ թէաճճիւպ իթտի , ֆագաթ , թագաթսըղ պիր հալտէ միւշահէտէ օլունան օ գարը , քէնտի գարչըսընտա , պաշընը աշաղըեա տօղրու սարղըթմըշ , վէ գօլլարընը՝ ըէճա մագամընտա աշմըշ օլարագ , իքի տիզ իւղէրինէ կէլտիկինտէ , թէաճճիւպիւ տահա զիեատէլէշէրէք ,

— Սիզ քիմսինիզ , վէ պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուղ , տէյի սիւալ իթտի :

Պու սըրատա , կէնճ ավօգաթ , շու եօլտա ճէվապա աղաղ իյլէտի :

— Միւսիւ , պու պիշարէ գատընճըղաղըն իսմի՝ Լիզ Բէրրէն տիր . . . Մէյեուսիեթիլնտէն նաշի հէման էօլմէք ըատտէսինտէ պուլունան կէնճ վէ պիշարէ պիր գըղա , սայքի վալիտէ մագամընտա մուհապպէթ վիլմիշ օլտուղունտան , օլ կէնճ գըղը գուրթարմագ իչին , նէզտինիղտէ թէվասսիւթ իթմէքիկիմի իսթիտա զըմնընտա , պու ստպահ պանա միւրաճաաթ իթմիշ տիր :

Փան . - (Հընչգըրարագ .) Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . օ պիշարէ , օ զէվալը գըղը գուրթարընըղ :

Սախթէ Բօլ Հարման , Լիզ Բէրրէն իսմինի իշիթտիկինտէ , վէ ժանրն սէտասընա գուլագ վիրտիկինտէ , գուլագ թօղլարընտան աշաղըեա սօուգ թէր տանէլէրի ագտըղընը հիսս իյլէտի :

Եիկիրմի պիր սէնէտէն սօնրա , ժագ Կարօ իլէ Բիէր Փօրթիէնին տուլ զէվճէսի գարչը պէ գարչը պուլունմագտա իտիլէր , լաքին իքիսիտէ , թանըմաղ սուրէթտէ թէպտիլ օլունմուշ օլուպ , հէլէ սապըղ Սլֆօրվիլ ֆապրիգասը իշճի

պաշտը , ուղուն միւտտէթ նիւ-եօրդտա իդամէթի սաեէ-սինտէ , սուրէթի թէլէֆֆիւղիւ խայլիճէ թէպտիւ օլունմուշ իտի :

Ժան , պիր արա պաշընը եօգարը գալտըրըպ , էաշար-մըշ օլան կէօղլէրի արասընտան , քէնտիսինտէն Լիւսինին սէլամէթինի ըէճա իթմէքտէ օլտուղու շախսը կէօրտիւ , լաքին մէրգուսուն նէ՝ սօլմուշ օլան սիմասընտան , վէ նէ՝ աղարմըշ պուլունան սաշլարըլա ֆաւօրի սագալընտան հիշ պիր շէյ խաթըրլաեամատը :

Հալ պու քի ժագ , իւք պագըշտա , օլ էթմէքճի խա-թունուն պուրուշմուշ օլան սիմասը թաշթընտա , վագթիյ-լէ , ճանվէրլէրէ մախսուս պիր մուհապպէթլէ սէվմիշ օլ-տուղու կիւղէլ մախսուղուն սիմասը մէվճուտ պուլունմուշ իտուկինի տէրք ու ֆէհմ իյլէեէրէք , պաշտան աեաղա գա-տար տիթըէտի , վէ պիր արա , քէնտիսի ժանը թանըմըշ օլտուղու կիպի , ժանըն տախի քէնտիսինի թանըեարագ , -իշթէ , ժագ Կարօ , քէնտիսի տիր . . . Ժիւլ Լապրունուն գաթիլի պու հէրիֆ տիր . . . Ալֆօրվիտէքի ֆապրիգանը պու եագմըշ տըր . . . — տէյի պաղըրաճաղընը զանն իլէ , արթըգ քէնտիսի իշին սահիլի սէլամէթ պուլունմատըղը ֆիք-րինէ զահիպ օլտու իսէտէ , պու գօրգուսու , աղ վագըթ սիւրտիւ , վէ էթրաֆընտա զուհուրա կէլմիշ օլան պու ֆուրթունաեա մէթանէթլէ գարշը գօյմատըղը հալտէ , քէն-տի քէնտիսինին կիրտապը մահվիյեթինէ տօղու կիլթմիշ օլաճաղընը անլատը :

Պինապէրին , սիմասը սօլմուշ օլմասընա , վէ տօտագ-լարը տիթըէմէքտէ պուլունմատընա ըաղմէն , հէր վագըթ-քի սօուգ գանլըղընը քէսպ իտիպ , վէ էճնէպիլէրէ մախ-սուս օլան թէլէֆֆիւղինէ տահա դիեատէ թագվիյեթ վի-լէրէք ,

— Կէնճ պիր գըղը գուրթարմագ իշին նէգտիմտէ թէ-վասսիլթ միւ իթմէք . . . նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիղի անլա-եամանեօրում . . . Պու սէօղլէրին մանէասը նէ՞ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Փօրժ . - Աղիդիմ միւսիւ Հարման , մատտէ՝ Լիւսի փօր-
թիէ հագգընտա տըր :

Քօլ . - Լիւսի փօրթիէ հագգընտա մը տըր . . . Ռէք իյի,
լաքին , հիւքիւմէթ թարաֆընտան մահքիւմ իտիլմիշ օլան
պիր վալիաէնին գըղը պուլունան օլ պէտպալիթ հագգըն-
տա պէն նէ՝ եաբապիլիբիմ :

Փան . - Էֆէնտիմ , քէնտիսինէ հաեաթ պախշ իտէպիլիր-
սինիզ . . . Սիլ , վալիտէսինէ իսնատ օլունան ճինսեթտէն
տօլանը մէսուլ օլմսեան պիր սէֆիլ գըղճըղաղը՝ մէյեու-
սիսեթէ վէ զարուրէթէ իյգա իթտինիզ . . . Անըն սէվտիկի
պիլ աէլիգանլընը քէնտի գըղընըլ իչին ալտընըլ , վէ գը-
ղընըլ տա , անըն եէկեանէ մէտարը թէայիւլչիւնիւ , եանի
չալլըմաընը էլինտէն զասպ իթտի . . . Լիւսի իսէ , պունճա
ֆէլաքէթէր սէպէպիլէ , հէման գալպիկեհընտան վուրուլ-
մուշ օլտրագ , եալաշ եալաշ մէզարա եաղլաշմագտա տըր
. . . Քէնտիսինէ նէ՝ մի եաբտընըլ , տահա նէ՝ եաբաճագսը-
նըլ , անը էօլտիւրիւկօրտունուլ . . . Վալիտէսինին սէվապը-
ղը ահլալինի տրաշաշըմանա , վէ պիսուշ պիր գըղը , պիր
թագըմ հագարէթէր իլէ թահգիր իթմէկէ հագգընըլ վա՛ր
մը իտի . - Պու եաբտըղընըլ , ինսանիսէթ խիւաֆընտա , վէ
ղուլմ ու թէաատի աէյիլ մի տիր : Սիլին գըղընըլ , սաա-
տէթ վէ զէնկինլիք իչինտէ եաշանաճագ տըր , հալ պու քի
Լիւսի , մէյեուսիսեթ իչինտէ էօլէճէք աիր . . . Խա՛յր , խա՛յր ,
էֆէնտիմ , պու գատար ֆէնալըգ , բէք զլեաաէ հագգսըղ-
լըգ տըր . . . իմտի սիլ պու հալէ միւսաատէ իթմէմէլիսի-
նիլ :

Սալիթ Ռօլ Հարման , օլ էսնատէ , հէմ սապըրսըղլը-
ղընտան , վէ հէմտէ գօրգուսունտան նաշի տիթրէեօրտու ,
վէ Ալլահ պիլիր քի , փօրժ ճարիէեէ վիզիթա վիլմիշ օլմա-
սընտան տօլանը ֆէվգէլատէ էսէֆ իտիեօրտու :

Նիհաեթ , մէրգում , շու սուրէթաէ իֆաատէեէ աղաղ
իթտի .

— Լաքին , պու աէտիկինիզ շէյլէրտէ պէնիմ նէ՝ սու-
չում վար տըր , պու պապտէ պէն նէ՝ եաբապիլիբիմ . . . Լիւսի-

նին , մահքիւմ պիր գարընըն գըզը օլմասընտա պէնիմ գա-
պահաթըմ վա՛ր մը տըր :

Յան . - (Հէման թէհտիտամիլ սուրէթտէ աեաղա գալ-
գարադ . .) Օ պիչարէնին տիւչար օլտուղու ֆէնալըղա պիր
տէրման պուլմանըպտա , եէնիտէն հագարէթէ՞ մի գալգըշ-
տընըղ :

Օլ էսնատէ , ժագ. Կարօնուն ֆիքրինտէ շէյթանի պիր
ֆիքիր հասըլ օլարադ , շէյլէ սէյլէտի .

— Կէօրիւեօրում քի , սիղ պու խուսուստա բէք զիւա-
տէ ալէադատար պուլունուեօրսունուղ . . . Պիլիբմիսինիլ քի,
սիղին պու հալինիլի կէօրէն , օ գըղա օյան միւնասէպաթը-
նըղ , ատի պիր տօթլուգ . պաղընտան տահա զիւատէ գա-
վի պաղլար իլէ հասըլ օլմուշ օլտուղունու զանն իտէր : -
Պէնտէն , նէ՞ եէ տայիր հիսապ իսթէմէեէ կէլմիշսինիլ : - Լիճ-
տանըմըն իլհամաթընա թապիլյեթ իթտիկիմտէ՞ն մի . . .
նէ՞տէն տօլաեը պէնի իթհամ իտիեօրսունուղ : - Լիւսին
Լապրուեու , կիրտապա տօղրու եիւրիւմէքտէն մէնն իթտի-
կիմ իշի՞ն մի . . . Նամուսու պիր քիմէ օլտուղում հալտէ ,
օ տէլիգանլըեա , բէտէրինի գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլան պիր
վալիտէնին սէֆիլ գըզը իլէ էվլէնմէսինէ միւսատէ իտէպի-
լի՛ր մի իտիմ . . . Իմտի , իշպու ճանվէրանէ իղտիլաճը մէնն
իթմէքլէ , վաղիֆէմի իյֆա իթմիշ օլտում քի , պունտան տօ-
լաեը իֆթիլար իտէրիմ : - Շիմտի տէ եաբաճագ աիկէր պիր
իշիմ վար տըր քի , լաղըմ կէլտիկինտէ , Մ. Տարիէ տէ պա-
նա օլ խուսուստա եարտըմ իտէճէք տիր . . . Լիւսի Պօրթիէ-
նին տավասընը սուրէթի իլթիղամ վէ միւտաֆաանըղտան ,
սիղին քիմ օլտուղունուղու անլաեօրում . . . Սիղ , Լիլ Բէր-
րէն տէ յիւսինիլ . . . իլլա Ալֆօրվիլ ճինաեթինտէն տօլաեը
մահքիւմ օլմուշ օյան , վէ մուախիսարէն Գլէրմօն հապսիա-
նէսինտէն ֆիրար իթմիշ պուլունան ժան Պօրթիէսինիլ :

Ժան , քէնտի իսմինի իշիտինճէ , սարսըլաը , վէ տիթ-
րէեէրէք , էթրաֆընա կէօլ կէղտիրտի , վէ ֆիրար իտէճէք
պիր գարու արատը :

Ժագ. Կարօ իսէ , Ժօրժա խիթապ իտէրէք ,

— Պու գարընը անինտէ տէրտէսթ իթտիրմէք, հէմ
ճէմիյեէթի ինսանիէեէ, վէ հէմ տէ հիւքիւմէթէ պիւսիւք
պիր խըամէթ իթմէք տիր. իմտի, պիղզաթ կիտիպ հիւ-
քիւմէթ մէմուրլարը ճէլպ իտէճէեիմ, տէտի, վէ խապիսի
մէրգոււմ, գարուեա տողրու իլէրլէմէքտէ իքէն, ժորթ, եօ-
լունուն գարչըսընա կէշէրէք,

— Բէճա իտէրիմ, միւսիւ, պիր աղ տուրուն, տէյի
պէեան իյլէտի:

Քօլ. — (Ղաէէթ թէաճճիւպլէ.) Հապսխանէ ֆիրարիսի
օլան պու գարընը հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէքլիկիմէ մու-
խալիֆէթ մի իտիեօրոունուղ:

Փօրթ. — Էվլէթ, մուխալիֆէթ իտիեօրում:

Քօլ. — Մուխալիֆէթ ինիղ նէտէն իճապ իտիեօր:

Փօրթ. — Պու գատընըն իսմի Լիղ Բէրրէն տիր... Պէն,
քէնտիսինի տիկէր իսիմտէ թանըմամ, վէ թանըմագ տա խ-
թէմէմ... Հալ պու քի, վէլէվ սէօյլէտիկինիղ գարը, եա-
նի ժան ֆօրթիէ օլսա, շու էսնատէ պէնիմ թահթը հիմա-
եէմտէ պուլունմագտա տըր: — Պինաէն ալէյհ, պուրաեա
սէրպէսթճէ կիրմիշ օլտուղու կիպի, սէրպէսթճէ տալիսի տի-
շարը չըգաճագ տըր... Պէնիմ տայիրէմ, շունուն պունուն
թէվգըֆընա վէ տէրտէսթինէ մախսուա տէյիլ տիր:

Պատէհու ժօրթ, ժանա տողրու տէճիւպ,

— Հայտէ, մատամ, դօրդուսուզճա կիտին... ճէնապը
Աղահ ըհհպէրինիղ օլսուն, տէտի:

Ժան, հէեէճանընտան նաչի տիթրէեէրէք, վէ վագը
օլան ինսանիէթ ինաէն նաչի, սոյրի թէշէքքիւր իտէրճէսի-
նէ վէ խայր տուասը օղուրճասընա, էլլէրինի ժօրթա տող-
րու ուղաթմըշ օլտուղու հալտէ, սալլանարագ պիր դաչ ա-
տըմ ալտը:

Սալթէ Բօլ Հարման իսէ, եիւքսէք սէտա իլէ,

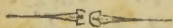
— Լաքին, պու տիվանէլիք տիր, տէտի, վէ քէլամը
սիթամ պուլմագտան, ժօրթ, իֆատէեէ աղաղ իտէրէք:

— Միւսիւ, սիղ չիմտի պէնիմ խանէմտէ պուլունու-
եօրսունուղ... իմտի հէր կիւնա հարէքէթ վէ մուամէլէմին

հաքիմի քենտիմ օլտուղումտան , թարաֆընըլտան հիչ պիր կիւնա իթիրազ վուգուինէ միւսաատէ իթմէմ , տէյի պէ-
եան իթտի , վէ եինէ ժանա խիթապ իլէ , - հայտէ , Լիզ Բէր-
րէն , պիլա էնտիչէ կիտէպիլիրսինիլ , - տէտի :

Գլէրմօն հապսխանէսի ֆիրարիսի , ժօրթուն՝ դաբուեու
կէօթէրմէք իւզրէ ուզաթմըչ օլտուղու էլի թութուպ , տօ-
տադլարընա կէօթիւրտիւ , վէ քէմալ շիւքրանիյէթլէ էօր-
տիւքաէն սննրա , դաբուտան տիշարը չըգտը :

26

Բօլ Հարման , մերգումէնին արդասընտան կիթմէք իչին ,
պիր ատըմ ալմագ իսթէտիկինտէ , ժօրթ , իքինճի տէֆա
օլարագ , մերգումուն հարէքէթինէ մանի օլտու , վէ թէ-
պէսսիւմ իտէրէք ,

— Զանն իտէրիմ քի , իչ իւզէրինէ կէօրիւշմէք իչին
պու կիւն պուրաեա թէչրիֆ իթտինիլ , տէտի :

Քօլ . - (Հիտաէթլէ .) Լաքին , պու դատընըն պուրա-
տան կիթմէսինէ նիչին միւսաատէ իթտինիլ :

Փօրթ . - Փագաթ , ազիլիմ միւսիւ , պունտա սիղճէ
նէ՞ վար տըր : Եօգսա , օ դարըտան դօրդուեօրմուսունուղ :

Բօլ Հարման , մէզքիւր սէօղլէրտէն , ժանա դարըն հիչ
պիր սուրէթլէ թէպրիեէյի զիմմէթ իտէմէեէճէք եօլտա
շիտաէթ իսթիմալ իթմիչ օլտուղունու , անլաեարագ ,

— Գօրգմագ մը . . . պու դարը՞ մը պանա դօրդու վի-
րէճէք տիր , տէտի :

Փօրթ . - Սիլի թէէմին իտէրիմ քի , պու հարէքէթի-
նիլտէն , հէրքիմ օլտա էօյլէ զանն իտէճէկի տէրքեար տըր :
- Էկէրչի պու պիչարէ գատըն , սահիհէն ժան Փօրթիեէ իսէ ,

քէնտի գըզընըն պէտպարթըզընը, վէ ճան վիրմէք րատտէլէ-
րինաէ պուլունտուղունու կէօրմէքլէ, մահզա մէյուսիեթին-
տէն թահրիք օլունարադ, էվլատընըն սէլամէթի մէնֆաթը
ուղըունա, նէգտինիգտէ թէվասսիւթ իթմէքլիկիմի րէճա վէ
իսթիհասալ իթմէք իւղըէ, պանա միւրաճաթ իթմէք կի-
պի, չիւպհէսիզ տիվանէճէ, ֆագաթ միւէսիր թէտպիրի
թասմիմ իյլէմիշ տիր: — Իմտի, պիր վալիտէ, վէլէվ ճինա-
եթլէ միւթթէհիմ օլսա, եինէ, մէզքիւր հարէքէթինտէն
տօլաեը շայեանը աֆվ օլմագ կէրէք տիր: — Պիւաքիս էկէրչի
պու գատըն ժան Թօրթիէ տէյիլ իսէ, նասըլ քի պու տա
իհթիմալտէն պաեիտ տէյիլ տիր...

Ժագ Կարօ, մէրգում կէնճ ալօգաթըն քէլամընը քէ-
սէրէք,

— Իսմինի թէլէֆիիւզ իթտիկիմ սըրատա, սիմասընտա
միւշահէտէ օլունան տէհչէթ ալէամէթինտէն, եանըլմագտա
օլմատըղըմը անլամալը իտինիզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Ժօրթ, քէլամընըն դաթթ օլունմասընա էհէմիեթ
վիրմէեթէք, շու եօլտա իլավէյի մէգալ իթտի:

— Էկէրչի, պիւաքիս պու գարը ժան Թօրթիէ օլմաեըպ
տա, Լիւսիեի աճըեարագ, հագգընտա թէվէճճիւհ վէ մու-
հապպէթի պուլունան Լիզ Բէրրէն նամ համիյեթլի վէ ին-
սանիյեթլի գատըն իսէ, հարէքէթի վագըաընը մուալսէզէ
վէ թահգիր իթմէք շէօյլէ տուրսուն, օլ պապտէ հայրան
տախի օլմալըեըզ, չիւնքի հարէքէթի վագըասը, քէնտիսի-
նին ֆէվգէլատէ րիգգաթը պուլունտուղունա իսպաթ վէ
տէլիլ տիր: — Սիզ, մատմուաղէլ Մարինին սաատէթինի թէէ-
մին գըլմագ իւղըէ, վիճտանընըզն իճապ իթտիրտիկի հա-
րէքէթտէ պուլունմուշսունուզ տուր: — Պու խուսուս, եալը-
նըզ սիզէ րաճի տիր, հալ պու քի, իքիմիզէ աեիտ օլան
խուսուս շու տուր քի, նէ' սիզ վէ նէ' տէ պէն, բօլիս մէ-
մուրլարը օլմատըղըմըգտան, բօլիսիք վագիֆէսինի իյֆա իթ-
մէմէլիեիզ:

Սախթէ Բօլ Հարման, սօուգ գանլըղընը Էհնիտէն
քէսպ իտէճէք գատար վագըթ պուլունտուղունտան,

— Հաղ-դընըզ վար տըր , աղիլիմ ավօգաթ էֆէնտի ,
 աիզ տէ անլամալըսընըզ քի , իլէրուտէ տամատըմ օլաճադ-
 Լիւսիէն Լապրունուն բէտէրինի գաթլ իթմիշ օլան ալչադ-
 գարընը գարչըմտա կէօրտիւկիւմտէ , ետիստ կէօրիւեօր օլ-
 տուղումու զանն իթ աիկիմտէ , հիտտէթ ու զաղապըմը զապթ
 իթմէկէ միւզթէտիր օլամաղ իտիմ , տէտի :

Փօրթ . — Անլաեօրում , լաքին , եանըլապիլիր իտինիզ ,
 վէ սիզին եանըլմագլըզընըզ , պիչարէ Լիզ Բէրրէնէ թամիրի
 նագապիլ զարարը մուճիպ օլապիլիր իտի :

Քօլ . — Օ տա սահիհ տիր , վէ պու խուսուս , հիտտէթ
 ու զաղապըն ֆէնա պիր միւշավիր օլտուղունու պիր տահա
 իսպաթ իթմիշ տիմէք տիր :

Ժօրթ , մուհապէրէնի թէպտիլ իթմէք իւզրէ ,

— Պու սապահ մատմուղէլ Մարի նաճըլ տըր , տէյի
 սիւալ իթ տի :

Քօլ . — Բէք իյի տիր . . . տիւն ագչամ , պիգտէն այրը-
 լաճաղընըզ սըրատա , պիչարէնի բահաթսըզ իթմիշ օլան օլ
 մէէլուն էօքսիւրիւք թէքրար իթմէմիշ տիր :

Փօրթ . — Պու խապէրինիղէ մէմուն օլտում . . . ումա-
 ըրմ քի , եագընտա իգտիվաճը իճրա օլունաճադ տըր :

Քօլ . — Շիւբհէսիզ , ֆագաթ , արզու օլունտուղու գա-
 տար չարուգ օլամահաճագ տըր :

Փօրթ . — Նիշին :

Քօլ . — Հէր հալտէ վիճուտի էլզէմ օլան պիր քեաղըտ
 եէտիմտէ նօգսան տըր :

Փօրթ . — Հանկը քեաղըտ :

Քօլ . — Պու իգտիվաճա տայիր օլան քեաղըտալը պու
 սապահ սըրաեա գօյտուղումտա , պիր ան էվիլէ իճրասընը
 արզու իթաիկիմ գըզըմըն իգտիվաճ իլանը իչին հէր հալտէ
 վիճուտի լաղըմ կէլէն վէլատէթ սէնէտինի պուլամալըմ :

Փօրթ . — Տիմէք օլուր քի , օ սէնէտի Նիւ-Լօրգտան
 թալէպ իթմէկէ մէճպուր օլաճագսընըզ :

Քօլ . — Էվիլէթ . . . հաթթա պու սապահ , իչպու մատ-
 տէնէ տայիր , սապըգ պանքէրիմ Տավիտսընա պիր թէլէկ-

րաֆնամէ կէօնտէրտիմ: - Տալիտսընն , պու թալէպիմին տէրհալ իճապընա միւսարաաթլէ , լազըմ կէլէն սէնէտի կէօնտէրմէքտէ պիր տադըզա պիլէ զայպ իթմէնէճէկի տէրքեար իսէտէ , իշ , իսթէր իսթմէնէլ երնէ պիր դաշ կիւն դատար կէճիքէճէք տիր : Պունունլա պէրապէր , պիւսպիւթիւն մէմուլին զայրի ահլալ վուդու պուլմատըզճա , օն պէշ կիւնէ դատար մուգալէլէեի իմզա իտէպիլէճէկիմիլ տէրքեար տըր : Շիմտի , մուգալէլաթ մուհարրիրիմին նէզտինտէն կէլիեօրում , տիւն ագշամ սիզին թանզիմ իթտիկինիլ միւսվէտտէնի քէնտիսինէ իթա իյլէտիմ :

Թօրթ . - Էլպէթթէ օ միւսվէտտէնին մունթազամ օլմատըզընը պէեան իթմիշ տիր :

Թօլ . - Պիլաքիա բէք մունթազամ օլտուղունու թաստիգ պիրլէ , թէպտիլ իտիլէճէք հիշ պիր չէյ օլմատըզընը պէեան իյլէմիշ տիր :

Թօրթ . - Պու իֆատէնիլ՝ մահզա պէնի թալթիֆ իշին իսէտէ , պիզ , շիմտիլէք պու սէօլլէրի պըրազալըմտա , պուրաեա թէշրիֆինիլին մագսէտինտէն պահս իտէլիմ :

Թօլ . - Օ մագսէտ իւզէրինէ կէօրիւշմէլիեիլ :

Թօրթ . - Էմրինիլէ մունթազըրըմ . . . պէնիմլէ կէլին :

Պէօլլէճէ Թօրթ վէ միւվէքքիլի , իշ օտասընա կիրիպ , օրատա միւզաքէրէեէ կիրիշտիլէր :

* * *

Ժան , կէնճ ալօգաթըն խանէսինտէն տիշարը չըդարքէն , եէնիտէն ագլընա խիֆիթէթ կէլմիշ օլտուղունու , զանն իթմէքտէ օլուպ , աճէլէթէն նէրտիվէն դատէմէլէրինտէն աշաղըեա էնտի , վէ ըրթթըմլարա դատար կիթտիքտէն սօնրա , օրատա , պիր ատըմ պիլէ զիեատէ իլէրլէմէեէ թագաթ ու տէրմանը դալմամըշ օլտուղու հալտէ , պիր դանարէ իւզէրինէ օթուրտու , վէ սօլուեարագ , քէնտի քէնտիեէ չու սէօլլէրի սէօլլէտի :

— Շու Բօլ Հարման պէնի թանըտը , վէ էկէր օ հա-

գրգռելի տելիգանլը թէվասսիւթ վէ միւտախէլէ իթմէսէ իտի, մէրգում սահիպ սերվէթ, պէնի էլէ վիրէճէք իտի: Օ հալտէ պէն, տէրաէսթ իտիլիպ, հապսխանէնէ կէօթիւլ իւլէճէք, վէ Լիւսիսի թէքրար կէօրէմէնէրէք, հապսխանէնէ իլդա գըլընաճագ իտիմ:

«Ահ, շու Բօլ Հարմանըն, օլ վիճտանսըզ վէ հաւաւըզ հէրիֆին, վէ Լիւսիմին սէպէպի մէյեուսիսիսէթի օլան օլ մուզիրը շախսըն տիղլէրինէ գաբանարագ, մէրհամէթ ուրիզ-գաթընը թէմէնի իտէճէք եէրտէ, պօղազընա աթըլարագ, քէնտիսինի պօղմալը իտիմ:

«Շիմտի պու հէրիֆ նէ՞ եաբաճագ տըր: – Պէնի արաւաճագ, վէ պիղզաթ քէնտիսի արամասա, բօլիսէ խապէր վիրէճէկինտէն, ազ վադըթտա բօլիս պէնի, Լիւսինին եանընտա պուլաճագ, վէ օ հալտէ պէն տէ եադանը էլէ վիրմիշ օլաճաղըմ:

«Ահ, սիւպհան Ալլահ, պիսուշ օրմագ, վէ իշլէնմէմիշ պիր ճինաեթթաէն տօլաեը մահքիւմ իտիլմէք, վէ թէպրիւէէլի ղիմմէթ իտէմէմէք, բէք տէհշէթլի վէ թէհամմիւլ օլունուր հալ տէյիլ տիր:

«Շիմտի պէն նէ՞ գարար վիրմէյիսիւմ, նէ՞ եաբմալընըմ: Հալպու քի էվատըմը, եալընըզլըզ, խասթալըզ վէ մէյեուսիսիսէթ իշլնտէ թէրք իտէմէմ: – Էկէրչի ագչէմ օլսա իտի, հիշ տէյիլ իսէ Լիւսիսի պէրապէրիմճէ կէօթիւլիւպ, անընլա պիր թարաֆտա կիզլէնիր իտիմ... Ֆագաթ եաշամագ, վէ անը եաշաթմագ իշլն, հիշ պիր շէյիմ եօգ տուր... Հալըշմագլըզտան ղայրի հիշ պիր շէյիմ պուլունմամագտա տըր:

«Պուլունտուղում մէվգի, չըգմազ պիր եօլ գապիլինտէն օլտուղու միսիլլու, պու մէվգիտէ ուղրաշմագլըզ տախի միւմքին տէյիլ տիր: – Իմտի, գըղըմըն նէզտինէ ալտէթլէ, թուլթուլսամտա, օրատա թուլթուլմաեը թէրճիհ տէրիմ: – Հիշ տէյիլ իսէ, սօն տագըզանա գատար Լիւսիսի կէօրիւրիւմ:

Ժան, պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, տիղլէրի

տիթրէնէրէք, Պուրպօն բըխթըմընա ավտէթ իթտի, վէ օրատա դըզընը, պիր աղ տահա իյի հալտէ պուլտուղունտա, թարիֆ օլունմազ քէտէր ու միհնէթլէր տէրեապընտա միւս թաղրագ օլան օլ պէտպալթ վալիտէնին սիմապընտա էսէրը մէսէրրէթ միւշահէտէ օլունտու, վէ օլ պիշարէ գըղ-ճըղաղը գարչըսընտա կիւլինճ պիր սիմա իպրաղ իտէճէք գատար ճէսուր պուլունտու...

Լիւսի, պիր դաշ կիւն շէտիտ պիր նէօպէթէ թութուլ մուշ օլտուղունտան, էթմէքճի Խաթունուն ժօրթ Տարիէնէ վիրէճէկի վիզիթաեը ունուլթմուշ իտի: Հալպու.քի մէզքիւր սըթմասը կէշտիկինտէ, մէզպուրէ, խուսուսը մէզքիւրու խաթըրլաեարագ, մուվադգաթէն Բարիստէն ղայպուպէթ իթմիշ օլան կէնճ ավօգալթըն, շիմտի ավտէթ իթմիշ օլմասը լազըմ կէլէճէկինի քէնտի քէնտիեէ տուշիւնէրէք, պիր կիւն, էթմէքճի Խաթունա խիթապէն,

— Լիզօն գատըն, Մ. Տարիէնի կէօրմէք նիեէթինտէ իտինիզ, աճապա պու նիեէթինիզի ունուլթտունուղ մու, տէյի սիւալ իթտի:

Պու սիւալ իւզէրինէ, ժան, տիւշար օլտուղու վէ չէքմէքտէ պուլունտուղու քեաֆֆէյի միհն ու մէշագգաթը տէրիսաթըր իթտի, ֆագաթ, օլ տէհէթլի հագըզէթի գըզընտան կիզլէմէկէ գարար վիրէրէք,

— Խալը, ազիղէմ, նիշին ունուտաճաղըմ, տէյի ճէվապ վիրտի:

Աիւսի. — Տիմէք տիր քի, քէնտիսինի կէօրտիւնիւզ:

Քան. — Էվվէթ, կէօրտիւմ:

Աիւսի. — Նէ՞ վաղըթ:

Քան. — Պու սապահ:

Աիւսի. — (Մէյեուսիեթլէ.) Ահ, սիզի եօլա գօյտու, տէյիլ մի:

Քան. — Խալը, գըզըմ... Մ. Տարիէ նամուսլու պիր տէլիգանլը տըր... օ պէնի քէմալ ինսանիեթլէ գապուլ իտիպ, պաղը իխթարաթտա պուլունտու:

Աիւսի. — Նիհաեթ, իզէ նէ՞ ճէվապ վիրտի:

Ծան . - Սիրի պու տէրէճէ շիտտէթլէ գօվալաեանլա-
րըն՝ ճանվէր վէ հագըգի ճանվէր օլտուգլարընը , լաքին սի-
զին , անլէրէ գարչը հիչ պիր շէյ եաբամսեաճաղընը , չիւն-
քի , վալիտէսինին նամուսուզլուղունտան տօլաեը պիր գը-
զը իթապ իտէն ալչագլարըն դանունէն թէէտիպլէրի ասլա
միւմքին օլամատըղընը անլաթտըրտը :

Լիւսի , կէօզլէրինին եաշարտըղընը հիսս իլէ ,

— Վալիտէմ մի . . . պէլքի վալիտէմ , պէնտէն տահա
զիեատէ աճընմաեա լաեըգ պիր հալտէ պուլունուեօր . . .
Ահ , պէն զիեատէսիլլէ ալչարը միհն ու մէշագգաթ օլու-
եօրում , ֆագաթ , պու միհն ու մէշագգաթըմըն սէպէպինի
լանէթլէմէեէ ճէսարէթ իտէմէեօրում , տէտի :

Ժան , քէտէր ու հէեէճանընտան նաշի նէֆէսինի
կիւճ իլէ ալըպ վիրէպիլիեօրտու , վէ պու սըրատա պէր
քէլիմէ պիլէ թէլէֆֆիւզ իթմէկէ միւզթէտիր օլամատըղըն
տան , եալընըզ Լիւսիեի կէօքսիւնտէ սըգմաղլա , գանաաթ
իթաի :

Լիւսի իսէ , իլավէյի մէգալ իլէ ,

— Լաքին , վալիտէմին , պէնի տիւնեաեա կէթիրմիշ օլ-
մասընա էսէֆ իտիեօրում , տէտի :

Պիչարէ Ժան , գըզընըն , թանըմատըղը վալիտէսինի
լանէթլէմէք իսթէմէտիկինի իշիթտիկինտէ , « Պիշ » « Էնի » « Է-
նի » տէյի նիտա իթմէք իւզրէ իքէն , կէնճ գըզըն սօն
սէօզլէրի , մէրգումէ վալիտէեի սիւքիլթէ մէճպուր գըլտը
չիւնքի . . . գըզը , վագաա քէնտիսինի լանէթլէմէք իսթէմէեօր-
տու իսէ տէ , տօղմուշ օլմաօընտան տօլաեը տա վալիտէսի-
նէ աֆիլ իթմէեօրտու :

Լիւսի , Լիւսիէն թարաֆընտան թէրք օլունալտան պէ-
րու չօգ տէֆա տէրին վէ աճը աճը միւլահաղաթ տէրեա-
սընա զարգ օլտուղու կիպի , պու քէրրէ տախի տէրեայը
միւլահաղաթա տալար :

Ժան , էվճէ իչլէրլէ մէշղուլ օլարագ , գըզընըն միւլա-
հաղաթ վէ թէֆէքքիւրաթընա մանի օլմատը :

Պիչարէ գատընճըղազ , Բօլ Հարման թարաֆընտան

հիւքիւմէթէ թէսիմ օլունաճաղընը զանն իթմէսինտէ եա-
նըլընօրտու :

Մէրգում ալչագ վէ զատտար , ժօրժ Տարիէնին խա-
նէսինտէ կէօրէճէք իչինի պիթիրտիքտէն սօնրա , արապա-
սընա բաքիպէն , խանէսինէ ավտէթ իտէճէկինի արապաճը-
եա պիլտիրտի , վէ եալընըզ գալտըղընտա , ժանըն Բարիս-
տէ պուլունմասընտան , վէ դըզընը պուլմուշ օլմասընտան ,
վէ քէնտի գարշըսընա չըգմասընտան նաչի պուլունտուղու
հալ ու մէվգընը թահթը նաղարը տիգգաթա ալտը :

Շէօյլէ քի , Բիէր Փօրթիէնին տուլ զէվճէսի , քէնաիսի-
նի , եանի ժագ Կարօեու թանըեապիլիր , վէ իսմի հագը-
զիսինի մէյտանա չըգարապիլիր իտի :

Իչթէ , սախթէ Բօլ Հալման , պու ճիհէթի տիւշիւն-
տիւկիւնտէ , գանը տամարլարընտա տօնտու , վէ պատէհու
քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի թէլէֆֆիւզ իթտի :

— Ժօրժուն խանէսինտէ հիտտէթլէնմէքլիկիմ խէթա
օլտու . . . - Էվվէթ , պէն , Լիզ Բէրրէն իսմի թահթընտա
կիզլէնէն՝ ժան Փօրթիէ օլտուղունու անլատըղմը պէլլի իթ-
մէմէլի իտիմ :

« Ագլըմ պաշըմտան կիթմիշ օլտուղու պիր պէմանտա ,
անը տէրտէսթ իթտիրմէքլիկէ գալգըշմագլըլըմ , չօլբագ-
լըզլարըն չօլբազլըզը օլտու :

« Էկէրչի հէնուզ շու խէթատա պուլունմուշ օլմատըղմ
հալտէ , տիւշիւնէպիլսէ իտիմ , պու թէհլիքէտէն գաչամագ-
վիրէճէք մահիրանէ սէօզլէր պուլապիլիր իտիմ . . . - Ժան
Փօրթիէնին իֆատէլէրինի տինլէմէլի իտիմ . . . - Լիւսիեէ
ճիտտէն աճըմագտա օլտուղունու , վէ պունու իսպաթէ չա-
լըչաճաղմը քէնտիսինէ անլաթմալը , վէ պու խուսուստա
խքեաթ իթմէլի իտիմ . . . Փագաթ , շիմտի արթըզ պու
սէօզլէրին հիշ պիր եէրի եօգ տուր , հալ պու քի , պուն-
տան պէօյլէ իսթիրահաթըմտա զայպ օլմուշ տիմէք տիր :
- Ժան Փօրթիէնին Բարիստէ պուլունմասը , տայլիմի սուրէթ-
տէ պաշըմըն իւզէրինտէ ասըլմըշ պիր մուխաթաբա տիմէք
օլտուղունտան , օ մուխաթաբաբը տէֆ իթմէք լաղըմ ալը :

Ժադ Կարօ , պու թէֆէքքիւրաթըն սօնլարընտա իքէն ,
արապա , խանէսի բիշկեհանա մուվասըլէթ իթտիկինտէն ,
մէրդում արապատան էնտի , վէ խանէսի տէրունինէ կիր-
տիկինտէ , Լիւսիէն Լապրուսու , Մարինին եանընտա պուլ-
տու :

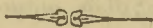
Մէրդում տէլիգանլը , Էթիէն Գասթէլ թարաֆընտան
քէնտիսինէ թախսիս իտիլիշ օլան վալիֆէնի թէմամիյլէ իյֆա
իթմէքաէ իտի :

Բօլ Հարման , Լիւսիէն իլէ թօգալաշտըգտան սօնրա ,
— Տօ'սթում , ֆապրիգանա կիթտինի'ղմի , տէյլի սի-
վալ իթտի :

Աիսիէն . - Պապրիգատան կէլիեօրում :

Բօլ . - Եէնի պիր խապէր վա'րմը տըր :

Աիսիէն . - Խա'յր , հէր շէյ , սըրասընտա ճէրէեան ի-
տիեօր :

27

Բօլ . - Դահվալթրտան սօնրա , սիղ եալընըճա Գուրպ-
վուանա ավտէթ իթմէլիսինիզ , չիւնքի Բարիստէ պէնիմ պա-
ղը իշլէրիմ վա'ր տըր . օլապիլիր քի , պաղը ահվալ զուհու-
րիյլէ , իսթէտիկիմ վաղըթ ավտէթ իտէմէմ . . . Իմտի , պիթ-
թէսաաիւֆ էկէրչի պէն վաղթ ու դէմանիյլէ կէլէմէզսէմ ,
էօյլէ թաամընտա , սիղ , Մարինի եալը'ըզ պըրագմանըն :

Մարի . - Էֆէնտի բէտէր , դաթէն Մ . Լիւսիէնին աղշամ
թաամընը պիղտէ թէնավիւլ իթմէսի՝ դարարաշտըրըմըշ
տըր :

Բօլ . - Բէք ալէա , էօյլէ իսէ , հայտէ շիմտի դահվալ-
թըմըզը իտէլիմ :

Մարի . - Էֆէնտի բէտէր , հէր շէյ հաղըր տըր . եա-
լընըզ սանա պէքլէեօրտուզ :

Բօլ Հարման , թաամ սալասընա կիտիլտիկի սըրատա , տէլիգանլըեա խիթապէն ,

— Ազիզիմ Լիւսիէն , իզտիվաճընըզըն իլանը իչին լազըմ կէլէն քեաղըտլարը , վազըթ կէչիրմէեէրէք ճէմ իտիպ , պանա կէթիրմէեէ ունութմաեըն . . . Պէն , զաթէն , Մարի իչին լազըմ կէլէն քեաղըտլարըն պիր գըսմընը ճէմ իթտիմ , տէտի :

Աիւսիէն . — Ազ կիւնտէն օ քեաղըտլարը սիզէ կէթիրիւրիմ , էֆէնտիմ :

Պէօյլէճէ սուֆրաեա օթուրուլտու , ֆազաթ դահվալթը թաամը ուղուն սիւրմէտի , վէ Լիւսիէն , ֆապրիգաեը միւտտէթի մէտիտէ եալընըզ պըրազամաեաճաղը ճիհէթլէ , քէնսիսինէ պէքլէմէքտէ օլան արապաեա ըաքիպէն , Գուրպվուաեա ազիմէթ իյլէտի :

Բօլ Հարման տախի , ազ վազըթ սօնրա խանէսինտէն չըգտը , լաքին , հէր զէման արապաեա ըաքիպ օլուրքէն , պու քէրրէ եաեան Մալէսհէրպ նամ պուլվարա , վէ անտէն Գուրսէլ պուլվարընա կիթտի , վէ պատէհու Պաթինեօլուն արտ թարաֆընտան կէչէրէք , Դիլչի ճատտէսինէ տախիլ օլտու , վէ նիհաեէթ Օվիտ Սօլիվօնուն խանէսի դարչըսընտա տուրուպ , իւչ տէֆա դաբուեու չալտը իսէտէ , հիչ պիր ճէվապ ալամատը :

Շիւպհէսիլ սախթէ Արնօլտ տը Բէյս , խանէսինտէ պուլունմատըղընտան , Բօլ Հարման , պէեաղ պիր քեաղըտ իւղէրինէ պիր դաչ քէլիմէ եաղտը , վէ Օվիտին մէքթուլլարընը դապուլէ մախսուս օլարադ , խանէսինին դաբուսու եանընտա թաալիք իտիլմիչ օլան դութու տէրունինէ մէգքիւր քեաղըտը աթտը , վէ Դիլչի ճատտէսինտէն ալտէթլէ , օլաուգճա կիւղէլ կէօսթէրիլի պիր դահվէխանէեէ կիրիպ , օրատա կէթիրթտիկի պիր ապսէնթի , զաղէթալարը կէօղտէն կէչիրմէքլէ , իչտի :

Մէրգում , քէնտինին ալչադճա թէչէսպիւսաթընըն ֆաշիլի իլէ օրատա պուլուչաճադ օլուպ , քէնտիսի , օ մահէլլտէ ալչադ շէրիքինին մուվասըլէթինէ պէքլէմէքտէ օլսուն ,

պիզ, Ժորժ Տարիէնին խանէսինէ ավտէթ իտէլիմ:

Ժորժ Տարիէ, Լիզ Բէրրէնին րէճա վէ նիւաղլարնը, վէ հէնէճանընտան նաչի գուլվիթինի զայպ իթմիշ օլան սէտասընը տինլէտիկինտէ, օլ պէտպախթ դատընըն Լիւսի հագգընտա մութթասըֆ օլտուղու հիսսիեաթ՝ տօսթլուգ հիսսիեաթը օլմաերպ, տահա զիւեատէ պիր եագընըրգ հիսսի եաթը օլտուղունու անլամըշ իտի իսէ տէ, պու ճիհէթի քէնտիսի պէլլի իթմէք իսթէմէմիշ իտի, վէ Բօլ Հարմանըն գարընընտա Ժան Ֆօրթիէեի միւտաֆաա իթմէսի տէ, մահքիւմ օլան, ֆազաթ պէլլի գապահաթը պուլունմաեան օ պիշարէ գատընըրգաղը ֆէվդէլատէ աճըարըրնտան, վէ անըն ախը ու կիրիֆթինէ քէնտիսի մուալէնէթ իթմէք իսթէմէմէսինտէն նաչի իտի, չիւնքի, մէզպուրէ գատընըրգաղըն քէնտի խանէսինտէ տէրտէսթ իտիլմէսի, քէնտի իչին էպէտի պիր մուճիպի իլթիրապը դալպ օլաճագընը հիսս իլլէմէքտէ իտի:

Ժորժ, Բօլ Հարմանըն, օ գատընը, քէնտի լէհէսինտէն վէ սէտասընտան թանըմըշ օլտուղունու ապա շիւպհէ իթմէտիկի կիպի, հարէքէթի վագըրասընըն սէպէպի հագըրգիսինի տէ պիլէմէզ, վէլհասըլ եանընտա պուլունան օլ խապիսին, Ժագ Կարօ օլտուղունու քէշֆ իտէմէզ իտի:

Էկէրչի Ժան, Բօլ Հարմանը կէօրտիւկիւնտէ, տիթրէմիշ, վէ սիմասընտա գօրգու վէ իսթիզրապ էսէրլէրի հուսուլէ կէլմիշ, վէ քէնտիսի, օ խապիսին պուլունաուղու մէվգիտէն, անըն աեար վէ տէեէրինի անլաեապիլիքքէն, հիշ պիր շէյ անլաեամամըշ, վէ Ժիւլ Լապրունուն գաթիլի օլտուղունու ֆէրգ ու թէմեիզ իտէմէմիշ իտի իսէ, Ժորժ, նամուսլու, դաեէթ զէնկին վէ միւթէպէր տէյի ֆարզ իթտիկի պու աոտէմին մասքէսի ալթընտա նէ կիպի պիր մախլուգ կիզլէնմիշ օլտուղունու թսպիաթիլլէ անլաեամազ իտի:

Կէրչի մէրգում տէլիզանլընըն վասիսի, պիր կիւն էվվէլ քէնտիսինէ պաղը էսրալի սէօղլէր սէօլլէմիշ իտի իսէտէ, պու ճիւմէ իլլէ Ժօքթուն ֆիքրինտէ, Բօլ Հարման հագըրտա հիշ պիր խասիմանէ զաննիեաթ պուլունմամագտա իտի:

ԺօրԺ , մէգքիւր Եհլի սէրլէթին , Լիզ Բէրրէն հագգըն-
տաքի հարէքէթինի զալիմանէ պուլմաղլէ պէրապէր , քէն-
տի քէնտինէ ,

— Պու բէտէր , եալընըզ քէնտի գըզընը տիւշինիւեօր ,
վէ բէտէրանէ մոհհապպէթինտէ , եալընըզ քէնտի մէնաֆիի
մախսուսէսինի տիւշինմէքիկի , օլմէրթէպէ իլէրի կէօթիւրիւ-
եօր քի , դաեէթ սէվմէքտէ օլտուղու գըզընա , տօղրուտան
եախօտ տօլաեըտան պիր թէարրուզ վուգուինտէ , իրատէթի
էինտէն չըգըեօր , տիմէքտէ , վէ վազըթ պէ վազըթ տա-
խի ֆիքըրինտէ .

— Պէլքի տէ , Ժան Ֆօրթիէ , եախօտ Դլէրմօն Ֆիրարի-
սի օլտուղու զանն օլունան պու գատըն , հագըգէթէն Լիզ
Բէրրէն տիր կիպի պիր միւլահազա հասըլ օլմադտա իտի :

Կէրչի կէնճ ալօդաթ , Ժան Ֆօրթիէեէ տիգգաթլէ
պագմըջ օլուպ , անըն սիմասըյլա , քէնտի վասիսի թարա-
ֆընտան չըզըմըջ օլան թասլիրտէ կէօրիւլէն Ժան Ֆօրթիէ-
նին սիմասը պէյնինտէ պազը միւշապէհէթ Եսէրլէրի կէօր-
միւշ իտի , ֆագաթ պու խուսուսու , գանաաթը Եֆքըար հա-
սըլ իթմէկէ քեաֆի ատտ իթմէմէքտէ իտի :

Շու գատար քի , ԺօրԺ Տարիէ , Էթիէն Դասթէլին ,
Լիւսիէն հագգընտա նէ՝ տէրէճէ ալէագատար օլտուղունու ,
վէ Ժիւլ Լապրուսնուն հագըգի գաթիլինի արամագլա մէշ-
ղուլ իտուկինի պիլտիկինտէն , վուգուի հալի , վէ չիւպհէ-
լէրինի Էթիէն Դասթէլէ պիլտիրմէքիկի տիւշինտիւ :

Էկէրչի Լիզ Բէրրէն , հագըգէթէն Ժան Ֆօրթիէ իտի
իսէ , պէլքի անը իսթիճվապ իտէրէք , վէ օլ անէ տէկին
մահրում օլմուշ օլտուղու մուպլէնէթի քէնտիսինէ իպրազ
իյլէեհէրէք , հագըգէթի հալի մէյտանա չըգարաճագ եօլտա
պազը Եմարէլէր պուլունապիլիր իտի :

Հասըլը , թէքըար իտէրիզ քի , ԺօրԺ , Ժան Ֆօրթիէ
հագգընտա ֆէվգէլատէ իզհարը լիգգաթտան վէ թէվէճ-
ճիւհիւ աղիմտէն քէնտիեի մէնն իտէմէեիպ , քէյֆիեէթի
Լիւսիէնէ տախի խապէր վիրմէքիկի պիր արա միւլահազա
իթտի իսէտէ , մուախսարէն պազը միւլահազաթ , մէրգու-

մուս Կուս հարեքէթտէն կէրի տուրտուրտուր , չիւնքի , էմրի պատիրէթ խիլաֆընտու սէօյլէմէսի դապիլ օլան եալընըդ պիր քէլիմէ , տօսթ ունուս միւսթադպէլինէ զարար վիրէպիւլէճէկի , վէ Բօլ Հարման թարաֆընտան վառ օլունմուշ օլան բարլադ վաղիսթի զայպ իթաիրէպիւլէճէկի ճիհէթլէ , ժօրթ , մատտէսի եալընըդ քէնտի վասիսինէ աչմաեը քեաֆի սայար :

Գահվալթըտան սօնրա , ժօրթ , Ասա սօդաղընա աղիմէթ իթաի ֆադաթ , օդուեանլարըմըղըն մալիւմիւ օլտուղու իւղրէ , էթիէն Գասթէլ խանէսինաէ պուլունմատըղընտան , էմէլինէ նայիլ օլամատը :

Օտա խըղմէթճիսի , էֆէնտիսինտէն ալմըշ օլտուղու թէնպիհ մուճիպինճէ , քէսսամըն տիշարը չըղմըշ օլտուղունու կէնճ ալօդաթա պէեան իյլէտիկինտէ , ժօրթ ,

— Կէլմէսի կէճիքէճէճ մի տիր , տէյի սիւալ իթտի ,
Սըզմէքճի . - Պիլմէմ , էֆէնտիմ :

Ժօրթ . - Էօյլէ թաամընա ալտէթ իտէճէճ մի տիր :

Սըզմէքճի . - Էֆէնտի պունա տայիր պանա պիր շէյ սէօյլէմէմիշ տիր :

Ժօրթ , քէնտի վասիի սապըղընըն ֆէվզէլատէ ինթիզամա ըիանէթ իթաիկինի պիլտիկի ճիհէթլէ , Կուս հարեքէթ ու մուամէլէսինի պիր աղ զարիպ պուլտու , լաքին պէլի իթմէեէրէք , օրատան տիշարը չըղտը :

Ժօրթ , աղչամըն սաաթ տօդուղ սուլարընտա թէքրար էթիէն Գասթէլին խանէսինէ կէլտի իտէ տէ , մէրգումսու եինէ պուլմաեընճա , հէր քէստէն , վէ քէնտիսինտէն տախի իիլլի պիր վազըա ճէրէեան իթմէքտէ օլտուղունու անլատը , վէ օրատան էսնայի մուֆարադաթընտա , խըղմէթքեարա ,

— Վասիմ կէլիր կէլմէղ , քէնտիսինէ զաեթթ մուհիմմ վէ միւսթաճէլ իֆատէմ պուլունտուղունու խապէր վիլին , աէտի :

Սըզմէքճի . - Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Էթիէն Գասթէլին զայպուպէթի , ժօրթուն ֆէվզէլզաեէ կիւճիւնէ կիթտի , անճադ քէնտի քէնտիսինէ ,

— Զանն իթմէմ քի , շու Բօլ Հարման , օ պիչարէ գա-
տընը զամմաղլարն . ֆագաթ , պէն , մէղպուրէնին Դլէրմօն
հապսիւնէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլան գաաւնն օլուպ օլմա-
տըղընը , ասլա վագըթ կէչմէքսիզին անլաեապիլսէ իտիմ ,
մէմնուն օլուր իտիմ , տէտի , վէ մուսխիսարէն , շու սէօղլէրի
իլավէ իթտի . — Էկէրչի պէն քէնտիսինի իսթիճվապ իթսէմ . .
Լաքին , անըն տախիլի էօմրիւնէ նէ՞ հագդ իլէ միւտախէլէ
իտէպիլիթիմ : — Պունտան գաթինաղար , Բօլ Հարմանըն քէն-
տիսինէ սէօյլէմիշ օլտուղու վէճհ իւղրէ , էկէրչի պու գա-
աւնն ժան ֆօրթիէ իսէ , շիւպհէսիլ աիւչալը տէհչէթ օլա-
րագ , թահարրիեաթտան դուրթուլմագ իչլին , ֆիրար իթ-
միշ , վէ քէնտիսինի կիղլէմիշ օլտուգտան պաշգա , իլթիճա
իթտիլի մահէլլի տէ , քէնտի գըղը Լիւսիտէն տախի սէթը
իթմիշ օլաճագ տըր :

« Իմտի , մերգուլմէեի նէրէտէ պուլմալը :

« Էկէրչի Լիւսի , վալիտէսինին սըրըրնը պիլիթ իսէ ,
խուսուսիլլէ քէնտիսի իչլին մէճհուլ պիր քիմսէ օլտուղում ճի-
հէթլէ , օ սըրըր պանա պէեան իլլէմէեէճէկի տէրքեար տըր :

« Հասըլը , պէնիմ էլլիմտէն հիշ պիր շէյ կէլմէզ . . . Պու-
լունտուղում՝ շու գարանըգ ահվալ իչլիտէ , գիեա հասըլ
իթմէքիթ վաղիֆէսինի , եալընըղ քէնտի վառիմէ իհալէ իլ-
լէմէքիլիկիմ լաղըմ տըր . . . Իմտի , վառիմէ պէքլէեէիմ . . .

Պու վէճհլէ ժօրթ , պիր աղ մահգուն վէ տիւշիւնճէլի
հալ իլէ խանէսինէ ալտէթ իլլէտի :

* * *

Բօլ Հարման , իւշ սաաթ գատար , մալիւմ օլան գահ-
վէխանէտէ , սախթէ տաեըղատէսի Օվիտ Սօլիվօեա պէքլէտի
իսէտէ , մերգուլմ մէյտանա չըգմատը :

Սախթէ պարօն տը Բէյս՝ մատմուլաղէլ Սմանտաեը
Պուա-լը-Բուատա պըրագարդտան սօնրա , Բօլ , եալընըղ
պիր տէֆա մէրգուլմու կէօրմիւշ օլտուղունտան , մէզքիւր
սօն միւլաղաթտան սօնրա անըն նէ՞ օլմուշ օլտուղունտան

խապէրտար պուլունմամագտա իաի : Շու գատար քի , հէմ թէօհմէթինին սէրսէրի թապիւնաթընը պիւտիկինտէն , աճապա պաղթէթէն Բարիստէն կիթմի՞շ մի տիր կիպի պիր վէսվէսէտէն զայրի տիկէր պիր վէսվէսէսի տախի պուլունուպ , շէօյլէ քի Օվիտին , շու եա պու ճինաւէթ , եախօտ ճիւնհա իճրա սընտա պուլունարագ , տէրտէսթ իտիւմիշ օլմատըղընը քի՞մ պիլիր իտի :

Իմտի , էկէրչի Օվիտ , սահիհէն հապսխանէտէ իտի իսէ , պու խուսուս՝ հէր սաաթ օլ էհլի սէրվէթ իլին մու խաթարա , վէ առէթա ծամօգլէսին գըլըճը տիմէք օլտու ղունտան , Բօլ Հարման , եհնիտէն , շէրիքինին իգամէթկեա հընա աղիմէթ իթտի , վէ պիտտէֆաթ գաբուեու չայտը , լաքին տէրունը քէօշկատ քիմսէ պուլունմատըղընտան , գաբուեու աչան օլմատը :

Բօլ Հարման , օլ պապտէ դօմշուլարը իսթիճվապ իտէպիլիր իտի իսէտէ , պու սուրէթլէ քէնտինի մէյտանա չըգարմըշ , վէ պէլքիտէ թէհլիքէլի պիր վաղիւնէթէ իլգա իթմիշ օլաճաղընտան , հէման զաղապնագ հալտէ օրատան այլըլտը , վէ սաաթընա պագըպ , հէնուգ պէշ պուչուգ օլտուղունու անլանընճա , իւշ սաաթ պէքլէմիշ օլտուղու գահ վէխանէեէ թէքրար կիրտի , վէ պիր գատէհ ապսէնթ տահա կէթիրտիպ , սօգադտան կէչէն առէմլէրի կէօրէպիւմէք իւզլէ , ճամէքեանըն եանընա օթուրտու :

Բօլ Հարման , պիր սաաթ գատար միւլթէրէտտիւտ վէ էնտիշէլի պիր հալտէ օլարագ , օրատա վաղըթ կէչիրիպ , ֆաղաթ նիհանէթ սապըր թիւքէնէրէք , խանէսինէ ավտէթէ գարար վիրտի , վէ գահվէխանէնին գաբուսունտան չըգմագ իւզլէ իքէն , պիրտէն սիրէ մէսէրրէթլէ ըէֆի սէտա իլլէտի , զիրա գալտըրմտա , վէ սօգաղըն տիկէր թարաֆընտա Օվիտ Սօլիփօեու կէօրտիւ քի , աճէլէթէն քէնտի խանէսինէ կիրտիւօրտու :

Տէրհալ Բօլ տախի սօգաղա չըգըպ , վէ առըմլարընը տիրաթլէ ալարագ , Օվիտէ եէթիշտի , վէ էլինի ումուղունա տաւաթըպ ,

— Պու գատար աճէլէ իտէճէք նէ՞ իշին վար տըր, տէտի :

Սօրիւօ, անինտէ արդասընա տէօնտիւ, վէ էլինի, հէմ թէօհմէթինէ ուղաթըպ,

— Վա՛յ, պու նէ՞ թէսատիւֆ, սէնին պու մահէլէտէ նէ՞ իշին վար տըր, տէտի :

Քօլ. — Թէաճճիւպ իտէճէք շէյ տէյլ տիր... տէօրթ սաաթտան պէրի տիր քի, շու գարշըքի գահվէխանէտէ վա. գըթ կէշիրիքօրում :

Օվիտ. — Մութլադա պու գատար վադըթ, սանա դա. Էէթ ուղուն կէօրիւնմիւշ օլմար տըր... Լաքին, պիրինէ մի պէքլէքօրում :

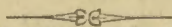
Քօլ. — Էվվէթ... սանա պէքլէքօրում :

Օվիտ. — Տիմէք տիր քի, կէօրիւշէճէեիլ :

Քօլ. — Էվվէթ, ճիտտէն կէօրիւշէճէեիլ :

Օվիտ. — Նէ՞րէտէ :

Քօլ. — Էկէր գապիլ իսէ, սէնին խանէնտէ :

28

Օվիտ. — Դապիլ տիր ամմա, շուրտը վար քի, սէն տէ պէնիմէ հէր հանիլ տէֆա կէօրիւշմէեէ կէլիքօր իսէն, մութլադա գարնըմըն ֆէվգէլատէ աճ օլտուղու դէմանա թէսատիւֆ իտիքօր : — Մուհավէրէմիլ ուղուն մու սիւ. րէճէք տիր :

Քօլ. — Էվվէթ :

Օվիտ. — (Եօլտա տուրարապ .) Էօլէ իսէ, սէվկիւլիւ հալադատէմ, սէվկիւլիւ տօսթում, Եօլումուղու տէօն. տիրէլիմ, վէ Էվվէլա թաաւըմըղը իտիպ, անտէն սօնրա

կէօրիւշմէէէ օթուրալըմ . . . անճադ էկէր մէյտանտա մու-
խաթարա օլուպ տա , պիր եախօտ իքի սաաթ զայպ իթ-
մէքլիկիմիլ , վէսիմ նէթիճէլէրի մուճիպ օլապիլիր խէ , օ
հալաէ . . .

Քօլ . - Խա'յր , խա'յր , օ գատար թէլաշ իտէճէք սէպէ-
պիմիլ Եօդ տուր . . . Թաամըմըզը իտէպիլիրիլ :

Օվիտ . - Իմտի , հայտէ պիր սուֆրա պաշընա կիտէլիմ :

Պու վէճհլէ , պիղիմ իքի ահպապ , Գիշի մէյտանը ճի-
վարընտա քեային պիր լօգանթաեա կիրիպ , սյրընա պիր
օտա իսթէտիլէր :

Օվիտ , իսթէտիկի թաամլարը ըսմարլատըգտան սօնրա ,
սահիպ սէրվէթին գարշըսընտա օթուրտու :

Քօլ . - Էյ նէ՞ խապէր , նէ՞րէլէրտէսին պադալըմ :

Օվիտ . - Ազիղիմ , հագըգէթէն կիւզէլ պիր էօմիւր կէ-
շիրիեօրում : Գուճար օյնաեօրում . . .

Քօլ . - Հալէա պու էսկի խուեունտան ֆարիլ կէլմէ-
տին մի :

Օվիտ . - Նէ՞ չարէ . . . պազըլար՝ գատընլար իյէ մուա-
շէգէ իթմէքլիկի սէվէրլէր . . . տիկէրլէր՝ Եօլճուլուգլարը ,
վէ պիրթադըմ քիմսէլէր տէ ճիճի պիճի շէյլէր թօրլամաեը
սէվէրլէր . . . Պէն տէ , գուճարը սէվէրիմ :

Քօլ . - Թապիլի եինէ զայպ իթմէքտէսին :

Օվիտ . - Իշթէ պունտա եանըլըեօրսուն . . . պիլաքիս
դաղանըքօրում :

Քօլ . - Զօ՞գ մու :

Օվիտ . - Ֆէնա աէյիլ . . . շիմտի պաթթըմպանա եա-
վէր օլմաեա պաշլատը . . . Պունտան տա գաթինաղար , էվ-
վէքի կիպի ազըլսըղճա օյնամաեօրում . . . իլլա , ազլըմ պա-
շըմտա վէ տիւշիւնէրէք , վէ իշինի պիլէն ատէմլէր կիպի
օյնաեօրում :

Քօլ . - Էօյլէ խէ , դէնկին օլաճադսըն :

Օվիտ . - Նէ՞ պօշ սէօզլէր . . . Պէն դէնկին օլմադ իշին
օյնամաեօրում , իլլա էյլէնմէք իշին օյնաեօրում . . . Հէմտէ ,
ազիղիմ հալաղատէ , սէն դէնկին օլսուգտան սօնրա , պէ-

նիմ զէնկին օլմագլըղըմա նէ իհթիեան վար տըր : Հաթթա ,
 իյի խաթրըմա կէլտի , այլըղըմը բէշինէն կէօնտէրմէրիկին
 իշին , պու կիւնէրտէ սանա պիր բէճա մէքթուպու եաղա-
 ճադ խտիմ :

Քօլ . - Էկէր իսթէրօէն , պու կիւնտէն վիրէեիմ :

Օվիտ . - Էօյլէ պիր շէյ եաբար իսէն , պէնի մէմնուն ի-
 տէրսին :

Քօլ . - Փագաթ , եալընը պիր խուսուստան տօլաեր
 մէրագտա գալըեօրում :

Օվիտ . - Հանկը խուսուստան :

Քօլ . - Այլըղընը բէշին օլարագ իսթէմէկէ իհթիեանէն
 օլտուղու հալտէ , դումարտա նաօըլ պախթըն եավէր օլա-
 պիլիր :

Օվիտ . - (Մանէատար պիր թարգտա .) Ինսանըն էօմ-
 րիւնտէ էօյլէ սըրրլար վար տըր քի , անլէրի ըսգանտիլ իթ-
 մէք ճայիզ օլմաղ :

Օվիտ , պիր թարաֆտան պու լագըրտըլարը սէօյլէմէք-
 տէ , վէ տիկէր թարաֆտան , ֆէվգէլատէ իշթիհասը օլմագ
 հասէպիյլէ , միւքէմէլէն գարնընը տօեուրմագտա խտի :

Պիլաքիս , Բօլ Հարման , գարշըսընտա մէվղու օլան թա-
 պագլարա էլ պիլէ տօգունտուրմամագտա խտի :

Սօլիվօ , պունուն ֆարգընա վարըպ ,

— Լաքին , աղիգիմ , սէն հիշ պիր շէյ եէմէեօրսուն ...
 աճապա եինէ պիր տէրտի՞ն մի վար տըր , տէտի :

Բօլ Հարման , օտա դաբուսունուն լաերգըյլա գաբալը
 օլուպ օլմատըղընա թէէմին օլմագ իւզրէ , դաբուեա պիր
 աթֆը նազար իթտիքտէն օօնրա , Օվիտին դուլաղընա էեի-
 վէրէք , եավաշ սէտա իլէ ,

— Պու տէֆա ասլա սէլամէթ իւմիտիմիզ օլմաեարագ ,
 իքիմիզին տախի , եագաեր էլէ վիրէճէկիմիզ հագգընտա ֆէվ-
 գէլատէ գօրգում վար տըր , տէտի :

Օվիտ , աղընա կէօթիւրմէք իւզրէ պուլունտուղու չա-
 թալը , թապաղընըն իւզէրինէ վազ խտիպ , մահղունիյեթ
 քէսպ իթտի , վէ հէմթէօհմէթինէ խիթապէն ,

— Սէօյլէ պաղալըմ, նէ՞ մանի, նէ՞ շարգը օգուեօր-
սուն, տէտի :

Մէրգում, պիրտէն պիրէ մատմուազէլ Ամանտաեը, վէ
անըն, քէնտիլէրի հազգընտա մալիւմաթ ալմըշ օլմասը իհ-
թիմալինի խաթըրլաեարազ, մահզունիյեթի պունտան նէ-
շէթ իթմիշ իտի, վէ Բօլ Հարման իսէ, իֆատէսինէ տէվամ
իտէրէք,

— Սանա հազըգէթի հալի պէեան իտիեօրում, տէտի:
Փվիտ. — (Տիթրէեէրէք.) Լիւսինին թէլէֆինէ տօղրու-
տան տօղրուեա մէնֆաաթըմըզ պուլունտուղու անլաշըլտըմը:
Բօլ. — Խա՛յր :

Փվիտ. — Էօյլէ իսէ, մատտէ նէ՞ տիր... Պէնի պու սու-
րէթլէ րահաթսըզ իթմէ տէ, հէր նէ իսէ իյզահ էթ :

Բօլ. — Մատտէնին նէ՞ օլտուղու եալընըզ տէօրթ լու-
ղէթ իլէ իյզահ օլունապիլիր : — Շէօյլէ քի, Ժան Բարիստէ
պուլունմազտա տըր :

Փվիտ. — Ժան Ծօրթիէ՞ մի :

Բօլ. — Էվվէթ :

Փվիտ. — Վա՛յ շէյթան :

Բօլ. — Վէ քէնտի գըղընը տա պուլմուշ տուր :

Փվիտ. — Միւմքին տէյիլ տիր :

Բօլ. — Էվվէթ, միւմքինսիզ զանն օլունուր իսէտէ, սա-
հիհ տիր :

Փվիտ. — Սագըն եանլըշ պիր խապէր ալմըշ օլմանասըն :

Բօլ. — Զաթէն հիշ պիր թարաֆտան խապէր ալմամը-
շըմ տըր : — Քէնտիմ, օգարըեա, ալօղաթըմ օլան ԺօրԺ
ճարիէնին խանէսինտէ րասթ կէլտիմ :

Փվիտ. — (Տիթրէմէեէ պաշլաեարազ, վէ լէհհէսի քեա-
միլէն սօլարազ.) Քէնտիսի սէնի թանըտըմը :

Բօլ. — Պէրէքէթ վէրսին թանըմատը, ֆազաթ անըն
եալընըզ Բարիստէ պուլունմասը, քեաֆֆէյի մուխաթարու-
լար իլինտէ է՛ն պիւեի կիւ տիր... Անըն, տիւնքի կիւն
պէնի թանըմամասընտան հիշ պիր նէթիճէ չըգամազ... Օ-
լապիլիր քի, պէնիմ գարա պաիթըմ, օգարըեը եինէ գար-

չըմա չըգարըր, վէ օլ վազըթ կէօրէճէքսին քի, նէ պիւ-
եիւք ըէզալէթ գօթաճագ, վէ գուրուլմուշ օլան շու պիւ-
եիւք պինա նէ՞ սուրէթլէ եըզըլաճագ տըր:

Օվիտ, կիւլմէեէ պաշլատըղընտան, սապըգ ժագ Կա-
րօ, պէօյլէ պիր վէխիմ սըրատա մէրգուլմուն պու հարէքէ-
թինէ մանէա վիրէմէեէրէք,

— Նէ՞ օ, տիւլանէ՞ մի օլուեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի:

Օվիտ. — Հագըգէթէն պու գատար չաբուգ գօրգտու-
ղուն իչին, քէնտի միւրատըմա ըաղմէն կիւլմէք կէլիեօր...
Ա՛ սէվկիւլիւ հալազատէ, մատէմ քի, տիւն, պուրուն պու-
րունա կէլտիկինիզ հալտէ, ժան Ֆօրթիէ սէնի թանըմամըշ
խսէ, մուխաթարա գալմամըշ տիմէք տիր:

Քօլ. — Թէքըար իտէրիմ քի, տիւնքի կիւն թանըեա-
մատըղը հալտէ, եարըն թանըեապիլիր:

Օվիտ. — Էվվէթ, իճապընա պագըլմաղ իսէ; օրասը
էօյլէ:

Քօլ. — Իմտի, պէնի թանըմասընը մէնն իտէճէք պիր
թէտպիրին վա՞ր մը տըր:

Օվիտ. — Հա՛յ հա՛յ, բէք սատէ պիր թէտպիրիմ վար տըր:

Քօլ. — Պու թէտպիրին հա՞նկըսը իսէ, պիր ան էվվէլ
պէնի թէէմին էթ, զիրա տիւլանէ օլուեօրում:

Օվիտ. — Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի, շու հա-
լինէ մանէա վիրէմէեօրում, պէնիմ սէֆիլ իհթիեարըմ: —
Սահիհէն սէնին ախէագըն կիթտիքճէ պօղուլուեօր: — Հայ-
տէ, հայտէ, գօրգագլըգ լաղըմ տէյիլ: — Ժան Ֆօրթիէ Բա-
րխատէ տիր տիւօրսուն, վէ քէնտիսին կէօրմիւշ օլտուղուն-
տան, պունա էմինսին... Փագաթ էլպէթթէ իամինի թէպ-
տիլ իթմիշ տիր:

Քօլ. — Էվվէթ:

Օվիտ. — Շիմտիքի իամի նէ՞ տիր:

Քօլ. — Լիզ Բէրրէն տիր:

Օվիտ. — Նէ՞րէտէ իգամէթ իտիեօր:

Քօլ. — Պիլմէմ, ֆագաթ քէնտի գըղը Լիւսինին խանէ-
սինտէ պուլունապիլիր:

Օվիտ . - Պուրպօն ըըխթըմընտա , 9 նիւմէրօլու խանէ-
տէ՞ մի . . . օրասընը պիլիեօրուամ . . . Շիւպհէսիզ , պու գարը
քէնտի իրատլարըյլա կէշինմէեօր . . . Իմտի , սանաաթը նէ՞
օլտուղունու պիլիեօրմուսուն :

Քօլ . - Էթմէքճիլիք իտիեօր :

Օվիտ . - Տիմէք օլուր քի , սապահտան ադչամա գա-
տար սօդագլարը կէզիեօր . . . Հագըգէթէն , պու բէք սէր-
պէսթ պիլը գարը օլմալը , չիւնքի , էշքեալը հէր թարաֆա
իշար օլունմուշ օլտուղու ճիհէթլէ , իլք բօլիս մէմուրու , քէն-
տիսինէ թէսատիւֆ իթտիկի հալտէ , տօղրուճա հապսխա-
նէյի ումուսիեէ կէօնտէրէճէկի տէրքեար տըր : - Իմտի ,
տօսթում , պունտան պէօյլէ գօրգմա վէ միւսթէրիհ օլ . չիմ-
տիլիք , իքիմիզին տախի վաթանը օլան Պուրկօնեը շէհրի
աշգընա , բօմար եախօտ վօնէյ ճինսինտէն պիլը էսկի չիշէ
տահա պօշալթալըմ . . . Նարընտան իթիպարէն , Չան Ֆօր-
թիէտէն տօլաեը բահաթսըզլըզըն գալմաեաճագ տըր :

Քօլ . - Նէ՞ եաբաճագսըն :

Օվիտ . - Պէն հիշ պիլը շէյ եաբմաեաճագըմ , լաքին սէն . . .

Քօլ . - (Իզթիրապլէ .) Պէ՞ն մի . . .

Օվիտ . - Թապիաթիլլէ սէն , Բօլէտին էն ալէա միւրէք-
քէպլլլէ , ճիւմհուրիեէթ միւտտաիլի ումուսիսի էֆէնտիեէ
պիլը թէզքէրէ եազըպ , Գլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար
իթմիշ օլան Ժան Ֆօրթիէ նամ գարընըն , Լիզ Բէրրէն իս-
միլլէ Բարիստէ պուլունտուղունու , վէ քէնտիսինի , Պուրպօն
ըըխթըմընտա վագը 9 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ օլան քէն-
տի գըզը խանէսինտէ տէրտէսթ իտէպիլէճէքլէրինի պիլտիր-
մէլիսին . . . Պու թէզքիլլէյի իմզալամամաեա սէրպէսթսին :

Քօլ . - Պու տէտիկին միւմքին տէյիլ տիր . . . պէն
պէօյլէ պիլը թէզքիլլէ քիմսէեէ եաղմամ :

Օվիտ . - Նի՞չին :

Քօլ . - Չիւնքի , օ հալտէ , Ժանըն տէրտէսթ օլունմա-
սընըն սէպէպի պէն օլտուղումա շիւպհէ իտիլէճէք տիր :

Օվիտ . - Լաքին , քի՞մ պու շիւպհէեի իտէճէք տիր :

Քօլ . - Ժօրթ Տարիէ . զիրա պէն , օ գարըեը անըն խա-

նէսինտէ տէրտէսթ իթտիրմէք իսթէտիկիմ հալտէ, մէրգոււմ, մէզպուրէնի հիմանէ վէ միւտաֆաա իտէրէք, իքիմիզին աւրասընը պուլմուշ տուր :

Օվիտ . - Ահա՛ . . . վա՛յ պու ալօգաթ՝ օ դարըրը վիգանէ վէ միւտաֆաա՝ մը իտիեօր . . . Իշթէ պու մէնզարէ՝ ղարիպ տիր . . . Իէյֆիեթի պանատա անլաթ պագալըմ :

Բօլ Հարման , օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան վուգուաթ վէ անվալի Օվիտէ հիքեանէ իթտի : Օվիտ իսէ , էնտիշէլի պիր հալ իլէ , հալաղատէսինի տինլէտիկի սըրատա , գուլագլարընը գաշմագատա իտի :

Բօլ . - Շիմտի , էլպէթթէ անլաեօրսուն քի , թավսիեէ իթտիկին եօլտա հարէքէթ իթմէքլիք միմքինսիզ տիր , զիրա պունուն թահթընտան պիւեիւք պասիրէթսիզլիք չըգապիլիր : - Շէօյլէ քի , ժօրթ Տարիէ , ժան Ֆօրթիէնին ախղու կիրիֆթ օլունտուղունա ղաղէթալարտան խապէրտար օլարագ , պու ախղու կիրիֆթին սէպէպի պէն օլտուղումու անը վահիտտէ անլաեաճագ տըր : - Շիւպհէսիզ , քէնտի խանէսինտէ իճրա իթմէք իսթէտիկիմ մուամէլէնի տէ ղաթէն բէք ղարիպ պուլմուշ տուր , վէ ժանըն տէրտէսթի քէյֆիեթի իւղէրինէ , տէրհալ ֆիքրինաէ պաղը թէրէտտիթ հասըլ օլաճաղընտան շիւպհէ պիլէ իթմէք ճայիզ տէյիլ տիր : - Հաթթա ժան , քէնտի ալէյհինտէ վուգու պուլաճագ թէհարրիեաթտան տա գուրթուլապիլիր , չիւնքի մէզպուրէ տախի քէնտիսինի ղօլլաեաճաղընտան , հիմանէսինի իսթիտա իթմէք իւղրէ , ժօրթ Տարիէեէ միւրաճաաթ իտէճէկի պէնճէ մուհագգագ տըր . . . Լիւսի տէ , քէնտի սապըգ նիշանլըսը օլան Լիւսիէն Լապրուեու պուլարագ , անընլա պիրլիքտէ ալօգաթըն խանէսինէ կիտէպիլիր . . . Նէ՛ պիլէնիմ , պու գատար մատտէլէր արասընտա , հէր շէյի պուլանըգ կէօրիւեօրում , վէ մուխաթարա հիսս իտիեօրում . . . շու տա վար քի , պէնիմ հիսսիեաթըմ , հիշ պիր վագըթտա պէնի եանըլթմամըշտըր . . . Պանա էօյլէ կէլիեօր քի , էթրաֆըմտա վէ պանա ղարշը , հէր կիւն վէ հէր սաաթ , ղիեատէ թէհտիտամիղ սուրէթտէ պիր իթթի-

հատ թէշքիլ օլունուեր : - Լիւսիէն Լապրու՝ ժան Ծօրթիէնին պիտուլ օլտուղունու զանն իթտիկի կիպի, ժադ Կարօնուն վէֆաթ իթմիշ օլմասընատա չիւբհէ իտիւեր : Ժանըն՝ խանէսինտէ տէրտէսթ իտիւմիշ օլտուղու բաբասըն եէկէնի աւօգաթ ժօրթ Տարիէ տէ այնի էֆքեարտա տըր... Բէսսամ էթիէն Գասթէլ տախի, պունլարըն էֆքեարընա հիսսէտար պունունմագտա տըր... Գունլարըն քեաֆֆէսի զիւիւմիւնճէ, ժադ Կարօ հաեաթտա օլուպ, անըն տիւշար օլմասը լազըմ կէլէն ճէզաեը, ժան Ծօրթիէ չէքմէքտէ տիր :

Օվիտ. - Լաքին պու ատէմլէրին, պու իշլէրէ գարըշմաեա նէ՝ հադգլարը վար տըր... Նէ՝ տէրէճէ էսէֆ օլունաճագ սայղըսըզլըզ :

Բօլ. - (Սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Պու գատար գարարթը իշինտէ, եալընըզ պիր գըղըլճըմ, կէշմիշ զէմանը թէնվիրէ քեաֆի տիր : - Եվվէթ էմրի պասիրէթէ գարըշ եալընըզ պիր քէլիմէ, հէր չէյի մաշվ իթմէկէ, պիւթիւն պինաեը եըգմաեա միւգթէտիր տիր, չիւնքի Լիւսիէն Լապրունուն՝ ֆամիլեամա մէնսուպ օլաճաղը, վէ հադգըմտա հասըլ օլաճագ նամուսսուղլուղուն պիր գըսմլ տախի քէնտիրէ տեիտ օլաճաղընտան, իսթէր իսթէմէզ սիւքիւթէ մէճպուր պուլունաճաղը պիր զէմանտա, իշին մէյտանա չըգմասը, թապիեաթը մասլահաթ իճապընճա, գուրտուղում պինաեը թէքմիլէն եըգաճագ տըր : - Ս՛հ, պունունտուղում շու մէվգի բէք տէհշէթլի տիր :

Գատէհու Բօլ Հարման, տիվանէլէրէ մախսուս պիր հաւրէքէթ իճըրասըյլա, պաշընը իքի էլլէրի տէրունինէ ալտըղընտան, Օվիտ, շու վէճհ իլէ ճէվապա աղազ իյլէտի :

— Գիրազ քէսպի սիւքիւնէթ էթ պագալըմ, աղիզիւմ, համո օլտուն, մէյեուս օլաճագ պիր սէպէպ եօգ տուր... Բէշֆ իթտիկին ֆէլաքէթլէր զուհուրա կէլէպիլիւրլէր, վադաա պունու պէն տէ թաստիգ իտէրիւմ, լաքին մուղայիրինին վուգուի տէ իհթիմալտէն պաեիտ տէյիլ տէր... Ժան, ճինաեէթի մալիւմէնէ տայիր պահա իտէպիլիւր... հալ պուքի, նէ՝ տիրէճէք տիր... քէնտինին պիտուլ օլտուղունու

սէօյլէնէճէք տիր , տէյիլմի . . . Հալպուքի , տայիմա այնի նէթիճէնէ վասըլ օլաճագ տըր . . . Մէղպուրէ զաթէն , քէն տի պիսուչլուղունու սօն աէրէճէնէ դատար իսպաթէ չալըմը իսէտէ , միւքէմնէլ վէ մունթազամ պիր թարղտա մահքիւմիյենթ իլամընը կիյինմիշ տիր : — Ժան Թօրթիէ սէնի թանընապիլիր , պունա պէն տէ մուվաֆֆագաթ իտէրիմ , լաքին սէնին տիլին ճէպինտէ տէյիլ տիր ա' , բէք ալէա , « Պա Գարը Կաթիլուր : — Ժաք Կարօ Էօլթուր Դէր . . . Պէնիճ Էաթիճ Էտ , Բօլ Հարֆա Դըր , Վէ Կունան Խաթիլնա Կա Ժաթիլուր . . . » տէյիլ ճէվապ վիրէպիլիրսին :

Բօլ . — (Մէյեուսիենթլէ .) Էհ , սէն , Բօլ Հարմանըն Ժընէվաէ վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու մէյտանա չըդարապիլտիկին հալտէ , տիկէրլէրի նի՛չին մէյտանա չըդարամասընլար :

Պու ճէվապ՝ մանթըդա մուվաֆըդ օլտուղունտան , պունա դարչը իթիրազ միւմքին տէյիլ իտի : Պինապէրին Օվիտ Սօլիվօ տախի օլ պապտէ ճէվապ վիրմէտի :

29

Բօլ . — Մուխաթարանըն բէք պիւսիւք օլտուղունու սանա պէնան իտիեօրում , վէ Ժան Թօրթիէ հաեաթտա գալաըդճա , տահա զիեատէ պիւսիւսէճէք տիր :

Օվիտ . — (Սապըդ Ժագ Կարօեա տօղրու էեիլէրէք , եաւաշ սէտա իլէ .) Անըն Էօլմէսինի՞ մի իսթէեօրսուն :

Բօլ . — Պունտան պաշդա սէլամէթ եօգ տուր :

Օվիտ . — Իյի տիւշիւն : — Ճինաեէթ իշլէմէքլիք նէթիճէլէրի , սէնին իշին , զամմաղլամաղլըդ նէթիճէլէրինտէն տահա զիեատէ վէսիմ օլամաղլա՞ր մը . . . — Էկէր Ժօրթ Տաւրիէ վէ էկէր Լիւսի , Ժան Թօրթիէեի թէհտիա իթմիշ օլտուճ

ղունու պիլիսորար իոէ, անըն դաթլ ու թէլէֆ իտիւմիշ օւմասը քէյֆիսէթինի սանա համլ իթմէսէճէքլէր մի տիր:

Քօլ. - Ֆիլվագը, էկէր ժան ֆօրթիէ էօլտիւրիւմիւշ իսէ, անլէր, պունտան էվէլքի ահվալի պիլտիքլէրի ճիհէթլէ, անըն պու եօլտա վէֆաթընը պանա իանատ իտէպիլիլէր:

Օվիտ. - Պու հալտէ օ դարընը օրթատան դալտըրմագ իչլին նէ՞ եարմալը:

Քօլ. - Էօյլէ պիր ուսթալըդլը էօլիւմլէ էօլտիւրմէլի քի, պունա, դաղատան պաշգա մանէա վիրիլէմէսին:

Օվիտ. - Ալ սանա պիր սէօզ... պունու տիմէք դօյայ ամմա, իճրասը բէք դօյայ տէյիլ տիր: - Հիւքիւմէթ, հիչ պիր վագըրթտա շիւպհէսի էլտէն պըրագմաղ, վէ պիր քէրրէ, դաղա թահթընտա կիպի իճրա իտիւմիշ օլան պիր ճինանէթ հագգընտա թահգըդաթ ու թահարրիւթա դալդըշըրսա, հէման տայիւմա էսասը մատտէսի մէյտանա չըդարմաեա մուվաֆիգա օլուր: - Իմտի, պու թէքլիֆ դանէթ մուխա. թարալը տըր:

Քօլ. - Տիմէք օլուր քի, սէն հիչ պիր շէյ եարմագ իսթէմէզսին:

Օվիտ. - Թէրէտտիւտ իտիսօրում, վէ պու սըրատա հիչ պիր գունանդճա թէտպիր պուլամանօրում... Սէնին թէքլիֆինի իճրա իթմէքլիք, գաթըլկեսհա տօղրու սիւրաթլէ կիթմէք տիմէք տիր:

Քօլ. - Էվվէթ, պու մուամէլէ վէ հարէքէթ՝ մուխա. թարանը զիեստէսիյլէ կէօղէ ալմագ օլտուղունու պիլիսօրում, ֆագաթ հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ օլսուն, պէնճէ մուհագգա կէօրիւնէն ֆէլաքէթ ու մուսիպէթին էճնիւնիւ ալմագ կէրէք տիր: - Շուրանը տիւշլին քի, սէնին պաթթ ու թալէին՝ պէնիմ պաթթ ու թալէիմէ տայիւմա քաղլը տըր... Սէնին մահվըն՝ պէնիմ մահվըմ տիմէք տիր: Շէօյլէ քի էկէր պէն մահվ զլուր իսէմ, սէնին լրատլարըն տա թապիի պէրհավա օլուրլար:

Օվիտ. - Տուր պագալըմ, ծնտան էօթէսէ կիթմէ... Շու սաաթտա զարուրէթ՝ պէնիմ իչլին հէշ շէյտէն աղըր

վէ կիւճ տիր . . . Եկէրչի չալըշարագ , նափագամը չըգար-
մագլըղըմ լազըմ կէլսէ , մութլագա աճըգտան էօլիւ-
րիւմ :

Քօլ . - Էօյլէ իսէ , հէր թէհլիքէեի կէօղէ ալարագ , շու-
իչէ աթըլմալըսըն . . . Նա՞սըլ գարարընը վիրտի՞ն մի :

Օվիտ . - Պագալըմ . . . Ժան փօրթիէ հագգընտա , պիր
ազ էվվէլ վիրտիկին մալիւմաթտան զայրի մալիւմաթըն եօ՞գ
մու տուր :

Քօլ . - Տիկէր մալիւմաթըմ եօգ տուր : Պիտիքլէրիմ
շու տուր . քէնտիսի էթմէքճի օլուպ , իսմի տէ Լիզ Բէրրէն
տիր , վէ գըղընը պուլմուշ օլտուղունտան , չիւպհէսիզ անըն
նէզտինտէ իգամէթ իթմէքտէ տիր : - Իշթէ պուշլարտան
պաշգա պիր չէյ պիլմէմ :

Օվիտ . - Հանկը էթմէքճի տիւքքեանընտա չալըշըօր
իսէ , անը՞տա մը պիլմէզսին :

Քօլ . - Խա՛յր :

Օվիտ . - Մալիւմաթընըն նօգսանընը պէն իքմալ իտէրիմ :

Քօլ . - Իչէ պաշլաեօ՞րմուսուն :

Օվիտ . - Նէ՞ չարէ պաշլամագ լազըմ տըր :

Քօլ . - Լաքին , սագըն պըչագ վէ ըէվլըլըր իլէ ճինա-
եէթէ դըեամ իթմէեէսին :

Օվիտ . - Օլ պապտէ միւսթէրիհ օլ . . . գազա իսմի վէ-
րիլէճէք պիր ճինաեէթլէ , մէրամըմըզա վասըլ օլուրուզ :
- Ումարըմ քի , պու տէֆա տախի թէհլիքէեի պէրթարաֆ
իտէրիզ : - Իմտի , շու թէրա չէհրէնի պէրթարաֆ էթ տէ ,
հէր քէս կիպի եէեիպ իչմէնէ պագ :

Բօլ Հարման , ֆիքրինին արթըգ սէրպէսթիեէթինի էլ-
տէ իթմիշ օլտուղունու իսպաթ իթմէք իւզըէ , դատէհինի
Օվիտէ ուզաթարըղընտան , մէրգում , իշպու գատէհին ազղը-
նա գատար Պուրիօնեը շարապը տօլտուրտու :

Պու իքի ալչաղըն , պիրիպիրինտէն այրըլմալարը վագթը
կէլտիկինտէն , Օվիտ ,

— Իթթիֆագ՝ գուվլէթ տիմէք տիր , լաքին ազչէ՝
իթթիֆագտան տահա զիեատէ գուվլէթլի տիր : Իմտի ,

սէվկիւլիւ հալաղատէ, եէտինտէ պիր մըդտար աղչէն վա՛ր մը տըր, տէտի :

Բօլ Հարման, չիղտանընը չըգարըպ, պունուն տէրու- նինտէն պիր գաչ տտէտ պանգա գայմէսի ալարագ, Օվիտէ վիրտի, վէ օ տալի տէրհալ պունյարը ճէպինէ գօեուպ, պիր գատէհ շարթըթօղ իշտիքտէն սօնրա,

— Խուսուսի օլարագ, պիրիպիրիմիզէ պաշգա տիեէճէ- եիմիզ գալար մը, տէտի :

Քօլ. — Խա՛յր :

Օվիտ. — Օ հալտէ, պիրիպիրիմիզէ րասթ կէտիկիմիզ սըրատա պէեան իթմիշ օլտուզուն նիեէթ իւզրէ, պէնիմ էվիմէ տէճնմէքիկէ լիւզում գալմամըշ տըր... — Իմտի, պուրանըն հիսապընը կէօր տէ, արթըգ կիտէլիմ, չիւնքի էվիմէ ալտէթլէ, բլանըմը հազըըլամագ իսթէրիմ :

Պու սուրէթլէ, Օվիտ, Բօլ Հարման իլէ թօգալաշըպ, օրատան մուֆարագաթ իթտի :

Պալէատէքի իփատաթտան տախի անլաշըտըղը վէճհ իւզրէ, Օվիտ Սօլիօ, ժագ Կարօնուն էֆքեար ու նիեաթընը թէմամիլէ իճրա իթմէքիկի գարարլաշտըմըշ օլուպ, քէն- տիսինի, ժագըն պախթընա իհալէ իթմէքտէ, վէ ֆիքրին- տէն տախի, արալարընտաքի ճինաեէթ պաղը նէ՛ գատար գապի օլուր իսէ, քէնտիսի իչին, հաքիմանէ իֆատէյի մէ- րամ իտէպիլմէքիք, վէ վագը օլան խըտմէթլէրինին գըյմէ- թի հագըգիեէսինի թէէտիեէ իթտիլմէքիք, օլ գատար գօլայ օլաճաղընը միւլահաղա իլլէմէքտէ իտի :

Օվիտ, հէմ զիհնէն վէ հէմ ֆիիլէն իշ կէօրէն ատէմ- լէրտէն օլուպ, խանէսինէ ալտէթ իտէր իթմէղ, էսվապընը սօեունտու, վէ եաթաղընա կիրտի իսէտէ, մագսէտի՝ ուեու- մագ օլմահըպ, իլլա տիւշիւնմէք իտի :

Մէրգում, քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօլլէմէքտէ իտի :

— Ճինաեէթ լաղըմ տէյիլ տիր, էվլէթ, պէն տէ պու- ֆիքիրտէեիմ. հալ պու քի օլտուգճա պիր սահիհլիք ըէնկի թահթընտա պիր գազա հաղըըլաեըպ վիճուտէ կէթիրմէք-

լիք, իբի ումուզ արասընա պիր պըչագ սաբլամագտան տա-
հա զիեատէ միւշքիւլ տիր: - Պունտան պաչագ, պէօյլէ
պիր գազա իչին, վուգուլաթ տա եարաբմ իթմէլի տիր:

«Նէ՛ գատար գուրնազ օլսամ, - նասըլ քի էօյլէ օլտու-
ղումու տա զանն իտէրիմ, - Լիւսինին իչինտէ, էսէֆ օլունա-
հագ պիր չօրագլըզլա հարէքէթ իթմիմ, զիրա, Ամանտա-
նըն չիւպհէ իթմէսինէ մահէլլ վիրմիշ օլտում...»

«Պու. կիւնքի կիւն իսէ, տահա զիեատէ գուրնազհա
վէ էմրի պասիրէթլէ հարէքէթ իթմէլիեիմ, խուսուսիյլէ
չաբուգ իշ կէօրմէլիեիմ, չիւնքի մուխաթարանըն զուհուրի
մուհագգագ տրր:

«Հէր շէյտէն էվվէլ, Էթմէքճի Խաթունուն խանէսինի
անլամագ լազըմ տրր... Եարըն սապահ պու խուսուսու
անլաեաճաղըմը մէմուլ իտէրիմ... Օնտան սօնրա իճապընա
պագարըզ...»

«Մատէմ քի, Ժան Փօրթիէ, քէնտի գըզընը պուլմուշ
տուր, պինապէրին, Պուրպօն բըխթըմընտա, Լիւսինին նէզ-
տինտէ քէնտիսինի պուլապիլէճէկիմ մէմուլտուր, լաքին օ
մահէլլէտէ զաթէն էրէյիճէ տօլաշմըշ օլտուղումտան, վէ
պինաէն ալէյհ պէնի օրատա թանրեապիլէճէքլէրինտէն,
մահէլլի մէզքիւրէ կիթմէք իչին, պաշտան աեաղա գատար
թէպտիլի գըեաֆէթ իթմէքլիկիմ իգթիլա իտէր... Պէրէ-
քէթ վիրսին, թօրպամտա պիր գաշ նէվ էսվապըմ մէվճուտ
տուր, վէ թէպտիլի քիսվէ իթմէքլիքտէ մէհարէթիմ տէր-
քեար տրր:

Պունլար, վէ պունլարա միւմասիլ միւլահազաթ իլէ,
Օվիտ Սօլիվօ, կիճէնին պիր խայլի վագթը ույգուսուզ գալ-
տը, վէ սապահըն սաաթ իւչիւնտէ, գարեօլասընտան աթ-
լաեարագ, պիր մում եագըպ, չանթասընը տրատը, վէ
եանլարը գատիֆէտէն էսկի պիր բանթալօն իլէ երրթըգ պիր
եէլէք վէ եամալը պիր ամէլէ կէօմլէկի կիեինտի:

Օվիտ, պու էսկի պիւսկիւ էլպիսէլէրին իւղէրինտէն
էսկի պիր պուլզ կիեինիպ, վէ պունուն երրթըգ գօլարը-
նը աիրօքլէրինէ գատար չըգարըպ, եանագլարընա տոխի

քերէմիտ ընկինտէ գըրմըզը պօեա , վէ կէօղ դաբազլա-
րընըն էթրափընա օճագ դուրումու սիւրտիւ , վէ աղղընըն
էթրափընը , պիր դուրշուն գալէմ իլէ մօրարթտը , վէ պա-
շընա պիր եասսը շարգա գօեուպ , պունուն էօն թարափընը
կէօղլէրինէ գատար էնտիրտի , վէ գօլթուղունուն ալթընա
էբէյիճէ պիւյիւքլիւքտէ պէզտէն պիր թօրպա , վէ պիր
էլինէ ինճէ պիր պասթօն ալտը , վէ պու պաթթօնու , բա-
շալրաճըլարըն դուլլանտըզլարը ալէթ կիպի եարըպ , ու-
ճունա ղաեէթ ութթաճա պիր դանճա կէշիրտի , վէ պու
սուրէթլէ թէպտիլ գըեաֆէթ իտէրէք , խանէսինտէն չը-
զըպ , Բարիսին մէրքէզլինէ տօղրու իլէրլէտի :

Սէրգում , եօլտա կիտէրքէն , քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ
տիմէքտէ իտի :

— Էթմէքճիլիք իտէն գարըլար , ղաեէթ էրքէն իչէ
պաշլարըլար . . . Իմտի , Ժան Պօրթիէկի , եաթաղընտան չը-
գար չըգմազ պուլմալըեըմ . . . Վադաա քէնտիսինի թանը-
մամ , ֆադաթ էալպը պանա ըհպէր օլաճագ տըր :

Օվիտ , պու վէճէ Սէն-Լուի ատասընա մուլասըլէթլէ ,
կիւեա էլինտէքի գանճասըյլա մօլօղ վէ չէօր չէօր եղղըն-
լարընը արաշթըրըեօր կիպի կէօրիւնէրէք , Պուրպօն ըրիւ-
թըմընտա , Ծ նիւմէրօլու խանէկի թէտգիգէ պաշլատը :

Ժան Պօրթիէ , զիհնի , էնվայի վէսիմ միւլահաղալար
իչինտէ պուլունմաղլէ պէրապէր , քէնտի խըզմէթինի ապա
ունութմաեըպ , էմսալինէ Փպրէթ օլաճագ պիր տիգգաթ
ու իթինա իլէ իշպու խըզմէթի իյֆա իտէր իտի :

Շէօյլէ քի , սաաթ պէշ պուշուգտա , էթմէքճի տիւք-
քանընա կիտէրէք , պիր կիւն էվվէլի սիբարըշաբը թաս-
տիգ իտէր , չէթէլէլէրի վէ էթմէք սէրէթլէրինի հաղըրլար ,
վէ պու սէրէթլէրէ էթմէք տօլտուրուտուղու էմնատէ ,
շալըշտըղը տիւքքեանըն վէ ճիվարլարըն էթմէքճի գարը-
լարըյլա պիրլիքաէ , էթմէքճիլէրին գահվէխանէսինէ կիտէր
իտի քի , օրատա , պունլարտան պաղըսը , սիւտլիւ գահվէ ,
տիկէրլէրի , պիրէր գատէհ պէեաղ շարապ , եախօտ քիւ-
չիք պիր գատէհ ըագը իչէրլէր իտի :

Ժան , տայիմի իզթիրապ ու էնտիչէլէր իչինտէ պուլուն-
տուղունտան , պու ուսուլտէն օ ուսուլէ մուվաֆֆադաթ
իթմէսի խալի օլմագլըյը արզու իթմէքտէ իտի իսէ տէ ,
խօրեատ ատտ օլունմամագ վէ ֆէնա նազարլա պագըլմա-
եըպ , արգատաչլարըյլա հիւննի սուրէթտէ պարընմասը ի-
չին , լազըմէտէն պուլունմագտա իտի :

Մէզպուրէ պէտպախթ դատընճըղազ , սաաթ պէշ պու-
շուգտա , Մ. Լըպրէնին էթմէքճի տիւրքքեանընտա պուլուն-
մագ իչին , սաաթ պէշ սուլարընտա Պուպոն ըրխթըմընտան
հաքէքէթ իթմէսի իզթիզա իտիպ , հալ պուքի , օտասընը
սըրաեա դօյմագ , վէ էնի բէշթիմալընը պաղլամագ իչին ,
սաաթ տէօրթաէ եաթագտան դալդմաեա մէճպուր իտի :

Սաաթ պէշ չալտը , վէ Ծ նիւմէրօ դարու աշըլմաղլէ ,
Ժան Պօրթիէ էվտէն տիշարը չըգտը :

Օլ էանատէ , Օվիտ , էվին թա դարչըսընտաքի չէօրչէօ-
բիւ դարըշտըրմագլա մէշղուլ օլուպ , ասըլ բաշալրաճը հալի
քէսպ իթմէք իչին , պաղը քեաղըտ վէ դումաշ բարչալա-
րընը թօրպասը տէրունինտէ թօրլամագտա իտի :

Մէրգում , խանէեի մէզըբիւր դաբուսունուն գաբոնտը-
ղընը իշիթտիկինտէ , պաշընը եօգարը գալտըրտը :

Օրթալըզ հէնուզ աղարմաեա պաշլամագտա իտի իսէ
տէ , Սօլիվօ , իւք պագըլտա , Բարիս էթմէքճի դատընլա-
րընըն բէշթիմալընը , մէրգումէ իւզէրինտէ կէօրմէսինտէ ,
թանըտը , վէ ֆիքրինտէն ,

— Բէնտիտի օլմալը աըլ , բէշինի դօյվէրմէեէ կէլմէզ ,
տէտի :

Ժան , միւլահազաթ վէ թէֆէքըիւրաթ տէրեասընտա
միւսթաղրագ օլտուղու հալտէ , թէլաշ իթմէեերէք , մուն-
թազամ պիւր հարէքէթլէ եօլունա տէվամ իթմէքտէ իտի :

Օվիտ , եօլունուն իւզէրինտէ թէսատիւֆ իթտիկի չէօք
եըղընլարընը թէֆթիշ իտէրէք , մէրգումէնին արգասընտան
կիթտի :

Էթմէքճի Խաթուն , խանէսինտէն չըգտըղը զէման կէօր-
միւշ , ֆագաթ տիգգաթ իթմէմիշ օլտուղու օ բաշալրաճընըն՝

քէնտիսինի գօլլամագտա իտուկինի զանն իտէմէզ իտի :

Օվիտ , հիշ պիր կիւնա շիւպհէեէ մահէլլ վիրմէմէք
իւզրէ , հարէքէթինի վադըթ պէ վազըթ աղըրլաթմագտա
օլուպ , անճագ շիքեարընը նագարը տիգդաթընտան դայպ
իթմէմէկէ չալընմագտա իտիքի , սապահըն օլ զէմանընտա ,
սօդագլար հէման խալի օլտուղունտան , պու խուսուսուն
իսթիհսալինտէ կիւճիւք պուլունմամագտա իտի :

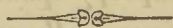
Ժան , Լըպրէնին էթմէքճի տիւքքեանընա վասըլ օլ-
տուղունտա , Օվիտ տախի Տօֆին սօդաղընըն վէ Օկիւսթէն
ըրէթըմընըն քէօլէսինի տէճնմէքտէ իտի :

Մէրգում իլէ մէրգուճէնին արասընտաքի մէսաֆէ , եի-
կիրմի պէշ ատըմ գատար օլուպ , մէզքիւր տիւքքեան հէ-
նուզ աչըգ օլմատըղը ճիհէթլէ , Ժան , Մ. Լըպրէնին խանէ-
սինին դարանըղ կէշիտինէ կիրիպ , նապէտիտ օլտու :

Պու արա , Սօլիվօ , քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյ-
լէտի .

— Իշթէ , շու գարընըն էթմէքճիլիք իթտիկի տիւք-
քեան պու տուր : — Պագաթ պու էթմէքճի գարը , պէնիմ
արատըղըմ գարը մը տըր . . . Էկէրչի օ տէյիլ իսէ , ֆէվ-
դէլատէ թէաճճիւպտէ գալաճաղըմ . . . Էթմէքճիլիք իտէն
պիր գարընըն , Ժան Պօրթիէ օլմատարագ , Լիւսինին խանէ-
սինտէ իգամէթ իթմէսի , Էրէյիճէ զարիպ պիր թէսատիւֆ
տիւր :

Օվիտ , Լըպրէնին տիւքքեանը գարչըսընա գատար Տօ-
ֆին սօդաղընտա իլէրլէտի , վէ Ժանըն կիրմիշ օլտուղու կէ-
շիտի կէօղիւնտէն աեըրմատարագ , ճիվարլարտա պազը
քեաղըտարը թօրլամաղլա մէշղուլ օլտու :

30

Օչ էսնատէ , տիւքքեանն զաբուսու աչըլարադ , ժան իլէ էվին պէսլէմէսի , բէնչիրէ գանատլարնը դալարը տըլար , վէ այնի վազըթտա , էթմէքծիլիք իտէն , վէ պիլի ելկիրմի իքի վէ տիկէրի օթուզ չաղլարընտա պուլունան իքի գարը տիշարը չըգտըլար :

Նիկիրմի իքի եաշընտա օլան էթմէքծի դատըն , ժանա խիթապ իլէ ,

— Մատամ Բէրրէն , պու կիւն պիզիմ սըրամըզ տըր . էթմէքծիլէրին թօրլանտըղլարը գանվէխանէնէ կիտէլիմ մի , տէտի :

Փան . — Սիղ կիտինիզ էվլատլարիմ , պէն տէ կէլիօրում :

Օվիտ , պու սէօղլէրի իշիթմիշ օլտուղունտան , ֆիքրինտէն ,

— Մատամ Բէրրէն՝ պէնիմ արատըղըմ գարընն իսմի տիր , պու կէօրտիւկիւմ գարը տա , հէր հալտէ քէնտիսի տիր . . . Պիր ազտան էթմէքծիլէրին գանվէխանէսինէ կիտէճէկինտէն , իշպու գանվէխանէնին պուլունտուղու մահէլլի էյրէնմէք լաղըմ տըր : — Պու ճիհէթ իշիմէ եարաեապիլիր , տէտի , վէ ժան ծօրթիէնէ պէքլէնէճէք եէրտէ , իքի գարընն արգասընտան կիթտի :

Մէրդումէ գատընլար , պիր իքի սօգագտան կէչէրէք , էթմէքծի էսնաֆընըն թօրլանմագտա օլտուղլարը պիր գանվէխանէնին գարչըսընա մուվասըլէթլէ , պու գանվէխանէնէ տախիլ օլտուլար :

Տէրհալ Օվիտ , կիեինմիշ օլտուղու պուլու չըգարըպ , թօրպասընն իչինէ սօգտու , վէ գասքէթասընը տահա զիեատէ կէօղլէրինէ գատար էնտիրիպ , քէնտիսի տախի մէզքիւր գանվէխանէնէ կիրտի :

Տէսթկեահըն սալաւար , հէման պօշ օլուպ , ֆադաթ , անտէն էօթէտէ , ագտէմճէ թարիֆ իթմիշ օլտուղումուզ վասի պալատա , պիր չօդ էթմէքճի ուշագլարը , վէ էթմէք տաղըտան էրքէք վէ դատընլար պուլունմագտա իտի :

Պունլարտան պաղըլարը , պէզտէն եարըլմըշ պիր նէվ ֆուսթա կիեինմիշ օլուպ , պու էլպիսէլէրի , պէլլէրինտէն պաղըլ օլտուղու հալաէ , տիլլէրինէ դատար ուղանմագտա իտի : Կէօքիւսլէրի վէ եիւղլէրի ուն իլէ միւլէմմա օլտուղու կիպի , գօլլարը յաթի խամուր իլէ սըվանմըշ իտի :

Խըղմէթճի գըղլար , պիւեիւք սալատա կիտիպ կէլմէքտէ իտիլէր : Իշպու սալանըն արգասընտա , մուգատտէմա աթի պիլտիլմիշ օլտուղումուզ վէճհ իւղրէ , մաթպախ մէվ ճուա իտի :

Տէսթկեահ սալաւընտա պուլունանլարտան պաղըլարը իշրէթ իթմէքտէ , վէ տիկէրլէրի տախի թաամ թէնավիւլ կլլէմէքտէ իտիլէր :

Գահվէխանէնին սահիպի , իլք սալանըն տէսթկեահընտա օթուրմուշ օլուպ , պու մահէլլտէ քեային պիր քիւչիւք օտատան , պիր ճամէքեան վասըթասըլլա պիւեիւք սալաեա պաղըլըր իտի :

Վագթիլլէ պէեաղ իքէն , պիղիմ պուլտուղումուզ դէման դարարմըշ օլան դըսսա բէրտէլէր իլէ , մէղքիւր ճամէքեան , վէ պունտա մէվճուտ օլան քիւչիւք պիր բէնչիլէ , նըսֆէն դարանմըշ իտիլէր :

Օվիտ , տէսթկեահըն դարչըսընտա տեագտա տուրուպ , պիր դատէհ պէեաղ շարապ իսթէտի , վէ պունու իշմիշ իքէն , ժան աիւքքեանա կիրտի , վէ պիւեիւք սալաեա կիրմէք իւղրէ , մէրդումուն արգասընտան կէշտի :

Մէղպուրէ գատըն , գահվէխանէտէ կէօքիւլլունճէ , պիր թազըմ միւլթէրիլէր , էթրաֆընը գուշատարագ , պաղըլարը ,

— Սապահլար խայր օլսուն , Լիւզն գատըն , տէտիքլէրինտէ , տիկէրլէրի տէ ,

— Սապահլար խայր օլսուն , մատամ Բէրրէն , տէյի իլավէթէն պէեան կլլէմէքտէ իտիլէր :

Պու սէօղլէր իլէ Թարաֆէյնտէն Թօգալաշըլմագտա իտի:
Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, Ժան Ֆօրթիէ, ումու-
մըն մագհարը Թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթի օլուպ, Օվիտ,
մէրգուլմէնին կէօրտիւկիւ դապուլիւէթտէն պու խուսուսու-
անլատը:

Մէրգուլմ, իշմիշ օլտուղու պէհազ շարտալըն պէտէլինի
իթա իլէ, դահվէխանէտէն տիշարը չըդտը, վէ Թէքրար
Թօրպասընը գօլթուղու ալթընա վէ գանճասընը էլինէ ալա-
րագ, Լըպրէ նամ էթմէքճի տիւքքեանը ճիվարլարընտա
բաշալրաճըլըղընը տէվամէ կիթտի:

Օլ էանատէ, ճիվարտաքի տիւքքեանլար վէ էվլէրին
գաբուլարը աշըլմաեա պաշլամըշ օլուպ, գաբուճուլար վէ
խանէ խըզմէթճիլէրի, տայլրէյի պէլէտիւէնին չէօբ արա-
պալարընըն հէր սապահ Թօբլատըգլարը չէօբլէրի, սանտըգ
վէ սէբէթլէրի տէրունինտէ օլարագ, գալտըրլմլար իւզէ-
րինէ չըգարմագտա իտիլէր:

Օվիտ, քիմէսնէնին նաղարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէ-
մէք իշին, ինթիխապ իթմիշ օլտուղու խըզմէթտէն տահա
միւնասիպ խըզմէթ ինթիխապ իտէմէզ իտի:

Շէօյլէ քի, մէրգուլմ, պիր չէօբ սանտըղընտան տիկէր
չէօբ սանտըղընա կիտէրէք, էլինտէքի գանճասըյլա արաշ-
թըրմագլա պէրապէր, նէզարէթլինտէ տէ ասլա գուսուր
իթմէմէքտէ իտի:

Նիհանէթ Ժան, Լըպրէ նամ էթմէքճի տիւքքեանընըն
մէմուրլարընտան օլան տիկէր իքի էթմէքճի գարը իլէ զա-
հիր օլտու, վէ չէնտ տագըգա սօնրա, մէղքիւր բաշալրաճը,
իւչիւնիւնտէ, տիւքքեանտան չըգըպ, էթմէքլէ տօյու օլան
Թէքէրլէքլի ճէսիմ սէբէթլէրինի էօնլէրինտէն սիւրէրէք,
պիրէր Թարաֆա տօղրու եօլա բէվան օլտուգլարընը միւշա-
հէտէ իյլէտի:

Ժան, Սէնթ-Անտրէ-Տէզ-Ար սօգաղընա տօղրու կիտէ-
րէք, էվլէրէ էթմէք Թէվզի իթմէքտէ, վէ էթմէքլէրի Թիւ-
քէնտիքճէ, գամըշլարտան մամուլ օլան արապասը խա-
ֆիֆլէնմէքտէ իտի:

Մէջպուրէ, պիր խայլի սօգադլարտան կէչմէքլէ, պու սօգադլարտա պուլունան խանէլէրէ վէ տիւքքեանլարա էթմէքլէրինի թէվզի իթտիքտէն սօնրա, մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, էն սօն քէնտի խանէսինին էթմէքլէրինի վիրտիկի ճիհէթլէ, սաաթ սէքիւլ պուչուգտա, խանէյի մէգրիւրուն գարչըսընտա տուրտու:

Օվիա, ժան ֆօրթիէեի պիր տադըգա պիլէ նազարը տիգգաթընտան զայպ իթմէեիպ, մէրգումէ եիւրիւտիւկիւ զէման, քէնտիսի տէ եիւրիւմէքտէ, վէ պիր մահէլլէ կիրտիկի զէման, քէնտիսի տէ տուրմագտա խաի:

ժան, Պուրպօն ըլթթըմընա մուվասըլէթիւտէ, Օվիա Սօլիլօ, ֆիքրինտէն շու սէօզլէրի կէչիւտի:

— Իշթէ, սօն բօսթասընա վասըլ օլտու: — Շիմտիտէ, հիսապլարընը վիրմէքիւզրէ, այնի եօլտան թէքրար էթմէքճի տիւքքեանընա կիտէճէք, վէ ըէվիշի հալէ նէզարէն, անտէն խանէսինէ ավաէթ խտէճէք տիր:

« Շիւպհէսիւզ ագչամ տախի էթմէք թէվզի վէ թագսիմինէ չըգաճագ խաէ տէ, պու ճիհէթին բէք տէ էհէմմիս եէթի եօգ տուր: — Իմտի, հասըլ իթտիկիւմ վուգուֆիւէթտէն իսթիֆատէ իթմէքլիկիւմ, վէ սալիք օլտուղու, վէ սայլիր կիւնլէրտէ սալիք օլաճաղը եօլուն թարիֆասը մուճիպինճէ, բըլանըմը թէհսսիս վէ թէրթիպ իյլէմէքլիկիւմ լաղըմ սըր:

« Մէրգումէնին եօյա չըգտըղը սաաթտա, էթմէքճի տիւքքեանընա կիթմէք իւզրէ կէչտիկի թարիգլէր, հէման խալի տիր: — Պու ճիհէթ, թէչէպպիւսիւմ իչին խաեըրը տըր: — Իմտի, թասմիւմ իթմիշ օլտուղում գաղանը պաշա չըգարապիլիր խէմ, օգաղա, մէրգումէնին կէչտիկի եօլ իւզէրինտէ զուհուրա կէլմէլի տիր:

Պու միւլահադատան սօնրա, Օվիա, Սէն նէհրի գըեըլարընա էնտի, վէ թօրպասընտա պուլունան քեաղըտլարը վէ բաշավրալարը սուևա տէօքտիւ, վէ պօշ թօրպաեը, գանճասընըն էթրաֆընա սարաըգտան սօնրա, պլուղունու թէքրար կիւնիւտի, վէ Պուրպօն ըլթթըմընա սօզլու իլէրէվիշ իքէն, կիթմէքտէ օլան ժանը ուղտգտան կէօրտիւ:

Փագաթ , մերգուռնին արգասընտան կիթմէկէ հիչ պիր սէ-
պէպի պուլունմատըղլնտան , Գլիչի ճատտէսինէ սողրու միւ-
թէրահի օլտու , վէ կիլինմիշ օլտուղու դարիպ գընաֆէթիլէ,
քիմէնին նազարը տիգդաթընը տավէթ իթմէքսիլին , խա-
նէսինէ նէ սուրէթլէ կիրէպիլէճէկինի տիւշլունտիւ , վէ հիչ
պիր գօմշու թարաֆընտան կէօրիւմէեէրէք , եախօտ տա-
հա սողրուսու , քիմէնին նազարը տիգդաթընը իւղէրինէ
տավէթ իլլէմէեէրէք , խանէսինէ կիրմէկէ մուվաֆֆադ
օլտու :

Պըրագալըմ , մերգուռմ քէնտի դընաֆէթինի թէպտիլ
իթմէքտէ օլտուն , պիղ , պիր կիւն էվվէլ , Լիօն մէվգիֆինէ
կիթմիշ օլան րէսսամ էթիէն Դասթէլէ նազլը քէլամ իտէլիմ :
Էթիէն Դասթէլ , մէզքիւր մէվգիֆտէ պիր մէմուրա միւ-
րաճաաթլէ , Տիթօն դաթարընըն սաաթ գաշտա եօլա չըդ-
տըղընը սիւալ իթտիկինտէն , մէմուր ,

— Սաաթ եէտիեի օն պէշ տազըդա կէչէրէք , պիր
էքսրէս դաթարը հարէքէթ իտիպ , եարը կիճէնի օթուղ
սողուղ տազըդա կէչէրէք , Տիթօնա վասըլ օլուր , տէյի
ճէվապ վիրտի :

Էքիէն . - Տահա էվվէլ հարէքէթ իտէն դաթար եօդ
մու տուր :

Մեմուր . - Խաշր , միւսիւ :

Էթիէն , սաաթընա պադտը , վէ տէօրթ պուչուդ օլտու-
ղունու կէօրմէքլէ ,

— Պուրահա կէլմէգտէն էվվէլ , թարիֆահա պադմալը
իտիմ : Հէր նէ իսէ , օլան օլմուշ տուր , տէտի քէնտի քէն-
տիւէ :

Պատէհու մէրգուռմ , չանթասընը գաբուճունուն եանըն-
տա պըրագարագ , քէնտիսի , վազթընը կէչիրմէք իւղրէ ,
ճիվարլարաա տօլաշմահա կիթտի , վէ ըթմասիօնուն պիւֆէ-
սինէ կիտէրէք , թաամ իթտիքտէն , վէ պիր չիչէ ալէա
իվօրն շարապը իշտիքտէն սօնրա , սաաթ եէտիեի օն պէշ
տազըդա կէչէրէք , ալէա վէ նէֆիս շարապարըյլա մաա-
րուֆ օլան Դօթ տ'Օր էեալէթինին մագարընա միւթ էվէճիհէն :

զաթարա ըաքիպ օլտու , վէ եարը կիճէեի եարըմ սաաթ կէչիլ օլտուղու հալուէ , մահէլի մէզքիւրէ մուվասէլէթլէ , ըսթասիօնուն օմնիպիւս արտալարընտան պիրի իլէ Շարօ-րուժ օթէլինէ աղիմէթ իյլէտի , վէ օրատա , սապահըն սաաթ տօգուղունա դասար տէրին պիր ույգուկա տալտը :

Մէրգուժ ուեանտըղընտա , տիւղկիւն պիր թօալէթ եարտը , վէ սաաթ օն պիր իլէ եարըմ արասընտա էօյլէ թաամը իթմէկէ կէլէճէկինի խապէր վիրտի , վէ իզթիղա խոէն մալիւմաթը ախղ իթտիքտէն սօնրա , տայիրէյի վիւա-նէթէ կիրտի , վէ դարուճուեա պիր դարթ վիրէրէք ,

— Շու գարթըմը վալի էֆէնտիեէ թագտիմ իլէ , տա-խիլիեէ նաղըրընըն սըր քեաթիպի թարաֆընտան քէնտիսի իչին պիր մէքթուպ կէթիրտիկիմի իւավէթէն տէրմիեան իյ-լէեին , տէտի :

Պարուճու . - Վալի էֆէնտի տէօրթ կիւնտէն պէրու տէվրտէ օլտուղունտան , իսթէրսէնիլ , միւսիւ , զաթընըղը վալի էֆէնտինին սըր քեաթիպի նէզտինէ կէօթիւրէեիմ :

Քեսամ . - (Մէյեուէն .) Վալի էֆէնտի նէ՞ վագըթ ալտէթ իտէճէք տիր :

Պարուճու . - Պէնտէ պիլմէմ , լաքին , չիւպհէպիլ սըր քեաթիպի էֆէնտի , զաթընըղա օլ պապատ մալիւմաթ վի-րէպիլէճէք տիր :

Ֆիլվաղը , սըր քեաթիպի մէրգուժ , վալինին օագչամը ալտէթ իտէճէկիինի , վէ իրթէսի կիւն , սաաթ օնտա դա-պուլ օլունաճաղընը լէթիէնէ խապէր վիրտի :

Իրթէսի կիւն , մուայիէն սաաթտա , ըէսսամը մէր-գուժ , վալինին նէզտինէ պիլ աղիմէ , համիլ օլտուղու նա-մէեի իթա իթտի , վէ մէքթուպը մէզքիւրու օգուտուդտան սօնրա , վալի ,

— Տախիլիեէ նաղըրըն հաղրէթլէրինին սըր քեաթիպի վէ պիլիմ տօսթումուղ պուլունտան զաթ , սլաղը կիւնտ արղու-լտըրընըղըն իճրասընա միւսարտաթ իթմէքլիկիմի ըէճա խտի-եօր : Խմտի , միւսիւ , զաթընըղ կիպի գըյմէթտար պիր ա-տէմէ խըզմէթ իթմէքլէ քէնտիմի մէմուուն ատտ իտէրիմ . . .

Պինապէրին, հէր հանկը խուսուստա սիզճէ ֆայտէելի մու-
ճիպ օլապիլիր իսէմ, լուծֆէն պէսան իտին, տէտի:

Թրիէն. — Տիժօն շէհրինտէ տօղմուշ օլան պիր ատէմ
հազգընտա մայիւմաթը սահլահէ իսթիհաալի արղուսին-
տէելիմ:

Վալի. — Էրբէք մի, գատըն մը հազգընտա:

Թրիէն. — Էրբէք հազգընտա:

Վալի. — Իսմի նէ տիր:

Թրիէն. — Բօլ Հարման արը:

Վալի. — Պու իսիմ պանա մէճհուլ տուր, ֆագաթ, է-
կէրլի վէլատէթինին թարիխինի տօղլու սուրէթտէ պիլիսօր
իսէնիզ, միւտտալի ումուսիլիքտէն քէնտինին գայտընը
թալէպ իթմէքլէ, օլ պապաէ սուհուլէթ իւզրէ քէսպի մա-
լիւմաթ իթմիշ օլուրսուհուզ:

Թրիէն. — Շիւպհէսիզ պու գատար մայիւմաթ քեաֆի
տէյիլ իսէ աէ, պու ճիւմլէ իլէ իշպու գայտա միւրաճաթ
իթմէքլիք տէ ֆայիտէտէն խալի տէյիլ աիր:

Վալի. — Իմաի, իսմինի վէ թարիխինի պիլաիրմէնիզի
րէճա իտէրիմ:

Վալի, եազմաեա հաղըրլանտը, վէ րէսսամ տալի,
չիզտանընը աչըպ, պիր խայլի իշարաթը հալի օլան պիր սա-
հիֆէելի կէօղտէն կէչիրէրէք, շու սէօղլէրի սէօլլէտի:

— Բօլ Հարման, 1832 ապրիլին 21 ինսէ, Տիժօն շէհրինտէ
հուշ օլուշ, բէրէրէին Էսթ Սէլէր Հարման վէ Էլէրէինին Էսթ
Տէլէրէ-Գիլէր Սօլէլէ տուր:

Վալի. — Սանաաթը նէ տիր:

Քեսսամ. — Մարինիսթ տիր:

Վալի. — Բէք իյի:

Վալի, պիր չան չալմասըյլա, տէրհալ պիր չալուշ
կէլտիկինտէն, վալի, իւզէրինտէ մէզքիւր իպարէլլէրի եազ-
մըշ օլտուղու քեաղըտը մէրզումա վիրէրէք,

— Պու քեաղըտը, միւտտալի ումուսիլիք, եախօտ
մոււալլինին թէսիլիմ իտին, վէ սօնրա պու քեաղըտը եինէ
պուրաեա կէթիրին, տէտի:

Չավուշ . - Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Չավուշ , տիշարը չըդարդտան սօնրա , վալի իլէ ըէսսամ պէյնինտէ շու եօլտա մուհավէրէ ճէրէեան իթաի :

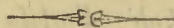
Աալի . - Միւտտաիի ումուսիլիք եէտինտէքի դայտտան զիեատէ մալիւմաթա իհթիեաճընըզ պուլունտուղունու պէ-
եան իտիեօրաունուզ , տէյիլ մի :

Քեսսամ . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Աալի . - Խուսուսի մալիւմաթ մը իսթէեօրսունուզ :

Քեսսամ . - Էվվէթ :

Աալի . - Պու մալիւմաթը սիգէ վիրէպիլէճէք եալընըզ պիր մէմուրում օլուպ , տայիրէյի վիլաեթին էն էսկի մէմուրու օլան պու զաթ , եթմիշ եաշընտա օլտուղու հալ-
տէ , դուվվէյի հաֆըզասը , ֆէվզէլատէ տէրէճէտէ տիր ,
վէ քէնտի իհթիեարըզընա ըաղմէն , մէմուրիեթինտէ քէն-
տիսինի սագլատըղըմ , թէգաիւտ իտիլմէսինին իրթէսի կիւնիւ
վէֆաթ իտէճէկինի մուհագգագ պիլտիկիմ իչին տիր : - Էլլի
սէնէտէն պերի տիր , ծիթօն շէհրինտէ հիշ պիր վագըա կէշմէ-
միշ տիր քի , մէրգում պիլմէսին , եախօտ խաթըրլամասըն :

31

Վալի , եէնիտէն չանը չալմասըյլա , օտա ուշաղը իչէրի
կիրտիկինտէ ,

— Մ . Բուժէեի պանա կէօնտէրին , տէտի :

Պիր տագըզա սօնրա , մէրգում իհթիեար մէմուր , ու-
սուլէն գարուէն չալտըդտան սօնրա , իչէրի կիրտի :

Պու պիր դըսսա պօյլու վէ զայիֆ վիճուտլու ատէմ
օլուպ , սաշլարը գար կիպի պէեաղ օլմասընա ըաղմէն , սին-
նինտէն զիեատէ կէնճ կէօրիւնիւեօրաու :

Մէրգումուն կէօղլէրի բարլամադտա օլտուղու միսիլլու , եիւզիւ քէմիքի , վէ բէրտահլա թրաշ իտիմիշ օլուպ , աղլու ղէքեավէթ սահիպի օլտուղու , բէվիշի հալինտէն անխաշըլընօրաու :

Մեմուր . - (Սէլամ վիրէրէք .) Վալի էֆէնտիմիղ , պէնտէնիզի լութֆէն ճէլպ իթմիշլէր . . .

Վալի . - Էվվէթ , միւսիւ Բուժէ . . . պաղը մալիւմաթ ալմադ իսթէրիմ :

Մեմուր . - Պիր շախս մը , եօգսա պիր մատտէ հագգընտա՞ մը մալիւմաթ իսթէնօրսունուղ :

Վալի . - Պու մէմլէքէթտէ տօղմուշ օլան պիր շախս հագգընտա :

Մեմուր . - Վալի էֆէնտիմիղին էվամիրինէ մունթաղըրըմ : - Մատտէ քիմէ՞ տայիր տիր :

Քեսսամ . - Բօլ Հարման նամ շախսա :

Բուժէ , պիր գաշ սանիեէ գատար տիւշլինտիւ , պատէհու ապա թէրէտտիւա իթմէեէրէք ,

— Էկէր Եանըլմազ իսէմ , Բօլ Հարման՝ 1832 տէ Տիժօն շէհրինտէ տօղմուշ տուր , տէտի :

Քեսսամ . - Եանըլմաեօրսունուղ :

Մեմուր . - Վալիտէսի՝ Սօլիվօ ֆամիլեասընա մէնսուպ օլուպ , զանն իտէրիմ քի , տիքիշճիլիք իթմէքտէ պուլունմուշ տուր :

Քեսսամ . - Էվվէթ :

Մեմուր . - Բօլ Հարմանըն բէտէր վէ վալիտէսի , պիրիպիրլէրինտէն ազ պիր ֆարգըլը ղէման իլէ վէֆաթ իթմիշլէր տիր . . . Վալիտէսի , բէտէրինտէն սօնրա , վէ թագրիպա եիկիրմի տէօրթ սէնէ մուգատտէմ ահրէթէ եօլճու օլմուշ տուր : - Բօլ Հարման , պունլարըն եէկեանէ էվլատը խտի :

Քեսսամ . - Տիժօնտա՞ մը իգլամէթ իտիեօրտու :

Մեմուր . - Խա՛յր , միւսիւ . . . բէտէր վէ վալիտէսի , էվլատլարընըն նատիր իւլ էմսալ տիրաեթի պուլունտուղունու կէօրմէլէրի իւղէրինէ , քէնախիլնի Շալօն մէքթէպինէ գօյմուշլար ալըր : Մէրգումմ , պու մէքթէպտէն լաեըղըլթա

լիմ ու թէրպիսէ ալարագ չըզլալ , մէմալիքի էճնէպիէսէ կիթմիշ տիր :

Քեսամ . - Վէ մէմալիքի էճնէպիէսէ վէֆաթ իթմիշ տիր , տէյիլ մի :

Մհմուր . - Ասլա , միւսիւ , ասլա :

Քեսամ . - Էյ , նէ՞ օլմուշ տուր :

Մհմուր . - Նիւ-Եօրգտա , պիւսիւք պիր Ամէրիգալը սա-
նաթքնարըն շէրիքի օլարագ , քէսպի սէրվէթ իյլէմիշ տիր :
- Պու խուսուսու զաղէթալարտան խապէր ալմըլմ տըր ,
չիւնքի միւսիւ , զաղէթալարտա պու մատտէսէ տայիր պահս
օլունուեօր . , , Շու էսնատէ իսէ , Բարիստէ պուլունուպ ,
զալիպա օրատա պիրինճի տէրէճէտէ պիր ֆապրիգա քիւ-
շատ իյլէմիշ տիր : - Ահ , միւսիւ , պու ատէմ՝ վաթանընա ,
շէրէֆ կէթիրիճի պիր քիմսէ տիր : - Պէն զաթէն պու խու-
սուսու բէտէրինէ քէշի իթմիշիմ տիր :

Քեսամ . - Սիզ Բօլ Հարմանը շախսէն թանըմըսընը :

Մհմուր . - Պէն քէնաիսինի , չօճուզլուզու զէմանընտա
թանըմըլմ տըր : Լաքին , էհէմմիսէթլի պիր ասէմ՝ օլաճա-
ղը , հալինաէն անլալըլեօրտու , վէ բէվիշի հալ տէ թաստիգ
օլունտու :

Քեսամ . - Տիմէք տիր քի , Բարիստէ իգամէթ իտէն
Բօլ Հարմանըն , թանըտըղընը Բօլ Հարման օլտուղունա իս-
քեաթ օլմուշտունուզ տուր :

Մհմուր . - Օ իսիմտէ տիկէր պիր քիմսէ պուլունմատը-
ղընտան , էվվէթ , քեամիլէն իսքեաթ օլմուշում տուր :

Քեսամ . - Տիթօնտա , եախօտ մահալը սայիրէտէ ֆա-
միլետսը եօգ մու իտի :

Մհմուր . - Վալիտէսի օլան Տէղիրէ Սօլիվօնուն էէկէնի
օլարագ , եալընը պիր տաեղատէսի պուլունմագտա իտի :

Էթիէն Դաթէլ , պու սըքատա դիսաթէ տիգդաթ իթ-
մէքտէ պուլունտու , վէ պատէհու , իֆատէսէ պիլ իպթի-
տար ,

— Էյ պու տաեղատէսի քիմ իտի , տէտի :

Մհմուր . - Օվիտ Սօլիլօ իսմինտէ հալաղըն վէ քիւլհան

պէջինին պիրի իտի քի , պունտան երկիրմի տէօրթ սէնէ մուգատտէմ , ֆիիլի սիրգաթ իչին , զընապէն , իւչ սէնէ մահպէսիեթէ մահքիւմ օլմուշ , վէ ճնտան պէրու քիւրէեթէ աթըլմըշ օլմալը տըր : - Իշթէ , խըսըմը օլարագ , պունտան զայրի քիմնէսի եօդ տուր : - Լաքին , իֆատէմտէն տախի անլատըղընը իւղըէ , պու տա պիր էսէֆ օլունաճագ խըսըմ տըր . . . - Աճապա սիզէ , Բօլ Հարման իչին էօլմիւշ օլտուղու մու թէէմին իտիլմիշ տիր :

Քեսամ . - Էլվէթ :

Մեմուր : - Սիղէ պունու թէէմին իտէն , եանըլմըշ տըր :

Մէմուր պու լաղըրտըլարը սէօյլէրքէն , չալուշ , Բօլ Հարմանըն միւտտաիի ումումիլիք տայիրէսինտէն չըգարըլան դայտընը համիլէն ալտէթ իթտի :

Ալալի . - (Բէսսամա .) Մի'ւսիւ , պանա սիւալ իտէճէք պաշգա շէյլէրինիլ վա'ր մը տըր :

Քեսամ . - Խա'յր , միւսիւ , պիլմէք իսթէտիկիմ շէյլէրի պիլիրիմ , վէ վիրտիկի մալիւմաթտան տօլաեը Մ. Բուժէեթ թէշէքքիւր իտէրիմ :

Ալալի . - Պու մալիւմաթտան մէմնուն օլտունուղ մու :

Քեսամ . - Էլվէթ , զիրա , Բօլ Հարմանըն վէֆաթ իթմէմիշ օլտուղունուն խապէրինի ալաղըմտան տօլաեը քէնտիմի մէմնուն ատտ իտէրիմ : - Իմտի , վալի էֆէնտի , թարաֆընըլտան կէօրտիւկիւմ հիւնի դապուլիեթէթ տէն տօլաեը յիւքրանիեթի խալիսանէմի պիլպէեան , նէղտինիլտէն մուֆարագաթ իթմէքլիկիմէ միւսաատէնիլի թէմէննի իյլէրիմ :

Ալալի . - Պու դատար չարուղ մու ալտէթ իտիեօրսու նուղ :

Քեսամ . - Պիրինճի դաթար իլէ հարէքէթ իթմէք իսթէրիմ :

Ալալի . - Շիւպհէսիլ Բարիսէ կիտէճէքսինիլ :

Քեսամ . - Խա'յր , Ժուանեիեթ կիտէճէեթիմ :

Ալալի իլէ էթիէն Գասթէլ արասընտա մէրասիմի լաղըմէնին թաաթիսինտէն սօնրա , լէսսամը մէրդում , օտա դարուսունա դատար , վալի քէնտիսինէ լիֆագաթ իթտիկի հալ-

տէ , օրատան տիշարը չըդտը , վէ էնմիշ օլտուղու օթէլէ տօղրու կիթտիկի սըրատա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պու պապտէ արթըգ շիւպհէ գալմամըշ տըր . . . Բօլ Հարման՝ ժող Կարօ տէյիլ տիր : — Պէօյլէ պիր խէեալաթա զահիպ օլմագլըյըմ՝ իլէ , բէք պիւեիւք խէթա իչլէեօրտում : — Լիւսինին բէտէրինի քէնտիսի գաթլ ու թէլէֆ իթմէմիշ տիր : — Մէրգուման հարէքէթի վագըալնտա , Մարինին քեաֆֆէյի միւրատլարընը իճրա իթմէքտէն զայրի արզուսու եօգ տուր . . . Ֆագաթ ժան ֆօրթիէնին գըզընա գարչը պու տէրէճէ շիտտէթ իսթիմալինտէ նէ՞ սէպէպի օլապիլիր : — Մէզպուրէնին սահիպսիզ չօճուգլար խայրաթխանէսինէ վազ իտիլմիշ օլմասընըն թէֆէրրուաթընը հալի օլան շու քեաղըտը նէ՞ սուրէթլէ էլտէ իտէպիլմիշ տիր . . . Պու խուսուսատա աճապա քէնտիսինէ քիմի շէրիք իթթիխազ իյլէմիշ տիր : — Պէլքի շու Օվիտ Սօլիվօնու :

Բէսսամ , պիր աղ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , շու սէօգլէրի իլալէ իթտի :

— Իսքեսաթ օլմուշ օլտուղումու նէ գատար սէօյլէեօրում , վէ գարչըմտա պիր սահիհիք միւշահատէ իթտիկիմի պէեան իտիեօրում խէ տէ , խալր , խալր , հէնուղ շիւպհէ իչլիտէեիմ . . . պագալըմ , պու շիւպհէեի նա՞րը պէրթարաֆ իտէրիզ :

Էթիէն , գաթար վագթիինէ տէկին խայլի միւտտէթ կէշիրմէք իգթիզա իթտիկի ճիհէթլէ , էօյլէ թաամընտա ուղուն միւտտէթ օթուրտու , վէ սաաթ պէշ պուչուգտա գաթարա բաբիպէն , սաաթ սէրիզ պուչուգտա ժուանեիեէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Թէսատիւֆ պու հա , պիր այ էլվէլ Օվիտ Սօլիվօ , սախթէ պարօն Արնօլտ տը Բէյա իոմիլլէ հանկը օթէլէ էնմիշ իտի խէ , Էթիէն Գասթէլ տախի օ օթէլէ էնտի , ֆագաթ պաչլամըշ օլտուղու , վէ Տիթօնտա մուվաֆֆադըյեթսիգլիկէ թէսատիւֆ իթմիշ պուլունտուղու կիղլի իչլէ տէվում իթմէք իչին վագթի միւսայիտ օլմաաղընտան , թէհարրիեաթ ու թահգըգաթընը իրթէսի կիւնէ թէէլիւր իյլէտի :

Մուսավազգաթէն քէնտիսինի թէրքլէ , Օվիտէ նազլը քէլամ խտէլիմ :

Օվիտ Սօրիվօհուս պըրադտըղմըղ ղէման , պու ալչագ , սապահքի թէհարրիեաթընտան հէնուզ ավտէթ իթմիշ օլուպ , գահվալթը իթմէկէ կիթմէք իւզրէ , էսվապընը կիեինմէքտէ խտի :

Սօրիվօ , թուալէթինի իքմալ իթտիքտէն ոօնրա , խանէսինտէն տիշարը չըգտը , վէ պիր լօգանթաեա աղիմէթլէ , դարնընը լաեըգըյլա տօնուրտու , վէ սիկարասընը տախի եադարապ , Տօֆին սօգաղընա կիթտի :

Մէրգուս , Լըպրէնին էթմէքճի տիւքքեանընա պիր աթֆը նազար իտիպ , եօլունա տէվամ պիրլէ , օ սապահը ժանըն կէչմիշ օլտուղու սօգադլարտան կէչմէքտէ , վէ հէր թարաֆա տիգգաթ իթմէքտէ իքէն , սօգաղըն պիրինին օրթասընտա , գարչըսընտա պուլունան պիր էվին տիվարը էօնիւնտէ եաբըլմըշ օլան պիր քէրէվէթ իւզէրինտէ պիր պօեաճընըն՝ իքի արգատաշըյլա պիրլիքտէ տուրուպ , մէգքիւր խանէնին եիւղիւնիւ պօեալամադտա օլտուգլարընը կէօրտիւ :

Իչպու խանէնին թէքմիլ բէնչիւրէլէրի ալըգ օլմասընա , վէ տէրունինտէ պաղը ամէլէ չալըյմադտա պուլունմասընա պաղըլըր իսէ , քեաֆֆէյի տայիւրէլէրինին պօշ օլտուղու ղանն օլունմադտա խտի :

Եալընըղ , աթ գաթտա պուլունան տիւքքեանը քիրալանմըշ օլուպ , քիւչիւք պիր պազգալիեէ օլմուշ խտի :

Պու արա Օվիտին սիմասընտա էսէրը մէմնուէյեէթ միւշահէտէ օլունտու :

Մէգքիւր քէրէվէթ , թամիր իտիլէն խանէլէրին տիվարլարը եանընտա իքլէր վէ քէրէսթէլէր իլէ եաբըլան քէրէվէթլէրտէն օլուպ , պունլարըն իւզէրինտէ չալըյան ամէլէ , աչաղը ինմէեէրէք , իսթէտիքլէրի թարաֆա մէգքիւր քէրէվէթլէրի չէվիւրիւրլէր , աչաղը էնտիւրէպիլիւրլէր , վէ եախօտ եօգարը չըգարապիլիւրլէր . ֆազաթ եալընըղ չարբըգ պիր մանօլրա , իչպու քէրէվէթլէրի , աչաղըեա տէվիւրիպ , րասթ կէլտիքլէրի շէյլէրի գըրըպ էզմէկէ քեաֆի տիր :

Ձերքը իթտիկիմիլ քերեվեթի տեմիր հալգալարընտան թուլթան իբլերին ուճլարը , պեչինճի գաթըն իբի բենչիրէլերինտեքի տեմիրլերէ պաղլը օլուպ , պիր չօլբաղ , եախօտ ճանի էլի , մեղքիւր իբլերի չեօղտիւկիւ հալտէ , պիւթիւն քերեվեթի թեչքիլ խոէն էտեվաթըն տարմատաղըն օլարագ երգըլաճաղը թապիի խի :

Օվիտին , տուրուպ պու էվի սէյր իթտիկի էսնատէ , պօեաճը , թիւրքիւ չաղըրմագտա օլուպ , վէ սէսի տէ կիւղէլ օլտուղունտան , Օվիտ միսիլու , սայիր եօլճուլար տախի , հէմ մեղքիւր խանէեէ պագմագ , վէ հէմ տախի պօեաճընըն թիւրքիւսիւնիւ տինլէմէք իւղրէ , եօլուն օրթասընտա տուրմագտա իտիլէր :

Նաիէհան մերգում պօեաճը , թիւրքիւսիւնիւ քէսիպ , սաաթընա պագտըդտան , վէ ֆըրչալարը եէրէ դօյտուղտան սօնրա , արգատաչլարընա խիթապէն ,

— Սաաթ տէօրթ տիւր . . . եէմէք վագթը կէլտի , հայտէ կիտէլիմ , պիր աղ չէյ եէեէլիմ , տէտի :

Պու սուրէթլէ , իւչ նէֆէր պօեաճըլար , պօշ օլան տալիրէլերին բենչիրէլերինտէն աթլաեարագ , իչէլտէ պուլուէնան արգատաչլարըյա պուլուչտուլար , վէ մուախարէն , ճիւմէսի պիրլիքտէ խանէտէն չըգըպ , ըրլսթըմա տօղրու իլէրլէտիլէր , վէ սօգաղըն քէօչէսինտէ վագը պիր մէյխանէեէ կիրտիլէր :

Օվիտ , պու արա խանէյի մեղքիւրու եէնիտէն կէօղտէն կէչիրտի , վէ մէմուռնիյեէթ ալէամէթի օլմագ իւղրէ , պաշընը գաշըեարագ , օրատան իրագլանտը :

Մէրգում , եէվմի մեղքիւրտէ , պիր աղ զիեատէ կէճ գալարագ , վէ գօլթուղու ալթընտա քիւչիւք պիր բաքէթ պուլւնարտգ , խանէսինէ ալտէթլէ , մեղքիւր բաքէթի պիր տօլապտա հըֆղ իյլէտի :

52

Իրթէսի սապահ, Մօլիփօ, իւր կիւն կիպի զանէթ էր-
քէնճէ եաթաղընտան դալգըպ, բաշավրաճը հալապընը կի-
եինիպ, Սէնթ-Անտրէ-տէզ-Սը վէ Ժի-լը-Քէօր սօգազլարը-
նըն պիթիչտիկի նօղթաեա ազիմէթ իթտի :

Մէրգումըն օրաեա կէլմէսինտէն ազ սօնրա, Լիլօն դա-
տըն, էօնաէն, էթմէքլէ տօլու օլան թէքէրլէքլի արապա-
սընը սիւրէրէք զահիր օլտու :

Օվիտ սաաթընա պագըպ, ալթընը օն կէչտիկինի կէօր-
տիւկիւնտէ, Ժի-լը-Քէօր սօգաղընա կիրտի, վէ թամիր ի-
տիլմէքտէ օլտուղունու եաղտըղըմըզ խանէնին գարչըսընտա
տօլաշմաեա պաշլատը :

Ժան, ազ վագըլթտա օրաեա տախի կէլիպ, պիր կիւն
էվվէրքի կիպի, սօլ թարաֆտաքի գալտըրըմըն իւզէրլինէ
կէչտի :

Մէզպուրէ, պիր խայլի խանէլէրին դաբուտունտա տու-
լուպ, էթմէքլէրինի վիրաիքտէն սօնրա, զիքր իթտիկիմիլ
քէրէվէթին ալթընտան կէչտի, վէ հարէքէթի իսէ, նէ՛ բէք
չաբուդ, նէ՛ տէ բէք եսվաշ օլուպ, օրթա տէրէճէտէ իտի :

Օվիտ, իքինճի տէֆա սաաթընա պագտը, վէ ալթընը
օթուզ կէչտիկինի կէօրմէքլէ, քէնտի քէնտիէ :

— Թէմամ, վէրիլէն պիր էմը իւզէրլինէ պու վագըանըն
վուգու պուլմուշ օլտուղու պէսան իտիլէճէք տիր : — Պօեա-
ճըլար սաաթ եէտիտէ իշէ պաշլաեօրլար . . . Իմտի, պու
կիւն հէր շէյ խիթամ պուլաճագ տըր, տէտի, վէ ալթըգ
օրատա զիսատէ պէքլէմէեքէք, կէօրէճէք իշինի գարար-
լաշտըրըմըզ օլտուղու ճիհէթլէ, Գլիչի ճատտէսինէ տօղրու
իլէրլէտի, վէ հալապընը թէպտիլպիրլէ, պիւթիւն պիւթիւն
պաշգա պիր տտէմ օլտու :

Մուսխիարէն պիր ալապաեա բաքիպէն, Սէն-Միշէլ

մէյտանընա աղիմէթ , վէ օրատա պիր միգտար գահվաթը
թէնալիւլ խոխ , էօյլէնէ օն տագըդա գալարագ , եհտիկի
չէյլէրին պէտէլինի վիրտի , վէ քէնտիսի ժիւլ-Բէօր սօգա-
ղընա ալտէթ իթտի :

Մէրգումուն կէլտիկի սըրատա , պօեաճըլար տա , էօյլէն
թաամլարընը իթմէք իւղրէ , մալիւմ օլան խանէտէն տիշա-
լը չըգմագտա խտիէր :

Օվիտ , Նէնուզ պիր սաաթ վադթը օլտուղունու պիլտի-
կինտէն , սօգաղըն պիր թարաֆընտա տուրտու , վէ ճէ-
պինտէն պիր տէֆթէր իլէ պիր դուրշուն գալէմ չըգարաը ,
վէ կիւեա խանէյի մէգքիւրուն պիր թարաֆընըն ըհսմինի
չըգըեօր կիպի կէօրիւնմէք իւղրէ , տէֆթէրին տէրունինտէ
դուրշուն գալէմ իլէ պաղը չէյլէր չըղմաեա պաշատը :
Մուախարէն , տէրունը խանէեէ կիրիպ , գաբուճունուն
օտաաը իսէ , նէրտիվէնին թա եանընտա պուլունտուղուն-
տան , Օվիտ , վադաա պիր ազ պօղուլտու իսէ տէ , պէլլի
լիթմէեէրէք , նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն սիւրաթլէ եօ-
դարը չըգմագ իւղրէ իքէն , գաբուճու դարը , մէրգումուն
կէօրիւպ , օտաաընտան տիշարը չըգտը , վէ ալգասընտան ,
եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Միւսիւ , պու խանէտէ քիմսէ եօգ տուր , եանընընչ
օլմալըսընըզ , տէտի :

Օվիտ . — Պու խանէտէ քիմսէ պուլունմատըղընը պիլի-
եօրում :

Պաբուճու . — Պիլտիկինիզ հալտէ , նի՛չին չըգըեօրսունուզ :

Օվիտ . — Ամէլեաթը թէֆթիչ իչին չըգըեօրում :

Պաբուճու . — Սիլ , գալփանըն պիր մէմուրոմոհսունուզ :

Օվիտ . — Անըն թահգըգ մէմուրուեում , դատըն :

Պաբուճու . — Օ հալտէ , աֆվընըղը ըհճա խէրիմ , միւսիւ :

Օվիտ . — Զարար եօգ :

Պաբուճու . — Իչճիլէրին էօյլէ թաամընա կիթմիչ օլտուգ-
լարընը խապէր վիրմէքիկի վաղիֆէմտէն ատու խէրիմ :

Օվիտ . — Բահաթա թէֆթիչ իթմէք իչին , խասսէթէն
անլէրին պուրատա պուլունմասըղըսըրը զէման կէլմիլիմտիր :

Պու վէճհէ, Օվիտ, ներտիվէնին դառեմէլէրինտէն եօ-
գարը չըդտըղնտա, գաբուճու գարը տախի գուսուր դալ-
մըչ օլան էօյլէ թաամընա տէվլամ իթմէր իւզրէ, թէքրար
քէնտի օտասընա կիրտի :

Սօլիօ, տօղրուճա քէրէվէթին պաղլանմըչ օլտուղու
դաթա չըդտը :

Մալիւմ օլան քէրէվէթին իբլէրի, քէնչիրէլէրին տէ-
միրլէրինէ դալի սուրէթտէ պաղլը օլուպ, անճադ տիրէք-
լէրին իւզէրինտէն կէչիրիմիչ օլան իբլէր, օլ դաաար մազ-
պութ պիր հալտէ պուլունմամադտա իտիլէր :

Օվիտին եիւզիւ կիւլիւմէտի, վէ մէրգում, իշպու իւք
թէտգիդաթընը իճրատէն սօնրա, տիկէր պիր ապիրէնէ
կիթտի :

Պիլճիւմէ անախթարլար գաբուլարըն իւզէրինտէ օլուպ,
Օվիտ, տէօրտիւնճիւ դաթտաքի օտալարըն պիրինտէ, դա-
բալը պիր քիւչիւք օտա պուլտու :

Պու օտանըն պօեաճա իշլէրի խիթամ պուլմուչ, քեա-
ղըտարը եարըչտըրըմըչ վէ տէօլմէ թախթալարը սիլինմիչ
օլուպ, ամէլէնին, եալընըղ ալթ գաթլարտա, վէ պիր տէ
ներտիվէն թարաֆընտա պազը իշլէրի դալմըչ իտի :

Իշպու ալեամէթլէրտէն, Օվիտին տօտաղլարընտա եէ-
նիտէն թէպէսսիւմ հասըլ օլարագ, մէրգում աշաղընա
էնտի, վէ գաբուճու դարընըն օտասընա պիլէ տէճնմէնէ-
րէք, էվտէն տիշարը չըդտը :

Մէրգում, քէնտի խանէսլինէ ալտէթ իթտիկի սըրատա,
— եարըն սապահ պու իշի կէօրէճէնիւմ, տիմէքտէ իտի :

Օվիտ, իւք ադչամը կէթիրմիչ օլտուղու վէ պիր տօ-
լապտա սագլամըչ իտուկի պօղչաեը աշարագ, պուննոն տէ-
րունինտէն, էպնիեէ պօեաճըլարընա մախսուս պիր թազըմ
էսվապ չըդարտը, վէ իշպու էսվապը կիւլինտիքտէն սօնրա,
սաաթ պէչ սուլարընտա ժիւլլ-Քէօր սօգաղընա տօղրու
հաղէքէթ իթտի :

Մէրգում, մէդքիւր ոօգադտան կէչտիկի էանատէ,
զիքք իթտիկիմիչ քէրէվէթին՝ հէյեթի ապիեէսիյլէ տուր

տուղունու, եանի պինանըն իքի գաթը եիւղինտէ պուլուն-
տուղունու կէօրտիւ, վէ ճիվարլարընտա վազը պիր գայ-
մագճը տիւքքեանընտա պիր ազ շէյ եէտիքտէն սօնրա,
սաաթ եէտիեէ չայրէք գալարագ ավտէթ իթտի, վէ հէր
նէ գատար, կիւհա օրայարտա կէզինիեօր կիպի կէօրիւն-
մէքտէ իտի իսէտէ, հագըգէթտէ, սաաթ եէտիտէ կիւն-
լիւք իշլէրլինի իքմալ իտէն պօեաճըլարըն տիշարը չըգմալա-
րընը գօլլամագտա իտի:

Ֆիլվազը թամ ոսաթ եէտիտէ, քէրէվէթ իւզէրինտէ
քիմնէ գալմաեւպ, պօեաճըլար, խանէի մէզքիւրու թէրք
իթտիլէր:

Օվիա, պու պօեաճըլարըն օն նէֆէր օլտուգլարընը,
լիք կիւնիւ, սաաթ տէօրթտէ էվտէն տիշարը չըգտըգլարը
զէման, թաաաաա իլէ անլամըշ օլտուղու կիպի, օ կիւնիւ
տախի այնի միգտարտա պուլունտուղլարընը կէօրտիւ, վէ
աճէլէթէն սօգագտան կէչիպ տէրունի խանէեէ կիրտի, վէ
գաբուճու գարընըն նագարը տիգգաթրնը պիլէ ճէլպ իթ-
մէքսիզին, տէօրտիւնճիւ գաթա չըգտը:

Օլ էսնաաէ, գաբուլար գաբալը իտի իսէտէ, անախ-
թարլար, քիլիտլէրի իւզէրինտէ պուլունմագտա իտի:

Սօլիվօ, կէօրմիւշ օլտուղու գաբալը պիր օտաեա կի-
րիպ, պուճուն գաբուսունու քաշարագ, պիր քէօշէսինտէ սի-
քէրլէնտի, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Էվին թամ գալպկեահընտա պուլունուեօրում...
պու կիճէեի նասըսա պուրատա կէչիրէպիլըրիմ, վէ եարըն
սապահ իշիմի կէօրիւրիմ, ասէտի,

* * *

Մուգատտէմա պէեան իթմիշ օլտուղումուղ իւզրէ, է-
թիէն Գալթէլ ժստոնեիտէ, պիր գաշ հաֆթա էվլէլ սալմէ
պարօն տը րէյսին իգամէթ իթմիշ օլտուղու այնի օթէլտէ
իգամէթ իթմիշ օլուպ, տայիրէյի պէլէտիեէ իսէ, իշպու
օթէլտէն պիր ազ ուզագտա պուլունմագտա իտի:

Բէսսամը մէրգում , իրթէսի սապահ , սաաթ օն պիր
րատտէլէրինտէ , վէ պաղը մալիւմաթ իսթիհասալինտէն սօն-
րա , ժուանեի տայիրէյի պէլէտիեհէսի միւտիրինին շախսընա
մախսուս օլան խանէեհէ կիթտի , վէ դարթընը վէրիպ ,
մէրգում իլէ կէօրիւշմէք արղուսունտա օլտուղունու իֆա-
տէ իթմէսինտէ , արղուսու մուհիպինճէ դապուլ օլունտու ,
վէ քէնտիսիյլէ միւտիր արասընտա շու սուրէթտէ մուհավէ-
րէ ճէրէհան իյլէտի :

Եթիհն . - Միւսիւ , զաթընըզը , շախսէն թանըմագլըզ-
շէրէֆինէ նայիլ օլմահարագ , թաճիզ իթմէքլիկիմ , շու քեա-
ղըտը ալմագ իւզրէ , ժուանեի տայիրէյի պէլէտիեհէսինէ
կէլմիշ օլան ատէմին քիմ օլտուղունու պիլմէք խուսուսընա
ֆէվզէլատէ էհէմմիեթ վիրտիկիմ իչին տիր :

Էթիհն Գասթէլ , մէզըրիւր սէօլէրի սէօյլէրէն , օղու-
եանլարըմըզմա մալիւմ օլան վէ Լիւսի Ֆօրթիէնին սահիպ-
սիզ չօճուզլար խայրաթխանէսինէ վաղ օլունմասը թաֆսի-
լաթընը միւպէեին պուլունան մաղպաթանը չիզտանընտան
չըգարտը :

Պէլիտիէ միւտիրի . - (Գաշլարը չաթըլարագ .) Միւսիւ ,
պու քեաղըտ սիզին եհտինիզէ նա՞սը կէշմիշ տիր : - Պու
մագլաթա , փայիրէյի պէլէտիեհէտէ սագլանըլմասը լաղըմ
կէլէն էվրագը ապիեհտէն տիր :

Եթիհն . - (Թէաճիւպլէ .) Վա՛յ , պու քեաղըտ՝ տայի-
րէյի պէլէտիեհէտէն ապլա աիշարը չըգարըլմանն էվրագը
ապիեհտէն մի տիր :

Միւտիր . - Էվվէթ , միւսիւ :

Եթիհն . - Նի՛շին :

Միւտիր . - Փարզ իտէլիմ քի , իզթիզա իտէն պաղը
թալիմաթը իսթիհասալ իտէրէք , եա գըղըն վալիտէսի , վէ
եախօտ օնա ալէագաաար օլան տիկէր պիր շախս , պու քեա-
ղըտը իսթէմէք իչին պուրանա կէլմիշ օլա , իսթէտիկի քեա-
ղըտըն ապը վէրիլմէեիպ , պիր միւսվէտտէ սուրէթի վէրի-
լիր : - Էվրագը ապիեհէ , մէսէլա եհտինիզտէ պուլունան քեա-
ղըտ , դուսուտաթ տէֆթէրինէ մէրպուլ գալըր : - Թէք-

րար սէօյլէօրում, միւսիւ, պու քեաղըտ սիղին եւտինիզէ նա՞սըլ կէչմիշ տիր :

Քրիեմ . - Պիւտայի թիւն տօլաեղսըյլա եւտիմէ կէչմիշ տիր : Շէօյլէ քի, պու Վեաղըտ եիւղիւնտէն քէնտիսինէ բէք չօգ ֆէնալըգ օլմուշ օլան պիր քիմսէ, պունու պանա թէսլիմ իթմիշ տիր, վէ ալչաղլըգ վէ խայինլիք իճրասը խուսուսընա իչպու քեաղըտ ալէթ իթթիսաղ իտիլիշ օլտուղունտան, պունու պուրաստան իսթէմէք իչին քի՛մ կէչմիշ, վէ քիմէ պու քեաղըտ վէրիլմիշ օլտուղունու անլամագ արղուսինտէսլիմ :

Միւտիր . - Պու քեաղըտ՝ գուեուտաթ մահէլլինտէն չըգամաեաճաղը ճիհէթլէ, շիւպհէսիղ չալընմըշ տըր :

Քրիեմ . - Դի՛մ չալմըշ տըր :

Միւտիր . - Իչթէ ծուռ անլամաեա չալըչաճաղըմ : - Պիր միւսվէտտէ սուրէթի վէրիէճէք եէրտէ, սէհվէն ապը վէրիլմիշ օլտուղու ֆարղ օլունսա պիլէ, մութլագա պիր մագա պուղ սէնէտի պուլունմագ կէրէք տիր : - Իմոի, միւսիւ, պէնիմլէ պիրլիքտէ կէլին . . . պիր եանլըշլը՞գ մը, եօգսա պիր սախթէքեարլը՞գ մը վուգու պուլմուշ օլտուղունու չիմ տի անլարըմ :

Պու սուրէթլէ, պէլէտիեէ միւտիրի, էթիէն Դասթէլ իլէ պիրլիքտէ, տայիրէյի պէլէտիէեէ կիլմոի, վէ սըրքեաթիպին օտասընա կիրիպ, մէրգումա, շէտիսա պիր թարղ իլէ,

Միւտիր . - Սիւտանալարըն՝ եւտլէրինտէ պուլունան չօճուգլարը խայրաթխանէլէրէ էմանէթէն թէսլիմ իթմէք իւղրէ վագը օլան իֆատէլէրինի հապի գուեուտաթտան, 1862 սէնէսի տէֆթէրինի չաբուգ կէթիրթմէլի, տէտի :

Քեարիպ . - (Ի՛լուտիրին հալ ու վիսանընտան, մատտէնին վէսիմ օլտուղունու տէրք իտէրէք .) Միւտիր էֆէնտի, պիղզաթ պէն կէթիրթմէնէ կիտէրիմ :

Միւտիր . - Հայտէ, չտրուգ կիտին :

Դեաթիպ, աճէլէթէն տիշարը չըգտը, վէ իւչ տաղը՝ գա սօնրա, Բուուլ Տիւլմէնին, Օվիտ Սօրիվօեա վիրմէք իւղ-

րէ , տէրունինտէն պիր Եաբրազ քեաղըտ չըդարմըջ օլտուղու տէֆթէրի համիլէն ավտէթ իյլէտի :

Քեաթիպ . - Իշթէ միւտիր էֆէնտի . պու տէֆթէրտէ , 1859 , 1860 , 61 , 62 , 63 , 64 , 65 վէ 66 սէնէլէրի գայտալարը մէվճուտ տուր :

Միւտիր . - 1862 սէնէսինին գուեուտաթընը արաւընը :

Դեաթիպ , էլի տիթրէսէրէք , Եաբրազլարը չէվիրիպ , իսթէնիլէն մահէլլի պուլտուղունտա ,

— Իշթէ էֆէնտիմ , տէտի :

Միւտիր . - (Տէֆթէրի էլիյլէ թուլթարազ .) Պուրաեա իլհազ օլմուշ օլմասը լազըմ կէլէն մաղպաթա նէ՞րէտէ տիր :

Քեաթիպ . - Պիլմէմ , էֆէնտիմ :

Միւտիր . - (Հիտտէթի տայիմա արթարազ .) Նասըլ պիլմէեօրսունուղ : Պիլմէմէնէ հազդընը վա՞ր մը տըր : Պուրատա , հէր շէյ սիզին մէսուլիսէթինիլ թահթընտա տէյիլ մի տիր : - Պունտա , էվրազը ասիսէտէն պիրի էքսիք տիր , վէ սիզ իսէ , նէրէտէ օլտուղունու պիլմէեօրսունուղ հա՛ . . . Իշթէ , միւսիւ , օ քեաղըտ պուրատա տըր — տէյի իլավէթէն պէեան իյլէտի միւտիր՝ հայրէթտէ պուլունան քեաթիպէ , էթիէն Դասթէլին եէտինտէն ալմըշ օլտուղու քեաղըտը կէօսթէրէք , վէ իլավէթէն շէյլէ սէյլէտի . - Կէօրիւեօրսունուղա՛ , միւսվէտտէսի վէրիլէճէք եէրտէ , ասը վէրիլմիշ տիր : Իմտի , մազպուղ սէնէտի ալմազսըղըն պուրատան քիմսէնէ պիր քեաղըտ վիրէմէնէճէկինիլ ճիհէթլէ , պունուն մազպուղունու կէօսթէրին պազաեըմ :

Քեաթիպ . - Կէօսթէրտիկինիլ քեաղըտը քիմսէնէ վիրմէմիշ օլտուղումտան , պունա տայիր մազպուղ սէնէտի իրաեէ իտէմէմ : - Նամուսում իւղէրինէ սէյլէեօրում քի , պու պապտէ պանա միւրաճաթ իտէն օլմամըշ տըր : - Իշպու քեաղըտ , պէնիմ մալիւմաթըմ օլմաեարազ , գուեուտաթտան չըդմազ իչին , մուլթլազա չալընմըշ տըր :

Միւտիր . - Միւսիւ , պու իֆատէնիլլէ , տայիրէյի պէլէտիսէն մէմուրլարընա դարչը վէլսիմ աղվիեաթտա պուլունուեօրսունուղ :

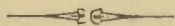

Քեաթիպ . - Էֆէնտիմ , պէն օլանը սէօյլէնօրում : - Էվվէթ , աղվիւնաթաա պուլուննօրում ամմա , քիմէ՞ դարը , աէյի սիւալ իտէրսէնիզ , անը պէն տէ պիլմէմ , լաքին , սիդի թէէմին իտէրիմ քի , պիր սէնէտէն զիւնատէ տիր , պու գոււ եուտաթ տայիրէսլնտէն պէն քիմսէնէ պիր քեաղըտ պիլէ վիրմէմիչիմ տիր , վէ սօն տէֆա վիրմիչ օլտուղում քեաղըտ տա պու տէյիլ տիր :

Միւտիր . - Պաղը մաղպաթալարը իսթէտիրէրինտէ , անլէրին միւսվէտտէ սուրէթլէրինի եալընըղ սիզ վիրմէկէ մէմուրսոււնուզ , տէյիլ մի :

Քեաթիպ . - Էվվէթ , Էֆէնտիմ . . . վաղաա մալիւմաթ տայիրէսինէ միւրաճաաթ օլունուր իսէտէ , թալէպի վաղը- եր , օրատան տա պանա թէպիլի իտէրլէր :

Միւտիր . - Բաուլ Տիւլմէնին խալէֆինի չաղըրընըղ : - Մէրգում , տայիրէյի պէլէտիէնէ կէլէլի , անճազ ծն պէշ կիւն օլմուչ տուր , վէ պէլքի , պուրաճա հէնուզ թէճրիւ պէքեար օլմատըղընտան , պիր չօլրաղըղտա պուլունմուշ տուր :

35

Էթիէն . - Փաղաթ , պու քեալըտըն տիշարը չըգմասը ծն պէշ կիւնիւ կէչմիշ տիր :

Միւտիր . - Վաղթընը թայեին իտէպիլիւրմիսինիզ :

Էթիէն . - Էվվէթ , միւսիւ , պիր այ դատար օլմուշտըր :

Քեաթիպ . - Օլ վաղըթ Տիւլմէն հէնուզ մէմուրիւնէթլիւ տէ իտի , վէ թամ օլ էսնատէ պաղը պօրճլարընը էտա իթ- տիկի հալտէ , նա՞սըլ օլուպ տա պու բարալարը էլտէ իտէ պիլմիշ օլտուղունու քիմէսնէ անլաեամամըշ տըր :

Միւտիր . - Քէնտիսինի դաթիէն իթհամ իտիեօրմուսու- նուղ :

Քեաքիւյ . — Շիւղհէ իտիւօրում, էֆէնտիւմ : — Անճաղ կիճէլէրի դալարը օթէլաէ պիր էճնէպիւնէ թէսատիւֆ իթ մէսի իւղէրինէ, Տիւլմէն պիրտէն պիրէ զէնկինէնմիշ, վէ օ օթէլին պիր կարսօնու, մէրգումա, մէղքիւր էճնէպի թաւաֆընտան պանդնօթլար վէրիտիկինի կէօրմիւշ ի:ոուկինի պանա սէօյլէմիշ տիր :

Միւտիր . — Տիւլմէնին պիր թաղըմ սուի հարէքէթ վէ մուամէլէլէրէ միւղթէտիր օլտուղունու պէն տէ զանն իտէրիւմ, վէ մահզա պու սէպէպլէ քէնաիսինէ եօլ վիրմիշիւմ տիր : — Օ էճնէպինին իամինի պիլիօրմուսունուղ :

Քեաքիւյ . — Օթէլաէ պարօն տը Բէյա իամինի վէրիւօրլար իմիշ :

Միւտիր . — (Բէսսամա) Միղ պարօն տը Բէյաի թանը՝ եօրմուսունուղ :

Քրիէն . — Խալը, միւսիւ :

Միւտիր . — Պէլէտիւնէ տայիրէսինին դարուճուսունու չաղըրտընըղ :

Դեաթիպ, միւտիրին էմրինի թէպլիղ իթ մէքլէ, դարուճու տէրհալ կէլտի :

Միւտիր . — Պի՛նէ, սիղին դուվլէյի հաֆըզանըղ միւքէմէլ տիր . պու կիւն պու պապտէ սիղի թէճրիւպէ իտէճէիւմ : — Դուեուտաթ տայիրէսինին անաթմարը սիղէ՞ մի թէպլիւմ օլունուր :

Պարուճու . — Էվլէթ, միւտիր էֆէնտի :

Միւտիր . — Անաթմարը ալտըզլարը զէման սիղէ իապէր վէրիլիւ, տէյի՞ մի :

Պարուճու . — Անաթմարը պէնտէն իաթէրլէր, պէն տէ վէրիլիւմ :

Միւտիր . — Հէր վաղըթ պէօյլէ՞ մի օլուր :

Պարուճու . — Էվլէթ, միւտիր էֆէնտի, տայիմա պէօյլէ օլուր :

Միւտիր . — Պարատա մէմուր պուլունան Տիւլմէնին, հարէքէթինտէն աղ էվլէլ, իշպու անաթմարը սիղտէն իաթէմիշ օլտուղու իաթըրընըղա կէլի՛նօր մու :

Պաբուճու. - Էվվէթ , թագրիպա պիր այ էվվէլ անախ-
թարը պէնտէն խթէտիկի բէք ալէա խաթրըմաա տըր :

Միւտիր . - Ահա :

Պաբուճու. - Շէօյլէ քի , պիր սապահ , Տիւշմէն , միւ-
թատընտան պիր սոաթ էվվէլ տայիրէյի պէլէտիէտէ կէլ-
տի , վէ քէնախի , թէնպէլ օլուպ , միւթատը վէճհ իւզըրէ ,
տայիմա կէճ կէլտիկի հալտէ , օ սապահը , տիկէրլէրինտէն
էրքէն կէլմէսի , պիր տէրէճէ թէաճճիւպիւմիւ տախի մու-
ճիպ օլտու :

Միւտիր . - Սիզէ նէ՞ սէօյլէտի :

Պաբուճու. - Պազը թէհարրիեաթտա պուլունաճաղընը
պիլտիրաի :

Միւտիր . - Անախթար քէնտի եէտինտէ չօգ վազըթ
գալաը՞ մը :

Պաբուճու. - Եարըմ սաաթ գատար գալտը :

Քեաթիպ . - Արթըգ շիւպհէտէ մահէլլ գալմատը , է-
ֆէնտիւմ . - Պու սիրգաթը քէնտիսի իճրա իթմիշ տիր : Տէֆ-
թէրէ մէրպութ օլան քեաղըտը , Տիւշմէն աշըրմըշ տըր :
Պու պապտէ եէմին տախի իտէպիլիրիմ :

Միւտիր . - (Պաբուճուեա .) Պի՛նէ , կիտէպիլիրսինիզ . ահ-
ճադ , գուեուտաթ տայիրէսի անախթարընը պունտան պէօյլէ
եալընըզ քեաթիպ էֆէնտինին չախսընա թէսլիմ իթմէնիզի
թալսիեէ իյլէրիմ :

Պաբուճու. - Միւտիր էֆէնտի , պու պապտէ գուսուր
իթմէմ :

Քրիէն . - Միւսիւ , պու Տիւշմէն քի՞մ իտի :

Միւտիր . - Ղաեթթ տիրանէթլի կէնճ պիր մէմուր իտի
խսէ տէ , մէմուրիեթլինտէ պազը կիւնա վէխիմ խէթալար-
տա պուլունտուղունտան , տայիրէյի պէլէտիէտէ գալմա-
սը թէճվիզ օլունամատը :

Քրիէն . - Պու խուսուստա քէնտիսինի խթիճվապ իթ-
մէք էհէմիլիէթտէն խալի տէյիլ տիր : Օ հալտէ , չալընմըշ
օլան քեաղըտը քիմէ վիրմիշ օլտուղու շիւպհէսիզ անլաշըլա-
ճադ տըր :

Քեաթիպ . - Մի՛ւսիւ , շիմտի Տիւշմէն ժուանեիտէ օլմա-
եըպ , օն իքի կիւն մուգատտէմ Բարիսէ կիթմիշ , վէ պու
աղիմէթի , հագգընտա մուճիպի սաատէթ օլմամըշ տըր :

Զքիէն . - Նէտէ՞ն :

Քեաթիպ . - Մէլեօն եագընընտա , Պուա-լը - Բուատա
դաղանա ուղրամըշ օլան գաթարտա , քէնտիսի տախի պու-
լունմուշ , վէ դաղէթալարտա նէշը օլունան գաղաղէտէկեան
ճէտվէլինտէ մէրգումուն իսմի տախի օգունմուշ տուր :

Զքիէն . - Էօլմիւշ միւ տիւր :

Քեաթիպ . - Ղանէթ աղըր սուրէթտէ եարայանմըշ տըր
աիեօրլար . . . Պէլքի տէ շու սաաթտա վէֆաթ իթմիշ տիւր . . .

Միւտիւր . - Մի՛ւսիւ , նասըլ քի կէօրիւեօրսունուզ , ա-
խիրէն ալմըշ օլտուղումուզ մալիւմաթտան դայրի սիզէ մա-
լիւմաթ վիրէմէմ , շիմտիլիք պէն , Բարիստէ , միւտտաի ու-
մումիւնէ թահրիրէն քէյֆիւնէթի պիտիրէճէկիմտէն , էկէլ-
չի էօլմէմիշ իսէ , միւսիւ Տիւշմէնին պուլունմասը լաղըմ կէ-
լէճէք տիւր : - Անճազ , չիւպհէսիզ Տիւշմէնին գուեուտաթ
տալիրէսինտէն աշըրմըշ օլտուղու քեաղըտըն նէ՞ շէյէ դու-
լանըլմըշ իտուկինի պանա խապէր վիրէպիլիբմիսինիզ :

Զքիէն . - Պիր ալչագճա թէշէպպիւս դուլլանըլմըշ տըր :

Միւտիւր . - Շու սըրտտա թէաճճիւպ իտէճէք սէպէ-
պիւմ դալմամըշ տըր : - Անվալը սապըգէեի աշիքեարէն կէօ-
րիւեօրում : - Տիւշմէնին էլինէ կէշէն աղչէ , քէնտիսինին սիւ-
գաթը նէթիճէսի տիւր . . . Պիր քէրրէ պարօն տը Բէյս պու-
լունուր իսէ , պու իշին ասլ ու էսասը օլ վագըթ անլաշըլա-
ճազ տըր : Շիմտի պու քեաղըտը պէն եէտիմտէ ալըգօեուպ ,
սիզէ մուսատտազ պիր միւսվէտտէ սուրէթիւնի վիրէճէեիւմ :

Զքիէն . - Բէք էյի , միւսիւ :

Միւտիւր . - Միւսվէտտէ սուրէթի հաղըրլանընճաեա գա-
տար , պէնիւմ օտամա կէլին . . . Պիր դաշ տագըղատան միւս-
վէտտէսի ալընըր :

Մուախարէն , Էթիէն , ժուանեի տալիրէյի պէլէտի-
եէսի միւտիրինին արգասընտան կիթտի , վէ եարըմ սաաթ
սօնրա , ըէսսամը մէրգում , մաղպաթանըն մուսատտազ պիր

սուրէթինի համիլ օլտուղու հալտէ , տայիրէյի պէլէտիւե-
տէն տիշարը չըդտը :

Օ սապահ , սաաթ իւշիւ գըրդ պէշ տադըղա կէշէ-
րէք , Բարիսէ միւթէվէճճիհէն պիր դաթար հարէքէթ իթ-
մէքտէ օլտուղունտան , րէսսամ , Պուա-լը-Բուաեա կիթ-
մէք իւզրէ , մէզքիւր դաթարա րադիպ օլտու , վէ սաաթ
ալթը պուշուգտա մահէլլի մէզքիւրէ մուվասըլէթլէ , ըսթա-
սիօն միւտիլի նէզտինէ ազիմէթ , վէ շու սուրէթտէ իֆա-
տէնէ աղաղ իյլէտի :

— Միւսիւ , միւսաանտէնիզլէ սիլտէն պազը մալիւմաթ
իսթէրիմ :

Զսրասիօն միւտիլի . — Էմրինիզէ մուսթազըրըմ , միւսիւ ,
մատտէ նէնէ տայիր տիր :

Զքիւհն . — Օն պէշ կիւն գատար մուգատտէմ , պուրա-
տա վուգու պուլն պիր դաղատա եարալանմըշ օլան պիր
քիմսէ հազգընտա պանա մալիւմաթ վիրէպիլլիմիսինիզ :

Միւտիլ . — Եարալանմըշ օլան պիր քիմսէ մի . . . դա-
տըն հազգընտա մը . . .

Զքիւհն . — Խալը , պիր էըքէք տէլիգալը հազգընտա :

Միւտիլ . — Նէ° իսիմտէ :

Զքիւհն . — Տիւշմէն իամինտէ :

Միւտիլ . — Էվլէթ . . . Տիւշմէն՝ ղանէթ աղըր սուրէթ-
տէ եարալանմըշ իսէ տէ , շու սաաթտա քեամիլէն քէսպի
իֆագաթ իյլէմիշ տիր : — Մէրգումա , չըմէնտըֆէր գումբան-
եասը թարաֆընտան թազմլինաթ օլարագ , պէշ պլն ֆրանգ
իթա գըլընմըշ տըր , վէ պու մէպլաղը քէնտիսինէ պէն վիր-
միշիմ տիր :

Զքիւհն . — Մէրգումա էլան Պուա-լը-Բուատա մը տըր :

Միւտիլ . — Իւշ կիւն էվլէլ պուրատա իտի , ֆագաթ ,
պիր ան էվլէլ Բարիսէ ազիմէթ իյլէմէք նիէթինտէ պու-
լունմագտա իտի : — Իմտի , տիւն վէ էվլէլիտի կիւն պուրա-
տան ղայալուպէթ իթմիշ օլտուղումտան , մէրգումուն կիտիպ
կիթմէտիկինի պիւլէմ :

Զքիւհն . — Պունու անլամագլըգ գօլաթ տըր ղանն իտէրիմ :

Միւտիր . - Էվվէթ , բէք գօլայ տըր . . . շէօյլէ քի մէր-
գումուն , տէրունինտէ թէտավի իտիլմիշ օլտուղու օթէլէ
կիթտիկինիզտէ , անլաեապլիւրսինիզ . . . Բէնտիսի օ օթէլտէ
բէք իյի գայրըլմըշ տըր տիսէմ , ճայիզ տիր :

Թրիէն . - Օթէլին իսմի նէ՞ տիր :

Միւտիր . - Աճըլընդ պըլըլտըն ճահէլ տիր : - Իշպու
օթէլ , բըլթըմ իւզէրինտէ օլուպ , պուրատան բէք ուզադ
տէյիլ տիր :

Լթիէն Գասթէլ , մէվգիֆ միւտիրինէ պէեանը թէշէք-
քիւրլէ , սէրիան իշար օլունան մահէլլէ տօղրու կիթտի :

Օլ էսնատէ , օթէլ հէնուզ աշըլմըշ օլմագլէ , բէսսամը
մէրգում , օթէլտէ եալընըզ պիր պէսլէմէ պուլտու , վէ մէր-
գումէեէ միւրաճաաթ իյլէտի : Պու պէսլէմէ , օգսւեանլա-
րըմըզճա մալիւմ օլան Մատլէն իտի :

Պեսսամ . - Միւսիւ , նէ՞ արզու իտիեօրսունուզ :

Բեսսամ . - Սիւալիւ պիր թաս գահվէ իլէ պաղը մալիւ-
մաթ իսթէրիմ :

Պեսսամ . - Հէր իքիսի իշին տաիւ էմրինիզէ մունթաղըրըմ :

Բեսսամ . - Կէշէնտէ տէմիր եօլու գաղասընտա եարալան-
մըշ օլան Մ. Տիւլմէն պուրատա՞ մը իգամէթ իթմէքտէ տիր :

Պեսսամ . - Էվվէթ , պուրատա իգամէթ իթմէքտէ իտի :

Բեսսամ . - (Մէյեուսէն .) Տիմէք տիր քի , շիմտի կիթ-
միշ տիր :

Պեսսամ . - Էվվէթ , միւսիւ :

Բեսսամ . - Նէ՞ վագըթ կիթտի :

Պեսսամ . - Տիւն ագչամ :

Բեսսամ . - Նէ՞ բէեէ կիթտի :

Պեսսամ . - Բարիսէ :

Բեսսամ . - Բարիստէքի ատրէսինի պիլիեօրմուսունուզ :

Պեսսամ . - Խա՛յր , միւսիւ . ատրէսինի պիլէ պիլտիրմէ-

միշ տիր :

Բեսսամ . - Էմի՛նմիսինիզ :

Պեսսամ . - Էվվէթ , պունունլա պէրապէր քէնտիսինէ
սիւալ օլունապիլիր :

Քեսսամ . — Տիմէք տիր քի , ավտէթ իտէճէք տիր :

Պեսլեմէ . — Էվվէթ , միւսիւ , բազար կիւնիւնիւ , մատ .
մուազէլ Ամանտա իլէ պիրիքտէ կէչիրմէք իչին ավտէթ ի-
տէճէք տիր :

Քեսսամ . — Պու մատմուազէլ Ամանտա քիմ օլուեօր :

Պեսլեմէ . — Կէնճ վէ զաեէթ տիւպէր պիր գատըն տըր
քի , մէրգուումն պուրատա եարալանմըչ օլտուղունու խա-
պէր ալտըղընտա , քէնտիսինի կէօրմէեէ կէլմիչ տիր : — Պու
գատըն , մէրգում տէլիգանլընըն պիր տօթու օլմալը տըր
... պունունլա պէրապէր , Մ . Տիւշմէն կիւզէլ պիր տէլի-
գանլը տըր :

Քեսսամ . — Օ գատընըն մահէլլի իգամէթինի պիլիեօր-
մուտունուզ :

Պեսլեմէ . — Խա'յր , միւսիւ :

Քեսսամ . — Էվվէլճէ քէնտիսինի թանըր մը իտինիզ :

Պեսլեմէ . — Էվվէթ , միւսիւ : Մէզպուրէ , օթէլէ պիթի-
չիք օլան Միւրիեէ նամ սէյֆիեէտէ էրէյիճէ միւսին վէ
քեամիլճէ պիր միւսիւ իլէ օն իքի կիւն գատար գալմըչ
տըր : Փագաթ եանընտաքի միւսիւ , սայքի քէնտիսինին պիր
համիսի մագամընտա զանն օլունմագտա պուլունմուչ տըր :

Զքիեմ . — Տիմէք օլուր քի , մատմուազէլ Ամանտա պիր
ֆահիչէ տիր :

Պեսլեմէ . — Էօյլէ զանն օլունուեօր , լաքին լաեըղլը պիր
ֆահիչէ օլտուղունտան , պարօն սըֆաթլընը թաչըեան պիր
քիմնէեի քէնտիեէ համի ինթիլապ իթմիչ տիր :

Զքիեմ . — Պարօն մու :

Պեսլեմէ . — Էվվէթ , պարօն տը Րէյս ...

Էթիէն տիթրէեէրէք , վէ իչիթտիկի սէօղլէրէ կիւճ հալ
իլէ ինանարազ ,

— Պարօն տը Րէյս մի տէտինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Պեսլեմէ . — Էվվէթ , միւսիւ ... պարօն տը Րէյս՝ բէք
քիպար պիր զաթ տըր :

Զքիեմ . — Շիւպհէտիլ Մ . Տիւշմէնին պիր թանըտըղը տըր :

Պեսլեմէ . — Զանն իթմէմ :

Քրիեց . - Նիշին :

Պեպեմե . - Ձիւնքի մատմուռազէլ Ամանտա , Մ . Տիւշմէ-
նի կէօրմէք իշին պարօնուն կիթմէսինէ պէքլէմիշ տիր :

Քրիեց . - Մ . տը Րէյսին մահէլի իգամէթինի պիլիեօր-
մուսունուզ :

Պեպեմե . - Խա'յր , միւսիւ :

Քրիեց . - Փագաթ , սիզին , պուրատա , կէլէն միւշթէ-
րիլէրինիզին էսամիսինի գայտ իթմէկէ մախսուս տէֆթէրի-
նիզ եօգ մու տուր :

Պեպեմե . - Վար տըր , միւսիւ :

Քրիեց . - Նալընըզ պիր կիճէ պիլէ պուրատա իգամէթ
իտէնէրին իսիմէրինի գայտ իթմէքլիկէ նիլամէն մէճպուր
տէյիլմիսինիզ :

Պեպեմե . - Էլվէթ , միւսիւ :

Քրիեց . - Տիմէք տիր քի , պարօն տը Րէյս քէնտի աու-
րէսինի սիզէ պիլտիրմիշ օլաճագ տըր :

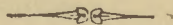
Պեպեմե . - Դապիլ տիր , միւսիւ . . . Հալ պու քի , պէն
պուրալարընը պիլմէմ . . . իշթէ պիլիմ մատամ կէլիեօր , ծնա
սիւալ իտին :

Պէսլէմէ , պու լաղըրալարը իթտիկի սըրատա , իշէրի
կէլմէքտէ օլան օթէլին սահպէսինի մէրգուլմ ըէսսամա
կէօսթէրտի , վէ քէնտիսի , էթիէնին սիւալիւ գահվէսինի
հաղըրլամագ իւզրէ օրատան տիշարը չըգտը :

Օթէլճի գարը , վագարըլ պիր հալ իլէ մէրգումուն եա-
նընա եագլաշարագ ,

— Նէ՞ իսթէեօրսունուզ , միւսիւ , տէյի սիւալ իթտի :

Էթիէն , պէսլէմէեէ վուգու պուլան սիւալինի օթէլճի
գարընա տախի թէքրար իթտի :

34

Փրէմի . - Լաքին , միւսիւ , օգըզ տիվանէ տիր . Կ . նամուսուռ պիր քիմնէ օլան Մ . պարօնուն ատրէսի շիւպհէսիզ Եէտիմտէ մէվճուտ իսէ տէ , սիզ տէ անլաւապիլիրսինիզ քի , պէն , տէֆթերիմի մանէթ մէմուրլարըմա թէպիլի իթմէմ :

Քրիէն . - Էվլէթ , մատամ , պու խուսուսու լաւըզըլա անլարըմ , վէ թադտիր տախի իտէրիմ : - Պիզ , Մ . տը Բէյս իլէ բէք իյի ահպապըզ : - Պիրպիրիմիզի Սլմանիատա թանըմըզ տըր . շու դատար քի , պարօն հէման տայիմա սէյեսահաթ իթտիկինտէն , մուայեէն պիր մահէլլի եօգ տուր : - Պէսլէմէնիզ պիթթէսատիւֆ անըն իսմինի դարչըմտա թէլէֆֆիլի իթտի , վէ էկէր քէնտիսի շու էսնատէ Բարիստէ պուլունուեօր իսէ , քէնտիսինի օրատա պուլուպ թօգալաշարըզմտա մէմնուն օլաճաղըմ :

Փրէմի . - Պիր աղտան սիզի մէմնուն իտէրիմ , միւսիւ :

Օթէլճի դարը , անախթար իլէ գաբալը օլան պիր տօլապտան պիր տէֆթեր ալարագ , մուայեէնէ իթտիքտէն սօնրա ,

— Մ . պարօն տը Բէյս Բարիստէ Վէնթէմիլ սօգաղընտա , 19 նիւմէրօյու խանէտէ իգամէթ իտէր , տէտի :

Բէսսամ , մերգուճէնէ թէշէքքիւրլունիւ պիլ պէեան , մէզքիւր ատրէսի քէնտի ճէպ տէֆթերինէ գայտ իթտի :

Պու աբա պէսլէմէ , սիւտլիւ գահվէեի կէթիրտիկինտէն , Էթիէն իշպու գահվէեի իշտիքտէն սօնրա , տէմիր եօլունա ավտէթ , վէ սապահըն սաաթ օն պիրինտէ Բարիստէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Մէրգուճ , պիր տազըզա պիլէ վազըթ կէշիրմէքսիզին , մատմուլաղէլ Ամանտանըն տօսթու թարաֆընտան վուգու պուլմուշ օլան իֆատէնին սօղըուլուղունա թէէմին օլմագիւզըն , Վէնթէմիլ սօգաղընա աղիմէթ իյլէտի , լաքին , մէգ-

քիւր իֆատէնին սահիհիկի հաղընտա պիր աղաճըգ քէն-տիսի տէ շիւպհէ խիեօրտու :

Էթիէնին պու պապտէ շիւպհէ իթմէկէ հաղգը օլտու-ղունու պիգ տախի թաստիգ իտէրիգ :

Պարօն տը Բէյս իամլինտէ , 19 նիւմէրօլու խանէտէ պիր քիմնէ օլմատըղը միսիլու , ըէսսամըն , պէլքի եպնլը մալիւ-մաթ ալմըշ տըր վէսվէսէսիյլէ , 17 վէ 21 նիւմէրօլու խանէ-լէրճէ վուգու պուլան թահգըդաթը տախի պիլա սէմէրէ գալտը :

Պու սուրէթլէ , Էթիէն Գասթէլ , մալիւմաթ ալմաեա չալըշաղգճա , տահա զիեաուէ գարանլըգ իչինտէ զարգ օլ-մադտա խի :

Շիւպհէսիգ , սախթէ պիր իսլմ թաշմադտա օլան պու աուէմ , քիմ օլապիլիր խի քի , ժուանեխտէ , Տիւշմէնին պօրճլարընը վիրմիշ , վէ պու աէլիգանլընըն մաշուգէսինի , քէնտի թահթը հիմանէսինէ ալմըշ խի :

Տիւշմէնին , տայիրէյի պէլէտիեէնին գուհուտաթ մա-հէլլինտէն աշրրմըշ օլտուղու քեաղըտը , մէրգում պարօնա վիրմիշ իաուկինէ Էթիէն Գասթէլ գաթան շիւպհէ իթմէ-եօրտու :

Իմտի , օլ սախթէ պարօն , պու քեաղըտը Բօլ Հարմա-նա եա սաթմադ վէ եախօտ վիրմէք իւղրէ սաթըն ալմըշ խի . իշթէ պուրասը շիւպհէ կէօթիւրմէղ խի :

Լաքին , պու սուրէթլէ մէյտանա գօնուլան պիլմէճէ , նաճըլ հալլ խիլէպիլիր խի :

Պու պիլմէճէեի իւշ քիշի հալլ խտէպիլիպ , պուշար տա , Տիւշմէն , մատմուաղէլ Ամանտա , վէ պարօն տը Բէյս օլտուգլարը հալտէ , իւշիւ տախի պուլունամամադտա ի-տիլէր :

Վադաա Տիւշմէն , քէնտիսինին խապէր վիրմիշ օլտուղու իւղրէ , պիր բազար կիւնիւ Պուա-լը-Բուանա կիտէճէք խի իսէ տէ , լաքին , նէ՞ վադըթ կիտէճէկինի քիմ պիլիր խի :

Բէսսամ , խանէսինէ ալտէթ իթտիկի սըրատա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Էրէյիճէ իշ կէօրտիւմ . . . խանէմէ պիլա սէմէրէ տէօնմէեօրում, տէաի :

* * *

Ժիւլ Լապրուենուն ասըլ դաթիլինի պուլմագ, վէ ժան Ծօրթիէնին նամուսունու իեաաէ իյլէմէք կիպի չիւպհէսիզ շայեանը թագտիր պիր մագսէտ ուղրունա կէչէն միւտտէթ զարֆընտա, մաիւմիւմիւզ օլտուզու վէճհ իւզրէ, ալչագ Օվիտ տախի, պիչարէ դատընըն վէֆաթընը հաղըրլամագտա իաի :

Օվիտ Սօլիօնուն, ժիւլ-Բէօր նամ սօգագտաքի խանէէ կիզիճէ կիրիպ, պիր քիւչիւք օտատա կիզլէնտիկինի կէօրաիւք :

Մէրդում, օրատա, տէօչէմէ իւղէրինտէ, վէ օլ սէրթ եաթագտա, բէք տէ ըահաթ օլմաեարագ եաթըպ, ճինաւէթինին իճրասը վազթընա պէքլէտի :

Իշպու ճինաւէթ իչին պազը թէտարիքեաթա լիւզում պուլունուպ, պու թէտարիքեաթ իաէ, պիր ըշըգ օլմագսըղըն գարանյըգտա իճրա իտիլէմէեճէկինտէն, վէ ըշըգ եագըլմասը, տէրունը խանէտէ պիր քիմսէնին կիզլէնմիշ օլտուզունու օրթաեա չըգարաճաղընտան, թապիաթիլէ, թէտարիքեաթը մէղքիւրէնին իճրասընը միւնասիպ պիր վազըթա պըրագաը, վէ զաթէն սաաթըն ալաֆրանկա պէշինտէ չէֆիագ սէօքմէեէ պաշլատըղը ճիհէթլէ, Օվիտ, օրթալըղըն ճիւղիճէ այտընլանտըղընը կէօրիւր կէօրմէղ, օտասընտան տիշարը չըգտը, վէ ասլա սէս չըգարմամասը իչին, բարմագլարընըն ուճունա պասարագ, պիր բէնչիրէնին եանընա եագլաշտը, վէ գարշըտաքի խանէլէրի թէճէսսիւս իթտի :

Բեաֆֆէյի խանէլէրին գանատլարընը գաբալը օլտուզու կիպի, սօգագտան տախի քիմսէ կէչմէեօրտու :

Օվիտ, էյրէթի քէրէվէթի թուլմուշ օլան իրէրին կէշիրիմիշ օլտուզլարը բէնչիրէ գանատլարընը քէնտիսինէ տօգրու չէքէպիլէճէկինի տիւչիւնտիւ : Պու բէնչիրէլէր ալըգ

օլտուգլարընտան, մէրգում, գօլունու ուղաթըպ, գանատ-
լարը եարըեա գատար քէնտիսինէ չէքտի :

Պու սուրէթլէ Սօլիւօ, գանատլարըն տարլըգլարըն-
տան սօդաղը կէօրէրէք, ամէլեաթընա տէվամ իտէպիլիւր
իտի :

Քէրէվէթին տիրէքլէրինի թութան իբլէրին ուճլարը,
պունտան ագտէմ տախի սէօյլէմիչ օլտուգլունուզ վէճճ իւզ-
րէ, բէնչիրէլէրին տէմիրլէրինէ պաղլանմիչ օլուպ, քէրէվէ-
թին, պու իբլէրտէն գուրթուլարագ, անը վահիտտէ տիւշ-
մէսի իչին, պունլարըն պիրէր պիրէր սէօքիւլմէսի թասավ-
վուր օլունամաեըպ, իյլա պիրտէն սէօքիւլմէսի իգթիզա
իտէր իտի, չիւնքի օ հալտէ, քէրէվէթին գալտըրըմ իւզէ-
րինէ աիւլէճէկի տէրքեար իտի :

Պինապէրին, քէրէվէթի թութմուշ օլան իքի իը, եա-
լընըզ պիր նօդթատա պիրլէչէրէք, պունլար սէօքիւլտիւ-
կիւնտէ, քէրէվէթին տօղրուտան տօղրուեա վէ տէհչէթլի
սուրէթտէ աչաղը տիւլմէսի գօլայ օլապիլիւր իտի :

Իչթէ Օվիտ, շու եօլտա իչէ պաչլատը :

Պաղլար ուզուն օլտուգլունտան, էվվէլա սաղ թարաֆ-
տաքինի չէօղտիւ, վէ ուճունու սօլ թարաֆ բէնչիրէսինին
տէմիրինէ պաղլատը : Սօնրա սօլ թարաֆտաքի պաղը չէօ-
ղիւպ, անը տա սաղ թարաֆ բէնչիրէսինէ ըապթ իթտի :

Օվիտ, պու իչի կէօրիւրքէն, խարիճտէ, քէրէվէթին
վազիւնէթի թէպտիլ օլունամամսը իչին, հէման իգթիտարընըն
մաֆէվդինտէ դանն օլունաճագ մէրթէպէտէ սինիր գուլ-
վէթի իսթիմալինէ մէճպուր օլտու :

Մէրգումուն անլընտան թէր ագըեօրտու, ֆազաթ,
ամէլեաթ հէնուզ խիթամ պուլմամիչ իտի :

Պինապէրին, ճէպինտէն դուվվէթլի պիր սիճիմ չըգա-
րըպ, սաղտան սօլա վէ սօլտան սաղա պիրի պիրինին իւզէ-
րինտէն կէչէն իքի իրի թա օրթասընտան պաղլատը, վէ
պու վէճճլէ, իբլէրին կէրկիլէնմէսիյլէ, քէրէսթէլէրին եէր-
լէրինտէն գայմագլըգ թէհլիքէսինին էօնիւնիւ ալտը :

Օվիտ, պու ամէլեաթ ուղլունա պիր խայլի վաղըթ

կէջիրտի , վէ խիթամընտա , տուրուպ պիր նէֆէս ալտը , վէ սաաթընա պագըպ , ալթը օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ , քէնտի քէնտիսէ ,

— Շու էսնատէ ժան Ծօրթիէ , էթմէքճի տիւքքեանընտան տիշարը չըգըեօր . . . Եիկիրմի պէշ տագըգա տահա պէքլէմէք լազըմ տըր . . . շիմտի պու պաղլարը կէվչէթմէսէ պաշլամալը , տէտի :

Պու սուրէթլէ , մէրգում , տիւեիւմլէրի կէվչէթմէք իւզրէ , սաղ վէ սօլ թարաֆլարա կիթտի , ֆագաթ , պու սըրատա ղանէթ տիգգաթլէ հարէքէթ իթտի , չիւնքի , քէրէվէթին աղըրլըղ , իքլէրի սիճիմ պաղընտան դայտըրսա իտի , իչպու քէրէվէթ տիւչէճէկլինտէն , վագը օլան պիւթիւն ղայրէթ վէ իգտամլն պիւա սէմէրէ գալաճաղը տէրքեար իտի :

Իմտի , պիրինճի իք կէվչէյինճէ , քէրէվէթին սաղ թարաֆը եալընըղ պիր գաշ սանթիմէթրօ գատար էեիլտի , վէ պատէհու Օվիտ , իքինճի տիւեիւմէ գօշուպ , պունու տախի կէվչէթտի , ֆագաթ , հէր կիւնա սարսըլմաեա մահէլլ պըրագմամագ իւզրէ , իրի , գավիճէ էլինտէ թուլթուու :

Սիճիմլն պաղը ասլա գըմըլտանմանընճա , Օվիտ , թուլթուու իրի պըրագտը , վէ պունուն , աղըրլըգտան կէրկիւլէտիկինի կէօրտիւկիւնտէ , ճէպլինտէն պիր պըչագ չըգաւըպ , աղընը աշտը , վէ պու պըչաղը , բարմագլարը արասընտա հաղըրտա պուլունտուրարագ ,

— Աղըր սիվրի տիր , վէ ութուրա կիպի քէսէր , տէտի : Մուսխարէն , պու ալչագ հէրիֆ , նիմ աչըգ օլան բէնչիրէ գանատլարընըն արասընտա օթուրուպ , էթմէքճի իաթունուն կէլէճէք օլտուղու թարաֆը գօլլամաեա պաշլատը :

Մէրգումէտէն հէնուղ էսէր կէօրիւլէեօրտու : Սաղտա վէ սօլտա պաղը մաղաղա վէ տիւքքեանլար աչըլմագտա օլուպ , պունլարըն ուշագլարը , տիւքքեանլարըն գանատլարընը աշմագլա մէշուլ իտիլէր :

Օվիտ , պուլունտուղու խանէնին գարուճու գարըսընը կէօրտիւքի , աեաղընտա բանթուֆլա վէ էլինտէ պիր սիւտ գապը օլտուղու հալտէ , սօգաղըն գարչը թարաֆընա կէջ-

մէքտէ , վէ սիւրաթլէ ըրխթըմա տօղրու իլէրլէմէքտէ իտի :
Մէրգում , քէնտի քէնտիսէ ,

— Հայտէ կիթ , ինթիսար , հայտէ կիթ , վէ միւմքին
մէրթէպէ զիսատէճէ տիշարտա գալ , չիւնքի պիր ազտան
պուրատա պիր ֆէլաքէթ վուգուա կէլէճէկինտէն , սէ-
նին պուլունմագլըղն , մէնֆաաթընա մուզիրր աիր , տէտի ,
վէ թէքրար , ժանըն կէլէճէք օլտուղու թարաֆա կէօղիւ-
նիւ չէվիրիպ , քէնտի միւրատընա ըաղմէն տիթրէտի , վէ
հալէա իւզէրինտէ տիթրէմէսի պագի օլարագ , — իշթէ կէ-
լիսօր . . . թէշէպպիւսիւմտէ եանըլմաեա կէլմէզ , տէտի :

Պու սուրէթլէ մէրգում , կէօղէրինի ժանա տիքմիշ
օլուպ , անըն ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւմէսինի նաղարը տիգ-
գաթընտան ասլա աեըրմատը :

Ջէվալը գատընճըզազ , էօթէ պէրի էթմէք տաղըթ-
մագտա օլտուղունտան , թապիի եալաշ եիւրիւմէքտէ , վէ
պու արա , պիր թագըմ ամէլէ տէ իշէրինէ կիթմէքտէ օլ-
տուղլարընտան , եա մէրգումէնին դարչսընտան կէլմէքտէ ,
եախօտ այնի եօլտան եիւրիւմէքտէ իտիլէր :

Սօլիւօ , ֆիքրինտէն , — Ֆագաթ անըն քէրէվէթ ալթըն-
տա օլտուղու զէման , տիկէր քիմսէլէր տախի պուլունապի-
լիր . . . տէյի կէչիրտի , վէ պիր սանիսէ սօնրա տա , — Նէ-
մէ լազըմ . . . եումուրթա գըրմաեարագ , գայզանա ըիշիրի-
լէպիլիւր մի . . . Պու պապտէ պօեաճըլարըն ուսթասը մէսուլ
օլաճագ , վէ իճապ իտէնլէրէ թագմինաթը էօտէեէճէք տիր ,
գօ պուրասընը օ տիւշիւնսիւն , պէնիմ վագիֆէմ պիլէ տէ-
յիլ . . . տէտի :

Ժան , տայիմա իլէրլէեօրտու : Մէրգումէ , Օվիտին պու-
լունտուղու խանէեէ օն ատըմ գատար գալմըշ իքէն , տուր-
տու , վէ իքի տագըգա կէօղէ կէօրիւնմէեիպ , եէնիտէն մէյ-
տանա չըգտը , վէ արապասընը սիւրմէեէ պաշլատը :

Թագըրիպա օն պէշ եաշընտա օլան պիր Բարիս քիւլ-
հանիսի , մէրգումէնին իլէրիսինտէն , ըսլըզ չալարագ եիւ-
րիւմէքտէ օլուպ , Օվիտ , պու հայլազը կէօրտիւկիւնտէ ,
հիտտէթլէնտի :

Կէրէք պու տելիգանլը , վէ կէրէք Էթմէքճի Խաթուն ,
քէրէվէթտէն եալընըղ պիր ատըմ ուզագտա պուլունտուգ-
լարընտան , Օվիտ , դօլունու ուզաթտը , վէ սիճիմի պըչա-
ղըյլա քէսմէսիյլէ , քէրէվէթի թէրքիպ իտէն քէրէսթէլէր
հէրլէրինտէն այրըլըպ , տէհէթլի պիր կիւրիւլտիւ իլէ սօ-
գաղա տիւշտիւ , վէ այնի վագըլթտա , պաղը ֆիղան ու ֆէր-
եատ տախի իշիտիլտի :

Տէրհալ Օվիտ , պուլունտուղու օտառան տիշարը չը-
ղըպ , ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ նէրտիվէնտէն աշաղըեա էնտի :

ՊԵՇԻՆՃԻ ԳԸՍՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

1844-1845. The first of the year was a very dry one, and the crops were much injured. The second of the year was a very wet one, and the crops were much injured. The third of the year was a very dry one, and the crops were much injured. The fourth of the year was a very wet one, and the crops were much injured. The fifth of the year was a very dry one, and the crops were much injured. The sixth of the year was a very wet one, and the crops were much injured. The seventh of the year was a very dry one, and the crops were much injured. The eighth of the year was a very wet one, and the crops were much injured. The ninth of the year was a very dry one, and the crops were much injured. The tenth of the year was a very wet one, and the crops were much injured.

Շ Է Ր Ա Ի Թ

Իշպուհ Բաման 6 Ֆիլտ օրուպ, ման պէ ման 8 էր սահիֆէտէն
խարէթ 16 նիւսիսէ նէշր օրունմաղլա իբմալ իտիլէֆէք տիրո՞

Եպօնէ օլան զէվսմ ման պէ ման պէշէր դււրուշ էօտէմէքլէ,
նէր նաֆթա գարֆընդա չըգան նիւսիսէլէրի ախգ իտէպիլէֆէք տիրո՞

Թաշըպուար իչինն ապօնէ պէտէլի բօսմա բարասլլա պիրիք-
տէ ալմը ղուրուշ սուր:

Թաշըպուարտան ապօնէ պէտէլի իչին, բօսմա բուլու տալի
գապուլ օլունուր:

Ի Խ Թ Ա Ր

Իշպու Քիթապը օգուժօղլըղը արղու խալպ տէ, շիմոխէ գա-
տար չըգմըլ օլան ճիւղէրինն պէտէլինի պիրալէն թէլէաիսէ իթմէք-
լէքալէ միւշքիւ լաթ օլունմաղ իչին, պու եօրաա արղուքէլէրէ մէգ-
քիւր թապ օլունմաղ օլան ճիւղէրին գըլմէթի էօտէնիսլ, պուշա-
տէքի շրաթիմ մուճիլլէնէ տէվամ իտէպիլլէրի գէմանքնա տէլին,
Հաֆթաաա եպընդլ ձիշէր զուրուշ վիրաֆըլէրի Հալտէ, մէգքիւր
ճիւղէրին թարաֆլարընա կէօնտէրիլլէլի իրթար օլունուր:

Քէլալիք, Քիթապըմըլըլ շիմոխէ գատար օգուկուպ տա,
վաղթ ու գէմանիլլէ պէտէլինի էօտէմէքալէ կիւճիւք կէօթէրին
պաղը միւշթէրիլլէրիսիլ, պտաա պէլ զուրուշ կիպի ճիւղի պիր մէպ-
լաղըն իթաարնաա միւշքիւլաթ օլունմաղը, Հալ պու քի, պիրճէ,
մէգքիւր պէլ զուրուշ մանիլլէրին վաղթ ու գէմանընաա թօրլան-
մաթ, տէրիւհալէ իթմիլ օլունուրաա մէպ թիւրիլլէրի կիւճիւք իչին
կիւճիւք մէտար օլունմաղը ճիւղէլլէնէ մում գարիլլէրի Քիթապըմը-
ղըն իշպու հօգթարի մուճիլլէրի թիւնաղարը տիգ գաթա արարաղ,
կէրէք շիմոխէ գատար մանիլլէրինի էսա իթմէլլէ օլունլարին
պիր ան էվէլ թէլէաիսէ Հիւմէթիլլէրինի, վէ կէրէք օլունաաա պէլլէ
մէգքիւր մանիլլէրի թէլէաիսէլլէ կիւճիւք գուսնը իթմէլլէլլէ Վիւ-
սարաթլարըն խասթիլլէն րէճա իտէրիլ:

Քէնտիմիլլէ տէխտ օլան մէքթուպ վէտայիլլէ իչին, Դալաթա-
աա Թօքճուլար ճաղտէնիլլէ 269 նիւմէթօղլ Գաաթիլլէլլէ խանըն-
աա 18 նիւմէթօղլ օտաեաղ Պէթօղլունաա Թաղսիմուէ 67 նիւմէթօ
իլէ մուրաղգամ Թիւթիւնճիւ Վինապ աղտեա, վէ Խաթանալօղլա
Պաշճէ գարուսունաա տուճու Պօղլա վէ Յակօր աղալարըն տիւք-
քեանլարընա միւրաճաաթ իտիլլէսի խասթիլլէն պէեան վէ րէճա
օլունուր:

ՔՍԱՎԻԷ ՏՐ ՄՈՆԹԵՐԵՆ

ԷԹՄԷՔՃԻԽԵԹՈՒՆ

ԱԼԹԸՆՃԸ ԳԸՍՄ

Լիզոն Գառնի

(ՏՊԱԳՐ. Կ. ՊԵՏԵՐԵԱՆ)

ՄԱԹՊՄԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Էդարմա Թոքնուշար հայտնի Գառնի պեյ խան

1887

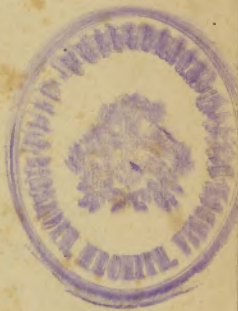
ԳՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԵՐԷՆ

ԷԹՄԷՔՃԻՍԱԹՈՒՆ

ՍԼԹԸՆՃԸ ԳԸՄՄ

Լիզօն Գատրն

عارف عوميه نظارت جليله سنك في ٢٥ شعبان سنة ١٣٠٣ وفي ١٧ مايس سنة ١٣٠٢
تاريخي و ٢٦٦ نومروى رخصتنامه سيله طبع اولمشدر

(ՏՊԱԳՐ. Կ. ՊԻՊԷՐԵԱՆ)

ՄԱԹՊԱՒ ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ

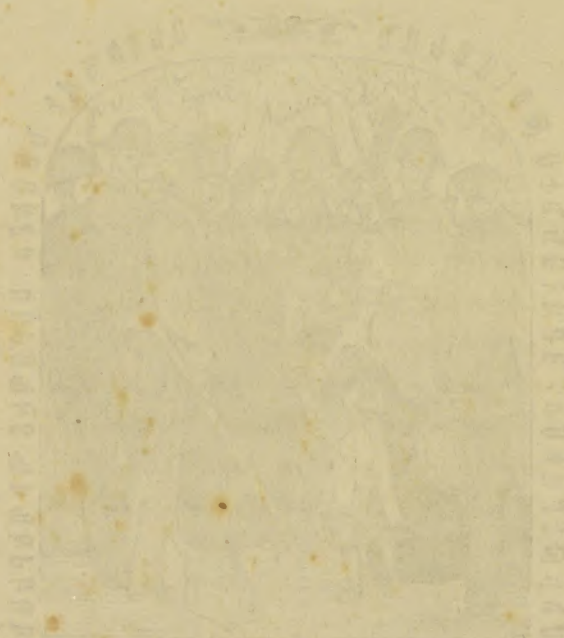
Գալաթա Թօրնուլար հատոտէսի Դասըմ պէյ խան

1887

2-158

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
OF THE
CITY OF NEW YORK

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

ԷԹՄԵՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ

ԱԼԹՐՆՃԸ ԳԸՍՄ

ԼԻԶՕՆ ԳԱՏԸՆ

(ՏԷՎԱՄ)

35

Գալտըրըմ իւզէրինէ տիւշէն քերէվէթ , Ժանըն իլէ-
րիսինտէն եիւրիւմէքտէ օլան տէլիգանլըբը էզիպ , Ֆիագաթ
մէզպուրէ պէտպախթ գատըն պիր ազ արգատա վէ պայ-
կըն հալտէ եէրէ սէրիլտի , վէ կէրչի եիւզիւ գանլարա միւ-
լէմմա օլտու իսէ տէ , հաեաթընա խալէլ կէլմէտի , վէ մահ-
զա էթմէքլէ տօլու օլան արապասը , պու պիչարէեի էօ-
լիւմտէն գուրթարմաեա սէպէպ օլտու :

Շէօյլէ քի , քերէվէթ , տիւշէրքէն , մէզքիւր արապա-
եա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղունտան , քերէսթէլէր իլէ
գալտըրըմ արասընտա պօշ պիր մահէլլ գալմըշ , վէ քէ-
րէսթէլէրին պիր ուճու , եարը էզիլմիշ պուլունան արապա
իւզէրինէ տաեանմըշ իտի :

Ժան , իրէրին գօթմասը սէտասընը իշիթտիկինտէն , պա-
շըն եօգարը գալտըրմըշ , վէ թէհլիքէեի անլաեարագ , սըրթ
իւսթիւ տէվրիլմիշ իտի :

Եիւզիւնտէքի եարէ , քերէսթէլէրտէն պիրինին անլընա

թէսատիւֆ իթմիշ օլմասընտան իլերի կէլմիշ օլուպ , պաերլմասը իսէ , մէղքիւր ճէրիհատան վէ խուսուսա տէհշէթ վէ գօրգուսընտան իլերի կէլմիշ իտի :

Ֆէնա խապէրլէր , էլէթթրիդ դիեսսը կիպի սիւրաթլէ եաերլըրլար :

Իմտի , սապահըն ղաեէթ էրքէն վագթը օլմասընա բաղմէն , տէրհալ մահէլլի վագըատա պիր չօգ ճէմիյեէթ թօրլանըպ , քեաֆֆէյի խանէլէրտէն վէ տիւրքեանյարտան , պիր խայլի էհլի փէրադ տիշարը չըգաըլար :

Գազանըն նա'սըլ վուդուա կէլմիշ օլտուղունու քիմնէ տիւշիւնմէեիպ , պաղըսը , քէրէսթէլէրի պիր թարաֆա իտէրէք , պունյարըն ալթընտան պիշարէ տէլիգանյընըն ճէսէտինի դուրթարմեսա չալըշմագտա , վէ աիկէրլէրի տախի , բէք չօգ ֆամիլեալարճա թանըլմիշ օլան Լիղօն գատընա եարտըմ իթմէքտէ իտիլէր :

Թամիր իտէլմէքտէ պուլունան խանէնին դաբուսունտա խընճախընճ էհալի թօբլանմըշ օլուպ , Օվիտ , պու ղալէպէլիկին արասընտան , եըլան կիպի սիվիշտի , վէ քիմէսնէ թարաֆընտան տիդգաթը ճէլպ իթմէեէրէք , սիւրաթլէ օրատան մուֆարագաթ իյլէտի :

Օվիտ , դիքը իթտիկիմիդ տէլիգանյընըն քէրէսթէլէր ալթընտա էղիլտիկինի , վէ ժանըն սիմասը գանլարա միւլէմմա օլտուղունու կէօրմիւշ օլուպ , գուսուրոնու անլամաեա իշթիեաճը պուլունմատըղընտան , քէնտի քէնաիւէ ,

— Պու տէֆա , Պուաւթօթմպտա օլտուղու կիպի թէչէպպիւսիւմտէ պշա չըգմատըմ . . . շու էթմէքճի գարըեր էօլտիւրտիւմ , տէտի , վէ աճէլէթէն քէնտի խանէսինէ ալտէթի էսնատէ , պունտան պէօյլէ Բօլ Հարման իչին մուսա . . . թարա գալմամըշ օլտուղունու զանն իյլէմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ , գալտըրըմ իւղէրլնտէ պուլունան քէրէսթէլէր վէ սայիրէ գալտըրըլըպ , օլ էսնատէ պաղը պէլէտիեէ չափուշարը վիրուտ իթտիլէր , վէ պունլարտան պիրի , բօլիս գօմիսէրինի արամաեա կիթտի :

Եարասը ղահիրէն աղըր , հալ պու քի , հագըգէթտէ

խաֆիֆ պուլունան ժանրն ալ վաղըթոա ագլը պաշնա կէտիկինտէ , գօմիսէր թարափընտան իսթիճվապ օլունա-
րադ , հիշ պիր շէյտէն խապէրի օլմատըղը , վէ քէնտիսի ,
անճագ հագըղի պիր միւճիղէ սանէսինտէ գուրթուլունշ
օլտուղու ճէվապընը վիրտի , վէ պատէհու մահէլլէնին պա-
ղը համիյեթ սահիպլէրինին մուավէնէթիյլէ , վէ էզիլմիշ
օյան էթմէքլէրիյլէ իշէ եարամաեան արապասընը թերը ի-
տէրէք , Տօֆին սօդաղընտաքի էթմէքճի տիւքքեանընա ավ-
տէթ իյլէտի :

Տէրհալ վէֆաթ իթմիշ օլան տէլիգանլընա կէլինճէ ,
քիմ օլտուղու թանըլամատըղընտան , սահիպսիդ քիմսէլէ-
րին վազ օլունտուղլարը Մօրկ նամ մահէլլէ նագլ իտիլտի :

Օլ էսնատէ , պօեաճըլար , իշէրինէ պաշլամագ իւզրէ
էվէ կէտիքլէրինտէ , թահգըգաթա պաշլամըշ օլան գօմի-
սէրին սիւալլէրինէ ճէվապ վիրմէեէ մէճպուր օլտուլար :

Պու ղէվալլըլար , քէրէվէթին եըղըլմասընա պիր տիւր-
լիւ մանէա վիրէմէեիպ , պու խուսուս , մէրգուլարըն տիգ-
գաթսըղըղընա համլ իտիլէրէք , ուսթալարը , նագտէն մէ-
սուլ ատտ օլունտու :

Բօլիս գօմիսէրինտէն պաշլահարագ , հէր քէս , իշպու
վաղըանը , ճինահէթ ղանն իթմէեիպ , իլլա դաղա ղանն իթ-
մէքտէ իտի :

Ֆիւվաղը , պզւ վաղըանըն , պիր ճինահէթ նէթիճէսի
օլմասընա , քիմ շիւպհէ իտէպիլիս իտի :

Ժանըն էօլմէսինէ ղըլ գալմըշ իտի իսէ տէ , մէր-
գումէ , քէնտի հաեաթընա գաստ իտիլմէք իսթէնիտիկինի
խաթր ու իւէեալինաէն պիլէ կէշիւմէտի :

Պու պիշարէ գատընճըղաղ , քէնտիսինի պիր տէրէճէ
պուլուր պուլմաղ , անլընա պիր սարղը պաղլատը , վէ էթ-
մէքճի Լըպըէնին վէրտիկի պիր գատէհ ըագընը տախի իշ-
մէքլէ , պիր տէրէճէ քէսպի գուվլէթ իթտիքտէն սօնրա ,
տիկէր պիր էթմէք արապասը ալտը , վէ պուլուն տէրու-
նինէ եէնիտէն պիր մըգտար էթմէք վաղ իլէ , մուվագգաթէն
գաթթ օլունմուշ օլան էթմէք թէվզիինէ տէվամ իյլէտի :

Մէզպուրէ , թապիաթիյլէ , սապահքի տէվրինին էն սօն բօսթասը օլան Պուրպօն ըրթթըմընա զանէթ կէճ վասըլ օլտու , վէ պիր սասաթասան պէրու էթմէքլէրինէ պէքլէմէքտէ պուլունան միւսթէճիրլէր միսիլու տիլինէ վիրմէկէ պաշլաւ մըշ օլան դարուճու մատամ Տօմինիք , ժանըն լէհճէսի սօլմնշ վէ անլընա դանլը պիր պաղ պաղլամըշ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ , վէ օ պիշարէնին կէշէրտիկի պիւեիւք դազանըն հիքեսանէսին տինլէտիկինտէ , աիւշարը տէհէթ օլուպ , պէեսանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ , հիտտէթ ու զազապը , ըիգդաթ ու մէրհամէթէ թահվիլ օլտու :

Պատէհու ժան , Լիւսինին եանընա չըդտըղընտա , պուկէնճ գըղ , խասթէլիք եաթաղընտան հէնուղ դայգմըշ օլուպ , վէ գուվլէթինին պիր գըսմընը քէսպ իթմիշ իտուկինտէն , ահէսթէ սուրէթտէ օտասընըն իլլէրինի կէօրմէքտէ խօի :

Լիւսի , ժանը , թարիֆ իթտիկիմիզ սուրէթտէ կէօրտիւկիւնտէ , չարշաֆ կիպի եիւզիւ աղարուր , վէ սիմասընտա տէհէթ ալէսամէթի միւշահէտէ օլունտու :

Օլ վաղըթ ժան Ֆօրթիէ , էվլատընը պիր տախի կէօրէմէեէճէք պիր սուրէթտէ պիր գաղանա աիւշար օլմնշ օլտուղունու աիւշիւնէրէք , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա պաշլատը , վէ մուսախարէն գօլլարընը կէնճ գըղա տօղրու ուզաթմասընտա , Լիւսի , տիթրէեէրէք , մէրգումէ գատընըն գուճաղընա աթըլտը , վէ վալիտէ իլէ քէրիմէ արասընտա շու միւքեալէմէ ճէրէեսան իթտի :

— Սիւպհան Ալլահ , սիզէ նէ՞ օլմնշ Լիզօն գատըն , տէտի , վէ պիր իսկէմլէ իւզէրինէ օթուրտու :

Փան . - Մհ , էվլատըմ , սէվկիւլիւմ , էօլմէք բատտէսինէ կէլմիշ իտիմ . . . վէ սիզի թէքրար կէօրմէքսիղին էօլմէք իւզրէ պուլունտուլում խաթըրմա կէլտիքճէ , քէնտի միւրատըմա բաղմէն , կէօղ եաշլարըմը թութամաեօրում :

Աիւսի . - էօլմէք մի :

Փան . - Էվլէթ :

Աիւսի . - Պագաթ նասըլ :

Փան . - Տէհչէթլի պիր գաղատան գուրթուլտում :

Լիւսի . - Նէ՞ կիպի գաղա :

Էթմէքճի Խաթուն , հիքեաեէսինի թէքրար իթտի , վէ
Լիւսի , մէրգումէեէ եէնիտէն սարըլարագ ,

— Պիչարէ Լիզօն գատուն . . . սիզ օլմասանըզ , պէնիմ
հալիմ նիճէ՞ օլաճագ իտի : - Տիւնեատա , պէնի սէվէն , վէ
պէնի թէսէլլի իտէն քիմնէ պուլունմատըզը հալտէ , նա՞սըլ
եաշանապիլէճէք իտիմ , տէտի :

Փան տալի քէնտի դըզընը էօրտիւ , վէ ճէվապա ա-
վաղլէ ,

— Դը՛ղըմ , մատէմ քի արթըգ թէհլիքէ գալմատը ,
պունտան պէօլլէ պու խուսուստա պահս իթմէեէլիմ , վէ
ֆիքրիմիզի պու գաղահա հասը իյլէմէեէլիմ , տէտի :

Լիւսի . - Լի՛զօն գատուն , պարի ճէրհանըզ աղըր տէ-
յիլ տիր ա :

Փան . - Ճէրհամտան տօլանը վէսվէսէ իտէճէք մահէլլ
եօզ տուր : Եալընըզ տիւչէն թախթալարտան պիրիսի անլը-
մա ըասթ կէլմէքլէ , ճիւզիճէ եարմըշ իսէ տէ , իւչ տէօրթ
կիւնէ գատար օնտան տալի պիր էսէր գալմազ : - Իմտի ,
իւղէրիմէ նէզարէթ իտիպ , պէնի գուրթարմըշ օլտու շու ի-
չին ճէնապը Ալլահա թէչէքքիւր իտէրիմ , չիւնքի , էկէրչի
հազգ Թէալէանըն նէզարէթ վէ միւրատը իլահիսի օլմասա
իտի , մէսըուր պիր հալտէ շարդը օգուեարագ էօնտէն կիտէն
չօճուգ կիպի պէն տալի քէրէվէթին քէրէթէլէրի ալթընտա
էզիլէճէք իտիմ . . . ղէվալլը չօճուգ , շու սաաթտա , թանըլ-
մանաճագ մէրթէպէտէ եիւզիւ գանլարա միւլէմմա օլարագ ,
թէսիմի ըուհ իյլէմիշ տիր : - Հէր նէ իսէ , սէվկիւլիւմ , թէք-
րար իտէրիմ , արթըգ պու խուսուսու տիւչիւնմէեէլիմ :

*
*
*

Էթիէն Դասթէլ , խըզմէթճիսինին ֆէվզէլատէ թէաճ-
ճիւպիւնիւ մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ ղայպուպէթ իթ-
տիքտէն սօնրա , խանէսինէ ալտէթինտէ , Ժօրթ Տարիէնին ,

հէր կիւն քէնտի խանէսինէ կէլէրէք, մալիւմաթ իսթէմիլ զլտուղունու խապէր ալտը :

Մէրգում կէնճ ալօգաթ, հաղըգէթի հալին քէնտի սինտէն կիղլէնմէքտէ զլտուղունու, վէ ըէսսամըն սէյեսու հաթաա պուլունտուղունու բէք ալէա անլամագտա, վէ թապիաթը, հէր նէ գատար շունուն պունուն էսրարընա վաղըֆ զլմագլըղա մէյեսալ տէյիլ իտի իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ շու խուսուստա ֆէվգէլատէ մէրագտա գալալագ, վասիսի զլան զաթըն՝ պէյլէ կիղլի սուրէթտէ նէրէտէ կիտէ պիլիր զլտուղունու տիւշիւնմէքտէ իտի :

Իմտի, ըէսսամ, քէյֆիւնէթտէն խապէրտար զլունճա, քէնտի քէնտիտէ,

— Պու սէվկիլիւ շոճուգ, շիմտի էնտիշէ իշինտէ զլմագ կէրէք տիր... պիր ան էվլէլ քէնտիսինի միւսթէրիհ գըլմաեա կիտէեիմ, տէտի, վէ տէրհալ գահվալթըսընը իտիպ, ժորթուն խանէսինէ կիթտի :

Ժորթ տախի, զլ էանատէ, էթիէն Գասթէլին խանէսինէ կիթմէք իւղրէ, քէնտի խանէսինտէն տիշարը չըգմագ իւղրէ պուլունտուղունտան,

— Ահ, սէվկիլիւ վասիմ... հէլէ շիւքիւր... սիլի կէօրմէքլէ, հաեաթըմը պուլաում, տէտի :

Էքիէն. — Պաշըմա պիր ֆէլաքէթ կէլմիշ տիր տէյի վէսս վէսէ մի իտիեօրտուն :

Ժօրթ. — Տօղրուսու քէնտիմճէ պիր շէյէ գարար վիրէմէեօրտում ամմա, վէսվէսէտէն տէ խալի զլամաեօրտում : — Խըղմէթքեարընըղ պէնիմլէ կէօրիւշտիւկիւնտէ, էյլէ պիր թավըր մախսուս իթթիլաղ իթմէքտէ իտիքի, վէսվէսէ իթմէկէ հաղըգըմ պուլունմագտա իտի : Հալպուքի, մէրգում խըղմէթքեարա օեօլտա հարէքէթի իշին թէնպիհ զլունմուշ իտուկինի անլատըղըմտան, իսրար իթմէեօրտում : Փագաթ, սէրպէսթճէ սէյլէրիմ քի, սէյեսահաթտա զլտուղունուղու պանա պիլտիրմէսի իշին, իւղղմէթքեարընըղա միւսաատէ իթմէլի իտինիլ :

Էքիէն. — Սահիհ տիր քի, սէյեսահաթտա իտիմ :

Փօրժ . - Զէֆը իշի՞ն մի սէյեահաթա չըդմըշ իտինիդ :

Էքիեհն . - Խա՛յր , իշ իշին , լաքին , արզու իթաիկիմ մէրթէպէտէ մուվաֆֆադ օլամատըմ :

Փօրժ . - Կիւճիւնիւղէ կիտէճէք հալլէ՞լ մի վուդու պուլտու :

Էքիեհն . - Խա՛յր , մէմուլ իթաիկիմ նէթիճէլէրէ տէսթ-րէս օլամատըմ : - Շու դատար քի , պու սէյեահաթը , քէն-տի խուսուսի իշլէրիմ իշին իթմէեիպ , տիկէրլէրի իշին իթ-տիմ : - Աչըղընը սէյլէեիմ , իշպու սէյահաթա թէշէպպիւ-սիւմ , Լիւսիէն Լապրու , Ժան Թօրթիէ , Լիւսի Թօրթիէ , վէ Բօլ Հարմանա տայիր իտի :

Փօրժ . - (Հայրէթլէ .) Ժան Թօրթիէեէ տայիր մի իտի : - Պէնիմ տէ , աղիմէթինիղտէն պէրու , հէր կիւն խանէնիղէ կէլմէքլիկիմ , օ դատընա տայիր սիղին իլէ կէօրիւշմէք իշին իտի :

Էքիեհն . - Անըն հադգընտա մալլումաթ մը ալտըն :

Փօրժ . - Պիզղաթ Ժան Թօրթիէեի կէօրաիմ :

Էքիեհն . - (Պէլզէլատէ թէհայեիւրլէ .) Ժան Թօրթիէեի կէօրաիւն մի :

Փօրժ . - Էվվէթ :

Էքիեհն . - Նէրլէտէ կէօրաիւն :

Փօրժ . - Պէշ կիւն Էվվէլ , պուրատա , պու օտա տէ-րունինտէ , վէ սիղին պուլունաուղունուզ մահէլլատէ իտի :

Էքիեհն . - Պուրատա՞ մը , - Յագաթ նա՞սըլ օլուպ տա պուրատա պուլունտըլ , վէ Ժան Թօրթիէ օլաուղունու սանա քիմ խապէր վիրտի :

Փօրժ . - Թէսաաիւֆ :

Էքիեհն . - Օղլում , պէն , մուամմա հալլ իտէմէմ : - Իմ տի , ֆիքրինի իյզահ էթ քի , անյաեըմ :

Փօրժ . Էթմէքճի Խաթունուն պուլմուշ օլտուղու քէնտի քեաղըտլարընը թէսլիմ իթմէք , վէ Բօլ Հարման իլէ Մա-րինին , պիչարէ Լիւսի ալէյհինտէքի էնթրիգալարը հադգըն-տա ըէյ իսթիֆսար իյլէմէք իւզրէ , նէզաինէ կէլտիկինի Է-թիէն Գասթէլէ հիքեանէ իթաի :

Թքիհն . - Օ գատըն՝ Լիւսինին քէնտի գըղը օլտուղունու պիլիեօրմու :

Փօրժ . - Պիլիեօր :

Թքիհն . - Քէնտիսինին ժան փօրթիէ օլտուղունու սանա սէօյլէտի մի :

Փօրժ . - Խա՛յր , լաքին , պէն անլատրմ , նասըլ քի Բօլ Հարման տախի անլատր :

Լթիէն Գասթէլ պիրտէն պիրէ սըչրանարադ .

— Վա՛յ , Բօլ Հարման օ գատընըն գարչըսընտա՞ մը պուլունտու , տէտի :

Փօրժ . - Էվվէթ :

Թքիհն . - Հալպու քի , Բօլ , մէղպուրէեի նա՞սըլ թանը-
եապիլիրտի :

Փօրժ . - Լիւսինին տավասընը սուրէթի միւտաֆաա վէ իլթիզամընտան թանըտը : - Մէրդումէնին օ էսնատէ չըգար-
տըղը սէտաեը , վէ կէօսթէրտիկի հարէքէթի , եալընըղ
գըղընը միւտաֆաա իտէն սէֆիլ պիր գատըն չըգարապիլիր
վէ կէօսթէրէպիլիր իտի :

Թքիհն . - Ժան փօրթիէ տէ Բօլ Հարմանը թանըտը՞ մը :

Փօրժ . - Իլը տէֆա օլարադ , մէրդումու կէօրտիւկիւ
հալտէ , էլպէթթէ թանըեամաղ իտի :

Բէսսամ , անընը էլլէրի տէրունինէ ալարադ , եալաչ
սէտա իլէ ,

— Մութլադա շիւպհէլէրիմ պէնի եանըլթըեօրլար : -
Շիմտի պանա խապէր վիրտիկին խուսուս , էօյլէ օլտուղու-
նու եէնիաէն իսպաթ իթմէքտէ աիր , տէտի :

Փօրժ . - Շիւպհէ՞ մի իտիեօրտունուղ . . . լաքին , քիմ-
տէն :

Թքիհն . - Բօլ Հարմանտան :

Փօրժ . - Էօյլէ օլտուղունու տէրք իտիեօրտում , վէ էս-
րարի սէօղլէրինիղտէն , պու ճիհէթի անլաեօրտում : - Հա-
սըլը , մէրդումու քիմի զանն իտիեօրտունուղ :

Թքիհն . - Բօլ Հարմանը՝ ժիւլ Լապրունուն գաթիլի
պուլունան ժադ կարօեու զանն իտիեօրտում :

36

Փօրժ . - (Քէմալ հայրէթլէ .) Քէնտիսինի , ժազ Կարօ , ժիւլ Լապրունուն գաթիլի մի զանն իտիեօրտունուղ : - Լա-
քին պու զաննտա սիզի քիմ պուլունտուրուեօրտու :

Երիեմ . - Հէր շէյ , վէ հիչ պիր շէյ : - Բօլ Հարմանըն
շախսը , պանա , էսրար իլէ մէսթուր կէօրինիւեօրտու : -
Քէնտիսինին Նիւ-Եօրգա սէյեհահաթը , օրատա իզտիվաճը ,
վէ պու իզտիվաճ սաեհսինտէ վէ խուսուսիյլէ ժիւլ Լապ-
րունուն միւսթագպէլ վէ սէրվէթ իւմիտէրինի պինա իթ-
տիկի բլանլարա քեամիլէն միւշապիհ բլանլար սաեհսինտէ ,
աղ վագըթտա սէրվէթ սահիպի օլմասը , վէ էօմրինին
պաղը թէֆէրրուաթը , վէ պիչարէ Լիւսի գարշըսընտա իթ-
թիլազ իթտիկի հէմ զալիմանէ վէ հէմ ալչազճա հարէքէ-
թի , վէ Լիւսիէն Լապրունու քէնտի գըզըյլա էվլէնտիրմէք
իսթէմէսինտէքի իսրարը , վէ Լիւսինին իսմի իւզէրինտէ պու-
լունան լէքէեի մէյտանա գօեան քեաղըտը օրթաեա չըզար-
մասը , վէ պու սուրէթլէ մէզպուրէ իլէ Լիւսիէն արասընտա
պիր կիրտապ հասըլ իթմէսի , հասըլը պու շէյլէրին ճիւմ-
լէսի , Բօլ Հարմանըն պիր ալչազ քիմսէ օլտուղունա , պէն-
ճէ պիր թագըմ իսպաթլար զանն օլունմագտա իքէն , պու
կիւնքի կիւն թէքմիլ զանլարըմ մահվ , վէ իսպաթլարըմ
պէրհապա օլմագտա տըրլար . . . Շէյլէ քի , պու ատէմէ
գարշը հիչ պիր էմարէ պուլամամըշ օլտուղումու պիզզաթ
իգրար ու իթիրաֆէ մէճպուր օլուեօրում : - Վագը օլան թէ-
հարրիեաթ վէ թահզըգաթըմտան տալի , Բօլ Հարման քէն-
տի իսմի օլտուղու , վէ Շալօն մէրթէպինտէն միւքէմմէլ
շահատէթնամէ իլէ չըգմըշ օլմաղլէ , մալիւմիւմիւզ օլան իս-
թիրալարըն սահիպի օլապիլմիշ իտուկի նէթիճէսի չըգաեօր :
- Վէլհասըլ , իթտիկիմ թահզըգաթ , քէնտի ալէյհինտէ օլ-
մաեղպ , լէհինտէ պուլունուեօր : - Շիմտի , պու ատէմին ,

իֆրաթ պիր մուհապպեթի բէտէրանէնէ Էսիր օլտուղունու , վէ հէր նէ եարմըշ իսէ , քէնտի էվլատը իշին եարմըշ իտու-կինի թաստիդ իթմէք լաղըմ կէլիեօր :

Փօրթ . - Լաքին , Լիւսիսէ դարչը իսթիմալ իթմիշ օլ-տուղու քեաղըտը նէրէտէն էլտէ իտէպիլմիշ . . .

Քրիեմ . - Սէվկիւլիւ էվլատըմ , իւք սիւալինտէ , ասըլ դարանլըգ օլան նօգթատեա բարմաղընը տօգունտուրուեօր-սուն : - Պէնճէ տալի , հալլ ու թէսվիեէսի միւմքինսիզ օլան մատտէ , իշթէ պու տուր :

Փօրթ . - Հագըգէթի հալի անլատամտընը՞զ մը :

Քրիեմ . - Հէման անլատըմ կիպի :

Փօրթ . - Սէօյլէսին պագալըմ :

Քրիեմ . - Պէնի տինլէ :

Պու սուրէթլէ , էթիէն Գասթէլ , ժուաներտէ վէ Պուա-լը-Րուատա վուգու պուլան թէշէպպիւսաթընը ժօրթ Տա-րիէնէ հիքեանէ իթտի , վէ մէրգուլ տէլիգանլը , իշպու հիքեանէնի թէքմիլէն տինլէտիքաէն սօնրա ,

— Շու պարօն տը Բէյս աճապա քիմ օլապիլիր , տէյի սիւալ իթտի :

Քրիեմ . - Իշթէ , նիհանէթսիզ սուրէթտէ պու սիւալի պէն տէ քէնտի քէնտիմէ իտիեօրուլմ , վէ լաքին հիշ պիր ճէ-վապ պուլամանեօրուլմ : - Իշթէ , պէնի եանըլթան նօգթա պուրասը տըր : - Իշթէ Բօլ Հարմանըն շախսը հագըրնտա իսթիհասալ իթմիշ օլտուղուլմ հագըգի մալիւմաթա լաղմէն , հալէա ֆիքրիմին քէօշէսինտէ պիր շիւպհէ գալըեօր քի , պու շիւպհէնի ասլա պէրթարաֆ իտէմէեօրուլմ : - Պիր նէթիճէնէ վասըլ օլմագ իւղրէ պուլունտուղումտա , պիրտէն պիրէ , կէօրտիւկիւլմ ըշըգ սէօնիւեօր , վէ եինէ դարանլըգտա վէ ըասթ կէլա եիւրիւմէնէ մէճպուր օլուեօրուլմ : - Պարօն տը Բէյս իլէ միլիօնլար սահիպի օլան Բօլ Հարման , վէ տայիրէ-յի պէլէտիեէնին գուեուտաթ տէֆթէրինտէն խըրսըզլըգ իթմիշ պուլունան ծիւշմէն , վէ օլ կէնճ վէ ալիէագը պօ-ղուգ Ամանտա արալարընտա , նէ՞ կիւնա անլաղըլմաղ վէ իյզահ օլունմաղ պաղլար մէվճուտ օլապիլիր : - Իշթէ , պու-

րաօնը անլամագ լաղըմ օլտուղու հալտէ , էսէֆ իտէրիմ քի , պու պապտէ հիչ պիր մալիւմաթըմ եօգ տուր :

Փօրթ . - Բէճա իտէրիմ , վասի էֆէնտիմ , սիզէ հիչ պիր թէալլիւզիւ օլմահան պիր հիքեանէնին պու գարանլըգ նօգ . թալարընը անլամագ խուսուսընտա , պու գատար զահմէթ չէքմէքտէ նէ՞ մէնֆաաթընըզ վար տըր :

Էթիէն Դասթէլ , պիր սուրէթի մախսուսէտէ ժօրթա պագտը իսէտէ , սիւալինէ ճէվապ վիրմէտի , վէ պիր ազ սօնրա ,

— Տիւմէք տիր քի , սէն , էթմէքծիլիք իտէն Լիզ Բէր-րէն նամ գատընըն , Դլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթ-միչ օլան ժան Պօրթիէ օլտուղունու զանն իտիեօրսուն , տէտիւ Փօրթ . - Էվվէթ :

Դէրիէն . - Լաքին , օ գատընըն նէրէտէ իգամէթ իթտի-կինի պիլիւմիսին :

Փօրթ . - Խա՛յր , անճագ Լիւսիւէ միւրաճաաթ իթտիկի-միզ հալտէ , անըն մահէլլի իգամէթինի անլաեապիլիլիզ :

Դէրիէն . - Թէմամ տըր :

Փօրթ . - Քէնտիսինի կէօրմէք մի արզու իտիեօրսունուզ :

Դէրիէն . - Խա՛յր . . . նէ՞ ֆալիտէսի վար տըր :

Փօրթ . - Օ գատըն պուլունուր իսէ , էլպէթթէ հագ-գընտա պաղը մալիւմաթ վիրէպիլիլ :

Դէրիէն . - Նէ՞ մալիւմաթ վիրէպիլէճէք տիր . . . Մուհա-քէմէ կիւնիւնտէ , քէնտի պէրաթիթինի իսպաթ իտէմէտիկի հալտէ , պու կիւնքի կիւն տախի իտէմէեէճէք տիր : - Ար-թըզ պու խուսուստա տիւչիւնմէեէլիմ . . . Պիր իսպաթ պուլմուշ օլտուղումու զանն իտիեօրսում , օնու տա էլտէն գաչըրաըմ : - Տիւմէք հէր չէյ խիթամ պուլտու :

Փօրթ . - Թէչէպալիւսիւնիւզտէն ֆօւրի՞զ մի կէլիեօրսու-նուզ :

Դէրիէն . - Նէ՞ չարէ , էօյլէ լաղըմ տըր :

Փօրթ . - Մուամմահը հալլ իտէճէք օլան չու պարօն տը Բէյսի պուլմահա չալըչմահաճագմըսընըզ :

Դէրիէն . - Շիւտիլիք , խա՛յր :

Բէսսամ, պու եօլտա ճէվապ վիրմէքլէ, հագըգէթի հալի կիլլէմէքտէ օլուպ, թառավվուրլարընը մէրգում տէ-
լիգանլըեա պէեան իթմէմէսինէ սէպէպլէրի պուլունմագտա
իտի :

Էթիէն Գասթէլ, ժօրթտան էանաի մուֆարագաթընտա,
եալընըղ, պարօն տը Բէյսի պուլմագլըգ թասավվուրու,
ֆիբրինի իշլալ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, պու հէրիֆի նէրէ-
տէ արաեաճագ իտի :

.....

Կէլէլիմ եինէ Բաուլ Տիւշմէնէ :

Էթիէն Գասթէլին՝ Պուա-լը-Բուաեա վուգու պուլան ա-
ղիմէթի միւնասիպէթիլէ, սապըգ ժուանեի տայիրէյի պէ-
լէտիեէսի մէմուրը սապըգընըն Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հա-
րէքէթ իթմիշ օլտուղունու խապէրի մայիւմ տիւր :

Տիւշմէն, քեամիլէն քէսպի իֆագաթ իտիպ, գումբան-
եա թարաֆընտան թագվինաթ սըֆաթըլա վէրիլէն պէշ
պին ֆրանգը տախի ալարագ, սէյեահաթընըն մագսէտինէ
վասըլ օլմագ իւզրէ, Բարիսէ աղիմէթ, վէ պիր կիւն էվվէլ,
Ամանտա Բէկամիսէ պիր մէքթուպ եազարագ, քէնտիսինէ
վուգու պուլան տավէթինտէն պիլ իսթիֆատէ, միւսաֆի-
րէթէն խանէսինէ կիտէճէկինի պէեան իլլէտի :

Յիլվագը, Տիւշմէն, Պաթինեօլտա, Տամ սօգաղընտա
մուգիմ Ամանտանըն խանէսինէ աղիմէթինտէ, մէզպուրէ,
մէրգումու պէքլէեօրտու :

Պու իքի կէնճլէր, սալթէ պարօն տը Բէյս իսմինի
թաշըեան Օվիտ Սօլիվօեա գարը ինթիգամ թասավվուր
լարընը ունութմաեըպ, պու ատէմին հագըգէթէն քիմ
օլտուղունու պիլմէքլիկի, վէ պիր թագրիպ եէտինէ կէշիւ-
միշ օլան վէ ալէյհէրինտէ պուլունան էվրագը գուրթար-
մագլըղը շէտիտէն արղու իթմէքտէ իտիլէր :

Տիւշմէն, տայիրէյի պէլէտիեէնին գուեուտաթխանէ-
սինտէ իճրա իթմիշ օլտուղու սիրգաթըն քէնտիսինի նէ
տէրէճէեէ գատար թէհիքէեէ իլգա իթտիկինի, պիր ազ
կէճճէ, ֆագաթ նիհաեէթ անլսեըպ, պինապէրին, եէ-

կեանէ արզուսու, սահիպսիղ չօճուղլար խայրաթխանէոինէ մախսուս օլան զապթնամէ իլէ սախթէ սէնէտլէրինի, մէրգում սախթէ պարօնուն հէտինտէն ալմագտան իպարէթ իտի: Ամանտա իսէ, ժուաննիտէ մօտաեա միւթէալլիգ էշեա սաթան մատամ Տէլիօնա վիրմէք իւզրէ իմզալամըշ իտուկի զարիպ սէնէտի էլտէ իթմէքլիկի, շէտիտէն թէմէննի իտիպ, Օվիտ Սօլիլօ իլէ ֆապրիգաթօր Բօլ Հարման արասընտա մէվճուտ օլան միւնասէպաթ սասէսինտէ, պիլա միւշքիլաթ սախթէ պարօն տը Բէյսի պուլապիլէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իտի:

Պու կէնճ գարը, իֆրաթ մէրթէպէ ինթիգամճը օլուպ, Օվիտ, մէրգումէեի զէհիրլէմէք թէշէպպիւսինտէ պուլունմուշ, վէ պինապէրին քէնտիսինին էօլտիւրիւլմէսի տայիրէյի իհթիմալտէն օլմուշ իտի քի, պու կիպի հաղէր, աֆվ օլունուր շէյլէրտէն օլմատըղը ճիհէթլէ, տիւնեատա հիշ պիր շէյ, Ամանտանը, էֆքեալը ինթիգամճուեանէսինտէն ֆարիղ կէթիլէմէզ իտի:

Ամանտա, Տիւշմէնին Բարիսէ մուվասըլէթի ագչամը, մէրգում իլէ, ալէագատար օլտուղլարը մէսէլէ իւզէրինէ շու վէճճ իլէ լազըրտըեա իպթիտար իթտի:

Ամանտա. - Տիւշմէնի ումուլմիլիղ ալէյհինտէ հարէքէթէ հազըրմըսըն:

Բաուլ, թապիեաթճա ֆէվգէլատէ զայիֆ օլտուղունտան, տայիմա պիր քիմաննին հիւքմ' ու նուֆուղու ալթընտա պուլունմասը լազըմ կէլմէքտէ իտի: Պինապէրին, սուրէթի մուվաֆիագաթքեարանէտէ ճէվապ վիրտի:

Ամանտա. - Բէք իյի, էօյլէ իսէ, իշէ թէշէպպիւս իտէրիղ:

Տիւշմէն. - Նէ՞ եարմագ լազըմ տըր:

Ամանտա. - Պու ատէմին իղինի պուլտուղումուղտա, պէլլի իթմէեհէք, արգաօընտան կիթմէլիեիղ, վէ նիհաեթ իգամէթ իթտիկի մահէլլի անլամայըեըզ:

Տիւշմէն. - Անլատըղըմըղտա Նէ՞ եարաճաղըզ:

Ամանտա. - Պիր թագըրիպ խանէսինէ կիրիպ, էշեասընը

արար , պիղէ տեխտ օլան քեաղըտլարըմըզը ալըըըզ : - Սանա տիեէճէկիմ շէյլէրի եաբա՛րմըսըն :

Տիւշմէն . - Էվվէթ :

Ամանտա . - Քէմալ իթաաթլա պանա միւթի օլմըր-մուսուն :

Տիւշմէն . - Էվվէթ , Բրուսիայը պիրնէֆէրլն քէնտի չա-վուշունա միւթի օլտուղու կիպի , պէն տէ սանա միւթի օլուրում :

Ամանտա . - Պու հալտէ , հէր շէյ սըրասընտա ճէրէեան իտէճէք տիր : - Օվիտ Սօլիփօ նամ ալչաղըն , Մարի Հարմա-նըն բէտէրիյլէ մինասէպէթի օլտուղունա հէման էմինիմ : - Իսպաթը տա շու տուր քի , սէնին , քէնտիսինէ վիրմիշ օլ-տուղուն քեաղըսը , Գուրպիւա Ֆապրիգաթօրունա թէսիմ իթմիշ տիր : - Իմաի , Գուրպիւատա , Ֆապրիգանըն ճիւար-լարընտա , եախօտ Բարխտէ , Միւրիլլօ սօգաղընտա քեային օթէլ գուրպինտէ բուսուտա տուրմագ լազըմ տըր : - Պիր կիւն տէյիլ իսէ , տիկէր պիր կիւն , հէր հալտէ Օվիտ Սօլի-վօ քէնտի շէրիքինին նէզտինէ կիտէճէկինտէն , օրատա հա-ղըր պուշունարագ , ֆըրսաթ էլտէ իտիւմէլի տիր : - Պինա-պէրին , թէքմիլ կիւնլէրինի , անը թաադիպ իթմէքիք իշի-նէ հասը իյլէմէլիսին : Մալիւմին օլան Սօլիփօ , Բօլ Հարմա-նըն նէզտինտէն չըգտըղընտա , սէն անըն արգասընտան կի-տէպիլիրսին , հալպուքի , պէն կիտէմէմ : - Ֆարզ իտէլիմ քի , էկէրչի Բօլ Հարման , մէրգումն քէնտի նէզտինէ գապուլ իթմէզ իսէ , մութլագա քէնտիսի անը պուլմասեա կիտէճէք տիր : Պինաէն ալէյհ , մէրգում էհլի սէրվէթին ատըմլարըն-տան այըըլմամալըսըն , անըն ուսուլ վէ ատէթլէրինի էօյ-րէնմէլիսին վէ նէրէեէ կիթտիկինի անլամալըսըն :

Տիւշմէն . - Լաքին , պու բէք գօլայ պիր շէյ տէյիլտիր :

Ամանտա . - Հէմ գօլայ տէյիլ տիր , վէ հէմտէ պէլքի ուղուն պիր իշ տիր : - Ֆագաթ , նէ պէյին վար տըր : - Հէր հալտէ սէլամէթիմիզի վէ ինթիգամլըղը թէէմին իթմէք էլըէմ տիր :

Տիւշմէն . - Բօլ Հարմանը պէն ասլա կէօրմէմիշիմ տիր ,

վէ արդասընտան կիթմէք իչին իսէ , քէնտիսինի թանըմագ լազըմ տըր :

Ամանտա . - Սապահլաւեն էրքէն , Միւրիլլօ սօգաղընա կիտէրսին , վէ Գուրպփուլաւա կիթմէք իւզրէ խանէսինտէն տիշարը չըգմասընա պէքլէրսին :

Տիւշմէն . - Բէք էյի , պու սէօյլէտիկինի եարըն իծրա իտէրիմ :

Ամանտա . - Շըմէնտըֆէր իտարէսինտէն ալաճաղըն թազմինաթ ագչէսինի ախլ էյլէտի՞ն մի :

Տիւշմէն . - Էփվէթ , պու ագչէսի իսթէնօրմուսուն :

Ամանտա . - Իսթէմէք շէօյլէ տուրսուն , քեաֆֆէյի մէ- սարիֆաթընա տա հիսսէտար օլմագ ֆիքրինտէնիմ :

Մէզպուրէ , պիր սանտըգ աշարագ ,

— Պէն պիր մըգտար ագչէ թօրլամըշըմ տըր . . . պու ագչէ , պարօն տը Բէյստէն գալմըշ տըր : - Իմտի , իսթէ- տիկին դատար պու ագչէտէն ալմագլըղընա միւսաստէ ի- տէրիմ , տէտի :

Տիւշմէն . - Իմտի , ագչէմիղի պիրլէշտիրէլիմ , վէ պիր- լիքտէ գուլլանալմ :

Պու սուրէթլէ Տիւշմէն , մէնֆաաթը մախսուսէսինի թէր- վիճ իթմէքտէ օլմատըղընը , վէ Ամանտաւա ֆէվգէլատէ էմ- նիյեթթի պուլունտուղունու կէօթէրմէք իչին , քէնտիսին պէշ պին ֆրանգընը , մէրգուլմէնին սանտըղընա վազ էյլէտի :

Իրթէսի կիւն , ալէսսապահ , Բաուլ Տիւշմէն , շաեթթ Սօ- լիվօ իլէ գարը պէ գարը պուլունտուղունտա , անըն թա- րաֆընտան պիրտէն պիրէ թանըլմամագ իւզրէ , ֆալօրի սա- դալըյլա պըեղընը քէստիքտէն սօնրա , Միւրիլլօ սօգաղը- նա կիտիպ , ֆապրիգաթօրուն խանէսի գարըսընտա տուր- տու :

Մէրգուլմ տէլիգանլընըն օրաւա մուվասըլէթի , ծն տա- դըգա օլմուշ իքէն , խանէի մէգըիւրուն պիւսիւք գաբու- սունուն իրի գանատը աշըտը , վէ հավլիտէ , նէրտիվէնին էօնիւնտէ , պիր վիղթօրիա արապապընըն , հարէքէթէ հա- ղըր պուլունտուղունու Տիւշմէն կէօրաիւ :

Բօլ Հարման , սօլ դօլթուղունուն ալթընտա քեաղըտ-
լարլա տօլու պիր չիզտան օլտրադ , դատէմէլէրտէն աչաղըեա
էնիպ , արապանա օթուրտու , վէ արապաճըեա խիթապէն ,
— Գուրպլուանա , տէյի էմր իթտի :

Արապաճը , էլինի աթա տօգունտուրմասըյա , արապա ,
հավլիտէն տիշարը չըգըպ , դանէթ սիւրաթլէ Տիւշմէնին էօ-
նիւնտէն կէչաի իսէտէ , մէրգում տէլիգանլը , Բօլ Հարմա-
նըն եիւղիւնիւ կէօրմէեէ վազըթ պուլուպ , թասպիրի մէզ-
քիւր Ֆիքրինտէ հէքք օլունտու :

Պատէհու Տիւշմէն , եազընտա վազը պիր արապալըզա
կիտէրէք , քէնտիսի տէ պիր արապանա օթուրուպ , Գուրպ-
վուանա կիթմէք իսթէտիկինի արաօլաճըեա իթթար իթտի :

37

Տիւշմէն , պիր քէրթէ Գուրպլուանա մուվասըլէթինտէ ,
օրատան կէչէն եօլճուլարտան պիրինէ միւրաճաաթը իւղէ-
րինէ , Ֆապրիգանըն պուլունտուղու մահէլլի խապէր ալտը ,
վէ օրանա աղիմէթլէ , Ֆապրիգանըն եիւղիւնիւ վէ իքի
գաբուսունու թէտգիգ իյլէտի :

Տիւշմէն , պու սըրատա , քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի
սէօյլէտի .

— Պէն կէօրմէեէրէք , պուրանա քիմնէ նէ՛ կիրէպիլիր ,
վէ նէ՛ տէ պուրատան տիշարը չըգապիլիր : ~ Մատտէ , լա-
եղգըյա տիգգաթ վէ նէզարէթտէ տիր : Շու գատար
քի , անլաշըլան՝ պէն պուրատա խայլի վազըթ տուրմանա
մէճպուր օլաճաղըմտան , իգթիլա լտէն շէյլէրի պուրատա
պուլմագ , պէհէմէհալ լաղըմ՝ տըր :

Ժուաննի տայրէյի պէլէտիեէսինին մէմուրը սապըգը ,

ճիվարը տօլաշմանա չըզըպ, ֆապրիգանքն եագքնլարնտա պիր շարապճը տիւքքեանը պուլունտուղունու կէօրտիւ, վէքէնտի քէնտիսէ .

— Նաֆագամը պուրատան ալըրըմ, վէ սահիլէ տօղրու կիտիպ, օրատա եասլանըլըմ: — Էլվէրիւր քի, ատամլուրըմտան պիրինի, եախօտ տիկէրինի գօլլաեապիլէեիմ, օնտան զայլի կէօրէճէք խըզմէթիմ եօգ տուր:

Բաուլ Տիւշմէն, օթուրտուղու արապանը սաաթ իլէքիրաեա թութմուշ օլուպ, պու արապա, ֆապրիգատան եիւզ աուրմ գատար ուզագտա քէնտիսինէ պէքլէեօրտու:

Բաուլ, պիր արա, մէգքիւր արապանքն եանընա ալտէթլէ,

— Պու մահէլլէտէ գալմանա մէճպուրում... պիրիսինի պէքլէեօրում... լաքին սիզի տէ եօլա գօյմագ իսթէմէմ... իմտի, պու պօշ միւտաէթ զարֆընտա, դահվալթընըզը իթմէքլէ վագթընըզը կէչիրին, ֆագաթ իսթէտիկիմ զէման հարէքէթէ հազըր պուլունուն, տէտի:

Արապաճը, գուրնաղ հէրիֆին պիրի օլուպ, Բարիս դալտըրըմլարընը սէյրի սէֆէր իթմէքլէ, բէք չօգ շէյլէրտէ թէճրիւպէքեար օլմուշ իտի: Շէյլէ քի, մէրդում, ազ լագըրաւտան չօգ շէյ անլար թադըմտան իտուկինտէն, կէօզ գըրբարագ,

— Շէհիրլի, պիրիսինի մի գօլլաեաճաղըզ, տէտի:

Տիւշմէն. — Պէլքի...

Արապաճը. — Պէն հէր շէյի անլարըմ, շէհիրլի, անըն իչին, « Էլվէթ » տիմէկէ գօրգմանըն...

Տիւշմէն. — Էլվէթ, պիրիսինի գօլլաեաճաղըզ:

Արապաճը. — Բէք իլի... Պէն, երքէք օլմուշ, գոմըն օլմուշ, շունու պունու գօլլամանը սէվէրիմ, վէ պունտան էյլէնիրիմ... Էկէրչի պէն իտաֆիսէ օլմուշ օլա իտիմ, շէօհրէթ դազանրը իտիմ... Քէնտիսի մէտհ իթմէեիմ ամմա, պու խուսուստա իսթիտաուրմ վար տըր... Անճագ, սիզտէն բէք ուղագ պուլունմագլըլըմ, իշէ ուլմազ: — Իմտի, աճապա պուրալարտա պիր մէյիսանէ վա՞ր մը տըր:

Տիւշմեց . - Էվիլէթ , շու կէօրտիւկիւնիւղ ֆապրիդանըն
եանընտա պիր մէյխանէ վար տըր :

Արապաճը . - Բէք ալէա , արապամը օրաեա եադըն
կէօթիւրիւպ , պէն տէ պիր պիւֆթէք եախօտ սուճուդ եէ-
մէք իչին իչէրի կիրէճէկիմտէն , էկէրչի պէնի արարսանըղ ,
օրատա պուլապիլիրսինիղ :

Օգուեանլարմըղը , Բաուլ Տիւշմէն իլէ ուղուն ուղա-
թիւնէ օմահէլլտէ ալըդօյմադ իսթէմէտիկիմիղտէն , շու դա-
տարը պէեան իտէրիղ քի , մէրդում , օադչամը , ալաֆրան-
կա սաաթ օն սուլարընտա , Տամ սօգալընա ավտէթ իթ-
տի , վէ պու թէչէպպիւստէ , Օվիտ Սօլիվօնու կէօրէմէերպ ,
եալընըղ Բօլ Հարմանըն , ֆապրիգատան չըզըպ , քէնտի խա-
նէսինէ ավտէթինէ տէկին արգասընտան կիթմէկէ մուվաֆ-
ֆադ օլտու :

Սօլիվօ , օ կիւնիւն իրթէսի կիւնիւ , Էթմէքճի Խաթուն օլան
Ժան Պօրթիէնի թէլէֆ իթմէքլիկի թէճրիւպէ իտէճէք իտի :

Մէրդում իլէ սապըդ Ժադ Կարօ արասընտա , Ժադը
թէհտիտ իտէն եէնի մուխաթարալարըն նէ՝ կիպի շէյլէրտէն
իպարէթ իտուկինի իյլաճ իչին սօն տէֆա վուգու պուլան
միւլադաթտան պէրու հիչ պիր միւլադաթ վուգու պուլմա-
մըշ իտի :

Սախթէ Բօլ Հարման , քէմալ էմնիյեթ իչինտէ պու-
լունտուղունու հիսս իտիեօրտու : Շէօյլէ քի Սօլիվօնուն հա-
զըրլատըղը եէնի ճինաեթ , պիր դաղա սուրէթինտէ իճրա
իտիլէճէկինտէն , պունուն թէտարիքի , վադթա միւհթաճ
պուլունմադտա , վէ պէքլէնիլէն վուգուաթ հազըր օլունճա-
եա գատար , պիր խալի կիւնիւն կէչմէսի իհթիմալտէն կէօ-
րիւնմէքտէ իտի :

Անճադ , էհլի սէրվէթի մէրդում , քէնտիսինին քեաֆ-
ֆէյի գօրդու վէ վէսվէսէլէրինի տէֆ ու իզալէ իտէճէք
օլան ֆէլաքէթ խապէրլէրինէ սապըլսըղըղլա պէքլէմէքտէ
օլուպ , պու ալչադ հէրիֆ , գըղընըն , վէ խանէսինէ սըգ
սըգ կիտիպ կէլմէեէ պաչլանմըշ օլան Լիւսիէն Լապրունուն
եանընտա վադըթ կէչիրմէքլէ , ֆիքիրճէ քեամիլէն հուղուր

Մէրգում, հէր սապահ, սաաթ իլէ պիր արապա քիրալաեարագ, Միւրիլլօ սօգաղընտաքի խանէ ճիվարընտա, ֆապրիգաթօրուն տիշարը չըգմասընը գօլլար, վէ ազչամա գատար բէշինի պըրագմանըպ, անճագ, սաաթ իքիտէ Բօլ Հարման քէնտի խանէսինէ ավտէթ իթտիկինտէ, Տիւշմէն տախի մէրգումուն բէշինի պըրագըր իտի:

Ժանըն, քէրէվէթ ալթընտա էզիլէճէկի կիւնին ազչամըսը, Բօլ Հարման, միւթատը օլան սաաթտա ֆապրիգատան չըգմատըյընտան, Տիւշմէն, Սէն նէհրի սահիլինտէ օթուրուպ, քէնտի նէօպէթճիլիք խըրմէթինի կէօրմէքտէ, վէ սահիպ սէրվէթին հէր վագըթրի ատէթի խարիճինտէ օլարագ, ֆապրիգատան տիշարը չըգմամասընտան տօլանը թէաճճիւպտէ գալմագտա իտի:

Սաաթ ազչամըն ալաֆրանկա եէտի պուչուղունու վուրուպ, պիւթիւն ամէլէ ֆապրիգատան կիթմիշ օլտուգլարը հալտէ, Բօլ Հարմանըն հալէա մէյտանա չըգմամասը, Տիւշմէնին թէաճճիւպ վէ իսթիզրապընը տահա զիեաաէ արթըրարագ, աճապա տիգգաթսըզճա պուլունտուղու պիր սըրատա, գօլլամագաա օլտուղու շախս սավուչուպ կիթտիտէ, քէնտիսի կէօրէմէտի՞ մի, տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատը:

Նակէհան, Պինօ քէօքրիւսիւ թարաֆընտան վէ բըլսթըմ պօեուտան պիր արապա կէլիպ, ֆապրիգանըն գաբուսու գարչըսընտա տուրտու:

Պու արապատան աշաղըեա պիր քիմսէ էնտի իսէ տէ, զիքր իթտիկիմիզ արապա, մէրգումուն վիճուտինին իւշ գըսմընը կիզլէմէքտէ իտի:

Բաուլ, պէօյլէ կէճ վագըթտա, ֆապրիգանա կէլէն միւսաֆիրին քիմ օլտուղունու կէօրմէք իւզըրէ, պիր գաչատըմ գատար իլէրլէտի, վէ միսաֆիրի մէզպուրու կէօրտիւկիւնտէ, քիմ օլտուղունու թանըեարագ, թէաճճիւպլէ բէֆի սէտա իթմէքտէն քէնտիեի թգըթամատը:

Ֆիլվագը, արապատան աշաղըեա էնէն քիմսէ, Ժուանի տայիրէյի պէլէտիեէնին գուսուտաթխանէսինտէն մա-

հուտ քեաղըտը քէնտիսինէ ալտըրմըշ օլան Օվիտ Սօլիվօ , եախօտ պարծն տը Բէյս իտի :

Օլ էսնատէ ֆապրիգանըն դարուսու աշըլըպ , Օվիտ իշէրի կիրտիքտէն սօնրա , թէքրար դաբանտը , վէ այնի վադըթտա մէրգուսուն արապասը կէրի տէօնտիւ :

Տիւշմէն իսէ , քէնտի քէնտիսէ , վէ մէսէրրէթլէ ,

— Ամանտանըն հաղը վար իմիշ . . . վադաա շունէթիճէսէ կիւճիւքլէ մուվաֆֆադ օլտում իսէ տէ , լաքին , ադըպէթքեար քէնտիսինի էլտէ իթտիւմ , վէ նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի պու ազշամ անլաեաճաղըմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Տիւշմէն , մէյխանէտէ օթուրմուշ օլան քէնտի արապաճըսընը պուլուպ , պիր իշարէթ իթտիկինտէ , արապաճը տիշարը չըգտը :

Տիւշմէն , մէրգում արապաճեա իտիթապէն ,

— Նէրինիզէ չըգըպ օթուրուն վէ տիգդաթտան տուր օլմաեըն , արգանըղտաքի բէնչիրէսի խաֆիֆճէ վուրտուղում տա , շու ֆապրիգատան տիշարը չըգաճադ օլան վէ եաեան եախօտ արապա իլէ կիտէճէք պուլունան շախսըն արգասընտան կիտին . . . էկէրչի տիշարը չըգան , պիր քիշի եէրինէ , իքի քիշի օլուր իսէ , եինէ պու թէնպիհիմ մուճիպինճէ հարէքէթ իտին , տէտի :

Արապաճը իսէ , մէղքիւր էմը ու թէնպիհի իշիթտիկինտէ ,

— Փադաթ , դաթէն կիճէնին գարանըղը զիեատէճէ օլտուգտան պաշգա , կէօրէճէք իշիմիղտէ , գօլայ շէյ տէյիլ տիր , տէյի պէեան իթտի :

Տիւշմէն . - Էկէրչի մուվաֆֆադ օլուր իսէնիզ , սիղէ երկիրմի ֆրանգ վիրիրիւմ :

Արապաճը . - Բէք իյի : - Հայտէ , շէհիրլի , սիղ օթուրուն , աթըմը էօյլէ պիր սուրէթտէ չէվիրէճէսիւմ քի , ֆապրիգատան , հէր քիւմ չըգար իսէ , սիղտէն տահա իյի կէօրէպիլէսիւմ :

Տիւշմէն , արապաեա օթուրունճա , արապաճը , աթընը

չէվիրիպ , ըն ատըմ գատար ֆապրիգանըն տիկէր թարա-
ֆընտա արապասընը տուրտուրտու , ֆագաթ աուրուլան
պու մահէլլտէն , ֆապրիգանըն գարուսու բէք ալէա կէօրիւ-
նէպիլմէքտէ , վէ եագընտա եանմագտա օլան պիր կապ պո-
րուսու , մէգքիւր գարահու սուրէթի մախսուսէտէ այտըն-
լաթմագտա իտի :

Տիւշմէնին , պու սըրատա պիր միգտար պէքլէմէքտէն
ղայրի եարաճագ իշի պուլունմամագտա իտի :

Օգուեանլարըմդճա մալիւմ օլան վուգուլաթ վէ ահ-
վայի Բօլ Հարմանա հիքեաեէ իթմէք իւղրէ , մէրգումուն նէղ-
ալինէ կիթմիշ օլան Օվիտ Սօլիւօ , օ կիւնիւ , շէրիքինէ պիր
թէլէկրաֆ քէշիտէսիլէ , ագշամըն սաաթ եէտի պուշու-
ղունտա քէնտիսինէ պէքլէմէսինի պէեան ու իլաթար իլլէ-
միշ իտի :

Պինապէրին , Օվիտ , իշար իթտիկի սաաթտա , սախթէ
Բօլ Հարմանըն ֆապրիգասընա կէլէլէք , իճրա իթմիշ օլտու-
ղու ճինաեէթի հիքեաեէ իթտիկինտէ , Բօլ Հարման տէհէ-
թինտէն նաշի տիթրէտի , վէ հաթթա ժան իլէ պիրիքտէ
պու ճինաեէթէ գուրպան օլմուշ օլան տէլիգանլընըն վա-
գըաեը միւլէլլիմէսինտէն , խապիսի մէրգում միւլթէհասիր
օլուպ , իշպու թէհասիրինի կիղլէեէմէտի :

Օվիտ . - Պիլիեօրում , տէլիգանլընըն պու ճինաեէթէ
ֆէտա օլմասը , էսէֆ իտէճէք շէյ տիր , լաքին , նէ չարէ ,
պիր քէրրէ եօլա չըգտըգ իսէ , պու եօլուն սօնունա գա-
տար եէթիշմէք ֆարղ տրր :

Բօլ . - Ժանըն էօլմիւշ օլտուղունա սահիհէն էմլոնմիսին :

Օվիտ . - Պաշընա պէշ ալթը եիւզ քիլօ աղըրլըղընտա
պիր քէրէվէթ տիւշէր տէ , էօլմէմէք միւլթիւն մի տիր : - Սէ-
նի պուրատա կէօրտիւկիւմ կիպի , անըն տախի , անլը եարը
աշըլմըշ օլարագ , եէրէ սէրիլմիշ օլտուղունու կէօրտիւմ : -
Իմտի , արգատաշ , արթըգ բահաթճա իշինէ պագ . . . Ժան
Պօրթիէ , Լիւսի կիպի կէրի կէլմէեէճէք տիր :

Պու արա Բօլ Հարմանըն լէհճէսի սօլմուշ օլուպ , պիւ-
թիւն վիճուտի տիթրէեօրտու :

Պիր արա , մերգում , պողոտղ պիր սէտա իլէ ,

— Նալընըղ քէնտի սէլամէթիւմ իչին , պունճա ճինա-
հէթլէրէ ճիւրէթ իթմէքլիք հա՛ . . . տէտի :

Փվիտ . — Նէ՞ չարէ տօթում , պիր քէրրէ բարմադլար
մաքինանըն ալէթլէրինէ դարտըրըլըր իսէ , պիր տիւրլիւ
դուրթարըլամաղ : Բարմադլար , էլ , վէ էլտէն սօնրա դօլ , վէ
դօլտան սօնրա պաշ , հէր հալտէ , մաքինանըն ալէթլէրին-
տէն թուլթուլմաղ իղթիգա իտէր :

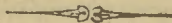
Սապըղ ժաղ Կարօ , Օվիտ Սլիվօնուն մէգքիւր սէօղլէ-
րինտէն սարսըլարադ , նակէհան գաթըլկէահը խաթըրըլատըր ,
վէ մաքինավարի պիր հարէքէթլէ , իքի էլինի պօղազընա
կէօթիւրտիւ , Զանն իտէրսին քի , պաշ քէամէքլիկէ մախ-
սուս օլան կիյեօթին ալէթիին իւշ քէօշէլի պըչաղընըն ,
վիճուտի տէրիսինէ տօգունտուղունու հիսս իտիւօրտու :

Օվիտ , սախթէ հալաղատէտինին ալթիւսլիւկիւնիւ կէօր-
մէրէ ,

— Հէր նէ եարըլտը իսէ եարըլտը : — Պունուն իչին բու-
սուլանը շաչըրմադտա մանէա եօգ տուր : Իմտի , պու խու-
սուստա արթըղ տիւշիւնմէեիպ , տիկէր պիր մատտէտէն
պահս իսէլիւմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Քօլ . — Նէ՞ տէն պահս իտէճէեիղ :

Օվիտ . — Տօսթում , իշտէն պաշգա նէ՞ տէն պահս իտէ-
պիւրիղ :

Քօլ . — Իշտէն մի :

Օվիտ . — Թապիւթիլլէ :

Քօլ . — Լաքին , հանկը իշտէն :

Օվիտ . — Աճայիւպ , քէնտի իշլէրիմիղտէն , եախօտ պէ-

նիմ իշխմունքն : — Շիմտիսէ դատար , սէնինլէ , տօսթ , հէմ տէ հագըզի պիր տօսթ մագամընտա հարէքէթ իտիպ , քէն-տիմի աալա սագընմատըմ , վէ է'ն կիւճ խըղմէթլէրի , վէ է'ն մուխաթարալը երւքլէրի տէրիւհտէ իթտիկիմ հալտէ , սանա տսլա շարթ պէեան իթմէտիմ . . . Զարթէն նէ՞ շարթ տախի վաղ իթսէմ , կէօրտիւկիւմ իշլէրին զհսմէթինի պիլէ տէյմէզ իտի . . . Լաքին պու սապահ կէօրտիւկիւմ իշտէն սօնրա , արթըզ թաթիլի մուամէլաթ իթմէք իաթէրիմ . . . Հիշ . . . հիշ . . . հիշ պիր շէյ հաբմագ իօթէմէմ . . . Պու դա-տարը քեաֆի տիր . . . պէն , արթըզ Բարիստէն կիտէճէեիմ :

Բօլ . — Կիտէճէ՞քմիսին :

Օվիտ . — Էվվէթ :

Բօլ . — Գօրգուեօրմուսուն :

Օվիտ . — Քեաֆէյի թէտապիրի պասիրէթքեարանէեի իթթիսաղ իթմիշ օլտուղումտան , գօրգմանա պիր սէպէպիմ հօգ տուր . . . Ֆագաթ , նիհանէթ , ինսան՝ պաշընա նէ՞ կէ-լէճէկինի պիլէմէզ : Էմրի պասիրէթ՝ էմնիյեթին վալիտէսի տիր , տէյի պիր տարպը մէսէլ վար տըր . . . իմտի , պէն տէ , քեաֆէյի թէհարրիեաթտան իալի օլմագ իւզըէ , հու-տուտուն օլ պիր թարաֆընա կէշմէքլիկի էմրի պասիրէթ-տէն աոտ իտիեօրում :

Պու արա , Բօլ Հարման զիեատէսիյլէ տիթրէեօրտու : Մէրգում , ճէվապա աղազլէ ,

— Լաքին նէ՞տէն գօրգուեօրմուն , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . — Արդատաշ , պու սիւալինին ճէվապը միւշքիւլտիւր :

Բօլ . — Լաքին , զանն իտէրիմ քի , էկէրչի ժի-յը-Բէօր սօգաղընտաքի ահվալ , հիքեանէ իթտիկին վէճհ իւզըէ ճէ-րէեան իթմիշ իսէ , սէնին իշլին հիշ պիր թէհիքէ հօգ տուր :

Օվիտ . — Օրասը էօյլէ ամմա , պունտան պէօյլէ բահաթ-ճա հաշամագ իսթէրիմ . շիմտիսէ դատար էլիմտէն կէլէնի եարտըմ , պիր աղտա , էճնէպի մէմէքէթինտէ իսթիրահաթ իւզըէ իմրարը էվգաթա իհթիեաճըմ վար տըր :

Բօլ . — (Մահղունէն .) Տիմէք տիր քի պէնի թէրք իտի-եօրտուն :

Փվիտ . - Պու պապոտէ պէնանը էսէֆ իթմէքլիկինէ մա-
հէլլ հօգ տուր : - Սէնի բահաթսըզ իտէպիլէն քեաֆֆէյի
տիքէնէրի վէ չալըլարը , սէնտէն ուղագլաթտըմ : - Շէօյլէ
քի օրթալըղը թէմիլէտիկիմաէն , պիլա վէսվէսէ եօլունա
տէվամ իտէպիլիբսին : - Սէն եալընըղ էմր իթմէքլէ իքթիֆա
իտիեօրտուն , պէն տէ էմրինի իծրա իտիեօրտում : - Սէվկիւլիւ
տաեըղատէ , զանն իտէրիմ քի պէն , իթապ վէ թէքտիրէրէ
տէյիլ , իլլա թէչէքքիւրաթա շանէսթէեիմ : - Պանա իհթի-
եաճըն օլմատըղը պիր զէմանտա , պէն պուրատան կիտիեօրում :

Քօլ . - Նէրէեէ կիտէճէքսին :

Փվիտ . - Էն զիեատէ Ամէրիգատան խօշլանտըղըմ իչին ,
եինէ օլ թարաֆա աղիմէթ իտէճէեիմ ,

Քօլ . - Նիւ-եօրգա՞մը կիտէճէքսին :

Փվիտ . - Խա՛յր : Օրատա պէնի խայրի թանըեան վար
տըր : Պուէնօս-Այրէսէ կիթմէք նիեթթինտէեիմ : - Պու շէհ-
րի չօգ մէտհ իտէրլէր :

Քօլ . - Բէք ալէա , պուրատաքի իրատընը օրատա կէճու-
տէրիլիմ :

Փվիտ . - (Սուրաթընը էքչիտէրէք .) Իչթէ օ օլմատը . . .
եվվէլ էմիրտէ օ գատարճըղ իրատ՝ բէք ազ տըր . . . Պէնիմ
իհթիեաճըմ տահա զիեատէեէ տիր : - Պունտան գաթի նա-
զար , քիմ էօլիւր քիմ սաղ գալըր , օտա պիլինմէղ - ֆարզ
իտէլիմ քի , սէն ուզուն օթուրտուն . . . վագաա շիմտիքի
հալտէ , պէօյլէ պիր շէյէ իհթիմալ օլմատըղընը պէնտէ
պիլիբիմ ամմա , հէր հալտէ պու խուտուս՝ օլապիլիր պիր
շէյ տիր . . . Շու իրատըն , օլ վագըթ պէնիմ նէյիմէ եա-
րաեաճագ տըր :

Քօլ . - Հալպուքի , պու իրատըն սէրմաեէսի սէնին եէ-
տինտէ պուլունուր իսէ , պիր գաչ այտան , վէ պէլքի տէ
պիր գաչ կիւնտէն պիւսպիւթիւն թէլէֆ իտէրսին :

Փվիտ . - (Բօլա իսթիհզտըեարի պիր սէլամ վիրէրէք .)
Հագըմտա իպրազ իթտիլին իհթիմամընա թէչէքքիւր իտէ-
րիմ . . . Նամուսում իւգէրինէ սէօյլէեօրում քի , պունտան
տօլաեը միւթէէսսիր օլտում : - Պէլքի տէ , սէվկիւլիւ հալա-

զատէ , ֆամիլեատան օլան պիր չօճուգ . հագգընտա վագը օլտուղու իւզրէ , իւզէրիմէ պիր նէզարէթ մէճլիսի թայեին իթմէք տէրէճէսինէ գատար , հագգըմտաքի ինթիմամընը իլէրի կէօթիւրէճէքսին , տէյիլ մի : - Պագաթ , պէնիմ , սէրմանէեերի , անըն իրատընա թէրճիհ իթտիկիմէ մանի օլմա-մագլըղը ըէճա իտէրիմ :

Քօլ . - Նէ՞ վագըթ կիտէճէքսին :

Սվիտ . - Սէքիզ կիւնէ գատար եօլա չըդաճաղըմ :

Քօլ . - Պէնտէն նէ՞ գատար ագչէ իսթէեօրսուն :

Սվիտ . - Իւք վէ սօն ըէլամըմը պիր տէֆատան սանա քէօյլէրիմ : Ուզուն ուզատիւհէ բաղարլըղա ինթիւսաճ եօգտուր : - Սէնտէն պէշ եիւզ պին ֆրանգ իսթէրիմ . . .

Քօլ . - Բէք իյի , իսթէտիկին մէպլաղը վիրէճէեիմ :

Սվիտ . - Հա՞նկը կիւն պանա թէսլիմ իտէճէքսին :

Քօլ . - Կիւնիւնիւ սէն թայեին էթ :

Սվիտ . - Էօնիւմիւզտէքի ճումաա իրթէսի կիւնիւ Հաւլըրտան սէֆինէեէ բաքիպ օլաճաղըմ : - Սօն տէֆա թօգալաշմագ վէ մուֆագարաթըմըղտան տօլաեը կէօլլէրիսիդի եաշարթմագ իւզրէ , Էօնիւմիւզտէքի բէնչչէնպիհ կիւնիւ թաամըմըղը պիրլիքսէ իտէրիզ , վէ օ կիւնիւ սէն պանա իսթէտիկիմ մէպլաղը իթա իտէրսին :

Քօլ . - Պանգնօթ մու իսթէեօրսուն :

Սվիտ . - Էվվէթ : - Պիզլաթ քէնտիմ , Ամէրիգա իչին պաղը չէքլէր ալաճաղըմ :

Քօլ . - Տիմէք տիր քի բէնչչէնպիհ կիւնիւ պուլուշաճաղըղ : Պագաթ , պիրպիրիմիզի նէրէտէ պուլաճաղըղ :

Սվիտ . - Սէնի ալմագ իչին պէն պուրտեա կէլիրիմ :

Քօլ Հարմանըն սիմասը թէտրիճէն զիեաաէ մահղունի-եէթ քէսպ իթմէքտէ իտի :

Սվիտ . - Լաքին , նէ՞ օլուեօրսուն :

Քօլ . - Սէնին աղիմէթին պէնի գօրգուտուեօր , վէ պուլտուտուտուն՝ իքիմիզէ տէ ֆէնալըղա սէպէպ օլաճաղընը տալիլի պիր հիսս պանա խապէր վէրիեօր :

Սվիտ . - Նէ՞ պօշ իթիգատ . . . Հէր նէ իսէ , Բարիտէ

ավտէթ իթմէքիկին վազթը կէլաի . . . Եօլտա կէօրիչլըրիւղ . . . Պէնիմէ թաամ իթմէք իսթէր միսին :

Բօլ . — Նիչին իսթմէեիմ :

Օվիտ . — Էօյլէ իսէ , հայտէ , Եօլա չըդալըմ :

Բօլ Հարման , օտասընը դարաեըպ , Օվիտ իլէ տիչարը չըդալը :

Օվիտ . — Արապան հաղըր մը տըր :

Բօլ . — Խայր , պու ագչամ , պէնիմ իչին արապա կէօն . տէրիլմէմէսինի էմր իթմիչիմ աիր :

Օվիտ . — Էկէրչի պէօյլէ օլտուղունու քէչֆ իթմիչ օլսա իտիմ , քէնտի արապամը Եօլա դօյմաղ իտիմ . — Փագաթ , պէյիս Եօգ տուր , Գուրպվուա քէօբրիւսինտէ պիր արապա պուլուրուղ :

Պու վէճհ իլէ , պու իրի շէրիք , Փապրիգատան հարէ . քէթ իթտիլէր :

Օվիտ , դարուտան օն ատըմ ուղագտա պիր արապա տուրտուղունու կէօրմէրլէ ,

— Իլթէ , շուրատա պիր արապա տուրուեօր , օնա օթուրուրուղ , տէտի , վէ մէգըիւր արապանա ետգլաչարագ , — Արապաճը , միւլթէրինիլ վալմը , տէյի սիւալ իթտի :

Արապաճը . — Էվվէթ , միւսիւ , պիրինէ պէրլէեօրում :

Սօյիվօ , Բօլ Հարման իլէ պիրլէչիպ , պէրապէրճէ Գուրպվուա քէօբրիւսիւ օլունու էլէ ալտըլար :

Տիւշմէն , Օվիտին քէնտի արապասընա տօղրու իլէրլէ . տիկինի կէօրմէրլէ , նազարը տիգդաթընը արթըլտը , վէ դուլագ վէրիպ , սալթէ պարօն տը Բէյսին սէսինի թանը . երնճա , Փիքրինտէ չիւպհէսի դալմատը , վէ արապաճընըն արդասընտա պուլունան ճամա իրի իւչ տէֆա խաֆիֆճէ վուրմասըյլա , արապաճը հայվանընը սիւրտիւ :

Օթուղ ատըմ գատար իլէրտէ պուլունան Օվիտ , արապանըն սէսինի իլթտիկինտէ , արդասընա տէօնտիւ , ֆագաթ , Փիքրինտէ հիչ պիր շիւպհէ հասըլ օլմատըղընտան , Եօլունա տէվամ իլլէտի : Արապա իսէ , ահէսթէ եիւրիւ . մէքտէ իտի :

Բօլ վէ Օվիտ , քէօրրիւնիւն պաշընա մուլասըլէթլէ ,
օրատարի ըսթասիօնտա տուրան եարըմ տուղինա զատար
արապալարտան պիրինէ ըաքիպ օլտուլար :

Բօլ Հարման արապաճընա ,

— Պիղի Բարիսէ կէօթիւրմէլիսին , տէտի :

Արապաճը . - Բարիսին հա՞նկը մահէլլինէ :

Օվիտ . - Բալէ-Բօայեալա :

Արապաճը . - Բալէ-Բուայեալըն հա՞նկը գարուսունա :

Օվիտ . - Հանկըսը օլուր իսէ , իշիմիղէ կէլիր :

Պու վէճհէ արապա եօլա չըգար , ֆագաթ Օվիտ , պու
արապան օթուրտուղու սըրատա , ֆապրիգատան չըգարդ-
լարընտան պէրու արդալարընտան կէլմէքտէ օլան մէղքիւր
արապանա մաքինալարի սուրէթտէ աթֆը նազար իյլէտի .
վէ քէնտիսի արապաճը իլէ կէօրիւշտիւկիւ գէման , արգատան
կէլմէքտէ օլան արապանըն տուրտուղունու միւշահէտէ իթ-
տիկինտէն , գաշլարը չաթըլար , վէ տէրհալ ֆիքրինտէ
չիւպհէ հասըլ օլտու իսէտէ , արգատաշընա հիւ պիր շէյ
պէեան իթմէտի : Հալ պու թի , քէնտի արապալարը , էլլի
մէթրօ գատար եօլ գաթթ իթմիւշ օլտուղու հալաէ , Օվիտ ,
արգասընա տէօնտիւ , վէ արգատարի քիւչիւք պիր բէնչի-
րէտէն պագմասընտա , զիքր օլունան արապանըն , հէնուզ
քէնտիլէրինի թէագիպ իթմէքտէ օլտուղունու , ֆէնէրլէրին
ըշըղընտան անլատը :

Բօլ . - Ֆագաթ , սէնտէ պիր հալ կէօրիւեօրում , սէ-
պէպի նէ տիր :

Օվիտ . - Հիւ պիր շէյ եօգ տուր :

Բօլ . - Էնտիշէ իշինտէ զանն օլունուեօրսուն :

Օվիտ . - Նէ զարիպ սէօղ . . . Էնտիշէ իշինտէ զանն օ-
լունմագլըղա նէ սէպէպիմ վար տըր :

Օլ էսնատէ , մէրգումլար Նէօյի ճատտէսինտէ պու-
լունուեօրլար իտի :

Սօլիվօ , ֆիքրինտէն ,

— Եանըլըպ եանըմատըղըմը չիմտի անլարըմ , տէյի
տիւչիւնտիւ , վէ քէնտիսիլէ արապաճընըն իսկէմլէսի արա-

սընտա պուլունան ճամլւ էնտիրիպ , արապաճըեա - Պու ճատ-
տէեի թէքըլէ , սօլա սարըն , վէ թէքն նամ մահէլլէ կիտին ,
տէտի :

Քօլ . - Լաքին , եօլումուղու նիշին թէպտիլ իտիեօրուղ :

Օվիտ . - Պիր աղտան անլաթըրըմ :

Արապաճը մէղքիւր էմրէ իթաաթլա , եան պիր սօգադ-
տան , թէքն նամ մահէլլէ աօղրու արապասընը սիւրտիւ :

Օվիտ , զիքը իթտիկիմիղ ուփագ բէնչիքէեէ կէօղիւնիւ
վազ իտիպ , գըրմըզը ֆէնէրլի արապանըն , հալէա , եիկիրմի
ստըմ ուղագտան , քէնտիլէրինի թաագիպ իթտիկինի կէօր-
տիւկիւնտէ , տիչլէրինի որդարագ ,

— Ահ , հայլազ , տէտի :

Քօլ . - (Լէհճէսի սօլարագ .) Պիզի թաագիպ իտէն մի
վար տըր . . . տիմէք օլուր քի , զամմաղլանմըչըզ . . . արթըզ-
սէլամէթիմիղ գալմամըչ տըր :

Օվիտ . - Միւթմէյին օլ , սէնճէ պիր շէյ եօգ տուր : -
- Թաագիպ իտիլէն եալընըզ պէնիմ : - Ֆապրիդանըն եագը-
նընտա կէօրտիւկիւմիւղ արապա , պէնի պէքլէեօրտու . . .
Մասլէն մէյտանընտան եօլա չըգտըղըմտան պէրու , օա-
րապա պէնի թաագիպ իթմիչ օլմալը տըր . . . Արգամտան
կէլէն քիմ օլտուղունու տա պիլիրիմ :

Քօլ . - Պիլլիրմիսին :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Քօլ . - Քիմ տիր :

Օվիտ . - Պիր գարը տըր . . . Էվվէթ , եալընըզ գըրգ-
սուեա գարչը եիւզ պին ֆրանգլա պահս իտէրիմ քի , պու
արապատա օթուրմիւչ օլան՝ պիր գարը տըր . հաթթա կիւզէլ
պիր գըզ , վէլ հասըլ , ախլէագը պօղուդ գատընլարտան տըր :

Քօլ . - Պունուն մանէասը նէ տիր :

Օվիտ . - Մանէասը շու տուր քի , Ամանտա Բէկամի իս-
մինտէ օլան վէ Պուալլը-Բուատա պէնիմլէ վագըթ կէչիրմիչ
պուլունան պու գարը , պէնիմ նէրէտէ իգամէթ իթտիկիմի ,
վէ պարօն տը Բէյսին սահիհէն քիմ օլտուղունու անլամագ-
լըղը ֆիքըրինէ գօյմուշ տուր :

Բօլ. — Էյ սէն, պու գարրտան գօրդմաեօրմուսուն:

Օվիտ. — Նի՛շին գօրդաճաղըմ: — Մէրդումէ պանա գարչը նէ՞ եաբապիլիլ: — Պունտան գաթինաղար, Օվիտ Սօլիվօնուն մահէլլի իգամէթինի պու կին տախի անշաեամաեաճադ տըր, դիրա Օվիտին թօրպասընտա թէրթիպ չօգ... Շիմտի պէն օնա պիր օեուն օյնաեւըմ քի, օ տա պէնիմ քիմ օլտուղումու իյիճէ անլասըն:

Բօլ. — Նէ՞ օեուն օյնաեաճադսըն:

Օվիտ. — Պիր աղտան անլարսըն:

Սօլիվօ, պու սէօզլէրի իրատ իթտիկի սըրատա, արգատաչընըն էսվապընը թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի:

39

Բօլ Հարման, գալընճա վէ աչըդ բէնկլի պիր բարտըսիւ, վէ եիւքսէք պիր շարգա կիեինմիշ օլուպ, Օվիտ տախի գօեու պիր բաթօ վէ եուվարլադ քէչէ պիր շարգա կիեինմիշ իտի:

Մալիւմիւմիւղ օլտուղու վէճճ իւղրէ, պու իքի շախսըն պօյլարը, հէման միւսավի իտի:

Օվիտ. — Արգատաշ, կէլ էսվապըմըղը թէպտիլ իտէլիմ: Սէն, շարգան իլէ բարտըսիւնիւ պանա վէր, վէ պէնիմքիլէրի տէ սէն ալ:

Օվիտին պու սըրատա իպրաղ իթտիկի սօղուդ գանլլլըդ, սախթէ Բօլ Հարմանա պիր տէրէճէեէ գատար սիւքիւնէթ քէսպ իթտիրտի, վէ տէրհալ, մէղքիւր էսվապ վէ շարգա թէպտիլաթը իճրա գըլլընտը:

Օվիտ, պու իշի կէօրաիւքտէն սօնրա, էօնտէքի ճամը եէնիտէն աշաղըեա էնտիրիպ, արապաճըեա տախի,

— Տօղրուտան տօղրու Օբէրա մէյտանընա կիտին, վէ

Կրանտ Օթէլ գահվէխանէսի բիշկեահընտա տուրուն , տէյի
էմր իյլէտի :

Արապահը . - Բէք իյի , միւսիւ :

Օվիտ . - (Բօլ Հարմանա խիթապ իտէրէք .) Սէն արա-
պատան աշաղըեա էն : - Ամանտանըն , սէնի կէօրտիւկիւնտէ ,
պէնի զանն իտէճէկինէ էմինիմ : խուսուսիյլէ բէք եազընընտա
պուլունմատըղընը միւշահէտէ իթմէքլէ , վէ էսվապընտան
ալտանմազլա , սէնին արգանտան կիտէճէք տիր : - Պու միւտ-
տէթ զարֆընտա , պէն տէ թաամըմըզը ըսմարլամաեա կի-
տէրիմ :

Բօլ . - Նէրէտէ :

Օվիտ . - Պրէպանըն լօգանթասընտա :

Բօլ . - Փագաթ , արապատան աշաղըեա էնտիկիմտէ ,
նէ՞ եաբաճաղըմ :

Օվիտ . - Ըջըզը պիր գահվէխանէեէ կիտիպ օթուրուր-
սուն քի , օ գըզ , սէնին եիւզիւնիւ կէօրսիւն , վէ եանըմըշ
օլտուղունու անլասըն : Գահվէխանէտէ պիր շէյ իշէրսին ,
վէ Ամանտանըն արապասը եօլունա տէվամ իթտիքտէն սօն-
րա , կէիպ պէնի պուլուրսուն :

Բօլ . - Թէմամ :

Օվիտ , իւշիւնճիւ տէֆա օլարագ , արգասընա տէօնիւպ ,
գըրմըզը ֆէնէրլի արապաեը , պու տէֆա հէր վագըթտան
զիեատէ կէօրէպիլտի , վէ կիւլէրէք ,

— Էվլէթ . . . էվլէթ . . . արգամըզտան կէլ , պէնիմ
մինիմինի բիլիճիմ . . . լաքին , օն տագըղատան , նէ՞ սուրաթ
քէսպ իտէճէկինի կէօրմէքլիկի հագըգաթէն մէրագ իթմէք-
տէեիմ , տէտի եավտշ սէտա իլէ :

Մէղքիւր իքի արապա , Թէրն նամ ճատտէեէ չըգ-
տըգտան սօնրա , էրէյիճէ սիւրաթը հարաքէթլէ Սէնթ-Օ-
նօրէ վարըշընա էնմէքտէ իտիլէր :

Օվիտին արապասը պուլվարլարա մուվասըլէթլէ , ազ վա-
գըթտա Օբէրա մէյտանընա եէթիշտի , վէ գըրմըզը ֆէ-
նէրլի արապա իսէ , էօնտէն կիտէն արապաեը ասլա զայպ
իթմէմէքտէ Կտի :

Պիրինճի արապա տուրտուղու կիպի, իբրինճի տախի տուրտու, վէ Սօլիվօ սօն տէֆա արգասընա աթֆը նազար իթմէքլէ, տէրունինտէ Ամանտանըն օթուրմուշ օլտուղունու զանն իյլէտիկի արապանըն տուրմուշ իտուկինի միւշահէտէ, վէ Բօլ Հարմանա, չէօյլէ պէեան իյլէտի.

— Զարուգ արապատան աշաղըեա էն, վէ սըրթընը մատմուլաղէլէ տօղրու չէվիրէրէք, դահվէխանէեէ կիր, վէ արգա թարաֆտա օթուր:

Բօլ Հարման, մէգքիւր թալիմաթա նօգթասը նօգթասընա իմթիսալ, վէ վուգուլաթ, Օվիտին քէչֆ իթտիկի իւզրէ ճէրեան իյլէտի:

Շէօյլէ քի, Տիւշմէն, թաագիպ իթտիկի շախսըն նէ' էսվապ կիեինմիշ օլտուղունա տիգզաթ իթմիշ իաուկինտէն, սիեահ բալթօ վէ եուվարլագ քիւչիւք շաքգա կիեինմիշ օլան Բօլ Հարմանըն արապատան աշաղըեա էնտիկինի կէօրտիւ կիւնտէ, պունու, պարօն տը Բէյա զանն իլէ, արապածըսընա խիթապէն,

— Եէրինիզտէն գըմըլտանմաեըն... տիկէրի' իսթէտիկի մահէլլէ կիտէպիլիր, պէնիմ գօլլատըղըմ պու տուր, տէյի պէեան իյլէտի:

Զաթէն Օվիտին բաքիպ օլմուշ օլտուղու արապա, սիւրաթլէ օրատան հարէքէթ իտիպ, ազ վագըթտա նապէտիտ օլտու:

Սապըգ ժագ Կարօ, պիր միւտտէթ, տիկէր արապալարըն արասընտա դայպ օլտուգտան սօնրա, պազը կազ պօրուլարընըն պիլլօր կլօպու ալթընտա վագ իտիլմիշ օլան պիր մասանըն եանընտա օթուրտու:

Բօլ Հարմանըն օթուրտուղու մահէլլ, Օբէրա մէյտանընըն վէ պինապէրէն Բաուլ Տիւշմէնին դարչըսը օլուպ, Բաուլ, մէրգումու կէօրտիւկիւնտէ, իզհարը հիտտէթ իյլէմէքտէն քէնտիեի թուլթամատը, վէ քէնտի քէնտիեէ, շու սէօգլէրի սէօյլէտի.

— Շաշգըն կիպի ալտանտըմ... Պու առէմլէր քէնտիլէրինի գօլլամագտա օլտուղումու անլաեարագ, էսվապլա-

բընը թէպտիլ իթտիւէր . . . Ա՛հ, հայտո՛ւտ, ալշա՛գ Օվիտ Սօլիվօ . . . տէտի :

Մէրգում, պիր դաչ սանիւե գատար մէյուսիւեթ վէ գաթը իւմիտ տէրեասընա միւսթադրադ օլուպ, պատէհու քէլամընա տէվամ պիրլէ,

— Պու ագշամ, հէր իւմիտ մահվ օլտուգտան պաշգա, իշինտէ ֆարգընա վարըմըլ օլտուղունտան, պունտան պէօյլէ քէնտիւէրլինի կէօղէթլէեհէքլէրի կիւն կիպի աշիքեար տըր . . . իմտի, շիմտի նէ՞ եարմագ լաղըմ տըր, տէտի,

Տիւշմէն, թապիւեաթիլլէ պու սիւալինէ պիր ճէվապ պուլամանեարագ, քէնտիսլինի Տամ սօգաղընա կէօթիւրմէսլինի արապաճըսընա էմր իյլէտի :

Մատմուսաղէլ Ամանտա, սապըրսըղըղլա մէրգումա պէքլէեօրտու :

Մէզպուրէ, մէրգում տէլիգանլընըն մահղունէն ալտէթինի կէօրտիւկիւնտէ, շայեանը թէէսսիւֆ պիր վագըա վուգու պուլմուշ օլտուղունու անլատը, վէ սէպէպի մահղունիւեթինի սիւալ իթտիկինտէ, Տիւշմէն, մուվաֆֆադըյեթսիղլիկինի հիքեանէ իթտի : Լաքին, կէնճ գատըն, շէրիքինն թէշէպպիւսիւ ասլա պաշա չըգամամըլ օլտուղունուն խապէրլինի ալտըղընա բաղմէն, կիւլմէքտէն քէնտիւեի թուլթամանընճա, Բաուլ, հիտտէթլէնիպ,

— Պու հիքեանէմ, սէնին իշին, կիւլտիւրիւճիւ պիր շէյմի զանն օլունուեօր, տէտի :

Մամնտա . = Վագաա թէշէպպիւսիւնիւն մուվաֆֆադըյեթսիղլիկի մուճիպի թէէսսիւֆ խէտէ, լաքին զարիպ վէ կիւլտիւրիւճիւ օլմագտան տալի խալի տէյիլ տիր :

Տիւշմէն . = Հալպուքի շուրաեը տիւշիւն քի, պունտան պէօյլէ անլէր, քէնտիւէրլինի կէօղէթլէեհէքլէրիւտէն, պուեօլտա պիր ֆըրսաթ, պիր տահա զուհուրա կէլմէեհէք տիր :

Մամնտա . - Բի՛մ պիլիր . . . շիմտիլիք սապըրըլ օլմագլաղըմ տըր : -Մէրգումլար, սըգ սըգ կէօրիւշիւեօրլար, պունուն իսպաթընը կէօրտիւք . . . պիղճէ, պաշլըճա էլղէմ մատտէ պու տուր . . . իմտի, մուլթլագա պիրիպիրինի թէք-

րար կէօրէճէքլէր տիր . . . սէն , նէղարէթտէ տայիմա դու-
սուր իթմէմէլիսին :

Տիւշմէն . - Ֆադաթ , անլէր տէ թէտապիրի իհթիեաթ-
քեարանէ իթթիխազ իտէճէքլէր տիր :

Ամանտա . - Էօյլէ իսէ , սէնտէ մահիրանէ պիր թէտապիր
տիւշիւն :

Տիւշմէն . - Նէ՞ տիշիւնէեիմ :

Ամանտա . - Պէն նէ՞ պիլէեիմ . . . պու պապտէ պիր
չարէ արամալըօրն . . . Օ հայլազ զանէթ գուրնազ վէ հիյ-
լէքեար տըր . իմտի , ծնտան տահա զիեատէ գուրնազ վէ
հիյլէքեար օլմադ կէրէք տիր :

Տիւշմէն , հիտտէթ ու զազապ ալէամէթի իզհար իյլէ ,

— Եարընտան պէտ իլէ , քէնտիլէրինի եէնիտէն գօլլա-
մաեա պաչլաեաճաղըմ , տէտի :

Ամանտա . - Եարըն հիչ պիր շէյ եարամազօրն , չիւնքի
բազար օլտուղունտան , պիրիպիրինի կէօրմէզլէր : Պինապէ-
րին օլ խուսուստա եօրուլմադ պիհուտէ տիր : Պանա գա-
լըրսա , եարըն Պուա-լը-Բուաեա կիթսէք նա՞սըլ օլուր :

Տիւշմէն . - Պէնիմտէ արզում օ տուր : - Կիւնիւմիւզիւ
կէչիրմէք իչին , պիր շէյ եարամադ լաղըմ օլտուղու հալտէ ,
եարընքի կիւնիւմիւզիւ , Պուա-լը-Բուատա կէչիրիրիլ : - Ան-
լաեօրսուն ա՛ , տիւշմէնի միւշթէրէքիմիզին մահէլի իգամէ-
թինի էօյրէնմէտիքճէ , աալա իսթիրահաթ իթմէեէճէեիմ : -
Աճապա , մէրգում , շու Բօլ Հարման իլէ նէ՞ կիպի շէյթա-
նի պիր թասափվուրտա պուլունուեօր :

Ամանտա . - Սանա զաթէն սէօյլէտիմ , պէլքի տիկէր
պիր ճինաեէթ թէրթիպ օլունուեօր , լաքին հիչ օլմազսա
օ ճինաեէթին էօնիւնիւ ալմալըեըզ :

Պաթինեօլ պուլվարընտա քիւչիւք պիր լօգանթատա
թաամ իթմէկէ կիթմէք իւզրէ , Տիւշմէն իլէ մատմուազէլ
Ամանտա միւքեալէմէլէրինի գաթթ իթտիլէր :

Բօլ Հարման տախի իըզմէթինի կէօրտիւքտէն սօնրա ,
Պրէսլան լօգանթասընա ազիմէթլէ , օրատա շէրիքիլէ
պուլըլըտուղունտա , Օվիս , Բօլա խիթապէն ,

— Էյ նա՞սըլ, հագգըմ՝ օլտուղունա իսքեաթ օլտու՞ն մու, տէյի սիւալ իթտի:

Քօլ. — Էվվէթ, թէմամիյլէ հագգըլ օլտուղունու, թաա տիգ իտէրիմ:

Օվիտ. — Օնտան սօնրա, գըրմըղը ֆէնէրլի արապա նէ՞ օլտու:

Քօլ. — Պէն, ըշըղըն գարչըսընտա օթուրուր օթուրմաղ, կիթտի, նապէտիտ օլտու:

Օվիտ. — Տէմէք օլուր քի, մատմուաղէլ Ամանտա թէ- չէպպիւսինտէ մուվաֆֆադ, օլամատը, ֆաագաթ պու խուսուս իքիմիզ իչին տախի պիր տէրս օլսա, սէզա տըր:

Քօլ. — Սահիհէն, սէնին պու գարլտան գօրգմաեա սէ- պէպին եօգմու տուր:

Օվիտ. Սսլա գօրգու՞մ օլմատըղընը սուրէթի գաթիե- տէ սանա անլաթ տըմ: — Ամանտա, ահմագ պիր գըզ տըր... Գէնտիսինի մահվ իտէճէք սուրէթտէ, եէտիմտէ, քէնտիսինէ գարչը տէհէթլի պիր սիլահ պուլունտուղունու էլպէթթէ խաթըրլաեաճագ տըր... Իմտի, արթըգ պու խուսուստա տիւչիւնմէերիպ, թաամըմըղը իտէրիմ:

Պէօլէճէ իշպու իքի ալչապլար, սուֆրաեա օթուրուպ, Սօլիւթ թարաֆընտան սիբարըշ օլունան ալէա թաամլարը միւրէմմէլ սուրէթտէ թէնավիւլ իթտիլէր, վէ եարը կիճէ սուլարընտա եէկտիկէրինտէն այրըլարագ, հէր պիրի քէնտի թարաֆընա կիթտիլէր:

Օվիտ, Գլիչի ճատտէսինէ կիթմէքլէ պէրապէր, արգա- սընտան քիմէսնէ կէլիպ կէլմէտիկինէ թէէմին օլմագ իւղըրէ, պիտտէֆաթ արգասընա տէօնտիւ, վէ մահէլլի իգամէթի- նէ մուվասըլէթ իթմէք իչին, բէք չօգ եօլլարտան միրուր իյլէտի:

Մէրգում, Ամանտատան տսլա գօրգուսու պուլունմա- տըղընը թէէմին իթմիշ օլմասընա ըաղմէն, մէզպուրէնին քէնտիսի ալէյհինտէ էֆքեարը ինթիգամճուեանէ իլէ մութ- թաաըֆ օլտուղունու ըանա պիլտիկինտէն, բէչինի պըրագ- մամագտա օլտուղունու կէօրմէքլէ, միւպհէմ պիր էնտիչէ

վէ իղթիրապ հիսս իյլէմէքտէ , վէ քէնտի քէնտիսէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի ,

— Պուրատան հարէքէթիմ ղէմաննա տէկին , մէրգու-
մէնին բլանլարընը ճըլգ չըգարմադտա բէք չօգ միւշքիւլաթ
չէքմէեէճէեհիմ , լաքին , շու աղիմէթ թասավլուրումուն հա-
գիգէթէն ագիլանէ , միւթէպասիրանէ , վէ հէր հալտէ էլ-
գէմ պիր շէյ օլտուղունու շիմտի իյիճէ անլաեօրում : Պիր
քէրլէ Պուէնօս-Այրէսէ պասթը գատէմ իտէր իսէմ , մա-
լիք օլաճաղըմ պէշ երիզ պին ֆրանգ իլէ բէք միւնասիպ
սուրէթտէ եաշաեապիլէճէեհիմ , վէ քիմնէտէն գօրգմանա-
ճաղըմ : — Ֆիրվագը , արթըգ թէգաիւտէ չըգմագլըղըմ , պէն-
ճէ բէք խայրըլը տըր : Պու սանէտէ իհթիեարըլըգ վազթըմը
սաատէթ վէ ըիֆահիյեթ իւզրէ կէչրէպիլիրիմ :

Իրթէսի կիւն , Օվիտ , կիւճ հալ իլէ եաթաղընտան գալ-
գըպ , հէր վագըթքի լօգանթասընտա թաամ իթմէք իւզրէ ,
անճագ էօյլէտէն ազ էվվէլ տիշարը չըգտը :

Մէրգում , սիբարըշ իթտիկի թաամլարըն կէթիրիլմէսի
վագթինէ տէկին կէչէն պօշ վագըթտա , սապահքի ղաղէ-
թալարը կէօզտէն կէչիրտի , վէ պիր կիւն էվվէլ , Թիւլը-
Դէօր սօգաղընտա վուգուա կէլէն քաշա տայիր մուֆասս
սալ պիր հիքեանէ օգուտու :

Փագաթ , պու հիքեանէ , հագըգէթի հալէ թէմամիյէ
մուվաֆըգ օլմանըպ , շէօյլէ քի , մէղքիւր հիքեանէեհի եաղ-
մըշ օլան ղաղէթանըն մուխպիրի , եա տօղրու մալիւմաթ ալ-
մըշ օլմատըղընտան , եախօտ , գաստէն հիքեանէսինի ղիեա-
տէ միւէսիր սուրէթտէ կէօսթէրմէք իաթէտիկինտէն , մէճ-
հուլ պիր չօճուգտան մաատա , էթմէքճիլիք իտէն պիր գա-
րընըն տախի քէրէվէթ ալթընտա պիւթիւն պիւթիւն էգիւ-
միշ օլտուղունու թէէմին իյլէմիշ իտի :

Օվիտ , թէպէսսիւմ իտիպ , քէնտի քէնտիսէ շու սէօղ-
լէրի սէօյլէտի :

— Էկէրչի հալաղատէմ Հարման , պու ֆըգրաեը օգուր-
սա , պու տէֆա խըղմէթիմ լաերգըլա կէօրմիւշ իտուկիմի
անլանարագ , պուլնտան պէօյլէ ըահաթճա ուեուեապիլիճէք

տիր : Ֆիլվագը , քերէվէթի տիւշիւրմէք խուսուսընտարի իճատում , պիրինճի մէրթէպէտէ պիր թասավլուր օլուպ , թասավլուրը մէգրիւրու մէհարէթլէ իճրա իթմիշիմ տիր :

Պատէհու Սօլիվօ , թաամընը իթտիքտէն սօնրա , պիր վագըթտան պէրու ֆէվգէլատէ արղուլէմէքտէ պուլունտուղու գումար օեուկունունա տէվամ իթմէք իւղրէ , պիր գումարխանէեէ աղիմէթ իյլէտի :

* * *

Րաուլ Տիւշմէն վէ մատմուաղէլ Ամանտա , սապահ-լաերն , էրքէնճէ , Պուա-լը-Րուաեա կիթմիշ իտիլէր :

Էթիէն Գասթէլտէ , մալիւմիւմիւղ օլան խաթթը հարէ-քէթէ սալիք օլարագ , մէրգումլարըն օթուրմուշ օլտուգլարը այնի գաթարա քէնտիսի տաթի օթուրմուշ օլտուղու հալտէ , ըսթասիօնտա աշաղըեա էնտի , վէ Ամանտա իլէ Տիւշմէնին , անճագ պիր դաշ ատըմ գատար քէնտի իլէրիսինտէն եիւրիւմէքտէ օլտուգլարընա շիւպհէ պիլէ իթմէեէրէք , ահէսթէ սուրէթլէ , Ավէլարըն Կուլաշտուլարը Դահէլ նամիլլէ մատուֆ օթէլէ տօղրու կիթմէկէ պաշլատը :

Րէսսամը մէրգումուն աճէլէ իթմէկէ հիշ պիր սէպէպի պուլունմատըղընտան , Սէն նէհրի սահլիլինտէ վէ Պուա-լը-Րուա ճիվարլարընտա կէօրտիւկիւ շայեանը թէմաշա մահէլլէրի սէյր իտէրէք , հայրան օլմագտա իտի :

Մէրգում , քէնտինին սանաաթճա թէմաշաընա տէվամ իթմէքտէ օլսուն , պիղ , Ամանտա իլէ Րաուլուն արգասընտան կիտէլիմ :

Օլ էսնատէ , նէ' մէրգում վէ նէ' մէրգումէ , սախթէ պարօն տը Րէյսի , եախօտ Օվիտ Սօլիվօեու տիւշիւնմէքտէ օլմահըպ , իքիսի տաթի մէսէրրէթլի հալտէ պուլունմագտա իտիլէր :

Օթէլին իըզմէթճիսի Մատլէն , պունլարը իսթիգպալ իտէրէք , վէ քէյլիւլէրէ մախսուս գապա սուրէթտէ կիւլէրէք ,

— Օ՛, խօշ կէլտինիդ . . . իշթէ կէօրտինիւզ միւ սիզ , մէրտ Բարխիլէրաէն իմիշսինիզ քի , լաեըգըյլա պէսլէնտիկինիզի վէ գայըըլտըղընըղը ունութմաեօրսուոնուղ . . . Մատամ սիզի կէօրտիւկիւնտէ , Ֆէվգէլատէ մէմնուն օլաճագտըր : — Էյ միւսիւ Բաուլ , պիզի թէրք իթտիկինիզտէն պէրու , նա՛սըլսընըզ , իյիմիսինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Տիւղմէն . — Բէք իյի , դըղըմ : Քէմիլքլէրիմի էգէճէք տէրէճէտէ տիւչար օլտուղու՛մ տէհչէթլի դազանըն եալընըղ խաթըրէսի դալմըշ աըր :

40

Պէսլէմէ . — Միւսիւ Բաուլ , իւշ կիւնտէն պէրի տիր , պուրատա , սիզին հագգընըղտա էքէյիճէ պա՛հս օլունտու :

Տիւղմէն . — (Թէաճճիւպլէ .) Պէնիմ հագգըմտա պա՛հս մը օլունտու :

Պէսլէմէ . — Էվվէթ :

Տիւղմէն . — Քի՛մ պահս իթտի :

Պէսլէմէ . — Խասսէթէն սիզի կէօրմէք իչին կէլմիշ օլան պիր միւսիւ , հաթթա սիզի պուլամատըղընտան տօլպեը տա զիեատէսիյլէ սըգըլտը :

Տիւղմէն . — (Իզթիրապ իլէ .) Պէլքի Տիժօնտաքի ամուճամ տըր :

Պէսլէմէ . — Քի՛մ օլտուղունու պիլմէմ : Կէլէն զաթ , եալըճա պիր քիմսէ իտի , վէ բալթօսունուն տիւյմէսի եէրինտէն տէ , գըրմըղը պիր շէրիտ պուլունմագտա իտի :

Տիւղմէն . — Օ հալտէ , ամճամ տէյիլ տիր :

Պէսլէմէ . — Փագաթ հէր հալտէ սիզի կէօրմէք իսթէեօր-

տու , վէ Բարիստէ , սիղին , եախօտ մատմուազէլին մահէլլի
իգամէթինիղի սօրտու :

Ամանտա . - (Լէհճէսի զիեատէճէ սօլարագ .) Վա՛յ , պե-
նիմ մահէլլի իգամէթիմի տէ՞ մի սօրտու :

Պեպիմէ . - Էվվէթ . . . պունտան պաշգա , պիր տիկէրի-
նին ատրէսինի տահա սիւալ իթտի :

Ամանտա . - Ինիմին ատրէսինի :

Պեպիմէ . - Մ . պարօն տը Բէյսին ատրէսինի :

Բաուլ վէ մաշուգէսի , իգթիրապ ու էնտիլէ իլէ եէկ-
տիկէրինէ պագըշտըլար : Պատէհու , Սմանտա , հէեհճանըն-
տան նաշի աիթրէմէքտէ պուլունան պիր սէտա իլէ ,

— Պու միւսիւ նէ՞ վագըթ կէլտի , տէյի սիւալ իթտի :

Պեպիմէ . - Մ . Բաուլուն ազիմէթինին իրթէսի կիւնիւ :

Բաուլ . - Իշթէ պու զարիպ . . .

Ամանտա . - Էվվէթ , հագըգէթէն զարիպ օլտուղունու
պէն տէ թաստիգ իտէրիմ :

Բաուլ . - Պու զաթ նա՞սըլ առէմ իտի :

Պեպիմէ . - Բիպարտան պիր զաթ իտի , Ֆագաթ , Մ . տը
Բէյսէ պէնգէմէեօրտու . . . պունտան գաթինազար , պարօն
տը Բէյստէն տահա զիեատէ պօշպօշաղ օլտուղունտան ,
սօնսուղ մալիւմաթ իսթէեօրտու :

Ամանտա . - Սիւալ իթտիկի ատրէսլէրտէն հիշ պիրի
քէնտիսինէ պիլտիլիլէպիլտի մի :

Պեպիմէ . - Եալընըլ պարօնուն մահէլլի իգամէթի պիլ-
տիրիլտի :

Ամանտա . - Պարօնուն մահէլլի իգամէթի սիղճէ մալիւմ
միւ իտի :

Պեպիմէ . - Էվվէթ , չիւնքի մատամըն տէֆթէրինտէ եա-
ղըմըլ իտի :

Ամանտա . - (Եալաշ սէտա իլէ Բաուլա խիթապ իտէ-
րէք .) Պահա իտէրիմ քի , մութլագ սուրէթտէ եանըլ պիր
ատրէս գայտ իթտիրմիշ տիր :

Յիւշմէն . - Պէնիմտէ էֆքեարըմ էօյլէ տիր :

Պու արա , պիր չան չալընմասըլա , Մատէն , քէնտիսի

իչին վուգու պուլան մեգրիւր տալէթէ իճապէթլէ, մերգու-
ման կէնճլէրին եանընտան մուֆարագաթա մէճպուր օլտու:

Ամանտա. — Պու ատէմ քիմ օլապիլիւր, վէ պիղտէն
նէ իսթէհէպիլիւր:

Տիւղմէն. — Պիլմէմ, վէ պու խուսուս՝ պէնճէ էսրա-
րի վէ իյղահը նագապիլ կէօրիւնտիւկիւնտէն, պէնի վէս-
վէսէտէ պըրագմագտա տըր: — Պունտա կէօղէ չարբան պիւր
չէյ վար իտէ, օ տախի արանմագտա օլտուղուսուղ տուր:

Ամանտա. — Գօրգուեօրմուսուն:

Տիւղմէն. — Պիւր աղ:

Ամանտա. — Պէն տէ պիւր աղ գօրգուեօրում: Հալ պու
քի պու մատտէ, պու կիւնքի էյլէնճէմիղտէն պիղի մէնն
իթմէմէլի տիւր: — Իմտի, հայտէ, օթէլին սահիպիսի նէղտի-
նէ կիտիպ, գահվալթըմըզ իչին իգթիղա իտէն շէյլէրի ըս-
մարլաեալմ:

Եարըմ սաաթ սօնրա, քէնտիլէրի իչին, պիւրինճի դա-
թըն պիւր օտապընտա պաղը թաամ հազըրլանտըղընտան,
իքի մաշուգ վէ մաշուգէ օրատա օթուրտուլար: Մատլէն
տէ, պունլարըն խըղմէթինէ թայեին գըլընտը:

Օլ էսնատէ էթիէն Գասթէլ, օթէլին պիւեիւք սալա-
սընտան իչէրի կիրտի, վէ օթէլճի գարը, մերգումու. թանը-
մագլա, թէպէսսիւմ իւղրէ քէնտիսինի գարչըլատը, վէ քէ-
լամա պիլ իպթիտաւր:

— Վա՛յ, միւսիւ, թէքրար պուրահը թէշրիֆ մի իթտի-
նիլ, տէտի:

Էթիէն. — Էվվէթ, մատամ, գահվալթը իթմէք իւղրէ
պուրահա կէլտիմ:

Էթիլճի. — Շիմտի սիլի խօշնուտ իթմէկէ չալըշըրըմ:
Գահվալթընըղը պուրատա մը, եօգսա պաղչէտէ մի իթմէք
իօթէրսինիլ:

Օթիէն. — (Պիւր մասա կէօսթէրէրէք.) Գահվալթըմը
շուրատա իթմէք իսթէրիմ:

Օթիլճի. — Բէք իյի... սուֆրանըղը պիղզաթ պէն թէ-
տարիք իտէրիմ:

Օթէլէի , սուֆլա պէզինի , թապագլարը , շիշէրի վէ սայիրէնի վաղ իթտիկի սըրատա ,

— Միւսիւ , արզունուզ վէճճ իւզրէ , Մ. պարօն տը րէյսի պուլտունուզ մու ,

Զքիեմ . — Շիւպհէսիզ պուլտում , անըն մահէլի իգա-
մէթինի պանա խապէր վիրմէնիդտէն տօլաեը սիզէ թէ-
շէքքիւր իտէրիմ . լաքին սիզ տէ , մատամ , Մ. րաուլ Տիւշ-
մէնին Պուա-լը-Րուատան ադիմէթինտէն սօնրա , մէրգում
հագդընտա պիր խապէր ալտընըզ մը :

Պու տէֆա օթէլէի դարը , էթիէնէ աթֆը նազար իտէրէք ,

— Տիմէք տիր քի , սիզ , Մ. Տիւշմէնի թանընօրսու-
նուզ , տէտի :

Զքիեմ . — Խա՛յր մատամ , ֆագաթ քէնտիսինի կէօր-
մէքլիկի արզու իթմէք իչին , բէք չօդ սէպէպլէրիմ վար տըր ,
վէ պէսլէմէնիզ , հագըն բազարլարտան պիրինտէ Մ. Տիւշ-
մէնին պուրաեա կէլէճէկինի պանա խապէր վիրմիշ օլտու-
ղընտան , մէրգումա րասթ կէլմէք իւմիտիյլէ , իշպու բազար
կիւնիւ պուրաեա կէլտիմ , վէ իւմիտիմ պաշա չըդանա տէկին ,
հէր բազար կիւնիւ կէլէճէքիմ :

Օթէլի . — Էօյլէ իսէ , պախթիեար օլտուղունուղու պէ-
եան իտէր իսէմ , խէթա իթմիշ օլմամ :

Զքիեմ . — Աճապա Մ. Տիւշմէն , հա՞նկը բազար կիւնիւ
պուրաեա կէլէճէկինի թահրիրէն սիզէ խապէր մի վիրտի :

Օթէլի . — Խա՛յր , պախթընըզըն եավէրլիկի , պունտան
չօդ զիեատէ տիր :

Զքիեմ . — Եօգսա պուրատա՞ մը տըր ,

Օթէլի . — Էվլէթ , միւսիւ . . . շու էսնատէ գահվալթը
իտիեօր , վէ օլմանտա թէնէզզիւհէ կիթտիքտէն սօնրա ,
էօյլէ թաամը իտէճէք տիր :

Զքիեմ . — Հագդընըզ վար տըր . բէք զիեատէ գըսմէթ .
լի օլտուղումա պէն տէ անխօրում , ֆագաթ Մ. Տիւշ-
մէն եալընըզ մը տըր :

Օթէլի . — Խա՛յր , միւսիւ , թանըտըղը պիր գատըն ի-
լէ պէրապէր տիր :

Դժբիւն . - Պէսպէլլի մատուղէլ Ամանտա օլմալը :

Օրէյճի . - Թա՛ քէնտիսի , միւսիւ . . . մատուղէլ Ամանտա զաեթ տիպէր պիր գըզ տըր :

Պու ալա էթիէն Գասթէլին տօտագլարընտա , մէսէր-րէթինտէն նաչի պիր թէպէսսիւմ էսէրի հուսուլէ կէտի , վէ պատէհու օթէլճի գարը , շու վէճհ իլէ քէլամընա տէ-վամ իյլէտի :

— Էկէրչի իսթէրսէնիզ , միւսիւ , Մ . Տիւշմէն իլէ կէօ-րիւշմէք արղուսինտէ պուլունտուղունուղու քէնտիլէրինէ խապէր վիրէեիւմ :

Դժբիւն . - Շիմտի խապէր վիրմէեին . . . Դօյվէրին գահ-վալթըլարընը իթսինլէր : Անտէն սօնրա , քէնտիլէրիլէ կէօ-րիւշմէքլիկի արղու իյլէտիկիմի պիտիրմէնիզի ըհճա խտէրիւմ :

Օթէլճի գարը թէվաղու իթտի , վէ ըհսսամ տախի քէն-տի գահվալթըսը իչին պազը շէյլէր սիւրարըշ իթտիքտէն սօնրա , քէմալը իշթիհա իլէ թէնաովիլէ պաշլատը :

Եարմմաաթ սօնրա , Մատէն , խըղմէթ իթտիկի կէնճ-լէրին իհթիեաճաթը իչին տէսթիեահա կէլմէեէ մէճպուր օլտուղունտան , սալատա սուֆրալարըն էօնիւնտէ օթուր-մուշ օլփն պիր չօգ էշխասա աթֆը նազար իլէտիկինտէ ըհսսամը կէօրտիւ , վէ իզհարը հայրէթլէ տէրհալ Ամանտա իլէ Բաուլուն պուլունտուղլարը օտաեա ավտէթինտէ , մէր-գումանըն օտասը գաբուսունտան սիւրաթլէ կիրիպ ,

— Միւսիւ , մա՛տամ , օրատա տըր . . . տէտի :

— Քիւմ , տէյի իքի կէնճլէր պիրլիքտէ սիւալ իթտիլէր :

Պըզմէքճի գըզ . - Իւշ կիւն էվվէլ , Մ . Տիւշմէնի կէօ-րմէք իւզրէ կէլմիշ օլան զըրմըղը գօրտէլալը միւսիւ :

Բաուլուն վէսվէսէլէրի , եհնիտէն ֆիքրինի իսթիլա ի-տէրէք ,

— Պէնիւմ հագըըմտա մալիւմաթ իսթէտի՝ մի , տէյի սիւալ իթտի :

Պըզմէքճի . - Պիլմէմ , միւսիւ , եալընըղ քէնտիսինի կէօ-րտիւմ :

Տիւշմէն . - Հա՞նկը թարափտա պուլունուեօր :

Ծրդմեք՝ - Պիւսիւք սալատա օլուպ , օրատա դահ-
վալթը իտիւօր :

Ամանտա . - (Բաուլա) Հայտէ աշաղը էն , վէ քէնտին
կէօրինմէքսիղին տիգգաթ էթ , պագալըմ քէնտինի թանը-
բօրմուսուն :

Տիւլմէն . - Բէք իյի :

Բաուլ , հէմ մէրագընտան վէ հէմ դօրգուտան թահ-
րիք օլունարագ , աեաղա գալգաթ :

Ծրդմեք՝ զըգ . - (տիշարը չըգարագ) Տէսթկեահըն թա
եանընտաքի մասատա օթուրմուշ աուր :

Տիւլմէն , սէսիղճէ աշաղըեա էնէրէք , պիւսիւք սա-
լանըն ճամէքեանը դարուսու եագընընտանէրտիվէնին ալթ
գաթընա վաալը օլտու :

Եալընըզ ըէսսամը մէրգումուն տիւլմէ մահէլլինտէ
գըրմըղը չէրիա պուլունտուղունտան , պու պապտէ ասլա
եանըլըզ գապիլ օլամաղ իտի :

Բաուլ , պիր գաչ սանիեէ գատար էթիէն Գաթէլի
թէտգիդ վէ թէճէստիէստէն սօնրա , Ամանտանըն նէզտինէ
ալտէթ իթտիկինտէ , մէրգումէ , տիթրէեէրէք ,

— Էյ նէ՞ խապէր , քէնտիսինի թանըբօրմուսուն , աէյի
սիւալ իթաի :

Տիւլմէն . - Խայր , թանըմնեօրում , լաքին զանն իթ-
տիկիմ գատար դօրգմաեա սէպէպ օլմաաղընա էմինիմ :

Ամանտա . - Նէտէ՞ն գօրգուեօրտուն

Տիւլմէն . - (Սէսինի եավաչլաթարագ) Բօլիս աաէմի
օլմասընտան գօրգուեօրտում :

Ամանտա . - Պէն տէ օնտան գօրգուեօրտում , փագաթ
չիմտի ըահաթլանարմ :

Պու առա խըզմէթճի գըզ իչէրի կիրմէքէ ,

— Միւսիւ , օ ղաթը թանըբօրմուսունուղ , տէյի սիւալ
իթտի , վէ մէրգում տէլիգանընըն , ըէսսամը թանըմատը-
ղը ճէվապընը ալտըղընտա ,

— Էկէրչի սիղին պուրատա պուլունտուղունուղու ա-
ն-
լար , վէ սիղի կէօրմէք նիեէթինտէ պուլունուր իտէ , քէն-

տիսինքն նէ՞ ճէվապ վերմէք լազըմ տըր, տէյի իւլվէթէն սիւալ իթտի :

Բաուլ, պու սըրատա թէրէտտիւտ կէօսթէրմէքտէ օլտուղունտան, Ամանտա, տէրքեար օլան ճէսարէթիյլէ,

— Աճայիւպ, պիզի եէնէճէք տէյիլ տիրա՛ . . . էօյլէ պիր նիսէթ իպրազ իթտիկինտէ, տօղրուտան տօղրուեա քէնտիսինի եօգարը չըգարընըզ, Մա՛տլէն տէտի :

Ծըզմէքճի գըզ. — Բէք իյի, մա՛տմուաղէլ :

Մէրգուման կէնճլէրին գահվալթըսը էլան տէվամ իթմէքտէ իքէն, պիր չան չալընըպ, խըզմէթճի գըզ աչաղըեա չաղըլտը, վէ օթէլճի գարը, մէրզումէ գըզա խիթապէն,

— Մ. Տիւշմէն գալվալթըսընը պիթիրտի մի տէյի սիւալ իթտի :

Ծըզմէքճի. — Էվվէթ, մատամ, պիր աղտան օտալարընա գահվէլէրինի կէօթիւրէճէյիմ :

Օթէլճի. — Իմտի, պիւյիւք սալատա, պիր զաթ, պիր միւսիւ պուլունուպ, քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէքիկի արզու իթտիկինի խապէր վիրին :

Մատլէն, էթիէն Գասթէլէ պիր աթֆը նաղար իթտիքի, պու արա, գահվէսինի պիթիրմէքտէ օլտուղու հալտէ, ճէրէեան իտէն մուհավէրէեի տինլէեօրաու :

Ծըզմէքճի. — Բէք իյի, մատամ, կիտիեօրում :

Մատլէն, տէրհալ իքի կէնճլէրին օտասընա չըգըպ, վազիֆէսինի իճրա իթտի. Ամանտա տախի մէրգումէեէ խիթապէն,

— Գը՛զըմ, նի՛չին տիւչիւնիւեօրսունուզ : Զաթէն օ միւսիւեիւ եօգարը չըգարմանըզը պիր ազ էվվէլ պէն սիզէ սէօյլէտիմ, տէտի :

Մատլին, թէքրար աչաղըեա էնտիկինտէ, մատմուաղէլ Ամանտա, Բաուլա խիթապէն,

— Պագաթ էֆէնտիմ, սէն տէ քէնտինին էրքէք օլտուղունու պիր ազ կէօսթէրսէնէ : — Պագսանա պիր քէրրէ շու հալինէ, պիր բօլիս գօմիսէրիյլէ ալթը նէֆէր ժանտար :

մա սէնի տէրտէսթ իթմէքլիկէ կէլմիշէր կիպի , լէհճէն
ֆէվդէլատէ սօլմուշ , տէտի :

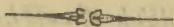
Տիւշմէն . - Պիլմէմ նի՛շին , ֆադաթ ֆիքրիմէ էօյլէ կէ-
լիեօր քի , պէնիմիէ կէօրիւշմէք իսթէեէն շախս , ուզուր-
սուզլուգ ալէամէթինի միւտէլիլ տիր :

Ամանտա . - Նէ՞ օլտուղունու պիր աղտան անլարըղ :

Օ արա , էթիէն Գասթէլ , Մատլինին ըհհպէրիկիյլէ ,
վէ շարգասընը էլինատէ թութարագ , օտանըն գարուսունտա
զաշիր օլտու :

Խըզմէթճի գըզ , օրատան չէքիլիպ , գարուեու տախի
գարատըղընտա , ըհսսամ սէլամ վիրտի :

Ամանտա վէ Բաուլ տախի իսկէմիշէրինտէն գալղըպ ,
մէրգումա գարշըլըգ սէլամ վիրտիլէր :

41

Եթիէն . - Մա'տամ վէ միւսիւ , իշպու սուրէթի զալի-
պէտէ վուգու պուլան հարէքէթ վէ մուամէլէմտէն տօլայը
ումարըմ քի պանա աֆվ իտէրսինիզ : Արզում , Մ . Տիւշմէն իլէ
պիր դաշ տագըղա գատար կէօրիւշմէքտէն իպարէթ տիր :

Քաուլ . - Միւսիւ , օլ խուսուստա պանա խապէր վէր-
տիլէր . հաթթա պուրաեա թէշրիֆ իթմէնիզ իշին թարա-
ֆըմտան սիզէ ըհճա իտիլմէսինի տէ թէնպիհ իթմիշ իտիմ :

Եթիէն . - Իմտի , միւսիւ , զաթընըղ իլէ պիր աղաճըգ
կէօրիւշէպիլիւրմիհիմ :

Քաուլ . - Շիւպհէսիզ կէօրիւշէպիլիւրսինիզ , միւսիւ ,

էթիէն , մանէատար պիր թարղտա մատմուազէլ Ա-
մանտաեա աթֆը նազար իյլէտի , վէ Բաուլ , պու պագը-
շըն մանէասընը անլաեարագ ,

— Մատմուհազէլտէն կիզլէեհէճէք հիչ պիր էսրարըմ պուլունմատըղընտան , անըն հուզուրունտա իֆատէնիզի պէ-
եան իտէպիրսինիզ , տէտի :

Բէսսամ թէվազու իթտիկինտէն , Ամանտա , մէրգուամա պիր իսկէմլէ ուզաթտը , վէ էթիէն պու իսկէմլէնէ օթուր-
տուգտան սօնրա , Բաուլ Տիւշմէնին , հէեհէճանը շէտիտ ի-
շինտէ միւսթազրադ պուլունտուղունու կէօրմէքլէ ,

— Միւսիւ , պէնիմ պուրատա վիճուտում , զալիպա սի-
զի ալթիւսթ իտիեօր : Հալպու քի , թէլաշ իտէճէք հիչ պիր
սէպէպ եօգ տուր : Իմտի , րէճա իտէրիմ , քէսպի սիւքիւ-
նէթ իտին : Սիզէ սէօյլէեհէճէկիմ վէ խապէր վիրէճէկիմ հէր
նէ տախի օլտա , պանա պիր տիւշմէն նազարըյա պազմա-
եըպ , իլլա պիր մուսվէնէթէ իհթիեաճընը օլտուղունտա ,
մուսվէնէթէ հազըր պուլունան պիր քիմնէ նազարըյա
պազմանըղը րէճա իտէրիմ , տէտի :

Պու սէօղլէր , Տիւշմէնի միւսթէրիհ գըլաճադ եհրտէ ,
վէսվէսէլէրինի տահա զիեատէ արթըրսըղընտան , ճէվապ
օլարագ , եալընըղ անլաշըլմազ պիր գաշ քէլիմէ իրատ իթ-
տի , վէ Ամանտա , ֆէվգէլատէ հէեհէճան իշինտէ օլտուղու
հալտէ , մէգքիւր սէօղլէրի տինլէմէքտէ իտի :

Էթիէն , քէլամընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի ,

— Հէր շէյտէն էվլէլ , պէնիմ քիմ օլտուղումու պիլմէք-
լիկինիզ լազըմ տըր :

« Իսմիմ , էթիէն Գասթէլ տիր . պէն րէսսամըմ , վէ
Ասա սօգաղընտա իգամէթ իտէրիմ :

« Սիզի պուլմագ իւզրէ պուրաեա գատար արգանըղ-
տան կէլիշ օլմագըղըմ , սիզին իշին , մանէասը անլաշըլմազ
պիր հալ տիմէք օլտուղունտան , պու խուսուսու անլաեա-
պիլմէքլիկինիզ իշին , շուրաեը պիլմէլիսինիզ քի , սիզին ,
պիր տէմիր եօլու գազասընտա եարալանմըշ օլտուղունուղու
վէ Պուաւլը-Բուատա թէտալի իտիլմէքտէ պուլունտու-
ղունուղու պանա ժուանեիտէ խապէր վիրմիշլէր տիր :

Քաուլ . - Վա՛յ , ժուանեիտէ՞ մի խապէր ալտընըղ քի...

Թքիէն . - Էվլէթ , ազիզիմ , միւսիւ :

Քառույ . - Քիմաւն խապէր ալաւնը :

Եթիեմ . - Տայիրէյի պէլէտիեէնին սըր քեաթիպինտէն :

Տիւլմէնին լէհնէսի սօլտու , վէ էթիէն Գասթէլ տախի ,

— Սիզէ թէսատիւֆ իթմէք իւմիտիլէ , իւչ կիւն էվ . վէլ պուրաեա կէլտիւմ , ֆադաթ կիթմիչ օլտուղունուղու , վէ եադըն բազարլարտան պիրնտէ ավտէթ իտէճէկինիզի պա . նա խապէր վիրմիչ օլտուգլարընտան , վէ Բարիստէքի մա . հէլլի իգամէթինիզի պուլաճագ հիչ պիր վասըթամ օլմա . տըղընտան , հէր բազար կիւնիւ պուրաեա կէլմէքլիկէ դա . րար վիրմիչ իտիւմ : — Շուրասընը անլամալըսընը քի , պու եօլ . տա հարէքէթ իթմէք իչին , հէր հալաէ սիզի կէօրմէքլիկէ ֆէվզէլաւտէ իհթիեաճըմ պուլունմուչ տուր : Պու խուսու . սու տէրք իտիեօրսունուչ , էօյլէ տէյիլմի , տէտիւ :

Քառույ . - Էվվէթ , միւսիւ :

Եթիեմ . - Հալպու քի , մէմուլ իթտիկիմտէն չօդ զիեա . տէ չարուգ սուրէթտէ սիզի պուլապիլտիկիմտէն տօլաեը ճէնապը Ալլահա թէչէքքիւր իտէրիւմ : — Շիմտի սիզէ , Ժու . անեի տայիրէյի պէլէտիեէնինէ կիթտիկիմին սէպէպինի ան . լաթաճաղըմ : — Ալիպա տայիրէյի մէզքիւրէտէն չըգմագլը . զընը , մէճպուրի սուրէթտէ սիզէ իսթիֆա վիրտիրլմէ . սինտէն նէչէթ իթմիչ տիր , էօյլէ տէյիլմի :

Քառույ . - Էվվէթ , միւսիւ , էսէֆ իտէրիւմ քի պու իֆա . տէնիզ տօղրու տըր :

Եթիեմ . - Մագսէտիւմ , սահիպսիզ չօճուգլար խայրաթ . խանէսինէ թէսլիւմ օլունմուչ օլան վէ եէտիմէ կէչմիչ պու . լունան պիր գըզընըաղըն մաղպաթասընըն քիմէ վիրիլմիչ օլտուղունու անլամագտան իպարէթ իտի :

Տիւլմէն , մէզքիւր սէօղլէրի իշիթտիկինտէ , սաչլարը . նըն քէօքիւ , պուլ կիպի պիր սօուգ թէր իլէ ըսլանտը :

Մէրգուլմ , պիւթիւն ազասը տիթրէմէքաւ օլտուղու կիպի , գարչըսընտա , էճնիւ ալընմաղ պիր մուխաթարա մէվ . ճուտ խուսկինի հիսս իտիեօրաու :

Էթիէն Գասթէլ , պու պիչարէ տէլիգանլընը նէվիմա . աճըեարագ , չու վէճհ իլէ քէլամընա տէվամ իյլէտի .

— Սիւքիւնէթ իւզրէ տուրմամանըզը էվվէլճէ տախի սիւզէ պէտան իթտիւմ: Իմտի, պու մէրթէպէ թէլաշ իթմէտէրէք վէ ալթիւսթ օլմահարադ, պէնի տինյէտին: — Սէօզիւմէ էմնիյէթիւնիլ Եօ՞դ մու տուր:

Քաուլ. — Խա՛յր... Խա՛յր... միւսիւ:

Էթիէն. — Մազպաթաեը տայիրէյի պէլէտիեէ միւտիւրինէ կէօսթէրտիկիմտէ, հայրէթտէ դաւմը տըր, զիրա, օմազպաթա, էվրադը ասլիեէտէն օլտուղունտան, հիշ պիր սէպէպլէ, տայիրէյի պէլէտիեէնին դուեուտաթխանէսինտէն տիշարը չըգմասը միւմքին տէյիլ իմիշ: — Տէրհալ, պէնիմ հուզուրումտա թահգըգաթա իպթիտար իտիլէրէք, թահգըգաթը վազըատան, մէզքիւր մազպաթանըն աշըրըլմըշ օլտուղու անլաշըլմըշ տըր:

Քաուլ. — Պու հալտէ, տիմէք օլուր քի, պէնիմ իշիմարթըգ պիթմիշ տիր:

Էթիէն. — Էկէրչի միւսթագիմանէ պանա ճէվապ վէրիրսէնիլ, սիյի գուրթարմաեա չալըշըրմ:

Քաուլ. — Էֆէնտիւմ, եէմին իտէրիւմքի, էմրինիլէ հազըրմ:

Էթիէն. — Օ մազպաթաեը գուեուտաթխանէտէն ալան սի՞զմիսինիլ:

Քաուլ. — Էվվէթ, միւսիւ, պէն իմ:

Էթիէն. — Անը սաթտընը՞ղ մը:

Քաուլ. — Խա՛յր, միւսիւ սաթմատըմ, իլլա կէօրտիւկիւմ խըզմէթէ դարշըլըգ վիրտիւմ:

Էթիէն. — Այնի շէյ տիմէք տիր, չիւնքի պահսընը իթտիկինիլ խըզմէթ տէ, բարա մատտէսի իմիշ: — Փաղաթ, պու խուսուստա մուպահասա իթմէէէլիւմ: — Խաֆիէն աշըրըլմըշ օլան մազպաթա՞ն մազպուղու պուլունմատըղընտան, անըն քիմէ թէսլիւմ իտիլմիշ օլտուղունու անլաեամամըշը տըր: — Իմաի, իշթէ պու խուսուսու պիլմէեէ իհթիեաճըմ վար տըր, վէ սիլ տէ անը պանա պիլտիրմէլիսինիլ:

Ամանտա, Բաուլուն իֆատէեէ աղազ իթմէսինէ վազթպըադմաեարադ,

— Մատենմքի օ մազպաթա սիզին ետտինիզտէ պու-
լունուեօր, էլպէթտէ անը, թանըտըղընը պիր քիմնէտէն
ալմըշտընը տըր, վէ պու հալտէ, չիւպհէսիզ, պիզտէն իւ-
թէտիկինիզ մալլամաթը զաթէն պիլմէլիսինիզ, տէտի :

Էթիէն, մատուաղէլ Ամանտանա տօղրու տէօնէրէք,

— Իֆատէնիզ հազդը տըր, մատուաղէլ, լաքին քէյ-
ֆիեէթ՝ պու մէրքէզտէ տէյիլ տիր : Պու քեազըտ, օ դա-
տար էլլէրտէն կէշմիշ տիր քի, իլք տէֆա քիմին ախզ իթ-
միշ օլտուղունու անլաեամամըշմ տըր : Իշթէ, պէնիմ պու-
րանա կէլիշիմ, պու մազսէտիէ տիր : Միւսիւ Տիւշմէն,
սիզէ եարտըմ իթմէքլիկիմի իւթէրմիսինիզ : Էկէր իսթէր-
սէնիզ, տօղրուեու սէօլէնին, սիզի իզֆալ իտէն, պարօն
տը Րէյս իսմինտէ պիր քիմնէ տէյիլ մի իտի, տէտի :

Քաուլ . — Էվլէթ, միւսիւ :

Էքիէն . — Պու ատէմի չօգտան պէրի մի թանըրսընը :

Քաուլ . — Քէնտիսինի ասլա կէօրմէմիշ իտիմ :

Էքիէն . — Իհթիմալտէն տէյիլ տիր :

Քաուլ . — Հալ պու քի, եէմին իտէրիմ քի, հազըզ էթի
հալ պու տուր :

Էքիէն . — Տիմէք օլուր քի, քէնտիսինի թանըմաեարազ,
պու ատէմէ թէսիմ իթտինիզ, վէ ասլա կէօրիւշմէմիշ օլ-
տուղունուզ պիր ատէմ հիսապընա օլարազ, պիր դապա-
հաթ վէ պիր ճինանէթ իշլէտինիզ : Փազաթ, պու ատէմ,
սիզի պիր ալէթ իթթիսազ իթմէք իշին, նէ՞ վէսայիթ իս-
թիմալ իթտի :

Քաուլ . — Էֆէնտիմ, պէնի ճինանէթ մահքէմէսինտէն
դուրթարտը . . .

Էքիէն . — Սիզի ճինանէթ մահքէմէսինէ սէվզ իտէն քէն-
տիսի օլտուղունու պէհան իտէրսէնիզ, տահա տօղրու սէօյ-
լէմիշ օլուրսունուզ :

Քաուլ . — Միւսիւ, իշլէտիկիմ ճինանէթին վէսամէթի-
նի պէն անլաեամաեօրուում : — Պունտան դաթինազար,
պարօն տը Րէյս պանա նամուսու պիր քիմնէ զանն օլուն-
տուղունտան, քէնտի իսթիգամէթ վէ իսալիսէթինէ ինանը-

եօրտում, Վուգուաթ, շու սուրէթլէ վազը օլտու :

Տիւշմէն, Ժուանեխտէ, Արնօլտ տը Բէյսի նէ՝ սուրէթլէ թանըմըջ օլտուղունու, վէ մազպաթանըն քէնտիսինէ թէսլի-մինի խթիհսալ իչին, սախլթէ պարօնուն նէ մասալլարտա պուլունմուշ իտուկինի հիքեանէ իթտի, վէ Լթիէն տախի իշպու հիքեանէյի քէմալ տիգգաթլէ տինլէտի :

Էքիէն . - (Մէղքիւր հիքեանէնին խթամընտան սօնրա.) Էյ օ ատէմ, պու գըզըն բէտէրի քէնտիսի օլտուղունու պէեան իթտի՞ մի :

Քաուլ . - Էվվէթ, միւսիւ :

Էքիէն . - Վէլատէթինին մահէլլ վէ թարիխինի տէ սէյ-լէտի՞ մի :

Քաուլ . - Էվվէթ, միւսիւ :

Էքիէն . - Վալիտէսինին իսմինի տէ պիլաիրտի՞ մի :

Քաուլ . - Էվվէթ, վալիտէսինին վէ սիւտանասընըն ի-սիմլէրինի տախի պիլաիրտի :

Էթիէն . - Պու աաէմին պու խուսուստա տօյրու մա-լիւմաթը պուլունտուղու րէվիշի հալտէն անլաշըլընօր : - Ան-ճադ պու մալիւմաթը նէրէտէն խթիհսալ իթմիշ : - Պուրա-սընը իլէրուտէ անլաեաճաղըզ : - Շիմտիլիբ մտտտէ, պարօն տը Բէյսի էլտէ իթմէքտէ տիր : - (Մաումուաղէլ Ամանտաեա խթապ իտէրէք .) Մա՛տամ, մէրգումուն ատրէսինի զաթը-նըզ պիլմէեօրմուսունուզ :

Ամանտա . - (Մէթանէթլի տավրանարագ .) Պիլմէեէ նէ սէպէպիմ վար տըր, միւսիւ :

Էքիէն . - Շու սէպէպինիզ վար տըր քի, սահիհ եա-խօտ սախլթէ օլտուղունու պիլմէտիկիմ պու պարօնու զա-եէթ եագընէն թանըր իմիշսինիզ, վէ պուրատա սէքիզ կիւն պիրլիքտէ վագըթ կէշիրմիշսինիզ :

Ամանտա, տօտագլարընը ըսըրտը, վէ կէօղլէրինին պէ-եաղընա դատար գըզարտը, վէ պատէհու ճէվապա աղազ պիրլէ,

— Օթէլ սահիպէսի օլան դատըն, մէրգումուն ատրէ-սինի սիզէ պիլաիրմիշ տիր տէյի զանն խոփեօրտում, տէտի :

Դէքիեմ . - Շիւպհէսիւզ , մատմուլաղէլ , պու էսրարը կիզ-
լէմէք իսթէեօրսունուզ , ֆազաթ լէճա իտէրիմ , սէրպէսթ-
ճէ իֆատէյի հալ իտին : - Ո՛րդէ պիտ տօսթ օլտուղումու պէ-
նան իթմիշ իտիմ . . . հալ պու քի , տիւշմէն տէ օլտպիլիր ի-
տիմ . . . Ժուաննի տայիրէյի պէլէտիեէ միւտիրի , Բարիս
միւտտաիի ումուսիսինէ քէյֆիեէթի թահրիրէն պիւտիրմիշ
օլտուղունտան , միւսիւ Տիւշմէն , սիլի արաեաճագլար , վէ
պուլաճագլար տըր : Օ հալտէ իսթիճվապ թահթընա ալը-
նարադ , ճէվապա մէճպուր օլաճագսընըզ , վէ չիմտի պիւ-
մէք իսթէտիկիմիզ խուսուսաթը , օ ճէվապլարտան անլաեա-
ճաղըզ տըր : Պիւաքիս , էկէրչի սիզ պանա սէրպէսթճէ հէր
շէյի սէյլէրսէնիզ , էկէրչի պէնտէն հիշ պիր շէյ կիզլէմէզ
իսէնիզ , ալէյհինիզտէ թաագիպաթ վուզու պուլմամասը ի-
չին , ճիտտի օլտուղունու թէէմին իյլէտիկիմ հէր կիւնա
թէէսսիր վէ նուֆուղումու իսթիմալ իտէճէկիմի սիզէ վատ
իտէրիմ : Հաթթա թաագիպաթա պաշլանըլա պիլէ , օ
թաագիպաթըն տուրտուրուլաճաղընը նատնսում իւզէրինէ
սիզէ սէօզ վէրիրիմ :

Ամանտա . - Միւսիւ , պիզ , արղունուզա մուվաֆըզ ճէ-
վապ վիրմէքտէն կէրի տուրմագ իսթէմէեիզ , ֆազաթ ի-
քիմիզ տէ պարօն տը Րէյսին ատրէսինի պիլմէեիզ :

Դէքիեմ . - Սահիհ մի :

Ամանտա . - Էվվէթ , միւսիւ , սահիհ . . . Անըն ատրէսի-
նի էյրէնմէքլիկի , Տիւշմէն վէ պէն ֆէվզէլատէ իսթէրիզ :
Հալպու քի , օ ասէմ , օլ գատար գուրնազ տըր քի , էլիմիզ-
տէն սիվիշմիշ տիր :

Դէքիեմ . - Տիմէք օլուր քի , սիզ քէնտիսինի արաեօր-
տունուզ :

Բաուլ . - Էվվէթ , պէն արաեօրտում :

Դէքիեմ . - Նէ՞ մագսէտլէ արաեօրտունուզ :

Բաուլ . - Մատամը վէ պէնի տիւշարը թէհլիքէ գըլան
պաղը քիւղըտլարը քէնտի եէտինտէն ալմագ իչին արա-
եօրտում : - Տիւնքի կիւն , մէրգումուն իզինի պուլուպ , թաա-
գիպ իթմէքտէ , վէ եագասընը էլիմէ կէչիրէճէկիմի մէմուլ

իյլէմէքտէ իբէն, եինէ եազասընը պէնտէն գուրթարմըշ տըր:

Պու սըրատա Տիւշմէն, օգուեանլարըմըղա զաթէն մալիւմ օլան վուգուաթը հիքեանէ իթտիկինտէն, բէսսամը մէրգոււմ,

— Տիւմէք տիր քի, պու էլէ կէշմէեէն շախս, Բօլ Հարմանըն նէղտինէ կիտիեօրտու, տէտի:

Բաուլ. — Էվվէթ, միւսիւ:

Ամանտա. — Հաթթա, ժուանեի տայիրէյի պէլէտիեէսինին գուեուտաթխանէսինտէն աշըրըլմըշ օլան մաղպաթա. եը, Բօլ Հարմանա թէսլիւմ իթմէք իւղը, մէրգոււմ սախթ պարօն թալէպ իթմիշ, վէ եինէ Բօլ Հարմանըն հիսապընա օլարագ, Լիւսիեի էօլտիւրմէք իսթէեէն՝ օ օլմուշ տուր:

Էքիէն. — (Հայրէթլէ.) Լիւսիեի էօլտիւրմէք մի... նէ տիեօրսունուզ:

Ամանտա. — Հագըգէթի հալի սէօյլէեօրոււմ:

Էքիէն. — Պու պապտէ իսպաթլարընըզ վաճ մը տըր:

Ամանտա. — Միւսիւ, էկէլչի մատտի իսպաթլարըմ օլսա իտի, հիշ պիր շէյտէն գօրգմանարագ, ինթիգամըմը ալապիլիր իտիւմ:

Էքիէն. — Նէ՞տէն տօլաեը ինթիգամ ալաճագ իտինիլ:

Ամանտա. — Օ ալչագ, քէնտի ճինաեթի հագգընտա չիւպհէ իթտիկիւմի պիլտիկինտէն, պէնի տախի թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ տիր... Պու ապէմին իսմի, պարօն տը Րէյս օլմա. եըպ, Օվիտ Սօլիվօ տուր:

Էքիէն. — Օվիտ Սօլիվօ մու... Բօլ Հարմանըն եախօտ քէնտիսինի Բօլ Հարման տէյի թէսմիեէ իթտիւմէքտէ օլան շախսըն տաեըզատէսի մի, զիրա ֆապրիգաթօրը մէրգու. մուն, ժագ Կարօ օլտուղունա արթըզ չիւպհէմ գալմամըշ տըր... Փագաթ պու իքի շախս արփսընտա նէ՞ կիպի էս. ըրի ըապըթա մէվճուտ տուր: Ժիւլ Լապրունուն գաթիլի, նասըլ օլուպ տա քէնտիսինի Բօլ Հարման տէյի թանըլմըշ վէ Օվիտ Սօլիվօեու նասըլ թանըմըշ տըր: — Պու նէ՞ գա. ըանըզ իչինտէ պուլունուեօրուզ, վէ պու գարանըղը քիւմ զիեատար իտէճէք տիր:

42

Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա , էթիէն Գասթէլ , մատ-
մուաղէլ Ամանտահա խիթապ իտէրէք ,

— Պու ատէմ իլէ իլք տէֆա կէօրիւշտիւկիւնիւզ կիւն-
տէն , քէնտիսինի թէրք իթտիկինիզ կիւնէ գատար , մէր-
գում հագգընտա կէօրտիւկիւնիւզ հալ ու հարէքէթի ,
պանա սէօյլէմէք իսթէ՞րմիսինիզ , տէտի :

Ամանտա . — Էկէրչի պանա պիր վատ իտէրսէնիզ , էվ-
վէթ , սէօյլէրիմ :

Թքիէն . — Նէ՞ վատ իթմէքլիկիմի իսթէեօրսունուզ :

Ամանտա . — Ինթիգամըմըզտա պիզէ մուալէնէթինիզի
արզու իտէրիմ :

Թքիէն . — Մէնաֆիիմիզ այնի օլտուղու իչին , օլ խու-
սուստա պանա կիւվէնէպիլիրսինիզ :

Ամանտա . — Բաուլա տախի պիր ֆէլաքէթ վազը օլմու-
եաճագ տըր , տէյիլ մի :

Թքիէն . — Էկէրչի թէագիպաթա պաշլանըլմըչ իսէ , եա-
րընտան տուրտուրաճաղըմ :

Ամանտա . — Պու հալտէ , պէն տէ սիզէ հէր շէյի սէօյ-
լէեէճէյիմ :

Պու սուրէթլէ , կէնճ գատըն , սախթէ պարօն տը Բէյա
իլէ հասըլ իթտիկի միւնասիպէթի պէր թաֆսիլ հիքեաեէ , վէ
կէօրտիւկիւնիւ իշիթտիկինի , վէ շիւպհէ իթտիկինի էթրա-
ֆըլլա պէեան իյլէտի :

Թքիէն . — (Մէզպուրէնին նազլիեէթի խիթամ պու-
տուգտան սօնրա) Հագգըսընըզ , Լիւսինին գաթիլի պու
ատէմ տիր , վէ Բօլ Հարմանըն հիսապընա չալըչմագտա օլ-
տուղու կէօզէ չարբմագտա տըր : Հալպու քի մատտի տէլիլ
վէ իսպաթլար մէվճուտ օլմատըղընտան , օ իքի աղչաղը պիր-

լիքտէ հզմէք իչին , եւտիմիզտէ պազը մատտի իսպաթլար պուլունմագ կերէք տիր : - Մ. Տիւշմէն , սիզէ պազը մէ- մուրիսէթ իհալէ խտէպիլիրիմ , տէյիլ մի :

Քառուլ . - Էվվէթ , միւսիւ , էմրինիզէ հէրվէճհ իլէ հա- ղըրըմ :

Զքիէն . - Իմտի , Բօլ Հարման հագգընտա իճրայի նէզա- րէթէ տէվամ իտին , ղիրա անըն սաեէսինտէ , հէմթէօհմէ- թինին կիզլէնտիկի մահէյլի մէյտանա չըգարապիլէճէկիմիզէ էւինիմ :

Թառուլ . - Բէք իյի , միւսիւ , Բօլ Հարմանա նէզարէթ ի- տէրիմ :

Զքիէն . - Օվիտ Սօլիվօնուն նէրէտէ իզամէթ իթտիկին- տէն խապէրաար օլուր իսէք , նէ՛ եւարմագ լազըմ կէլտիկինի օլ վազըթ սիզէ սէօյլէրիմ : - Մէզքիւր սէրվէթ սահիպի վէ անըն մէլզուն վէ մէրտուտ բուհու ալէյհինտէ միւհթաճ օլ- տուղումուզ իսպաթը , Օվիտ Սօլիվօնուն խանէսինտէ պու- լաճաղըմըզա ասլա չիւպհէ իթմէմ :

Մատմուազէլ Ամանտա , պու արա լագըրտընա գարը- շարագ ,

— Տիմէք օլուր քի , սիզ Բօլ Հարմանը թանըմաեօրսու- նուզ , տէտի :

Զքիէն . - Դէնտիսինի թանըրըմ , խանէսինէ կիտէրիմ , վէ օ տախի պէնիմ խանէմէ կէլիշ տիր :

Ամանտա . - Պու պապտէ քէնտի թարաֆընըլտան պիր իշ կէօրէմէ զմիսինիզ :

Զքիէն . - Խա՛յր , ղիրա , էմրի պասիրէթ խիւաֆընտա եա- լընըզ պիր քէլիմէ իրաա իթմէքիկիմ , վէ չօլբաղճա պիր իֆատէտէ պուլունմագլըզըմ , մէրգումուն ֆիքրինի ուեան- տըրապիլիր , վէ պիր քէրրէ իշի չագար իսէ , ծնտան սօնրա նապէտիտ օլապիլիր :

Ամանտա . - Սահիհ տիր :

Զքիէն . - Տիւնքի կիւն Մ. Տիւշմէնին , Բօլ Հարմանը վէ Սօլիվօնու թէագիպ իթմէսի , անլէրին ֆիքրիլէրինի զաթէն ուեանտըրըշ տըր : Պինապէրին թէտպիրտէ ասլա գուսուր

իթմեհերէք, իշ կէօրմէք լազըմ տըր : Էկէրչի պու առէմ-
լէր, Եէիի պիր ճինաեէթ թասմիմէեօրլար իսէ, նասըլ քի
պու տա իհթիմալտէն տիր, իշպու ճինաեէթի իճրատէն քէն-
տիլէրինի մէնն իթմէլիեիլ :

Էթիէն, պու սէօլլէրի սէօլլէտիկի ղէման, ժան Ֆօրթիէ-
նի տիւշիւնիւեօրտու, զիրա Բօլ Հարման, օլ պէտպախթ
գատընըն Բարիստէ պուլունտուղունու պիյիր իտի :

Քաուլ. - Սիլլէ թէքրար իտէրիմ, միւսիւ, հէր էմրինիլէ
մունթաղըրմ :

Պիքիէն. - Բարիսէ մուվասըլթինիլտէն պէրու նէ Եաբ-
տընըլ :

Քաուլ. - Շու ալչազ Օվիտ Սօլիվօնու արամագտան
ղայրի հիշ պիր շէյ Եաբամատըմ :

Քիքիէն. - Մատէմ քի, պիր քեարընըլ քիսպինիլ Եօդ
աուր, վէ տէմիր Եօլու գումբանիասը թարաֆընտան թաղ-
մինաթ սուրէթինտէ սիլէ վէրիլէն մէպլաղտան զայրի վա-
րիտաթընըլ պուլունմամագտա տըր, վէ պու մէպլաղըն Եա-
գընտա թիւքէնէճէկի տէրքեար տըր, իմտի, պէնտէ, քէ-
սէմի սիլին էմլինիլէ իհալէ իտէրիմ . . .

Ամանտա. - (Րէսսամըն քէլամընը դաթթ իտէրէք.)
Զահմէթ իթմէհին, միւսիւ . . . պէնտէնիլ, թասարրուֆլա
պիր մըգտար ագչէ թօբլամըշըմ տըր. պինապէշին, օն բա-
րամա գատար, իշպու թէշէպպիւսիւ միւշթէրէքէ սարֆ ի-
տէճէեիմ :

Քիքիէն. - Պէնիմ պու թէքլիֆիմ խաթըրտա գալըն
տա, հէր նէ վագըթ իհթիեաճընըլ օլուրսա, օլ վագըթ
պանա միւրաճաաթ իտին : Իշթէ պէնիմ դարթըմ. ատրէ-
սիմ ալթընտա տըր . . . լաքին սիլ նէրէտէ իգամէթ իտի-
Եօրսունուլ :

Ամանտա. - Պաթինեօլտա, Տամ սօգաղընտա, 28 նիւ-
մէրօլու խանէտէ :

Քիքիէն. - Հէր հանկը սաաթտա, վէլէվ կիճէնին օրթա-
սընտա տախի օլսա, պիր խապէր ալըր ալմաղ, պանա պիլտի-
րին . . .

Ամանտա . - Օլ պապտէ գուսուր իթմէեիդ :

Էքրիեմ . - (Աեաղա դալգարադ .) Միւսթէրիհ օլուն , միւսիւ Տիւշմէն , վէ վոտըմա կիւվէնին : - Սիղէ դարշը հիչ պիր թաագիպաթ վուգու պուլմաեաճագ աըր :

Բասուլ . - Սէօղիւնիւզէ ինանըրըմ , միւսիւ , վէ էզճան ու տիլ սիղէ թէշէքրիւր իտէրիմ :

Բէսսամ , մէրգոււմ իքի կէնճէր քէնտիսինէ ըիֆագաթ իթտիքլէրի հալտէ , օտատան , վէ պատէհու օթէլտէն տիշարը չըդըպ , տէմիր եօլու մէվգիֆինէ տօղրու եիւրիւմէկէ պաշատը :

Մէրգոււմ , քէնտիսինի Բալիտէ կէօթիւրէճէք օլան դաթարըն պիր վալօնունա օթուրտուղու սըլատա , քէնտի քէնտիսէ ,

— Եա զիեատէսիյլէ հանրլընօրում , վէ եախօտ ժօրժուն վալիտէսի ժան Ֆօրթիէնին նամուսու , եագընտա իեատէ գըլընաճագ աըր , տիմէքտէ իտի :

Բաուլ Տիւշմէն իլէ Ամանտա , նակէհան դարշըլարընա պէօյլէ պիր գուվվէթլի միւթթէֆիդ չըդարմըշ օլան պաթթ ու թալէհլէրինէ թէշէքրիւր իտէրէք , ագչամա դատար մէսէրրէթլէ վագըթ կէչիրտիլէր , վէ Օվիտ Սօլիվօնուն մահէլլի իգամէթինի պուլմագ իւզրէ , Բաուլուն սալիք օլաճաղը եէնի բըլանը գարարլաշտըրտըգտան սօնրա , Տամ սօգաղընտա , քէնտի խանէլէրինէ ալտէթ իյլէտիլէր :

Հէր նէ գատար շէրիքի , քէնտիսինի թէէմին իթմէք իւզրէ բէք չօգ սէօզ սէօյլէմիշ իտի իսէտէ , պու ճիւմլէ իլէ , Բօլ Հարման էլան քէնտի գօրգու վէ վէսվէսէսի իչինտէ պուլունուեօրտու , վէ միւլահաղաթ վէ թէֆէքրիւրաթը , քէնտիսինի թէէմին իտէմէեօրտու :

Շէօյլէ քի , Բաուլ Տիւշմէնին մաշուդէսի օլան Ամանտա Բէկամի , քէնտիսի իչին մուխաթարալը օլմաեաճագ մը իտի : իշթէ , պուրասընը նաճըլ անլամագ լաղըմ իտի :

Բօլ Հարմանըն , պու պապտէ հիչ պիր մալիւմաթը օլմաեըպ , միւպհէմ պիր գօրգու վէ վէսվէսէսի իսէ , տայիմա ֆիքրինի պիհուղուր գըլմագտա , վէ հէր նէ գատար « Ժան

էօմիւշ տիր , պինապէրին օ ճիհէթլէ գօրդաճագ հիչ պիր սէպէպիմ հօդ տուր : - Սմանտանըն զարազընա կէլինճէ , պու զարազ՝ Օվիտ Սօլիվօեա օլուպ , մէրգուճէ պէնի թանըմազ պիլէ : Օվիտ իսէ , «էքիլ կիւնէ գատար Փրանսատան կիտէճէք տիր . պինաէն ալէյհ , թէլաշա տիւշէճէք հիչ պիր սէպէպիմ հօդ տուր » տիմէքտէ իտի իսէ տէ , պու միւլահաշա , աշա քէնտի ֆիքրինի բահաթ իթտիրէմէմէքտէ իտի :

Ֆիլվադը , սապըգ ժագ Կարօ , տայիմա իշպու սօզլէրի թէլէֆֆիւզ իթտիկի հալտէ , թէլաշ վէ էնտիշէտէն պիր վէճհլէ իտի օլամամագտա իտի :

Բազար իրթէօի սոպտհը , Բօլ Հորման , Գուրպվուա տարի ֆապրիգանա կիթտի , վէ Միւրիլօ սօգազընտարի խանէսինտէն տիշարը չըդտըղընտա , էթրաֆընտա պիր կէօզ կէշտիրտի :

Օլ էնատէ սօգտգտա քիմէնէ օլմատըղընտան , Բօլ , քէնտիսինի գօլլանան վէ կէօզէթլէնէն պուլունմատըղընէթիճէսինի չըգարտը . հալ պու քի , եանըլըեօրտու , դիրա պու տէֆա Բաուլ Տիւլմէն , Գուրպվուա բըլսթըմը իւզէրինտէ , ֆապրիգանըն դարշըսընտա , լալին Սէն նէհրինին տիկէր թարաֆընտա , աշ իլէ պալըգճըլըգ իտէն պիր յիմնէ կիպի տուրուպ , իճրաի նէղարէթ իյլէմէքտէ , վէ պիր կիւն իշին քիրա իլէ թութմաշ օլտուղու պիր ալապա , օրատան եիւզ ատըմ՝ գատար ուղագտա , վէ քէօրրիւնիւն պաշընտա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ իտի :

Անը պըրագաշըմ նէզարէթինի իճրա իթմէքտէ օլտուր , պիլ , ժան Փօրթիէնէ նագըլ քէլամ իտէլիմ :

Մալիւմ օլտուղու վէճհ իւզըրէ , էթմէքճի խաթուն , տիւշար օլտուղու տէհշէթլի վագըատան սօնրա , քէնտի խըզմէթինէ տէվամ իթմէքտէ պուլունմաշ իտի . լաքին պիրտէն պիրէ չալըշմագըլըդա տէվամը , քէնտիսինի օլ տէրէճէ եօրտու , վէ քէնտիսիտէ օմէրթէպէ զտաֆէթ հիսս իյլէտի քի , իքի կիւն գատար իսթիրահաթ իթմէկի էֆէնտիսինտէն իսթիրտանէ մէճպուր պուլունտու :

Մ. Լըպըրէ , պու թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ իթմէքտէն

Ֆրնտան աղիմ պիր մէսէրրէթ սէտասը իշիտիլտի , վէ մա-
լիւմ օլան Գաւառնան պէրու , մէրգումէնի կէօրմէմիշ օլան էս-
նաֆտաշլարը , էթրաֆընա թօլանարագ , ճիւմէսի տէ ,
պաշընտան կէչէն ֆէլաքէթտէն սալիմէն գուրթուլմուշ օլ-
մասընտան տօլանը , քէնտիսինի թէպրիք իթմէկէ պաշլատը-
լար : Ժան Թօրթիէ իսէ , հանկըսըյա թօգալաշաճաղընը
պիլմէմէքտէ իտի :

Հաթթա , իշլէրինտէն Թուրանթօ վէ Լիօնէ նամ էթ-
մէքճիլէր , մէզպուրէնէ իբրամ իթմէք իսթէմէքտէ իտիլէր :
Դլէրմօն ֆիրարիսի , խալիսէթինէ շիւպհէ իթմէտիկի իշ-
պու քեսֆֆէյի ասարը թէվէճճիւհքեսարանէնի կէօրմէքէ ,
կէօղլէրինին եաշարմագտա օլտուղունու հիսս իյլէմէքտէ
իտի :

Մէզպուրէ , պէլքի օն քիշիեէ , պաշընտան կէչէն գազա-
իը նագլ իթտի , լաքին պէրէքէթ վէրսին , պու հիքեսանէ
բէք ուղուն սիւրմէտիկինսին , օլ պապաէ քէնտիսինի իս-
թիճվապ իտէնլէրին հիշ պիլինին կէօյնիւնիւ զըրմատը , վէ
մուսիսարէն , տիւքքեսանընա կիթմէք իւզրէ , օրատան տի-
շարը չըգտը :

Լիօնէ իլէ Թուրանթօ , օ կիւնիւ , էօյլէտէն սօնրա իշ-
լէրինէ տէվամ իտէճէք օլտուղլարընտան , բէք չօգ արգա-
տաշլարըյա պիրիքտէ , մէզքիւր գահվէխանէտէ գալմըշ ի-
տիլէր :

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ , Լըպրէ նամ էթմէքճի
տիւքքեսանընը , վէ էթմէք թէվզի իթմէքլիք մէմուրիեէ-
թինի , Ժան Թօրթիէնէ , Լիօնէ նամ շախս թաւսիկէ իյլէմիշ
իտի :

Աիօնէ . - (Թուրանթօեա .) Էյ , թասալվուրումա նէ
տէրսին :

Թուրանթօ . - Պէնճէ , մուվաֆֆագաթ իտէրիմ , լաքին ,
պիր քէրրէ արգատաշլարըմըզըն բէյլէրինի իսթիֆասար իթ-
մէք լաղըմ աըր :

Պիր չօգ սէտալէր . - Մատտէ նէ՞ տիր :

Աիօնէ . - Իշթէ թէքլիֆիմ շու տուր : - Լիզօն գատըն

նամուսյուս պիր դատուն օլուպ, ճիւմէմիզտէ քէնտիսինի սէ-
վէրիզ, էօյլէ տէյիլ մի :

Պետալէր . - Էվվէթ . . . Էվվէթ . . .

Աիօնէ . - Քէնտիսինի սէվտիքտէն պաշգա, քէնտիսինէ
րիաեէթիմիզ տէ վար տըր :

Պետալէր . - Հա'յ Հա'յ, Հա'յ Հա'յ :

Աիօնէ . - Էկէրչի Լիզօն դատուն, պաշընըն թա եազը-
նընա տիւշիւշ օլան քէրէվէթին ալթընտա դալարագ թէ-
լէֆ օյմուշ օյսա իտի, պու խուսուս, ճիւմէմիզ իչին պիւ-
եիւք պիր քէտէր տիմէք օլաճագ իտի :

Փուրանժօ . - Ա'հ, Էվվէթ, Էվվէթ :

Աիօնէ . - Վէ քէնտի ճէնազէ ալաեընը, լաեըգ օլտու-
ղու սուրէթտէ իճրա իթմէք իչին, պուրաեա կէլէն քեաֆ-
ֆէյի էթմէքճիլէրիմիզ, անըն իչին եիւզ --, եախօտ ալթը
ֆրանգ վիրմէքլիկէ ըազը օլաճագ իտիք, պու տա սահիհ
տէյիլ մի :

Պազը սետալէր . - Էվվէթ, ասլա միւշքիւլաթ չըգարմա-
եարագ, պու իեանէեի վիրմէեէ ըազը օլաճագ իտիք :

Աիօնէ . - Իմտի, մէզքիւր ալթը ֆրանգը ճէնազէ ալա-
եը իչին վիրմէեիպ տէ, Լիզօն դատունա իքրամէն պիր զիեա-
ֆէթ իչին, պուրաճըգտա, ֆամիլեաճա պիր շէհրի ային վիր-
մէքլիկինիզի թէքլիֆ իտէր խէմ, նէ տէրսինիզ :

Տէրհալ, հէր թարաֆտան մուվաֆֆագաթ ճէվապը ա-
լընտըղը կիպի, գահվէճի վէ յօգանթաճը գարը տախի,

— Օղլում, պու թասափվուրունու թահաին իտէրիմ, վէ
քէնտիմ տախի հիսսէտար օլմագ իւզրէ, պիր շիշէ շամբան-
եա շարապը վէրիրիմ, տէտի :

Սըզմէքճի գըզ . - Պիր շիշէ տէ պէն վէրիրիմ :

Սըզմէքճի կարուսն . - Տիկէր պիր շիշէ տէ պէնտէն :

43

Արօն . - Տիմէք դարարըմըզ վերիլտի : - Էօյէն վագթը հէր քէսին թաթիլ վէ սէրպէսթ օլտուղու զէման զիեաֆէթ թէրթիպ օլունուր : - Շիմտի պիր եաբրազ քեաղըն իւզէրինէ, պու իեանէեէ հիսսէտար օլմագ իսթէեէնլէրին էսամիսի գայտ իաիլէրէք, վիրէճէքլէրի ազչէլէր, պուրատա հազըր պուլունան տիւքքեան սահիպի գատընա թէսլիմ, վէ անըն եանընտա հըֆզ գըլընաճագ տըր :

Պագը սետալէր . - Էվվէթ, էվվէթ :

Յիւքքեանճը գարը . - Ատամ պաշընանէ՝ վերիլէճէք տիր :

Արօն . - Ալթը ֆրանզ, լաքին սիզտէ կիւզէլճէ հէր չէյի թէրթիպ իտէճէքսինիզ :

Յիւքքեանճը գարը . - Բէք էյի, բէք էյի :

Տէրհալ, խըզմէթճի գըզ, պիր եաբրազ քէաղըտ, պիր գալէմ, վէ պիր միւրէքքէպ հօգգասը կէթիրտիկինտէն, օլրատա պուլունանքարըն ճիւմլէսի, իշպու քեաղըտա իմզալարընը վազ իլէ, մուգարրէր օլան ազչէեի տէ իթա իթ տիլէր :

Արօն . - Լաքին, պու դարարըմըզտան Լիզօն գատընը խապէրտար իթմէեիպ, արանսըզ իշի մէյտանա չըզարմալընը : Մէսէլա, զիեաֆէթին վերիլէճէկի սապահը քէնտիսինի պու զիեաֆէթէ տավէթ իթմէլիեիզ :

Պագը սետալէր . - Միւսթէլիհ օլուն, պիլ պիր չէյ պէլլի իթմէեիզ :

Յիւքքեանճը գարը . - Պու զիեաֆէթ հանկը կիւն վերիլէճէք տիր :

Արօն . - Քեաֆէյի էսնաֆըմըզ, իմզալարընը վազ իթ տիլէտէն սօնրա, զիեաֆէթին կիւնիւնիւ դարարլաշտըրըրըզ :

Օվիտ Սօրիվօ , քէմալը խահիչլէ քէնտի հարէքէթ ու ազիմէթինէ հազըրլանմագտա օլուպ , ադտէմճէ տախի պէնան իթմիչ օլտուղումուզ իւզրէ , Պուէնօս-Այրէստէ իգամէթ , վէ կիւնլէրինի օրատա իքմալ իյլէմէք նիւէթինտէ օլտուղումտան , օրաեա կէօթիւրէճէք օլտուղու սանտըզլարա էչեասընը իսթիֆ իթմէքտէ իտի :

Մէրգումուն , պաշգա պիր մահէլլէ կիթմէեիպ տէ Պուէնօս-Այրէսէ կիթմէք իսթմէսի , օրատա զիւատէ գումար օյնանտըղընը իչիթմիչ օլմասը , վէ գումար օեունուտա քէնտիսինին էն զիւատէ սէվտիկի պիր մատտէ օլտուղու իչին իտի :

Օվիտ , Ղանէթ թէլաշ վէ Ղայլէ իչինտէ օլարագ , Նէֆսի Բարիստէ տայիմա կիտիպ կէլմէքտէ իտի իսէտէ , մատմուազէլ Ամանտատան հէր վագըթ իհթիւրագ իթտիկինտէն , մէզպուրէսէ թէսատիւֆ իթմէսի իհթիմալտէն պուլունան սօգագլարտան կէչմէզ , վէ Ամանտանըն , մատամ Օկիւսթինին մաղաղասընտա մէշըուլ օլուպ , քէնտիսինի գօլլաեամաեաճաղը սաաթլարտա խանէսինտէն տիշարը չըգար , եախօտ խանէսինէ ալտէթ իտէր իտի :

Մէրգում , քէնտի քէնտիսէ չէօյլէ տիւչիւնմէքտէ իտի :

— Եալընըզ թէսատիւֆ , սօն տէֆա պէնի Ամանտանըն դարչըսընա չըգարմաղլա , մէրգումէ պէնիմ արգամտան կէլմիչ տիր , վէ պէսպէլլի պիր տիքիշճի գըզը արամաեա չըգմըշ տըր : - Պու իսէ , եալընըզ պիր տէֆա օլապիլիր , իքի տէֆա օլամագ , վէ պիր գաշ կիւն սօնրա , եինէ պէնի արամաեա չըգար իսէ , Ղահմէթի պօշա կիտէճէք տիր , զիրա պէն արթըգ պուրատա գալմաեաճաղըմ :

Օվիտ , Բարիսէ ալտէթ իտէլիտէն պէրու , պիր գումարխանէտէ , վագթիյլէ Պուէնօս-Այրէստէ իգամէթ իթմիչ օլան պիր ատէմ իլէ իւլֆէթ հասըլ իթմիչ իտի : Օատէմ , Պուէնօս-Այրէստէ պիր մաղաղասը օլտուղումտան , քէնտի վէքիլիլլէ տայիմա մուխապէրէ իթմէքիկէ մէճպուր պուլունմագտա իտի :

Շախսը մէրգում , Օվիտէ , մէշքիւր մէմէքէթին ահվալ

ու ատաթը հագգընտա պազը մալիւմաթ վիրտիկի կիպի ,
տոսթլարընտան բէք չօղունա թաւսիեէլէր տախի եազմագ-
լըղը վատ իթմիշ օլտուղունտան , Սօլիլօ , պիր քէրրէ Պուէ-
նօս-Այրէսէ անագ պաստըղը հալտէ , քեամիլէն խալի դալ-
մանաճաղը տէրքեար իտի :

Պու ատէմ , թիէրսըլէ իսմինտէ օլուպ , ժագօպ նամ
սօգագտա իգամէթ իթմէքտէ իտի :

Օվիտ , օ կիւնիւ , էօյլէտէն սօնրա , եազընտա Պուէ-
նօս-Այրէսէ կիտէճէկինի , մերգում թիէրսըլէնէ խապէր
վիրմէքիկի , վէ վատ իթմիշ օլտուղու թաւսիեէնամէլէրի
իսթէմէքիկի դարարաշտըրտը : Պինապէրին , պիր չօգ սօ-
գագլարտան տօլաշա տօլաշա , նիհանէթ ժագօպ սօգաղը-
նա վասըլ օլտու , վէ լաքին , արատըղը շախսըն , խանէսին-
տէ պուլունմանըպ , օ ագշամը դանէթ կէճ ավտէթ ի-
տէճէկի խապէրինի ալմասը իւզէրինէ , պիր աղ ճանը սը-
գըլարագ , իրթէսի կիւն թէքրար կէլէճէկինի պիլ պէեան ,
խանէի մէքքիւրաէն մուֆարագաթ , վէ իշպու մէյեուսիեէթի
հագգընտա միւլահաղա իտէրէք , Սէն սօգաղընա էնտի :

Պիրտէն պիրէ , Օվիտ , քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի
սէօյլէտի .

— Շու սըրատա չօյրազճա հարէքէթ իթտիմ : Պիր գաչ
սէօղ իլէ , վիզիթամըն մագսէտինի իյղահ իթմէլի իտիմ :
- թիէրսըլէ , եարըն տախի տիշարը չըգապիլիր , վէ օ հալտէ ,
պու կիւնքի կիպի , եարըն տախի քէնտիսինէ ըասթ կէլէմէ-
եէճէկիմ , վէ եէնիտէն իշէ պաշլամանա մէճպուր օլաճա-
ղըմ տէրքեար տըր : - Մուախսարէն մուայեէն պիր կիւն
վէ սաաթտա պուլուլմագլըգ , տահա զիեատէ միւնասիպ
վէ էմին պիր թէտպիր տիր : - Իմտի , պու եօլտա պիր պու-
լուլմագլըղա հէնուզ վագըթ վար իքէն , տէրհալ քէնտի-
սինէ պիր մէքթուպ եազմալընըմ :

Օվիտ , պիր դաչ սաթըրտան իպարէթ պիր թէքքիրէ
եազապիլէճէք պիր գահվէխանէ պուլմագ իչին , էթրաֆընա
կէօղ կէգտիրտի , վէ Էթմէֆճիլէրին ՊՈՒԼՈՒԾՏՈԳԼԱՐԸ
ՄԱՀԷԼԼ նամ գահվէխանէ կէօղիւնէ իլիլմէքլէ , մէքքիւր

լէվհաներ թանրերայ, վիճուտի ճիւղիճէ տիթրէտի :

Ղարիպ, վէ իյղահը նագապիլ, ֆագաթ մուհագդագ պիր հալ տըր քի, ճանիլէր, ճինասեթլէրինի թաամիմ վէ իճրա իթմիշ օլտուգլարը մահէլլէրի թէքրար կէօրիւրլէր իսէ, մուխաթարա պուլունմասընա բաղմէն, պիր նէվ խօշարղու, անլէրի, օ մահէլլէրէ սէվգ իտէր :

Օվիտ, մէգքիւր տիւքքեանա կիրտիկինտէ, ժանը թաագիպ իթտիկի սըրատա, բաշավրաճը գըեաֆէթինտէ պուլունարագ, պիր գատէհ պէեաղ շարապ իշմէք իշին, պուտիւքքեանա կիրտիկի կիւն կիպի, օ սապահ տախի, տիւքքեանըն սահիպի, տէսթկեանըն պաշընտա տուրուեօրտու :

Օվիտ. - (Տիւքքեանընեա.) Պիր մէքթուպ եաղաճաղըմ, օթուրմագ իշին պիր օտանըղ վա՞ր մը տըր :

Տիւքքեանըն. - Էվվէթ, միւսիւ, շու օտատա օթուրապիլիրսինիլ :

Տիւքքեանըն, պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, պիւեիւք սալատան պիր ճամ իլէ այրըլմըշ օլան քիւչիւք պիր օտա կէօսթէրմէքտէ իտի քի, պու օտանըն դարուսու էյրէթի իտի :

Օվիտ. - Պանա կիւզէլ պիր գահվէ բիշիրին, ֆագաթ ախի վագըթտա պիր միւրէքքէպ հօգդասը, պիր աղ քեաղըտ, վէ պիր գալէմ տախի վիրին :

Տիւքքեանըն. - Շիմտի, հէր իսթէտիկինիլ կէթիրիլիր, միւսիւ :

Ալշագ Տիթօնլու, մէգքիւր օտաեա կիրտի :

Էվվէլճէ տախի պէեան իթմիշ օլտուղումուղ իւզրէ, զիքր օլունան օտանըն բէնչիրէսինին ճամէքեանը, վագթիյլէ պէեաղ օլան իբէքլի բէրտէ իլէ գաբալը օլուպ, հալ պուքի մէգքիւր բէրտէ, ուզուն օլմատըղընտան, իչէրտէն պագըլտըղը հալտէ, աէրունը սալա կէօրիւլէպիլիր իտի :

Օվիտ, քէնտի գահվէսի կէթիրիլէնէ գատար, սալանը կէօղտէն կէչիրտի :

Օլ էանատէ, եալընըղ պիր գաշ սուֆրալարտա, էթմէքճի էանաֆընըն պաղը ամէլէսի օթուրմուշ իտի : Գահվէ-

խանէնին սահիպիյլէ պիրլիքտէ խըզմէթճիլիք իտէն ուշագ ,
Օվիտին իսթէտիկի շէյլէրի կէթիրտիկինտէ , մէրգում , դահ-
վէսինտէն պիր եռուում իչտի , վէ պատէհու մէքթուպու-
նու եազմաեա հազըրլանտը :

Սալատա օթուրմուշ օլան սէտալար , բէք աշիքեար ոու-
րէթտէ Օվիտին գուլաղընա աքս իթտիկինտէն , մէրգում ,
մէզքիւր սէտալէրին հանկը թարափտան իշտիլտիկինի ան-
լամագ իւզրէ , պաշընը շէվիրտիկինտէ , եարը աշըգ պիր ու-
ֆագ բէնչիրէ պուլունտուղունու անլատը . հալ պուքի ,
պու ճիհէթին , քէնտիսինճէ էհէմմիեթի օլմատըղընտան ,
Մ . թիէրսըլէեէ եազաճաղը մէքթուպուն էմրի թահիրիինէ
իպթիտար իյլէտի :

Գահվէխանէնին սալասը թէտրիճէն տօլմագտա օլուպ ,
պիր թադըմ էթմէքճի ուշագլարը , վէ էթմէք տաղըտան էր-
քէք վէ գաւորնլար կէլմէքտէ իտիլէր :

Խըզմէթճի դարը , միւշթէրիլէրտէն հէր պիրինին էմր-
լէրինի ալմագ իւզրէ , տայիմա կիտիպ կէլմէքտէ իտի : Պիր
արա , մէրգումէ , Օվիտին պուլունտուղու օտանըն թա եա-
զընընտա վագը պիր մոսաեա եագլաշտը : Պու մասատա ,
էքի էրքէք վէ պիր գատըն օթուրմուշլար իտի :

Մըզմէքճի . - Գահվէխանէնին սահիպի մատամ , մալիւմ
օլան քեաղըտը սիզին տախի իմզա իտիպ իթմէեէճէկինիղի
սիւալ իթմէք իչին , պէնի սիզէ կէօնտէրտի :

Մըզմէքճիլէրտէն պիրի . - Հանկը քեաղըտը իմզալաեաճաղ :

Մըզմէքճի . - Զիեաֆէթ քեաղըտընը :

Միւշքիւրի . - Հանկը զիեաֆէթ քեաղըտընը :

Մըզմէքճի . - Պու պապտէ մալիւմաթընըզ եօգ մու տուր :

Միւշքիւրի . - Ասլա մալիւմաթըմըզ եօգ տուր :

Մըզմէքճի . - Էօյլէ իսէ , պէն սիզէ իշի անլաթաեըմ : -
Լիզօն գատընըն , ժիւլ-Քէօր սօգաղընտա , պաղը պօեաճը-
լարըն քէրէվէթի իւզէրինէ տիւշմէքլէ , տիւշար օլմասը մէ-
մուլ օլունան ֆէլաքէթտէն սալիմէն գուրթուլմուշ օլտուղու
իչին , էօնիւմիւզտէքի բէնչէնպիհ աղշամը , արգատաշլարը
թարաֆընտան պիր զիեաֆէթ վէրիլէճէք տիր :

Եկէրչի Օվիտին , մէքթուպ եազմագտա օլտուղու օտա-
եա պիր երլտըրըմ տիւշմիւշ օլսա իտի , պու իշիթտիկի
սէօղլէր գատար քէնտիսինէ թէէսսիր իտէմէղլէր իտի :

Իմտի , մէրգոււմ , չարչափտան տահա զիեատէ աղար-
մըշ օլտուղու , վէ եարրագ կիպի տիթրէմէքտէ պուլուն-
տուղու հալտէ , մաքինավարի անաղա գալգտը , վէ շաշըն
միսիլլու էթրաֆընա կէօղ կէզտիրմէկէ պաշլատը :

Մէրգիւր իքի էրքէք միւշթէրի իլէ պէրապէր պուլու-
նան գարը ,

— Սահիհ տիր . . . օ գաղանը պիլիեօրտուգ . . . զէվալլը
Լիզօն գատըն , միւճիզէ մագամընտա էօլիւմէն գուրթուլ-
մուշ տուր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Սըզմէքճի . — Շիմտի , իշի անլատըղընըզ հալտէ , զիքր
իթտիկիմ քեաղըտա իմզանըզը գօյմագ իսթէրմիսինէզ : —
Պու զիեաֆէթտէ պիւթիւն էսնաֆընըզ պուլունաճագ . . .
կիւլիւպ սէօյլէնիլէճէք , օյնանըլաճագ տըր . . . Վէրիլէճէք
բարա տա , ալթը ֆրանգտան իպարէթ տիր :

Միւշթէրի գարը . — Էլպէթթէ պու զիեաֆէթէ պիզտէ
իշթիրաք իթմէք իսթէրիզ . . . Լիզօն գատընըն , պուրատա
տօսթլարընտան զայրի քիմէսի եօգ տուր :

Օվիտ , ազասընըն , սօղուգ պիր թէր իլէ ըսլանտըղընը
հիսս իթմէքտէ , վէ ագլը պաշընտա օլմանարագ , քէնտի
քէնտիսինէ չու սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ իտի .

— Ժան Ծօրթիէ հանաթտա հա' . . . հալ պու քի , պէն
քէնտիսինի , գանլարա միւլէմմա , պիրուհ , վէ քէրէվէթին
ալթընտա էզիլմիշ օլարագ կէօրմիւշ իտիմ . . . Միւճիքին տէ-
յիլ տիր . . . Պունունլա պէրապէր տիւշ կէօրմէեօրում , տի-
վանէ տէ տէյիլիմ . . . բէք ալէա իշիթտիմ . . . մէգպուրէեէ
պիր զիեաֆէթ հաղըրլանըեօր . . . հանաթտա հա' , գըզը
կիպի քէնտիսի տէ հանաթտա հա' : Իքիսինտէտէ մուվաֆ-
ֆագ օլմատըմ : — Մհ , չօլրազ . . .

Խըզմէթճի գըզըն սէսի եէնիտէն իշիտիլթիկիտէն ,
մէրգոււմ ալշաղըն , քէնտի քէնտիսինէ իրատ իթտիկի սէօղլէր
գաթթ օլունտու :

Նըզմեքձի . . . Իշթէ լիսթանը կէթիրտիմ, իմզալանըն , բարանը տա վէրին , ֆագաթ Լիզօն գատըն աբանսըզա կէթիրիլմէք իսթէնիլտիկինտէն , պու խուսուստա քէնտիսինէ պիր սէօղ պիլէ սէօլլէմէին :

Օլ էսնատէ , ինզմէթճի գըզ , մէզքիւր քեաղըտը տէր-հալ արգասընտա կիզլէնիպ ,

— Սո՛ւս , ֆաղլա պիր լագըրտա պիլէ իթմէին . . . Իշթէ , Լիզօն գատըն կէլիեօր . . . տէտի :

Ֆիլվագը , օ արա , Լիզօն գատըն , տիկէր պիր էթմէք-ճի գարը իլէ պէրապէր սալանա կիրմիշ իտի :

Օվիտ , պիր աղ ճէսարէթ քէսպ իտէրէք , բէրտէնին պիր թարաֆընը ճիւզիճէ եօգարը գալտըրտը , վէ քէնտի-սինի կէօսթէրմէմէկէ տիգգաթ իտէրէք , տիշարը պագմա-սընտա , ժանը կէօրտիւ , վէ իլք նաղարտա մէրգուլմէնի թանըտը :

Պիչարէնին անլընտաքի ճէրիհա , էլան պիր սարզը իլէ պաղլը իտի :

Պատէհու , Օվիտ , բէրտէնի եինէ գարանարագ , շու սէօղլէրի իրատ իթտի .

— Ա՛հ , էվվէթ , հանաթտա տըր . . . Իմտի , ժագըն մուլաթարալարը տայիմա այնի հալտէ օլուպ , իշպու մու-խաթարալար , հէմ անըն վէ հէմ պէնիմ իշին զանէթ տէհ-չէթլի տիր : — Պէնիմ պուրատան հարէքէթիմ զէմանընա գատար , ժան Ֆօրթիէ , ժագա թէսատիւֆ իտէպիլի . . . անը թանընապիլի . . . անընլա կէօրիւշէպիլի . . . Ժագ ի-սէ , մէզպուրէնին սաղ վէ սալիմ օլտուղունու կէօրտիւ-կիւնտէ , անըն վէֆաթը պէտէլի օլարագ պանա վիրէճէկի ագչէնի վիրմէզ : Իշթէ , պու սուրէթլէ , հէր իւմիտին , պէ-նիմ իշին մահվ օլմուշ օլաճաղը տէրքեար տըր : Պինապէրին , թէսատիւֆ , պունլարը եինէ պիրիպիրի գարշըսընա չըգար-մամալը տըր : — Պու հալտէ , էկէրչի իգթիզա իտէր իսէ , պիր գաչ կիւն գատար սէյեահաթըմը կէրի պըրագաճաղըմ :

Օվիտ , պաշլամըշ օլտուղու մէթուպու իքմալ իտէճէք եէրտէ , ավուճունտա սըգտը , վէ ճէպինէ գօյտու : — Պա-

տէհու կարսօնու չաղըրըպ , պօրճունու էօտէտիրտէն , վէ քէնաթիսինտէ սիւքիւնէթ հասըլ օլտուգտան սօնրա , ըրիւթըմյար իւղէրինտէ տօլաշարագ , վէ պալըգճըլարըն վէ սա-
յիր տիւքքեանճըլարըն մալլէրինի սէյր իտէրէք , վագըթլա-
րընը կէչիրէն միւթէպէր շէհիրլիլէրին հալի կիպի պիր հալ
իլէ գահվէխանէտէն տիշարը չըգտը :

Ալչաղըն ֆիքրինտէ եէնի պիր թասավվուր տահա տօղ-
մուշ իտի :

44

Օվիտ , Թամբլըեա կիտիպ , պագը էսվապճը տիւքքեան-
լարընտան էսվապ սաթըն ալտը . պատէհու պիր բէրուքեար
տիւքքեանընա տուխուլ իլէ , սաչլարընը զաեէթ գըսսա
քէստիրտիքտէն , վէ ֆավօրի սագալընը վէ պըբըղլարընը
թըրաշ իթտիրտիքտէն սօնրա , Գիլչի ճատտէսինէ ավտէթ
իլլէտի :

Պիր սասաթ սօնրա , մէրգում , տայիմա ուն իլէ մէշ-
ղուլ օլան էթմէքճիլէրին կիեինտիքլէրի կիպի , պէեաղ դըր
րէնկինտէ պիր էլպիսէ կիեինիպ , վէ պաչընա պիր քէչէ
շարգա գօնուպ , քեամիլէն թէպտիլ օլունմուշ օլտուղու
հալտէ , խանէսինտէն տիշարը չըգտը :

Սօլիվօ , տիկէր պիր քիսվէթտէ պուլունտուղու զէ-
ման քէնտիսինի շէօյլէ պիր կէօրմիւշ օլան ատէմլէր իչին
թանըլմաղ պիր հալէ կէլիպ , պիր արապանա օթուրտու ,
վէ էնաթիթիւ եաղընընտա արապատան աշաղըեա էնէրէք ,
Սէն սօգաղընա՞ կիրտի , վէ էթմէքճիլէրին գահվէխանէսինէ
տախիլ օլտու :

Օլ էսնատէ , սասաթ աղչամըն եէտիսի վուրմագտա օ-
լուպ , գահվէխանէտէ բէք չօգ զալէպէլիք պուլունմագտա
իտի :

Սօլիվո , պիւսիւք սալատա կիւճպէլա իլէ պօշ պիր
եէր պուլապիլտի , վէ օթուրմաեա մուվաֆֆադ օլուպ ,
թաամընը սիբարըշ իթմէք իւզրէ , խըզմէթճի գըզը չա-
ղըրտը :

Խըզմէթճի Մարիան , Օվիտէ եագլաշըպ , մէրգուժու
թանըեամաեարագ ,

— Միւսիւ , սիճտէ մի էթմէքճի էսնաֆընտանսընըզ ,
տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . — Էվվէթ , գըզըմ :

Խըզմէթճի . — Լաքին , մահէլլէմիզ սաքինլէրինտէն օլմա-
մալըսընըզ :

Օվիտ . — Շիմտի , պու մահէլլէ սաքինլէրինտէն տէյի-
լիմ , ֆագաթ վագթիլլէ պու սէմթտէ օթուրմուշում տուր :
— Պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու դահվէխանէնիզի պիլիր ի-
տիմ , վէ պիր իշ պուլմագ իւզրէ Բարիսէ կէլտիկիմտէն ,
պուրատա թաամ իթմէքիկի տիւշիւնտիւմ :

Թուրանթօ իլէ Լիօնէ տախի Սօլիվօնուժ օթուրմուշ օլ-
տուղու սուֆրա եագընընտա պուլուժուպ , թաամլարընը
իտիեօրլար իտի :

Աիօնէ . — Արգատաշ , սիզ Տիփօնտա՞ն մը կէլիեօրսու-
նուզ :

Օվիտ . — Էվվէթ :

Աիօնէ . — Իքի սէնէ Էվվէլ , պէն օրատա չալըշմըշըմ ,
տըր : — Սիզ քիմին եանընտա չալըշըեօրտունուզ :

Օվիտ , Շապօ-Շարնի սօգաղընտա վագը պիր էթմէքճի
տիւքքեանը իամի վիրտի :

Աիօնէ . — Պիլիրիմ . . . իյի պիր տէլիգանլը տըր . . . Տի-
մէք տիր քի , սիզ պուրաեա իշ արամագ իչին կէլտինիզ :

Օվիտ . — Նիեէթիմ օ տուր , պէն Բարիսի սէվէրիմ :

Աիօնէ . — Ֆագաթ պուրատա տա միւթէպէր մահէլլէր
նատիր տիր :

Օվիտ . — Նէ չարէ , պէքլէրիմ :

Աիօնէ . — Իյի , ֆագաթ պէքլէմէք իչին , կէչինմէք լա-
ղըմ տըր :

Օվիտ . - Կէչէնլէրտէ քիւչիւք պիր միրասսա նայիլ օլտուղումտան , օլտուղում կէչինէճէք իգթիտարըմ վար տըր : Էվվէթ , սահիպ օլտուղում միրաս , պիւեիւք պիր շէյ տէյիլ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր միւնասիպ պիր մահէլլ պուլունանա գատար պէքլէմէքլիկիմէ միւսայիտ տիր :

Աիօնէ . - Փիլվագը միւնասիպ օլմաեան պիր տիւքքեանա կիրմէքտէն իսէ , միւնասիպ պիր մահէլլ պուլունանա գատար պէքլէմէքլիք հէր վէճհլէ խայըրլը տըր :

Օվիտ . - Պուրատա այլըգ հիսապըյլա եէեիպ իչմէք աճապա միւմքի՞ն մի տիր :

Ծըգմէքճի գըղ . - Շիւպհէսիլ . . . Մատամըմըն խըզմէթլէրի պիթտիքտէն սօնրա , սիզէ կէօնտէրտիկիմտէ , քէնտիսիլէ պու պապտէ ուղլաշըրսընըզ :

Օվիտ . - Բէք իյի . . . շիմտիլիք սիլ պանա ալէա պուրկօնեը շարապընտան պիր շիշէ կէթիլին , ֆագաթ լէզիլ պիր շէյ օլսուն . . . Էլպէթթէ պու արգատաշլար , պէնիմէ պէրապէր պիրէր գատէհ իչմէքտէն կէրի տուրմաղլար :

Թուրանթօ . - Օնա նէ՞ շիւբհէ :

Պէօյլէճէ Մարիան , Էվվէլա պիր շիշէ , վէ սօնրա տիկէր պիր շիշէ շարապ կէթիլտի :

Մէրգուման իքի էթմէքճի արգատաշ իլէ Օվիտ , եարըմ սաաթ զարֆընտա տօսթ օլտուլար , վէ Լիօնէ , գահվէխանէտէն կիթմէք իւզըէ աեաղա գալգարագ , Էլլնի Օվիտէ ուղաթտըղընտա ,

— Եարըն սապահ թէքրար կէօրիւչիւրիւլ , տէտի :

Օվիտ . - Էվվէթ , եարըն սապահ պուրաեա թէքրար կէլիլիմտէ , պիրիքտէ պէեաղ շարապ իշէրիլ :

Աիօնէ . - Օլուր , ֆագաթ , պէնճէ շահաբ օյնարըզ , քիմ շայպ իտէր իսէ , իչէճէկիմիլ իչկինին մատրաֆընը օթէէտիեէ իտէր :

Օվիտ . - Բէք ալէա , եարըն սապահ պուլուշուրուլ :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա , Թուրանթօ իլէ Լիօնէ օրատան կիթտիլէր :

Օվիտ , ահէսթէ սուրէթտէ թաամընը իտիպ , խալգ

եալաշ եալաշ տաղըլընճա , սալա հէման պօշալար , վէ դահ-
վէխանէնին սահիպի օյան գարը , այլըգ թաամ իթմէք իւզ-
րէ եէնի պիր միւշթէրի կէլմիշ օլտուզունու Մարիանտան
խապէր տլմըշ իտուկինտէն , Սօլիվօնուն սուֆրասը եանընա-
կիտէրէք ,

— Միւսիւ , պուրատա այլըգ հիսապըյլա եէեիպ իշ-
մէք իսթէեէն սի՛ղմիտինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . - Էվվէթ , գատըն :

Աօգանքաճը գարը . - Բէք ալէա , կիւնտէ գա՛շ տէֆա
թաամ իթմէք իսթէեօրսունուզ :

Օվիտ . - Իւշ տէֆա . . . սապահ , պիր աղ բէյնիր վէ
եարըմ շիշէ շարապ իլէ չօրպա , վէ պիր տէ , սաաթ օն պիր-
տէ էօյլէն թաամը , վէ մուախսարէն ագչամ թաամը իսթէ-
րիմ : Պու իւշ թաամ իչին նէ՞ միգտար պէտէլ վիրմէքիկիմ
լաղըմ տըր :

Աօգանքաճը գարը . - Պաշգալարտան նէ՛ պէտէլ ալըր
իսէք , սիզտէն տէ , այնինի , նէ՛ էքսիք , վէ նէ՛ զիեատէ
ալմաեըզ . այտա հիւզ եիկիրմի ֆրանգ քեաֆի տիր : Պու-
րատա , ալէա եէրլի շարապը իչէճէկինիզ կիպի , թաամլա-
րըմըզ տախի բէք միւքէմմէլ տիր :

Օվիտ . - Բէք ալէա , եիւզ եիկիրմի ֆրանգա մուվաֆ-
ֆադաթ իտէրիմ : - Նարըն սապահտան պաշլարըմ , վէ օն
պէշ կիւնիւք պօրճումու տա բէշինէն սիղէ էօտէրիմ :

Աօգանքաճը գարը . - Սիղ նասըլ իսթէրաէնիզ , պիզ րա-
ղըեըզ :

Օվիտ , տէրհալ տէսթկեահըն իւզէրինէ իւշ ատէտ-
ալթուն սիքքէ վազ իտիպ ,

— Շիմաիլիք շու ալթմըշ ֆրանգը ալըն , տէյի պէեան
իյլէտի :

Աօգանքաճը գարը . - Բէք իյի , շիմտի սիղէ պիր մադ-
պուզ սէնէտիյլէ քիւչիւք պիր գատէհ գօնեադ վիրէեիմտէ
իչին :

Օվիտ . - Էկէրչի սիղտէ պէնիմէ պիրլիքտէ չագմաեա-
մուվաֆֆադաթ իտէրսինիզ , թէքլիֆինիզի բէտտ իթմէմ :

Աօգանքանը գարը . - Մ'արիան , սիղէ պիր շիշէ դօնեագ իլէ իքի քիւչիւք դատէն կէթիր :

Մ'արիան , իշպու էմրի տէրհալ իճրա իթտի , վէ Օվիտ , մէրգումէնէ պիր ատէտ երկիրմի ֆրանգլըդ սիքքէ վէրիպ ,

— Պու ագչամքի մէսարիֆիմէ պէտէլ շու սիքքէնի ալըն , տէյի պէհան իյլէտի :

Սըզմէքնի գըզ . - Պօրճունուղու ալըգեուպ , դուսուրունու շիմտի իեատէ իտէրիմ :

Օվիտին մէսարիֆի եէտի ֆրանգա պալիզ օլտուղուն . տան , Մ'արիան , մէրգումա ծն իւշ ֆրանգ կէրի վիրտի :

Վէրիլէն ագչէ , իքի ատէտ պէշէր ֆրանգլըդ իլէ դուսուրունու ֆագլըդտան իպարէթ օլուպ , Օվիտ , մէղքիւր պէշ ֆրանգլըդարտան պիրիսինի խըզմէթնի գըզա իթա իլէ ,

— Գըղըմ , պու տա սիղին պագչիշինիզ տիր , տէտի :

Մ'արիան , պէօյլէ պիր ճէօմէրտլիքտէն տօլաեը հայրէթ . տէ գալարագ , գուլագլարընա դատար գըզարտը , վէ արղը թէշէքքիւր օլմագ իւզրէ , պիր գաշ քէլիմէ թէլէֆֆիւզ իյլէնիպ , մէղքիւր պէշ ֆրանգլըդ սիքքէնի ճէպինէ գօյտու :

Պիր տագըզա սօնրա , Մ'արիան , պիրտէն պիրէ շու եօլտա աղաղ իյլէտի .

— Վա՛յ , մատէմ քի սիզ տէ էթմէքնի էսնաֆընտան իմիշսինիզ , վէ պուրատա եէնիպ իշէճէքսինիզ , էլպէթթէ սիզ տէ . . .

Օվիտ . - (Մէրգումէնին նէ տիմէք իսթէտիկինի անլամաեօր թարղընտա պուլունարագ .) Գըղըմ , նէ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

Մարիան . - Զիեաֆէթի տիմէք իսթէեօրում :

Օվիտ . - Հա՛նկը զիեաֆէթի :

Պու տէֆա , լոգանթաճը գարը , շու սուրէթտէ ճէվապ վիրտի .

— Նամուսլու պիր էթմէքնի գարըեա իքրամէն , էթմէքնի էսնաֆը թարաֆընտան վէրիլէճէք զիեաֆէթտէն պահա իտիեօր : Պու զէվալը գատընճըղաղ , պիր գաշ կին էվվէլ աղ գայտը քի պիր քէրէվէթին ալթընտա էզիլէճէք

իտի, լաքին միւսիդէ եօլունտա գուրթուլտու... Պու պիր
իյի գատըն տըր... Պիզ քէնտիսինի զիւստէսիյլէ սէվէրիզ:

Օվիտ. - Էօյլէ օլտուլունա պէն տէ ինանըրմ, վէ պէն
տէ սու մէսէրրէթէ հիսսէտար օլմագ իսթէրիմ: - Ատամ
պաշընա նէ՞ վէրիիեօր:

Աօգանբաճը. - Ալթը ֆրանգ:

Օվիտ. - Ալըն, պէն տէ վիրէեիմ:

Աօգանբաճը. - Հա՛յտէ, Մա՛րիան, տէֆթէրի կէթիր քի,
պու զաթլին տա իսսի եազըլսըն:

Խըզմէթճի գըզ էսամի տէֆթէրինի կէթիրտի:

Աօգանբաճը. - Իսմինիզ նէ՞ տիր:

Օվիտ. - Բիէր Լըպրէօն:

Աօգանբաճը. - Եազըլտը. չիմտի տէ չազալմ:

Պու սուրէթլէ գատէհէր տօլտուրսուլապ, պիրէր եու-
տումնա պօշատըլտը: Պատէհու, լօգանթաճը գարը, եէնի
մի շթէլիսիլէ սէլամլաշըպ, քէնտի մաթպաթընա կիթտի:

Օվիտ. - (Եալընըզ գալընճա, քէնտի քէնտիեէ) Էկէր-
չի պու տէֆա տա ժան ֆօրթիէտէն քէնտիմիզի գաթիէն
գուրթարմահա մուվտֆիագ օլամազ իսէմ, մութլագա պու
իշտէ չէյթանըն բարմաղը վար տըր տիեէճէյիմ: - Պու վէճհ-
լէ, պէնիմ սէվկիլիւ հալազատէմ, օ գարընըն, ժի-լը-ֆէօր
սօղաղընտաքի գազատան սաղ վէ սալիմէն գուրթուլմուշ
օլտուլունտան պիլէ խապէրտար օլամահաճագ տըր:

Օվիտ, պու սէօղլէրտէն սօնրա, քէնտի խանէսինէ ալտէթ,
վէ իրթէսի սապահ, էրքէնճէ էթմէքճիլէրին դահվէխանէ-
սինէ աղիմէթլէ, պիրինճի տէֆա թաաֆընը անտէ իթտի:

Թուրանթօ վէ Լիօնէ, իշ էլպիսէլէրիլէ, եանի հէնուզ
էթմէքճիլիկէ այիտ իշլէրինի պիթիրմիշ օլմատըզլարընտան,
դօլլարը վէ տիզլէրի չըպլագ օլարագ, պիր աղ չօրպա իլէ
պէնագ շարապ իշմէեէ կէլտիքլէրինտէ, Օվիտի կէօրտիւ-
լէր, վէ մէսէրրէթլէ ըէֆի սէտա իտիպ, մէրգուլ իլէ թօ-
ղալաշտըզտան սօնրա, այնի սուֆրատա օթուրտուլար:

Թուրանթօ. - Պիր զադիդա օյնահալմ:

Օվիտ. - Էկէր իսթէրսէնիզ, եարըն, իչէճէկիմիզ իչկի-

յի քիմ իշխեճէք տէյի օյնարըղ : Հալպու քի պու սապահ
իշխեճէք պէեաղ շարապըն պէտէինի պէն վիրմէք իսթէրիմ :

Մէրգում, տէրհալ ալթը շիշէ շարապ ճէլպ իլէ, էքմէքճի
էսնաֆընտան րէք չօղունու տավէթ իթտի :

Մէրգումար, Օվիտի զաթէն թանըմը շլտուգլարը կի-
պի, Լիօնէ վէ Թուրանթօ իլէ հիւսնի միւնասէպաթընը տա
րայէլայն կէօրմէքտէ օլտուգլարընտան, իշլէրինտէն քիմ-
սէ թէքլիֆի մէքքիւրու դապուլ իթմէմէղիք իթմէտի :

Նակէհան ժան Ֆօրթիէ, իշէրի կիրտիկինտէն, Լիօնէ,
մէրգումմէյի կէօրիւպ,

— Պու թարաֆու կէլին, Լիզօն դատըն, սիզէ տէ պիր
գատէհ շարապ իքրամ վար տըր, տէտի :

Օվիտ, պու սըրատա շաշըրմատըգտան պաշգա, հաթ-
թա իլավէթէն,

— Կէլինիզ, կէլինիզ, վալիտէ... իքրամը պէն իտի-
եօրում... Մա'րիան, պիր գատէհ պէեաղ շարապ կէթիրին,
տէյի պէեան իլլէտի :

Էթմէքճի Խաթուն կէլտի, վէ մէրգում Տիթօնլուեա
պագտըգտան սօնրա,

— Ֆագաթ պէն սիզի թանըմաեօրում, տէտի :

Աթօն . — Լի'զօն դատըն, պու պիր եէնի արգատաշ տըր,
հէմ տէ էթմէքճի էսնաֆընտան տըր քի, քէնտի վիսուլին-
տէն տօլանը պիզէ իքրամ իթմէքտէ տիր :

Օվիտ . — Մա'րիան, պիզէ տէօրթ շիշէ տահա կէթիրին,
Խըզմէթճի գըզ, իշպու էմրի իճրա իտիպ, Սօլիվօ տա-
լսի գատէհլէրի տօլտուրտու :

Ժան Ֆօրթիէ, քէնտիսինի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք
իսթէմիշ օլան վէ շու էսնատէ տախի եէնի պիր ճինաեթթ
ֆէսատը գուրմագտա պուլունան ալաղըն գատէհլէլէ թօ-
գալաշտը, պատէհու զէվալլը գատընճըզաղ, պիր թաս
սիւտիլ գահվէ ալըպ, Օվիտէ էլինի ուզաթտը, վէ մէր-
գում իլէ վէտալաշտըգտան սօնրա, օրատան չէքիլտի :

Փուրանժօ . — Էլպէթթէ սիզ տէ զիեաֆէթիմիզէ հիս-
սէտար օլաճագսընըզ :

Օվիտ . - Էվվէթ , Լիզօն գատընա հիւրմէթէն , պէն տէ զիւաֆէթինիզէ հիսսէտար օլաճաղըմ : - Վուգուաթը պանա հիքեսեէ իթտիլէր , հիսսէմէ իսապէթ իտէն ալթը ֆրանգը վիրտիմ : Զիւաֆէթ էսնասընտա տախի վիսուլիմտէն տօլա- եը իճապ իտէն իքրամը իտէճէեիմ : - Պէնճէ , միրաս սա- եէսինտէ էլտէ իտիլէն սարը ալթուլարը քիւֆիէթմէք ի- չին սագլամագլըգ , քեարը ագըլ տէյիլ տիր :

Զքմէքնիքտէն պիրի . - Թէմամ , թէմամ , իչթէ պէնիմ սէվտիկիմ պիր արգատաշ . . . պահս իտէլիմ քի , էսնաի զի- եաֆէթտէ պիզի ֆէվգէլատէ մէսրուր իտէճէք տիր :

Օվիտ . - Սիզի մէսրուր իթմէեէ չալըչաճաղըմ :

45

Աիօնէ . - Պիզէ պաղը կիւզէլ շարգըլար օգուեաճագ- սընըգ . . . պիզիմ քէօլէրտէ շարգը օգումագլըգ , բէք խօշ- լանճագ շէյ տիր :

Օվիտ . - Հէր նէ արզունուլ վար իսէ , իճրա իտէճէ- եիմ : - Դաֆէ-գօնսէրլէրտէ թէղաննի օլունան կիւլիւնճիւ- շարգըլարըն էն պիրինճիլէրինի պիլիրիմ :

Մարիան . - (Խըզմէթ իթմէք իւզրէ կիտիպ կէլտիկի սը- րատա ,) Լիզօն գատընա տախի շարգը օգութմագլըգ լա- ղըմ տըր :

Քուրանժօ . - Իչթէ պու գօլայ տէյիլ տիր :

Օվիտ . - Նի՛չին :

Քուրանժօ . - Լիզօն գատըն էյի , վէ գատընլար իչինտէ գայմագ կիպի պիր գատըն տըր . հալպուքի ղաեէթլէ մահ- ղուն աուր : Զանն իտէրսին քի , պիւեիւք պիր քէտէրլէ միւզ- տարըպ պուլունմագտա տըր :

Փվիտ . - (Շէն պիր հալ իլէ .) Պա՛հ , պէն անըն մահ-
ղունիւէթինի կէջիրմէկի տէրիւհտէ իտէրիւմ , վէ քէնտիսինի
կիւլտիւրէճէք սէօղ պուլուրում :

Լիօնէ իլէ Թուրանթօնուն իշ վազըթլարը կէլմիշ օլտու-
ղունտան , սուֆրալարընտան գալգալըլար :

Սօլիվօ տախի , - Պիր Թարաֆտան տա քէնտիմէ իշ առա-
մալըերմ : Էյլէնճէ իյի ամմա , ճիտտիւէթի տախի տիւշիւնմէ ի
... հէմ տէ ոէվկիւլիւ ամճամըն պըրագալըլը միրաս , Թիւ-
քէնմէղ տէյիլ տիր , - տէտի , վէ պօրճունու էօտէերպ , քէն-
տիսի տէ գահվէխանէտէն տիշարը չըգտը :

* * *

Լիօնէն Գասթէլ , բաղար իրթէսի սապահը , Ժուաննի
տայիրէյի պէլէտիւէսի միւտիրինէ պիր Թէլէկրաֆ քէշլտէ
իյլէտի , վէ օգուեանլարըմըղըն անլաւաճաղը վէճհ իւզրէ ,
իշպու. Թէլէկրաֆ , Բաուլ Տիւշմէնէ տայիր իտի :

Օ կիւնիւ , րէսսամ , պու Թէլէկրաֆըն ճէվալընը ալ-
տը : Պունտա տախի , տայիրէյի պէլէտիւէ միւտիրի , սատա-
գաթսըղ մէմուր ալէյհինտէ հէնուղ հիշ պիր շիքետէթտէ
պուլունմամըշ իտուկինտէն , օլ պապտէ պիր դարար վիրմէք
իչին , Էթիէն Գասթէլտէն , իյզահաթ վէ մայիւմաթը մու-
ֆասսալէերի հավի պիր մէքթուպա պէքլէեճէկինի պիւտիր-
միշ իտի :

Տէրհալ , Էթիէն , ուղուն պիր մէքթուպ եաղտը , վէ
պու մէքթուպու բօսթախանէեէ պըրագալըրտըգտան սօնրա ,
պիր տրա Թաթիլ իթմիշ օլտուղու իշինէ տէվամ իյլէտի :

Ժօրթուն , երկիրմի պէշ եաշընը իքմալ իտէճէկի կիւն
եաղլաշմագտա օլուպ , Էթիէն Գասթէլ , վատընտա սատըգ
պուլունմագ իւզրէ , մէրգում տէրիգանը իչին եարմագտա
օլտուղու մէքքիր Թասվիրի , օ կիւնիւ քէնտիսինէ կէճնտէրմէք
իսթէմէքտէ իտի :

Պունտան գաթինաղար , իշպաւ Թասվիրին իքմայի իչին ,
եալընըղ պաղը էհէմմիւէթսիղ նօթթալար դալմըշ օլուպ ,
իթթէսի կիւնիւն ադշամըսը Թասվիր Թէքմիլ օլաճագ իտի :

Բէսսամ, պու թասվիր իլէ մէշղուլ օլտուղու սըրատա ,
Բօլ Հարման հագգընտա ալտըղը մալիւմաթը ֆիքրլինտէն
կէչիրմէքտէ , վէ վէլաոէթինին էսրարընը հավի օլան
մէքթուպու ժօրթա վիրտիլի սըրատա ,

— Ժիւլ Լապրունոն հագըգի գաթիլինի թանրըմ, վէ
հագգսըղ եէրէ մահքիւմ օլմուշ օլան վալիտէնին իպգաի նա-
մուսունա չալըշմագլըղա , սուէմտէ հիչ պիր շէյ սէնի մէնն
իթմէղ , տիմէքլիկի արզու իթմէքտէ իտի :

Փագաթ, Բօլ Հարման ալէյհինտէքի զաննիեաթընա րաղ-
մէն , հէնուղ էթիէն Գասթէլ ,

— Իշթէ , գաթիլ պու տուր . . . մասքէսինի աշաղընա
ալըպ , թասվիրինի կէօսթէրիեօրում . . . Պու Բօլ Հարման
օլմանըպ , ժագ Կարօ տուր, տէյի պաղըրամամագտա իտի :

Իմտի , Օվիտ Սօլիվօ , քէնտի էլլէրինէ տիւշէրէք , ի-
ֆատէի հալ իտէճէկի , վէ ֆէվգէլատէ արզու օլունան իս-
պաթը՝ եա սէօղլէրի , վէ եախօտ համիլ օլտուղու քեա-
ղըտլար իլէ իրանէ իյլէնէճէկի կիւնէ վէ սաաթա գատար ,
էթիէն Գասթէլին հիչ պիր շէյ եաքմամասը լաղըմէտէն օլուպ ,
հալ պու քի , Բաուլ Տիւշմէն , Սօլիվօնուն մահէլլի իգա-
մէթինի անլամագտա պագալըմմուվաֆֆագ օլաճա՞գ մը իտի :

Իշթէ , պաշլըճա նօգթա պու օլուպ , հէր շէյ պու-
նա մէրպութ պուլունմագտա իտի . չիւնքի , րէսսամը մէր-
գում , պինլէրճէ թէրթիպլէր տիւշիւնտէ , վէ ֆէվգէլատէ
մէհարէթ իպրաղ իյլէսէ , Բօլ Հարմանը ըսգանտիլ իտէմէղ
իտի , զիրա պու կիւնքի կիւն միլեօնլար սահիպի օլմուշ օ-
լան սապըգ Ալֆօրվիլ իշճի պաշլսընըն , թանըլմըշ , եախօտ
չիւպհէ թահթընտա պուլունմուշ օլտուղունու տէրք իտէր
իթմէղ , նապէտիտ օլաճաղը տէրքեար իտի :

Էկէրչի Բաուլ Տիւշմէն , թէչէպպիւսիւնտէ մուվաֆֆագ
օլմասա իտի , սախթէ Բօլ Հարմանը , քէնտի շէրիքի նէզ-
տինէ կիթմէքլիկէ մէճպուր գըլմագ , վէ անըն արգասըն-
տան կիթմէք իւզրէ , մէրգում Բօլ Հարմանա պիր տուզագ
գուրմագլըղա չարէ վա՞ր մը իտի :

Էթիէն Գասթէլ չալըշըրքէն , պու պապտէ պիր չարէ

արամագտա իտի իսէ տէ, հիչ պիր թէրթիպ պուլամամագտա իտի :

Սալը կիւնիւ, ազշամա դատար Բաուլ Տիւշմէնտէն խապէր ալընամատըղը կիպի, չարչէնպիհ կիւնիւ տախի խայըրը պիր նէթիճէջիսթիհսալ իտիլէմէտի, վէ Տիւշմէն ապլա մէյ-տանա չըգմատը :

Էթիէն Դասթէլ, մէրգուսու պուլմագ իչին, չարչէնպիհ ազշամը, պիզղաթ քէնտի խանէսինէ, վէ եախօտ տահա տօղ-րուսու միւսաֆիր պուլունտուղու մատմուղէլ Ամանտանըն խանէսինէ կիթմէկի գարարլաշտըրտը, վէ ֆիլվագը թա-մընը իթտիքտէն սօնրա, Տամ սօգաղընա աղիմէթ իյլէտի :

Ամանտա, օ կիւնիւ, մատամ Օկիւսթինին մազաղասըն-տա իչիյլէ մէշղուլ օլտուգտան սօնրա, խանէսինէ ալտէթ իթմիշ, վէ թէքրար տիշարը չըգմըշ իտուկինտէն, էվին գա-բուճուսու, մէղպուրէ կէնճ գատընըն, եախօտ Տիւշմէնին սաաթ գաշտա կէլէճէքլէրինի պէեան իտէմէտի :

Բէսսամ, մէրգումլարը պէքլէմէքլիկի թէնսիպ իթմէ-երպ, Բաուլա՝ վերիլմէք իւզրէ գարթընը պրրագտը, վէ պուլ գարթըն արգասընա, գուրշուն գալէմ իլէ, շու պիր գաշ սաթըրը եաղար :

« Եւրէպէ բէնլլէնպիհ կիւնիւ, ապահըն ապի ծոռնդա իւնէնիչէ կէլէճէթ : — Իհպ, պէնի պէլէթէն, շէրա հէր հալտէ « Էլէն իլէ կիթիւշ-Գէլլիէ լաղճ Գըր : »

Պատէհու Էթիէն Դասթէլ, զաեթթ տիւշիւնճէլի հալի-լէ Ասա սօգաղընա տօղրու կէրի տէճտիւ :

Ամանտա իլէ Բաուլ, եարը կիճէ րատտէլէրինտէ, խա-նէլէրինէ ալտէթ իթտիլէր :

Մէրգումլար, Մ. Բօլ Հարմանա նէզարէթ իտէպիլմէք իւզրէ, օ ազշամ իչին, Միւրիլլօ սօգաղընտա վագը քիւ-չիւք պիր գահվէխանէտէ պուլուշմագլըղը սապահլաեըն գա-րարլաշտըրմըշ իտիլէր :

Պունլար, խանէլէրինէ կէլտիքլէրինտէ, գաբուճու, Է-թիէն Դասթէլ թարաֆընաան պըրագըլմըշ օլան գարթը քէնտիլէրինէ վիրտի :

Բառու վէ Ամանտա , դարթըն արգասընտա եազըլընջ
օլան պիր դաշ սաթըլըր օգուեունճա , ըէսսամըն քէնտիլէ-
րինէ մուհիմմ պիր խապէր վիրէճէկինի զանն իտէրէք , մէս-
յուր օլտուլար :

Ամանտա , քէնտիսի տախի , ըէսսամա վիրէճէկի վի-
զիթատա հազըր պուլունմագըլըր զինատէսիյլէ արզըւ իթ-
տի իսէ տէ , մաղազասընն սահիպի մատամ Օկիւսթին թա-
րաֆընտան , Պօղար սօգաղընտա քեային պիր միւշթէրինին
նէզտինէ պիր կիւն էվվէլ պրագըլմընջ օլան պազըր դումաշ
նիւմունէլէրինի կիտիպ ալմաեա մէմուր օլտուղունտան , վէ
մատամ Օկիւսթին , քէնտի էմրէրինին թէմամիյլէ իճրասը-
նը թալէպ իթտիկի կիպի , Ամանտա տախի , նամուսըւ պիր
եէրտէ չալընջըր օլմագ իչին , մէզպուրէ մատամըն մաղա-
զասընտա գալմագ իսթէտիկինտէն , մէզըրիւր վիզիթատա
պուլունմագ իտի :

Պինապէրին , մատմուաղէլ Ամանտա , եէնի պիր խա-
պէր օլտուղունտա , օ կիւնիւ քէնտիսինէ պիրտիրմէսինի Բա-
ուլա թափսեէ իտէրէք , իրթէսի կիւն սապահըն սաթթ
սէքիզինտէ , Տամ սօգաղընտան հարէքէթ իթտի , վէ մէր-
գումտան հիչ պիր խապէր ալմատըրը թագտիրտէ , մաղա-
զատան չըդար չըդմագ , տօյրուճա խանէսինէ ալտէթ իթ-
մէքիկի ֆիրքինէ գօյտու :

Օ կիւնիւ , հափա կիւղէլ իտի :

Ամանտա , հէնուզ վագթըր օլտուղունտան , եաեան վէ
տօլաշարագ Բարիստէն կէչմէքիկի , վէ եալընըր ըրխթըմ-
լարա մուվասըլէթինտէ , գումաշ նիւմունէլէրինի ալըպ մա-
ղադաեա կէօթիւրմէք իւղրէ պիր արապաեա ըաքիպ օլ-
մագըլըր տիւշիւնտիւ :

Մէզպուրէ , սաթ տօգուղտա , Մէն սօգաղըր գարչը-
սընա վասըլ օլտու , վէ օրատա պիր արապաեա օթուրուպ ,
քէնտիսինի Պօղար սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճրեա
էմր իյլէտի :

Շիմտիլիք մէրգումէեի թէրքլէ , Օվիտ Սօլիվօեա նագըր
քէլամ իտէյիմ :

Օ սապահը , էրքէն , մէրգում տախի , Ամէրիգատա
աախթէ Բօլ Հարմանա , վէ Պուա-լը-Րուատա , մատմուազէ
Ամանտա Բէկամինէ պիր գաչար գաչըգ իշիրտիկինի կէօրմիւշ
օլտուղումուղ , Նիւ-Նօրգտաքի Գանատալընըն շէրպէթիյէ
իւշ գըմը տօլմուշ օլան շիշէի ճէպինէ վազ իտէրէք , խա-
նէսինտէն տիշարը չըգտը , վէ էն եագընտա պուլունան թէ-
լէկրաֆիւանէէէ ազիմէթլէ , օրաաան Գուրպվուատաքի ֆապ-
րիգատա սախթէ Բօլ Հարմանա աթիտէքի թէլէկլուֆը քէ-
շիտէ իյլէտի .

« Էթնի-Գիւրէի Բալը Էրնէի Կէնի- Կալէի իտէիլիտէն , պու-
լուշալուշալուշ եալըն պոգմանըը քէն իտէիլիտէ : »

« ՕվիՏ »

Սօլիվօ թէլէկրաֆը քէշիտէ իյլէտիքտէն սօնրա , պիր
արապաեա րաքիպէն , Շաթըլէ մէյտանընա կիթտի , վէ ի-
շէճէք պիր շէյ իսթէմէքլէ պէրապէր , եագընա մախսուս
պազը շէյլէր տախի ճէլպ իթտի , վէ պատէհու եաբմա պիր
եագը իլէ շու պիր գաչ ճիւմէյի թահրիր իյլէտի :

« Խըրսըղլըգ , գունգագըլըգ վէ գաթլ կիպի իւշ ճի-
նանէթտէն տօլանը մահպէսիեթի էպէտիեէ մահքիւմ օլ-
մուշ օլան , վէ Գլէրմօն նամ մէրքէղ հապսխանէսինտէն ֆի-
րար իթմիշ պուլունան ժան Թօրթիէ իսմինտէ պիր գարընը
Բարիս զապըթասը կէրմիեթլէ արամագտա իսէ տէ , էլտէ
իթմէքտէ ասլա մուվաֆֆադ օլամամագտա տըր :

« Իմտի , էկէր պու կիւն քի բէնշէնպիհ կիւնիւ , թամ
էօյլէ վագթը , Սէն սօգաղընտա , Էթէիլիլիլի պուլուշալուշալուշ
հալէլ նամ գահվէխանէ վէ լօգանթատա քէնտիսինի Լիզ-
Բէրրէն թէսմիեէ իտէն պիր էթմէքճի գարընա իքրամէն
վէրիլէճէք օլան զիեաֆէթտէ , իքի իւշ նէֆէր թէպտիլ մէ-
մուրու պուլունտուրուլուր իսէ , Ջապթիսէ նէզարէթինին ,
արատըղը ֆիրարիեի պուլապիլէճէկինի զանն իտէրիլ :

« Օրատա իյգա իտիլէճէք պիր հատիսէ , Գլէրմօն հապս-

խանէսի ֆիրարիսինի , քէնտիսինի մէյտանա չըգարմաեա մէնպուր դըլաճագ տըր :»

Օվիտ . պու ալչագճա մէքթուպու պիր մահֆաղա տէրունինէ վաղ իլէ , մահֆաղանըն իւղէրինէ , քէզալիք սախթէ պիր եաղը իլէ շու աուրէսի թահրիր իյլէտի :

« Զապրիէէ ցեզարէքինտէ ,

« Ծէր խաֆիէէ քէնտիսիէ ,

« ՄԻԻՍԹԱՃԷԼ ՏԻՐ »

Պատէհու Օվիտ , օրատան տիշարը չըգըպ , պուլունտուղու մահէլլտէ էթրաֆու կէօղ կէզտիրտի , վէ թէաթըրը Լիրիք նամ թէաթրօ գուրպինտէ կէօրտիւկիւ պիր համ մալը չաղըրըպ ,

— Դըրգ — գազանմագ իսթէրմիսինիղ , տէյի սիւալ իթտի :

Համմալ . — Նի՛շին իսթէմէեիմ . եաբաճագ իշիմ՛նէ տիր :

Օվիտ . — Պիր մէքթուպ կէօթիւրէճէքսինիղ :

Համմալ . — Նէրէեէ :

Օվիտ . — Պուրաեա եաղըն պիր մահէլլէ , եանի Զապրիսէ նէզարէթինտէ սէր խաֆիսէլիք տայիրէսինէ : Անճագ , պու մէքթուպ , տէրհալ մահէլլինէ թէպիմ իտիլմէլի տիր :

Համմալ . — Բէք իյի , ֆագաթ պիր ճէվապ ալընաճագ մը տըր :

Օվիտ . — Խալլ :

Համմալ . — Մէքթուպու վէրին :

Օվիտ . — Ալըն , մէքթուպ իլէ պէրապէր սիղէ իքի ֆըրանգ տա իւճրէթ :

Համմալ . — Թէշէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ . . . իշթէ կիտիեօրում :

Համմալ , Զապրիսէ նէզարէթինին իշէրիսինի էթրաֆըլա պիլտիկի ճիհէթլէ , տօղրուճա սէր խաֆիսէլիք տայիրէսինին եանընտաքի օտաեա կլըտի :

Օրատա պուլունտան մէմուրիյնտէն պիրի , համմալ ,

— Նէ՛ իսթէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի :

Համմա . — Սէյ խաֆիսէ էֆէնտիսէ պիր մէքթուպ կէթիրտիմ . . . զալիպա բէք միւսթաճէլ տիր . . . Իմտի , աճապա սէր խաֆիսէ էֆէնտի պուրատա՞ մը տըր :

Մեմուր . — Էվվէթ . . . չիմտի մէքթուպու քէնտիսինէ վէրիւրիմ : Պիր ճէվապ պէքլէ՞եօրմուսունուզ :

Համմալ . — Խա՛յր , մէմուրիսէթիմ պունտան իպարէթ իտի . . . արթըգ պէն կիտիեօրում :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , համմալ , զապթիսէ նէզարէթինտէն ավտէթ , վէ տայիրէ մէմուրու տալի , սէրխաֆիսէնին օտապընա տուխուլ կյլէտի :

46

Օվիտ , դահվէխանէտէ օթուրմուշ օլուպ , բէնչիրէնին արգասընտան տիշարընը սէյր իթմէքտէ իտի : Մէրգում , եարըմ սաաթ սօնրա , համմալըն , քէնտի հէր վազըթքի մահէլլինտէ օթուրտուլունու կէօրտիւ , վէ մէքթուպունուն մահէլլինէ թէսլիմ իտիլմիշ իտուկինէ էմին օլտուղու հալտէ , սաքին պիր սուրէթտէ , վէ պուրնունուն ալթընտան պիր օրէրա բարչասը մըրըլտանարագ , ըրթթմլարըն պօեունտան եիւրիւտիւ :

Օվիտին կէօնտէրտիկի մէքթուպու թէսլիմ իթմէքիւզրէ , մէմուր , սէր խաֆիսէլիք տայիրէսինէ կիրտիկի էսնատէ , սէր խաֆիսէ պաղը էվրագ միւթալէա իթմէքտէ իտի : Մէրգում , իշպու մէքթուպու ալըպ , մահֆազասընը երըթարգտան սօնրա , միւնտէրիճաթընը կէօզտէն կէչիրինճէ , սիմասընտա մէսէրրէթ ալէամէթի հասըլ օլտու , վէ քէնտի քէնտիսէ շէօլէ սէօլէտի .

— Հա՛, հա՛, հա՛, իշթէ պիր զամաղըքեարլըգ քի, ֆիրրիմտէն պիլէ կէշմէեօրաու : — Թամ վագթինտէ եէթիշտի, չիւնքի խաֆիեէ մէմուրլարը, մուվաֆֆագըյեէթսիզլիքլէրինտէն մէյեուս օլարագ, թէհարրիեաթլարընտա աւլա զայրէթ կէօսթէրմէեօրլար իտի : — Պու թէղքիւրէյի եաղմըջ օլան շախս, եաղտըղը մատտէ հագգընտա էմին կէօրիւնիւեօր : — Պու տա, վագթիլէ Գլէրմօն հապսխանէսինին պիր ֆիրարիսի օլուպ, քէնտիսինին հապսխանէ արգատաշընը թանըեարագ, անը հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէքիկի պէսպէլլի պիր մահզուղիյեթ ատտ իլլէմէքտէ տիր : — Պինապէրին պու մալիւմաթտան իսթիֆատէ իտէճէյիմ : Պու մալիւմաթ, հէր հանկը թարաֆտան թէպլիզ օլունուեօր իսէ օլունսուն, տայիմա պիղճէ խայլըլը տրը :

Տէրհալ սէր խաֆիեէ չանը չալմասըյլա, եանընտաքի օտատա օթուրան մէմուր իշէրի կիրտիկինտէն, մէրգումա խիթապէն,

— Խաֆիեէլէրին օտասընա պագըն, Պրիշար իլէ Մօն. թէլ օրատա օլմալը տըրլար : — Իմտի, էկէր օրատա իսէլէր, չիմտի պանա կէօնտէրին, տէտի :

Պիր գաչ տագըղգա սօնրա, գաբու թէքրար աշըլարագ, իշար օլունան խաֆիեէ մէմուրլարը իշէրի կիրտիլէր :

Մէր խաֆիեէ. — Գլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլան ժան ֆօրթիէեի պուլմագ իւզրէ, Բարիստէ իճրա իթտիկինիզ թէհարրիեաթ նէ՞ տէրէճէեէտէք իլէրլէտի :

Պրիշաբ. — Էֆէնտիմ, պու սապահքի բարօրթօմուլու օգուտունո՞ւզ մու :

Մէր խաֆիեէ. — Խա՛յր, տահա օգումատըմ : — Աճապա • բարօրթօտա պիր նէթիճէ՞ մի պէեան իտիլմիշ տիր :

Պրիշար. — Խա՛յր, արատըղըմըզ ֆիրարի էլան պուլունմամըշ տրը :

Մէր խաֆիեէ. — Տիմէք հիչ պիր էմարէ եօգ տուր :

Պրիշար. — Խա՛յր, եօգ տուր : Շու հալտէ, Մօնթէլ վէ պէն, պիր խուսուսա իսքեաթ օլմուշուզ տուր :

Մէր խաֆիեէ. Հա՞նկը խուսուսա :

Պրիշար . - Շէօյլէ քի , ժան Ծօրթիէ Բարիստէ պու-
լունմաեըպ , էեալէթին պիրինտէ քէնտիեի կիզլէմէքտէ տիր :
Պեր խաֆիեէ . - ժան Ծօրթիէ Բարիստէ տիր :

Իքի խաֆիեէ մէմուրու , խայր տէյի ճէվապ վիրմէ-
տիլէր , ֆադաթ ինանմամազլըգ հալի իլէ եէքտիկէրինէ
պադըշտըլար :

Պեր խաֆիեէ . - Իֆատէմին սըհհէթի հադգընտա շիւպ-
հէ իթտիկինիզի անլաեօրում : Լաքին պիր գաչ սաաթա
գաւտար , սիզին , լաեըգըյլա արամագտա օլմատըղընըզը ,
վէ պէնիմ ալտըղըմ մալիւմաթըն տօղրու խուկինի իսպա-
թըյլա կէօրէճէքսինիզ :

Պրիշար . - Իսպաթ մը :

Պեր խաֆիեէ . - Էվվէթ . - Էթէտէլէրին պաւապաւապաւա
հէլլ սէրլէվհալը պիր գահվէխանէ պիրի՞օբումսունուզ :

Պրիշար . - Էվվէթ , էֆէնտիմ : Օ գահվէխանէ Սէն սօ-
գաղընտա պուլունմագտա տըր :

Պեր խաֆիեէ . - Պու գահվէխանէնին շէօհէթի նէ՞ եօլ-
տա տըր :

Պրիշար . - Ղաեէթ նամուսլու տուր , վէ ասլա շիւպ-
հէյի մագուլէտէն միւշթէրիլէրի եօգ տուր : - Էթմէքճի ու-
շաղլարը , վէ մահէլլէտէ էթմէք տաղըտան էրքէք վէ գա-
տըն խըզմէթճիլէրին թօրլանտըգլարը մահէլլ տիր :

Պեր խաֆիեէ . - Պու կիւն օրատա , Լիզ-Բէրրէն իսմինտէ
օլան , եախօտ քէնտիսինէ օ իսմի վիրտիրէն պիր էթմէքճի
գաղընտ իբրամէն զիեաֆէթ վէրիլէճէք տիր : - Պու խու-
սուսու գայտ իտին :

Պրիշար . - Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Պեր խաֆիեէ . - Պու զիեաֆէթէ էօյլէն պաշլանաճագ ,
վէ Դլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլան գարը տա-
խի օրատա հաղըր պուլունաճագ տըր :

Քքի խաֆիեէ մեմուրու . - (Թէաճճիւպլէ .) ժան Ծօր-
թիէ՞ մի :

Պեր խաֆիեէ . - Էվվէթ :

Պրիշար . - Լիզ-Բէրրէն տէնիլէն գարը քէնտիսի օլմասըն :

Սեր խաֆիեհ . - Ի՛նչ իմալ քի օ տուր : - Հէր նէ օլսա ,
թաամ էսնասընտա զուհուրա կէլէճէք պիր հատիսէ իւզէ-
րինէ , ֆիրարի մէրգուլմէ քէնտիսինի էլէ վիրմէկէ մէճպուր
օլաճագ տըր :

Պրիշար . - Նէ՞ կիպի հատիսէ վուգու պուլաճագ տըր ,
էֆէնտիմ :

Սեր խաֆիեհ . - Պէն տէ պիլմէմ , եալընը էօյլէ պիր
հատիսէ վուգու պուլաճաղընտան խապէրտարմ . . . Պուս-
տան խաթիֆատէ իթմէքլիք սիզէ պիտ տիր : - Իքինիզտէ
պիր եօլ պուլուպ , էրֆէ+էլէրէն պուլաճագուրէ ճահէլլ նամ
գահվէխանէ կիրէրսինիզ , վէ օրասը ումուլի պիր եէր
օլտուղունտան , օլ պապտէ գարչընըզա կիւճիւք տախի
չըգմաղ : - Օրատա , հատիսէնին վուգու պուլմասընա պէք-
լէրսինիզ , Լիզ-Բէրրէնին , եախօտ պիր տիկէրին , Ժան
Ֆօրթիեհ օլտուղունա իւքեաթ օլմանըզտա , վազիֆէնիզի
իճրա իտէրսինիզ : - Անլատընը մը :

Պրիշար . - Էվլէթ , էֆէնտիմ :

Սեր խաֆիեհ . - Պիր ճանիեի տէրտէսթ իթմէեիպ , իլ-
լա պիր ֆիրարիեի թէվգըֆ իտէճէք օլտուղունուզտան , եէ-
տինիզտէ , ախզ ու կիրիֆթ իչին վէքեալէթնամէ պուլուն-
մասընա ի՛նչ իեաճ տախի եօգ տուր : - Հայիզ օլտուղունուզ
իգթիտար , զաթէն մաթլուպէ քեաֆի տիր : Իմտի , հայտէ
կիտին , վէ պու տէֆա մէտհ ու սէնաեա լաեըզ օլմանա
չալըչըն :

Պրիշար . - Չալըչըրըզ , էֆէնտիմ :

Պու սուրէթլէ , իքի խաֆիեհ մէմուրու , սէր խաֆիեհ-
լիք ապիրէսինտէն տիշարը չըգտըլար :

Պրիշար սաաթընա պագտը , վէ իքի օլտուղունու կէօր-
տիւկիւնտէ ,

— Տահա իքի սաաթ վազթըմըզ վար տըր . իմտի , բը-
լանլարըմըզը հաղըրլաեապիլիբիզ , տէտի :

Մօնքիլ . - Բլանլարը հաղըրլամանա ի՛նչ իեաճ եօգ տուր :
- Պիր աղ էվլէլ սէր խաֆիեհէնին տէտիկի կիպի , էրֆէ+էլէրէն
պուլաճագուրէ ճահէլլ նամիլլէ մաարուֆ օլան գահվէխանէ ,

հէմ գահվէխանէ վէ հէմ լօգանթա տըր . պինապէրին , ու մուրի պիր մահէլլ տիմէք տիր : - Հէր նէ գատար պու կիւն օրատա պիր զիւաֆէթ թէրթիպ իտիլմէքտէ իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ պիզ տէ թաամ իթմէք իսթէտիկիմիզ հալտէ , էլպէթթէ ըէտտ իթմէեէճէքլէրինտէն , էօյլէ թաամըմըզը օրատա իտէրիզ :

Պրիշար . - Բէք ալէա , լաքին զիեաֆէթին քէշիտէ օ լունտուզու սալանըն խարիճինտէ տիկէր պիր սալատա պիզի օթուրթատուրուրար իսէ , օլ վագըթ պիր իշ կէօրէմէեիզ :

Մօնթիլ . - Պէն օ գահվէխանէեի պիլիւրիմ , եալընըզ իքի սալասը օլուպ , պուլնլարըն արասընտա տախի իիթիլաթ պուլունմագտա տըր :

Պրիշար . - Օ հալտէ պիր տիեէճէք եօգ տուր :

Մօնթիլ . - Շու գատար քի , էսվապըմըզը թէպտիլ իլէ , ամէլէ էսվապը կիեինմէլիեիզ : Իմտի , պէն խանէմէ կիտիեօրում , սէն տէ քէնտի խանէնէ կիթ :

Պրիշար . - Նէրէտէ պուլլուշաճաղըզ :

Մօնթիլ . - Լնսթիթիւնիւն գարշըսընտա :

Պրիշար . - Սաաթ գաշտա :

Մօնթիլ . - Էօյլէեէ օն տագըգա գալարագ :

Պրիշար . - Բէք իլի :

Պու սուրէթլէ իքի խաֆիեէ մէմուրու , եէկտիկէրինտէն սյըրլարագ , հէր պիրի քէնտի թարաֆընա տօղրու եօլա ըէվան օլաու :

* *

Թամ սաաթ օնտա , էթիէն Գասթէլ , Տաւ սօգաղընտա , մատմուաղէլ Ամանտանըն խանէսինէ աղիմէթ իթտիկինտէ , գաբուճու մէրգուճու թանըեարագ ,

— Միւսիւ , գարթընըզը թէսլիմ իթտիմ : - Մ . Տիւշմէն եօգարտա օլուպ , սիզի պէքլէեօր . . . Տէօրտիւնճիւ գաթտա , սօլ թարաֆտա տըր , տէտի :

Բէսսամ , աճէլէթէն եօգարը չըգտը , մէրգում , տէօրտիւնճիւ գաթա մուվասըլէթինտէ նէֆէս ալտը , վէ գաբունուն չանընը չալտը :

Ժուանների տայիրէյի պէլէտիեհսի մէմուրը սապըզը պիղզաթ գարուեու աչըպ, մէսրուր պիր հալ իլէ,

— Կիրինիզ, միւսիւ, կիրինիզ, շիւպհէսիզ Օվիտ Սօլիվօնուն մահէլի իգամէթինի պուլմուշ օլտուղունուզուն խապէրինի պիւտիրմէք իւզըէ պուլրաեա կէլմիշսինիզ տիր, տէտի: Երիեհն. — Պիւաքիս, պէն սիզէ, օ ալչաղըն իզինի պուլուպ պուլմատըղընըզը սօրմագ իչին կէլտիմ:

Քառուլ. — Էսէֆ իտէրիմ քի, հէնուզ պուլամատըմ, միւսիւ: Իւշ կիւն տիւր քի, Բօլ Հարմանը գօլլաեօրում, լաքին մէրգում, եալընըզ, խանէսինտէն չըզըպ, Գուրպուլուա ֆապրիգասընա, վէ ֆապրիգասընտան չըզըպ, խանէսինէ կիթմիշտիր:

Երիեհն. — (Մէյեուսիեթլէ.) Տիմէք տիր քի, ա'սլա, ա'սլա, իզինի պիլէ պուլամատընըզ, տէյիլ մի:

Քառուլ. — Խա'յր, պուլամատըմ, վէ գօրգարըմ քի, Սօլիվօ, քէնտիսինին թաագիպ իտիտիկինին ֆարգընա վարըպ, վէ ճէսարէթի տէ պուլունմատըղընտան, Բարիսի թէրք իթմիշ օլմասըն:

Երիեհն. — Իշթէ, օլ վագըթ հիշ պիր իւմիտիմիզ գալմազ: Փագաթ, պու թաթիմինիմիզին էսասընա ազ չօգ թէէմին օլմագ իչին, հիշ պիր վասըթա եօգ մու տուր:

Քառուլ. — Պիր ազ էվվէլ, սիզէ պէքէտիկիմտէ, պու վասըթաեը տիւշիւնիւեօրտում: — Պիր թագըմ իմքեանըղըզլար հագզընտա թէֆէքքիւր իթմէքլէ վագթըմը կէյիւրիեօրտում: — Պունունլա պիրապէր ֆիքրիմէ պիր թասապվուր կէլտի:

Երիեհն. — Հէր նէ իսէ, չաբուզ սէօյլէեին, պէլքի խաբըրը պիր թասապվուր տուր:

Քառուլ. — Օվիտ Սօլիվօ իմզասըլլա Բօլ Հարմանա պիր թէլէկրաֆ չէքմէքիկի տիւշիւնտիւմ:

Երիեհն. — Պու թէլէկրաֆըն մէալի նէ՞ օլաճագ տըր:

Քառուլ. — Եալընըզ, « Պու ագլա, պէնի էվիէ Էլիւ, Դիւսա-հէլիւ » քէլիմէլէրինտէն իպարէթ օլարազ, ղիյրինտէ Օվիտ իմզասը պուլունաճագ տըր: — Բօլ Հարման, իշպու մուսթա-սար թէլէկրաֆը ալտըզտան սօնրա, չաչըրըպ, չէրիքինին

տավթինէ իճապէթ իտէճէք տիր : - Պու սըրատա , պէն տէ անը գօլլաեարագ , արգասընտան կիտէր , վէ շու Սօլիվօ տէնիլէն ալշաղըն իգամէթ իթտիկի մահէլլի անլարըմ : - Պու թասավվուրումու նաւըլ պուլուեօրսունուղ :

Դըրիէն . - Հատտը զաթինտէ բէք կիւզէլ իսէ տէ , պաղը միւշքիլաթ վէ մուխաթարալարը վար տըր :

Քաուլ . - Նէ՞ կիպի :

Դըրիէն . - Շէօյլէ քի , էկէրչի պիր աղ էվվէլ զանն իթտիկինիլ վէճճ իւղրէ , Սօլիվօ ֆիրար իթմիշ իսէ , Բօլ Հարման , քէնտիսինէ պիր տուզագ գուրուլմագտա օլտուղունա շիւպհէ իտէրէք , քէնտիսինի գօլլաեաճագ , վէ խանէսինտէն տիշարը չըգմաեաճագ տըր :

Քաուլ . - Թէմամ տըր , Փագաթ շէրիքինին Բարիստէն կիթմիշ օլտուղունու պիլէմէզ , վէ ավտէթ իթմիշ օլտուղունու զանն իտէպիլիը : - Հէր հալ ու քեարտէ , պիղիմ եարաճաղըմը պիր թէճրիւպէ տիր :

Դըրիէն . - Սահիհ տիր , լաքին պիր տիկէր մատտէ տահա վար տըր :

Քաուլ . - Նէ՞ տիր , սէօյլէսին :

Դըրիէն . - Փարզ իտէլիմ քի , Օվիտ Բարիստէ օլսա , վէ Բօլ Հարման տա , անըն խանէսինէ կիտիպ , քէնտիսինի պուլսա , վէ « Սէպէն պէր Բէլէրաֆ ալար . . . Էլնէ կէլիմ . . . պէնտին նէ Բէլէրաճաղըմ » տէսէ . . .

Քաուլ . - Բէք իյի , սօնո՞ւ :

Դըրիէն . - Պէօյլէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իթմիշ օլմաեան Օվիտ , տուզաղը , վէ քէնտիսինի թէհտիտ իտէն մուխաթարաեը անլաեաճագ տըր :

Քաուլ . - Օ սախթէ թէլէկրաֆը , Ամանտաեա իսնատ իտէճէք տիր : - Պունտան պիղճէ նէ՞ պէյիս վար տըր . . . Անլէր գօղարընը բայլաշմագտա օլտուգլարընտա , պէն իշ հէօրմէհէ հաղըր պուլունաճաղըմ :

Դըրիէն . - Նէ՞ եարաճաղըմը :

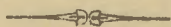
Քաուլ . - Բօլ Հարմանըն , Սօլիվօնուն խանէսինտէն տիշարը չըգմաեընա պէքլէեհէճէեիմ : - Օ չըգարգտան սօնրա ,

Օվիտին գաբուսուհու չալաճաղըմ: - Օվիտ, գաբուսու աշտը-
ղընտա, պէնի կէօրտիւկիւնտէն տօլաեր էլպէթթէ թէաճ-
ճիւպտէ գալաճաղ տըր, լաքին հագգըմտա շիւպհէեէ զա-
հիպ օլաճաեաճաղընտան, վէ պէնի գապուլ իթմէմէկէ հիչ
պիր պէհանէսի պուլունմատըղընտան, իչերի կիրտիրէճէք
տիր: - Քէնտիսիյէ եալընըղ գալտըղըմըղտա, վէ հագգընտա
քէսպ իթտիկիմ մալիւմթա ալեահ օլտուղունտա, սիղէ
եէմին իտէրիմ քի, տէրհալ հագգըգէթի հալի աղղընտան
անլաճաեա մուվաֆֆաղ օլաճաղըմ: - Հիւքիւմէթտէն գօր-
գան, վէ պիր հիւքիւմէթ մէմուրունուն էլի ումուղու իւղէ-
րինտէ օլտուղունու հիսս իտէնլէրին ալաղճասընա, միւ-
վէսվիս օլմալարը թապիի տիւ: - Էսէֆ իտէրիմ քի, պու
խուսուսու պէն, օ առէմին գարշըսընտա իսպաթ իթտիմ,
պէն քի, անըն գարշըսընտա ալաղճա գօրգտոււմ, նասըլ
քի օ տա պէնիմ գարշըմտա էօյլէ գօրգաճաղ տըր:

Էքիէն. - Պաղաթ, Սօլիվօ, պիրինճի հիտտէթ ու զա-
ղապը էսնասընտա սիղի թէլէֆ իտէպիլիր:

Քառի. - Ֆիլվաղը պու գապիլ տիր, հալ պու քի պու
խուսուս հիսապա տախիլ իտիլէմէղ: - Էվվէթ, պիր ճինա-
եէթլէ գապահաթլը զանն իթտիկիմիղ պիր առէմի հաքիմ-
լէրէ թէսլիմ իթմէքլէ, սէվապըղը ահվալիմտէն տօլաեր
մաղհարը աֆիլ օլմագլըղըմ լաղըմ տըր: - Իգթիղա իտէր ի-
սէ, հաեաթըմը տախի թէրք իտէճէեիմ, ֆաղաթ հիչ պիր
շէյտէն ըիւճաթ իյլէմէեէճէեիմ: - Միւմքինսիղ օլան խու-
սուաթա տախի թէշէսլպիւս իտէճէեիմ: Պունունլա պէրա-
պէր, էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա հաքէքէթտէ պուլունմա-
եըպ, Սօլիվօեու թաշթը իթաաթտա պուլունտուրաճաղ
հալ ու մուամէլէտէ գուսուր իթմէեէճէեիմ: - Միւսիւ,
սիղ պանա իթիմատ իտին, սիղէ թէքիֆ իթտիկիմ վասը-
թա, ֆիլիլ օլմաղ հասէպիլյէ, ֆէնա տէյլլտիր: Պու վա-
սըթանըն պաշա չըգաճաղընը գալիէն զանն իտէրիմ:

47

Թրիեմ . - Պէն տէ սիզին կիպի զանն իտէրիմ, վէ մա-
տէմ քի սիզ, պու վասըթաեը մէվգըրի իճրանէ վազ իթմէք-
լիկի գաթիէն գարարլաշտըրմըշտընը, հէր ճիհէթլէ պունու
նազարը տիգգաթտան կէշիրէլիմ:

Քաուլ . - Սէօյլէեքինիզ, միւսիւ:

Թրիեմ . - Փարզ իտէլիմ քի, Օվիտ Սօլիվօ Բարիստէ օլ-
սա, լաքին, Բօլ Հարման, պիզտէն ալտըղը թէլէկրաֆ իւ-
զէրինէ, մէրգումուն խանէսինէ կիթմէսինտէ, Օվիտ օրատա
պուլունմասա, օ հալտէ նէ՞ եարաճագսընը:

Քաուլ . - Պէն օ ճիհէթի տիւշիւնմիւշիւմ տիւր:

Թրիեմ . - Բէք ալէա, թէքրար իտիւօրում, օ հալտէ
նէ՞ եարաճագսընը:

Քաուլ . - Քէնտիսինին զայպուպէթինտէն պիլ իսթիֆա-
տէ, խանէսինէ կիրիպ, հէր թարաֆը արաեաճաղըմ, վէ
պիլ ճիւմէ քեաղըտլարընը զապթ իտէճէեիմ:

Թրիեմ . - Լաքին, ա՛սէֆիլ, պու տիւշիւնտիւկիւնիւզ,
գանունէն ճէզաեը միւսթէլիմ պիր ճինաեթ տէյիլ մի
տիր:

Քաուլ . - Էօյլէ պիր ալչագ, պէնճէ, գանուն խարիճին-
տէ կէօրիւնիւր: Շէօյլէ քի, քէնտիսի ալէյհինտէ հարէ-
քէթ իթմէքլէ, միւթթէհիմ ատա օլունմաեաճաղըմա իւ-
քեաթ օլմիւշում տուր:

Թրիեմ . - Թէէմին օլունուղ քի, հաքիմէր պու ֆիքիրտէ
պուլունմաեաճագ տըրլար:

Քաուլ . - Հաքիմէր նէ ֆիքիրտէ պուլունուրլար իսէ
պուլունսունլար: Պու հարէքէթիմտէն հէր նէ նէթիճէ թէ-
վէլիւտ տախի էյլէսէ, պէն եինէ թէհլիքէեի կէօղէ ալմը-
շըմ տըր:

Թքիեմ . - Մատէմ քի գարարընըզ կերի տէօնմէզ սու-
րէթտէ տիր , գարչը տուրմամ : - Բօլ Հարմանա մախսուս
օլան թէլէկրաֆը նէրէեէ արզ իթմէք ֆիքրինտէսինիզ : -
Գուրպլուահա՞մը , եօգսա Միւրիլլօ սօգաղընտաքի խանէ-
եէ՞մի :

Քառւլ . - Իշթէ , պու խուսուսուն ինթիխապը միւշքիւլ
տիր , զիրա , պու սապահ սիզի պէքլէտիկիմ ճիհէթլէ , մեր-
գումու գօլլահամատըղըմտան , վէ արգասընտան կիտէմէտի-
կիմտէն , ֆապրիգահա կիտիպ կիթմէտիկինի , հաթթա խա-
նէսինտէն տիշարը չըգըպ չըգմատըղընը պիլմէմ :

Թքիեմ . - Պիւր ազտան անլարըզ :

Քառւլ . - Նա՞սըլ անլահաճաղըզ :

Թքիեմ . - Պիղղաթ պէն Միւրիլլօ սօգաղընա կիտէրէք ,
Բօլ Հարմանը սօրարըմ :

Քառւլ . - Գօրգմա՞ղմըսընըզ :

Թքիեմ . - Գօրգմահա հիչ պիր սէպէպիմ եօգ տուր : -
Էկէրչի արատըղըմըզ առէմի խանէսինտէ պուլուր իսէմ ,
հիչ չիւբհէ իթմէեինիզ քի , քէնտի թարաֆընտան հիւսնի
սուրէթտէ գապուլ օլունահաղըմ , վէ խանէսինէ կիթտիկի-
մին սէպէպի հագգընտա չիւպհէեէ մահէլլ վիրմէեէճէք
սուրէթտէ , պիր թավր ու հէյեթթ գուլլանահաղըմ : - Բօլ
Հարման պէնի թանըր , վէ քէնտիսիյլէ միւնասէպաթըմ
օլտուղունտան , վիզիթամը թապիի պուլահաղը տէր-
քեար տըր :

Քառւլ . - Բէք իյի , միւսիւ , սիզ կիտինիզ : - Պէն սիզի
պուրատա պէքլէեի՞մ մի :

Թքիեմ . - Խա՛յր , պէնիմլէ պերապէր կէլին : Քեաֆֆէյի
նօգթալարճա իթթիֆազ իթտիքտէն սօնրա , պիրիպիրիմիզ-
տէն այրըլմալըեզ : Պուլվար Մալէզհէրպտէ վագը պիր գահ-
վէխանէտէ պէնի պէքլէեին , վէ օրատա պիր ազ թաամ
թէտարիք իթտիրին : - Պէն սիզի օմահէլլտէ պուլուրում :

Քառւլ . - Էօյլէ իսէ , կիտէլէմ :

Թքիեմ . - Ետընիզտէ սիւահընըզ վա՞ր տըր :

Քառւլ . - Էվվէթ , պիր ըհվօլվըրըմ վար տըր :

Ֆրիկն . - Անը պէրապէր ալըն :

Քառուլ . - Զաթէն պէն տէ օնու տիւշիւնիւեօրտում :

Բաուլ Տիւշէն , պիր չէքմէճէ աչըպ , պունուն տէրունինտէ պուլունան պիր ըէվօլըրը ալտը , վէ ալթը խարթուճուն տախի եէրլէրինտէ օլտուղունա թէէմին օլտուգտան սօնրա , ըէվօլըրը ճէպինէ գօյտու : Պատէհու , ըէլամա աղաղ իտէրէք ,

— Եօլտա պիր խուրտէվաթճը տիւքքեանընա կիտէճէեհիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆրիկն . - Նէ՞ եաքմագ իչին :

Քառուլ . Հիյնի իգթիղատէ Օվիտ Սօլիվօնուն գաբուսուսնու գըրմագ իչին պիր քէրլէթին սաթըն ալմագ արղուսինտէեհիմ : - Շիմտի , միւսիւ , էմրինիղէ մունթաղըրըմ :

Ֆրիկն . - Պիր սէօղիւմ տահա վար տըր . . . (Ժուանեի տայիրէյի պէլէտիեհսի միւտիրինտէն ալմիշ օլտուղու պիր թէլէկրաֆը չիղտանընտան չըգարըպ , Բաուլա վիրէրէք .) Եու քեաղըտը օգուեունուղ :

Բաուլ , թէլէկրաֆը ալըպ , միւնտէրիճաթընա կէօղ կէզաիրտի , վէ սիմասը գըզարտը :

Ֆրիկն . - Կէօրիւեօրսունուղ ա' , սիղի տիւշիւնիւեօրում : Մէրճիինէ իգթիղա իտէն մէքթուպու եազտըմ : - Պինապէրին , գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպինիղ պուլունմամագտա տըր : Վէլէվ Օվիտ Սօլիվօնուն գաբուսունու աչտըղընը սըրատա , տէրտէսթ իտիւէնիղ , չիւբհէսիղ սիղի թուլթաճագլար տըր , լաքին զանն իտէրիմ քի , իրթէսի կիւն սիղի սալը վէրտիրէճէկիմի պէեան իտէր իսէմ , խէթա իթմիշ օլմամ :

Քառուլ . - Իչպու միւէսսիր հիմանէնիղտէն տօլաեը սիւզէ թէչէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , վէ սիղէ միննէթտար պուլունտուղումա իթիմատ իթմէնիղի ըէճա իյլէրիմ :

Պու սուրէթլէ , մէրղումլար , Տամ սօգաղընտան հարէքթ իթտիլէր :

Էթիէն Գասթէլին արապասը , գաբունուն էօնիւնտէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան , իքիսիտէ պու արապաեա օթուրտուլար :

Նքիեհն . - (Արապաճըեա .) Պիր ան էվվէլ Միւրիլլօ սօ-
գաղընա սիղի կէօթիւրմէլիսինիզ : - Սիղին հայվանընըզ սէրի
իւլ հարէքէ տիր : - Իմտի , պթլարը սիւրաթլէ սիւրտիւ-
րին :

Ֆիլվագը իշպու արապա , քէմալ սիւրաթլէ եօլա չըզ-
տը , վէ Միւրիլլօ սօգաղը աղղընա վասըլ օլտուգլարընտա ,
Տիւշմէն , Էթիէն Գասթէլի պէքլէեէճէք օլտուղու դահվէ-
խանէ վէ լօգանթա հագղընտա մէրգում իլէ կէօրիւշտիւք-
տէն սօնրա , արապատան աշաղըեա էնտի , վէ սօնրա արա-
պա , Բօլ Հարմանըն խանէսինէ տօղրու հարէքէթէ տէվամ
իյլէտի :

Խանէի մէղքիւրուն գաբուսունա մուվասըլէթինտէ ,
րէսսամ չանը չալտը , վէ քէնտիսինի թանըմըլ օլան գաբու-
ճուեա խիթապէն ,

— Բօլ Հարման պուրատամը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Պաբուճու . - Խա՛յր , միւսիւ , լաքին մատմուաղէլ շիւպ-
հէսիզ զաթընըզը գապուլ խտէպիլիր :

Գաբուճու , րէսսամըն քէնտիսինէ վիրտիկի գարթը ա-
լըպ , պիր չան չալտը , վէ միւսաֆիրի մէրգումու սօֆաեա
գատար կէօթիւրտիւքտէն սօնրա , իշպու գարթը , օտա
խըզմէթճիսի Թէօտօրա թէսլիմ իթտի :

Պէօտօր . - Մատմուաղէլ սալօնտա տըր . . . շիմտի քէն-
տիսինէ խապէր վէրիրիմ :

Պիր գաչ ռազըզա սօնրա , Էթիէն , Մարինին նէզտինէ
կիրտիրիլտիքտէ , մէզպուրէ , մէրգումու իսթիգպալ իչին
աեաղա գալգտը :

Օլ էսնատէ կէնճ գըզըն լէհճէսի , էօլիւ րէնկի կիպի
սօլմուշ օլուպ , եիւղիւ զայիֆլանմըշ , եանագլարընըն հէր
պիրինտէ գան լէքէսի հասըլ օլմուշ , վէ եալընըզ սըթմա-
տան թութուլմուշ օլանլարըն կէօղլէրի կիպի բարլաեան
կէօղլէրինտէ , հէնուզ հաեաթ էսէրի միւշահէտէ օլունմագ-
տա պուլունմուշ իտի :

Էթիէն Գասթէլ , մէրգումէեի կէօրտիւլիւնտէ , ազիմ
պիր քէտէր հիսս իյլէտի , վէ ֆիքրինտէն ,)

— Պիչարէ գըզճըղազ , բէտէրինին ճինսեթլէրինտէն տօլանը քէնտիսինին ասլա սուչու եօզ տուր : Քեաչքի պիր ան էվվէլ էօլէ իտի տէ , ֆամիլեասընըն նամուսուզլու շունու կէօրմէսէ իտի , տէյի տիւշիւնտիւ :

Մարի . - (Պէհազ տօտագլարը իւզէրինտէ ֆէնա պիր թէէսսիր հասըլ իտէն պիր թէպէսսիւմէ .) Ազիզիմ ըէսսամ էֆէնտի , հա՛նկը ըիւզկեար սիզի պուրանտ աթտը : - Եօզսա , պու կիւն պէնիմէ գահվաթը իթմէեէ մի կէլտինիզ : Էկէր էօյլէ իսէ , թասավիւրունուզտան տօլանը մէմնունիեթիմի պէեան իտէրիմ : - Պու կիւն , պէն պուրատա եալընըղմ , վէ պանա արգատաշըգ իթմէքիկինիզ , պէնիմ իչին մուճիպի մահզուզիեթ տիր :

Եթիէն . - Մա՛տմուաղէլ , էսէֆ իտէրիմ քի , հիւննի տաւլէթինիզի գապուլ իտէմէեէեէիմ :

Մարի . - Նիչի՛ն :

Եթիէն . - Զիւնքի զաթէն գահվաթըմը իթմիչիմ տիր :

Մարի . - Իշթէ պու ֆէնա . լաքին պուրանը թէշրիֆիւնիզ , պէնի՞ մի , եօզսա բէտէրիմի՞ մի կէօրմէք իչին տիր :

Եթիէն . - Մ . Հարմանը կէօրմէք իչին կէլիշիմտիր : Պու գատար էրքէն պիր վազըթտա թարաֆընըղտան գապուլ օլունապիլէճէկիմի մէմուլէ ճէսարէթ իտէմէզ իտիմ :

Մարի . - Բէտէրիմ ֆապրիգատա տըր . . . Քէնտիսինէ տիեճէկինիզ միւսթաճէ՞լ մի տիր :

Եթիէն . - Փապրիգասընը կէզմէք իչին բուսսաթ իսթէեէճէք իտիմ , զիրա պիր ֆապրիգանըն իչէքքի ճիհէթինին թասվիրինի ալմագ նիեթթինտէեիմ :

Մարի . - Տիմէք օլուր քի , Դուրպվուաեա կիտէճէքսինիզ :

Եթիէն . - Էվվէթ :

Մարի . - Էօյլէ իսէ , բէտէրիմի , պու սապահտան պու ազշամա գատար ֆապրիգատա պուլապիլիւսինիզ , զիրա բէտէրիմ , պիւեիւք ամէլեաթ թէտարիքիյլէ մէշղուլ օլտուղու ճիհէթլէ , ազշամ թաամընա կէլէմէեէճէկինի , վէ կէճ վազթա գատար ֆապրիգատա գալմաեա մէճպուր օլտուղունու պէեան իթմիշ տիր :

Թրիեմ . - Բէնտրիսինէ վիզիթա վերտիկիմ տէ , ումարըմ քի , բահաթսըզ իթմէմ :

Մարի . - Բէտերիմի ասլա բահաթսըզ իթմէզսինիզ . . . սիզ տէ պիլիւսինիզ քի , օ սիզի կէօրտիւկիւնտէ , տայիմա մէմնունն օլուր : - Իյի խաթըրըմա կէլտի , պէնիմ թասվի-րիմ իչին չալըչընթօրմուսունուզ :

Թրիեմ . - Պիր գաչ կիւն տիւր քի չալըչմանթօրում , ֆա-գաթ միւսթերիհ օլուն , թայեին օլունան զէմանտան էվվէլ հազրը օլաճագ տըր : - Կէչէնլէրտէ քիւչիւք պիր սէյեա-հաթ իթտիկիմտէն տօլաեը թասվիլինիզի հէր նէ գատար թաթիլէ մէճպուր օլմուշ իտիմ իսէ տէ , պու կիւնլէրտէ եի-նէ տէվամ իտէճէեիմ : - Պուրկօնեըտա , Տիթօն շէհրինէ կիթմիշ իտիմ :

Մարի . - Օրասը , բէտերիմին վաթանը տըր :

Թրիեմ . - Էվվէթ , վէ օրատա տա պունտան պահս օ-լունտու :

Մարի . - (Թէաճճիւպ ալէամէթիլլէ .) Աճայիւպ , պիր խայլի վագըթտան պէրու թէրք իթմիշ օլտուղու պիր շէ-հիրտէ , հալէա բէտերիմի խաթըրըլաեօրլար մը :

Թրիեմ . - Էվվէթ , մատմուսազէլ : - Մ . Հարման մէշհուր օլմուշ տուր : Պունտան ագտէմ , Ամերիգատա , վէ պու կիւն-քի կիւն Պրանսատա քէսպ իթմիշ օլտուղու շէօհրէթ , քէն-տի վաթանտաչարընա գատար աքս իթմիշ տիր : Պինաէն ալէյհ , վաթանտաչարը պունտան տօլաեը մաղրուր տըրլար :

Մարի . - Զանն իտէրիմ քի , բէտերիմին օրատա ֆա-միլեասը եօգ տուր :

Թրիեմ . - Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ : Պու ճիւմլէ իլէ Մ . Հարման հագգընտա բէք զիեատէ սիթայիլլէ պահս օ-լունուեօր : Բէզլալիք , ագրապապընտան եէկեանէ գալընշ օլտուղու ըիվաեթ օլունան տաեըզատէսինտէն տախի պահս օլունմագտա տըր : - Պու տաեըզատէսինին քիմ օլտուղու-նու սիզ պիլիեօրմուսունուզ :

Մարի . - Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . զարիպ պիր ատէմ . . . շու տաեըզատէ Օվիտ . . .

Դէրիեմ . - Օվիտ մի . . .

Մարի . - Եանի Օվիտ Սօլիվօ քի , բէտէրիմ , Նիւ-Եօրգ-տան հարէքէթի էսնատէ , քէնտի ֆապրիգասընը ծնա սաթ-մըշ տըր : - Սիզի թէէմին իտէրիմ քի , մէրգուսուն , պիզիմէ պէրապէր Ֆրանսաեա կէլմէմէսինտէն տօլաեը մէմսունուս :

Դէրիեմ . - Նիշին :

Մարի . - Զիեատէսիլէ քէնտիսինտէն Նէֆրէթ իտիեօր-տուս : Անըն կէօրիւշմէսի թարզընա վէ աթվար ու հարա-քեաթընա պիր տիւրլիւ ալըշամատըմ :

Դէրիեմ . - Տիմէք տիր քի , օ Ամէրիգատա գալտը :

Մարի . - Մէմսունիյեթի աղիմէմի մուծիպ օլարադ , էվվէթ , Ամէրիգատա գալտը :

Դէրիեմ . - Նիւ-Եօրգտան հարէքէթինիդտէն պէրու , Բա-րիսէ հիշ պիր սէյեահաթը վուգու պօւլմատը մը :

Մարի . - Ճէնապը Ալլահա թէշէքքիւր իտէրիմ քի , վու-գու պուլմատը : - Պանա էօրէ կէլիեօր քի , պուրատա քէն-տիօինէ , օրատան տահա զիեատէ թէհամմիւլ իտէմէեհէճէք իտիմ :

Էթիէն , պու աբա աեալա գալգալընտան , Մարի ,
— Կիտիեօրմուսունուլ , տէյի սիւալ իթտի :

Դէրիեմ . - Էվվէթ , մատմուաղէլ , Գուրպվուաեա կիտի-եօրուս :

Մարի . - Գօնթրաթըմըն իմգասընը ունուլթմաեաճագը-նըլ , տէյիլ մի :

Դէրիեմ . - Խա՛յր , ունուլթմամ :

Մարի . - Օ հալտէ եագընտա իշպու իմգա մուամէլէսի իճրա օլունաճագ տըր :

Դէրիեմ . - Բէք իյի , մատմուաղէլ :

Րէսսամ , կէնճ գըզ իլէ թօգալաշըպ , էվվէլա սալօն-տան , վէ սօնրա օթէլտէն տիշարը չըգալ :

Էթիէն , քէնտի աբադատընա ալտէթի էսնատէ , քէն-տի քէնտիսէ ,

— Պու գըզճըղաղ , Սօլիվօսուն Բարիստէ օլտուղունու պիլմէեօր , վէ էլան Նիւ-Եօրգտա իգամէթ իթտիլինի , վէ

բէտէրինին ֆապրիգատընը իշխեթտիկինի զանն իտիւօր : Պո-
նուն մանէասը նէ տիր : - Իշխեթ , ինսանըն ֆիքրի , շու միւ-
շէվիէշ հալ իշինտէ եանրմագտան խալի օլամանօր :

Էթիէն Գասթէլ , Տիւշմէնին քէնտիսինէ պէքլէմէգատ
օլտուղու գահվէխանէեէ կիտէրէք ,

— Բօլ Հարման ֆապրիգատա տըր , վէ պու ագչամ ,
թաամ իթմէք իւզրէ , խանէսինէ ալտէթ իթմէեէճէք տիր ,
տէտի :

Քառու . - Էլպէթթէ պու ագչամ պիր իշ իլէ մէշղու
օլաճագ տըր :

Էթիէն . - Պու տէտիկինիգ սահիհ տէ օլմառա , ինթիմալ
տըր :

Քառու . - Քէնտիսինէ կէօնտէրէճէք օլտուղու , թէլէկ-
րաֆնամէեի ալաղ իթմէգտէն էվիլէլ , Գուրպուլուտան կի-
տէր իսէ . . .

Էթիէն . - Օլ պապտէ վէսպէսէ իթմէեին , պէն , թէլէկ-
րաֆընըղը ալմաղտան էվիլէլ կիթմէսինէ մանի օլուրուլմ : -
— Հէր նէ իսէ , գահվալթընը ըսմարպատընը գ մը :

Քառու . - Էվիլէթ , միւսիւ . . . թաամլարը կէթիւրմէլէրի
իշին , սիղին վիսուլինիգէ պէքլէնօրլար իտի :

Էթիէն . - Էօյլէ իսէ , պիր ան էվիլէլ , գահվալթընըղը
իտէլիմ , զիրա զայպ իտէճէք վագթըմըղ եօգ տուր :

Եարըմ սասթ զարֆընտա , Էթիէն իլէ Բաուլուն թա-
ամլարը խիթամ պուլտու :

Էթիէն , Էքլ օլունան թաամլարըն իւճրէթինի թէէտի-
էէ իթտիքտէն սօնրա , Տիւշմէն իլէ պիրլիքաէ արապանա
րաքիպ օլտու :

Օլ էսնառէ վագըթ էօյլէն իտի :

Էթիէն . - (Արապաճըրա .) Պիզի , է՛ն եագընտաքի թէ-
լէկրաֆխանէեէ կէօթիւրիւն :

48

Արապա , պուլվար Մալեզհերպտեքի բօսթախանէ վէ
թէլէկրաֆխանէնին բիշկեահընտա տուրմագլա , էթիէն վէ
Րաուլ , արապատան աշաղըեա էնսիլէր , վէ շու աթիտէքի
թէլէկրաֆը քէշիտէ էլլէտիլէր .

« Գոսթըլե-ադա ոսմուրը Էնշիյէ Էլէ Դըղու-Տափնի-ն ԲօլՀոբանա :

« Պոս աբշա՛ , սաաֆ Կոթուղլա , Էանէսիտէ Էիլէ Կէսթէիէիէ : Ղա-
Էի՛ն Դաթն-ճէլ Կիլ : »

« ՕվիՏ »

Պալէատէքի թէլէկրաֆնամէեի կէօնտէրտիքտէն սօնրա ,
էթիէն Գասթէլ իլէ Րաուլ , աբապալարընա լաքիպ օլտու-
լար :

Արապանը . - Շիմտի նէշէեէ կիտիեօրուզ :

Էթիէն . - Նէօյլի քէօբրիւսիւնէ :

Արապա եէնիտէն հարէքէթէ պաշլատը , վէ քէօբրիւ-
նիւն ուճուռտա , Րաուլ արապատան էնիպ , ալէսսէվիիէ
գօլլամագ իլին տուրտուղու մահէլլի , բարմաղըյլա լէֆիգի-
նէ կէօսթէրտիքտէն սօնրա ,

— Պէն օրատա պէքլէրիմ , տէտի :

Էթիէն . - Բէք իյի . . . պէնտէ , ատամըմըղը , տալէթ օ-
լունտուղու մահէլլէ կիթմէկէ սէրպէսթ պուլունտուղու պիր
գէմանտա թէրք իտէճէկիմտէն , պու ագշամ սիզի թէքրար
կէօրէմէմ , լաքին պու կիճէ , եախօտ եարըն սապահ , խա-
նէմտէ սիզէ պէքլէրիմ : - Ճէսուր օլուն , վէ սագըն գօրգ-
մահըն :

Քաուլ . - Օհ , օլ պապտէ սիզ միւսթէրիհ օլուն :

Էթիէն . - Էկէրչի Բօլ Հարման հագըընտաքի թէշէպ-
պիւսիւմիւզտէ բլանըմըղը թէպտիլ իթմէքիք լազըմ կէլիւր
իսէ , սիգէ պիր եօլ իլէ խապէր վէրիւրիմ :

Բառույ . - Ումարըզ քի , էօյլէ պիր թէպտիլաթա լիւ-
ղում կէօրիւմէզ :

Մուախսարէն էթիէն , ֆապրիգանա կիթտի :

Բօլ Հարման , օ կիւնիւ , զանեթ էրքէն ֆապրիգանա
կէլէրէք , ամէլեաթը եէվմիեէ իչին իճապ իտէն էվամիրի
քեաֆֆէյի մէմուրլաւընա իթա իյլէմիշ իտի , զիրա պիր
խայյի կիւնտէն պէրու Օվիտ իլէ սէօղլիւ օլտուղունտան ,
մէրգումա վէրիլէճէք ազչէեի ալմագ իւզրէ , քէնտի պան-
քէրի նէզտինէ կիթմէսի լազրմէտէն պուլունմագտա իտի :

Բօլ Հարման , Օվիտ Սօյիլօնուն Գլիշի ճատտէսինտէն
հարէքէթի էսնատէ , քէնտիսինէ կէօնտէրմիշ օլտուղու թէ-
լէկրաֆնամէեի հէնուզ ախզ իթմէմիշ օլտուղունտան , օ
կիւնքի թէլաշը պունտան իլէրի կէլմիշ իտի : Սապըգ ժագ-
կարօ , քէնտի պանքէրինտէն իզթիզա իտէն մէպլաղը ալ-
տըգտան սօնրա , եագընտա մահքէմէյի միքիյէտէ ռույ-
եէթ իտիլէճէք օլան վէ վէքեալէթի ժօրթ ճարիէ թարա-
ֆընտան իյֆա իտիլէճէք պուլունան պիր տալա իւզէրինէ
կէօրիւմէք իւզրէ , մէրգում կէնճ ալօզաթըն խանէսինէ
կիտէճէք իտի : - Պատէհու , պաղը քիմնէլէրէ վիզիթա վիր-
մէք , վէ սախթէ տաերզատէսինէ պէքլէմէք իւզրէ , Գուպ-
վուաեա կիթմէք նիեէթինտէ պուլունմագտա իտի :

Պէօյլէճէ մէրգում , վագթընըն սուրէթի խթիմալինի
էվվէլճէ թէրթիպ իթմիշ օլտուղու հալտէ , Լիսիէն Լապ-
րու իլէ կէօրիւշտիւ , վէ ֆապրիգատան չըգմագ իւզրէ ի-
քէն , քէնտիսինէ պիր թէլէկրաֆնամէ կէթիրիտի :

Իշպուլ թէլէկրաֆ , Օվիտին , պուլուշմագ իւզրէ թայ-
եին իթմիշ օլտուղու գէմանը վագթըն ախէրէ թէրք իթմէ-
սինին թէլէկրաֆը օլուպ , Բօլ Հարման , պունու օղուտու-
ղունտա , թէաճճիւպտէ գալմաղլա պէրապէր , ճանը տախի
սըգըլտը , վէ գաշարը չաթըլարագ , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ
սէօյլէտի .

—Աճապա պու իշէ նէ՞ ֆէսատ գարըշտը : Իշթէ պու-
նու անլամագ իսթէր իտիմ : Աճապա պու թէէխիւրիւն սէ-
պէպի նէ՞ տիր : Քիմ պու հալէ սէպէպ օլապիլիր : - Հէր

հալտէ պու պիր մանէասըզ շէյ տիր , զիրա շու պիր գաչ քէլիմէտէ , շայեանը թէէսսիւֆ հիչ պիր հատիսէ էմարէսի կէօրէմէնօրում : Իմտի , պէյիս եօգ տուր , վէտալարըմըզը եարընա պըրագըրըզ . շիմտի պէն , կիւնիւմիւ , քէնտի տայրէմտէ կէչիրիպ , պատէհու Լիւսիէն իլէ պէրապէր ագշամ թաամըմը իտէրիմ :

Բօլ Հարման , թասավվուրաթընճա հասըլ օլան թէ պէտտիւլիւ Լիւսիէն Լապրուեա պիլտիրտի , վէ ժօրժ Տարիէ եէ մուֆասսալ պիր մէքթուպ եազարագ , քէնտիսինէ պիլտիրմիշ օլտուզու մուհաքէմէեէ միւթէալլիզ սօն իքի էվրագը տալի մէղքիւր մէքթուպա լէֆֆ իտիպ , ճիմէսինի Պօնարարթ սօգաղընա կէօնտէրտի :

Սաաթ օն պիրտէ տալի Լիւսիէնի չաղըրտըպ ,

— Սէվիլիւլիւ օղլում , պու կիւն գահվալթըմըզը պիրլիքտէ իտէլիմ , տէտի :

Լիւսիէն , մուվաֆֆագաթ ալէամէթի օլարագ պաշընը էյտի , վէ Բօլ Հարման իլէ պէրապէր , արասըրա մէրգու մուն կիթտիկի լօգանթ աեա ազիմէթ իյլէտի :

Պըրագալըմ անլէր սուֆրալարընա օթուրսունլար , պիզ , Սէն սօգաղընտա վագը Էթէէթէթէ պաշընը պաշընը հէլէ նագլը քէլամ իտէլիմ :

Ժան ֆօրթիէ , քէնտիսին միւթատը վէճհ իւզրէ , սապահլանըն զանէթ էրքէն , մէղքիւր գահվէխանէեէ կիթտի :

Օ սապահը , հէր վագըթքի կիպի ժան ֆօրթիէ իլէ զիեատէ կէօրիւշիւմէեիպ , հէր թարաֆտան քէնտիսինէ աթֆը նագար օլունարագ , էօթէտէ պէրիտէ ֆըսըլտանըլ մագտա իտի :

Պիչարէ գատընճըղազ , պու հալտէն օ մէրթէպէ մէրագա տիւչար օլտու քի , Լըպրէնին էթմէքճի ֆուրունունտա չալըշմագտա օլան Լիօնէեէ սէպէպինի շու սուրէթտէ սիւվալ իթտի .

— Ֆագաթ , ումումունուզուն իւզէրինտէ կէօրտիւկիւմ շու հալին սէպէպի նէ տիր : Ջանն իտէրսինիզ քի , պէնտէն գաշընըլըեօր , վէ զարիպ պիր թարգտա եիւզիւմէ պագըլըեօր :

Լիօնէ , էնտիշէի պիր թարգտա իւերլէեէրէք ,

— Պու հալին սէպէպինի շիմտի սիզէ անլաթըրըմ , Լի-
զօն գատըն : — Սիզէ պիր խապէր վիրլէճէք օլտուզունտան ,
իշէրիսէ կիրտիկինիզ սըրատա , պու խապէրի հանկըմըզըն
վիրէճէկի իւզէրինէ մուպահտսա օլունուեօրտու , տէտի :

Ժան , պիրտէն պիրէ սէվապըզը ահվալինի խաթըրլա-
տը , վէ շայեանը թէէսսիւֆ օլան սէվապըզընըն՝ պէլքի եէ-
նիտէն թաղէլէնէճէկինի միւլահազա իյլէտի :

Պինապէրին , անինտէ լէհէսի սօլարագ , վէ տիթրէ-
եէրէք ,

— Պանա վերլէճէք խապէր , շայեանը թէէսսիւֆ միւ-
տիւր , տէյի պէեան իյլէտի :

Տիւքքեանճը գարը , քէլամա ազազ իտէրէք ,

— Շայեանը թէէսսիւֆ խապէր մի . . . պիւաքիս , Լիզօն
գատըն , սիզէ մէսրուր օլունաճագ պիր խապէր վերլէճէք
տիր : — Պանա գալըրսա , սէօյլէնէճէք իֆատէեի պու գա-
տար ուզաթմագտա մանէա եօզ տուր . . . Տօղրուտան տօղ-
րուեա սէօյլէնէպիլիր . . . իշթէ , մատտէ շունտան իպարէթ
տիր , տէտի :

Պիր չօզ սէտալիր . — Էվվէթ , Էվվէթ . . . սէօյլէեին , իյ-
զահ իտին :

Տիւքքեանճը գարը . — Պիլիրսինիզ քի , պուրատա , հէր
քէս սիզի սէվէր , վէ սիզէ ըիաեէթ իտէր : Տիւքքեանըմը-
զըն քեաֆֆէյի մէմուրլարը , միւշթէրիլէրի , զէվճիմ վէ պէն ,
վէլհասըլ հէր քէս , սիզէ , էն իյի գատընլարըն պիրինճիսի
նազարըլլա պագարլար . . .

Պան . — (Կէօղլէրի եաշարըրճասընա միւթէէսսիր օլա-
րագ .) Պունճա խայրխահ գալպլէրին պանա տօսթ օլտուգ-
լարընը պիլիրիմ :

Պուրաճօ . — Հէմտէ , հագըզի տօսթլար տըրլար , Լի-
զօն գատըն , պունտան տօլանը իֆթիխար իտէպիլիրսինիզ ,
վէ շաեէտ իշիսիլտէն պիրի հագըքնտա պիր շիքեաեէթինիզ
օլսա , սիզի թէէմին իտէպիլիրիմ քի , ծնու թէմիզէ տէօ-
եէրիզ : — Ֆագաթ սէօզ՝ պիլլիմ տիւքքեանճը գատընըն աըր :

Ջիւնքի պէօլէ սըրալարտա օլ գատար եօլունտա իֆատէի մէրամ իտէր քի , քէնտի եէրինէ պիր տիկէրինին իֆատէի հալ իյլէմէսի , ճայիզ օլամազ :

Տիւքքեաննը գարը . - Լիզօն գատուն , տիւշար օլտուղունուզ գազանն խապէրի ալբնտըգտա , ումումէն պիր քէտէրի ազիմ հասըլ օլմուշ տուր , վէ սիդի թէէմին իտէրիմ քի , էկէրչի մէզքիւր գազանն նէթիճէլէրինտէն միւթէէսսիթէն վէֆաթ իթմիշ օլտա իտինիզ , ճէնաղէ ալաբընըզ միւքէմնէլ սուրէթտէ թէրթիպ իտիէճէք իտի : - Լաքին , համա օլսոռն քի , շիմնի ճէնաղէ ալայը թէրթիպինէ մահէլլ գալմամըշ տըր , վէ պուրաեա կէլէն , վէ սիդի թանըեան քիմսէլէր , պիրիպիրլէրինէ շէօլէ տէմիշլէր տիր . - Մատէմքի , պիրիմ սէվկիւլիւ Լիզօն գատունըմըզն պախթը եալէր օլարագ , շու պիւեիւք գազատան դուրթուլմուշ տուր , պուհալտէ մէսըուր օլմագլըղմըզ , վէ իեանէ թարիգիլէ քէնտիսինէ պիր չիչէք պուքէթի թագտիմ , վէ պիր զիեաֆէթ քէշիտէ իտէրէք , հագըրնտա տէրքեար օլան թէվէճճիւհ վէ մուհապէթիմիզի իսպաթ իյլէմէքլիկիմիզ լաղըմ տըր : Լիզօն գատուն , մատտէ պունտան իպարէթ տիր :

Ժան , սէվինճինտէն նաշի աղլամագտա օլուպ ,

— Ահ , տօսթլարըմ . . . տօսթլարըմ . . . տէյի , իֆատէեէ պաշլատը իսէտէ , հէեէճանընտան տօլաեր իֆատէսինի քէսմէեէ մէճպուր օլտու :

Տիւքքեաննը գարը . - Թամ էօլլէն վագթը , զիեաֆէթ զէմանընտա , չիչէք պուքէթի տէ կէթիրիլէճէք տիր , վէ հէր քէսին նամընա սիդի թէէմին իտէրիմ քի , քէմալ մէմնունիյիէթ իւզրէ , սըհէթինիզէ պատէլէր նուշ իտէճէեիզ :

Երմէքճի չըրագլարը վէ երմէք տաղըուան գատընլար . - Ահ , էվվէթ , էվվէթ . . .

Պատէհու Ղլէրմօն հապսխանէսի ֆիրարիսի , գահվէճի վէ լօգանթաճը գատընը դուճագլաերպ , հազըր պուլուհանլար իլէ տէ թօգալաշտը :

Աիօնէ . - (Իֆթիխարլէ .) Սուֆրամըղտա էլլի տէօրթ քիչի պուլունաճագ տըր . . . Ֆէվգէլատէ մութանթան վէ

միւքէմէլ պիր զիեաֆէթ օլաճագ տըր : - Հաթթա պունտա բօլթիդատան պահա օլունմաեաճագ տըր : Ումուրը բօլթիքիյեէ վէ բօլթիդաճըլար , Շայեօեա կիթսինլէր : - Պիզ սօնունա գատար , կիւլիւպ սէօլէեէճէեիզ , վէ շարգը վէ պէսթէլէր օգուեաճաղըզ :

Փան . - Օհ , պէնիմ համիյեէթլի տօսթլարըմ . . . սիզէ պին քէրրէ վէ էզճան ու տիլ թէշէքքիւր իտէրիմ . . . էվ-վէթ , սիզին արանըլտա օթուրմաեա կէլէճէեիմ , վէ տօսթ-լուղունուղու իյմա իտէն պու զիեաֆէթէ հիսսէտար օլաճա-ղըմ . . . Շու սըրատա զիեատէսիյլէ պաթթիեարըմ . . . թէ-շէքքիւր իտէրիմ . . . թէշէքքիւր իտէրիմ . . .

Պիշարէ գատընճղազըն գալպի ճօշտու , վէ օ կիւնէ տէկին մէսէրրէթ տէնիլէն տույղու , քէնտիսի իչին հէման մէճհուլ պիր տույղու իքէն , պու տէֆա հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը :

Տիւքքեանճը գատըն . - Փագաթ , Լիզօն գատըն . . . նի՛չին աղլաեօրսունուզ : Շու հալինիզի կէօրէն , պիր տէրտինիզ , գասսավէթինիզ վար տըր տէյի զանն իտէր :

Փան . - Փէվգէլատէ մէմունիյեէթ վէ մէսէրրէթիմտէն նաչի աղլաեօրում :

Տիւքքեանճը գարը . - Էօյլէ օլտուղունու պիլիեարուզ : Լա-քին կիւլմէք տահա զիեատէ իյի տիր : Հայտէ , հայտէ , պիր գատէհ շարապ չազըն քի , պիր ազ ֆէրահլանասընըզ :

Ժան Փօրթիէ , քէնտիսինէ ուղատըլան շարապ գատէ-հինի ալըպ , արգատաշլարըլա թօգալաշտը , վէ պունլարա խիթապէն ,

— Էվվէթ , պէնիմ համիյեէթլի տօսթլարըմ , պու կիւն էօյլէն վագթը պուրատա պուլուշուրուզ , վէ կիւզէլճէ էյ-լէնիլիզ , աէտի :

Մէրգումէնին պու սէօլլէրինտէն սօնրա , պիւթիւն հա-ղըրուն թարաֆընտան հուրրա՝ ալալէսի բէֆ օլունտու , վէ քէնտիսի տէ գահվէթանէտէն տիշարը չըգտը :

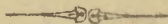
Տիւքքեանճը գարը . - (Խըղմէթճի գըզ իյէ կարսօնլարա խիթապ իտէրէք .) Էվլատլաբըմ , պօշ վագթը կէչիւրմէկէ կէլ-

մէջ : - Սալօնուն օրթասընտա պուլունան քեաֆֆէյի պիւեիւք մասալար տօլաճագ տըր : - Էլլի տէօրթ թագըմ լազըմտըր : - Իմտի , պու թագըմլարը Էօյլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ իտին քի , բէք զիեատէ սըգըշըմասըն :

Մարիան . - Լաքին , քիւչիւք մասալարը նէ՞ եաբաճաղըզ : Տիւքքեաննը գարը . - Հէր նէ գատար զիեաֆէթ վէրիւճէք իսէ տէ , աշըգտան կէլէճէք միւշթէրիլէրի տէ տիւշիւնմէք լազըմ տըր : - Իմտի , պու սուֆրալարտան պազըլարընը , եան թարաֆլարա , եանի տիվարլարըն պօեունա գօեունուզ քի , շաեէտ այըրճա միւշթէրիլէր կիլիլէր իսէ , օրալարաա օթուրսունլար : - Հայտէեին , հայտէեին , իշ կէօրէլիմ : - Պու կիւն Էօյլէեէ գատար չալըշմաղըղըմըզ իգթիզա տըր : (Մէրգուլմէ քիլէրճիեէ խիթապ իտէրէք .) Ժագ , սիզ , քիլէրէ էնինիզ , ատամ պաշընա պիր շիշէ օլմագ իւզըն , էլլի տէօրթ շիշէ ատի հաս շարապընտան կէթիրմէլիսինիզ : Պու շիշէլէրտէն հէր պիրի , պիրէր թագըմըն գարըշընա գօնուլմալը տըր . . . Պէշ քիշի իշին տէ , պիրէր շիշէ պօրթ-թօրթ շարապընտան կէթիրմէք լազըմ տըր քի , օն պիր շիշէ տիմէք տիր : - Մաթէր շարապըլլա գօնեագտան պէշ շիշէ քեաֆի տիր : Պունլարը , գատընլարա մախսուս օլմագ իւզըն , թաթըլ շուրուպլար իլէ այըր շիշէլէրէ տօլտուրմալը . . . զիեաֆէթտէ , իգթիզա իտէր իսէ , շամբանեա շարապը տալի կէթիրիլէճէք տիր :

Պու թալիմաթ մուճիպինճէ չալըշըմանա պաշլանըպ , աղ վագըլթտա , պիւեիւք սալանըն օրթասընտա սուֆրա գուրուլտու :

Կէլէլիմ Օվիա Սօլիվօեա :

49

Սօյիօվօնուն , թէմիզ էլպիսէ կիեինմիշ , վէ հէնուզ թըրաշ օլմուշ օլտուղու հալտէ , էթմէքճիլէրին մալիւմ օլան գահվէխանէսինէ կիթմէք իւզրէ , պուրնունըն ալթընտան պիր օբէրա հավասը մըրըլտանարագ , ըրլսթըմլարըն պօ-
ետունտան եիւրիւտիւկիւնիւ եաղմըշ իտիք :

Մէրգում , պիր գաշ սօգագլարտան կիչիպ , Պօզար սօգաղընը տէօնէճէկի սըրատա , մէզքիւր սօգագտան տիշարը չըգմագաւ օլան պիր արապանըն եօլունա տէվամ իթմէսի իշին , Օվիտ գալտըրըմըն իւզէրինէ չըգմաեա մէճպուր գըլտը :

Արապա կէչտի , վէ Օվիտին , արապանըն ճամլ արգասընտա օթուրմուշ օլան վէ քէնտինին թանըտըղը պուլունան պիր գատընըն եիւղիւնիւ կէօրմէեէ վաղթը օլամատը , հալ պու քի , պու գատըն , մէրգումու կէօրմէքլէ , պիրտէն պիրէ իղհարը թէաճճիւպ իյլէտի :

Պիղիմ Տիօնլու , արգասընա տէօնմէքսիզին եօլունա տէվամ իթտի :

Նակէհան արապա տուրտու :

Արապատա օթուրմուշ օլան վէ զաթէն օգուեանլարըմըղճա էլպէթթէ անլաշըլմըշ պուլունան մատմուլազէլ Ամանտա , արապաճըսընա խիթապէն ,

— Տէօնիւն , վէ զաեթ ահէսթէ սուրէթտէ արապա եր կէօթիւրին , տէտի :

Արապաճը , իշպու էմրէ իթաաթ իտիպ , Ամանտա տախի , պաշընը , արապանըն գաբուսունա վաղ իլէ , կէօրմիւշ օլտուղու ատէմին պիր միւտտէթ արգասընտան պագտըղտան սօնրա , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի .

— Եանըլմաեօրում , հէր նէ գատար թէպտիլի գըեա-

Ֆէթ իթմիշ, վէ պըբըգլարը իլէ ֆավօրի սագալընը թըրաշ իթտիրմիշ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ իլք կէօրիւշտէ քէնտի-սինի թանըեապիլտիմ: Միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու եարտըմմա չաղըրտըղըմ թէսատիւֆ, հէլէ պու քէրրէ գարշըմա չըգտը: - Իմտի, շու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իտէճէ-եիմ:

Մատմուազէլ Ամանտա, պու սէօղլէրի քէնտի քէնտիեէ սէօյլէմէքլէ պէրուպէր, ապա էմնիյեէթսիզլիք իզհար իթմէքսիզլին եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլան սապըգ պարօն Արնօլտ տը Րէյսի կէօղլէրինտէն ղայպ իթմէմէքտէ իտի:

Նակէհան, մէրգում, պիր գահվէխանէեէ կիրտիկինտէն, Ամանտանըն կէօղլէնտէն նապէտիա օլմաղլէ, մէզպուրէ արապասընտան աշաղըեա էնտի, վէ արապաճըեա, եիւզ «- պէտէլինտէ պիր սիքքէ, վէ մատամ Օկիւսթինին պիր գարթընը վէրիպ:

— Սիզ արթըգ կիտէպիլիրսինիզ, վէ արապանըն տէրունինտէ պուլունան գումաշլարը պու ատրէսէ կէօթիւրիւ-նիւզ, տէտի:

Արապաճը. - Բէք իյի, մատամ:

Ամանտա. - Էկէրչի պէնիմ նէրէտէ պուլունտուլումու սիւալ իտէն օլուր իսէ, մէմուլին ղայրի պիր իշտէն տօլաեը տիշարտա գալտըղըմը, վէ եաղընտա ալտէթ իտէճէկիմի ճէվապէն պիլտիրինիզ:

Արապաճը. - Անլատըմ:

Ամանտա. - Արապանըղըն նիւմէրօսու գաճ տըր:

Արապաճը. - Իշթէ, արապամըն նիւմէրօսու:

Արապաճը, եէնիտէն արապաեը չէվիրմէքլէ, օրտտան իրագլանտը:

Ամանտա իսէ, շաբգասընըն գալըն նիգապընը եիւզիւ-նէ էնտիրիպ, Օվիտին կիրմիշ օլտուղու էթմէքճիլէրին գահ-վէխանէսինէ տօղրու իլէրլէտի:

Մէրգումէ, գահվէխանէնին էօիւնտէն կէչտիկի ղէման տիւքքեանըն տէրունինէ աթֆը նազար իթտի:

Պու տիւքքեանտա, պիր շարապճը տէսթկեահըյլա իքի

իւշ ատէտ ուժագ տէյիրմի մասա պուլունմագտա իտի : Տէրունը տիւքքեանտա , եայլնըղ տիւքքեանճը մէվճուտ օլուպ , պու տա քէնաի տէսթիւեաճը էօնիւնտէ օթուրմուշ իտի : Հալ պու քի , արգատա , աչըգ օլան պիր գարուտան , վասի պիր սալա միւշահատէ օլունուեօրտու քի , պու սալատա ֆէվդէլատէ պիւեիւքիւքտէ պիր մասա գուրուլմուշ իտի :

Մէղքիւր մասանըն էթլաֆընտա խըղմէթճիլէր կիտիպ կէլմէքտէ , վէ տահա արգատա , պիր ֆուրունըն եանընտա տախի , Ամանտանըն թանըմըշ օլտուղու Օվիտ Սօլիօ տուրմագտա իտի :

Մէղպուրէ , իշպու տիւքքեանա կիրիպ , տէսթիւահտա օթուրան շարապ թաճիրինէ ,

— Միւսիւ , պէնիմ իչին պիր օտանըղ վա՞ր մը տըր , տէյի սիւալ իթաի :

Տիւքքեանճը . — Էվվէթ , մատամ , սիղէ լաեըգ կիւղէլ պիր օտա վար տըր . . . գարուսու տա շու տուր :

Տիւքքեանճը , պու սէօղլէրի սէօլլէտիկի սըրատա , մալիւմիւմիւղ օլան օտաեը կէօսթէրմէքտէ իտի :

Ամանտա . — Պէն օ օտատա օթուրաճաղըմ . պէնիմ իչին օրաեա պիր աղ գահվալթը կէթիրին :

Տիւքքեանճը . — Մա՛տամ , նէ՞ եէմէք իսթէեօրսուհուղ :

Ամանտա . — Նէ՞ օլուր իսէ օլսուն . . . Էկէրչի պիր բարչա սըճագ եախօտ սօուգ էթ , եարըմ շիշէ պէեաղ շարապ , վէ պիր աղտա սէլց սուեու կէթիրիրսէնիղ , մէմնուն օլուրում :

Տիւքքեանճը . — Սիղ օտաեա պուհուրուն , մատամ , իսթէտիկինիղ շէյլէր պիր աղտան կէթիրիլիր :

Ամանտա , մէղքիւր օտաեա կիրաի , վէ գարուեու արգատան գարատըգտան , վէ ճամէքեանըն տիւլպէնտ բէրտէսինին պիր քէօշէսինի գալտըրտըգտան սօնրա ,

— Պուրատան , քէնտիսինի աւլա կէօղլմտէն գաչըրմաեաճաղըմ . . . տիշարը չըգաղընը կէօրէճէեիմ , վէ իճապ իտէր իսէ , ագչամա գատար քէնտիսինի թաագիպ իտէ-

ճէտիմ, վէնէրէտէ իգամէթ իթտիկինի, վէ շու եէնի թէպտիլ գընաֆէթինին սէպէպինի անլաեաճաղըմ, աէտի :

Օլ էսնատէ, պիւեիւք սալատա իտիլէն պիր մուսահէպէթին սէօզլէրի, եարը աչըգ օլան բէնչիրէտէն, կէնճ գատընըն գուլաղընա գատար աչիքեար սուրէթտէ աքս իթտի :

Մէզպուրէ, մէգքիւր սէօզլէրի իշիթմէսինտէն տօլաեը թէաճճիւպտէ գալարագ, զիեատէ գուլագ վիրտի :

— Հա՛յտէ, հա՛յտէ, — տիմէքտէ իտի լօգանթաճը գարը, — պէնիմ իշիմին պու կիւն չօգ օլտուղունու սիղտէ պիլիրսինիլ : — Գահվալթընըղ իշին նէ՞ իսթէեօր իսէնիլ, անը սէօյլէեին :

Օվիտ . — Հէր վադըթքի եէմէքլէրտէն իսթէրիմ :

Աօգանքաճը գարը . — Տօսթոււմ, պու սապահ չօգ շէյ եէմէմէնիղի սիզէ նասիհաթ իտէրիմ . . . չիւնքի, էօյլէ թաամընա իշիթիհանըղ գաբանըր :

Օվիտ . — Սիլ օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն, վալիտէ, պէնիմ իշիթիհամ գաբանմաղ :

Արգմէքճի գըղ . — (Սուֆրա թաղըմլարընը թէրթիպ իտէրէք .) Սիլ, սուֆրատա պուլունաճագ տտէմիէրի կիւլտիւրէճէկիւնիղի վատ իթմիշ իտինիլ :

Օվիտ . — Վատըմը թութաճաղըմ . . . սիլտէ կէօրէճէքսինիլ, նէլէ՛ր եաբաճաղըմ . . . չիմտի սիլ, պանա, եէեէճէկիւմի կէթիլին, զիրա աճըղգտան էօլիւեօրում :

Աօգանքաճը գարը . — Զօրպա հաղըր տըր :

Օվիտ . — Նէրէտէ օթուրաճաղըմ :

Աօգանքաճը . — Սալանըն արգասընտա . . . կէօրիւեօրսունուղա՛, միւշթէրիլէրիմիլ իշին այրըճա մասալար վար տըր : — Սիլ օրատա օթուրուն, պիլ աղտան եէեէճէկիւնիղի կէճնաէրիլիմ :

Պէօյլէճէ Օվիտ, պիւեիւք սալաեը մալիւմիւմիւղ օլան օտատան աեըրմագտա պուլունան տիվարըն եանընտաքիքիւշիւք մասալարտան պիրինին գարչըսընտա օթուրտու :

Էկէրչի Ամանտա, թաագիպ իթմէքտէ օլտուղու շախսըն, սապըգ պարօն տը Րէյս իտուկինէ էվվէլ էմիրտէ

չիւպհէ իթմիշ իտի իսէ , մէրգումուն սէտասընը իշիթտիկինտէ , շիւբհէսի գալմասը :

Օվիտէ , պիր թապագ եումուրթա գայղանասը իլէ պիր բարչա տոմուղ սուճուղու կէթիրիլտի :

Օվիտ , կէօրէճէք իշինտէն տօլսեր ֆիքրի զահէթ մէշղուլ օլտուղունտան , մալիւմիւմիւղ օյան օտատա պիր քիմսէ պուլունտուղունա շիւպհէ պիլէ իթմէսօրտու :

Մարիան , մէրգումուն սուֆրա թագըմընը կէթիրտիկի կիպի , գարչսընա տախի պիր թապագ լահանա չօրպասը վաղ իյլէտի , վէ մէրգումա խիթապէն ,

— Իշիթէ , հէր վագըթքի կիպի իւթթաամընըզը կէթիրտիմ . շիմտիտէ , էթմէք , բէյնիր վէ շարապ կէթիրէճէեիմ , տէտի :

Օվիտ . - Հա՛յտէ , գըզլմ , չաբուգ իտին քի , սիզէ պիր տիեէճէեիմ վար տըր :

Մարիան . - Նէ՞ տիեէճէքսինիզ :

Օվիտ . - Պիր ազտան անլարսընըզ :

Ամանտա , եարը աչըգ օլան բէնչիրէնին գարչսընտա աեագտա տուրմուշ օլուպ , թաաթի օլունան սէօլլէրտէն հիշ պիրինի գաչբրմամագտա , վէ լաեըզըյա գաբանմըշ օլման բէրտէլէրին արասընտան , սըրթընը քէնտիսինէ չէվիրմիշ օլան Օվիտի կէօրմէքտէ իտի :

Մարիան , թէքրար կէլիպ , սէօլլէտիկի շէյլէրի սուֆրանըն իւզէրինէ գօյտու , վէ սօնրա ,

— Է՛յ , պանա տիեէճէկինիզ նէ՞ տիր , տէտի :

Օվիտ . - Հա՛ հա՛ հա՛ , նէ՛ գատար մէրագլը իմիշսինիզ ... հէմտէ զիեատէսիյլէ աճէլէ իտիեօրսունուզ : - Իմտի , տուրուն , շիմտի տիեէճէկիմի սէօլլէեիմ :

Օվիտ , ճէպլնտէն , պիրի գըրմըզը վէ տիկէրի սիեահ սալթիեան գաբագլը իքի քիւչիւք գութու չըգարըպ , գըրմըզը սալթիեան գաբագլը գութուեու աչտը : Պու գութուտա , իքի գաթլը մալի գատիֆէ իւզէրինտէ , պիր չիֆթ քիւբէ բարլամագտա օլուպ , մէրգումէ , իշպու քիւբէեի գըզա կէօթէրէրէք ,

— Պունա նէ՞ տերսինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Մարիան . — Նէ՞ տիեէճէեիմ , կիւղէլ , վէ գըյմէթտար պիր քիւբէ . . . աճապա Լիզօն գատընա վիրմէք նիեէթ ինտէ օլտուղունուղ պիր հէտիեէ՞ մի տիր :

Օվիտ . — Էվվէթ :

Մարիան . — Ֆիրվագը , թարաֆընըգտան պէյլէ պիր հէտիեէ թագ տիմ օլունմասը , կիւղէլ պիր մուամէլէ օլուպ , զէվալլը գատընըղաղ տա պունտան ուօլաեը զիեատէսիլլէ մէմուն օլաճագ տըր :

Օվիտ . — Պէն տէ , անըն մէմուն օլմասընը արզու վէ մէմուլ իտէրիմ :

Մարիան . — Մէմուն օլաճաղընա պէն էմինիմ : — Փագաթ , տիկէր գութուտա նէ՞ վար տըր :

Օվիտ . — Պիր չիֆթ քիւբէտէ ծնտա վար տըր :

Մարիան . — Տիմէք տիր քի , Լիզօն գատընա իքի չիֆթ քիւբէ հէտիեէ իտէճէքսինիզ :

Օվիտ . — Իքինճի քիւբէ անըն իչին տէյիլ տիր :

Մարիան . — Եա քիմի՞ն իչին :

Օվիտ . — Սիզին իչին տիր , Մարիան :

Մարիան . — (Դուլագլարընա գատար գըզարարագ .)

Պէնիմ իչի՞ն մի :

Օվիտ . — Էվվէթ , գըզըմ . . . Փագաթ կուսթօնուզա մուվաֆըգ մը տըր , ծնու պանա սէյլէեին :

Օվիտ , իքինճի գութուեու աշտըղընտա , Մարիան , սէվինճինտէն նիտա իտէրէք ,

— Լաքին պու բէք կիւղէլ . . . մութլագա , միւսիւ , պու քիւբէնին պէնիմ օլտուղունու պէեան իթմէնիլլէ , պէնիմլէ էյլէնիեօրսունուղ , տէտի :

Օվիտ . — Խա՛յր , պէն սիզին իլէ էյլէնմէեօրում , վէ մէմուն օլտուղունուղ իչին քէնտիմի պախթլեսար ատա իտէրիմ :

Մարիան . — Օհ , թէշէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ Բիէր . . . թէշէքքիւր իտէրիմ . . . Սիլ բէք նէզաքէթլի պիր զաթսընըղ . . . Խըղմէթ իթմէք իչին , թէմիզ էլալիսէլէրիմ կիեին . մէկէ կիթաիկիմտէ , պու քիւբէլէրի տէ թաղընաճաղըմ :

Օվիտ . - Բէք իյի իտէրսինիզ , գըզըմ :

Պէսլէմէ գըզ , գութուեու գաբաեըպ , ճէպինէ դոյտու , վէ պատէհու ,

— Միւսիւ Բիէր , պէն շարգը օգունուլմասընը բէք սէ-վէրիմ . . . իմտի , սիզ , զիեափէթ էմնասընտա , թօհաֆ թօհաֆ շարգըլար օգուեաճագսընըզ , տէյիլ մի , տէյի պէեան իթտի :

Օվիտ . - Էվվէթ , գըզըմ , նէ՛ գատար իսթէրլէր իսէ , օլ գատար շարգը օգուեաճաղըմ :

Մարիան . - Լաքին , սուֆրատա օթուրանլարըն ճիւմէ լէսինէ տէ շարգը օգութմագըլըզ լաղըմ տըր :

Օվիտ . - Էվվէթ , հէր քէս , պիրէր շարգը թէղաննի ի-տէճէք տիր :

Մարիան . - Լիզօն գատըն տա , տէյիլ մի :

Օվիտ . - Էվվէթ , Լիզօն գատըն տա , սայիրլէրի կիպի պիր շարգը օգուեաճագ տըր :

Մարիան . - Վադաա Լիզօն գատընըն շարգը օգումասը , թօհաֆ պիր շէյ օլաճագ իսէտէ , զանն իտէրիմ քի , պու խուսուստա մուվաֆֆադ օլամաեաճագսընըզ , զիրա օգա-տընըն հալինտէ , տայիմա մահզունիյեթ վար տըր : Պինա-պէրին , քէնտիսինի էյլէնտիրմէք , միւմքին տէյիլ տիր :

Օվիտ . - Մարիան , էկէր իսթէրսէնիզ , անը շէնլէնտիր-մէք բէք գօլայ տըր :

Մարիան . - Նա՞սըլ :

Օվիտ . - Քէնտիսինի շէն պիր հալէ դօյմագ իչին , իչէ-ճէկի իչկինին իչինէ պիր նէվ շուրուպ տամլաթմագ լաղըմ տըր :

Մարիան . - Փագաթ , անըն իչէճէկի իչկիեի պէն տօլ-տուրմաեաճաղըմ :

Օվիտ . - Պու տէտիկիմ իչկիտէն չօգ իչմէսինէ իհթիեաճ եօգ տուր :

Մարիան . - Օ հալտէ , պէն նէ՞ եաբսպիլիլիմ , վէ նէ՞ էարմագըլըմ լաղըմ տըր :

Թամ պու էսնատէ , լօդանթաճը դարը , Մարիանը չաղըմաղլէ , խըզմէթճի գըզ ,

— Պիր տաղըդա պէքլէենիդ, շիմտի կէլիրիմ, տէտի :
Մարիան, մաթպախա կիթտի, վէ մատամասը թարա-
ֆընտան էվափրի լաղըմէեի ախդ իթտիքտէն սօնրա, թէք-
րար Սօլիվօնուն եանընա կէլտի, վէ քէլամա տէվամ իտէ-
րէք :

— Լիզօն դատընը քէյֆլէնտիրմէք վէ աիլէ չըգարմադ
իչին, անըն չօդ իչկի իչմէսինէ լիւղում եօգ սուր, տիեօր-
տունուղ, տէտի :

Օվիտ . — Էվվէթ . . . Գահվէտէն սօնրա, պազը շուրուպ
իչիլէճէք տիր, էօլէ տէյի՛Լ մի :

Մարիան . — Էվվէթ, էվվէլ ու ախըր շուրուպ իչիլէճէք
տիր, շիւն քի վէրիլէճէք սուֆրա, պիր դիեաֆէթ օլաճաղըն-
տան, հիչ պիր շէյ նօղսան օլմաեաճադ տըր :

Օվիտ . — Օ հալտէ, թասալվուրումուղու իճրա իտէպի-
լիրիդ : Գահվէտէն սօնրա, պէնիմ քէնտի թարաֆըմտան
պիր իբրամ իթմէք իսթէտիկիմի պէեան իտէճէեիմ : — Օ սը-
րատա, Լիզօն դատընա մախսուս օլան հէտիեէմի թագտիմ
իյլէեէճէկիմտէն, քէնտիսինէ պիր գատէհ շարթրէօղ վէրիւ-
սինիդ : — Իմաի, պիր թարաֆա գօեաճաղընը շիչէլէրտէն
պիրինէ, կէթիրմիշ օլտուղում պիր նէվ շէրպէթտէն պիր
գաշըգ գօյմալըսընը :

Մարիան . — Լաքին պու շէրպէթտէն, եա օ պիչարէ գա-
տընա պիր ֆէնալըգ օլո՛ւր իտէ . . .

Օվիտ . — Ֆէնալըգ մը . . . ա՛սլա, ա՛սլա . . . եալընը
մէրգումէեի քէյֆլէնտիրէճէկինտէն, իսթէտիկիմի շարգը-
լարը քէնտիսինէ օգութապիլէճէեիդ :

50

Մարիան . - (Մուսիրրանէ .) Պունտան , մէղպուրէնին
րահաթսրզ օլմահաճաղընը թէ՛մին իտիւօրմուսունուզ :

Օվիտ . - Եէ՛մին տախի իտէրիմ :

Մարիան . - Էօյլէ իսէ , բէք էյի . մուվաֆֆաթ ի-
տէրիմ :

Օվիտ . - Պէն , պիր նութգ իրատը իշին աեաղա գալգ-
տըղըմտա , սիզ շիշէեի հաղըրլարսընըզ : - Հէտիւէմի թագ-
տիմ իթտիկիմ սրբատա նուշ իտիւմէք իւղրէ , սիզտէն ,
շարթրէօզ իսթէեէճէկիմտէն , Լիզօն գատընըն գատէհինէ
օ շարթրէօզ շիշէսինտէն տօլտուրուրսունուզ :

Մարիան . - Լաբին , էկէր տիկէրլէրին գատէհլէրինէ
տէ օ շարթրէօզտէն տօլտուրուր իսէմ . . .

Օվիտ . - Լաթիֆէեի պէր թարաֆ իտին . . . - Հէր քէտի
տէ , այնի հալտէ պուլունտուրմագ , իշ տէյիլ տիր :

Մարիան . - Էյ պու էյլէնճէ նէ՞ թարզ օլաճագ տըր :

Օվիտ . - Լիզօն գատըն քէնտի գատէհինտէքի շարթ-
րէօզիւ իշտիկինտէ , եիւքսէք սէտա իլէ լաղըրտը իտէճէք ,
վէ պիւլէնտի ավազ իլէ պէսթէլէր օգուեաճագ տըր :

Մարիան . - Թէմամ , թէմամ . . . Իմտի պէն , հէր պի-
րի պիրէր էլիմտէ օլարագ , իքի շիշէ թութարըմ , վէ հա-
ղըրլանմըշ օլան շիշէտէն , Լիզօն գատընըն գատէհինէ պէլ-
լիսիզճէ աօլտուրուրում :

Օվիտ . - Էվվէթ , էվվէթ :

Մարիան . - Շէրպէթինիզ նէ՞րէտէ տիր :

Օվիտ . - Սիզ պանա պիր շարթրէօզ շիշէսի վէրին քի ,
պէն աղըթաեըմ , չիւնքի , օլապիլիր քի , սիզ զիեատէ ա-
ղըթըրսընըզ : - Օ հալտէ , մաթլուպ հասըլ օլամագ , եանի ,
քէյֆլիքք եէրինէ , ույդու կէլիր :

Մարիան . - Իսթէտիկինիզի շիւպի կիտիպ կէթիրիրիմ :

Խըղմէթճի գըղ, պիր մասաեա եագլաշտը քի, քիւէր-
ճի, միւլթէլիֆ ըէնկլէրտէ պուլունան պաղը նիւմէրօլու
շուրուպ շիշէլէրինի պու մասանըն իւղէրինտէ տիղմէքտէ ի-
տի: Շիշէլէրին նիւմէրօսու, տէրունինտէ գաչ գատէհլիք
իչկի պուլունտուղունու միւպէյեին օլուպ, Մարիան, քի-
լէրճիւնէ խիթապէն,

— Ժա՛գ, շարթըէօղ շիշէլէրին հաղըր մը տըր, տէյի
սիւալ իթտի:

Քիլիթճի. — Էվվէթ, մատմուաղէլ:

Մարիան. — Րէճա իտէրիմ, օ շիշէլէրտէն պիր թանէ
պանա վէրին:

Ֆազ. — Իշթէ պուրտտա տուրուեօրլար. քէնտինիզ ին.
թիխապ իտինիզ:

Խըղմէթճի գըղ, մէգքիւր շիշէլէրտէն պիր թանէ ալըպ,
Օվիտին եանընա ալտէթ իթտի:

Պու առա, մէրգում ճիթօնլու, նիւ-Խօրգտա սաթըն
ալմըշ օլտուղու շիշէեի ճէպինտէն չըգարմըշ օլուպ, զիւր
օլունան շարթըէօղ շիշէսինտէն պիր քիւչիւք գատէհ գու-
տար պօշայթարգտան սօնրա, Գանատայլընըն մահուտ շէր-
պէթինտէն, պիր օլ գատար, շարթըէօղ շիշէսինէ տօլտուր-
տու, վէ իչպու շիշէեի չալգատըգտան սօնրա, աղղընը գա-
բատը, վէ Մարիանա վէրիպ,

— Լաքին, սագըն տիկէր շիշէլէր իլէ պունու գարըշ-
տըրմանընըղ, տէտի:

Մարիան. — (Շիշէեի ճէպինէ գօհարագ.) Սիղ միւու-
թէրիհ օլուն: Պէն, պու շիշէեի գօհաճաղըմ մահէլլի պիլի-
րիմ, վէ պու պապտէ եանըլմամ:

Օվիտ. — (Էլլէրինի օվուշտուրարագ.) Հագըգէթէն,
զանն իտէրիմ քի, պու զիւրաֆէթտէ զիւրաֆէսիլլէ կիւլէ-
ճէեիզ:

Մարիան. — Պէն յիմտիտէն կիւլիւեօրում:

Պատէհու խըղմէթճի գըղ, իշինէ տէվամ իթմէք իւղ-
րէ, Օվիտին եանընտան այրըլտը:

Օալչագ իսէ, թաամընը ըահաթճա պիթիրտի:

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ՝ խըզմէթճի գըզ իլէ Օվիտ արասընտա սէօյլէնէն սէօղլէրտէն հիշ պիրիսինի , մատմուլազէլ Ամանտա գաչըրմըշ օլմանըպ , թէաճճիւպիւ կիթտիքճէ արթմադտա , վէ ատէթա տէհշէթ հալի քէսպ իտէրէք , աճապա Լիզօն գատըն տէնիլէն գարը քիմ տիր քի , պունտան էվիլէլ , Պուա-լը-Րուատա , Օվիտ Սօյիվօնուն՝ քէնտիսինի էօլտիրմէք իչին իչիրմիշ օլտուղու շէրպէթտէն , շիմտիտէ օ գարըեա իչիրմէք իաթէեօր , վէ աճապա պու հէ-րիֆին հէնուղ իճրա իթմէքիկի միւրատ իյլէտիկի ճինանէթ նէ՞ տիր , վէ նէ՞ կիպի շալեանը թէէսօիւֆ թասալվուրլար գուրտեօր տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Մատմուլազէլ Ամանտանըն գուլադ թօղլտըր , պու միւ-լահաղաթ իւզէրինէ սօգուդ պիր թէր իլէ ըսլանըպ , իշիթ-տիկի սէօղլէրաէն տօլտեը նէվիմա թաղեիդ օլունմադտա ի-քէն , պիրտէն պիրէ պաշընը գալտըրտը , վէ կէօզ գարադ-լարը ալթընտա մուվադգաթ պիր ալէվ բարլատըզը կիպի , սիմասը տախի միւէսսիր պիր հալ քէսպ իթտի :

Մէզպուրէ , եարը աչըզ օլան բէրտէնին ալտասընտան , իսկէմլէսինտէն գալգմըշ օլան վէ պիր սիկարա եազմըշ պու-լունան Օվիտէ աթֆը նազար իյլէտի :

Այնի վադըթտա , տիւքքեանըն սահիպի օլան գարը , Օվիտէ եադլաշարադ ,

— Գէնտինիզէ պիր իշ պուլտունուղ մու , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . — Խալը , տահա պիր իշ պուլմատըմ . տիւն , մահէլլէտէ պիր էթմէքճի տիւքքեանընա կիթտիմ , պու կիւն իչին թէքրար կիթմէքիկիմի իթտար իթտիլէր : — Իմտի , շիմտի օրտեա կիտիեօրում :

Տիւքքեանըն գարը . — Ալլահ բաթ կէթիրսին :

Օվիտ . — Թէշէքքիւր իտէրիմ , մատամ :

Տիւքքեանըն գարը . — Փադաթ , մալիւմիւնիւզ տիւր քի , պու կիւն թամ էօյլէն վադթը սուֆրատա պուլունալաճադ տըր :

Օվիտ . — Էվիլէթ , էվիլէթ . . . Կէճ գալմագլըղըմա հիշ

պիր սէպէպ եօգ տուր : - Պէն էրքէնճէ կէլէճէեիմ քի , միւնասիպ պիր եէրէ սահիպ օլաեւմ : - Շիմտիլիք սաաթ օն տուր , կիտիպ կէլէճէք գատար խայլի վագթըմ վար տըր : Ձիքքեանճը գարը . - Կիտին վէ չաբուգ կէլին :

Օվիտ , պիւեիւք սալատան , վէ սօնրա տաիի գահվէ . խանէտէն տիշարը չըգտը :

Ամանտա , պու հարաքեաթըն ճիւմէսինէ տիգգաթ իթմիշ օլտուղու կիպի , Օվիտին տիշարը չըգտըղընը տախի կէօրտիւ իսէ տէ , եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմատը :

Մէղպուրէ , կէրչի թաամընը պիթիւրմիշ խտի , լաքին , ասլա գըմըլտանմագսըղըն պիր գաշ սանիյե տահա պէքլէտի , վէ Մարիան , Օվիտին եէմէք եէմիշ օլտուղու սուֆա թողըմընը դալտըրմահա կէլտիկինտէ , մատմուլէլ Ամանտա , եարը աչըգ օլան բէնչիրէեէ աղղընը եագլաշտըրըպ , եալաշ , ֆագաթ , անլաշըլըր պիր սէտա իլէ ,

— Մատմուլէլ Մարիան , տէյի չաղըրտը :

Խըղմէթ ճի գըղ , շաշըրըպ , էթրաֆա կէօղ կէղտիրէ-րէք ,

— Քիմ պէնի չաղըրըեօր , տէյի սիւալ իթտի :

Ամանտա . - Պէն :

Մարիան . - Ֆագաթ , սիղ նէրէտէսինիլ :

Ամանտա . - Օտատաեւմ . . . Պիր տագըգահըգ կէլէպիլիւրմիսինիլ . . . սիղէ պիր տիեէճէեիմ վար տըր :

Մարիան . - Կէլիեօրում :

Ամանտա , Բէնչիրէեի գարատը , վէ բէրտէեի տախի էնտիրտի :

Մարիան . - (Օտաեա կիրէրէք .) Մա'տամ , պանա իհ-թիեահընըղ մը վար տըր :

Ամանտա . - Էվլէթ , մատմուլէլ :

Մարիան . - Էմրինիլէ հաղըրմ . պանա տիեէճէկինիլ նէ' տիր :

Ամանտա . - Շիմտի տիեէճէեիմի անլարսընըղ . . . Պու կիւն , պուրատա պիւեիւք պիր զիեաֆէթ վէրիլէճէք տիր , տէյիլ մի :

Մարիան . - Էվվէթ մատամ , մահալլէտէ ալէոսէվիսէ
Լիզօն գատըն թէսմիսէ օլունան Լիզ Բէրրէնէ իքրամէն պիր
ղիսաֆէթ վէրիլէճէք տիր :

Ամանտա . - Պու Լիզօն գատըն քիմ տիր :

Մարիան . - Նամուսուլ պիր էթմէքճի գարը տըր քի ,
չըգան ճումաա իրթէսի կիւնիւ , ժիւլը-Քէօր սօգաղընսան ,
էթմէք տաղըտարագ կէչէրքէն , ինչա խտիլմէքտէ օլան պիր
պինանըն իւթ գաթընտան պիւսիւք պիր քէրէվէթ պիշա-
րէնին իւզէրինէ տիւլմէքլէ , քէնտիսինի էզիլմէք թէհիքէ-
սինէ տիւշար իյլէմիշ տիր :

Ամանտա պու սէօզլէրի իշիտինճէ տիթրէտի , վէ Մա-
րիան , քէլամընա չու եօլտա տէվլամ իյլէտի :

— Մահէլլէտէ պիւթիւն էթմէքճի չըրագլարը վէ էթ-
մէք տաղըտան էրքէք վէ գատընլար , Լիզօն գատընը սէ-
վէրլէր . . . Իմտի , մէսէրրէթ ալէամէթի օլարագ , քէնտի-
սինէ պիր զիսաֆէթ վիլմէք իչին , իթթիֆագ իթմիշ տիրլէր :

Ամանտա . - Մատմուլագէլ Մարիան , չիպհէսիզ սիզ տէ ,
օ նամուսուլ գարընը սէվէրսինիզ :

Մարիան . - Հայ հայ , սէվէրիմ . . . Օ զանէթ էհիլ ըրզ
պիր գատըն տըր . . .

Ամանտա . - Էօյլէ իսէ , Մարիան , պիր ազ էվվէլ կէօ-
րիշտիւկիւնիւզ ատէմին սիզէ նասիհաթ իթտիկի շէյլէրի
եաբմամալըսընըզ :

Պէսլէմէ գըզ , պու սէօզտէն շաշըրարագ ,

— Սիզ , պանա սէօյլէնէն սէօզլէրի նէտէն պիլիսօրսու-
նուզ , տէտի :

Մատմուլագէլ Ամանտա , էլինի բէնչէրէսէ տօղրու ու-
զաթըզ ,

— Շու բէնչիրէ աչըգ իտի , հէր սէօզիւ իշիթտիմ ,
տէյի ճէվապ վիրտի :

Մարիան . - Օ հալտէ , մատամ , մատտէ սըրֆ վէ զա-
րաղսըզ պիր շագատան իպարէթ օլաճաղընը էլպէթթէ ան-
լամըշսընը տըր , չիւնքի Լիզօն գատըն , տայիմա թասալը
վէ գասավէթլի օլտուլունտան , քէնտիսինի շէնլէնտիր-

մէք իշին, պիր թէրթիպ իճրա խորիւնէք տիր:

Ամանտա. - Մա՛րիան, սիղին էֆրեար ու նիեաթընըզն ֆէնա օլմատըղըն պիրիւրիմ, լաքին, սիղ երնէ օէֆրեար ու նիեաթտէն վազ կէչմէլիսինիլ:

Մարիան. - Ֆազաթ նի՛չին... զանն խորեօրսունուզ քի, օ Տիժօնլու, շիշնին իշինէ, Լիզօն դատընա ֆէնալըզ մուճիպ օլապիւնէք պիր շէյ մի դօյմուշ տուր:

Ամանտա. - Պէն զանն խտէրիմ քի, օ հէրիֆին մագսէտի, մէրգումէ պիչարէ գանընը քէյֆլէնտիրմէք իշին աէյիլ տիր:

Մարիան. - Տիմէք տիր քի, մատամ, սիղ Տիժօնլուեու թանընեօրսունուզ:

Ամանտա. - Թանըրլիմ, վէ տիւնեատա է՛ն մուգատտէս նէ վար իսէ, անըն իւզէրինէ եէմին խտէրիմ քի, օ ատէմին իյի նէթիճէլէրի եօզ տուր: Պինաէն ալէյհ, մէրգումուն նիեթլէրինին իճրասընա եարարմ իթմէմէնիզի սիղտէն րէճա խտէրիմ:

Մարիան. - (Տիթրէեհէրէք.) Ֆէնա նիեթլէ՛ր մի:

Ամանտա. - Էվվէթ: - Մա՛րիան, իքի եիւզ ֆրանգ գազանմագ իսթէ՛րմիսինիլ:

Մարիան. - Էլպէթթէ իսթէրիմ:

Ամանտա. - Ֆէնա վէ մէրրուհ պիր հարէքէթին իճրասընը տախի մէնն իթմէք իսթէ՛րմիսինիլ:

Մարիան. - Էվվէթ, մատամ, իսթէրիմ, վէ հաթթա, իրի եիւզ ֆրանգ գազանմագտան զիեատէ ֆէնայրըզն էօ. նիւնիւ ալմագլըզ տահա զիեատէ արզու խտէրիմ... Պէն իսէ, շու միւսիւ Բիէրի, նամուսլու պիր զաթ զանն խորեօրսում, վէ քէնտի էլինտէն պիր հէտիեէ գապուլ իթտիմ:

Ամանտա. - Օ հէտիեէի սագլաեըն,

Մարիան. - Ա՛հ, հա՛յտուտ, Լիզօն դատընա գարչը իճրա խտէճէկի պիր ֆէնալըգտա, պէնի տէ քէնտիսինէ շէրիք իթմէք նիեթթինտէ իսիլ... Էկէրչի ծնուն խտէճէկի ֆէնալըզ պէն քէնտիսինէ խտէպիլսէմ...

Ամանտա . - Իտէպիլիրսինիզ , Մարիան :

Մարիան . - Սահիհ մի , ֆագաթ նա՛սըլ իտէպիլիրիմ :

Ամանտա . - Գօլայ պիր շէյ տիր . . . Էթմէքճի Խաթունն զատէհինէ տօլտուրմանըզը սիզէ թէնպիհ իթմիշ օլտուղու շիշէտէն , քէնտի գատէհինէ տօլտուրուր իսէնիզ , իշթէ միւրատընըզա օլ վագըթ էրմիշ օլուրսունուղ :

Մարիան . - Թէմամ , մատամ , պու բէք կիւզէլ պիր ֆիբիր տիր . . . Էկէրչի պու գատէհտէն իշիլէճէք շուրուպ , Լիզօն գատընա պիր ֆէնալըզը մուճիպ օլաճագ իտի իսէ , օ ֆէնալըզա Տիթօնլունուն տիւշար օլմասընը թէրճիհ իտէրիմ :

Ամանտա . - Շիշէտէ ազըթտըզընը կէօրտիւկիւմմատտէ , պիր գատընա զարարլը օլապիլիր , լաքին պիր էրքէտէ զարարլը օլմագ : - Իմտի , օ Տիթօնլու պունու իշէր իսէ , օլ վագըթ քէնտիսինին հագըգի նիտէթլէրինի իշիտէճէքսինիզ : - Օ շէրպէթին նէթիճէսի օլարագ , իւզէրինէ սէրխօշլուգ կէլէճէք , վէ սէրխօշլուգլա պէրապէր , լագըրտը իթմէքիք իհթիտաճընը , գարշը գօնուլմաղ սուրէթտէ հիսս իյլէտէճէք տիր : - Օլ գէման , մէրգում , հէր քէսին մուվաճէհէսինտէ , նէ՛ եաբմագ իսթէտիկինի , վէ պու եօլտա հարէքէթ իթմէսինին սէպէպլէրի նէ՛ օլտուղունու , ումում մուվաճէհէսինտէ իգրար ու իթիրաֆ իյլէտէճէք տիր . . . Օ Տիթօնլու , Լիզօն գատընըն պիր տիւշմէնի տիր . . . Նիշի՛ն տէրսէնիզ , անը պէն տէ պիլմէմ , ֆագաթ մատտէ սահիհ տիր : - Իմտի , մէրգումուն գուրմուշ օլտուղու մէքրուհ տուզաղա , օ պիշարէ գատըն տիւշմէմէլի տիր :

Մարիան . - (Իշիթտիկի սէօյլէրէ կիւճ իլէ ինանարագ .) Տիմէք օլուր քի , վիրէճէկի շէրպէթի իշտիկի հալտէ , լագըրտը խտէճէք , վէ քէնտի իւզէրինէ տէ բէք չօգ շէյլէր սէօյլէտէճէք , հասըլը ալէնի սուրէթտէ սըրրլարընը մէյտանա չըգարաճագ տըր . . .

Ամանտա . - Էվվէթ , գըզըմ :

Մարիան . - Էօյլէ իսէ , մատամ , սիզի թէէմին իտէրիմ քի , Լիզօն գատընա , մէրգումուն հագըրլատըզը շէրպէթտէն

պիր տամլա պիլէ իշիրմէերիպ , թէքմիլինի օ հայտուտա իշիրէճէերիմ : - Լաքին շու քիւլհան պէյի քիմ տիր :

Ամանտա . - Նասըլ քի սէօյլէեօրսունուզ , հագըգէթէն օ , պիր քիւլհան պէյի տիր . . . եագընտա խալաթընը տա կէօրէճէքսինիզ :

Մարիան . - Էօյլէ իսէ , վուգուլաթը , տիւքքեան սահիւ պի օլան գատընա խապէր վիրէերիմ :

Ամանտա . - Սագըն սէօյլէմէերն , զիրա վուգուլաթտան խապէրտար օլունտուղունտա , քէնտիսի պուրատան դօվուլաճաղընտան , մագսէտի հագըգիսի նէ՝ օլտուղունու քէնտի աղղընտան անլաեամաեըզ :

Մարիան . - Սահիհ տիր . . . մագսէտինին նէ՝ օլտուղունունու , շէրպէթի իշտիքտէն սօնրա անլաեամաղըզ : - Իմտի , շէրպէթի իշմէսինէ պէքլէմէք լաղըմ տըր , վէ սիզի թէէմին իտէրիմքի , մէրգում , քէնտիսինէ թագտիմ իտէճէկիմ շէրպէթի իշէճէք տիր :

54

Ամանտա . - Սիզէ թաւսիեէ իթմիշ օլտուղում խուսուսու ունութմաեամագսընըզ , տէյիլ մի :

Մարիան . - Խայր , մատամ , օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն , իքի շիշէերի տէ էլիմտէ թուլթաճաղըմ , վէ օալչաղըն գատէհինէ , քէնտինին թէրթիպ իթմիշ օլտուղուն շէրպէթտէն տօլաուրաճաղըմ : - Լաքին , սիզ , պու հալի կէօրէճէքմիսինիզ :

Ամանտա . - Էվվէթ :

Մարիան . - Նասըլ կէօրէճէքսինիզ :

Ամանտա . - Պուրատա , պուլ օտատա պուլունաճաղըմ
... Սիզէ սէօյլէտիկիմ մատտէ հագգընտա քեամիլէն սիւ-
քիւթ իթմէնիզի իիթար իտէրիմ :

Մարիան . - Սիզ օնա էմին օլուն ... Պու սըրատա միւ-
նասիպէթսիզ պիր իֆատէտէ պուլունմագտան իսէ , տիլիմի
քէսիպ աթմանը թէրճիհ իտէրիմ :

Ամանտա , չիզտանընտան , հէր պիրի եիւղէր ֆրանգլըզ
իքի պանգնօթ չըգարըպ , խըզմէթճի գըզա վիլտի , վէ ,

— Իչթէ , իթտիկիմ վատ մուճիպինճէ , պու պանգնօթ-
լարը սիզէ վէրիլիմ , տէտի :

Խըզմէթճի գըզ , իչպու պանգնօթլարը ալմագ իսթէ-
մէեէրէք ,

— Մատամ , բէճա իտէրիմ , պունլարը պէն գապուլ
իթմէմ , տէյի պէեան իթտի :

Ամանտա . - Ֆագաթ ...

Մարիան . - Ֆագաթ ֆալան լաղըմ տէյիլ տիր ... Իյի
պիր հարէքէթտէ պուլունմագ , վէ պիր հայլաղըն մապէ-
սինի աշաղընա ալմագ իչին , իւճրէթ ալմագլըզ ճայիզ օ-
լամագ :

Ամանտա . - Գըղըմ , պու մուամէլէնիզ կիւզէլ , հէմ
ղաեէթ կիւղէլ տիր ... պունունլա պէրապէր , իչպու ագ-
չէեի ալմանըզը մուսիրրանէ թէքլիֆ իտէրիմ ... Շիւպհէսիզ
էթմէքճի Խաթուն տէնիլէն Լիզօն գատըն , զէնկին օլմատը-
ղընտան , էկէր իսթէրսէնիզ , պու ագչէեի օնա վիրէպիլիր-
սինիզ :

Մարիան . - Օ հալտէ , մատամ , սիզին թարաֆընըզտան
վիրմէքլիկիմէ ըաղը օլունմուսունուզ :

Ամանտա . - Խալր , սիզ , քէնտի թարաֆընըզտան վէ-
րինիզ :

Մարիան . - Պու տէտիկինիզ , թապլի պիր շէյ տէյիլ
տիր ... Պէնիմ կիպի ֆագիր պիր գըզ , պէօյլէ հէտիեէլէր
վէրէմէզ ... Օնուն իչին , պէն պու պանգնօթլարը պիղիմ
մատամա վէրիլիմ քի , օ վէրսին :

Ամանտա . - Բէք լիյի օլուր ... Լաքին սիզտէ , սիզէ սէօյ-

լէտիկիմ սըրըը քիմնէնէ ֆաշ իթմէմէլիսինիզ :

Մարիան . - Օ խուսուստա վէսվէսէ իթմէնին :

Ամանտա . - Պէն էօյլէն վագթը պուրատա պուլունաճաղըմ, վէ էօյլէ թաամը իսթէնէճէնիմ . . . սուֆրամը էօյլէ պիր սուրէթաէ թէրթիպ իտին քի , Տիժօնլու պէնի կէօրէմէսին :

Մարիան . - Բէք էյի , մատամ :

Ամանտա . - Վէ սիզէ օլան պօրճումու տա ալըն :

Մէրզումէ , պու սէօզլէրի սէօյլէնէրէք , տիւքքեանա իթմիշ օլտուղու պօրճունա պէտէլ , Մարիանա պիր առէտ օն ֆրանգլըգ սիքքէ իթա էյլէտի :

Խըզմէթճի դըզ , մէզքիւր սիքքէնի տէսթկեահտարա կէօթիւրտիւ , վէ օլ էսնատէ օտատա օթուրմուշ օլան դատընըն , օ կիւնիւն էօյլէնի իչին մէզքիւր օտաեը քիրալամըշ օլտուղունու , տիւքքեան սահիպինէ խապէր վիրտի :

Պատէհու մէրզումէ , ագչէնին դուսուրունու կէթիրտի , վէ Ամանտա , սօն պիր թավսիէն իթտիքտէն սօնրա , մէզքիւր գահվէխանէտէն տիշարը չըգտը :

Մարիան , էյի պիր դըզ օլուպ , գալպինտէ ասլա ֆէնալըգ եօգ իտի : Պինապէրին , մէրզումէ , Լիզօն դատընա պիր օեուն օյնամագ իսթէնէն օ ալչաղը օրատան տէֆ իթտիրմէք իչին , վուգուաթը թաֆսիլէն հիքեանէ իթմէք իսթէր իտի իսէտէ , սիւքիւթ իւզըէ տուրմագլըզը վատ իթմիշ օլտուղունտան , սէօզիւնիւն խարիճինէ չըգամաղ իտի : Պունտան գաթինաղար , Տիժօնլունուն , մէզքիւր մախլութ իչկիեի իչմէսինտէն սօնրա , նէ՝ սէօյլէնէճէկինի պիլմէքլիկիտէ արզու իթմէքտէ իտի :

Մարիան , մալիւմ օլան իքի եիւզ ֆրանդ մատտէսինտէն տօլաեը տախի ազիմ էնտիշէ իչինտէ օլուպ , չիւնքի պու խուսուստա մատամասընա միւրաճաթ իթտիկինտէ , անըն , քէնախինի իսթիճվապ իտէճէկի տէրքեար օլտուղու հալտէ , պունա նէ՝ ճէվապ վիրէճէք իտի :

Մարիան պու շէյլէրի տիւչիւնմէքտէ իքէն , մատամաթը քէնտիսինի չաղըտը , վէ Մարիան տէրհալ գօշմասընտա , տիւքքեանճը գարը ,

—Աթէնայէլ, օտանըն իչինտէ նէ՝ եաբընօրտուն, տէտի:
Մարիան. — Հագըգէթէն, մատամ, կէօրիւշիւօրտում:
Տիւքքեանճը գարը. — Իշէր պու. գատար չօգ օլտուղու,
վէ պաշըմըզը գաշընաճագ վագըթ պուլունմատըզը հալտէ,
սէն գօնուշաճագ վագըթ պուլունշտուն:

Մարիան. — Լաքին, Լիզօն գատըն իւզէրինէ գօնուշու-
եօրտում:

Տիւքքեանճը գարը. — Աճայիպ, նէ՝ միւնասիպէթլէ ա-
նըն իւզէրինէ գօնուշուեօրտուն:

Մարիան. — Պէնի օրաեա պիր գատըն չաղըրտը, վէ է-
լիմէ շունու սըգըշտըրտը:

Մարիան, պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, մատամասընա
պանդնօթլարը վիրտի, վէ տիւքքեանճը գարը իսէ,

— Լաքին, պու իքի եիւզ ֆրանդ տըր, տէտի:

Մարիան. — Էվվէթ, մատամ:

Տիւքքեանճը գարը. — Էյ պու բարա Լիզօն գատըն իչին
մի տիր:

Մարիան. — Էվվէթ, մատամ, օնուն իչին տիր:

Տիւքքեանճը գարը. — Էկէր էօյլէ իսէ, պօշպօշաղլըզ-
իթմէկէ հագգըն վար իմիշ... Իմտի, չէրէզ վագթը պու-
ազչէնի օնամուսլու գատընա սէն վէրիւսին:

Մարիան. — Հալ պու քի, մատամ, սիղին վիրմէքլիկի-
նիզ, զանն իտէրիմ քի տահա միւնասիպ տիր:

Տիւքքեանճը. — Բէք իյի, պէն վէրիւսիմ... Շիմտի, սուֆ-
րաեա պիր կէօղ կէզտիր... պա՛գ, հէր չէյ սըրասընտա՛
մը տըր. օնտան սօնրա կիթ, պիր աղ իւսթիւնիւ պաշընը
տիւզէթ. սէն կէլտիքտէն սօնրա պէն կիտիպ թուալէթիմի
թէրթիպ իտէճէեիմ:

Մարիան, մատամասընըն էմլինէ իթաաթ իթտի:

Մատուցել Ամանտա , հէնուզ էօյլէն թաամընտա հազըր պուլունմագ իչին, պիր ազ վագթը օլտուղունու տիւ չիւնէրէք , մատամ Օկիւսթինին մաղաղասընա կիտիպ , օ կիւնիւ , մուհիւմ պիր իչինտէն տօլաեը մաղաղատա պուլունամանեաճաղընը խապէր վիրմէքիկին էլզէմ օլտուղունու միւլահազա իյլէտի , վէ պիր արապանա օթուրուպ , Սէնթ Օնօրէ սօգաղընա կիթտի : - Մէրգումէ , Բաուլ Տիւլմէն իլէ էթիէն Գասթէլէ , քէյֆիեէթի խապէր վիրմէքիկի արզու իթտի իսէտէ , անլէրին նէրէտէ օլտուղլարընը պիւմէտի կինաէն , պու արզուսունու մէվգըր իճրանէ գօյմագլըգտան սարֆը նաղար իթտի :

Օվիտ , էթմէքճիլէրին գահվէխանէսինտէն չըգտըգտան սօնրա , ժագօպ սօգաղընա կիթմիշ , վէ քէնտիսինին Պուէնսու-Այրէսէ կիթտիկի սըրատա , թավսիեհնամէլէր վիրէճէք օլան Մ. Թիէրսըլէ նամ շախսըն խանէսինէ պիր թէգքիւրէ պըրա-գարագ , պունտա , իրթէսի կիւնիւ պուլուչմագլըղը Մ. Թիէրսըլէնէ խապէր վիրմիշ , վէ քէնտիսինի էօյլէ թաամընտա տավէթ իթմիշ իտի :

Պիգիւմ Տիթօնլու , հարէքէթի ու աղիմէթինի բաղար իր-թէսի կիւնիւնէ թաալիգ իթմիշ օլտուղու հալտէ , իչպու հարէքէթ ու աղիմէթինտէն ագտէմ կէօրէճէք իչլէրինի գա-րարլաշտըրմըշ իտի : Շէօյլէքի , մէրգում թիէրսըլէ իլէ թա-ամ իտիպ , պատէհու Գուրպվուանա աղիմէթլէ , Բօլ Հար-մանը պուլահագ , վէ մէրգումուն վատ իթտիկի պէշ եիւզ պին ֆըրանգը ախը իտէճէք , վէ սախթէ տանըղատէսիլլէ թաամ իտէրէք , ճումաա իրթէսի կիւնիւ , իչլէրինի պի-թիւրէճէք , վէ բաղար կիւնիւ , եօլճուլուգ շանթալարընը Հավր մէվգիֆինէ կէօթիւրիւպ , բաղար իրթէսի ագշամը Թրանսաթլանթիգ վաբօրընա բագիպ օլմագ իւզրէ , սապա-հըն էքսըրէս գաթարընա օթուրանագ իտի :

Մէրգումուն մունթազամ քեաղըտլարը , չըղտանը տէ-րունինտէ պուլունմագտա իտի :

Օվիտ , էթմէքճի Խաթուն իչին վէրիլէճէք զիեաֆէթտէ պուլունահաղը կիւնիւն ագշամընը նէ՝ սուրէթլէ կէչիւրէճէ-

կինի պիլէ տիւշիւնմէեիպ ,

— Իքի իւշ սաաթը , նէրէտէ օլսա կէշիրէպիլիրիմ . . . Մէսէլա պիր թէաթրօտա եախօտ գաֆէ-գօնսէրտէ պու պօշ վազըթ սուհուլէթլէ կէշէպիլիր , տիմէքտէ իտի :

Օվիտ , Մ. Թիէրսըլէնին խանէսինէ մալիւմ օլան թէզ-քիրէեի պըրագտըգտան սօնրա , էթմէքծիլէրին գահվէխա-նէսինէ կիտէճէք զէմանընա գատար , Ժադօպ սօգապը ճի-վարլարընտա տօլաշտը :

Ժան Պօրթիէ , պու միւտտէթ էսնասընտա իւսթիւնիւ պաշընը սըրաեա դօյմագտա օլուպ , տիկէր թարաֆտան պիշարէ գատընճըղաղ , հագգընտա կէօսթէրիլէն ըիաեէթ վէ թէվէճճիւհիւ Լիւսիեէ պէր թաֆսիլ հիքըաեէ իթմէքլէ , մէսէրըէթինտէն նաշի աղլամագտա , վէ գըզընա ,

— Ահ , սէվկիւլիւմ , սիզին տախի օրատա պուլուճուպ տա , օնամուսլու ատէմլէրին պէնի նէ՝ տէրէճէլէրտէ սէվ-մէքտէ օլտուգլարընը կէօրմէնիղի զիւտէսիլլէ արզու ի-տէր իտիմ . . . տէտիկինտէ , մէզպուրէ կէնճ գըզտա ,

— Ահ , Լիզօն գատըն , սիզի քիմ սէվմէզ . . . Սիզի սէվմէմէք իշին , եիւրէք թաշըմամագ լազըմ տըր , տէյի ճէվապ վիրմէքտէ , վէ վալիտէսի Ժան Պօրթիէնին էօվա-պընը կիեինմէսինտէ , քէնտիսինէ եարտըմ իթմէքտէ իտի :

Էօյլէն եագլաշմագտա օլուպ , Պուրպօն ըրլթըմընտան Սէն սօգաղընա գատար կիթմէքտէ խայլի վազթա միւհթաճ օլտուղուճտան , էթմէքծի խաթուն՝ հէեէճան իլէ Լիւսիեէ սարըլտըգտան սօնրա , խանէսինտէն մուֆարագաթ իթտի :

Պիշարէ գըզճըղաղ , օլ պէտպախթ գատընըն նէրտի-վէնտէն աշաղըեա էնտիկինի կէօրտիւկիւնտէ ,

— Միւհթէրէմ գատըն . . . հէման վալիտէմ մագա-մընտա քէնտիսինի սէվիեօրտում , տէտի , վէ հէր վազըթ-տան զիւտէ քէնտիսինէ շայեանը թէէսսիւֆ կէօրիւնէն քիւշիւք օտասընա տախիլ օլտու :

Մալիւմիւմիւզ օլաուղու իւզրէ , էթիէն Գասթէլ , Տիւշմէնտէն այրըլտըգտան սօնրա , Բօլ Հարմանըն Փապրիգասընա կիթտի :

Բօլ Հարման , Լիւսիէն Լապրու իլէ պիրլիքտէ թաամ իթտիքտէն սօնրա , Փապրիգասա ալտէթ իթմիշ օլուպ , քէնտի իշ օտասընտա եալընըզա պուլունմագտա իտի :

Լիւսիէն , պազը ամէլեաթ իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք իւզրէ , Փասրիգանըն պիր հավիսինտէն կէշմէքտէ իքէն , էթիէնին , տէվայիրէ տօղրու իլէրլէտիկինի կէօրիւպ թանրտը , վէ տէրհալ իսթիգպալինէ կէլմէսինտէ , էթիէն տախի , թէպէսսիւմլէ աուըմարընը չարուգլաթտը , վէ պու իքի տօսթյար թօգալաշտըգտան սօնրա , շու սուրէթտէ կէօրիւշտիւլէր :

Աիւսիէն . - Աղիգիւմ , հա՛նկը բիւզկեար պու կիւն սիզի պուրասա աթտը :

Զքիէն . - Տօ՛սթում , իշթէ էօյլէ պիր բիւզկեար աթտը :

Աիւսիէն . - Փագաթ , պուրասա կէլմէքտէ նէ՞ սէպէպլինիզ վար տըր :

Զքիէն . - Պիր Փապրիգանըն իլէրքի թարաֆընըն թասվիրինի եաբաճագ օլտուղումտան , իշպու Փապրիգասը տօլաշմագլըղը արղու իթտիւմ : - Մ . Հարման պուրատա՞ մը տըր :

Աիւսիէն . - Պիրլիքտէ թաամ իթտիք , վէ պիր ալ էվվէլ ալտէթ իյլէտիք : - Սիզի քէնտի օտասընա կէօթիւրմէքլիկիմի իսթէ՞րմիսինիզ :

Զքիէն . - Էկէր էօյլէ պիր ինսանիեթտէ պուլունուր իսէնիզ , մէմնուն օլուրում :

Րէսսամ , Լիւսիէնին ըէհպէրլիկիլլէ եիւրիւտիւկիւ զէման ,

— Պիր ազ էվվէլ մատմուազէլ Մարիբի կէօրտիւմ , պիշարէնին եալընըղ պիր գաշ կիւնլիւք էօմրիւ գալմըշ տըր , տէտի :

Աիւսիէն . - (Մէյեուսիեթ հարէքէթիլլէ .) Ահ , միւսիւ , անլամատըղմ պիրմագսէտլէ պանա թախսիս իթմիշ օլտուղունուղ խըտմէթի իյֆա իթմէկէ իգթիտարըմ գալմատը :

Թքիեմ . - Սիդէ թէրրար իտէրիմ . պու մագսէտ՝ սիզին պատիի սաատէթինիզ տիր : Պանա էմին օլուն , պունտան սօնրա , չօդ վագըթ պէքլէմէեհէքսինիզ :

Ախսիեմ . - Փագաթ պէնիմ իչին մէվատտը մուգատտէսէեհէ գարչը հիւրմէթսիզլիք զանն օլունան պէօլէ պիր գօմէտիաեը իճրա իթտիկիմտէն տօլաեը միւզտարըպ օլուեօրում :

Թքիեմ . - Նէ՛ գատար միւզտարըպ օլուր իսէնիզ , սաատէթ վէ իգպալինիզ օլ գատար պիւեիւք օլաճագ տըր : - Պու պիր գանուն տըր քի , մուղայիր նէթիճէլէրտէն իյիլիք հասըլ իտիլիր . . . Իյի խաթըրմա կէլտի , պու կիւն , Ս . Բօլ Հարման իլէ սիզի թաամա տավէթ իտէճէեհիմ :

Ախսիեմ . - Տավէթինիզէ մէմնունէն իճապէթ իտէրիմ :

Պու սէօղլէր իլէ , փապրիգանն , իտարէեհէ միւթէալլիգ տէվայիրի թարափընա մուվասըլէթ օլունտու :

Լիւսիէն , փապրիգաթօրուն օտասը գաբուսունու չալմասընտա , փապրիգաթօր , իչէրտէն ,

— Կիրինիզ , տէտի :

Լիւսիէն գաբուեու ալմասընտա , ըէսսամ ,

— Միւսիւ , պու կիւն զաթընըգա մէմուլին զայրի պիր վիզիթա վիրմէեհէ կէլտիմ , տէտի :

Բօլ Հարման , էթիէն Դասթէլի կէօրմիւշ օլտուղունտան , թօգալալմագ իւզրէ աեաղա գալգտը , վէ ճէվապա աղաղ պիրլէ ,

— Էվլէթ , վիզիթանըզըն մէմուլին զայրի օլտուղունու պէն տէ թաստիգ իտէրիմ . պունունլա պէրապէր իսօլ կէլտինիզ : - Փագաթ , ազիզիմ միւսիւ Դասթէլ , Գուրպուլաեա կէլմէնիզէ նէ՞ սէպէպ վար տըր , տէտի :

Էթիէն Դասթէլ , փապրիգաթօրը մէրգում հագգընտա նէփրէթի ֆէվգէլատէ հիսս իթմէսինէ ըաղմէն , մէրգումուն էլինի թուլուպ սըգտը , վէ իֆատէեհէ պիլ իպթիտար ,

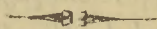
— Ազիզիմ , պու կիւն պուրաեա կէլիչիմ , մահգա պիր մէրադտան նաչի տիր , տէտի :

Բօլ . - Մէրաֆ մը . . . սահիֆ մի :

Դէքիեց . — Էվվէթ :

Րէսսամ, Լիւսիէնէ վերտիկի իյղահաթը Բօլ Հարմանա տախի թէքրար իլէ ,

— Ֆիքրիմտէ պէյլէ պիր թասավվուր հասըլ օլմուշ օլտուղունտան , պէնի տախի պէրապէրինիզճէ Գուրպվուա տաքի ֆապրիգանըզա կէօթիւրմէնիզի ըէճա իյլէմէք իւզրէ , պու սապահ , Միւրիլօ սօգաղընտա վազը խանէնիզէ տախի կէլտիմ , տէտի :

52

Բօլ . — Գըզըմը կէօրտիւնիւզ միւ :

Դէքիեց . — Էվվէթ , կէօրտիւմ , վէ մատմուլաղէլ Մարի , պանա , պու կիւն ագչամա գատար ֆապրիգատա գալա . ճաղընըզ թէէմին իթտի :

Բօլ . — Ֆիլվազը , նիեէթիմ օ տուր . . . Կէօրէճէք վէ սըրաեա գօեաճագ պիր չօգ հիսապլարըմ վար սըր :

Դէքիեց . — Օ հալտէ , տիմէք օլուր քի , սիզի ըահաթսըզ իտիեօրում :

Բօլ . — Ասլա . . . Հիսապլարըմա պագմագլըզ մէսէլէսի , վազթը ախէրէ թէրք օլունապիլիր , վէ սիզին վիզիթանըզ , պունճա իչլէրիմին արասընտա , պէնիմ իչին պիր տէֆի դամ սաերլապիլիր :

Դէքիեց . — Էյլէ իսէ , ագչամ թաամընը պիրլիքտէ իտէ . պիլիրիզ : — Մատմուլաղէլ Մարի , պանա , պու ագչամ թաամը իչին խանէնիզէ ավտէթ իթմէեէճէկինիզի սէյլէտի : Հաթթա , օ սիզի պէքլէմէեօր :

Բօլ . — Ֆիլվազը , պու ագչամ , պիր մահէլլէ սէօղլիւ ի-

տիմ, լաքին, մուսախարեն ալտըղըմ պիր թէլէկրաֆնամէ
իւզէրինէ, իշ թէէխիր օլունտու :

Էքիեհ . - Տիմէք տիր քի, տավէթիմէ իճապէթ իթմէ-
նիզէ տահա զիեատէ սէպէպ վար տըր : - Բարիսէ կիտէր,
վէ օրատա լօգանթանըն պիրինտէ ազշամ թաամըմըղը ի-
տէրիզ : - Մ. Լապրու տախի պիզիմէ պէրապէր սուֆրատա
պուլումագըղը վատ իթմիշտիր : - Ազիզիմ միւսիւ Հարման,
սիզէ խապէր վէրիրիմ քի, իշպու տավէթիմ ըէտտ իտէ-
ճէք օլուր իսէնիզ, պէնի զիեատէսիլէ կիւճէնտիրմիշ օլա-
ճագսընըզ :

Բօլ . - Բէք ալէա, մէմնունէն գապուլ իտէրիմ... Պու
ազշամըմը սիզէ հասր իթմիշիմ տիր :

Էքիեհ . - Թէշէքքիւր իտէրիմ :

Լիւսիէն, մուհիմ պիր խըղմէթ կէօրմէք իւզրէ, ֆապ-
րիգաթօրուն օտասընտան տիշարը չըգտըղընտա, Բօլ Հար-
ման, շաբգասընը աշարագ,

— Միւսատէնիզէ, ֆապրիգանըն եօլունու սիզէ կէօս-
թէրէեհիմ : Հէր թարաֆը պիրլիքտէ տաշարըղը . լաղըմ
կէլէն թաֆսիլաթ վէ մալիւմաթըն իթասընտա առլա գու-
սուր իթմէմ, տէտի :

Էքիեհ . - Պունտան տօլաեը ֆէվգէլատէ մէմնուն օլու-
րում :

Մէրգումլար, օտատան տիշարը չըգաճագլարը էսնա-
տէ, ֆապրիգանըն գաբուճուսու, էլինտէ պիր թէլէկրաֆ-
նամէ օլարագ իշէրի կիրտի, վէ Բօլ Հարմանա խիթապէն,

— Էֆէնտիմ, պու թէլէկրաֆնամէ սիզին իշին կէօնտէ-
րիլմիշ տիր, տէյի պէեան իլլէտի :

Բօլ Հարման, թէլէկրաֆնամէեի ալմասընտա, ըէսսամ,
ֆիրրինտէն,

— Պու պիզիմ թէլէկրաֆնամէ օլմալը, տէյի տիւշիւնտիւ :

Բօլ . - Ազիզիմ, շու թէլէկրաֆնամէեի օգումագըղը
միւսատէ իտէրմիսինիզ :

Էքիեհ . - Օնա նէ՞ շիւպէն : - Բէճա իտէրիմ, սիզ պէ-
նի տիւշիւնմէեիպ, քէնտի իշինիզէ պագըն :

Սապրգ ժագ Կարօ, պիր բէնչիրէնին էօնիւնէ եագլաշըպ, մահֆազանը երրթտը, վէ թէլէկրաֆնամէերի օգուտուղունտա, անլը պուրուշտու:

Էթիէն Գասթէլ, օլ էսնատէ մէրգումա եան կէօղ իլէ պագընթորտու:

Թօլ. — (Թէլէկրաֆնամէերի տիւրիւպ, ճէպինէ դօյտուդտան սօնրապ, քէնտի քէնտիւնէ.) Պունուն մանէասը նէ տիր: Պու սապահ, պուլուշմագ իւզրէ թայերին իթմիշ օլտուղումուզ վագթը կէրիւնէ պըրագտըղը հալտէ, շիմտի տէ, տիկէր խապէր կէօնտէրիւն: Աճապա նէ վագը օլմուշտուր:

Էթիէն. — Մահզուն կէօրիւնիւնթորսունուզ, մուճիպի քէտէր պիր խապէր մի ալտընը:

Թօլ. — Ֆիլվագը սըգըլաճագ պիր խապէր ալտըմ, չիւնքի, մէմուլին զայրի վէ ֆէվգէլատէ էլլէմ պիր ի ճապընճա, սաաթ տօգուղտա, միւշթէրիլէրիմտէն պիրինին խանէսինտէ պուլունմաեա մէճպուր օլտուղումտան, պիր աղ էվլէլ մէմնունէն գապուլ իթմիշ պուլունտուղում տա. վէթինիղէ իճապէթ իտէմէէճէերիմ:

Էթիէն. — Աղիղիմ միւսիւ Հարման, թասավվուրլարըմըղը թէպտիլ իթմէերէք, երնէ կիտէճէք մահէլլինիղտէ, վագթընտա պուլունապիրիսինիղ: Շէօլէ քի, հանկը մահէլլէնէ կիթմէքիկիմիղ լաղըմ կէլիւնթոր իսէ, օրատա, թամ սաաթ ալթըտա թաամըմըղը իտէրիղ, վէ սիղ, սաաթ սէքիղ պուշուգտա, միւշթէրինիղին նէգտինէ կիթմէք իւզրէ պիղտէն մուֆարագաթ իտէրսինիղ, օլմաղ մը:

Թօլ. — Ֆագաթ...

Էթիէն. — (Կիւլէրէք, վէ մէրգումուն սէօղիւնիւ քէսէրէք.) Պու պապտէ ֆաթ լաղըմ տէյիլ տիր. հագըրմը մուսիրրանէ մուհաֆազա իտէրիմ: Սուֆրանըղտա սիղին իլէ պիրլիքտէ իքի սաաթ գատար օթուրմագլըգ մահզուղիւնէ թինտէն պէնի սուհուլէթլէ մահրում իտէմէզսինիղ:

Թօլ. — Բէք ալէա, մուվաֆիագաթ իտէրիմ, լաքին թամ սաաթ սէքիղ պուշուգտա սիղտէն մուֆարագաթ իթմէքիկիմէ միւսաատէ իտէճէքսինիղ:

Զօրիւն . - Էլ վէթ , էվվէթ . . . Պուլուշմագ իւզրէ կի-
տէճէկինիզ մահէլլէ հանկըսը տըր :

Բօլ . - Բլաս տըլ'էօրօբա , Սէն-Լազար մահէլլէսի տիր :

Զօրիւն . - Թէմամ , Բլաս Հապրտա , պիղիմ օթուրապի-
լէճէկիմիզ պիր լօդանթա պիլիբիմ : Սաաթ ալթընա պէշ
տադըգա գալարագ , օրանա վասըլ օլուրուզ : Սաաթ ալ-
թըտա սուֆրանա օթուրուրուզ , վէ միւնասիպ վագըթտա
կիթմէկէ սէրպէսթ պուլունսուրսունուզ :

Բօլ . - Բէք իյի : Հայտէ , Ֆապրիգանը տօլաշալըմ :

Պու սուրէթլէ , Բօլ Հարման , Ֆապրիգասընըն հէր
թարաֆընը ըսսամա կէզտիրտիկինտէ , Էթիէն Գասթէլ ,
Փիբըրինտէն ,

— Յիւվադը , պուլուշմագ իւզրէ թայելին իտիմիշ օլան
մահէլլ , Օվե իմզալը թէլէկրաֆնամէմիզտէ իշար օլունան
մահէլլ տիր . . . Գէնտիսի իսէ , Բլաս տըլ'էօրօբա կիթմէեիպ ,
ճիվարլարընա կիթմէի տիր . . . Պունունլա պէրապէր պուն-
տա պիր պէյիս եօգ տուր . . . Բաուլ Տիւշմէն , պիղի կէօ-
զիւնտէն զայպ իթմէեիպ , անը հէր թարաֆտա թէագիպ
իտէճէք տիր , աէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Պըրագալըմ Բօլ Հարման իլէ Էթիէն Գասթէլ Ֆապ-
րիգանը քէօշէլի պուճագըլ տօլաշմագտա օլսունլար . պիղ ,
Ժուաննի տայիրէյի պէլէտիսէսի մէմուրը սապըզընը պու-
լալըմ :

Պու տէրիգանը , կէօզլէրինի Ֆապրիգանըն գաբուսու-
նա աթֆ իթմիշ օլտուզու հալտէ , պէքլէտիկի պիր սաաթ
միւտտէթ զարֆընտա , Էթիէն Գասթէլին , արապատան ա-
շաղընա էնէրէք , Ֆապրիգանըն հավիսինէ կիրտիկինի , վէ
օրտաա Լիւսիէն Լապրուեա թէսատիւֆլէ , անընլա պիրլիք-
տէ զայպ օլտուզունու կէօրմիւշ իտի :

Մէրգում , քէնտի քէնտիսէ ,

— Բօլ Հարման օշատա տըր . . . կիտիպ պիր քէրբէ-
թին իլէ պիր արապա թէտարիք իտէեիմ , տէտի :

Պատէհու , Բաուլ Տիւշմէն քէօրրիւտէն կէշիպ , պիր
խուրտէվաթճը տիւքքիսնը պուլանա գատար , Դուրպիւուա

սօգադլարընը , տօլաշտը , վէ մէղքիւր խուրտէվաթճը տիւք-
քետնընտան , քէրքէթինտէն մաատա , պիր էլ տէսթէրէսի ,
պիր վիտա անախթարը , վէ պիր չադը սաթըն ալըպ , պուն-
լարը պիր գալըն քեաղըտ տէրունինտէ սարտըրտըղը սըրա-
տա , ֆիքրինտէն ,

— Էվվէլճէ հէր շէյի թէրթիպ իթմէքլիք , ադըլըլըդ
տըր , տէյի տիւշիւնտիւ :

Մուախխարէն , պիր արապա մէրքէզինէ տօղրու կիտիպ ,
սաաթ հիսապըլլա պիր արապա քիրալատը , վէ չըդընընը
պիր թարաֆա վաղ իթտիքտէն սօնրա , Բօլ Հարմանը կէօ-
գէթլէեէճէք օլտուղու մահէլլէ քէնտիսինի կէօթիւրմէսինի
արապաճըեա էմր իթտի :

Բաուլ , օրատա վազթընը կէչիրմէք իչին , արտ արատ
սիկարա իչտի , վէ սաաթ պէշաէ , Բօլ Հարմանըն , Էթիէն
Դասթէլ վէ Լիւսիէն Լապրու օլան տիկէր պիր քիմսէ իլէ
ֆապրիդատան տիշարը չըդտըղլարընը կէօրտիւ :

Իւշիւ պիրլիքտէ , ըէսսամըն , օ սապահտան պէրու քի-
րա իլէ թուլթմուշ օլտուղու արապաեա օթուրաուլար :

Բաուլ Տիւշմէն , արապաճըեա ,

— Քէօքրինիւն իւղէրինտէն պիր քիրա արապասը կէ-
չէճէք տիր : Էսնաի միրուրինտէ սիւզէ կէօսթէրիրիմ : Իշթէ
օ արապանըն արգասընտան կիթմէք , վէ կէօզիւնիւզտէն
անը զայպ իթմէմէք լաղըմ տըր . . . Սիզէ եիկիրմի ֆրանգ
պագչիշ վիրէճէկիմ , տէսի :

Արապաճը . - Բէք էյի . . . եիկիրմի ֆրանգըն խաթըր Ի-
չին , իճապ իտէր իսէ , պէյկիրմի տէ թէլէֆ իտէրիմ . . .

Արապաճը , էլինտէ գամը օլարադ , պիր միւտտէթ պէք-
լէմիշ իքէն , Էթիէն Դասթէլին արապասը , քէօքրինիւն
թարաֆընտան զահիր օլտու :

Արապաճը . - (Արապանըն գաբուսունա տօղրու էեիլիպ ,
Բաուլա խիթապ իտէրէք .) Պու արապա՞մը տըր :

Բաուլ . - Էվվէթ :

Արապաճը . - Էյլէ իսէ , եօլա չըգալըմ :

Սաաթ ալթըեա պիր չարեէք գալարադ , իքի արապա ,

Ամանտա , օ կիւնիւ , իճապ իտէր իտէ , էօյլէտէն սօն-
րա ագչամա դատար մաղաղաեա կիտէմէեէճէկի խուսու-
սընտա , մատամ Օկիւսթինտէն ըուխսաթ ալմը իտի :

Մէզպուրէ , պուլունտուղու օտաեա , խըզմէթճի Մա-
րիանը ճէլպ իտէրէք ,

— Պանա վագը օլան վատընըզը իճրա իտէճէքսինիզ ,
տէյի՛լ մի , տէտի :

Փարիան . — Սիղ , օլ պապտէ վէսվէսէ իթմէեին , մա-
տամ : Վատըմը պիլա թէրէտտիւա իճրա իտէճէեիմ :

Խըզմէթճի գըզ , պու սէօզլէքտէն սօնրա , զիեաֆէթ
սալասընա ալտէթ իթտի :

Օվիտ Սօլիփօ , սալատա պուլունան դալէպէլիք արու-
սընտա զաեէթ շէն վէքէյֆի կէօրիւնմէսինէ ըաղմէն , տէ-
րունէն իղթիւրապը աղիմ իչինտէ պուլունուեօրտու :

Մէրգում , օ սապահքի մուխպիրիկինին իւղէրինէ , խա-
ֆիեէ մէմուրլարընըն պէհէմէհալ մէղքիւր գահվէխսանէեէ
վիրուտ իտէճէքլէրինէ շիւպհէ իթմէմէքտէ , վէ իւք նազարտա
պունլարը թանըեաճաղը տէրքեար պուլունմագտա իտի ի-
սէտէ , պու ճիւմիէ իլէ , խաֆիեէ մէմուրլարը հալինտէ քի-
մէսնէեի կէօրէմէմէքտէ իտի :

Մարիան , պիր արա , Օվիտին եանընտան կէչմէքտէ օլ-
տուղունտան , խապիսի մէրգում ,

— Դըզը՛մ , քիւբէլէրինիզի թագտընը՛զ մը , տէյի սի-
վալ իթտի :

Փարիան . — (Դուլագլարընը կէօսթէրէրէք .) Հա՛յ հա՛յ ,
թագտըմ . . . պագըն պանա նա՛սըլ կիւզէլ եագըչտը :

Օվիտ , կիւեա քիւբէլէրինէ պագմագ իւղրէ , մէրգու-
մէեէ տօղրու էեիլէրէք , ալչագ պիր սէտա իլէ ,

— Դարալըմըզը ունութմատընը՛զ ա՛ , տէտի :

Փարիան . — Խա՛յր , խա՛յր , օլ պապտէ ըահաթ օլուն :
Շիշէմ հաղըր տըր , գահվէտէն սօնրա , օ շիշէտէքի իչկիեի
թագտիմ իտէճէեիմ :

Մարիան , օլ էանատէ մատամասը թարաֆընտան չաղ-
լըլարըզը ճիհէթլէ , Օվիտին եանընտան մուֆարապաթ իթտի :

Թամ պու արա, թագրիպա ալթմըշ եաշընտա պիր քէօյլիւ իլէ պիրլիքտէ, գահվէխանէնին սալասընա պիր չավուշ կիրտի:

Սօլիվօ, պունլարա պագըպ, պիր միւտտէթ տէն պէրու անլընտա միւշահէաէ օլունան պուրուշուգլուգ կէշտի, վէ ֆիքրիրինտէն,

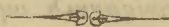
— Իշթէ խէֆիեէ մէմուրլարը կէտիլէր. վագաա թէպաիլ դըհաֆէթտէն խսէլէր տէ, պէնիմ պագըշըմ, Ամէրիգալլըլարըն պագըշը կիպի քէսկին տիր. պինապէրին, խէֆիեէ մէմուրու օլտուգլարընա շիւպհէմ եօգ տուր, տէտի:

Ֆիլվագը Սօլիվօ, պու պապտէ եանըլմաեըպ, մէրգու ման իքի շախսլար, սէր խէֆիեէլիք թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլան Պրիշար վէ Մօնթէլ նամ թէպտիլէր իտիլէր:

Մախքէ քէօյլիւ. — (Մարիանա.) Օհօ, զալիպա պու կիւն զիյնէթինիլ օլմալլ տըր. . . ֆագաթ, գըղըմ, զիյնէթինիլ պուլունմասը, ումարըմ քի, պիզէ պիր միգտար թաամ կէթիրմէնիզէ մանի օլամազ:

Մարիան. — Խայր, էֆէնտիմ. . . սիզ շու սուֆրաեա պուեուրուն տա, իսթէտիկինիլ թաամլարը օրաեա կէթիրէլիմ:

Մարիան, մէրգուլարը, օ սապահը Օվիտին օթուրմուշ օլտուղու մահէլլէ, պինապէրին ճամէքեանըն եանընա կէօթիւրտիւ:

53

Իքի մէմուրլար օթուրտուլար :

Մարիան . - Ձանն իտէրիմ քի , պուրատա րահաթսընը :

Պրիշար , եախօտ սախքի քեօյլի . - Էվվէթ , Էվվէթ ,

Մարիան . - Չաբո՞ւղ մու կիտէճէքսինիլ :

Պալուշ . - Խա՛յր , օ դատար թէլաշ իտէճէք սէպէպի-
միլ Էօգ տուր , Էվվէրի քի , սաաթ պէշոէ հարէքէթ ի-
տէն վէրսայլ գաթարընա վասըլ օլապիլէիմ :

Մարիան . - Թէմամ , Էօյլէ իսէ , պուրատա կիւլիւպ
սէօյլէնտիկինի , վէ շարգըլար օգուէտուղունու տինլէէճէք-
սինիլ : - Անճագ , չիմտի սիլ նէ՞ իսթէեօրսունուլ :

Պալուշ . - Էվվէլ Էմիրտէ պիղէ իքի գատէհ ապսէնթ
կէթիրին , սօնրա տախի իսթէտիլէրիմիլի սէօյլէրիլ :

Մարիան , իսթէնիլէն ապսէնթլէրի , գահվէխանէնին պիր
ուշաղը վասըթասըլլա կէօնտէրտի :

Օլ Էսնատէ , պիր Էթմէքճի գատըն գօշարագ , սալա-
Էա կիրիպ ,

— Արգատաշլա՛ր , Լիզօն գատըն կէլիեօր , սօգաղը
տէօնտիւկիւնիւ կէօրտիւմ , տէտի :

Աիօնէ . - Տիգգաթ իտին . . . պուրատա պուլունան Էս-
նաֆըմըզտան Էն իհթիեարը , չիչէք պուքէթինի թագտիմ
իաէճէք տիր :

Այնի վագըթտա , ալթմըշ սիննինի միւթէճավիլ պիր
քիմնէ , պիր մասանըն իւսթիւնէ դօնուլմուշ օլան չիչէք
պուքէթինի ալարագ , հագըրուն արասընտա կէլիպ տուր-
տու :

Փուրանթօ . - Լիզօն գատըն իչէրի կիրտիկի սըրատա
նէ՞ Էաբըլաճաղընը ճիւմլէնիլատէ պիլիրսինիլ , տէյի՛լ մի :

Պագը սէտալիք . - Էվվէթ , Էվվէթ :

Փուրանթօ . - Արթըգ , սուս օլալըմ :

Տէրհալ օրթալըգտա սուսլուգ հասըլ օլտու :

Պրիշար իւէ Մօնթէլ , օլ էսնատէ , խէֆիեէլէրէ մախ-
սուս պագըշլարըշլա , նազարը տիգդաթլարընը գարուեա
աթֆ իթմիշ իտիլէր :

Նիհանէթ ժան Ֆօրթիէ իշէրի կիրմէքլէ , հէր թարաֆտան ,

— Նաշասը՛ն Լիզօն գատըն , ավազէսի իշիտիլտի , վէ
պուքէթի թուլթան իհթիեար , էթմէքճի Խաթունուն իս-
թիգպալինէ կիտիպ , միւէսսիր պիր սէտա իւէ ,

— Լիզօն գատըն , մէսէրէթ ալէամէթի օլարագ ,
տօսթլարընը թարաֆընտան մէմուէնէն սիզէ թագտիմ օ-
լունան իշպու պուքէթի գապուլ իյլէմէնիզ րէճա օլունուր ,
տէյի պէեան իյլէտի :

Այնի վագըլթտա , պէթէքրար , վէ ումում թարաֆըն-
տան , « Նաշասը՛ն Լիզօն գատըն » ալազէսի , թէքմիլ վասի
սալաեը տօլտուրտու :

Ձէվալլը էթմէքճի Խաթունըն կէօզլէրի , պու թէվէճճիւհ
էմարէլէրինտէն միւթէէսսիրէն եաշարմագտա իտի :

Սախթէ քէօյլիւ , սախթէ չավուշա տօղրու էեիլէրէք ,
գուլաղընտան աշաղրեա ,

— Պու գարընըն՝ Դլէրմօն հապսխանէսի ֆիրարիսի օլ-
մասը միւմքին տէյիլ տիր , տէտի :

Պավուշ . - Շիմտիլիք մուհաքէմէ իթմէեիպ , պիր ազ
պէքլէեէլիմ :

Քհօյլի . - Փագաթ , թավր ու հէյեէթինտէն նամուս-
լու պիր գատըն օլտուղու անլաշըլըեօր :

Պավուշ . - Ջահիրի ահվալ , չօգ տէֆա ալտատըճը օլուր ,
վէ պունուն իսպաթը տա , շու տուր քի , հէր նէ գատար
պէն չավուշ , վէ սէն քէօյլիւ գըեաֆէթինտէ պուլունուեօր
խէքտէ , իքիմիզ տէ պու գըեաֆէթլէրին սահիպի տէյիլիզ :

Սալատա հազըր պուլունանլար , էթմէքճի Խաթու-
նա սարըմագ իւզըն պիրիպիրինի եիթիշթիրմէքտէ , վէ օ
գատընճըղազ իսէ , թապիի պիր հէեէճանա միւպթէլա օլ-
մուշ օլտուղու հալտէ , հանկըսընա ճէվապ վիրէճէկինի պիւ-
մէմէքտէ իտի :

Լիօնէ , մերգումէնէ պիր դատէ՛հ ուղարժտը , վէ ժան
Ֆօրթիէ , էլի տիթրէնէրէք , պու դատէ՛հի ալտը , վէ տօ-
տագլարընա եագլաշտըրմաղտան էվվէլ , հէման անլաշըլմաղ
պիր սէտա իլէ ,

— Տօսթլարը՛մ . . . սէվկիւլիւ տօսթլարը՛մ . . . ումու-
մունուզուն սըհհէթինէ օլարագ իշպու պատէնի նուշ իտի-
եօրում , տէտի :

Աօգանբաճը գարը . - (Ամիրճէ պիր սէտա իլէ .) Թաամ
հազըր տըր . . . սուֆրաեա պուեուրուն :

Թուրանթօ իլէ Լիօնէ , ժան Ֆօրթիէնի , սուֆրանըն էն
միւթէպէր մահէլինէ օթուրթտուլար , վէ քէնտիսինէ թագ-
տիմ օլունան չիչէք պուքէթինի տէ , պիր չիչէք սագսըսը
տէրունինտէ օլարագ , սուֆրանըն օրթասընա վաղ իյլէտի-
լէր :

Հիեաֆէթէ պաշլանտը :

Օվիտ Սօլիվօ , ժանըն հէման եանընտա , վէ անըն սը-
րասընտա օթուրմուշ օլուպ , հազըրունու ֆէվգէլատէ էյ-
լէնտիրմէքտէ իտի :

Րէսմի պիր զիեաֆէթ քէշիտէսինտէ , տօղրու մարիւ-
մաթ տլան զագէթալար կիպի , պիղ տէ շու զիեաֆէթին թէ-
ֆէրրուլաթընը եագմագ իսթէմէեիզ : Շու գատարը սէօլէ-
րիզ քի , զիեաֆէթի մէզքիւրէ զանէթ միւքէմմէլ օլուպ ,
ատամ պաշընա վէրիլէն ալթըշար ֆրանգ կիպի ճիւզի պիր
մէպլաղ իլէ , լօգանթաճը գարը զանէթ նէֆիս վէ ալէա
թաամյար թէրթիպ իթմիշ իտի :

Իքի խէֆիսէ մէմուրլարը , իշպու էյլէնճէտէն պիր տէ-
րէճէ քէնտիլէր տէ իսթիֆատէ իթմէքտէ իտիլէր :

Ամանտա , էնտիչէ վէ սապըրսըզլըզ իչինտէ օլտուզու
հալտէ , պէսթէլի գօմէտիա թարզընտա պաշլամըշ պուլու-
նան վէ րէվիչի հալէ նէզարէն , միւէսսիր վէ ֆէվգէլատէ
ֆաճիալար սուրէթինտէ խիթամ պուլաճագ օլան շու օեու-
նուն պիթմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի :

Վագթըն կէշմէսի , եալընըզ մէզպուրէնէ ուզուն կէօ-
րիւնիւպ , զիեաֆէթտէ պուլունանլարըն սուֆրասընա գահ-

Վէ կէթիբիլտիկինտէ , սաաթ իւշ պուշուգ իտի :

Մարիան, պիւթին ազասը տիթրէմէքտէ օլարագ,
Տիժօնյունուն վիրէճէկի իչարէթէ պէքլէմէքտէ խտի :

Մեղաւորէ, շուրուպ շիշէլէրինի համիլ օլան քիւչիւք
մաւառա տօղրու իւրլէսէնէք, քիլէրճիսէ խիթապէն,

— Ժա՛ղ, շարթրէօղիւ սիգ վիրմէին, պէն վիրէճէիմ,
տէտի :

Յիւրճի . - Բէք էլի , Մարիան :

Կէնճ գըզ, ճէպինտէն պիր շիշէ չըգարըպ, տիկէր չի-
չէլէրին Էանընա գոյտու :

Օվիտ, չէնտ տագըգաւան պէրու մէրգումէնի գօլլա-
տըղը ճիհէթլէ, մէգքիւր մուամէլէսի միւշահատէ իթ-
մէրլէ, քէնտի քէնտիսէ,

— Թէմամ, հիչ պիր շէյի ունութմանօր... Եարըմ սաա-
թա գատար, զանն իտէրիմ քի, էրէյիճէ կիւլէճէեիզ, տէտիւ-

Այնի վագրթտա, Օվիտ աեաղա դալդղընտան, Թու-
րանժօ, չէօյլէ սէօյլէտի.

— Հա՛, հա՛, իշթէ պիղի՞մ Տիժօնլու կիւզէլ պիր շար-
գը օգուեաճադ տըր , աֆէրի՛ն Տիժօնլու : Էկէրչի օգուեա-
ճաղընըդ շարգընըն նազարաթը օլուր իսէ , ճիւմէմիդ պիր
աղըրտան վէ մէմնունէն թէքրար իսէճէեիդ :

Հիւր թարափտան սեւտալիւր . - Էվկէթ , Էվկէթ , օգուստն ,
օգուստն :

Սօլիվո, սաղ էլինի, կէօքսիւնիւն սօլ Թարաֆը իւզէ-
րինէ վազ իլէ, մուգալլիտլէրէ մախսուն պիր սէլամ վիր-
տի, վէ պատէհու,

— Արգատաշլա՛ր, մատեմ քի պէնիմ շարգը օգումագ-
լըղըմը արդու իտիեօր իսէնիզ, իսթէտիկինինիզ գատար
շարգըեր օգումահա մէմուունէն հաղըրըմ, լաքին, էվվէլճէ
սէօզ իսթէրիմ, տէտի :

ԱԽՈՏԷ. - Իսթէտիկէնիդ սէօղ, միւթթէֆիդէն վէրիւմիշ տիր . . . հայտէ, արգատաչ, հէբիմիզ սիդի տինյէտօրուչ :

Օվիտ . - Արգատաչար, Լիճիկիկն հրաշալի էր հանել
նամ գահվեխանէէէ կէմէզոտէն էվվէյ, Լիզոն գաւառնը թա-

ներմազ իտիմ, փագաթ սիզին վասըթանըզլա քէնտիսինի թանըտըմ, քէնտիսինի սէվտիմ, վէ բիաեէթ վէ հիւրմէթ իթմէկէ տախի պաշլատըմ: Պիլվազը, Լիզօն գատըն նա մուսլու պիր դատըն տըր, վէ պէնիմ քէնտիսինէ թագտիմ իտէճէք օլտուղում ճիւզի պիր հէտիեէեի դապուլ իլէտի կինտէ, քէնտիմի պախթիեար վէ մէսուտ ատտ իտէճէեիմ:

Պագըլար. - Աֆէրին, աֆէրին: Կիւղէլ պիր ֆիքիր... Պէօյլէ պիր ֆիքրէ մուխալիֆէթ օլունամազ:

Թուրանժօ. - Էյ, պապա Տիթօնլու, շու հէտիեէնի կէօթէր պագալըմ:

Օվիտ, օթուրտուղու եէրտէն գալգըպ, ժան Թօրթիէ եէ տօղրու իլէրլէտի, վէ մէրգումէ տախի աեաղա գալգըպ, մէրգումա տօղրու տէօնտիւ:

Օվիտ. - (Մէղպուրէեէ քիւչիւք պիր գութու թագտիմ իտէրէք.) Մատամ Բէրրէն, պու հէտիեէմի դապուլէ միւսարաաթ իտէրէք, սիզի բուս իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իյլէմէնիզի թէմէննի իտէրիմ:

Ժան, իբի եանաղընը թագտիմ իթմէսիյլէ, Բօլ Հարմանըն ալադ շէրիքի, Յուդա կիպի, պիշարէ գատընճըղաղըն լքի եանաղընը բուս իթտի:

Տէրհալ, էթրաֆտան շիտտէթլի ալգըշլաեըշլարլա պէրապէր,

— Հէտիեէեի կէօրէլիմ, հէտիեէեի կէօրէլիմ, սէսլէրի իշիտիլտի:

Ժան Թօրթիէ, սախթիեան իլէ գաբլը օլան քիւչիւք գութուեու աչըպ, թէաճճիւպլէ նիտա իթտի, վէ իշպու մահֆազա, էլտէն էլէ կէղէրէք, ումումումն հայրէթինի մուճիպ օլտու:

Տիւքթեանը գարը. - Տիթօնլու, օղլում, գատընլարլա նէ՝ եօլտա մուամէլէ իթմէքլիկի բէք իյի պիլտիկինիզ իշին սիզի թէպրիք իտէրիմ: - Սահիհէն վիտտիկինիզ հէտիեէ, բէք կիւղէլ տիր, պունումն աչղընա պիրէր թանէ չազմադ ճայիզ տիր:

Օվիտ. - Պէն հէր շէյի տիւշիւնմիւշիւմ... քեաֆֆէյի

հաղըրունա պիրէր գատէհ շարթրէօղ իբրամ խտէրիմ :

Պագը սետալիք . - Եաշասըն Տիթօնլու :

Մարիան , պու սէօղլէրի իշիթտիկինտէ , տէրհալ , մա-
լիւմ օլան պիր նէվ եէշիլ զիւմրիւտի շարթրէօղիւ հալի
պուլունան իքի շիշէ իլէ զիեաֆէթ եէրինէ գօշտու , վէ էվ-
վէլա էթմէքճի Խաթունա խիթապէն ,

— Լիզօն գատըն , իւք տէֆա սիզին գատէհինիզի տօլ-
տուրմագ խթէրիմ , տէտի :

Ժան , գատէհինի ուզաթմասընտա , խըզմէթճի դըզ ,
մէզքիւր գատէհի , աղզընա գատար տօլտուրտու , վէ սօն-
րա , Սօլիվօեա տօղրու տէճնիւպ ,

— Շիմտիտէ սըրա սիզէ կէլտի , միւսիւ Տիթօնլու , տէ-
յի պէեան իյլէտի :

Մարիան , հօգգապաղարա մախսուս մէհարէթլէ , է-
լինտէքի շիշէլէրի թէպտիլ իթմիշ օլտուլունտան , Օվիտ ,
քէնտի գատէհինի ուզաթտըղընտա , մահուտ Գանատալընըն
շէրպէթիյլէ մախլուլթ օլան շարթրէօղ շիշէսինտէն օ գատէ-
հի տօլտուրտու :

Օվիտ . - Սշգընըղա Լիզօն գատըն . . . պիրլիքտէ չադա-
լըմ :

Փան . - Էվվէթ , էվվէթ , պիրլիքտէ չադամըղա մէմ-
նուն օլուրում :

Պէօյլէճէ իքի գատէհլէր թօգալաշըպ , պատէհու Սօ-
լիվօ իլէ էթմէքճի Խաթուն , պիրէր եուտումտա մէզքիւր
գատէհլէրի պօշալթտըլար :

Ամանտա , գուլագ թօղլարընտան աշաղըեա թէր տա-
նէլէրի ագտըղը , վէ կէօղլէրինի՝ Օվիտին , Ժան Ֆօրթիէնին
վէ Մարիանըն իւզէրինէ աթֆ իթմիշ օլտուլու հալտէ , բէր-
տէնին պիր արալըղընտան , զիքը իթտիկիմիզ իւշ չախսըն
հիշ պիր հարէքէթինի նազարը տիգգաթընտան զայպ իթ-
մէմիշ իտի :

Սօլիվօ , քէնտի գատէհինի պօշալթտըղընտա , Աման-
տանըն կէօղլէրինտէ , տիշի գաբլանլարա մախսուս պիր բար-
լագլըգ միւշահէտէ օլունտու :

Մէզպուրէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Իշթէ շիմտի պէլանը պուլտուն , էյ հայտուտ . . .
պուլ խուսուստա եէմին տախի իտէպիլիւրիմ , վէ տախիլի
պիւր տուլու , եանըլմատըղըմը պանա խապէր վէրիեօր ,
տէտի :

Օ աբա , տիւքքեանճը դարը , էթմէքճի Խաթունա տօղ-
րու իլէրլէեէրէք , շէօյլէ սէօյլէտի :

— Լի'զօն դատըն , շիմտի սըրա պէնիմ տիր . . . Տօթ-
լարընըղ օլան վէ սիղէ թէվէճճիւհլէրի պուլունան եայլընըղ
էթմէքճի էսնաֆը օլմաեըպ , քէնտիլէրինէ էթմէք տաղըթ-
տըղընըղ քիմնէլէր տախի սիղի սէվէրլէր , վէ ծնլարտան պի-
րիտի , շու հէտիեէեի , պէնիմ եէտիմլէ սիղէ թագտիմ իթ-
մէքտէ տիր :

Տիւքքեանճը դարը , պուլ սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , մէզ-
պուրէնին եանընա , Մարիան թարաֆընտան կէթիլիլմիշ , վէ
ֆագաթ ալթուն սիքքէեէ թահվիլ օլունմուշ օլան իքի եիւղ
ֆրանգը վաղ իթտի :

Տէրհալ , հէր թարաֆտան , հուրըա' սէտալէրի իշիտի-
լիպ , ժան , տիւքքեանճը դարընա սարըլտը :

Աիօնէ . — Էքէյիճէ աճըղը հալլէր կէօրտիւք . . . Ճիմ-
տիտէ էյլէնմէք վազթը կէլտի . . . Թիւրքի վէ շարգը շաղը-
ընպ , էյլէնմէլիեիլ : Հէրքէս , պիլտիկինի թէղաննի իտէճէք
տիր : Իշթէ պէն պաշլաեօրում :

Ումում հաղըրուն , Լիօնէեի տինլէմէք իւղրէ սուս օլ-
տուլար :

Օվիտ իսէ , կէօղլէրինի ժանըն իւղէրինէ տիքմիշ օլուպ ,
Դանատալընըն շէրպէթլինին թէէսսիրինէ պէքլէմէքտէ իտի :

Լիօնէ , հէր թարաֆտան իշիտիլէն ալգըշլաեըշլար պրա-
սընտա , օգուտուղու շարգըեը պիթիլինճէ , եէնիտէն պի-
րէր իշկի չագըլտը :

Պուրսնմօ . — Սըրա Տիթօնլունուն տուր :

Պազը սետալէր . էվվէթ . . . էվվէթ . . .

Պու էսնատէ , պիր թագըմյոր տա աեագլարընը եէրէ
վուրարագ ,

— Սրբա Տիփօնլունո՛ւն տուր, Տիփօնլունո՛ւն, տէյի պաղ-
րըշմագտա իտիլէր :

Օվիտ, աեաղա գալգտը, վէ էթմէքճի Խաթունտան
կէօզլէրինի աեըրմաեարագ, պիր պէսթէ օգումաեա պաշ-
լատը : Լաքին, իքինճի պէյիթին օրթասընտա, մէրգում
տուրուպ, էլինի անլընա կէօթիւրտիւ : Ջանն իտէրսին քի,
մէրգումուն գուվվէյի հաֆըղասը նակէհան մահվ օլմագտա
իտի :

54

Ախօնէ . — (Գահգահա իլէ կիւլէրէք .) Նէօ, պապա
իհթիեար, բուսուլաեը շաշըրտը՞ն մը . . . պիր թանէ տահա
չագարսան, հէր շէյի խաթըրլարսըն :

Լաքին Օվիտ, գաթթ իթմիշ օլտուղու պէյիթին սօն
ճիւմլէլէրինի տիւշիւնմէեիպ, պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր
գարարթը հասըլ օլտու, չիւնքի Գանատալընըն շէրպէթի,
թէէսսիրլինի կէօսթէրմէեէ պաշլամըշ իտի :

Մարիան իսէ, թապիի պիր հէեէճանա տիւշար օլարագ,
պիր նէվ տէհէթլէ մէրգումա պագըեօրտու :

Իքի խէֆիեէ մէմուրլարը տա, տիրսէքլէրինի մասանըն
իւզէրինէ տաեաթմըշ օլուպ, տիգգաթ իթմէքտէ, վէ ֆի-
քիրլէրինտէն,

— Աճապա պիղէ խապէր վէրիլէն հատիսէ, պո՛ւ մու
տուր, տէյի տիւշիւնմէքտէ իտիլէր :

Ջէր քարաֆտաճ սէտալիք . — Պա՛պա Տիփօնլու, պու կիւն
սէնինլէ աղշա՛մ մը իտէճէեիզ . . . Շարգընը օգումաեա տէ-
վամ իտէճէքմիսին :

Օվիտ, մանեասըդ պիր թարգտա էթրաֆրնա կէօզ
կէգտիրիպ, անյաշըմազ պիր սէտա իլէ,

— Շարգը մը օգուժագ. . . շարգը օգուժագտան զի-
եատէ զարիպ շէյլէր վար տըր, տէտի:

Սօրիվօնուն ածիպ պիր հալ քէսպ իթմէսի, վէ կէօզլէ-
րինին տէրէճէտէն զիեատէ աշըմասը իւզէրինէ, ումուժէն
հայրէթ հասըլ օլտու, վէ տիւքքեանճը դարը,

— Աճայիպ, պու ատէմին ագլընա մը կէլիեօր, տէտի:

Օվիտ. — Պէնիմ մի ագլըմա կէլիեօր. . . ա' պուտալա-
լար, սիզ հէբինիզ տէ տիվանէսինիզ:

Օվիտ, պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, գահգահալը պիր
կիւլիւշ գօբարտը:

Տիւքքեանճը դարը. — (Տիթօնլունուն եանընա կիտէրէք.)
Եահճ, միւսիւ Բիէր Լըպրէօն, քէնտինիլէ կէլին:

Օվիտ. — Ա' շաշգըն, տիվանէ օլտուղունուղու կէօրիւ-
եօրտունուղ ա': Պէնիմ իսմիւ Բիէր Լըպրէօն տէյիլ տիր:
Պէն Օվիտ Սօրիվօեում. . . Էթմէքճի էսնաֆընտան տա տէ-
յիլիմ, իլա շէհիրլիերիմ, վէ քէնտի իրատլարըմա կէլինի-
րիմ. . . իրատլարըմտա, ճիւմէնիզին մալիւմիւ օլան հալա-
զատէմ Բօլ Հարմանըն սաեէսինտէ տիր:

Ժան Պօրթիէ, պու իսմի իշիտինճէ, տիթրէտի, վէ
լէհճէսի ֆէվզէլատէ սօլտու:

Օլ էսնատէ, պիւթիւն հազըրուն աեալա գալգմըշ օ-
լուպ, Օվիտին էթրաֆընտա թօբլանմըշ օլտուղլարը հալտէ,
թէաճճիւպ վէ էնտիշէ իլէ մէրգուժու տինլէմէքտէ վէ քէն-
տիսինէ պագմագտա իտիլէր:

Օվիտ, շու եօլտա տէվամ իթտի.

— Բօլ Հարմանը. . . պիլիրսինիզ. . . Մէշհուր մաքլինիսթ
. . . վէ Գուրպօւլաատաքի ֆապրիգանըն սահիպի տիր. . . Ա-
նըն, պէնիմ հալազատէմ օլտուղունու սէօյլէտիմ. . . լա-
քին, պու տա սահիհ տէյիլ տիր. . . պիլիմ, նէ' հազրէթի
էվա, նէ' տէ հազրէթի Ատէմ թարաֆլարընտան ագրապա-
լըլըմըզ եօգ տուր. . . Բօլ Հարման տէնիլէն շախս, պիր
խըրսըզ, հէմ միւքէմիլէ պիր խըրսըզ տըր. . . պիր գուն-

տագճը վէ գաթիլ տիր . . . պունու , նամուսում իւզերինէ սիլէ սէօյլէնօրում : Երկիրմի պիր սէնէ մուգատտէմ , ինկիթէրրա իլէ Ամէրիգա արասընտա վէ Լօրտ-Մէր վարօրունտա , պիրիպիրիմիզի թանըարգ . . . Օ հայլազ , պիր թագըմ ճինտէթլէր իշլէմիշ օլտուղու իչին , Ֆրանսատան ֆիրար իթմէքտէ իտի . . . Նիւ-Եօրդա կիտիօրտու : Ալտըլը իսիմտէ , ազ պիր զէման էվվէլ վէֆաթ իթմիշ օլան պէնիմ հալաղատէմ Բօլ Հարմանըն իսմի իտի . . . պուրասընը պէն չագարղըմտան , քէնտիսինի գարանճա իչինէ տիւշիւրտիւմ , վէ երկիրմի պիր սէնէտէն պէրու սուս տուրմագլըղըմա պէտէլ , սանտըղընը հէման պօշալթմագտաեմ . . . լաքին , թիւքէնմէղ պիր սանտըգ . . . իչլնտէն , նէ գատար ազչէ ալընընօր իսէ , օլ գատար արթընօր . . . առէթա Բէրունուն ալթուն մատէնի տինմէկէ լանըգ պիր սանտըգ : - Օ հայլազ Բօլ Հարման , միւեօնլար սահիպի տիր , օ Բօլ Հարման քի , պէնիմ սահիհ հալաղատէմ օլմատըլը կիպի , ասըլ իսմի տէ , ժագ Կարօ տուր :

Փան . - (Ագլը պաշընտան կիտիպ , տիվանէ կիպի Օվիտէ սօղրու գօշարագ , վէ գօլունտան թուլթարագ .) Ժագ Կարօ , Բօլ Հարմանըն ասըլ իսմի՝ Ժագ Կարօ՞ մու տուր տէտինիգ . . . Սէօյլէտիկինիգ սօղրու տուր , տէյլմի :

Սօլվօնուն կէօզլէրի , օլ էսնատէ զիեատէճէ բարլամագտա օլուպ , երկրիւ տալսի պուրուշմագտա իտի : Մէրգում , շէօյլէ տէվամ իթտի .

— Էվվէթ , ասըլ իսմի Ժագ Կարօ տուր , տէտիմ , վէ թէքրարլարմ . . . Ժագ Կարօ՝ օ գաթիլ , օ դունտագճը , վէ օ իըրսըղ տըր քի , քէնտի էֆէնտիսի օլան ժիւլ Լապրուհամ վաթը , պունտան երկիրմի պիր սէնէ էվվէլ , Ալֆօրվիւտէ էօլտիրմիւշ տիւր . . . Ահ , օլ վագըթ , պու շէյլէրին ճիւմլէսինի քէշֆ իտէճէկիմէ էլպէթթէ չիւրհէ պիլէ իթմէնօրաու . . . Փագաթ պէն , անըն հագգընտա պաղը չիւպհէեէ զահիպ օլտուղումտան , սանա , էյ Լիլօն գատըն , լագըրտը իթմէք իսթէմէեէնլէրի լագըրտը իթտիրմէկէ մէճպուր գըլան Գանաաալընըն շէրպէթինտէն իչիրտիկիմ կիպի , ծնա

տախի իշիրտիմ... Իշթէ, պէօլէ, է՛յ իշթիեար, օ շէրպէ-
թին թէէսսիրիյլէ, սէն հէր շէյլ մէյտանա գօյմագտասըն :

Փան . - (Սգլը պաշընտան կիտիեօր տէյի զանն իտէ-
րէք .) Պէ՛ն մի... ֆագաթ նէ՛ տիմէք իսթէեօրսուն :

Մարիան . - Տիմէք իսթէեօր քի, սիզին իչին շէյթանի
պիր շէրպէթ հազըրլամըշ իտի, լաքին օ շէրպէթտէն քէն-
տիսի իշտի :

Օվիտ, իտիլէն սէօվլէրի տինլէմէեօրտու : Մէրգումուն
կէօզլէրի գանլարա միւլէմմա օլտուղու, վէ ազասը տիթ-
րէտիկի հալտէ, շէօլէ տէվամ իթտի .

— Օ Գանատալընըն շէրպէթինի քի, ժագ Կարօեու սէօյ-
լէթմէկէ մէճպուր իթտիկի կիպի, սէնի տէ, հէր քէսին գար-
շըսընտա, ալէնէն, Լիզ Բէլրէն օլմատըզընը, վէ ժան Ֆօր-
թիէ իտուկինի իգրար իթտիրէճէք տիր :

Փան . - (Էմնալի նամէսպուգ պիր տէհշէթ իլէ .) Սուս
օլուն, սուս օլուն :

Օվիտ . - (Տէվամ իտէրէք .) Ժան Ֆօրթիէ, էվվէթ օ
ժան Ֆօրթիէ քի, գըզընը էօլտիւրմէք իսթէտիմ... քէնտի-
սինի, ժի-լը-Բէօր սօգալընտաքի քէրէվէթին ալթընտա,
թէհի եէրտէ էզմէեէ չալըշտըմ, օ ժան Ֆօրթիէ քի, Դլէր-
մօն հապսխանէի ումումիսինտէ միւէպպէտէն մահպէսիեթէ
մահքիւմ օլտուղու հալտէ, օրատան ֆիրար իթմիշ տիր :

Ումումուն աղըղլարընտան տէհշէթի պիր նիտա իշի-
տիլտիկի կիպի, քեաֆֆէսինին եիւզլէրինտէ տախի նէֆրէթ
հիսսի հասըլ օլտու, վէ ժան իլէ Սօլիվօնուն էթրաֆընտա
չէվրիւմիշ օլան տէյիւմի աշըլտը :

Լաքին էթմէքճի Խաթուն, մէսէլէեէ ասըլ քէնտի հա-
լինտէ պագարագ, վէ պաշընը գալտըրարագ,

— Ա՛հ, ալչա՛գ, ալչա՛գ : Սէն պէնի թէլէֆ իտէճէկի-
նի զանն իտիեօրտուն, լաքին, պէնի գուրթարըեօրսուն,
տէտի :

Օվիտ . - Գունտագ պըրագմագ, սիրգաթ իթմէք, վէ
ատէմ էօլտիւրմէք ճինաեթլէրիյլէ մահքիւմ օլան ժան
Ֆօրթիէ, սէնսին :

Թան . - Էվվէթ, պէն իմ, պէն իմ, ֆագաթ սէնին քէօր-
լուղուն, պէնիմ նամուսումու գուրթարրեօր : Էվվէթ, տօսթ-
լարում, պէն Ժան Ծօրթիէեիմ, մահքիւմ օլան վէ հապսխա-
նէտէն ֆիրար իտէն Ժանում . . . Հալ պու քի, պու առէմին
աղզընըն իգրարընտան տախի իշիթտիկինիզ վէ անլատըզը-
նըզ վէճճ իւզրէ, Ժագ Կարօնուն իրթիքեապ իթմիշ օլտու-
ղու ճինաեթլէր իշին մահքիւմ օլմուշ իտիմ . . . Ծագաթ,
հապսխանէտէն, մահգա էվլատում, վէ պէնիմ կիպի էօլտիւր-
մէք իսթէտիկի պիսուշ գըզըմը պուլմագ իշին ֆիրար իթ-
տիմ : - Ալչագ, սէօյլէտիկին սէօլլէրէ շահիտլէր, հէմտէ
բէք չօգ շահիտլէր վար տըր : - Սանէնտէ, նամուսում իպ-
գա օլունուեօր : - Սանէնտէ, չօճուգլարումա նամուսումզ
պիր իսիմ պըրագմաեաճաղըմ :

Էթմէքճի Խաթուն, պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա, շէօյլէ
իլավէ իթտի .

— Տօսթլարըմ, շիմտի պէնիմ քիմ օլտուղումու պիլի-
եօրսունուզ . . . Էօմիւմէ, ֆէլաքէթլէրիմէ վագըֆ օլտու-
նուզ, արթըզ սիզ պէնի մուհաքէմէ իտին . . . Պէնի մահքիւմ
միւ գըլաեօրսունուզ :

Օրատա պուլունանլարըն ճիւմլէսի, Ժանըն Կանընա
գօշարագ, էլինի թութտուլար :

Օվիտ իսէ, օլ էսնատէ պիր իսկէմլէ իւզէրինէ տիւշ-
միւշ օլուպ, շիտտէթլի պիր նէօպէթլէ տէպէլէնիեօրտու :

Թամ պու արա, խէֆիեէ մէմուրլարը, Լիզօն գատը-
նըն էթրաֆընտա պիրիքմիշ օլան զալէպէրիկի տաղըտըպ,
պունլարտան պիրի, էլինի, մէրգումէնին ումուզու իւզէրի-
նէ վազ իլէ,

— Դլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլան Ժան
Ծօրթիէ, գանուն նամընա սիզի տէրտէսթ իտիեօրում,
տէտի :

Թան . - (Շաշըրարագ .) Պէնի տէրտէսթ մի իտիեօր-
սունուզ :

Տէրհալ, մէրգուման մէմուրլարըն էթրաֆընտա հիտ-
տէթամիզ սէտալէր իշիտիլտի, վէ Լիօնէ իլէրլէեէրէք,

— Տիւնեատա է՛ն զիեատէ նամուսլու օլան Լիզօն գատըն կիպի պիր գատընը նա՛սըլ տէրտէսթ իտիեօրսունուզ, ա՛սլա . . . ա՛սլա . . . տէյի պէեան իյլէտի :

Մեմուր . — Գանունա իթաաթ իտին , վաղիֆէմիզի իծրա իթմէքլիկիմիզէ միւսաատէ իյլէեին :

Հեր բարաֆտան սետալեր . — Ա՛սլա , ա՛սլա :

Փուրանժօ . — (Օվիտի կէօսթէրէրէք .) Էկէրչի պիր քիմսէեի տէրտէսթ իթմէք իթթէեօր իսէնիզ , պու ալչաղը տէրտէսթ իտին , ֆադաթ Լիզօն գատընա էլ տօղունտուրմաեըն :

Մեմուր . — Գանունըն հիւքմիւ իծրա գըլընմալը տըր :

Փուրանժօ . — Խա՛յր , խա՛յր :

Աիօնէ . — (Ժանըն գուլաղընտան աչաղըեա .) Հա՛յտէ , Լիզօն գատըն , ֆիրար իտին . . . սագըն թէսլիմ օլմաեըն . . . Սիզ էվլատլարընըզըն սաատէթի իչին չալըչաճագսընըզ :

Տէրհալ , էթմէքճի խաթունուն էթրաֆընտա պիր սիւրիւ էչխաս թօրլանարագ , մէրդումէեի , եանընտաքի սօգագա նաղըր պիր գաբուսու պուլունան մաթպախա տօղրու սիւրտիւլէր :

Խէֆիեէ մէմուրլարը , ժան ֆօրթիեեի օլ գատար գալէպէլիկին էլինտէն ալարագ , կէօթիւրէմէեէճէքլէրինի անլաուրգլարընտան , զիեատէ ուղրաչմատըլար :

Օվիտ Սօլիվօհա կէլինճէ , սինիւ նէօպէթի արթմագ տա օլտուղունտան , տէպէլէնէրէք եերէ տիւշտիւ , վէ Մարիան , նէֆրէթի ազիմէ իլէ մէրգումա պագարագ ,

— Ղալիպա խասթա տըր , լաքին քէօրէք կիպի կէպէրսէ , աճըմագ ճայիզ տէյիլ տիր , տէտի :

Մեմուրլարտան պիրի . — Խա՛յր . . . խա՛յր . . . պու աուէմին եաչամասը , վէ իչիթտիկիմիզ իզրարլարը , միւսթէնթիգլիք տայիրէսինտէ տախի թէքրար իթմէսի լաղըմէտէն տիր . . . Պիր հէքիմ . . . չաբուգ պիր հէքիմ չաղըրըն :

Տիւքթեանճը գարը . — Պուրատա պիր հէքիմ վար տըր . . . Մա՛րիան , չաբուգ տօղթօր Րիչարա դօշ , սէօյլէ պուրաեա կէլսին :

Մարիան . - Բէք իյի , մատամ :

Խըզմէթնի գըզ , դօշարագ տիշարը չըգտը : Այնի վա-
գըթտա , Օվիտ , քէսիւմիշ երլան միսիլու սիւլքիւմ պիւք-
լիւմ օլուեօրտու , վէ պաշընը շիտաէթլէ եէրէ վուրմագտա
իտի : Աղղընտան տախի քէօբիւք ֆըշգըրմագտա օլուպ ,
էթրաֆընտա իսէ , պիր թագըմ խալգ , տէհշէթ իշինտէ
պուլունարագ թօբլանմըշ իտի :

Մարիան , հէքիմ իլէ պէրապէր կէլտի :

Անինտէ թապիպ , Օվիտին եանընա եապլաշըպ , քէն-
տիսինի թանըտըղընտան ,

— Օ տո՛ւր . . . օ տո՛ւր . . . տիեէրէք , կէրի չէքիլտի :

Մեմուրլարտան պիրի . - Միւսիւ տօգթէօր , սիզ պու ա-
տէմի թանըեօրմուսունուզ :

Տօգթէօր Քիշար . - Էվվէթ , միւսիւ , թանըրըմ :

Մեմուր . - Պէն խէֆիեէ մէմուրուեում . . . Պու առէ-
մին ասըլ իսմինի պանա սէօյլէեէպիլի՛րմիսինիզ :

Տօգթէօր . - Իսմի Օվիտ Սօլիվօ տուր . . . ալշաղըն պիրի
տիր :

Մէմուր . - Հաեաթընճա թէհիլիքէ վա՛ր մը տըր :

Տօգթէօր . - Խա՛յր , թէհիլիքէլի պիր հալտէ տէյիլ տիր :
Անճագ , Գանատատա թէտարիք իտիլմիշ օլան վէ թէհսսի-
լաթը պէնճէ մալիւմ պուլունան պիր շէրպէթտէն իշմիշ
տիր . . . Պու շայեանը թէհսսիլֆ առէմէ , զաթէն պունտան
էվվէլ տէ թէհսսիլֆ իթմիշիմ տիր . . . Պիր գաշ տագըգա-
տան , պու նէօպէթի կէշէճէք օլտուղունտան , օլ վագըթ
քէնաիսինի կէօթիւրէպիլիւրսինիզ . . . Հէքիմճէ միւտավաա-
թա իւղըւմ եօգ տուր : Պինաէն ալէյհ , պէնիմ պուրատա
պիր իշիմ գալմամըշ տըր :

Տէօգթէօր սէլամ վէրիպ տիշարը չըգտը : Մէրդում ,
ճամէքեանլը օտանըն էօնիւնտէն կէշէրքէն , Ամանտա , քէն-
տիսինի թանըեարագ , ֆիքրինտէն ,

— Պուա-լը-Ռուատարի թապիպ տիր , տէտի :

Տօգթէօր Րիշարըն խապէր վիրտիկի իւղրէ , Օվիտին նէօ-
պէթի բէք չաբուգ թէսկին օլտու : Շէօյլէ քի , սինիրէրի ,

Թահրիք օլունմագտան տուր օլտուլար , վէ պու հալ եէրինէ , մէրգումուն իւղէրինէ նէվիմա ույգու սէրսէմիկի կէլտի :

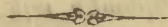
Խէֆիեէ մէմուրլարընտան պիրի , պիր արապա ճէլպ իթմէքլէ , օ աչաղըն ճանսըլ կիպի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան վիճուտունու , մէղքիւր արապաեա գօյտուլար : Պատէ հու իրինճի խէֆիեէ մէմուրու , տիւքքեանճը գարըեա խիթապէն ,

— Մատամ , տիւքքեանընդտա վուգու պուլան ահա վալտէն տօլաեը մէսուլսունուղ : — Պուրատա աչըգտան աչըղա գանունա մուխալիֆէթ օլունտու : Պիր գատընըն ֆիրարընա եարտըմ իտիլտի . . . Պու իսէ վէլսիմ , հէմ զաեէթ վէլսիմ պիր մատտէ տիր :

Տիւքքեանճը գարը . — Լաքին , միւսիւ , պէն նէ՞ եարապիլիր իտիմ :

Մեմուր . — Անըն , գարարընը հիւքիւմէթ վիրէճէք տիր :

Մուախսարէն արապաճըեա իճապ իտէն էվամիր վէրիլիպ , արապա , Օվիտ Սօլիվօ իլէ մէմուրլարը համիլէն , զապթիեէ նէզարէթինէ տօղրու եօլա չըգտը :

55

Պունյար , օրատան կիտէր կիթմէզ , Մարիան , մատմուհա-
ղէլ Ամանտանն թաամ իթմիշ օլտուղու օտաեա կիրտի
խէ տէ , Ամանտա , իթտիկի մէսարիֆին պէտէլի օլարագ ,
մասանըն իւզէրինէ պիր ատէտ պէշ ֆրանգլըզ սիքքէ պը-
րագարագ աղիմէթ իթմիշ օլտուղունտան , օտա , պօշ պու-
լունմագտա իտի :

Մատմուհէլ Ամանտա , պու իշէ բօլիսին միւտախէլէ
իտէճէկինի ասլա մէմուլ իթմէտիկի ճիհէթլէ , Օվիտ Սօլի-
վօնուն ախզ ու կիրիֆթ օլունմասընն , քէնտիսի հագգըն-
տա վուգու պուլապիլէճէկի նէթիճէլէրինտէն տօլաեը տիւ-
չարը տէհէթ օլմուշ իտի : Շէօյլէ քի , խապիսի մէզպուրուն
մահէլի իգամէթի մալիւմ օլարագ , խանէսի արանըլաճա-
ղընտան , Ամանտաեա միւթէալլիգ պաղը էմարէլէրին , վէ
մէրգում սախիթ պարօն տը Բէյսին , Ժուանեիտէ սաթըն
ալմըշ օլտուղու տէհէթլի քեաղըտըն էլտէ իտիլէճէկի տէր-
քեար իտի :

Ամանտա , պուրալարընը տիւչիւնէրէք , հէր շէյտէն
էվվէլ , վուգուի հալի էթիէն Գասթէլէ խապէր վիրմէք լա-
ղըմ օլտուղունու միւլահաղա իտէրէք , օտատան , վէ սօնրա
դահվէխանէտէն չըգըպ , պիր արապաեա օթուրտու , վէ
քէնտիսինի Ասա աօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճընա
թէնպիհ իյլէտի :

Լաքին , մէզպուրէ , օրատա , եալընըզ ըէսսամըն օտա
խըզմէթճիսինի պուլտու քի , մէրգում խըզմէթքեար , օգու-
եանլարըմըզճա մալիւմ օլան , վէ իրթէսի կիւն , ԺօրԺ Տա-
րիեհէնին քէնտի վասիսի սապըգընա թէսլիմ իթմիշ օլտու-
ղու մուգավատան քիւչիւք աթ իլէ պիրլիքտէ , մէրգում
տէլիգանլընն խանէսինէ կէօթիւրիւլէճէք պուլունան թաս.

վիրի , պէտազ թախթատան պիր սանտըգ տէրունինէ վազ իթմէքլէ մէշղուլ օլան իբի քիչիեէ նէզարէթ իթմէքտէ իտի :

Ամանտանըն վուդու պուլան սիւալինէ ճէվապէն , խըզմէթքերար ,

— Մա'տամ , միւսիւ Գասթէլ խանէսինտէ օլմաերպ , ալէսսապահ տիշարը չըգտը , տէտի :

Ամանտա . — Սաաթ գաչտա ալտէթ իտէճէկինի պիլիեօրմուսունուլ :

Խըզմէքքերար . — Խա'յր , մատամ , չիւնքի էֆէնտի պու խուսուստա պանա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ տիր :

Ամանտա . — Իսմիմի խաթրընըզտա սագլաերն , վէ պէնիմ կէլիշ օլտուղումու , վէ վիդիթամըն սէպէպի ղաեէթ ճիտտի իսուկինի Մ. Գասթէլէ խապէր վէրին :

Խըզմէքքերար . — Բէք իյի : Լաքին , մա'տամ , թէքրար կէլէճէքմիսինիլ :

Ամանտա . — Թէքրար կէլմէքլիկիմին միւմբին օլուպ օլմաերաճաղընը պիլմէմ :

Խըզմէքքերար . — Իսմինի'զ , մատամ :

Ամանտա . — Ամանտա Րէկամի : Ունութմամանըլ իչին , չիմտի սիզէ իսմիմի տէ եազարմ :

Պու մուամէլէտէն սօնրա , Ամանտա , քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլան արապաերա րաքիպէն , Բաուլ Տիւշմէնի պուլմագ իւմիտիյլէ , Տամ ոօգաղընա կիթտի իսէ տէ , օրատա տախի իւմիտի պօշա չըգտը :

Լաքին , մէզպուրէ , Բաուլու օրատա պուլամատըգտան պաշգա , մէրգում թարաֆընտան քէնտիսի իչին պըրագըլմըշ պիր թէզքիրէ տէ պուլամատը :

Ամանտա . — (Գաբուճուերա .) Սաաթ գաչտա կիթտի :

Պաբուճու . — Սաաթ օն պուշուգ սուլարընտա :

Ամանտա . Եալընը'զ մը :

Պաբուճու . — Խա'յր , տիւնքի կիւն գարթ տը վիդիթինի պըրագմըշ օլան միւսիւ իլէ կիթտի :

Ամանտա . — Պէնիմ իչին սիզէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտիմի :

Պարոնձու . - Խա՛յր , մատմուաղէլ , հիչ պիր շէյ սէօյ-լէմէտի :

Ամանտա , չիւպհէլի պիր հալ իլէ քէնտի օտասընա չըգտը :

Շիմտի նէ՞ թէտպիր իթթիխազ իթմէլի իտի :

Բաուլուն , Գուրպվուատաքի ֆապրիգանըն , եախօտ Միւրիլլօ սօգաղընտաքի խանէնին էթրաֆընտա նէօպէթհիլիք իթմէքտէ օլուպ օլմատըղընը անլամահա՞ մը կիթմէլի իտի :

Փագաթ , պունտան նէ՞ ֆայիտէ հասըլ օլապիլիր իտի :

Օլապիլիր քի , քէնտիսի Բաուլու արամահա կիթտիկինտէ , մէրգուժ տէլիգանլը էվէ կէլիր , վէ մէզպուրէեի օրատա պուլամազ իտի :

Իմտի , չու սըրատա սապր իլէ , Բաուլուն ավտէթինէ պէքլէմէքտէն զայրի չարէ պուլունմահըպ , Ամանտա , վագաա պու գարարը վիրտի խէ տէ , պունտան տօլաեը դահէթլէ միւթէէսսիւֆ իտի :

Աղչամըն սաաթ եէտի պուչուգ գարարլարընտա , մէզպուրէնին օտասը գարուսու չալընմաղլա , Ամանտա , տէրհալ գարուսու աչտը , վէ պիր համմալըն կէթիրմիշ օլտուղու պիր մէքթուպու ալըպ , գուրչուն գալէմ իլէ եաղըլմըշ օլան ատրէստէն , Բաուլուն էլ եաղըսը խտուկինի անլատը :

Ամանտա , համմալը եօլա գօյտուգտան սօնրա , գարուսու գարատը , վէ մէքթուպուն մահֆաղասընը երըթտըգտան սօնրա , աթիտէքի սաթըրլարը ֆէվգէլատէ իշթի-եագ իլէ օգուտու .

« Դայդուպիթիտէն րօլաեը ապընդ րիւտըն ինիթադ վէ ետիէ օլա :
- Պիւլէ աո-կէնդ Եվէ Եվէ ինիթիթիթիթ : - Բու Հարմանը եաֆուլմաթ իւրէեի : - Քիւրիտի պիլի , պիլիթիթիթ , Սօլիթիթիթ իֆաթիլիթահըն Կէօ-թիթիթիթ րիթ : - Պիլ Կիթի օհալաղըն Եվիթ Կիթի Ետէ , ալիթադաթ օլտուղուսու Եվիթիթիթ ալիթիթիթ Կիթիթիթ իթիթիթ : »

Ամանտա , պու մէքթուպլա պիր ազ ֆիքրի ըահաթլա-
նարագ , ճիվարլարտա պիր գայմագճը տիւքքեանընա կիթ-
տի , վէ օրատա պիր միգտար թաամ իթտիքտէն սօնրա ,
խանէսինէ ավտէթ իյլէտի :

Մէրգուլմէ , եօրկունլուգտան թագաթը վէ պէքլէմէք-
տէն մէճալի գալմամըջ օլտուղու հալտէ , սապահըն սաաթ
պիրինտէ եաթաղա կիրտի իսէտէ , ուեուեամատը :

* * *

Կէլէլիմ Հավր մէյտանընա , վէ Բօլ Հարման իլէ Լիւ-
սիէն Լապրուեու , վէ Էթիէն Դասթէլի , օթուրմուշ օլտուգ-
լարը լօգանթանըն օտասընտա պուլալըմ :

Քօլ . - Ազիզիմ միւսիւ Դասթէլ , սիզի պու գատար չա-
բուգ թէրք իթտիկիմտէն տօլաեը էսէֆ իտէրիմ , ֆագաթ
իշլէրի թէագիպ իթմէք տէ լազըմ տըր :

Եթիէն . - Ազիզիմ միւսիւ Հարման , պու տէրէճէ չա-
բուգ կիթմէնիզէ , սիզին գատար վէ սիզտէն ղիեատէ պիզ
տէ էսէֆ իտէրիզ : Լաքին պիրպիրիմիզտէն էրքէնճէ այ-
րըլմագլըղըլ լազըմ Կէլէճէկինի էվլէճէ պիլիր իտիք :
Իմտի , սիզ , հարէքէթ ու աղիմէթէ սէրպէսթսինիզ . Պիզ
տէ , միւսիւ Լապրու վէ պէն , պուլվարլարտա պիր տէվր
իճրա իտէլիմ :

Պու սուրէթլէ , մէրգուլման իւշ շախսլար , պուլուն-
տուգլարը օտատան աշաղըեա էնտիլէր :

Էթիէն Դասթէլ , աշաղքի սօֆատա Բաուլ Տիւշմէնին
օթուրմուշ օլտուղունու կէօրտիւ :

Մէրգուլմ , օլ էսնատէ , թաամընը պիթիրմիշ օլմաղլէ ,
պիր ղաղէթա օգուլմագլա մէշղուլ իտի :

Էթիէն Դասթէլ իլէ Բաուլ Տիւշմէնին նազարը տիգ-
գաթլարը , եէկտիկէրինէ թէսատիւֆ իթտիլէր :

Բէսսամըն կէօզ գըրբմասընա գարշըլըզ , Բաուլ , թէ-
պէսսիւմլէ մուգապլէլ իթտի , վէ մէրգուլմ տէլիգանլը ,
եանընտա պուլունան պիր իսկէմլէ իւզէրինէ գօյմուշ օլ-

տուղու պիր գրը ընկկի քեաղըտա սարըլը պողչասընը գօլ-
թուղունուն ալթընա ալտըգտան սօնրա , մէրգուման իւչ
չախսըն արգալարընտան տիշարը չըգմագ հազըրըղընտա
պուղունտու :

Բօլ Հարման , էվվէլա Լիւսիէն վէ սօնրա էթիէն իլէ
թօգալաչարագ , վէ մէրգումլարտան այրըլարագ , տօղրու-
տան տօղրու Բլաս տը Լիօրօբա կէօթիւրէն Բօմա սօգաղընա
միւթէրահի օլտու :

Մէրգում , երկիրմի ատըմ գատար իլէրլէմիչ իքէն ,
Բաուլ Տիւլմէն , լօգանթատան չըգտը , վէ օ տախի եօլ ալ-
մանա պաչլատը :

Էթիէն Դասթէլ իլէ Լիւսիէն Լապրու , պիր տագըգա
գատար լօգանթանըն էչիկինտէ տուրուպ , սիկարալարընը
եագտըլար :

Էթիէն . - Աղիղիմ Լիւսիէն , պիր աղ էվվէլ եանըմը-
տան կէչէն վէ Բօլ Հարմանըն կիթտիկի թարաֆա կիտէն
չու տէլիգանլընը կէօրիւեօրմուստունուղ :

Աիւսիէն . - Էվվէթ , կէօրիւեօրում :

Էթիէն . - Իչթէ , սէվկիւլիւ էվլատըմ . պէլքի պու տէ-
լիգանլը , եարըն սապահ պանա կէլէրէք , բէտէրինիղին ա-
սըլ գաթիլինի թութմուչ օլտուղունու խապէր վիրէճէք
տիր :

Աիւսիէն . - (Պու սէօղլէրի իչիթտիկինտէ , ֆէվգէլատէ
իզհարը հայրէթ իլէնէրէք .) Նէ՞ տիւօրսունուղ :

Էթիէն . - Ասըլ տօղրուլուղու սէօլլէեօրում :

Աիւսիէն . - Միւմքին մի տիր :

Էթիէն . - Հէմ միւմքին տիր , հէմտէ իթիմալտէն տիր :

Աիւսիէն . - Փագաթ , պու նէթիճէ նաւըլ իսթիհասալ
օլունապիտի :

Էթիէն . - Սիղի ալտատըճը պիր իւմիտ իչինտէ պըրա-
գըրըմ վէսվէսէսիլէ , օլ պապտէ հիչ պիր իֆատէտէ պու-
լունմանարագ , եալընըգճա հարէքէթ իթտիմ . Պիր իզ տա-
խի պուլտում , վէ թէքրար իտէրիմ քի , պէլքի եարըն ,
սիղէ , « Պանդու գէյլէ Լիւսիէնի Գէլէլիլիլի , Էլ Էլլէլ Էլ .

«Երբեք չիլի չիլի չիլի» տիեզերքի ճեղքում:

Արիստիդես. — (Թարիֆ օլունմազ պիր հեծեծանա տիւշար օլունա, էթիէն Գասթէլին էլէրինէ սարըլտը, վէ օ էլէրի քէնտի էլէրի տերունինտէ սըգարագ.) Ահ, միւսիւ, միւսիւ... Լաքին սագըն եանըլմաեասընը:

Երիէն. — Արթըգ եանըլմագըլդ վէսլէսէսի գալմամըշ տըր:

Արիստիդես. — Էյլէ իսէ, իշի պանա տա անլաթըն:

Երիէն. — Շիմտիքի հալտէ հիշ պիր շէյ սէյլէեէմէմ, վէ սիզլին տէ պէնի իսթիճվապ իթմէմէքլիկինդի իսթար ի տէրիմ, չիւնքի սիւալլէրինիզէ ճէվապ վիրէմէմ: — Շիմտիլիք, սիկարանըլըն աթէշի սէօնտիւ, անը եագըն տա, Բէ նամ կազլինօեա կիտիպ, պիրէր գատէհ պիրա իշէլիմ:

Պու վէճհլէ, մէրգուլար, Օպէր սօգաղընտան պուլվարա վասըլ օլտուլար, վէ էթիէն՝ Բաուլու պէքլէմէք իշին, Ասա սօգաղընա կիթմէք, վէ Լիւսիէն տէ րէսսամը մէրգու մուն քէնտիսինէ ճիւզիճէ իրանէ իյլէմիշ օլտուլու սաատէթ ու իգպալի տիւշիւնմէք իւզրէ, ագշամըն սաաթ օն պիր սուլարընտա եէկտիկէրլինտէն այրըլտըլար:

* *

Իքի խէֆիեէ մէմուրլարը, Օվիտ Սօլիվօեու, զապթիեէ նէզարէթինէ կէօթիւրիւպ, մուվագգաթէն վէ միւնֆէրի տէն պիր տալիքտէ թէվգըֆ իթտիլէր:

Գանասալընըն շէրպէթի նէթիճէսի օլմագ իւզրէ, մէրգումուն իւզէրլինտէ, սինիր նէօպէթի եէրինէ գայիմ օլմուշ օլան ույգու, էլան տէվամ իթմէքտէ օլունա, պու սըրատա իքի մէմուրլար:

— Պու խուսուստա տիւշիւնմէք լազըմ տէյիլ տիր, տէյիպ, իքիսի պիրլիքտէ, սէր խէֆիեէնին տայիքէսինէ կիթտիլէր:

Սէր խէֆիեէ, մէմուրլարը գապուլ իթտիկինտէ, իքիսին տէ եիւզիւնտէ էսէրը մահգունիյեթ միւշահատէ օլու:

նուեօրտու : Պինապէրին ամիրլէրի , քէնտիլէրինի կէօրիւր
կէօրմէզ , հէյէթլէրինտէն , թէչէպպիւսլէրինտէ մուվաֆ-
ֆազ օլամամըչ օլտուգլարընը անլատը , վէ քէլամա աղազ
պիրլէ ,

— Ժան Ծօրթիէ նամ գատըն հագգընտա վիրիլէն խա-
պէրին ասլը եօգ մու իմիչ , տէտի :

Մեմուրլարտան պիրի . - Էֆէնտիմ , հէրսիտէ սահիհ իմիչ :

Մեր խեֆիեէ . - Տիմէք օլուր քի , շիմտի Ժան Ծօրթիէ
հապսխանէտէ պուլունուեօր :

Մեմուր . - Խա՛յր , էֆէնտիմ : Սէրպէսթ տիր :

Մեր խեֆիեէ . - Սէրպէսթ մի տիր . . . Ջանն իտէրիմ
քի , լաթիֆէ իտիեօրսունուղ :

Մեմուր . - Էֆէնտիմ , սիղին իլէ լաթիֆէ իթմէքլիք ,
պիղիմ հատտիմիզ մի : Անճագ , էֆէնտիմ , էմրինիլ իճրա
օլունամամըչ տըր :

Մեր խեֆիեէ . - Սէպէպինի իյզահ իտին , պագալըմ :

Մեմուր . - Օ գատընը տէրտէսթ իթմէք թէչէպպիւ-
սիւնտէ պուլունուղումուղումա , մէրգումէեէ իքրամէն պիլ
իթթիֆագ զիեաֆէթ վիրմէքտէ օլան օլիւ չօգ ատէմլէր ,
անընլա պիղիմ արամըզա աթըլարագ , քէնտիլին ֆիրարընա
մէյտան վիրմիչլէր տիր :

Մեր խեֆիեէ . - Պու ագչամ , օ դուհվէխանէ հիւքիւմէթ
թարաֆընտան գարաթըլաճագ տըր : - Լաքին , սիլ պանա ,
վուգուաթը օլուտուղու կիպի հիքեաեէ իտին :

Մեմուր . - Իչթէ , էֆէնտիմ , վուգուաթ շունտան իպա-
րէթ տիր :

Մէմուրլարտան պիրի , օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան
վագըլալարը պէր թաֆսիլ սէր խեֆիեէեէ նագլ իթտիկինտէ ,
սէր խեֆիեէ , տիգգաթը ազիմէ իլէ տինլէտի , վէ պատէհու ,

— Պու չէյլէր դարիպ տիր , վէ արիլ ու ամիգ թահ-
գըգաթա միւհթաճ տըր : Պունտան եիկիրմի պիր սէնէ մու-
գատէմ , Ժան Ծօրթիէնին , պիսուչ վէ պիկիւնահ օլտուղու
հալտէ , մահքիւմ իտիլմիչ օլմասը միւմքի՛ն միտիր , տէտի :

Մեմուր . - Ժան Ծօրթիէ իչին թալսսիս իթմիչ օլտուղու ,

վէ ճէլպ օլունան տօգթէօր թարափընտան թէէսսիրաթը պիտիրիտիկի Ամէրիդան շէրպէթինտէն պիլմէէրէք իշմիշ օլան ատէմին սէօզլէրինէ պազըլըր իսէ , էվվէթ էֆէնտիմ , օլ պապտէ թէրէտտիւտ իտիլէմէզ Ե

Մէր խեֆիէէ . - Օ շիւպհէլի ատէմին մահէլլի իգամէթի-նի պիլիեօ՞րմուսունուզ :

Մեմուր . - Խա'յր , էֆէնտիմ :

Մէր խեֆիէէ . - Խա'յր , նէ՞ տիմէք . . . Էօյլէճէ քէնտի-սինին կիթմէսինէ միւսաատէ՞ մի իթտինիզ . . . վազիֆէնիզ՝ անը տէրտէսթ իթմէք տէյիլ մի իտի :

Մեմուր . - Պիզ տէ անը եարտըզ , էֆէնտիմ , շիմալի մէր-գում թէվզըֆիւանէտէ տիր :

Մէր խեֆիէէ . - Թէմամ . . . քէնտիսինին իսմի նէ՞ տիր :

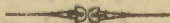
Մեմուր . - Օվիտ Սօյիվօ տուր :

Մէր խեֆիէէ . - Հայտէ , մէրգումու ալըն , պուրաեա կէթիլին :

Մեմուր . - Շու էսնատէ , իշպու էմրինիզին իճրասը միւմ-քին տէյիլ տիր , էֆէնտիմ :

Մէր խեֆիէէ . - Նիշլին :

Մեմուր . - Ձիւնքի օ հէրիֆ՝ իշտիկի շէրպէթին թէէս-սիրիլէ , տէրին պիւր ույգու իշինտէ պուլունմադտա տըր :

56

Մեր խեֆիեհ . - Ուեանտըզը անտէ , սիղտէ ըիֆազա-
թընտա օլարազ , քէնտիսի պանա կէթէրիսին : - Պէլքի
շու սըրատա սիզէ տէ իհթիեաճըմ պուլունաճազ տըր :

Մեմուր . - Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Մեր խեֆիեհ . - Շիմտի , ժան Ծօրթիէ հազգընտա պահս
իտէլիմ : - Քէնտիսինէ ղիեաֆէթ վիրէն ատէմէր , ֆիրարը-
նա մէյտա՞ն մը վիրտիլէր :

Մեմուր . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Մեր խեֆիեհ . - Իգամէթ կեահընը պիլի՛եօրմուսունուզ :

Մեմուր . - Խա՛յր , էֆէնտիմ , ֆազաթ պու խուսուսուն
էհէմմիեթի եօզ տուր , ղիրա շուրասը մալլամ տիւր քի ,
քէնտիսինին թանըլմըշ օլտուղունու պիլտիկի ճիհէթլէ , խա-
նէսինէ ավտէթ իթմէեհէէք տիր :

Մեր խեֆիեհ . - Մէրգումէեի խանէսինտէ ախզ ու կի-
րիֆթ իտէմէեհէհէկիմիզ տէրքեար տըր : Պունունլա պէրա-
պէր , նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի , նէրէտէ չալըշտըղընը
վէ ալէսսէվիեհ հանկը մահէլլէրէ կիթտիկինի պիլմէք իչին ,
պազը թահզըդաթ իճրա իթմէլիսինիզ քի , իւզէրինէ նէզա-
րէթ իտէպիլէլիմ : Շիւպհէսիզ պու ազչամ , մէրգումէ , մօ-
պիլեալը էվլէրտէն պիրինէ կիտէրէք , օրատա գալաճաղըն-
տան , պու կիճէ , պազը խանէլլէրին զապըթա թարաֆընտան
պասըլմասը իչին էվամիրի լազըմէեի իթա իտէհէեիմ :

Մեմուր . - Էֆէնտիմ , Օվիտ Սօլիվօնուն՝ պահսընը իթ-
տիկի շու Բօլ Հարման հազգընտա նէ՞ եաբմալըեըզ :

Մեր խեֆիեհ . - Օվիտ Սօլիվօնու իսթիճվապ իտէր իթ-
մէզ , անըն իճապը իճրասընը տա տիւշիւնիւրիւմ : Շիմտի-
լիք սիզէ պաշգա պիր տիեհէհէկիմ գալմատըղընտան , կի-
տէպիլիւրսինիզ :

Մէմուրլար , թէվազու իտիպ , օտատան տիշարը չըգտըլար :

Սէր խէֆիսէ , անլէրին ազիմէթինտէն սօնրա , տիկէր պիր մէմուր իլէ չէնտ տագըգա կէօրիւշիւպ , պատէհու զապթիսէ նէզարէթի տայիրէսինէ կիտէրէք , պազը էվամիր իթա իյլէտի , վէ Օվիտ Սօլիվօնու կէօրմէք իւզրէ թէվգըֆիսանէնէ չըգտըղընտա , մէրգում էլան ուեուեօրտու . շու գատար քի , ույգուսու օլ գատար ազըր կէօրիւնմէօրտու :

Սէր խէֆիսէ , մէղքիւր թէֆղըֆիսանէնին կարտիանլարընտան պիրինէ իւթապէն ,

— Թամ սաաթ «էքիզտէ օտամտա պուլունաճաղըմ» . Պու ատէմ կէօղլէրինի աչար աչմազ , պիր տագըգա պիլէ զայա իթմէքսիզին պանա խապէր վիրինիզ , եախօտ վիրտիրինիզ , տէտի :

Մուախարէն սէր խէֆիսէ , թաամ իթմէք իւզրէ զապթիսէ նէզարէթի տայիրէսինտէն հարէքէթ , վէ սաաթ սէքիզտէ թաամընտան ալտէթ իթտիկինտէ , տայիրէսինին խըզմէթ ճիսինէ ,

— Թէվգըֆիսանէտէն կէլէն օլտո՞ւ մու , տէյի սիւալ իթտի :

Աքգմէքճի . — Խա՛յր , էֆէնտիւմ , հէնուզ կէլէն օլմատը :

Հապսխանէնին կարտիանլարընտան պիրի , սէր խէֆիսէնին էմրի մուճիպինճէ , Օվիտ Սօլիվօնուն եաթաղը եանընտա օթուրմուշ օլուպ , եալընըզ սաաթ տօգուղտա , պու կարտիան , Օվիտին ճիւզիճէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու . զունու զանն իթտի , վէ պիր ազ տիգգաթ իթտիկինտէ , եանըմագտա օլմատըղընը տէրհալ կէօրտիւ :

Ֆիւլազը , Օվիտ Սօլիվօնուն հէմ ագասը , վէ հէմ ֆիքրի , ազ վագըթտա քէսպի ինթիզամ իթմէքլէ , գօլարընը եայտը , վէ կէօղլէրինի աչըպ , եաթաղընտա տօղրուլտու , վէ էթրաֆընա տախի կէօղ կէզտիրտի :

Մէրգումուն պուլունտուղու օտատա եանմագտա օլան պիր կազ պօրուսունուն ճիւզիճէ զիեասընտան , օտանըն տէ .

րունի պիր տերէճէ ըշըմըշ օլտուղունտան , Օվիտ , եաթաղընըն եանընտա կարտիանը կէօրաիւ , վէ տիգգաթ վէ մէրագլէ մէրգուսու թէճէսսիւս իթտի :

Պատէհու , ալչաղը մէզպուր , էլինի , քէնտի անլընա կէօթիւրիւպ , պաշընտան կէչէն հալի հէման պիլմէեէրէք , վէ ըիւեա կէօրմէքտէ օլմատըղընա թէէմին օլմուշ օլարագ ,

— Աճայիւպ , պէն նէրէտէ պուլունուեօրում , տէտի :

Պարտիան . — Զապթիսէ նէզարէթինին մուվագգաթ թէվգըֆիսանէսինտէ պուլունուեօրսունուղ :

Սօլիօ , պիրտէն պիրէ իզհարը տէհէթլէ , պիւթին ազասը տիթրէտի , վէ էսվապը չըգարըլմագսըզըն սէրիլմիշ օլտուղու եաթագտան աշաղըեա աթլատը :

Մուախարէն , լէհէսի սօլմուշ օլտուղու հալտէ ,

— Զապթիսէ նէզարէթինտէ՞ մի , տէտի :

Պարտիան . — էվվէթ :

Օվիտ . — Նէ՞ վագըթտան պէրի :

Պարտիան . — Պու ագչամըն հէման սաաթ պէշ սուլաշընտան պէրի : Սիզի , պուրաեա , ագլընըզ պաշընտա օլմանարագ կէթիրտիէր :

Օվիտ , վագը օլմուշ օլան հալլէրտէն հիշ պիրիսինի գաթան տէրիսաթըր իթմէեօրտու : Մէրգում , թագաթ վէ տէրմանը գարիամըշ օլտուղու հալտէ , եաթաղը իւղէրինէ թէքրար տիւչիւվէրտի , վէ անլընը իքի էլլէրի արասընա ալարագ , տէրեայը միւլահագաթա տալտը :

Այնի վագըթտա , կարտիան , քիւչիւք սալանըն գաբուսունա սօլրու կիտիպ , մէզքիւր գաբուսու աշտը , վէ քէնտի արգասընտան ինթիմամլըճա գաբատըգտան սօնրա , պաշ կարտիանա ,

— Թահթը նէզարէթիմաէ պուլունան ատէմ ուեանտը , լագըրտը իտիեօր , տէտի :

Պաշ Պարտիան . — Բէք իյի . հայտէ կիտին , վէ սէր խէֆիսէ էֆէնտիսէ քէյֆիսէթի պիլտիրին :

Պարտիան . — Կիտիեօրում :

Կարտիան , տէրհալ պու էմիէ իճապէթ իթտի , վէ Տի-

Ժօնու, իբրինճի տէֆա, վէ հէման եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

— Զապլթիեէ նէզարէթի մուվագգաթ հապսխանէսինտէ՝ մի, պուլունուեօրումտէտի, վէ իլավէթէն տալսի շէօյլէ սէօյլէտի. — լաքին, պէն, Սէն սօգաղընտա վագը էթմէքճիլէրին պուլուշտուգլարը մահէլլտէ վէ Ժան Պօրթիէեէ իքրամէն վէրիլէն զիեաֆէթտէ հագըր պուլունուեօրտում, վէ Մարիան տա, տէրունինէ Գանատալընըն շէրպէթինտէն տամլաթմըշ օլտուղու շարթըեօղտէն Ժան Պօրթիէնին գատէհինէ տօլտուրմագտա իտի:

Նակէհան Օվիտ, հիտտէթ ու զազապլա նիտա իթտի, վէ վուգուի հալի տէրք ու հիտա իթմէքլէ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի:

— Շիմտի հէր շէյի անլաեօրում: — Մարիան եանըլտը. օ շէյթանի շէրպէթ շիշէսինտէն, Ժան Պօրթիէնին գատէհինէ տօլտուրաճագ եէրտէ, պէնիմ գատէհիմէ տօլտուրտու: — Իշթէ, շիմտի զայպ օլտում, հէր շէյի սէօյլէտիմ, վէ Ժանըն ախղ ու կիրիֆթինէ մէմուր օլան խէֆիեէ մէմուրլարը, անընլա պիրլիքտէ պէնի տալսի թուլտուլար: — Լաֆէթլի շէրպէթ, պանա իւրգմէթ իտէճէք եէրտէ, մէկէր պէնիմ մահվըմա սէպէպ օլաճագ իմիշ սին... Հալպուքի, աճապա պէն նէ սէօյլէտիմ... էլպէթթէ, սէօյլէնմէեէճէք շէյլէրի իգրար ու իթիրաֆ իթտիմ... Ժագ Կարօ՝ քէնտի մէվալըգը ահվալինի պանա պէեան, վէ Ամանտա՝ քէնտի սինին կիզլի միւլահազալարընը, պանա ֆաշ իյլէտիկի կիպի, շիւպհէսիզ պէնտէ, քէնտի կէշմիշ էօմրիւմիւ թէմամիյլէ մէշտանա գօյտում: — Ահ, մէէլուն շէյթան, պիղզաթ քէնտի սիւհհըմլա քէնտիմի վուրտում:

Օվիտ, մէգքիւր թէֆէքքիւրաթընա տալմըշ օլտուղու հալտէ, քիլիտլին իչինտէ անալթարըն շէվրիլտիկինի իշիթտի, վէ գարու աչըլարագ, Բարիս զապլթիէէլէրինտէն իւշ նէֆէրի, պիր կարտիան իլէ պիրլիքտէ թէվզըֆխանէնին գաբուսունտա զահիր օլտուլար:

Պարտիան. — (Օվիտէ խիթապ իտէրէք.) Կէլին:

Օվիտ . - Փագալթ պէնի նէ՛րէնէ կէօթիւրէճէքլէր , վէ պէնտէն նէ՛ իսթէնօրլար :

Քաիտիան . - Պիր ազտան անլարսընըզ . . . Շիմոիլիք , պու զապթիենէլէր իլէ պէրապէր կիթմէքչիկինիզ լազըմտըր :

Պու սըրատա , հէր կիւնա մուխալիֆէթ վէ մուգավէմէթ միւմքինսիզ օլտուղունտան , մէրգում Տիթօնլու , արզը թէսլիմիենէթէ , քէնտիսինէ վազը օլան էմրէ իթաաթա մէճպուր օլտու :

Օվիտ , չէնտ տագըզա օօնրա , սէր խէֆիենէին տայիրէսինէ կիրտի քի , օլ էսնատէ , մէզքիւր տայիրէտէ պիր միւսթէնթիգ իլէ զապթ քեաթիպի , վէ ժան Փօրթիենէ վիրիլէն զիեաֆէթտէ հազըր պուլունմուշ օլան իրի խէֆիենէ մէմուրու , մէրգումա պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Կարտիանլարտան պիրի , սէր խէֆիենէին եազըլսանէսի իւզէրինէ , տէօթ քէօլէսի պազը պիր ճէպ մէնտիլի վազ իթմիշ օլուպ , պու մէնտիլտէ պիր ուֆագ չիչէ , պիր ագչէ քիսէսի , պիր սաաթ վէ պիր անախթար պուլունմագտա իտի :

Խէֆիենէ մէմուրլարտան պիրի ,

— Իշթէ , էֆէնաիմ , քէնտիսինի թութուղումուզ զէման իւզէրինտէ պու չէյլէր պուլունմուշ տուր , տէտի :

Միւսթէնթիգ , սէր խէֆիենէտէն պազը մայիւմաթ ալմըշ օլտուղու ճիհէթլէ ,

— Իսմինիզ նէ՛ տիր , տէյի Ռիլտէ սիւալ իթտի :

Օվիտ . - Իսմիմ՝ Բիէյ լը Պրէօն աուր :

Միւսքէնքիգ . - (Կէօզլէրինի Օվիտին կէօզլէրինէ աթֆ իտէրէք .) Եալան սէյլէնօրսունուզ :

Պու էսնատէ խապիսի մէրգում , էն մէշուր խըրսըզլար վէ գաթիլլէր կիպի սօղու գանլըլըղընը թէմամիլլէ քէսպ իթտի : Պինապէրին սըյըրգճա պիր թարզ իլէ ,

— Իսմիմն նէ օլտուղունու պէնտէն տահա իյի պիլմէք իտտաասընտա պուլունտուղունուզ հալտէ , պանա նիչին սիւալ իտիեօրսունուզ , տէտի :

Միւսքէնքիգ . - Սիզին իսմինիզ Օվիտ Սօլիվօ տուր :

Օվիտ . - Ալլահ Ալլահ , էկէրչի իսմիմն պէյլէ օլմա .

սընը արդու խորհօր իսէնիզ, բէք ալէա, արզունուզ եէրի-
նէ վարսըն իշին, պէն տէ մուլաֆֆադաթ իտէրիմ:

Միսքէնքիգ. - Մասխարալըզլա ճէվապ վիրմէքաէն կէրի
տուրուպ, ճիտաէն ճէվապ վիրմէնիզի սիզէ իխթար խլէրիմ:

Փվիտ. - Հէր քէս քէնտի իգթիտարը տէրէճէսինտէ ճէ-
վապ վիրէպիլը:

Միսքէնքիգ. - Նէրէտէ տօղմուշտունուզ:

Փվիտ. - Իսմիսի պիլտիկինիզ հալտէ, նէրէտէ տօղմուշ
օլտուղումու տախի պիլմէլիսինիզ:

Պու սըրատա միւսթէնթիգ, սապըրըզլըգ հարէքէթի
իպրաղընտան քէնտիսինի կիւճ իլէ մէնն իտէպիլտի, վէ սիւ-
քիւնէթլէ,

— Պիհուտէ պշպօղաղըզլարլա վազիեթինիզի տահա
զիեատէ աղըրլաթմաեըն: Եկէրչի սիզ ճէվապ վիրմէքսէնիզ,
հալազաաէնիզ Բօլ Հարման սիզին եէրինիզէ ճէվապ վիրէ-
ճէք տիր, տէտի:

Փվիտ. - (Փիքրինտէն.) Լաֆղանլըգտա բէք զիեատէ ի-
լէրի վարմը օլտուղումու շիմտի անլաեօրում... քէնտի խէ-
թամ իլէ, քէնտիսի պէլաեա ուղրաթտըմ... պօղաղըմա
գատար պու պէլաեա կիրիշմիշ օլտուղում հալտէ, պագա-
լըմ պունտան եագաեը նա՛սըլ գուրթարապիլէճէեիմ: (Ա-
լէնէն տախի.) Պէն Տիթօնտա տօղմուշում տուր:

Պատէհու մէրգում, վէլաոէթինին թարիխիլէ բէտէլ
վէ վալիտէսինին իսիմլէրինի պէեան իթտի:

Փվիտ. - (Բէլամընա տէվամ իտէրէք.) Պունլարըն հէք-
սի տէ իլի, հալպուլքի, պունտա պիր եանլըզլըգ վար տըր:
- Հէմ, մութլադա պիր եանլըզլըգ վար տըր: - Ատէթա
քէնտիմի մահպուս զանն իտիեօրում: Պիր մազնուն կիպի պէ-
նի իսթինթագ իտիեօրսունուզ... Իմտի, պու հալին վէ պու
մուամէլէնին սէպէպինի անլամագ իսթէրիմ:

Միսքէնքիգ. - Եկէրչի սէպէպինի պիլմէեօր կիպի կէօ-
րիւնիւեօր իսէնիզ, պիր աղտան անլարսընըգ: - Եվվէլ էմիր-
տէ սիւալլէրիմէ ճէվապ վիրին: - Բօլ Հարման սիզին հալա-
զաաէնիզ մի սիր:

Օվիտ . - Էվվէթ :

Միսսքեքիգ . - Էմիլիանիդ :

Օվիտ . - Քէնտիմէ Էմիլն օլտուղում կիպի օնա տա Էմիլնիմ :

Միսսքեքիգ . - Տիմէք օլուր քի , Էմիլիանիդն զաւրաւորեալ զաւրաւորեալ , հալազատէնիդին վէֆաթ իթմիշ օլտուղումնուղում , վէ պու կիւնքի կիւն Բօլ Հարման իսմիլի թաշրեան չախսըն՝ հազրգէթտէ տիկէր պիր իսմի պուղունտուղունու թէԷմիլն իթտիկիլնիդտէ , եալան սէօյլէեօրտունուղ :

Օվիտ , Գանատալընըն շէրպէթի թէԷսսիլիլէ , հազրգէթէն քեաֆֆէյի էսրարը մէյտանա գօյմուշ օլտուղումնու կիթտիքճէ անլամագտա իտի իսէ տէ , թէմքիլնի պօզմա . մաեա , վէ տալասընը լաեղզըյլա միւտաֆաեա գարար վիրտի : Պինաէն ալէյհ , միւսթէնթիգիլն սիւալիլնէ շու եօլտա ճէվապ իթա իլլէտի :

— Ֆէվգէլատէ սէրխօշ իտիմ , վէնէ՝ սէօյլէտիկիլմի պիլմէեօրտում : — Ագլը պաշընտա օլմաեան պիր ատէմիլն սալմա սաբան սէօզլէրիլնէ Էհէմիլիէթ վիրիլէպիլնիլ մի :

Միսսքեքիգ . - Տիմէք տիր քի , սէրխօշուղ չըկընլըյլա , Էթմէքճիլիք իտէն Լիզ Բէրրէն նամ գատընը , Ժան Պօրթիէ տիր , վէ Գլէրմօն մէրքէզ հապսխանէսիլնէն ֆիրար իթմիշ տիր տէյի իթհամ իթտիլնիդ :

Օվիտ . - (Թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէրէք .) Ժան Պօրթիէնէ քիմ տիր :

Միսսքեքիգ . - Ժիլը-Բէօր սօգաղընտա , իւզէրիլնէ , պօեաճըլարըն քէրէվէթիլնի տիւշիլըմէքիէ , քէնտիսիլնի էօլտիլըմէքիլի թէճըիւպէ իթմիշ օլտուղումնուղ , վէ քէզալիք , չէնտ հաֆթա մուգատտէմ գըզընը թէլէֆ իթմէքիլիլ իսթէտիկիլնիդ գատըն տըր :

Օվիտիլն լէհճէսի սօլտու : Մէրգում պու քէրրէ արթըզ քէնտիսի իլլին սահիլի սէլամէթ օլմատըղընը տէրք իթտի , վէ հիսս իլլէտիկիլ տէհշէթտէն միւթէէսսիր օլմամաեա թէհի եէրտէ չալըշարապ :

— Պու կիպի սէօզլէրին պէճանընա քիմ ճէսարէթ ի տիւօր, տէտի :

Միւսքէնքիգ . - Բիմլէրին դարըսընաա պու շէյլէրի ֆաշ իթտինիզ իսէ , աշլէր :

Օվիտ . - Թէքրար իտէրիմ քի , սերլաօշ օլաուղուման , սէօզլէրիմին աշլա մանէասը վէ էհէմիեթի պուլունմամագ-տա տըր :

Միւսքէնքիգ . - (Օվիտին իւզէրինտէ պուլունմուշ օլան վէ տէրունինտէ էլան պիր միգտար մահուտ շէրպէթտէն պուլունան շիշէի կէօսթէրէրէք .) Ժան Ֆօրթիէ իշին ազըթմըշ օլաուղունուզ պու շէրպէթտէն , քէնտինիզ իշաինիզ : - Պու պիր Ամէրիգա շէրպէթի տիր քի , Սէն սօգաղնտա իգամէթ իտէն տօգթէօր Րիշար , պունուն ֆէվզէլատէ թէէսսիրաթընը սիզտէն տահա իյի պիլմէքտէ տիր :

Օվիտ , նէ՛ ճէվապ վիրէճէկինի պիլմէտիկինտէն , պաշընը էյիպ սիւքիւթ իթտի :

Միւսքէնքիգ . - Նէրէտէ իգամէթ իտիւօրսունուզ :

Օվիտ . - Խուսուսի տօնատըլմըշ պիր օտատա :

57

Սէր խէֆիեէ , ազշէ քիսէսի վէ շիշէ իլէ պէրապէր Օվիտ Սօլիվօնուն ճէպլինտէն պուլունմուշ օլան պիր անախթա-րը եաղըլանէնին իւզէրինտէն ալըպ , միւսթէնթիգէ վիրտի , վէ օտախի մուայեէնէ վէ թահգըգաթտան սօնրա ,

— Շիւպհէսիզ պու անախթար օտանըղըն անախթարը օլմալը տըր , տէպի :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Միւսքէնքիգ . - Խուսուսի վէ տօնատըլմըշ պիր օտանըն

անախթարը օլտուղունու պէտան իթտիկիմիզ շու անախթարըն իւզէրինտէ հիշ պիր նիւմէրօ պուլունմամուսը , թէյաճճիւպ օլունաճազ շէյ տիր :

Օվիտ . — Նիւմէրօսու զայպ օյմուշ օլաճազ տրր :

Միւսքէնքիզ . — Էլան պիզի ալտաթմազ իսթէեօրսու-նուզ , ֆազաթ հալազատէնիզ Բօլ Հարման հազըզէթի հալի պէտան իտէճէք տիր :

Պու էսնատէ , օ ալչազ Օվիտ Սօլիվօ , նէվիմա հիտտէթ ու զազապ իզհարիլէ , վէ պիլէքլէրինի սըզտըղը կիպի , կէօզլէրի տէ ատէթտէն խարիճ բարլաեարազ , շէօյլէ իֆա-տէ իթտի .

— Ահ , սիւալլէրինիզ պէնի նիհատէթ տիկիր իտիեօր . . . Նամուսում իւզէրինէ սիզէ պէտան իտէրիմ քի , պէնի զիեատէսիլլէ թազեիզ իտիեօրսունուզ : — Բէք ալէա պիլիրիմ քի , սիզին բէնշէլէրինիզէ կէշէն պիր քլմսէ , սէքիզ կիւնիւք պիր մահսում կիպի պիկիւնահ տախի օլա , եինէ սիզտէն եազասընը դուրթ արամազ : — Սհմազ կիպի քէնտիմի թութ-տուրտում . իշթէ , պունտա , դապահաթ պէնիմ տիր : Պաշ-լըճա ահմազլըղըմ շունտա տըր քի , քէնտի հիսապըմա տա չալըշմաեօրում : — Անըն իշին , պէն քէնտի եազամը դուր-թարաեըմ տա , պաշգալարը նասըլ իսթէրլէր իսէ , էօյլէ չաթըշսընլար : — Իմտի , միւսթէնթիզ էֆէնտի , պէն Դիլչի ճատտէսինտէ , 172 նիւմէրօլու խանէտէ իզամէթ իթմէտէ-երիմ : — Պու անախթար , պաղչէ դարուսուլլա , մօպիլեամըն դօնուլմուշ օլտուղու քէօշկիւն դաբուսունու աչար : — Շիմտի , պունլարը պիլտիկինիզ հալտէ , պանա տիկէր պիր շէյ սիւալ իթմէերին : — Օվիտ Սօլիվօ իսմի իւզէրինէ եէմին իտէ-րիմ քի , արթըզ ճէվապփիրմէեէճէերիմ :

Միւսքէնքիզ . — Զաթէն սիզէ սէօյլէտիմ քի , սիւքիւ-թիւնիւղտէ տէվամ իթմէնիզլէ , վազիեէթինի զիտահա զի-եատէ աղըրլաթըրօրսունուզ :

Օվիտ . — Պու կիպի սէօզլէրի , պիր թազըմ ահմազլարը գօրգուլթմազ իշին հէր վազըթ դուլլանըրսընըզ : Հալ պու-քի պէն , պու սէօզլէրտէն իզֆալ օլունանլարտան տէյիլիմ :

Նէ օլտու խէ օլտու , իշթէ , պիւթիւն մատտէ պունլարտան իպարէթ տիր :

Միւսքեքիգ . = Հագըգի Բօլ Հարման Էօլմիւշ տիր , տէյի՛լ մի , վէ պու կիւնքի կիւն պու իսմի թաշլեան շախս , հագըգէթտէ Ժագ Կարօ թէսմիսէ մի՞ օլունուր :

Օվիտ . - (Ումուզլարընը չէքէրէք .) Պունտան պէօյլէ ճէվապ վիրմէեէճէկիմի սիգէ սէօյլէտիմ , վէ սէօղիւմիւ իճ . րա իտէճէեհիմ : - Ֆիլվագը , սիգին իսթիճվապլարընը պէնի թաղերիգ իտիւօրլար . . . Պէնիմ իգամէթ իթտիկիմ մահէլլի պիլիրսինիզ . . . Էկէրչի պիր աղաճըգ տիրաեէթինիզ վար ի . սէ , պու գատարը սիգէ քիֆաեէթ իթմէլի տիր : - Օլ տէրէ . ճէ ույգում վար տըր քի , աեագտա տուրտուղում հալտէ , ուեուեօրում : Իմտի , միւսաատէ իտին քի , կիտիպ եաթա . երմ : Եարըն հէր չէյ անլաշլըր :

Միւսքեքիգ . - Եանի , Լիւսի Ֆօրթիէնին , վէ վալիտէսի Ժան Ֆօրթիէնին գաթլ ու թէյէֆինի սիզ էմի իթմիշ , վէ պու . նուն իչին իւճըթ վիրմիշ օլտուղունուղ անլաշլաճագ տըր :

Պու տէֆա Օվիտ սիւքիւթ իթտիկինտէն , միւսթէնթիգ իֆատէեէ տէվամ պիրլէ ,

— Ճէվապ վիրմէք իսթէմէեօ՛րմուսունուղ , տէտի :

Օվիտ թարաֆընտան այնի սիւքիւթ վագը օլտուղուն . տան , միւսթէնթիգ , ֆիքրինի իշղալ իտէն հիտտէթի պէլլի իթմէեէրէք աեաղա գալդտը :

Միւսքեքիգ . - Պու ատէմի կէօթիւրիւն , վէ իսթիլաթ . տան մէնն իթտի :

Օվիտ . - (Իսթիհղա իլէ .) Թէմամ , իսթիլաթտան մէնն իտիլտիկիմ հալտէ , րահաթճա ուեուեագիլիրիմ : Իշթէ պու թէտպիրինիգէ մէմուն օլտում : - Հա՛յտէեին զապթիեէ էֆէնտիլէր , պէնի կէօթիւրիւնիլգ :

Պու էսնատէ , սէր խէֆիէնին պիր իշարէթի իւգէրի . նէ , զապթիեէլէր , մահպուս իլէ պերապէր տիշարը չըգ . տըլար :

Միւսքեքիգ . - Պու ատէմ , դաեէթ մուխաթարալը մա . գուլէտէն պիր հայտուտ տըր :

Մեր խեֆիեհ . - Էկէրչի պու առէմին ֆիքրինի էյիճէ ան-
լատըմ իսէ , քէնտի խանէսինտէ էօյլէ էվրագ պուլաճա-
ղըղ քի , վիրէճէկի ճէվապլարտան տաճա զիեատէ պիզէ
մալիւմաթ իթա իթմիշ օլաճագ տըր :

Միւսքեքիգ . - Իճթիմալ տըր , ֆագաթ պագալըմ քէն-
տի մահէլլի իգամէթինի պիզէ տօղրու սուրէթտէ պիլտիր-
ալի մի :

Մեր խեֆիեհ . - Պու խուսուսա թէէմին օլմագ լաղըմ
տըր , վէ էկէր իգամէթկեհնը տօղրու խապէր վիրմիշ
իսէ , տէրհալ թէհարրիեաթ իճրա խիլմէլի տիր : - Շիմտի ,
միւսթէնթիգ էֆէնտի , պու Բօլ Հարման հագգընտա նէ
թէտպիր իթթիխազ խիլմէսի թարաֆընտաւընը :

Միւսքեքիգ . - Մահէլլի իգամէթինի պիլիեօ՞րմուսու-
նուղ :

Մեր խեֆիեհ . - Պու առէմ մէշհուր պիր մաքլինիսթ վէ
ֆապրիգաթօր օլուպ , ֆապրիգասը Գուրպիւլաւաա պու-
լունտուղունու պիլիրիմ :

Միւսքեքիգ . - Մուհիմմ պիր ֆապրիգա տըր :

Մեր խեֆիեհ . - Էօյլէ զանն իտէրիմ :

Միւսքեքիգ . - Պու առէմէ գարշը հիշ պիր սէօզ իշիթ-
միշմիսինիգ :

Մեր խեֆիեհ . - Խա՛յր : Նամուսլու պիր սանաաթքեար
տէյի թանըլըշ տըր :

Միւսթէնթիգ , պիր դաշ սանլուէ դաաար տիւշիւնաիւք-
տէն սօնրա , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Բօլ Հարման հագգընտա հարէքէթէ պաշլամապտան
էվլէլ , Սօլիվօտան իթիրաֆաթը միւքէմլէլէ իսթիհասալինէ
պէքլէնիլմէսի ֆիքրլնտէեիմ : - Շու Սօլիվօ տէնիլէն հէրիֆ ,
թէքմիլէն կէշմիշ օլմանան պիր սէրիօղլուգ թէէսսիրի թահ-
թընտա լագըրտը իտիեօրմուշ , վէ քէնտիսինտէ տիվանէլիք
վար իմիշ : - Իմտի , քէնտի սէօղլէրինի վէ սղվիւաթընը դա-
եթ ճիտտի սուրէթտէ տինլէմէքլիք , աղըլըղճա հարէքէթ
իթմէք տիր : - Էվլէլ էմիրտէ , Օվիտ Սօլիվօնուն խանէսինի
արաեալըմ : Էկէրչի Բօլ Հարման հագգընտա թէհիլիքէլի է-

սերլէր պուլուր իսէք , օլ վազըթ , ասլա վազըթ զայս իթմէնէրէք , վէ քէմալը շիտաթ իւզրէ , մուամէլէնէ պաշլարըլ : Եօղսա , մալիւմաթը միւքէմմէլէ իսթիհսալ իտէնէ գատար , քէնալի էթրաֆընտա իճրալի նէզարէթ իթմէքլէ իքթիւֆա իյլէրիլ :

Սէր խէֆիէնէ , պուլ խուսուստա մուվաֆֆադաթ կէօսթէրտի , վէ պատէհուլ ,

— Միւսթէնթիդ էֆէնտի , պուլ կիճէ , շու Սօլիվօնուլն խանէսինտէ իճրալի թէհարրիւաթ իթմէքտէ , սիլտէ պէնիմէ հէմէֆընա՞րմըսընդ , տէյի սիւալ իթտի :

Միւսքէնթիգ . — (Սաաթընա պազարադ .) Եարը կիճէ օլմադ իչին պիր չարնէք վազթըմըլ վար տըր : Տայիմի արապալարըմըլ պուլունտուզունտան , եարը կիճէնի եարըմ սաաթ կէչէրէք , Գիլչի ճատտէսինէ վասըլ օլապիլիրիլ : — Իմտի , կիտէլիմ :

Պէր խէֆիէնէ . — (Իքի խէֆիէնէ մէմուրունա .) Սիլ տէ պիղիմէ պէրապէր կէլին :

Պու սուրէթլէ , մէրգումլար , զապթիէնէ նէզարէթի հալլիսինէ մուվասըլէթ իթտիքլէրինտէն , օրատա պէքլէմէքտէ օլան իքի արապատան պիրինէ , սէր խէֆիէնէ իլէ միւսթէնթիդ , վէ տիկէրինէ տէ զապթ քեաթիպիլյէ իքի մէմուրլար օթուրաուլար :

Գիլչի ճատտէսինէ կիտէճէքլէրի մահէլլի արապաճընա պիլաիրմէլէրի իւզէրինէ , արապալար եօլա չըգտըլար : Պու էանատէ , սաաթ , եարը կիճէնի չալմադտա իտի :

Օգուեանլարըմըզըն խաթըրլարընտա օլտուզու իւզրէ , Բօլ Հարման՝ Բաուլ Տիւշմէն թարաֆընտան եագընտան թաադիպ իտիլտիկի հալտէ , Բօմա սօդաղընա տօղրու կիթմէքտէ իտի :

Մէրգում ֆապրիդաթօր , Սէն-Բէթրէսպուրկ սօգաղընա կիթմէք իւզրէ , Բլաս տը լիօրօբտան կէչտի , վէ օրատան տալի տօղրուճա Գիլչի ճատտէսինէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Բօլ Հարման , հէնուզ պիր սաաթ գատար վազթը օլ

սուղու իչին , թէլաշ իթմէեօրտու , վէ քէնտիսինի դօլլաեան պուլունուպ պուլունմատըղընա թէէմին օլմագ իւղրէ , պիտէֆաթ արդասընա տէօնտիւ :

Բաուլ Տիւշմէն , սօգաղըն տիկէր թարաֆընտա , դալարըրմ իւղէրինտէն կիթմէքտէ օլուպ , Բօլ Հարմանը կէօղինտէն զայպ իթմէմէքտէ իտի :

Փապրիդաթօր , Գլիշի մէյտանընա մուվասըլէթինտէ , պիր կազ պօրուսունուսն այտընլըղըլա սաաթընա պագտը , վէ սէքիզի օթուղ պէշ տաղըդա կէշտիկինի կէօրիւպ , Գլիշի ճատտէսի աղղընտա , վէ սօլ թարաֆտա վաղը պիր գահօվէսանէնին թարացասընտա օթուրտու :

Տիւշմէն , Բօլ Հարմանըն օ մահէլտէ օթուրտուղունու կէօրիննէ , ֆիքրինտէն ,

— Պէսպէլլի Օվիտ Սօլիվօ պու մահէլտէ իգամէթ իթմէքտէ տիր . . . վէ ֆապրիդաթօրուն պուրատա օթուրմասը , մուայեէն սաաթա պէքլէմէք իչին օլմագ տըր . . . իմտի , պէն տէ շու գահօվէսանէտէ օթուրաեըմ , տէտի , վէ ֆիլվադը , սաղ թարաֆտաքի գահօվէսանէտէ օթուրուպ , պիր գատէհ պիրա կէթիրթտի :

Սաաթ սօգուղա պէշ տաղըդա դալարագ , Բօլ Հարման , իշտիկի իչկինին պէտէլինի վէրիպ , աեաղա դալդտը , վէ ճատտէնին պօհունսան եիւրիւմէկէ պաշլատըղընտա , թապիի Բաուլ տաիտի մէրգումու թաագիպէ թէքրար տէվամ իյլէտի :

Թամ սաաթ սօգուղտա , Մարինին լէտէրի , մալիւմիւմիւղ օլան դըր լէնկլի քիւչիւք դաբունսն դարչսընտա տուրուպ , չանը չալտը , վէ իշպու չանըն սէսի պաղչէ թարաֆընտան շիտաէթլէ իշիտիլտի :

Պու արա , Տիւշմէն , հէման թա դարչլտա , վէ պիր արապա դաբունսնուն իչ թարաֆընտա տուրմագտա օլտուղու հալտէ , քէնտի քէնտիէ ,

— Իշթէ պուրատը տըր . . . պագալըմ պարօն Արնօլտը Բէյա խանէսինտէ մի տիր , տէտի :

Պիր գաշ սանիյեէ կէշտիկի հալտէ , գաբու աչըլմասը .

ղընտան , Բօլ Հարման եէնիտէն չանը չալտը , վէ պիր աղ պէքլէեիպ , հիչ պիր ճէվապ ալամամասը իւղէրինէ , թէքրար շիտտէթլէ չանը չէքմէսինտէն , սապըրսըզլըգ վէ հիտտէթ իչինտէ պուլունտուղու անլաշըլըեօրտու :

Հասըլը գաբու , օգուեանլարըմըգճա մալիւմ օլան սէպէպլէրէ մէպնի աշըլմատըղընտան , Տիւշմէն , Ֆիքրինտէն ,

— Խապիս , խանէսինտէ տէյիլ տիր . . . չիմաի պու հէրիֆ նէ՞ եաբաճագ տըր , տէտի :

Բօլ Հարման , մէյեուս պիր հալտէ վէ գըմըլտանմաեարագ տուրուպ , Օվիտին ղայպուպէթի սէպէպի նէ՞ օլապիլտիկինի տիւշիւնտիւ , Փագաթ ալմըշ օլտուղու թէլէկրաֆնամէսին պիր հիյլէ վէ տուգագ օլմուշ օլտուղունու զանն իթմէկէ հիչ պիր սէպէպի պուլունմատըղընտան , պէքլէմէեէ գարար վիրտի , չիւնքի քէնտի զիւլիմիւնճէ , Սօլիվօնուն պիր գաչ տագըգատան ալտէթի մէմուլ իտի :

Պինապէրին Բօլ Հարման , պաղչէ տիվարընըն էօնիւնտէ տօլաշմաեա պաշլատը :

Բաուլ , կաղ պօրուլարընըն այարընլըղըլա , մերգումուն թէքրար պէ թէքրար կէչտիկինի կէօրիւպ , վագըթ միրուր իյլէտիքճէ , քէնտի սապըրսըզլըգ հարէքէթլէրի տէ արթմագտա իտի :

Քաուլ . - (Գէնտի քէնտիեէ .) Իշթէ պու ֆէնա , եարընա գատար եիւրիւմէսինէ տէվա՞մ մը իտէճէք տիր : Կիղլէնմիշ օլտուղում մահէլլ իսէ , ուզուն միւտտէթ պէքլէմէեէ միւսայիտ տէյիլ տիր : - Բօլ Հարման , էր եա կիճ պէնի կէօրէպիլիր , վէ քէնտիսինի գօլլամագտա իտուկիմէ շիւպհէ իտէպիլիր : - Իմտի , պու սըրատա պաշգա պիր թէտալիր իթթիլսաղ իթմէք լազըմ տըր :

Բաուլ , պալէատէքի միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթ իչինտէ օլտուղունտա , էթրաֆընա պիր կէօղ կէգտիրմիշիտի : Օրալարտա , սըղընապիլէճէք հիչ պիր տիւքքեան պուլունմաեըպ , Փագաթ Բօլ Հարմանըն պուլունտուղու մահէլլտէն պէշ խանէ եօգարըտա քիւշիւք պիր գահվէխանէ կէօրտիւ , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Շուրասը, թամ պէնիմ իսթէտիկիմ եէր տիր : Բէք զիեատէ կիզլէնմէմէքլէ , զիեատէ շիւպհէ տավէթ իտիլմէզ : — Պինաէն ալէյհ , տիշարտա գօնուլմուշ օլան մասալարտան պիրինտէ օթուրտուղումտա , գօլլատըղըմ ատէմին հարաքեաթ վէ մուամէլաթընա սուհուլէթլէ տիգգաթ իտէպիլիւրիմ , տէտի :

Պու վէճհլէ , մէրգում , տէրհալ շօսէ եօլտան կէչիպ , մէգքիւր գահվէխանէնին գարուսունտա պուլունան քիւհնէ վէ թօղու թօբրագլը պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ օթուրտուգտան սօնրա , պիր գատէհ ըօմ իսթէտի , վէ պիր տէ սիկաւրա պիւքտիւ :

Բօլ Հարման , հալէա տօլաշմասընա , հիտտէթ վէ հէեհճան իլէ տէվամ իթմէքտէ , վէ պու հէեհճան ու հիտտէթի , պիր թարաֆտան արթմագտա իտի :

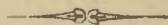
Մէրգում , պիրտէն պիրէ վէ հէման եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Շու թէլէկրաֆնամէեի օգուտուղումտա , եանըլմատըմ , տէտի :

Բօլ Հարման , Տիւշմէնին , քէնտի ըօմ գատէհինի իշտիկի , վէ սիկարասընը թիւթտիւրտիւկիւ մահէլլէ եագլաշարագ , բարտըսիւսիւնին ճէպինտէն չըգարմըշ օլտուղու թէլէկրաֆնամէեի թէքրար օգուտու , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Էվվէթ , էվվէթ . . . պունտա սաաթ տօգուզ տէյի աշիքեարէն եագըլմըշ տըր , տէտի , վէ պու թէլէկրաֆնամէեի բարմագլարը արասընտա պուրուշտուր տուգտան սօնրա , սօնսուզ տօլաշմասընա թէքրար պաշլատը :

Օլ էանատէ սաաթ օն չալմաղլէ , Բօլ Հարման , եէնիտէն էվին գարուսունա եագլաշըպ , պիտտէֆաթ չանը չէքտի , վէ գարունուն աշըլմատըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ , տիվանէ կիպի , չըբըսըզ պիր հալ իլէ , գալտըրըմտա պէթէքրար տօլաշմաեա պաշլատը :

58

Հէր Թարափտա տիւքքեանլար դարանմագտա օլուպ , Տիւշմէն , Փապրիգաթօրուն , վազըթ պէ վազըթ հիտտէթ ու զազապ հարէքէթլէրի իպրազ իթմէսինի կէօրմէքլէ , պուրնունուն ալթընտան կիւլմէքաէ իտի :

Յօլճուլար , բէյ տէր բէյ աղալմագտա օլտուղու միսիլու , գահվէխանէնին միւշթէրլէրի տէ արտ արտա տիշարը չըդմագտա իտիլէր :

Պիր սաաթ տահա վազըթ կէչիպ , Պաթինեօլտաքի տաաթլար՝ ծն պիր չալտըլար :

Բօլ Հարման , այնի վազըթտա , օլ տէրէճէ երեքէք սէտա իլէ պիր քիւֆիւր իթտի քի , պու քիւֆիւր՝ Տիւշմէնին գուլաղընա գատար աքս իթտի , վէ պատէհու մէրգում տէլիգանլը , Բօլ Հարմանըն , ուզուն վէ թէհի նէօպէթճիլիկինի թէրքլէ , Դիլչի մէյտանընա տօղրու իլէրլէտիկինի կէօրտիլ :

Բառնլ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Ալլահ սէյեհաթընըզը մուլտփիադ իյլէսին . . . չիւպհէսիզ աղիզ տօթուն Սօլիփօ տահա ուզուն միւտտէթ կէճիքմէքլէ , խանէսինի զիեարէթ իտէճէք գատար պանա միւսաատէ իտէճէք տիր :

Օլ զէման , Բաուլ Տիւշմէն , պիր գատէհ տահա բօմ կէթիլթտի , վէ կարսօն իչպու էմրի իճրա իթմէքլէ , թէքլիֆսիզճէ պիր հալ իլէ :

— Պիր ազ չաբուդ իտին . տիւքքեանը գաբաեաճաղըզ , տէտի :

Բառնլ . - (Մաաանըն իւզէրինէ պիր սիքքէ վազ իտէ , բէք .) Իւճրէթինիգի ալըն :

Մէրգում , իչպու սէօզլէրտէն սօնրա , իսկէմլէսինտէն գալգըպ , Դիլչի ճատէսինէ տօղրու միւթէրահի օլտու :

Բառւլ, պաղչէնին գըր ըէնկլի գաբուսունուն էօնիւն-տէն կէչէրքէն, պաղչէ տիվարընա պիր աթֆը նազար իթտի:

Պու տիվար, անճագ իբի մէթրօ պօեունտա օլուպ, գաբունուն թարաֆընտա կրանիթ թաշընտան պիր քէօչէ պուլունմագտա իտի:

Բառւլ, ֆիքրինտէն,

— Պու մուամէլէ բէք գօլայ օլաճագ տըր, տէտի, վէ քէնտիտի տէ, Բօլ Հարման միսիլու, պօեունա էնինէ տօլաշմաեա պաշլատը:

Մէրգումուն թէրք իթտիկի գահվէխանէ տախի գաբանմաղլէ, մահէլլի մէղքիւր պիւսպիւթին գարարտը, վէ ճատտէ եօլտա քիմսէ գալմատը:

Տիւլմէն, պաղչէ տիվարընա եագլաշըպ, տէրունինտէ մալիմիւմիւմիւղ օլան էտէվաթը հավի օլան բաքէթի եէրէ դօյտուգտան սօնրա, եարը կիճէեէ գատար եէնիտէն պէքլէտի, վէ քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Իհթիմալ քի պիգիմ հօվարտա Սօլիվօ, սէրվէթի միւքէմմէլ օլտուղու ճիհէթլէ, կիճէեի շէհիրտէ կէչիրէճէք տիր: Պունունլա պէրապէր, իսթէր ավտէթ իթսին, իսթէր իթմէսին, պէն իշ կէօրմէլիեիմ, տէտի:

Բառւլ, քէնտի պուլունտուղու թարաֆա տօղրու քիմէսնէ կէլմէքտէ օլմատըղընա թէէմին օլտուգտան սօնրա, զիքր իթտիկիմիղ քէօչէ իւզէրինէ աթլատը, վէ տիվարըն քէնաւընը թուլուպ, պիր սըշրաեըշտա պունուն թէրէսինէ չըգտը, վէ պատէհու պաղչէեէ էնիպ, էլիլէ պաղչէնին սիւրկիւսինիւ աշտը, վէ գաբուեու աշմաեա սայ իթտի:

Իշպու գաբու, իբի թարաֆլը գաբալը օլտուղու ճիհէթլէ, տիշարը չըգճագ իչին, իչէրի կիրիլտիկի կիպի, տիվարտան աթլամագտան դայրի չարէ պուլունմամագտա իտի:

Բառւլ, գաբուեու մուայեէնէ վէ թէտգըգ իթմէքլէ, էլինէ, եէրլէրինտէն հարէքէթ օլունուր պազը տէմիր բարշալարընա թէսատիւֆ իլլէտի, վէ ֆիքրինտէն,

— Պունտա էնքսէրլէր վար տըր: Պունլարըն սաեէսինտէ, պէն, եագամը էլէ վիրմէմ, տէյի տիւչիւնտիւ:

Մուսախանէն, մէզքիւր, էնքսէրլէրի սիւրտիւ, վէ եր-
նէ քէնտի քէնտիսէ,

— Էկէրչի Սօլիւօ, պէնիմ իչէրտէ օլտուղում զէման
կէլիպ տէ գաբուեու գարար իսէ, օլ վադըթ պէն պուրա-
տան նանըլ տիշարը չըգապիլէճէեիմ... Իմտի, հէր շէյի
էվլէլինտէն տիւչիւնմէք լազըմ տըր, տէտի, վէ պաղչէի
տօլաչըպ, քէօչկիւն արգասընտա, տիվարըն քէնարընտա պիր
քէրէսթէճի տիւքքեանը պուլունտուղունու անլատը. չիւն-
քի, գարանլըգտա, աղաճլարըն իւսթիւնտէն, պազը ու-
ղուն տիրէքլէր իլէ քէրէսթէլէր միւշահէտէ օլունուեօր
իտի:

Քսուլ. — (Ֆիքրինտէն.) Պուրատան կէչիլէպիլիւր իսէ
տէ, երեքսէեէ չըգապիլմէք իչին պիր շէյ լազըմ տըր:

Այնի վադըթտա, աեաղընա, պիր մէթըօ գատար երեք-
սէքիքտէ պիր քիւչիւք գուլիպէ թէսատիւֆ իթտի քի, պու-
գուլիպէ, Օվիտտէն էվլէլ մէզքիւր քէօչկիւն միւսթէճիլի
պուլունմուշ օլան քիմնէնին թավչան պիւեիւթմէկէ մախ-
սուս մահէլլի իտի:

Ֆիւլմէն. — (Բէլամընա տէվամ իտէրէք.) Իլթէ, թամ
պանա լազըմ օլան տա պու տուր: Էկէրչի ըրեճաթա մէճ-
պուր օլուր իսէմ, պիր քէրէ քէնտիմի քէրէսթէճի տիւքքեա-
նընտա պուլտուղումտա, էլպէթթէ գաշաճագ պիր տէլիք
պուլապիլիւրիմ:

Պատէհու, մէրգում, տիվարըն տիպինտէ պըրագմըշ
օլտուղու ալէթլէրինին բաքէթինի ալմագ իւզրէ ալտէթ ի-
տիպ, մէզքիւր բաքէթի ալտըգտան սօնրա, ալէաթը մէզ-
պուրէ վասըթասըլա գաբուեու աչտը, վէ ալէթլէրինի
թէքըրար եէտինէ ալարագ, քէօչկէ կէլտի, վէ ճէպինտէն
չըգարտըղը քիպրիթլէրտէն պիր թանէ եագըպ, թէհարրի-
եաթընա իպթիտար իլէտի:

Էվլէլ էմիրտէ, պազը սանտըղլարըն պուլունտուղու
պիր օտաեա կիրիպ, պու օտատա, պիր մասա իւզէրինտէքի
շամատանըն մումունու եագտը, վէ իւզէրլէրինտէ, իրի
հարֆլար իլէ, « Մէմալիլի միւճթէմիայի Ամէրիգա, — Պուէ-

նօս-Այրէս » ի պարէլէրի մուհարրէր օլան սանտըզլարը պիւ մուայեհէնէ ,

— Այգաղըն՝ ֆիրար իթմէք հաղըրլըղընտա պուլուն-տուլու աշիքեարէն անլաշըրեօր . . . Իմտի , վագըթ զայպ իթմէկէ կէլմէզ . . . Էվվէլ էմիրտէ սանտըզ վէ տօլապլար-տան պաշլաեալըմ , տէյի տիւշիւնտիւ :

Սանտըզ վէ տօլապլարըն անախթարլարը , սիւրմէլէրի իւզէրինտէ պուլունուպ , Բաուլուն իւք տէֆա աշտըղը տօլապտա , քէնտիսի իշին էհէմմիեթի օլմահան պազը մատ-տէլէր մէվճուա խտի :

Իքինճի վէ իւշիւնճիւ տօլապլարըն էշեսսը տախի օդա-պիլտէն օլուպ , Բաուլ , տիկէր պիր օտաեա կիրտի , վէ պուլնտա պուլունան պիր եազըխանէ , իւք տէֆա կէօզիւնէ չարմագլա ,

— Եա հանըրլըօրում , եախօտ պէնիմ արատըլըմ շէյ-լէր , պունտա պուլունաճագ տըր , տէտի :

Իշպու եազըխանէ անախթար իլէ գարալը օլտուղուն-տան , Բաուլ , իքինճի տէֆա քէնտի ալէթլէրինի իսթիմալէ մէճպուր օլտու , վէ պուլնտա տախի մուվաֆֆաղըյեթ պուլտուղունտան , էվվէլ էմիրտէ նազարը տիգգաթընա պիր խայլիճէ պանգնօթլար վէ ալթուն չըզընլարը թէսատիւֆ իյլէտի :

Տիւշմէն . - (Քէնտի քէնտիե .) Վա՛յ , պիղիմ միւսիւ Սօլիվօնուն սէրվէթի միւքէմմէլ իմիշ . . . Բօլ Հարման սաեհ-սինտէ պու սէրվէթէ նայիլ օլմուշ օլմալը տըր . . . Լաքին , պանա պղնլար լազըմ տէյիլ տիր :

Մէրգում , չէքմէճէլէրտէն պիրինի աշըպ , պիր չիղտան իլէ իքի տէմէթ քեաղըտ նազարը տիգգաթընա չարտը : Բաուլ , պու չիղտանըն տէրունինի կէօզտէն կէշիրտի , վէ ամճասընըն սախթէ իմզասընը հավի օլան իքի գըթա չէքի տէրհալ կէօրմէքլէ , մէսէրրէթլէ պիր ահ խտիպ ,

— Հէլէ , շիւքիւր շիւքիւր , տէտի :

Պունլար իլէ պէրապէր , Ամանտանըն եազմըշ , վէ Ժու-անեխտէ տիքիշճիլիք խտէն մատամ Տէլիօնա իթա իյլէմիշ օլ-

տուղու թաստիգնամէ պուլունմագտա իտի :

Բառւլ, Տամագլէսին դըլըճը կիպի կէնճ գատընըն պաշը իւզէրինտէն ասըլմըշ օլան մէղքիւր թաստիգնամէի էլտէ իթմիշ օլմասընտան տօլանը մէֆնուն օլարագ, տէրհալ ճէպինէ գօյտու, վէ Զուիցէրիա ճիւմհուրիեթինին տամղասընը համիլ պիր իւշիւնճիւ քեաղըտ նաղարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքլէ, պու քեաղըտը աճէլէթէն օգուտու, վէ ֆիւթուհաթքեարանէ րէֆը սէտա իթտի :

Պու քեաղըտ, պիր վէֆաթ սէնէտի օլմաղլէ, Բառւլ, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Հագըգի Բօլ Հարման՝ ժընէվ չէհրինտէ վէֆաթ իթմիշ տիր... Իշթէ պու քէշֆիւմ, համիւմ օլան էթիէն Դասթէլի ֆէվգէլատէ սէվինտիրէճէք տիր, տէտի :

Օլ վագըթ մէրգոււմ, իշպու քեաղըտլարը չիզտանա, վէ չիզտանը տախի եան ճէպինէ գօյտուղու կիպի, բարտըսիւսիւնին արգա ճէպլէրինէ տախի քեաղըտ տէմէթլէրինի վաղ իյլէտի :

Այնի վագըթտա, Սօլիվօնուն պաղչէ գաբուսու էօնիւնտէ տուրմագտա օլան արապալարըն սէսի, Բառւլուն գուլաղընա գատար աքս իթմէքլէ, մէրգոււմ տէլիգանլը պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ գուլագ վիրտի :

Յիւլվագը խարիճտէն պաղը սէսլէր իշիտիլիեօրտու :

Բառւլ, մուսունու էլինէ ալըպ, թէքրար պիրինճի օտաեա կէլտի, վէ եարը աչըգ պուլունան գաբուեա եագլաշտը :

Օլ էսնատէ, պահճէ գաբուսունուն սիւրկիւսիւնտէ պիր անախթար չէվրիլիեօրտու :

Իշիտիլէն սէսլէրտէն պիրի,

— Դաբու՝ էնքսէրլէր իլէ գաբանմըշ տըր, տէտի, վէ տիկէր պիր սէս տէ,

— Դէօշիւն տէրունինտէ ըչըգ վար տըր, տէյի իլավէ իյլէտի :

Տիւշմէն, պիրտէն պիրէ մուսուն ըչըղընը սէօնտիւրտիւ :

Դիքիւնճիւ պիր սէս . — Հա՛յտէ, տիվարտան աթլանըն :

Քառույ . - (Տէհչէթէ կիրիֆթար օլարագ .) Պուրաեա կիրիմէք իսթէնիլտիկի ըանա անլաշըլըեօր : - Լաքին , պուքիմ օլապիլիր . . . Հէմտէ չօգլուդ տըրլար . . . Պու սըրատա , հէր կիւնա մուխալիֆէթ պիհուտէ տիր : Էկէրչի , պէնի պուլուրլար իսէ , իշիմ ֆէնալաշըր . . . Պինապէրին , պէնի պուլմալարը իշիմէ էլվիրմէզ :

Միւթէագըպէն , Բաուլ , քէօշքտէն տիշարը ֆըրլաեըպ , պունտան ադտէմ թաւլան պէօլէնէն մահէլլին իթթիսալինտէքի տիվարա տօղրու կիթտի , վէ թաւլանլըլըն իւզէրինէ , վէ անտէն տիվարըն թէքէսինէ աթլաեըպ , կէօզէրինի , Օվիաին պաղչէսինէ տօղրու աթֆ իթմիշ օլտուղու . հալտէ , աեագտա տուրտու :

Պու սուրէթլէ Բաուլ , եարըմ սաաթ էվվէլ քէնտիսինին եաբուըը կիպի , պաղչէնին տիվարընտան աշաղըեա էնիլտիկինի , էնքսէրլէրին չէքիտիկինի , վէ գաբուսունն աշըլտըլընը կէօրտիլ :

Օլ վագըթ , էքի քիշինին էլլէրինտէ պուլունան արապա ֆէնէրլէրինին այտընլըղըլա , պիր խայլի քէսան միւշահէտէ օլունտու :

Պու հարէքէթին , զապըթա պասդընը օլտուղունա Բաուլ ապլա շիւպհէ իթմէեէրէք , տիվարըն իւզէրինտէ եասլանտը , վէ նէֆէսինի թէսկին իտիպ , վէ հէր կիւնա հարէքէթտէն սագընըպ , պաղչէեէ կիրէնլէրի գօլլամաեա պտշաաթ :

Սէր խէֆիեէ . - Քէօշկիւն գաբուսունն աշընըզ :

Էլլէրինտէ ֆէնէր թութմուշ օլանլարտան պիրի , իշպու թէնպիհ մուճիպլինճէ քէօշկէ տօղրու իլէրլէեիպ ,

— Գաբու աշըգ տըր , հէմտէ դըըրմըշ տըր . . . պու սէպէպլէ պուրատա պիր ազ էվվէլ ըշըգ կէօրիւլլեօրտու , տէտի :

Հիւքիւմէթ մէմուրլարը իչէրի կիրտիլէր :

Քառույ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Գաբուեու վէ սայիրէեի քիմ աշմըշ օլտուղունու արաեաճագլար , վէ թաագիպ իտէճէքլէր տիր : - Խմի , պուրատան ճըղլամը գօյմագ լազըմ տըր :

Պու միւլահաղա իւզէրինէ , մէրգուժ տէլիդանլը , սէ-
րիան վէ սէսիզճէ քէրէսթէլիսէէ էնիպ , օրատա , ֆիրար ի-
տէճէք պիր դարու , եա բէնչիրէ արամաեա պաշլատը :

Մէզքիւր քէրէսթէճի տիւքքեանընըն սօգաղա նաղըր
օլան դարուսու դարալը իտի :

Օլ տագըդատա , Օվիտին պաղչէսինտէն պիր աստա
իշիտիտի քի ,

— Խըրսըզ՝ ճիվարտաքի էվլէրտէն պիրինէ ֆիրար իթ-
միշ տիր . իմտի , տէրհալ բօլիս մէրքէզինէ վուդուի հալի
խապէր վիրիպ , իճրաի նէզարէթ իթտիրիլէլի տիր , տիմէք-
տէ իտի :

Տիւշմէն , տէհչէթի ազիմէ իչինտէ պուլունմաղլէ , օն-
տան սօնրա պիր տագըդա պիլէ վագըթ կէչիրմէելպ , դար-
չըսընտա պուլունան պիր տիվարա քէտի կիպի չէվիքլիքլէ
չըգտը , վէ պունտան աշաղըեա քէնտիսինի աթմաղլա , պօ-
ղաղընտան չըգան աճը պիր ֆիղանը զապթ իտէրէք , եէրէ
սէրիլտի :

Շէօյլէ քի , մէրգուժ , թաշ իլէ տէօչէնմիշ օլան պիր
հավլիսէ տիւշտիւկիւ սըրատա , աեաղը թէրս տէօնմիւշ , վէ
թօրադ քէմիկի եէրինտէն օյնամըշ իտի :

59

Տիւշմէն , օրատան դալգմագ իսթէտի իսէ տէ , մուվաֆ-
ֆապ օլամատը , ղիւրա , ֆէնա պիր աճը , հարաքեաթընա
մանի օլուեօրտու :

Տիւշմէն . - (Քէնտի քէնտիսէ .) Նէ իգպալսիղլիք . . . ա-
ճապա սապահա գատար պուրատա գալմաեա մէճպուլմու
օլաճաղըմ : - Հէմտէ , ճիվարտաքի քեաֆֆէյի պաղչէլէրի
վէ հավլիլէրի արամաեաճագլարը նէ՞ մալլում :

Պատէհու մէրգում տէլիգանլը , էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրմէքլէ , պուլուլթուլ օլան գուպպէյի ասիւմանտա զայս օլմագ իւզրէ պուլունան այ մահիթապընըն ճիւզիճէ զիեասը սանէսինտէ , պիր չարտագ ալթընտա պիր ոըրա արապալար տիզիլմիշ օլտուղունու կէօրտիւ , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Էկէրչի շու արապալարտան պիրինին եանընա դատար կիտէպիլիբսէմ , իչինէ կիրէր , սապահա գատար , սայքի քիրա իլէ արապու վիրէն պիր քիմնէ կիպի օրատա պէքլէրիմ , տէտի :

Մուախսարէն , պիւթիւն գուվվէթինի պազուեա վիրէրէք , հիսս իթտիկի ֆէվգէլատէ աճըեա բաղմէն , չարտաղըն ալթընա գատար սիւրիւքլէնտի , վէ պիր տէրէճէ տօղրուլուպ , արապալարտան պիրինին գարուսունու աչտը , վէ գուվվէթ ու թագաթտան տիւշմիւշ օլտուղու հալտէ , տէրունը արապաեա կիրիպ , շիթէլէրի իւզէրինէ եաթըվիրտի :

Օվիտին քէօշիւնտէ , ատիեէ մէմուրլարը , կերմիեէթլէ իճրաի թէհարրիեաթ վէ թահգըգաթլա մէշղուլ օլուպ , սէր խէֆիեէ , չէքմէճէլէրի աչըլմըշ օլան եաղըխանէ իւզէրինտէքի ալթուն վէ պանգնօթլարը միւսթէնթիգէ կէօսթէրէրէք ,

— Պուրաեա խըրսըզլըգ իչին կիրիլմիշ տէյիլ տիր : Իշթէ , իսպաթը տա շու տուր , տէտի :

Միւսքիքիգ . — Էօյլէ իսէ , պուրաեա նէ՞ եաբմագ իչին կիրիլմիշ տիր :

Մեր խէֆիեէ . — Օքիւհանի Սօլիվօնուն վիրտիկի ճէվապլարըն պիրիսինտէն անլաշըլան պաղը քեաղըտլարը ալմագ իչին կիրիլմիշ տիր :

Միւսքիքիգ . — Տիմէք օլուր քի , պու ատէմ պիզիմ իւզէրիմիլէ կիւլմիւշ տիւր : Շէօյլէքի , քէնտիսինին , Էլֆէթէլէրի պուլունարագ , պու շէրիքի , արգատաշընըն տէրտէսթ իտիլտիկինի կէօրտիւկիւնտէ , քէնտիլէրինի տիւշարը թէհիլքէ գըլապիլէն քեաֆիէյի մէվատար աչըրմագ նիեէթիլլէ պուրաեա կէլմիշ տիր :

Մեր խէֆիեէ . — Պու տա , մութլագա Բօլ Հարման օլմալը տըր : Հաթթա , շու ալէթլէր եէնի տիրլէր , վէ խաս-

սէթէն պու իշ իչին սաթըն ալընմըշ տըրլար : — Պիզիմ իշէրի կիրտիկիմիզտէ , պու ատէմ պուրատա պուլունմագտա իտի : Օնտան սօնրա ֆիրար իթմիշ տիր :

Միսքեցքիգ . — Էվվէթ , հալ պու.քի , կիճէնին շու սաաթընտա , պու Էվի իհաթա իտէն , Էվլէրտէն տիշարը չըգամահաճագ տըր , չիւնքի , բօլիս մէրքէզինտէն ճէլպ իտիլէն զապթիեէլէր , պու Էվլէրէ նէղարէթ իտէճէք տիրլէր , վէ սապահ օլաուղունտա , մէզքիւր խանէլէր թէհարրի օլունաճագ տըր :

Պու սէօղլէրին թաաթիսինտէն սօնրա , տախիտէ թէհարրիեաթա իպթիտար օլունարագ , սօլապլար , չէքմէճէլէր պիրէր պիրէր աշըլտըզ կիպի , սանտըզլար տախի թէհարրի իտիլաի :

Սէր խէֆիեէ , Տիւշմէն կիպի , սանտըզլարըն իւզէրինէ թաալիգ իտիլիշ օլան ատրէսլէրի օգուհարագ ,

— Շու հայլաղ Սօլիվօ , թամ վազթ ու զէմանընտա թութուլմուշ , չիւնքի Ամէրիգահա կիթմէք իւզրէ պուլուն տուղու , շու հալլէրտէն անլաշըլմագտա տըր , տէտի :

Միսքեցքիգ . — Զապթնամէսինտէ պուրասը տախի գայտ օլունմալը տըր :

Սապահըն սաաթ իւչիւնտէ հէր թարաֆ կէօզտէն կէչիրիլմիշ օլաուղու հալտէ , սէր խէֆիեէ վէ միւսթէնիգ՝ իճրա իթտիլէրի թահգըզաթ վէ թահարրիեաթ զապթնամէսինի իմգա իթտիլէր :

Զապթիեէլէր վէ խէֆիեէ մէմուրլարը , Սօլիվօնուն խանէսի իթթիսալինտէքի Էվլէրին գարուլարընտա իճրաի նէղարէթ իթմէքտէ օլուպ , պունլար , չէֆիագ սէօքէր սէօքմէզ , հալլիլէրէ կիրիպ , թահգըզաթ վէ թէհարրիեաթը աւիքէեէ կիրիշտիլէր :

Բաուլուն պայկընլըզը եալընըզ պէշ սաաթ գատար իմ թիտաա իթմիշ օլուպ , մէրգուլուն ագլը պաշընա կէլտիկինտէ , թագաթսըզ վէ տէրմանսըզ վէ աղասը ունուշմուշ օլաուղու կիպի , ինճինմիշ օլան թօրուղու քէմիկինին աղըրսը տա ֆէվզէլատէ իտի :

Բառու, օլանը կէջէնի խաթըրլատը, վէ պաշընը արապա գարուսունտան տիշարը չըգարըպ, քէնտիսինին պուլունտուղու արապանըն էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի:

Օլ էանատէ սապահ օլմուշ իտի:

Հավիինին օրթասընտա, արապաճըլար, արապալարընը երգամագլա, վէ արապալըգտան տիշարը չըգամագ իւզըն, պիր թարաֆտան տա աթլարա գօշմագլա մէշղուլ իտիլէր:

Մէզքիւր արապալար, քիւչիւք պիր սօգաղա նազըր օլան պիր գարուտան կէչմէքտէ իտիլէր:

Յիւլմէն. — (Քէնտի քէնտիէն.) Շիմտի պէնի պուլաւաճաղար... Չարտալըն ալթընա գօնուլմուշ օլան քեաֆֆէյի արապալարտան եալընըզ իւչիւ գալմըշ տըր: Տէրունինտէ պուլունտուղում արապանըն տա, էլպէթթէ երգանմագ վէ տիշարը չըգամագ սըրասը կէլէճէք տիր: Շիմտի, նէ՞ եարմալը: Բօլիսին, քեաֆֆէյի գարու վէ բէնչիրէլէրի գօլլամագտա օլմատըղընը քի՞մ պիլիր: Պունունլա պէրապէր, Մ. էթիէն Գասթէլին պանա վագըր օլան թէէմինաթընա ըաղմէն, եագամը էլէ վիրէմէմ, Քէնտուրանի կէօրմէլիեիմ, քէնտիսինէ, սահի՞ Բօլ Հարմանըն վէֆաթ սէնէտինի պու կիւն թէսիմ իթմէլիեիմ: Ա՛հ, շու սըրատա իպրագը ճէսարէթ վէ սէպաթ իլէ, պուրատան տիշարը չըգաճաղըմ:

Պատէհու, մէրգում տէլիգանլը, արապանըն գարուսունու սէսսիղճէ աչտը: Այնի վագըրթտա, իքի նէֆէր զապթիեէ հավիեէ կիրտիլէր:

Բառու, տէրհալ էեիլիպ, մէզքիւր գարուսու քէնտիսինէ տօղրու չէքտի:

Չապթիեէլէրտէն պիրի, արապա սիլիճիլէրինտէն պիրինէ խիթապէն,

— Չօգտան պէրի՞ մի գարունուղ աչըգ տըր, տէյի սիւվալ իթտի:

Արապաճըլարտան պիրի տէ,

— Սաաթ տէօրթ պուչուգտան պէրի աչըգ տըր, վէ շիմտի տէ սաաթ ալթը տըր, տէյի ճէվապ վիրտի:

Չապթիեէ. — Պու կիճէ, եախօտ պու սապահ, նազարը

տիգագածրնըղը տավէթ իտէճէք պիր շէյ կէօրտիւնիւղ ,
եախօտ պիր շէյ իշիթտինի՞ղ մի :

Արապածը . - Խա՛յր . . . աճապա պիր շէյ մի վար տըր
. . . մահէլլէմիղտէ պիր ճինաեթ մի վուգու պուլմուշ տուր :

Ջապիեե . - Պու պիր հիքեաեթ տիր :

Արապածը . - Հէր նէ իսէ, նագլ իտին պագալըմ :

Ջապիեե . - Նագլիեթիմ բէք ուզուն տուր . . . լաքին
ոապահըն պիր սաաթընտան պէրի տիրքի , արանըլան չախս ,
էլպէթթէ դըչ իբինի չէօղմէեթ վագըթ պուլմուշ տուր : -
Հաթթա , պու թարափըն տար սօգաղընտա իճրաի նէզա-
րէթ տէ իտիլմէմիշ տիր : - Հասըլը , սիզ հիչ պիր շէյ կէօր-
մէտինի՞ղ մի :

Արապածը . - Նէ՛ պիր շէյ կէօրտիւք , նէ՛ տէ պիր շէյ
իշիթ տիր :

Ջապիեե . - Ա՛հ , հայլաղ էլիմիղտէն պու տէֆա գաչ-
տը իսէտէ , նիհաեթթ թութուլաճագ տըր : - Էր եա կիճ ,
հէր հալտէ եագաեը էլէ վիրէճէք տիր :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա , իբի զապթիեէլէր , հալլիտէն
տիշարը չըգտըլար :

Արապա երգաեանլարտան պիրի , տիկէր պիր արապա-
եը երգամագ իւզրէ , չարտաղա տօղրու իլէրլէտի , վէ տէ-
րունինտէ Բաուլուն օթուլմուշ օլտուզու արապանըն եանըն-
տաքի արապաեը քէնտիսինէ չէքտի :

Պու սըրատա , Բաուլ Տիւլմէնին իղթիրապ ու էնտի-
չէլէրինի անլամագլըգ , թարիֆ իթմէքտէն տահա գօլայ
տըր :

Մէրգուլմ , պուլունտուղու հալին ուզուն միւտտէթ տէ-
վամը գապիլ օլամաեաճաղընը միւլահաղա իտէրէք , իբինճի
տէֆա արապանըն գաբուսունու աչտը :

Բաուլ , սօգաղա նագըր օլան գաբուտան , է՛ն չօղու
պէշ ալթը ատըմ ուղագտա օլուպ , սագաթ աեաղընը ա-
րապանըն պասամաղը իւղէրինէ վաղ իթմէք իոթէտի իսէ
տէ , միւլքին օլամատը : Պինապէրին սաղլամ աեաղընը վաղ
իլէ , արապալարը սիլէնլէրէ , վէ արապալարընըն հայվան-

լարընը դօշան իբի արապաճըեա տօղրու աթփը նազար իյ-
լէտի :

Մէրգուճար , տէօրթ քիչի օլուպ , տէօրտիւ տէ սըրթ-
լարընը Բաուլ Տիւշմէնէ չէվիւրմիշ իտիւէր :

Օլ վագըթ , Տիւշմէն , պիւթիւն ճէսարէթինի էլէ ա-
լարագ , եալընըզ պիր տիգիյէ , իւշ աթլաեըշտա դաբուեա
վասըլ օլտու , լաքին օրատա պիր տիվարա տաեանմաեա մէճ-
պուր օլարագ , հավլիտէ պուլունան ատամլարա խիթապէն ,

— Միւսիւ . . . միւսիւ . . . տէյի պաղըրտը :

Մէրգուճուն իշպու ալագէսի իւղէրինէ , արապաճըլար
վէ տիկէրլէրի արգալարընա տէճիւպ , պունլարտան պիրի ,

— Նէ՞ վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Քաուլ . — Շու սօգաղըն աղղընտա աեաղըմը ինճիթտիմ ,
վէ խանէմէ ալտէթ իթմէք իւղրէ , պուրատա պիր արա-
պաեա օթուրմաեա կէլտիմ : — Աճապա միւմքի՞ն մի տիր :

Արապաճըլարտան պիրի . — (Բաուլուն եանընա դօշա-
րագ .) Բէք իյի , միւսիւ , բէք իյի : — Գօլթուղումա տաեա-
նըն վէ պէնիմ արապամա օթուրուն :

Արապաճը , Բաուլու , արապաեա օթուրթտուգտան
սօնրա ,

— Լաքին , նա՞սըլ օլուպ տա , պու գաղա վուգու պուլ-
տու , տէյի սիւալ իթտի :

Քաուլ . — Գալտըրըմըն քէնարընտա աեաղըմ պօշա բասթ
կէլտի :

Արապաճը . — Պու եօլտա գալտըրըմլարտա պու կիպի
գաղալարըն վուգուինտէն աօլաեը թէաճճիւպէ մանէլլ եօգ-
տուր : Հայլանըմը դօշտում , արթըզ կիտէպիլիբիլ : Ան-
ճագ , սիղի խանէնիղէ կէօթիւրմէղտէն էվվէլ , գանվալթը-
մը ալմագ իւղրէ էվիմէ ուղրաեաճաղըմ :

Քաուլ . — Պէյիս եօգ տուր , էլվէրիւքի , պու իշինիկի
չարուգ կէօրէսինիլ :

Արապաճը . — Սիղ օլ պապտէ միւսթէրիճ օլուն : Պէշ
տագըզալըզ իշ տիր : — Լաքին , սիղ նէրէտէ իգամէթ իտի-
եօրսունուգ :

Քառույ . - Ասա սօգաղընտա :

Արապաճը . - Էբէյիճէ եօլ տուր :

Քառույ . - Արապանըղը սաաթ հիսապըյլա թուլթարլմ , վէ սիզէ տէ լաեըղըլը պիր պագչիշ վէրիրլմ :

Արապաճը . - Թէշէքքիւր իտէրլմ :

Քառույ . - Ասա սօգաղընա կիթմէղտէն էվվէլ , Տամ սօգաղընտա , 28 նիւմէրօլու խանէեէ ուղրամալըսընըղ :

Արապաճը . - Բէք էյի , միւսիւ :

Պատէհու արապաճը , քէնտի մահէլլի մախսուսունա օթուրմասըյլա , արապա հարէքէթէ պաշլատը :

Մէզքիւր տար սօգագ իլէ Գիշի ճատտէսի արասընտա իթթիլաթ պուլունուպ , Բաուլ , Օվիտ Սօյիվօնուն քէօշկիւ էօնիւնտէն կէշէրքէն , պիր չօգ աահապը մէրագըն , մէզքիւր քէօշկիւն էթրաֆընտա տուրմուշ օլան զապթիեէլէրէ պաղը շէյլէր սօրմագտա օլտուգլարընը կէօրտիւ :

Արապա , օ մահէլլտէն էլլի մէթրօ դատար իրադլանտըղընտա , մէրգուլմ , տահա զիւատէ սէրպէսթ նէֆէս ալապիլտի :

Արապաճը , Պաթինեօլ սօգաղընտա տուրուպ , խանէսինտէ պուլունան գարընընտան գահվալթըսընը ալարգտան սօնրա , Տամ սօգաղընա տօղրու եօլունա տէվամ իթտի :

Ամանտա , տէհշէթլի պիր կիճէ կէշիրմիշ օլուպ , սապահըն սաաթ ալթըսընա դատար Բաուլ հագդընտա հիշ պիր իապէր ալամամըշ իտի :

Իմտի , աճապա նէ հալ վագըր օլմուշ իտի :

Քէշֆի նագապիլ նէ կիպի վագըրա՝ աճապա մէրգուլմու խարիճտէ պըրագմըշ իտի :

Իշթէ , կէնճ դատըն , իղթիրապ ու էնտիշէ իլէ պուսիւալէրի քէնտի քէնտիեէ իրատ իթտիկի հալտէ , ճէվապ պուլամամագտա իտի :

Մէրգուլմէ , սաաթ եէտիտէ էսվապընը կիեինէրէք , Ասա սօգաղընտա վագըր էթիէն Դասթէլին խանէսինէ կիթմէքլիկի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Մէզպուրէ , հէմ էսվապընը կիեինմէքտէ , վէ հէմ տա-

խի վազըթ պէ վազըթ բէնչիրէեէ եագլաշարագ , Բաուլուն կէլիպ կէլմէտիկինի կէօրմէք իւզրէ , սօգաղա պագմագտա խաի :

Նակէհան , քէմալ սիւրաթլէ պիր արապանըն կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրիւպ , պիր արա իւմիա իթտի :

Ամանտա , պու իւմիտինտէ եանըմատը , զիրա , մէզքիւր արապա էվին գաբուսունտա տուրտու , վէ արապանըն գաբուսունտա Բաուլուն պաշը կէօրիւնաիւ :

Բաուլ . - (Ամանտա եա խիթապէն .) Զաբուգ աշաղը եա էն :

Ամանտա . - (Տէրհալ աշաղը եա ինէրէք .) Ֆագաթ , նի՞ չին եօգարը չըգմաեօրսուն :

Բաուլ . - Եօգարը չըգմաաղըմըն իքի սէպէպի վար տըր : Էվվէլ էմիրտէ աեաղըմ ինճինմիշ տիր :

Ամանտա . - Սիւպհան Ալլահ :

Բաուլ . - Թէհլիքէլի պիր շէյ աէյիլ տիր : - Սանիէն՝ Ասա սօգաղընա կիթմէքլիկիմ լաղըմ տըր :

Ամանտա . - Է՛յ , նէ՞ խապէր :

Բաուլ . - Դեաղըտլար եէտիմտէ տիր :

Ամանտա . - Պիդիմ քեաղըտլա՞ր մը :

Բաուլ . - Էվվէթ . . . ասըլ Բօլ Հարմանըն տա վէֆաթ սէնէտի . . . Օվիտ Սօլիլօ տահա խանէսինէ ալտէթ իթմէմիշ տիր :

Ամանտա . - Օվիտ թութուլմուշ տուր :

Բաուլ . - Թութուլմուշ մու տուր :

Ամանտա . - Էվվէթ :

Բաուլ . - Նէ՞տէն պիլիեօրսուն :

Ամանտա . - Տուր տա սէօյլէեիմ :

Մատմուլաղէլ Ամանտա , էթմէքճի էսնաֆընըն դահվէլ խանէսինտէ վագը օլան հալլէրի մուլթասաբէն մէրգուլմ տէլիգանը եա հիքեաեէ իթտի :

60

Քառույ . - (Կէնճ գատնը տինլէտիքսէն սօնրա .) Հէր շէյ իյի վէ սըրասընտա ամմա , պէնիմ աեաղըմ դիեատէսիյլէ աղըրեօր : - Պիր բանթուֆլա իլէ պիր մագաս լաղըմ տըր : Բօթինիմի . քէսմէլիեիմ , եօգսա պաշգա տիւրլիւ չըգարըլամաղ :

Ամանտա , աճէլէթէն եօգարը չըգըպ , Տիւշմէնին իսթէտիկի շէյլէրի կէթիրտի :

Մէրգում , պիր քէրրէ պօթինինի չըգարըպ , բանթօֆլաեը կիեինտիկինտէ , տէրհալ պիր ֆէրրահլըգ հիսս իթտի :

Քառույ . - (Ամանտաեա .) Շիմտի մաղազանա կիթմէլիսին : - Մ. Գասթէլին խանէսինտէ վուգու պուլաճագ հալլէրի , պէն սանա պիլտիրմէեէ կէլիրիմ : - Չաթէն մէրգումու՛ն , հասըլ օլան նէթիճէտէն մէմնուն օլաճաղընա էմինիմ : - Իմտի , պէնիմլէ պէրապէր արապաեա օթուր : պէն , Ասա սօգաղընա կիթտիկիմտէ , սէնի տէ Սէնթ-Սնօրէ սօգաղընա կէօթիւրիւրիմ :

Կէնճ գատն , թուալէթինի իքմալ իտիպ , շարգասընը գօյտուգտան սօնրա , աչաղըեա էնտի , վէ Բաուլ , մէզպուլլէեի , մաստամ Օկիւսթինին մաղազասընտա պըրագտը :

Էթիէն Գասթէլ տախի , օ կիճէեի իլթիրապ ու էնտիշէ իչինտէ կէչիրիպ , քէնտիսի տախի , մատմուաղէլ Ամանտա միսիլլու , Բաուլուն մուվասըլէթինէ պէքլէմէքտէ , ֆագաթ մէրգումու՛ն կէլտիկինի կէօրմէմէքտէ իտի :

Էթիէն , սապահըն սաաթ տէօրթ սուլարընտա , եօրկունլուգտան թագաթ ու մէճալի գալմըշ օլմաեարագ , եաթաղընա եաթտը իսէ տէ , ուեուեամատը , վէ սաաթ ալթըտա գալգըպ , իշ տայիրէսինէ կիթտի :

Տիվարըն պօեունտա , պիր կիւն էվվէլ իքի ամէլէնին պիր սանտըղա վազ իթմիշ օլտուգլարը ըէսիմ , վէ պու սան

տըղըն եանընտա տախի մուգավատան մամուլ քիւչիւք աթ պուլունմադտա խտի :

Մէգքիւր աթը , ըէսսամ , պիղզաթ քէնտիսի կէօթիւր-մէք նիւէթինտէ խտի :

Բէսմի մէգպուրու Պոնարարթ սօգաղընա կէօթիւրէճէք օլտն համալլար , սաաթ սէքիղտէ կէլէճէք իտիլէր :

Էթիէն , պու էսնատէ , քէնտի իշ տայիրէսինտէ , պիւ-եիւք ատըմլար իլէ վէ սապըրսըղլըղը պիւ թարաֆտան ար-թարագ եիւրիւմէքտէ , վէ աճապա Տիւշմէն նիշին կէլմէեօր տէյի տիւշիւնմէքտէ , վէ Օվիտ Սօլիվօ իլէ պիւր մուարաղա-եա թուլթուլարագ , պաշընա սագըն պիւր ֆէլաքէթ կէլմիշ օլմասըն , տէյի վէսվէսէ իթմէկէ պաշլամադտա խտի :

Մէրգոււմ , պիրտէն պիրէ շու սէօզլէրի տախի քէնտի քէնտիսէ իրատ իթտի :

— Տիւն ազլամ պուրաեա կէլմիշ օլտն մատմուազէլ Ամանտա , աճապա նիշին կէլմէտի : Նիշին պու սապաճ պու-րաեա գօշմատը : — Ալֆօրվիլտէ վուգու պուլան ճինսեթին , վէ Բօլ Հարմանըն թահրիքիլէ Օվիտ Սօլիվօ թարաֆընտան տահա եաղըն վագըթլարտա իճրա իտիլմիշ օլտն ֆէնալըգ-լարըն հագըգէթի մէյտանա չըգմագ իւզըն օլտուղունու աղըպէթ իւլ էմի հիսս իյլէտիկիւմ պիւր սըրատա , աճապա հէր իւմիտ մաճվ մը օլուեօր : — Բաուլ Տիւշմէն թէշէպպիւ-սիւնտէ մուվաֆֆագ օլմատը մը : — Օվիտ ալչապը , անը՞ տա մը գաթլ ու թէլէֆ իթտի :

Պու միւլահաղաթ իլէ , ըէսսամ , ֆէվգէլատէ քէսպի մահգունիյեթ իտէրէք , իշ տայիրէսինտէ պուլունան սէ-տիրլէրտէն պիրլինին իւղէրինէ օթուրուվէրտի , վէ տէրին պիւր թէֆէքքիւր տէրեասընա տալմըշ օլտուղու էսնատէ , գաբու աչըլտը , վէ օտա խըղմէթճիսի իշէրի կիրտիկինտէն , Էթիէն Գասթէլ , Ամանտանըն եախօտ Բաուլուն կէլմիշ օլ-տուղունուն խապէրի խըղմէթքեարը թարաֆընտան խապէր վէրիլէճէկինի իւմիտ իտէրէք ,

— Նէ՞ իսթէեօրսունուգ , տէյի սիւալ իթտի :

Հաքին , ըէսսամ պու իւմիտինտէ եանըլտը , չիւնքի ,

կէլէնէր , համմալլար օլտուղունտան , խըզմէթքեար ,

— Էֆէնտիմ , բէսմի կէօթիւրմէք իչին համմալլար կէլտիւէր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Էքիէն . — Իչէրի կիրսինէր :

Պու համմալլար իչէրի կիրտիքլէրինտէ , էթիէն՝ սանտըղը պունլարա կէօսթէրիպ ,

— Պու սանտըղը զաեէթ տիգգաթլըճա մահէլլինէ նազլ իթմէք լազըմ տըր , տէտի :

Համմալլարտան պիրի . — Օրասը մալիւմ , միւսիւ Գասթէլ : Սիզ տէ պիլիրսինիզ քի , հէր վազըթ սիզին նագլիտաթընըզ պէն իճրա իտէրիմ , վէ շիքեատէթէ ապլա մահէլլ վիրտիրմէմ :

Էքիէն . — Էօյլէ իսէ , հայտէ պագալըմ :

Համմալ . — Արգատաշ , սանտըղըն պիր ուճունտան սէն թուլթ , տիկէր ուճունտան տա պէն թուլթաեւրմ : — Սըրըզաթագանա գատար շունու կէլին կիպի կէօթիւրէլիմ :

Պէօյլէճէ հէր պիր համմալ , սանտըղըն պիրէր ուճունտան թուլթտուլար :

Իշպու սանտըզ , բէք պիւեիւք տէյիլ իտի իսէ տէ , ադըր իտի :

Համմալլարտան պիրի . — Թուլթտուլն մու :

Արգատաշ . — Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . սէն գալտըր քի , պէն տէ պու թարաֆտան գալտըրաեւրմ :

Ես՝ չօլբաղլըզլա վէ եախօտ եանլըշ պիր հարէքէթլէ , պիրինճի համմալ , տիկէրինին պիր ճահտ իճրա իթտիկի սըրատա , սանտըղը էլինտէն տիւչիւրտիւկիւնտէն , սանտըզ , շամաթա իլէ տէօշէմէեէ տէվրիտի , վէ պու սըրատա մուգալատան մաամուլ աթ տախի ալթընտա էզլիտի :

Բէսսամ , օարա , եազըխանէսի գարըսընտա օթուրմուշ օլուպ , Ժօրթա պիր մէքթուպ եազմագտա իքէն , վագըայի մէզքիւրէ իւզէրինէ , տէրհալ աեաղա գալդըպ ,

— Չօլբաղլա՛ր , պիր ազ թէտպիրլի տավրանամա՞ղ մը իտինիզ , տէտի եիւքսէք սէտա իլէ :

Համմալ . — (Գուլաղընը գաշըեարագ .) Նէ՞ ետրաեւրմ ,

միւսիւ Գասթէլ, էլիմտէն գայտը... ֆագաթ տէրունին տէքի թասվիրէ հիւ պիր շէյ օլմամըշ տըր : Եալընըզ, զանն իտէրիմ քի, ալթընտա պուլունան քիւչիւք աթ էզիլտի, հալ պու քի, համտ օլտուն, օ տա զիեատէ պահատար պիր շէյ տէյիլ իտի :

Էքիեհն . - (Թէքրարէն .) Չօրազլա՛ր, չօրազլա՛ր, էկէրչի քիֆանէթ իտէճէք տէրէճէտէ գուվվէթլի տէյիլ իսէնիզ, խըզմէթքեարըմ սիզէ եարտըմ իտէպիրիը :

Համմալ . - Խա՛յր, խա՛յր... շիմտի գուվվէթիմիզի կէօրիւպ անլարսընըզ :

Պատէհու իքի համմալլար, սանտըզըն պիրէր ուճուն տան թութուպ, թէքրար գալտըրտըլար, վէ եէնի պիր գազա վուգու պուլմագսըզըն, իշ տայիրէսինտէն տիշարը չըգարտըլար :

Ֆիլվազը, մուգավատան մամուլ օլան աթ քեամիլէն էզիլմիշ օլուպ, պունուն աչըգ օլան դարնընտան պազը քէթէն գըրընթըսը, էզիլմիշ քեաղըտ վէ բաչավրա բարչալարը տէօքիւլմիւշ իտի :

Էքիեհն . - (Պու շէյլէրի անաղըյլա եիթէրէք .) Ժօրժ՝ պու պէրկիւզարը ֆէվգէլատէ սէվտիկի հալտէ, շիմտի նէ՝ տիեէճէք տիր... Հասըլը, պու պիր ֆէլաքէթ, հէմտէ հագըգի պիր ֆէլաքէթ տիր :

Մէզքիւր աթ, եէրին տէօշէմէսի իւզէրինտէ էզիլէրէք, պունուն դարնընտան տէօքիւլմիւշ օլան քիաղըտլարը հէր նէ դատար էթիէն կէօրմիւշ իտի իսէ տէ, Ժօրժ իչին եազմագտա օլտուղու մէքթուպու պիթիւրմէք իսթէտիկի ճիհէթլէ, էվվէլ էմիրտէ օ քեաղըտլարա տիգգաթ իթմէտի :

Մէրգումուն իգմալ իթտիկի մէքթուպուն միւնտէրի՝ ճաթը պէր վէճհի աթի իտի :

« Սէվկիւլիւ էվլատըմ ,

« Պու կիւն սէն եիկիրմի պէշ եաչընա պասթը գատէմ իթտին : Ֆիլիէն տախի կէօրտիւկիւն վէճհ իւզրէ, պէն, պու խուսուսու խա-

Թըրլահարագ , վատ իթտիկիւմ թասվիրի կէօնտէրիեօրում : — Պունտան գաթինազար , սանա դանէթ մուհիմս թէպլիլաթըմ վար տըր :

« Սասթ տօգուզտա նէղտինէ կէլէճէեիմ :

« Ումարում քի պէնի պէքլէրսին :

« Վասիի սապըզըն վե տայիմի տօսթուն ,

« Էթիէն ԳԱՍԹԷԼ »

Համմալար , թէքրար իչէրի կիրիպ , պունլարտան պիրի ,
— Միւսիւ Գասթէլ , սանտըղըն սուրէթի նագլինի թէր-
թիպ իթտիք : — Նէրէեէ կէօթիւրիւլէճէք տիր :

Զքիեմ . — Պօնաբարթ սօգաղընա շու ատրէսէ : — Իշպու
մէթթուպու տա , խանէսինէ կիտէճէք օլտուզունուզ Մ. Ժօրթ
ճարիէեէ թէսլիմ իտին :

Համմալ . — Բէք էյի , միւսիւ Գասթէլ :

Զքիեմ . — Սօնրա պուրահա կէլիպ , իւճրէթինիդի խըզ-
մէթքեարըմտան ալըն :

Համմալ . — Բէք էյի , միւսիւ Գասթէլ :

Պու սուրէթլէ , իքի համմալար օրատան կիթտիքլէրին-
տէ , էթիէն , տէօնէրքէն , աթըն գարնընտան տէօքիւլմիւշ
օլան քեաղըտլարը վէ բաշավրալարը եէնիտէն կէօրտիւ , վէ
քեաֆֆէսինի թօբլահարագ ,

— Պէլքի գատիմ թրուա շէհրինին մէշհուր աթը , պու
գատար պէսլի պուլունմամըշ տըր . . . աճապա իչինէ տօլ-
տուրուլան շէյլէր նէ տիր , տէտի :

Բէսսամ , պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն , մէզքիւր մատտէ-
լէրի թէտգիդ իթմէքտէ իտի : Մէրգում , իֆատաթընա շու
եօլտա տէվամ իթտի .

— Պու շէյլէրի , աթըն ֆապրիգաթօրու տօլտուրմամըշ
տըր . . . Շու օեուլնճաղըն գարնընը պու սուրէթլէ տօլտուր-
մուշ օլան մութլագ Ժօրթ օլմուշ տուր :

Նահէհան , էթիէն Գասթէլին էլինէ պիր քեաղըտ կէշ-
մէքլէ , մէրգումուն կէօղլէրի ֆէվգէլատէ աչըլտը , վէ նագարը
տիգգաթընը պու քեաղըտտան աեըրամատըղը կիպի , լէհճէսի
տախի զիեատէսլիլէ սօլտու , չիւնքի , չիւրհէսիլը ըասթ կէլէ-

ճէկինի ասլա մէմուլ իթմէտիկի պիր իսմէ լասթ կէլմէքլէ ,
ֆիքրի , պիւսպիւթիւն պունա հասը օլունտու , վէ բէբէլէ-
ետէրէք ,

— Ժադ Կարօ . . . . Ժադ Կարօ թարաֆընտան ժան Ծօր-
թիէետէ եազըլմըշ պիր մէքթուպ հա՛ , տէտի , վէ էլլէրէյլէ
տօտագլարը տիթրէետէրէք , — Սիւպհա՛ն Ալլահ , սիւպհա՛ն
Ալլահ , էկէրչի էօյլէ պիր շէյ իսէ . . . էկէրչի էօյլէ պիր շէյ
իսէ . . . տէյի իլավէ իթտի :

Պատէհու , ըեսսամը մէրգուժ , հէման եիւքսէք , վէ
հէետէճանընտան նաշի անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ , մէզքիւր
քեազըտաա շու ճիւմլէլէրի օգուտու .

«Ղաետէթլէ սէվկիւլիւմ , ազիզէմ ժան ,

«Տիւնքի կիւն , եազըն վազըթտա , հէմ սիզին վէ հէմ էվլատլա-
րընդըն նայիլի սէրվէթ ու սաատէթ օլաճաղընդը անլաթընօրտում :
Իմտի , պու շէյլէրի սիզէ , սուրէթի գաթիետէ վատ իտէրիմ :

«Եարըն պէն գէնկին օլաճաղըմ , եախօս , հիշ տէյիլ իսէ , պիւ-
ետէք պիր սէրվէթէ մալիք օլմաեա ոլաշլամագլըզ վասըթալարը եէ-
տիմտէ պուլուռնաճագ տըր , էվվէթ , էօյլէ ոլիր իճատ սահիպի օլաճա-
ղըմ քի , պանա հիսաուսըզ քեարլար իթա իտէճէք տիր , վէ օ իճատը
իշլէթէպիլմէք իւզրէ , եէտիմտէ , իքի եիւզ պլին ֆրանգ գատար ազ-
շէմ պուլուռնաճագ տըր :

«Ժան , աոլա էսասըզ մահճուպիյէթ լաղըմ տէյիլ տիր : — Իլէ-
րուտէ պէնիմ օլաճագ օլան էվլատլարընդը տիւշիւնիւն : Պու միւ-
լահաղա , սիզէ ճէսարէթ վիրմէկէ քեաֆի տիր :

«Պու ազշամ , սաաթ օն պիրտէ , քիւշիւք Ժօրթ իլէ պէրապէր ,
Շարանթօն քէօբիւսիւնտէ սիզէ պէքլէետէճէյիմ , վէ սիզի էմնիյետէթլի
պիր մահէլլէ կէօթիւրիւպ , օրատան տախի , եարըն պիրլիքտէ պիր
էճնէպի մէմլէքէթիւնէ կիտէրէք , գէնկին վէ մէսուու օլաճաղըզ :

«Իմտի , սահիպի թարաֆընտան թարա օլունտուղունուղ խանէի
պիլա էսէֆ թէրքլէ , սիզի սէվն , վէ էզհէր ճիհէթ սիզի մէմնուշ
զըլաճագ օլան ատէմին նէզտիւնէ կէլին :

«Ժան , էկէր կէլմէզ իտէնիզ , պիլմէմ քի մէյեուսիյետէթ պէնի նէ՛
տէրէճէլէրէ գատար սէվզ իյլէետէճէք տիր :

«Պապաթ , էլպէթթէ կէլմէմէզլիք իթմէզսինիզ :

«7 Սեպտեմբեր 1861

«ԺԱԳ ԿԱՐՕ»

Էթիէն . - (Մէզքիւր քեաղըտըն միւնտէրիճաթընը օգուտուդտան սօնրա .) Նէ՛ թէսատիւֆ . . . Ժան ֆօրթիէնին՝ մահվ օլմուշ վէ եանմըշ օլտուղունու զանն իթտիկի մէքթուպ տուր . . . Օ պիչարէ դատընճըղաղըն , քէնտի պիսուշ լուղունտան տօլաեը տայիմա պահսընը իթտիկի , վէ հէր վազըթ շահատէթ մագամընտա մէյտանա գօյտուղու իսպաթ պու տուր . . . Պու իսպաթ իսէ , քէնտիէնին թա եագընընտա պուլունմագտա իմիշ :

« Զէվալլը դատընճըղա՛ղ . . . զալիմ ֆէլէք՝ իւզէրինէ չէօմէլիպ , քէնտիսինի էզմէքտէ պուլունմուշ տուր :

« Պու մէքթուպուն մանէասը , նագապիլի ինքեար սուրէթտէ տիր :

« Ժագ Կարօ , իքի եիւզ պին ֆրանգա եագըն պիր մէպլաղտան պահս իտիեօր . Ժիւլ Լապրուտան սիրգաթ օլունան մէպլաղ իսէ , եիւզ տգգսան պին ֆրանգ տըր :

« Ժագ Կարօ , մէքթուպունտա , պիր եէնի իճատտան , վէ պու իճատըն քեարը հիսապսըղ տէրէճէտէ օլաճաղընտան տախի պահս իտիեօր : - Օ եէնի իճատ , Լիւսիէնին բէտէրի թարաֆընտան քէշֆ իտիլմիշ տիր :

« Ո՛հ , օլ ատալէթ վէ խայրխահլըդ Ալլահը տըրքի : շու էանատէ պու մէքթուպու պուլմագլըղմա միւսաատէ իյլէմիշ տիր : - Պինաէն ալէյհ , ԺօրԺ , Ժան ֆօրթիէնին օղլու օլտուղունու խապէր ալտըղընտա , վալլտէսինին նամուս վէ իթիպարընը իեատէ վէ իպգա իտէպիլէճէկինի տէ խապէր ալաճագ , վէ պունտան պէօյլէ , Լիւսիէնէ քէնտի իսմինի , սէվտիկի կէնճ վէ քէնտիսինէ լաեըդ օլան գըղա թախսիս իթմէսի խուսուսընտա , հիշ պիր շէյ մանի զմսեաճագ տըր :

Էթիէն , պիր արա սէօղիւնիւ քէսիպ , պիր գաշ սանիյյէ սօնրա , շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Էվվէթ . . . ֆագաթ , էկէրչի Ժագ Կարօնուն վիճուտի աալա եագ իսէ . . . էկէրչի Բօլ Հարման՝ զանն իթտիկիմ շախս տէյիլ իսէ . . . էկէրչի Օվիտ Սօլիվօ՝ Տիւշմէնի գաթլու թէլէֆ իյլէմիշ իսէ . . . Խա՛յր . . . Խա՛յր . . . պէօյլէ պիր

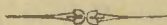

չէյ օլմուշ օլմամալը տըր... Ճէնապը Հագդ, պէօլէ պիր շէյէ միւսաատէ իթմէզ: - Ժան Փօրթիէ պիսուշ վէ պիկիւնահ տըր... իսպաթը տա շու Ժագ Կարօնուն մէքթուպուն տա տըր: - Ա՛հ, էկէրչի Բօլ Հարմանըն էլ եազըսընտան եալընըզ իւշ սաթըրընա մալիք օլտամ... Օ հալտէ իճրա իտիլէճէք մուամէլէյի թաթպիգիսէնին գաթի օլաճաղը տէրքեար տըր:

Պու էսնատէ, էվվէլա տայիրէ գաբուսու, սօնրա տախի իշ տայիրէսի գաբուսու չալընմաղլէ, էթիէն,

— Կի՛րինիզ, տէտի:

Գաբու աշըլըպ, Բաուլ Տիւշմէն, ումուզունու տիվարա տաեաթարագ, էշիկին իւզէրինտէ զահիր օլտու:

61

Էթիէն. - (Տէլիգանլընըն իսթիգալինէ շիթապան օլարագ, վէ մէրգումու րէսիմճիլիք տայիրէսինէ կիրտիւմէք իւզրէ, էլինտէն թութարագ.) Հէլէ շիւքիւր քի կէտինիզ:

Բաուլ, իգթիտարընըն խարիճինտէ սիւրաթլէ եիւրիւմէկէ մէճպուր օլտուզու ճիհէթլէ, հիսս իյլէտիկի աճը վէ քէտէրլէ րէֆը սէտա իթտիկինտէն, էթիէն, թէաճճիւպ վէ իղթիրապլէ,

— Նէյինիզ վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

Քաուլ. - Եարալանմըշըմ տըր:

Էթիէն. - Եարալանմըշմըսընըզ, Նէ՞րէտէ, վէ նա՞սըլ:

Քաուլ. - Աեաղըմըն թօբուկ քէմիկի էզիլմիշ տիր:

Էթիէն. - Տիմէք տիր քի, թէհիլքէլի պիր շէյ տէյիլ տիր... է՛յ, պաշգա Նէ՞ իսպէր վար տըր:

Քառույ . - Խապերըէր խաւըքըլը տըր :

Էթիէն . - Օվիտ Սօլիօ նէ՞ օլտու :

Քառույ . - Թուլթուլտու :

Էթիէն . - Թուլթուլտու մու . . . Միւմքի՛ն մի տիր :

Քառույ . - Էվվէթ , Ամանտանըն մէհարէթի սաւէսինտէ
թուլթուլմուշ տուր . . . Պիր աղտան պու խուսուսու սիզէ պէր
թափսիլ հիքեաւէ իտէճէերմ . . . Էվվէլ էմիրտէ , է՛ն էլվէմ
մատտէտէն պահս իտէլիմ . լաքին , միւսաատէ իտին քի ,
օթուրաւըմ , զիրա , աւագտա տուրամաւօրում :

Բէսսամ , մէրգումա պիր գօլթուգլու իսկէմէ թաղ-
տիմ իթտիկինտէն , Բաուլ , պու իսկէմէեթ օթուրունճա ,
ֆէրրահլըգլա նէֆէս ալտը , վէ պատէհու , րէսսամ ,

- Մէօյլէերինիզ , չաբուգ սէօյլէերինիզ . . . Բօլ Հարման
հագգընտա պիր շէյ պիլմիսինիզ , տէտի :

Քառույ . - Բօլ Հարման վէֆաթ իթմիշ տիր :

Էթիէն . - (Հայրէթլէ .) Մարինին բէտէրլի մի վէֆաթ
իթմիշ տիր :

Քառույ . - Մարինին բէտէրինտէն պահս իթմէեօրում , իլ-
լա , օ ալչագ հէրիֆ քիմին իսմինի թաշքեօր իսէ , անտէն
պահս իտիեօրում : - Ասըլ Բօլ Հարման , պունտան երկիրմի
պէշ սէնէ մուգատտէմ , ժընէվտէ , պիր խասթախանէտէ
թէրքի հաւաթ իթմիշ օլուպ , պու կիւնքի կիւն հէր քէսին
հիւրմէթ վէ լաղպէթինէ մաղհար օլակէլէն Դուրպվուա
ֆապրիգաթօրու , քէնտի շախսընը կիզլէմէք իւզրէ , անըն
իսմինի թաշըմագտա տըր :

Էթիէն . - (Հէեճէճանընտան նաչի տիթլէեհէրէք .) Պու
խուսուստա իսպաթընըզ վա՛ր մը տըր :

Քառույ . - Էվվէթ : Է՛ն իյի , վէ ինքեարը նագապիլ իսպա-
թա մալիքիմ . . . պա՛գըն :

Տիւշմէն , պու սէօլլէրի սէօյլէեհէրէք , վաղթիլլէ Օվիտ
Սօլիօնուհն հիմմէթիլլէ , ժընէվ խասթախանէսի գուեուտա-
թընտան չըգարըլմըշ օլան ասըլ Բօլ Հարմանըն վէֆաթ
սէնէտինի րէսսամա վիրտի , վէ էթիէն , պու քեաղըտը քէ-
մալը խահիլլէ օգուտուգտան սօնրա ,

— Արթըզ շիւպհէսէ մահէլ գալմամը տըր . . . Տիմէք օլուր քի , հիսսի թապիիմ պէնի եանըլթմամը տըր . . . պէն , հազըդէթի հալի անլաեօրտում , տէտի :

Պատէհու Բաուլ , Օվիտին եազըլխանէսինտէ պուլմուշ օլտուղու իքի բաքէթ քեաղըտը ճէպինտէն չըգարըպ ,

— Պու քեաղըտլարը թէտդիգէ վագթըմ օլմատը . պէլքի պունլարըն տա էհէմմիեթի վար տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Քըիեհն . - (Եիւզիւնտէ մէսէրրէթ ալէամէթի միւշահէտէ օլունարագ .) Պու քեաղըտլարըն նէ էհէմմիեթի օլաճագ . . . Պէն , պանա լաղըմ օլանը պուլտում , գուսուրունա իհթիեաճըմ եօգ տուր . . , Ահ , Ժագ Կարօ , ազըպէթ իւլ էմր , եագանը բէնչէմէ կէչիրտիմ :

Տէրհալ , պիր չան չալմաըյլա , օտա խըզմէթքեարը իչէրի կիրտի :

Քըիեհն . - (Բաուլա .) Շիւպհէսիղ , աչաղըտա պիր արապանըզ վար տըր :

Քաուլ . - Էվլէթ :

Մուախխարէն բէսսամ , խըզմէթքեարընա խիթապ իտէրէք ,

— Չաբուղ , Մ . Տիւշմէնին արապասընա օթուրուն , վէ Գուրպվուատա , Բօլ Հարմանըն ֆապրիգասընա կիտին , վէ պէնիմ թարաֆըմտան Մ . Լիւսիէն Լապրուեու պուլուպ , հէր նէ իչի տախի վար իսէ , պրագըպ , պուրաեա կէլմէսինի իխթար իտին : - Էկէրչի սէպէպինի սօրար իսէ , քէնտիսինէ պիլտիլիւճէք զաեթ մուհիմմ մատտէլէր օլտուղունու սէօյլէեին , տէտի :

Խըզմէթքեար , - Բէք իյի , էֆէնտիմ , - տէեիպ , օրատան տիշարը չըգտը , վէ էթիէն , Բաուլուն էլինի թուլթուպ , շու վէճհ իլէ իֆատէեէ տէվամ իթտի .

— Ազիզիմ Բաուլ , պիր ճիննէթ հալինիզտէ իճրա իթմիշ օլտուղունուղ խէթաեը , պիր հիւսնի հարէքէթինիզլէ միւքէմմէլէն թասհիհ իթտինիզ : - Շիմտի պէնիմ , իճրա իտէճէք բէք մուհիմմ իչէրիմ վար տըր , օլ խուսուստա սիղ տէ շահիտ օլաճագսընըզ :

Բաուլ, ու էսնատէ մէսէրրէթինտէն նաչի կէօզ եաշլա-
րը տէօքմէքտէ իտի :

Թքիէն . - Փագաթ , լազըմ ուն խոսոսուտ տա ունութ-
մամալըերդ : Իմտի , կիտէլիմ , պիր ազ գահվալթը իտէլիմ ,
զիրա Լիւսիէն Լապրու կէլտիկինտէ , տիշարը չըգմագլըղը-
մըղ իճապ իտէճէք տիր : - Սիղ պիր տագըղաճըզ պուրա-
տա աուրուն , պէն իգթիզա իտէն թալիմաթը կիտիպ աշճը
գարըեա իթա իտէրիմ : - Գահվալթը իթտիկիմիզ սըրատա ,
հէր պիլտիկինիզի պանա հիքեաեէ իտէրաինիզ :

Էթիէն , միւսաֆիրինտէն այրըլըպ , օն տագըղա սօնրա ,
էսվապընը կիեինմիշ ուարագ , վէ տիշարը չըգմաեա հազըր
պուլընարագ , ավտէթ իթտի :

Այնի վագըլթտա , աշճը գարը , գահվալթընըն հազըր
օլտուղունու խապէր վիրտի :

Բաուլ , ըէսսամըն գօլթուղունա տաեանըպ , իքիսի պիր-
լիքտէ թաամ օտասընա կիթտիլէր , վէ սուֆրատա օթուր-
տուլար :

Թքիէն . - Շիմտի , արթըզ կէօրիւշէպիլիլիզ : Էհէմի-
եէթ վէ մէրագլէ սիզի տինլէեէճէեիմ :

Տիւշմէն , պիր կիճէ էվլէլ վուգու պուլմուշ ուն հա-
տիաէլէրի , վէ Գլիշի ճատտէսինտէքի խանէեէ կիրտիկինի ,
թէֆէրուաթըլա հիքեաեէ իթտի :

Թքիէն . - (Իշպու հիքեաեէեի տինլէտիքտէն սօնրա .)
Տիմէք օլուր քի , Օվիտ տէրտէսթ իտիլմիշ , վէ հիւքիւմէթ
մէմուրլարը մուվաճճէհէսինտէ շէրիքինին իամինի պիլտիրմիշ
օլտուղունտան , շիւպհէսիզ Բօլ Հարմանըն խանէսի թահթը
նէգարէթէ վազ օլունաճագ տըր : - Փագաթ պու խոսու-
տուն էհէմիլիեէթի եօզ տուր : - Մէրգումուն ախը ու կի-
րիֆթինտէն էվլէլ , պէն անըն նէզտինէ կիտէճէեիմ , զիրա ,
շիմտիեէ գատար ամլէնին հիւրմէթ վէ ըիաեէթինէ մազհար
օլմուշ ուն պիր էհլի սէրվէթ հագըլնտա պաղը մէրասի-
մին իճրա իտիլէճէկի տէրքեար տըր : - Ժան Փօրթիէեէ կէ-
լինճէ , Ժագ Կարօ իլէ իշիմի պիթիրտիքտէն սօնրա , իճապը
իճրասընը տիւլիւնիլիլիզ : - Էկէրշի ու վագթա գատար ,

մերգումէ տէրտէսթ իտիլիր իսէ , մուվագգաթէն թախլի-
 քէյի սէպիլինէ մուվաֆֆաֆ օլապիլիրիմ :

ՕԼ էսնատէ , էթիէնին խըզմէթճիսի , Լիւսիէն Լապրու
 իլէ պիրլիքտէ կէլտի :

Աիւսիէն . - Աղիզիմ միւսիւ Գասթէլ , կէօրիւնօրսունուզ
 ա' , ղաքէթ միւթէէսսիր պիր հալտէ գօշուպ կէլտիմ : - Ղա-
 լիպա պանա մուհիմմ խապէրլէր վիրէճէքսինիզ :

Զքիէն . - Էվվէթ , էվլատըմ , սիզէ ղաքէթ էհէմմ խա-
 պէրլէր վիրէճէքիմ :

Աիւսիէն . - Չարո՛ւզ սէօյլէքին :

Զքիէն . - Բէտէրինիզին գաթիլի քիմ օլտուղունու ան-
 լատըմ :

Լիւսիէնին լէհճէսի սօլտու , վէ տօտագլարը թահրիք
 օլունտու իսէտէ , տիհանընաան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարա-
 մատը :

Զքիէն . - Էվվէթ , բէտէրինիզին գաթիլի քիմ օլտուղու-
 նու թահգըզ իթտիմ , վէ պու միւսիւ սաքէսինտէ , (Բա-
 ուԼ Տիւշմէնի կէօսթէրէրէք .) օ ալչաղըն մասքէսի աշաղընա
 ալընտը :

Աիւսիէն . - (Անինտէ քէնտիսինի թօրլաեարագ .) Գա-
 թիլին իամի նէ՞ տիր :

Զքիէն . - Վագթը կէլտիկինտէ անլաեաճագսընը , վագ-
 թը իսէ եագընտա կէլէճէք տիր : Միւսիւ Տիւշմէն , Լիւսի-
 էն իլէ պանա տաեանարագ , պիզիմէ պիրլիքտէ կէլէպիլէ-
 ճէք գատար իգթիտարընը պուլունտուղունու հիսս իտի-
 եօրմուսուղունու :

Բառա . - Էվվէթ , միւսիւ :

Զքիէն . - Էօյլէ իսէ , կէլին :

Աիւսիէն . - Նէրէքէ կիտիւնօրսունուզ :

Զքիէն . - Տօսթուսուղ ժօրթ Տարիրէնին խանէսինէ :

Էթիէն շարգասընը ալտը , վէ իւշիւ պիրլիքտէ արա-
 պաեա բաքիպէն , Պօնաբարթ սօգաղընա կիթտիլէր :

Լիւսի Ծօրթիէ , օ ագչամը , էվվէլա հապր իլէ Լիզօն
գատընա պէքլէտի , լաքին սաաթ ագչամըն ծնունու վուրուպ ,
իթմէքճի խաթուն իսէ , էլան մէյտանա չըգմատըղընտան ,
կէնճ գըզ տիւչարը իղթիրապ ու էնտիչէ օլմաեա պաչլատը :

Ֆիրվազը , միւթատ օլան զէմանտա քէնտի խանէսինէ
ավտէթ իտէն օլ պիչարէ գատընճըղազ , պու գատար կէճ
պիր զէմանտա խանէսինէ ավտէթ իթմէտիկի հալտէ , աճա-
պա քէնտիսինէ նէ՞ վազը օլմուչ իտի :

Լիւսի , պու սըրատա քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ
իտի .

— Լիզօն գատըն , քէնտիսինէ իբրամէն վէրիլէճէք օլան
զիեաֆէթին , ագչամըն սաաթ ալթըսընա գատար իմթի-
տատ իտէճէկինի պէեան իյլէմիշ իտի : Իմտի , բէք չօգտան
պէրու քէնտիսի պուրատա պուլունմալը իտի : — Ղայպուպէ-
թի , մութլագա շայաեը թէէսսիւֆ պիր վազըաեա , պիր
գազաեա , վէ պէլքիտէ պիր ֆէլաքէթէ համլ օլունապիլիր :

Լիւսինն իղթիրապը կիթտիքճէ արթմագտա օլուպ ,
նիհաեէթ սաաթ եարը կիճէ վուրտու , վէ Ժան Ծօրթիէ էլան
մէյտանա չըգմատը :

Լիւսի , մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , հէնուզ միւզ-
տարըպ օլուպ , վէ եօրկունլուգտան թագաթ վէ մէճալը
գալմամըշ իտուկինտէն , եաթաղա կիրտի . ֆագաթ էվվէլ
էմիրտէ կէօղլէրինի գաբաեամատը :

Տայիմա , պաշընը շիլթէսինտէն եօգարը գալտըրըպ ,
էվլին իչինտէ իչիտիլէն է՞ն ճիւզի սէտաեէ գուլագ վիրմէք-
տէ իտի :

Ձանն իտէրսին քի , վազըթ տա շայեանը թէէսսիւֆ
պիր եալաչըզլա միրուր իթմէքտէ օլուպ , նիհաեէթ , սա-
պահըն սաաթ տէօրթ սուլարընտա , եօրկունլուգ՝ հէեճճան
ու էնտիչէեէ զալէպէ իթմէքլէ , Լիւսի , տէրին պիր ույ-
գուեա տալտը :

Մէրգումէ ուեանտըղընտա , սաաթ սէքիզ իտի : Տէր-
հալ էվվէլքի վէսվէսէլէրի ֆիքրինտէ տօղմաղլէ , Լիզ Բէր-
րէն հագզընտա իղհարը տէհչէթ իյլէաի , վէ եաթաղընտան

աշաղբեա ակթաերայ , սիւրաթլէ էսվապընը կիեխնտի , վէ կիտիպ , ժանըն օտասը գաբուսունու չալտը :

Տէրունը օտատա քիմէսնէ պուլունմատըղընտան , ճէ-վապ վիրէն օլմատը :

Կէնճ գըղ , մէղքիւր սիւքիւթտէն տօլաեր տէհչէթ վէ դօրգուսու արթտըղը հալտէ , գաբուճունուն օտասընա էն-տի , վէ գաբուճու գարըեա խիթապէն ,

— Մ'ատամ Տօմինիդ , պու սապահ Լիզօն գատընը կէօրտիւնիւղ միւ , տէյի սիւալ իթտի :

Փաբուճու . — Խա'յր , մամգէլ , հաթթա պու խուսուս' պէնի տախի զիեատէսիլէ թէաճճիւպտէ պրրագըեօր : — Տիւն ագչամ , եարը կիճէեէ գատար քէնտիսինէ պէքլէտիմ : — Պու սապահ իսէ , սաաթ տօգուղա եադըն օլտուղու հալ-տէ , էլան էթմէկիմիդ վիրուտ իթմէտի : Աճապա զէվալլը գատընա պիր հալ մը , եէնի պիր ֆէլաքէթ մի վուգու պուլտու :

Աիւսի . — Ա'հ , պէօյլէ պիր շէյ տիմէեին . . . պէնի տիթ-րէտիւօրսունուղ . . . Ձաթէն պէնիմ ֆիքրիմ , պիր թագըմ շայեանը թէէսսիւֆ միւլահաղաթ վէ թէֆէքիւրաթ իւէ իշլալ օլունմուշ տուր : — Իմտի , Տօֆին սօգաղընտա , Լըպ-րէնին էթմէքճի տիւքքեանընա կիտէճէեիմ , էլպէթթէ օ-րատան մայիւմաթ ալապիլիլիմ :

Փաբուճու . — Փագաթ , մամգէլ , հէնուղ խաաթա օլտու-ղունուղ վէ պու մէրթէպէ զայիֆ պուլունտուղունուղ հալ-տէ , տիչարը չըգմագլըղընըղ , էմրի պասիրէթէ,գարչը տըր :

Աիւսի . — Օ'հ , մատամ Տօմինիդ , տիւնեատա , պէնիմ իչին թէրէտտիւտ , էն զիեատէ ֆէնալըղը մուճիպ տիր : — Իմտի , պէն չիմտի կիտիւօրում : Էկէրչի պէնիմ էսնաի զայ-պուպէթիմտէ , Լիզօն գատըն կէլիւ իսէ , քէնտի հագգընտա խապէր ալմագ իւզրէ Տօֆին սօգաղընա կիթտիկիմի , վէ եադընտա ավտէթ իտէճէկիմի սէօյլէեին :

Փաբուճու . — Բէք իյի , մամգէլ , լաքին , պէն տէ սիգէ իիթար իտէրիմ քի , սըհհէթինիղէ մուզիրը պիր հալ ու մուամէլէտէ պուլունմաեըն : Մ'ատէմ քի , պիղիմ իրատա-

ընմըզ պուլունմամագտա տըր , եէկեանէ սերվէթիմիզ՝ քէն-
տի սըհհէթիմիզ տիր :

Կէնճ գըզ , գաբուճունուն պու սէօզլէրինէ գուլագ վիր-
մէեէրէք , մէրգումէնին օտաարնտան պյըլտը , վէ Պուրպօն
ըլթթըմընտաքի խանէտէն տիշարը չըգարքէն , քէնտի քէն-
տիեէ ,

— Էվվէլ էմիրտէ , էթմէքճիլէրին պուլուշտուգլարը մա-
հէլլ նամ գահվէխանէեէ կիտէճէեիմ , տէտի , վէ Սէն սօ-
գաղընա տօղրու միւթէրահի օլտու , վէ մէզքիւր գահվէխա-
նէնին բիչկեահընա վասըլ օլտուղունտա , տիւքքեանըն գա-
բալը խուսկինի կէօրմէքլէ , իզհարը հայրէթլէ տուրտու :

Օլ էսնատէ , պիր թագըմ լաֆղան գարըլար , գալար-
ընմըն իւզէրինտէ թօբլանմըշ օլուպ , կէօրիւշմէքտէ խիլէր
Պունլարտան պիրի , շէօյլէ տիմէքտէ խտի :

— Հէ՛ , պու պիր պէտպախթլըզ տէյի՛լ մի տիր . . . պիր
թագըմ նամուսլու քիմնէլէրին , օլտուգճա մունթաղամ սու-
րէթտէ իտարէ իտէկէլտիքլէրի պիր գահվէխանէնին , քէն-
տի գապահաթլարը սէպէպիլլէ օլմաեարագ , հիւքիւմէթ
թարաֆընտան գաբաթըլմըշ օլտուղունու կէօրմէքլիք , մու-
ճիպի թէէսսիւֆ պիր հալ տէյի՛լ մի տիր :

Տիկիբ պիր պօշպօղագ գարը . — Էթմէքճի էսնաֆընըն
պու գահվէխանէեէ կիթմէլէրինին եասագ խիլմէսի , էթ-
մէքճի խաթուն սէպէպիլլէ տիր :

62

Լիւսի, Էֆֆէ Խաֆֆէ սէօզլէրինի իշիթտիկինտէ, տէհ-
չէթինտէն նաչի, սայքի պուզ կիպի տօնտու: Պունունլա
պէրապէր, հէեհճանընը միւմքին մէրթէպէ թէսկին իտէրէք,
վէ ճէսարէթինի քէսպէ չալըչարագ, մէղքիւր պօշպօղաղ
գարըլլարըն եանընա եագլաշտը, վէ Լիզօն գատընըն իսմի-
նի վիրմիշ օլան գարըեա խիթապէն,

— Աֆվ իտէրսինիզ, մատամ... իշիթտիկիմ սէօզ սա-
հիհ տիր, տէյիլ մի, եանի էթմէքճիլէրին պուլուշտուգլարը
մահէլլ նամիլլէ մաարուֆ օլան շու գահվէխանէ հիւքիւմէ-
թի աալիեէ թարաֆընտա՛ն մը գաբաթըլմըշտըր, տէյի սի-
վալ իթտի:

Աաֆգան գարը. — Էվվէթ, մամգէլ:

Լիւսի. — Պիր էթմէքճի Խաթուն սէպէպիլլէ՞ մի:

Աաֆգան գարը. — Էվվէթ, մամգէլ:

Լիւսի. — Պու Էթմէքճի Խաթունուն իսմինի պիլիեօր-
մուսունուզ:

Աաֆգան գարը. — Մահէլլէմիլան Լիզօն գատըն տէյի
թէսմիեէ օլունուր:

Լիւսիէնին լէհճէսի սօլուպ, տամաղլարընըն պիւթիւն
գանը տալի եիւրէկինտէ թէրաքիւմ իթմէքլէ, պօղուլմագ
տէրէճէսինէ կէլտի: Պատէհու մէղպուրէ, կիւճ իլէ անլա-
շըլըր պիր սէտա իլէ,

— Փագաթ, նի՛չին... նի՛չին... տէյի սիւալ իթտի:

Աաֆգան գարը. — Նիչի՞ն մի... հազըդի սուրէթտէ սէ-
պէպի մալիւմ տէյիլ տիր... Պու պապտէ բէք չօդ ըվա-
եէթ տէվէրան իտիեօր... հաթթա պիր ճինաեէթտէն տա-
լի պահա օլունուեօր:

Լիւսի. — (Սօլուեարագ.) Պիր ճինաեէթ մի:

Աաֆգան գարը. — Էվվէթ, քէնտիսինին պիր էթմէքճի

ուշադր օլտուղունու պէտան իտէն , ֆագաթ , հագըգէթտէ
էթմէքճի օլմանըպ , Լիզոն գատընը տախի զէհիրլէմէք իս-
թէմիշ պուլունան պիր առէմ , իշպու գահվէխանէտէ ախզ
ու կիրիֆթ գըլընմըշ տըր : - Օնտան սօնրա , քէնտիսինի ,
եանի Լիզոն գատընը տախի թուլթմագ իսթէմիշլէր իսէ տէ ,
մէզպուրէեէ իբրամէն զիեաֆէթ վիրմէքտէ օլան էթմէքճի
ուշագլարը , մէմուրլարըն էթրաֆընը դուշաթարագ , Լիզոն
գատընը գուրթարմըշլար տըր : - Օլ վագըթ , հիւքիւմէթ մէ-
մուրլարընըն ըաբօրթօսու իւզէրինէ , աիւքքեան գաբատըլ-
մըշ , վէ էթմէքճիլէրին պուլուշտուգլարը մահէլլ նամիլլէ
մաարուֆ տիւքքեանը թուլթան նամուսլու քիմնէլէր , պու
սապահ միւսթէնթիգլիք ապիրէսինէ ճէլպ իտիլմիշլէր տիր :
Օ տայիրէ իսէ , տօղրուսու , հիշ պիր կիւնա իթապա շայէս-
թէ պուլունմանեանլար իշին մէմնուն օլունաճագ պիր եէր
տէյիլ տիր :

Աիւսի . - (Մէյեուսիեէթլէ .) Սիւպհան Ալլահ . . .
սիւպհան Ալլահ :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , կէնճ գըզ , օրատան հարէքէթ
իտիպ , աղլաեարագ , վէ նէ՛ եաքաճագընը , վէ նէ՛ տիւ-
շիւնէճէկինի պիլմէեէրէք եիւրիւմէկէ պաշլատը , վէ նալլը-
նըզ գուլաղընա շու սէօզլէր աքս իթմէքտէ իտի . - « Լիշն
հոբըն շէնիլէֆէ Էմիէշ օլան պէր հոբէ աիւ - Էմիէֆ օլանհոշ հոբ : »

Տիմէք օլուր քի , էթմէքճի իսթունուն պաշընա եէնի
պիր ֆէլաքէթ տահա կէլմիշ տիր :

Պունտան գաթինագար , մէրգուլմէեի տախի թուլթմագ
իսթէմիշլէր տիր :

Պունուն սէպէպի նէ՞ օլապիրիր :

Հալ պու քի , մէրգուլմէեէ հիւրմէթէն զիեաֆէթ վի-
րէն էթմէքճի ուշագլարը , հիւքիւմէթ մէմուրլարը արասը-
նա աթըլարագ , քէնտիսինի գուրթարմըշլար իսէ , շիւպհէ-
սիզ , անըն միւսթէհիմ օլտուղունա ինանմատըզլարընտան ,
պու հօլտա պիր հարէքէթտէ պուլունմուշլար տըր :

Հասըլը , պու շէյլէրին մանէասը նէ՞ օլապիրիր , վէ պու
անլաշըլմագ մուամա նէ՞ սուրէթլէ հալլ իտիլէպիրիր իտի :

Լիւսի, պէլքի օլ պապտէ, Լըպրէնին էթմէքճի տիւք-քեանընտան մալիւմաթը գաթիեէ ալապիլէճէկինի մէմուլ իտէրէք, տօղրուճա օրաւա դօշտու, վէ տիւքքեանտա եալընըղ օլարագ պուլտուղու խըզմէթճի գըզա խիթապէն,

— Լիզօն գատընը կէօրիւպ կէօրմէմիշ օլտուղունուղու պանա խապէր վիրէպիլիւրմիսինիղ, տէտի :

Ծըզմէքճի գըզ. (Էլլէրինի գուպպէյի առիւմանա տօղրու գալտըրարագ.) Ա՛հ, մամզէլ, պու խուսոռտա պանա պահա իթմէեկինիղ... Բէնտիսի, տիւնքի կիւն էթմէքճիլէրին պուլլուշտուղլարը մահէլլ նամ տիւքքեանտա տէրտէսթ իտիլմէք իսթէնիլմիշ տիր :

Աիւսի. — Լաքին, նի՞չին :

Ծըզմէքճի գըզ. — Սէպէպինի պէն տէ պիլմէմ: Լաքին, զապըթա թարափընտան զաթէն արանըլմագտա պուլլունմուշ օլտուղու մէրվի տիր :

Աիւսի. — (Շաշքրարագ.) Զապըթա թարափընտան արանըլմագտա՞մը իմիշ... Լիզօն գատըն զապըթա թարափընտան արանըլմագտա՞մը իմիշ :

Ծըզմէքճի գըզ. — Օրթատա կէզէն ըիվաեէթ պու տուր: — Պու սէօզ, մահէլլէտէ հէր քէսին աղղընտան իշիտիլմէքտէ տիր :

Աիւսի. — Լաքին, Լիզօն գատըն նէ՞ եարմըլ իմիշ :

Ծըզմէքճի գըզ. — Օրասընը պէն տէ պիլմէմ, ֆագաթ, քէնտիսինի միւտաֆաա իթմիշ օլան Լիօնէ, պու սապահ միւսթէնթիդլիք տայիրէսինէ կէօթիւրիւլմիւշ տիր. պու վագըանըն վուգու պուլմուշ օլտուղու գահվէխանէ տէ գաթաթըլմըշ տըր :

Լիւսի, հէեէճանընըն զաեէթ չէտիտ օլմասընտան նաշի, կիւճ հալ իլէ աեագտա տուրապիլմէքտէ իտի :

Պունունլա պէրապէր, քէնտիսինի թէսկինէ մուվաֆֆագ օլտու, վէ խըզմէթճի գըզա թէշէքքիւրիւնիւ պէեանտէն սօնրա, տիշարը չըգտը :

Աիւսի. — (Կիտէրքէն.) Հի՛շ... հիշ պիր խապէր ալա-մատըմ... Լիզօն գատընը նէ՞րէտէն իսթէմէլիեիմ... քէն-

տիսինի նէ՛րէտէ արամալըեւմ... Հազարէթէն զապըթա
թարաֆընտան արանըմըչ օյմասը միւմքին տէյիլ տիր...
Քէնտիսի հիչ պիր քիմնէեէ ֆէնալըգ իթմէմիչ տիր... Պու
խըզմէթճի գըզ՝ վուգուի հալի իյիճէ անլաեամամըչ տըր...
իմտի, պու տէհչէթլի էսրար արասընտա ուղրաչան եալը-
նըզ պէն իմ... Հալ պու քի, սէվտիկիմ օ պիչարէ գատը-
նըն սէլամէթի իչին տէ չալըչամամ... Լիւսիէն պէնի թէրք
իթմիչ տիր... Էկէր թէրք իթմիչ օյմասա իտի, պանա պիր
մուալէնէթի օյուր իտի: — Քէնտիսի տէ Լիզօն գատընը սէ-
վէր իտի... պինապէրին, էլպէթլէ շու սըրատա օնա նու-
սիհաթ վիրէճէք, վէ օնու միւտաֆաա իյլէեէճէք իտի...
Ա՛հ, ճէնապը Ալլահ պէնի զիեատէսիյլէ տիւչարը ֆէլաքէթ
գըլտը: Շիմտի պէն քիմտէն նասիհաթ ալապիլիրիմ:

Նակէհան Լիւսիլազըրտըսընը քէսիպ, Լիւսիէնին տօս-
թու օլտուղունու պիլտիկի, վէ Լիզօն գատընըն, ախիրէն,
քէնտիսիյլէ կէօրիւլմէք իւզըէ խանէսինէ կիթտիկի ալօգա-
թը, եանի ժօրթ Տարիէեի խաթըրլատը:

Կէնճ գըզ, պու միւլահազատան սօնրա, օրատան բէք
ուզագ օյմաեան Պօնարարթ սօգաղընա տօղրու հարէքէթ
իտիպ, եիկիրմի տազըզա զարֆընտա, կէնճ ալօգաթըն ի-
գամէթ իթտիկի, վէ նիւմէրօսունու պիլտիկի խանէեէ մու-
վապըլէթլէ, պունուն գաբուսունտան կէչտի, վէ գաբու-
ճուեա խիթապէն,

— Միւսիւ ալօգաթ ժօրթ Տարիէ պուրատա՞մը իգա-
մէթ իտէր, տէյի սիւալ իթտի:

Պաբուճու. — Էվվէթ, մատմուաղէլ տայիրէսի իքինճի
գաթտա տըր:

Աիւսի. — Շիմտի տայիրէսինտէ՞ մի պուլունուեօր:

Պաբուճու. — Ֆիլվագը, տիւչարը չըգաղընը կէօրմէտիմ:
Լիւսի, եօրկունլուղունա վէ զաաֆէթինէ ըաղմէն, սէ-
րիան իքի գաթըն նէրտիվէնլէրինտէն եօգարը չըգաղ:

Ժօրթուն գաբուսու գարչլսընտա, մէզպուրէ, աճիպ
պիր հէեէճան հիսս իտիպ, եիւրէկի վուրմագտան տուր օյ-
մուչ օլտուղու զաննընա զահիպ օլտու:

Պիր գաչ սանկյոյէ սօնրա , Լիւսի , եէնիտէն քէսպի ճէ-
սարէթ իտիպ , գաբուեու չալտը , վէ Մատլէն գաբուեու
աշտըգտան սօնրա ,

— Բի՛մի իսթէեօրսունսւզ , մատմուաղէլ , տէյի սիւալ
իթտի :

Աիւսի . - Միւսիւ ալօգաթ Տարիէեի կէօրմէք իսթէրիմ :

Մատլէն . - Պուրատա տըր :

Աիւսի . - Քէնտիսինի կէօրէպիլի՛րմիեիմ :

Մատլէն . - Զանն իտէրիմ , մատմուաղէլ . . . իչէրի պու-
եուրուն . . . միւսիւ քէնտի խուսգուսի օտասընտա տըր . . .
կիտիպ խապէր վիրէեիմ :

Պատէհու Մատլէն , կէնճ գըզը , էթիէն Գասթէլ թա-
րաֆընտան կէօնտէրիլիպ , էլան սանտըգ իչինտէ օլան թա-
վիրին պուլունտուղու սալօնա կիրտիրտի , վէ քէնտիսի , է-
ֆէնտիսինին օտասընա կիրտի :

Օլ էսնատէ , ժօրժ , իրթէսի կիւն վէքեայէթինի իյֆա
իտէճէք օլտուղու Բօլ Հարմանըն տավասը էվրագընը միւ-
թալաա իթմէքտէ , վէ ֆապրիգաթօր թարաֆընտան քէն-
տիսինէ կէօնտէրիլիպիչ օլան մէքթուպ աչըգ օլարագ , եա-
զըխանէսի իւզէրինտէ պուլունմագտա իտի :

Մատլէն իչէրի կիրտիկինտէ , ժօրժ , պաշընը եօգարը
գալտըրըպ ,

— Նէ՛ վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Մատլէն . - Կէնճ պիր գըզ , սիզին իլէ կէօրիւշմէքիկի
տրզու իտիեօր :

Ժօրժ . - Պուրաեա կէթիրին :

Մատլէն , Լիւսիեի իչէրի կիրտիրիպ , քէնտիսի աիշարը
չըգտը :

Կէնճ ալօգաթ , իւք պագըշտա , մէզպուրէնին տիլպէր
սիմասընըն ալթիւսթիւկիւնիւ կէօրտիւ , վէ քէնտիսինէ պիր
գօլթուգըլ իսկէմլէ թագտիմ իլէ ,

— Օթուրուն , մատմուաղէլ , տէտի , վէ մէրգումէ ,
մէզքիւր իսկէմլէեէ օթուրուպ , հընչգըրարագ ,

— Ա՛հ , միւսիւ . . . պանա նասիհաթ վիրին . . . պէնի

հիմանեէ իտին . . . պէնի գուրթարըն , տէյի պէեան իյլէտի :
 Ժօրթ , իշպու հարէքէթի մէյեուսանէտէն աօլաեը թէ-
 աճճիւպոտէ դալարագ , մուհավէրէեէ նէ՝ սուրէթլէ պաշ-
 լանաճաղը հագգընտա էվվէլ էմիրտէ թէրէտուիւտտէ պու-
 լունտու , վէ լաքին սօուգ դանլըլըընը ազ վագըթտա քէսպ
 իտէրէք ,

— Մա'ամուաղէլ , մատտէ նէ՞ տիր . . . Նէ՞ կիպի քէտէր
 ու էլէմ պիրտէն պիրէ սիզի միւթէէսսիր դըլտը , տէյի սի-
 վալ իթտի :

Աիւսի . — Մի'ւսիւ , եանըմտա , նամուսլու վէ միւհթէրէմ
 պիր գատըն վար իտի քի , վալիտէմ մագամընտա քէնտիսի-
 նի սէվմէքտէ իտիմ . . . Պէն խասթալանտըմ , վէ աղըր սու-
 րէթտէ խասթալանտըմ , օ պէնի , պիր վալիտէնին քէնտի
 գըզընը գաեըրտըղը կիպի գաեըրտը , վէ տահա պիր գաշ
 կիւն էվվէլ թէլէֆ օլմագ րատտէսինէ կէլտի : — Տիւնքի կիւն ,
 օ գատընա , միւճիզէ թարզընտա գուրթուլմուշ օլմասը միւ-
 նասիպէթիլլէ , էսնաֆընտան պուլունան արգատաշլարը թա-
 րաֆընտան պիր զիեաֆէթ վէրիլէճէկի մուգարրէր օլտու-
 ղունտան , քէնտիսի օ զիեաֆէթ մահէլլինէ կիթտի , վէ օ
 ադշամը ավտէթ իտէճէք իքէն , կէրէք օ ադշամը վէ կէրէք
 օ կիճէսի մէյտանա չըգմատը :

« Թապիաթիլլէ զիեատէճէ միւզտարըպ օլուպ , վէ պիր
 ֆէլաքէթ վուգուի հագգընտա վէսվէսէեէ կիրիֆթար օլա-
 րուգ , պու սուպահ , զիեաֆէթ մահէլլինէ կիթտիմ :

« Զիեաֆէթ մահէլլի օլան գահվէխանէ , աուրիեէ նէ-
 զարէթինին էմրի մուճիպինճէ դաբաթըլմիշ իտի : Մէզքիւր
 էմր իսէ , արամագտա օլտուղում գատըն սէպէպիլլէ վէ-
 րիլմիշ օլտուղունու , վէ օ գատընըն , տիւնքի կիւն , զէհիր-
 լէնմէք իսթէնիլտիկի հալտէ , մուվաֆֆագ օլունմատըղընը ,
 վէ սէպէպինի պիլմէտիկիմ պիր ախզ ու կիրիֆթէ , արգա-
 տաշլարը օլան էթմէքճիլէր թարաֆընտան մանի օլունարագ ,
 մէրգուլմէնին ֆիրար իթմիշ իտուկինի պիթթէսատիւֆ խա-
 պէր ալտըմ :

« Իշթէ , օ տագըգատան պէրի , մէզպուրէ գատընճը-

ղազ, չալըշտըղը տիւքքեանա ավտէթ իթմէմիշ օլտուղունտան, քէնտիսինի պուլմագ իւղրէ, քիմէ միւրաճաաթ իտէճէկիմի պիլմէմ:

« Իմտի, միւսիւ, պու ալէմտէ պիւսպիւթիւն եալընըղ գալտըղըմը կէօրէրէք, եարտըմընըղը վէ նասիհաթլարընըղը թէմէննիեէ կէլտիմ: – Պինապէրին, միւսիւ, պանա մուա վէնէթ իտին, պանա ըհհպէր օլուն, չիւնքի էօյէ հիսս վէ տէրք իտիեօրում քի, սիղին եարտըմընըղ օլմաղ իսէ, Լիզօն գատըն պէնիմ իչին միւէպպէտէն զայպ օլմուշ օլաճագ տըր:

Փօրթ. – (Մէզքիւր սօն քէլիմէլէրի իշիտիպ եէրինտէն սըչրաեարագ.) Լիզօն գատըն տէտիկինիղ Լիզ Բէրրէ՞ն մի տիր... Պուլմուշ օլտուղու պազը էվրագըմը պանա կէթիրմէք իւղրէ, չէնտ կիւն աղտէմ պուրաեա կէլմիշ օլան վէ պէնտէն ըէյ իսթէմիշ պուլունան գատըն՞ մը տըր... Սահիհէն, պու գատըն՝ Լիզ Բէրրէ՞ն մի տիր:

Աիւսի. – Էվվէթ, միւսիւ:

Փօրթ. – Մատմուաղէլ, սիղին իսմինիղ Լիւսի տիր, տէյիլ մի:

Աիւսի. – Էվվէթ, միւսիւ:

Պիրտէն պիրէ Ժօրթ, քէնտի գարչըսընտա, Բօլ Հարման թարաֆընտան Էթմէքճի խաթունա իսիթապէն վուգու պուլան թէհտիտլէրի խաթըրլաեարագ, պիր տէրէճէ ըէֆը սէտա իյլէտի:

Աիւսի. – (Զայագըլ պիր հալ իլէ.) Նէ՞ օլտունուղ, միւսիւ: Պիր ֆէնալըղ վուգու պուլմուշ աուր կիպի պիր վէսվէսէեէ տիւչար օլմուշ կէօրիւնիւեօրսունուղ: Սահիհէն վէսվէսէ իտէճէք պիր շէյ մի վար սըր:

Փօրթ. – (Կէնճ գրղըն էլլէրինի թէվէճճիւհքեարանէ սըգարագ.) Խալլ, մատմուաղէլ, խալլ... Պիր աղ թէսկին օլուն տա կէօրիւշէլիմ... Տիմէք տիր քի, սիղ պէնտէն նասիհաթ վէ եարտըմ իսթէմէք իչին կէլմիշսինիղ տիր:

Աիւսի. – Էվվէթ, միւսիւ... Պու նասիհաթը վէ եարտըմը պէնտէնիղէ իյֆաեէ միւսարաաթ իտէրսինիղ, տէյիլ մի:

Փօրժ . - Շիւպհէսիզ . . . վազիֆէմ վէ արզում պուն-
տան իպարէթ տիր . . . Լաքին , էվվէլ էմիրտէ սիզէ պազը
շէյլէր սիւալ իթմէք իսթէրիմ :

Աիւսի . - Սէօյլէերին , միւսիւ :

Փօրժ . - Լիզօն դատըն տէտիկինիզ պիչարէնին զէհիր-
լէնմէք իսթէնիլմիշ օլտուղունու պէեան իտիեօրտունուզ ,
էօյլէ տէյիլ մի :

Աիւսի . Էվվէթ , միւսիւ :

Փօրժ . - Պու թէշէպպիւսին ֆաիլի քիմ տիր :

Աիւսի . - Պիր էրքէք տիր :

Փօրժ . - Շիմտի պու ատէմ նէ՞ օլմուշ տուր :

Աիւսի . - Ղալիպա տէրտէսթ իտիլմիշ տիր , վէ օնտան
սօնրա , - էկէրչի պանա իտիլէն հիքեաեէ սահիհ իսէ , - Լի-
զօն դատընը տաիլ տէրտէսթ իթմէք իսթէմիշլէր իսէ տէ ,
քէնտիսինէ զիեաֆէթ վիրէնլէր քէնտիսինի հիմաեէ իթմիշ-
լէր տիր :

Փօրժ . - Պու ախզ ու կիրքիթին սէպէպի , եախօտ պէ-
հանէսի նէ՞ իմիշ :

Աիւսի . - Պիլմէմ . . . օ պիչարէ դատընըն զապլթա թա-
րաֆընտան արանըմագտա պուլունմուշ օլտուղու ըիվաեէթ
իտիլիեօր :

Փօրժ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Բօլ Հարման օ զէվալլըեր
դամմազլամըշ օլմալը տըր , վէ պիչարէ իսէ , պիր դաբան-
ճա տէրունինտէ դալըպ , ֆիրար իսէեթիմ տէրքէն , եագա-
եր էլէ վիրմիշ պուլունմալը տըր :

63

Աիւսի . - (Էլլէրինի գափուշտուրարագ .) Բէճա իտէրիմ,
միւսիւ , պու խուսուստա պիր չարէ տիւշիւնիւն :

Փօրժ . - Մա'տմուաղէլ , սիղէ պիր դաշ շէյ տահա սօ-
րաճաղըմ :

Աիւսի . - ՍօրուՆ , ճէվապ իթասընա հազըրըմ :

Փօրժ . - Լէլն Գալն թէսմիեէ իթտիկինիդ գատըն , քէն-
տիսինին քիմ օլտուղունու սիղէ սէօյլէմէտի մի :

Լիւսի , թէաճճիւպանէ պիր հալ իլէ կէնճ ափօգաթա
պագարագ ,

— Միւսիւ , նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիդի անլամաեօրում ,
տէյի պէեան իյլէտի :

Փօրժ . - Օ գատըն , քէնտինին ասըլ իսմինի սիղէ պիւ-
տիրմէմիշ մի տիր :

Աիւսի . - Էվվէթ , պիլտիրմիշ տիր :

Փօրժ . - Ասըլ իսմի նէ՞ տիր :

Աիւսի . - Լիզ Բէրրէն տիր :

Փօրժ . - Տիկէր պիր իսմի տահա վար տըր :

Աիւսի . - Տիկէր պիր իսմի տահա՞ մը վար տըր :

Փօրժ . - Էվվէթ , մատմուաղէլ . . . Իմտի , սիղ , գապ-
թիեէ նէգարէթի թարաֆընտա իճրաի թէհարրիեաթ իթ-
մէլիսինիդ . . . Եալընըղ օ ճիհէթտէ , գատիմ տօսթունուղու
պուլունմագ իւմիտինտէ օլապիլիրսինիդ :

Աիւսի . - Միւսիւ , պէնի գօրգութուեօրսունուղ . . . Լի-
զոն գատըն սահիհէն պիր ճինաեէթ մի իշլէմիշ տիր :

Փօրժ . - Օրասընը պիլմէմ , ֆագաթ Լիզ Բէրրէն՝ պուն-
տան եիկիրմի պիր սէնէ մուգատտէմ , տիկէր պիր իսիմ
թահթընտա մահպէսիեէթի էպէտիեէէ մահքիւմ օլմուշ
տուր , վէ Դլէրմօն մէրքէզ հապսանէսինտէն ֆիրալ իթ :

միշտ տիր։ - Էվվէթ, անըն ասըլ իսմի, ժան Ծօրթիէ տիր։
Ախսի. - (Սարսըլարադ, վէ քէսիք պիր սէտա իլէ.)
Ժան Ծօրթիէ մի... Ժան Ծօրթիէ մի տէտինիլ։

Ծօրթ. - Էվվէթ, մատմուլազէլ։

Ախսի. - (Մէյեուսանէ ըէֆը սէտա իլէ, վէ էլլէրինի սըդարադ.) Տիմէք, պէնիմ վալիտէմ իմիշ... տիմէք, նահադդ եէրտէ մահքիւմ օլան վալիտէմ իմիշ... պիր տիկէրինին ճինաեթի ճէզասընը վալիտէմին չէքմէքտէ օլտուլունու Լիւսիէն պանա սէօյլէմիշ տիր... Ահ, պու տէրէճէ քէնտիսինի սէվտիկիմին սէպէպլինի շիմտի անլաեօրում... պէնի ֆէվզէլատէ միւհասիր իհթիմամաթ իլէ գանըրտըլընըն, վէ հադդըմտա, թիւքէնմէզ մուհապպէթ խաղինէլէրի իպրազ իյլէմէսինին սէպէպ վէ հիքմէթինէ շիմտի վագըֆ օլուեօրում... Վալիտէճիեիմ... սէֆիլ, պէտպալթ վալիտէճիեիմ... սէվկիւլիւ վալիտէճիեիմ... Լաքին, քէնտիսինի եէնիտէն թուլթմուշլար տըր... հապս իթմիշլէր տիր... Տիմէք օլուր քի, վալիտէմի պունտան պէօյլէ կէօրէմէ եէճէեիմ... Պագաթ, էֆէնտիմ, էֆէնտիմ, աճըեըն, մէրհամէթ իտին, պու հալ տէհէթլի, թէհամմիւլ օլունմազ չէյ տիր... Էլպէթթէ, քէնտիսինին պիսուշ օլտուլունու իսպալթ իտէճէք... քէնտիսինի գուլթարմանա մէտար օլաճագ պիր չարէ պուլունապիլիր... Միւսիւ, միւսիւ, սիզ պիր տավա վէքիլիսինիզ, վէ աշիքեարէն կէօրիւեօրում քի, ինսաֆ վէ մէրհամէթլէ տէ մութթասըֆսընըզ, չիւնքի, կէօլլէրինիզ եաշարտըլար... Միւսիւ, Ալլահ աշգընա օլսուն, սիզէ ըէճա վէ նիեազ իտէրիմ... Շու սըրատա պիր միւհիզէ, պիր քէրամէթ իլլէեին... Վալիտէմի, սէվկիւլիւ վալիտէմի պանա իեատէ իտին։

Օլ էսնատէ օտանըն գարուսու աշըլարադ, էթիէն Գասթէլ, Լիւսիէն Լապրու վէ Բաուլ Տիւշմէն իչէրի կիրտիլէր։

Ծօրթ. - (Հայրէթլէ.) Վա՛յ, վասի էֆէնտի, սի՛զմիսինիզ։

Ախսի. - (Տէհէթլէ ըիւճաթ իտէրէք.) Լիւսիէն...

Տէրհալ ժիւլ Լապրունուն օլլու, կէնճ գըլա գօշուպ

սարըլտը , վէ մէրգումէնին , գուլաղընտան աշաղըեա ,
— Իւմիտ իտին , Լիւսի , իւմիտ իտին , տէտի :

Դէրիեհ . - (Բէզալիք կէնճ գըղա եագլաշարագ .) Մա'տ-
մուաղէլ , սիզի պուրաեա ճէնապը Ալլահ կէօնտէրմիշ տիր :

Փօրթ . - Լիզ Բէրրէնին զայպտա օլտուղունու պանա
խապէր վիրմէք իշին կէլմիշ տիր :

Դէրիեհ . - Միւսթէրիհ օլուն , պիզ անը թէքրար պու-
լաճաղըզ :

Լիւսի , գարուեա տօղրու իլէրլէմէսինտէ , էթիէն Գաու-
թէլ քէլամընա շու վէճնլէ տէվամ իթտի .

— Բէճա իտէրիւմ , մա'տմուաղէլ , սիզտէ պուրատա տու-
րուն . . . պուրատա վագը օլաճագ հալլէրէ սիզին տախի շա-
հիտ օլմագլըղընըլ լաղըմ աբր :

Փօրթ . - (Թէաճճիւպիւ աղիմլէ .) Պուրատա վագը օլա-
ճագ հալլէրէ մի . . . Ազիզիւմ վաաի էֆէնտի , Ֆիքրինիզի իյ-
զահ իտին :

Դէրիեհ . - (Միւէսսիր պիր սէտա իլէ .) Էվլատըմ , պու-
կիւն սէն , երկիրմի պէշինճի եաշընա կիրմէքտէսին : Իմտի ,
պու կիւն պէն , սէնին չօճուգլուղունա նէզարէթ իթմիշ ,
վէ մուախիսարէն սէնի պանա թէսլիւմ իյլէմիշ օլան միւհթէ-
րէմ զաթըն սօն արզուսունու իճրա իտէճէեիւմ :

Էթիէն , ճէպլինտէն չիզտանընը չըգարըպ , պունուն տէ-
րունինտէն ալտըղը , պիւեիւճէք վէ սիեահ մէօհիւրլիւ պիր
մէքթուպու ժօրթա վիրտի , վէ պատէհու ,

— Սէվկիւլիւ Էվլատըմ , պու մէքթուպու օգու , ֆա-
գաթ , եիւքսէք սէտա իլէ օգու . . . սիզտէ , Լիւսի Ծօր-
թիէ , տինլէեին . . . տէտի :

Ժօրթ , տիթէեեէրէք մէքթուպու ալտը : Զանն իտէր-
սին քի , մէօհրիւնիւ եըրթմաեա ճէսարէթ իտէմէեօրտու :

Դէրիեհ . - Օգու :

Ժօրթ , մահֆաղաեը եըրթտը , վէ աթիտէքի ճիւմլէլէ-
րի օգուտու .

« Սէվկիւիւմ Ժօրժ ,

« 1861 սէնէսի սէպտեմբեր այլնտա , պիչարէ պիր գա-
« ալն , էլինտէ քիւչիւք պիր էրքէք չօճուղու օլտուղու հալ-
« տէ , Շէվրի գարիեհէսինտէ , էվիմէ կէլտի :

« Պու զէվալը գատընճըղազ՝ գաթլ , սիրգաթ վէ գուն-
« տագճըլըգ ճինսեհէթլէրիյլէ մաղնուն օլարագ , հիւքիւմէթ
« թարափընտան թաագիսլ օլունուեօրտու :

« Պու գատընըն իսմի ժան Ծօրթիէ իտի :

Աիւսի . - (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղլանարագ .) Եա՛ Բապ-
պի . . . Եա՛ Բապպի . . .

Ծօրժ . - (Լիւսինին հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամասընտան
ֆէվգէլատէ մլւթէհսսիր օլարագ .) Ա՛հ , ազիզիմ վասի է-
ֆէնտի , շու պիչարէ գըղճըղազ հագըղնտա բէք զալիմանէ
մուամէլէ իաիեօրսունուզ . . . Պագըն նա՛սըլ կէօզ եաշլարը
տէօքիւեօր . . . Հիչ օլմագսա , շու մէքթուպու անըն գարչը-
սընտա պանա օգութմամալը իտինիզ :

Էքրիէն . - Մատմուազէլին քիմ օլտուղունու պիլտիկիմ
իչին , պու մէքթուպուն , քէնտի գարչըսընտա օգունմասընտ
գարար վիրտիմ . . . Քէնտիսինի սէվտիկիմ , աճըտըղմ , վէ
քէնտիսինէ թէվէճճիւհիւմ պուլունտուղու իչին աիր քի ,
շու էսնատէ կէօզ եաշլարընք ագըթմագտաերմ . . . Պինա-
պէրին , բէճա իտէրիմ , սէն օգունմանա տէվամ էթ .

Ժօրժ , շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի .

« — Ժան Ծօրթիէ , քէնտինինին պիսուչ օլտուղու իչին
« էվլատընըն պաշը իւզէրինէ եէմին իթտի :

« Հագըգէթ՝ անըն կէօզլէրինտէ , սէտասընտա , վէ սի-
« մասընտա միւշահէտէ օլունուեօրտու :

« Պանա իթտիկի եէմինէ պէն ինանտըմ , վէ հալէա
« տաթի ինանմագտաերմ . . . »

Աիւսի . - Օ՛հ , նէ՛ ինսանիեթբէրվէր գալպ . . .

Աիւսիէն . - Նէ՛ պիւեիւք բուհ . . .

Էքրիէն . - (Իքինճի տէֆա .) Տէվամ էթ . . .

Փօրժ . - (Տէվամ իտէրէք .) - « Հալ պու քի , ըէտտի
« միւմքիւնսիւղ զանն օլունան պունճա տէլիլէրէ գարշը նէ
« եաբապիլի իտիմ : - Հէյ վա՛խ , էլիմտէն պիր շէյ կէլէ-
« մէզ իտի : - Ատալէթի ինսանիեէ՝ քէնտի հիւքմիւնիւ իճրա
« իտէճէք իտի :

« Պինաէն ալէյհ , ժան Փօրթիէ , իւլ խուսուստան տօ-
« լանը միւթթէհիմ իլան օլունարագ , մահպուսիյեթի միւ-
« էպպէտէեէ մահքիւմ գըլընտը . . . »

Աիւսի . - (Եիւզիւնիւ՝ էլլէրի տէրունինտէ կիզլէեէրէք .)
Վա՛խ պիչարէ վալիտէ . . . պիսուլ վէ պիկիւնահ օլարագ ,
մահքիւմ օլմագ . . . Զէվալլը վէ պէտապալսթ վալիտէ՝ . . .

Փօրժ . - (Օգուսմասընա տէվամ իլէ .) - « Անճագ , մէր-
« գումէնին ալէյհինտէ մէվճուտ օլան իսպաթլարա , վէ ժիւ-
« ըի մահքէմէսի թարաֆընտան վէրիլէն մահքիւմիյեթ իլա-
« մընա ըաղմէն , իթիգատըմ թէպտիլ օլունմատը :

« Պէնիմ իչին , ժան Փօրթիէ պիր միւթթէհիմ օլմա-
« երպ , պիր շէհիտ , վէ ատլիեէճէ շայեանը թէէսսիւֆ պիր
« իւթթանըն գուրպանը իտի :

« Քէնտի իգթիտարըմ տայիրէսինտէ չալըշարագ , ին-
« սանլարճա վագը օլան չու հագգսըզլըղը իսլահ իթմէք իս-
« թէտիմ , վէ ժանըն էվլատընը էօեէ էվլատ մագամըն-
« տա գապուլ իլլէմէսինի , գըզգարընտաշըմ նասիհաթ իթ-
« տիմ . . .

« Գըզգարընտաշըմ թէքլիֆիմի գապուլ իթտի , վէ օ չօ-
« ճուղու , էօեէ էվլատ տէյի գապուլ իտիպ , իսմինի ժօրժ
« Տարիէ տէյի գայտ իթտիլտի : »

Պու սօն սէօլլէրին օգուսմասընը միւթէագըպ , ժօրժ ,
Լիւսի վէ Լիւսիէն , իւչիւ պիրլիքտէ , ըէֆը սէտա իթտիլէր :

Փօրժ . - (Զայագըլ պիր հալ իլէ .) Պէ՛ն . . . պէ՛ն . . .
տիմէք ժան Փօրթիէնին էվլատընըմ . . . վէ Լիւսի . . . Լիւսի՝
տէ պէնիմ գըզգարընտաշըմ տըր . . .

Մէրգում տէլիգանլը , պու սէօլլէրի սէօլլէտիկի սը-
րատա , գօլլարընը կէնճ գըզա ուզաթուր , վէ Լիւսի , ժօր-
ժուն գուճաղընա աթըլարագ ,

— Դարձնտաշըմ... դարձնտաշըմ... տէյի նիտա իթտի:
Պու մէնդարէտէ հազըր պուլունան իւշ շախս տախի,
ահվալը մէգքիւրէնի կէօրմէքլէ, կէօզլէրինտէն մէսէրրէթ
հաշլարը ադմագտա իտի:

Ժօրթ, պիրտէն պիրէ գըզգարձնտաշընըն գուճաղըն-
տան պըրըլարագ, շէօյլէ պէեան իթտի:

— Դըզգարձնտաշըմ, պիզ, ժան Ֆօրթիէնին, եանի
մահքիւմէ պիր գատընըն էվլատըրըզ... Վալիտէմիզին պի-
սուշ վէ պիկիւնահ օլտուղունու պիլիրիզ, հալպուքի, ին-
սանլարըն նաղարընտա, պէտպախթ վալիտէմիզ, Լիւսիէնին
րէտէրի սէրվէթինի աշըրմագ ֆիքրէյլէ, անը գաթլ ու թէ-
լէֆ իթմիշ օլմագլըզ թէօհմէթիլէ մահքիւմ օլմուշ տուր:
— Օ պիր շէհիտ տիր, լաքին, պիզ տէ անըն իեատէյի նա-
մուսունու թալէպ իտէմէեիզ... Ահ, իշթէ պու բէք տէհ-
շէթլի պիր հալ տըր... Աճապա, շու սըրատա ճէնապը Ալ-
լահ պիզէ եարտըմ իթմէեէճէ մի տիր:

Աիւսիէն. — (Կէնճ ալօգաթըն էլինտէն թութարագ.)
Տօսթում, ճէնապը Ալլահ հագդընտա շիւպհէեէ գահիպ
օլմանըն: — Սիզ պէնիմ դարձնտաշըմ օլաճագօընըզ: — Վա-
լիտէնիզ ժան Ֆօրթիէնին պիսուշլուղունուն իսպաթլարընը,
սիզ, Հագդ Թէալա հաղրէթլէրինտէն իսթիտա իտիեօրսու-
նուզ, պիզտէ օ իսպաթլարը սիզէ կէթիրիեօրսուզ:

Աիւսի. — (Իշիթտիկի պու սէօզլէրէ ինանտախարագ.)
Իսպաթլարը մը... իսպաթլարը մը...

Ժօրթ. — Պու իսպաթլար նէրէտէ տիրլէր:

Էքիէն. — (Ժագ Կարօնուն մէքթուպունու ժօրթա վի-
րէրէք.) Էվվէլ էմիրտէ, ալ շու իսպաթը, օղլում, վէ օզու:

Ժօրթ, աճէլէթէն մէգքիւր մէքթուպու օզուտուգտան
սօնրա, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Էվվէթ... Էվվէթ... պու մէքթուպ՝ ճինանէթին
իսպաթը տըր... Ահ, վալիտէճիեիմ, վալիտէճիեիմ...
Նիհանէթ, Հագդ Թէալա հաղրէթլէրինտէն մէրհամէթի կէ-
լիպ եէթիշտի: Փագաթ, դայպ օլմուշ օլտուղու զանն օլու-
նան շու իսպաթը գաթի նէրէտէն պուլունտու, տէտի:

Երբիեմ . - Վալիտէն իլէ սէնին , Շէվրի գարիեէսի միւհ-
թէրէմ րահիպինին խանէսինէ կիթաիկինիզ սըրատա , սէնին
պէրապէրինտէ պուլունան մուգավատան մամուլ քիւշիւք
աթըն գարնընտան չըգտը :

Ժօրթ , պու սէօղլէրի իշիթաիկինտէ , պիրտէն պիրէ
կէօղլէրի գարչըսընտան պիր բէրտէնին գալաըըըընթօր օլ-
տուղու զաննընա զահիպ օլտու : Շէօղլէ քի , միւտտէթի մէ-
տիտէտէն պէրու ունուտուլմուշ օլան չօճուգլուգ խաթըրէ-
լէրի պէթէքրար ֆիքրինտէ թաղէլէնտիլէր :

Մէրգուլմ տէլիգանլը , անլընը իքի էլի տէրունինտէ
սըգարադ , շէօղլէ սէօղլէտի :

— Ահ , սէօնմիւշ օլտուղունու զանն իթաիկիմ ըշըդ ,
եէնիտէն զիւսատար օլուեօր : - Շիմտի հէր շէյ իաթըրմա
կէլիեօր : - Պու աթ իլէ , պիւեիւք պիր ֆապրիգանըն հաւ-
լիսինտէ օրսեօրտուլմ . սօնրա , գալանլըդ պիր կիճէտէ , օ
ֆապրիգանըն եանտըղընը կէօրտիւմ . . . Պու աթըն գարնըն-
տա պիր եարէ , եանի պիր տէլիք վար իտի , վէ պէնտէ , է-
լիմէ կէշէնի պունուն տէրունինէ տօլտուրուեօր իտիմ . . .
Իշպու մէքթուպու տաիսի եէրտէն ալտըմ , վէ անը տա , սա-
յիւր քեաղըտլար վէ բաշալրալար իլէ պիրիքտէ , աթըն
գարնընա տօլտուրտուլմ . . . Վալիտէմ իսէ , պու մէքթու-
պու թէհի եէրտէ արաեօրտու , վէ պու իսպաթըն էլտէ օլ-
մամասընտան նաշի մահքիւմ օլտու : - Լաքին , հէյ վա՛ր
քի , էլիմէ բէք կէճ եէթիշաի . զիրա , ժադ Կարօ՝ պու սա-
թըրլարը քէնտիսի եաղմիշ օլտուղունու իգրար իտէմէեէճէք
տիր . . . օ , շիմտի էօլմիւշ տիւր :

Երբիեմ . - Ժադ Կարօ հաեաթտա տըր :

Ժօրթ . - Հաեաթտա՞ մը տըր :

Երբիեմ . - Էվվէթ , վէ պու կիւնքի կիւն , զէնկին , մէ-
տուտ վէ միւթէպէր օլուպ , ճիւմլէնիզին պիւտիկի պիր ի-
սիմ թահթընտա կիղլէնմէքաէ տիր . . . եանի Բօլ Հարման
իսմինի քէնտիսինէ սիրէր իթթիսաղ իթմիշ տիր :

Աիւսի վէ Աիւսիեմ . - (Տէհշէթլէ վէ իրիսի պիրիւրտէ .)
Բօլ Հարման . . .

Զքիեմ . - Էվվէթ , Բօլ Հարման քի , Լիւսիեի էօլտիւր-
մէք իսթէմիշ տիր . . . Բօլ Հարման քի , ժան ֆօրթիէեի թէ-
լէֆ իթմէք թէշէպպիւսիւնտէ մուվաֆֆադ օլամատըղընտան ,
անը զամմազլամըշ տըր :

Փօրթ . - Ահ , ալշա՛գ , ալշա՛գ . . . Փաղաթ պու սէօյ-
լէտիկէնիզէ էմի՞նմիսինիզ :

Զքիեմ . - Էվվէթ , էմինիմ : - Ասըլ Բօլ Հարման , պուն-
տան երկիրմի պէշ սէնէ մուգատտէմ , ժընէվ շէհրինտէ քեա-
յին պիր խասթախանէտէ վէֆաթ իթմիշ տիր :

Փօրթ . - Իսպաթընըզ վա՞ր մը տըր :

Զքիեմ . - Իշթէ վէֆաթ սէնէտի : Պու կիւնքի միլեօն
սահիպի օլան , վէ ձէյմա Մօրթիմէրին շէրիքի սապըզը պու-
լունան Բօլ Հարման , ժադ Կարօ քէնտիսի տիր :

64

Փօրթ . - Ժադ Կարօ . . . Փաղաթ անըն ժադ Կարօ օլ-
տուղունու քի՞մ իսպաթ իտէճէք տիր :

Զքիեմ . - Սանա մէնսուպ օլանլարա դարշը եաբտըղը
շէյլէր պու խուսուսու իսպաթ իտէրլէր . հաթթա պու պապ-
տէ թէէմին օլմադ իշին , պուրատա սէնին եէտինտէ տաթի
պաղը իսպաթլար պուլունմալը տըր :

Փօրթ . - Նէ՞ կիպի :

Զքիեմ . - Էլպէթթէ էվրազլարընըն իշինտէ , Գուրպ-
վուատաքի Փապրիդա սահիպինին էլ եաղըսընտան պիր նիւ-
մունէ պուլունմադտա տըր :

Փօրթ . - Էվվէթ , էվվէթ . . . շու մէքթուպ . . .

Փօրթ , պու սէօզլէրի տիեէրէք , պիր կիւն էվվէլ ժադ
Կարօ թարաֆընտան քէնտիսինէ եաղլըմըշ օլան մէքթու-

պու. եազըլխանէսի իւզէրինտէն աճէլէթէն ալար, վէ էթիէն տախի պու մէքթուպու, մէրգում տէլիգանլընըն էլինտէն ալարագ, պունա պիր աթֆը նազար իթտիքտէն սօնրա, պիւլէնտի ալազ իլէ վէ ֆիւթուհաթքեարանէ պիր թարզտա,

— Այնի եազը տըր... կէօրիւեօրսունուզ ա', արթըզ չիւպհէ միւմքին տէյիլ տիր: Կէօրիւեօրսունուզ ա', Բօլ Հարման՝ տօսթումուզ Լիւսիէնին բէտէրի ժիւլ Լապրունուն դաթիլի ժագ Կարօ տուր, տէտի:

Աիւսիէն. — (Տէհլէթլէ.) Վէ պու ատէմ, պէնիմ քիմ օլտուղումու պիլտիկի հալտէ, պէնի քէնտի դըզը իլէ էվլէնտիրմէք իսթէեօրտու հա'... Փագաթ աճապա պունուն սէպէպի նէ՞ իտի:

Բքիէն. — Օ ագտը իզտիվաճ իլէ սիզին էլլէրինիզի պաղլամագ իսթէեօրտու... էվլէթ, մէմուլին զայրի պիր վազըա օլուպ տա, քէնտի կէչմիշ էօմրիւնիւ պիլտիկինիզ սըրատա, սիզի սիւքիւթէ մէճպուր իթմէք միւրատընտա պուլունուեօրսու:

Աիւսիէն. — Ալչա'գ... Լաքին շուրասը մուճիպի թէէս սիւֆ տիւր քի, պու շէյլէրի պիլտիկիմ հալտէ, քէնտիսինի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէմէմ:

Բքիէն. — Նիշին:

Աիւսիէն. — Զիւնքի, միրուրի զէման իլէ, հիւքմիւ ճէզատան գուրթուլմուշ տուր:

Բքիէն. — Ֆիլվազը, Ալֆօրվիլտէ իճրա օլունան ճինա եէթլէր իչին պու տէտիկինիզ գայիտէլէր ճարի տիր, ֆագաթ Լիւսի իլէ ժան հագդընտա իճրա իթմիշ օլտուղու ճինաեթ թէչէպպիւսլէրինտէն տօլաեը դանունը ճէզաեա չարբըլապիլիր:

Փօրթ. — Պու խուսուստա խայլիճէ կէօրիւշտիւք. պիր աղտա վայիտէմի տիւլիւնէյիմ: — Վալիտէմ նէ՞ օլտու:

Բքիէն. — Զաթէն սանա սէօյլէտիմ, վալիտէնի պուլաճազըլ: — Քեաֆֆէմիզ տէ, գօլլարըմըզը վէ եիւրէքլէրիմիզի քէնտիսինէ աչմաեա հագըրըզ: էվլէթ, քէնտիսինի սէվմէեէ, վէ քէնտիսինէ հիւրմէթ վէ իլթիֆաթ իթմէեէ աճատէեիզ:

Փօրժ . - Բօլ Հարման հագգընտաքի դարարընըզ նէ տիր :

Էքիեհն . - Պէնիմ ինթարաթըմ իւզրէ հարէքէթէ հաղըմըսընըզ :

Փօրժ վէ Աիւսիեհն . - Էվվէթ , Էվվէթ :

Էքիեհն . - Սիզ տէ հագըմըսընըզ , միւսիւ Բաուլ :

Բաուլ . - Շիւպհէսիզ , հագըրըմ , օլ պապտէ թէրէտաիւտ միւ խիեօրսունուզ :

Էքիեհն . - Բէք իյի , Էօյլէ իսէ , հայտէ կէլին :

Պու սուրէթլէ , պիզիմ պէշ շախպար , Պօնարարթ սօգաղընտաքի խանէեի թէրքլէ , գաբունուն Էօնիւնտէ տուրան իքի արապտեա օթուրտուլար :

Ժօրժ իլէ գըզգարընտաշը Լիւսի , պու արապալարտան պիրինէ , վէ Էթիէն իլէ Լիւսիէն վէ Բաուլ , տիկէր պիր արապտեա ըաքիպ օլտուլար :

Էօնտէ պուլունան արապամը . - Նէրէեհ կիտիեօրսունուզ : Էթիէն , Միւրիլլօ սօգաղընտա կիտէճէքլէրի խանէեի թարիֆ իթտիքտէն սօնրա ,

— Եօլտա , պիր թիւթիւնճիւ տիւքքեանը Էօնիւնտէ արապալար տուրտուրուն , տէյի իլավէ իթտի :

Իքի արապա պու սուրէթլէ եօլա չըգըպ , պիր գաշ տագըրգա գաթը մէսաֆէտէն սօնրա , պիր թիւթիւնճիւ տիւքքեանը գարչըսընտա տուրտուգլարընտա , ըէսսամ , մէղըրիւր տիւքքեանտան , տամղալը վէ իքի գաթը պիր քեաղըտ սաթըն ալտը :

* * *

Օ կիւնիւն իլք ագչամը , եախօտ տահա տօղրուսու օ կիւնիւ , Բօլ Հարման , Օվիտ Սօլիվօնուն քէնտիսլյլէ պուլուչմագ իւզրէ սէօզ վէրիպ սէ , վագթինտէ պուլունմա-տըղընտան տօլաեը ֆէվգէլատէ իզթիրապ վէ Էնտիշէ իլինտէ օլտուղու վէ ֆիքրի մէշղուլ պուլունտուղու հալտէ , սապահըն սաաթ պիրինտէ խանէսինէ ալտէթ իյլէտի :

Մէրգուլմ , օ կիճէ բէք կէճ ուեուեապիլտի , վէ պիր

Թագաւմ տէհչէթի ըրեալար, չէօյլէ քի Օվիտին գօլարը պիլէքճէտէ օլարագ, Ժանտարմալարըն արասընտան եիւրիւտիւկիւնիւ, վէ քէնտիսինին տէ, մահքէմէյի ճինաեթին գանարէլէրի իւղէրինտէ օթուրտուղունու, վէ պիրէր կիւնա ազապ ու ֆէլաքէթէ տիւչար իթմիշ օլտուղու պիւչարէլէրին՝ թէհտիտավէր սուրէթտէ քէնտի էօնիւնտէն կէչէրէք, խըրսըզ, գունտագճը վէ գաթիլ իսիմէրինի քէնտիսինէ վէրտիքէլէրինի կէօրտիւ, վէ սապահլաեըն էրքէնճէ, պու ըրեալարտան գուրթուլտուղունտա, մատտի վէ մանէվի մէճալըզլըզ հիսս իյլէտի, վէ աճէլէթէն գալգըպ, էսվապընը կիեինտի, վէ էվվէլ էմիրտէ, օ կիճէքի խաթըրէլէրի զիհնինտէն պէրթարաֆ իթմէքիքտէ կիւճիւք չէքտի իսէ տէ, թէտրիճէն կիճէքի ահվալի ունուտուպ, եալընըզ Օվիտի տիւչիւնմէեէ պաշլատը :

Շէօյլէ քի, մէրգոււմ Տիժօնլունուն քէնտիսինէ եա պիր մէքթուպ եազարագ, վէ եախօտ պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք, իյզահաթ վիրմէտի թապլի իքէն, աճապա պունլալտան հէր իքիսինի տախի իճրա իթմէմէսինտէ նէ՞ սէպէպ օլապլիլի իտի :

Իմտի, Բօլ Հարման, ֆապրիգասը ամէլեաթընա նէղարէթ իտէմէեէճէք տէրէճէտէ ֆիքրի մէշղուլ օլմագլա պէրապէր, Օվիտին մէյտանա չըգըպ չըգմամըշ օլտուղունու անլամագ իւզրէ, Գուրպվուա ֆապրիգասընա կիթմէքլիկէ գարար վիրտի :

Պինապէրին, սաաթ տօգուլ սուլարընտա, մէրգոււմ, խանէսինտէն չըգըպ, քէնտի սարրաֆընա ազիմէթ իյլէտի, վէ չէրիքինէ վատ իթմիշ օլտուղու ազչէեի ալտըգտան սօնրա, քէնտիսինի, ֆապրիգասընա կէօթիւրմէսինի արապաճըսընա էմր իյլէտի :

Քէնտիսինտէն էվվէլ, ֆապրիգաեա նէ՛ պիր մէքթուպ վէ նէ՛ պիր թէլէկրաֆնամէ վիրուտ իթմիշ օլմատըղընտան, մէրգոււմ, պիր միւտտէթ տահա պէքլէտի, վէ սաաթ տօգուգա գատար հիշ պիր նէթիճէեէ տէսթրէս օլմաեընճա, իզտիրապ ու էնտիչէլէրինտէն պիւթիւն պիւթիւն թագաթսըզ պիր հալտէ պուլունարագ, Բարիսէ ավտէթ իյլէտի :

Մարի , օ կիւնիւ , միւթատընտան գիւետէ միւզտարըպ
օլուպ , պիր կիւն էվվէլ գան գուսմուշ խտի :

Մէրգումէնին տամարլարընտաքի գան , հէրարէթի շէ-
տիտէ իլէ սայքի գավրուլմագտա օլմասըլա , պիւթիւն պիւ-
թիւն զայիֆ գալմըշ օլուպ , բէտէրի , խանէսինէ ավտէթլէ ,
մէզքիւր թէպէտտիւլիւնակէհանիւնի կէօրմէսիլլէ , ֆէվզէլա-
տէ միւթէհասիր օլտու , վէ գալպինի աճը պիր քէտէր իսթիւա
իթտիկի կիպի , տէրքեար օլման թէֆէքքիւրաթը արասընտա ,
« Աճապա հէքիմէր պէնի ալտաթտըլա՞ր մը . . . Մարի՝ կէնճ
չաղընտա աճապա վէֆաթ մը իտէճէք տիր » միւլահազայի
էսէֆէնկիլի ֆիքրինի տահա գիւետէ ազապ իչինտէ պը-
րագտըղընտան , կէօղլէրի եաշ իլէ տօլտու խսէտէ , աղլամա-
մագ իչին , քէնտիւնի թաղնիգ իթտի , վէ սուֆրատա , գահ-
վալթը իթմէմէկէ պիր պէհանէ օլմագ իւզրէ , պաշ աղըրսընա
միւպթէլա օլտուղունու պէեան իթտի , վէ Մարի տախի
իչթիհատան մահրում , վէ մէճալըզ կէօրիւնտիւկիւնտէն ,

— Սէվկիւլիւ գըղըմ , լահաթսըզմըսըն , տէյի սիւալ
իլլէտի :

Մարի . — Պիր աղ լահաթսըզըմ , էֆէնտի բէտէր , լա-
քին , կէչիճի պիր շէյ տիր :

Քօլ . — Պու կիւն սէնի բէք մահզուն վէ թասայը կէօ-
րիւհօրում :

Մարի . — Պու կիճէ լահաթ ուեուեամասըմ :

Քօլ . — Հէրարէթի՞ն մի վար իտի :

Մարի . — Էօյլէ գանն իտէրիմ : — Պաղը տէհշէթլի ըիւ-
եալարտա , ուզումու պիհուզուր իթտիլէր :

Քօլ . — (Բէնտի քէնտիւնէ .) Պանա օլտուղու կիպի : (Պա-
տէհու ալէնէն .) Ումարըմ քի , պիր թագըմ ըիւեալար իչին
մահզուն վէ միւքէտտէր օլմագսըն . . . չիւնքի ըիւեա սէպէ-
պիլլէ քէսպի մահզունիլլէթ իթմէքլիք , տիվանէլիք տիր :

Մարի . — Լաքին , կէօրտիւկիւմ ըիւեալար , տէհշէթլի ի-
տիլէր :

Քօլ . — Նէ՞ հօլտա շէյլէր իտիլէր :

Մարի . — Տիվանէճէ շէյլէր իտիլէր , ֆագաթ պիլիրսին

քի, ըրեալարտա, էն զիեատէ տիվանէճէ շէյլէր, հագը-
գէթի հալին տէհէթլի պիր թասվիրի մագամընտա կէօրիւ-
նիւրլէր :

Քօլ . - Էյ քիմի կէօրիւեօրտուն :

Մարի . - Սէնի :

Քօլ . - Պանա նէ՞ վագը օլուեօրտուն :

Մարի . - Հապսխանէտէ պուլունուեօրտուն, վէ սէնի
պիր ճինաեթլէ իթհամ իտիեօրլար իտի :

Ժագ Կարօ, շիտտէթլէ տիթրէտի, լարին, հէեէճանը-
նը կիզլէմէեէ մուվաֆֆագ օլապիլտի : Պատէհու դահգահա
իլէ կիւլէրէք ,

— Պիր ճինաեթլի մի . . . գըզըմ, պէօյլէ պիր շէյլին, իհ-
թիմալին խարիճինտէ օլտուղունու սէնտէ թաստիդ իտէր-
սին . . . Հալպու քի, էյլէնճէ օլմագ իչին լազըրտը լազըմա՛,
պու ճինաեթլ՝ նէ՞ թարղ շէյ իտի իսէ, նագլ էթ պագա-
լըմ, տէյի պէեան իթտի :

Մարի . - Ֆիլիլի գաթլ իտի . . . պիրտէն պիրէ մէնզարէ
թէպտիլ օլտու :

Քօլ . - Տիմէք, բէրի վէ ճին հարաքեաթըյլա գարըչըգ
պիր թէաթրօ օեոունունտա պուլունուեօրտուն :

Մարի . - (Իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք .) Պիր հապս-
խանէ եէրինէ, պիւեիւք պիր սալա կէօրտիւմ քի, պունտա
բէք չօգ խալգ պուլունմագտա իտի : Իշթէ, սէն օ սա-
լատա իտին : Գարչընտա պաղը հաքիմլէր իլէ պիր սիւրիւ
ատէմլէր պուլունուեօրտուն քի, պու ատէմլէրի թանքեօր օլ-
տուղումու զանն իտիեօրտում : - Անլէրտէն պիրի, նիշանլըմ
Լիւսիէնէ պէնղէեօրտու . . . Պիր տիկէրի տէ, էթիէն Գաս-
թէլին, պիր ախղ ու կիրիֆթ վագըասընա տայիր եարմըչ
օլտուղու թասվիրտէ կէօրիւլէն պաշըճա շախսըն քիսվէ-
թինտէ իտի . . . քեաֆֆէսիտէ սէնի կէօսթրէրէք, իշարէթ-
լէր իթմէքտէ վէ սէօյլէշմէքտէ իտիլէր . . . Սէսլէրի գու-
լագլարըմա աքս իտիեօրտու, ֆագաթ, արալարընտա սէօյ-
լէտիքլէրի սէօզլէրի ֆէրգ իտէմէեօրտում :

« Նակէհան լէհճէնին սօլտուղունու վէ տիթրէտիկինի

կէօրտիւմ. ծնտան սօնրա , հէր շէյ , գարա պիր պուլութ միսիլու զայպ վէ նապէտիտ օլտու :

Բօլ . - (Խաթիհզաքեարի պիր թարգտա չրգարմաեա չալլաղը սէտասը տիթրէեէրէք .) Րիւեա պիթտի մի :

Մարի . Խա՛յր , տահա պիթմէտի : - Եաղմուրլու պիր կիւնին շէֆֆադ վադթինտէ , կիւնէշին զիեասը գարարթըլը պիր հալտէ նա՛սըլ միւշահէտէ օլունուր իսէ , մուախարէն էօյլէ պիր զիեա հասըլ օլտու . . . - Կէօլ կիպի դան իչինտէ , եէրէ սէրիլմիշ պիր նաշ կէօրտիւմ . . . Ա՛հ , էֆէնտի բէտէր , հիսս իթտիկիմ տէհէթ վէ նէֆրէթի անլաեամազսըն , օ նաշըն պաշը , պուլունմամադտա իտի :

Բօլ Հարման՝ պիր եայ իլէ թահրիք օլունուրճասընա պաշընը հօգարը գալաըրտը , վէ իբի էլինի պօզաղընա կէօթիւրիւպ , քէմալը տէհէթլէ թիւճաթ իլլէտի :

Պատէհու հիտտէթամիզ պիր սէտա իլէ ,

— Սուս օ՛լ . . . սուս օ՛լ . . . նի՞չին պու տէհէթպախշ մասալլարը պանա նազլ իտիեօրսուն , տէտի :

Մարի . - Էֆէնտի բէտէր , թիւեամք անլամադ իսթէտին . . . պէնի իսթիճվապ իլլէտին . . . պէն տէ ճէվապ վիրտիւմ . . . Ա՛հ , նէ՞ կիճէ կէչիրտիւմ :

Բօլ . - Սուս օ՛լ . . . սուս օ՛լ . . . սուս օլմանը իսթէրիւմ , սուս օլմանը էմի իտիեօրում :

Մարի . - Ֆազլա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէմ , լաքին շու տիվանէճէ թիւեանըն՝ սէնին իւզէրինտէ հասըլ իթտիկի թէհասիրտէն , պէնիմ նէ՛ կիպի ազապա տիւշար օլմուշ օլտու . ղումու արթըգ քէնտին հիւքմ իտէպիլիրսին :

Բօլ Հարման պաշընը էյտի : Մէրգում , ազլը պաշընտա օլմանարադ , գըզընըն հիքեաեմինի տինլէտիկինտէ , քէնտիսինին կէօրմիւշ օլտուղու թիւեա իլէ անըն թիւեասը արասընտաքի զարիպ միւշապէհէթէ թէաճճիւպ իթմէքտէ , վէ Մարինին տամարլարընտա ճէվէլան իտէն հէրարէթ , քէնտի տամարլարընտա տախի ճէվէլան իթտիկինի հիսս իլլէմէքտէ իտի :

Նիհանէթ , Բօլ Հարման՝ կէնճ իսսթանըն եանընա

հազարչըպ, անը տէրադուշ իյլէտի : Պատէհու գըղը, բէտէ-
րինտէ տիշարը չըգմագըղգ թովըը կէօրէրէք :

— Տիշարը՞ մը չըգըեծըսուն, տէտի :

Բօլ. — Խա՛յր, քէնտի իշ տայիրէմէ կիտիեօրում :

Մարի. — Իշթէ պու իյի :

Բօլ. — Նէ՞տէն :

Մարի. — Պու կիւն, խանէմիդտէ հալընըղ դալտըղըմսա,
նէ՛ մէրթէպէ գօրգու հիսս իտէճէկիմի թարիֆ խտէմէմ,
անըն իչին պու կիւն սէնին պուրատա գալմագըղընա մէմ-
նուն օլուրում :

Բօլ Հարման ճէվապ վիրմէեիպ, թաամ սալասընտան
տիշարը չըգտը :

Մէրգում, քէնտի իշ օտասընըն գաբուսունու արգա-
տան գաբատըղտան սօնրա, պիր դօլթուգլու իսկէմէեե օ-
թուրաու, վէ սիմասը ալթիւսթ, վէ պաղըչը միւպհէմ պիր
սուրէթտէ օլտուղու հալտէ, տէրին վէ մահպունիեթ/պախշ
միւլահազաթ տէրեասընա տալտը :

* * *

Ժան, քէնտիսինի սէվէնլէր թարաֆընտան կէօրտիւկիւ
մուսվէնէթ վէ հիմանէ սանէսինտէ, ֆիրարէ մուվաֆֆապ
օլուպ, Էմֆեթիլէրէն պուտպուտըն մահէլ նամ գահվէխանէտէն
հարէքէթինտէ, հարը մէճնուն հալտէ եիւրիւմիւշ, հախօտ
տահա տօղրուսու, ըսաթ կէլա դօշմուշ իտի :

Մէրգումէ, օ արալըղ հիշ պիր շէյ տիւշիւնմէկէ միւգ-
թէտիր օլմանըպ, նէվիմա պիր տիւման, պէյնինի իհաթա
իթմիշ օլտուղունու զանն իտիեօրտու :

Օվիտ Սօիվօնուն աճիպ նիտայէրի, սաչմա սաբտն սէօղ-
լէրի, թէհաիտլէրի, հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն քէլամլէրի,
վէ քէսպի հիտտէթ ու զազապ իտէն արգատաշլարընըն ֆը-
սըլտանըչլարը, հէնուղ մէպպուրէնին գուլագլարընա աքս
իյլէեօրտու :

Ժան, ըլթթըմլարա մուվասըլէթլէ, Բասի նամ մահէլլ

Թարափընա սաբար , վէ եօրկուն օլարագ վէ սօլուեարագ ,
էնվալիտ ճիհէթինէ կէլտիկինտէ , պիր գանաբէ իւզէրինէ օ-
թուրտու , վէ գօրգարագ , էթրափընա պիր կէօլ կէլտիրտի:

65

Պիչարէ ժան , պիրտէն պիրէ իքի եանընտա զուհուր ի-
տէն իքի քիչինին , քէնտի իսմինի թէլէֆֆիւզ իթտիքլէրինի
վէ քէնտիսինի տէրտէսթ իթմէք իսթ ետիքլէրինի խաթըրլա-
եարագ տիթրէմէքտէ իտի :

Պիր գաչ սանիյեէ սօնրա , մէզպուրէ , քէնտիսինի թաա-
գիպ իտէն պուլունմատըղընը կէօրմէքլէ , քէսպի սիւքիւնէթ
իտէրէք , տիւչիւնէպիլմէք իգթիտարընա մալիք օլապիլտի :

Ջէվալլը գատընճըղաղ , իք տէֆա , գըղը Լիւսիեի թէ-
ֆէքքիւր իթտի :

Աճապա պունտան պէօյլէ գըղընը թէքրար կէօրմէեէ-
ճէք մի իտի :

Ճէնապը Ալլահըն՝ իքի էվլատընտան պիրիսինի պուլ-
մասընա միւսաատէ իյլէմէսի , թէքրարէն անտէն այրըլմագ-
լըգ ազիմ քէտէրինէ քէնտիսինի տիւչար իթմէք իչլին մի իտի :

Իչթէ , պու սըրատա , էթմէքճի Խաթուն մէյնուսիեէ-
թի ֆէվգէլատէ իչլինտէ գալարագ , քէնտի քէնտիեէ շու
սէօզլէրի սէօյլէտի :

— Պէնիմ իչլին հէր շէյ պիթտի . . . Բարիստէ պուլուն-
տուլում մալիւմ օլտուլու կիպի , եագընտա , նէրէտէ չա-
լըշտըղըմ տալի մալիւմ օլաճագ , վէ մահէլլի իգամէթիմ
տալի անլաշըլաճագ տըր : - Ջապթիեէլէր պէնի արամանա
պաշլաեաճագ տըր : Իմտի , էկէրչի հապսխանէեէ կիր-
մէք իսթէմէլ իսէմ , Պուրպօն ըրլսթըմընա ավտէթ իթմէմէ-

լիեւիմ, Բենտիմի եհնիտէն կիզլէմէկէ, ֆիրար իթմէկէ վէ
էվլատրմտան ուզագլանմաղա մէճպուրում... Հաեաթըմ՝
տայիմա լանէթ ալթընտա պուլունաճագ տըր:

Պու աւա ժանըն պաշը կէօքսիւ իւզէրինէ էեիւմիշ ի-
քէն, պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ, եաւաշ
սէտա իլէ, շու եօլտա իֆատաթընա տէվամ իլլէտի.

— Ֆագաթ, ժագ Կարօնուն հաեաթտա օլտուղունու,
գահվէխանէտէքի ատէմ պէեան իթտի... — ժագ Կարօ՝
Բօլ Հարման իսմի թահթընտա քէնտիսինի կիզլէեօր իսմիշ: —
Օ ատէմ եալան սէօյլէմէեօրտու... Շու սաաթտա էլպէթ.
թէ մէրգում տէրտէսթ իտիւմիշ իտուկինտէն, հէր շէյի
իգրար իտէճէք, վէ շէրիքինին իսմինի պիտիրէճէք տիր...
Օ հալտէ, պէնիմ, հագգսըզ եէրէ մահքիւմ օլտուղում ան-
լաշըլաճաղը ճիհէթլէ, սէրպէսթ գալապիլէճէեիմ... գը-
ղըմը... սէվկիւլիւ Լիւսիմի թէքրար կէօրէպիլէճէեիմ... —
էվվէթ, ֆագաթ, էկէրչի ժագ Կարօ, վագթ ու զէմանըլա
քէյֆիէթտէն խապէրտար օլարագ, բէնչէի ատալէթտէն
գուրթուլմաեա պիր չարէ պուլուր իսէ... էկէրչի, պիր
գաշ կին ագտէմ պէնի էօլտիւրմէք իսթէմիշ օլան, վէ քէն-
տի քէնտիմի դամմաղլամաղըլա մէճպուր իթմէք իւզրէ,
պու կին տալի պէնի սէրխօշ իթմէք իսթէմիշ պուլունան
օ ալչագ թուրթուլմամըշ, եախօտ սէօյլէտիկի շէյլէրի թէք-
զիպ իթմիշ իսէ, օլ վագըթ պէն՝ իսպաթլարը նէրտէ պու-
լաճաղըմ... Պէն, նէ գատար, Պու ժագ Կարօ Կարօ տէյի
պաղըրսամ, օ տա, Պէն Բօլ Հարման տէյի ճէվապ վիրէճէք
տիր... Պէն, Գլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օ-
լան պիր ատի գարըեւմ, հալ սուքի, քէնտիսի, էհէմմիե-
թի հայիլ վէ միլիօնլար սահիպի պիր ատէմ տիր: — Եա՛
րապպի, Եա՛ րապպի, պանա մէրհամէթ իտին, պանա ա-
ճըեւն... Պանա նափհաթ վիրին... րէհպէր օլուն...

Պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ժան, հէօնկիւր
հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը:

Իքի նէֆէր զապթիեէ, պիր միւտտէթտէն պէրու պու
պիշարէեի գօլլամագտա օլտուղլարը ճիհէթլէ, մէրգումէ-

նին մէյեուսանէ հարեքէթլէրինտէն շիւպհէ իտիւյ , նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքսիղին , պիր սուրէթի նազիքեանէ տէ եանընա եագլաշտըլար , վէ պոււնլարտան պիրի , էլինի , մէզպուրէնին ումուզունա տաեաթմասընտա , ժան , տիթրէտի , վէ պու իքի ատէմին զապթիեէ օլտուգլարընը , իւնի-ֆօրմալարընտան թանըեարագ , տիթրէմէկէ պաշլատը :

Ջապթիեէլէրտէն պիրի . - Դա'տըն , պու հալինիղին սէպէպի նէ' տիր :

Ջապթիեէլէրին սուրէթի իֆատէսինտէն , ժան , քէնտիսինին քիմ օլտուզունու պիլմէտիքլէրինի , վէ քէնտիսինէ ֆէնալըգ իթմէք իսթէմէտիքլէրինի տէրք իթտիկի կիպի , հագգընտա շիւպհէ տալէթ իթմէմէքիւզրէ , պիւլա թէրէտտիւա ճէվապ վիրմէսի լազըմ կէլտիկինի տախի տէրհալանլատը , վէ պինապէրին ,

— Միւսիւ . . . պիր քէտէրիմ , հէմ պիւեիւք պիր քէտէրիմ վար տըր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Ջապթիեէ . - Պիր քէտէրինիլ վար իսէ , խանէնիղէ ալտէթ իթմէլիսինիլ , մատամ :

Փան . - Էվլէթ , միւսիւ , պէն տէ խանէմէ ալտէթ իտիւքօրում :

Ջապթիեէ . - Եօլ եիւրիւրսէնիլ , տէֆի զօմմ իտէրսինիլ . . . պիր ալ ֆէրրահլանըրսընը :

Փան . - Էվլէթ , միւսիւ :

Պու սուրէթլէ , ժան , օթուրմուշ օլտուզու գանաբէտէն գալգըպ , եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Էնվալիտ քէօքրիւսիւ , մէզպուրէնին գարշըլնտա պուլունուքօրում :

ժան , պու քէօքրիւտէն կէչիպ , Շանգլէլիլէեէ վասըլ օլտու , վէ Արգ-տը-թրիւմֆա գատար կիտիպ , մաքինալարի սուրէթտէ Պուա-տը-Պօլսնը ճատտէսինտէն կէշտի , վէ մէզքիւր օրմանա տախիլ օլտու :

Կիճէ գարանլըզը զիեատէճէ օլուպ , էթմէքճի խաթուն , աղաճլարըն ալթընտա չաեըր չիմէն իւզէրլինէ օթուրտու , վէ պէթէքրար աղլամաեա պաշլատը :

Իշպու Ֆիրար վազըասը , երկիրմի պէշ սէնէ մուգատ-
տէմ ուգու պուլմուշ օլան ահվալի , եանի քիւլիւք ժօր-
ժուն էլինտէն թուլթարագ , կիճէնին գարանլըղնտա , Ալ-
ֆօրվիլ ֆապրիգասընտան գաչմագտա պուլունմուշ օլտու-
ղունու ժանըն խաթըրընա կէթիրմէքտէ իտի :

Քէնտիսինի , Շէվրի գարիեէսի պաշ բաբասընըն պաղ-
չէսինտէ տէրտէսթ իթմիշ օլան ժանտալմալար իլէ ճինա-
եէթ մահքէմէսի , Սալքէթրիէր թիմարխանէսի , մէրքէզ
հապսխանէսի , վէ գար եաղտըղը սըրատա , իքինճի տէֆա
ֆիրարը , կէօղիւնիւն էճնիւնէ կէլտի :

Օլ գէման զէվալլընըն աղլը տօլանարագ պաեըլտը , վէ
աեըլտըղընտա , կիճէնին գարանլըղը հէր թարաֆը իհաթա
իթմիշ օլտուղու հալտէ , աեաղա գալգտը , վէ քէնտի քէն-
տիեէ ,

— Պու օրման տէրունինտէ պէքճիլէր պուլունմալը տըր :
— Իմտի , նէրէտէն կէլտիկիմի , վէ նէրէեէ կիթտիկիմի սի-
վալ իտէպիլէճէքլէրինտէն , պուրատան չըգմագլըղըմ լա-
ղըմ տըր , տէտի , վէ պիւեիւք աղաճլար իլէ իհաթա օլուն-
մուշ օլան պիր թարիգէ պիտտուխուլ , պու թարիգին նէ-
րէեէ չըգաճաղընը պիլմէեէրէք , պունա սալիք օլտու , վէ
պիւթիւն կիճէ եիւրիւեիւպ , նիհաեէթ չէֆիագ աթտըղը
ղէման , Լճնան օրմանը հուտուտունա մուվասըլէթ իյլէտի :

Օլ վագըթ , Նէօյլի քէօրրիւսիւ թարաֆընա միւթէվէճ-
ճիհէն Սէն նէհրի գըեըսընտան եօլունա տէվամ իյլէտի :
Հալ պու քի , գուվվէթի թիւքէնտիկի միսիլու , աճըղըն
իլք թէէսսիրաթընը տա հիսս իյլէմէքտէ իտի :

Էթմէքճի էանաֆընըն օթուրտուգլարը գահվէխանէնին
սահալի օլան գարընըն վիրմիշ օլտուղու իքի եիւզ պին ֆը-
րանգլըգ ալթուն սիքքէտէն մաատա , ժանըն եէտինտէ ծո
ֆրանգլըգ ուֆագ ագչէ պուլունմագտա իտի :

Մէգպուրէ , Նէօյլի քէօրրիւսիւնէ մուվասըլէթինտէ ,
տիւքքեանլար ալըլմագտա իտի :

Օրատա , պիր պագգալ տիւքքեանընա կիրիպ , պիր
աղ սօղուգ էթ իլէ էթմէք կէթիրթտի , վէ պունլարը ա-

հէսթէ սուրէթտէ եէտիքտէն սօնրա , պիր խայրի միւտտէթ օրատա օթուրտու , վէ գարչըսընտան ճէրէեան իթմէքտէ օլան սուհա հաղին հաղին նաղար իթտի :

Պիչարէ գատընճըղազ , տէրեայը միւլահազաեա տալմըչ օլտուղունտան , Բօլ Հարմանըն , քէնտի ֆապրիգասընա կիթտիկինի , վէ մուախտարէն տախի Բարիսէ ալտէթ իթտիկինի կէօրէմէտի :

Մէզպուրէ , տայիմա , վէ լաթիֆ պիր ֆըչըլթը իլէ ճէրէեան իտէկէլմէքտէ օլան , վէ զանն իտէրսին քի քէնտիսինի ճէլպ իթմէքտէ պուլունան մէզքիւր չէֆֆաֆ սուտան կէօզլէրինի ասլա աեըրմամագտա իտի :

Հաեաթընըն լաէնգաթի արթմագտա օլան աղապ վէ իշկէնճէլէրինէ գաթլանմագտան իսէ , պիր տէֆատա թէրքի հաեաթ իթմէքիք ֆիքրի , պիր արալըդ մէրգումէնին զիհնինտէ հասըլ օլտու իսէ տէ , մէզպուրէ , քէնտի քէնտիսէ իրատ իթտիկի չու սէօզլէր իլէ , պու ֆիքրի պէլթարաֆ իթմէքիկէ չալըչտը , վէ պիրտէն պիրէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի .

— Էօլմէք մի . . . չու սաաթտա պէնիմ իչին պունտան զայրի չարէ վէ էսէրը իւմիտ եօգ մու տուր . . . Նէ , զաթէն պուլմուշ օլտուղում էվլատըմը թէրք մի իտէեիմ , վէ պիր տիկէր էվլատըմը պուլմագ վաղիֆէսիյլէ միւքէլլէֆ օլտուղումու ունուտաեըմմը . . . Ժագ Կարօեու ճէզատան մուաֆ , վէ քէնտի գըղընը սէվմէքիկէ , վէ բէտէրինի էօլտիւրմիւշ օլտուղու ատէմ իլէ աւը էվլէնտիրմէկէ սէրպէսթ պըրագարագ , պէն , քէնտիմի էպէտի ույգուեա մը թէսիմ իտէեիմ . . . Խա'յը , խա'յը , պու ալչագլըգ տըր , պու օլուր չէյ տէյիլ տիր :

Պատէհու ժան , պիւթիւն պիւթիւն պաչգա պիր հալու հէյեթ քէսպ իթմիշ օլարագ , աեաղա գալըզպ , պուլունտուղու տիւքքեանըն խըզմէթճի գըղընա խիթապէն ,

— Գուրպվուտան ուզա'գ մը պուլունուեօրում , տէյի սիւալ իթտի :

Ձըզմէքճի գըզ . - Խա'յը , մա'տամ , Գուրպվուա՝ քէօբրիւնիւն տիկէր թարաֆը տըր :

Փան . - Մ. Բօլ Հարմանն ֆապրիգասընը պիլիեօրմուստունուզ :

Սըզմէթճի գըզ . - Պիլիեօրումտա սէօզ միւ տիւր . . . Իշթէ , շուրատա կէօրիւնիւեօր . . . Նէհրին քէնարընտա , հէման գարչըտա վադը տըր :

Խըզմէթճի գըզ , բարմաղըյա , ֆապրիգանըն վասի տա . յիւրէյէրինի , վէ օլ էսնատէ տիւման չըգմագտա օլան թուղլատան մամուլ ուզուն օճագլարընը կէօսթէրմէքտէ իտի :

Ժան , խըզմէթճի գըզա պատէլ թէչէքքիւր , տիւքքեան . տան տիշարը չըգտը , վէ քէօրիւեիւ կէչիպ , ֆապրիգանա մուվասըլէթ իյլէտի :

Ֆապրիգանըն , պիւեիւք գարու եանընտա պուլունան քիւչիւք գարուսու գաբալը օլտուղունտան , մէզպուրէ , չանը չալտը , վէ պիր գատըն կէլիպ , գարուեու աչտըղընտան , ժան Ֆարթիէեէ ,

— Գի՛մի իսթէեօրսունուզ , մա՛տամ , տէյի սիւալ իթտի :
Փան . - Մ. Բօլ Հարման իլէ կէօրիւնէք իսթէրիմ :

Փատըն . - Կէճ կէլտինիզ . . . Մ. Բօլ Հարման պու սապահ պուրանա կէլտի , ֆագաթ պիր ազ էվվէլ կիթտի :

Փան . - Նէրէեէ կիթտի :

Փատըն . - Բարիսէ կիթտի : - Էկէրչի քէնտիսինի կէօրմէեէ ինթիեաճընըզ վար իսէ , Միւրիլօ սօգաղընտա քէնտի խանէսինէ կիտին : - Օրատա , քիմէ սօրաճագ օլուր իսէնիզ , խանէսինի սիզէ կէօսթէրիւրէր :

Փան . - Բէք իյի :

Ժան , Բարիսէ սօղըրու եօլա չըգտը : Մէրգումէ , գաթի վէ տէհչէթլի պիր գարար վիրմիշ օլուպ , պիր սաաթ սօնրա , Բօլ Հարմանն խանէսի գարուսունու վուրտու :

* * *

Մարինին բէտէրի , քէնտի խուսուսի օտասընա չէքիլտի . կինտէ , նէ՛ վաղիսէթտէ պուլունմուշ իսէ , օ վաղիսէթինի սօնունա գատար թէպտիլ իթմէմիշ իտի :

Մէրգումուն ֆիքրի , քէմալը տէհչէթ իւզրէ , հալը մա . . .

ղիտէն , հալը հազըրա , վէ հալը հազըրտան միւսթագպէլէ աթֆ օլունարադ , խուսուսիյլէ միւսթագպէլ , քէնտիսինի տահա զիեատէ թագեիգ իթմէքտէ իտի :

Միւսթագպէլ՝ գըզընըն ըիւեսսըյլա իշար օլո՞նմետօր մու իտի , օ տէհչէթլի վէ դարիպ ըիւեսա իլէ քի , քէնտի ըիւեսսընը տա խաթըրնա պըրագմագտա , վէ պունուն թէֆէրրուաթընտան հէր պիրի , ճէնագէ ալայլարընտա չալընան քիլիսէ չանլարը միսիլու , քէնտի իւզէրինտէ ֆէնա պիր թէֆասիր հասըլ իթմէքտէ , վէ պաշսըզ պիր նաշ կէօսթէրմէքլէ , քէնտիսինի էօմրին սօն տէրէճէսինէ կէօթիւրմէքտէ իտի :

Նահկէհան գաբուսու վուրուլմաղլա , միւսհազաթը մահգունանէսի գաթթ օլունտու , վէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ , իչէրի կիրիլմէսինի եիւքսէք սէտա իլէ էմր իյլէտի :

Այնի վագըթտա , օտա խըզմէթճիսի իչէրի կերտիկինտէն , Բօլ Հարման , հէրարէթինտէն նաչի ալթիւսթ օլմուշ օլան պիր սէտա իլէ ,

— Նէ՞ վար տըր , Թէօ՛տօր , տէյի սիւալ իթտի :

Ծըզմէքքետար . - Եաշլըճա պիր դպտըն սիզի կէօրմէք իսթէեօր : Քէնտի սէօզիւնէ պագըլըր իսէ , գաթընըզ պուլմագիւզըն Գուրպուլուա ֆապրիգասընա կիթմիշ օլտուղու հալտէ , օրատա սիզի պուլմասերպ , պուրատա կէլմիշ տիր :

Բօլ . - Պու գարը պէնտէն նէ՞ իսթէեօր :

Ծըզմէքքետար . - Եալընըզ ղաթընըզա իֆատէի հալ իտէճէք կիպի կէօրինիւեօր :

Բօլ . - Իսմի նէ՞ տիր :

Ծըզմէքքետար . - Իսմինի պիւտիրմէեիպ , սատէճէ Մ . Օ . վիտ թարաֆընտան կէլտիկինի խապէր վիրտի :

Բօլ Հարման , մէզքիւր իսմի իշիթտիկինտէ , հէեէճաշընը կիւճ հալ իլէ ղապթ իտէպիւտի , վէ տէհչէթլէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Ֆագաթ , նի՞չին թարաֆընտան պիրիսինի կէօնտէրիեօր : - Տայիմա միւնֆէրիտէն հարէքէթ իթտիկինի պէեան իթտիկի թագտիրտէ , աճապա պիր շէրիքի՞ մի վար տըր : -

Աճապա քէնտիսինէ նէ՝ վազը օլտու . . . քէնտիսի նիշին կէլմէնօր , տէտի :

Պու աբա , օտա խըղմէթճիսի , էֆէնտիսինին ճէվապընա պէքլէմէքտէ օլուպ , Բօլ Հարման , պիր միւստէթճիք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Օ գատընը իչէրի կիրտիրին , տէտի :

Թէօտօր տիշարը չըգտը , վէ սապըգ ժազ Կարօ տախի , եազըխանէսի իւզէրինտէ մէվզու օլան պազը քեաղըտլարը կիզլէտի :

Խըղմէթճի , կէլէն միսաֆիր գատընը իչէրի կիրտիրտիքտէն սօնրա , քէնտիսի արգատան գարուեու գարատը , վէ Բօլ Հարման , Օվիտ Սօլիվօ թարաֆընտան քէնտիսինէ կէօնաէրիլմիշ օլան գատընը կէօրմէք իւզրէ արգասընա տէօնտիւ , վէ նակէհան պօղուգ պիր սէտա իլէ ռէֆիտիպ , լէհճէսի սօլտու , վէ տիւշարը տէհէթ օլարազ , վէ կէօզլէրի ֆէվգէլատէ աչըլարազ , օտանըն պիր քէօչէսինէ գատար ըիւճաթ իյլէտի :

Մէրգուժուն գարչըսընտա տուրան գատըն , էթմէքճի Խաթուն նամիլլէ մաարուֆ օլան , վէ Ժիլ-Չէօր սօգաղընտա , պիր քէրէվէթ ալթընտա թէլէֆի իտիլմիշ օլտուղու Օվիտ թարաֆընտան տէրմիւսան իտիլմիշ պուլունան Լիֆօն գատըն իտի :

66

Ժան Թորթիէ , աեազտա , թէհտիտավէր պիր թարգտա տուրարագ , էլինի , մէրգումա տողրու ուզաթաը , վէ ալ-չագ պիր սէտա իլէ ,

— Ա՛հ , քէնտի տէհչէթինիզ վէ գորգունուզ սիզի իթ-համ իտիեօր , վէ սիզին էմրինիզ իլէ պէնի էօլտիւրմէք իս-թէտիքլէրինի իսպաթ իյլէեօր , տէտի :

Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընըն սապըգ իշճի պաշըսը , օլ էս-նատէ պէյնինէ պիր ճիննէթ թարի օլմագտա օլտուղունու անլաեարագ , պու ֆուրթունաեա մուգավէմէթ իթմէտիկի հալտէ , զայս օլմուշ օլաճաղընը տէրք իթտի , վէ Ժանա տողրու եիւրիւեէրէք ,

— Ա՛ սէֆիլ , սիզ պուրտտա պուլունուեօրսունուզ հա՛ , տէտի :

Փան . - Էվվէթ , պէն պուրատաեըմ . . . Ա՛հ , պէնի կէօ-րէճէկինիզի ասլա մէմուլ իթմէեօրտունուզ , տէյի՛մի :

Քօլ . - Փիլվագը , իգրար իտէրիմքի , թարաֆընըղտան պու մէրթէպէ ճէսարէթի մէմուլ իթմէեօրտում : - Լաքին , խանէմէ նէ՛ եաբմաեա կէլտինիզ :

Փան . - Պունու սօրմաեա ճէսարէթ իտիեօրսունուզ հա՛ : - Պէնի կէօրտիւկիւնիւզտէ , միւտտէթի մէտիտէաէն պէրու սիզի կիզլէմէքտէ օլան մասքէեի ագըպէթ իւլ էմր աշաղըեա ալմըշ օլտուղումու անլամատընը՞ղ մը :

Սախթէ Բօլ Հարման ումուղլարընը չէքէրէք ,

— Պու գարը տիվանէ տիր , տէտի :

Փան . - Տիվանէ՛ մի . . . Էվվէթ , օն սէնէ գատար տիւ-վանէ օլտում , լաքին , նիհաեէթ ճէնապը Ալլահ , հաեա-թըմըն մագսէտինէ վասըլ օլմագլըղըմա միւսաատէ իթմէք իւզրէ , ագլըմը իեատէեէ միւսարաաթ պուեուրտու : - Պու .

րաեա նէ՝ եարմադ իչն մի կէլտիմ։ - Էյ ժադ Կարօ, երկիրմի պիր սէնէտէն պէրու չէքտիկիմ ճէվր ու ճէֆանըն հիսապընը սիզտէն իսթէմէեէ կէլտիմ։

Քօլ. - (Թէաճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրէրէք.) ժադ Կարօ՛ մու... Պու խիւմ քի՛մին իսմի տիր։

Ֆան. - Սիզին։

Քօլ. - Պէնիմ իսմիմ Բօլ Հարման օլտուղունու պիւթիւն ալէմ պիլիր։

Ֆան. - Պէն տէ, պիւթիւն ալէմէ, սիզին իսմինիդ ժադ Կարօ օլտուղունու պիլտիրէճէեիմ։

Քօլ. - Լի՛զ Բէրրէն, թէքըար իսիւօրում քի, սիզ տիվանէսինիզ։

Ֆան. - Պէն իիզ Բէրրէն տէյիլիմ... Պէն ժան Փօրթիէեիմ, վէ էօյլէ օլտուղունու սիզ րանա պիլիրսինիզ... Պու գատար գօմէտիա օեունու քեաֆի տիր։ - Սիզ, ալօզաթ ժօրթ Տարիէնին խանէսինտէ պէնի թանլտընը։ - Էվվէթ, պէն, սիզին գուրպանընը ժան Փօրթիէեիմ, օ ժան Փօրթիէեիմ քի, սիզին եէրինիզէ մաչքիւմ օլմուշում տուր։

Քօլ. - Էկէրչի ֆաղլա պիր սէօզ տահա սէօյլէեէճէք օլուր իսէնիզ, պուրատան սիզի գօլտուրմադ իչին չանը չալաճաղըմ։

Ֆան. - Չա՛լ, ա՛լադ... Էկէր չանը չալաճադ օլուր իսէն, խըզմէթ քեարլարըն պուրաեա կէլէճէքլէր. պէն տէ քէնտիլէրինէ, պէնիմ քիմ օլտուղումու, վէ սէնին քիմ օլտուղունու պէեան իաէճէեիմ։

Քօլ. - Սուս օլմն։

Ֆան. - Խա՛յր, սուս օլմաեաճաղըմ։ - Սէնին վէ չէրիք թարաֆընտան դամաղլանմըշ օլտուղումտան, չիմտի պէնի արաեօրլար, վէ տէրտէսթ իտէճէքլէր... Պուրաեա, սէնին խանէնէ կէլիչիմ, դապըթանըն, իքիմիդի պիրլիքտէ թուլթմասընա վէսիլէ վիրմէք իչին տիր։ - Պիր քէրլէ եադանը էլէ վիրէճէք օլուր իսէն, Ոյֆօրվիլտէ իճրա օլունան իւշ ճինաեէթին ֆայիլի եէկեանէսի քէնտին օլտուղունա, վէ օնտան սօնրա, գըզըմը Լիւսիեի թէլէֆ իթտիրմէք, վէ պիզ-

զաթ պէնի էօլտիւրմէք իսթէտիկինի իսպաթէ մէճպուր օւլաճադսըն :

Ժագ Կարօ ճէվապ վիրէճէք իքէն , վագթը օլմատը , ղիրա գըզը Մարի , լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու վէ տիթրէտիկի հալտէ , օտանըն գաբուսունտա կէօրիւնտիւ , վէ քէսիք պիր սէտա իլէ ,

— Նէ՞ վար տըր , էֆէնտի բէտէր , պուրատա վէ եւլքսէք սէտա իլէ կէօրիւշիւլմէքտէ օլտուղունուզ զաննընա զահիպ օլտում , տէյի պէեան իթտի :

Ժագ Կարօ , մէյեուսանէ պիր հարէքէթլէ , Մարիեէ տօղրու իլէրլէեիպ , վէ անը օտատան տիշարը չըգարմաեա չալըշարագ ,

— Սէվկիւլիւ էվլատըմ , սէն պուրատան կիթ . . . պու գարը տիվանէ տիր . . . հագարէթ իտիեօր . . . հիտտէթլէնիեօր . . . թէհտիտ իտիեօր , տէսի :

Մարի . — Մատէմ քի , տիվանէ իսէ , ատէմ չաղըրմագ լաղըմ աըր . . . խըզմէթքեարլար կէլսինլէր , վէ քէնտիսինի էվիմիզտէն թարտ իթսինլէր :

Փան . — Զաթէն պէն տէ պու մուամէլէեէ պէքլէեօրում :

Մարի . — (Ժանա եագլաշարագ .) Սիլ քի՞մանիլ :

Փան . — Բէտէրինիզէ սիւալ իտին :

Մարի . — Նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

Փան . — Պու ատէմ իլէ պէնի տէրտէսթ իթմէլէրինի , վէ հիւքմիւ ատալէթին իճրա օյունմասընը իսթէեօրում :

Բօլ . — Կէօրիւեօրսուն ա՛ գըզըմ , տիվանէ տիր :

Փան . — Կէօրիւեօրսունուզ ա՛ , ատէմ չըղըրմաեա ճէսարէթ իտէմէեօր : — Իքիմիզտէն պիրի գօրգուեօր , հալպու քի , գօրգան պէն տէյիլիմ :

Բօլ Հարման , պու արա , տիլիզ կիպի վէ գըմըլտանմագսըզըն տուրմագտա օլուպ , Մարի տէ հայրէթլէ մէրգումա պագմագտա իտի :

Մարի . — Փագաթ , նիշին չանը չէքմէեօրսունուզ :

Դլէրմեն հապսիւանէսի ֆիրարիսի , գահգահա իլէ կիւլտիւ , վէ պատէհու ,

— Պէն սիզէ սէօյլէեօրում, գօրգուսունտան չանը չալամեօր, տէտի :

Մարի . - Բէք ալէա , պէն չանը չալաճաղըմ :

Մէզպուրէ , վիճուտճա զաաֆէթինին միւսաատէ իթտիկի մէրթէպէտէ սիւրաթլէ շըմինէեէ տօղրու իլէրլէտի : Լաքին , մէրգում ալչազ , իշարէթլէ գըղընըն հարէքէթինի տուրտուրուպ ,

— Մարի' . . . Մարի' . . . խա'յր , խա'յր , քիմսէեի չաղըրմա , չանը չալմա , տէտի :

Մարի . - (Բէտէրինէ տօղրու տէօնէրէք .) Նի'չին :

Փան . - Ճէվապընը սիզէ պէն վիրէեիմ . . . Բօլ Հարմանըն սարիգ , գունտագճը վէ գաթիլ ժազ Կարօ օլտուղուսնու պիլմէլէրինի իսթէմէեօր, անըն իչին :

Բօլ . - (Տիթրէեէրէք .) Սո'ւս , սո'ւս :

Փան . - (Բէլաւնա տէվամ իտէրէք .) Նիկիրմի պիր սէնէ ճէզատան մուաֆ գալտըգտան վէ քիմէսնէ թարաֆընտան թանըլմատըգտան սօնրա , նիհաեթ իւլ էմր հադըգէթ զիեասընըն բարլաեաճաղընը , վէ հիւքմիւ առալէթին իճրա իտիլէճէկինի անլաեարազ , տիթրէեօր :

Բօլ . - Սո'ւս օլուն , հիչ օլմազսա գըղըմա մէրհամէթ իտին , աճընըն :

Փան . - Սիզ պանա մէրհամէթ իթտինի'ղ մի , աճըտընը'ղմը : - Էվլատլարըմա էսէրը ըիգգաթ կէօսթէրտինի'ղ մի : - Սիզին սաեէնիզտէ , վալիտէլէրինին պիր ալչազ վէ պիր զատտար օլտուղունու էվլատլարըմ զանն իթմէ'եօրլարմը : - Իմտի , պէն տէ իսթէեօրում քի , միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու իղֆալ իթմիշ օլտուղունուզ գըղընըզ , սիզին նէ' կիպի ատէմ իտուկինիզի պու կիւն անլասըն : - Էվլէթ , անլամասընը իսթէեօրում քի , սիզ , գըղըմը , շէրիք վէ հէմթէօհմէթինիզին պըչաղընա թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա , օ պիշարէ մասուսու մէյեուսիյեթլէ թէլէֆ իթմէք իսթէտինիզ :

Բօլ . - Ա'հ , սո'ւս օլ , սո'ւս օլ , եօզսա . . .

Մէրգում ալչազ պու սէօղլէրի եիւքսէք սէտա իլէ սէօյ-

լէտիպ, ժանըն իւզէրինէ տողրու գօշտու իսէտէ, Մարի, բէտէրիյլէ ժանըն արալարընա կիրմիշ օլտուղունտան, բէտէրինէ խիթապէն,

— Տո՛ւր, — տէտի, — պու գատընըն՝ հէր պիլտիկինի սէօյլէմէսինի իսթէրիմ: — Մուամէլէ վէ հարէքէթի շէտիտէ՝ հիշ պիր շէյ իսպաթ իթմէզ... էկէրչի պու գատըն եալան պիր իֆատէտէ պուլունուր իսէ, օլ վագըթ ճէվապընը վէր:

Սալթէ Բօլ Հարման, գըզընըն պագըշընտան միւթէ-էսսիրէն, վէ զաթէն տէ ագլը պաշընտա օլմատըղը ճիհէթլէ, պիր գօլթուգլու իսկէմլէեէ օթուրտու:

Ժան, շու վէճհ իլէ իֆատաթընա տէվամ իթտի:

— Պունտան եիկիրմի պիր սէնէ էվվէլ, պու աուէմ, խըրսըղըզ վէ դունաագճըլըզ իթտիկի կիպի, ֆիիլի գաթլէ տախի միւթէճասըր օլտու, վէ պու գատար ճինաեէթլէրինէ, պէլքի տահա զիեատէ ալշագճա պիր ճինաեէթ իլավէ իտէրէք, կիւեա գահրամանճա պիր էօլիւմէ գուրպան օլ մուշ տուր կիպի պիր շայիա չըգարտը, վէ քէնտի եէրինէ պէնի մահքիւմ գըլտըրտը: Պատէհու, պագըլլէյի ասարընը զասպ իթմիշ օլտուղու մագթուլուն գանըյլա միւլէմմա օլտուղու հալտէ, սալթէ պիր իսիմ, թահթընտա, վալիտէնիղ իլէ էվլէնտի:

Թօլ. — Ֆագաթ... սո՛ւս օլ տիեօրում...

Մարի. — (Իքլինճի տէֆա.) Սէօյլէելին, սէօյլէմէսինի իսթէեօրում:

Փան. — Ամէրիգատա ճէսիմ պիր սէրվէթ սահիպի օլտու, վէ պէն հապսխանէտէ ճան չէքիշտիկիմ հալտէ, քէնտիսի, մէսուտիյեէթ իչինտէ եաշամագ իւզրէ ֆրանսաեա ավտէթ իյլէտի: — Տիւշար օլտուղում ֆէլաքէթի ազիմէ իւզէրինէ պէնտէն այրըլմըշ օլան վէ պէնիմ իչին զայպ օլմուշ պուլունան էվլատլարըմը, էօլմէզտէն էվվէլ թէքրար կէօրմէքլիկի արղու իտիեօրտում: — Պինապէրին հապսխանէտէն ֆիրար իլէ, անլէրի արամաեա պաշլատըմ: — Մէկէր պու ալշագ տախի անլէրի արամագտա իմիշ, վէ թէսատիւֆ, իլք

տէֆա քէնտիսինի, գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլտուղու ատէմին էվլատը, եանի Լիւսիէն Լապրունուն գարշըսընա չըգարմաղլէ, պու տէրիգանլընը սիզին իլէ էվլէնտիրմէք իսթէմիշ տիր:

Կէնճ գըզ պիր ա՛հ իտիպ, բէտէրինէ աթֆը նաղար իթտի քի, օլ էսնատէ մէրգումուն ագլը պաշընտան պիւթիւն պիւթիւն կիտիեօրտու:

Փան. - (Իֆատաթընա տէվամ իտէրէք.) Լիւսիէն Լապրուն՝ պէնիմ գըզլմը սէվիեօրտու. հալ պու քի բէտէրինիզ, օ տէրիգանլընըն մուհապպէթինի գալպինտէն զասպ իթմէք իշին, մէրգումա, «Սէֆէլիէն գըլ, Բէրէլիէն գըլ» տիմէքլիք քիւսթալըզընա գատար ճիւրէթ իթմիշ տիր:

Մարի. - (Եիւղինիւ էլլէրի տէրունինտէ կիզլէեհէրէք.) Լաքին, պու բէք տէհէթլի շէյ տիր:

Փան. - Քէնտիսինիզ միւթալաա վէ մուհաքէմէ իտին, մա՛տմուաղէլ, պու սէօյլէտիկիմ տէհէթլի վագըալար, սահիհէն մուճիպի նէֆրէթ տէյիլմի տիրլէր: - Էվլէթ, իշթէ պու ատէմ տիր քի, Ս. ֆօրվիտէ, Մ. Ժիւլ Լապրունուն միւթէսարըրֆ օլտուղու ֆապրիգատա, մէրհում գէվճիմին վէֆաթընտան սօնրա, կիւեա հագգըմտա մուհապպէթ վէ թէվլէճճիւհիւ վար տըր կիպի բէշիմէ տիւշմիւշ, պէնի քէնտիսինէ ռապթ իթմէկէ չալըշմըշ, վէ պունլարտա մուվաֆֆագ օլամաեընճա, մահզա քէնտի ֆասիտ հըրսը շանընա էրմէք իւզրէ, օ ֆապրիգատա աթէշ պըրադմըշ, ֆապրիգանըն սահիպինի էօլտիւրմիւշ, մալինի վէ էշեասընը սիրգաթ իթմիշ, վէ կիւեա քէնտիսինի ֆէտաքեար պիր քիմսէ կէօսթէրմէք, վէ պու ճինաեթլէրին ճիւմլէսինի պէնիմ իւզէրմտէ պըրագտըրմագ ֆիքրի ֆասիտիյլէ, ֆապրիգանըն թութուշտուղու գէման, սախթէ պիր գահրամանլըգ վէ ճէսուրլուգլա, քէնտիսինի ալէվին իշինէ սալմըշ, վէ կիւեա ալէվէ վէ աթէշէ գուրպան կիթմիշ օլմագլըգ նամ ու շէօհրէթինի գապանտըգտան սօնրա, Ամէրիգատա ֆիրար վէ իլթիճա իթմիշ, վէ վալիտէնիզ իլէ պիր թագըրիպ էվլէնիպ, մուախ.

խարէն Ֆրանսոսեա ավտէթլէ , պուրատատա , սիզի , մագ-
թուլընըն օղլու Մ. Լիւսիէն իլէ էվլէնտիրմէք խթէմիշ , վէ
պուլնուն իչին , պէնիմ գըզըմը , օ տէրիգանլընըն գալպինտէն
տերըմագ իւզլէ , էնվայի շէյթանի տէսիսէլէր տիւշիւնմիւշ ,
վէ հաթթա գըզըմը վէ պէնի էօլտիւրմէք թէշէպպիւսաթը
մէքրուհէսինէ գատար իլէրլէտիքաէն պաշգա , ագըպէթ-
քեար , հապսիսանէտէն ֆիրար իթմիշ օլտուղումու քէնտի
աղզըմա իգըար ու իթիրաֆ իթտիրմէք իչին պիր թագըմ
ալշագճա եօլլարա կիրիշմիշ տիր : - Իշթէ , թէքըար իթտի-
կիմ , վէ ատալէթին թէմամիլլէ իճրա օլմասընա տէկին թէք-
ըար իտէճէկիմ պու միւտհիշ վագըալար մէյտանա չըգմըշ
օլմասընու մէպնի տիր քի , պու կիւն , շու սաաթտա , պէնիմ
գարշըմտա թիր թիր տիթրէեօր . . . էվլէթ , պու թաատատ
իթտիկիմ ճինաեթլէր , քէնտինին էսէրլէրի օլտուղունու , վէ
պուլնլարըն մէյտանա չըգմասը , քէնտինին մահվը տիմէք ի-
տուկինի րանա պիլտիկի իչին տիր քի , պէնիմ տէրտէսթիմ
վէ պուրատան թարտ իտիլմէքիկիմ զըմննտա , սիզ , պու
էվլին խատէմէսինի չաղըրմագ իսթէտիկինիգտէ , քէնտիսի գա-
յիլ օլմաեօր . . . Հա'յտէ , հա'յտէ , ժագ Կարօ , սէօյլէտիկիմ
սէօյլէրի պիր իյիճէ տինլէտին ա' , արթըգ աեաղա գալգտա ,
պիզլաթ գըզընա սէօյլէ քի , իֆատէլէրիմտէ ասլա պիր եան-
լըշըգ , պիր խէթա եօգ տուր , վէ սահիհէն Ալֆօրվիլ ֆապ-
րիգասընըն խըրսըզը , գունտագճըսը , վէ գաթիլ ու ճանիսի
սէնսին :

« Սէօ'յլէ , սէօ'յլէ տիեօրում , զիրա սէնտէ ինսաֆ ու մէր-
համէթին շէօլէսի պիլէ պուլունմատըզը հալտէ , ար , նա-
մուս վէ մահճուպիեթ նէ՞ կէզէր : Շիմտիեթ գատար կէչիր-
տիկին էօմիւրտէ , զիքը իթտիկիմ տուլղուլարտան պիպէհրէ
օլտուղունու պիլֆիիլ իսպաթ իթտիկին միսիլլու , շիմտի տէ ,
նամուս վէ մահճուպիեթ տուլղուլարընտան մահրում օլ-
տուղունու իսպաթ իթմէքիլք վագթը կէլտի : Գօրգմա , ան-
լէրի տէ իսպաթ էթ , իսպաթ էթ , քի , սէն պիր ալշա'գսըն ,
սէն պիր խայի'նսին , սէն պիր զատտա'րսըն , սէն պիր ութան-
մա'զ , ալլանմա'զ պիր մախլուգ , պիր ճանվէ'րսին :

Պու սէօզլէրի ժան սէօյլէտիկի սըրատա , ժագ Կարօ , հիտտէթ ու զազապը սօն տէրէճէեէ զաթէն վարմագտա իւրէն , սօն քէլամյէրինտէ արթըգ թէհամմիւլիւ գարմաներագ , աեազա գալգտը , լաքին , պու գալգըշը , ժանըն իւզէրինէ հիւճուժ իթմէք մագսէտիյլէ օլուպ , ֆիւվագը զազապնաք պիր հալ իչինտէ պուլունարագ , պիչարէ գատըն ճըզազըն պօղազընտան գավրատը :

Այնի վագըթտա , էթմէքճի Խաթուն , իզթիրապլէ բէֆը սէտա իտիպ , Մարի իսէ , տիւչարը տէհչէթի ազիմ օլարագ , ֆիրար իթտի :

Ժան , եարտըմա ատէմ չըզըրմանա չալըշմագլա պէրապէր , ալչազըն բէնչէսինտէն տէ , եագասընը գուրթարմանա ճահտ իթմէքտէ իտի :

Հալ պու քի , ժագ Կարօ , ճանվէրլէր կիպի սօլուեարագ . շէօյլէ իֆատէ իթտի :

— Պօշ եհրէ տէպէլէնիպ տուրմա , եագանը էլիմտէն գուրթարամազսըն . զիրա շիմաի , պէնիմ խանէմտէ պուլունուեօրսուն : — Վագը օլան իֆատէլէրինի քիմսէ տույմատը , վէ պունտան պէօյլէ տախի քիմսէ տույմանաճագ տըր : — Սէն պին քէրրէ պաղըր չաղըր , նաֆիլէ տիր . պէնիմ իսմիմ Բօլ Հարման օլուպ , ժագ Կարօ տէյիլ տիր . . . Ալէմ պէնի պու իսիմլէ թանըր , պու իսիմլէ թէսմիեէ իտէր , թէքմիլ մուխապէրաթըմ , մուսմէլաթըմ Բօլ Հարման իսմիյլէ իճրա օլունուր . . . Պու տէտիկիմին մուղայիրինի իսպաթ իտէճէք հիչ պիր տէլիլ , հիչ պիր պիւրհան պուլունմամագտա տըր . . . Սէն պանա հիւճուժ իթտին , պէնի թէհտիտ իյլէտին , ֆագաթ իչթէ պէն տէ սանա գարշը քէնտիմի միւտաֆաա իտիեօրում . . . Սէն էօլէճէքսին , պուրատան տիչարը սաղ վէ սալիմ չըգմանաճագսըն , զիրա սէնին վիճուտին՝ պէնիմ մահվըմ տիմէք տիր :

Խապիսի մէզպուր , պունլարը տէտիկի սըրատա , բարմագլարընը , տահա զիեատէ պէտպախթ գատընըն պօղազընա սօգմագտա օլուպ , զէվալլըեը սալքի պիր մէնկէնէ իչինտէ սըգմագտա իտի :

Պատէհու ժազ Կարօ, մէզպուրէեի, բէնջիրէսի պու-
լունման տար պիր տայիրէնին գաբուսունա տօրու սիւ-
տիւկիւնտէ, պիշարէ, նէֆէնսինի կիւճ պէլա իլէ ալապիւմէք-
տէ իտի: Անճագ մէզքիւր տայիրէնին գաբուսու լաեւզըյա
գաբանմատը, վէ ժազըն էլլէրի գուվլէթտէն տիւշտիւկիւ
կիպի, էթմէքճի Խաթուն տախի ճանսըզ պիր նէսնէ մա-
գամընտա մէզքիւր տար վէ գարանլըզ օտանըն տէօչէմէսի
իւղէրինէ սերիլիվէրտի:

Պինաէն ալէյհ, պու ալչագ հէրիֆ՝ զիքր օլունան գա-
բուսու թէքրարէն գաբամանա չալըշտըղը սըրատա, արգա-
տան պիր ոէս ալմասըյա, սօլուեարագ վէ ագլը պաշընտա
պուլունմանարագ, տէրհալ եիւղիւնիւ օլ թարաֆա չէվիրտի,
վէ էթիէն Գասթէլ իլէ Բաուլ Տիւշմէնին իչէրի կիրտիքէ-
րինի կէօրտիւ:

Էվվէլ էմիրտէ, ըէսսամ՝ քէլամա աղազ իտէրէք,

— Միւսիւ Հարման, իհթիմալ տըր քի, զաթընըզը ըա-
հաթսըզ իտիւօրուզ: — Իմտի, էվվէլճէ խապէր վիրմէքսիդին
նէզտինիդէ կէլմէկէ ճէսարէթ իթտիկիմիդ իչին, աֆվընըզը
ընճա իտէրիդ: Պու պապտէ օտա իըզմէթքեարընըզ իթապ
իթմէեին, չիւնքի անըն գապահաթը օլմանըպ, պիզիմ՝ կէլ-
տիկիմիդի սիզէ խապէր վիրմէմէսինի պիդ քէնտիսինէ իսթար
իթտիք, տէտի:

Պու արա, սախթէ Բօլ Հարման թարիֆի նագապիլ
պիր հէնէճանա տիւշար օլմուշ օլարագ, վէ ճանսըզ պիր
հալ իլէ ժանըն սերիլիշ պուլունտուղու տայիրէնին գաբու-
սու գարչըսընտա տուրարագ,

— Վա՛յ, միւսիւ Գասթէլ, սի՞ղմիսինիդ, հօշ կէլտինիդ,
սէֆա կէլտինիդ, տէտի:

Քրիէն. — Ֆագաթ, ալիլիմ միւսիւ Հարման, նէ՞ տիր
պու սիզտէ կէօրտիւկիւմիւզ հալ... Ատէթա էօլիւ ընէկի
կիպի լէհճէնիդ սօլմուշ... էլլէրինիդ տէ տիթընէօր... ըա-
հաթսը՞զմըսընըզ:

Ֆագ Կարօ. — (Բէնտիւի թօլամանա չալըշարագ, վէ
էթիէն Գասթէլ իլէ ըիֆագաթընտաքի մէհհուլ տէլիգան.

լընըն սէպէպի վերուտէրինէ՝ օլապիւնէնի տիւշիւնէրէք .) Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . պիւտէն պիւրէ իւղէրիմէ պիւր ֆէնաւլը Կէլտի :

Էքիէն . - Իսթէրսէնիդ պիւր հէքիմ չաղըրթալըմ :

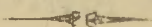
Փագ . - Խա՛յր . . . Խա՛յր . . . պօշ շէյ տիր . . . պու ֆէնաւլը Թէհլիքէի տէյիլ տիր . . . Փագաթ , օ տէյիլ ամմա , պու կիւն , դաթընըղըն ըիֆագաթընըգտա պուլունան միւսիւ իլէ պէրապէր պուրաեա կէլմէքիք մահղուղիւնէթիւնի նէ սէպէպէ համլ իտէպիլիւրիմ . . .

Պու էսնատէ , Ժագ Կարօ լագըրտըսընը պիթիւրմէեիպ , Էթիէն Գասթէլ , Իֆատէեէ տէվամ պիւրլէ ,

— Ըիֆագաթըմտա պուլունան միւսիւ , Մ. Բաուլ Տիւշմէն տիր քի , սիզէ Թագաթիմ իտէրիմ : Վիզիթամըղըն սէպէպլնի տէ պիւր աղտան անլաթըրըմ , լաքին , շիմտիքի հալտէ , պիւր աղքէնտինիդի պուլուն . . . Շիմտիտէն շու գատարընը խապէր վէրիւրիմ քի , մուհավէրէմիդ պաղը իշլէր հագղընտա օլաճագ տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Սախքէ Բօլ Հարման . - Պաղը իշլէր հագղընտա մը :

Էքիէն . - Էվվէթ . . . հէմտէ դահէթ ճիտտի իշլէր հագղընտա . . . Տիւն ագչամ , սիզտէն այրըլալըտան պէրու , ֆէվգէլատէ միւշքիւլ պիւր վազիֆէ տէրիւհտէ իթալիմ , վէ պու վազիֆէեի , հէր նէ գատար պիւր խայլի մէրթէպէտէ իճրա իյլէտիմ իսէտէ , պաղը եէրլէրիւնին նօգսան դալտըղընը տէրք իթտիկիմտէն , պու նօգսանլարըն իըմալի խուսուսընտա մուալէնէթիւնիդի ըէճա իթմէկէ կէլտիմ :

67

Ինսան՝ պէօյլէ տիր, նէ դատար թէհլիքէ իշինտէ պու-
լունսա, վէ եախօտ թէհլիքէ իշինտէ օլտուղունու հիսս իյ-
լէսէ, ճիւղի պիր իւմիտ շէօլէսի կէօրտիւկիւնտէ, քէնտիւնի
սահլիլի սէլամէթտէ զանն իտէր :

Իշթէ պու հալ, սախթէ Բօլ Հարման հազգընտա տա-
խի վուգու պուլտու :

Շէօյլէ քի, մէրգում, էթիէն Դասթէլին, ֆիլվազը քէն-
տիսինէ իհթիեաճը օլապիւէճէկինի տիւշիւնէրէք, մէզքիւր
սէօղլէրտէն միւսթէրիհ վէ միւթմէյին օլտու, վէ մէրգու-
ման իքի միւսաֆիրէ պիրէր իսկէմլէ թազտիմ իտիպ,

— Պուեուրուն օթուրուն, միւսիւլէր . . . Սիզտէ, աղի-
զիմ րէսսամ էֆէնտի, դապուլիեէթիմին սօղուգ մուամէլէ
իլէ օլմասընտան տօլտեը աֆլընըզը թէմէննի իտէրիմ : -
Ումարըմքի, սէպէպինի անլառըզընըղ հալտէ, պու պապտէ
պէնտէնիլի մաաղուր պուլուրսունուլ . . . Հազըդէթէն, պու
սապահտան պէրի ֆէվգէլատէ րահաթսըզըմ, տէտի :

Էթիէն . - Ֆիլվազը, հավանըն աղըր օլմասընըն նէթի-
ճէսի օլարագ, ինսանլար իւզէրինտէ պիր սիիլի կէվշէքլիկի
վազը օլուեօր . . . Հավանըն մէյլի ֆուրթունտեա իսէտէ,
ումարըմ քի եազընտա կէշէր :

Փազ Կարօ . - Համտ օլտուն, էվվէլճէ հիսս իթտիկիմ
դատար ֆէնալլգ հիսս իթմէեօրում . . . Պինապէրլին թէշրի-
ֆինիլլին սէպէպի հէր նէ իսէ, պէեան իտէպիլլիւսինիլ :

Ժազ, պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, ժանըն սէրիլմիշ օլ-
տուլու տայիրէեէ տօղրու խէֆիէն աթֆը նաղար իթմէքտէ
իտի :

Էթիէն . - Վիլլիթամըն սէպէպի նէ օլտուղունու չիմտի
պիլտիրիլիմ :

Փազ . - Րէճա իտէրիմ, սէօյլէեին, չիւնքի պէնի մէ-

րազոտա պըրագընօրսունուզ :

Երբիհն . - Իրի սէնէ , միւթէմատիէն , Շալօն մէքթէպի սանայիսի շակիրտանընտան պուլունմատընը՞մը :

Փագ . - Էվվէթ , չիւպհէսիզ :

Երբիհն . - Ղալիպա օ մէքթէպտէ միւքէմմէյ թալիմ ու թէրպիսէ կէօրմիւշսինիւզ , վէ ֆէվգէլատէ բարլագ պիր չէհատէթնամէ իլէ օրատան չըգմըշսընը , տէյի՛լ մի :

Փագ . - Թէմամ տըր :

Երբիհն . - Մէքթէպտէն չըգտըգտան սօնրա , բէք չօգ սէյեահաթ իթմիշսինիզ , պու տա սահիհ , տէյի՛լ մի :

Փագ . - Ֆիւհազըգա բէք չօգ սէյեահաթ իթտիմ : Շէյ-լէքի , Ալմանխաեը , Ֆիլէմէնկի , Պէլճիգաեը վէ իթալիաեը տօլաշտըմ :

Երբիհն . - Սիւխէ կիթմէտինիզ մի :

Փագ . - (Բէսսամըն եիւզիւնէ իղթիրապլէ վէ չիւպհէլի պիր նազար իլէ պագարագ .) Էվվէթ , Սիւխէ տէ կիթտիմ :

Սախթէ Բօլ Հարման , Էթիէն Գաաթէլէ պագտըղը դէման , բէսսամը մէրգուսուն սլմասընը սաքին վէ կիւլինճիւ պուլուպ , հիշ պիր չիւպհէլի ալէամէթ կէօրմէտիկինտէն , թէմքինինի սօզմատը , վէ Էթիէն տախի , իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք ,

— Սիւխտէ ուզուն միւտտէթ իգամէթ իթտինի՞զ մի , տէյի սիւալ իթտի :

Փագ . - Զանն իտէրիմ քի , օն պէշ օն ալթը այ գատար իգամէթ իթտիմ . . . Տօղրուսու խաթըրմա կէլմէեօր , չիւնքի , պու բէք էսկի վագըա տըր :

Երբիհն . - Պու սըրատա , պու միւտտէթի թէմամէն խաթըրլաեամաճաղընըզը բէք ալէա պիլիեօրում , ֆագաթ , պէլքի գուվլէյի հաֆըզանըզա միւրաճաաթ իտէրսէնիզ , պու կիւնքի կիւն վէֆաթ իթմիշ օլան պիր քիմնէ հագգընտա ումարըմքի պանա պագը մալիւմաթ վիրէպիլէճէք պիր չարէ պուլապիլիսինիզ :

Փագ . - Քիմտէն պահա իտիեօրսունուզ :

Երբիհն . - Սիւխտէ , կիթտիկինիզ ֆապրիգ ալարտա ,

Ժագ Կարօ իսմինտէ զաեէթ մահիր պիր մաքինիսթ թանը-
մը շմըսընը :

Էթիէն Գասթէլ, պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի զէման ,
կէօղլէրինի սաթթէ Բօլ Հարմանըն կէօղլէրինէ տիքմիշ իտի
իսէտէ , մէրգում , իշպու տաշաղըն կէօղլէրինի աշաղընա էն-
աիրտիկինի , վէ երւզիւնտէրի սինիրլէրտէն հիշ պիրինին տիթ-
րէտիկինի կէօրմէտի :

Փագ . - (Դաեէթ սաքին պիր սէտա իլէ .) Ժագ Կարօ
մու . . . Պու իսիմ՝ պանա մէճհուլ տէյիլ տիր , ֆագաթ . . .

Դքիէն . - Ալէա՛ , ալէա՛ :

Փագ . - Փագաթ , պու իսմի նէ՞րէտէ իշիթմիշ օլտուղու-
մու պիլէմէտիկիմտէն , պու պապտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէեէ-
մէմ :

Դքիէն . - Պիր իյիճէ տիւշիւնիւն :

Փագ . - Հա՛ , հա՛ , չիմտի խաթըրմա կէլիեօր . . . Պու
Ժագ Կարօ , Ալֆօրվիտէ , Ժիւլ Լապրունուէն ֆապրիգասըն-
տա միւսթախտէմ պիր իշճի պաշը տէյիլ մի իտի , վէ մէզ-
քիւր ֆապրիգանըն եանտըլը սըրատա , մէրգում Ժիւլ Լապ-
րու գաթլ ու թէլէֆ իտիլիւրէն , իշպու Ժագ Կարօ քէնտի
ռատագաթընա գուրպան օլմուշ տէյիլ մի տիր : - Զաթէն
պու հիքեաեէեի վագթիլլէ սիզ պանա նագլ իթմէտինիզ մի :

Դքիէն . - Ֆիլվազը , Ժագ Կարօ պու տէտիկինիզ ատէմ
տիր . . . Անճագ , սիզտէն շունու անլամագ իսթէրիմ քի ,
քէնտիտինի թանըմը շմըսընը տրր :

Փագ . - Ասլա :

Դքիէն . - Մուհագգա՞գ մը սէօյլէեօրսունուզ :

Փան . - Էվվէթ , մուհագգագ սէօյլէեօրում :

Պու արալըգ , սաթթէ Բօլ Հարման , ֆէվգէլատէ էն-
տիշէ վէ իզտիրապ իշինաէ պուլունմագտա իտի :

Նա՞սըլ օլմասըն քի , պու իսթիճվապըն մանէասը նէ՞ օլ-
տուղունու , վէ ըէսսամըն , Ժագ Կարօտան պահս իթմէտի ,
նէ՞ կիպի սէպէպէ մէպնի իտուկինի անլաեամամագտա իտի :

Էթիէն Գասթէլ իսէ , քէլամընա պէր վէճհի աթի տէ-
վամ իլլէտի :

— Ֆրանսաեր թէրքէ : Ամերիգանըն Նիւ-Խօրգ շէհրի-նէ կիթտիկինիդտէ , վէ օրատա գապիլիեթինիդ վէ տիրա-եթինիդ սաեհսինաէ , զանեթ երւքսէք պիր մէվգը սահի-պի օլտուղունուզ սըրատա , օ ատէմին պահսընը ասլա իշիթ-մէտինի՞դ մի :

Պու սէօղլէրի տինլէտիքճէ , սախթէ Բօլ Հարմանըն շիւպ-հէսի թապիաթիլլէ արթմագտա իտի : Պունունլա պէրապէր , թավր ու հարէքէթինի պօզմաեարագ ,

— Մատէմ քի օ ատէմ էօլմիւշ իսէ , անըն պահսընը նա՞սըլ իշիթմիշ օլապիլիրիմ , տէտի :

Երբիեն . - Բէք չօգ քիմսէլէր , անըն , հէնուզ պէրհա-եաթ օլտուղունու զանն վէ ֆարզ իթտիքլէրի իշին , պու սի-վալի սիգէ արզ ու պէեան իտիեօրում :

Փագ . - Սիդ տէ օ զանն ու ֆարզ իտէնլէրտէ՞ն մի պու-լունուեօրսունուզ :

Երբիեն . - Պէլքի . . . - հաթթա , զանն իտէրիմ քի , Ժիւլ Լապրունուն գաթիլի մագամընտա մահքիւմ իտիլմիշ օլան գարընըն հիւքիւմէթ մէմուրլարը թարաֆընտան ախզ ու կի-րիֆթ օլունտուղունու անտըրըր սուրէթտէ եաբըլմըշ օլան պիր թաավիրի , պէնիմ ըէսիմճիլիք տայլրէմտէ թէտգիգ իթտիկինիդ զէման , շուրաեր սէօղլէմիշիմ տիր քի , զիքը իթ-տիկիմ աաէմլէրին ըիվաեթինէ նէզարէն , Ժագ Կարօ , Ալֆօր-վիլտէքի եանկըն էսնասընտա իշի էօղլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ իթմիշ քի , պու թէրթիպ սաեհսինտէ , չիմտի քէն-տիսի էօլմիւշ զանն օլունուեօր իմիշ :

Փագ . - Պու օլամագ շէյ տիր :

Երբիեն . - Նի՞չին :

Փագ . - Շուրաեր անլաեամաեօրում , վէ ագըլ էրտի-րէմէեօրում քի , պու ատէմին պէօղլէ պիր շէյ եաբմաեա նէ՞ սէպէպի օլապիլիր :

Երբիեն . - Աճայի՛պ , սէպէպի շու օլապիլիր քի , հէր կիւնա շիւպհէեի պիր քէրրէ քէնտի իւզէրլնտէն տէֆ իթ-տիքտէն սօնրա , աչըրտըղը պիր խայլի մէպլաղըն քէյֆինի չըգարմըշ , վէ գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ պուլունտուղու Ժիւլ

Լապրունուն իճատքէրտէլէրինտէն ըահաթճա իսթիֆատէ իթմիշ օլուր :

« Համտ օլտուն , տօսթում , սիգտէ պու ալէմտէ եաշա-
եօրսունուզ , վէ նէլէ՛ր , նէլէ՛ր վուգուա կէլմէքտէ օլտու-
ղունու , հէր կիւն ճէրէեան իթմէքտէ օլան տավալարն վէ
մուհաքէմէլէրին զապթնամէլէրինտէն վէ զաղէթալարն միւ-
թէատտիտ նէշրիեաթընտան օգուեուպ անլաեօրսունուզ :
Մէսէլա , օլամազ շէյ մի տիր քի , Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընը
եազմըշ օլան , վէ ֆապրիգանըն սահիպինի գաթլու թէլէֆ
իթմիշ պուլունան քիմսէ , օ ֆապրիգատա չալըչան ամէլէտէն
պիր էրքէք օլմուշ օլտուն : Օլամազ շէյ մի տիր քի , օ էրքէք
ամէլէ , մէրամը ֆասիտինի իճրատէն սօնրա , շու ալչազլըղը-
նըն վէ ճինաեէթինին մէյվէսինտէն ըահաթճա իսթիֆատէ
իտէպիլմէք իշին , պու ֆիլիլ խապասէթինի , պիր պիսուշուն
իւզէրինէ համլ վէ իսնատ իթմիշ պուլունսուն : Էվլէթ ,
տօսթում , սիզ , պսւ տիւնեատա հէր շէյին գապիլ օլտու-
ղունու բէք ալէա պիլէպիլիւսինիզ . զաթէն պու տէտիկիմ
շէյլէր , հէր վազըթ վուգու պուլան հալէաթտան տըր : Նի-
չէ պիսուշար՝ պու միսիլու զատտար վէ խայինլէրէ գուր-
պան կիթմիշէր տիր , նիչէ պիկիւնահլար պիր թազըմ ճան
եազըճը քէսանըն նարինտէն նահազգ եէրէ եանմըշար տըր :
Շուրասը վար քի , ատալէթի Իլահիեէ վէ ատալէթի պէշէ-
րիեէ , սօնունտա մէյտանա չըգարազ , օ կիպի խային վէ ալ-
չազլարն եալանճըլըզ վէ զալիմիք մասքէլէրի աշըղը ալըն-
տըղը , հէր վազըթ կէօրիւլմիւշ իտուկինտէն , Ալֆօրվիլ մէ-
սէլէսինտէ տախի պէօյլէ պիր ալչազլըզ վէ խայինլիք վու-
գու պուլմուշ օլմասը իհթիմալինէ թէաճճիւպ իտիլէմէզ , վէ
պէօյլէ պիր հալ վուգու պուլմուշ օլտուղու թազտիրտէ ,
պէհէմէհալ եալանճըլըզ վէ զատտարլըզ մասքէսինին աշա-
ղըեա տիւշէրէք , հազըգէթի հալին զահիր վէ նիւման
օլաճաղը տէրքեար տըր :

Փազ Պարօ . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Պու կիպի մասալ-
լարն հիւքմիւ օլամազ , չիւնքի , ժիւլ Լապրունու էօլտիւր-
միւշ օլան՝ ժազ Կարօ օլմանըպ , պիր գարը տըր քի , պու

ճինսանէթին միւթէճասըրը օլտուղու , մահքէմէճէ ըհսմէն վէ գաթիէն թէպէյեիւն իթտիկի , վէ ղազէթալարտա տախի իլան իտիլմիշ օլտուղու ճիհէթլէ , մէրգումէ , միւէպպէտէն մահպէսլյեթէ մահքիւմ օլմուշ տուր :

«Պու պապատէ շիւպհէ իթմէքլիք , պէնճէ , սիեահա պէ- եազ վէ պէեազա սիեահ տիմէկէ պէնզէր : Հէմտէ երկիրմի պիր սէնէտէն պէրու պու տալա հազգընտա ասլա շիւպհէ իտիլմէտիկի հալտէ , շիմտի պու շիւպհէ նէտէն իճապ իտի- եօր : Իմտի , ազիզիմ ըհսսամ էֆէնտի , պանա տա գալըր- սա , շիմտէն սօնրա պու մէսէլէտէն պահա իթմէքլիք պի- հուտէ վէ սըրֆ վազթ զայը տըր :

Երիկն . - Յագաթ օ գարը , քէնտիսինին պիսուշ օլտու- ղունու իտտաա , վէ մէրգում Ալֆօրվիլ իշճի պաշըսքնն միւճրիմիեթիինի մուսատագ եէտինտէ պիր իսպաթ պու- լունտուղունու թէէմին իտիեօրմուշ :

Փագ . - Օ իսպաթ նէ՞ իմիշ :

Երիկն . - Պիզլաթ ժագ Կարօ թարաֆընտան եազըլմիշ պիր մէքթուպ իմիշ :

Փագ . - Եկէրշի էօյլէ պիր մէքթուպ պուլունսա իտի , շիմտիեէ գատար բէք չօգ քէրրէ մահքէմէեէ իրայեէ իտի- լիլ իտի : Անըն իչին պու սէօղիւն տէ էհէմմիեթի օլմամալը տըր :

Երիկն . - Վագաա օ մէքթուպու գարը մահքէմէեէ ի- րանէ իտէմէմիշ իսէ տէ , մէքթուպ մէվճուտ իմիշ :

Փագ . - Թէքրար պէ թէքրար իտէրիմ , պու սէօղլէր սըրֆ մասալ տըր :

Երիկն . - Պէն տէ հազըգէթի հալ օլտուղունու թէէ- մին իտէրիմ :

Փագ . - Պուրասընը սիզ նէտէն պիլիեօրսունուզ , ազի- ղիմ ըհսսամ էֆէնտի :

Երիկն . - Պիլտիկիմէ բէք մազպուլթ վէ էսասի սէպէ- պիմ վար տըր : - Տիմէք իսթէեօրում քի , օ մէքթուպ պու- լունմուշ տուր :

Փագ . - Կարօ , վագար ու թէմքիինի պօզմամաթա չա-

լըշմաղլա պէրապէր , տիթրէմէքտէն քէնտիւրի մէնն իտէ-
մէտի , վէ էթիէն՝ պուրասընը կէօրմէքլէ ,

— Պագաթ , ազիզիմ , պիզ պու լագըրտըլարը , մահզա
սըրֆ պիր մուսահիպէթ վէ պագը մալիւմաթ վուզուֆիյէթ
մագամընտա իրատ իթտիկիմիզ հալտէ , կէօրիւօրում քի ,
սիզ լիւզումընտան ղիւտտէ պու ճիհէթէ զալիպա ալէագա-
տար պուլունուօրսունուզ , տէտի :

Փագ . — Թէէմին իտէրիմ սիզի քի , պու վագըա պիր
ճիւզի մէրթէպէտէ պէնի մէրագտա պըրագընօր . . . Պիլվա-
զը , սէյլէտիկինիզ շէյլէր՝ բէք զարիպ վէ աճիպ կէօրիւ-
նիւօրլարի էկէրչի եալընըզ սէօզ իլէ պիր մատտէնին հիւք-
միւ վէրիլէպիլսէ , պիր թագըմ թահգըգաթ ու թէտգի-
գաթա նէ՝ հաճէթ . իշթէ տօսթում , շու սըրատա տախի
եալընըզ սէօզ իլէ իշ պիթմէզ , պիւրհան վէ տէլիլ լա-
զըմ տըր : Շունուտա սէյլէրիմ քի , պէն հէր խուսուտա
միւթէրիզլիկի սէվտիկիմ իչին , պու մուսահիպէթտէ տէ տա-
յիմա իֆատաթընըզա միւթէրիզ պուլունուօրում : Իմտի ,
Բէնտինիզ մուհաքէմէ իտին , եիկիրմի պիր սէնէ սօնրա
պուլունմուշ օլան պիր մէքթուպ՝ զարիպ տէյիլ տիր : — Շիմ
տիւեէ գատար պու մէքթուպ նէրէտէ իմիշ . . . Էսկի պիր
սանտըզ տէրունինտէ՞ մի . . . Եօգսա պիր չիշէ իչինտէ՞ մի :

Էքիէն . — Մուգավատան մամուլ քիւչիւք պիր աթըն
գարնընտա պուլունմուշ տուր :

Սախթէ Բօլ Հարման , լէհճէսի սօլուպ , տօտագլարընը
ըսըրտը :

Հագըգէթէն շու էսնատէ մէրգում , կէչմիշ վագըալարը
խաթըրլաեարագ , վէ ճինաեթիինին մէյտանա չըգմըշ օլ-
մասընը տէրք իտէրէք , գօրգուօրտու :

Էթիէն Գասթէլէ կէլինճէ , քէլամընա պէր վէճհի աթի
տէվամ իթտի .

— Զիքը իթտիկիմ մուգավատան մամուլ աթ , ժան
Պօրթիէնին օլլու ժօրժա , պիզգաթ ժագ Կարօ թարաֆըն-
տան իհտա օլունմուշ պիր օեունճագ իմիշ :

Փագ . — Պու տէտիքլէրինիզ սահիհէն մասալ տըր . հէմ

տէ, օլ տէրէճէ սահիհլիքտէն եիրազ պիր մասալ տըր քի, զանն իտէրսէմ, ինանմամագլըղըմա միւսասատէ իտէրսինիզ:

Թքիէն. - Ինանմամեօրմուսունուզ:

Փագ. - Նէ՛ չարէ, էլիմտէ տէյիլ, ինանմամեօրում. պու կիպի շէյլէրէ թէզ ինանանլարտան տէյիլիմ:

Թքիէն. - (Ճէպինտէն մէքթուպու չըգարարագ.) Շու մէքթուպու կէօրիւր իսէնիզ, ինանըրմըսընըզ: - Միւնտէրիւ-
ճաթընը սիզէ օգուսագլըղըմը իսթէրմիսինիզ:

Էթիէն Դասթէլ, պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք, ժաղ կարօնուն, վագթիյէ ժան Ծօրթիէեէ եազմըլ շլտուղու մէք-
թուպու պիւլէնտի ավագ իլէ օգուսու:

« Դանէթլէ սէվկիւլիւմ, ազիզէմ ժան,

« Տիւնքի կիւն, եագըն վագթտա, հէմ սիզին վէ հէմ էվլատա-
րընըզըն նայիլի սէրվէթ վէ սաատէթ օլաճաղընըզը անլաթըեօրտուս
իմտի, պու շէյլէրի սիզէ, սուրէթի գաթիեէտէ վատ իտէրիմ:

« Նարըն պէն զէնկին օլաճաղըմ, եախօտ, հիչ տէյիլ իսէ, պիւ-
եիւք պիր սէրվէթէ մալիք օլմահա պաշլամագլըզ վասըթալարը եէ-
տիմտէ պուլունաճագ տըր: Եվվէթ, էօյլէ պիր իճատ սահիպի օլաճա-
ղըմ քի, պանա հիսապսըզ քեարլար իթփս իտէճէք տիր, վէ օ իճատը
իշլէթէպիւմէք իւզրէ, եէտիմտէ, իքի եիւզ պին ֆրանզ գատար աղ-
չէմ պուլունաճագ տըր:

« Ժան, ասլա էսասսըզ մահճուպիյէթ լազըմ տէյիլ տիր: - Իլէ-
րուտէ պէնիմ օլաճագ օլան էվլատարընըզը տիւշիւնիւն: Պու միւ-
լահազա, սիզէ ճէսարէթ վիրմէկէ քեաֆի տիր:

« Պու ագչամ, սաաթ օն պիրտէ, քիւշիւք ժօրթ իլէ պէրապէր,
Շարանթօն քէօրրիւսիւնտէ սիզէ պէքլէեէճէյիմ, վէ սիզի էմնիյեթլի
պիր մահէլլէ կէօթիւրիւպ, օրատան տախի, եարըն պիրլիքտէ պիր
էճնէպի մէմէքէթինէ կիտէրէք զէնկին վէ մէսուա օլաճաղըզ:

« Իմտի, սահիպի թարաֆընտան թարտ օլունտուղունուզ խանէ-
եի պիւա էսէֆ թէրքլէ, սիզի սէվէն, վէ էզհէր ճիհէթ սիզի մէմնուն
զըլաճագ օլան ատէմին նէղտինէ կէլին:

« Ժան, էկէր կէլմէզ իսէնիզ, պիւմէմ քի մէյեուսիյեթ պէնի
նէ՛ տէրէճէլէրէ գատար սէվգ իլլէեէճէք տիր:

« Զագաթ, էլպէթթէ կէլմէմէղլիք իթմէզսինիզ:

« 7 Պեպտեմբեր 1861

« ԺԱԳ ԿԱՐՕ »

Ժագ Կարօ, մէքթուպուն օգունմասը պիթինճէ, պիրօ տէն պիրէ աեաղա դալգաը, վէ պօղուգ պիր սէտա իլէ,
— Փագաթ, միւսիւ Գասթէլ, պու սէօլէտիքլէրինիզին վէ պու օգուտուղունուգ մէքթուպուն պանա նէ ալիտիեէ-թի վար տըր, տէտի:

Թրիեհն. — (Տամղալը ըէսմի քեաղըտը եազըխանէնին իւզերինէ վազ իտէրէք.) Շիմտի անլարսընըգ:

Սախթէ Բօլ Հարման, հագըգի պիր իսթիղրապլա, ըէսսամա պագարագ,

— Պու նէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Թրիեհն. — Նէ օլտուղունու կէօրիւեօրսունուգ. տամղալը ըէսմի քեաղըտ տըր:

Փագ. — Էվվէթ, կէօրիւեօրում, ֆագաթ մանէասընը անլաեամաեօրում:

Թրիեհն. — Պիր աղտան անը տա անլարսընըգ: — Էվվէլ էմիրտէ, պիր ագչէ մէսէլէսինտէն պահա իթմէքլիկիմիզ լազըմ տըր:

Փագ. — Ագչէ մէսէլէսի մի:

Թրիեհն. — Էվվէթ... չէօլէ քի, էկէրչի պիր պանգաեա եիւզ սէքսէն պին ֆրանգ վազ օլունուր, վէ եիկիրմի պիր սէնէ միւտտէթ զարֆընտա օ պանգատա դալթըղընտա, պու մէպլաղըն ֆայիզինէ, վէ ֆայիզինին ֆայիզինէ էլ տօգունուլմազ իսէ, պու ագչէ նէ գատարա պալիղ օլուր:

Սախթէ Բօլ Հարման, պու սիւալին ճէվապընը վիրմէեէրէք, Բաուլ Տիւշմէն,

— Սէրմաեէնին իւչ միսինէ պալիղ օլուր, վէ հաթթա օ միգտարը տա աչար, տէտի:

Թրիեհն. — Եսւվարլագ պիր հիսապ եաբալըմ: (Պատէհու Ժագ Կարօեա խիթապ իտէրէք.) Միւսիւ, 1861 սէնէսինտէ, սիզին, Մ. Ժիւլ Լապրունուն բէտէրինտէն սիրգաթ իթմիչ օլտուղունուգ ագչէնին սէրմաեէսի, ֆայիզի, վէ ֆայիզինին ֆայիզի օլմագ իւզրէ, մէրգում Մ. Լիւսիէն Լապրունուն հիսապընա օլարագ, պէչ եիւզ պին ֆրանգ վիրմէնիզի թալէպ իթմէկէ կէլտիմ:

Փագ. - (Գորգուսունտան նաչի տիվանէլիք հալի քէսպ իտէրէք.) Միւսիւ, պէնիւ իսմիւ Բօլ Հարման տըր, վէ Գուրպիւլուա ֆապրիգասընըն միւթէպէր սահիպիեիւմ, պու սէօղլէրինիլ իլէ պանն հագարէթ իտիեօրսունուլ:

Թրիէն. - Պիւաքիս, իսմինիլ ժագ Կարօ տուր, վէ սիլ, միւքէմմէլ պիր հայտուտ, միւճրիւմ վէ ճանիսինիլ: Էվվէթ, սիզսինիլ, Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընըն օ իշճի պաշըսը քի, Էֆէնտինիլդտէն կէօրտիւկիւնիւլ պունճա նիյմէթ վէ թէվէճ. ճիւհլէրտէն տախի վիճտանըն ըհաթսըլ օլմաեարագ, նան. քէօրիւք վէ ալչագլըգլա Էֆէնտինիլին Էօմրիւնէ գաստ իթ. միշ, ֆապրիգասընը եագճըշ, վէ սէֆիլ վէ պէտպաթսթ պիր դատընճըղաղա տա աճըմաեարագ, իճրա իթտիկինիլ օլ միւտհիշ ճինսեթլէրի անըն իւլէրինտէ պըրագտըրմաեա մուվաֆֆագ օլմուշ, վէ քէնտինիլ սէֆաի խաթըր իլէ իմրար Էօմր ու էյեամ իթտիկինիլ հալտէ, պիր եէթիւմ տէլիգան. լընը շունուն պունուն մաեթիւնտէ չալըշմաեա մէճպուր իթ. միշ, վէ սիլէ գուրպան իթմիշ օլտուղունուլ օ գատընը, Էվլատարտան մահրում, վէ քէնտիսինի բէրիշան գըլմըշսընըլ: - Պունլարը վիճտանընըլըն չահատէթ իթտիկի, վէ հէր վուգուլաթ՝ սիլին աեար ու տէեէրինիլի մէյտանա գօյտու. ղու տէրքեար իքէն, սիլ, հալէա ինքեա՞ր մը իտիեօրսուն. նուլ:

Փագ. - Լաքին, պունլար՝ մուճիպի նէֆրէթ եալան վէ ալչագճա իֆթիրալար տըր:

Թրիէն. - Իշթէ, ժընէվ շէհրի խասթախանէսինտէ վէֆաթ իթմիշ օլան Շալօն մէքթէպի սանախի չակիրտի Բօլ Հարմանըն վէֆաթ սէնէտի, պունա Էօյլէ իթիրալ վէ միւ. թէրիլիք քեար իթմէլ: - Հա՛յտէ ժագ Կարօ, հա՛յտէ, ալ. չագճա վէ դատտարանէ հարաքեաթ վէ մուլմէլաթընըլ իլէ Էնվաի աղապ վէ մէշագգաթա իլգա իթտիկինիլ պիչա. ըէլէրին հիսապլարընը վիրմէք վագթ ու սաաթը կէլտի... պու հիսապլարը իլէրուտէ հիւքիւմէթէ վիրէճէքսինիլ, լաքին, Էվվէլ Էմիրտէ շու պէշ եիւլ պին ֆըմաղը թէետիեէ իտին:

Փազ . - (Հիտտէթ ու զազապլէ .) Ա՛հ , շիմտի իշթէ պէլանը պուլտում . քէնտիմի միւտաֆաա խտէճէք եէտիմ . տէ հիշ պիր սիլահըմ պուլունմամազտա տըր . . . Իմտի , պունտան պէօյլէ պէնիմ իշին սէլամէթ եօլու եօզ տուր . . . Հէմ քէնտիմի , վէ հէմ գըզըմը կիրտապը խարապիեթէ իլգա իյլէտիմ , գըզըմը քի , շու սըրատա պիւթիւն պիւթիւն պիսուշ տուր , պիկիւնահ տըր : Պէն սահիհէն ալչագլարըն ալչաղընըմ , վէ նիհանեթ ճէզամը տա պուլտում : Բիմնէեէ չիքեանեթ իտէճէք սէպէպիմ եօզ տուր :

Էթիէն . - Գըզընըզըն խարապիեթ վէ մահվընա սէպէպ տէ սիզսինիզ : Սիզսինիզ քի , պունճա՝ ճանլար եագտըգտան սօնրա , Ամէրիգանա կիտիպ , օրատա նամուսլու պիր ֆամիլեա իլէ իւլֆէթ իտէրէք , վէ օ ֆամիլեա տա սիզի ատէմ զանն իտէրէք , քէնտի գըզլարընը վիրմիչլէր , վէ սիզտէն տօղան պու գըզընըզ տա , սահիհէն սիզին ճինանեթլէրինիզին հիշ պիւրինտէ մէտիւլի օլմատըզը հալտէ , պու կիւն , վէ շու սա . աթտա , բէտէրինին նամուսուղլուղու սէպէպիլլէ , պիհագ . գըն կիրտապը մէյեուսիեթէ տիւչար օլմագլըգ տէրէճէ . սինէ կէլմիշ տիր : Փագաթ պու լագըրտըլարըն սըրասը տէ . յիլ տիր . . . շիմտի սիզ , էօքսիւզ պըրագմանա սէպէպ օլմուշ օլտուղունուզ պիր ատէմէ պօրճունուզ օլան մէպ . լաղը թէէտիեէ իտին , ծնտան սօնրա իճապընա պագա . ըրզ :

Ժագ Կարօ , պու սէօզլէրտէն եինէ իւմիտ իթմէկէ պաշլանարագ ,

-- Պուրատա , եէտիմտէ օլ գատար ագչէմ եօզ տուր , տէտի :

Էթիէն . - Աֆվ իտէրսինիզ . . . շէրիքինիզ վէ հէմթէօհ . մէթինիզ օլան վէ տիւն ագչամ հիւքիւմէթ մէմուրլարը թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթ իտիլէն Օվիտ Սօլիւօեա վիրմէք իւզրէ , պու սապահ քէնտի սարրաֆընըզտան ալմըշ օլտուղունուզ պէշ եիւզ պին ֆրանգ հէնուզ եէտինիզտէ տիր . . . Իմտի , պիզի ալտաթմագ իշին , նաֆիլէ եօրուլուպ տուրմանըն , չիւնքի , զահմէթինիզին ֆայիտէսի եօզ տուր

... Սէօգիւմէ իթիմատ իտիպ, պիր ան էվվէլ, սիզէ վագը
օլան թէքլիֆիմի իճրա իյլէեին :

Սախթէ Բօլ Հարման, չարէսիզ դալտըղընը կէօրիւնճէ,
եազըխանէսինին պիր չէքմէճէսինի աչարագ, պուճուճ տէ-
րունինտէն պէշ բաքէթ պանգնօթ չըգարտը, վէ իֆատէեէ
աղաղլէ,

— Պուճըթը, պէշ եիւզ պին ֆրանգ տըր, տէտի

Դէքիէն . — (Մէզքիւր բաքէթլէրի ճէպլէրինէ գօյտուգ-
տան սօնրա .) Թէմամ . . . իշթէ պէօյլէ եօլա կէլմէլի, ֆա-
գաթ, տահա պու գատարլա իշ պիթմէտի . . . շիմտի տէ,
էլինիզէ պիր գալէմ ալըն, վէ սիզէ սէօյլէեէճէքլէրիմի եա-
զըն :

Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընըն սապըգ իշճի պաշըսը, ըես-
սամըն մէզքիւր էմրինէ տախի իթաաթ իթտիկինտէն, էթիէն
Գասթէլ, շու եօլտա իմլա իթտի .

— « Պէն քի, ժագ Կարօեուճ, Մ. էթիէն Գասթէլ իլէ
Մ. Բաուլ Տիւշմէնին մուվաճճէհէլէրինտէ . . .

Ժագ, անլը թէր իլէ միւլէմմա օլտուղու հալտէ, տուր-
տու, վէ,

— Սիզին, պէնտէն իսթէտիկինիզ պիր իթիրաֆնամէ տիր
. . . լաքին, պու իթիրաֆնամէ իլէ, սիզ գըզըմըն տախի
մահվընը մուճիպ օլապիլիրսինիզ . խայր, խայր, պէօյլէ պիր
չէյ եազմամ, վէ եազմամ, տէտի :

Պու սէօզլէր իրատ օլունուրքէն, Մարի, պիրտէն պի-
րէ, մանեէթիզմօ ույգուսունտա պուլունանլարըն ույգու ի-
չինտէ օլարագ կէզտիքլէրի կիպի պիր եիւրիւեիւշլէ հարէ-
քէթ իտէրէք, բէտէրինին եազըխանէսինէ գատար իլէրլէ-
տի, վէ սայքի մէզարտան չըգան պիր սէտա իլէ,

— Գարշը տուրմանըն, բէտէր, վէ սիզէ սէօյլէտիքլէ-
րինի եազըն, տէտի :

Ժագ Կարօ, մէզպուրէնին գարշըսընտա տիզ չէօքիւպ,
վէ էլլէրինի ուզաթարագ,

— Գըզըմ . . . սէվկիւլիւ գըզըմ . . . սէնին վէ պէնիմ
նամուսսուզլուղումուղու իսթէեօրլար, տէյի պէեան իյլէտի :

Մարի . - (Տէվամ իտէրէք .) Սիզէ սէօլէտիքլէրինի հազըն , բէտէր , եազըն . . . իմտի , աեաղա գալզըն , վէ գալէմի թէքրար էլէ ալըն :

Սախթէ Բօլ Հարմանըն , պու պապտէ մուխալիֆէթ իտէճէք գուվվէթի պուլունմատըղընտան , աեադտա , եազըխանէսինին իւզէրինէ էլինի տաեաթմըլ օլարագ , գըմըլտանմագսըզըն տուրմուլ օլան գըզընըն մէզքիւր էմրինէ իթաաթ իթտի , վէ բէսսամ տախի իմլասընա շու եօլտա տէվամ էլլէտի .

« 1864 սէնէսի սեպտեմբերինն 6 սընտա , լէֆֆէն պուլ .
« լունան քէնտի իսմիմ իլէ միւմգա մէքթուպու ժան Պօր .
« թիէեէ պէն եազմըլ օլտուղումտան տօլաեը քէնտիմի իթ .
« համ իտէրիմ :

« Օ կիւնիւ , Ալֆօրվիլտէ ֆապրիգաթօր Մ. Ժիւլ Լապ .
« ռուտան եիւզ տօգսան պին ֆրանգտան զիեատէ պիր մէպ .
« լաղ սիրգաթ իթտիկիմտէն տօլաեը քէնտիմի իթհամ ի .
« տէրիմ :

Ժագ Կարօ եազմասընը եինէ տուրտուրուպ , թէքիֆի մէզքիւրէ մուխալիֆէթէն ,

— Խա'յր . . . խա'յր . . . պէն պու սէօլլէրի գալ ու գալէմէ ալամամ , տէտի :

Մարի . - Բէտէր , էկէրչի գալէմի պէն ալմագլըղըմը , վէ սիզին եէրինիզէ պէն եազմագլըղըմը իսթէմէզսէնիզ , սէօլլէնէն սէօլլէրի եազըն , զիրա պաշգա չարէնիզ եօգ տուր :

Ժագ Կարօ , պաշընը էեիպ , գուսուր պըրագտըղը խըզմէթի տէվամէ գարար վիրտի :

Էթիէն Գասթէլ , իֆատաթընա շու սուրէթտէ տէվամ էլլէտի .

« Էֆէնտիմ օլան ժիւլ Լապրունուէն ագչէսինտէն մաա .
« տա , բլանլարընը տախի սիրգաթ իթմիշ օլտուղումտան ,
« վէ ֆապրիգասընը եագտըղըմտան , վէ քէնտիսինի գաթլ
« ու թէլէֆ իթմիշ իտուկիմտէն տօլաեը քէնտիմի իթհամ
« իտէրիմ :

« Սախթէ Բօլ Հարման իսմինի իհրազ իտիպ , օ իսիմլէ

« Ամերիգանա կիթտիկիմտէն տօլաեը քէնտիմի իհթամ ի-
« տէրիմ :

« Քէնտի մանէթիմտէ պուլունան չէրիքիմ վէ հէմ-
« թէօհմէթիմ Օվիտ Սօլիվօ վասըթասըյլա Լիւսի Ֆօրթիէեի
« էօլտիւրթմէք իսթէմիշ , վէ Լիզ Բէրրէն վէ էթմէքճի Խա-
« թուն իսմի թահթընտա թանըմըշ օլտուղում ժան Ֆօրթի-
« էեի տախի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք իւզրէ , եինէ Օվիտ
« Սօլիվօեա իւճրէթ վիրմիշ օլտուղումտան տօլաեը քէնտիմի
« իհթամ իտէրիմ : »

Բէսսամ , իմլասընն պու սօն ճիւմլէսինէ կէլմիշ օլ-
տուղու , վէ ժազ Կարօնուն գալէմի , մէզքիւր ճիւմլէեի տիթ-
լէեէրէք եազտըղը սըրատա , նակէհան պիր գաբու-
աչըլըպ , ժան Ֆօրթիէ , լէհճէսի սօլմուշ օլարագ , վէ պօղա-
զընտա գան լէքէլէրի միւշահատէ իտիլէրէք , ժազ Կարօ-
նուն էօլիւ հալինտէ հապս իթմիշ օլտուղունու զանն իյլէ-
տիկի օտատան տիշարը չըգտը , վէ պալէատէքի ճիւմլէեի
իլավէթէն ,

— Սէյլէեին պու ատէմէ քի , պիր ազ էվվէլ էլլէրէյլէ
պէնի պօղմագ իսթէտիկինտէն տօլաեը տախի քէնտի քէն-
տիսինի իթհամ իյլէսին , տէտի :

Ժանըն իչէրի կէլտիկինի կէօրտիւքլէրինտէ , էթիէն վէ
Բաուլ , թէաճճիւպլէ ըէֆը սէտա իթտիքլէրի կիպի , Մարի
տախի տէհչէթլէ նիտա իյլէտի :

Ժազ Կարօեա կէլինճէ , սայքի պիր սանէմէ թահվիլ
օլունմուշ օլուպ , եիւզիւնաէն իրի թէր տանէլէրի ազմագ-
տա իտի :

Մարի , բէտէրինին էլինի գալարըրըպ , քեաղըտըն իւզէ-
րինէ վազ իտէրէք ,

— Եազ , բէտէր , եազ , տէյի իֆատէ իյլէտի :

Ժազ Կարօ , պիր գաչ սըրա տահա եազտըղտան սօն-
րա , էթիէն Գասթէլ , մէրգումա խիթապէն ,

— Շիմտի իմգա իտին , տէտի :

Մէզքիւր ալչագ , իչպու քեաղըտը իմգալաեընճա , Մա-
րի քեաղըտը ալտը , վէ ժան Ֆօրթիէեի վիրտիկի սըրատա ,

— Իշթէ, մատամ, սիզին իեառէի նամուսունուզուն քեաղըտը, տէտի, վէ պատէհու բէտէրինէ տողրու տէօնիւպ, — ձէնապը Ալլահ սիզէ աֆվ իթսին... համտ օլսուն քի, եազընտա պէն թէրքի հաեաթ իտիպ, շու նամուսուզլուգ թահթընտա ուզուն միւտտէթ եաշաեաճապ տէյիլիմ, տէյի իլավէթէն պէեան իթտի:

Մուախարէն մէրգումէ կէնճ գըզ, կէլտիկի կիպի եիւնէ ահէսթէ եիւրիւեիւշլէ օրատան կիթտի:

Հէման պիր տազըզա կէշմիշ իքէն, սախթէ Բօլ Հարմանըն, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալմըշ օլարազ, վէ եազըխանէսինէ տաեաթմըշ պուլունարազ, սօլումագտա օլտուղու իշիտիլմէքտէ իտի:

Նակէհան, ժազ Կարօնուն խուսուսի տայիրէսինին իլէրիսինտէ պուլունան պիւեիւք սալատա, բէք չօք քիմնէլէրին աեազ սէսլէրի իշիտիլիպ, Լիւսի, ժօրժ Տարիէ վէ Լիւսիէն Լապրու, վէ այնի վազըթտա միւսթէնթիգ իլէ սէր խէֆիեէ՝ Օվիտ Սօլիվօ իլէ պիրլիքտէ իշէրի կիրտիլէր:

Աիսի. — (Ժանըն գուճաղընա աթըլարազ, վէ օ տախի գըզընը, ֆէվգէլատէ տէրէճէ եիւրէկի իւզէրինտէ սըգաւրազ.) Վալիտէճիեիմ... վալիտէճիեիմ...

Փան. — Ա՛հ, գըզըմ... գըզըմ...

Սէր խէֆիեէ, էլինի, Ալֆօրվիլ ֆապրիգասը սապըզ իշէի պաշըսընըն ումուզու իւզէրինէ վազ իտէրէք,

— Ժա՛գ Կարօ, գանուն նամընա սիզի թէվգըֆ իտէրիմ, տէտի:

Օվիտ Սօլիվօ. — (Մուգալլիտ թարգընտա.) Է՛յ, նամըլարգատաշ, պու հալ՝ էբէյիճէ թօհաֆ տըր հա՛: — Նէ՛ չարէ, պապամ, գաթլանմալը... համտ օլսուն, էբէյիճէ ուզուն միւտտէթ զարֆընտա բարլապ տէվր սիւրտին, Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընը թուլթուշտուրտուն, էֆէնտինի գաթլ ու թէլէֆ իթտին, անըն սէրվէթինի վէ բլանլարընը աշըրտըն, վէ քէնտինի պիր թազըրիպ բէնչէեի ատալէթտէն գուրթարըպ, Ամէրիգաեա ֆիրար վէ իլթիճա իթտին, վէ օրատա Բօլ Հարման իսմի թահթընտա պուլունարազ, պիւեիւք պիր

Ֆապրիգաթօր իւն շերիք օլտուն , գըզը իւն էվէնտին , վէ պիր չօգ սերվէթ հասըլ իթտիքտէն սօնրա , շաշգընըզլա գալգտըն երինէ Յրանսաեա կէլտին , վէ սէնին ետերինէ , նիւ չէ պիսուշլար ֆագըր ու զարուրէթ վէ սերէնճամլար իշինտէ պուլունտուղունտա , սէն՝ տարաթ ու տէպտէպէ իւն էօմլըր կէշիրտին , վէ պէնի տէ , բարանըն գուվվէթէյլէ քէնտինէ շերիք իտիպ , պաշըմը պէլալարա ուղրաթտըն , ֆագաթ , նիհաեէթ իւլ էմը եագանը էլէ վիրտին : - Էսէֆ իթմէ , տօսթում , պունա տէրլէր իգպալ : Խահնախահ գաթլան մալը . չիմտիեէ տէկին սէնին իգպալին եավէր կիթտի իսէ , պունա տա թէշէքքիւր էթ , վէ պունտան սօնրա , միւսթահագգ օլտուղուն ճէզաեը չէք տէ , քիմսէեէ չիքեա եէթ իթմէ , չիւնքի , հէր քէս , էքաիկինի պիշմէլի տիր : Իշթէ , սանա արգատաշճա խալիսանէ սօն նասիհաթըմը տա վիրտիմ : Խըզմէթլէրիմտէն մէմուենսուն ա :

Միւսքէնքիգ . - Ժա՛ն Յօրթիէ . . . ճիւմհուրիեէթ միւտ տաիի ումումիսինին մէէզունիեէթի մուճիպինճէ , մուվագգաթէն թախլիեէյի սէպիլինիզի պէեան իտէրիմ . . . Իշպու մուվագգաթ թախլիեէեի սէպիլինիզ եագընտա գաթիէն իլան օլունաճագ տըր . . . Պու ատէմին գըզը թարաֆընտան պիր աղ էվվէլ սիգէ վէրիվիշ օլան քեաղըտը պանա վիրին : - Միզտէ , միւսիւ Գասթէլ , Բօլ Հարմանըն վէֆաթ սէնէտինի , վէ 1861 տէ , Ժագ Կարօ թարաֆընտան Ժան Յօրթիէեէ եաղըմըշ օլան մէքթուպու պանա թէսլիմ իյլէեին :

Էքիեհ . - Ալըն , միւսիւ :

Միւսքէնքիգ . - (Էթմէքճի Խաթունա խիթապ իտէրէք .) Մա՛տամ , եագընտա իեատէյի նամուսունուղ իլան օլունաճագ տըր :

Փան . - Օ՛հ , թէշէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , թէշէքքիւր իտէրիմ . . . չիմտիեէ գատար չէքտիլիմ միհն ու մէշագգաթա , տիւշար օլտուղում պունճա ճէֆալարա աղըպէթ իւլ էմը Հագգ Թէալայի աղմիւշան հաղրէթլէրի աճըեարագ , նամուսունու , լէքէլի գըլմագտան գուրթարմաեա թէնէզլիւ պուեուրտու , զիրա , ճէնապը վաճիպ իւլ վիճուտ հաղ-

րէթլէրինն ատալէթ ու մէրհամէթի պիւսիւք տիր , վէ հիշ պիր շէյ իլէ մուգաւեհսէ օլունապիլէճէք սուրէթտէ տէյիլ տիր: Իմտի , միւսիւ , թէքրար պէ թէքրար , վէ էզճան ու տիլ թէշէքքիւր իտէրիմ:

Թքիհն Պասքի . — (Ժօրթու՝ Ժան Թօրթիէէէ տօղրու կէօթիւրէրէք .) Իշթէ , մա'տամ , իեառէի նամուսունուզուն իւլանը իչին , տավանըզըն վէքեալէթինի իտէճէք զաթ՝ պու ալօգաթ տըր . . . Սիզէ եէմին իտէրիմ քի , պու վէքեալէթի , եալընը տիրաւէթ ու ֆէթանէթ իլէ տէյիլ , իլա դաւ պէն իյֆա իտէճէք տիր :

Ժան՝ մէսէրրէթլէ Ժօրթա պադտը , վէ էլինի մէրգոււմա ուզաթմագտա իքէն , Լիւսի , պու շէյլէլի կէօրմէքլէ շաշա , դալմըշ , վէ տալկըն պիր հալտէ պուլունմուշ օլան Ժօրթա խիթապէն , վէ եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Հա'յտէ , դա'րտաշըմ , հա'յտէ , նիշին տալկըն աալկըն տուրուեօրսուն : Վալիտէմիլի իքիմիզ պիրիքտէ սէվէճէեիզ , տէտի :

Փան . — (Բէրէլէեէրէք .) Գարտաշըն մը . . . Ա'հ , էվլատըմ . . . էվլատըմ . . .

Այնի վազըթտա Ժօրթ , վալիտէմինն դուճաղընա աթըլտըզընտա , մէզպուրէ , մէրգում տէլիզանլըեը կէօքսիւ իւզէրինտէ սըգտը :

Լաքին , պունճա քէտէր վէ աճըլարտան վէ իշկէնճէլէրտէն սօնրա , պիշարէ դատընճըղազըն պիրտէն պիրէ նալիլ օլտուլու պէօյլէ պիր ազիմ մէսէրրէթէ , գօլալլըգլա թէհամիլլ գապիլ օլամաեաճաղը տէրքեար իաուկինտէն , նակէհան մէրգումէնն ագլը տօլանտը , վէ սըրթ իւսթիւ տիւլ շէճէք իքէն , էվլատլարը քէնտիսինի թուլթուլար , վէ մէզպուրէնն ագլը պաշընա կէլտիկինտէ , Լիւսիէն Ժան Թօրթիէնն գարշըսընտա վէ Լիւսինն եանընտա տիլ չէօքէրէք , Վալէթիէթի , Վալէթիէթի տիմէքտէ իտի :

Եարըմ սաաթ սօնրա , զապլթիեէլէր , Ժագ Կարօեու , վէ անըն քէնտինէ լաեըգ օլան շէրիքինի կէօթիւրմիւլշէր իքէն , Մարի , եաթաղընտա , էօլիւ օլարագ սէրիլմիշ պու .

լուսնոս : Պիչարէ , սովուսուշ օլան էլիյլէ , սօն պիր նէօպէ-
թին նէթիճէսի օլարագ , գանլը մէնտիլինի հէնուզ տօտագ-
լարընա տաեաթմագտա իտի :

Մարի , էօիւմ եաթաղընա կիրմէզտէն էվվէլ , աթի-
տէքի սըրալարը եազմըշ իտի :

Լիւսի Ֆօրթիէէ ,

« Լիւսի , սիղէ ֆէնալըգ իթտիմ , վէ բէք չօգ ֆէնալըգ իթտիմ ,
« Լաքին չուրանը պիլին քի , հատտը զաթիմտէ , ֆէնա պիր գըզ տէ-
« յիլ իտիմ , - Նէ° եաբապիլիր իտիմ , քէնտիսինի սէվիեօրտում : Լիւսի ,
« աֆվընըզը պէնտէն էսիրկէմէին , վէ պէնիմ իչին Հագգ Թէալա
« հագրէթլէրինէ տուա իտին ... ինթիգամընըզը լաեղըլա ալտընըզ ...

« ՄԱՐԻ »

Պու տէհէթլի վագըատան իւշ այ սօնրա , ժագ Կարօ
վէ Օվիտ Սօիվօ՝ միւէպպէտէն քիւրէկէ մահքիւմ օլտուլար :

Պէօյլէճէ ալչագլըգ , խայինլիք վէ եալանճըլըգ էվսա-
ֆը մէզմումէսիյլէ իգպալու սէրվէթին էն պալէասընա չըգ-
մըշ , վէ հէրքէսին հիւրմէթ վէ ըիանէթինի գազանմըշ օ-
լան օլ ժագ Կարօ , հագըգէթ զիեասընըն մէյտանա չըգ-
մասը , վէ ճանիլիք , գունտագճըլըգ վէ խըրսըզլըգ սըֆաթ-
լարը իլամընը կիեինտիկինտէ , պիւթիւն ալէմ նազարընտա
ըէզիլ վէ ըըսլայ օլտու , քէնտիսինէ պիր աճըեան պիլէ
պուլթամատը , հաթթա գըզընտան պիլէ , նէֆրէթ կէօրտիլ :

Լաքին , պու հիւքմ ու գարարըն իճրասը , ժագ Կարօ
հագըզնտա կէօրիւլէմէտի : Շէօյլէ քի , ինսանիյեթ տուլղու-
լարընտան եալընըգ պիրիսինէ , եանի մուհապպէթի բէտէ-
րանէէէ մալիք օլան վէ պու տուլղուսուստա խայլի իլէրլէ-
միշ պուլունան օ ալչագ ժագ Կարօ , գըզընըն վուգուի վէ-
ֆաթը իւզէրինէ , ուզըն միւտտէթ եաշաեամանըպ , տէրու-
նը հապստանէտէ պիր թագըրիպ քէնտի քէնտիեի աստը :

Ժան Ֆորթիէնին իեառէի նամուսունուն հիւքմ ու գա-
րարընը իսթիհսալ իթմէք իւզրէ , պիր սէնէ գատար վագըթ
կէչիպ , պու հիւքմ ու գարարըն իսթիհսալ իտիտիկինին
իրթէսի կիւնիւ , Լիւսիէն Լապրու իլէ Լիւսինին ագտը իզ-
տիվաճլարը իճրա օլունտու , վէ պունլար , սէվկիւլիւ վալի-
տէլէրի Ժան Ֆորթիէ իլէ պէրապէր , վագթիլլէ Ժիւլ Լապ-
րունուն ֆապրիգասընըն պուլունտուղու Ալֆորվիլ արազիսի
իւզէրինտէ միւճէտտէտէն ինչա իտիմիլ օլան ֆապրիգաեա
միւթէսարըֆէն տախիլ օլտուլար :

Լիւսիէն , Բաուլ Տիւշմէնի սանտըգքեարլըղա թայեին
իտիպ , մէրգում տէլիգանլը իսէ , կէչմիլ զէմանըն տէրալէ-
րինտէն իսթիֆատէ իտէրէք , զաեէթ նամուսլու վէ միւսթա-
գիւմ պիր սանտըգքեար վէ մուհասիպ օլտու :

Օլ կէնճ զէվճ ու զէվճէեէ կէլինճէ , պէեանէ հաճէթ
օլմատըղը իւզրէ , պիրիպիրինէ ֆէվգէլատէ իզհարը մու-
հապպէթ իտիպ , պու ալէմտէ , քեամիլէն մէսուտիյեէթ ի-
չինտէ եաչամաեա պաչլատըլար :

Պիզիւմ էթմէքճի Խաթուն , եախօտ մատամ Ժան Ֆոր-
թիէ իսէ , էվլատլարընըն զէնկինլիկի սաեէսինտէ քէնտիսի
տէ զէնկին , վէ անլէրին մէսուտիյեէթիլլէ , քէնտիսի տէ մէ-
սուտ օլտու :

Պագէն , պու միւհթէրէմ վէ ֆազիլ գատընճըղազ ,

— Ա՛հ , չօգ վէ բէք չօգ չէյ չէքտիւմ ամմա , նիհաեէթ
պու կիւն , ճէննէթի պուլտում . . . Շիւքիւլլէր օլտուն , ճէ-
նապը Հագգա քի , քէնտի խայրխահլըղընը իպրազ պուեուր-
տու , վէ պէնի սէվկիւլիւ էվլատլարըմ գավուչտուրտուղու
կիպի , նամուսումու տա լէքէտէն մուհաֆազա իլլէտի , տէր
իտի :

Ժօրթ Ֆորթիէ տէ , մէշուր տաւա վէքիլլէրի սըրասընա
կէչմէք իւզրէ օլուպ , շիւպհէսիզ պիր կիւն մէպուս ինթի-
խապ , վէ պէլքիտէ հէյեէթի վիւքէլաեա տախիլ օլաճագ
տըր : Նի՛չին օլմասըն , մատէմ քի , գապիլիյեէթ ու իսթի-
տատը վար տըր :

Հիքեաեէմիզ սըրասընտա պաչլըճա վագիֆէ իճրա իտէն

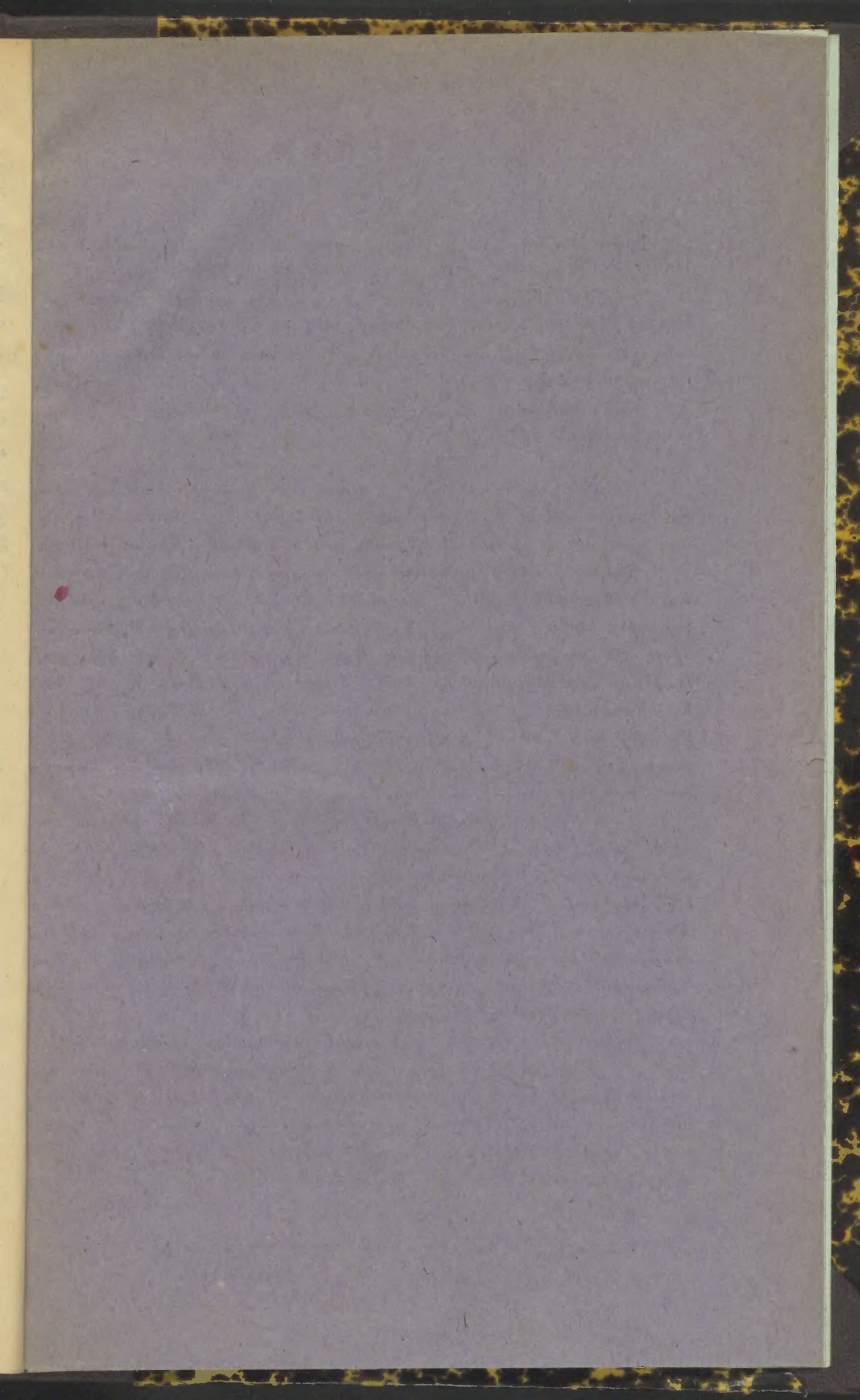
էջիսաւ միեանընտա պուլունան մատմուտգէլ Ամանտաեա կէ-
լինճէ, քէնտիսինէ օլտուգճա իսթիրահաթ իթտիրէպիլէճէք
պիր ատէմ իլէ էվլէնիպ, չալըշտըղը մաղաղատան չըգտը,
վէ օնտան սօնրա նամուսու եէրինտէ էօմուր կէչիրմէկէ
պաշլատը:

Իշթէ, պու տուր պտալէթի իլահիէ տէնիլէն օլ գուվ-
վէթ քի, նէ՛ գատար մէսթուր գալսա, վէ նէ՛ գատար միւտ-
տէթ հիւքմիւնիւն իճրասը կէօրիւմէղսէ, նիհաեէթ իւլ էմր
պիր զիեայը միւնէվվէր կիպի պիր թարաֆտան զահիր օլա-
րագ, հէրքէսին հագգընը իեատէ իլէ, իճապընա կէօրէ,
քիմինէ միւքեաֆաթ իհսան, քիմինէ ճէզա թէրթիպ էյլէր:
Պազիլի կիւլտիւրիւր, վէ ախլէագը մէզմումէ սահիպինի
մահճուպ գըլար:

Խ Ի Թ Ս Մ

Շ Է Ր Ա Ի Թ

Իշպուհ Բուման 6 միլիոն օլուպ, մահ պէ մահ 8 էր սահմանէ տէն
| պարէթ 16 նիւսիտէ նէշր օլունմաղլա իբմալ իտիլէճէք ափր :

Ապօնէ օլան պէվաթ մահ պէ մահ պէշէր ղուրուշ է օլունմէքլէ ,
հէր հաֆիթա զարֆլնտա չըգան նիւսիտէքլի ակսց իտիլէճէք ափր :

Թաշրալար իջլն , ապօնէ պէվաթի բօսթա բարապըլա պիրիթ-
տէ ալթը ղուրուշ տրեր :

Թաշրալարտնն ապօնէ պէվաթի իջլն , բօսթա բուլու տաղիսի
գապուլ օլունուր :

Մալիւմ օլունուրէ իւրիկ , իւրիկ սօն ղըմօն խիթամընտա ,
էթմէքլի հաթ ուն նամ քիթապընդ իբմալ իտիլիչ օլունմաղլնտան ,
սու պապալէ պաղը պէկանաթա լիւլու միկ օրիւ լիւլէ տիւր Գէօլէքի ,

Պիրինճի , Իշպու քիթապը օղունմաղլըլա բաղլէթ պոնեպուրուպ
տա , լաճիլէրինի թէշլիլ , վէ քիթապընդըն մուվաֆֆաղըլնթլէ
իբմաղլնէ հիմնէթ լյուլիչ օլան գարիունը քիթամ հազարաթընտ , վա-
ճիպէտէն պուլունան թէշէքիւրիւլիւ շիլլ պէկան , իշպու էթմէքլի
հաթ ուն քիթապընըն խիթամընը միւթ հաղըլ , թապ ու նէշրինէ
խլթիտար իտիլէք օլունուրէ մուհա գլիւտալէ միւլստիր , ճալիպ ,
վէ ալթապը համիտէնէ մուվաֆիլը քիթապըն գրաթմ վէ միւթա-
լաապըլա , թէշլիլ աթ վէ հիմնմաթը ալիւլէքլի հաղըլ ճալի-
տէ տիրիլ պուհուրմամալարընը ագըլ վէ թէշլիլնի իտիլիւ :

Իքինճի , էթմէքլի հաթ ուն քիթապընտ ապօնէ օլունուրա տա
իքինճիսինէ ապօնէ օլունուրըլ արղու իտին , վէ էթմէքլի հա-
թ ունտա տալի թէշմիլինի ճաթըն ալմաղ իտիլիլնէ պէվաթա , իշ-
պու քիթապըն շիմիթի ապօնէ քիթաթըլա , Էանի ալթը ճիլի
60 ղուրուշա , Փաղաթ , հէնի պաշլուեաճաղ օլունուրմուղ քիթա-
պա ապօնէ եաղըլմաեաթըլ , էթմէքլի հաթ ուն քիթապընը տալըն
ալմաղ իտիլիլնէրէ , միգըլը քիթապըն ալթը ճիլի 20 ղուրուշա
վիրիլէճէկինի իտիլար իտիլիւ :

Իւշիւնճի , թապիլի եէնի պաշլուեաճաղըլը քիթապըն թէշ-
ճէմէ վէ թապ ու նէշրի իշին պիր խալիլ միսարիֆէ միսարուր օլ-
ունուրմուտան , էթմէքլի հաթ ուն ապօնէ պաշլունան պէվաթտան
օլունա տա , մահիլէնէլէրինին պաղըլարընը հէնաղ էօտմէմիլ օլուն-
լարա , պիր սնէվիլ իշպու պաղի մահիլէլէրինի թէշտիլէնէ հիմ-
մէթլէրինի խաթթիլէն րէճա լյուլիլիւ :

٤٥

上，

2

一

10

23

1

1

100

15

51

17

99,

7,

1

111

1-

0.000

11

—

5.

—

—

Σ

P.

11

